

A SZUTTÁK

A Buddha Tanításai

A Szutták

Mi változott

Ha hibákat, megjelenési vagy egyéb problémákat találsz, írd nekünk:

a-buddha-ujja-szerk@googlegroups.com

2013-01-01, v.1.1

Új tartalom:

Szutták:

- [DN 31 Sīgālovāda Sutta](#)
- [SN 10.8 Sudatta Sutta](#)
- [SN 17.8 Sigāla Sutta](#)
- [SN 22.59 Anattalakkhana Sutta](#)
- [SN 35.28 Ādittapariyāya Sutta](#)
- [AN 5.49 Kosala Sutta](#)

Könyv:

- [Nibbána](#)

Dhamma beszéd:

- [„Nem biztos!” – Az Érdemesek értékrendje](#)

2012-07-01, v1.0, Első kiadás.

Tippek az Ebook olvasókhhoz

Próbálgasd az eszköz vagy program beállításait, hogy a szöveg könnyen olvasható legyen a kijelződön:

- Betűtípus (font): A páli szavak (pl. diṭṭhi, saṃsāra, viññāna) olyan betűket tartalmaznak, amit a legtöbb betűtípus nem. Ajánlott fontok:
 - Ha lehetséges, telepítsd és használd a Gentium font-ot, letölthető a <http://scripts.sil.org/FontDownloadsGentium> címen.
 - DejaVu Serif gyakori font és széles karakterkészletű, vagy valamilyen Garamond változat is jó.
- Betűméret (fontsize): A hosszú sorokat nehéz követni. Állítsd úgy a betűméretet, hogy kb. 65-70 betű essen egy sorba.
- Háttérvilágítás: Kíméld a szemed, a kijelzők gyakori alapbeállítása a “reflektor” fényerősség. Próbáld lejjebb venni a beállítást. Elég, ha olyan világos, mint egy jól megvilágított könyvlap.
- Háttérszín: az ember szeme hamar belefárad az erős kontrasztba (fekete betűk égető fehér alapon). Válassz egy enyhén barnás, vagy egyéb finoman árnyalt világos háttérszínt. Vannak viszont, akik a sötét alapon világos betűket kedvelik.

Hogyan olvassam a szuttákat?

Szerző: John T. Bullitt

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [Access to Insight](#)

Eredeti mű címe: Befriending the Suttas - Tips on Reading the Pali Discourses

Tanácsok a Páli Kánon szuttáinak olvasásához

„Így kell gyakorolnotok: 'Jól oda fogunk figyelni, amikor a tanítóbeszédet recitálják, amelyek a Tathágata – mélységes, mély jelentésű, páratlan, az ürességhez kapcsolódó – szavai. Hegyezni fogjuk a fülünket, kitárjuk a szívünket a megismerésük felé, úgy tekintünk rájuk, mint a megértés és a tökéletesedés kincseire.' Hát, így kell gyakorolnotok.” ([SN 20.7](#))

A [Páli Kánon](#) sok ezer szuttát, tanítóbeszédet tartalmaz. Amikor a kincsek ekkora tárházával szembesülsz, három kérdés azonnal fel fog ötlenni benned:

Miért olvassak szuttákat? Melyik szuttákat olvassam? Hogyan olvassam a szuttákat?

Ezekre a kérdésekre nincs egyszerű, előre gyártott válasz; a legjobb válasz úgy is az lesz, amit te fedezel fel önmagad számára. Ennek ellenére, én most mégis szeretnék néhány gondolatot, ötletet, javaslatot adni, amelyeket éveken keresztül igen hasznosnak találtam a szutta-tanulmányaimban. Talán egyiket-másikat te magad is hasznosnak fogod találni.

Miért olvassak szuttákat?

Mert a théraváda buddhista tanítások elsődleges forrásai.

Amennyiben komolyan érdekelnek a [théraváda](#) buddhista tanítások, akkor a Páli Kánon – és az azt alkotó szutták – az a hely, ahová megbízható tanácsért és támogatásért fordulhatsz. Nem kell azon aggódnod, hogy a szutta szavai valóban a történelmi Buddhától erednek-e (ezt senki, soha, semmilyen módon sem képes bizonyítani). Azt vedd csak figyelembe, hogy a szutták tanításait számtalan követő gyakorolta (és gyakorolja) kétezer-hatszáz éve, nyilvánvaló sikerrel. Ha tudni akarod, hogy egy tanítás működik-e vagy sem, akkor tanulmányozd, majd tedd át a gyakorlatba, és tapasztald meg első kézből te magad.

Mert ezek jelentik a teljes tanítást.

A szuttákban található tanítások összessége egy teljes térképet ad a követő kezébe, az aktuális

szellemi érettségi állapotától egyenesen a végső cél felé vezetve őt. Mindegy, hogy éppen milyen állapotban vagy (kétkedő kívülálló, kontár, jámbor világi gyakorló, vagy felavatott szerzetes vagy apáca), mindig van valami a szuttákban, ami a segítségedre lehet, hogy megtehesz egy további lépést az ösvényen a cél felé. Ahogy egyre többet és többet olvasol a Páli Kánonból, lehet, hogy egyre kevésbé érzed majd szükségét, hogy más szellemi hagyományokból vegyél át tanításokat, mivel a szutták tartalmazzák mindannak a nagyrészét, amit ismerned szükséges.

Mert a tanítások kerek egészek.

A kánon tanításai teljes mértékben kerek egészek, jellegzetesen egyízűek ([Uda 5.5](#)), a megszabadulásra irányulnak. Ahogy haladsz a szutták mentén, előfordulhat, hogy időről-időre szembe találsz magad olyan szuttákkal, amelyek megkérdőjelezzik, netán teljesen ellent is mondanak a jelenlegi Dhamma-megértésednek. Ha mélyen megvizsgálod ezeket az akadályokat, a konfliktus gyakran úgy oszlik el, hogy új távlatokat nyit a megértésed előtt. Például lehet, hogy azt a következtetést vonod le egy szutta olvasásából, hogy a gyakorlásodnak el kell kerülnie az összes vágyat ([SN 22.25](#)). De egy másiktól ([SN 51.15](#)) meg azt tudod meg, hogy maga a vágy is fontos eleme az ösvénynek. Csak némi szemlélődés után válik világossá, hogy a Buddha itt két különböző vágyról beszélt, és vannak olyan dolgok, amelyekre valójában érdemes vágyani, különösen a vágyak kioltására. Ennél a pontnál a megértésed új területekre terjed ki, ami egyszerre képes felölelni a szuttákat, és feloldani a bennük megbúvó látszólagos ellentmondásokat. Egy idő után képes leszel nem úgy tekinteni ezekre a látszólagos „konfliktusokra”, mint a szuttákban lévő ellentmondásokra, hanem olyan utalásokra, amivel a szutták a megértésed határaival szembesítenek. Csak rajtad múlik, hogy átlépsz-e ezen a határon.

Mert sok gyakorlati tanáccsal szolgálnak.

A szuttákban olyan időszerű és a való világhoz szóló gyakorlati tanácsok tárházát fogod találni, mint például: hogyan élhet együtt szülő és gyermek boldogan ([DN 31](#)), hogyan óvd meg az anyagi javaidat ([AN 4.255](#)), milyen dolgokról érdemes és milyenekről nem érdemes beszélni ([AN 10.69](#)), hogyan kezeljük a fájdalmat ([AN 5.49](#)), hogyan fejlesztheted a tudatodat még akár a halálos ágyadon is ([SN 22.1](#)) és így tovább. Röviden, praktikus és valódi tanácsot adnak annak érdekében, hogy megtaláld a boldogságot, függetlenül attól, milyen élethelyzetben vagy éppen, vagy hogy „buddhistának” tartod-e magad vagy sem. És persze bőséges útmutatást találsz arra is, hogyan meditálj (pl.: [MN 118](#), [DN 22](#)).

Mert képesek megalapozni a bizalmadat a Buddha tanításaiban.

A szutták tanulmányozása közben találkozni fogsz olyan dolgokkal, amelyeket gyakorlásod már beigazolt. Lehet hogy már nagyon is tisztában vagy az alkoholizmus kockázataival ([DN 31](#)), vagy netán már magad is megízlelted az összpontosított tudatból természetesen fakadó kifinomult örömet

([AN 5.28](#)). Látva a saját tapasztalataid visszaigazolását a szuttákban – még ha csak kismértékben is –, megkönnyíti annak elfogadását, hogy a Buddha által leírt jóval kifinomultabb, „fejlettebb” tapasztalások sem túlzások, és az a néhány sokkal ellentmondásosabb, nehezebb tanítás sem lesz már olyan furcsa. Ez a visszaigazolás megújult bizalommal és energiával tölthet el, ami segíthet a meditációs gyakorlásodnak és a megértésednek abban, hogy új területekre törjenek be.

Mert támogatja, energiával látja el a meditációs gyakorlásod.

Amikor a szuttákban mások meditációs tapasztalatairól olvasol, elkezdhetsz ráérezni arra, hogy mi az, amit már te magad is megvalósítottál a gyakorlásod által, és hogy mit kell még tenned. Ez a megértés erőteljes lendületet adhat számodra, hogy még odaadóbban fordulj a tanításokhoz.

Pusztán azért, mert jó neked.

A szuttákban található tanácsok teljes mértékben üdvösek, és mindegyik az olyan erényes tulajdonságok kifejlesztésére irányul, mint a nagylelkűség, az erény, a türelem, az összpontosítás, a tudatosság és így tovább. Ezért amikor egy szuttát olvasol, tudatodat üdvös dolgokkal töltöd meg. Ha figyelembe veszed azt a sok romboló benyomást, amivel a modern média napról-napra bombáz minket, már egy kevés, de rendszeres szutta-tanulás is a józanság és biztonság szigetévé válhat a háborgó tenger közepén. Jól vigyázz a tudatodra – olvasd el ma egy szuttát és jól szívleld meg!

Melyik szuttákat olvassam?

A rövid válasz: amelyik tetszik.

Hasznos lehet úgy tekinteni a Dhammára, mint egy sokoldalú drágakőre, amiben minden egyes szutta, egy-két oldal felcsillanása. Például a Négy Nemes Igazság tanítása és a Nemes Nyolcstréti Ösvény ([SN 56.11](#)); a *dána* és a *szíla*; a légzés tudatossága ([MN 118](#)) és a halál tudatosítása ([AN 6.19](#)); hogyan éljünk hasznosan világiként ([DN 31](#)) és felavatott szerzetesként ([DN 2](#)). Nincs egy olyan szutta sem, ami mindegyikről beszél; mindegyik csak az összes többivel együtt képes megrajzolni a Buddha tanításainak teljes képét. Minél szélesebb körben olvasol a szuttákból, annál teljesebbé válik a képed erről a drágakőről.

Mindenekelőtt minden buddhista tanuló tanulmányozza az [Öt fogadalmat](#), és a mindennapi szemlélődés öt tárgyát ([AN 5.57](#)), majd, szemlélődjön felette, és valósítsa meg a gyakorlatban. Továbbá szívleljük meg Buddhának a saját fiához, Ráahulának ([MN 61](#)) szóló intelmeit, amelyek a különböző helyzetekben végrehajtott szándékos cselekedeteink iránti felelősségünkre vonatkoznak. Innen már követheted a Buddha saját „lépésről-lépésre történő”, vagy „fokozatos” oktatási módszerét¹, ami olyan tárgyakat ölel fel, mint a nagylelkűség, az erény, a menny, az érzékiség

hátulütői, a lemondás és a Négy Nemes Igazság.

Ha szilárd alapokra kívánsz szert tenni a Buddha alaptanításait illetően, széles körben alapvető olvasmányoknak tartanak három szuttát: A Dhamma kerekének megforgatását ([SN 56.11](#)), az Éntelenség jellegéről szóló beszédet ([SN 22.59](#)), és a Tűzbeszédet ([SN 35.28](#)). Így együtt ez a három szutta – a Páli Kánon „Nagy Hármasa” – határozza meg a Buddha tanításainak azokat az alapvető témáit, amelyek majd sorra fel-felbukkannak majd számtalan variációban a kánonban. Ezekben a szuttákban olyan alapeszmékkel ismerkedhetünk meg, mint a Négy Nemes Igazság; a *dukkha* természete; a Nemes Nyolcstréti Ösvény; a „középút”; a Dhamma „kereke”; az *anatta* (én-telenség) elve és az ember „én-jének” elemzése az Öt Halmazon keresztül; az érzéki örömök káprázatától való szabadulás elve; és a lét számos síkjai, amelyek széles körben jellemzik a buddhista kozmológiát. Ezek az alapelvek olyan biztos keretet adnak, amibe a kánon összes többi tanítása már könnyen beilleszthető.

Továbbá ez a három szutta gyönyörűen mutatja be a Buddha rendkívüli tanítói képességeit: témáját tisztán, logikusan és könnyen megjegyezhetően vezeti fel, a felsorolásokkal (a Négy Nemes Igazság, a Nemes Nyolcstréti Ösvény, az Öt Halmaz, stb.); aktív párbeszédre biztatja a hallgatóit, ez által segítve nekik abban, hogy feltárják megértésük tévedéseit; olyan hasonlatokat, képeket használ mondanivalójának kifejtésekor, amit a hallgatók könnyedén megértenek; és mindenekelőtt újra és újra tényleges kapcsolatot létesít a hallgatóival, annak érdekében, hogy képesek legyenek felismerni önmagukban azokat a páratlan eredményeket, amiket beígért nekik. Ha így a Buddhát egy rendkívüli képességekkel rendelkező tanítónak tudjuk tekinteni, akkor arra fog ösztönözni minket, hogy egyre jobban és jobban elmélyüljünk a kánonban, azzal a meggyőződéssel, hogy a tanításai nem fognak félrevezetni bennünket.

Indulásként néhány további hasznos szempont:

- A [Khuddaka Nikája](#) – verses formában írt – fontos szutták gazdag lelőhelye. Különösen a [Dhammapadát](#), a [Szutta Nipátát](#), a [Thérigáthát](#) és a [Thérágáthát](#) érdemes tanulmányoznod.
- A Buddha légzésmeditációval kapcsolatos legalapvetőbb tanácsaiért fordulj az Anápánaszati Szuttához ([MN 118](#)), az éberséggyakorlatokat illetően pedig a Mahá-szatipatthána Szuttához ([DN 22](#)).
- Ha azt szeretnéd megtanulni, hogyan fejleszd a szívedet a szerető kedvesség irányába, tanulmányozd a Karanija Metta Szuttát ([Snp 1.8](#)).
- A Dévadaha Szuttában ([SN 22.2](#)) a tiszteletreméltó Száriputta azt fejt ki, hogyan kell bevezetni a Buddha tanításaiba a sokat kérdező, intelligens embereket – olyanokat, mint amilyen te is vagy.
- Hogyan döntse el az ember, hogy melyik szellemi utat érdemes követni és melyiket nem? A Káláma Szutta ([AN 3.65](#)) erre az ősi dilemmára világít rá.
- A [DN 31](#), Szigálováda Szuttában a Buddha rövid és tömör „használati utasítást” ad, ami megmutatja a világiaknak, hogyan élhetnek boldog és teljes életet.

Amikor találtál olyan szuttát, ami felkeltette az érdeklődésedet, keress hozzá hasonlókat. Azután

barangolj tetszésed szerint, és szedd fel az drágaköveket, amelyeken megakad a szemed az ösvény mentén!

Hogyan olvassam a szuttákat?

Hogy a legtöbbet tudd kihozni a szutta-tanulmányaidból, hasznos lehet néhány általános alapelvet megfontolnod, mielőtt ténylegesen elkezdesz olvasni. Ha pedig már elkezdted a szutta-olvasást, akkor is érdemes szem előtt tartanod néhány kérdést, miközben olvasol.

Néhány általános alapelv

Nincs olyan, hogy „végső” fordítás.

Sose feledd, hogy a Páli Kánont [páli nyelven](#) jegyezték le, nem angolul [és nem is magyarul – *a ford.*]. Pályafutása alatt a Buddha egyszer sem beszélt „szenvedésről”, sem „megvilágosodásról”; ehelyett olyan dolgokról beszélt, mint *dukkha* és *nibbána*. Tartsd észben azt is, hogy minden angol [és magyar – *a szerk.*] fordítást a fordító átszűrte önmagán és átdolgozta azt – és minden fordító menthetetlenül be van ágyazva saját, éppen aktuális kultúrájába, és a tapasztalataik és a megértésük elkerülhetetlenül átszínezik a fordításaikat. A tizenkilencedik század végi, huszadik század eleji brit fordítások nehézkesnek és száraznak tűnnek mára; száz év múlva a mai fordítások is kétségtelenül legalább annyira archaikusan fognak hangzani. A fordítás, akár a térképész azon törekvése, hogy a gömbölyű Földet egy sík papírlapon ábrázolja, [mindig is] tökéletlen tevékenység.

Talán a legjobb, ha nem hagyatkozol túlságosan egy adott fordításra, legyen az egy szó vagy egy egész Szutta. Azért mert, például az egyik fordító a „szenvedés” szót felelteti meg a *dukkhával*, vagy a „megszabadulást” a *nibbánával*, még nem jelenti azt, hogy ezt a fordítást kell feltétlen igazságként elfogadnod. Próbáld ki őket, nézd meg hogyan működnek számodra. Hagyj teret a megértésednek, hogy alakulhasson, megérhessen, és mutass hajlandóságot alternatív fordítások tekintetbe vételére. Lehetséges, hogy egy idő múlva a saját véleményed fog megváltozni (lehet például, hogy a „feszültség” és a „kioltás” szavakat, sokkal kifejezőbbnek fogod találni). Emlékezz arra, hogy minden fordítás csak egy kényelmes – de időleges – támasz, amit addig kell csak használnod, amíg a saját közvetlen tapasztalataid meg nem születnek a leírt fogalmakat illetően.

Ha valóban komolyan meg akarod érteni azt, amiről a szutták szólnak, nincs más hátra, meg kell tanuljál valamennyire páliul. De van egy, talán még ennél is jobb módszer: olvasd a fordításokat, és a bennük lévő tanításokat valósítsd meg a gyakorlatban, egészen addig, amíg el nem éred azokat az eredményeket, amiket a Buddha beígért. A páli nyelv mesterszintű elsajátítása, szerencsére, nem előfeltétele a felébredésnek.

Nincs olyan szutta, amelyik az összes tanítást tartalmazná.

Hogy a legnagyobb „termést” arathasd le a kánonból, sokféle szuttát tanulmányozz, ne csak egy kiválasztott párat. Az éberségről szóló tanítás például, noha rendkívül értékes, a Buddha tanításainak csak egy kis szeletét képviseli. Ökölszabály: amikor azt hiszed, érted, miről szólnak a Buddha tanításai, ezt vedd figyelmeztető jelnek, hogy egy kicsit még jobban a mélyükre kell ásnod!

Ne aggódj amiatt, hogy a szutta konkrét szavait a [történelmi Buddha](#) mondta-e, vagy sem!

Ezt semmilyen módszerrel sem lehet bebizonyítani. Csak olvasd a szuttákat, tedd át őket a gyakorlatba amennyire csak tudod, és figyelj meg, mi történik.

Ha tetszik a szutta, olvasd újra!

Néha olyan szuttával találkozol, ami így vagy úgy, de már első olvasásra megragad. Higgy ennek a reakciónak, és olvasd újra; ez egyszerre jelenti azt, hogy a szutta tartalmaz valami értékes tanítást számodra, és azt is, hogy elég érett vagy a tanítás befogadására. Időről időre olvasd újra azokat a szuttákat, amelyekre úgy emlékszel, hogy tetszettek hónapokkal, évekkel ezelőtt. Talán észreveszel most bennük olyan árnyalatokat is, amelyek eddig elkerülték a figyelmedet.

Ha nem tetszik a szutta, olvasd újra!

Néha olyan szuttával találkozol, ami kifejezetten idegesít. Higgy ennek a reakciónak; ez azt jelenti, hogy a szuttának van valami fontos tanítása számodra, noha még nem állsz készen a befogadására. Tegyéél bele egy könyvjelzőt, és egyelőre tedd félre a szuttát. Néhány hét, hónap esetleg év múlva vedd elő, és próbáld újra. Talán egy napon megérint.

Ha egy szutta unalmas, zavaros vagy haszontalan, csak tedd félre!

Az aktuális érdeklődésedtől és a gyakorlásod mélységétől függően előfordulhat, hogy egyszerűen nem érted az adott szuttát, vagy halálosan fárasztónak és unalmasnak találod. Tedd egyelőre nyugodtan félre, és addig keress, amíg találsz egyet, amivel közvetlen, személyes kapcsolatba tudsz kerülni.

Az a jó szutta, ami arra inspirál, hogy abba hagyj az olvasását.

A szutta-olvasás egyetlen célja az, hogy a helyes szemlélet kifejlesztésére, a becsületes életvitelre és a helyes meditációra ösztönözzön. Tehát ha olvasás közben egyre erősebb késztetést érzel arra, hogy lerakd a könyvet, és elmenj egy csendes helyre, ahol becsukhatod a szemed és a légzésedet figyelheted, akkor csak csináld! A szutta ekkor éri el igazán a célját. Ott lesz, megvár, amikor majd visszatérsz hozzá.

Hangosan olvasd a szuttát, az elejétől a végéig!

Ez többféle módon válik a segítségedre: arra ösztönöz, hogy a szutta minden egyes szavát elolvasd, a száddal ilyenkor a helyes beszédet gyakorlod, és hozzászoktatja a füleidet, hogyan hallgasd a Dhammát.

Különböző szinteken hallgasd a tanításokat!

Számos szuttában találhatóak olyan tanítások, amelyek egyszerre különböző szinteken értelmezhetők, és jó, ha kifejleszted, hogy hogyan halld meg ezeket. Például, amikor a Buddha a tanítványainak a helyes beszéd legkiválóbb szempontjait fejt ki, figyeld meg, hogy a Buddha hogyan használja a beszédet ([MN 58](#)). Vajon a Buddha „azt gyakorolta, amit prédikált”? És te?

Ne hagyd figyelmen kívül az ismétléseket!

Sok szuttában vannak ismétlődő szakaszok. Úgy olvasd a szuttát, mintha egy zenemű lenne: amikor egy dalt énekelsz vagy hallgatsz, nem ugrod át a refrént; épp így, amikor szuttát olvasol, ne ugrod át az ismétlődő szakaszokat. Akár a zenében, a szutták refrénjei is gyakran tartalmaznak váratlan – és fontos – variációkat, amelyekről az ember nem akar lemaradni.

Beszélgess a szuttáról egy-két barátoddal!

Ha megosztod a megfigyeléseidet és a reakcióidat egy barátoddal, akkor mind a ketten tovább tudjátok mélyíteni a megértéseteket. Esetleg gondolkodj el azon, hogy létrehozol egy kötetlen szutta-tanulócsoporthat. Ha megoldatlan kérdésed van a szuttával kapcsolatban, kérd egy tapasztalt és megbízható tanító segítségét. Konzultálj idősebb szerzetesekkel, szerzetesnőkkel, mert sajátos szempontjaik gyakran képesek segíteni neked a rejtély megoldásában.

Tanulj egy kicsit páliul!

Amikor már elolvastál pár szuttát vagy egy szuttának többféle fordítását, talán összezavarnak bizonyos szavak felhangjai. Például, az egyik fordító miért a „tudatosság négyszeres megalapozása” kifejezést használja, míg a másik az „éberség alapzatai”-t? Valójában mit fejeznek ki ezek a szófordulatok? Ha előveszel egy [páli-angol szótárat](#), és kikeresed a *satipaṭṭhāna* szót (és persze az alkotórészeit is), az segítségedre lehet új fényben megvilágítani az adott szót, előkészítve ezzel az utat a még gyümölcsözőbb szutta-tanulmányok felé.

Olvasd el, hogy mások mit mondtak a szuttáról!

Mindig nagy segítségedre lehet, ha elolvasod² azt, amit a kommentátorok – akár kortársak, akár

régebbiek – mondtak (és mondanak) a szuttákról. Sokan a klasszikus Tipitaka-kommentárokat – különösen a középkori [Buddhaghósa](#) által írottakat – tartják különösen hasznosnak. Ezek közül néhány elérhető a [Pali Text Society](#) és a [Buddhist Publication Society](#) fordításában. Mások inkább a modern kommentátorokat kedvelik, akik a Buddhist Publication Society [Wheel Publications](#) kiadója számára írnak. Sok jelentős könyvecskét és cikket írtak az olyan szerzők, mint a Tiszteletreméltó [Bhikkhu Bodhi](#), [Bhikkhu Khantipalo](#), [Bhikkhu Ñānamoli](#), [Narada Thera](#), [Ñanaponika Thera](#), [Soma Thera](#) és [Bhikkhu Thanissaro](#). Biztos élvezni fogod Bhikkhu Bodhi, *A Buddha közepesen hosszú beszédeinek gyűjteményéhez* (Boston: Wisdom Publications, 1995), valamint Maurice Walshe *A Buddha hosszú beszédeinek gyűjteményéhez* (Boston: Wisdom Publications, 1987) írt remek bevezetőjét és utószavát. Olvass még a [thai földi erdei hagyomány](#) mestereitől is, mivel a szuttákat üdítő és különleges szemlélettel közelítik meg, ami mély meditatív tapasztalatokon alapul.

Hagyd a szuttát beérni!

Bármilyen hasznos tanácsra is leltél a szuttában, bármilyen kellemes utóíz is hagyott benned, hagyd, hogy szárba szökkenjen, növekedjen a meditációs gyakorlásodban és az életedben. Egy idő múlva a szutta által közvetített gondolatok, benyomások és álláspontok fokozatosan be fognak szűrődni a tudatodba, és át fogja járni mindazt, ahogyan a világot szemléled. Talán egy nap, amikor egy máskülönben hétköznapi helyzetben találod magad, eszedbe fog ötni egy régesrég olvasott szutta emléke, erős Dhamma tanítást adva, ami pontosan annak a pillanatnak szól.

Hogy megkönnyítsd ezt a lassú érési folyamatot, adj magadban teret a szuttáknak. Ne keverd bele a szutta-olvasást az egyéb tevékenységeid közé. Ne olvass egyszerre túl sok szuttát. A szutta-olvasást különleges, szemlélődő tevékenységként végezd. Legyen kellemes élmény. Ha szárazzá és idegesítővé válik, tedd félre, és majd csak néhány nap, hét, esetleg hónap múlva próbáld újra. A szutta-tanulás többről szól, minthogy egyszer vagy kétszer elolvassuk, majd azt mondjuk, hogy „Hát akkor a Szatipatthána Szuttával ’megvolnánk’, mi legyen a következő?” Miután befejezted egy szutta olvasását, biztosíts egy kis időt még egy kis légzésmeditációra, így adva esélyt a tanításnak, hogy megtalálja a helyét a szívedben.

Kérdések, amelyeket mindig érdemes szem előtt tartani

Amikor szuttát olvasol, mindig tartsd észben, hogy most a fültanúja vagy annak, ahogy a Buddha másokat tanít! Más spirituális hagyományokhoz tartozó kortársaival ellentétben – akik ragaszkodtak egy rögzített doktrínához, ami minden kérdésre választ ad ([AN 10.93](#)) – a Buddha a tanítóbeszédeit az adott hallgatóság igényeihez szabta. Ezért fontos kifejleszteni egyfajta érzékenységet a szutta kontextusát illetően, hogy lásd, milyen módon lehet összehasonlítani a Buddha hallgatóságának körülményeit a sajátoddal, így fel tudod mérni, hogy miként tudod a Buddha szavait a legjobban

alkalmazni a saját élethelyzetedre.

Nagyon hasznos tud lenni, ha olvasás közben néhány kérdést finoman mindig ott pörgetsz a tudatod hátsó részében, egyrészt azért, hogy segítsen a szutta kontextusának megértésében, másrészt pedig azért, hogy segítsen ráhangolódni a tanítás különböző szintjeire, amelyek gyakran egyszerre tűnnek fel. Ezek a kérdések nem azért vannak, hogy buddhista irodalomtudóssá tegyenek, csupán azt a célt szolgálják, hogy segítségedre legyenek a szuttákat elevevén tenni.

Mik a körülmények?

A nyitó mondat (ami általában úgy kezdődik, hogy „Így hallottam...”) megadja a szutta színhelyét. Vajon faluban, kolostorban vagy erdőben játszódik? Milyen évszak van? Milyen események állnak a háttérben? Ha ezeket a részleteket rögzíted az elmédben, emlékeztetni fognak arra, hogy a szutta valós eseményeket ír le, amelyek valódi emberekkel történtek, olyanokkal mit te vagy én.

Mi a története?

Az egyik szutta talán nem túl cselekményes ([AN 7.6](#)), míg egy másik pátosszal és drámával is tele lehet, akár egy novellához is hasonlíthat ([Mv 10.2.3–20](#)). Maga a történetvezetés mennyire erősíti a szutta tanítását?

Ki kezdeményezte a tanítást?

A Buddha volt a kezdeményező ([AN 10.69](#)) vagy valaki kérdéssel fordult hozzá ([DN 2](#))? Amennyiben az utóbbi, húzódik-e valami ki nem mondott előítélet vagy álláspont a kérdés mögött? Azzal a szándékkal ment az illető a Buddhához, hogy legyőzze vitában ([MN 58](#))? Ezek a szempontok segítenek megérteni a tanítás háttérében álló szándékot, és a hallgató érzékenységét a Buddha szavaival szemben. Milyen hozzáállással közeledsz te ezekhez a tanításokhoz?

Ki tanít?

A Buddha a tanító ([SN 15.3](#)), az egyik tanítványa ([MN 44](#)) vagy mindkettő ([SN 22.1](#))? Felavatott szerzetes ([SN 35.191](#)) vagy világi ([AN 6.16](#))? Mennyire mély a tanító megértése (pl. „csupán” egy folyamba lépett ([AN 6.16](#)) vagy arahant ([Thig 5.82–86](#)))? A tanító jogosítványainak ismerete segítségedre lehet a tanítás kontextusának felmérésében. Számos szutta csak kevés életrajzi részletet közöl a szereplőkről; ebben az esetben fordulj a kommentárokhoz, vagy kérdezz meg egy buddhista tanítót illetve szerzetest.

Kikhez intézték a tanításokat?

Szerzeteseknek ([SN 35.85](#)), apácáknak ([AN 4.159](#)) vagy világi követőknek ([AN 4.55](#)) szólnak a tanítások? Az emberek egy bizonyos csoportjához intézték, míg másvalaki, aki hallótávolságban volt, valóban a szívébe is zárta a tanítást ([SN 35.197](#))? A hallgatóság egy nagy gyülekezet ([MN 118](#)) vagy egyetlen személy ([SN 46.55](#))? Esetleg a hallgatók mindannyian más vallás követői ([MN 57](#))? Mennyire mély a megértésük? Amennyiben a hallgatóság arahantságra törekvő folyamba-lépettekből áll, a tanítás sokkal magasabb szintű lehet, mint amikor a hallgatóságnak csak korlátozott képességei vannak a Buddha tanításainak a befogadására (Káláma Szutta, [AN 3.65](#)). Ezek a kérdések segíthetnek megbecsülni, hogy az adott tanítás mennyire alkalmas a számodra.

Milyen az előadás módja?

Egy formális tanítóbeszéd ([SN 56.11](#)), kérdés-felelet ([SN 44.10](#)), egy régi történet felidézése ([Uda 4.4](#)) vagy egyszerűen egy ihletett vers ([Thag 8.1](#))? A tanítás velejét a *tartalom* maga adja ([SN 12.2](#)) vagy az a *mód*, ahogy a tanító a hallgatóival kapcsolatot teremt maga az üzenet ([MN 57](#))? A Buddha és a tanítványai által alkalmazott tanítási stílusok gazdag variációi mutatják igazán, hogy nincs a Dhamma tanításának rögzített módja; az alkalmazott módszer a helyzet által teremtett konkrét elvárástól és a hallgatóság szellemi érettségétől függ.

Mi az alaptanítás?

A tanítás, a Buddha háromrétű fokozatos oktatási módszerének melyik elemével hozható összefüggésbe: elsődlegesen az erény ([MN 61](#)), vagy az összpontosítás ([AN 5.28](#)), netán a bölcsesség ([MN 140](#)) fejlesztésére fókuszál? Az előadásmód egyezik-e azzal, ami más szuttákban található (pl. [SN 12.15](#) és [DN 31](#))? Mennyiben illeszkedik az adott tanítás a Buddha tanításaihoz használt saját „térképedbe”? Precízen passzol az eddigi megértésedhez vagy megkérdőjelezi a Dhammát érintő néhány alapvető feltételezésedet?

Hogyan végződik?

A hallgatója ott és akkor eléri a Megvilágosodást ([SN 35.28](#)) vagy szüksége van még egy kis időre, miután meghallgatta a tanítást ([MN 57](#))? „Megtért” az illető a Buddha útjára, bizonyosságát az alábbi visszatérő fordulattal fejezve ki: „Bámulatos, bámulatos! Mint amikor valaki felállítja azt, ami eddig fejjel lefelé volt...” ([MN 7](#))? Van, amikor egy gyertya ellobbanása már elég, hogy valakit a teljes Felébredéshez segítsen ([Thig 5.112–116](#)); de van olyan is, hogy maga a Buddha sem képes segíteni az illetőnek, hogy legyőzze a felhalmozott rossz *kammáját* ([DN 2](#)). A szutták számos ponton illusztrálják a *kamma* törvényének rendkívüli erejét és összetettségét.

Mit nyújt számomra a szutta?

Mind közül ez a legfontosabb kérdés, mivel arra sarkall, hogy a szívedbe fogadd a szuttát. Végül is a szív alakul át a tanítások hatására, nem az ész. Kérdezd meg magadtól: Tudok-e azonosulni a szuttákban található valamelyik helyzettel vagy szereplővel? A feltett kérdések vagy a tanítások nekem valók-e? Milyen tanulságot vonhatok le a szuttából? A tanítás kételyeket támaszt bennem a Felébredés elérésére irányuló képességeimmel kapcsolatban, vagy még nagyobb hittel és bizalommal tölt el a Dhammát illetően?

1. Erről lásd a Jaszának mondott beszédet ([Mv 1.1.5–8](#)) [↵](#)
2. Az itt felsorolt könyvek és linkek angol nyelvűek. [↵](#)

Kategória: [Könyvtár](#)

Copyright by Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 11, 2012, at 06:58 PM

Sutta Piṭaka - A Tanítóbeszédék Gyűjteménye

Dīgha Nikāya - A Hosszú Gyűjtemény

DN 1 Brahmajāla Sutta – A nézetek mindent felölelő hálója

Fordította: Pressing Lajos

DN 1, PTS D I 1

A magyar szöveg forrása: Bodhi, Bhikkhu: *Brahmajāla Sutta – A nézetek mindent felölelő hálója*. Orient Press Kiadó, Budapest, 1993. Online Forrás: [Buddhista Misszió](#)

Tartalom:

- [Brahmajāla Sutta - Bevezetés](#)
- [A Brahmajāla Sutta kommentárjai I. - A vándoraszketákról](#)
- [A Brahmajāla Sutta kommentárjai II. - Az erények elemzése](#)
- [A Brahmajāla Sutta kommentárjai III. - A múltra vonatkozó spekulációk](#)
- [A Brahmajāla Sutta kommentárjai IV. - A jövőre vonatkozó spekulációk](#)
- [A Brahmajāla Sutta kommentárjai V. - A kondicionáltságok köre és a forгатagból való szabadulás](#)
- [Exegetikai tanulmányok?](#)
- [A Pāramīkról?](#)
- [A 'Tathāgata' jelentéséről?](#)
- [Függelék I.?](#)
- [Függelék II.?](#)

I. A vándoraszketákról

(Paribbājakakathā)

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos a Rājagaha és Nālandā közötti országúton utazott bhikkhuk egy nagy társasága kíséretében, körülbelül úgy ötszáz bhikkhuval együtt. Egyidejűleg a vándoraszketá Suppiya is a Rājagaha és Nālandā közötti országúton haladt tanítványával, az ifjú Brahmaddattával. Útközben a vándoraszketá Suppiya többféle indokkal szidalmazta a Buddhát, a Dhammát és a Sanghát. tanítványa, az ifjú Brahmaddatta azonban többféle okból dicsérte a Buddhát, a Dhammát és a Sanghát. Így ezek ketten, mester és tanítvány, lépésről lépésre követték a Magasztost és a bhikkhuk társaságát, miközben egymásnak homlokegyenest ellentmondó állításokat hangoztattak.

Ezt követően a Magasztos a bhikkhuk társaságával együtt betért az Ambalatthika kertben lévő királyi pihenőházba, hogy ott éjszakázzanak. A vándoraszketá Suppiya tanítványával, az ifjú Brahmaddattával együtt ugyancsak betért az Ambalatthika kertben lévő királyi pihenőházba, hogy ott töltsék az éjszakát. A vándoraszketá Suppiya itt is többféle indokkal szidalmazta a Buddhát, a Dhammát és a Sanghát, míg tanítványa, az ifjú Brahmaddatta többféle okból dicsérte azokat. Így ezek ketten, mester és tanítvány, együtt időztek, miközben egymásnak homlokegyenest ellentmondó állításokat hangoztattak.

Amikor hajnalodott, a bhikkhuk egy része felkelés után a pavilonban gyülekezett. Miután leültek, a következő beszélgetés alakult ki közöttük: „Csodálatos és bámulatra méltó, testvérek, hogy a Magasztos, aki tud és lát, a Tiszteletreméltó, a tökéletesen megvilágosodott Buddha, milyen mély alapossággal átvilágította a lények hajlamainak a sokféleségét. Ez a vándoraszkéta Suppiya ugyanis többféle indokkal szidalmazta a Buddhát, a Dhammát és a Sanghát, míg saját tanítványa, az ifjú Brahmadata többféle okból dicsérte ezeket. Ezek ketten, mester és tanítvány, lépésről lépésre követték a Magasztost és a bhikkhuk társaságát, miközben egymásnak homlokegyenest ellentmondó állításokat hangoztattak.”

Ekkor a Magasztos, felismerve, hogy milyen fordulatot vett a beszélgetésük, belépett a pavilonba, leült az előkészített helyre, és így szólította meg a bhikkhukat: „Miféle beszélgetést folytattatok éppen most, bhikkhuk? Mi volt társalgásotok témája?”

A bhikkhuk így válaszoltak: „Amikor feljött a hajnal, Urunk, felkelés után összegyűltünk a pavilonban. Miután leültünk, a következő beszélgetés alakult ki közöttünk: ‘Csodálatos és bámulatra méltó, testvérek, hogy a Magasztos, aki tud és lát, a tiszteletreméltó, a tökéletesen megvilágosodott Buddha, milyen mély alapossággal átvilágította a lények hajlamainak a sokféleségét. Ez a vándoraszkéta Suppiya ugyanis többféle indokkal szidalmazta a Buddhát, a Dhammát és a Sanghát, míg saját tanítványa, az ifjú Brahmadata többféle okból dicsérte ezeket. Ezek ketten, mester és tanítvány, lépésről lépésre követték a Magasztost és a bhikkhuk társaságát, miközben egymásnak homlokegyenest ellentmondó állításokat hangoztattak.’ Ez a beszélgetés folyt éppen közöttünk, Urunk, amikor a Magasztos megérkezett.”

„Nos, bhikkhuk, ha mások szidalmaznak engem, szidalmazzák a Dhammát, vagy szidalmazzák a Sanghát, nem szabad, hogy szívetekben teret engedjete a neheztelésnek, a nemtetszésnek, vagy az ellenük irányuló gyűlöletnek. Ha ugyanis ilyen helyzetben megharagudnátok, vagy felizgatnátok magatokat, csak saját magatok számára állítanátok akadályt. Ha megharagudnátok, vagy felizgatnátok magatokat, amikor mások szidalmaznak bennünket, vajon képesek lennétek-e felismerni, hogy állításaik igazak-e, vagy hamisak?”

„Bizonyára nem, Urunk.”

„Ha tehát, bhikkhuk, mások szidalmaznak engem, szidalmazzák a Dhammát, vagy szidalmazzák a Sanghát, fel kell fednetek, hogy hol tévednek, és ki kell mutatnotok a tévedést, a következő módon szólva: ‘Ilyen és ilyen okból ez téves, ez nem igaz, ilyesmi nem jellemző ránk, ilyesmivel nem találkozni közöttünk.’”

„Ha pedig, bhikkhuk, mások dicsérnek engem, dicsérik a Dhammát, vagy dicsérik a Sanghát, nem szabad, hogy szívetekben teret engedjete a diadalmámornak, az örvendezésnek és az ujjongásnak. Ha

ugyanis ilyen helyzetben diadalmámor, örvendezés és ujjongás töltene el benneteket, csak a saját magatok számára állítanátok akadályt. Ha mások dicsérnek engem, dicsérik a Dhammát, vagy dicsérik a Sanghát, akkor ami tény, azt egyszerűen tényként kell tudomásul venni, a következő módon szólva: ‘Ilyen és ilyen okból ez tény, ez igaz, valóban jellemző ránk az ilyesmi, valóban található közöttünk ilyesmi.’”

II. Az erények elemzése

1. Az erényekről szóló rövid fejezet

(Cūlasīla)

„Nos, szerzetesek, pusztán az erkölcsi kiválóság apró és jelentéktelen dolgai azok, amelyekre a világi hivatkozhat, amikor a Tathāgatát dicséri. És melyek ezek az apró és jelentéktelen dolgok, a pusztán erkölcsi kiválóságnak ezek a kisebb részletei, amelyekre hivatkozhat?”

„’Elhagyván az élet pusztítását, a Gotama remete tartózkodik az élet pusztításától. Félretette a botot és a kardot, és lelkiismeretesen él, telve kedvességgel és részvétellel valamennyi élő lény javára.’ Ilyen módon beszélhetne a világi, bhikkhuk, amikor a Tathāgatát dicséri.

Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Elhagyván annak elvételét, amit nem adtak, a Gotama remete tartózkodik annak elvételétől, ami nincs neki odaadva. Csak azt várva és fogadva el, amit önként adnak a számára, szívében becsületesen és egyenesen él.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Elhagyván a szemérmetlen életet, a Gotama remete szűziesen él. Távol tartja magát [a nőktől], és tartózkodik a szexuális közösülés közönséges gyakorlatától.’”

„Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Elhagyván a hamis beszédet, a Gotama remete tartózkodik a hamisságtól. Kizárólag az igazat szólja, önmagát az igazságnak szentelve él; szavahihető és megbízható, a világon senkit sem csap be.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Elhagyván a rágalmazást, a Gotama remete tartózkodik a rágalmazástól. Nem ismétli el máshol, amit itt hallott, hogy ezzel másokat szembeállítson az itteniekkel; s nem ismétli el itt, amit máshol hallott, hogy ezzel az itteni embereket szembeállítsa amazokkal. Ehelyett a megosztottak összebékítője és a barátság előmozdítója. Minthogy az egyetértésnek örül, azt szereti, azon örvendezik, csakis olyan szavakat mond, amelyek egyetértésre szólítanak.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Elhagyván a durva beszédet, a Gotama remete tartózkodik a durva beszédétől. Csak olyan szavakat használ, amelyek kedvesek, a fülnek kellemesek, megnyerőek, szívhez szólóak, udvariasak, szeretetre méltóak és a legkülönbözőbb emberek számára is elfogadhatóak.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Elhagyván a semmitérő fecsegést, a Gotama remete tartózkodik a semmitérő fecsegéstől. Csak a megfelelő időben beszél, s csakis arról, ami tényleges; a jóról szól, a Dhammáról és az Ösvényről. Szavait érdemes kincsként megbecsülni: a szükséges időben hangzanak el, megfelelő indokok állnak mögöttük, világosak és határozottak, és a jóra vonatkoznak.’”

„Vagy pedig ezt mondhatná: ‘A Gotama remete tartózkodik a magok és a növényi élet károsításától.

Csak a nap egyik szakaszában étkezik, éjszaka nem vesz magához eledelt és nem eszik arra alkalmatlan időpontokban.

Tartózkodik a táncától, az énekléstől, a hangszeres zenétől, és a hívságos műsorok megtekintésétől.

Tartózkodik virágfüzerek viselésétől, önmaga illatszerekkel való ékesítésétől és kenőcsökkel való szépítgetésétől.

Tartózkodik a magas és fényűző ágyaktól és ülőhelyektől.

Tartózkodik az arany és ezüst elfogadásától.

Tartózkodik a nyers gabona, nyers hús, asszonyok és lányok, rabszolgák és rabszolganők, kecskék és juhok, baromfiak és disznók, elefántok, marhák, lovak és kancák elfogadásától.

Tartózkodik a földek és birtokok elfogadásától.

Tartózkodik attól, hogy megbízásokat teljesítsen, vagy üzeneteket közvetítsen.

Tartózkodik attól, hogy hamis súlyokkal, hamis fémekkel, vagy hamis mérőeszközökkel foglalkozzon.

Tartózkodik a vesztegetés, szélhámosság és rászedés útján történő csalástól.

Tartózkodik a megcsonkítástól, kivégzéstől, bebörtönzéstől, rablástól, fosztogatástól, és erőszakos cselekményektől.’ Ilyen módon beszélhetne a világi, bhikkhuk, amikor a Tathāgatát dicséri.”

2. Az erényről szóló középső fejezet

(Majjhimasīla)

„Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, kárt tesznek a magokban és a növényi életben – a gyökérről, töről, kocsányról, oltványról és magról szaporodó növényekben –, addig a Gotama remete tartózkodik a magok és a növényi élet károsításától.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, élvezik a felhalmozott javakat, mint amilyenek pl. a felhalmozott ételek és italok, díszek, hintók, ágyneműk, illatszerek és élelmiszerek –, addig a Gotama remete tartózkodik a felhalmozott javak felhasználásától.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, hívságos műsorokat látogatnak, mint amilyenek a következők:

Táncos, dalos, vagy hangszeres zenét bemutató műsorok;
színházi előadások;
ballada recitálások;
tapssal, cimbalommal és ütős hangszerekkel előadott zeneszámok; művészeti kiállítások;
akrobata mutatványok;
elefánt-, ló-, bölény-, bika-, kos-, kecske-, kakas- és szárnyasviadalok; harci bemutatók, seregszemlék, csatasorok és katonai díszszemlék -,

addig a Gotama remete tartózkodik az ilyen hívságos műsorok megtekintésétől.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, résztvesznek a következő játékokban és szórakozásokban:¹

aṭṭhapada [egy nyolcszor nyolcas sakktáblán játszott játék];
dasapada [tízszer tízes táblán játszott játék];
ākāsa [hasonló játék, de a táblát csak a levegőbe képzelik];
parihārapatha [ugróiskola, a földre egy ábrát rajzolnak, s az üres helyeken kell végigugrálni, elkerülve a vonalakat]; *santika* [a darabkákat egy halomba rakják, s úgy kell elvenni, majd visszahelyezni őket, hogy a halom ne mozduljon el]; *khalika* [kockajáték];
ghaṭika [egy rövid vesszőt kell eltalálni egy hosszúval];
salākahattha [olyan játék, ahol a kezét festékbe mártják, s a festéket a földre, vagy a falra fröcskölik. A résztvevők feladata, hogy elefánt, ló, stb. alakját fedezzék fel benne]; *akkha* [labdajáték];
pangacīra [levelekből készített játékcsövön fújni keresztül];
vankaka [miniatűr játékekével szántani];
mokkhacika [bukfenceket hányni];
cingulika [papír szélmalommal játszani];
pattāḷaka [játékszerszámokkal játszani];
rathaka [játékszekerekkel játszani];
dhanuka [játék íjakkal játszani];
akkharika [a levegőbe, vagy a játékos hátára írott betűket kell kitalálni];

manesika [ki kell találni mások gondolatait];
yathāvajja [fogyatékoságok utánzásából álló játék] –,

addig a Gotama remete tartózkodik ezektől a játékoktól és szórakozásoktól.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ’Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, magas és fényűző fekvő- és ülőhelyek használatát élvezik, mint amilyenek például:

a tágas díványok;
a trónusok, karfáikon faragott állatfigurákkal;
a hosszú szőrű ágytakarók;
a többszínű, összefércelt ágytakarók;
a fehér gyapjú ágytakarók;
a virágokkal hímzett gyapjú ágytakarók;
a pehellyel töltött paplanok;
állatfigurákkal hímzett gyapjútakarók;
egyik, vagy mindkét oldalán prémes gyapjútakarók;
drágakövekkel kihímzett ágyterítők;
selyemtakarók;
tánctermi szőnyegek;
elefánt- és lótakarók, vagy hintószőnyegek;
antilopbőrből készült takarók;
kadali-szarvas irhájából készült finom takarók;
piros fejtető ernyővel ellátott takarók;
a fejnél és lábnál vörös párnával ellátott díványok –,

addig a Gotama remete tartózkodik az ilyen magas és fényűző fekvő- és ülőhelyek használatától.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ’Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, önmaguk ékesítésének és szépítgetésének olyan eszközeit alkalmazzák, mint például: illatos púderek testbe dörzsölése, olajos masszírozás, illatszerek vízben történő mosakodás, a végtagok gyúrása, tükrök, balzsamok, virágfüzérék, illatszerek, kenőcsök, arcpороk, arcfestékek, nyakláncok, főkötők, díszes sétatálcák, cizellált orvosságos szelencék, török, napernyők, ékes saruk, turbánok, ékkövek, jakfarok légycsapók, széles szegélyű fehér köntösök –, addig a Gotama remete tartózkodik az ilyen ékesítő és szépítő szerek használatától.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ’Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, résztvesznek olyan haszontalan fecsegésekben, mint amilyen: a királyokról,

tolvajokról és államminiszterekről folyó beszéd; a hadseregekről, veszélyekről és háborúkról folyó beszéd; az ételekről, italokról, ruházatról és lakásokról folyó beszéd; a virágfüzerekről és illatszerekről folyó beszéd; a rokonokról, kocsikról, falvakról, városokról, nagyvárosokról, és országokról folyó beszéd; a nőkről való beszéd és a hőökről való beszéd; az utcai csevegés és a kútnál folyó fecsegés; az utóbbi napokban elhunytakról folyó beszéd; a kósza pletykák; a világról és a tengerről folyó spekulációk; a nyereség és veszteség körül folyó beszéd –, addig a Gotama remete tartózkodik az ilyen haszontalan fecsegéstől.²

Vagy pedig ezt mondhatná: 'Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, perlekedő vitákba bocsátkoznak, [ilyesmiket mondva egymásnak]:

„Te nem érted ezt a tant és ezt a gyakorlatrendszeret. Én vagyok az, aki érti ezt a tant és ezt a gyakorlatrendszeret.” „Hogyan is érthetnéd te ezt a tant és gyakorlatrendszeret?” „Te a hibás utat gyakorlod. Én gyakorlom a helyes ösvényt.”

„Én következetes vagyok. Te következetlen vagy.”

„Amit először kellett volna mondani, azt mondtad utoljára, amit utoljára kellett volna mondani, azt mondtad először.” „Amit ilyen nagy nehezen sikerült kigondolnod, az meg van cáfolva.” „A tanod meg van cáfolva, vereséget szenvedtél. Menj, próbáld meg menteni, amit még lehet a tanításodból, vagy bagozd ki magad most, ha tudod” –,

addig a Gotama remete tartózkodik az ilyen perlekedő vitatkozástól.'

Vagy pedig ezt mondhatná: 'Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, utasítások végrehajtásában és üzenetek közvetítésében vesznek részt királyok, államminiszterek, khattiyák, brahminok, kereskedők vagy ifjak számára, [akik eképpen utasítgatják őket]: „Menj ide, menj oda, tedd ezt, hozd azt onnan ide” –, addig a Gotama remete tartózkodik az ilyen üzenetek és utasítások végrehajtásától.'

Vagy pedig ezt mondhatná: 'Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, ármánykodásokban vesznek részt, másokat kibeszélnek, lekicsinyelnek és befeketítenek, hasznot haszonra halmozva, addig a Gotama remete tartózkodik az ilyesfajta ármánykodástól és beszédétől.'³ Ilyen módon beszélhetne a világi, bhikkhuk, amikor a Tathāgátát dicséri.'

3. Az erényről szóló hosszú fejezet

(*Mahāsīla*)

„Vagy pedig ezt mondhatná: 'Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által

felajánlott ételen élnek, a megélhetés helytelen eszközeivel keresik meg kenyerüket, olyan alantas mesterségekkel, mint amilyen:⁴

hosszú élet, vagyon stb., vagy ezek fordítottjának prófétálása
a személy végtagjaiból, lábáról, tenyeréből stb.;
jóslás ómenek és jelek alapján;
jóslatokba bocsátkozás villámlás és más égi tünemények alapján;
baljóslatú álmok értelmezése;
jövendölés a test jelei alapján;
jóslás egérrágta ruhák jeleiből;
tűzáldozat felajánlása;
áldozat felajánlása merőkanálból;
hüvelyesek, rizspor, rizsszemek, ghí és olaj áldozati felkínálása
az isteneknek;
a szájból történő áldozati felajánlás;
véráldozat felajánlása az isteneknek;
jövendölés az ujjhegyek alapján;
annak meghatározása, hogy vajon egy tervezett ház, vagy kert
elhelyezkedése kedvező-e;
jóslatok készítése az államhivatalnokok részére;
démonok idézése a temetőben;
kísértetek idézése;
a vályogházban élők által kiejtendő varázsigék ismerete;
kígyóbűvölés;
a mérgekkel, skorpióval, patkánnyal, madárral, varjakkal kapcsolatos
mesterkedés;
az emberek élettartamára vonatkozó jövendölés;
a nyílvesztőtől való védelmet szolgáló varázsigék recitálása;
az állatok nyelvének megértését szolgáló varázsigék recitálása –,

addig a Gotama remete tartózkodik az ilyen helytelen megélhetési eszközöktől, az ilyen alantas mesterségektől.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, a megélhetés helytelen eszközeivel keresik meg a kenyerüket, olyan alantas mesterségekkel, mint amilyen a következő felsorolásban szereplő tételek színe, formája és egyéb sajátosságai jelentőségének értelmezése annak meghatározása céljából, hogy vajon azok szerencsét, vagy balszerencsét hoznak-e tulajdonosuknak: drágakövek, ruhák, botok, kardok, lándzsák, íjak,

nyilak, más fegyverek, asszonyok, férfiak, fiúk, lányok, rabszolgák, rabszolganők, elefántok, lovak, bölények, bikák, tehenek, kecskék, kosok, baromfiak, fürjek, iguánák, fülbevalók [vagy ház-orumzat], teknősbékák és más állatok –, addig a Gotama remete tartózkodik az ilyen helytelen megélhetési eszközöktől, az ilyen alantas mesterségektől.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ’Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, a megélhetés helytelen eszközeivel keresik meg kenyerüket, olyan alantas mesterségekkel, mint amilyen a jóslatokba bocsátkozás arra vonatkozóan, hogy milyen hatással jár, ha:

a király előrenyomul;

a király visszatér;

a mi királyunk támad és az ellenfél királya visszavonul;

az ellenfél királya támad és a mi királyunk visszavonul;

a mi királyunk győz és az ellenfél királya vereséget szenved;

az ellenfél királya győz és a mi királyunk vereséget szenved;

így ér el győzelmet az egyik és szenved vereséget a másik –,

addig a Gotama remete tartózkodik az ilyen helytelen megélhetési eszközöktől, az ilyen alantas mesterségektől.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, a megélhetés helytelen eszközeivel keresik meg kenyerüket, olyan alantas mesterségekkel, mint amilyen a jóslás arra vonatkozóan, hogy holdfogyatkozás lesz, napfogyatkozás lesz, egy csillagkép fogyatkozása következik; a Nap és a Hold megszokott pályájukon fognak haladni; a Nap és a Hold pályájában rendellenesség fog mutatkozni; a csillagképek a maguk megszokott pályáján fognak haladni; a jegyek mozgásában rendellenesség jelentkezik; meteorhullás lesz; égi fényjelenségek fognak mutatkozni; földrengés lesz; földmorajlás lesz; a Nap, a Hold, vagy a csillagképek felkelése, lenyugvása, elsötétedése, vagy felragyogása van készülőben; ilyen és ilyen hatása lesz a holdfogyatkozásnak, ilyen és ilyen hatása lesz a napfogyatkozásnak, ...[és így tovább, egészen odáig, hogy] ez és ez lesz az eredménye a Nap, a Hold és a csillagképek felkelésének, lenyugvásának, elsötétedésének és felragyogásának –, addig a Gotama remete tartózkodik az ilyen helytelen megélhetési eszközöktől, az ilyen alantas mesterségektől.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, a megélhetés helytelen eszközeivel keresik meg kenyerüket, olyan alantas mesterségekkel, mint amilyen: bőséges eső, aszály, jó termés, éhínség, biztonság, veszély, járvány, egészség jövődölése; vagy pedig számlálással, számítással, számolgatással, versek alkotásával és a

világról való spekulációval keresik meg megélhetésüket –, addig a Gotama remete tartózkodik az ilyen helytelen megélhetési eszközöktől, az ilyen alantas mesterségektől.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, a megélhetés helytelen eszközeivel keresik meg kenyerüket, olyan alantas mesterségekkel, mint amilyen: a házasságkötés számára alkalmas időpontok kijelölése, mind azokban az esetekben, ahol a menyasszonyt hozzák a házhoz, mind azokban, ahol érte mennek; az eljegyzés, vagy válás számára alkalmas időpontok kijelölése; pénz bevétele, vagy kiadása szempontjából kedvező időpontok kijelölése; varázsigék recitálása emberek szerencsésé, vagy szerencsétlenné tétele céljából; meddő nők petesejtjeinek megfiatalítása; varázsigék mondása emberek nyelvének megkötése, állkapcsuk megbénítása, a kezeik feletti ellenőrzés elvesztésének előidézése, vagy megsüketítése céljából; kérdésekre válaszoló jóslatok szerzése tükör, kislány, vagy istenek segítségével; a Nap imádása; a Mahābrahmā imádása; a szájból kitörő lángok előidézése; a szerencse istennőjének megidézése –, addig a Gotama remete tartózkodik az ilyen helytelen megélhetési eszközöktől, az ilyen alantas mesterségektől.’

Vagy pedig ezt mondhatná: ‘Míg egyes tiszteletreméltó remeték és brahminok, miközben a hívek által felajánlott ételen élnek, a megélhetés helytelen eszközeivel keresik meg kenyerüket, olyan alantas mesterségekkel, mint amilyen: ajándékok ígérese az isteneknek különféle kedvezményekért; az ilyen ígéretnek beváltása; démonológia; varázsigék mondása egy vályogházba történő belépéskor; férfiaság és impotencia előidézése; házhelyek tervezése és megszentelése; szertartásos szájmosás és szertartásos fürdőzés végzése; áldozati tűz felajánlása; hánytatók, hashajtók, vízajtók és köptetők adása; orr-, szem-, vagy fül-orvosságok alkalmazása; szemcseppek és gyógykenőcsök alkalmazása; hályogok gyógyítása; sebészeti műtétek végzése; gyermekgyógyászati tevékenységek végzése; orvosságok adása testi betegségek gyógyítása céljából, illetve a betegségek utóhatását megelőző balzsamok alkalmazása –, addig a Gotama remete tartózkodik az ilyen helytelen megélhetési eszközöktől, az ilyen alantas mesterségektől.’

Nos, szerzetesek, ezek azok az apró és jelentéktelen dolgok, a pusztán erkölcsi kiválóságnak azok a kisebb részletei, amelyekre a világi hivatkozhat, amikor a Tathāgatát dicséri.”

III. A múltra vonatkozó spekulációk

(Pubbantakappika)

„Vannak, bhikkhuk, más dhammák, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatna az, aki

okkal dicsérné a Tathāgatát. És melyek ezek a dhammák?

Vannak, bhikkhuk, remeték és brahminok, akik múltról-spekulálók, akiknek megrögzött nézeteik vannak a múltat illetően, s akik tizennyolcféle alapon különféle konceptuális tételeket állítanak a múlt vonatkozásában. És vajon minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással állítják fel e tiszteletreméltó remeték és brahminok spekulációikat?

1. Örökkévalóság-tanok

(*Sassatavāda*), 1–4. nézetek

Vannak, bhikkhuk, remeték és brahminok, akik örökkévalóság-hívők, és akik négyféle alapon az én és a világ örökkévalóságát hirdetik. És vajon minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással hirdetik e tiszteletreméltó remeték és brahminok a nézeteiket?

Az első esetben, bhikkhuk, a remete, vagy brahmin lelkesedése, igyekezete, odaadása, szorgalma és megfelelő elmélkedése révén a szellemi összpontosítás olyan fokára jut el, hogy az ilyen módon összpontosított (megtisztított, átvilágított, foltalan és szennyeződésektől mentes)⁵ tudata segítségével felidézi számtalan múltbeli életét: vagyis [felidéz] egy születést, két születést, három, négy, vagy öt születést; tíz, húsz, harminc, negyven, vagy ötven születést; száz, ezer, vagy százezer születést; sok száz születést, sok ezer születést, sok százezer születést. [Felidézi, hogy] ‘Akkor ez volt a nevem, ilyen törzsbe tartoztam, ilyen volt a megjelenésem; ilyen volt a táplálékom, ilyen volt az öröm- és fájdalomtapasztalásom, ilyen volt az élettartamom. Onnan elmúlva, amott létesültem újra. Ott pedig ez volt a nevem, ilyen törzsbe tartoztam, ilyen volt a megjelenésem; ilyen volt a táplálékom, ilyen volt az öröm- és fájdalomtapasztalásom, ilyen volt az élettartamom. Amonnan elmúlva, itt létesültem újra.’ Így idézi fel számtalan múltbeli életét, azok részleteivel és módozataival egyetemben.

Ezután így szól: ‘Az én és a világ örökkévaló, terméketlen, rendíthetetlen, mint a hegycsúcs, szilárdan álló, mint egy oszlop. S bár ezek a lények kóborolnak és vándorolnak [a létesülés körforgásában], elmúlnak és újrálétesülnek, az én és a világ ugyanaz marad, mint maga az örökkévalóság. Mi az indok? Az, hogy én, lelkesedésem, igyekezetem, odaadásom, szorgalmam és megfelelő elmélkedésem révén a szellemi összpontosítás olyan fokára jutottam el, hogy ilymódon összpontosított tudatommal képessé váltam számtalan múltbeli élet felidezésére, azok részleteivel és módozataival egyetemben. Ezen okból tudom: az én és a világ örökkévaló, terméketlen, rendíthetetlen, mint a hegycsúcs, szilárdan álló, mint egy oszlop. És bár ezek a lények kóborolnak és vándorolnak [a létesülés körforgásában], elmúlnak és újrálétesülnek, az én és a világ mégis ugyanaz marad, mint maga az örökkévalóság.’

Ez, bhikkhuk, az első eset.

És vajon a második esetben minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással lesz örökkévalóság-hívő, s tartja az ént és a világot örökkévalónak valamely tiszteletreméltó remete és brahmin?

Nos, bhikkhuk, a remete, vagy brahmin lelkesedése, igyekezete, odaadása, szorgalma és megfelelő elmélkedése révén a szellemi összpontosítás olyan fokára jut el, hogy az ilyen módon összpontosított tudata segítségével felidézi számtalan múltbeli életét: vagyis [felidézi összes múltbeli életét] a világ összehúzódásának és kitágulásának egy világekorszakára, két, három, négy, öt, tíz világekorszakára [visszamenőleg].⁶ [Felidézi, hogy] ‘Akkor ez volt a nevem, ilyen törzsbe tartoztam, ilyen volt a megjelenésem; ilyen volt a táplálékom, ilyen volt az öröm- és fájdalomtapasztalásom, ilyen volt az élettartamom. Onnan elmúlva, amott létesültem újra. Ott pedig ez volt a nevem, ilyen törzsbe tartoztam, ilyen volt a megjelenésem; ilyen volt a táplálékom, ilyen volt az öröm- és fájdalomtapasztalásom, ilyen volt az élettartamom. Amonnan elmúlva, itt létesültem újra.’ Így idézi fel számtalan múltbeli életét, azok részleteivel és módozataival egyetemben.

Ezután így szól: ‘Az én és a világ örökkévaló, terméketlen, rendíthetetlen, mint a hegycsúcs, szilárdan álló, mint egy oszlop. S bár ezek a lények kóborolnak és vándorolnak [a létesülés körforgásában], elmúlnak és újrálétesülnek, az én és a világ ugyanaz marad, mint maga az örökkévalóság. Mi az indok? Az, hogy én, lelkesedésem, igyekezetem, odaadásom, szorgalmam és megfelelő elmélkedésem révén a szellemi összpontosítás olyan fokára jutottam el, hogy ily módon összpontosított tudatommal képessé váltam több világekorszaknyi múltbeli élet felidezésére, azok részleteivel és módozataival egyetemben. Ezen okból tudom: az én és a világ örökkévaló, terméketlen, rendíthetetlen, mint a hegycsúcs, szilárdan álló, mint egy oszlop. És bár ezek a lények kóborolnak és vándorolnak [a létesülés körforgásában], elmúlnak és újrálétesülnek, az én és a világ mégis ugyanaz marad, mint maga az örökkévalóság.’

Ez, bhikkhuk, a második eset.

És vajon a harmadik esetben minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással lesz örökkévalóság-hívő, s tartja az ént és a világot örökkévalónak valamely tiszteletreméltó remete vagy brahmin?

Nos, bhikkhuk, a remete, vagy brahmin lelkesedése, igyekezete, odaadása, szorgalma és megfelelő elmélkedése révén a szellemi összpontosítás olyan fokára jut el, hogy az ilyen módon összpontosított tudata segítségével felidézi számtalan múltbeli életét: vagyis [felidézi összes múltbeli életét] a világ összehúzódásának és kitágulásának tíz világekorszakára, húsz, harminc, vagy negyven világekorszakára [visszamenőleg]. [Felidézi, hogy] ‘akkor ez volt a nevem, ilyen törzsbe tartoztam, ilyen volt a megjelenésem; ilyen volt a táplálékom, ilyen volt az öröm- és fájdalomtapasztalásom, ilyen volt az élettartamom. Onnan elmúlva, amott létesültem újra. Ott pedig ez volt a nevem, ilyen törzsbe tartoztam, ilyen volt a megjelenésem; ilyen volt a táplálékom, ilyen volt az öröm- és

fájdalomtapasztalásom, ilyen volt az élettartamom. Amonnan elmúlva, itt létesültem újra.’ Így idézi fel számtalan múltbeli életét, azok részleteivel és módozataival egyetemben.

Ezután így szól: ‘Az én és a világ örökkévaló, terméketlen, rendíthetetlen, mint a hegycsúcs, szilárdan álló, mint egy oszlop. S bár ezek a lények kóborolnak és vándorolnak [a létesülés körforgásában], elmúlnak és újrалétesülnek, az én és a világ ugyanaz marad, mint maga az örökkévalóság. Mi az indok? Az, hogy én, lelkesedésem, igyekezetem, odaadásom, szorgalmam és megfelelő elmélkedésem révén a szellemi összpontosítás olyan fokára jutottam el, hogy ily módon összpontosított tudatommal képessé váltam több tíz világkorszaknyi múltbeli élet felidezésére, azok részleteivel és módozataival egyetemben. Ezen okból tudom: az én és a világ örökkévaló, terméketlen, rendíthetetlen, mint a hegycsúcs, szilárdan álló, mint egy oszlop. És bár ezek a lények kóborolnak és vándorolnak [a létesülés körforgásában], elmúlnak és újrалétesülnek, az én és a világ mégis ugyanaz marad, mint maga az örökkévalóság.’

Ez, bhikkhuk, a harmadik eset.

És vajon a negyedik esetben minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással lesz örökkévalóság-hívó, s tartja az ént és a világot örökkévalónak valamely tiszteletreméltó remete vagy brahmin?

Nos, bhikkhuk, van olyan remete, vagy brahmin, aki racionalista, kutató. Az ilyen okfejtésből kovácsolja ki, vizsgálódásaiból vezeti le, saját gondolatmenete szerint fogalmazza meg nézeteit, ilyenformán: ‘Az én és a világ örökkévaló, terméketlen, rendíthetetlen, mint a hegycsúcs, szilárdan álló, mint egy oszlop. S bár ezek a lények kóborolnak és vándorolnak [a létesülés körforgásában], elmúlnak és újrалétesülnek, az én és a világ ugyanaz marad, mint maga az örökkévalóság.’

Ez, bhikkhuk, a negyedik eset.

E négyféle alapon lehetséges, bhikkhuk, hogy ama örökkévalóság-hívó remeték és brahminok az én és a világ örökkévalóságát állítsák. Bárki is legyen az a remete, vagy brahmin, aki az én és a világ örökkévalóságát állítja, csak e négyféle alapon, vagy azok valamelyikéből kiindulva állíthatja ezt. Ezeken kívül nincsen más.

A Tathāgata érti ezt, bhikkhuk. És érti, hogy: ‘Ezek az álláspontok így lettek felvéve, ily módon lettek félreértve, ilyen és ilyen jövőbeli következményekkel járnak, ilyen és ilyen túlvilági állapotot eredményeznek.’ Sőt azt is érti, ami mindezeket meghaladja, s e megértését mégsem érti félre. És mivel mentes a félreértéstől, önmagában realizálta a tökéletes nyugalom és béke állapotát. Megértvén az érzések keletkezését és elmúlását, az általuk nyújtott kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, ahogy azok valójában vannak, a Tathāgata, bhikkhuk, a nem-kötődés révén megszabadult.

Ezek azok a dhammák, bhikkhuk, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; azok a dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatna az, aki okkal dicsérné a Tathāgatát.”

2. A részleges örökkévalóság tanai

(*Ekaccasassatavāda*), 5–8. nézetek

„Vannak, bhikkhuk, remeték és brahminok, akik bizonyos dolgok vonatkozásában örökkévalóság-hívők, más dolgok vonatkozásában nem örökkévalóság-hívők, és akik négyféle alapon azt hirdetik, hogy az én és a világ részben örökkévaló, részben nem örökkévaló. És vajon minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással hirdetik e tiszteletreméltó remeték és brahminok a nézeteiket?

Eljön az idő, bhikkhuk, amikor egy hosszú időszak eltelte után ez a világ összehúzódik [felbomlik]. Amíg a világ összehúzódik, a lények legnagyobb része az Ābhassara Brahma-világban⁷ születik újjá. Ott időznek, tudatból létrehozottan, elragadtatottsággal táplálkozva, önmagukban világítóan, a levegőn át mozogva, dicsőségben lakozva. És így maradnak egy nagyon-nagyon hosszú időszakon keresztül.

Azonban előbb-utóbb, egy hosszú időszak eltelte után eljön az idő, bhikkhuk, amikor ez a világ elkezd ismét kiterjedni. Miközben a világ tágul, megjelenik Brahmā üres palotája. Ekkor egy bizonyos lény élettartama kimerülése, vagy érdemei kimerülése folytán elmúlik az Ābhassara síkról, és a Brahmā üres palotájában létesül újjá. Ott időzik, tudatból létrehozottan, elragadtatottsággal táplálkozva, önmagában világítóan, a levegőn át mozogva, dicsőségben lakozva. És így marad egy nagyon-nagyon hosszú időszakon keresztül.

Ezután, mivel már olyan hosszú ideig tartózkodott ott egyedül, kielégületlenség és izgatottság alakul ki benne, [és eképpen sóvárog]: ‘Ó, bárcsak más lények is lennének ezen a helyen!’ Abban a pillanatban, élettartamuk, vagy érdemeik kimerülése folytán bizonyos más lények is elmúlnak az Ābhassara síkról, és a Brahmā üres palotájában, az ő társaságában létesülnek újra. Ott időznek, tudatból létrehozottan, elragadtatottsággal táplálkozva, önmagukban világítóan, a levegőn át mozogva, dicsőségben lakozva. És így maradnak egy nagyon-nagyon hosszú időszakon keresztül.

Erre föl az a lény, aki elsőként létesült ott újra, így gondolkodik magában: ‘Én vagyok Brahmā, a nagy Brahmā, a Győzedelmes, a Legyőzhetetlen, a Mindent Látó, a Hatalom Letéteményese, az Úr, az Alkotó és Teremtő, a Legfőbb Lény, az Elrendelő, a Mindenható, Atyja mindazoknak, akik vannak és lesznek. Ezeket a lényeket pedig én teremtettem. Milyen alapon? Mert először én óhajtottam: „Ó, bárcsak más lények is lennének ezen a helyen!” És miután e döntést meghoztam, e lények most íme,

megjelentek.’

A lények pedig, akik őutána létesültek ott újjá, a következőképpen gondolkodnak: ‘Ez kell, hogy legyen Brahmā, a nagy Brahmā, a Győzedelmes, a Legyőzhetetlen, a Mindent Látó, a Hatalom Letéteményese, az Úr, az Alkotó és Teremtő, a Legfőbb Lény, az Elrendelő, a Mindenható, Atyja mindazoknak, akik vannak és lesznek. Minket pedig ő teremtett. Mi ennek az alapja? Mert látjuk, hogy ő volt itt előbb, és mi őutána jelentünk meg itt.’

Persze, bhikkhuk, az a lény, aki először létesült ott újra, hosszabb élettel, nagyobb szépséggel és nagyobb hatalommal rendelkezik, mint azok a lények, akik őutána létesültek ott.

Ezután, bhikkhuk, az történik, hogy egy bizonyos lény elmúlik arról a síkról, és újraszületik ebben a világban. Miután megjelent ebben a világban, a családi tűzhely mellől az otthontalanságba távozik. Amikor pedig visszavonult, igyekezete, odaadása, szorgalma és megfelelő elmélkedése révén a szellemi összpontosítás olyan fokára jut el, hogy az ilyen módon összpontosított tudata segítségével képessé válik a közvetlenül megelőző életének felidezésére, anélkül azonban, hogy ennél korábbra vissza tudna emlékezni. Azután így szól: ‘Minket ő, Brahmā, a nagy Brahmā, a Győzedelmes, a Legyőzhetetlen, a Mindent Látó, a Hatalom Letéteményese, az Úr, az Alkotó és Teremtő, a Legfőbb Lény, az Elrendelő, a Mindenható teremtett, aki Atyja mindazoknak, amik vannak és lesznek. Ő állandó, szilárd, örökkévaló, nincs kitéve változásnak, s ugyanaz marad, mint maga az örökkévalóság. Mi azonban, akik őáltala lettünk teremtve és jelentünk meg ebben a világban – mi mulandók, változékonyak, rövid életűek vagyunk, s pusztulásra vagyunk ítélve.’

Ez, bhikkhuk, az első eset.

És vajon a második esetben minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással lesz valamely tiszteletreméltó remete vagy brahmin örökkévalóság-hívő bizonyos dolgok vonatkozásában, s nem örökkévalóság-hívő más dolgok vonatkozásában, azt hirdetve, hogy az én és a világ részben örökkévaló, részben nem örökkévaló?

Vannak szerzetesek, bizonyos istenek, akiket ‘játéktól megromlottaknak’ nevezünk. Ezek az istenek rendkívüli időmennyiséget fordítanak arra, hogy játék és mulatság élvezetében vegyenek részt. Ennek következtében feledékennyé válnak, és miután feledékennyé váltak, elmúlnak arról a síkról.

Ezután, bhikkhuk, az történik, hogy egy bizonyos lény elmúlik arról a síkról, és újraszületik ebben a világban. Miután megjelent ebben a világban, a családi tűzhely mellől az otthontalanságba távozik. Amikor pedig visszavonult, igyekezete, odaadása, szorgalma és megfelelő elmélkedése révén a szellemi összpontosítás olyan fokára jut el, hogy az ilyen módon összpontosított tudata segítségével képessé válik a közvetlenül megelőző életének felidezésére, anélkül azonban, hogy ennél korábbra

vissza tudna emlékezni. Azután így szól: ‘Ama tiszteletreméltó istenek, akik nem játéktól megromlottak, nem fordítanak rendkívüli időmennyiséget arra, hogy játék és mulatság élvezetében vegyenek részt. Ennek következtében nem válnak feledékennyé, s mivel nem válnak feledékennyé, nem is múlnak el arról a síkról. Ezek az istenek állandóak, szilárdak, örökkévalók, nincsenek kitéve változásnak, s ugyanazok maradnak, mint maga az örökkévalóság. Mi azonban játéktól megromlott istenek voltunk. Rendkívüli időmennyiséget fordítottunk arra, hogy játék és mulatság élvezetében vegyünk részt, és ennek következtében feledékennyé váltunk. Amikor feledékennyé váltunk, elmúltunk arról a síkról. Ebben a világban születve, mi most mulandók, változékonyak, rövid életűek vagyunk, s pusztulásra vagyunk ítélve.’

Ez, bhikkhuk, a második eset.

És vajon a harmadik esetben minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással lesz valamely tiszteletreméltó remete vagy brahmin örökkévalóság-hívő bizonyos dolgok vonatkozásában, s nem örökkévalóság-hívő más dolgok vonatkozásában, azt hirdelve, hogy az én és a világ részben örökkévaló, részben nem örökkévaló?

Vannak, szerzetesek, bizonyos istenek, akiket ‘gondolattól megromlottaknak’ nevezünk. Ezek az istenek túlzott irigységgel szemlélik egymást. Ennek következtében tudatukat megrontja az egymás iránti gyűlölet. Amikor tudatukat megrontja a gyűlölet, testük és szellemük kimerül és ennek következtében elmúlnak arról a síkról.

Ezután, bhikkhuk, az történik, hogy egy bizonyos lény elmúlik arról a síkról, és újraszületik ebben a világban. Miután megjelent ebben a világban, a családi tűzhely mellől az otthontalanságba távozik. Amikor pedig visszavonult, igyekezete, odaadása, szorgalma és megfelelő elmélkedése révén a szellemi összpontosítás olyan fokára jut el, hogy az ilyen módon összpontosított tudata segítségével képessé válik a közvetlenül megelőző életének felidézésére, anélkül azonban, hogy ennél korábban vissza tudna emlékezni. Azután így szól: ‘Ama tiszteletreméltó istenek, akik nem gondolattól megromlottak, nem szemlélik egymást túlzott irigységgel. Ennek eredményeképpen tudatukat nem rontja meg az egymás iránti gyűlölet, testük és szellemük nem merül ki, és nem múlnak el arról a síkról. Ezek az istenek állandóak, szilárdak, örökkévalók, nincsenek kitéve változásnak, s ugyanazok maradnak, mint maga az örökkévalóság. Mi azonban gondolattól megromlott istenek voltunk. Túlzott irigységgel szemléltük egymást, s ennek következtében tudatunkat megrontotta az egymás iránti gyűlölet. Amikor tudatunkat megrontotta a gyűlölet, testünk és szellemünk kimerült, s ennek következtében elmúltunk arról a síkról. Ebben a világban születve, mi most mulandók, változékonyak, rövid életűek vagyunk, s pusztulásra vagyunk ítélve.’

Ez, bhikkhuk, a harmadik eset.

És vajon a negyedik esetben minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással lesz valamely tiszteletreméltó remete vagy brahmin örökkévalóság-hívő bizonyos dolgok vonatkozásában, s nem örökkévalóság-hívő más dolgok vonatkozásában, azt hirdelve, hogy az én és a világ részben örökkévaló, részben nem örökkévaló?

Nos, bhikkhuk, van olyan remete, vagy brahmin, aki racionalista, kutató. Az ilyen okfejtésből kovácsolja ki, vizsgálódásaiból vezeti le, saját gondolatmenete szerint fogalmazza meg nézeteit, ilyenformán: ‘Az, amit »a szemnek«, »a fülnek«, »az orrnak«, »a nyelvnek« és »a testnek« nevezünk – ez az én magam mulandó, nem tartós, nem örökkévaló, alá van vetve a változásnak. Az azonban, amit »tudatnak« (*citta*), »értelemnek« (*mano*) vagy »tudatosságnak« (*viññāna*) nevezünk – ez az én magam állandó, szilárd, örökkévaló, nincs kitéve változásnak, s ugyanaz marad, mint maga az örökkévalóság.’

Ez, bhikkhuk, a negyedik eset.

E négyféle alapon lehetséges, bhikkhuk, hogy ama részleges örökkévalóság-hívő remeték és brahminok az én és a világ részben örökkévaló, részben nem örökkévaló voltát állítsák. Bárki is legyen az a remete, vagy brahmin, aki az én és a világ részben örökkévaló, részben nem örökkévaló voltát állítja, csak e négyféle alapon, vagy azok valamelyikéből kiindulva állíthatja ezt. Ezeken kívül nincsen más.

A Tathāgata érti ezt, bhikkhuk. És érti, hogy: ‘Ezek az álláspontok így lettek felvéve, ily módon lettek félreértve, ilyen és ilyen jövőbeli következményekkel járnak, ilyen és ilyen túlvilági állapotot eredményeznek.’ Sőt azt is érti, ami mindezeket meghaladja, s e megértését mégsem érti félre. És mivel mentes a félreértéstől, önmagában realizálta a tökéletes nyugalom és béke állapotát. Megértvén az érzések keletkezését és elmúlását, az általuk nyújtott kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, ahogy azok valójában vannak, a Tathāgata, bhikkhuk, a nem-kötődés révén megszabadult.

Ezek azok a dhammák, bhikkhuk, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; azok a dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatna az, aki okkal dicsérné a Tathāgatát.”

3. A világ véges, vagy végtelen voltára vonatkozó tanítások

(*Antānantavāda*), 9–12. nézetek

„Vannak, bhikkhuk, remeték és brahminok, akik kiterjedés központúak,⁸ és akik négyféle alapon azt hirdetik, hogy a világ véges, vagy végtelen. És vajon minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással hirdetik e tiszteletreméltó remeték és brahminok a nézeteiket?

Az első esetben, bhikkhuk, a remete, vagy brahmin lelkesedése, igyekezete, odaadása, szorgalma és megfelelő elmélkedése révén a szellemi összpontosítás olyan fokára jut el, hogy az ilyen módon összpontosított tudata segítségével a világot végesnek észlelve időzhet. Ekkor így szól: ‘A világ véges és behatárolt. Mi az indok? Az, hogy a szellemi összpontosítás olyan fokára jutottam el, ahol a világot végesnek észlelve időzöm. Ezen okból tudom: a világ véges és behatárolt.’

Ez, bhikkhuk, az első eset.

És vajon a második esetben minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással lesz kiterjedés központú, s tartja a világot végesnek, vagy végtelennek valamely tiszteletreméltó remete vagy brahmin?

Nos, bhikkhuk, a remete, vagy brahmin lelkesedése, igyekezete, odaadása, szorgalma és megfelelő elmélkedése révén a szellemi összpontosítás olyan fokára jut el, hogy az ilyen módon összpontosított tudata segítségével a világot végtelennek észlelve időzhet. Ekkor így szól: ‘A világ végtelen és határtalan. Mi az indok? Az, hogy a szellemi összpontosítás olyan fokára jutottam el, ahol a világot végtelennek észlelve időzöm. Ezen okból tudom: a világ végtelen és határtalan.’

Ez, bhikkhuk, a második eset.

És vajon a harmadik esetben minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással lesz kiterjedés központú, s tartja a világot végesnek, vagy végtelennek valamely tiszteletreméltó remete vagy brahmin?

Nos, bhikkhuk, a remete, vagy brahmin lelkesedése, igyekezete, odaadása, szorgalma és megfelelő elmélkedése révén a szellemi összpontosítás olyan fokára jut el, hogy az ilyen módon összpontosított tudata segítségével a világot felfelé és lefelé végesnek, keresztben azonban végtelennek észlelve időzhet. Ekkor így szól: ‘A világ véges is, meg végtelen is. Azok a remeték és brahminok, akik a világ végeességét és behatároltságát hirdetik, hamisan szólnak; s hamisan szólnak azok a remeték és brahminok is, akik a világot végtelennek és határtalannak tartják. Mi az indok? Az, hogy a szellemi összpontosítás olyan fokára jutottam el, ahol a világot felfelé és lefelé végesnek, keresztben azonban végtelennek észlelve időzöm. Ezen okból tudom: a világ egyszerre véges és végtelen.’

Ez, bhikkhuk, a harmadik eset.

És vajon a negyedik esetben minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással lesz kiterjedés központú,

s tartja a világot végesnek, vagy végtelennek valamely tiszteletreméltó remete vagy brahmin?

Nos, bhikkhuk, van olyan remete, vagy brahmin, aki racionalista, kutató. Az ilyen okfejtésből kovácsolja ki, vizsgálódásaiból vezeti le, saját gondolatmenete szerint fogalmazza meg nézeteit, ilyenformán: ‘A világ sem nem véges, sem nem végtelen. Azok a remeték és brahminok, akik a világot végesnek és behatároltnak tartják, azok, akik a világ végtelenségét és határtalanságát hirdetik, továbbá azok, akik egyszerre végesnek és végtelennek állítják be azt, egyaránt hamisan szólnak. A világ ugyanis sem nem véges, sem nem végtelen.’

Ez, bhikkhuk, a negyedik eset.

E négyféle alapon lehetséges, bhikkhuk, hogy ama kiterjedés központú remeték és brahminok a világ végességét, vagy végtelen voltát állítsák. Bárki is legyen az a remete, vagy brahmin, aki a világ végességét, vagy végtelen voltát állítja, csak e négyféle alapon, vagy azok valamelyikéből kiindulva állíthatja ezt. Ezeken kívül nincsen más.

A Tathāgata érti ezt, bhikkhuk. És érti, hogy: ‘Ezek az álláspontok így lettek felvéve, ilymódon lettek félreértve, ilyen és ilyen jövőbeli következményekkel járnak, ilyen és ilyen túlvilági állapotot eredményeznek.’ Sőt azt is érti, ami mindezeket meghaladja, s e megértését mégsem érti félre. És mivel mentes a félreértéstől, önmagában realizálta a tökéletes nyugalom és béke állapotát. Megértvén az érzések keletkezését és elmúlását, az általuk nyújtott kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, ahogy azok valójában vannak, a Tathāgata, bhikkhuk, a nem-kötődés révén megszabadult.

Ezek azok a dhammák, bhikkhuk, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; azok a dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatna az, aki okkal dicsérné a Tathāgatát.”

4. A vég nélküli csűrés-csavarás tanai

(*Amarāvikkhepavāda*), 13–16. nézetek⁹

„Vannak, bhikkhuk, remeték és brahminok, akik vég nélküli csűrő-csavarók. Amikor erről, vagy arról a dolgról kérdezik őket, akkor négyféle alapon kitérő válaszokra, vagy végnélküli csűrés-csavarásra hagyatkoznak. És vajon minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással tesznek így e tiszteletreméltó remeték és brahminok?

Nos, bhikkhuk, egyes remeték, vagy brahminok nem értik, hogy mi az, ami üdvös és mi az, ami nem

üdvös, úgy, amint az valójában van. Ezek így gondolkodnak: ‘Nem értem, hogy mi az, ami üdvös és mi az, ami nem üdvös, úgy, amint az valójában van. Ha valamit üdvösnek, vagy nem üdvösnek nyilvánítanék anélkül, hogy azt ténylegesen érteném, akkor állításom könnyen hamisnak bizonyulhatna. Ha viszont állításom hamisnak bizonyulna, az kínos lenne számomra, és e kín akadályt jelentene.’ Ezért aztán, félve és vonakodva attól, nehogy hamis kijelentést tegyen, semmit sem mer sem üdvösnek, sem kárhozatosnak nyilvánítani. Ehelyett, amikor erről vagy arról a dologról kérdezik, inkább kitérő válaszokba, vagy vég nélküli csűrés-csavarásba menekül, ilyenformán: ‘Nem egészen így értem, nem is pont arra gondolok, s nem is valamilyen más módon képzelem el. Nem állítom azt, hogy nem, de azt sem mondanám, hogy sem ez, sem az.’

Ez, bhikkhuk, az első eset.

És vajon a második esetben minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással lesz valamely tiszteletreméltó remete vagy brahmin végnélküli csűrő-csavaróvá, aki kitérő válaszokra és vég nélküli csűrés-csavarásra hagyatkozik?

Nos, bhikkhuk, egyes remeték, vagy brahminok nem értik, hogy mi az, ami üdvös és mi az, ami nem üdvös, úgy, amint az valójában van. Ezek így gondolkodnak: ‘Nem értem, hogy mi az, ami üdvös és mi az, ami nem üdvös, úgy, amint az valójában van. Ha valamit üdvösnek, vagy nem üdvösnek nyilvánítanék anélkül, hogy azt ténylegesen érteném, akkor kívánás és vágy, vagy ellenszenv és gyűlölet ébredhetne bennem. Ha viszont kívánás és vágy, vagy ellenszenv és gyűlölet ébredne bennem, akkor ez tapadás lenne a részemről. Az ilyen tapadás kellemetlenné válna számomra, és e kín akadályt jelentene.’ Ezért aztán, félve és vonakodva a megtapadástól, semmit sem mer sem üdvösnek, sem kárhozatosnak nyilvánítani. Ehelyett, amikor erről vagy arról a dologról kérdezik, inkább kitérő válaszokba, vagy vég nélküli csűrés-csavarásba menekül, ilyenformán: ‘Nem egészen így értem, nem is pont arra gondolok, s nem is valamilyen más módon képzelem el. Nem állítom azt, hogy nem, de azt sem mondanám, hogy sem ez, sem az.’

Ez, bhikkhuk, a második eset.

És vajon a harmadik esetben minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással lesz valamely tiszteletreméltó remete vagy brahmin végnélküli csűrő-csavaróvá, aki kitérő válaszokra és vég nélküli csűrés-csavarásra hagyatkozik?

Nos, bhikkhuk, egyes remeték, vagy brahminok nem értik, hogy mi az, ami üdvös és mi az, ami nem üdvös, úgy, amint az valójában van. Ezek így gondolkodnak: ‘Nem értem, hogy mi az, ami üdvös és mi az, ami nem üdvös, úgy, amint az valójában van. Mármost vannak remeték és brahminok, akik bölcsek, okosak, vitatkozásban járatosak, s akik bölcsességükkel lesöprik mások nézeteit a pályáról, amerre csak megfordulnak. Ha valamit üdvösnek, vagy nem üdvösnek nyilvánítanék anélkül, hogy azt

ténylegesen érteném, akkor ezek keresztkérdéseket tehetnének fel nekem a nézeteimmel kapcsolatban, indoklásra kényszeríthetnének, s megcáfolhatnák állításaimat. Ha így tennének, előfordulhat, hogy nem tudnék nekik visszavágni. Ha nem tudnék nekik megválaszolni, az kínos lenne a számomra, és e kín akadályt jelentene.’ Ezért aztán, félve és vonakodva az esetleges keresztkérdésektől, semmit sem mer sem üdvösnek, sem kárhözatosnak nyilvánítani. Ehelyett, amikor erről vagy arról a dolgról kérdezik, inkább kitérő válaszokba, vagy vég nélküli csűrés-csavarásba menekül, ilyenformán: ‘Nem egészen így értem, nem is pont arra gondolok, s nem is valamilyen más módon képzelem el. Nem állítom azt, hogy nem, de azt sem mondanám, hogy sem ez, sem az.’

Ez, bhikkhuk, a harmadik eset.

És vajon a negyedik esetben minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással lesz valamely tiszteletreméltó remete vagy brahmin végnélküli csűrő-csavaróvá, aki kitérő válaszokra és vég nélküli csűrés-csavarásra hagyatkozik?

Nos, bhikkhuk, egyes remeték, vagy brahminok egyszerűen buták és ostobák. Amikor erről, vagy arról a dolgról kérdezik őket, butaságuk és ostobaságuk folytán kitérő válaszokhoz és vég nélküli csűrés-csavaráshoz folyamodnak, ilyesformán: ‘Amennyiben azt kérdezed tőlem, van-e túlvilág – nos, ha azt gondolnám, hogy van túlvilág, akkor azt mondanám, hogy van. Azonban nem egészen így gondolom, nem is pont úgy, s nem is valamilyen más módon képzelem el. Nem állítom azt, hogy nincs, de azt sem mondanám, hogy sem nem van, sem nem nincs.’

Hasonló módon ugyanazokba a kitérő válaszokba és végnélküli csűrés-csavarásba menekül, amikor a következő kérdések valamelyikét teszik fel neki:

A. 2. Nincs túlvilág?

Van is, meg nincs is túlvilág?

Sem nem van, sem nem nincs túlvilág?

B. 1. Vannak spontán módon újjászülető lények?

Nincsenek spontán módon újjászülető lények?

Vannak is, meg nincsenek is spontán módon újjászülető lények?

Sem nem vannak, sem nem nincsenek spontán módon újjászülető lények?

C. 1. Van a jó és rossz tetteknek gyümölcse és eredménye?

Nincs a jó és rossz tetteknek gyümölcse és eredménye?

Van is, meg nincs is a jó és rossz tetteknek gyümölcse és eredménye?

Sem nem van, sem nem nincs gyümölcse és eredménye a jó és rossz tetteknek?

D. 1. Létezik a Tathāgata a halál után?

Nem létezik a Tathāgata a halál után?

Létezik is, meg nem is létezik a Tathāgata a halál után?

Sem létezik, sem nem létezik a Tathāgata a halál után?

Ez, bhikkhuk, a negyedik eset.

E négyféle alapon lehetséges, bhikkhuk, hogy ama végnélküli csűrő-csavaró remeték és brahminok kitérő válaszokra és végnélküli csűrés-csavarásra hagyatkozzanak, amikor erről, vagy arról a dologról kérdezik őket. Bárki is legyen az a remete, vagy brahmin, aki kitérő válaszokra, vagy vég nélküli csűrés-csavarásra hagyatkozik, csak e négyféle alapon, vagy azok valamelyike alapján teheti ezt. Ezeken kívül nincsen más.

A Tathāgata érti ezt, bhikkhuk. És érti, hogy: ‘Ezek az álláspontok így lettek felvéve, ily módon lettek félreértve, ilyen és ilyen jövőbeli következményekkel járnak, ilyen és ilyen túlvilági állapotot eredményeznek.’ Sőt azt is érti, ami mindezeket meghaladja, s e megértését mégsem érti félre. És mivel mentes a félreértéstől, önmagában realizálta a tökéletes nyugalom és béke állapotát. Megértvén az érzések keletkezését és elmúlását, az általuk nyújtott kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, ahogy azok valójában vannak, a Tathāgata, bhikkhuk, a nem-kötődés révén megszabadult.

Ezek azok a dhammák, bhikkhuk, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; azok a dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatna az, aki okkal dicsérné a Tathāgatát.”

5. A véletlen keletkezés tanai

(*Adhiccāsamuppannavāda*), 17–18. nézetek

„Vannak, bhikkhuk, remeték és brahminok, akik a véletlen keletkezésben hisznek, és akik kétféle alapon azt hirdetik, hogy az én és a világ véletlenszerűen keletkezett. És vajon minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással hirdetik e tiszteletreméltó remeték és brahminok a nézeteiket?

Vannak, bhikkhuk, bizonyos istenek, akiket »nem-észlelő lényeknek« nevezünk. Amikor észlelés keletkezik bennük, akkor ezek az istenek elmúlnak arról a síkról. Ilyenkor, bhikkhuk, az történik, hogy

egy bizonyos lény, elmúlván arról a síkról, ebben a világban születik újra. Miután megjelent ebben a világban, a családi tűzhely mellől az otthontalanságba távozik. Amikor pedig visszavonult, lelkesedése, igyekezete, odaadása, szorgalma és megfelelő elmélkedése révén a szellemi összpontosítás olyan fokára jut el, hogy az ilyen módon összpontosított tudata segítségével képessé válik az észlelés felbukkanásának felidézésére, anélkül azonban, hogy ennél korábbra vissza tudna emlékezni. Azután így szól: ‘Az én és a világ véletlenszerűen keletkezett. Mi az indok? Mert korábban nem léteztem, most viszont létezem. Nem léteztél, létesültem.’

Ez, bhikkhuk, az első eset.

És vajon a második esetben minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással lesz véletlen keletkezésben hívő, s tartja az ént és a világot véletlenszerűen keletkezettnek valamely tiszteletreméltó remete vagy brahmin?

Nos, bhikkhuk, van olyan remete, vagy brahmin, aki racionalista, kutató. Az ilyen okfejtésből kovácsolja ki, vizsgálódásaiból vezeti le, saját gondolatmenete szerint fogalmazza meg nézeteit, ilyenformán: ‘Az én és a világ véletlenszerűen keletkezett.’

Ez, bhikkhuk, a második eset.

E kétféle alapon lehetséges, bhikkhuk, hogy ama véletlen keletkezésben hívő remeték és brahminok az én és a világ véletlenszerű keletkezését állítsák. Bárki is legyen az a remete, vagy brahmin, aki az én és a világ véletlenszerű keletkezését állítja, csak e kétféle alapon, vagy azok valamelyikéből kiindulva állíthatja ezt. Ezeken kívül nincsen más.

A Tathāgata érti ezt, bhikkhuk. És érti, hogy: ‘Ezek az álláspontok így lettek felvéve, ily módon lettek félreértve, ilyen és ilyen jövőbeli következményekkel járnak, ilyen és ilyen túlvilági állapotot eredményeznek.’ Sőt azt is érti, ami mindezeket meghaladja, s e megértését mégsem érti félre. És mivel mentes a félreértéstől, önmagában realizálta a tökéletes nyugalom és béke állapotát. Megértvén az érzések keletkezését és elmúlását, az általuk nyújtott kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, ahogy azok valójában vannak, a Tathāgata, bhikkhuk, a nem-kötődés révén megszabadult.

Ezek azok a dhammák, bhikkhuk, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; azok a dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatna az, aki okkal dicsérné a Tathāgatát.”

E tizennyolcféle alapon lehetséges, bhikkhuk, hogy azok a remeték és brahminok, akik múltról-spekulálók, akiknek megrögzött nézeteik vannak a múltat illetően, különféle konceptuális tételeket állítsanak fel a múlt vonatkozásában. Bárki is legyen az a remete, vagy brahmin, aki a múltról spekulál, akinek megrögzött nézetei vannak a múltat illetően és különféle konceptuális tételeket állít fel a múlt vonatkozásában, csak e tizennyolcféle alapon, vagy ezek valamelyikéből kiindulva teheti azt. Ezeken kívül nincsen más.

A Tathāgata érti ezt, bhikkhuk. És érti, hogy: ‘Ezek az álláspontok így lettek felvéve, ily módon lettek félreértve, ilyen és ilyen jövőbeli következményekkel járnak, ilyen és ilyen túlvilági állapotot eredményeznek.’ Sőt azt is érti, ami mindezeket meghaladja, s e megértését mégsem érti félre. És mivel mentes a félreértéstől, önmagában realizálta a tökéletes nyugalom és béke állapotát. Megértvén az érzések keletkezését és elmúlását, az általuk nyújtott kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, ahogy azok valójában vannak, a Tathāgata, bhikkhuk, a nem-kötődés révén megszabadult.

Ezek azok a dhammák, bhikkhuk, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; azok a dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatna az, aki okkal dicsérné a Tathāgatát.”

IV. A jövőre vonatkozó spekulációk

(Aparantakappika)

Vannak, bhikkhuk, remeték és brahminok, akik a jövőről spekulálók, akiknek megrögzött nézeteik vannak a jövőt illetően, s akik negyvennégyféle alapon különféle konceptuális tételeket állítanak a jövő vonatkozásában. És vajon minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással állítják fel e tiszteletreméltó remeték és brahminok spekulációikat?

1. A megismerő halhatatlanság tanai

(Saṅṅivāda), 19–34. nézetek¹⁰

„Vannak, bhikkhuk, remeték és brahminok, akik a megismerő halhatatlanság tanát tették magukévá, és akik tizenhatféle alapon azt hirdetik, hogy az én a halál után megismerő módon él tovább. És vajon minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással hirdetik e tiszteletreméltó remeték és brahminok a nézeteiket?

Azt állítják: 'Az én a halál után változhatatlan, megismerő és:

A. 1. anyagi

nem-anyagi

egyszerre anyagi és nem-anyagi

sem anyagi, sem nem-anyagi

B. 1. véges

végtelen

véges is, meg végtelen is

sem nem véges, sem nem végtelen

C. 1. egységes megismerésű

sokféle megismerésű

korlátolt megismerésű

határtalan megismerésű

D. 1. kizárólag boldog

kizárólag szenvedő

boldog is, meg szenvedő is

sem nem boldog, sem nem szenvedő'

E tizenhatféle alapon lehetséges, bhikkhuk, hogy ama remeték és brahminok, akik a megismerő halhatatlanság tanát tették magukévá, az én halál utáni, megismerő módon történő túlélését állítsák. Bárki is legyen az a remete, vagy brahmin, aki a megismerő halhatatlanság tanát hirdeti, csak e tizenhatféle alapon, vagy azok valamelyikéből kiindulva teheti ezt. Ezeken kívül nincsen más.

A Tathāgata érti ezt, bhikkhuk. És érti, hogy: 'Ezek az álláspontok így lettek felvéve, ily módon lettek félreértve, ilyen és ilyen jövőbeli következményekkel járnak, ilyen és ilyen túlvilági állapotot eredményeznek.' Sőt azt is érti, ami mindezeket meghaladja, s e megértését mégsem érti félre. És mivel mentes a félreértéstől, önmagában realizálta a tökéletes nyugalom és béke állapotát. Megértvén az érzések keletkezését és elmúlását, az általuk nyújtott kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, ahogy azok valójában vannak, a Tathāgata, bhikkhuk, a nem-kötődés révén megszabadult.

Ezek azok a dhammák, bhikkhuk, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; azok a dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatna

az, aki okkal dicsérné a Tathāgatát.”

2. A nem-megismerő halhatatlanság tanai

(*Asaññīvāda*), 35–42. nézetek

„Vannak, bhikkhuk, remeték és brahminok, akik a nem-megismerő halhatatlanság tanát tették magukévá, és akik nyolcféle alapon azt hirdetik, hogy az én a halál után nem-megismerő módon él tovább. És vajon minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással hirdetik e tiszteletreméltó remeték és brahminok a nézeteiket?

Azt állítják: ’Az én a halál után változhatatlan, nem-megismerő és:

A. 1. anyagi

nem-anyagi

egyszerre anyagi és nem-anyagi

sem anyagi, sem nem-anyagi

B. 1. véges

végtelen

véges is, meg végtelen is

sem nem véges, sem nem végtelen’

E nyolcféle alapon lehetséges, bhikkhuk, hogy ama remeték és brahminok, akik a nem-megismerő halhatatlanság tanát tették magukévá, az én halál utáni, nem-megismerő módon történő túlélését állítsák. Bárki is legyen az a remete, vagy brahmin, aki a nem-megismerő halhatatlanság tanát hirdeti, csak e nyolcféle alapon, vagy azok valamelyikéből kiindulva teheti ezt. Ezeken kívül nincsen más.

A Tathāgata érti ezt, bhikkhuk. És érti, hogy: ‘Ezek az álláspontok így lettek felvéve, ily módon lettek félreértve, ilyen és ilyen jövőbeli következményekkel járnak, ilyen és ilyen túlvilági állapotot eredményeznek.’ Sőt azt is érti, ami mindezeket meghaladja, s e megértését mégsem érti félre. És mivel mentes a félreértéstől, önmagában realizálta a tökéletes nyugalom és béke állapotát. Megértvén az érzések keletkezését és elmúlását, az általuk nyújtott kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, ahogy azok valójában vannak, a Tathāgata, bhikkhuk, a nem-kötődés révén megszabadult.

Ezek azok a dhammák, bhikkhuk, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; azok a dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatnak

az, aki okkal dicsérné a Tathāgatát.”

3. A sem megismerő, sem nem-megismerő halhatatlanság tanai

(*N'evasaññī nāsaññīvāda*), 43–50. nézetek

„Vannak, bhikkhuk, remeték és brahminok, akik a sem megismerő, sem nem-megismerő halhatatlanság tanát tették magukévá, és akik nyolcféle alapon azt hirdetik, hogy az én a halál után sem megismerő, sem nem-megismerő módon él tovább. És vajon minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással hirdetik e tiszteletreméltó remeték és brahminok a nézeteiket?

Azt állítják: 'Az én a halál után változhatatlan, sem megismerő, sem nem-megismerő és:

A. 1. anyagi

nem-anyagi

egyszerre anyagi és nem-anyagi

sem anyagi, sem nem-anyagi

B. 1. véges

végtelen

véges is, meg végtelen is

sem nem véges, sem nem végtelen'

E nyolcféle alapon lehetséges, bhikkhuk, hogy ama remeték és brahminok, akik a sem megismerő, sem nem-megismerő halhatatlanság tanát tették magukévá, az én halál utáni sem megismerő, sem nem-megismerő módon történő túlélését állítsák. Bárki is legyen az a remete, vagy brahmin, aki a sem megismerő, sem nem-megismerő halhatatlanság tanát hirdeti, csak e nyolcféle alapon, vagy azok valamelyikéből kiindulva teheti ezt. Ezeken kívül nincsen más.

A Tathāgata érti ezt, bhikkhuk. És érti, hogy: 'Ezek az álláspontok így lettek felvéve, ily módon lettek félreértve, ilyen és ilyen jövőbeli következményekkel járnak, ilyen és ilyen túlvilági állapotot eredményeznek.' Sőt azt is érti, ami mindezeket meghaladja, s e megértését mégsem érti félre. És mivel mentes a félreértéstől, önmagában realizálta a tökéletes nyugalom és béke állapotát. Megértvén az érzések keletkezését és elmúlását, az általuk nyújtott kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, ahogy azok valójában vannak, a Tathāgata, bhikkhuk, a nem-kötődés révén megszabadult.

Ezek azok a dhammák, bhikkhuk, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; azok a dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára

közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatna az, aki okkal dicsérné a Tathāgatát.”

4. Megsemmisülési tanok

(*Ucchedavāda*), 51–57. nézetek

„Vannak, bhikkhuk, remeték és brahminok, akik megsemmisülés-hívők, és akik hétféle alapon a létező lények megsemmisülését, elpusztulását, nem-létesülését hirdetik. És vajon minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással hirdetik e tiszteletreméltó remeték és brahminok a nézeteiket?

Nos, bhikkhuk, egyes remeték, vagy brahminok a következő tanítást és nézetet hirdetik: ‘Az én-nek, jóuram, anyagi formája van; a négy elsődleges elemből tevődik össze, s apától és anyától származik. Minthogy ez az én, jóuram, a test felbomlásával elpusztul és megsemmisül, és nem létezik tovább a halál után, ezen a ponton az én-nek teljesen meg kell semmisülnie.’ Ilyen módon hirdetik egyesek a létező lények megsemmisülését, elpusztulását, nem-létesülését.

Egy másik viszont azt mondja neki: ‘Valóban van, jóuram, egy olyasfajta én, amiről Ön beszélt. Ezt nem tagadom. Azonban nem ez az a pont, ahol az én teljesen megsemmisül. Mert van, jóuram, egy másik én is, amely isteni, anyagi formával bíró, az érzéki szférához tartozó, ehető táplálékkal táplálkozó. Ezt Ön sem nem ismeri, sem nem látja, én azonban ismerem és látom is. Minthogy *ez az én az*, jóuram, amely a test felbomlásával elpusztul és megsemmisül, és nem létezik tovább a halál után, ez a pont az, ahol az én teljesen megsemmisül.’ Ilyen módon hirdetik mások a létező lények megsemmisülését, elpusztulását, nem-létesülését.

Egy másik viszont azt mondja neki: ‘Valóban van, jóuram, egy olyasfajta én, amiről Ön beszélt. Ezt nem tagadom. Azonban nem ez az a pont, ahol az én teljesen megsemmisül. Mert van, jóuram, egy másik én is, amely isteni, anyagi formával bíró, tudattól létrehozott, valamennyi tagjában és szervében teljes, semmilyen képességet nem nélkülöző. Ezt Ön sem nem ismeri, sem nem látja, én azonban ismerem és látom is. Minthogy *ez az én az*, jóuram, amely a test felbomlásával elpusztul és megsemmisül, és nem létezik tovább a halál után, ez a pont az, ahol az én teljesen megsemmisül.’ Ilyen módon hirdetik mások a létező lények megsemmisülését, elpusztulását, nem-létesülését.

Egy másik viszont azt mondja neki: ‘Valóban van, jóuram, egy olyasfajta én, amiről Ön beszélt. Ezt nem tagadom. Azonban nem ez az a pont, ahol az én teljesen megsemmisül. Mert van, jóuram, egy másik én is, amely a végtelen tér érzékelési alapjához tartozik, és az anyagi forma érzékelésének teljes leküzdésével, az ellenállás érzékelésének eltűnésével, a sokféleség észlelésére vonatkozó oda nem figyeléssel, a tér végtelenségének [kontemplálásával][érhető el]. Ezt Ön sem nem ismeri, sem nem látja, én azonban ismerem és látom is. Minthogy *ez az én az*, jóuram, amely a test felbomlásával

elpusztul is megsemmisül, és nem létezik tovább a halál után, ez a pont az, ahol az én teljesen megsemmisül.’ Ilyen módon hirdetik mások a létező lények megsemmisülését, elpusztulását, nem-létesülését.

Egy másik viszont azt mondja neki: ‘Valóban van, jóuram, egy olyasfajta én, amiről Ön beszélt. Ezt nem tagadom. Azonban nem ez az a pont, ahol az én teljesen megsemmisül. Mert van, jóuram, egy másik én is, amely a végtelen tudat érzékelési alapjához tartozik, és a végtelen tér érzékelési alapjának teljes meghaladásával [érhető el], [kontemplálva azt, hogy]: „a tudat végtelen.” Ezt Ön sem nem ismeri, sem nem látja, én azonban ismerem és látom is. Minthogy *ez az én az*, jóuram, amely a test felbomlásával elpusztul és megsemmisül, és nem létezik tovább a halál után, ez a pont az, ahol az én teljesen megsemmisül.’ Ilyen módon hirdetik mások a létező lények megsemmisülését, elpusztulását, nem-létesülését.

Egy másik viszont azt mondja neki: ‘Valóban van, jóuram, egy olyasfajta én, amiről Ön beszélt. Ezt nem tagadom. Azonban nem ez az a pont, ahol az én teljesen megsemmisül. Mert van, jóuram, egy másik én is, amely a semmi érzékelési alapjához tartozik, és a végtelen tudat érzékelési alapjának teljes meghaladásával [érhető el], [kontemplálva azt, hogy]: „nincs semmi.” Ezt Ön sem nem ismeri, sem nem látja, én azonban ismerem és látom is. Minthogy *ez az én az*, jóuram, amely a test felbomlásával elpusztul és megsemmisül, és nem létezik tovább a halál után, ez a pont az, ahol az én teljesen megsemmisül.’ Ilyen módon hirdetik mások a létező lények megsemmisülését, elpusztulását, nem-létesülését.

Egy másik viszont azt mondja neki: ‘Valóban van, jóuram, egy olyasfajta én, amiről Ön beszélt. Ezt nem tagadom. Azonban nem ez az a pont, ahol az én teljesen megsemmisül. Mert van, jóuram, egy másik én is, amely a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjához tartozik, és a semmi érzékelési alapjának teljes meghaladásával [érhető el], [kontemplálva azt, hogy]: „Ez a mozdulatlan béke, ez a legmagasztosabb.” Ezt Ön sem nem ismeri, sem nem látja, én azonban ismerem és látom is. Minthogy *ez az én az*, jóuram, amely a test felbomlásával elpusztul és megsemmisül, és nem létezik tovább a halál után, ez a pont az, ahol az én teljesen megsemmisül.’ Ilyen módon hirdetik mások a létező lények megsemmisülését, elpusztulását, nem-létesülését.

E hétféle alapon lehetséges, bhikkhuk, hogy ama megsemmisülésben hívő remeték és brahminok a létező lények megsemmisülését, elpusztulását, nem-létesülését állítsák. Bárki is legyen az a remete, vagy brahmin, aki a létező lények megsemmisülését, elpusztulását, nem-létesülését hirdeti, csak e hétféle alapon, vagy azok valamelyikéből kiindulva teheti ezt. Ezekén kívül nincsen más.

A Tathāgata érti ezt, bhikkhuk. És érti, hogy: ‘Ezek az álláspontok így lettek felvéve, ily módon lettek félreértve, ilyen és ilyen jövőbeli következményekkel járnak, ilyen és ilyen túlvilági állapotot

eredményeznek.’ Sőt azt is érti, ami mindezeket meghaladja, s e megértését mégsem érti félre. És mivel mentes a félreértéstől, önmagában realizálta a tökéletes nyugalom és béke állapotát. Megértvén az érzések keletkezését és elmúlását, az általuk nyújtott kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, ahogy azok valójában vannak, a Tathāgata, bhikkhuk, a nem-kötődés révén megszabadult.

Ezek azok a dhammák, bhikkhuk, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; azok a dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatna az, aki okkal dicsérné a Tathāgatát.”

5. A nibbāna itt-és-most tanai

(*Diṭṭhadhammanibbānavāda*), 58–62. nézetek

„Vannak, bhikkhuk, remeték és brahminok, akik a nibbāna itt-és-most tanítását tették magukévá, és akik ötféle alapon az itt-és-most nibbānát hirdetik a létező lények számára. És vajon minek tulajdoníthatóan, mire való hivatkozással hirdetik e tiszteletreméltó remeték és brahminok a nézeteiket?

Nos, bhikkhuk, egyes remeték, vagy brahminok a következő tanítást és nézetet hirdetik: ‘Amikor ez az én, jóuram, el van látva és ki van elégítve az érzéki örömök öt fonalával, dőzsölve azokban – ezen a ponton az én eléri a legmagasabb nibbānát itt-és-most.’ Ilyen módon hirdetik egyesek a legmagasabb nibbānát itt-és-most a létező lények számára.

Egy másik viszont azt mondja neki: ‘Valóban van, jóuram, egy olyasfajta én, amiről Ön beszélt. Ezt nem tagadom. Azonban nem ez az a pont, ahol az én eléri a legmagasabb nibbānát itt-és-most. Mivel indokolom? Azzal, jóuram, hogy az érzéki örömök mulandóak, szenvedőek, változásnak kitettek, és változásuk és átalakulásuk nyomán bánat, siránkozás, szenvedés, gyász és kétségbeesés keletkezik. Azonban amikor az én, elkülönülve az érzéki örömöktől, elkülönülve a nem-üdvös állapotoktól, belép az első jhānába és ott időzik, amely állapotot gondolati megragadás és reflexió kíséri és az elkülönülésből születő elragadtatással és boldogsággal jár – ezen a ponton éri el, jóuram, az én a legmagasabb nibbānát itt-és-most.’ Ilyen módon hirdetik mások a legmagasabb nibbānát itt-és-most a létező lények számára.

Egy másik viszont azt mondja neki: ‘Valóban van, jóuram, egy olyasfajta én, amiről Ön beszélt. Ezt nem tagadom. Azonban nem ez az a pont, ahol az én eléri a legmagasabb nibbānát itt-és-most. Mivel indoklom? Azzal, jóuram, hogy ez a jhāna gondolati megragadást és reflexiót tartalmaz, s ezért

durvának kell nyilvánítani. Azonban amikor a gondolati megragadás és a reflexió leküzdésével az én belép a második jhānába és ott időzik, amely állapotot belső magabiztosság és a tudat egyesítettsége kíséri, mentes a gondolati megragadástól és a reflexiótól, és az összpontosításból születő elragadtatással és boldogsággal jár – ezen a ponton éri el, jóuram, az én a legmagasabb nibbānát itt-és-most.’ Ilyen módon hirdetik mások a legmagasabb nibbānát itt-és-most a létező lények számára.

Egy másik viszont azt mondja neki: ‘Valóban van, jóuram, egy olyasfajta én, amiről Ön beszélt. Ezt nem tagadom. Azonban nem ez az a pont, ahol az én eléri a legmagasabb nibbānát itt-és-most. Mivel indoklom? Azzal, jóuram, hogy ez a jhāna elragadtatást és örömet tartalmaz, s ezért durvának kell nyilvánítani. Azonban amikor az elragadtatás elhalványulásával az ember egykedvű felülemelkedettségben időzik éberén és tökéletes tudati átvilágítottsággal, de úgy, hogy mégis tapasztal még valamiféle boldogságot a testben, akkor lép be a harmadik jhānába, amiről az ariyák megállapíthatják, hogy „Boldogan időzik, egykedvű felülemelkedettségben és éberén.” Nos, jóuram, ezen a ponton éri el az én a legmagasabb nibbānát itt-és-most.’ Ilyen módon hirdetik mások a legmagasabb nibbānát itt-és-most a létező lények számára.

Egy másik viszont azt mondja neki: ‘Valóban van, jóuram, egy olyasfajta én, amiről Ön beszélt. Ezt nem tagadom. Azonban nem ez az a pont, ahol az én eléri a legmagasabb nibbānát itt-és-most. Mivel indoklom? Azzal, jóuram, hogy ez a jhāna még tartalmazza a boldogsággal való tudati törődést, s ezért durvának kell nyilvánítani. Azonban amikor az öröm és fájdalom elhagyásával, a korábbi boldogság és szenvedés eltűnésével az ember belép a negyedik jhānába és ott időzik, amely állapot öröm és szenvedés nélküli és az éberség egykedvű felülemelkedettségben megvalósuló megtisztulásával jár – ezen a ponton éri el, jóuram, az én a legmagasabb nibbānát itt-és-most.’ Ilyen módon hirdetik mások a legmagasabb nibbānát itt-és-most a létező lények számára.

Eme ötféle alapon lehetséges, bhikkhuk, hogy a nibbāna itt-és-most tanát magukévá tevő remetéik és brahminok az itt-és-most legmagasabb nibbānát hirdessék a létező lények számára. Bárki is legyen az a remete, vagy brahmin, aki a legmagasabb nibbānát itt-és-most hirdeti a létező lények számára, csak eme ötféle alapon, vagy azok valamelyikéből kiindulva teheti ezt. Ezeken kívül nincsen más.

A Tathāgata érti ezt, bhikkhuk. És érti, hogy: ‘Ezek az álláspontok így lettek felvéve, ilymódon lettek félreértve, ilyen és ilyen jövőbeli következményekkel járnak, ilyen és ilyen túlvilági állapotot eredményeznek.’ Sőt azt is érti, ami mindezeket meghaladja, s e megértését mégsem érti félre. És mivel mentes a félreértéstől, önmagában realizálta a tökéletes nyugalom és béke állapotát. Megértvén az érzések keletkezését és elmúlását, az általuk nyújtott kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, ahogy azok valójában vannak, a Tathāgata, bhikkhuk, a nem-kötődés révén megszabadult.

Ezek azok a dhammák, bhikkhuk, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; azok a dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatna az, aki okkal dicsérné a Tathāgatát.”

E negyvennégyféle alapon lehetséges, bhikkhuk, hogy azok a remeték és brahminok, akik jövőről-spekulálók, akiknek megrögzött nézeteik vannak a jövőt illetően, különféle konceptuális tételeket állítsanak fel a jövő vonatkozásában. Bárki is legyen az a remete, vagy brahmin, aki a jövőről spekulál, akinek megrögzött nézetei vannak a jövőt illetően és különféle konceptuális tételeket állít fel a jövő vonatkozásában, csak e negyvennégyféle alapon, vagy ezek valamelyikéből kiindulva teheti azt. Ezeken kívül nincsen más.

A Tathāgata érti ezt, bhikkhuk. És érti, hogy: ‘Ezek az álláspontok így lettek felvéve, ily módon lettek félreértve, ilyen és ilyen jövőbeli következményekkel járnak, ilyen és ilyen túlvilági állapotot eredményeznek.’ Sőt azt is érti, ami mindezeket meghaladja, s e megértését mégsem érti félre. És mivel mentes a félreértéstől, önmagában realizálta a tökéletes nyugalom és béke állapotát. Megértvén az érzések keletkezését és elmúlását, az általuk nyújtott kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, ahogy azok valójában vannak, a Tathāgata, bhikkhuk, a nem-kötődés révén megszabadult.

Ezek azok a dhammák, bhikkhuk, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; azok a dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatna az, aki okkal dicsérné a Tathāgatát.”

E hatvankétféle alapon lehetséges, bhikkhuk, hogy azok a remeték és brahminok, akik a múlttól spekulálók, akik a jövőről spekulálók, és akik a múlttól és a jövőről egyaránt spekulálnak, akiknek megrögzött nézeteik vannak a múltat és a jövőt illetően, különféle konceptuális tételeket állítsanak fel a múlt és a jövő vonatkozásában.

Bárki is legyen az a remete, vagy brahmin, aki múlttól spekuláló, jövőről spekuláló, vagy a múlttól és a jövőről egyaránt spekulál, akinek megrögzött nézetei vannak a múltat és a jövőt illetően, és különféle konceptuális tételeket állít fel a múlt és a jövő vonatkozásában, csak e hatvankétféle alapon, vagy ezek valamelyikéből kiindulva teheti azt. Ezeken kívül nincsen más.

A Tathāgata érti ezt, bhikkhuk. És érti, hogy: ‘Ezek az álláspontok így lettek felvéve, ily módon lettek félreértve, ilyen és ilyen jövőbeli következményekkel járnak, ilyen és ilyen túlvilági állapotot

eredményeznek.’ Sőt azt is érti, ami mindezeket meghaladja, s e megértését mégsem érti félre. És mivel mentes a félreértéstől, önmagában realizálta a tökéletes nyugalom és béke állapotát. Megértvén az érzések keletkezését és elmúlását, az általuk nyújtott kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, ahogy azok valójában vannak, a Tathāgata, bhikkhuk, a nem-kötődés révén megszabadult.

Ezek azok a dhammák, bhikkhuk, amelyek mélyek, nehezen megláthatók, nehezen megérthetők, csendesek és fenségesek, túl vannak a racionális gondolkodás körén, és csak a bölcs számára megragadhatók; azok a dhammák, amelyeket a Tathāgata ad elő másoknak, miután a maga számára közvetlen tudással realizálta őket; és ezek azok, amelyekre a valóságnak megfelelően hivatkozhatna az, aki okkal dicsérné a Tathāgatát.”

V. A kondicionáltságok köre és a forgatagból való szabadulás

1. Izgatottság és tétovaság

(Paritassitavipphandita)

„Nos, bhikkhuk, amikor ama örökkévalóság-hívő remeték és brahminok négyféle alapon azt állítják, hogy az én és a világ örökkévaló – ez csupán azok érzése, akik nem tudnak és nem látnak; csupán a sóvárgásban elmerültek izgatottsága és tétovasága.

Amikor ama, bizonyos dolgok vonatkozásában örökkévalóság-hívő, más dolgok vonatkozásában nem örökkévalóság-hívő remeték és brahminok négyféle alapon azt állítják, hogy az én és a világ részben örökkévaló, részben nem örökkévaló – ez is csupán azok érzése, akik nem tudnak és nem látnak; csupán a sóvárgásban elmerültek izgatottsága és tétovasága.

Amikor ama kiterjedés központú remeték és brahminok négyféle alapon azt állítják, hogy a világ véges, vagy végtelen – ez is csupán azok érzése, akik nem tudnak és nem látnak; csupán a sóvárgásban elmerültek izgatottsága és tétovasága.

Amikor ama végnélküli csűrő-csavaró remeték és brahminok négyféle alapon kitérő válaszokra és vég nélküli csűrés-csavarásra hagyatkoznak, amikor erről, vagy arról a dolgról kérdezik őket – ez is csupán azok érzése, akik nem tudnak és nem látnak; csupán a sóvárgásban elmerültek izgatottsága és tétovasága.

Amikor ama véletlen keletkezésben hívő remeték és brahminok kétféle alapon azt állítják, hogy az én és a világ véletlenül keletkezett – ez is csupán azok érzése, akik nem tudnak és nem látnak; csupán a sóvárgásban elmerültek izgatottsága és tétovasága.

Amikor ama múltból spekuláló remeték és brahminok, akiknek megrögzött nézeteik vannak a múltat illetően, tizennyolcféle alapon különféle konceptuális tételeket állítanak fel a múlt vonatkozásában – ez is csupán azok érzése, akik nem tudnak és nem látnak; csupán a sóvárgásban elmerültek izgatottsága és tétovasága.

Amikor ama megismerő halhatatlanságot hirdető remeték és brahminok tizenhatféle alapon az én halál utáni, megismerő módon történő túlélését állítják – ez is csupán azok érzése, akik nem tudnak és nem látnak; csupán a sóvárgásban elmerültek izgatottsága és tétovasága.

Amikor ama nem-megismerő halhatatlanságot hirdető remeték és brahminok nyolcféle alapon az én halál utáni, nem-megismerő módon történő túlélését állítják – ez is csupán azok érzése, akik nem tudnak és nem látnak; csupán a sóvárgásban elmerültek izgatottsága és tétovasága.

Amikor ama sem megismerő, sem nem-megismerő halhatatlanságot hirdető remeték és brahminok nyolcféle alapon az én halál utáni, sem megismerő, sem nem-megismerő módon történő túlélését állítják – ez is csupán azok érzése, akik nem tudnak és nem látnak; csupán a sóvárgásban elmerültek izgatottsága és tétovasága.

Amikor ama megsemmisülést tanító remeték és brahminok hétféle alapon a létező lények megsemmisülését, elpusztulását, nem-létesülését állítják – ez is csupán azok érzése, akik nem tudnak és nem látnak; csupán a sóvárgásban elmerültek izgatottsága és tétovasága.

Amikor ama itt-és-most nibbānát hirdető remeték és brahminok ötféle alapon a legmagasabb nibbāna itt-és-most lehetőségét állítják a létező lények számára – ez is csupán azok érzése, akik nem tudnak és nem látnak; csupán a sóvárgásban elmerültek izgatottsága és tétovasága.

Amikor ama jövőről spekuláló remeték és brahminok, akiknek megrögzött nézeteik vannak a jövőt illetően, negyvennégyféle alapon különféle konceptuális tételeket állítanak fel a jövő vonatkozásában – ez is csupán azok érzése, akik nem tudnak és nem látnak; csupán a sóvárgásban elmerültek izgatottsága és tétovasága.

Amikor ama múltból spekuláló, jövőről spekuláló, vagy múltból és jövőről egyaránt spekuláló remeték és brahminok, akiknek megrögzött nézeteik vannak a múltat és a jövőt illetően, hatvankétféle alapon különféle konceptuális tételeket állítanak fel a múlt és a jövő vonatkozásában – ez is csupán azok érzése, akik nem tudnak és nem látnak; csupán a sóvárgásban elmerültek izgatottsága és tétovasága.”

2. Érintkezéstől kondicionáltak

(*Phassapaccayavāra*)¹¹

118 (131). „Nos, bhikkhuk, amikor ama örökkévalóság-hívő remeték és brahminok négyféle alapon azt állítják, hogy az én és a világ örökkévaló – ezt az érintkezés kondicionálja. Hogy érintkezés nélkül tapasztalják ezt az érzést – ilyen eset nem lehetséges.

119 (132). Amikor ama, bizonyos dolgok vonatkozásában örökkévalóság-hívő, más dolgok vonatkozásában nem örökkévalóság-hívő remeték és brahminok négyféle alapon azt állítják, hogy az én és a világ részben örökkévaló, részben nem örökkévaló – ezt is az érintkezés kondicionálja. Hogy érintkezés nélkül tapasztalják ezt az érzést – ilyen eset nem lehetséges.

120 (133). Amikor ama kiterjedés központú remeték és brahminok négyféle alapon azt állítják, hogy a világ véges, vagy végtelen – ezt is az érintkezés kondicionálja. Hogy érintkezés nélkül tapasztalják ezt az érzést – ilyen eset nem lehetséges.

121 (134). Amikor ama végnélküli csűrő-csavaró remeték és brahminok négyféle alapon kitérő válaszokra és vég nélküli csűrés-csavarásra hagyatkoznak, amikor erről, vagy arról a dolgról kérdezik őket – ezt is az érintkezés kondicionálja. Hogy érintkezés nélkül tapasztalják ezt az érzést – ilyen eset nem lehetséges.

122 (135). Amikor ama véletlen keletkezésben hívő remeték és brahminok kétféle alapon azt állítják, hogy az én és a világ véletlenül keletkezett – ezt is az érintkezés kondicionálja. Hogy érintkezés nélkül tapasztalják ezt az érzést – ilyen eset nem lehetséges.

123 (136). Amikor ama múltból spekuláló remeték és brahminok, akiknek megrögzött nézeteik vannak a múltat illetően, tizennyolcféle alapon különféle konceptuális tételeket állítanak fel a múlt vonatkozásában – ezt is az érintkezés kondicionálja. Hogy érintkezés nélkül tapasztalják ezt az érzést – ilyen eset nem lehetséges.

124 (137). Amikor ama megismerő halhatatlanságot hirdető remeték és brahminok tizenhatféle alapon az én halál utáni, megismerő módon történő túlélését állítják – ezt is az érintkezés kondicionálja. Hogy érintkezés nélkül tapasztalják ezt az érzést – ilyen eset nem lehetséges.

125 (138). Amikor ama nem-megismerő halhatatlanságot hirdető remeték és brahminok nyolcféle alapon az én halál utáni, nem-megismerő módon történő túlélését állítják – ezt is az érintkezés kondicionálja. Hogy érintkezés nélkül tapasztalják ezt az érzést – ilyen eset nem lehetséges.

126 (139). Amikor ama sem megismerő, sem nem-megismerő halhatatlanságot hirdető remeték és brahminok nyolcféle alapon az én halál utáni, sem megismerő, sem nem-megismerő módon történő túlélését állítják – ezt is az érintkezés kondicionálja. Hogy érintkezés nélkül tapasztalják ezt az érzést

– ilyen eset nem lehetséges.

127 (140). Amikor ama megsemmisülést tanító remeték és brahminok hétféle alapon a létező lények megsemmisülését, elpusztulását, nem-létesülését állítják – ezt is az érintkezés kondicionálja. Hogy érintkezés nélkül tapasztalják ezt az érzést – ilyen eset nem lehetséges.

128 (141). Amikor ama itt-és-most nibbānát hirdető remeték és brahminok ötféle alapon a legmagasabb nibbāna itt-és-most lehetőségét állítják a létező lények számára – ezt is az érintkezés kondicionálja. Hogy érintkezés nélkül tapasztalják ezt az érzést – ilyen eset nem lehetséges.

129 (142). Amikor ama jövőről spekuláló remeték és brahminok, akiknek megrögzött nézeteik vannak a jövőt illetően, negyvennégyféle alapon különféle konceptuális tételeket állítanak fel a jövő vonatkozásában – ezt is az érintkezés kondicionálja. Hogy érintkezés nélkül tapasztalják ezt az érzést – ilyen eset nem lehetséges.

130 (143). Amikor ama múltról spekuláló, jövőről spekuláló, vagy múltról és jövőről egyaránt spekuláló remeték és brahminok, akiknek megrögzött nézeteik vannak a múltat és a jövőt illetően, hatvankétféle alapon különféle konceptuális tételeket állítanak fel a múlt és a jövő vonatkozásában – ezt is az érintkezés kondicionálja. Hogy érintkezés nélkül tapasztalják ezt az érzést – ilyen eset nem lehetséges.”

3. A körforgás megvilágítása

(Diṭṭhigatikādhiṭṭhānavatṭakathā)

„Nos, bhikkhuk, azok a remeték és brahminok, akik örökkévalóság-hívők és akik négyféle alapon az én és a világ örökkévalóságát állítják; azok, akik örökkévalóság-hívők bizonyos dolgok vonatkozásában és nem örökkévalóság-hívők más dolgok vonatkozásában; a kiterjedés-központúak és a végnélküli csűrőcsavarók; azok, akik a véletlen keletkezésben hisznek; a múltról spekulálók; azok, akik a megismerő halhatatlanság tanát hirdetik; azok, akik a nem-megismerő halhatatlanság tanát hirdetik; azok, akik a sem megismerő, sem nem-megismerő módon történő túlélés tanát tették magukévá; a megsemmisülésben hívők; azok, akik a nibbāna itt-és-most tanát hirdetik; a jövőről spekulálók; azok, akik a múltról spekulálók, a jövőről spekulálók, vagy akik a múltról és a jövőről egyaránt spekulálnak, akiknek megrögzött nézeteik vannak a múltat és a jövőt illetően, és akik hatvankétféle alapon különféle konceptuális tételeket állítanak fel a múlt és a jövő vonatkozásában – mindezek a remeték és brahminok csupán az érintkezés hat alapján át történő ismételt érintkezés révén tapasztalják ezeket az érzéseket. Az érzés, mint feltétel nyomán vágy keletkezik bennük; a vágy, mint feltétel nyomán kötődés alakul ki; a kötődéssel, mint előfeltétellel jár együtt a létesülés; a létesülést feltételezi a születés; s a születéssel, mint előfeltétellel jön létre az öregedés és a halál, a bánat,

siránkozás, szenvedés, gyász és kétségbeesés.”

4. Szabadulás a forgatagból

(Vivaṭṭakathādi)

„Amikor, bhikkhuk, a szerzetes megérti az érintkezés hat alapjának eredetét és elmúlását, a bennük rejlő kielégülést, nem-kielégítő voltukat és a tőlük való menekülést, úgy, amint ezek valójában vannak, akkor érti meg azt, ami túl van mindezek a nézeteken.

Bármely remete vagy brahmin spekuláljon is a múltról, a jövőről, vagy a múltról is és a jövőről is, bhikkhuk, bárkinek legyenek is megrögzött nézetei a múltat és a jövőt illetően, bárki is állítson fel különféle konceptuális tételeket a múlt és a jövő vonatkozásában – mindezek fennakadnak e háló hatvankettes felosztásában. Bármikor is merülnek fel, eleve úgy merülnek fel, hogy fogva vannak ebben a hálóban, fenn vannak akadva, bele vannak foglalva ebbe a hálóba.

Mint ahogy, bhikkhuk, az ügyes halászmester, vagy halászsegéd okkal gondolhatja, amikor finomszövésű hálót vet ki egy sekélyebb vízre, hogy: ‘Bármilyen komolyabb teremtmény is van ebben a vízben, bizonyos, hogy az összes ilyen fennakad, foglyul esik, benne lesz ebben a hálóban’ –, éppúgy valamennyi szóbanforgó remete és brahmin fennakad e háló hatvankettes felosztásán. Bármikor is merülnek fel, eleve úgy merülnek fel, hogy fogva vannak ebben a hálóban, fenn vannak akadva, bele vannak foglalva ebbe a hálóba.

A Tathāgata teste, bhikkhuk, elmetszett létesüléshez-kötő-pórázzal áll. Amíg teste áll, az istenek és emberek még láthatják őt. Teste felbomlása és az életképesség kimerülése után azonban az istenek és emberek nem fogják többé látni őt.

Mint ahogy, bhikkhuk, a mangóköteg szárának elvágásával a szárhoz csatlakozó összes gyümölcs hasonló sorsra jut, ugyanolyan módon áll a Tathāgata teste elmetszett létesüléshez-kötő-pórázzal. Amíg teste áll, az istenek és emberek még láthatják őt. Teste felbomlása és az életképesség kimerülése után azonban az istenek és emberek nem fogják többé látni őt.”

Amikor mindez elhangzott, a nagytiszteletű Ānanda így szólt a Magasztoshoz: „Bámulatos, Urunk, bámulatos! Mi a címe, Urunk, e Dhamma-magyarázatnak?”

„Nos Ānanda, úgy jegyezheted meg a Dhamma e magyarázatát, mint amely »A jó hálója«, »A Dhamma hálója«, »A Legmagasabb hálója«, »A nézetek hálója«. Úgy is megjegyezheted, mint »A csatában aratott páratlan győzelem«.”

Így beszélt a Magasztos. A bhikkhuk szellemükben átlelkesülten örvendeztek a Magasztos szavain. És

e tanmagyarázat előadása megrengette a tízezerrétű világrendszert.

Itt végződik a Brahmajāla Sutta.

1. A játékok magyarázata a kommentárból származik. [↩](#)
2. *Tiracchānakathā*, amit gyakran »állati beszédnek« fordítanak. A kommentár azonban olyan beszédként magyarázza ezt, mint amely „nem vezet el a Megszabaduláshoz, mivel az ég és a szabadulás [felfelé irányuló] ösvényéhez képest vízszintesen mozog” (*aniyyānikattā saggamokkha maggānam tiracchānabhūtā kathā*). Az állatot (*tiracchānagata*) éppen azért hívják így, mert a földhöz képest vízszintesen mozog, szemben az emberrel, aki felegyenesedetten jár. A vízszintesen mozgó beszéd azonban a hiábavaló, vagy haszontalan beszéd, nem pedig állati beszéd. Azonkívül az állatok nem tudnak beszélni. [↩](#)
3. Az adományozóktól való anyagi támogatás szerzésének helytelen módjait részletesen a *Vism.*, I., 61–82, 24–30. oldal foglalja össze. [↩](#)
4. E tevékenységekre a szövegben rendszerint csak egy homályos szó utal; magyarázatukat a kommentárból vettük át. [↩](#)
5. A zárójelben lévő szavak szerepelnek a Sutta burmai kiadásában, hiányzanak azonban a latin betűs és a szingaléz kiadásokból. [↩](#)
6. Az összehúzódás és kitágulás (*samvaṭṭa-vivaṭṭa*) a nagy világekorszak (*mahākappa*) két fő szakasza. A *samvaṭṭakappa* a világrendszer teljes kifejlődésétől az annak teljes felbomlásáig terjedő időszak, a *Vivaṭṭakappa* pedig a felbomlástól az újabb teljes kifejlődésig tartó időszak. A PED által használt meghatározások fordítva igazak, lásd *Vism.* XIII. 28., 455. oldaltól. Mivel mindegyik időszak magában foglal egy kezdeti fejlődést és egy stabilizációs szakaszt, a kettőt olykor tovább osztják a nagy világekorszak négy »mérhetetlen korszakára«, vagy *asamkheyyakappá*-jára. Lásd A., IV., 16, 6. [↩](#)
7. Az »áradó sugárzás világa« a finom-anyagi világ (*rūpaloka*) 15 síkja közül a hatodik. Ez a legalsó olyan sík, amely mentesül a bekövetkező világpusztulástól. A később említésre kerülő Brahma-világot a tűzvész elpusztítja, azonban viszonylag korai szakaszban újrალétesül. [↩](#)
8. *Antānantikā*, szó szerint végesség-és-végtelenség-hívők. A »kiterjedés központú« kifejezést dr. RhysDavids ajánlotta. [↩](#)
9. Rhys-Davids »angolnyszerűen tekergőző« tanoknak fordítja. A kommentár alapján mindkét

fordítás indokolható, lásd alább. [↩](#)

10. Lehetett volna az Európában megszokott kifejezéssel »tudatos túlélésnek« is fordítani, azonban inkább a szó szerinti fordítást választottuk, hogy összhangban tudjunk maradni a kommentárban adott magyarázattal. [↩](#)
11. Az ismétlések csökkentése céljából ezt a fejezetet összevontuk a következővel oly módon, hogy csak egyszer soroljuk fel ismét az egyes nézeteket, viszont minden szakasz végére odaillesztettük azt a kijelentést, amely a következő fejezetben egyetlen újdonságként jelentkezik: hogy ti. az érzések tapasztalása nem lehetséges érintkezés nélkül. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Pressing Lajos

Forrás: [DN 1, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Pressing Lajos, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 15, 2012, at 08:59 PM

DN 2 Samaññaphala Sutta – A szerzetesi élet gyümölcsei (részlet)

Fordította: Szemán László és Csimma Vilmos

DN 2, PTS D I 47

[...]

És hogyan van a szerzetes birtokában a figyelemnek és az éberségnek? Amikor megy valahova és visszajön, éberon teszi azt. Amikor valamire néz és elnéz arról... amikor lehajol és kiterjeszti végtagjait... amikor viseli felső ruháját, alsó ruháját és kolduló csészéjét... amikor eszik, iszik, rág és ízlel... amikor vizek és ürít... amikor sétál, áll, ül, elalszik, felébred, beszél és csendben van, éberon teszi azt. Így van a szerzetes birtokában a fegyelemnek és az éberségnek.

És hogyan elégedett egy szerzetes? Mint a madár, amelyik akárhova megy, csupán a szárnyai terhével repül; ugyanúgy a szerzetes is elégedett egy rend ruhájával és annyi élelemmel, amely éhségét csillapítja. Bárhova megy, csak a legszükségesebbeket viszi magával. Így elégedett a szerzetes.

Megáldva az erények e nemes összességével, az érzékei feletti nemes uralkodással, a nemes figyelemmel és éberséggel továbbá a nemes megelégedettséggel, keres egy biztonságos helyet, ahol időzhet: egy erdőt, egy fa árnyát, egy hegyet, egy völgyet, egy barlangot, egy temetőt, egy őserdőt, egy helyet a szabad ég alatt vagy egy szénakazlat. Étkezés után visszatérve alamizsnagyűjtő körútjáról leül, keresztbe teszi lábát, kiegyenesíti testét és feléleszti figyelmét.

Elhagyva a világ iránti sóvárgást, olyan tudatosságot alakít ki, amely mentes a sóvárgástól. Megtisztítja a tudatát a sóvárgástól. Elhagyva a rosszakaratot és dühöt, olyan tudatosságot alakít ki, ami mentes a rosszakarattól, az összes érző lény jólétére törekszik. Megtisztítja a tudatát a rosszakarattól és a dühtől. Elhagyva a restséget és álmoságot, olyan tudatosságot alakít ki, amely mentes a restségtől és az álmoságtól, figyelmes, éber, észleli a fényt. Megtisztítja tudatát a restségtől és álmoságtól. Elhagyva a nyugtalanságot és aggodalmat, zavartalanul időzik, tudata belülről lecsendesedett. Megtisztítja a tudatát a nyugtalanságtól és aggodalomtól. Elhagyva a bizonytalanságot, a bizonytalanság felett uralkodva időzik, zavarodottság nélkül, nem kételkedve saját tudati képességeiben. Megtisztítja a tudatát a bizonytalanságtól.

Tegyük fel, hogy egy ember kölcsönt vesz fel és befekteti egy üzletbe. Üzlete sikeres lesz. Visszafizeti régi adósságait, és még egy kis haszon is marad, amit a felesége támogatására fordít. Felmerül benne: „Korábban felvettem egy kölcsönt, befektettem egy üzletbe, az üzlet sikeres lett, visszafizettem a régi adósságomat, és még egy kis haszon is maradt, amit a feleségem támogatására fordítottam.” Ezek okán örömet és boldogságot érez.

Tegyük fel, hogy egy ember rosszul lesz. Nagy fájdalmai vannak, és komolyan megbetegedik. Nem talál örömet az étkezésben és erőtlen a teste. Ahogy múlik az idő, egyszer csak felépül a betegségből, kedvét leli az étkezésben és teste megerősödik. Felmerül benne: „Korábban beteg voltam... Most már felépültem a betegségből. Kedvemet lelem az étkezésben és testem megerősödött.” Ezek okán örömet és boldogságot érez.

Most tegyük fel, hogy egy embert börtönbe zártak. Ahogy múlik az idő, egyszer csak megszabadul béklyóiból, épen és egészségesen, megtartva összes tulajdonát. Felmerül benne: „Korábban börtönben voltam, most már megszabadultam béklyóimtól, ép vagyok és egészséges, megtartottam összes tulajdonomat.” Ezek okán örömet és boldogságot érez.

Most tegyük fel, hogy egy ember rabszolga, alávetve másoknak, nem a maga ura, nem mehet oda, ahova akar. Ahogy múlik az idő, egyszer csak felszabadul rabszolgaságból, a maga ura lesz, nem lesz alávetve másoknak, szabad, oda mehet, ahova akar. Felmerül benne: „Azelőtt rabszolga voltam... Most már felszabadultam a rabszolgaságból, a magam ura vagyok, nem vagyok alávetve másoknak, oda mehetek, ahova akarok.” Ezek okán örömet és boldogságot érez.

Most tegyük fel, hogy egy ember pénzt és árut szállít, elhagyatott vidéken keresztül utazik. Ahogy múlik az idő, egyszer csak kiér az elhagyatott vidékről, ép és egészséges, megtartotta összes tulajdonát. Felmerül benne: „Azelőtt pénzt és árut szállítottam, elhagyatott vidéken keresztül utazva. Most kiértem az elhagyatott vidékről, ép vagyok és egészséges, megtartottam összes tulajdonom.” Ezek okán örömet és boldogságot érez.

Ugyanúgy, amikor ezt az öt akadályt nem hagyta el, a szerzetes úgy tekint rájuk, mint adósságra, betegségre, börtönre, rabszolgaságra, elhagyatott vidéken átvezető útra. Mihelyst ezt az öt akadályt elhagyja magában, a szerzetes úgy tekint rájuk, mint adósság nélküliségre, jó egészségre, börtönből kiszabadulásra, szabadságra, biztonságos helyre. Látva, hogy ezeket az akadályokat elhagyta, örvendezik. Örvendezvén elragadtatottá válik. Elragadtatván teste nyugodttá válik. Testét elnyugtatván örömet érzékel. Örömet érezvén tudata összpontosul.

Elfordulva az érzékiségtől, elfordulva a nem megfelelő tudattartalmaktól, belép az első elmélyülésbe: [itt] az elfordulásból származó boldog elragadtatás még szándékos gondolatokkal és mérlegeléssel társul. Átitatja és feltölti testét az elfordulásból származó boldog elragadtatással. Ahogy egy képzett fürdőmester vagy fürdőmester-segéd fürdőport önt egy sárgaréz kádba, összegyúrja újra és újra vizet fröcskölvén rá, úgy, hogy a fürdőlabda – bár kívül-belül jól át van itatva nedvességgel – nem csöpög mégsem, ugyanígy a szerzetes átitatja teljes testét az elfordulásból származó boldog elragadtatással.

Ez az otthontalan élet gyümölcse, [amely] itt és most látható, még kiválóbb és fenségesebb, mint a korábbiak.

Továbbá, a szándékos gondolatok és mérlegelés elcsendesítésével, belép és megmarad a második elmélyülés állapotában: [itt] az összeszedettségéből származó boldog elragadtatás, a tudat egyesítése szándékos gondolatok és mérlegelés nélkül – belső bizonyosság [születik]. Átitatja és feltölti testét az összeszedettségéből származó boldog elragadtatással. Úgy, mint egy tó, amelyben forrásvíz tör fel, amelyet nem táplál semmi keletről, nyugatról, északról vagy délről, és amelyet az ég bőséges záporokkal öntöz újra és újra, és így a hűvös forrás, amely a tóban tör fel átitatja és feltölti azt hűvös vizével, nem hagyván a tóban olyan részt, amely ne lenne átitatva és feltöltve a hűvös vizekkel, ugyanígy a szerzetes átitatja testét az összeszedettségéből származó boldog elragadtatással. Nincs semmi a testében, ami ne lenne átitatva az összeszedettségéből származó boldog elragadtatással.

Ez szintén a otthontalan élet gyümölcse, [amely] itt és most látható, még kiválóbb és fenségesebb, mint a korábbiak.

Továbbá, az elragadtatás elhalványulásával, egykedvű, tudatos és éber marad, és testével érzékeli az örömet. Belép és megmarad a harmadik elmélyülésben, amelyről a Bölcsék kijelentik: egykedvű, tudatos és megingathatatlan. Átitatja és feltölti testét az elragadtatás elhalványulásából származó öröm. Csakúgy, mint a lótusszal borított tó, amelyben néhány lótuszvirág a vízben születvén és növekedvén, megmarad alámerülve, és virágzik, anélkül, hogy kiemelkedne a vízből, úgy, hogy át van itatva hús vízzel gyökerétől a virág csúcsáig, és nincs olyan része a lótuszoknak, amely ne lenne átitatva a hús vízzel, ugyanígy a szerzetes átitatja testét az elragadtatás elhalványulásából származó örömmel. Nincs semmi a testében, ami ne lenne átitatva az elragadtatás elhalványulásából származó örömmel.

Ez szintén a otthontalan élet gyümölcse, [amely] itt és most látható, még kiválóbb és fenségesebb, mint a korábbiak.

Továbbá, elhagyván az örömet és feszültséget – épp úgy, ahogy korábban eltűnt a lelkesültség és szorongás – belép és megmarad a negyedik elmélyülésben: a tiszta egykedvűségben és tudatosságban, öröm és feszültség nélkül. Ül, átitatva testét tiszta, fénylő éberséggel. Csakúgy, mint egy ember, aki fejétől talpáig fehér ruhába burkolózik úgy, hogy nincs olyan testrésze, amelyet a fehér ruha ne takarna; ugyanígy ül a szerzetes, átitatva testét tiszta, fénylő éberséggel. Nincs semmi a testében, amelyet ne itatna át a tiszta, fénylő éberség.

Ez szintén a otthontalan élet gyümölcse, nagy király, [amely] itt és most látható, még kiválóbb és fenségesebb, mint a korábbiak.

A tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, a bölcsességre és az éleslátásra irányítja. Észreveszi, hogy: „Ez a testem, ami formával rendelkezik, a négy elsődleges elemből áll, anyától és apától született, rizzsel és

zabkásával tápláltam, állandótlanságnak van alávetve, kopásnak, nyomásnak, pusztulásnak és szétoszlásnak. A tudatosságom pedig ezen támaszkodik, ehhez kapcsolódik.” Csakúgy, mintha lenne egy gyönyörű berill drágakő, nyolc oldalú, jól csiszolt, tiszta, áttetsző, tökéletes minden tekintetben, és a közepén áthúznánk egy kék, sárga, vörös, fehér vagy barna fonalat.

Egy ember pedig, aki jó látással rendelkezik, a kezében tartaná és ezen elmélkedne: „Ez egy gyönyörű berill drágakő, nyolc oldalú, jól csiszolt, tiszta, áttetsző, tökéletes minden tekintetben, és ez itt, ami átmege a közepén egy kék, sárga, vörös, fehér vagy barna fonál.” Ehhez hasonlóan a szerzetes a tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, a bölcsességre és az éleslátásra irányítja. Észreveszi, hogy: „Ez a testem, ami formával rendelkezik, a négy elsődleges elemből áll, anyától és apától született, rizzsel és zabkásával tápláltam, állandótlanságnak van alávetve, kopásnak, nyomásnak, pusztulásnak és szétoszlásnak. A tudatosságom pedig ezen támaszkodik, ehhez kapcsolódik.”

Ez szintén az otthontalan élet gyümölcse, nagy király, [amely] itt és most látható, még kiválóbb és fenségesebb, mint a korábbiak.

A tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, egy tudat alkotta test létrehozására irányítja. Ezzel a testtel létrehoz egy újabb testet, ami formával rendelkezik, a tudat által létrehozott, teljes minden részében, képességei nem alacsonyabb rendűek [az eredeti testhez képest]. Éppen úgy [hozza létre], mint amikor egy ember kihúz egy nyílvesszőt a tokjából.

Felmerül benne: „Ez a tok, ez a vessző. A tok egy dolog, a vessző egy másik, de a vesszőt a tokból húztam ki.” Vagy amikor egy ember kihúz egy kardot a hüvelyéből.

Felmerül benne: „Ez a kard, ez a hüvely. A kard egy dolog, a hüvely egy másik, de a kardot a hüvelyből húztam ki” Vagy amikor egy ember kihúz egy kígyót a levedlett bőréből.

Felmerül benne: „Ez a kígyó, ez a levedlett bőre. A kígyó egy dolog, a levedlett bőr egy másik, de a kígyót a levedlett bőréből húztam ki.” Ehhez hasonlóan a szerzetes a tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, egy tudat alkotta test létrehozására irányítja. Ezzel a testtel létrehoz egy újabb testet, ami formával rendelkezik, a tudat által létrehozott, teljes minden részében, képességei nem alacsonyabb rendűek.

Ez szintén az otthontalan élet gyümölcse, nagy király, [amely] itt és most látható, még kiválóbb és fenségesebb, mint a korábbiak.

A tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas,

alakítható és rendíthetetlen, a természetfeletti képességekre irányítja. Sokféle természetfeletti képességet gyakorol. Egy lévén megsokszorozódik, számos lévén eggyé válik. Megjelenik és eltűnik. Szabadon átmegy falakon, bástyákon és hegyeken, mintha üres terek lennének. Alámerül és kibukkan a földből, mintha az víz lenne. Jár a vízen anélkül, hogy nedves lenne, mintha az száraz talaj lenne. Keresztbe tett lábbal ülve repül az égen, mintha szárnyakkal rendelkező madár lenne. Akkora ereje van, hogy a kezével megfogja és megsimítja akár a napot és a holdat is. Befolyást gyakorol a testével olyan távolságra, mint a Brahma-világok.

Csakúgy, ahogy egy képzett fazekas vagy segédje képes a megfelelően előkészített agyagból olyan edényt létrehozni, amelyet csak akar, vagy egy képzett elefántcsont-faragó vagy segédje képes a megfelelően előkészített elefántcsontból olyan eszközt faragni, amelyet csak akar, vagy egy képzett aranyműves vagy segédje képes a megfelelően előkészített aranyból olyan tárgyat létrehozni, amelyet csak akar – ehhez hasonlóan a szerzetes a tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, a természetfeletti képességekre irányítja... Befolyást gyakorol a testével olyan távolságra, mint a Brahma-világok.

Ez szintén az otthontalan élet gyümölcse, nagy király, [amely] itt és most látható, még kiválóbb és fenségesebb, mint a korábbiak.

A tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, az isteni fülre irányítja. Hallja – az isteni fülnek köszönhetően, ami tisztább és élesebb, mint az emberi – mind az emberi, mind az isteni hangot, legyen az közel vagy távol.

Csakúgy, mint amikor egy ember országúton halad keresztül és hallja üstdobok, kis dobok, kagylókürtök, cimbalmok és tamtamok hangját. Felmerül benne: „Ez az üstdobok hangja, ez a kis dobok hangja, ez a kagylókürtök hangja, ez a cimbalmok hangja és ez a tamtamok hangja”. Ehhez hasonlóan a szerzetes a tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, az isteni fülre irányítja. Hallja – az isteni fülnek köszönhetően, ami tisztább és élesebb, mint az emberi – mind az emberi, mind az isteni hangot, legyen az közel vagy távol.

Ez szintén az otthontalan élet gyümölcse, nagy király, [amely] itt és most látható, még kiválóbb és fenségesebb, mint a korábbiak.

A tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, arra irányítja, hogy érzékelje más lények tudatát. Ismeri más lények tudatát, bekeríti más egyéniségek tudatát saját tudatosságával. A szenvedéllyel telt tudatot szenvedéllyel teltnek látja, a szenvedély nélküli tudatot szenvedély nélkülinek látja. A gyűlölettel telt

tudatot gyűlölettel teltnek látja, a gyűlölet nélküli tudatot gyűlölet nélkülinek látja. A megfélemezett tudatot megfélemezettnek látja, a szétszórt tudatot szétszórtnak.

A határtalan tudatot határtalannak látja, a behatárolt tudatot behatároltnak látja.

A felülmúlható tudatot felülmúlhatónak látja, és a felülmúlhatatlan tudatot felülmúlhatatlannak.

Az összeszedett tudatot összeszedettnek látja, és a nem összeszedett tudatot nem összeszedettnek.

Az megszabadult tudatot megszabadultnak látja, és a nem megszabadult tudatot nem megszabadultnak.

Csakúgy, mint amikor egy fiatal férfi vagy nő szépen feldíszítve vizsgálja az arcképe visszaverődését egy tükörben vagy egy tiszta vízzel telt tálban, és tudni szeretné, hogy szépsége tökéletes-e. Ehhez hasonlóan a szerzetes a tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, arra irányítja, hogy érzékelje más lények tudatát. Ismeri más lények tudatát, körbefogja más személyek tudatát saját tudatosságával.

A szenvedéllyel telt tudatot szenvedéllyel teltnek látja, a szenvedély nélküli tudatot szenvedély nélkülinek látja... A megszabadult tudatot megszabadultnak látja, és a nem megszabadult tudatot nem megszabadultnak.

Ez szintén az otthontalan élet gyümölcse, nagy király, [amely] itt és most látható, még kiválóbb és fenségesebb, mint a korábbiak.

A tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, arra irányítja, hogy visszaemlékezzen előző életeire. Visszaemlékszik számos előző életére, egy születésre, két születésre, három születésre, négy születésre, öt, születésre, tíz születésre, húsz születésre, harminc születésre, negyven születésre, ötven születésre, száz születésre, ezer születésre, százezer születésre, kozmikus összehúzódások számos korszakára, kozmikus kiterjedések számos korszakára, kozmikus összehúzódások és kiterjedések számos korszakára. „Ott [akkor] ez volt a nevem, ebbe a nemzetségbe tartoztam, ez volt a testi megjelenésem. Ez volt az ételem, ez volt a tapasztalatom az örömről és fájdalomról, és ez volt az életem vége. Elhagyván azt az állapotot itt testesültem újra. Itt meg ez volt a nevem, ebbe a nemzetségbe tartoztam, ez volt a testi megjelenésem. Ez volt az ételem, ez volt a tapasztalatom örömről és fájdalomról, és ez volt az életem vége. Elhagyván azt az állapotot itt testesültem újra”.

Így visszaemlékszik számos előző életére, azok módjaira és részleteire. Csakúgy, mint amikor egy ember elmegy a falujából egy másik faluba, aztán abból a faluból egy újabb faluba, aztán abból a faluból vissza a szülőfalujába. A gondolat felmerül benne: „Elmentem szülőfalumból abba a faluba, amott. Ott így álltam, így ültem, így beszéltem és így hallgattam. Abból a faluból visszajöttem, haza.” Ehhez hasonlóan a szerzetes a tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, arra irányítja, hogy visszaemlékezzen előző

életeire. Visszaemlékszik számos előző életére... azok módjaira és részleteire.

Ez szintén az otthontalan élet gyümölcse, nagy király, [amely] itt és most látható, még kiválóbb és fenségesebb, mint a korábbiak.

A tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, arra irányítja, hogy érzékelje a jelenségek elmúlását és megjelenését. Látja – az isteni szemnek köszönhetően, ami tisztább és élesebb, mint az emberi – a lények elmúlását és megjelenését. Észreveszi, a *kammájának* köszönhetően, melyik alsóbbrendű és felsőbbrendű, szép és csúnya, szerencsés és szerencsétlen. Ezek a lények – akik helytelen életvitellel, beszéddel és tudatossággal rendelkeztek, akik becsmérelték a nemes személyeket, helytelen nézeteket vallottak, és a helytelen nézetek hatására helytelenül cselekedtek – a test megszűnte után, a halál után, a nélkülözők világában jelennek meg, rossz helyen, az alsóbb birodalmakban, a pokolban.

De ezek a lények – akik helyes életvitellel, beszéddel és tudatossággal rendelkeznek, akik nem becsmérelték a nemes személyeket, helyes nézeteket vallottak és a helyes nézetek hatása helyesen cselekedtek – a test megszűnte után, a halál után, jó helyen jelennek meg, a mennyei birodalmakban. Így látja – az isteni szemnek köszönhetően, ami tisztább és élesebb, mint az emberi – a lények elmúlását és megjelenését. Észreveszi, hogy a *kammájának* köszönhetően, melyik alsóbbrendű és felsőbbrendű, szép és csúnya, szerencsés és szerencsétlen.

Csakúgy, mint amikor van egy magas épület a főtéren, és egy jó látással rendelkező ember, aki a tetején áll látja, ahogy az emberek belépnek házaikba és elhagyják azokat, sétálnak az úton és ülnek a főtéren. Az a gondolat merül fel benne: „Ezek az emberek belépnek házaikba és elhagyják azokat, sétálnak az úton és ülnek a főtéren.” Ehhez hasonlóan a szerzetes a tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, arra irányítja, hogy érzékelje a lények elmúlását és megjelenését. Látja – az isteni szemnek köszönhetően, ami tisztább és élesebb, mint az emberi – a lények elmúlását és megjelenését. Észreveszi, hogy a *kammájának* köszönhetően, melyik alsóbbrendű és felsőbbrendű, szép és csúnya, szerencsés és szerencsétlen...

Ez szintén az otthontalan élet gyümölcse, nagy király, [amely] itt és most látható, még kiválóbb és fenségesebb, mint a korábbiak.

A tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, arra irányítja, hogy véget vessen a tudati szennyeződéseknek. A valóságnak megfelelően megérti: „Ez a feszültség, ez a feszültség oka, ez a feszültség megszüntetése, ez a feszültség megszüntetéséhez vezető út. Ezek a tudati szennyeződések, ez a tudati szennyeződések oka, ez a tudati szennyeződések megszüntetése, ez a tudati szennyeződések megszüntetéséhez vezető

út.”

A szíve, így tudván, így látván, felszabadult az érzékiség szennyeződésétől, a létezés szennyeződésétől, a tudatlanság zavarától. A felszabadulással létrejön a tudás: „felszabadult”. Megérti: „A születés véget ért, az egész élet beteljesült, a feladat végrehajtott. Nincsen más, amit ezért a világot tehet.”

Csakúgy, mint amikor van egy tiszta és áttetsző vízzel telt medence egy szurdokvölgyben, ahol egy ember a parton állva lát kagylókat, hordalékot és kavicsokat és szintúgy lát egy halrajt, ami hol úszik, hol megpihen. Felmerül benne: „Ez a víz tiszta és áttetsző. Ezek itt kagylók, hordalék, és kavicsok és ez itt egy halraj, ami hol úszik, hol megpihen. Ehhez hasonlóan a szerzetes a tudatát, ami összeszedett, megtisztult és fényes, feddhetetlen, mentes a tökéletlenségektől, rugalmas, alakítható és rendíthetetlen, arra irányítja, hogy véget vessen a tudati szennyeződéseknek. A valóságnak megfelelően megérti: „Ez a feszültség, ez a feszültség oka, ez a feszültség megszüntetése, ez a feszültség megszüntetéséhez vezető út. Ezek a tudati szennyeződések, ez a tudati szennyeződések oka, ez a tudati szennyeződések megszüntetése, ez a tudati szennyeződések megszüntetéséhez vezető út.”

A szíve, így tudván, így látván, felszabadult az érzékiség szennyeződésétől, a létezés szennyeződésétől, a tudatlanság szennyeződésétől. A felszabadulással létrejön a tudás, „felszabadult”. Megérti: „A születés véget ért, az egész élet beteljesült, a feladat végrehajtott. Nincsen más, amit ezért a világot tehet.”

Ez szintén az otthontalan élet gyümölcse, nagy király, [amely] itt és most látható, még kiválóbb és fenségesebb, mint a korábbiak – és még magasabb. Nincs ennél magasabb rendű és magasabb gyümölcse az otthontalan életnek.

Amikor ez elhangzott, Adzsászattu király azt mondta a Magasztosnak:

– Nagyszerű, Uram, nagyszerű! Csakúgy, mintha valaki visszafordítaná a felfordultat, feltárná, ami rejtett volt, megmutatná az utat az eltévedtnek, vagy mintha lámpát tartana a sötétben, hogy akinek van szeme, lássa a formákat, ugyanúgy a Magasztos – sokrétű okfejtésével – rávilágított a Dhammára. Menedéket veszek a Magasztosban, a Dhammában és a szerzetesek közösségében. Fogadjon el a Magasztos világi követőjének, aki hozzá folyamodik oltalomért, a mai naptól élete végéig.

A bűn legyőzött engem, uram, esztelen voltam és oly zavart és olyan képzetlen, hogy megöltem atyámat, egy igaz embert, egy igaz királyt, saját hatalmam érdekében. Kérem a Magasztost, hogy fogadja el ennek a bűnnek a megvallását, hogy uralkodhassak magamon a jövőben.

– Igen, nagy király, a bűn legyőzött téged, esztelen voltál és oly zavart és olyan képzetlen, hogy

megölte atyádat, egy igaz embert, egy igaz királyt, saját hatalmad érdekében. De mivel felismered bűnödöt és a Dhammával összhangban lévő jó útra térsz, elfogadjuk vallomásodat. A bűn felismerése és a Dhammával összhangban lévő jó útra térés, valamint önmérséklet tanúsítása a jövőben, az a Dhammában és a szerzetesi fegyelemben való növekedés forrása.

Amikor ez elhangzott, Adzsátaszattu király azt mondta a Magasztosnak:

– Nos, uram, most búcsúzom, sok a dolgom, nagy a felelősségem.

– Tedd, nagy király, azt, amiről azt gondolod, hogy eljött az ideje.

Így Adzsátaszattu király – örvendezve a Magasztos szavain – felkelt ülőhelyéről, leborult a Magasztos előtt, és miután körbejárta, távozott. Nem sokkal miután Adzsátaszattu király távozott, a Magasztos így szólt a szerzetesekhez:

– A király megsebzett, szerzetesek, a király akadályoztatva van. Ha nem ölte volna meg az apját, az igaz embert, az igaz királyt, a portalan, folttalan Dhamma felfénylett volna neki itt egy ültő helyében.

Ezek voltak a Magasztos szavai. A szerzetesek meglepedettséggel és örömmel hallgatták a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Szemán László és Csimma Vilmos

Forrás: DN 2, [Thanissaro Bhikkhu](#), Maurice Walshe, angol

Szerzői jogok: Szemán László, Csimma Vilmos, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 27, 2012, at 09:25 PM

DN 3 Ambaṭṭha Sutta – Ambattháról

Fordította: Köteles Géza

DN 3, PTS D I 87

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Kószalában vándorolt, nagy számú – úgy félezer – szerzetes kíséretében. Egy kószalai *bráhmin* faluhoz érkeztek, melynek neve Iccshánankala volt. A Magasztos a falu melletti sűrű erdőben telepedett le. Ebben az időben Pokkharaszáti¹, a *bráhmin*, Ukkatthában lakott, egy népes településen, amely kövér legelőkben, fában, vízben és gabonában bővelkedő területen feküdt, s amelyet Paszénádi király ajándékozott neki, élve királyi hatalmával.

Pokkharaszáti pedig felfigyelt, hogy egyre mondogatják: „Gótama remete, a *sájkák*² fia, aki eltávozott a sájkák klánjából, ... Iccshánankala sűrű erdejében időzik.”

A Magasztosról abban az időben igen jó hírek terjedtek: „A Magasztos egy *arhat*³, teljességében megvilágosodott Buddha, tudásban és életvitelében is a tökéletességet elért személy, boldogulást hozó, Világok ismerője, egyedülálló tanítómestere a tévelgyőknek, istenek és emberek tanítója, egy Buddha, egy Szentséges Úr! A megtapasztaltakra alapozott tudását hirdeti ebben az istenekkel, *márákkal*⁴, *brahmákkal*⁵ teli világban, eme remetékkel, *bráhmin*okkal, hercegekkel és alattvalóikkal népes világban. A Tant tanítja, amely kiváló az elején, kiváló a közepén, s mégoly kiváló a végén, és amely úgy áldott szellemében mint betű szerinti szavaiban, és megmutatja a teljességgel tökéletes, megtisztult szent életet. Bizony, jó dolog ily’ *arhattal* találkozni!”

Abban az időben Pokkharaszátinak volt egy tanítványa, az ifjú Ambattha, aki a Védák⁶ tanulmányozásával foglalatzkodott, kiválóságát bizonyította a mantrák⁷ elsajátításában, a három Veda ismeretében, a törvények és rítusok értelmezésében és kifejtésében, valamint, ötödjére, a beszélt hagyományokban. Teljes volt a filozófiai tanok terén, és ismerte a Kiváló Emberek megkülönböztető jegyeit⁸, s védikus mestere maga mellé vette, és elismerte őt, ezekkel a szavakkal: „Amit tudok, te is tudod, amit te tudsz, azt én is tudom.”

Pokkharaszáti így szólt tehát Ambatthához: „Ambattha, fiam, Gótama remete, a sájkák fia, aki eltávozott a sájkák klánjából, ... Iccshánankala sűrű erdejében időzik. A Magasztosról pedig igen jó hírek terjednek: „A Magasztos egy *arhat*, teljességében megvilágosodott Buddha, tudásban és életvitelében is a tökéletességet elért személy, boldogulást hozó, a Világok ismerője, egyedülálló tanítómestere a tévelgyőknek, istenek és emberek tanítója, egy Buddha, egy Szentséges Úr!”. Így hát most menj és találkozz Gótama remetével, és tudd meg, hogy ezek a hírek igazak avagy sem, és hogy ez a Nagytiszteletű Gótama valóban oly kiváló-e, ahogyan azt híresztelik vagy sem. Ily módon kell a Nagytiszteletű Gótamát próba alá vetnünk.

„Uram, hogyan deríthetném én ki, hogy a hírek igazak-e vagy sem, hogy a Nagytiszteletű Gótama valóban olyan kiváló-e, ahogyan azt mondják, vagy sem?”

A mantráinkban hagyományozottak szerint, Ambattha, egy Kiváló Ember előtt, aki birtokolja a kiváló emberek 32 megkülönböztető jegyét, csupán kétféle út áll nyitva. Amennyiben a családi életet választja, úgy uralkodóvá válik, kerékforgató, igazságos fejedelme lesz a törvényeknek, a négy égtáj uralkodója, aki megszilárdítja birodalmának biztonságát, és birtokolja a Hét Kincset. Ezek pediglen a következők: a Kerék Kincse, az Elefánt Kincse, a Ló Kincse, az Ékkő Kincse, az Asszony Kincse, a Családfő Kincse, és, hetedikként, a Kancellár Kincse. Több mint ezer fia léssen, mindannyian hősök, hősies alkatúak, legyőzői az ellenséges hordáknak. Fenntartja eme tengerektől övezett birodalomnak békéjét, egyetlen bot vagy kard nélkül, de szigorú törvények által.

Azonban ha elhagyja családját, és az otthonból az otthontalanságba távozik, úgy bizony *arhattá* válik, tökéletesen megvilágosodott Buddhává válik, aki fellebbenti a fátylat a világ szeme előtt. És, Ambattha, én vagyok a mantrák átadója, és te vagy azok befogadója.

„Nagyon jó, Uram!” szólt Ambattha, Pokkharaszáti szavaira válaszul. Felállt, jobb felől megkerülte mesterét, beszállt kocsijába, melyet egy kanca húzott, és számos fiatal férfi társaságában útnak eredt Iccshánankala sűrű erdeje felé. Addig hajtott, amíg csak a szekér haladni bírt, majd leszállt, és gyalog folytatta útját.

Az időtájt néhány szerzetes épp fel s alá sétált a szabad ég alatt. Ambattha megközelítette őket, és így szólt: „Merre van a Nagytiszteletű Gótama, merre találom őt most?” Azért jöttünk, hogy lássuk a Nagytiszteletű Gótamát”.

A szerzetesek pedig imígyen gondolkodtak: „Ez Ambattha, jó családból származó ifjú, a kiváló *bráhmin*, Pokkharaszáti tanítványa. A Beérkezett, valószínű, nem bánna, ha beszédbe elegyedhetne egy ilyen ifjúval.” És így szólottak Ambatthához: „Az ott az ő lakhelye, de ajtaja zárva. Csendben közelítsd meg, sietség nélkül, egyetlen köhintés, vagy a reteszen való kopogás nélkül lépj a tornácra. A Beérkezett majd kitarja az ajtót előtted.”

Ambattha odaballagott a kunyhóhoz, és a tornácon köhécselni s kopogni kezdett. A Beérkezett kitarja az ajtót, és Ambattha belépett. Az ifjú bement hát, kölcsönösen üdvözölték egymást a Magasztossal, aki ezután letelepedett az egyik oldalon. Ambattha azonban fel s alá sétált, amíg a Magasztos egy helyben ült, bizonytalanul elmormogott néhány udvarias szót, majd megállapodott az üldögélő Magasztos előtt ácsorogva.

A beérkezett ekkor így szólt Ambatthához: „Nos, rendben, Ambattha, így viselkednél akkor is, ha tanult és tiszteletre méltó *bráhmin*okkal, tanítók tanítóival beszélnél? Így, ahogyan most velem

viselkedsz, sétálva, ácsorogva, amíg én egy helyben ülök, és csak úgy bizonytalanul elmormolva néhány udvarias szót?”

„Nem, Nagytiszteletű Gótama. Egy *bráhmin*nek együtt kell sétálnia a sétáló *bráhmin*nal, együtt kell állnia az álló *bráhmin*nal, együtt ülnie az ülő *bráhmin*nal, és le kell feküdnie, ha a *bráhmin* éppen fekszik. De ezekkel a kis borotvált fejű aszkétákkal, ezekkel az alantas szolgálakkal, a nagy Brahmá lábáról levakart fekete kossal, nos, ezekkel teljességgel helyénvaló úgy beszélni, ahogy azt most veled teszem, Nagytiszteletű Gótama.”

„De, Ambattha, ugyebár azért érkeztél ide, mert keresel valamit. Bármilyen is legyen az, amiért érkeztél, igen figyelmesen kell hallgatnod, hogy megleld azt. Ambattha, te még nem végezted be a tanulmányaidat. Önteltséged, mely szerint oly’ jól képzettnak hiszed magad, nem másból, mint tapasztalatlanságodból táplálkozik.”

Ambattha pediglen igencsak bosszús és haragos lett, midőn tanulatlannak nevezték, és a Magasztosra förmedt, átkokkal és szitokszavakkal illetve őt. Így gondolkodott: „Gótama remete rosszakarattal viseltetik irántam”, majd ezt mondta: „Nagytiszteletű Gótama, a *sákják* ádáz népség, durva beszédűek, sértődékenyek és erőszakosak”. Az alantas származás miatt, a szolgálai lét okán, nem képesek tisztelni, megbecsülni a *bráhmin*okat, és nem tudják nekik kifejezni hódolatukat, nagyrabecsülésüket”. Ez volt az első alkalom, amikor Ambattha alantas szolgálknak nevezte a *sákják* nemzetségét.

„De, Ambattha, mit tettek ellened a *sákják*, mondd csak?”

„Nagytiszteletű Gótama, egyszer, midőn tanítóm, Pokkharaszáti *bráhmin* valamely ügyéből kifolyólag Kapilavasztuban⁹ jártam, a *sákják* találkozóhelyéhez vetődtem. Abban az időben számos *sákja* gyűlt ott össze, magas ülőalkalmatosságaikon időzve ott a találkozóhelyen, böködték egymást ujjaikkal, nevetgéltek és játékokat játszottak együtt, és nekem bizony úgy tűnt, hogy gúnyt üznek belőlem, s még csak helyet sem kínáltak. Ezt figyelembe véve, nem tartom helyén való dolognak, hogy nem fejezik ki hódolatukat a *bráhmin*ok előtt.” Ez volt tehát a második alkalom, amikor Ambattha alantas szolgálknak nevezte a *sákják* nemzetségét.

„De, Ambattha, még a fürj, az a kicsiny kis madár is úgy dalol, ahogy kedve tartja, az ő saját fészékében. Kapilavasztu a *sákják* otthona, Ambattha. Nem érdemelnek hát ilyenféle minősítést ezért a semmiségért.”

„Nagytiszteletű Gótama, négy *varna*¹⁰ létezik: A *ksatriják*¹¹, a *bráhminok*¹², a *vaisják*¹³ és a *súdrák*¹⁴ *varnája*. És ebből a négy *varnából* három, nevesül a *ksatriják*, a *vaisják* és a *súdrák* *varnája* teljességgel alá van rendelve a *bráhmin*oknak. Ezt figyelembe véve, az mégsem járja, hogy nem fejezik ki hódolatukat a *bráhmin*ok előtt.” Ez volt immár a harmadik alkalom, amikor Ambattha

alantas szolgálknak nevezte a *sájkák* nemzetségét.

Ekkor a Magasztos így gondolkodott: „Ez az ifjú túl messze merészkedett a *sájkák* sértegetésében. Mi lenne, ha megtudakolnám az ő nemzetségének nevét? Imígyen szólott hát: „Ambattha, mondd csak, mely nemzetségből származol?”

„A *kanhája*¹⁵ nemzetségből, Nagytiszteletű Gótama.”

„Ambattha, a régmúlt időkben – azok elmondása alapján, akik ismerik a leszármazási sorrendet – a *sájkák* voltak az urak, és te pedig a *sájkák* egy rabszolgalányától származol. A *sájkák* vonalán pedig Okkáká király tekinthető az eredendő ősnek. Egyszer, Okkáká király, kinek felesége oly kedves és szeretett volt számára, úgy határozott, hogy fiára hagyja birodalmát, s számúzi királyságából idősebb fivéreit, Okkámukhát, Karandut, Hatthiníját és Színipurát. Ezek pediglen, kitesztva a birodalomból, megtelepedtek a Himálaja¹⁶ lábainál, egy lótusztó partjánál, s otthont emeltek, ott hol óriás tífák csoportja ligetet alkotott. S attól való félelmükben, hogy beszennyezik tiszta származásukat, összeköltöztek saját nővéreikkel s húgaikkal. Ekkor Okkáká király megkérdezte minisztereit és kancellárjait: „Ugyan hol élnek most a hercegek?” És ők elmondták neki. Ekkor Okkáká király felkiáltott: „Erősek hát, mint a tífka ¹⁷, ezek a hercegek, ezek igazi *sájkák*!” Ez tehát a történet arról, honnan kapták a *sájkák* oly jól ismert nevüket. És a király volt a *sájkák* nemzetségének ősatya.

„Ezidőtájt Okkáká királynak volt egy rabszolgalánya, Diszá, akinek egy fekete gyermeke született. Az a fekete dolog, mihelyst a világra jött, így kiáltott: „Moss le, anyám! Fürdöss meg, anyám! Szabadíts meg engem ettől a mocsoktól, és meg foglak érte jutalmazni!”. És mert, Ambattha, ahogyan manapság azt mondjuk, ha valakit becsmérelni szándékozunk, hogy „kobold”¹⁸, úgy annak idején azt szokták volt mondani: „fekete”¹⁹. És így beszéltek: „Ahogyan megszületett, már beszélt. Feketének született, koboldnak született.” Ez volt hát a történet arról, hogy a régmúlt időkben a *sájkák* voltak az urak, és te pedig a *sájkák* egyik rabszolgalányától származol.

Ahogyan ezt hallotta, a környező ifjak így szólottak: „Nagytiszteletű Gótama, ne alázd meg oly nagyon Ambatthát, hogy azt mondod neki, rabszolgalánytól származik. Hiszen Ambattha jól született, remek család sarja, igencsak művelt, tiszta beszédű, tudós ember, kiválóan megállja a helyét ebben a beszélgetésben, melyet a Nagytiszteletű Gótamával folytat.”

Ekkor a Magasztos így szólt az ifjakhoz: „Ha úgy tartjátok, hogy ez az Ambattha rossz születésű, silány család sarja, tanulatlan, zavaros beszédű, oktondi, és nem képes helyt állni ebben a beszélgetésben, melyet Gótama remetével folytat, akkor hagyjátok, hogy Ambattha némán hallgasson, és ti magatok folytassátok velem a diskurzust. De ha úgy tartjátok, hogy Ambattha jól született, remek család sarja, igencsak művelt, tiszta beszédű, tudós ember, kiválóan megállja a helyét ebben a

beszélgetésben, melyet a Nagytiszteletű Gótamával folytat, akkor hát ti hallgassatok némán, és hagyjátok őt, hogy folytassa velem a diskurzust.”

„Ambattha jól született, Nagytiszteletű Gótama ... Csendben maradunk hát, ő pedig folytathatja.”

Ekkor pediglen a Magasztos így szólt Ambatthához: „Ambattha, egy alapvető kérdést készülök intézni hozzád, amelyre bizonytalannal nem szívesen fogsz majd válaszolni. Ha azonban nem válaszolsz, vagy ha megkerülöd a kérdést, hallgatásba burkolózol, vagy megfutamodsz, a fejed hét darabra fog széthullani. Nos, mit gondolsz, Ambattha? Hallottad-e már tiszteletreméltó *bráhmínok*tól, tanítók tanítómestereitől, honnét is származnak a *kanháják*, és ki volt az őjük?”

Ekkor Ambattha némaságba burkolózott. A Magasztos másodszor is neki szegezte a kérdést. Ambattha még mindig hallgatott, és a Magasztos így szólt: „Felelj azonnal, Ambattha, nincs most itt az ideje a hallgatásnak. Bárki, aki nem válaszol egy alapvető kérdésre, melyet a Tathágata intéz hozzá, immáron harmadjára, annak hét darabra hullik szét a feje.”

Abban a pillanatban, Vadzsrápáni²⁰, a *jakkha*²¹, egy óriási, lángoló, tűzpirosan izzó acél pörölyt tartva a kezében, magasan az égbe emelve azt, pontosan Ambattha feje fölött, erre gondolt: „Ha ez az ifjú, ez az Ambattha, nem ad kielégítő választ a kérdésre, melyet a Tathágata immáron harmadjára szegez neki, bizony hét darabra hasítom a fejét.”

A Magasztos látta Vadzsrápánit, és ugyanúgy Ambattha is. A látványtól Ambattha megrémült, elvesztette minden bátorságát, haja szálai az égnek meredtek, kegyelemért sóhajtott, menedékért és biztonságért a Magasztoshoz. Lekuporodott, a Magasztoshoz igen közel, úgy kérdezte őt: „Mit is mondott Nagytiszteletű Gótama? Megismételné a Nagytiszteletű Gótama a kérdést?”

„Mit gondolsz, Ambattha? Hallottad-e már, hogy ki volt a *kanháják* őse?”

„Igen, csakúgy ahogyan a Nagytiszteletű Gótama elmondta, úgy hallottam magam is, hogy honnan származnak a *kanháják*, ki volt az ő őjük.”

Ezt hallván, az őket körülvevő ifjak nagy zajt és hangos lármát csaptak: „Úgy tehát! Ambattha rossz születésű, silány család sarja, a *sájkák* rabszolgalányának leszármazottja, és a *sájkák* Ambattha urai. Mi pedig megszóltuk, becsméreltük Gótama remetét, azt hívén, hogy valótlant állít!”

Ekkor a Magasztos így gondolkodott: „Ez már túl sok, ahogyan ezek az ifjak megalázzák Ambatthát, csak mert egy rabszolgalány sarja. Meg kell őket fékezniem.” Így szólt tehát az ifjakhoz: „Ne becsméreljétek Ambatthát olyannyira, csak mert egy rabszolgalány sarja!

Az a Kanha egy nagyszerű bölcs volt! A déli országrészbe vándorolt, megtanulta az ottani *bráhmínok*

mantráit, majd visszatért Okkáká királyhoz, és az ő lányát, Maddarúpít kérte tőle feleségül. Okkáká király pedig, eszelős dühtől hajtva így kiáltott: „Nahát, ez a kis fickó, ez a rabszolga fattya, az én lányomat akarja feleségnek!” És egy vesszőt helyezett ijába. Ám nem volt képes löni vele, de, ugyanúgy, leereszteni sem. Ekkor a miniszterek és a kancellárok a bölcs Kanhá köré gyűltek, és megszólították: „Kíméld meg a királyt, Tiszteletreméltó Urunk, kíméld meg a királyt!”

„A király biztonságban lesz, ám ha a vesszőt lefelé lövi el, úgy a föld megrázkódik, ameddig csak birodalma határai elnyúlnak”.

„Tiszteletreméltó urunk, kíméld meg a királyt, s kíméld meg földünket!”

„A király, s a földetek biztonságban lesz, ám ha a vesszőt felfelé lövi el, úgy az isten elapasztja az esőt hét éven át, ameddig csak birodalma határai elnyúlnak.”

„Tiszteletreméltó urunk, kíméld meg a királyt, kíméld meg földünket, s engedd, hogy az isten esőáldást adjon!”

„A király, s a földetek biztonságban lesz, az isten pedig adni fog esőt nektek, ám ha a király egyenest a korona várományosára, az ifjú hercegre céloz ijával, a herceg teljes biztonságban lesz.”

A miniszterek ekkor felkiáltottak: „Hadd célozzon Okkáká király egyenest a korona várományosára, az ifjú hercegre, a herceg teljes biztonságban lesz!”

A király úgy tett, és a herceg sértetlen maradt. Ekkor Okkáká király, megrémülve, az isteni büntetéstől való félelemmel telve, hozzáadta lányát, Maddarúpít Kanhához. Úgyhogy, ifjak, ne becsméreljétek olyannyira Ambatthát, csak mert egy rabszolgalány sarja. Az a Kanha egy nagyszerű bölcs volt.”

Ekkor a Magasztos így folytatta: „Ambattha, hogy látod? Ha ugyan egy *ksatrija* ifjú összeházasodik egy *bráhmín* lánnyal, és egybekelésük gyümölcseként fiúgyermek születik, vajon ez a fiúgyermek, a *ksatrija* ifjú és a *bráhmín* lány gyermeke, kaphat-e vizet és ülőhelyet a *bráhmín*októl?”

„Kaphat bizony, Nagytiszteletű Gótama”.

„Megengednék-e neki, hogy együtt étkezzen velük a temetési rítusok alkalmával, rizs-felajánláskor, áldozatok során vagy vendégükként?”

„Meg bizony, Nagytiszteletű Gótama.”

„Tanítanak-e őt a mantrákra vagy sem?”

„Tanítanak bizony, Nagytiszteletű Gótama.”

„Elkendőznék-e az ő asszonyát vagy sem?”

„Nem kendőznék, Nagytiszteletű Gótama.”

„És ugyan a *ksatriják* alávetnék-e őt az ő szentségük szerinti alámerítkezésnek?”

„Nem, Nagytiszteletű Gótama.”

„Ugyan miért nem?”

„Azért, Nagytiszteletű Gótama, mert nem jó születésű az anyja oldaláról.”

„Hogyan vélekedsz, Ambattha? Ha ugyan egy *bráhmin* ifjú összeházasodik egy *ksatrija* lánnyal, és egybekelésük gyümölcseként egy fiúgyermek születik, vajon ez a fiúgyermek, a *bráhmin* ifjú és a *ksatrija* lány gyermeke, kaphat-e vizet és ülőhelyet a *bráhminoktól*?”

„Kaphat bizony, Nagytiszteletű Gótama”.

„Megengednék-e neki, hogy együtt étkezzen velük a temetési rítusok alkalmával, rizsfelajánláskor, áldozatok során vagy vendégükként?”

„Meg bizony, Nagytiszteletű Gótama.”

„Tanítanak-e őt a mantrákra vagy sem?”

„Tanítanak bizony, Nagytiszteletű Gótama.”

„Elkendőznék-e az ő asszonyát vagy sem?”

„Nem kendőznék, Nagytiszteletű Gótama.”

„És ugyan a *ksatriják* alávetnék-e őt az ő szentségük szerinti alámerítkezésnek?”

„Nem, Nagytiszteletű Gótama.”

„Ugyan miért nem?”

„Azért, Nagytiszteletű Gótama, mert nem jó születésű az apja oldaláról.”

„Tehát, Ambattha, a *ksatriják*, a férfiak és nők házasságát figyelembe véve, felette állnak a *bráhminok*nak. Hogyan vélekedsz, Ambattha? Vegyük most egy *bráhmin* esetét, akinek, valamely okból eredően, leborotválják a fejét a *bráhminok*, egy zsák hamut szórnak rá, úgy büntetik, és

számúzik az országukból vagy városukból. Ugyan kínálnák-e ülőhellyel vagy vízzel őt a *bráhminok*?”

„Nem, semmiképpen, Nagytiszteletű Gótama.”

„Megengednék-e neki, hogy együtt étkezzen velük a temetési rítusok alkalmával, rizsfelajánláskor, áldozatok során vagy vendégükként?”

„Nem engednék, Nagytiszteletű Gótama.”

„Tanítanak-e őt a mantrákra vagy sem?”

„Nem tanítanak, Nagytiszteletű Gótama.”

„Elkendőznék-e az ő asszonyát vagy sem?”

„Elkendőznék, Nagytiszteletű Gótama.”

„Hogyan vélekedsz, Ambattha? Vegyük hát egy *ksatrija* esetét, akinek, valamely okból eredően, leborotválják a fejét a *ksatriják*, egy zsák hamut szórnak rá, úgy büntetik, és számúzik az országukból vagy városukból. Ugyan kínálnák-e ülőhellyel vagy vízzel őt a *bráhminok*?”

„Kínálnák bizony, Nagytiszteletű Gótama.”

„Megengednék-e neki, hogy együtt étkezzen velük a temetési rítusok alkalmával, rizsfelajánláskor, áldozatok során vagy vendégükként?”

„Meg bizony, Nagytiszteletű Gótama.”

„Tanítanak-e őt a mantrákra vagy sem?”

„Tanítanak bizony, Nagytiszteletű Gótama.”

„Elkendőznék-e az ő asszonyát vagy sem?”

„Nem kendőznék, Nagytiszteletű Gótama.”

„És ugyan a *ksatriják* alávetnék-e őt az ő szentségük szerinti alámerítkezésnek?”

„Nem, Nagytiszteletű Gótama.”

„De ez a *ksatrija* addigra már borzalmas megaláztatásokon ment keresztül, midőn leborotválták a fejét a *ksatriják*, egy zsák hamut szórtak rá, úgy büntették, és számúzték az országukból vagy

városukból. És mégis, a *ksatrija*, aki ily megaláztatásokon ment keresztül, felette áll a *bráhmin*oknak, a *bráhmin*ok pedig alatta valók.”

„Ambattha, ez a vers pedig Brahmá Szanankumárától²² való:

„A *ksatrija* a legkiválóbb a *varnák* sorában,
tudásban és életvitelben is legjobb az istenek és emberek között.”

„Ez a dal pedig igazul szól, s nem hamisan, ez a vers igazul beszél, s nem hamisan, előnyünkre válik, s nem hátrányunkra. És, Ambattha, én is így szólok:

„A *ksatrija* a legkiválóbb a *varnák* sorában,
tudásban és életvitelben is legjobb az istenek és emberek között.”

Az első recitációs szakasz vége

„De mondd csak, Nagytiszteletű Gótama, miben áll ez a tudás, miben áll ez az életvitel?”

„Ambattha, az bizony nem azon az állásponton nyugszik, mely tévesen úgy tartja, hogy az felülmúlhatatlan tudás-és-életvitel, a megbecsülés a születésen és a *varnák*on múlik, sem pedig azon az önhitt vélekedésen, miszerint ‘te méltó vagy hozzám, te pediglen nem vagy méltó hozzám!’ ”

„Bármerre is nézel, ha egy férfi elvesz egy nőt, vagy egy nő hozzámegy egy férfihoz, ha összeházasodnak, mindenfelé ezt a vélekedést látod és ezzel az önhittséggel találkozol ... De azok, akik szolgálói ezeknek a dolgoknak, távol vannak az felülmúlhatatlan tudás-és-életvitel megértésétől, amely ugyanis csak úgy fogható fel, ha megszabadulsz mindezekről.”

„De mondd csak, Nagytiszteletű Gótama, miben áll ez a tudás, miben áll ez az életvitel?”

„Ambattha, a Tathágata elérte ezen a világon az *arhatságot*, teljességgel megvilágosodott Buddhává vált, fel van ruházva bölcsességgel és a helyes életvitellel, üdvösséget hozó, a Világok ismerője, egyedülálló tanítója a tévelygőknek, istenek és emberek tanítómestere, megvilágosodott és áldott. Miután felismerte ezt az ő felettes tudásával, hirdeti a világon a *dévák*nak²³ és *márák*nak, *brahmá*knak, hercegeknek és népüknek. A Dhammát tanítja, amely kiváló az elején, kiváló a közepén, s mégoly kiváló a végén, és amely úgy áldott szellemében, mint betű szerinti szavaiban, és megmutatja a teljességgel tökéletes, megtisztult szent életet.

A tanítás folytatódik, és elmagyarázza az erkölcsre vonatkozó tételeket (2. Szutta, 1–62 szakasz); őrzí az érzékek kapuit (2. Szutta, 64–75. szakasz); eléri a négy dzsánát (2. Szutta, 75–82. szakasz). Így hát megvalósítja a helyes életvitelt. Eléri a különféle bölcsességeket (2. Szutta, 83–95. szakasz)

és a romlottságtól való megszabadulást (2. Szutta, 97. szakasz)...) És ezen túl nincs többé fejlődése a tudásnak, nincs többé fejlődése az életvitelnek, nincs mi ennél tökéletesebb lenne.

És Ambattha, a felülmúlhatatlan tudás és életvitel keresése során négyféle tévútra lehet tévedni. Melyek ezek? Mindenek előtt, ha egy aszkéta vagy *bráhmin*, akinek még nem sikerült elérnie a felülmúlhatatlan tudást és életvitelt, fogja vándorbotját, elvonul az erdőbe, s imígyen gondolkodik: „Lehullott gyümölcsökön fogok élni.” De így csak kísérője lehet annak, aki már elérte²⁴. Ez az első útja a tévedésnek.

És újra, ha egy aszkéta vagy *bráhmin*, akinek még nem sikerült elérnie a felülmúlhatatlan tudást és életvitelt, nem képes majd hullott gyümölcsökön élni, fog egy ásót meg egy kosarat, és azt gondolja: „Gumókon és gyökereken fogok élni” ... Ez a második útja a tévedésnek.

És újra, ha egy aszkéta vagy *bráhmin*, akinek még nem sikerült elérnie a felülmúlhatatlan tudást és életvitelt, nem képes gumókon és gyökereken élni, tűzhelyet készít a falu vagy egy kisebb település határában, mellételepszik és táplálja a lángokat ... Ez a harmadik útja a tévedésnek.

És újra, ha egy aszkéta vagy *bráhmin*, akinek még nem sikerült elérnie a felülmúlhatatlan tudást és életvitelt, nem képes a lángokat táplálni, négyajtós házat emel a keresztútnál, és így gondolkodik: „Bármiféle aszkéta vagy *bráhmin* is érkezik a világnak négy szegletéből, képességem és erőm teljével fogom őt magasztalni.” De így csak kísérője lehet annak, aki már elérte a felülmúlhatatlan tudást és életvitelt. Ez a negyedik útja a tévedésnek.

„Mit gondolsz, Ambattha? Vajon te és a te mestered összhangban éltek-e ezzel a felülmúlhatatlan tudással és életvitellel?”

„Ugyan, dehogy, Nagytiszteletű Gótama! Hát hiszen kik vagyunk mi ahhoz? Oly távol vagyunk még attól!”

„Nos hát, Ambattha, ily módon, hogy még nem sikerült elérnetek mindezt, fognátok-e a vándorbotot, hogy elvonulva az erdőbe, lehullott gyümölcsökön éljete?”

„Nem, dehogyis, Nagytiszteletű Gótama!”

„Nos hát, Ambattha, ily módon, hogy még nem sikerült elérnetek mindezt, fognátok-e a vándorbotot, hogy elvonulva az erdőbe, gumókon és gyökereken éljete?”

„Nem, dehogyis, Nagytiszteletű Gótama!”

...

„Nos hát, Ambattha, ily módon, hogy még nem sikerült elérnetek mindezt, emelnétek-e négyajtós házat a keresztútnál?

„Nem, dehogyis, Nagytiszteletű Gótama!”

Így hát, Ambattha, te és a te mestered nem csak hogy nem értettétek meg a felülmúlhatatlan tudás és életvitel mibenlétét, de a négyféle tévút is meghaladja a képességeiteket. És mégis, te és a te mestered, Pokkharaszáti *bráhmin*, ezt hangoztatjátok:

„Ezek csak kis borotvált fejű aszkéták, alantas szolgák, a nagy Brahmá lábáról levakart fekete kosz, ugyan miféle dolgokról beszélhetnének ezek a *bráhmin*okkal, a három Veda tudóival?” – pedig még azok terhét sem viseled el, aki a négy tévút egyikére tévedt. „Lásd, Ambattha, hogyan csapott be téged a te mestered!”

„Ambattha, Pokkharaszáti *bráhmin* Kószala uralkodójának, Paszénadi királynak kegyelméből és nagylelkűségéből él. Mégis, a király nem engedi neki, hogy az audiencián szemtől szembe találkozzanak. Ha a királynak referál, azt függöny mögül teszi. Miért nem engedélyezi a király valakinek, hogy szemtől szembe találkozzon vele, miközben tökéletes és kifogástalan jövedelemforrást biztosított az ő számára? Lásd, Ambattha, hogyan csapott be téged a te mestered!”

„Hogyan vélekedsz, Ambattha? Képzeld el, hogy Paszénadi király egy elefánt vagy egy paripa hátán ül vagy szekéren áll, és minisztereivel és hercegeivel tanácskozik valamiről. És gondold csak el, hogy egy perce ellép onnan, és egy munkás, vagy egy munkásnak a szolgája lép a helyébe. Ott állván pedig így szól: „Ez az, amit Kószala uralkodója, Paszénadi király mond!” Szólhatna-e ő a király szavaival, mintha csak egyenlő lenne a királlyal?”

„Nem, dehogyis, Nagytiszteletű Gótama!”

„Nos hát, Ambattha, ez pediglen ugyanaz a dolog. Azok, akikről úgy beszéltél, hogy ők a *bráhmin*ok első bölcsei, a mantrák megalkotói és kifejtői, kiknek ősi verseit recitálják, hirdetik és gyűjteményekbe foglalják a mai korok *bráhmin*jai – Atthaka, Vámaka, Vámadéva, Vesszámitta, Jamataggi, Angirasa, Bháradvádza, Vászetha, Kasszapa, Bhagu – kiknek mantrái, úgy hírlik, hozzád és mesteredhez is eljutottak. Nos, mégsem mondható, hogy ezáltal a bölcsek egyikévé, vagy olyanná váltok, akik gyakorlottak a bölcsességnek ezen útján – ilyesféle dolog nem lehetséges.

„Hogyan vélekedsz, Ambattha? Hogy hallottad, mit mondanak a Bráhminok, ki a tiszteletreméltó, kit nevezünk tisztos korúnak, tanítók tanítómesterének? Azok az első bölcsek -- Atthaka, Vámaka, Vámadéva, Vesszámitta, Jamataggi, Angirasza, Bháradvádza, Vászetha, Kasszapa, Bhagu -- ugyan jól mulattak-e, vettek-e kellemes fürdőt, illatszerekkel hintették-e be magukat, hajuk és szakálluk

mindig jól ápolt volt-e, virágfüzérékkel és fonatokkal ékes, fehér ruhában jártak-e ők, belemerítkezve az öt érzék gyönyöreibe, ragaszkodva azokhoz, ahogyan azt te és a te mestered teszitek?”

„Nem, dehogyis, Nagytiszteletű Gótama!”

„És különlegesen finom rizst fogyasztottak-e, amelyből minden szennyeződést eltávolítottak, mindenféle levesekkel és szószokkal, ahogyan azt te, és a te mestered teszitek?”

„Nem, dehogyis, Nagytiszteletű Gótama!”

„És gyönyörködtették-e magukat cicomákba és fodrokba öltöztetett fiatal lányokkal, ahogyan azt te és a te mestered teszitek?”

„Nem, dehogyis, Nagytiszteletű Gótama!”

„És körbehajtottak-e szekereken, melyeket fonott farkú kancák húztak, s melyeket hosszú ostorral ösztökéltek?”

„Nem, dehogyis, Nagytiszteletű Gótama!”

„S őriztették-e magukat palánkkal és barikádokkal erősített városokban, hosszú kardokkal felfegyverzett katonákkal...?”

„Nem, dehogyis, Nagytiszteletű Gótama!”

„Úgy hát, Ambattha, sem te, sem pedig a mestered nem vagytok bölcsek, és nem vagytok a bölcsek útján gyakorlottak sem. És most, hogy kételyeid és zavarodottságod felől ily módon meggyőződtem, tisztázzuk ezeket a kérdéseket úgy, hogy te kérdezel, én pedig választ adok a kérdéseidre.”

Ekkor, leszállván ülőhelyéről, a Magasztos elkezdett fel s alá járni, és Ambattha követte példáját. És ahogyan Ambattha a Magasztossal együtt sétált, felismerte testén a Kiváló Emberek 32 megkülönböztető jegyét. Mindet látta, kettőnek kivételével. Kettővel szemben kétségei támadtak, és zavarodottság fogta el. Nem volt igazán határozott és bizonyos a Magasztos fedett szemérmét és hosszú nyelvét illetően.

A Magasztos pedig, felfigyelve bizonytalanságára, szellemi erejével elérte, hogy Ambattha megpillantsa fedett szemérmét, majd kiöltötte nyelvét, oly' hosszúra nyújtva azt, hogy elérje vele mindkét fülét és két orrlukát, és beborítsa homlokának teljes felületét. Ekkor Ambattha ezt gondolta: „Gótama remete rendelkezik a Kiváló Emberek mind a 32 megkülönböztető jegyével, ezek köre teljes, egy sem hiányzik közülük.”

Így szólt a Magasztoshoz:

„Nagytiszteletű Gótama, távozhatok-e már? Sok dolgom van, sokat kell még ténykednem.”

„Ambattha, tégy úgy, ahogyan jónak látod.”

Így hát Ambattha visszatért szekéréhez, melyet kancák húztak, és távozott.

Ezzel egyidőben Pokkharaszáti, a *bráhmin*, elhagyta székhelyét, és parkjában időzött, nagy számú *bráhmin* társaságában, akik mind Ambatthára vártak. Ekkor Ambattha megérkezett a ligetbe. Addig hajtott, ameddig csak a szekér el tudott haladni, majd onnan gyalog folytatta útját oda, ahol Pokkharaszáti időzött. Üdvözölte, majd letelepedett az egyik oldalára. Pokkharaszáti így szólt hozzá:

„Nos, drága fiam, találkozta-e a Nagytiszteletű Gótamával?”

„Találkoztam, mesterem.”

„És olyan-e ez a Nagytiszteletű Gótama, mint ahogyan az hírlík róla, vagy pedig sem? Olyan-e a természete és nem másmilyen?”

„Mesterem, olyan ő, ahogyan az hírlík róla, és olyan a természete, nem másmilyen. Birtokolja a Kiváló Emberek mind a 32 megkülönböztető jegyét, ezek köre teljes, egy sem hiányzik közülük.”

„És ugyan volt-e beszédetek egymással?”

„Volt bizony, mesterem.”

„És miről szólt ez a beszélgetés?”

Így hát Ambattha elmondta Pokkharaszátinak mindazt, amiről a Magasztos és közöttük szó esett.

Ekkor Pokkharaszáti felkiáltott: „Úgy hát, te aztán szép kis tanítvány vagy, finom és bölcs ember, tökéletes tudója a három Védának! Ha bárki így fogna hozzá a dolgához, mint te, nyomban halálra válna, teste feloszlana, elbukna a gonosz útján, összeroskadna és a pokolra szállna! Sértések sorát halmoztad a Nagytiszteletű Gótamára, és ennek eredményeként ő érvek sorát hozta fel ellenünk! Te aztán szép kis tanítvány vagy, finom és bölcs ember, tökéletes tudója a három Védának!” Olyan haragra gerjedt, hogy felrúgta Ambatthát, és nyomban felkerekedett, hogy találkozzon a Magasztossal.

De a *bráhmin*ok ekkor így szóltak: „Most már túlságosan is késő, mesterünk, hogy felkeresd Gótama remetét. Jobb, ha a Tiszteletreméltó Pokkharaszáti holnap kél útra, hogy találkozzon veled.”

Ekkor Pokkharaszáti saját otthonában készített ízletes puha és szilárd étkeket vett magához, lámpák fénye mellett összekészülődött, és útnak eredt Ukkathából Iccshánankala erdeibe. Szekérrel utazott, ameddig a szekér haladni bírt, majd onnan gyalog folytatta útját oda, ahol a Magasztos időzött. Üdvözlő szavakat váltottak egymással, majd letelepedett a Magasztos egyik oldalára, és így szólt hozzá:

„Nagytiszteletű Gótama, nem jött-e el hozzád a tanítványunk, Ambattha, a minap?”

„De bizony, eljött, Bráhmin.”

„És volt-e beszélgetés közöttetek?”

„Volt, bizony.”

„És miről szólt ez a beszélgetés?”

Ekkor a Magasztos elmondta Pokkharaszátinak mindazt, amiről közte és Ambattha között szó esett. Ekkor Pokkharaszáti ezt mondta a Magasztosnak: „Nagytiszteletű Gótama, ez az Ambattha egy ifjú bolond. Ugyan megbocsát-e néki a Nagytiszteletű Gótama?”

„Nos, *bráhmin*, éljen boldogan ez az Ambattha.”

Ekkor Pokkharaszáti felfigyelt a Kiváló Emberek 32 megkülönböztető jegyére a Magasztos testén. Jól látta mindet, kettőnek kivételével. Kettővel szemben kétségei támadtak, és zavarodottság fogta el: Nem volt igazán határozott és bizonyos a Magasztos fedett szemérmét, és hosszú nyelvét illetően. A Magasztos pedig, felfigyelve bizonytalanságára, szellemi erejével elérte, hogy Pokkharaszáti megpillantsa fedett szemérmét, majd kiöltötte nyelvét, oly' hosszúra nyújtva azt, hogy elérje vele mindkét fülét, és két orrlyukát, és beborítsa homlokának teljes felületét.

Ekkor Pokkharaszáti így szólt a Magasztoshoz:

„Elfogadja-e a Nagytiszteletű Gótama a mai napra szóló meghívásomat, és együtt étkezik-e velem, szerzetesei társaságában?”

A Magasztos hallgatással adta jelét beleegyezésének.

Látván beleegyezését, Pokkharaszáti így szólt a Magasztoshoz:

„Itt az idő, Nagytiszteletű Gótama, az étel elkészült.”

A Magasztos pedig kora reggel felöltötte gúnyáját, magára kerítette köpenyét, fogta alamizsnás

szilkéjét, szerzetesei kíséretében elindult Pokkharaszáti lakhelyére, ahol elfoglalta helyét az előre odakészített ülőalkalmatosságon. Ekkor Pokkharaszáti személyesen szolgálta fel neki a válogatott puha és szilárd étkeket, a szerzeteseket pedig tanítványai kínálták körbe. Amikor pedig a Magasztos elvette kezét az alamizsnás szilkéjéről, Pokkharaszáti melléje telepedett az egyik oldalról, egy alacsony lócára.

Ahogy Pokkharaszáti ott ült, a Magasztos kiművelt magyarázatban részesítette a nagylelkűségről, az erkölcsről és a mennyekről, feltárva előtte az érzéki vágyakban rejlő veszélyeket, azok tökéletlenségét és hiábavalóságát, és a lemondásból származó előnyöket. És tudván, hogy Pokkharaszáti elméje már készen áll, hajlítható és mentes az akadályoktól, békés és derűs, prédikációt tartott neki röviden a Dhammáról: a szenvedésről, a szenvedés okáról, a szenvedéstől való megszabadulásról, és az ahhoz vezető útról. És ahogyan a kelme, amely mentes minden szennyeződéstől, jól fogadja be a festéket²⁵, úgy Pokkharaszátinak, a Bráhminnak, ahogyan ott ült, felnyílt a tiszta és makulátlan Dhamma-szeme, és tudta: „Bármilyen, aminek kezdete van, meg is szűnik.”

És Pokkharaszáti, látva, megértve, megtapasztalva és mélyen belemerülve a Dhammába, elhagyva a kételyeket, a szellemi bizonytalanságot, elérve a tökéletes bizonyosságot a Tanító tanaiban, anélkül, hogy hitelt adott volna mások tanításainak, ezt mondta: „Kiváló, Magasztos, kiváló! Mintha csak valaki felvenné, amit lesodortak, mintha csak valaki megmutatná az utat az eltévedettnek, vagy olajlámpást tartana a sötétségbe, hogy láthatóvá váljék a szemnek, ami ott van. Úgy fejtette ki a Magasztos a Dhammát, különféle módokon...

Fiammal, feleségemmel, minisztereimmel és kancellárjaimmal együtt menedékért folyamodom a Buddhához, a Dhammához és a Szanghához. Fogadjon el a Nagytiszteletű Gótama engem világi követőjének, aki menedéket vett ezen a napon, addig, amíg csak életem kitart. És bármikor, amikor a Nagytiszteletű Gótama látogatást tesz Ukkathában más családoknál és világi követőknél, úgy keresse fel Pokkharaszáti családját is. Ahányszor csak ifjak és lányok lesznek ott, mind tiszteletüket teszik majd Gótama remete előtt, felállnak jöttére, ülőhellyel és vízzel kínálják, és szívükben örvendeznek, és ez jólétükre, s boldogságukra fog szolgálni, hosszú időre.”

„Jól beszélsz, bráhmín.”

1. Lásd még (angolul) [itt](#) ←

2. Szanszkr.: *śaakya*, Páli: *saakiya*, *sakya*, *sakka* ←

3. Páli: *arahat*, *arahant*; szent, (tiszteletre) érdemes ←

4. *Maara*: a Kísértő a páli szövegekben, lásd még (angolul) [itt](#) ↵
5. *Brahmaa*: a Teremtő a páli szövegekben, lásd még (angolul) [itt](#) ↵
6. Lásd még [itt](#) ↵
7. Lásd még [itt](#) ↵
8. Ezt a 32 jegyet a Lakkha.na Sutta ([DN 30.](#), PDF 36–45. o., angolul) írja le. ↵
9. Ez a szanszkrit elnevezés, páliul Kapilavatthu ↵
10. Páliul *va.n.na*, a kasztrendszeréről lásd még [itt](#) ↵
11. Páliul *khattiya* ↵
12. Páliul *braahma.na* ↵
13. Páliul *vessa* ↵
14. Páliul *sudda* ↵
15. A jelentése: Kanhától, a sötétségtől (*kanha*) eredő ↵
16. A *Himalája* elnevezés a szanszkrit *hima* (’hó’) és *aalaya* (’otthon, terület’) szavakból áll, ami annyit jelent: „a hó hazája”. Így a helyes kiejtése – az elterjedt, ám helytelen *Himalája* helyett – *Himálaja*. ↵
17. *saaka* – szójáték/népi etimológia a *sákja* népnévre. ↵
18. *pisaaca*: manó, gonosz szellem, aki a sötétség erőit szabadítja valakire ↵
19. *kanha* ↵
20. Lásd még (angolul) [itt](#) ↵
21. *yakkha*: (ártó) szellem, lásd még (angolul) http://www.palikanon.com/english/pali_names/y/yakkha.htm [itt](#) ↵
22. Lásd még (angolul) [itt](#) ↵
23. *deva*: istenség ↵

24. a felülmúlhatatlan tudást és életvitelt (*K.G.*) [↵](#)

25. Lásd még MN 7 [↵](#)

Így készült:

Fordította: Köteles Géza

Forrás: Maurice Walshe, angol

Szerzői jogok: Köteles Géza, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

DN 6 Mahāli Sutta – Mahákiról

Fordította: Csornai Katalin

DN 6, PTS D I 150

Így hallottam. A Magasztos éppen Vészáliban időzött, a Nagy Erdő-béli *vihárában*¹. Ez idő tájt igen sok kószalai és a magadhai bráhmín tartózkodott Vészáliban különböző megbízatások ügyében. S íme, hallják, amint ezt beszélnek:

„A remete Gótama, a Sákják fia, ki a Sákják nemzetségét elhagyta volt, Vészáliban, a Nagy Erdő *vihárájában* tartózkodik. S eme Magasztos Úrról ily jó dolgokat mondanak: »Eme Magasztos Úr *arhat*, tökéletesen megvilágosodott *buddha*, tökéletes a tudásban és tökéletes a tettekben, boldogulást hozó, világok ismerője, az emberek megzabolázásának tökéletes mestere, isteni és emberi lények tanítója, *buddha*, bölcsességgel áldott«. Saját tapasztalása által megszerzett tudása révén hirdeti, milyen is eme istenekkel, *márákkal*, *brahmákkal* teli világ, eme remetékkel, bráhmínokkal, hercegekkel és népeikkel teli világ. Olyan *dhammát* tanít, mely mind szellemét, mind tanait tekintve jó a keletkezésében jó a folyamában és jó az elmúlásában, s feltárja a teljesen tökéletes, alaposan megtisztult, szent élet mibenlétét. Jó bizony, valóban jó ilyen szent színe elé járulni.»

Elmentek hát a kószalai és a magadhai bráhmín küldöttek a Nagy Erdőbe, a *vihárába*. Akkoriban a tiszteletreméltó Nágita volt a Magasztos kísérője. Odamentek tehát a tiszteletreméltó Nágitához s mondták:

- Tiszteletreméltó Nágita, hol találjuk most a tiszteletreméltó Gótamát? Beszélni szeretnénk vele.
- Barátaim, most nem alkalmas az idő, hogy beszéljete a Magasztossal. Elvonult meditálni.

De a bráhmínok csak leültek oldalt, s azt mondták:

- Eltávoznak, de előbb megvárjuk, hogy beszélhessünk a magasztos Gótamával.

Ekkor érkezett a *vihárához* Otthaddha, a *liccshhavi*² egy nagyobb társasággal. Köszöntötte a tiszteletreméltó Nágitát, oldalt lépett, majd így szólt:

- Hol találjuk a magasztos szentet, az *arhatot*, a tökéletesen megvilágosodott *buddhát*? Beszélni szeretnénk vele.
- Maháli³, most nem alkalmas az idő, hogy beszéljete a Magasztossal. Elvonult meditálni.

De Otthaddha csak leült oldalt és azt mondta:

– Eltávozom, de előbb megvárom, hogy beszélhessek a Magasztossal, az *arhattal*, a tökéletesen megvilágosodott *buddhával*.

Akkor Szíha⁴, a szerzetesjelölt a tiszteletreméltó Nágita elé járult, oldalt lépett, majd így szólt:

– Tiszteletreméltó Kasszapa⁵, ez a sok kószalai és magadhai bráhmín küldött azért jött, hogy beszéljen a Magasztossal, és Otthaddha, a *liccshavi* is azért jött el eme nagyszámú társaság kíséretében, hogy beszéljen a Magasztossal. Helyes volna, tiszteletreméltó Kasszapa, ha megengednének ezeknek az embereknek, hogy beszélhessenek vele.

– Nos, Szíha, akkor jelentsd be őket a Magasztosnál.

– Igen, tiszteletreméltó uram – válaszolta Szíha, majd odament a Magasztoshoz, köszöntötte, és így szólt:

– Uram, ezek a kószalai és magadhai bráhmín küldöttek azért jöttek, hogy beszéljenek a Magasztossal, és Otthaddha, a *liccshavi* is ugyancsak ezért jött el, nagyszámú társaság kíséretében. Helyes volna, ha a Magasztos a színe elé bocsátaná ezeket az embereket.

– Nos, Szíha, akkor készíts egy ülőhelyet a kunyhó árnyékában.

– Igen, uram – mondotta Szíha, és úgy tett.

Akkor a Magasztos kijött a hajlékából, s leült az odakészített helyre.

A bráhmínok a Magasztos elé járultak, s illendő köszöntés után oldalt helyet foglaltak. Otthaddha azonban, miután tisztelettel meghajolt a Magasztos előtt és helyet foglalt oldalt, így szólt:

– Uram, Szunakkhatta⁶, a *liccshavi* nemrégiben odajött hozzám, és azt mondta:

„Hamarosan három éve lesz annak, hogy a Magasztos követője vagyok. Voltak már meditációs látomásaim, kellemes, örömteli, boldogító látomások, de kellemes, örömteli, boldogító meditációs hangokat nem hallottam.” Uram, léteznek-e azok a meditációs hangok, amelyet Szunakkhatta nem hall meg, vagy sem?

– Léteznek, Maháli.

– Akkor mi az oka annak, uram, hogy Szunakkhatta nem hallja őket?

– Maháli, van úgy, hogy a szerzetes kelet felé fordulva egyhegyű *szamárdhíba*⁷ merül és kellemes, örömteli, boldogító látomást tapasztal, ... de hangokat nem hall. Az egyhegyű *szamárdhíban*

látomásokat tapasztal, de hangokat nem hall. Miért van ez így? Mert az ilyen *szamádhi* csak a látomások megtapasztalásához vezet el, a hangok megtapasztalásához azonban nem.

Van úgy, hogy a szerzetes dél, nyugat, észak felé fordulva egyhegyű *szamádhi*-ba merül, így felfelé, lefelé és keresztirányban tapasztalja meg a látomásokat, de hangokat nem hall. Miért van ez így? Mert az ilyen *szamádhi* csak a látomások megtapasztalásához vezet el, a hangok megtapasztalásához azonban nem.

Van úgy, Maháli, hogy a szerzetes kelet felé fordulva ... hallomásokat tapasztal, de látásélményben nem részesül ...

Van úgy, hogy a szerzetes dél, nyugat, észak felé fordulva, felfelé, lefelé és keresztirányban hallomásokat tapasztal, de látásélményben nem részesül ...

Van úgy, Maháli, hogy a szerzetes kelet felé fordulva kéthegyű meditációba merül, így látomásként is tapasztalja a kellemest, örömtelit és boldogítót, és hallomásként is. Miért van ez így? Mert ez a kéthegyű *szamádhi* elvezet a látomások és a hallomások megtapasztalásához is.

Van úgy, hogy a szerzetes dél, nyugat, észak felé fordulva, felfelé, lefelé és keresztirányban tapasztalja meg a látomásokat is és a hallomásokat is. ... Ez hát az oka, hogy Szunakkhatta csak látomásokat tapasztal, hangokat azonban nem hall⁸.

– Ezek szerint, uram, a szerzetesek a Magasztos útmutatása alatt azért élnek tiszta életet, hogy ilyen *szamádhi*-állapotot érjenek el?

– Nem, Maháli, más miatt, ennél magasabb és tökéletesebb dolgok miatt élnek a szerzetesek a vezetésem alatt tiszta életet.

– Mik azok, uram?

– Maháli, van olyan szerzetes, aki – miután a három béklyó (képzetétől) megszabadította magát – folyamba-lépetté válik, nem köti semmilyen fogadalom, biztosan lépdel a megvilágosodás ösvényén. Az olyan szerzetes, aki megszabadította magát a három béklyó (képzetétől), és le is csökkentette magában a vágyakozást, az ellenszenvet és a nem-tudást – egyszer-visszatérővé válik: egyszer még visszatér, s akkor szünteti meg a szenvedést. Az olyan szerzetes, aki megszabadította magát az öt alárendelő béklyótól⁹, „kényszer nélküli testet” ölt¹⁰, ahonnan nem kell visszatérnie – úgy nyeri el a megvilágosodást. Van olyan szerzetes is, aki a vágyak kioltása révén még ebben az életében eléri a szenvedtől mentes, tiszta tudatállapotot, a megszabadulást, melyet a saját belátásából megvalósított bölcsesség révén ér el. Ezen magasabb és tökéletesebb dolog miatt élnek a szerzetesek a vezetésem

alatt tiszta életet.

– Uram! Van-e útja, van-e szere ezen dolgok megvalósításának?

– Van út, Maháli, van módszer.

– Mi az az út? Mi az a módszer?

– A nemes nyolcrétű ösvény. Ez pedig: a helyes belátás, a helyes döntés, a helyes beszéd, a helyes magatartás, a helyes életmód, a helyes törekvés, a helyes figyelem, a helyes elmélyedés. Íme az út, íme a szer, amely által e dolgok megvalósíthatók.

Egyszer, Maháli, amikor Kószambiban, a Ghószita ligetben időztem, két vándor, Mandissza és Dzsálíja, a fácsészés remete tanítványai odajöttek hozzám, köszöntöttek s oldalt leültek. Aztán azt kérdezték:

„Hogy van ez, Gótama barátunk, azonos-e a lélek¹¹ és a test, vagy két külön dolog?”

„Nos, barátaim, figyelmezzetek jól, s elmondom nektek.”

„Úgy lesz” – válaszolták, én pedig folytattam:

„Barátaim, a *Tathágata* belép a világba. *Arhat*, tökéletesen megvilágosodott *buddha*, tökéletes a tudásban és tökéletes a tettekben, boldogulást hozó, világok ismerője, az emberek megzabolázásának tökéletes mestere, isteni és emberi lények tanítója, *buddha*, bölcsességgel áldott. Saját tapasztalása által megszerzett tudása révén hirdeti, milyen is eme istenekkel, *márákkal*, *brahmákkal* teli világ, hercegekkel és népeikkel teli világ. Olyan *dhammát* tanít, mely mind szellemét, mind tanait tekintve jó a keletkezésében jó a folyamában és jó az elmúlásában, s feltárja a teljesen tökéletes, alaposan megtisztult, szent élet mibenlétét.

A tanítvány elindul az erény gyakorlásának útján (2. szutta, 41–63 szakasz). Saját erényéből kifolyólag semmiben nem lát veszélyt. Azt a büntől mentes örömezzetet tapasztalja meg magában, amely ebből a nemes erényből fakad. Ily módon tökéletes az erényben. (mint a 2. szutta, 64–74. szakaszaiban) ... Miután így megszabadult az érzékek általi vágyaktól, megszabadult a káros állapotoktól, belép az első *dhjánába*, s ott elidőz ... úgy fedi be, itatja át testét ebből a megszabadulásból születő örömmel és boldogsággal, hogy nincsen egyetlen porcikája sem, melyet ne járna át. Nos, ki így lát és így tud, mondhatjuk-e annak esetében: »A lélek és a test azonos«, vagy: »A lélek és a test két külön dolog«? Nem mondhatjuk, barátaim¹². Én pedig ily módon tudok, és ily módon látok, és nem mondom azt, hogy a lélek azonos a testtel, sem azt, hogy különvaló tőle.

Ugyanígy a második ... , a harmadik ... , a negyedik *dhjánában* (mint a 2. szutta, 77–82. szakasz).

A tudat az élményre fordul. Nos, ki így lát és így tud, mondhatjuk-e annak esetében: »A lélek és a test azonos«, vagy: »A lélek és a test két külön dolog«? Nem mondhatjuk, barátaim.

Tudja: ettől a ponttól már nincs semmi tovább. Nos, ki így lát és így tud, mondhatjuk-e annak esetében: »A lélek és a test azonos«, vagy: »A lélek és a test két külön dolog«? Nem mondhatjuk, barátaim. Én pedig így módon tudok, és így módon látok, és nem mondom azt, hogy a lélek azonos a testtel, sem azt, hogy különvaló tőle.”

Így beszélt a Magasztos, és Otthaddha, a *liccshavi* örvendezett a szavain.

-
1. A vihára az első időkben csak egy fedett és szellős kunyhó volt, mely nyári szállás gyanánt szolgált a vándorló szerzeteseknek. Később, amint a buddhizmus intézményesült, és megalakultak a nagyobb kolostorok, akkor már ezeket hívták viharának. (Cs.K.) [↩](#)
 2. Liccshavi: azokat a ksatrijákat hívták így, akik Vészáliban megalakították a Liccshavi köztársaságot. Sákjamuni első követői közé tartoztak. (Cs.K.) [↩](#)
 3. Maháli: a vezetékneve (*gotta*), ugyanúgy, amiként a Buddha vezetékneve a Gótama. [RD](#) egy neveket magyarázó jegyzetében kifejti, hogy (az ilyen, vezetékneven történő megszólítás) udvarias megszólításnak számít. [↩](#)
 4. Szíha: tehetséges fiatalember, akinek véleményét az idősebbek és rangosabbak is fontosnak tartották. [↩](#)
 5. Ez Nágita vezetékneve volt, vö. 3. jegyzet. [↩](#)
 6. Szunakkhattáról bővebben lásd DN 24. [↩](#)
 7. A koncentráció bizonyos fajtája. [↩](#)
 8. Figyelmet érdemel a viszonylag lényegtelen részek elviselhetetlenül gyakori ismétlése, annak ellenére is, hogy a mű stílusa megköveteli az ismétlést. Ez a később keletkezett szutták esetében jellegzetes, és esetleg arra mutathat, hogy ez a szutta későbbi változat. [↩](#)
 9. Ez az öt akadály: az előző 3 és a tompaság-tudnyaság és az aggodalom-nyugtalanság. [↩](#)
 10. *Opapátika*: különleges értelemben használatos kifejezés a vissza-nem-térőre (*anágámi*). [↩](#)

11. Dzsíva: „életerő”. [↵](#)

12. Vö. DN 1.3.10. Némely kéziratban (MSS) úgy szerepel: „Mondhatjuk, barátaim”. [↵](#)

Így készült:

Fordította: Csornai Katalin

Forrás: , páli

Szerzői jogok: Csornai Katalin, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

DN 9 Potṭhapāda Sutta – Potthapádának

Fordította: Fenyvesi Róbert

DN 9, PTS D I 178

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatthíban, a Dzséta-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Ekkortájt Potthapáda, a vándor háromszáz követőt kitevő népes táborával együtt a Malliká királyné egy-pavilonos parkjában álló tinduka-fa közelében lévő vitacsarnokban vert tanyát. A Magasztos kora reggel felöltötte köntösét, fogta csészéjét és felső köpenyét, és elindult Szávatthíba alamizsnáért. Ekkor ez a gondolat ötlött fel benne: „Mivel még túl korán van, hogy Szávatthíba menjek alamizsnáért, miért ne mennék a Malliká királyné egy-pavilonos parkjában álló tinduka-fa közelében lévő vitacsarnokba, hogy találkozzak Potthapádaival, a vándorral?” Így hát a Malliká királyné egy-pavilonos parkjában álló tinduka-fa közelében lévő vitacsarnokba ment.

Ekkor Potthapáda, a vándor népes követőtábora társaságában ült, s nagy zajt és lármát csapva sokféle állatias témáról vitáztak, úgymint: királyokról, haramiákról és udvari előljárókról, hadseregekről, riadalomról és csatákról, ételről, italról, ruhákról, bútorokról, ékszerekről és illatszerekről, rokonokról, szekerekről, falvakról és várakról, városokról és vidékekről, asszonyokról és hősökről, utcai és piaci pletykákról, halottakról szóló mesékről, és kis színes történetekről, a világ és a tenger teremtéséről és arról, hogy mi létezik és mi nem. Amikor Potthapáda, a vándor meglátta a Magasztost a távolban közeledni, így csitította követőit:

– Maradjunk csendben, jóurak! Ne csapjunk semmi zajt! Itt jön Gótama remete. Ő a csendet kedveli, nyugodt mondatokkal beszél. Talán, ha észreveszi csendes társaságunkat, lehet, hogy méltónak talál minket arra, hogy csatlakozzék hozzánk.

Így hát a vándorok elcsendesültek.

Amikor a Magasztos megérkezett Potthapádaéhoz, a vándor így szólította meg:

– Jöjj, Magasztos! Légy üdvözölve, Magasztos! Jó rég volt már, hogy a Magasztos erre járt. Ül le, Magasztos! Már előkészítettük az ülőhelyed.

Így hát a Magasztos leült a számára odakészített helyre. Potthapáda mellé ült egy alacsonyabb ülőhelyre. Ahogy ott ült, a Magasztos így szólt hozzá:

– Milyen téma megvitatására gyűltetek itt össze? Melyik téma megvitatása közben zavartalak meg benneteket?

Mindezekre Potthapáda így válaszolt:

– Nem érdekes uram, nem érdekes, hogy milyen téma megvitatására gyűltünk itt össze. Ráér a Magasztos azzal később foglalkozni. Az elmúlt pár nap leforgása alatt egy vita alakult ki az itt, a vitacsarnokban összegyűlt és helyet foglalt számos szekta papjai és remetéi között, mégpedig az észlelés végső megszűnéséről: „Hogyan szűnik meg végleg az észlelés?”

Ezzel kapcsolatban vannak, akik azt mondták, hogy: „Egy személy észlelése ok nélkül, értelmetlenül jön létre és szűnik meg. Amikor létrejön, az ember észlelő. Amikor megszűnik, az ember nem-észlelő¹.” Így írta le az egyik csoport az észlelés végső megszűnését.

Azonban mások azt mondták, hogy: „Nem, ez nem így van. Az észlelés a személy énje, ami jön és megy [születésről születésre vándorolva]. Amikor jön, az ember észlelő. Amikor megy, az ember nem-észlelő.” Így írta le a másik csoport az észlelés végső megszűnését.

Azonban mások azt mondták, hogy: „Nem, ez nem így van, mivel vannak olyan papok és remeték, akik hatalmas erővel, komoly hatalommal rendelkeznek. Ők húzzák-vonják ki és be a személybe az észlelést. Amikor behúzzák azt, az ember észlelő. Amikor kivonják azt, az ember nem-észlelő.” Így írta le egy másik csoport az észlelés végső megszűnését.

Azonban mások azt mondták, hogy: „Nem, ez nem így van, mivel vannak olyan istenek, dévák, akik hatalmas erővel, komoly hatalommal rendelkeznek. Ők húzzák-vonják ki és be a személybe az észlelést. Amikor behúzzák azt, az ember észlelő. Amikor kivonják azt, az ember nem-észlelő.” Így írta le ez a másik csoport az észlelés végső megszűnését.

Ekkor eszembe jutott a Magasztos: „Óh, a Magasztos! Óh, a Jól Távozott biztosan jól képzett ezekben a témákban.” A Magasztos képzett és járatos az észlelés végső megszűnésének mikéntjében. Szóval mi, uram, mi az észlelés végső megszűnése?

– Ebben a tekintetben Potthapáda, azok a papok és remeték, akik azt állítják, hogy a személy észlelése ok nélkül, értelmetlenül jön létre és szűnik meg, tévednek már az elejétől fogva. Miért? Mert a személy érzékelése okkal, nem értelmetlenül jön létre és szűnik meg. Gyakorlással az egyik észlelés létrejön, és gyakorlással egy másik észlelés megszűnik. És mi ez a gyakorlás?

Van, amikor egy Tathágata jelenik meg a világban, kiváló és tényleg ön-ébredett. [ahogy a DN 2-ben] ... Így tökéletesítheti magát egy szerzetes az erényekben...

Felismeri, hogy mind az öt akadályt megszüntette, ezáltal örömtelivé válik. Örömteli, ezáltal lelkesültté válik. Lelkesült, ezáltal teste elnyugszik. Teste elnyugtával érzékeny lesz a gyönyörre.

Gyönyört érezve tudata összpontosítottá válik.

Teljesen elfordul az érzéki örömeiktől, elfordul a haszontalan tudati minőségektől, így a szerzetes belép az első dzshánába és ott időzik: elragadtatás és öröm fakad e lemondásból, amit gondolkodás és fogalomalkotás kísér. A korábbi érzéki észlelése megszűnik, és akkor a 'lemondásból fakadó elragadtatás és öröm' kifinomult valóságának észlelése lesz jelen. Akkor az ember a 'lemondásból fakadó elragadtatás és öröm' kifinomult valóságának észlelője. Így ilyen gyakorlással az egyik észlelés létrejön, és ilyen gyakorlással a másik észlelés megszűnik.

Ezután a gondolkodás és fogalomalkotás elnyugtával a szerzetes belép a második dzshánába, és ott időzik: elragadtatás és öröm fakad e nyugalomból, a tudatosság egyesítése, ami mentes a gondolkodástól és a fogalomalkotástól, egy belső bizonyosság. A korábbi, a 'lemondásból fakadó elragadtatás és öröm' észlelése megszűnik, és akkor az 'összpontosításból fakadó elragadtatás és öröm' kifinomult valóságának észlelése lesz jelen. Akkor az ember az 'összpontosításból fakadó elragadtatás és öröm' kifinomult valóságának észlelője. Így ilyen gyakorlással az egyik észlelés létrejön, és ilyen gyakorlással a másik észlelés megszűnik.

Ezután az elragadtatottság elhalványultával nyugodt, éber és figyelmes marad, és örömet érez a testében. Belép a harmadik dzshánába és ott időzik, amit az érdeemesek így jellemeznek: „nyugodt és éber, kellemes állapotban időzik”. A korábbi, az 'összpontosításból fakadó elragadtatás és öröm' kifinomult valóságának észlelése megszűnik, és akkor a 'nyugalom' kifinomult valóságának észlelése lesz jelen. Akkor az ember a 'nyugalom' kifinomult valóságának észlelője. Így ilyen gyakorlással az egyik észlelés létrejön, és ilyen gyakorlással a másik észlelés megszűnik.

Ezután, a gyönyör és a fájdalom elmúlásával, és mivel a lelkesültség és az aggodalom már korábban eltűntek, a szerzetes belép a negyedik dzshánába és ott időzik: ami tisztán nyugalom és éberség, 'sem kellemes, sem fájdalmas'. A korábbi, a 'nyugalom' kifinomult valóságának észlelése megszűnik, és akkor a 'sem kellemes, sem fájdalmas' kifinomult valóságának az észlelése lesz jelen. Akkor az ember a 'sem kellemes, sem fájdalmas' kifinomult valóságának észlelője. Így ilyen gyakorlással az egyik észlelés létrejön, és ilyen gyakorlással a másik észlelés megszűnik.

Ezután, a [fizikai] formák észlelésének teljes meghaladásával, az ellenállás észlelésének eltűnésével, nem törődve a sokféleség észlelésével, a 'végtelen teret' [észlelve] a szerzetes belép a 'végtelen tér dimenziójába', és ott időzik. A korábbi, a 'sem kellemes, sem fájdalmas' kifinomult valóságának észlelése megszűnik, és akkor a 'végtelen tér dimenziója' kifinomult valóságának az észlelése lesz jelen. Akkor az ember a 'végtelen tér dimenziója' kifinomult valóságának észlelője. Így ilyen gyakorlással az egyik észlelés létrejön, és ilyen gyakorlással a másik észlelés megszűnik.

Ezután, a 'végtelen tér dimenziójának' teljes meghaladásával a 'határtalan tudatosságot' [észlelve] a

szerzetes belép a 'határtalan tudatosság dimenziójába', és ott időzik. A korábbi, a 'végtelen tér dimenziója' kifinomult valóságának észlelése megszűnik, és akkor a 'határtalan tudatosság dimenziója' kifinomult valóságának az észlelése lesz jelen. Akkor az ember a 'határtalan tudatosság dimenziója' kifinomult valóságának észlelője. Így ilyen gyakorlással az egyik észlelés létrejön, és ilyen gyakorlással a másik észlelés megszűnik.

Ezután, a 'határtalan tudatosság dimenziójának' teljes meghaladásával, [ezt gondolva] „Ez a semmi”, a szerzetes belép a 'semmi dimenziójába', és ott időzik. A korábbi, a 'határtalan tudatosság dimenziója' kifinomult valóságának észlelése megszűnik, és akkor a 'semmi dimenziója' kifinomult valóságának az észlelése lesz jelen. Akkor az ember a 'semmi dimenziója' kifinomult valóságának észlelője. Így ilyen gyakorlással az egyik észlelés létrejön, és ilyen gyakorlással a másik észlelés megszűnik².

Most, amikor a szerzetes önmaga észlelője, akkor ott és úgy, lépésről lépésre megérinti az észlelés csúcsát. Ahogy az észlelés csúcsán időzik, ez a gondolat ötlük fel benne: „A gondolkodás rossz számomra. A nem-gondolkodás sokkal jobb. Ha gondolkodnék és akarnék, ez az én-észlelés megszűnne, és egy durvább észlelés jönne létre. Mi lenne, ha nem gondolkodnék és nem akarnék?”³ Így tehát nem gondolkodik, és nem akar, és mivel nem gondolkodik és nem akar, az észlelés megszűnik⁴, és a másik, a durvább észlelés nem jön létre. Megérinti a megszűnést. Ez, Potthapáda, ahogyan a figyelmesen⁵, lépésről lépésre eléri az észlelés végső megszűnését.

Szóval mit gondolsz, Potthapáda, halottál az észlelés végső megszűnésének az ilyen figyelmes, lépésről lépésre történő eléréséről?

– Nem, uram. Jól értettem-e, hogy a Magasztos így tanította a Dhammát: „Amikor a szerzetes önmaga észlelője, akkor ott és úgy, lépésről lépésre megérinti az észlelés csúcsát. Ahogy az észlelés csúcsán időzik, ez a gondolat ötlük fel benne: ‘A gondolkodás rossz számomra. A nem-gondolkodás sokkal jobb. Ha gondolkodnék és akarnék, ez az én-észlelés megszűnne, és egy durvább észlelés jönne létre. Mi lenne, ha nem gondolkodnék és nem akarnék?’ Így tehát nem gondolkodik és nem akar, és mivel nem gondolkodik és nem akar, az észlelés megszűnik, és a másik, a durvább észlelés nem jön létre. Megérinti a megszűnést. Ez, Potthapáda, ahogyan a figyelmesen, lépésről lépésre eléri az észlelés végső megszűnését.”?

– Így igaz, Potthapáda.

– Akkor, uram, a Magasztos az észlelésnek egyetlen csúcsáról beszélt, vagy az észlelés számos csúcsáról?

– Potthapáda, az észlelés egyetlen csúcsáról és az észlelés számos csúcsáról beszéltem.

- És hogyan írja le a Magasztos az észlelés egyetlen csúcsát és az észlelés számos csúcsát?
- Ha az ember valamilyen módon megérinti a megszűnést, Potthapáda, az a mód az, amit az észlelés csúcsának neveztem⁶. Így írom le az észlelés egyetlen csúcsát és az észlelés számos csúcsát.
- Azonban, uram, az észlelés kél fel előbb, a tudás csak azután; vagy a tudás kél fel előbb, az észlelés csak azután; vagy az észlelés és a tudás egyszerre kélnek fel?
- Potthapáda, az észlelés kél fel előbb, a tudás csak azután. A tudás az észlelés keletkezéséből jön létre. Az ember felismeri: „Ennek a függvényében⁷ keletkezett a tudásom.” Ennek az okfejtésnek a mentén képes felismerni az ember, hogy az észlelés kél fel előbb, a tudás csak azután, és hogy a tudás az észlelés keletkezéséből jön létre.
- Azonban, uram, az észlelés az ember énje, vagy az észlelés is egy dolog, míg az én is egy másik dolog?
- Milyen én létezéséről beszélsz, Potthapáda?
- Egy szilárd én létezéséről beszélek, ami alakkal bír, amit a négy nagy alapelem alkot (föld, víz, tűz és szél), amit fizikai étellel táplálunk.
- Akkor, Potthapáda, az énednek szilárdnak kéne lennie, alakkal bírónak, amit a négy nagy alapelem alkot, és amit fizikai étellel táplálsz. Ebben az esetben számodra az észlelés egy dolog, míg az én egy másik dolog. Ennek az okfejtésnek a mentén az ember azt képes felismerni, hogy az észlelés egy dolog, míg az én egy másik dolog: ha az ember ennél a szilárd énnél marad – ami alakkal bír, amit a négy nagy alapelem alkot, és amit fizikai étellel táplál – akkor abban a személyben az egyik észlelés létrejön, a másik megszűnik. Ennek az okfejtésnek a mentén az ember azt képes felismerni, hogy az észlelés egy dolog, míg az én egy másik dolog.
- Akkor, uram, a tudat által alkotott énről beszélek, ami minden részében teljes, ami [érzékszervi] képességeit illetően semmivel sem rosszabb⁸ [az előzőnél].
- Akkor, Potthapáda, az énednek a tudat által alkottnak kéne lennie, ami minden részében teljes, ami képességeit illetően semmivel sem rosszabb. Ebben az esetben számodra az észlelés egy dolog, míg az én egy másik dolog. Ennek az okfejtésnek a mentén az ember azt képes felismerni, hogy az észlelés egy dolog, míg az én egy másik dolog: ha az ember ennél a tudat által alkotott énnél marad – ami minden részében teljes, ami képességeit illetően semmivel sem rosszabb – akkor abban a személyben az egyik észlelés létrejön, a másik megszűnik. Ennek az okfejtésnek a mentén az ember azt képes felismerni, hogy az észlelés egy dolog, míg az én egy másik dolog.

- Akkor, uram, egy észlelés által alkotott forma nélküli énről beszélek.
- Akkor, Potthapáda, az énednek észlelés által alkotott forma nélkülinek kéne lennie. Ebben az esetben számodra az észlelés egy dolog, míg az én egy másik dolog. Ennek az okfejtésnek a mentén az ember azt képes felismerni, hogy az észlelés egy dolog, míg az én egy másik dolog: ha az ember ennél az észlelés által alkotott forma nélküli énnél marad, akkor abban a személyben az egyik észlelés létrejön, a másik megszűnik. Ennek az okfejtésnek a mentén az ember azt képes felismerni, hogy az észlelés egy dolog, míg az én egy másik dolog.
- Megtudhatnám-e azt, uram, hogy az észlelés-e az ember énje, vagy az észlelés is egy dolog, míg az én egy másik dolog?
- Potthapáda, mivel más nézetekkel, más gyakorlással, más örömmel, más célokkal, más tanítókkal rendelkezel, nehezen tudhatod meg azt, hogy az észlelés-e az ember énje, vagy az észlelés is egy dolog, míg az én egy másik dolog.
- Rendben, uram, mivel más nézetekkel, más gyakorlással, más örömmel, más célokkal, más tanítókkal rendelkezek, így nehezen tudhatom meg azt, hogy az észlelés-e az ember énje, vagy az észlelés is egy dolog, míg az én egy másik dolog, akkor az-e a helyzet, hogy a világegyetem örök, hogy csak ez az egy igaz, minden más [nézet] helytelen?
- Potthapáda, sosem tanítottam arról, hogy a világegyetem örök, hogy csak ez az egy igaz, hogy minden más helytelen.
- Akkor a világegyetem nem örök, csak ez az igaz, minden más helytelen?
- Potthapáda, sosem tanítottam arról, hogy a világegyetem nem örök, hogy csak ez az egy igaz, hogy minden más helytelen.
- Akkor az a helyzet, hogy a világegyetem véges [...]; végtelen [...]; a test és a lélek azonos [...]; a test egy dolog, míg a lélek egy másik dolog [...]; hogy létezik a Tathágata a halál után [...]; nem létezik a Tathágata a halál után [...]; létezik is meg nem is a Tathágata a halál után [...]; sem létezik, sem nem-létezik a Tathágata a halál után, hogy csak ez az egy igaz, minden más helytelen?
- Potthapáda. Sosem tanítottam arról, [...] hogy a Tathágata sem létezik, sem nem-létezik a halál után, hogy csak ez az egy igaz, minden más helytelen.
- De miért nem tanított a Magasztos ezekről a dolgokról?
- Mert ezek a kérdések haszontalanok a végső cél elérését tekintve, haszontalanok a Dhammát

illetően, nem a szent élet alapjai. Nem vezetnek a megszabaduláshoz, a szenvedélymentességhez, a megszűnéshez, a nyugalomhoz, a közvetlen tudáshoz, az ön-ébredéshez, a kialváshoz. Ezért nem tanítottam ezekről a dolgokról.

– Akkor miről tanított a Magasztos?

– Azt tanítottam, hogy: „Ez a szenvedés” [...]; „Ez a szenvedés eredete” [...]; „Ez a szenvedés megszűnése” [...]; „Ez az az út, aminek a gyakorolása a szenvedés megszűnéséhez vezet.”

– És miért ezeket a dolgokat tanította a Magasztos?

– Mert ezek hasznosak a végső cél elérését tekintve, hasznosak a Dhammát illetően, ezek a szent élet alapjai. Ezek vezetnek a megszabaduláshoz, a szenvedélymentességhez, a megszűnéshez, a nyugalomhoz, a közvetlen tudáshoz, az ön-ébredéshez, a kialváshoz. Ezért tanítottam ezeket.

– Úgy van, Magasztos, úgy van, Jól Távozott. Nos, itt az ideje, hogy a Magasztos azt tegye, amit jónak lát.

Erre a Magasztos felállt az ülőhelyéről és távozott.

Nem sokkal a távozása után a vándorok ilyen gúnyos megjegyzésekkel illették, így csúfolták Potthapádát mindenünnen: „Szóval úgy állunk, hogy akármit is mondott Gótama remete, Potthapáda úr ekképp örvedezett minden szavának: ’Úgy van, Magasztos, úgy van, Jól Távozott.’ De *mi* nem sokat értettünk abból, amit Gótama remete tanított az olyan kategorikus tanításokat illetően, mint hogy: végtelen-e a világegyetem, vagy véges-e a világegyetem [...]; hogy a Tathágata sem létezik, sem nem-létezik a halál után.”

Ezek után Potthapáda, a vándor így válaszolt a vándoroknak:

– Én sem sokat értettem abból, amit Gótama remete tanított, az olyan kategorikus tanításokat illetően, mint hogy: végtelen-e a világegyetem, vagy véges-e a világegyetem [...]; hogy a Tathágata sem létezik, sem nem-létezik a halál után.

Mindazonáltal Gótama remete feltárt egy őszinte, igazi és következetes gyakorlást, ami a Dhammán alapszik, összhangban van a Dhammával. És amikor ilyen őszinte, igazi és következetes gyakorlást – ami a Dhammán alapszik, összhangban van a Dhammával – fejt ki, akkor egy ilyen értelmes ember mint én, miért is ne örvendezhetne Gótama remete jól mondott szavainak?

Két-három nappal ezután Csitta, az elefántszelídítő fia és Potthapáda, a vándor a Magasztoshoz mentek. Megérkezvén, Csitta leborult a Magasztos előtt, majd leült mellé, míg Potthapáda, a vándor

udvarias szavakkal üdvözölte a Magasztost. Miután így barátságosan és udvariasan üdvözölték egymást, leült mellé. Ahogy ott ült, így szólt a Magasztoshoz:

– Másnap, nem sokal azután, hogy a Magasztos távozott, a vándorok ilyen gúnyos megjegyzések kíséretében csúfoltak engem mindenünnen: „Szóval úgy állunk, hogy akármit is mondott Gótama remete, Potthapáda úr ekképp örvedezett minden szavának: ’Úgy van, Magasztos, úgy van, Jól Távozott.’ De *mi* nem sokat értettünk abból, amit Gótama remete tanított egyik olyan kategorikus tanítást illetően sem, mint hogy: végtelen-e a világegyetem, vagy véges-e a világegyetem [...]; hogy a Tathágata sem létezik, sem nem-létezik a halál után.”

Ezek után így válaszoltam a vándoroknak: „Én sem értettem sokat abból, amit Gótama remete tanított egyik olyan kategorikus tanítást illetően sem, mint hogy: végtelen-e a világegyetem, vagy véges-e a világegyetem [...]; hogy a Tathágata sem létezik, sem nem-létezik a halál után. Mindazonáltal Gótama remete feltárt egy őszinte, igazi és következetes gyakorlást, ami a Dhammán alapszik, összhangban van a Dhammával. És amikor ilyen őszinte, igazi és következetes gyakorlást – ami a Dhammán alapszik, összhangban van a Dhammával – fejt ki, akkor egy ilyen értelmes ember mint én, miért is ne örvendezhetne Gótama remete jól mondott szavainak?”

– Potthapáda, azok a vándorok vakok, nincs szemük a látásra. Közülük csak neked van szemed a látásra. Azok közül a tanítások közül, amelyeket tanítottam és hirdetem, voltak bizonyosak⁹ és nem bizonyosak. És melyek azok a tanítások, amelyeket nem bizonyos tanításként tanítottam és hirdetem? [Azt az állítást, hogy] „A világegyetem örök”, mint nem bizonyos tanítást tanítottam és hirdetem. [Azt az állítást, hogy] „A világegyetem nem örök” [...]; „A világegyetem véges” [...]; „A világegyetem végtelen” [...]; „A test és a lélek azonos” [...]; „A test egy dolog, míg a lélek egy másik dolog” [...]; „Létezik a Tathágata a halál után” [...]; ’Nem létezik a Tathágata a halál után [...]; „Létezik is meg nem is a Tathágata a halál után” [...]; „Sem létezik, sem nem-létezik a Tathágata a halál után”, mint nem bizonyos tanítást tanítottam és hirdetem. És miért tanítottam és hirdetem ezeket a tanításokat nem bizonyosként? Mert ezek nem hasznosak a végső cél elérése érdekében, nem hasznosak a Dhammát illetően, nem alapjai a szent életnek. Ezek nem vezetnek a megszabaduláshoz, a szenvedélymentességhez, a megszűnéshez, a nyugalomhoz, a közvetlen tudáshoz, az ön-ébredéshez, a kialváshoz. Ezért tanítottam és hirdetem ezeket a tanításokat nem bizonyosként.

És melyek azok a tanítások, amelyeket bizonyosként tanítottam? [Azt az állítást, hogy] „Ez a szenvedés” bizonyos tanításként tanítottam és hirdetem. [Azt az állítást, hogy] „Ez a szenvedés eredete” [...]; „Ez a szenvedés megszűnése” [...]; „Ez az az út, aminek a gyakorolása a szenvedés megszűnéséhez vezet” bizonyos tanításként tanítottam és hirdetem. És miért tanítottam és hirdetem ezeket a tanításokat bizonyosként? Mert ezek hasznosak a végső cél elérése érdekében, hasznosak a Dhammát illetően, ezek a szent élet alapjai. Ezek vezetnek a megszabaduláshoz, a

szenvedélymentességhez, a megszűnéshez, a nyugalomhoz, a közvetlen tudáshoz, az ön-ébredéshez, a kialváshoz. Ezért tanítottam és hirdettem ezeket a tanításokat bizonyosként.

Vannak olyan papok és remeték, akik ilyen tanokkal és nézetekkel rendelkeznek: „A halál után az én kizárólag boldog, mentes a szenvedéstől”. Odamentem hozzájuk, és megkérdeztem tőlük: „Igaz-e, hogy olyan tanokkal és nézetekkel rendelkeztek, mint hogy: 'A halál után az én kizárólag boldog, mentes a szenvedéstől'?” Kérdéseimre azt válaszolták, hogy „Igen”. Erre én ezt kérdeztem tőlük: „De ismertek-e, láttatok-e már, voltatok-e már egy ilyen kizárólag boldog világban?” Erre azt válaszolták, hogy „Nem”. Mire én ezt kérdeztem tőlük: „Voltatok-e már olyan én tudatában, ami egy napon és éjszakán át kizárólag boldog volt, vagy legalább egy fél napon és fél éjszakán át?” Erre azt válaszolták, hogy „Nem”. Mire én ezt kérdeztem tőlük: „Ismertek-e olyat, hogy: 'Ez az az ösvény, ez az a gyakorlás, ami egy kizárólag boldog világot valósít meg'?” Erre azt válaszolták, hogy „Nem”. Mire én ezt kérdeztem tőlük:

„Hallottátok-e már olyan dévák (istenségek) hangját, akik egy kizárólag boldog világban születtek újra, miközben ezt mondják: 'Gyakoroljatok helyesen, kedveseim! Gyakoroljatok őszintén, kedveseim, egy kizárólag boldog világ megvalósítása érdekében, mert mi épp ilyen gyakorláson keresztül születtük újra ebben a kizárólag boldog világban'?” Erre azt válaszolták, hogy „Nem”.

– Mit gondolsz hát, Potthapáda, ebben az esetben nem valószínűtlenek-e ezeknek a papoknak és remetéknek a szavai?

– De igen, uram. Ebben az esetben elég valószínűtlenek ezeknek a papoknak és remetéknek a szavai.

– Potthapáda, olyan ez, mintha egy ember azt állítaná: „Szerelmes vagyok ennek az országnak a legszebb asszonyába”, mire mások ezt kérdeznék tőle: „Nos, jóember, tudod-e, hogy ez a legszebb asszony az országban, akibe szerelmes vagy, harcosi, papi, kereskedő vagy munkás kasztból származik-e?” Erre ő azt válaszolná, hogy „Nem”. Mire ezt kérdeznék tőle: „Ismered-e a nevét vagy a családnévét? Magas, alacsony vagy középtermetű? Sötét, világos vagy pirosposzsgás? Tudod-e, hogy melyik városból származik?” Erre ő azt válaszolná, hogy „Nem”. Mire ezt kérdeznék tőle: „Tehát sosem ismertél még vagy láttál eddig ilyen nőt, mint akibe szerelmes vagy?” Erre azt válaszolná, hogy „Így van”.

Mit gondolsz hát, Potthapáda, ebben az esetben nem valószínűtlenek-e ennek az embernek a szavai?

– De igen, uram.

– Hasonlóképpen, vannak olyan papok és remeték, akik ilyen tanokkal és nézetekkel rendelkeznek: „A halál után az én kizárólag boldog, mentes a szenvedéstől”. [...] nem valószínűtlenek-e ezeknek a

papoknak és remetéknél a szavai?

– De igen, uram. Ebben az esetben elég valószínűtlenek ezeknek a papoknak és remetéknél a szavai.

– Potthapáda, olyan ez, mintha egy ember az útkereszteződésben építene lépcsősort, hogy felmehessen rajta a palotába, mire mások ezt kérdeznék tőle: „Nos, jóember, tudod-e, hogy az a palota, aminek ezt a lépcsősort építed, innét keletre, nyugatra, északra vagy délre fekszik? Hogy magas, alacsony vagy közepes méretű-e?”, és erre ő azt válaszolná, hogy „Nem”. Mire ezt kérdeznék tőle: „Tehát sosem ismerted vagy láttad azt a palotát, aminek ezt a lépcsősort építed?” Erre ő azt válaszolná, hogy „Így van”.

Mit gondolsz hát, Potthapáda, ebben az esetben nem valószínűtlenek-e ennek az embernek a szavai?

– De igen, uram.

– Hasonlóképpen, vannak olyan papok és remeték, akik ilyen tanokkal és nézetekkel rendelkeznek: „A halál után az én kizárólag boldog, mentes a szenvedéstől”. [...] nem valószínűtlenek-e ezeknek a papoknak és remetéknél a szavai?

– De igen, uram.

– Potthapáda, az ennek ez a háromféle képzele lehetséges: egy szilárd én képzele, egy tudat által alkotott én képzele, és egy forma nélküli én képzele¹⁰. És mi a szilárd én képzele? Ami formával rendelkező, amit a négy nagy alapelem alkot, és amit fizikai étellel táplálunk. Ez a szilárd én képzele. És mi a tudat által alkotott én képzele? Ami formával rendelkező, a tudat által alkotott, ami minden részében teljes, ami képességeit illetően semmivel sem rosszabb. Ez a tudat által alkotott én képzele. És mi a forma nélküli én képzele? Ami forma nélküli, az észlelés által alkotott. Ez a forma nélküli én képzele.

A szilárd én-képzele megszüntetésének érdekében tanítom a Dhammát, azt, amit ha gyakorolsz, meg fogja szüntetni a szennyező tudati minőségeket, és a tiszta tudati minőségek fognak kifejlődni, és ami által be fogsz lépni a tisztánlátás csúcspontjára és teljességébe, és ott is maradsz, meg- és fel fogod ismerni azt magadban az itt-és-mostban¹¹.

Ha, miután a szennyező tudati minőségek megszűntek, a tiszta tudati minőségek kifejlődtek, és miután az ember a tisztánlátás csúcspontjára és teljességébe lépett, és ott is maradt, meg- és felismerve azt magában, az itt-és-mostban, mégis az a gondolat merülne fel benned, hogy „az itt tartózkodás szenvedésteli az ember számára”, nem szabadna így tekintened a dologra. Amikor a szennyező tudati minőségek már megszűntek és a tiszta tudati minőségek már kifejlődtek, és az ember a tisztánlátás

csúcspontjára és teljességébe lépett, és ott is maradt, meg- és felismerve azt magában, az itt-és-mostban, az maga az örömben, az elragadtatásban, a derűben, az éberségben, és a figyelemben való boldog tartózkodás.

A tudat által alkotott én-képzet megszüntetésének érdekében is tanítom a Dhammát [...];

A forma nélküli én-képzet megszüntetésének érdekében is tanítom a Dhammát, azt, amit ha gyakorolsz, meg fogja szüntetni a szennyező tudati minőségeket, és a tiszta tudati minőségek ki fognak fejlődni, és ami által be fogsz lépni a tisztánlátás csúcspontjára és teljességébe, és ott is maradsz, meg- és fel fogod ismerni azt magadban az itt-és-mostban.

Ha, miután a szennyező tudati minőségek megszűntek, a tiszta tudati minőségek kifejlődtek, és miután az ember a tisztánlátás csúcspontjára és teljességébe lépett, és ott is maradt, meg- és felismerve azt magában, az itt-és-mostban, mégis az a gondolat merülne fel benned, hogy „az itt tartózkodás szenvedésteli az ember számára”, nem szabadna így tekintened a dologra. Amikor a szennyező tudati minőségek már megszűntek és a tiszta tudati minőségek már kifejlődtek, és az ember a tisztánlátás csúcspontjára és teljességébe lépett, és ott is maradt, meg- és felismerve azt magában, az itt-és-mostban, az maga az örömben, az elragadtatásban, a derűben, az éberségben, és a figyelemben való boldog tartózkodás.

Régebben már megkérdezték tőlem: „Barátom, mi az a szilárd én-képzet, aminek a megszüntetése érdekében tanítod a Dhammát, azt, amit ha gyakorolsz, meg fogja szüntetni a szennyező tudati minőségeket, és a tiszta tudati minőségek fognak kifejlődni, és ami által be fogsz lépni a tisztánlátás csúcspontjára és teljességébe, és ott is maradsz, meg- és fel fogod ismerni azt magadban az itt-és-mostban?” Amikor ezt kérdezték tőlem, így válaszoltam: „Barátom, épp ez a szilárd én-képzet, aminek megszüntetése érdekében tanítom a Dhammát [...].” Régebben már megkérdezték tőlem: „Barátom, mi az a tudat által alkotott én-képzet[...].”;

Régebben már megkérdezték tőlem: „Barátom, mi az a forma nélküli én-képzet, aminek a megszüntetése érdekében tanítod a Dhammát [...].?” Amikor ezt kérdezték tőlem, így válaszoltam: „Barátom, épp ez a szilárd én-képzet, aminek megszüntetése érdekében tanítom a Dhammát [...].”

Mit gondolsz, Potthapáda, ebben az esetben nem voltak-e meggyőzőek ezek a szavak?

– De igen, uram, ebben az esetben meggyőzőek voltak ezek a szavak.

– Potthapáda, olyan ez, mintha egy ember az útkereszteződésben építene lépcsősort, hogy felmehessen rajta a palotába, mire mások ezt kérdeznék tőle: „Nos, jóember, tudod-e, hogy az a palota, aminek ezt a lépcsősort építed, innét keletre, nyugatra, északra vagy délre fekszik? Hogy magas, alacsony vagy

közepes méretű-e?” és erre ő azt válaszolná, hogy „Barátaim, épp ez az a palota, aminek lépcsőt építetek. Ez a lépcső épp a palota mellett van.”

Szóval mit gondolsz, Potthapáda, ebben az esetben nem voltak-e meggyőzőek annak az embernek a szavai?

– De igen, uram.

– Ugyanígy, amikor régebben megkérdezték tőlem: „Barátom, mi az a szilárd én-képzet [...]; [...] az a tudat által alkotott én-képzet [...];

[...] az a forma nélküli én-képzet, aminek a megszüntetése érdekében tanítod a Dhammát, azt, amit ha gyakorolsz, meg fogja szüntetni a szennyező tudati minőségeket, és a tiszta tudati minőségek fognak kifejlődni, és ami által be fogsz lépni a tisztánlátás csúcspontjára és teljességébe, és ott is maradsz, meg- és fel fogod ismerni azt magadban az itt-és-mostban?” Amikor ezt kérdezték tőlem, így válaszoltam: „Barátom, épp ez a szilárd én-képzet, aminek megszüntetése érdekében tanítom a Dhammát [...].”

Mit gondolsz, Potthapáda, ebben az esetben nem voltak-e meggyőzőek ezek a szavak?

– De igen, uram, ebben az esetben meggyőzőek voltak ezek a szavak.

Miután ezek elhangzottak, Csitta, az elefántszelídítő fia szólt a Magasztoshoz:

– Amikor van szilárd én-képzet, és ugyanakkor az ember tudat által alkotott én-képzete és a forma nélküli én képzete teljesen eltűnt, megsemmisült, akkor az embernek csak a szilárd én-képzete a valóságos? Továbbá, amikor van tudat által alkotott én-képzett, és ugyanakkor az ember szilárd én-képzete és a forma nélküli én képzete teljesen eltűnt, megsemmisült, akkor az embernek csak a tudat által alkotott én-képzete a valóságos? Továbbá, amikor van forma nélküli én-képzete, és ugyanakkor az ember szilárd én-képzete és a tudat által alkotott én-képzete teljesen eltűnt, megsemmisült, akkor az embernek csak a forma nélküli én-képzete a valóságos?

– Csitta, amikor van szilárd én-képzet, akkor az nem sorolható be sem a tudat által alkotott, sem a forma nélküli én-képzet közé. Csak mint szilárd én-képzet osztályozható. Amikor van tudat által alkotott én-képzet, akkor az nem sorolható be sem a szilárd, sem a forma nélküli én-képzet közé. Csak mint tudat által alkotott én-képzet osztályozható. Amikor van forma nélküli én-képzet, akkor az nem sorolható be sem a szilárd, sem a tudat által alkotott én-képzet közé. Csak mint forma nélküli én-képzet osztályozható.

Tegyük fel, megkérdeznék tőled: „Léteztél a múltban? Vagy nem léteztél a múltban? Fogsz létezni a jövőben? Vagy nem fogsz létezni a jövőben? Most létezel? Vagy most nem létezel?” Ha ezt

kérdeznék, hogyan válaszolnál?

– [...] Ha ezt kérdeznék tőlem, uram, azt válaszolnám, hogy: „Léteztem a múltban. Nem nem-léteztem. Létezni fogok a jövőben. Nem nem-létezni. Most létezek. Nem nem-létezek.” [...] Így felelnék.

– Tegyük fel, Csitta, hogy megkérdeznék tőled: „A te múltbéli én-képzeted az, amelyik egyedül a te valódi én-képzeted, miközben a jövőbéli és a jelenlegi én-képzeted teljesen eltűnt, megsemmisült? A te jövőbéli én-képzeted az, amelyik egyedül a te valódi én-képzeted, miközben a múltbéli és a jelenlegi én-képzeted teljesen eltűnt, megsemmisült? A te jelenlegi én-képzeted az, amelyik egyedül a te valódi én-képzeted, miközben a múltbéli és a jövőbéli én-képzeted teljesen eltűnt, megsemmisült?”
Ha ezt kérdeznék, hogyan válaszolnál?

– [...] Ha ezt kérdeznék tőlem, uram, azt válaszolnám, hogy: „A múltbéli én-képzetem az, amelyik az én egyedüli valódi én-képzetem abban az esetben, ha a jövőbéli és a jelenlegi én-képzetem teljesen eltűnt, megsemmisült. A jövőbéli én-képzetem az, amelyik az én egyedüli valódi én-képzetem abban az esetben, ha a múltbéli és a jelenlegi én-képzetem teljesen eltűnt, megsemmisült. A jelenlegi én-képzetem az, amelyik az én egyedüli valódi én-képzetem abban az esetben, ha a múltbéli és a jövőbéli én-képzetem teljesen eltűnt, megsemmisült.”

– Ugyanígy, Csitta, amikor van szilárd én-képzet [...], akkor az csak mint szilárd én-képzet osztályozható. [...] Amikor van tudat által alkotott én-képzet [...], akkor az csak mint tudat által alkotott én-képzet osztályozható. [...] Amikor van forma nélküli én-képzet, akkor az nem sorolható be sem a szilárd, sem a tudat által alkotott én-képzet közé. Csak mint forma nélküli én-képzet osztályozható.

Ahogy a tej a tehénből származik, az aludttej a tejből, a vaj az aludttejből, a finomított vaj¹² a vajból, tejszín ebből a finomított vajból. Amikor tej van, akkor az nem sorolható be az aludttej, a vaj, a finomított vaj és a tejszín közé. Csak mint tej osztályozható. Amikor aludttej [...]; vaj [...]; finomított vaj [...] tejszín van, akkor az nem sorolható be a tej, az aludttej, a vaj, a finomított vaj közé. Csak mint tejszín osztályozható.

Ugyanígy, amikor van szilárd én-képzet [...], akkor az csak mint szilárd én-képzet osztályozható. Amikor van tudat által alkotott én-képzet [...]; Amikor van forma nélküli én-képzet, akkor az nem sorolható be sem a szilárd, sem a tudat által alkotott én-képzet közé. Csak mint forma nélküli én-képzet osztályozható. Csitta, ez a meghatározások világa, ez a kifejezések világa, ez a beszédmódok világa, a körülírások világa, amivel a Tathágata kifejezi magát¹³ anélkül, hogy ragaszkodna hozzájuk [az adott kifejezésekhez].

Miután ezek elhangzottak, Potthapáda, a vándor szólt a Magasztoshoz:

– Bámulatos, Gótama mester! Bámulatos! Mint aki talpára állította a felborultat, feltárta az elzártat, utat mutatott a tévelygőknek, mint aki lámpát tartott a sötétben azoknak, akiknek van szemük a látásra, hasonlóképpen Gótama mester is számos módon világította meg számunkra a Dhammát. Gótama mesterhez járulok menedékért, a Dhammához járulok menedékért, és a szerzetesek Szanghájához járulok menedékért. Úgy emlékezzen rám Gótama mester, mint olyan világi követőjére, aki ettől a naptól fogva egész életére szólóan menedéket vett nála.

Csitta, az elefántszelídítő fia pedig így szólt a Magasztoshoz:

– Bámulatos, Gótama mester! Bámulatos! Mint aki talpára állította a felborultat [...]; hasonlóképpen Gótama mester is számos módon világította meg számunkra a Dhammát. Gótama mesterhez járulok menedékért, a Dhammához járulok menedékért, és a szerzetesek Szanghájához járulok menedékért. Nyerjem el az otthontalanságba vonulás [első felavatását] Gótama mester (irányítása) alatt, (ezután) nyerjem el a teljes felavatást!

Csitta, az elefántszelídítő fia elnyerte az otthontalanságba vonulás [első felavatását] Gótama mester irányítása alatt, majd a teljes felavatást. Nem sokkal teljes felavatása után, magányban, elvonulva, igyekvőn, lelkesen és eltökélten, rövid idő alatt megértette, felismerte, és még ebben az életben megvalósította a tiszta élet felülmúlhatatlan célját, amiért egy jó családból származó ember az otthonból az otthontalanságba távozik. Felismerte, hogy: „a születés (okai) kimerültek, a tiszta életet leéltem, a feladatomat beteljesítettem, nincs már miért újra ebbe a világba jönni.”

És így a Tiszteletreméltó Elefántszelídítő-fia¹⁴ az arahantok egyike lett.

-
1. Nem-észlelő - (*asaññī*): Ezt a kifejezést néha „eszméletlen”-nek fordítják, de mivel a Buddha végig oly következetesen használja ebben a beszédben a *saññā* más szuttákban is használt jelentését (az „érzékelés”, azaz a léthez való kötődés módja), hogy az *asaññī* „eszméletlen”-ként való fordítása szükségtelen zavarokat okozhat, különösen azokban az olvasókban, akik úgy vélik, hogy a kifejezés a *viññāṇa* hiányára utal. Egy *asaññī* személyt inkább tekinthetünk olyannak, aki egy szellemileg (ki)üres(ített) állapotban van. (Thanissaro Bhikkhu megjegyzése) [↩](#)
 2. A beszéd nem tartalmazza a ’sem észlelés, sem nem-észlelés dimenzióját’, mivel a tárgy épp az észlelés, és ahogy az AN 9.36 is rámutat, a ’semmi dimenziója’ a legmagasabb észlelési-tartomány. (Thanissaro Bhikkhu megj.) [↩](#)
 3. Lásd MN 140 (Thanissaro Bhikkhu megj.) [↩](#)
 4. Maurice Walshe *A Buddha hosszú beszédei*-ben (*The Long Discourses of the Buddha, LDB*) itt

helytelenül „keletkezés”-t használ. (Thanissaro Bhikkhu megj.) ↩

5. Az *LDB* itt kihagyja a „figyelmes”-t. (Sok egyéb tévedés is van ennek a szuttának az *LDB*-fordításban, és unalmas is lenne azokat itt mind kijegyzetelni. Ezt a kettőt azért jegyeztem itt meg mégis, hogy figyelmeztessem az olvasót arra a tényre, hogy a felületesség, ami sajnálatos módon több *LDB*-fordításba is becsúszott, különösen szembetűnő ennek a szuttának a fordításában.) (Thanissaro Bhikkhu jegyzete) ↩

6. Ahogy az AN 9.36 rámutat, az ember elérheti a megszűnést a dzshának bármelyik szintjén. Így tehát az a speciális szint, amelyről a megszűnés elérése lehetővé válik, személyről személyre különböző lehet, az a megszűnés alapjaként működik, ami viszont ugyanaz mindenkinél: a felébredés. (Thanissaro Bhikkhu megj.) ↩

7. A kommentárokkal összhangban, az „ez” szó, a bizonyos dzshána szint jellegének észlelésére vonatkozik, ahonnan az ember eléri a megszűnés tudomását. (Thanissaro Bhikkhu megj.) ↩

8. A tudat által alkotott test részeit lásd: DN 2. ↩

9. *Ekamsika*: határozott, feltétlen, kategorikus ↩

10. Az én képzele (*atta-paṭilābho*): A kommentárokkal összhangban ez a személyes identitás képzetére (*attabhāva-paṭilābho*) vonatkozik, a létesülés három szintjének bármelyikében: azaz az érzék(szerv)i szinten, a forma szintjén, és a forma nélküli szinten. Az *attabhāva-paṭilābho* kifejezés számos szuttában szerepel (pl. AN 4.192), ahol kifejezetten az identitás egy adott típusára vonatkozik, amit az ember a létesülés adott szintjének megtapasztalásával szerez. Azonban legalább két okunk van arra, hogy ne kövessük a kommentárt abban, hogy azonosítsuk az *atta-paṭilābho*-t az *attabhāva-paṭilābho*-val. 1. Ahogy az AN 4.72 rávilágít, van az *attabhāva-paṭilābho*-nak olyan típusa – a sem észlelés, sem nem-észlelés dimeziójába való újraszületés – amit nem fed le a három szuttában említett képzet-típus sem. Úgy látszik, hogy a Buddha ezt a beszédét csak a Potthapáda által állított vagylagos énekre szűkítette. 2. Mint ahogy majd az a szutta későbbi passzusaiból ki fog derülni, a Buddha az én képzetét itt valami olyanra vonatkoztatta, amin keresztül közvetlenül képes rámutatni a hallgatóinak az akkori tapasztalati szintjére. Így a kifejezés, úgy tűnik, arra az én érzetre vonatkozik, amit az ember a meditáció különböző szintjeinek megtapasztalása eredményeképpen ér el, itt és most. (Thanissaro Bhikkhu megj.) ↩

11. Értsd: azonnal és ott helyben, akkor és ott, az adott jelenben és helyzetben. [F.R.] ↩

12. *Ghī*: Angol: ghee; Hindi: ghī; Szanszkrit: ghr̥ta. Ez egy indiai kifejezés egy közepesen finomított

(bivaly-) tejtermékre, ami rendszerint hidegen szűrt, folyékony. [F.R.] ↩

13. A kommentárok ezt a Buddha elképzelésének bizonyítékaként fogják fel – ami a későbbi évszázadokra teljesen általánossá vált az összes buddhista iskolában –, miszerint két szinten beszélt az igazságról: egy hétköznapi és egy végső igazság szintjén. Ebben a kontextusban, a Buddha pusztán azt a tényt igazolja, hogy a beszélgetőtársának a nyelvezetét alkalmazza, egyszerűen a beszélgetés kedvéért, és hogy nem szabad kiragadni a kifejezéseket a szövegösszefüggésből. (Thanissaro Bhikkhu megj.) ↩
14. A Mv.I.74 megjegyzi, hogy a tisztelet kinyilvánításának a jele lehet az is, ha a szerzetest a nemzetségnevén szólítják. (Thanissaro Bhikhu megj.) ↩

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [DN 9, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

DN 11 Kevatta Sutta – Tanítóbeszéd Kévattának

Fordította: Koltai László

DN 11, PTS D I 211

Így hallottam: Egy alkalommal a Magasztos Nálándában tartózkodott Pávárika mangóligetében, mikor Kévatta, a háztulajdonos felkereste a Magasztost. Megérkezvén meghajolt előtte, és leült. Miután leült, ezt mondta a Magasztosnak:

– Uram, ez a Nálanda hatalmas, gazdag és népes település, és számos olyan lakosa van, akik hisznek a Magasztosban. Jó lenne, ha a Magasztos küldene egy szerzetest, aki – magasabb rendű emberi állapota révén – bemutatná a szellemi erő egy csodáját, így Nálándának biztosan sokkal nagyobb hite lenne a Magasztosban.

Miután ezeket elmondta, a Magasztos így válaszolt Kévattának, a háztulajdonosnak:

– Kévatta, én nem így tanítom a szerzeteseket: Gyertek szerzetesek, mutassatok be csodákat szellemi erőtökkel a fehérbe öltözött világi hívőknek.

Másodszor... és harmadszor is azt mondta Kévatta, a háztulajdonos a Magasztosnak:

– Nem akarok vitatkozni a Magasztossal, de mégis azt mondom: „Uram, ez a Nálanda hatalmas, gazdag és népes település, és számos olyan lakosa van, akik hisznek a Magasztosban. Jó lenne, ha a Magasztos küldene egy szerzetest, aki – magasabb rendű emberi állapota révén – bemutatná a szellemi erő egy csodáját, így Nálándának biztosan sokkal nagyobb hite lenne a Magasztosban.”

Harmadszorra is azt mondta a Magasztos Kévattának, a háztulajdonosnak:

– Kévatta, én nem így tanítom a szerzeteseket: „Gyertek szerzetesek, mutassatok be csodákat szellemi erőtökkel a fehérbe öltözött világi hívőknek.”

Kévatta, három csoda van, amit én kinyilvánítottam, melyek tudását közvetlenül megszereztem és felismertem önmagamban. Melyik ez a három? A szellemi erő csodája, a gondolatolvasás csodája és az elme irányításának csodája.

A szellemi erő csodája

És mi a szellemi erő csodája? Az, amikor a szerzetes, sokrétű szellemi erejét használja. Aki egy volt, az többé válik, s aki több volt, abból egy lesz. Feltűnik és eltűnik. Akadálytalanul hatol át falakon, bástyákon és hegyeken, úgy, miként az üres téren. Föl- és alámerül a földbe, mintha az víz lenne. Sétál

a vízen anélkül, hogy elsüllyedne, úgy, mintha az szárazföld lenne. Keresztbe tett lábakkal ülve átszáll a levegőn, ahogyan a madár szárnyal. Kezeivel megérinti és megsimogatja még a Napot és a Holdat is, olyan hatalmas és erős. És testével befolyást gyakorol még olyan messzire is, mint a Brahma-világok.

Azután ha valaki, akiben megvan a hit és a meggyőződés a Magasztosban, látná a szerzetest sokrétű szellemi erejét használni... amint testével befolyást gyakorol, még olyan messzire is, mint a Brahma-világok. Ezt elmesélné valaki másnak, akinek nincs hite és meggyőződése, mondván: ‘Hát nem félelmetes? Hát nem meghökkentő, hogy milyen nagy ez az erő, mekkora a vitézsége az elme ily erejének? Imént láttam a szerzetest sokrétű szellemi erejét használni ... testével befolyást gyakorolni, még olyan messzire is mint a Brahma-világok.’

Ezután az a személy, akinek nincs hite és meggyőződése, azt felelhetné a hívőnek: ‘Uram, van egy varázslat, amit gandhári¹-varázslatnak hívnak, az segítette a szerzetest, sokrétű szellemi erejét használni, ... testével befolyást gyakorolni, még olyan messzire is mint a Brahma-világok.’

– Mit gondolsz Kévatta, nem ez lenne az, amit a hitetlen és meggyőződés nélküli ember mondana annak akinek van hite és meggyőződése?

– De igen, Uram. Pontosan ezt mondaná!

Látva az ilyen ártalmát a szellemi erő csodájának, Kévatta, én elborzadva, megalázottan és megundorodva gondolnék a szellemi erő e csodájára.

A gondolatolvasás csodája

És mi a gondolatolvasás csodája? Az, amikor a szerzetes olvassa más lények elméjét, a tudatának eseményeit, a gondolatait, a tűnődéseit és fontolgatásait, mondván ‘Ilyen a gondolkodásod, ez az amire gondolsz, így működik az elméd.’

Azután ha valaki, akiben megvan a hit és a meggyőződés a Magasztosban, látná a szerzetest más lények elméjét olvasni ... a tűnődéseit és fontolgatásait, ezt elmesélné valaki másnak, akinek nincs hite és meggyőződése, mondván: ‘Hát nem félelmetes? Hát nem meghökkentő, hogy milyen nagy ez az erő, mekkora a vitézsége az elme ily erejének? Imént láttam a szerzetest más lények elméjét olvasni... a tűnődéseit és fontolgatásait.’

Ezután az a személy, akinek nincs hite és meggyőződése, azt felelhetné a hívőnek: ‘Uram, van egy varázslat, amit maniká²-varázslatnak hívnak, ezzel olvassa a szerzetes az elméket...’

– Mit gondolsz Kévatta – nem ez lenne, amit az a hitetlen ember mondana a hívőnek?

– De igen, Uram. Pontosan ezt mondaná!

Látva ezt az ártalmát a gondolatolvasás csodájának, Kévatta, én elborzadva, megalázottan és megundorodva gondolnék a gondolatolvasás e csodájára.

A elme irányításának csodája

És mi az elme irányításának csodája? Az, amikor a szerzetes ily módon ad utasításokat: Irányítsd gondolataidat ebbe az irányba, ne irányítsd másik irányba. Kövesd az ilyen tudattartamokat, és ne kövesd azokat. Hagyd ezek elmúlását, hatolj bele és maradj meg abban a tudatállapotban. Ezt nevezik az utasítás csodájának.

Ezenkívül megtörténik az, hogy egy Tathágata feltűnik a világban, kiválóan és helyesen önmagát megszabadítva, tanítja a Dhammát csodálatra méltón annak kezdetén, csodálatra méltón annak közepén, és csodálatra méltón annak végén. Kinyilvánítja a szent életet annak részleteiben és lényegében, maradéktalanul tökéletesen, és mindent fölülmúlóan tisztán.

A háztulajdonos vagy a háztulajdonos fia hallja a Dhammát, hitet talál a Tathágatában és eltöpreng: A háztulajdonos élete börtönbe zár, porlepte út az. Az élet üres, mint a nyitott ég. Nem könnyű otthon élve, gyakorolni a szent életet, tökéletesen, teljesen tisztán, mint egy csiszolt kagyló. Mi lenne, ha levágnám a hajam és a szakállam, okker köntöst vennék, és eltávoznék az otthoni életből az otthontalanságba.

Így nem sokkal ezután, feladja minden vagyonát, nagyokat és kicsiket, elhagyja rokonságát, kicsiket és nagyokat, levágja haját és szakállát, okker köntöst vesz magára, és eltávozik az otthoni életből az otthontalanságba.

Amikor így kivonult korábbi élethelyzetéből, és mérsékelt életet él a szerzetesi élet szabályai szerint, veszélyt látva a legkisebb hibákban is. Tökéletes lesz az erényeiben, őrzi az érzékek kapuit, figyelmes, éber és elégedett.

Az erények kisebb csoportja

És hogyan képes a szerzetes az erény tökéletességére? Felhagy a világi dolgokkal, tartózkodik a világi dolgoktól. Botját lerakva időzik, kését lerakja, lelkiismeretes, irgalmas, könyörületes minden élő, létező lény iránt és tesz azok boldogulásáért. Ez része az erényeinek.

Felhagy azon dolgok elvételétől, amiket nem adtak neki, tartózkodik azoktól a dolgoktól, amiket nem adtak neki. Csak azt veszi el, amit neki adtak, csak azt fogadja el amit neki adtak. Nem él titokban,

rejtőzködve, de önmagát eltartva él szegénységben. Ez is része az erényeinek.

Felhagy a házassérettel, nőtlenségben él, önmegettartó, tartózkodik a szexuális élettől, mert az a falusiak útja. Ez is része az erényeinek.

Felhagy a hamis beszéddel, tartózkodik a hamis beszédétől. Csak az igazat mondja, az igazat tartja, határozott, megbízható, nem hagyja magát megtéveszteni a világtól. Ez is része az erényeinek.

Lemond a megosztó beszédről, tartózkodik a megosztó beszédétől. Amit az egyik helyen hallott, azt nem mondja el egy másik helyen, hogy ezeket az embereket, azok ellen hangolja. Így kibékíti azokat, akik eddig haragban voltak, megerősíti azokat, akik egyezségben voltak, szereti az egyetértést, örömet leli az egyetértésben, élvezi az egyetértést, csak olyat szól, ami egyetértést teremt az emberek között. Ez is része az erényeinek.

Lemond a gyalázkodó beszédről, tartózkodik a gyalázkodó beszédétől. Csak olyan szavakat szól, amelyek csillapítanak, megnyugtatók, ezek gyengédek, ezek szívhez szólók, udvariasak, egészében az emberekhez szólnak. Ez is része az erényeinek.

Lemond a haszontalan fecsegésről, tartózkodik a haszontalan fecsegéstől. A megfelelő időben beszél, csak a tényeket mondja, csak azt mondja, ami céljával egyetértésben van, vagyis a Dhammával és a Vinájával. Értékeket megőrizve szól, megfelelő időben, értelmesen és mérsékelten, jól megfogalmazottan, céljával egyetértésben. Ez is része az erényeinek.

Tartózkodik attól, hogy magot és a növényzetet pusztítson el.

Csak egyszer eszik egy nap, megtartóztatja magát az esti étkezésektől, és a helytelen napközbeni étkezésektől.

Tartózkodik a táncától és az énekléstől, a hangszeres zenétől, és a színházi és vásári látványosságoktól.

Tartózkodik a virágfüzerek viselésétől, és attól, hogy önmagát szépítse illatos szerekkel és egyéb kozmetikumokkal.

Tartózkodik a magas és drága fekvő és ülő alkalmatosságoktól.

Tartózkodik az arany és a pénz elfogadásától.

Tartózkodik a megfőzetlen gabona ... nyers hús ... asszonyok és lányok ... férfi és női rabszolgák ... kecske és birka ... szárnyas és disznó ... elefánt, szarvasmarha, paripa és kanca ... mező és egyéb birtok elfogadásától.

Tartózkodik üzenetek küldésétől ... vásárlástól és eladástól ... a hamis mérlegektől ... a hamis fémektől ... a hamis mérésektől ... a vesztegetéstől, a csalástól és a szélhámosságtól.

Tartózkodik a rongálástól, a kivégzésektől, az útonállástól, mások kifosztásától és az erőszaktól.

Ez is része az erényeinek.

Az erények közepes csoportja

Bár sok pap és gyakorló, megél olyan ételből, amit megbecsülése révén kap, mégis rabja

- o a magok és növények elpusztításának, mint a növények gyökerének, szárának, bimbójának, és magjainak károsítása
- o annak, hogy elfogyasszon, felhalmozzon javakat, mint az ételek, italok, öltözékek, eszközök, ágyneműk, illatszerek, hús
- o annak, hogy szórakoztató eseményeket, látványosságokat nézzen – mint a tánc, ének, hangszeres muzsika, játékok, balladák mesélése, csengettyűjáték, cimbalom és dob, varázslók és mutatványosok, akrobaták és bűvésztükkök, elefánt viadalok, ló viadalok, bölény viadalok, bika viadalok, kecske viadalok, kos viadalok, kakas viadalok, fürj viadalok, hajítófával való harc, bokszt, birkóztás, háborús játékok, szerep játékok, csata jelenetek, katonai parádék
- o annak, hogy meggondolatlan és haszontalan játékokat űzzön, mint a kilenc soros sakk, tíz soros sakk, levegőben játszott sakk, ugróiskola, labdajáték, dobókocka, pálcajátékok, kézi játékok, labda játékok, játékpipák, játékekék, bukffenceztés, játékszelmalmok, játék mérőedények, játék harcszerek, kitalálós játékok, grimaszolás
- o a magas és fényűző berendezési tárgyakkal, mint a nagyméretű kerevetek, olyan karszékek, amiket faragott állatokkal ékítettek, hosszú szőrű ágytakarók, többszínű varrott ágytakarók, fehér gyapjú ágytakarók, gyapjú ágytakarók, amelyek virágokkal vagy állati alakokkal hímzettek, tömött paplanok, ágytakarók szegéllyel, selyemágytakarók, amelyeket drágakövekkel díszítettek; nagy gyapjú szőnyegek; elefánt- és ló pokrócok, antilop-irha pokrócok, szarvas-irha pokrócok; baldachinos kerevetek, a fej és láb részére piros párnákkal bélelt fekhelyek
- o az illatszereknek, kozmetikumoknak, és a szépségteti eszközök használatának, mint a testbe bedörzsölhető porok, hintőporok, masszázsolajok, fürdés illatosított vízben, a végtagok masszírozttatása, tükrök használata, kenőcsök, virágfüzerek, illatszerek, krémek, púderekt, szempillafesték, karkötők, a fejszalagok, díszített sétabotok, díszített kulacsok, kardok, különleges napernyők, díszített szandálok, turbánok, drágakövek, a jak-farok legyeztők, a hosszú-szegélyezett fehér felöltők
- o annak, hogy alacsonyrendű témákról beszéljen, mint a királyok dolgai, rablók, az állam miniszterei; hadseregek, riadók, csaták; vagy étel és ital; ruházat, bútor, virágfüzerek, és illatszerek; rokonok; járművek; falvak, települések, városok, vagy a vidék; nők és hősök; az utcai pletykák, a kútnál hallott pletykák; a halottakról szóló mesék; az „ez lehetett volna, az lehetett volna” történetek [bölcseleti viták a múlttól és jövőről], a világ és a tenger teremtéséről szóló mesék, a jövőre vonatkozó találgatások
- o a különféle dolgokról szóló vitáknak, mint az: „Érted-e ezeket a doktrínákat és tételeket? Én vagyok az, aki érti ezeket a doktrínákat és tételeket. Hogyan érthetné meg ezeket a doktrínákat és

tételeket? Helytelenül gyakorolsz! Én helyesen gyakorolok! Én következetes vagyok! Te nem vagy az! Amit először kellene mondani, azt te utoljára mondtad! Amit utolsónak kellene mondani, azt te elsőnek mondtad! Azt, amin olyan sokáig gondolkodtál, már rég megcáfolták! A tételeidet megdöntötték! Téged úgylégyőznek! Menj és próbáld megmenteni a tételeidet; szabadítsd ki magad ebből, ha tudod!”

- az üzenetek és megbízások küldözgetésének olyan embereknek, mint a királyok, az állam miniszterei, nemes harcosok, papok, háztulajdonosok vagy ifjak [kiknek azt mondják] „Menj ide, menj oda! Vidd oda ezt, hozd ide azt!”
- annak, hogy részt vegyen cselszövésekben vagy mások rábírásában, tippek adásában, mások ócsárlásában és a haszon hajhászásában

de az erény útját követő tanítvány tartózkodik a különféle cselszövésektől, adományok, támogatások kicsikarásától. Ez is része az erényeinek.

Az erények nagy csoportja

Bár sok pap és gyakorló megél olyan ételből, amit megbecsülése révén kap, viszont hibás megélhetést választva, olyan alacsonyrendű tevékenységekből tartja fent magát, mint:

- a végtagok jeleinek olvasása [tenyérjósítás], ómenek és előjelek olvasása, égi eseményeket értelmezése [mint az eső, csillagok, üstökösök], álmok értelmezése, a testen lévő jelek értelmezése [frenológia], az egerek által megrágott ruha olvasása, tűzáldozat bemutatása, áldozókanalas áldozások, kézi áldozások, melynek során rizspor, rizsmagok, ghí (tisztított vaj) és olaj, felajánlás, áldozat bemutatása szavakkal, véráldozat bemutatása, jóslás az ujjpercek alapján, geomancia, temetőbeli démonok lecsillapítása, varázsigékkel szellemek irányítása, házvédő varázslatok, kígyóbűvölés, méreg-tan, skorpió-tan, patkány-tan, madár-tan, varjú-tan, szerencsejóslás víziók alapján, védő bűbájbáj adása, madarak és állatok jelzéseinek értelmezése
- annak meghatározása, hogy szerencsét hoznak vagy szerencsétlenséget okoznak-e a drágakövek, ruhák, személyzet, kardok, lándzsák, nyilak, íjak, és más fegyverek; asszonyok, fiúk, lányok, férfi- és női rabszolgák; elefántok, lovak, bivalyok, bikák, tehének, kecskék, kosok, baromfik, fürjek, gyíkok, hosszú fülű rágcsálók, teknősbékák és más állatok
- annak megjóslása, hogy az uralkodók előre törnek-e majd; az uralkodók előre törnek majd, és vissza is fognak térni; a mi uralkodóink fognak támadni, és az ő uralkodóik visszavonulnak; az ő uralkodóik fognak támadni, és a mi uralkodóink fognak visszavonulni; a mi uralkodóinknak győzelem lesz a része, az ő uralkodóiknak pedig vereség; az ő uralkodóiknak győzelem lesz a része, a mi uralkodóinknak pedig vereség; emígy győzelem lesz, amúgy pedig vereség
- annak megjóslása, hogy holdfogyatkozás lesz; napfogyatkozás lesz; egy csillagkép eltűnik, a nap és hold megszokott rendjük szerint járnak majd, a nap és hold le fognak térni pályájukról, a csillagképek megszokott rendjük szerint járnak majd, a csillagképek le fognak térni pályájukról, meteoritápor közeleg, az ég elsötétül majd; földrengés lesz; a tiszta égből mennydörgés fog hangzani; a nap, a hold és a csillagképek emelkedni fognak, állni fognak, fényesednek és sötétülnek majd, ilyen és ilyen lesz a holdfogyatkozás eredménye ... ha a nap, a hold és a csillagképek emelkedni fognak, állni fognak, fényesednek és sötétülnek majd
- annak megjóslása, hogy bőséges lesz az eső, aszály lesz, sok lesz a termés, éhínség lesz, béke és

biztonság lesz, veszélyes idők jönnek, járványok, betegségek jönnek, elkerülnek minket a betegségek. Vagy megélhetést találnak abban, hogy számításokkal foglalkoznak, könyvelnek, számolnak, költeményeket komponálnak, vagy kicsapongó és végletes, hedonisztikus téziseket tanítanak

- o a legkedvezőbb nap meghatározása a házasságra, eljegyzésre, válásra, adósságok behajtására, befektetésekre és kölcsönökre. Vagy annak megmondására, hogy egy személy vonzó, vagy nem. Vagy olyan nőkkel való foglalatosság, akik abortuszon vagy vetélésen estek át, vagy varázsigék segítségével emberek nyelvén és állkapcsának megbénítása, kezük megbénítása, vagy sükettség okozása. Vagy kétértelmű kinyilatkoztatások tükrök, kislányok vagy szellemlények segítségével. Vagy a Nap imádása, vagy a Nagy Brahmá imádása, kinek lángok törnek elő szájából, vagy a szerencse istennőjének megidézése
- o a Dévák megnyerésére tett, biztató adományok és ezek viszonzása, démontudomány művelése, házvédő varázsigék tanítása, férfiasság és impotencia előidézése, építési területek felszentelése, szertartásos szájvizek és fürdők készítése, áldozati tüzek készítése, hánytatószer, hashajtók, köptetők, vízajtók, fejfájás elleni gyógyszerek készítése, fül és szem cseppek, az orron át ható olajos kenetek készítése, gyulladáscsökkentők, és ellenszerek készítése. Hólyagok meggyógyítása, sebészet gyakorlása, gyermekgyógyászat gyakorlása, gyógymódok és gyógyszerek utóhatásainak kezelése

de az erény útját követő tanítvány tartózkodik attól, hogy ilyen alacsonyrendű tevékenységekből tartsa fent magát, mint az előbbieket.

Ez is része az erényeknek.

A szerzetes, aki ily módon teljes az erényekben, józanságának erényei által nem lát veszélyt sehol. Mint a felkent fejű, nemes harcoskirály, aki ellenségeit legyőzte, így azok nem fenyegetik őt többé, ugyanígy győz a szerzetes, aki ily módon teljes az erényekben, józanságának erényei által nem lát veszélyt sehol. Erősödik az erények e nemes csoportja által, és teljes bensőjével érzi ártatlanságának örömét. Így lesz a szerzetes teljes az erényekben.

Az érzékek uralása

És hogyan őrzi a szerzetes az érzékeinek kapuit? Miközben szemével egy formát néz, nem ragad meg semmilyen részletet, ami által – ha józansága révén nem uralná szemét – olyan gonosz és káros tudati minőségek ragadnák el őt, mint a gyötrelenség és a kapzsiság. Miközben fülével hall egy hangot ... Miközben orrával egy szagot érez ... Miközben nyelvével megízlel egy ízt ... Miközben testével egy megérinthető dologhoz ér ... Miközben értelmével felfog egy gondolatot, nem ragad meg semmilyen részletet, ami által –ha józansága révén nem uralná szemét – olyan gonosz és káros tudati minőségek ragadnák el őt, mint a gyötrelenség és a kapzsiság.

Tudatosság és éberség

És hogyan rendelkezik a szerzetes a tudatossággal és az éberséggel? Miközben eltávozik és visszatér, éberséggel cselekszik. Miközben elnéz valamerre és visszanéz valahonnan ... Miközben behajlítja és kinyújtja végtagjait ... Miközben viszi öltözékét, felső köntösét és koldulócsészéjét ... Miközben eszik, iszik, rág és ízlel ... Miközben vizel és szükségét végzi ... Miközben sétál, áll, ül, elalszik, felébred, beszél és csöndben marad, éberséggel cselekszik. Így rendelkezik tehát a szerzetes a tudatossággal és az éberséggel.

Megelégedettség

És hogyan elégedett egy szerzetes? Miként a madár, kinek röptében egyetlen terhe a szárnya, akárhová menjen is, így ő is csak egy rend öltözékkel rendelkezik, hogy gondoskodjék testéről, és csak alamizsnát vesz magához, hogy éhségét csillapítsa. Akárhová menjen is, csak a legszükségesebbeket viszi magával. Így elégedett tehát a szerzetes.

Az akadályok elhagyása

Felruházva az erények ily nemes összességével, az érzékek nemes uralásával, nemes tudatossággal és éberséggel, nemes megalégedettséggel, felkeres egy félreeső helyet: egy erdőt, egy fa árnyékát, egy hegyet, egy völgyet, egy barlangot a domboldalon, egy temetőt, a legsűrűbb ligetet, a szabad ég alatti tereket, egy szalmakupacot. Evés után, miközben visszatér alamizsnaszerző útjáról, leül, s lábait keresztbe téve, testét egyenesen tartva tudatosságot teremt magában.

Elhagyván a világ iránti mohóságot, mohóságtól mentes tudatosságban tartózkodik. Megtisztítja elméjét a mohóságtól. Elhagyván a rosszakaratot és a haragot, rosszakarattól mentes tudatosságban tartózkodik, és együttérző minden élőlényel, tesz azok jólétéért. Tisztítja elméjét a rosszakarattól és haragtól. Elhagyván a restséget és álmoságot, restségtől és álmoságtól mentes tudatosságban tartózkodik, tudatos, éber, érzékeli a fényt. Tisztítja elméjét a mohóságtól. Elhagyván a nyugtalanságot és az aggodalmat, zavartalan tudatosságban tartózkodik, elméje belsőleg megnyugodott. Tisztítja elméjét a nyugtalanságtól és az aggodalomtól. Elhagyván a bizonytalanságot, a bizonytalanságot meghaladó, zavartól mentes tudatosságban tartózkodik, megfelelő tudati minőségekkel. Tisztítja elméjét a bizonytalanságtól.

Tegyük fel, hogy egy ember kölcsönt vesz fel és befekteti az üzleti ügyeibe. És üzleti ügyei sikerrel járnak. Visszafizeti régi adósságát és megmarad a haszna is, hogy feleségét eltarthassa. Ekkor ez a gondolat jutna az eszébe: 'Korábban kölcsönt vettem fel és befektettem azt üzleti ügyeimbe. Most az üzleti ügyeim sikeresek. Visszafizettem régi adósságomat, és itt van a hasznom, ami megmaradt, hogy eltartsam a feleségem.' Emiatt örömet és boldogságot érezne.

Most tegyük fel, hogy egy ember megbetegszik, fájdalmas és igen komoly betegséggel. Nem örül az

ételnek, és a teste is legyengül. Ahogy az idő halad, végül kiheveri a betegséget. Örül az ételnek és teste is erőre kap. Ekkor ez a gondolat jutna az eszébe: 'Korábban beteg voltam ... most pedig meggyógyultam a betegségből. Örülök az ételnek és erős vagyok.' Emiatt örömet és boldogságot érezne.

Most tegyük fel, hogy van egy ember, aki egy börtön foglya. Ahogy az idő halad, végül kiszabadul a fogságból, biztonságban és becsületben, vagyona elvesztése nélkül. Ekkor ez a gondolat jutna az eszébe: 'Korábban a börtön foglya voltam, de most megszabadultam a fogságból, biztonságban és becsületesen, vagyonom elvesztése nélkül.' Emiatt örömet és boldogságot érezne.

Most tegyük fel, hogy van egy ember, aki rabszolga, mások eszköze, nem ura önmagának, aki nem mehet oda ahova akar. Ahogy az idő halad, végül kiszabadul a szolgaságból, önmaga ura lesz, nem eszköz többé mások kezében, szabad, aki oda megy, ahova akar. Ekkor ez a gondolat jutna az eszébe: 'Korábban rabszolga voltam ... Most kiszabadultam a szolgaságból, önmagam ura vagyok, nem vagyok eszköz többé mások kezében, szabad vagyok, és oda megyek, ahova akarok.' Emiatt örömet és boldogságot érezne.

Most tegyük fel, hogy van egy ember, aki sok pénzzel és árucikkkel, egy elhagyott, veszélyes vidéken utazik keresztül. Ahogy az idő halad, végül kikerül az elhagyott vidékről, biztonságban és becsületben, vagyona elvesztése nélkül. Ekkor ez a gondolat jutna az eszébe: 'Korábban sok pénzzel és árucikkkel, egy elhagyott, veszélyes vidéken utaztam keresztül. Most kikerültem arról az elhagyott vidékről, biztonságban és becsületben, vagyonom elvesztése nélkül.' Emiatt örömet és boldogságot érezne.

Hasonlóképp, ha ettől az öt akadálytól nem szabadult meg a szerzetes legbelül, azokat adósságnak, betegségnek, börtönnek, rabszolgaságnak és elhagyatott, veszélyes vidéknek érzi. Azonban, ha ettől az öt akadálytól a szerzetes legbelül megszabadult, azokat adósságmentességnek, egészségnek, börtönből való szabadulásnak, szabadságnak, biztonságos helynek érzi. Látván, hogy megszabadult ezektől, boldoggá válik. Boldogságában elragadtatottá válik. Elragadtatottságában teste nyugodttá válik. Teste nyugalomban időzve érzékennyé válik az örömré. Örömet érezve, elméje összeszedetté válik.

A négy dzshána

Ily módon kellőképpen visszavonulva az érzékeléstől, visszavonulva a káros tudattartamoktól, belép az első dzshánába és ott időzik: visszavonultságából öröm és elragadtatás születik, melyet még irányított gondolatok és értékelés kísérnek. Áthatja és átjárja őt, elárasztja és kitölti egész testét a visszavonultságából született öröm és elragadtatás.

Mint mikor egy képzett fürdőmester vagy annak tanonca bronztálba fürdőport önt és azt összegyúrja,

miközben újra és újra vízzel hinti meg addig, míg az labdává nem áll össze. És a fürdőpor labda bár telített nedvességgel, kívül és belül is áthatotta a nedvesség, és mégsem csepeg, hasonlóképp a szerzetest is áthatja és átjárja őt, elárasztja és kitölti egész testét a visszavonultságából született öröm és elragadtatás. Nincs semmi az egész testében, amit ne járna át a visszavonultságából született öröm és elragadtatás.

Ez is az elme irányításának csodája.

Ezután az irányított gondolatok és az értékelés lecsendesítésével belép a második dzshánába és ott időzik: az örömből és elragadtatásból irányított gondolatoktól és értékeléstől mentes, nyugodt és összeszedett tudatosság születik, belső bizonyossággal. Áthatja és átjárja őt, elárasztja és kitölti egész testét az örömből és elragadtatásból született nyugodt és összeszedett tudatosság.

Mint egy olyan tó, amelyből forrás árad, bár a tavat nem táplálja patak sem keletről, sem nyugatról, sem északról, sem pedig délről, és az ég sem látja el újra és újra bőséges esővel, hogy a hűvös forrás előtörhessen. De mégis áthatja és átjárja, elárasztja és kitölti a tavat hűs vízzel úgy, hogy ne lenne a tónak egyetlen olyan része sem, amit át ne járna a hűvös víz. Hasonlóképp a szerzetest is áthatja és átjárja, elárasztja és kitölti egész testét az örömből és elragadtatásból született nyugodt és összeszedett tudatosság. Nincs semmi az egész testében, amit ne járna át az örömből és elragadtatásból született nyugodt és összeszedett tudatosság.

Ez is az elme irányításának csodája.

Ezután az elragadtatás elhalványulásával eléri a nyugalom állapotát. Tudatos lesz és éber, testében örömet érez. Így belép a harmadik dzshánába és időzik benne, amint azt a Nemes Lények kinyilatkoztatják. 'Nyugodt és éber, örömteli megnyugvást ér el.' Áthatja és átjárja őt, elárasztja és kitölti egész testét az elragadtatástól mentes öröm.

Mint egy lótusz tavacskában, a lótoszok közül számos virág a vízben születik és növekszik a vízbe merülve, és virágzik anélkül, hogy a vízből kiemelkedne, így áthatja és átjárja, elárasztja és kitölti azokat a hűvös víz gyökerüktől a csúcsukig úgy, hogy ne lenne a lótoszoknak egyetlen olyan része sem, amit át ne járna a hűvös víz. Hasonlóképp a szerzetest is áthatja és átjárja, elárasztja és kitölti egész testét az elragadtatástól mentes öröm. Nincs semmi az egész testében, amit ne járna át az elragadtatástól mentes öröm.

Ez is az elme irányításának csodája.

Ezután az öröm és aggodalom elhagyásával – és a korábbi örömmámor és gyötrelem eltűnésével – belép a negyedik dzshánába és időzik benne: a tudatosság és nyugalom tisztaságában, a sem öröm,

sem aggodalom világában. Ül, miközben tiszta, fényes tudatosság járja át testét.

Mint ahogyan egy ember ül, akit fejtől a lábáig fehér lepel takar, úgy, hogy ne lenne a testének egyetlen olyan része sem, amit a lepel be ne takarna. Hasonlóképp ül a szerzetes is, miközben tiszta, fényes tudatosság járja át egész testét. Nincs semmi az egész testében, amit ne járna át a tiszta, fényes tudatosság.

Ez is az elme irányításának csodája.

Belső tudás

Az, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és használni azt arra, hogy tudjon és lásson dolgokat. Felismeri önmagában, hogy: 'Ez az én testem, alakkal rendelkezik, a négy őselemből tevődik össze, anyától és apától született, amit rizzsel és zabkásával tápláltak, alávetett a változásnak, betegségnek, hanyatlásnak, szétesésnek és szétszóródásnak. És ez az én öntudatom, ami itt megalapozott és itt megbéklyózott.

Mintha csak víztiszta, gyönyörű berillkő lenne – nyolcoldalú, fényezett, tiszta csillogó, minden tekintetben tökéletes, melynek közepén kék, sárga, piros, fehér vagy barna selyemszál lenne átfűzve –, és egy ember, akinek jó szeme van hozzá, kézbe venné, és így mérlegelné azt: 'Ez egy víztiszta, gyönyörű berillkő, nyolcoldalú, fényezett, tiszta csillogó, minden tekintetben tökéletes. És a közepén kék sárga piros fehér vagy barna selyemszál van átfűzve. Hasonlóképp a szerzetes, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és használni azt arra, hogy tudjon és lásson dolgokat. Felismeri önmagában, hogy: 'Ez az én testem, alakkal rendelkezik, a négy őselemből tevődik össze, anyától és apától született, amit rizzsel és zabkásával tápláltak, alávetett a változásnak, betegségnek, hanyatlásnak, szétesésnek és szétszóródásnak. És ez az én öntudatom, ami itt megalapozott és itt megbéklyózott.

Ez is az elme irányításának csodája.

Az elme által készített test

Az, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és használni azt arra, hogy egy gondolattestet hozzon létre. Ezzel a testtel létrehoz egy másik testet, ami alakkal rendelkezik, bár az elme teremtménye, minden részletében teljes, és képességeiben sem alsóbbrendű.

Éppen úgy, mintha az ember egy nádszálat húzna ki külső burkából. És ez a gondolat jutna eszébe: 'Ez a burok, ez pedig a nád. A burok az egyik dolog, a nád meg egy másik, de a nádat a külső burokból húztam elő. Vagy úgy, mintha az ember egy kardot húzna ki hüvelyéből. És ez a gondolat jutna eszébe: 'Ez a kard, ez pedig a hüvely. A kard az egyik dolog, a hüvely meg egy másik, de a kardot a hüvelyből húztam elő. Vagy úgy, mintha az ember egy kígyót húzna ki annak levedlett bőréből. És ez a gondolat jutna eszébe: 'Ez a kígyó, ez pedig a bőre. A kígyó az egyik dolog, a bőre meg egy másik, de a kígyót a levedlett bőrből húztam elő.'

Hasonlóképp a szerzetes, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és használni azt arra, hogy egy gondolattestet hozzon létre. Ezzel a testtel létrehoz egy másik testet, ami alakkal rendelkezik, bár az elme teremtménye, minden részletében teljes, és képességeiben sem alsóbbrendű.

Ez is az elme irányításának csodája.

Természetfeletti erő

Az, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és használni azt arra, hogy természetfeletti erőket uraljon. Az ilyen személy számtalanféle természetfeletti erőt képes irányítani. Aki egy volt, az többé válik, s aki több volt, abból egy lesz. Feltűnik és eltűnik. Akadálytalanul hatol át falakon, bástyákon és hegyeken, úgy, miként az üres téren. Föl- és alámerül a földbe, mintha az víz lenne. Sétál a vízen anélkül, hogy elsüllyedne, úgy, mintha az szárazföld lenne. Keresztbe tett lábakkal ülve átszáll a levegőn, ahogyan a madár szárnyal. Kezeivel megérinti és megsimogatja még a Napot és a Holdat is, olyan hatalmas és erős. És testével befolyást gyakorol, még olyan messzire is, mint a Brahma-világok.

Mint mikor egy képzett fazekas vagy annak tanonca képes a jól előkészített agyagból bármiféle fazekasmunkát készíteni, vagy mint egy képzett elefántcsont faragó vagy annak tanonca képes a jól előkészített elefántcsontból bármilyen elefántcsont-faragást készíteni, vagy mint egy képzett aranyműves vagy annak tanonca képes a jól előkészített aranyból bármilyen aranytárgyat készíteni. Hasonlóképp a szerzetes, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és használni azt arra, hogy természetfeletti erőket uraljon... És testével befolyást gyakorol, még olyan messzire is, mint a Brahma-világok.

Ez is az elme irányításának csodája.

A távolba hallás képessége

Az, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és használni azt az isteni hallásra. Isteni hallása révén – az emberekhez képest – tisztábban és élesebben hallja, mind az isteni és mind az emberi hangokat, legyenek akár közel vagy távol.

Mint az az ember, aki egyedül megy az országúton, és üstdobok, kisebb dobok, kagylókürt, cintányérok, és tam-tam dobok hangját halja a távolból. Hasonlóképp a szerzetes, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és használni azt az isteni hallásra. Isteni hallása révén – az emberekhez képest – tisztábban és élesebben hallja, mind az isteni, mind az emberi hangokat, legyenek akár közel vagy távol.

Ez is az elme irányításának csodája.

A gondolatolvasás képessége

Az, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és arra használni azt, hogy megismerje más lények gondolatait. Ismeri más lények és létezők tudatát, körülfogva azt saját tudatával. Felismeri az indulatokkal teli elméről, hogy az indulatokkal teli elme, és felismeri az indulatoktól mentes elméről, hogy az indulatoktól mentes elme. Felismeri az idegenkedéssel teli elméről, hogy az idegenkedéssel teli elme, és felismeri az idegenkedéstől mentes elméről, hogy az idegenkedéstől mentes elme. Felismeri a téves képzetekkel teli elméről, hogy az téves képzetekkel teli elme, és felismeri a téves képzetektől mentes elméről, hogy az téves képzetektől mentes elme. Felismeri a korlátolt elméről, hogy az korlátolt elme, és felismeri a szétszórt elméről, hogy az szétszórt elme. Felismeri a nyitott elméről, hogy az nyitott elme, és felismeri a beszűkült elméről, hogy az beszűkült elme. Felismeri a kiváló elméről [egy olyanról, ami nem a legkiválóbb], hogy az kiváló elme, és felismeri a gyenge elméről, hogy az gyenge elme. Felismeri az összpontosított elméről, hogy az összpontosított elme, és felismeri a figyelmetlen elméről, hogy az figyelmetlen elme. Felismeri az felszabadult elméről, hogy az felszabadult elme, és felismeri az elvakult elméről, hogy az elvakult elme.

Mint az a fiatal nő – vagy férfi –, aki a díszítések alapján saját tükörképét egy fényes tükörben, vagy egy tál vízben vizsgálgatva tudná, hogy ő ‘beszennyezett’ ha beszennyezett volna, és tudná, hogy makulátlan, ha nem volna az. Hasonlóképp a szerzetes, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és arra használni azt, hogy megismerje más lények gondolatait. Ismeri más

lények és létezők tudatát, körülfogva azt saját tudatával. Felismeri az indulatokkal teli elméről, hogy az indulatokkal teli elme... és felismeri az elvakult elméről, hogy az elvakult elme.

Ez is az elme irányításának csodája.

Az elmúlt életek emlékei

Az, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és arra használni azt, hogy megismerje korábbi életeinek emlékeit.

Visszaemlékszik számtalan korábbi életére, így aztán visszaemlékszik egy korábbi születésére, két korábbi születésére, három korábbi születésére, négy, öt, tíz, húsz, harminc, ötven, száz, ezer, százezer korábbi születésre, eonokkal korábbi születésekre, amikor a világ összehúzódott, eonokkal korábbi születésekre, amikor a világ kitágult, eonokkal korábbi születésekre, amikor a világ összehúzódott és kitágult. 'Ez és ez volt a nevem, ehhez a klánhoz tartoztam, ilyen volt a megjelenésem. Ilyen volt az életem, ilyen és ilyen örömet és fájdalmat éreztem, és így ért véget az életem. Abból a létezésből eltávozván megjelentem amott. Ott is volt nevem, ehhez a klánhoz tartoztam, ilyen volt a megjelenésem. Ilyen volt az életem, ilyen és ilyen örömet és fájdalmat éreztem, és így ért véget az életem. Abból a létezésből eltávozván megjelentem amott. Így emlékszik vissza sokféle korábbi életére, ily módon és ilyen részletesen.

Mint az az ember, akinek el kellett mennie saját falujából egy másik faluba, és onnan egy további faluba, ahonnan hazatért. És ez a gondolat jutna eszébe: 'Elmentem a faluból abba másik faluba. Ott így álltam, így ültem, így beszéltem, és így maradtam csöndben. Abból a faluból elmentem amabba a faluba, ott meg így álltam, így ültem, így beszéltem, és így maradtam csöndben. Abból a faluból azután hazajöttem.' Hasonlóképp a szerzetes, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és arra használni azt, hogy megismerje korábbi életeinek emlékeit.

Visszaemlékszik számtalan korábbi életére... ily módon és ilyen részletesen.

Ez is az elme irányításának csodája.

A lények eltűnése és újra feltűnése (halála és újra testet öltése)

Az, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és arra használni azt, hogy megismerje a lények eltűnését és újra megjelenését. Isteni szem képessége révén – az emberekhez képest – tisztábban és élesebben látja a lényeket eltűnni és megjelenni újra, és felismeri, hogyan

válnak alsóbbrendűvé és felsőbbrendűvé, széppé és csúnyává, szerencsésé és szerencsétlenné karmájuk következtében. Azok a lények, akik a test, a beszéd és az elme rossz szokásait követték, becsmérelték a nemes lényeket, hibás nézeteket vallottak és hibás nézeteik miatt hibás tetteket követtek el, a test felbomlásával, haláluk után megjelentek a nélkülözés világában, a rossz célban, az alsóbb birodalmakban, a pokolban. De azok a lények, akik a test, a beszéd és az elme jó szokásait követték, nem becsmérelték a nemes lényeket, helyes nézeteket vallottak és helyes nézetei miatt jó tetteket követtek el, a test felbomlásával, haláluk után megjelentek a jó célban, mennyei világban. Így, isteni szem képessége révén – az emberekhez képest – tisztábban és élesebben látja a lényeket eltűnni és megjelenni újra, és felismeri, hogyan válnak alacsonyabb rendűvé és magasabb rendűvé, széppé és csúnyává, szerencsésé és szerencsétlenné karmájuk következtében.

Mint ahogyan egy magas torony állna a főtéren [egy városban] és egy ember, aki jól lát a torony tetején állva, látná az embereket bemenni a házaikba és kijönni őket onnan, látná őket végigsétálni az utcán, és leülni a főtéren. És ez a gondolat jutna eszébe: „Ezek az emberek bemennek a házukba, kijönnek onnan, végigsétálnak az utcán és leülnek a főtéren. Hasonlóképp a szerzetes, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és arra használni azt, hogy megismerje a lények eltűnését és újra megjelenését. Isteni szem képessége révén – az emberekhez képest – tisztábban és élesebben látja a lényeket eltűnni és megjelenni újra, és felismeri, hogyan válnak alsóbbrendűvé és felsőbbrendűvé, széppé és csúnyává, szerencsésé és szerencsétlenné karmájuk következtében...”

Ez is az elme irányításának csodája.

A gondolatok burjánzásának megszüntetése

(burjánzás, *āsavā*: indulatok, befolyások, mérgek, túlcseresznye)

Az, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és arra használni azt, hogy megszüntesse gondolatainak burjánzását. Felismeri - úgy, ahogy van -, hogy 'Ez aggodalom... Ez az aggodalom eredete... Ez az aggodalom megszüntetése... Ez az az út, ami az aggodalom megszüntetéséhez vezet... Ez a gondolatok burjánzása... Ez a gondolatok burjánzásának eredete... Ez a gondolatok burjánzásának megszüntetése... Ez az az út, ami gondolatok burjánzásának megszüntetéséhez vezet... Miközben szíve így ismeri meg, így látja és így ismeri fel a jelenségeket, kiszabadul az érzékek burjánzásából, kiszabadul a létesülés burjánzásából és kiszabadul a tudatlanság burjánzásából. Megszabadulván tudja: 'Megszabadultam'. Felismeri, hogy 'A születést befejezte, szent életét teljesítette, feladatát elvégezte. Nincs semmi további dolga ebben a világban'.

Ez olyan, mintha lenne egy tó a hegyszorosban, amely tiszta, áttetsző és üde – melynek partján egy jó szemű ember állna, és látná a kagylókat, köveket és kavicsokat, és látna még halrajokat úszni és pihenni, és eszébe jutna: „Ez a víz tiszta, áttetsző és üde. Itt vannak ezek a kagylók, kövek és kavicsok, és ott vannak a halrajok, úsznak és megpihennek.” Hasonlóképp a szerzetes, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, irányítható, kezelhető, szilárd és elérte a megzavarhatatlanság állapotát, képes elméjét irányítani, és arra használni azt, hogy megszüntesse gondolatainak burjánzását. Felismeri - úgy, ahogy van -, hogy 'Ez aggodalom... Ez az aggodalom eredete... Ez az aggodalom megszüntetése... Ez az az út, ami az aggodalom megszüntetéséhez vezet... Ez a gondolatok burjánzása... Ez az aggodalom burjánzásának eredete... Ez a gondolatok burjánzásának megszüntetése... Ez az az út, ami a gondolatok burjánzásának megszüntetéséhez vezet... Miközben szíve így ismeri meg, így látja és így ismeri fel a jelenségeket, kiszabadul az érzékek burjánzásából, kiszabadul a létesülés burjánzásából és kiszabadul a tudatlanság burjánzásából. Megszabadulván tudja: 'Megszabadultam'. Felismeri, hogy 'A születést befejezte, szent életét teljesítette, feladatát elvégezte. Nincs semmi további dolga ebben a világban'.

Ez is az elme irányításának csodája.

Ez az a három csoda, amit én kinyilatkoztattam, Kévatta, közvetlenül megismertem és megvalósítottam őket magamban.

A négy nagy elem maradéktalan megszüntése

Egy alkalommal Kévatta, történt, hogy, a gondolatok e sorozata merült fel egy bizonyos szerzetes tudatában, aki az igaz szerzetesek közösségében élt: „Hol lehet ezt a négy nagy elemet – a föld elemi tulajdonságát, a víz elemi tulajdonságát, a tűz elemi tulajdonságát, és a szél elemi tulajdonságát – maradéktalanul megszüntetni?”

Akkor ő gyakorlása révén elérte a koncentráció egy olyan fokát, hogy istenek jelentek meg összpontosított tudatában.

Így eljutva az istenekhez, azok közül is először a Négy Nagy Király kíséretét alkotó isteneket látta meg, és odaérkezvén megkérdezte őket: „Barátaim, hol lehet ezt a négy nagy elemet – a föld elemi tulajdonságát, a víz elemi tulajdonságát, a tűz elemi tulajdonságát, és a szél elemi tulajdonságát – maradéktalanul megszüntetni?”

Miután ezt így megkérdezte, válaszul a Négy Nagy Király kíséretét alkotó istenek ezt mondták a szerzetesnek: „Mi sem tudjuk, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni. De létezik a Négy Nagy Király, és ők hatalmasabbak és fenségesebbek, mint mi. Nekik biztosan tudniuk kell, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet. ...maradéktalanul megszüntetni.”

Így a szerzetes eljutott a Négy Nagy Királyhoz és odaérkezvén megkérdezte őket: „Barátaim, hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni?”

Miután ezt így megkérdezte, válaszul a Négy Nagy Király ezt mondta a szerzetesnek: „Mi sem tudjuk, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni. De létezik a Harminchárom istenség, és ők hatalmasabbak és fenségesebbek, mint mi. Nekik biztosan tudniuk kell, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni.”

Így a szerzetes eljutott a Harminchárom Istenséghez, és odaérkezvén megkérdezte őket: „Barátaim, hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni?”

Miután ezt így megkérdezte, válaszul a Harminchárom Istenség ezt mondta a szerzetesnek: „Mi sem tudjuk, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni. De létezik Szakka, az istenek uralkodója, aki hatalmasabb és fenségesebb, mint mi. Neki biztosan tudnia kell, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni.”

Így a szerzetes eljutott Szakkához, az istenek uralkodójához, és odaérkezvén megkérdezte őt: „Barátom, hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni?”

Miután ezt így megkérdezte, válaszul Szakka, az istenek uralkodója, ezt mondta a szerzetesnek: „Én sem tudom, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni. De léteznek a Jámá-istenek, akik hatalmasabbak és fenségesebbek, mint én. Nekik biztosan tudniuk kell, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni.”

A Jámá-istenek is csak azt mondták, hogy: „Mi sem tudjuk... de van egy isten, akit Szujámának hívnak... neki biztosan tudnia kell...” De Szujáma is csak azt mondta: „Én sem tudom... de van egy isten, akit Szantuszitának hívnak... neki biztosan tudnia kell...” De Szantuszita is csak azt mondta: „Én sem tudom... de léteznek a Nimmánaratí istenek... nekik biztosan tudniuk kell...” De a Nimmánaratí istenek is csak azt mondták, hogy: „Mi sem tudjuk... de van egy isten, akit Szunimmitának hívnak... neki biztosan tudnia kell...” De Szunimmita is azt mondta: „Én sem tudom... de léteznek a Paranimmitavasavatti istenek... nekik biztosan tudniuk kell...” De a Paranimmitavasavatti istenek is csak azt mondták, hogy: „Mi sem tudjuk, ...de van egy isten, akit Paranimmita Vasavattinak hívnak... neki biztosan tudnia kell....”

Így a szerzetes eljutott Vasavatti istenhez, és odaérkezvén megkérdezte őt: „Barátom, hol lehet ezt a négy nagy elemet... maradéktalanul megszüntetni?”

Miután ezt így megkérdezte, válaszul Vasavatti ezt mondta a szerzetesnek: „Én sem tudom, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet... maradéktalanul megszüntetni. De léteznek a Brahmá kíséretébe tartozó

istenek, akik hatalmasabbak és fenségesebbak, mint Én. Nekik biztosan tudniuk kell, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni.”

Így a szerzetes eljutott a Brahmá kíséretébe tartozó istenekhez, és odaérkezvén megkérdezte őket: „Barátaim, hol lehet ezt a négy nagy elemet – a föld elemi tulajdonságát, a víz elemi tulajdonságát, a tűz elemi tulajdonságát, és a szél elemi tulajdonságát – maradéktalanul megszüntetni?”

Miután ezt így megkérdezte, válaszul a Brahmá kíséretébe tartozó istenek ezt mondták a szerzetesnek: „Mi sem tudjuk, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni. De létezik Brahmá a Nagy Brahmá, a Hódító, a Legyőzhetetlen, a Mindenlátó, a Minden Erővel Rendelkező, a Legfelsőbb Úr, az Alkotó, a Készítő, a Vezér, a Csalhatatlan, az Uralkodó, Atyja Mindennek, Ami Valaha is Létezett és Létezni Fog. Ő hatalmasabb és fenségesebb, mint mi. Neki biztosan tudnia kell, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni.”

„De mondjátok barátaim, hol van most a Hatalmas Brahmá?”

„Szerzetes, mi sem tudjuk, hogy hol van Brahmá, vagy miféle úton jár. De mikor ének hangzik fel, fény sugárzik elő, és ragyogás tűnik fel, Brahmá megjelenik. Ezek a csodálatos előjelek mutatják Brahmá megjelenését: fény sugárzik elő, és ragyogás tűnik fel.”

Ezután nem telt el sok idő, és Brahmá megjelent.

Így a szerzetes eljutott a Hatalmas Brahmához, és odaérkezvén megkérdezte őt: „Barátom, hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni?”

Miután ezt így megkérdezte, válaszul a Hatalmas Brahmá ezt mondta a szerzetesnek: „Szerzetes! Én Brahmá vagyok a Nagy Brahmá, a Hódító, a Legyőzhetetlen, a Mindenlátó, a Minden Erővel Rendelkező, a Legfelsőbb Úr, az Alkotó, a Készítő, a Vezér, a Csalhatatlan, az Uralkodó, Atyja Mindennek, Ami Valaha is Létezett és Létezni Fog.”

De a szerzetes másodszorra is megkérdezte a Hatalmas Brahmát: „Barátom, nem kérdeznék, ha nem te lennél Brahmá a Hatalmas Brahmá a Hódító, a Legyőzhetetlen, a Mindenlátó, a Minden Erővel Rendelkező, a Legfelsőbb Úr, az Alkotó, a Készítő, a Vezér, a Csalhatatlan, az Uralkodó, Atyja Mindennek, Ami Valaha is Létezett és Létezni Fog. Én most azt kérdeztem, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet – a föld elemi tulajdonságát, a víz elemi tulajdonságát, a tűz elemi tulajdonságát, és a szél elemi tulajdonságát – maradéktalanul megszüntetni?”

De a Hatalmas Brahmá másodszorra is csak ezt mondta a szerzetesnek: „Szerzetes! Én Brahmá vagyok a Nagy Brahmá, a Hódító, a Legyőzhetetlen, a Mindenlátó, a Minden Erővel Rendelkező, a Legfelsőbb Úr, az Alkotó, a Készítő, a Vezér, a Csalhatatlan, az Uralkodó, Atyja Mindennek, Ami

Valaha is Létezett és Létezni Fog.”

De a szerzetes harmadszorra is megkérdezte a Hatalmas Brahmát: „Barátom, nem kérdeznék, ha nem te lennél Brahmá a Hatalmas Brahmá a Hódító, a Legyőzhetetlen, a Mindenlátó, a Minden Erővel Rendelkező, a Legfelsőbb Úr, az Alkotó, a Készítő, a Vezér, a Csalhatatlan, az Uralkodó, Atyja Mindennek, Ami Valaha is Létezett és Létezni Fog. Én most azt kérdeztem, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet – a föld elemi tulajdonságát, a víz elemi tulajdonságát, a tűz elemi tulajdonságát, és a szél elemi tulajdonságát – maradéktalanul megszüntetni?”

Akkor a Hatalmas Brahmá megfogta a szerzetest a karjánál fogva és elvezette egy helyre, és azt mondta neki: „Ezek az istenek Brahmá kíséretéből azt hiszik, hogy ‘Nincs semmi, amit a Hatalmas Brahmá ne tudna. Nincs semmi, amit a Hatalmas Brahmá ne látna. Nincs semmi, amiről a Hatalmas Brahmának ne lenne tudomása. Nincs semmi, amit a Hatalmas Brahmá ne ismerne fel.’ Ez az oka annak, hogy nem mondom ki azt a jelenlétükben, hogy én sem tudom, hogy hol lehet ezt a négy nagy elemet ... maradéktalanul megszüntetni. Így aztán hibásan cselekedtél, helytelenül tetted, amikor elhagytad a Magasztost, azért hogy másutt keresd a választ erre a kérdésre. Menj egyenesen vissza a Magasztoshoz, és megérkezvén bátran tedd fel neki ezt a kérdést. És akármilyen választ ad erre, el kell fogadnod azt.”

Ezután – éppen annyi idő alatt, amíg egy erős ember behajlított karját kinyújtja vagy kinyújtott karját behajlítja – a szerzetes eltűnt a Brahma-világból, és azonnal megjelent előttem. Meghajolt előttem és leült az egyik oldalamba. És amint ott ült, ezt mondta:

– Uram, mondd hol lehet ezt a négy nagy elemet – a föld elemi tulajdonságát, a víz elemi tulajdonságát, a tűz elemi tulajdonságát, és a szél elemi tulajdonságát – maradéktalanul megszüntetni?

Mikor ezt kérdezte, én így válaszoltam neki:

– Egyszer, szerzetes, néhány tengeri kereskedő fogott egy part-kereső madarat és magukkal vitték a hajójukra. Amikor nem látták már a partot, elengedték a madarat. Az pedig elrepült keletnek, délnek, nyugatnak, északnak, egyenesen fel a látóhatár legmagasabb pontjáig, és felszárnnyalt egészen az égtájak tengelyéig. Hogyha pedig bármelyik irányban meglátta a partot, odarepült. Viszont, ha egyik irányban sem látta a partot, egyenesen visszatért a hajóra. Pont ugyanígy mentél el te is szerzetes, egészen a Brahma-világig, hogy kérdésedre választ találj, és aztán egyenesen visszajöttél elé.

A kérdésedet azonban nem úgy kell feltenni, hogy „Hol lehet ezt a négy nagy elemet - a föld elemi tulajdonságát, a víz elemi tulajdonságát, a tűz elemi tulajdonságát, és a szél elemi tulajdonságát - maradéktalanul megszüntetni?” Hanem ekképpen kell azt megfogalmazni:

Hol van az, ahol nincs alapja a víz a föld a tűz és a szél létezésének?

Hol van az, ahol a hosszú és rövid, durva és finom, jó és rossz, név és forma véget ért?

És a válasz erre (pedig) az, hogy:

Ahol a tudat határtalan, és fénye mindent betölt,

Ott a víz, föld, tűz és szél sem létezik,

Ott a hosszú és rövid, durva és finom, jó és rossz, név és forma véget ért.

A tudat tevékenységének megszüntetésével ez mind véget ért.

Ez az, amit a Magasztos mondott. És Kévatta, a háztulajdonos megelégedett és boldogságot talált a Magasztos szavaiban.

1. szó szerint “gandhári” [↩](#)

2. szó szerint Mani-féle (Mani a szellemek/koboldok ([jakkha](#)) vezére a buddhista hitvilágban, aki meghallja a hívők segítségkérését és megjelenik) [↩](#)

Így készült:

Fordította: Koltai László

Forrás: [DN 11, Thanissaro Bhikku](#), angol

Szerzői jogok: Koltai László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

DN 15 Mahā-nidāna Sutta – Az okról szóló nagy beszéd

Fordította: Hadházi Zsolt

DN 15, PTS D II 55

Függő keletkezés

Úgy hallottam, hogy egy alkalommal a Magasztos a Kuruk közt lakott. Nos, a Kuruknak van egy városuk, amit Kammaszadhammának hívnak. Ott a tiszteletreméltó Ánanda odament a Magasztoshoz, érkezésekor meghajolt felé, majd leült az egyik oldalra. Ahogy ott ült, ekképp szólt a Magasztoshoz:

– Csodálatos, uram, elképesztő, hogy milyen mély is a függő keletkezés, s mennyire mély a megjelenése, és nekem mégis annyira tisztán látszik, amennyire csak lehet.

– Ne mondd ezt, Ánanda! Ne mondd ezt! A függő keletkezés mély, s mély annak megjelenése. Azért van ez, mert nem értik, nem látják át ezt a Tant, mert ez a nemzedék olyan, mint egy összekuszált madzag, egy csomós fonálgombolyag, összegubancolt káka és nád, s nem jutnak túl a létforgatagon, a megfosztottság, fájdalom és rossz végzet síkjain.

Ha valakit megkérdeznek „Van-e az öregedésnek és halálnak bemutatható előfeltétele?” akkor azt kéne válaszolnia „Igen, van.”

Ha valakit megkérdeznek „Milyen előfeltételből következik az öregedés és halál?” akkor azt kéne válaszolnia „Az öregedés és halál a születésből, mint előfeltételükből fakadnak.”

Ha valakit megkérdeznek „Van-e a születésnek bemutatható előfeltétele?” akkor azt kéne válaszolnia „Igen, van.”

Ha valakit megkérdeznek „Milyen előfeltételből következik a születés?” akkor azt kéne válaszolnia „A születés a keletkezésből, mint előfeltételéből fakad.”

Ha valakit megkérdeznek „Van-e a keletkezésnek bemutatható előfeltétele?” akkor azt kéne válaszolnia „Igen, van.”

Ha valakit megkérdeznek „Milyen előfeltételből következik a keletkezés?” akkor azt kéne válaszolnia „A keletkezés a ragaszkodásból, mint előfeltételéből fakad.”

Ha valakit megkérdeznek „Van-e a ragaszkodásnak bemutatható előfeltétele?” akkor azt kéne válaszolnia „Igen, van.”

Ha valakit megkérdeznek „Milyen előfeltételből következik a ragaszkodás?” akkor azt kéne válaszolnia „A ragaszkodás a vágyból, mint előfeltételéből fakad.”

Ha valakit megkérdeznek „Van-e a vágnak bemutatható előfeltétele?” akkor azt kéne válaszolnia „Igen, van.”

Ha valakit megkérdeznek „Milyen előfeltételből következik a vágy?” akkor azt kéne válaszolnia „A vágy az érzésből, mint előfeltételéből fakad.”

Ha valakit megkérdeznek „Van-e az érzésnek bemutatható előfeltétele?” akkor azt kéne válaszolnia „Igen, van.”

Ha valakit megkérdeznek „Milyen előfeltételből következik az érzés?” akkor azt kéne válaszolnia „Az érzés a kapcsolatból, mint előfeltételéből fakad.”

Ha valakit megkérdeznek „Van-e a kapcsolatnak bemutatható feltétele?” akkor azt kéne válaszolnia „Igen, van.”

Ha valakit megkérdeznek „Milyen előfeltételből következik a kapcsolat?” akkor azt kéne válaszolnia „A kapcsolat a név-és-alakból, mint előfeltételéből fakad.”

Ha valakit megkérdeznek „Van-e a név-és-alaknak bemutatható feltétele?” akkor azt kéne válaszolnia „Igen, van.”

Ha valakit megkérdeznek „Milyen előfeltételből következik a név-és-alak?” akkor azt kéne válaszolnia „A név-és-alak a tudatból, mint előfeltételéből fakad.”

Ha valakit megkérdeznek „Van-e a tudatnak bemutatható feltétele?” akkor azt kéne válaszolnia „Igen, van.”

Ha valakit megkérdeznek „Milyen előfeltételből következik a tudat?” akkor azt kéne válaszolnia „A tudat a név-és-alakból, mint előfeltételéből fakad.”

Így, Ánanda, a név-és-alakból, mint előfeltételből fakad a tudat. A tudatból, mint előfeltételből fakad a név-és-alak. A név-és-alakból, mint előfeltételből fakad a kapcsolat. A kapcsolatból, mint előfeltételből fakad az érzés. Az érzésből, mint előfeltételből fakad a vágy. A vágyból, mint előfeltételből fakad a ragaszkodás. A ragaszkodásból, mint előfeltételből fakad a keletkezés. A keletkezésből, mint előfeltételből fakad a születés. A születésből, mint előfeltételből fakad az öregség, a halál, a szomorúság, a siránkozás, a fájdalom, az aggodalom és a kétségbeesés. Így van a szenvedés eredetének egésze.

– „A születésből, mint előfeltételből fakad az öregség és a halál.” Így mondatott. És ekképp lehet megérteni, hogyan fakad a születésből, mint előfeltételből az öregedés és a halál. Ha nem volna egyáltalán születés, semmilyen módon, semminek és sehol – tehát, az isteneké az istenek állapotában, a mennyeieké a mennyeiek állapotában, a szellemeké a szellemek állapotában, a démonoké a démonok állapotában, az embereké az emberek állapotában, a négylábúaké a négylábúak állapotában, a madaraké a madarak állapotában, a kígyóké a kígyók állapotában, vagy bármilyen lényé az ő saját állapotában – a születés teljes hiányában, a születés teljes megszűnésétől meg lehetne különböztetni az öregedést és a halált?

– Nem, uram.

– Így hát, ez egy ok, ez egy érv, ez egy eredet, ez egy előfeltétele az öregségnek és halálnak, vagyis a születés.

– „A keletkezésből, mint előfeltételből fakad a születés.” Így mondatott. És ekképp lehet megérteni, hogyan fakad a keletkezésből, mint előfeltételből a születés. Ha nem volna egyáltalán keletkezés, semmilyen módon, semminek sehol – tehát, az érzéki keletkezés, az alaki keletkezés, vagy az alaktalan keletkezés – a keletkezés teljes hiányában, a keletkezés megszűnésétől meglehetne különböztetni a születést?

– Nem, uram.

– Így hát, ez egy ok, ez egy érv, ez egy eredet, ez egy előfeltétele a születésnek, vagyis a keletkezés.

– „A ragaszkodásból, mint előfeltételből fakad a keletkezés.” Így mondatott. És ekképp lehet megérteni, hogyan fakad a ragaszkodásból, mint előfeltételből a keletkezés. Ha nem volna egyáltalán ragaszkodás, semmilyen módon, semminek sehol – tehát, ragaszkodás az érzékiséghez, ragaszkodás a szabályokhoz és gyakorlatokhoz, ragaszkodás a nézetekhez, vagy ragaszkodás az én képzetéhez – a ragaszkodás teljes hiányában, a ragaszkodás megszűnésétől meglehetne különböztetni a keletkezést?

– Nem, uram.

– Így tehát, ez egy ok, ez egy érv, ez egy eredet, ez egy előfeltétele a keletkezésnek, vagyis a ragaszkodás.

– „A vágyból, mint előfeltételből fakad a ragaszkodás.” Így mondatott. És ekképp lehet megérteni, hogyan fakad a vágyból, mint előfeltételből a ragaszkodás. Ha nem volna egyáltalán vágy, semmilyen módon, semminek sehol – tehát, az érzékiség utáni vágy, a keletkezés utáni vágy, a nem keletkezés utáni vágy – a vágy teljes hiányában, a vágy megszűnésétől meglehetne különböztetni a ragaszkodást?

– Nem, uram.

– Így tehát, ez egy ok, ez egy érv, ez egy eredet, ez egy előfeltétele a ragaszkodásnak, vagyis a vágy.

– „Az érzésből, mint előfeltételből fakad a vágy.” Így mondatott. És ekképp lehet megérteni, hogyan fakad az érzésből, mint előfeltételből a vágy. Ha nem volna egyáltalán érzés, semmilyen módon, semminek sehol – tehát, a szemben levő kapcsolatból születő érzés, a fülben levő kapcsolatból születő érzés, az orrban levő kapcsolatból születő érzés, a nyelvben levő kapcsolatból születő érzés, a testben levő kapcsolatból születő érzés, az elmében levő kapcsolatból születő érzés – az érzés teljes hiányában, az érzés megszűnésétől meglehetne különböztetni a vágyat?

– Nem, uram.

– Így hát, ez egy ok, ez egy érv, ez egy eredet, ez egy előfeltétele a vágnak, vagyis az érzés.

– Nos, a vágy függ az érzéstől, a keresés függ a vágytól, az elérés függ a kereséstől, a megbizonyosodás függ az eléréstől, a sóvárgás és a szenvedély függ a megbizonyosodástól, a ragaszkodás függ a sóvárgástól és a szenvedélytől, a birtoklás függ a ragaszkodástól, a fukarság függ a birtoklástól, a féltés függ a fukarságtól, és a féltés miatt, a féltéstől függően, különböző gonosz, káros jelenség jön létre: a botok és kések felvétele; összetűzések, veszekedések, és viták; vádaskodás, feleket megosztó beszéd, és hazugságok.

– És ekképp lehet megérteni hogyan van, mert a féltés miatt különböző gonosz, káros jelenség jön létre: a botok és kések felvétele; összetűzések, veszekedések, és viták; vádaskodás, feleket megosztó beszéd, és hazugságok. Ha nem volna egyáltalán féltés, semmilyen módon, semminek sehol, a féltés teljes hiányában, a féltés teljes megszűnésétől a különböző gonosz, káros jelenség - a botok és kések felvétele; összetűzések, veszekedések, és viták; vádaskodás, feleket megosztó beszéd, és hazugságok – létrejönne?

– Nem, uram.

– Így hát, ez egy ok, ez egy érv, ez egy eredet, ez egy előfeltétele a különböző gonosz, káros jelenség - a botok és kések felvétele; összetűzések, veszekedések, és viták; vádaskodás, feleket megosztó beszéd, és hazugságok – létrejöttére, vagyis a féltés.

– „A féltés függ a fukarságtól.” Így mondatott. És ekképp lehet megérteni hogyan függ a féltés a fukarságtól. Ha nem volna egyáltalán fukarság, semmilyen módon, semminek sehol, a fukarság teljes hiányában, a fukarság teljes megszűnésétől meglehetne különböztetni a féltést?

– Nem, uram.

– Így hát, ez egy ok, ez egy érv, ez egy eredet, ez egy előfeltétele a féltésnek, vagyis a fukarság.

(Hasonlóan visszafele a feltételek láncolatán: fukarság, ragaszkodás, birtoklás, sóvárgás és szenvedély, megbizonyosodás, elérés, s keresés.)

– „A keresés függ a vágytól.” Így mondatott. És ekképp lehet megérteni, hogyan függ a keresés a vágytól. Ha nem volna vágy egyáltalán, semmilyen módon, semminek sehol – tehát, az érzékiség utáni vágy, a keletkezés utáni vágy, a nem keletkezés utáni vágy – a vágy teljes hiányában, a vágy megszűnésétől meglehetne különböztetni a keresést?

– Nem, uram.

– Így hát, ez egy ok, ez egy érv, ez egy eredet, ez egy előfeltétele a keresésnek, vagyis a vágy. Így, Ánanda, ez a két jelenség [az feltételek láncolata a vágytól a születés, öregség és halálig, és a feltételek láncolata a vágytól a veszekedésekig, stb.], miként egy kettősség, egy helyre folyik vissza az érzésben.

– „A kapcsolatból, mint előfeltételből fakad az érzés.” Így mondatott. És ekképp lehet érteni, hogyan fakad a kapcsolatból, mint előfeltételből az érzés. Ha nem volna egyáltalán kapcsolat, semmilyen módon, semminek sehol – tehát, kapcsolat a szemben, kapcsolat a fülben, kapcsolat az orrban, kapcsolat a nyelvben, kapcsolat a testben, vagy kapcsolat az elmében – a kapcsolat teljes hiányában, a kapcsolat teljes megszűnésétől meglehetne különböztetni az érzést?

– Nem, uram.

– Így hát, ez egy ok, ez egy érv, ez egy eredet, ez egy előfeltétele az érzésnek, vagyis a kapcsolat.

– „A név-és-alakból, mint előfeltételből fakad a kapcsolat.” Így mondatott. És ekképp lehet érteni, hogyan fakad a név-és-alakból, mint előfeltételből a kapcsolat. Ha a tulajdonságok, jellegzetességek, jellegek, jelzők, amik által van a név-csoport (tudati tevékenység) leírása teljesen hiányozna, vajon a megnevezés-kapcsolat az alak-csoportra (az anyagi test) nézve megkülönböztethető lenne?

– Nem, uram.

– Ha az átalakulások, jelek, jellegek, és jelzők, amik által van az alak-csoport leírása, teljesen hiányozna, az ellenállás-kapcsolat a név-csoportra nézve megkülönböztethető lenne?

– Nem, uram.

– Ha az átalakulások, jelek, jellegek, és jelzők, amik által van a név-csoport és az alak-csoport

leírása, mind hiányozna, vajon a megnevezés-kapcsolat, vagy az ellenállás-kapcsolat megkülönböztethető lenne?

– Nem, uram.

– Így hát, ez egy ok, ez egy érv, ez egy eredet, ez egy előfeltétele a kapcsolatnak, vagyis a név-és-alak.

– „A tudatból, mint előfeltételből fakad a név-és-alak.” Így mondatott. És ekképp lehet megérteni, hogyan fakad a tudatból, mint előfeltételből a név-és-alak. Ha a tudat nem szállna alá az anya méhében, meg tudna formálódni a név-és-alak a méhben?

– Nem, uram.

– Ha, miután alászállt a méhbe, a tudat eltávozna, a név-és-alak létrejöhetne erre a világra?

– Nem, uram.

– Ha a fiatal fiú, vagy lány tudatát el kéne vágni, vajon a név-és-alak megérne, felnőne, elérné az érettséget?

– Nem, uram.

– Így hát, ez egy ok, ez egy érv, ez egy eredet, ez egy előfeltétele a név-és-alaknak, vagyis a tudat.

– A név-és-alakból, mint előfeltételből fakad a tudat.” Így mondatott. És ekképp lehet érteni, hogyan fakad a név-és-alakból, mint előfeltételből a tudat. Ha a tudat nem vetné meg a lábát a név-és-alakban, vajon a születés, öregség, halál, és szenvedés eredetének létrejöttét meglehetne különböztetni a jövőben?

– Nem, uram.

– Így hát, ez egy ok, ez egy érv, ez egy eredet, ez egy előfeltétele a tudatnak, vagyis a név-és-alak.

– Ez az a mérték, ameddig van születés, öregség, halál, eltávozás, s újraszületés. Ez az a mérték, ameddig vannak a megnevezésnek, kifejezésnek és elképzelésnek eszközei. Ez az a mérték, ameddig a megkülönböztetés hatóköre kiterjed, a mérték, ameddig a kör forog, hogy megjelenítse a megkülönböztethetőségét ennek a világnak – vagyis, a név-és-alak együtt a tudattal.

Elképzelések az énről

– Ánanda, milyen mértékben képzeled el valaki az ént? Vagy úgy képzeled el az ént, mint ami alakkal és végességgel bír, így elképzelve: „Az én énem alakkal és végességgel bír.” Vagy, úgy képzeled el az ént, mint ami alakkal és végtelenséggel bír, így elképzelve: „Az én énem alakkal és végtelenséggel bír.” Vagy, úgy képzeled el az ént, mint ami alaktalan és véges, így elképzelve: „Az én énem alaktalan és véges.” Vagy, úgy képzeled el az ént, mint ami alaktalan és végtelen, így elképzelve: „Az én énem alaktalan és végtelen.”

Nos, aki, mikor elképzeled az ént, úgy képzeled el, mint ami alakkal és végességgel bír, vagy ami alakkal és végességgel bír a jelenben, vagy olyan természetű, ami [természetszerűleg] alakkal és végességgel fog bírni [a jövőben/a halál után], vagy azt hiszi, hogy „Bár most még nem olyan, de én átváltoztatom olyanná.” Ebben az esetben, helyes azt mondani, hogy egy alakkal és végességgel bíró én rögzült képzetének megszállottja.

Aki, mikor elképzeled az ént, úgy képzeled el, mint ami alakkal és végtelenséggel bír, vagy ami alakkal és végtelenséggel bír a jelenben, vagy olyan természetű, ami [természetszerűleg] alakkal és végtelenséggel fog bírni [a jövőben/a halál után], vagy azt hiszi, hogy „Bár most még nem olyan, de én átváltoztatom olyanná.” Ebben az esetben, helyes azt mondani, hogy egy alakkal és végtelenséggel bíró én rögzült képzetének megszállottja.

Aki, mikor elképzeled az ént, úgy képzeled el, mint ami alaktalan és véges, vagy ami alaktalan és véges a jelenben, vagy olyan természetű, ami [természetszerűleg] alaktalan és véges lesz [a jövőben/a halál után], vagy azt hiszi, hogy „Bár most még nem olyan, de én átváltoztatom olyanná.” Ebben az esetben, helyes azt mondani, hogy egy alaktalan és véges én rögzült képzetének megszállottja.

Aki, mikor elképzeled az ént, úgy képzeled el, mint ami alaktalan és végtelen, vagy ami alaktalan és végtelen a jelenben, vagy olyan természetű, ami [természetszerűleg] alaktalan és végtelen lesz [a jövőben/a halál után], vagy azt hiszi, hogy „Bár most még nem olyan, de én átváltoztatom olyanná.” Ebben az esetben, helyes azt mondani, hogy egy alaktalan és végtelen én rögzült képzetének megszállottja.

Nem-elképzelése az énnak

– Ánanda, milyen mértékben nem képzeled el valaki az ént? Vagy nem úgy képzeled el az ént, mint ami alakkal és végességgel bír, nem így elképzelve: „Az én énem alakkal és végességgel bír.” Vagy, nem úgy képzeled el az ént, mint ami alakkal és végtelenséggel bír, nem így elképzelve: „Az én énem alakkal és végtelenséggel bír.” Vagy, nem úgy képzeled el az ént, mint ami alaktalan és véges, nem így elképzelve: „Az én énem alaktalan és véges.” Vagy, nem úgy képzeled el az ént, mint ami alaktalan és végtelen, nem így elképzelve: „Az én énem alaktalan és végtelen.”

Nos, aki, mikor nem képzei el az ént, nem úgy képzei el, mint ami alakkal és végességgel bír, vagy ami alakkal és végességgel bír a jelenben, vagy olyan természetű, ami [természetszerűleg] alakkal és végességgel fog bírni [a jövőben/a halál után], vagy nem hiszi azt, hogy „Bár most még nem olyan, de én átváltoztatom olyanná.” Ebben az esetben, helyes azt mondani, hogy egy alakkal és végességgel bíró én rögzült képzetének nem megszállottja.

Aki, mikor nem képzei el az ént, nem úgy képzei el, mint ami alakkal és végtelenséggel bír, vagy ami alakkal és végtelenséggel bír a jelenben, vagy olyan természetű, ami [természetszerűleg] alakkal és végtelenséggel fog bírni [a jövőben/a halál után], vagy nem hiszi azt, hogy „Bár most még nem olyan, de én átváltoztatom olyanná.” Ebben az esetben, helyes azt mondani, hogy egy alakkal és végtelenséggel bíró én rögzült képzetének nem megszállottja.

Aki, mikor nem képzei el az ént, nem úgy képzei el, mint ami alaktalan és véges, vagy ami alaktalan és véges a jelenben, vagy olyan természetű, ami [természetszerűleg] alaktalan és véges lesz [a jövőben/a halál után], vagy nem hiszi azt, hogy „Bár most még nem olyan, de én átváltoztatom olyanná.” Ebben az esetben, helyes azt mondani, hogy egy alaktalan és véges én rögzült képzetének nem megszállottja.

Aki, mikor nem képzei el az ént, nem úgy képzei el, mint ami alaktalan és végtelen, vagy ami alaktalan és végtelen a jelenben, vagy olyan természetű, ami [természetszerűleg] alaktalan és végtelen lesz [a jövőben/a halál után], vagy nem hiszi azt, hogy „Bár most még nem olyan, de én átváltoztatom olyanná.” Ebben az esetben, helyes azt mondani, hogy egy alaktalan és végtelen én rögzült képzetének nem megszállottja.

Vélekedések az énről

Ánanda, milyen mértékben vélekedik valaki az énről? Az érzést véelve énnak, úgy véli „Az érzés az én énem” [vagy] „Az érzés nem az én énem: Az én énem tudatlan [az érzésre]” [vagy] „Sem az érzés nem az én énem, és nem is tudatlan az énem az érzésre, hanem inkább az én énem érez, az énem alanya az érzésnek.”

Nos, aki azt mondja, „Az érzés az én énem” azt ekképp kéne megszólítani: „Három érzés van, barátom – a kellemes érzése, a fájdalmas érzése, és a sem kellemes sem fájdalmas érzése. E három közül melyiket véled az énnak?” Abban a pillanatban, mikor a kellemeset érzik, nem érzik a fájdalmasat, sem pedig a sem kellemes sem fájdalmasat. Csak a kellemeset érzik abban a pillanatban. Abban a pillanatban, mikor a fájdalmasat érzik, nem érzik a kellemeset, sem pedig a sem kellemes sem fájdalmasat. Csak a fájdalmasat érzik abban a pillanatban. Abban a pillanatban, mikor a sem kellemes sem fájdalmasat érzik, nem érzik a kellemeset, sem pedig a fájdalmasat. Csak a sem kellemes sem

fájdalmasat érzik abban a pillanatban.

Nos, egy kellemes érzés állandótlan, létrehozott, feltételektől függő, alávetett az eltávozásnak, a felbomlásnak, az elhalványulásnak, és a megszűnésnek. Egy fájdalmas érzés állandótlan, létrehozott, feltételektől függő, alávetett az eltávozásnak, a felbomlásnak, az elhalványulásnak, és a megszűnésnek. Egy sem kellemes sem fájdalmas érzés állandótlan, létrehozott, feltételektől függő, alávetett az eltávozásnak, a felbomlásnak, az elhalványulásnak, és a megszűnésnek. Egy kellemes érzést az „én énemnek” érezve, a saját kellemes érzésének megszűnésével az „én énem” is eltűnt. Egy fájdalmas érzést az „én énemnek” érezve, a saját fájdalmas érzésének megszűnésével az „én énem” is eltűnt. Egy sem kellemes sem fájdalmas érzést az „én énemnek” érezve, a saját sem kellemes sem fájdalmas érzésének megszűnésével az „én énem” is eltűnt.

Az ént abban a közvetlen jelenben állandótlannak, kellemesbe és fájdalmasba kötözöttnek, létrejövésnek és elmúlásnak alávetettnek véli, így vélekedik az, aki azt mondja „Az érzés az én énem.” Ilyenképp, Ánanda, nem látja megfelelőnek az érzést az ének vélni.

Annak az embernek, aki azt mondja „Az érzés nem az én énem: Az én énem tudatlan [az érzésre]” azt ekképp kéne megszólítani: „Barátom, mikor semmiféle érzést nem tapasztalsz, lehet egy olyan gondolat, hogy „Én vagyok”?”

– Nem, uram.

– Ilyenképp, Ánanda, nem látja megfelelőnek azt vélni, hogy „Az érzés nem az én énem: Az én énem tudatlan [az érzésre].”

Annak az embernek, aki azt mondja „Sem az érzés nem az én énem, és nem is tudatlan az énem az érzésre, hanem inkább az én énem érez, az énem alanya az érzésnek.” azt ekképp kéne megszólítani: „Barátom, ha minden érzés és minden módon megszűnne maradéktalanul, akkor, hogy már érzések egyáltalán nincsenek, mivel az érzések megszűntek, lenne olyan gondolat, hogy „Én vagyok”?”

– Nem, uram.

– Ilyenképp, Ánanda, nem látja megfelelőnek azt vélni, hogy „Sem az érzés nem az én énem, és nem is tudatlan az énem az érzésre, hanem inkább az én énem érez, az énem alanya az érzésnek.”

Nos, Ánanda, egészen addig, amíg egy szerzetes nem véli az érzést az ének, sem pedig az ént arra tudatlannak, nem is véli „Az én énem érez, az énem alanya az érzésnek” akkor, nem vélekedve ily módon, akkor nem tartja fent semmi (nem ragaszkodik semmihez sem) a világon. Fenntartottság nélkül nem zaklatott. Nem zaklatottan, teljesen megszabadult legbelül. Felismeri „A születésnek vége, a szent élet beteljesítve, a feladat elvégeztetett. Nincs több semmi e világért.”

Ha valaki is azt mondaná egy szerzetesre vonatkozóan, akinek a tudata így megszabadult, hogy „A Tathágata létezik a halál után” ez az ő nézete, az félreértés volna; hogy „A Tathágata nem létezik a halál után”... hogy „A Tathágata létezik is meg nem is létezik a halál után”... hogy „A Tathágata sem létezik, sem nem létezik a halál után” ez az ő nézete, az félreértés volna. Miért? Közvetlenül tudva a megnevezés mértékét és a megnevezés tárgyainak mértékét, a kifejezés mértékét és a kifejezés tárgyainak mértékét, a leírás mértékét és a leírás tárgyainak mértékét, a megkülönböztetés mértékét és a megkülönböztetés tárgyainak mértékét, a mértéket ameddig a kör forog: Közvetlenül látva ezt, a szerzetes megszabadult. [Azt mondani] „A szerzetes megszabadult, közvetlenül tudva ezt, nem lát, nem tud, ez az ő véleménye” az félreértés lenne.

A tudat hét szintje

– Ánanda, hét szintje van a tudatnak és két szférája. Melyik hét?

Vannak lények a test megosztottságával és az észlelés megosztottságával, mint az emberek, egyes istenek, és egyes lények az alsóbb birodalmakban. Ez a tudat első szintje.

Vannak lények a test megosztottságával és az észlelés egyedülállóságával, mint az istenek a Brahma seregében, amiket az első [elmélyedés] hozott létre és egyes lények a megosztottság négy birodalmában. Ez a tudat második szintje.

Vannak lények a test egyedülállóságával és az észlelés megosztottságával, mint a Sugárzó Istenek. Ez a tudat harmadik szintje.

Vannak lények a tudat egyedülállóságával és az észlelés egyedülállóságával, mint a Szépségesen Ragyogó Istenek. Ez a tudat negyedik szintje.

Vannak lények, akik az [anyagi] alak észleléseit teljesen meghaladva, az ellenállás észleléseinek megszűnésével, és nem figyelve a megosztottság észleléseire, azt gondolva „Végtelen tér” megérkeznek a tér végtelenségének síkjára. Ez a tudat ötödik állapota.

Vannak lények, akik a tér végtelenségének síkját teljesen meghaladva, gondolva „Végtelen tudat” megérkeznek a tudat végtelenségének síkjára. Ez a tudat hatodik szintje.

Vannak lények, akik a tudat végtelenségének síkját meghaladva, gondolva „Nincs semmi” megérkeznek a semmiség síkjára. Ez a tudat hetedik szintje.

A nem-észlelő lények síkja, és a második, a sem észlelés sem nem-észlelés síkja. [Ez a két szféra.]

Nos, a tudat első szintjére nézve – a lények a test megosztottságával és az észlelés megosztottságával, mint az emberek, egyes istenek és egyes lények az alsóbb birodalmakban: Ha valaki tisztán látja azt [a szintjét a tudatnak], tisztán látja eredetét, tisztán látja eltávozását, tisztán látja annak csábítását, tisztán látja annak hátulütőit, tisztán látja a menekülést belőle, vajon helyes lenne, annak [a tisztán látásnak] a segítségével élvezetet találni benne?

– Nem, uram.

(Hasonlóképp a többi szintjével a tudatnak és a két szférával.)

– Ánanda, mikor tudva – ahogy valójában vannak – az eredet, az eltávozás, a csábítás, a hátulütő – és a menekülés belőle – a tudat eme hét szintjét és a két szférát, a szerzetes megszabadul a maradék ragaszkodástól, olyan szerzetesnek mondják, aki a tisztán látás által szabadult meg.

Nyolc Megszabadulás

– Ánanda, ez a nyolc megszabadulás létezik. Melyik nyolc?

Alakkal bírva, látja az alakot. Ez az első megszabadulás.

Nem észleli az alakot belsőleg, az alakot külsőleg látja. Ez a második megszabadulás.

Csak a szépre törekszik. Ez a harmadik megszabadulás.

Az [anyagi] alak észleléseit teljesen meghaladva, az ellenállás észleléseinek megszűnésével, és nem figyelve a megosztottság észleléseire, azt gondolva „Végtelen tér” belép és megmarad a tér végtelenségének síkján. Ez a negyedik megszabadulás.

A tér végtelenségének síkját teljesen meghaladva, gondolva „Végtelen tudat” belép és megmarad a tudat végtelenségének síkján. Ez az ötödik megszabadulás.

A tudat végtelenségének síkját teljesen meghaladva, gondolva „Nincs semmi” belép és megmarad a semmiség síkján. Ez a hatodik megszabadulás.

A semmiség síkját teljesen meghaladva, belép és megmarad a sem észlelés sem nem-észlelés síkján. Ez a hetedik megszabadulás.

A sem észlelés sem nem-észlelés síkját teljesen meghaladva, belép és megmarad az észlelés és érzés megszűnésében. Ez a nyolcadik megszabadulás.

Nos, mikor a szerzetes eléri a nyolc megszabadulást előremenet, visszamenet, előremenet és

visszamenet, mikor eléri azokat és kiemelkedik belőlük ahol csak akar, ahogy csak akar, ameddig csak akar, mikor a tudati szennyeződések által belép és megmarad a szennyeződés mentes tudatosság-szabadulásban és tisztán látás-szabadulásban, közvetlenül tudva és megvalósítva azt az itt és mostban, olyan szerzetesnek hívják, aki mindkét módon megszabadult. És egy másik mindkét módon való megszabadulásra nézve, ami magasabb vagy kifinomultabb ennél, olyan nincs.

Ez az, amit a Magasztos mondott. Elégedetten, a tiszteletreméltó Ánanda örvendezett a Magasztos szavaiban.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: [DN 15, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

DN 16 Mahā-parinibbāna Sutta – A Buddha halála (részlet)

Fordította: Vekerdi József

DN 16, PTS DN II 72

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

... Amikor a Magasztos elegendőnek látta a Nádikában töltött időt, szólt a tiszteletreméltó

Anandának:

– Induljunk, Ánanda, menjünk Vészálíba!

– Igen, uram – válaszolta engedelmesen a Magasztosnak a tiszteletreméltó Ánanda. Ekkor a Magasztos nagyszámú szerzetes kíséretében útra kelt Vészálíba. Ott egy ideig Vészáliban tartózkodott a Magasztos, Ambapáli ligetében. [...] Ambapáli táncosnő hírét vette:

– A Magasztos Vészálíba érkezett, Vészáliban tartózkodik, az én mangóligetemben!

Ekkor Ambapáli táncosnő befogatott pompásnál pompásabb kocsikba, maga is felszállt az egyik pompás kocsira, és pompásnál pompásabb kocsikon kihajtatott Vészálíból, mangóligetébe hajtattott. Ameddig kocsin volt, kocsin ment, majd leszállt a kocsiról, és gyalog ment tovább a Magasztoshoz. Odaérkezve, köszöntötte a Magasztost, és leült előtte. A Magasztos a Tanról szóló beszédekkel oktatta, buzdította, serkentette, örvendeztette az előtte ülő Ambapáli táncosnőt. Ezután Ambapáli táncosnő, akit a Magasztos a Tanról szóló beszédekkel oktatott, buzdított, serkentett, örvendeztetett, így szólt a Magasztoshoz:

– Fogadja el meghívásomat a Magasztos holnap ebédre a szerzetesek gyülekezetével együtt!

A Magasztos hallgatással fejezte ki beleegyezését. [...]

Miután a Magasztos evett, és befejezte az étkezést, Ambapáli táncosnő fogott egy alacsony széket, és leült előtte. Amikor leült, így szólt a Magasztoshoz Ambapáli táncosnő:

– Uram, ezt a ligetet Buddhának és a szerzetesek közösségének ajándékozom.

A Magasztos elfogadta a ligetet. [...]

Amikor a Magasztos elegendőnek látta az Ambapáli ligetében töltött időt, szólt a tiszteletreméltó Ánandának:

– Induljunk, Ánanda, menjünk Béluva faluba!

– Igen, uram – válaszolta engedelmesen a Magasztosnak a tiszteletreméltó Ánanda. Ekkor a Magasztos nagyszámú szerzetes kíséretében útra kelt Béluva faluba. Ott egy ideig Béluvában tartózkodott a Magasztos. Itt a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Szerzetesek, induljatok Vészálí vidékére, és igyekezzetek barátságos, kellemes, tetszetős helyet keresni az esős évszakra. Én itt, Béluva faluban akarom eltölteni az esős évszakot.

– Igen, urunk – válaszolták engedelmesen a Magasztosnak a szerzetesek, és Vészálí vidékén igyekeztek barátságos, kellemes, tetszetős helyet keresni az esős évszakra. A Magasztos Béluva faluban töltötte az esős évszakot.

Az esős évszak idején súlyos rosszullét fogta el a Magasztost. Halálos, heves fájdalmai támadtak. A Magasztos mindezt eszméleténél maradva, világos tudattal, panasz nélkül viselte el, és így szólt magában:

– Nem volna helyes, ha az engem kiszolgálók értesítése nélkül, ha a szerzetesek közösségének megtekintése nélkül távoznám a nirvánába. Inkább erővel eltávoztatom magamtól ezt a betegséget, és az életerőt visszatartva magamban, várakozom.

Ekkor a Magasztos erővel eltávoztatta magától a betegséget, és az életerőt visszatartva magában, várakozott. Ekkor elmúlt a Magasztos betegsége.

Amikor elmúlt a Magasztos betegsége, és megszűntek fájdalmai, kilépett az épületből, és az épület árnyékos oldalán leült az odakészített ülőhelyre. Ekkor a tiszteletreméltó Ánanda a Magasztos elé járult, köszöntötte a Magasztost, és leült előtte. Előtte ülve, így szólt a Magasztoshoz a tiszteletreméltó Ánanda:

– Uram, örvendetes, hogy a Magasztos jobban van! Uram, öröm, hogy a Magasztos jobban érzi magát! Uram, a Magasztos rosszullétekor az én testem is mintha részegítő italtól ittasodott volna meg. Nem láttam az égtájakat, és a tanításokra sem tudtam gondolni. Csupán egyben bizakodtam, uram: „Nem fog a Magasztos a nirvánába távozni, mielőtt a szerzetesek közösségéről még egyszer rendelkeznek.”

– Mit várhat még tőlem a szerzetesek közössége, Ánanda? Feltártam a Tant, Ánanda, és nem tettem különbséget belső és külső között. A Beérkezett nem szorította markába tanításait, Ánanda. Ha valaki ezt gondolja: „Nekem kell a szerzetesek közösségét vezetnem”, vagy „Reám van bízva a szerzetesek közössége”, az esetleg rendelkezhetik a szerzetesek közösségéről. A Beérkezett nem gondolja ezt: „Nekem kell a szerzetesek közösségét vezetnem”, vagy „Reám van bízva a szerzetesek közössége”. Így tehát, Ánanda, milyen vonatkozásban rendelkezhetnék még a Beérkezett a szerzetesek közösségéről? Én most már megtört, koros, öreg ember vagyok, életutam végét járom, nyolcvanadik

éveimet töltöm. Mint ahogyan, Ánanda, a rozoga szekér akadozva vonszolja magát, ugyanolyan akadozva vonszolja magát a Beérkezett teste. [...]

Önmagatokban keressetek tehát világosságot, Ánanda, önmagatokban keressetek menedéket, más menedék nélkül. A Tanban keressetek világosságot, a Tanban keressetek menedéket, más menedék nélkül. [...]

Az a szerzetes, Ánanda, aki akár most, akár távozásom után önmagában keres világosságot, önmagában keres menedéket, más menedék nélkül, és a Tanban keres világosságot, a Tanban keres menedéket, más menedék nélkül, az ilyen tanulni vágyó szerzetes méltó a szerzetesi névre. [...]

Ánanda, az imént odajött hozzám a Gonosz, a kísértő, és megállt előttem. Előttem állva, így beszélt hozzám a Gonosz, a kísértő:

– Most távozzék a nirvánába a Magasztos, most távozzék a nirvánába a Beérkezett! Eljött az ideje, hogy a kialvásba távozzék a Magasztos. Hiszen egykor ezt a kijelentést tette a Magasztos: „Mindaddig nem távozom a nirvánába, Gonosz, amíg szerzetesek nem szegődtek tanítványaimul, amíg apácák nem szegődtek tanítványaimul, amíg irányításom alatt a szerzetesrend meg nem erősödött, mindenfelé el nem terjedt a népek között, mindenki számára elérhetően, mindenki számára nyilvánvalóan.” Most azonban a szerzetesrend már megerősödött a Magasztos irányítása alatt, mindenfelé elterjedt a népek között, mindenki számára elérhetően, mindenki számára nyilvánvalóan. Most távozzék a nirvánába a Magasztos, most távozzék a nirvánába a Beérkezett! Eljött az ideje, hogy a kialvásba távozzék a Magasztos! – Amikor a Gonosz, a kísértő, így beszélt hozzám, én ezt válaszoltam neki, Ánanda:

– Légy nyugodt, Gonosz: hamarosan elérkezik a Magasztos kialvásának ideje. Három hónap múlva a nirvánába távozik a Magasztos. Ánanda, az imént Pávában világos tudattal elbocsátotta magától az életerőt a Magasztos.

Ekkor a tiszteletreméltó Ánanda így szólt a Magasztoshoz:

– Maradjon életben a Magasztos ebben az egész világkorban, maradjon életben a Beérkezett ebben az egész világkorban, sokaknak üdvére, sokaknak javára, a világ iránti könyörületből, istenek és emberek hasznára, üdvére, javára!

– Hagyd el, Ánanda, ne kérleld a Magasztost! Elmúlt az ideje a Magasztos kérelésének.

Azonban Ánanda másodszor is (... harmadszor is) így szólt a Magasztoshoz:

– Maradjon életben a Magasztos ebben az egész világkorban, maradjon életben a Beérkezett ebben az egész világkorban, sokaknak üdvére, sokaknak javára, a világ iránti könyörületből, istenek és

emberek hasznára, üdvére, javára!

– Ánanda, nem mondtam-e neked már régen, hogy minden, ami kedves és kellemes, megváltozik, megszűnik és elmúlik? Hogyan is volna lehetséges, Ánanda, hogy az, ami született, keletkezett, összetevődött és elmúlásnak van alávetve, ne múljék el? Ez nem képzelhető el. [...]

Ezután egyik reggelen a Magasztos felöltözött, magához vette felsőruháját és alamizsnás szilkéjét, és elindult Vészálíba alamizsnáért. Miután végigjárta alamizsnáért Vészálít, leült az előkészített ülőhelyre, elfogyasztotta az ételt, majd elefántpillantást vetett Vészálíra, és így szólt a tiszteletreméltó Ánandához:

– Utoljára látta Vészálít a Beérkezett, Ánanda. [...]

Ezután a Magasztos nagyszámú szerzetes kíséretében útra kelt Pávába. Pávába érkezve, Csunda nevű aranyműves mangóligetében állt meg a Magasztos. Csunda aranyműves hírét vette:

– A Magasztos Pávába érkezett, Pávában tartózkodik, az én mangóligetemben.

Ekkor Csunda aranyműves felkereste a Magasztost. Odaérve, köszöntötte a Magasztost, és leült előtte. A Magasztos a Tanról szóló beszédekkel oktatta, buzdította, serkentette, örvendeztette az előtte ülő Csunda aranyművest. Ezután Csunda aranyműves, akit a Magasztos a Tanról szóló beszédekkel oktatott, buzdított, serkentett, örvendeztetett, így szólt a Magasztoshoz:

– Fogadja el meghívásomat a Magasztos holnap ebédre a szerzetesek gyülekezetével együtt!

A Magasztos hallgatással fejezte ki beleegyezését.

Csunda aranyműves a Magasztos beleegyezése láttán felkelt ülőhelyéről, elköszönt a Magasztostól, jobb kéz felől tisztelettel megkerülte, és távozott. Ezután Csunda aranyműves másnap virradattól kezdve válogatott ételeket sütött-főzött házában, egyebek között nagy mennyiségben vaddisznógombát [vagy: vaddisznó kövérjét]. Majd megüzente az időt a Magasztosnak:

– Itt az idő, uram! Elkészült az ebéd.

Ekkor a Magasztos a délelőtti időben felöltözött, magához vette felsőruháját és alamizsnás szilkéjét, és a szerzetesek gyülekezetével együtt elindult Csunda aranyműves házába. Odaérve, leült a számára készített ülőhelyre. Amikor leült, így szólt Csunda aranyműveshez:

– Csunda, a vaddisznógombát, amit készítettél, nekem tálald fel. A többi sült és főtt ételt, amit készítettél, a szerzetesek gyülekezetének tálald fel.

– Úgy lesz, uram – válaszolta engedelmesen a Magasztosnak Csunda aranyműves, és a vaddisznógombát, amit készített, a Magasztosnak tálalta fel, a többi sült és főtt ételt, amit készített, a szerzetesek gyülekezetének tálalta fel. Ekkor a Magasztos így szólt Csunda aranyműveshez:

– Csunda, ami a vaddisznógombából megmaradt, ásd el gödörbe. Nem látok senkit a világon, sem az isteneket, sem Brahmát, sem az ördögöt, sem remetéket, sem papokat, sem égieket, sem földieket, aki meg tudná emészteni, ha eszik belőle, a Beérkezett kivételével.

– Úgy lesz, uram – válaszolta engedelmesen a Magasztosnak Csunda aranyműves, és ami a vaddisznógombából megmaradt, elásta gödörbe. Ezután a Magasztos elé járult. Odaérve, leült előtte. A Magasztos a Tanról szóló beszédekkel oktatta, buzdította, serkentette, örvendeztette az előtte ülő Csunda aranyművest. Ezután felkelt ülőhelyéről, és távozott.

Ekkor Csunda aranyműves ételének elfogyasztása után súlyos rosszullet fogta el a Magasztost. Halálos kimenetelű, véres hasmenése támadt, heves fájdalmak kíséretében. A Magasztos mindezt eszméleténél maradva, világos tudattal, panasz nélkül viselte el. Majd így szólt Ánandához a Magasztos:

– Induljunk, Ánanda, menjünk Kuszínarába!

– Igen, uram – válaszolta engedelmesen a Magasztosnak a tiszteletreméltó Ananda.

Így hallottam: mikor a Szent megette Csunda ételét, elfogta kínzó rosszullet, halálos végű gyötrelmem.

Mikor a vaddisznógombát megette, súlyos betegségbe esett a Mester. Kiürült testtel a Magasztos így szólt:

– Induljunk Kuszínará városába! [...]

Ekkor a Magasztos nagyszámú szerzetes kíséretében útra kelt a Hirannyavatí folyó túlsó partján fekvő Kuszínará vidékére, a Mallák szálaerdejébe. Amikor odaérkeztek, szólt a tiszteletreméltó Ánandának:

– Kedves Ánanda, készíts fekhelyet, fejjel észak felé, két egymás mellett nőtt szálafa között. Fáradt vagyok, Ánanda, le akarok feküdni.

– Igen, uram – válaszolta engedelmesen a Magasztosnak a tiszteletreméltó Ánanda, és két egymás mellett nőtt szálafa között fekhelyet készített, fejjel észak felé. A Magasztos lefeküdt jobb oldalára, két lábát egymásra helyezve, mint az oroszlán, teljes öntudatban. A két szálafa teljes virágpompában

állt, bár nem volt virágzás ideje. Viráguk behintette, beszórta, beborította a Beérkezett testét, a Beérkezett tiszteletére. [...]

– Ne foglalkozzatok a Beérkezett halotti szertartásával, Ánanda. Inkább saját üdvötökre gondoljatok, saját üdvötökön munkálkodjatok, saját üdvötöket szolgáljátok ernyedetlenül, kitartó buzgalommal. Vannak bölcs nemesek, bölcs papok, bölcs családapák, igaz hívei a Beérkezettnek, azok fogják intézni a Beérkezett halotti szertartását, Ánanda [...]

Ekkor a tiszteletreméltó Ánanda bement a hajlékba, az ajtófélfára borult, és ott állva zokogott:

– Tovább kell küzdenem, tovább kell törekednem, míg mesteremnek, aki könnyörülettel volt irántam, végső kialvása közeledik.

A Magasztos azonban megszólította a szerzeteseket:

– Szerzetesek, hol van Ánanda?

– Uram, a tiszteletreméltó Ánanda bement a hajlékba, az ajtófélfára borult, és ott állva zokog: „Tovább kell küzdenem, tovább kell törekednem, míg mesteremnek, aki könnyörülettel volt irántam, végső kialvása közeledik.”

Ekkor a Magasztos az egyik szerzetest szólította:

– Menj, szerzetes, és közöld nevemben Ánandával: „A Mester hívat, Ánanda testvér!”

– Igen, uram – válaszolta engedelmesen a Magasztosnak a szerzetes, felkereste a tiszteletreméltó Ánandát, és szólt neki:

– A Mester hívat, Ánanda testvér!

– Úgy legyen, testvér – válaszolta a szerzetesnek a tiszteletreméltó Ánanda, a Magasztos elé járult, köszöntötte a Magasztost, és leült előtte. A Magasztos így szólt az előtte ülő Ánandához:

– Hagyd el, Ánanda, ne búslakodjál, ne siránkozzál. Nem mondtam-e neked már régen, hogy minden, ami kedves és kellemes, megváltozik, megszűnik, elmúlik? Hogyan is volna lehetséges, Ánanda, hogy az, ami született, keletkezett, összetevődött és elmúlásnak van alávetve, ne múltjék el? Ez nem képzelhető el. Sokáig szolgáltad a Beérkezettet, Ánanda, szerető tettekkel, határtalan barátsággal és odaadással, szerető szavakkal, határtalan barátsággal és odaadással, szerető gondolatokkal, határtalan barátsággal és odaadással. Te jót cselekedtél, Ánanda. Folytasd tovább elmélkedésedet, nemsokára megszabadulsz minden indulattól. [...]

Ezután a Magasztos így szólt a tiszteletreméltó Ánandához:

– Lehetséges, Ánanda, hogy valamelyikőtök ezt gondolja: „Tanítóját veszítette a tanítás, nincs többé mesterünk.” Azonban nem szabad így gondolkoznotok, Ánanda. A Tan és a szerzetesi fegyelem, amelyre oktattalak és tanítottalak, az legyen mesteretek eltávoztom után, Ánanda. [...]

Ekkor a Magasztos megszólította a szerzeteseket:

– Lehetséges, szerzetesek, hogy valamelyik szerzetesnek kétségei vannak, vagy eltérő véleménye van a Buddháról, vagy a Tanról, vagy a gyülekezetről, vagy az útról vagy az elindulásról. Kérdezzetek, szerzetesek, hogy utólag meg ne bánjátok: „Jelen volt előttünk a Mester, és mi nem tudtuk a Magasztostól jelenlétében megkérdezni.”

A megszólított szerzetesek azonban hallgattak.

A Magasztos másodszor is (... harmadszor is) megszólította a szerzeteseket

– Lehetséges, szerzetesek, hogy valamelyik szerzetesnek kétségei vannak, vagy eltérő véleménye van a Buddháról, vagy a Tanról, vagy a gyülekezetről, vagy az útról, vagy az elindulásról. Kérdezzetek, szerzetesek, hogy utólag meg ne bánjátok: „Jelen volt előttünk a Mester, és mi nem tudtuk a Magasztostól jelenlétében megkérdezni.”

A megszólított szerzetesek azonban másodszor is (... harmadszor is) hallgattak. Ekkor a Magasztos így szólt a szerzetesekhez:

– Lehetséges, szerzetesek, hogy a Mester iránti tiszteletből nem mertek kérdezni. Akkor kérdezz a barát a barátja helyett, szerzetesek.

A megszólított szerzetesek azonban hallgattak. Ekkor a tiszteletreméltó Ánanda így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, csodálatos dolog, uram, bámulatos dolog ez! Meg vagyok győződve, uram, hogy ebben a közösségben nincs egyetlen szerzetes sem, akinek kétségei volnának, vagy eltérő véleménye volna a Buddháról, vagy a Tanról, vagy a gyülekezetről, vagy az útról, vagy az elindulásról.

– Meggyőződésből beszéltél, Ánanda. A Beérkezett ellenben tudja, Ánanda, hogy ebben a közösségben nincs egyetlen szerzetes sem, akinek kétségei volnának vagy eltérő véleménye volna a Buddháról vagy a Tanról vagy a gyülekezetről vagy az útról vagy az elindulásról. Mert az itt lévő ötszáz szerzetes közül a legutolsó szerzetes is belépett a folyamba, nem fog alacsonyabb létben születni, biztos irányban halad, minden gondja a megvilágosodás.

Ezután a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Szerzetesek, még egyszer figyelmeztetek: a létező dolgok elmúlók; ernyedetlenül törekedjetek!

Ezek voltak a Beérkezett utolsó szavai.

Ekkor a Magasztos az első révületbe emelkedett. Az első révületből kiemelkedve a második révületbe emelkedett. A második révületből kiemelkedve a harmadik révületbe emelkedett. A harmadik révületből kiemelkedve a negyedik révületbe emelkedett. A negyedik révületből kiemelkedve a tér végtelenségének állapotába emelkedett. A tér végtelensége állapotába olvadásból kiemelkedve a tudat végtelenségének állapotába emelkedett. A tudat végtelensége állapotába olvadásból kiemelkedve a semmiség állapotába emelkedett. A semmiség állapotába olvadásból kiemelkedve a sem érzékelés, sem érzéketlenség állapotába emelkedett. A sem érzékelés, sem érzéketlenség állapotába olvadásból kiemelkedve az érzékelés és észlelés megszüntetésébe emelkedett.

Ekkor a tiszteletreméltó Ánanda így szólt a tiszteletreméltó Anuruddhához:

– Anuruddha úr, elkövetkezett a Magasztos végső kialvása.

– Nem, Ánanda testvér, még nem következett el a Magasztos végső kialvása, csak az érzékelés és észlelés megszüntetésébe emelkedett. Ekkor a Magasztos az érzékelés és észlelés megszüntetésébe olvadásból kiemelkedve a sem érzékelés, sem érzéketlenség állapotába emelkedett. A sem érzékelés, sem érzéketlenség állapotába olvadásból kiemelkedve a semmiség állapotába emelkedett. A semmiség állapotába olvadásból kiemelkedve a tudat végtelenségének állapotába emelkedett. A tudat végtelensége állapotába olvadásból kiemelkedve a tér végtelensége állapotába emelkedett. A tér végtelensége állapotába olvadásból kiemelkedve a negyedik révületbe emelkedett. A negyedik révületből kiemelkedve a harmadik révületbe emelkedett. A harmadik révületből kiemelkedve a második révületbe emelkedett. A második révületből kiemelkedve az első révületbe emelkedett. Az első révületből kiemelkedve a második révületbe emelkedett. A második révületből kiemelkedve a harmadik révületbe emelkedett. A harmadik révületből kiemelkedve a negyedik révületbe emelkedett. A negyedik révületből kiemelkedve közvetlenül elkövetkezett a Magasztos végső kialvása [nirvánája].

A Magasztos végső kialvásakor, a kialvás pillanatában, nagy földrengés támadt, félelmes, rémítő; és mennydörgés dübörgött.

A Magasztos végső kialvásakor, a kialvás pillanatában, Brahmá, a Teremtő, ezt a verset mondta:

A testi lét ruhájából minden élő kivetkezik,
úgy, amiként kihunyt végleg a bölcs, a megvilágosult,
páratlan tanító mester, az önmagán uralkodó.

A Magasztos végső kialvásakor, a kialvás pillanatában, Indra, az istenek királya, ezt a verset mondta:

Keletkezik s el is múlik, nem örök, ami létezik;
és ha a lét feloldódik, fő boldogság a megszűnés.

A Magasztos végső kialvásakor, a kialvás pillanatában, a tiszteletreméltó Ánanda ezt a verset mondta:

A Mindenséget átjárta a borzadály, a félelem,
mikor a Megvilágosult a nirvánába távozott.

[...]

Ekkor a kuszínárai Mallák megkérdezték a tiszteletreméltó Ánandától:

– Ánanda úr, mit kell tennünk a Beérkezett holttestével?

– Amit viláгурalkodó királyok holttestével, azt kell tenni a Beérkezett testével is.

– Ánanda úr, mit szokás tenni a viláгурalkodó királyok testével?

– A viláгурalkodó király holttestét vadonatúj lepelbe csavarják, a vadonatúj lepelbe csavart testet tépett gyapotba burkolják, a tépett gyapotba burkolt testet vadonatúj lepelbe csavarják. Ötszázszor így burkolják be kétszeresen a viláгурalkodó királyok holttestét, ezután olajjal töltött vasládába helyezik, vasfedéllel lefedik, illatos fákból máglyát raknak, és elhamvasztják a viláгурalkodó király holttestét. Négy út kereszteződésénél emlékhalmot emelnek a viláгурalkodó király fölé. Ez a teendő a viláгурalkodó király holttestével. Amit a viláгурalkodó királyok holttestével, azt kell tenni a Beérkezett testével is. Négy út kereszteződésénél emlékhalmot kell emelni a Beérkezett fölé. És aki koszorút, vagy virágot, vagy szantálport helyez rá, vagy tiszteletet tesz előtte, vagy áhítatos szívvel fordul felé, hosszú ideig üdvére és örömére fog szolgálni. [...]

[...]

Amikor a Magasztos teste elhamvadt, zápor zúdult a levegőből, és kioltotta a Magasztos máglyáját. A szálafákról is víz csöpögött, és kioltotta a Magasztos máglyáját. A kuszínárai Mallák is illatos vizet hoztak, és kioltották a Magasztos máglyáját. [...]

Ekkor a kuzsínárái Mallák kijelentették az egybegyűlteket előtt:

– A Magasztos a mi földünkön hunyt el; a Magasztos maradványaiból senki másnak nem adunk.

E kijelentés után azonban Dóna pap így beszélt az egybegyűltekhöz:

Urak, halljátok meg az én tanácsom.

Buddha örökké szeretetre intett.

Nem volna illő, hogy a Mester teste
fölött kitörjön a vetélkedés most.

Az összesek közt, akik egybegyűltek,
elosztom nyolc részre a csontmaradványt.

Minden égtájon egy sírhalom álljon,
hiszen minden nép tiszteli a Látót.

[...]

Így tehát nyolc emlékhalom van a maradványok fölött, kilencedik a hamvveder fölött, tizedik a máglya hamuja fölött.

Így történt egykoron.

Hódolat annak a Magasztosnak, Szentségesnek, tökéletesen Megvilágosultnak!

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [DN 16](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: October 31, 2011, at 05:20 PM

DN 22 Mahā-satipaṭṭhāna Sutta – Az éberség alapzatairól

Fordította: Pressing Lajos

DN 22, PTS D II 290

A teljes szöveg, mely a szuttához írott bevezető tanulmányt és a kommentárirodalomból készült gazdag válogatást is tartalmazza [megvásárolható](#) a Buddhista Missziónál: Nyanaponika Thera: *Szatipatthāna – A buddhista meditáció szíve*, Orient Press Kiadó, 1994. Az alábbi szutta a könyv 115-133.o. található.

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos a kuru nép földjén tartózkodott, Kammāsadamma vásárvárosában.

Ott a Magasztos így szólította meg a szerzeteseket: „Szerzetesek!” s azok válaszoltak: „Igen, Tiszteletreméltó Urunk.” A Magasztos pedig így folytatta:

Ez, vagyis az éberség négy alapzata az egyetlen út, szerzetesek,¹ a lények megtisztítására, a nyomorúság és a bánat legyőzésére, a fájdalom és a szomorúság megsemmisítésére, a helyes ösvény elérésére, a Nibbāna megvalósítására.

Melyik ez a négy? Nos, [e tanítás szerint] a szerzetes a testet tudatosítva szemléli a testet², átlelkesülten, tiszta tudatossággal és éberen, túljutván a világi dolgokkal kapcsolatos vágyakozáson és bánkódáson; az érzéseket tudatosítva szemléli az érzéseket, átlelkesülten, tiszta tudatossággal és éberen, túljutván a világi dolgokkal kapcsolatos vágyakozáson és bánkódáson; tudatára ébredve a tudatának szemléli a tudatát³, átlelkesülten, tiszta tudatossággal és éberen, túljutván a világi dolgokkal kapcsolatos vágyakozáson és bánkódáson; a tudattartalmakat tudatosítva szemléli tudattartalmakat, átlelkesülten, tiszta tudatossággal és éberen, túljutván világi dolgokkal kapcsolatos vágyakozáson és bánkódáson.

I. A test szemlélése

1. A légzés tudatosítása

És hogyan szemléli, szerzetesek, a szerzetes a testet tudatosítva a testet?

Nos, szerzetesek, kimenvén az erdőbe leül a szerzetes egy tiszta helyre, vagy egy fa alá, keresztbe tett lábakkal, testét egyenesen tartva figyelő éberséggel⁴. Egyszerűen csak éberén lélekezik be és éberén lélekezik ki.

Hosszan belélegezvén tudja: ‘Hosszan belélekzem’; hosszan kilélegezvén tudja: ‘Hosszan kilélekzem’; röviden belélegezvén tudja: ‘Röviden belélekzem’; röviden kilélegezvén tudja: ‘Röviden kilélekzem’.

‘A teljes [légzés-] test tudatában lélekzem be’ — így gyakorolja magát. ‘A teljes [légzés-] test tudatában lélekzem ki’ — így gyakorolja magát.

‘A [légzés] testi működését elnyugtattva lélekzem be’ — így gyakorolja magát; ‘A [légzés] testi működését elnyugtattva lélekzem ki’ — így gyakorolja magát⁵.

Ahogy az ügyes esztergályos, vagy az inasa hosszú mozdulatot téve tudja: ‘Hosszú mozdulatot teszek’, vagy rövid mozdulatot téve tudja: ‘Rövid mozdulatot teszek’, ugyanúgy a szerzetes hosszan belélegezvéen tudja: ‘Hosszan belélekzem’; hosszan kilélegezvéen tudja: ‘Hosszan kilélekzem’; röviden belélegezvéen tudja: ‘Röviden belélekzem’; röviden kilélegezvéen tudja: ‘Röviden kilélekzem’. ‘A teljes [légzés-] test tudatában lélekzem be’; ‘A teljes [légzés-] test tudatában lélekzem ki’. ‘A [légzés] testi működését elnyugtattva lélekzem be’ — így gyakorolja magát; ‘A [légzés] testi működését elnyugtattva lélekzem ki’ — így gyakorolja magát.

Így szemléli, a testet tudatosítván a testet belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt⁶. Tudatosítva a test keletkezési tényezőit⁷ szemléli azt, vagy tudatosítva a test felbomlási tényezőit⁸ szemléli azt; vagy a test keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva⁹ szemléli azt. Vagy pedig a tudás és éberség¹⁰ létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy ‘test ¹¹van’. Szabadon¹² szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

Így szemléli a szerzetes valóban a testet tudatosítva a testet.

2. A testtartások tudatosítása

Továbbá, szerzetesek, amikor a szerzetes megy, akkor tudja: ‘Megyek’; amikor áll, tudja: ‘Állok’; amikor ül, tudja: ‘Ülök’; amikor lefekszik, tudja: ‘Fekszem’; vagy bármely egyéb testhelyzetet vegyen is fel, tud arról.

Így szemléli, a testet tudatosítván a testet belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a test keletkezési tényezőit szemléli azt, vagy tudatosítva a test felbomlási tényezőit szemléli azt; vagy a test keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azt¹³. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy ‘test van’. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon. Így szemléli a szerzetes valóban a testet tudatosítva a testet.

3. Éberség és tiszta tudatosság

Továbbá, szerzetesek, a szerzetes tiszta tudatosságot alkalmaz, amikor előremegy és amikor hátramegy¹⁴; tiszta tudatosságot alkalmaz, amikor előrenéz és amikor másfelé tekint; tiszta

tudatosságot alkalmaz, amikor behajlít[ja] és kinyújt[ja a tagjait]; tiszta tudatosságot alkalmaz, amikor a köntösét viseli és az alamizsnás szilkéjét hordozza; tiszta tudatosságot alkalmaz, amikor eszik, iszik, rág és ízlel; tiszta tudatosságot alkalmaz, amikor a természet szólításának engedelmeskedik; tiszta tudatosságot alkalmaz, amikor jár, áll, vagy ül, amikor elalszik és amikor felébred, amikor csendben van és amikor beszél.

Így szemléli, a testet tudatosítván a testet belülről, vagy kívülről, va belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a test keletkezési tényezőit szemléli azt, vagy tudatosítva a test felbomlási tényezőit szemléli azt; vagy a test keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azt. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy 'test van'. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

Így szemléli a szerzetes valóban a testet tudatosítva a testet.

4. Elmélkedés a test taszító voltáról

Továbbá, szerzetesek, a szerzetes eképpen gondolkodva szemrevételezi e bőrbe burkolt és tisztátalanságokkal teli testet, a talpától a feje búbjáig: „E testet haj, szőr, körmök, fogak, hús, bőr, inak, csontok, velő vese, szív, máj, mellhártya, lép, tüdő, belek, bélfodor, torok, ürülék, epe, nyák, genny, vér, verejték, faggyú, könny, hártya, nyál, nyálka, ízületi folyadék, húgy alkotják.

Mintha csak egy kettős szájú élelmiszeres zsákkal volna dolga, amely különböző fajta gabonával — hegyi rizzsel, hántolatlan rizzsel, sárgaborsóval, zöldborsóval, szezámaggal és hántolt rizzsel — van megtöltve, s amelyet ha egy éles szemű ember felnyit, így kell azt vizsgálgatnia: „Ez itt hegyi rizs, ez hántolatlan rizs, ez sárgaborsó, ez zöldborsó, ez szezámag, ez meg itt hántolt rizs.” Ugyanúgy szemléli, szerzetesek, a szerzetes e bőrbe burkolt és tisztátalanságokkal teli testet is a talpától a feje búbjáig: „E testet haj, ...húgy alkotják¹⁵.”

Így szemléli, a testet tudatosítván a testet belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a test keletkezési tényezőit szemléli azt, vagy tudatosítva a test felbomlási tényezőit szemléli azt; vagy a test keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azt. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy 'test van'. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

Így szemléli a szerzetes valóban a testet tudatosítva a testet.

5. Elmélkedés az anyagi elemekről

Továbbá, szerzetesek, a szerzetes szemrevételezi e testet annak elsődleges elemei szerint, tekintet nélkül a helyzetére, illetve elhelyezkedésére: „E testet föld elem, víz elem, tűz elem és levegő elem

alkotják¹⁶.”

Ahogy az ügyes hentes, vagy az inasa levágván és feldarabolván a tehenet, mintha csak négy főút kereszteződésében ülne, ugyanúgy szemrevételezi a szerzetes is e testet annak elsődleges elemei szerint, tekintet nélkül a helyzetére, illetve elhelyezkedésére: „E testet föld elem, víz elem, tűz elem és levegő elem alkotják.”

Így szemléli, a testet tudatosítván a testet belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a test keletkezési tényezőit szemléli azt, vagy tudatosítva a test felbomlási tényezőit szemléli azt; vagy a test keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azt. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja Magában, hogy ‘test van’. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

Így szemléli a szerzetes valóban a testet tudatosítva a testet.

6. A kilenc temetői szemlélődés

(1) Továbbá, szerzetesek, a szerzetes látván egy felpuffadt, elszíneződött és rothadásnak indult egy napos hullát, vagy két napos hullát, vagy három napos hullát, kihajítva a temetőkertbe, így alkalmazza ezt [az észlelést] a saját testére: „Bizony, ez az én testem is ugyanilyen természetű, ugyanilyenné fog válni és el nem kerülheti ezt.” Így szemléli, a testet tudatosítván a testet belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a test keletkezési tényezőit szemléli azt, vagy tudatosítva a test felbomlási tényezőit szemléli azt; vagy a test keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azt. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy ‘test van’. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

(2) Továbbá, szerzetesek, a szerzetes látván a temetőkertbe kihajítva egy testet, amelyet varjak, héják, keselyűk, gémek, kutyák, leopárdok, tigrisek, sakálok marcangolnak, vagy különféle fajta férgek özönlöttek el, így alkalmazza ezt [az észlelést] a saját testére: „Bizony, ez az én testem is ugyanilyen természetű, ugyanilyenné fog válni és el nem kerülheti ezt.”

Így szemléli, a testet tudatosítván a testet belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a test keletkezési tényezőit szemléli azt, vagy tudatosítva a test felbomlási tényezőit szemléli azt; vagy a test keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azt. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy ‘test van’. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

(3) Továbbá, szerzetesek, a szerzetes látván a temetőkertbe kihajítva egy testet, amely: az inak által még úgy-ahogy összetartott csontvázzá enyészett, néhány rátapadt véres húscsomóval...

(4) az inak által még úgy-ahogy összetartott csontvázzá enyészett, vérfoltoktól tarkítva, hús nélkül...

(5) az inak által még úgy-ahogy összetartott csontvázzá enyészett, ám a vér és a hús már teljesen lefoszlott róla, így alkalmazza ezt [az észlelést] a saját testére: „Bizony, ez az én testem is ugyanilyen természetű, ugyanilyenné fog válni és el nem kerülheti ezt.” Így szemléli, a testet tudatosítván a testet belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a test keletkezési tényezőit szemléli azt, vagy tudatosítva a test felbomlási tényezőit szemléli azt; vagy a test keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azt. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy ‘test van’. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

(6) Továbbá, szerzetesek, a szerzetes látván a temető kertbe kihajítva egy testet, amely minden irányba szanaszét szóródott csontokká enyészett – itt egy kézcsont, ott a láb csontjai, amott a sípcsont, a combcsont, a medencecsont, a gerinc és a koponya – , így alkalmazza ezt [az észlelést] a saját testére: „Bizony, ez az én testem is, ugyanilyen természetű, ugyanilyenné fog válni és el nem kerülheti ezt.” Így szemléli, a testet tudatosítván a testet belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a test keletkezési tényezőit szemléli azt, vagy tudatosítva a test felbomlási tényezőit szemléli azt; vagy a test keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azt. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy ‘test van’. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

(7) Továbbá, szerzetesek, a szerzetes látván a temető kertbe kihajítva egy testet, amely: kifakult, kagylóhéj színű csontokra esett szét...

(8) már több, mint egy éve ott heverő csonthalommá enyészett...

(9) elkorhadt, porrá omló csontokká enyészett, így alkalmazza ezt [az észlelést] a saját testére: „Bizony, ez az én testem is ugyanilyen természetű, ugyanilyenné fog válni és el nem kerülheti ezt.” Így szemléli, a testet tudatosítván a testet belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a test keletkezési tényezőit szemléli azt, vagy tudatosítva a test felbomlási tényezőit szemléli azt; vagy a test keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azt. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy ‘test van’. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

Így szemléli a szerzetes valóban a testet tudatosítva a testet.

II. Az érzetek szemlélése

És hogyan szemléli, szerzetesek, a szerzetes az érzéseket tudatosítva az érzéseket?

Amikor kellemes érzést tapasztal, a szerzetes tudja: „Kellemes érzést tapasztalok”; amikor kellemetlen érzést tapasztal, tudja: „Kellemetlen érzést tapasztalok”; amikor semleges érzést tapasztal, tudja: „Semleges érzést tapasztalok”.

Amikor kellemes világi érzést tapasztal, a szerzetes tudja: „Kellemes világi érzést” tapasztalok”; amikor kellemes nem-evilági érzést tapasztal, tudja: „Kellemes nem-evilági érzést tapasztalok”; amikor kellemetlen világi érzést tapasztal, a szerzetes tudja: „Kellemetlen világi érzést” tapasztalok”; amikor kellemetlen nem-evilági érzést tapasztal, tudja: „Kellemetlen nem-evilági érzést tapasztalok”; amikor semleges világi érzést tapasztal, tudja: „Semleges világi érzést tapasztalok”; amikor semleges nem-evilági érzést tapasztal, tudja: „Semleges nem-evilági érzést tapasztalok”¹⁷.

Így szemléli, az érzéseket tudatosítván az érzéseket belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva az érzések keletkezési tényezőit szemléli azokat, vagy tudatosítva az érzések felbomlási tényezőit szemléli azokat; vagy az érzések keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azokat¹⁸. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy ‘érzések vannak’. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

Így szemléli a szerzetes valóban, szerzetesek, az érzéseket tudatosítva az érzéseket.

III. A tudat szemlélése

És hogyan szemléli, szerzetesek, a szerzetes tudatára ébredve tudatának a tudatát?

Nos, a vágyal eltöltött tudatról a szerzetes fölismeri, hogy az vágyal telített; a vágy nélküli tudatról, hogy vágytalan; a gyűlölettel töltött tudatról, hogy gyűlölettel; a gyűlölet nélküli tudatról, hogy gyűlölettől mentes; a hamistudatban szenvedő tudatról, hogy hamistudattal telített; a hamistudattól mentes tudatról, hogy hamistudattól mentes; a beszűkült tudatállapotról¹⁹, hogy beszűkült; a szétszórt tudatállapotról²⁰, hogy szétszórt; a fejlett tudatállapotról²¹, hogy fejlett; a fejletlen tudatállapotról²², hogy fejletlen; a felülmúlható tudatállapotról²³, hogy felülmúlható; a felülmúlhatatlan tudatállapotról²⁴, hogy felülmúlhatatlan; az összpontosított tudatról, hogy összpontosított; a nem összpontosított tudatról, hogy nem összpontosított; a felszabadult tudatról²⁵, hogy felszabadult; a fel nem szabadult tudatról, hogy nem felszabadult.

Így szemléli, tudatára ébredve tudatának a tudatát belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a tudat keletkezési tényezőit szemléli azt, vagy tudatosítva a tudat felbomlási tényezőit szemléli azt; vagy a tudat keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azt²⁶. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy ‘tudat van’. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

Így szemléli, szerzetesek, a szerzetes valóban tudatára ébredve tudatának a tudatát.

IV. A tudattartalmak szemlélése

És hogyan szemléli, szerzetesek, a szerzetes a tudattartalmakat tudatosítva a tudattartalmakat?

1. Az öt akadály

Nos, a szerzetes a tudattartalmak szemlélését az öt akadály²⁷ tudattartalmainak a tudatosításán keresztül gyakorolja. És hogyan gyakorolja a tudattartalmak szemlélését az öt akadály tudattartalmainak a tudatosításán keresztül?

Nos, szerzetesek, amikor érzéki vágy²⁸ van jelen benne, a szerzetes tudja: „Érzéki vágy van bennem”, amikor pedig érzéki vágytól mentes, tudja: „Nincsen bennem érzéki vágy.” Tudja, milyen módon kerül sor a még fel nem merült érzéki vágy felmerülésére; tudja, milyen módon történik a felmerült érzéki vágy kiküszöbölése; s tudja, milyen módon kerülhető el a kiküszöbölt érzéki vágy jövőbeli felmerülése.

Amikor ellenérvés van jelen benne, a szerzetes tudja: „Ellenérvés van bennem”, amikor pedig ellenérvéstől mentes, tudja: „Nincsen bennem ellenérvés.” Tudja, milyen módon kerül sor a még fel nem merült ellenérvés felmerülésére; tudja, milyen módon történik a felmerült ellenérvés kiküszöbölése; s tudja, milyen módon kerülhető el a kiküszöbölt ellenérvés jövőbeli felmerülése.

Amikor tompaság és tunyaság van jelen benne, a szerzetes tudja „Tompaság és tunyaság van bennem”, amikor pedig tompaságtól és tunyaságtól mentes, tudja: „Nincsen bennem tompaság és tunyaság.” Tudja milyen módon kerül sor a még fel nem merült tompaság és tunyaság felmerülésére; tudja, milyen módon történik a felmerült tompaság és tunyaság kiküszöbölése; s tudja, milyen módon kerülhető el a kiküszöbölt tompaság és tunyaság jövőbeli felmerülése.

Amikor izgatottság és nyugtalanság van jelen benne, a szerzetes tudja; „Izgatottság és nyugtalanság van bennem”, amikor pedig izgatottságtól és nyugtalanságtól mentes, tudja: „Nincsen bennem izgatottság és nyugtalanság.” Tudja, milyen módon kerül sor a még fel nem merült izgatottság és nyugtalanság felmerülésére; tudja, milyen módon történik a felmerült izgatottság és nyugtalanság kiküszöbölése; s tudja, milyen módon kerülhető el a kiküszöbölt izgatottság és nyugtalanság jövőbeli felmerülése.

Amikor kétely van jelen benne, a szerzetes tudja: „Kétely van bennem”, amikor pedig kételytől mentes, tudja: „Nincsen bennem kétely.” Tudja, milyen módon kerül sor a még fel nem merült kétely felmerülésére; tudja, milyen módon történik a felmerült kétely kiküszöbölése; s tudja, milyen módon

kerülhető el a kiküszöbölt kétely jövőbeli felmerülése.

Így szemléli, a tudattartalmakat tudatosítván a tudattartalmakat belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a tudattartalmak keletkezési tényezőit szemléli azokat, vagy tudatosítva a tudattartalmak felbomlási tényezőit szemléli azokat; vagy a tudattartalmak keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azokat²⁹.

Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy 'tudattartalmak vannak'. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

Így szemléli a szerzetes valóban, szerzetesek, az öt akadály tudattartalmait tudatosítva a tudattartalmakat.

2. A tapadás öt halmazata

Továbbá, szerzetesek, a szerzetes a tudattartalmak szemlélését a tapadás öt halmazata³⁰ tudattartalmainak a tudatosításán keresztül gyakorolja. És hogyan gyakorolja a tudattartalmak szemlélését a tapadás öt halmazata tudattartalmainak a tudatosításán keresztül? Nos, a szerzetes tudja: „Így néz ki az anyagi forma, így az anyagi forma keletkezése, így az anyagi forma elmúlása; így néz ki az érzet, így az érzet keletkezése, így az érzet elmúlása; így néz ki az észlelés, így az észlelés keletkezése, így az észlelés elmúlása; így néznek ki a tudattartalmak, így a tudattartalmak keletkezése, így a tudattartalmak elmúlása; így néz ki a tudat, így a tudat keletkezése, így a tudat elmúlása.”

Így szemléli, a tudattartalmakat tudatosítván a tudattartalmakat belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a tudattartalmak keletkezési tényezőit szemléli azokat, vagy tudatosítva a tudattartalmak felbomlási tényezőit szemléli azokat; vagy a tudattartalmak keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azokat³¹. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy 'tudattartalmak vannak'. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

Így szemléli a szerzetes valóban, szerzetesek, a tapadás öt halmazatának tudattartalmait tudatosítva a tudattartalmakat.

3. A hat belső és a hat külső érzékelési alap

Továbbá, szerzetesek, a szerzetes a tudattartalmak szemlélését a hat belső és a hat külső érzékelési alap tudattartalmainak a tudatosításán keresztül gyakorolja. És hogyan gyakorolja a tudattartalmak szemlélését a hat belső és a hat külső érzékelési alap tudattartalmainak a tudatosításán keresztül?

Nos, szerzetesek, a szerzetes tud a szemről, tud a látható formákról, s tud a béklyóról³², amely e kettő

[ti. a szem és a formák) függvényében keletkezik; tudja, milyen módon kerül sor a még fel nem merült béklyó felmerülésére; tudja, milyen módon történik a felmerült béklyó kiküszöbölése; s tudja, milyen módon kerülhető el a kiküszöbölt béklyó jövőbeli felmerülése.

Tud a hallószervről és a hangról... a szaglászervről és a szagokról... az ízlelőszervről és az ízekről... a tapintóérzékről és a tapintási tárgyokról... a tudatról és a tudattartalmakról, s tud a béklyóról, amely e kettő függvényében keletkezik; tudja, milyen módon kerül sor a még fel nem merült béklyó felmerülésére; tudja, milyen módon történik a felmerült béklyó kiküszöbölése; s tudja, milyen módon kerülhető el a kiküszöbölt béklyó jövőbeli felmerülése.

Így szemléli, a tudattartalmakat tudatosítván a tudattartalmakat belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a tudattartalmak keletkezési tényezőit szemléli azokat, vagy tudatosítva a tudattartalmak felbomlási tényezőit szemléli azokat; vagy a tudattartalmak keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azokat³³. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy 'tudattartalmak vannak'. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

Így szemléli a szerzetes valóban, szerzetesek, a hat belső és a hat külső érzékelési alap tudattartalmait tudatosítva a tudattartalmakat.

4. A megvilágosodás hét tényezője

Továbbá, szerzetesek a szerzetes a tudattartalmak szemlélését a hét megvilágosodási tényező³⁴ tudattartalmainak a tudatosításán keresztül gyakorolja. És hogyan gyakorolja a tudattartalmak szemlélését a hét megvilágosodási tényező tudattartalmainak a tudatosításán keresztül?

Nos, szerzetesek, amikor jelen van benne az éberség megvilágosodási tényezője, a szerzetes tudja: „Megvan bennem az éberség megvilágosodási tényezője”, amikor pedig hiányzik belőle az éberség megvilágosodási tényezője, tudja: „Nincs meg bennem az éberség megvilágosodási tényezője” Tudja, milyen módon kerül sor az éberség még fel nem merült megvilágosodási tényezőjének a felmerülésére; s tudja, milyen módon történik az éberség már felmerült megvilágosodási tényezőjének a tökélyre fejlesztése. Amikor jelen van benne a valóság-vizsgálat³⁵ ... az erő... az elragadtatás.. a nyugalom... az összpontosítás... a felülemelkedett egykedvűség megvilágosodási tényezője, a szerzetes tudja: „Megvan bennem a valóság-vizsgálat... felülemelkedett egykedvűség megvilágosodási tényezője”, amikor pedig hiányzik belőle a valóság-vizsgálat... felülemelkedett egykedvűség megvilágosodási tényezője, tudja: „Nincs meg bennem a valóság-vizsgálat... felülemelkedett egykedvűség megvilágosodási tényezője.” Tudja, milyen módon kerül sor a valóság-vizsgálat... felülemelkedett egykedvűség még fel nem merült megvilágosodási tényezőjének a felmerülésére; s tudja, milyen módon történik a valóságvizsgálat... felülemelkedett egykedvűség már felmerült

megvilágosodási tényezőjének a tökélyre fejlesztése.

Így szemléli, a tudattartalmakat tudatosítván a tudattartalmakat belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a tudattartalmak keletkezési tényezőit szemléli azokat, vagy tudatosítva a tudattartalmak felbomlási tényezőit szemléli azokat; vagy a tudattartalmak keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azokat³⁶. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy ‘tudattartalmak vannak’. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

Így szemléli a szerzetes valóban, szerzetesek, a hét megvilágosodási tényező tudattartalmait tudatosítva a tudattartalmakat.

5. A Négy Nemes Igazság

Továbbá, szerzetesek, a szerzetes a tudattartalmak szemlélését a Négy Nemes Igazság tudattartalmainak a tudatosításán keresztül gyakorolja. És hogyan gyakorolja a tudattartalmak szemlélését a Négy Nemes Igazság tudattartalmainak a tudatosításán keresztül?

Nos, szerzetesek, a szerzetes a valóságnak megfelelően tudja; „Ez a szenvedés”; a valóságnak megfelelően tudja: „Ez a szenvedés eredete”; a valóságnak megfelelően tudja: „Ez a szenvedés megszüntetése”; a valóságnak megfelelően tudja: „Ez a szenvedés megszüntetéséhez vezető ösvény”.

És mi, szerzetesek, a szenvedés nemes igazsága?

Szenvedés a születés; szenvedés az öregség; szenvedés a halál; szenvedés a bánat, siránkozás, fájdalom, szomorúság és kétségbeesés; szenvedés hozzá nem jutni kívánásunk tárgyához; röviden, a tapadás öt halmazata szenvedés.

Mi mármost a születés? A lények ilyen, vagy olyan rendjébe történő beleszületés, a lények keletkezése, fogantatása, megszületése, létbe kerülése, a halmazatok megnyilatkozása, az érzékelési alapokra történő szert tevés — ezt nevezzük születésnek.

S mi az öregség? A lények ilyen, vagy olyan rendjébe tartozó élőlények megöregedése, törékennyé válása, elgyöngülése, megöszülése és megráncosodása; életerejük aláhanyatlása, érzékelőképességeik elhasználódása — ezt nevezzük öregségnek.

És mi a halál? A lények ilyen, vagy olyan rendjébe tartozó élőlények megszűnése és távozása, eltűnése, pusztulása, halála, élettartamuk betöltése, a halmazatok felbomlása, a test lerakása — ezt nevezzük halálnak.

És mi a bánat? A bennünket ért ilyen-olyan veszteség, vagy balszerencse miatti bánat, bánkódás, a tudat szomorkodó állapota, a belső bánkódás, a belső sajnálkozás — ezt nevezzük bánatnak.

És mi a siránkozás? A bennünket ért ilyen-olyan veszteség, vagy balszerencse miatti bármiféle siralom és jajszó, siránkozás és jajveszékelés, a siránkozás és jajveszékelés állapota — ezt nevezzük siránkozásnak.

És mi a fájdalom? A testi szenvedés és a kellemetlen testérzet, a testi érintkezés által előidézett fájdalmas és kellemetlen érzés — ezt nevezzük fájdalomnak.

És mi a szomorúság? A lelki fájdalom és a lelki rosszérzés, a lelki érintettség által előidézett fájdalmas és kellemetlen érzés — ezt nevezzük szomorúságnak.

És mi a kétségbeesés? A bennünket ért ilyen-olyan veszteség, vagy balszerencse miatti gyötrelm és kétségbeesés, a gyötrelm és reménytelenség állapota — ezt nevezzük kétségbeesésnek.

És mi a »hozzá nem jutni kívánásunk tárgyához« szenvedése? A születésnek alávetett lényekben felmerül a kívánság: „Ó, bárcsak ne volnánk alávetve a születésnek! Ó, bárcsak ne várna ránk újabb születés!” S az öregségnek, betegségnek, halálnak, bánatnak, siránkozásnak, fájdalomnak, szomorúságnak és kétségbeesésnek kitett lényekben felmerül a kívánság: „Ó, bárcsak ne volnánk kitéve mindezeknek! Ó, bárcsak mindez ne várna ránk!” A pusztá kívánság révén azonban ez nem teljesülhet; a kívánság tárgyához való hozzá nem jutás pedig szenvedés.

És mi [az értelme annak a kijelentésnek, hogy] „röviden, a tapadás öt halmazata szenvedés”? Ez az anyagi forma, az érzet, az észlelés, a tudattartalmak és a tudat halmazataira vonatkozik. Ezt nevezzük úgy, hogy „röviden, a tapadás öt halmazata szenvedés”.

Ez, szerzetesek, a szenvedés nemes igazsága.

És mi, szerzetesek, a szenvedés eredetének nemes igazsága?

A vágy az, ami újabb születést gerjeszt, s a gyönyörhöz és érzéki örömhöz kötődve mindig újabb és újabb élvezeteket talál, hol itt, hol ott — nevezetesen az érzéki vágy, a létszomj és a nemlétre való vágyakozás. De hát hol keletkezik ez a vágy, s miben gyökerezik? Mindenütt a világon keletkezik és gyökeret ereszt ez a vágy, ahol csak élvezetes és örömteli dolgok előfordulnak.

A szem, a hallószerv, a szaglószerv, az ízlelőszerv, a tapintóérzék és a tudat élvezetesek és örömteliek: itt keletkezik e vágy, s ezekben ver gyökeret.

A látható formák, a hangok, a szagok, az ízek, a testi benyomások és a tudattartalmak élvezetesek és

örömteliek: itt keletkezik e vágy, s ezekben ver gyökeret.

A látási tudat, a hallási tudat, a szaglási tudat, az ízlelési tudat, a tapintási tudat és a belső tudatosság... [az ezeknek megfelelő hatfajta] érintkezés... a hatfajta érintkezésből született érzés... a [látható formákra stb. irányuló] hatfajta akarat... a hatfajta vágyakozás... a hatfajta [látható formákra stb. irányuló] gondolati megragadás... a hatfajta elemző gondolkodás: ezek azok, amelyek élvezetesekek és örömteliek; itt keletkezik e vágy, s ezekben ver gyökeret.

Ez, szerzetesekek, a szenvedés eredetének nemes igazsága³⁷.

És mi, szerzetesekek, a szenvedés megszüntetésének nemes igazsága?

Ez pontosan ennek a vágnak a teljes kioltása és megszüntetése feladása és elhagyása, az attól való elszakadás és megszabadulás.

De hát hol oltható ki, hol hagyható el ez a vágy?

Bárhol a világban, ahol élvezetes és örömteli dolgok előfordulnak kioltható és elhagyható ez a vágy.

A szem, a hallószerv, a szaglószer, az ízlelőszerv, a tapintóérzék és a tudat élvezetesekek és örömteliek: itt oltható ki és hagyható el ez a vágy. A látható formák, a hangok, a szagok, az ízek, a testi benyomások és a tudattartalmak élvezetesekek és örömteliek: itt oltható ki és hagyható el ez a vágy.

A látási tudat, a hallási tudat, a szaglási tudat, az ízlelési tudat, a tapintási tudat és a belső tudatosság... (az ezeknek megfelelő hatfajta] érintkezés... a hatfajta érintkezésből született érzés... a hatfajta akarat... a hatfajta vágyakozás... a hatfajta gondolati megragadás... a hatfajta elemző gondolkodás: ezek azok, amelyek élvezetesekek és örömteliek; itt oltható ki és hagyható el ez a vágy.

Ez, szerzetesekek, a szenvedés megszüntetésének nemes igazsága³⁸.

És mi, szerzetesekek, a szenvedés megszüntetéséhez vezető ösvény nemes igazsága?

Ez nem más, mint a Nemes Nyolckrétű Ösvény, vagyis a Tökéletes Megértés, Helyes Gondolat, Helyes Beszéd, Helyes Cselekvés, Helyes Megélhetés, Tökéletes Erőfeszítés, Tökéletes Éberség, Tökéletes Összpontosítás.

És mi, szerzetesekek, a Tökéletes Megértés? Megérteni a szenvedést, megérteni a szenvedés eredetét, megérteni a szenvedés megszüntetését, megérteni a szenvedés megszüntetéséhez vezető ösvényt — ez a Tökéletes Megértés.

És mi a Helyes Gondolat? A vágytól mentes gondolatok, a rosszakarattól mentes gondolatok, a

kegyetlenségtől mentes gondolatok — ezek a Helyes Gondolatok.

És mi a Helyes Beszéd? Tartózkodni a hazugságtól, tartózkodni az árulkodástól és rágalmazástól, tartózkodni a durva beszédétől, tartózkodni a hiábavaló fecsegéstől — ez a Helyes Beszéd.

És mi a Helyes Cselekvés? Tartózkodni az öléstől, nem venni el azt, amit nem önként adnak, tartózkodni a házasságtöréstől — ez a Helyes Cselekvés.

És mi a Helyes Megélhetés? Ha a Nemes Tanítvány, kerülvén a megélhetés helytelen módjait, kizárólag helyes módon szerzi meg az élete fenntartásához szükséges javakat — ez a Helyes Megélhetés.

És mi a Tökéletes Erőfeszítés? Nos, a szerzetes felkelti akaratát a rossz, nem üdvös állapotok felmerülésének megakadályozására, erőfeszítést tesz, beveti összes erejét, tudatát erre a feladatra irányítja és törekszik. Felkelti akaratát a már létrejött rossz, nem üdvös állapotok leküzdésére, erőfeszítést tesz, beveti összes erejét, tudatát erre a feladatra irányítja és törekszik. Felkelti akaratát a még ki nem alakult üdvös állapotok létrehozására, erőfeszítést tesz, beveti összes erejét, tudatát erre a feladatra irányítja és törekszik. Felkelti akaratát a már kialakult üdvös állapotok fenntartására, el nem hanyagolására, kibontakoztatására, teljes beérlelésére és tökéletes kifejlesztésére, erőfeszítést tesz, beveti összes erejét, tudatát erre a feladatra irányítja és törekszik — ez a Tökéletes Erőfeszítés.

És mi a Tökéletes Éberség? Nos, a szerzetes a testet tudatosítva szemléli a testet... az érzéseket tudatosítva szemléli az érzéseket... tudatára ébredve a tudatának szemléli a tudatát... a tudattartalmakat tudatosítva szemléli a tudattartalmakat, átlelkesülten, tiszta tudatossággal és éberen, túljutván a világi dolgokkal kapcsolatos vágyakozáson és bánkódáson — ez a Tökéletes Éberség.

És mi a Tökéletes Összpontosítás?

Nos, a szerzetes elszakadván az érzéki tárgyaktól, elszakadván a nem üdvös dolgoktól belép az elszakadásból született, gondolati megragadással és elemző gondolkodással kísért, elragadtatással és üdvözült boldogsággal telített első elmélyedésbe.

Leküzdve a gondolati megragadást és az elemző gondolkodást, elérve a teljes belső nyugalmat és tudati egyesítettséget belép az összpontosításból született, elragadtatással és üdvözült boldogsággal telített második elmélyedésbe, mely állapot immár a gondolati megragadástól és az elemző gondolkodástól is mentes.

Az elragadtatás elhalványulását követően felülemelkedett egykedvűségben időzik, tiszta tudatossággal és éberen, és személyében megtapasztalja azt az érzés amelyet a Nemesek így jellemeznek: „Boldog a

felülemelkedett egykedvűség és éberség embere”]; ezzel belép a harmadik elmélyedésbe.

Feladva az örömet és fájdalmat, a korábbi bánat és gyönyör eltűnésével belép az örömen és fájdalomon túli állapotba, a negyedik elmélyedésbe, megtisztulva az éberségben és a felülemelkedett egykedvűségben.

Ez a Tökéletes Összpontosítás.

Ez, szerzetesek, a szenvedés megszüntetéséhez vezető ösvény nemes igazsága.

Így szemléli, a tudattartalmakat tudatosítván a tudattartalmakat belülről, vagy kívülről, vagy belülről és kívülről egyaránt. Tudatosítva a tudattartalmak keletkezési tényezőit szemléli azokat, vagy tudatosítva a tudattartalmak felbomlási tényezőit szemléli azokat; vagy a tudattartalmak keletkezési és felbomlási tényezőit egyaránt tudatosítva szemléli azokat³⁹. Vagy pedig a tudás és éberség létrehozásához szükséges mértékben tudatosítja magában, hogy ‘tudattartalmak vannak’. Szabadon szemlélődik, semmihez sem kötődve a világon.

Így szemléli a szerzetes valóban, szerzetesek, a Négy Nemes Igazság tudattartalmait tudatosítva a tudattartalmakat.

Állítom, szerzetesek, aki hét éven keresztül ilyen módon gyakorolja az Éberség négy alapzatát, az biztosan számíthat két eredmény valamelyikére: vagy a legmagasabb tudásra⁴⁰ itt és most, vagy ha még maradt benne egy szikrányi tapadás, a Vissza-nem-térő állapotának az elérésére⁴¹.

De ne is mondjunk hét évet, szerzetesek! Aki hat éven keresztül... öt éven keresztül... négy éven keresztül... három éven keresztül... két éven keresztül... egy éven keresztül ilyen módon gyakorolja az Éberség négy alapzatát, az biztosan számíthat két eredmény valamelyikére: vagy a legmagasabb tudásra itt és most, vagy ha még maradt benne egy szikrányi tapadás, a Vissza-nem-térő állapotának az elérésére.

De ne is mondjunk egy évet, szerzetesek! Aki hét hónapon keresztül... hat hónapon keresztül... öt hónapon keresztül... négy hónapon keresztül... három hónapon keresztül... két hónapon keresztül... egy hónapon keresztül... fél hónapon keresztül ilyen módon gyakorolja az Éberség négy alapzatát, az biztosan számíthat két eredmény valamelyikére: vagy a legmagasabb tudásra itt és most, vagy ha még maradt benne egy szikrányi tapadás, a Vissza-nem-térő állapotának az elérésére.

De ne is mondjunk fél hónapot, szerzetesek! Aki csak hét napon keresztül ilyen módon gyakorolja az Éberség négy alapzatát, az biztosan számíthat két eredmény valamelyikére: vagy a legmagasabb tudásra itt és most, vagy ha még maradt benne egy szikrányi tapadás, a Vissza-nem-térő állapotának az

elérésére.

Ezért mondtam: Ez, vagyis az Éberség négy alapzata az egyetlen út, szerzetesek, a lények megtisztítására, a nyomorúság és a bánat legyőzésére, a fájdalom és a szomorúság megsemmisítésére, a helyes ösvény elérésére, a Nibbána megvalósítására.

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek pedig szívükben örvendezve itták a Magasztos szavait.

-
1. Szerzetesek (pāli: *bhikkhave*; szing.: *bhikkhu*): a *bhikkhu* olyasvalaki, aki megkapta a buddhista szerzetesi rendbe (*sangha, saṅgha*) történő magasabb beavatást (*upasampadā*), ami a fegyelmi szabályzat (*vinaya*) elfogadásán alapul. Ebben az összefüggésben azonban a Kommentár ezt írja: „A *bhikkhu* itt példaként szerepel mindazokra, akik a Tan gyakorlásának szentelik magukat... A *bhikkhu* fogalma ebben az esetben mindazokat magában foglalja, ...akik vállalják a gyakorlást.”
[↩](#)
 2. A »testet tudatosítva szemléli a testet«, »az érzéseket tudatosítva szemléli az érzéseket« stb. jellegű ismétlések azt célt szolgálnak, hogy a meditálót ráébresszék, mennyire fontos a tudatában lennie annak, hogy vajon a kiválasztott egyetlen tárgyra irányuló tartós figyelés során valóban végig annál marad-e, s nem csúszik-e át egy másik szemlélődés területére. Például valamely testi folyamat szemlélésekor a meditáló önkéntelenül is áttévedhet az adott testi folyamattal kapcsolatos érzések elemzésére. Ilyenkor a meditálónak világosan tudatosítania kell magában, hogy elhagyta az eredeti tárgyát, és átváltott az érzések szemlélésére. Lásd 33. old. [↩](#)
 3. E könyv első részében a pāli »tudat« (*citta*) és »tudattartalmak« (*dhammā*) kifejezéseket olykor szabadabban »tudatállapotnak«, illetve »tudattárgyaknak« fordítottuk, hogy ezzel is világosabban kidomborítsuk jellegüket. [↩](#)
 4. Szó szerint: »éberséget idézve maga elé«. [↩](#)
 5. E gyakorlatok magyarázatát lásd 108. old. [↩](#)
 6. Belülről: a saját légzését szemlélve; kívülről: valaki másnak a légzését szemlélve; belülről és kívülről egyaránt: felváltva szemlélve a saját és valaki másnak a légzését, megszakítás nélküli figyelemmel (lásd 58. old.). [↩](#)
 7. A keletkezési tényezők (*samudaya dhammā*), vagyis a légzés-test keletkezésének feltételei: a test a maga teljességében, az orrjáratok és a tudat. [↩](#)
 8. A felbomlási tényezők (*vaya-dhammā*): a test és az orrjáratok felbomlása, valamint a

tudatműködés megszűnése. [↩](#)

9. Felváltva szemlélve őket. [↩](#)

10. A tudás itt a négyféle tiszta tudatosságot jelenti. (lásd 46. o.: *A tiszta tudatosság négy fajtája*)
[↩](#)

11. Vagyis csupán testi folyamatok léteznek, melyekben nincs semmiféle én, lélek, vagy bennrejlő szubsztancia. Az ezután következő szemlélődések hasonló megfogalmazásait is így kell érteni. [↩](#)

12. Mohóságtól és hibás nézetektől mentesen. [↩](#)

13. A keletkezési tényezők a légzés tudatosítását kivéve valamennyi testtel kapcsolatos szemlélődés esetében a következők: szellemi vakság, mohó vágy, kamma, táplálék, valamint a keletkezés általános jellegzetességei; a felbomlás tényezői pedig: a szellemi vakság, mohó vágy, kamma, illetve táplálék megszűnése, valamint a felbomlás általános jellegzetességei. [↩](#)

14. Lásd 46. old. [↩](#)

15. A »koponyában lévő aggyal« utólag még kiegészítve a test e 32 része a meditáció igen gyakori témáját képezi a buddhista országokban. A meditációs gyakorlat részletes leírását a *The Path of Purification (Visuddhimagga – A megtisztulás ösvénye)* VIII. fejezetének 8. bekezdésében találhatjuk meg. [↩](#)

16. Ezek az »elemek« (*dhātu*) az anyag elsődleges tulajdonságait jelentik. A hagyományos buddhista magyarázat szerint ezek a szilárdság (föld), a kohézió (víz), a hőtartalom (tűz) és a mozgás (levegő vagy szél). Lásd a *The Path of Purification (Visuddhimagga – A megtisztulás ösvénye)* XI. fejezetét. [↩](#)

17. A háromféle érzés világias (*sāmisā*) és nem-evilági (*nirāmisā*) típusainak magyarázatát a *Majjhima Nikāya (Közepes hosszúságú beszédek gyűjteménye)* [137-es beszéde](#) adja meg. Eszerint a világias érzések azok, amelyek „a világi élethez kapcsolódnak”; a nem-evilági érzések pedig azok, amelyek „a lemondáshoz kapcsolódnak”. Kellemes nem-evilági érzés például az a boldogság, amely meditációból, vagy a létezés mulandóságának a belátásából születik. Kellemetlen nem-evilági érzés például a saját tökéletlenségünkre való fájdalmas rádöbbenés, vagy a szabadulás útján történő lassú előrehaladás miatti elkeseredés. Semleges nem-evilági érzés az a felülemelkedett egykedvűség, amelyre a belátás nyomán tehetünk szert. [↩](#)

18. Az érzések keletkezési tényezői: szellemi vakság, vágy, kamma, érzéki benyomás (*phassa*) és a keletkezés általános jellegzetességei; felbomlási tényezői pedig: az első négy keletkezési tényező

megszűnése, valamint a felbomlás általános jellegzetességei. ↩

19. Ez a tudat merevségére és tehetetlenségére utal; ide tartoznak az olyasfajta tudatállapotok is, mint pl. a lehangoltság, a válaszkészség meglassultsága, az elbizonytalanodás, az elfojtásnak tulajdonítható belső feszültség stb. ↩
20. Ez a tudat nyugtalan állapotaira utal, s magában foglalja az izgatottságot, szelességet, változás iránti vágyat stb. is. ↩
21. A finom-anyagi és az anyagiságon túli létsíkokat megvalósító meditációs elmélyedések (*rūpa-* és *arūpa-jhāna*) tudatállapota. ↩
22. Az érzéki létállapot megszokott tudata. ↩
23. Az érzéki létállapothoz tartozó tudat, amelyhez képest vannak magasabbrendű szellemi állapotok is. ↩
24. A finom-anyagi és az anyagiságon túli síkok tudata, amelyeknél nincsen magasabbrendű világi létállapot. ↩
25. A szennyeződések alól ideiglenesen fölszabadított tudat, amit vagy az elmélyedéseken (*jhāna*) keresztül érhetünk el, vagy pedig a belátás meditatív kifejlesztésével, amely az egyes nem-üdvös állapotokkal azok ellentéteit állítja szembe. ↩
26. A tudat, vagy tudatosság keletkezési tényezői: szellemi vakság, vágy, *kamma*, szellemiség-anyagiság (*nāma-rūpa*) és a keletkezés általános jellegzetességei; felbomlási tényezői pedig: az első négy keletkezési tényező megszűnése, valamint a felbomlás általános jellegzetességei. ↩
27. Ez az öt akadály (*nīvarana*) képezi a tudat fejlődésének útjában álló legfőbb gátakat. Ahhoz, hogy el tudjuk érni a belátás teljes kifejlesztésének előfeltételét képező elmélyedéseket, vagy akár csak a megközelítési koncentrációt (*upacāra-samādhi*), átmenetileg fel kell függesztenünk ezeknek az akadályoknak a működését. Lásd Nyanaponika Thera: [The Five Mental Hindrances and Their Conquest](#) (*Az öt szellemi akadály és azok legyőzése*), Buddhist Publication Society, Kandy, 1961. ↩
28. Az ötfajta érzéki tárgy bármelyikére irányuló vágyról van szó. ↩
29. A keletkezési tényezők ebben az esetben az akadályok kialakulását elősegítő feltételek, mint amilyen pl. a vonzó tárgyakkal kapcsolatos hibás elgondolás stb.; a felbomlási tényezők pedig azok a körülmények, amelyek megszüntetik az akadályokat, pl. a helyes elgondolás. ↩

30. Páliul: *upādāna-kkhandha*. Ez az öt halmazat alkotja az úgynevezett személyiséget. Az ismétlődő születések és halálok formájában történő örökös létesülést az tartja fenn, hogy ezek a tapadás (*upādāna*) tárgyaivá válnak. [↵](#)
31. Az anyagi forma halmazatának keletkezési és felbomlási tényezői ugyanazok, mint a testtartásé (lásd a 13. lábjegyzetet); az érzet, észlelés és tudattartalmak keletkezési és felbomlási tényezőit a 18. sz. lábjegyzetben, a tudatéit pedig a 29. sz. lábjegyzetben soroltuk fel. [↵](#)
32. A tíz fő béklyó (*samyojana*) a Tanítóbeszéd Gyűjteményének (Sutta Sutta Piṭaka) csoportosítása szerint a következő: 1. a szernélyiségre vonatkozó elképzelés, 2. a szkeptikus kétely, 3. a külsődleges szabályok, szertartások és előírások megtisztító erejébe vetett hit, 4. az érzéki vágy, 5. a rosszakarát, 6. a finom-anyagi létezés utáni vágy, 7. az anyagtalan létezés utáni vágy, 8. az önhittség, 9. a nyugtalanság, 10. a szellemi vakság (nem-tudás). E tíz tudati béklyó a hat érzék bármelyikén keresztül történő ellenőrizetlen észlelés következtében létrejöhethet. Felmerülésük jövőbeli elkerülése a szentség négy szintjének - a folyamba lépésnek (*sotāpatti*), stb. - a megvalósításán keresztül lehetséges. Lásd Nyanatiloka: [The Word of the Buddha](#) (*A Buddha Igéje*), Buddhist Publication Society, Kandy, 1959. 35. oldalától. - A jelen tanítóbeszéd kommentárja által adott magyarázat a béklyóknak ettől kissé eltérő felsorolását alkalmazza, amely elsősorban az *Abhidhammában*, a buddhista kánon bölcseleti gyűjteményében használatos. [↵](#)
33. A tíz anyagi érzékelési alap keletkezési tényezői a szellemi vakság, mohó vágy, kamma, táplálék, valamint a keletkezés általános jellegzetességei; felbomlási tényezőik pedig: a felbomlás általános jellegzetességei, valamint a szellemi vakság stb. eltűnése. A tudat érzékelési alapjának keletkezési és felbomlási tényezői azonosak magának a tudatnak a megfelelő tényezőivel (lásd a 26. sz. lábjegyzetet); a tudattartalmak tényezői pedig az érzések megfelelő tényezőivel esnek egybe (lásd a 18. sz. lábjegyzetben). [↵](#)
34. Részletes magyarázatukat lásd Piyadassi Thera: [The Seven Factors of Enlightenment](#) (*A megvilágosodás hét tényezője*) c. művében (Buddhist Publication Society, Kandy). [↵](#)
35. *Dhamma-vicaya*. A kommentárok szerint a *dhamma* kifejezés ebben az összefüggésben nem a Buddha tanítását jelenti, hanem az anyagi és szellemi jelenségekre (*nāma-* és *rūpa-dhammā*) vonatkozik, ahogyan azokat az első megvilágosodási tényező, az »éberség« megjeleníti a meditáló tudatában. [↵](#)
36. A keletkezési és felbomlási tényezőket itt egyszerűen az egyes megvilágosodási tényezők létrejöttét, illetve felbomlását elősegítő feltételek jelentik. [↵](#)

37. A szenvedés eredetének igazsága itt nem a szokásos megfogalmazásában szerepel, hanem a *satipaṭṭhāna* tényleges gyakorlatának megfelelően. Az éberség ismétlődően és a tudatra mély benyomást téve hozza felszínre és teszi láthatóvá a szenvedés meztelen gyökereit, amikor szembesít bennünket a vágy sokféle megnyilvánulásával a hatfajta érzéki tapasztalásban és az eme tapasztalásokhoz kapcsolódó, azokkal foglalkozó szellemi műveletekben. A beszédnek ez a része a hat érzékelési alappal foglalkozó szakasz egyes részeinek illusztrációjaként is felfogható, különösen ama kijelentés vonatkozásában, mely szerint „Tudja, milyen módon kerül sor a még fel nem merült béklyó felmerülésére”. A szöveg ezenkívül azt a visszatérő szövegfordulatot is példázza, hogy „Tudatosítva a keletkezési tényezőket szemléli azokat...”. ↩
38. A harmadik igazság itt ugyancsak a tényleges megfigyelés alapján kerül ismertetésre, aszerint, hogy hogyan csökken a vágy az említett néhány esetben. Ilyen megfigyeléseket akkor tehetünk, amikor éberon tudatosítjuk magunkban a vágy keletkezését (lásd fentebb). Az éber tudatosítás szükségképpen megakasztja a vágy folyamatos áramlását, mert az elfogulatlan megfigyelés és a vágy nem fér meg egymással. E bekezdés azt a kijelentést illusztrálja, mely szerint „Tudja, milyen módon történik a felmerült béklyó kiküszöbölése”. A vágy egyes esetekben történő csökkenésének ismételt tudatosodása megízlelteti velünk végső kialszásuk a Nibbāna lehetőségét, és ez az élmény erősíteni fogja meggyőződésünket, hogy e cél elérhető. ↩
39. Az egyes igazságok keletkezési és felbomlási tényezőit úgy kell érteni, mint a szenvedés és a vágy kialakulását és elmúlását, továbbá az ösvény kifejlesztését elősegítő, illetve hátráltató tényezőket. A megszüntetés igazságára nem terjed ki e meditáció, hiszen a Nibbānának nincs sem keletkezése, sem felbomlása. ↩
40. *Aññā*, vagyis a végső megszabadulás, vagy szentség (*arahatta*) tudása. ↩
41. Vagyis nem kell többé visszatérnie az érzéki létesülés világába. Ez a szentség végső céljának elérését megelőző utolsó szint. ↩

Így készült:

Fordította: Pressing Lajos

Forrás: [Nyanaponika Thera](#), angol

Szerzői jogok: Pressing Lajos, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: October 31, 2011, at 05:23 PM

DN 27 Aggañña Sutta – A kezdetekről való tudás

Fordította: Técsi Judit

DN 27, PTS D III 80

Így hallottam. A Beérkezett Szávatthi mellett Migára anyjának¹ házában tartózkodott a Keleti Parkban. Ebben az időben Vászetha és Bháradvádza a szerzetesek között élt, remélve, hogy maguk is szerzetessé válhatnak. Egy reggel, mikor a Beérkezett befejezván magányos meditációját kijött a házból sétálni kezdett annak árnyékában.

Vászetha észrevette ezt, és így szólt Bháradvádzához: – Bháradvádza barátom, a Beérkezett kijött a házból és sétálgat. Menjünk oda hozzá. Ha elég szerencsések leszünk, személyesen Tőle hallhatjuk a Tanítást.

– Valóban – mondta Bháradvádza, s így odamentek a Beérkezetthez, üdvözölték, s vele együtt kezdtek sétálni.

A Beérkezett így szólt Vászethához: – Vászetha, ti mindketten Bráhminnak születtetek, s ekként nevelkedtetek, majd elhagytátok a Bráhmin családok világi életét az otthontalanságért. Nem bántanak s becsmérelnék titeket a Bráhminok?

– De, valóban, Uram a bráhminok bántanak s becsmérelnék minket. Nem tartják vissza szemrehányásaik áradatát.

– Nos, Vászetha miféle szemrehányásokkal illetnek?

– Uram, a Bráhminok ezt mondják: „A Bráhmin kaszt² a legmagasabb kaszt, a többi kaszt hitvány, a bráhmin kaszt fényes, a többi kaszt sötét, a bráhminok megtisztultak a többiek nem, a bráhminok Brahmá igazi gyermekei³ az ő szájából születtek, Brahmából születtek meg, őáltala keletkeztek, ők Brahmá örökösei. És ti, ti elhagytátok a legmagasabb osztályt és leborotvált fejű, alantas gondolkodású sötét társak alsó osztályába távoztatok, olyanok közé, akik Brahmá lábából születtek! Ez helytelen, ez nem illendő, hogy ilyen nép közé vegyüljete!” Így bántanak minket a bráhminok, Uram.

– Mikor a bráhminok ilyeneket mondanak, elfelejtik a régi hagyományt, Vászetha. Hiszen tudhatjuk, hogy a bráhmin nők, a bráhminok feleségei menstruálnak, majd teherbe esnek, szülnek és szoptatnak. És ezek az anyaméhből született bráhminok állítják, hogy Brahmá szájából születtek, Brahmából születtek [...] Ezek a bráhminok helytelenül mutatják be Brahmát, hazugságokat mondanak, és érdemtelenégeket szereznek.

Ez a négy kaszt létezik, Vászetha: khattiják, bráhmínok, kereskedők és iparosok⁴. Néha egy Khattija életet vesz el, elveszi, amit nem adnak neki, szexuális vétséget követ el, hazudik, elmerül a rágalmazásban, durva beszédben, a haszontalan fecsegésben, mohó, rosszindulatú, vagy rossz szemléletű. Ezek a dolgok erkölcstelenek, és annak tekintettek, vétkesek és annak tekintettek, kerülendőek és annak tekintettek, egy Árjához nem méltók és annak tekintettek, rosszak rossz következményekkel⁵ és a bölcs által elítélendőek, s előfordulnak a khattiják között, és ugyanígy van a bráhmínokkal, kereskedőkkel és iparosokkal is.

Néha egy khattija tartózkodik az élet kioltásától, [...] nem mohó, rosszindulatú, vagy rossz szemléletű. Ezek a dolgok erkölcsösek és annak tekintettek, kifogástalanok és annak tekintettek, követendőek és annak tekintettek, egy árjához méltók és annak tekintettek, ragyogók ragyogó következményekkel és a bölcs által dicsértek, s előfordulnak a khattiják között, és ugyanígy van a bráhmínokkal, kereskedőkkel és iparosokkal is.

Ezért a rossz és ragyogó tulajdonságok, melyek elítélendőek vagy dicséretesek a bölcs szemében, egyformán oszlanak el a négy kasztban, a bölcs nem érti mi okból lenne a bráhmín kaszt a legmagasabb rendű. Miért van ez? Azért, Vászetha, mert bárki a négy kasztból, aki szerzetessé válik, egy arhat, aki leküzdötte a romlottságot, igaz életet él, megtette, amit meg kellett tennie, letette a terhet, elérte a legmagasabb célt, lerombolta a visszatérés béklyóit, aki megszabadult a legmagasabb tudás által – az a Dhamma kincse által érte ezt el és nem pedig a nem-Dhamma által.

A Dhamma a legjobb az embereknek,
Ebben az életben és a következőben is.

Ez a szemléltetés meg fogja világítani, hogy lehet a Dhamma a legjobb ebben a világban és a következőben is. Kószala királya, Paszénádi tudja: „Gótama szerzetes elhagyta a szomszédos Szákja törzset.” Most a szakják Kószala királyának hódolnak. Neki ajánlják alázatos szolgálataikat, üdvözlik őt és tisztelik őt, megfelelő módon szolgálják őt. És ahogyan a szakják a Királynak hódolnak [...], olymódon hódol a Király a Tathágatának, gondolván: Ha Gótama aszkéta jó-születésű, én rossz-születésű vagyok; ha Gótama aszkéta erős, én gyenge vagyok; ha Gótama aszkéta külsőleg kellemes, én visszatetsző vagyok; ha Gótama aszkéta befolyásos, én csekély befolyással bírok”.

Nos, ez a Dhamma megbecsülése miatt van így, a Dhamma nagyra becsülése miatt, a Dhamma tisztelete miatt, a Dhamma tiszteletteljes magasztalása miatt, hogy Paszénádi király tiszteletét fejezi ki⁶ a Tathágota előtt, és a kellő megbecsüléssel szolgálja.

A Dhamma a legjobb az embereknek,
Ebben az életben és a következőben is.

Vászettha, ti mindannyian, legyetek bár különböző származásúak, nevűek; különböző klánból és családból valók, aki otthonát hátrahagyva az otthontalanságba távozott, bárki kérdezi tőletek, kik vagytok, ezt válaszoljátok: „Aszkéták vagyunk, a szákja követői”⁷. Kinek a hite a Tathágatában mély, meggyökerezett, megalapozott, szilárd, megingathatatlan bármely aszkéta vagy bráhmín, bármely déva vagy mára vagy Brahmá vagy a világ bármely lényé által, az híven állíthatja: „A Magasztos igaz fia vagyok, a szájából születtem, a Dhammából születtem, a Dhamma által keletkeztem, a Dhamma örököse vagyok.” Miért? Azért, Vászettha, mert így nevezik a Tathágatát: „A Dhamma Teste”⁸, vagyis „Brahmá teste” vagy „Dhammává válik” vagyis „Brahmává válik”⁹.

Eljön az idő, Vászettha, előbb vagy utóbb, hosszú idő múlva, mikor ez a világ összehúzódik. Mikor ez bekövetkezik, a lények többnyire majd az Ábhassszara Brahmá világba születnek. És ott időzvéni tudatból-teremtettek, derűvel táplálkoznak, önmagukban fénylők és a léghben mozgók és tündöklők – és így maradnak hosszú időn keresztül.

De előbb-utóbb, hosszú idő múlva ez a világ ismét kitágul. Eközben az Ábhassszara Brahmá világ lényei, melyek eltávoznak onnan, többnyire ebben a világban születnek. Itt tartózkodván tudatból-teremtettek¹⁰, derűvel táplálkoznak, önmagukban fénylők és a léghben mozgók és tündöklők – és így maradnak hosszú időn keresztül.

Ebben az időszakban, Vászettha, egyetlen víztömeg volt, és minden a sötétség volt, a vak sötétség. Sem a Hold, sem a Nap nem jelent meg, sem csillagképek, sem csillagok nem jelentek meg, éj és nappal nem különült el, sem hónapok vagy hetek, sem évek vagy évszakok, nem volt nő és férfi¹¹, a lények csak lények voltak. És előbb-utóbb, nagyon hosszú idő után a sós szárazföld¹² kiterjeszkedett a vizek fölé, ahol a lények laktak. Úgy, mint mikor a forró tej felszíne kihűlvén bőrré szilárdul s formát ölt. Színekkel, illatokkal és ízekkel volt felruházva, mint a tiszta vadmész.

Aztán néhány mohó természetű lény azt mondta: „Azt kérdeim, mi lehet ez?” és megízlelték a sós földet, amely az ujjukon volt. Eközben az íz megragadta őket és vágyakozás ébredt bennük. Aztán más lények ezeket követve szintén megízlelték az anyagot az ujjukkal. Őket is megragadta az íze és vágyakozás ébredt bennük. Így hozzáláttak, hogy a kezükkel darabokat törtsenek az anyagból azért, hogy megegyék. És ennek következtében eltűnt a saját fényük. Mivel eltűnt saját fényük, megjelent a Hold és a Nap, éj és nappal szétváltak, hónapok és hetek megjelentek s az év s az évszakok. S e mérték szerint a világ újjáalakult.

És ezek a lények folytatták a lakmározást a sós földön, táplálkozva vele és általa tápláltak. És ezt cselekedvén testük egyre közönségesebb lett¹³, s külsejükben különbözővé váltak. Némelyek széppé lettek, némelyek csúnyává. A szépek undorodtak a csúnyáktól, mondván: „mi szebbek vagyunk tőlük” és mivel önteltté és beképzeltté tette őket a kinézetük, az ízletes föld eltűnt. Emiatt összegyűltek, és

szomorúan sírtak: „Ó, az az íz! Ó, az az íz!” Mikor manapság valami kellemessel találkoznak az emberek, a régi mondást ismételtetik „Ó, az az íz!” anélkül, hogy értenék.

És aztán, mikor az ízletes föld eltűnt, egy tapló¹⁴ bukkant fel a gombafélék családjából, szép színű volt, illatos és ízletes. Színe, mint a ghí-nek, vagy a vajnak, íze nagyon édes, mint a tiszta vadméz. És a lények leszedték és megették a taplót. Ez sokáig eltartott. És ahogy ették a gombát testük még közönségesebb lett, s a különbségek tovább növekedtek köztük. És a szépek undorodtak a csúnyáktól, és mivel önteltté és beképzeltté tette őket a kinézetük, az édes gomba eltűnt. Ez után a kúszónövények tűntek fel, oly gyorsan növekedvén, mint a bambusz, és azok is olyan édesek voltak, mint a tiszta vadméz.

És a lények leszedték és megették a kúszónövényeket. Ahogy ették a kúszónövényt, testük még durvább lett s a különbségek tovább növekedtek köztük. És egyre önteltebbek lettek, így a kúszónövények is eltűntek. Ekkor összegyűltek, és panaszosan siráncokztak: „Micsoda kár, a kúszónövényünk nincs többé! Mit veszítettünk!” Így manapság, ha megkérdezed az embereket, hogy miért szomorúak, így felelnek: „Oh, mit veszítettünk!” egy régi mondást ismételnék anélkül, hogy felfognák értelmét.

Aztán, miután a kúszónövények eltűntek, rizs tűnt fel a szabad területeken, héjtól és rizsportól mentesen, illatosan és fényesen. És amit este vacsorára leszedtek, az reggelre újránőtt és beérett és amit reggel szedtek reggelire, az újránőtt és beérett estére úgy, hogy nyoma sem maradt az aratásnak. A lények szedték és ették a rizst nagyon hosszú időn keresztül.

És ahogy ezt tették, testük még durvább lett s a különbségek köztük tovább növekedtek. És a férfiaknak férfi szerveik, a nőknek¹⁵ női szerveik alakultak ki. A nők mértéktelenül belefeledkeztek a férfiakba és a férfiak a nőkbe, s ebben a mértéktelen egymásra csodálkozásban vágy ébredt bennük és a testük égett a sóvárgástól. És később emiatt az izzás miatt belemerültek a testi szerelembe¹⁶.

És mások, akik látták őket belemerülni, szeméttel dobálták meg őket és hamuval és tehéntrágyával miközben így kiabáltak: „Dögöljete meg mocskos bestiák! Hogy tehet egy lény ilyet egy másikkal!” akárcsak manapság, amikor a menyasszonyt kivezetik¹⁷, néhány ember szeméttel dobálja meg és hamuval és tehéntrágyával anélkül, hogy értené, hogy egy régi rítust ismétel. Amit régen rossznak tekintettek, most jónak tekintik¹⁸.

És azok a lények, akik akkoriban elmerültek a testiségben, ki voltak tiltva a faluból vagy városból egy vagy két hónapra. Ennek megfelelően azok, amelyek rendkívül hosszan merültek el az erkölcstelen élvezetekben, nekiláttak szálláshelyet építeni maguknak, hogy védetten tehessék azt.

Egyszer megesett, hogy ezek közül a lények közül az egyik, aki hajlott a lustaságra így gondolkodott:

„Nos, hát mért kéne nekem a rizs begyűjtésével bajlódnom, este vacsorára és reggel reggelire? Mért ne gyűjthetném be egyszerre mind a két étkezésre?” és így tett. Aztán egy másik jött oda hozzá és így szólt: „Gyere, gyűjtsük be a rizst!” „Nincs rá szükségem, barátom, gyűjtöttem két étkezésre valót.” Így a másik követvén az első példáját két napra valót gyűjtött be egyszerre, mondván: „Ennek körülbelül elegendőnek kell lennie.” Aztán egy újabb lény jött oda ehhez a másodikhoz „Gyere rizst begyűjteni.” „Nincs rá szükségem, barátom, gyűjtöttem két napra valót.” ... 4 napra valót ... 8 napra valót ... Mivel ezek a lények raktárt készítettek a rizsnek s azon éltek, rizspor és héj kezdte beburkolni a magot, és ahol learatták, ott nem nőtt újra azonnal, és a levágott hely látszott, mert a rizs különálló csoportokban nőtt.

A lények összegyűltek, hogy siránkozzanak: bűnös gyakorlat ütötte fel fejét köztünk: eleinte tudatból-teremtettek voltunk, derűvel táplálkoztunk, ... *(itt megisméltődnek az egész periódus eseményei a legvégső fejleményekig, a bűnös módszerek emlegetéséig)* ... és a rizs külön csomókban nő. Így most osszuk fel a rizst körülhatárolt területekre.” És így cselekedtek.

Aztán, Vászetha, egy kapzsi természetű lény, mikor a saját területén körülnézett elvett egy másik területet is, amit nem adtak neki és élvezte gyümölcseit. A többiek elkapták, és azt mondták:

„Bűnös dolgot műveltél, elvettél egy még egyszer akkora területet, mint a tiéd. Soha többé ne tegyél ilyet!” „Nem fogok” mondta, de megtette másodszor és harmadszor is. Újra elkapták és szidalmazták, és néhányan megütötték ököllel és néhányan kövekkel és néhányan botokkal. És így, Vászetha, megszületett annak elvétele, amit nem adtak, ítékezés, hazugság és bűnhődés.

Aztán a lények összegyűltek és siránkoztak azon, hogy ilyen gonosz dolgok ütötték fel fejüket köztük, mint elvétele annak, amit nem adtak, ítékezés, hazugság és bűnhődés. És azt gondolták: „Ki kellene neveznünk egy bizonyos lényt, aki haragot mutat ott, ahol az jogos, és ítékezik afelett, aki felett kell és bünteti azt, aki kiérdemli a büntetést. Viszonzásul adunk neki egy részt a rizsből.” Így elmentek a legcsinosabbhoz, a legszebbhez, a legkellemesebbhez, a legtehetségesebbhez, és megkérték, tegye ezt meg nekik egy rész rizsért cserébe, és ő beleegyezett.

„Az emberek által választott” a jelentése a Mahá-Szammátának¹⁹, ami az első hivatalos rang, amely bevezetésre került. „A mezők ura” a khattija²⁰ jelentése a második az ilyen rangok között. És „a többieket a Dhammával megörvendezettő” a rádza²¹ jelentése a harmadik rang, amely bevezetésre került. Vászetha, ez tehát a khattija kaszt eredete a régi elnevezéseknek megfelelően, ahogy bemutattam neked. Hozzánk nagyon is hasonlatos lények közül kerültek ki, különbség nélkül, és a Dhammának megfelelően és nem másként.

A Dhamma a legjobb az embereknek,

Ebben az életben és a következőben is.

Aztán néhány lény így gondolkodott: „Rossz dolgok jelentek meg köztünk, úgymint elvenni azt, amit nem adnak, ítékezés, hazugság és bűnhődés. Félre kell tennünk a gonosz és ártalmas dolgokat. És így cselekedtek. „Félretették a gonosz és ártalmas dolgokat”²² a bráhmín²³ jelentése, ami az ilyen emberek bemutatására szolgáló első szokásos cím. Ágakból kalyibát készítettek maguknak az erdőben és abban meditáltak. Ahogy a füstölő tüze kialudt és félretették a mozsártörőt, alamizsnát gyűjteni a reggeli és esti étkezésükhöz, élelmet keresni bementek a faluba, városba vagy királyi városba, aztán visszatértek lombkalyibájukhoz meditálni. Az emberek látták ezt és megjegyezték, hogyan meditálnak. „Akik meditálnak”²⁴ ez a dzsájaka²⁵ jelentése, amely a második hivatalos rang, amellyel bemutatják őket.

Mivel páran ezek közül a lények közül nem tudtak lombkalyibában meditálni, a környező városokban és falvakban telepedtek le és könyveket állítottak össze²⁶. Az emberek látták ezt, és hogy nem meditálnak. „Akik nem meditálnak” ez a jelentése az adzsájának, ami a harmadik hivatalos cím, amely bemutatja őket. Ebben az időben ezt alacsony rangnak tartották de ma ez a legmagasabb. Vászetha, ez hát a bráhmín kaszt eredete a régi elnevezésekkel, amellyel illették őket. Hozzánk nagyon is hasonlatos lények közül kerültek ki, különbség nélkül, és a Dhammának megfelelően és nem másként.

A Dhamma a legjobb az embereknek,
Ebben az életben és a következőben is.

Aztán, Vászetha, néhány a lények közül összeházasodott²⁷, különféle foglalkozást űztek és ez a „különféle” a jelentése a vesszának²⁸, amely ezeknek az embereknek a hivatalos elnevezése lett. Ez tehát a vessza osztály eredete, a régi elnevezés szerint, amellyel jelölték őket. Hozzánk nagyon is hasonlatos lények közül kerültek ki, különbség nélkül, és a Dhammának megfelelően és nem másként.

A Dhamma a legjobb az embereknek,
Ebben az életben és a következőben is.

És Vászetha, azok a lények, akik még maradtak elmentek vadászni. „Ők az alsók, akik a zsákmányból élnek” ez a szudda²⁹ jelentése, amely ezeknek az embereknek a hivatalos elnevezése. Ez tehát a szuddák osztályának eredete, a régi elnevezés szerint, amellyel jelölték őket. Hozzánk nagyon is hasonlatos lények közül kerültek ki, különbség nélkül, és a Dhammának megfelelően és nem másként.

A Dhamma a legjobb az embereknek,
Ebben az életben és a következőben is.

És aztán, Vászetha, innen eredt az, hogy némely khattija aki elégedetlen a saját dhammájával³⁰ elindul otthonát elhagyva az otthontalanságba távozik, azt gondolván: aszkétává válok. És bráhmin is tett ilyet és vessza is tett ilyet és szudda is tett hasonlóan. És ebből a négy osztályból létrejött az aszkéták osztálya. Az ő eredetük is hozzájuk nagyon hasonló lények csoportjából történt, különbség nélkül és a Dhammának megfelelően, nem másként.

A Dhamma a legjobb az embereknek,
Ebben az életben és a következőben is.

És Vászetha egy khattija aki rosszul vezette életét rosszul beszélt és gondolkodott, rossz nézeteket vallott, minden rossz nézet és cselekedet következményeként halála után, mikor teste széthull, rossz irányba születik újra, rossz sorsban, bukásban, a pokol szintjén. És ugyanígy jár egy bráhmin egy vessza vagy egy szudda is.

Ily módon, ha egy khattija, aki helyesen vezeti életét, jól beszél és gondolkodik, jó nézeteket vall, ezen jó nézetek és cselekedetek következményeként halála után, mikor teste széthull jó irányban, jó sorsban születnek újjá, égi szinten, és ez igaz egy bráhminra, egy vesszára vagy egy szuddára is.

Egy khattija, aki mindkét módon cselekszik tetteiben, beszédében és gondolkodásában is, következményeként ezeknek a vegyes nézeteknek és cselekedeteknek, halála után, mikor teste széthull, örömteli és fájdalmas tapasztalatai is lesznek, és ez igaz egy bráhminra, egy vesszára vagy egy szuddára is.

Egy khattija, aki uralkodik magán, a beszédén és gondolatain, fejleszti a megvilágosodás hét tényezőjét³¹, az megvalósítja a parinirvánát ebben az életében És ez igaz egy bráhminra, egy vesszára vagy egy szuddára is.

Vászetha, Brahmá Szanankumára mondta ezt a verset:

*„A khattija annak szemében legjobb, ki klánt és születést tisztel,
Ki pedig tud és gyakorol, felér istennel s emberrel minddel!”*

Ez a vers helyes dallamú s nem rossz, helyes szövegű s nem rossz, hasznot hozó s nem haszontalan. Én is ezt mondom, Vászetha:

*„A khattija annak szemében legjobb, ki klánt és születést tisztel,
Ki pedig tud és gyakorol, felér istennel s emberrel minddel!”³²*

Így szólt a Magasztos és Vászetha és Bháradvádzsa örvendtek és felderültek szavain.

1. Neve Viszákhá, palotája a mai felfogáshoz képest kicsi, de akkoriban viszonylag pompásnak számított. [↵](#)
2. A DN 3 szutta, az Ambattha szutta leírja hogyan neveli ki tanítványát egy bráhmin pap, és hogy panaszkodnak Gótamának, hogy a szakják nem fizetnek a bráhminoknak [↵](#)
3. természetesen Brahmá papjairól van szó [↵](#)
4. A buddhista szövegek mindig a khattijákat említik első helyen. Ez volt az eredeti pozíciójuk és azon a területen használatos. [↵](#)
5. Kukkuravatija szutta, MN 57 [↵](#)
6. A tisztelet amit általában egy aszkétának adnak, pl. DN 2 szutta a rabszolgáról/szolgáról aki az otthontalanságba távozik és volt ura megadja neki a tiszteletet [↵](#)
7. szákjaputta – a szákja fia [↵](#)
8. Dhamma-khája a Mahájánában fontos szerepet játszik mint Dharmakája [↵](#)
9. A Brahmá itt annyit jelent 'a legnagyobb' és Buddha azért használja, mert bráhminokhoz beszél [↵](#)
10. Mikor ide születnek még déva-szerúek, nem emberi lények [↵](#)
11. nem nélküliek, mint a Brahmá világ lakói [↵](#)
12. raza-pathavi [↵](#)
13. a lények bár ragyogóak de nem önmaguktól fénylők, mert a sóvárgás (tanhá) áldozatává váltak és így gyorsan elvesztették légies minőségüket [↵](#)
14. nem gomba, a páliban bhúmi-pappataka a pontos jelentése ismeretlen. Rhys Davids úgy fordította: „ourgrowth” ~ kinövés [↵](#)
15. mivel ezek nem nélküli lények, Buddhaghósa azt mondja: „úgy érte akik előző életükben nők voltak” [↵](#)
16. eddig spontán módon születtek a lények [↵](#)
17. (ismeretlen kifejezés) [↵](#)

18. Rhys Davids itt téved, így fordítva: 'Ami erkölcstelennek minősült...' itt nem a szexualitásra történik utalás, hanem a sárral dobálásra. [↵](#)
19. az első *solar race* király és ős neve, többek közt a szákja uralkodóké (így Gótamái is) [↵](#)
20. összefüggés a khetta 'mező' egy lehetséges etimológiai értelmezés ami nem teljesen egyértelmű [↵](#)
21. rokon a latin *rex, regis* király szóval, itt kapcsolódik a rága 'kívánság, vágy' gyökhöz [↵](#)
22. Báhenti [↵](#)
23. képzeletszötte etimológia [↵](#)
24. Dzsájanti szintén a dzsája gyökérből, ami pre-buddhista meditációs forma [↵](#)
25. dzsájaka ~ meditáló [↵](#)
26. *gante* itt a könyvek összegyűjtése anakronizmus, Buddhagósza szerint akik fordították és tanították a védákat [↵](#)
27. ez feltételezné hogy a többiek cölibátusban éltek [↵](#)
28. vessza különbözőt jelent és így állítólag kereskedőt [↵](#)
29. iparos [↵](#)
30. értsd normarendszerével [↵](#)
31. a hét megvilágosodási tényező: (1) éberség,
(2) a jelenségek vizsgálata,
(3) erőfeszítés,
(4) öröm,
(5) elnyugvás,
(6) összeszedettség,
(7) felülemelkedettség [↵](#)
32. lásd még: Székha-patipadá szutta MN 53 [↵](#)

Így készült:

Fordította: Técsi Judit

Forrás: DN 15, páli

Szerzői jogok: Técsi Judit, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

DN 31 Sīgālovāda Sutta – Beszéd Szigálának – A világiak fegyelmi szabályzata

Fordította: Sándor Ildikó

DN 31, PTS D III 180

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos a Bambusz-ligetben, a Mókus-Parkban tartózkodott, Rádzsagáha közelében.

Abban az időben a fiatal Szigála, egy házigazda fia, reggel korán felkelvén, Rádzsagáhából eltávozva, nedves ruhában és nedves hajjal imádkozott, összetett kézzel a különféle égtájak felé – keletre, délre, nyugatra, északra, a nadír felé és a zenit felé.

Ekkor a Magasztos felöltözött, fogta alamizsnás tálkáját és köpenyét, elindult Rádzsagáhába alamizsnáért. Meglátta az ifjú Szigálát, amint így imádkozott, és a következőképpen beszélt hozzá:
– Miért teszed ezt, ifjú házigazda, felkelvén reggel, Rádzsagáhából eltávozva, nedves ruhában és nedves hajjal imádkozol, összetett kézzel a különféle égtájak felé – keletre, délre, nyugatra, északra, a nadír felé és a zenit felé?

– Uram, apám, mielőtt meghalt volna, ezt mondta nekem: Édes fiam, a hat égtáj felé kell imádkoznod. És én, Uram, tisztelettel, nagyrabecsüléssel, hódolattal, tisztességgel apám szavai iránt, felkelek korán és Rádzsagáhából eltávozva, nedves ruhában és nedves hajjal imádkozom a hat égtáj felé.

– Ifjú házigazda, a bölcsek fegyelemi szabályzata szerint nem ekként kell a hat égtáj felé imádkozni.

– Akkor hogyan kell, Uram, a bölcsek fegyelmi szabályzata szerint imádkozni a hat égtáj felé? Uram, meg tudná tanítani nekem a tant (Dhammát), megmutatni, hogyan kell imádkoznom a bölcsek fegyelmi szabályzata szerint?

– Nos, ifjú házigazda, hallgasd és tartsd emlékezetedben; beszélni fogok.

– Nagyon jó, Uram – válaszolta az ifjú Szigála.

És a Magasztos a következőképpen beszélt:

– Amennyiben, ifjú házigazda, egy nemes tanítvány

(1.) a magatartását megtisztította a négy erkölcstelenségtől¹,

(2.) amennyiben nem követ el gonosz tetteket négyféle módon,

(3.) amennyiben nem törekszik hatféle módon a gazdagság eltékozlására, ilyenképpen távol tartja magát ettől a tizennégy gonosz dologtól, védelmezi a hat égtájat, és rálép az ösvényre, ami győzelemre vezet mindkét világban: jó sorsa lesz ebben a világban és a következő világban is. A test felbomlásakor, a halála után boldog égi birodalomban születik.

(1.) Melyik az a négy erkölcstelenség, amitől megtisztította magatartását? Házigazda, az élet elpusztítása erkölcstelenség, éppúgy, mint a lopás, szexuális kicsapongás és hazugság. Ez a négy erkölcstelenség, amitől megtisztult. Így szólt a Magasztos.

És miután a Tanító így szólt, még ezeket mondta:

– Élet elvétele, lopás, hazugság és házasságtörés,
Ez a négy gonosz, amit a bölcsek sosem dicsérnek.

(2.) Milyen négyféle módon nem követ el valaki gonosz tetteket? Valaki vágy által hajtva követ el gonoszságot. Valaki harag hatására követ el gonoszságot. Valaki tudatlanságból tesz gonoszságot. Valaki félelemtől hajtva tesz gonoszságot.²

De amennyiben egy nemes tanítványt nem vezérel vágy, harag, tudatlanság és félelem, nem követ el gonoszságot.

Így szólt a Magasztos. És miután a Tanító így szólt, még ezeket mondta:

– Bárki, aki vágy által, gyűlölet vagy félelem
Vagy tudatlanság által megszegi a Dhammát,
Minden dicsősége elhalványul,
Mint a hold fogyatkozása idején.

Bárki, aki vágy által, gyűlölet vagy félelem,
Vagy tudatlanság által sosem szegi meg a Dhammát,
Minden dicsősége még növekszik,
Mint a hold növekedése idején.

(3.) Melyik a gazdagság elherdálásnak hat útja, amit ő nem követ?

- a./ szeszes italok élvezete, ami elvakultságot és nemtörődömséget okoz
- b./ helytelen időpontban az utcákon kószálás;
- c./ színházi előadások rendszeres látogatása;
- d./ szerencsejáték élvezete, ami nemtörődömséget okoz;
- e./ rossz emberek társaságába keveredés;
- f./naplopás.

a./ Ifjú házigazda, ez a hat rossz következménye van a szeszes italok élvezetének, ami elvakultságot és nemtörődömséget okoz:

(i.) a javak elvesztése,

- (ii) veszekedések, viták megszaporođása,
- (iii) betegségre való hajlam,
- (iv) rossz hírnév kiérdemlése,
- (v) test szégyenteljes felfedése,
- (vi) értelem tompulása.

b./ Ifjú házigazda, ez a hat rossz következménye van helytelen időpontban az utcákon kószolásnak:

- (i.) ő maga védtelen és kiszolgáltatott,
- (ii) felesége és gyermekei védtelenek és kiszolgáltatottak,
- (iii) a tulajdona védtelen és kiszolgáltatott,
- (iv) meggyanúsíthatják, hogy gonoszságot cselekedett,³
- (v) hamis szóbeszéd tárgya lesz,
- (vi) sok bajban lesz része.

c./ Ifjú házigazda, ez a hat rossz következménye van a színházi előadások rendszeres látogatásának.

Mindig ezeken jár az esze:

- (i) hol táncolnak?
- (ii) hol énekelnek?
- (iii) hol játszanak zenét?
- (iv) hol szavalnak?
- (v) hol játszanak cintányéron?
- (vi) hol fűjnek serleget?⁴

d./ Ifjú házigazda, ez a hat rossz következménye van a szerencsejáték élvezetének:

- (i) a győzelem gyűlöletet okoz,
- (ii) a vesztes bánkódik az elvesztett vagyon miatt,
- (iii) vagyon elvesztése,
- (iv) a szavaira nem lehet támaszkodni a bíróságon,
- (v) a barátai és ismerősei megvetik,
- (vi) nem keresett házassági partner, mert egy szerencsejátékos nem alkalmas arra, hogy a majdani családjáról gondoskodjon.

e./ Ifjú házigazda, ez a hat rossz következménye van a gonosz társaságba való keveredésnek, nevezetesen: lehet szerencsejátékos, lehet szabados viselkedésű, lehet szélhámos, lehet csaló, lehet duhajkodó a barátja vagy kíséřője.

f./ Ifjú házigazda, ez hat rossz következménye van annak, ha valaki a naplopás rabja.

Nem dolgozik, mondván:

- (i) rendkívül hideg van,
- (ii) rendkívül meleg van,
- (iii) túl későn van este,
- (iv) túl korán van reggel,
- (v) ő most rendkívül éhes,
- (vi) most nagyon teleette magát.

Ilyen módon élve, nem végzi el kötelességeit, új vagyont nem szerez, és gazdagság, amire már szert tett, megcsappan.

Így szólt a Magasztos. És miután a Tanító így szólt, még ezeket mondta:

– Az ivócimbora csak a másik szemébe mondja: ’jó barátom, jó barátom’, akkor barát és társ csak, amikor neki előnyös.

Nappali heverészás, házasságtörés, indulatosság, rosszakarat, rossz társaság, fõsvénység – az a hat okozza az ember vesztét.

Az ember, akinek gonoszak a bajtársai és barátai, utat enged a gonosznak, elveszve mindkét világban elbukik – itt és következőben is.

Kockajáték, nők, ital, tánc, ének, nappali alvás, helytelen időpontban kószálás, rossz társaság, fõsvénység – ez a kilenc⁵ okozza egy ember vesztét.

Aki kockajátékot játszik és szeszes italokat iszik, olyan nőkhöz jár, akik olyan kedvesek másoknak, mint tulajdon életük, hitványakkal barátkozik, nem a tekintélyesekkel, éppúgy lehanyatlik, mint a hold fogyatkozása idején.

Aki részeges, szegény, szűkölködő, akkor is szomjas, mialatt iszik, kocsmákat látogat, elmerül az adósságban, mint kő a vízben, gyorsan szégyent hoz a családjára.

Aki megszokásból alszik nappal és kimarad későig, mindig ittas és szabados, nem alkalmas a házigazda szerepére.

Aki azt mondja, túl meleg van, túl hideg, túl késő és nem végzi el dolgait, az ilyen elszalasztja a jó lehetőségeket.

De az, aki csak annyira törődik a hideggel vagy meleggel, mint egy fűszállal, és aki kötelességeit elszántan elvégzi, azt nem kerüli el a boldogság.

Ifjú házigazda, ez a négy jelenti a barátság álarca alatt megbúvó rosszakarót:

- (1.) amikor valaki kisajátítja egy barát javait,
- (2.) amikor valaki színlelésből ad,
- (3.) amikor valaki hízeleg,
- (4.) amikor valaki romlásba taszít.

(1.) Ifjú házigazda, ezen a négyféle módon sajátítja ki a barátság álarca alatt megbúvó rosszakaró:

- (i) kisajátítja barátja vagyonát,
- (ii) keveset ad és sokat kér,
- (iii) félelemből teszi meg kötelességét,
- (iv) saját haszna miatt barátkozik.

(2.) Ifjú házigazda, ezen a négyféle módon adhat színlelésből a barátság álarca alatt megbúvó rosszakaró:

- (i) felemlegeti a múltbeli szívességét ,
- (ii) felemlegeti a jövőbeli szívességét,
- (iii) üres szavakkal megpróbálja elnyerni valaki kegyeit,
- (iv) amikor lehetőség nyílik arra, hogy szolgálatot tegyen, kifogásokat keres.

(3.) Ifjú házigazda, ezen a négyféle módon hízeleg a barátság álarca alatt megbúvó rosszakaró:

- (i) helyesli barátja helytelen tetteit,
- (ii) helyteleníti barátja jó tetteit,
- (iii) dicséri őt jelenlétében,
- (iv) szidja őt távollétében.

(4.) Ifjú házigazda, ezen a négyféle módon taszít romlásba a barátság álarca alatt megbúvó rosszakaró:

- (i) olyan társ, aki elmerül a szeszes italok élvezetében, ami elvakultságot és nemtörődömséget okoz,
- (ii) olyan társ, aki helytelen időpontban az utcákon kószál,
- (iii) olyan társ, aki színházi előadások rendszeres látogatója,
- (iv) olyan társ, aki elmerül a szerencsejáték élvezetben, ami nemtörődömséget okoz.

Így szólt a Magasztos. És miután a Tanító így szólt, még ezeket mondta:

- A barát, aki kisajátít,
- a barát, aki színlelésből ad,
- a barát, aki hízeleg,
- a barát, aki romlásba taszít,
- e négyet a bölcs mint ellenséget észreveszi,

messziről elkerüli őket, mint egy veszélyes ösvényt.

Ifjú házigazda, ez a négy jelenti a melegszívű barátot:

- (1.) amikor valaki segítőtárs,
- (2.) amikor valaki jóban és rosszban egyformán viselkedik,
- (3.) amikor valaki jó tanácsot ad,
- (4.) amikor valaki együttérző.

(1.) Ifjú házigazda, ezen a négyféle módon lehet segítőtárs egy melegszívű barát:

- (i) őrzi a figyelmetlen embert,
- (ii) védi a figyelmetlen vagyonát,
- (iii) menedéket találsz nála, ha veszélyben vagy,
- (iv) amikor kérsz tőle, kétszer annyit biztosít számodra, mint szükséges.

(2.) Ifjú házigazda, ezen a négyféle módon lehet egy melegszívű barát ugyanolyan jóban és rosszban:

- (i) felfedi saját titkát barátja előtt,
- (ii) megtartja a barátja titkát,
- (iii) szerencsétlenségben nem hagyja cserben,
- (iv) még az életét is feláldozza barátjáért.

(3.) Ifjú házigazda, ezen a négyféle módon ad jó tanácsot egy melegszívű barát:

- (i) visszatartja attól, hogy rossz dolgot cselekedjen,
- (ii) bátorítja jó cselekedetre,
- (iii) tájékoztatja az ismeretlen dolgokról,
- (iv) megmutatja a mennyekbe vezető utat.

(4.) Ifjú házigazda, ezen a négyféle módon lehet együttérző egy melegszívű barát:

- (i) nem örül a barát szerencsétlenségének,
- (ii) örül a barát jólétének,
- (iii) visszatart másokat attól, hogy a barátáról rosszat mondjanak,
- (iv) dicséri azokat, akik jót mondanak barátjáról.

Így szólt a Magasztos. És miután a Tanító így szólt, még ezeket mondta:

– Az a barát, aki segítőtárs,
barát jóban és rosszban,
az a barát, aki jó tanácsot ad,
az a barát, aki együttérző is –
e négyet a bölcs mint barátot észreveszi,

és hű becsben tartja őket,
mint anya a saját gyerekét.

A bölcs és erényes fénylik, mint a lobogó tűz.
Vagyonát úgy szerzi, hogy nem árt másoknak,
mint a méh, amelyik mézet gyűjt.⁶
Gazdagsága növekszik,
mint a gyorsan növő hangyaboly.

Ilyen módon megszerzett gazdagsággal,
a világi alkalmas a háztartás vezetésére,
négy részre osztott vagyona
így fog barátságot nyerni.
Egy részt saját szükségletére használ,⁷
két részt üzletének kiadására,
a negyediket nehéz időkre tartogatja.

És, ifjú házigazda, hogyan védelmezi egy nemes tanítvány a hat égtájat?
A következőképpen kell tekinteni a hat égtájra. A szülők a keleti irány, a tanító a déli irány, feleség és
gyerekek a nyugat, barátok és társak az észak, szolgák és alkalmazottak a nadír, remeték és papok a
zenit.⁸

Ifjú házigazda, ötféle módon kell egy gyereknek tisztelni a szüleit mint keleti irányt:
(i) mivel ők támogattak engem, én is támogatni fogom őket,
(ii) elvégzem az ő feladataikat,
(iii) a családi hagyományokat megtartom,
(iv) igyekszem, hogy méltó legyek az örökségemre,
(v) továbbá alamizsnát adok az eltávozott rokonaim tiszteletére.⁹

Ifjú házigazda, azok a szülők, akiket így tisztelnek gyermekeik mint keletet, ötféle módon mutatnak
együttérzést a gyermekeik felé:
(i) visszatartják őket a gonosztól,
(ii) bátorítják őket, hogy jót cselekedjenek,
(iii) kitanítják őket valamilyen szakmára,
(iv) megfelelő házasságot szerveznek nekik,
(v) a helyénvaló időben átadják nekik az örökségüket.
Ezen az ötféle módon tisztelik a gyerekek szüleit, mint keletet, és a szülők így mutatnak együttérzést
gyermekeik felé. Ekképpen védik a keletet és teszik biztonságossá és nyugodttá.

Ifjú házigazda, ötféle módon kell tisztelni egy növendéknek a mesterét mint déli irányt:

- (i) az által, hogy felemelkedik ülőhelyéről üdvözléskor,
- (ii) segédkezik neki,
- (iii) érdeklődve tanul,
- (iv) személyes szolgálattal,
- (v) tiszteletteljes figyelemmel, mialatt tanításokat kap.

Ifjú házigazda, azok a tanítók, akiket így tisztelnek tanítványaik déli irányként, ötféle módon mutatnak együttérzést a tanítványaik felé:

- (i) a legjobb tanításokat adják nekik,
- (ii) gondoskodnak róla, hogy jól felfogják a leckét,
- (iii) művészetekre és tudományokra oktatják őket,
- (iv) bemutatják őket barátaiknak és társaiknak,
- (v) minden téren gondoskodnak biztonságukról.

A tanítók, akiket mint déli irányt, ilyen módon tisztelnek tanítványaik, ezen az ötféle módon mutatnak együttérzést feléjük. Ekképpen védik a déli irányt és teszik biztonságossá és nyugodttá.

Ifjú házigazda, egy férj ötféle módon tiszteli a feleségét mint nyugati irányt:

- (i) udvarias hozzá,
- (ii) nem becsüli le őt,
- (iii) hűséges hozzá,
- (iv) átadja neki az irányítást,
- (v) gondoskodik felékesítéséről.

A feleség, akit mint nyugatot, így tisztel a férje, ötféle módon mutat együttérzést férje iránt:

- (i) jól végzi el kötelességeit,
- (ii) barátságos a rokonokkal és szolgákkal¹⁰
- (iii) hűséges,
- (iv) vigyáz arra, amit a férje hoz,
- (v) ügyes és szorgalmas kötelességeinek teljesítésében.

Ezen az ötféle módon mutat a feleség együttérzést férje iránt, aki ellátja őt, mint nyugatot. Ekképpen védelmezi a férj a nyugatot, és teszi biztonságossá és nyugodttá.

Ifjú házigazda, egy közösségben élő férfi¹¹ ötféle módon tiszteli a barátait és ismerőseit mint északi irányt:

- (i) nagylelkűséggel,
- (ii) udvarias beszéddel,
- (iii) segítőkészséggel,

- (iv) pártatlansággal,
- (v) egyenességgel.

A barátok és ismerősök, akiket így tisztel egy közösségben élő férfi északi irányként, ötféle módon mutatnak együttérzést iránta:

- (i) védelmezik őt, amikor figyelmetlen,
- (ii) védelmezik vagyonát, amikor figyelmetlen,
- (iii) menedéket nyújtanak, amikor veszélyben van,
- (iv) nem hagyják cserben őt a bajában,
- (v) tisztelik a családját.

A barátok és ismerősök, akiket így tisztel északi irányként egy közösségben élő férfi, ezen az ötféle módon mutatnak együttérzést iránta. Ekképpen védelmezi az északi irányt a férfi, és teszi biztonságossá és nyugodttá.

Ötféle módon kell egy gazdának tisztelnie szolgálait és alkalmazottait mint a nadírt:

- (i) kijelöli számukra a képességeiknek megfelelő munkát,
- (ii) ellátja őket étellemmel és fizetséggel,
- (iii) gondozza őket betegség esetén,
- (iv) bármilyen finomságot megoszt velük,
- (v) időnként szabadságot ad nekik.

Szolgák és alkalmazottak, akiket így tisztel gazdájuk, mint a nadírt, ötféle módon mutatnak együttérzést iránta:

- (i) előbb kelnek, mint ő,
- (ii) később fekszenek, mint ő,
- (iii) csak azt veszik el, amit odaadtak nekik,
- (iv) kötelességeiket jól végzik,
- (v) fenntartják a gazda jó nevét és jó hírét.

Szolgák és alkalmazottak, akiket így tisztel gazdájuk, mint a nadírt, ezen az ötféle módon mutatnak együttérzést iránta. Ekképpen védelmezi a gazda a nadírt és teszi biztonságossá és nyugodttá.

Ifjú házigazda, ötféle módon tiszteli egy házigazda a remetéket és papokat mint a zenitet:

- (i) kedves tettekkel,
- (ii) kedves szavakkal,
- (iii) kedves gondolatokkal,
- (iv) nyitva tartja házát előttük,
- (v) ellátja őket a szükséges anyagi javakkal

A remeték és papok, akiket így tisztel egy házigazda, mint a zenitet, hatféle módon mutatnak együttérzést a házigazda iránt:

- (i) visszatartják a gonosztól,
- (ii) rábeszélik a jóra,
- (iii) jóindulatú szívükben szeretik őt,
- (iv) beszélnek neki arról, amit még nem hallott,
- (v) tisztázzák számára, amit már hallott,
- (vi) megmutatják az utat a mennyei birodalmakba.

Ezen a hatféle módon mutatnak a remeték és papok együttérzést a házigazda iránt, aki mint a zenit, tiszteli őket. Ekképpen védelmezi a házigazda a zenitet és teszi biztonságossá és nyugodttá.

Így szólt a Magasztos. És miután a Tanító így szólt, még ezeket mondta:

– Az anya és apa a kelet,
a tanítók a déli irány,
feleség és gyerek a nyugat,
barátok és ismerősök az észak.

Szolgák és alkalmazottak a nadír,
a remeték és papok a zenit,
hogyan alkalmas legyen a háztartás vezetésére,
ezt a hat égtájat kell üdvözölnie.

Aki bölcs és erényes,
jóindulatú és gyors felfogású,
szerény és felelősségteljes –
aki ilyen, a megbecsülést eléri.

Aki lendületes és nem lusta,
szerencsétlenségben rendületlen,
hibátlan a viselkedésben és értelmes –
aki ilyen, a megbecsülést eléri.

Aki vendégszerető és barátságos,
nagylelkű és önzetlen,
irányító, tanító, vezető –
aki ilyen, a megbecsülést eléri.

Nemeslelkű és kellemes beszédű,
készséges mások felé,

pártatlan mindenkihez,
ahogy a helyzet megkívánja.

Ez a négy nyerő út forgatja a világot,
mint tengelyszög a mozgó kocsit.
Ha ezek nem léteznének a világon,
sem az anya, sem az apa nem kapná meg
a tiszteletet és megbecsülést a gyerekeitől.

Mivel ez négy nyerő út,
a bölcsek minden módon nagyra értékelik.
A kiválóságot eléri,
és jogosan elnyert jutalmukat dicsérik.

Amikor a Magasztos így beszélt, Szigála, az ifjú házigazda a következőket mondta:
– Kiváló, Uram, kiváló. Ez olyan, Uram, mintha egy ember visszafordítaná azt, ami lefordítva volt,
vagy feltárná azt, ami rejtve volt, vagy megmutatná az utat annak, aki eltévedt, vagy lámpást tartana a
sötétség közepén, hogy akinek van szeme, az láthasson. Éppen így magyarázta el a Magasztos többféle
módon a tant.

Menedéket veszek, Uram, a Buddhában, a Dhammában és a Szanghában. Kérem a Magasztost,
fogadjon el, mint világi követőjét; mint olyat, aki menedéket vett mostantól élete végéig.

-
1. *Kamma-kilésza* – szó szerint: szennyező tettek [↩](#)
 2. Ez a négy *ágati* – ’tettek rossz iránya: *cshanda, dósza, móha, bhaja*. [↩](#)
 3. Olyan bűnökkel, amiket mások követnek el. [↩](#)
 4. Egy mulatságféle. [↩](#)
 5. A páli eredetiben itt ‘hat ok’ áll, nem kilenc, mivel két összetett szó és egy kettős kifejezés egy egységnek számít. [↩](#)
 6. [Dhammapada, 49. vers](#): „Mint a méh, amely összegyűjtven a nektárt, távozik anélkül, hogy ártana a virágnak, hogy elváltoztatná annak színét vagy illatát...” [↩](#)
 7. Ez a rész magában foglalja mindazt, amit jó cselekedetre költenek: szerzetesek számára ajándék, jótékonyosság, alamizsna, stb. [↩](#)

8. „A jelképes ábrázolás szándékosan, ahogy a nap keletről indul, így az élet is a szülői gondoskodással kezdődik; a tanítók díjazása és a déli irány azonos szó: *dakkhina*; ezt követi a saját családról való gondoskodás, amikor egy ifjúból férfi lesz, mint ahogyan nyugatra tart a nap később; az észak azt jelenti, hogy ’túl’ (*uttara*), így a barátok segítségével által, stb. egy férfi túl lesz a bajokon” – (Rhys Davids) [↩](#)
9. Ez az árják szent szokása, akik sosem felejtkeznek el a halottról. Ezt a hagyományt a Sri Lanka-i buddhisták még hitelesen betartják. A szertartásos alamizsna felajánlását a szerzetesek részére a nyolcadik napon végzik, a harmadik hónapban és a szülők halálának minden évfordulóján. Ilyen ceremónia után e jótettek érdemét az eltávozottak számára ajánlják fel. Azonkívül minden *punya-kama* – jótett – után egy buddhista sosem mulasztja el, hogy gondoljon a szüleire és felajánlja az érdemet. Ilyen a szülők felé mutatott hűség és hála, amint azt Buddha tanácsolja. [↩](#)
10. Szó szerinti jelentése: ’a hozzátartozó népek’ (*paridzsana*) [↩](#)
11. Az eredetiben itt ’nemzetségfő’ áll. A szuttákban mind ez, mind a ’házigazda’ teljesen általánosan a Buddha világi követőjét jelenti. (*A szerk. megj.*) [↩](#)

Így készült:

Fordította: Sándor Ildikó

Forrás: [DN 31, Narada Thera](#), angol

Szerzői jogok: Sándor Ildikó, 2012

Felhasználás feltételei:

Frissítve: August 29, 2012, at 03:57 PM

Majjhima Nikāya - A Középes Gyűjtemény

MN 1 Mūlapariyāya Sutta – A létesülés gyökeréről szóló tanítóbeszéd

Fordította: Pressing Lajos

MN 1, PTS M I 1

Bodhi, Bhikkhu: *A létesülés gyökere – A Mūlapariyāya Sutta szövege és kommentárjai*. Orient Press Kiadó, Budapest 1996, 35-74. o. A teljes szöveg, mely a szuttához írott bevezető tanulmányt és a kommentárirodalomból készült gazdag válogatást is tartalmazza, [könyv formájában](#) kapható a [Buddhista Misszió](#)nál.

Így hallottam: Egy alkalommal a Magasztos *Ukkaṭṭhāban* tartózkodott, a *Subhaga* ligetben található királyi *Sāla* fa alatt. Ott a Magasztos így szólította meg a szerzeteseket: „*Bhikkhuk*“ –, s azok válaszoltak: „Urunk?“ A Magasztos így folytatta: „Tanítani fogom nektek, *bhikkhuk*, minden *dhamma* gyökerének a magyarázatát. Hallgassatok ide és figyeljetek nagyon alaposan arra, amit mondani fogok.“ „Igen, Urunk“ – válaszolták azok, és a Magasztos elkezdett beszélni.

A világi (*puthujjana*)

Íme, szerzetesek, a tanulatlan világi ember, aki nem tekinti az *ariyákat*, képzetlen az *ariyák Dhammájában*, hiányzik belőle az *ariyák Dhammájának* fegyelme; a világi, aki nem tekinti a tökéletes embereket, képzetlen a tökéletes emberek *Dhammájában*, hiányzik belőle a tökéletes emberek *Dhammájának* fegyelme – nos tehát, e világi észleli a földet, mint földet. Észlelvén a földet, mint földet, felfogja a földet [mint önmagát]; „földben“ – fogja fel [magát]; „földtől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a föld az enyém“ – fogja fel; élvezzi a földet. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli a vizet, mint vizet. Észlelvén a vizet, mint vizet, felfogja a vizet [mint önmagát]; „vízben“ – fogja fel [magát]; „víztől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a víz az enyém“ – fogja fel; élvezzi a vizet. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen. Észleli a tüzet, mint tüzet. Észlelvén a tüzet, mint tüzet, felfogja a tüzet [mint önmagát]; „tűzben“ – fogja fel [magát]; „tűztől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a tűz az enyém“ – fogja fel; élvezzi a tüzet. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli a levegőt, mint levegőt. Észlelvén a levegőt, mint levegőt, felfogja a levegőt [mint önmagát]; „levegőben“ – fogja fel [magát]; „levegőtől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a levegő az enyém“ – fogja fel; élvezzi a levegőt. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli a lényeket, mint lényeket. Észlelvén a lényeket, mint lényeket, felfogja a lényeket [mint önmagát]; „lényekben“ – fogja fel [magát]; „lényektől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a lények az enyéme“ – fogja fel; élvezzi a lényeket. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy

nem értette meg tökéletesen.

Észleli az isteneket, mint isteneket. Észlelvén az isteneket, mint isteneket, felfogja az isteneket [mint önmagát]; „istenekben“ – fogja fel [magát]; „istenektől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „az istenek az enyémekek“ – fogja fel; élvezzi az isteneket. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli *Pajāpatit*, mint *Pajāpatit*¹. Észlelvén *Pajāpatit*, mint *Pajāpatit*, felfogja *Pajāpatit* [mint önmagát]; „*Pajāpatiban*“ – fogja fel [magát]; „*Pajāpatitól*“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „*Pajāpati* az enyém“ – fogja fel; élvezzi *Pajāpatit*. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli *Brahmāt*, mint *Brahmāt*. Észlelvén *Brahmāt*, mint *Brahmāt*, felfogja *Brahmāt* [mint önmagát]; „*Brahmāban*“ – fogja fel [magát]; „*Brahmától*“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „*Brahmā* az enyém“ – fogja fel; élvezzi *Brahmāt*. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli az áradó sugárzás isteneit (*ābhassarā*), mint az áradó sugárzás isteneit. Észlelvén az áradó sugárzás isteneit, mint az áradó sugárzás isteneit, felfogja az áradó sugárzás isteneit [mint önmagát]; „az áradó sugárzás isteneiben“ – fogja fel [magát]; „az áradó sugárzás isteneitől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „az áradó sugárzás istenei az enyémekek“ – fogja fel; élvezzi az áradó sugárzás isteneit. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli a ragyogó dicsőség isteneit (*subhakiṇhā*), mint a ragyogó dicsőség isteneit. Észlelvén a ragyogó dicsőség isteneit, mint a ragyogó dicsőség isteneit, felfogja a ragyogó dicsőség isteneit [mint önmagát]; „a ragyogó dicsőség isteneiben“ – fogja fel [magát]; „a ragyogó dicsőség isteneitől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a ragyogó dicsőség istenei az enyémekek“ – fogja fel; élvezzi a ragyogó dicsőség isteneit. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli a bőséges gyümölcs isteneit (*vehapphalā*), mint a bőséges gyümölcs isteneit. Észlelvén a bőséges gyümölcs isteneit, mint a bőséges gyümölcs isteneit, felfogja a bőséges gyümölcs isteneit [mint önmagát]; „a bőséges gyümölcs isteneiben“ – fogja fel [magát]; „a bőséges gyümölcs isteneitől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a bőséges gyümölcs istenei az enyémekek“ – fogja fel; élvezzi a bőséges gyümölcs isteneit. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli a győzedelmeseket (*abhibū*), mint győzedelmeseket. Észlelvén a győzedelmeseket, mint győzedelmeseket, felfogja a győzedelmeseket [mint önmagát]; „a győzedelmesekben“ – fogja fel

[magát]; „a győzedelmesektől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a győzedelmesek az enyéme” – fogja fel; élvezzi a győzedelmeseket. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli a végtelen tér érzékelési alapját, mint a végtelen tér érzékelési alapját. Észlelvén a végtelen tér érzékelési alapját, mint a végtelen tér érzékelési alapját, felfogja a végtelen tér érzékelési alapját [mint önmagát]; „a végtelen tér érzékelési alapjában” – fogja fel [magát]; „a végtelen tér érzékelési alapjától” [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a végtelen tér érzékelési alapja az enyém” – fogja fel; élvezzi a végtelen tér érzékelési alapját. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli a végtelen tudat érzékelési alapját, mint a végtelen tudat érzékelési alapját. Észlelvén a végtelen tudat érzékelési alapját, mint a végtelen tudat érzékelési alapját, felfogja a végtelen tudat érzékelési alapját [mint önmagát]; „a végtelen tudat érzékelési alapjában” – fogja fel [magát]; „a végtelen tudat érzékelési alapjától” [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a végtelen tudat érzékelési alapja az enyém” – fogja fel; élvezzi a végtelen tudat érzékelési alapját. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen. Észleli a semmi érzékelési alapját, mint a semmi érzékelési alapját. Észlelvén a semmi érzékelési alapját, mint a semmi érzékelési alapját, felfogja a semmi érzékelési alapját [mint önmagát]; „a semmi érzékelési alapjában” – fogja fel [magát]; „a semmi érzékelési alapjától” [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a semmi érzékelési alapja az enyém” – fogja fel; élvezzi a semmi érzékelési alapját. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen. Észleli a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Észlelvén a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, felfogja a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját [mint önmagát]; „a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjában” – fogja fel [magát]; „a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjától” [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapja az enyém” – fogja fel; élvezzi a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli a látottat, mint látottat. Észlelvén a látottat, mint látottat, felfogja a látottat [mint önmagát]; „a látottban” – fogja fel [magát]; „a látottól” [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a látott az enyém” – fogja fel; élvezzi a látottat. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli a hallottat, mint hallottat. Észlelvén a hallottat, mint hallottat, felfogja a hallottat [mint önmagát]; „a hallottban” – fogja fel [magát]; „a hallottól” [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a hallott az enyém” – fogja fel; élvezzi a hallottat. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy

nem értette meg tökéletesen.

Észleli az érzettet, mint érzettet. Észlelvén az érzettet, mint érzettet, felfogja az érzettet [mint önmagát]; „az érzettben“ – fogja fel [magát]; „az érzettől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „az érzett az enyém“ – fogja fel; élvezzi az érzettet. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli a tudottat, mint tudottat. Észlelvén a tudottat, mint tudottat, felfogja a tudottat [mint önmagát]; „a tudottban“ – fogja fel [magát]; „a tudottól“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a tudott az enyém“ – fogja fel; élvezzi a tudottat. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli az egységet, mint egységet. Észlelvén az egységet, mint egységet, felfogja az egységet [mint önmagát]; „az egységben“ – fogja fel [magát]; „az egységtől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „az egység az enyém“ – fogja fel; élvezzi az egységet. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli a sokféleséget, mint sokféleséget. Észlelvén a sokféleséget, mint sokféleséget, felfogja a sokféleséget [mint önmagát]; „a sokféleségben“ – fogja fel [magát]; „a sokféleségtől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a sokféleség az enyém“ – fogja fel; élvezzi a sokféleséget. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen. Észleli a mindenséget, mint mindent. Észlelvén a mindenséget, mint mindent, felfogja a mindenséget [mint önmagát]; „mindenben“ – fogja fel [magát]; „a mindenségtől“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a mindenség az enyém“ – fogja fel; élvezzi a mindenséget. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

Észleli a *nibbānát*, mint *nibbānát*. Észlelvén a *nibbānát*, mint *nibbānát*, felfogja a *nibbānát* [mint önmagát]; „*nibbānában*“ – fogja fel [magát]; „*nibbānától*“ [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; „a *nibbāna* az enyém“ – fogja fel; élvezzi a *nibbānát*. Mi az oka mindennek? Állítom, az, hogy nem értette meg tökéletesen.

A tanítvány (*sekha*)

Az a *bhikkhu*, szerzetesek, aki tanítvány, aki még nem érte el szíve ideálját, hanem még törekvőben van a kötelékektől való legmagasabbrendű mentesség megvalósítására – nos, az ilyen tanítvány a földet, mint földet közvetlen tudással ismeri meg. Miután közvetlen tudással megismerte a földet, mint földet, nehogy felfogja a földet [mint önmagát]; nehogy földben fogja fel [magát]; nehogy földtől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a föld az enyém“; nehogy élvezze a földet. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A vizet közvetlen tudással ismeri meg, mint vizet. Miután közvetlen tudással megismerte a vizet, mint vizet, nehogy felfogja a vizet [mint önmagát]; nehogy vízben fogja fel [magát]; nehogy víztől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a víz az enyém“; nehogy élvezze a vizet. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni. A tüzet közvetlen tudással ismeri meg, mint tüzet. Miután közvetlen tudással megismerte a tüzet, mint tüzet, nehogy felfogja a tüzet [mint önmagát]; nehogy tűzben fogja fel [magát]; nehogy tűztől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a tűz az enyém“; nehogy élvezze a tüzet. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A levegőt közvetlen tudással ismeri meg, mint levegőt. Miután közvetlen tudással megismerte a levegőt, mint levegőt, nehogy felfogja a levegőt [mint önmagát]; nehogy levegőben fogja fel [magát]; nehogy levegőtől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a levegő az enyém“; nehogy élvezze a levegőt. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A lényeket közvetlen tudással ismeri meg, mint lényeket. Miután közvetlen tudással megismerte a lényeket, mint lényeket, nehogy felfogja a lényeket [mint önmagát]; nehogy lényekben fogja fel [magát]; nehogy lényektől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a lények az enyéme“; nehogy élvezze a lényeket. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

Az isteneket közvetlen tudással ismeri meg, mint isteneket. Miután közvetlen tudással megismerte az isteneket, mint isteneket, nehogy felfogja az isteneket [mint önmagát]; nehogy istenekben fogja fel [magát]; nehogy istenektől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „az istenek az enyéme“; nehogy élvezze az isteneket. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

Pajāpatit közvetlen tudással ismeri meg, mint *Pajāpatit*. Miután közvetlen tudással megismerte *Pajāpatit*, mint *Pajāpatit*, nehogy felfogja *Pajāpatit* [mint önmagát]; nehogy *Pajāpatiban* fogja fel [magát]; nehogy *Pajāpatitól* [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „*Pajāpati* az enyém“; nehogy élvezze *Pajāpatit*. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

Brahmāt közvetlen tudással ismeri meg, mint *Brahmāt*. Miután közvetlen tudással megismerte *Brahmāt*, mint *Brahmāt*, nehogy felfogja *Brahmāt* [mint önmagát]; nehogy *Brahmāban* fogja fel [magát]; nehogy *Brahmātól* [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „*Brahmā* az enyém“; nehogy élvezze *Brahmāt*. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

Az áradó sugárzás isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint az áradó sugárzás isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte az áradó sugárzás isteneit, mint az áradó sugárzás isteneit, nehogy felfogja az áradó sugárzás isteneit [mint önmagát]; nehogy az áradó sugárzás isteneiben fogja fel [magát]; nehogy az áradó sugárzás isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „az áradó sugárzás istenei az enyéme” –; nehogy élvezze az áradó sugárzás isteneit. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A ragyogó dicsőség isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a ragyogó dicsőség isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte a ragyogó dicsőség isteneit, mint a ragyogó dicsőség isteneit, nehogy felfogja a ragyogó dicsőség isteneit [mint önmagát]; nehogy a ragyogó dicsőség isteneiben fogja fel [magát]; nehogy a ragyogó dicsőség isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a ragyogó dicsőség istenei az enyéme” –; nehogy élvezze a ragyogó dicsőség isteneit. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A bőséges gyümölcs isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a bőséges gyümölcs isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte a bőséges gyümölcs isteneit, mint a bőséges gyümölcs isteneit, nehogy felfogja a bőséges gyümölcs isteneit [mint önmagát]; nehogy a bőséges gyümölcs isteneiben fogja fel [magát]; nehogy a bőséges gyümölcs isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a bőséges gyümölcs istenei az enyéme” –; nehogy élvezze a bőséges gyümölcs isteneit. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A győzedelmeket közvetlen tudással ismeri meg, mint győzedelmeket. Miután közvetlen tudással megismerte a győzedelmeket, mint győzedelmeket, nehogy felfogja a győzedelmeket [mint önmagát]; nehogy a győzedelmekben fogja fel [magát]; nehogy a győzedelmektől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a győzedelmek az enyéme” –; nehogy élvezze a győzedelmeket. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A végtelen tér érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tér érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tér érzékelési alapját, mint a végtelen tér érzékelési alapját, nehogy felfogja a végtelen tér érzékelési alapját [mint önmagát]; nehogy a végtelen tér érzékelési alapjában fogja fel [magát]; nehogy a végtelen tér érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a végtelen tér érzékelési alapja az enyéme” –; nehogy élvezze a végtelen tér érzékelési alapját. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A végtelen tudat érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tudat érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tudat érzékelési alapját, mint a végtelen tudat érzékelési alapját, nehogy felfogja a végtelen tudat érzékelési alapját [mint önmagát]; nehogy a

végtelen tudat érzékelési alapjában fogja fel [magát]; nehogy a végtelen tudat érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a végtelen tudat érzékelési alapja az enyém“; nehogy élvezze a végtelen tudat érzékelési alapját. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A semmi érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a semmi érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a semmi érzékelési alapját, mint a semmi érzékelési alapját, nehogy felfogja a semmi érzékelési alapját [mint önmagát]; nehogy a semmi érzékelési alapjában fogja fel [magát]; nehogy a semmi érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a semmi érzékelési alapja az enyém“; nehogy élvezze a semmi érzékelési alapját. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, nehogy felfogja a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját [mint önmagát]; nehogy a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjában fogja fel [magát]; nehogy a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapja az enyém“; nehogy élvezze a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A látottat közvetlen tudással ismeri meg, mint látottat. Miután közvetlen tudással megismerte a látottat, mint látottat, nehogy felfogja a látottat [mint önmagát]; nehogy látottban fogja fel [magát]; nehogy látottól [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a látott az enyém“; nehogy élvezze a látottat. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A hallottat közvetlen tudással ismeri meg, mint hallottat. Miután közvetlen tudással megismerte a hallottat, mint hallottat, nehogy felfogja a hallottat [mint önmagát]; nehogy hallottban fogja fel [magát]; nehogy hallottól [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a hallott az enyém“; nehogy élvezze a hallottat. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

Az érzettet közvetlen tudással ismeri meg, mint érzettet. Miután közvetlen tudással megismerte az érzettet, mint érzettet, nehogy felfogja az érzettet [mint önmagát]; nehogy érzettben fogja fel [magát]; nehogy érzettől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „az érzett az enyém“; nehogy élvezze az érzettet. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A tudottat közvetlen tudással ismeri meg, mint tudottat. Miután közvetlen tudással megismerte a tudottat, mint tudottat, nehogy felfogja a tudottat [mint önmagát]; nehogy tudottban fogja fel [magát]; nehogy tudottól [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a tudott az enyém“; nehogy élvezze a tudottat. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

Az egységet közvetlen tudással ismeri meg, mint egységet. Miután közvetlen tudással megismerte az egységet, mint egységet, nehogy felfogja az egységet [mint önmagát]; nehogy az egységben fogja fel [magát]; nehogy az egységtől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „az egység az enyém“; nehogy élvezze az egységet. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A sokféleséget közvetlen tudással ismeri meg, mint sokféleséget. Miután közvetlen tudással megismerte a sokféleséget, mint sokféleséget, nehogy felfogja a sokféleséget [mint önmagát]; nehogy a sokféleségben fogja fel [magát]; nehogy a sokféleségtől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a sokféleség az enyém“; nehogy élvezze a sokféleséget. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A mindenséget közvetlen tudással ismeri meg, mint mindent. Miután közvetlen tudással megismerte a mindenséget, mint mindent, nehogy felfogja a mindenséget [mint önmagát]; nehogy a mindenségben fogja fel [magát]; nehogy a mindenségtől [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a mindenség az enyém“; nehogy élvezze a mindenséget. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

A *nibbānát* közvetlen tudással ismeri meg, mint *nibbānát*. Miután közvetlen tudással megismerte a *nibbānát*, mint *nibbānát*, nehogy felfogja a *nibbānát* [mint önmagát]; nehogy a *nibbānában* fogja fel [magát]; nehogy a *nibbānától* [elkülönítve, vagy származtatva] fogja fel [magát]; nehogy úgy fogja fel – „a *nibbāna* az enyém“; nehogy élvezze a *nibbānát*. Milyen okból? Mondom, azért, hogy tökéletesen meg tudja azt érteni.

Az arahat

I.

Az a *bhikkhu*, szerzetesek, aki *arahat*, szeplőtelen szent, aki végigélte a szent életet, megtette, amit meg kellett tennie, aki levetette a terhet, elérte saját célját, felszámolta a létesülés béklyóit és a végső tudás által megszabadult – nos, ez az *arahat* a földet közvetlen tudással ismeri meg, mint földet. Miután közvetlen tudással megismerte a földet, mint földet, nem fogja fel a földet [mint önmagát]; nem fogja fel földben [magát]; nem fogja fel földtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a föld az enyém“; nem élvezi a földet. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen

megértette azt.

A vizet közvetlen tudással ismeri meg, mint vizet. Miután közvetlen tudással megismerte a vizet, mint vizet, nem fogja fel a vizet [mint önmagát]; nem fogja fel vízben [magát]; nem fogja fel víztől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a víz az enyém“; nem élvezi a vizet. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A tüzet közvetlen tudással ismeri meg, mint tüzet. Miután közvetlen tudással megismerte a tüzet, mint tüzet, nem fogja fel a tüzet [mint önmagát]; nem fogja fel tűzben [magát]; nem fogja fel tűztől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a tűz az enyém“; nem élvezi a tüzet. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A levegőt közvetlen tudással ismeri meg, mint levegőt. Miután közvetlen tudással megismerte a levegőt, mint levegőt, nem fogja fel a levegőt [mint önmagát]; nem fogja fel levegőben [magát]; nem fogja fel levegőtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a levegő az enyém“; nem élvezi a levegőt. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A lényeket közvetlen tudással ismeri meg, mint lényeket. Miután közvetlen tudással megismerte a lényeket, mint lényeket, nem fogja fel a lényeket [mint önmagát]; nem fogja fel lényekben [magát]; nem fogja fel lényektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a lények az enyéme“; nem élvezi a lényeket. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

Az isteneket közvetlen tudással ismeri meg, mint isteneket. Miután közvetlen tudással megismerte az isteneket, mint isteneket, nem fogja fel az isteneket [mint önmagát]; nem fogja fel istenekben [magát]; nem fogja fel istenektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az istenek az enyéme“; nem élvezi az isteneket. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

Pajāpatit közvetlen tudással ismeri meg, mint *Pajāpatit*. Miután közvetlen tudással megismerte *Pajāpatit*, mint *Pajāpatit*, nem fogja fel *Pajāpatit* [mint önmagát]; nem fogja fel *Pajāpatiban* [magát]; nem fogja fel *Pajāpatitól* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „*Pajāpati* az enyém“; nem élvezi *Pajāpatit*. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

Brahmāt közvetlen tudással ismeri meg, mint *Brahmāt*. Miután közvetlen tudással megismerte *Brahmāt*, mint *Brahmāt*, nem fogja fel *Brahmāt* [mint önmagát]; nem fogja fel *Brahmāban* [magát]; nem fogja fel *Brahmātól* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „*Brahmā* az enyém“; nem élvezi *Brahmāt*. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

Az áradó sugárzás isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint az áradó sugárzás isteneit. Miután

közvetlen tudással megismerte az áradó sugárzás isteneit, mint az áradó sugárzás isteneit, nem fogja fel az áradó sugárzás isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel az áradó sugárzás isteneiben [magát]; nem fogja fel az áradó sugárzás isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az áradó sugárzás istenei az enyémelek”; nem élvezi az áradó sugárzás isteneit. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A ragyogó dicsőség isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a ragyogó dicsőség isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte a ragyogó dicsőség isteneit, mint a ragyogó dicsőség isteneit, nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneiben [magát]; nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a ragyogó dicsőség istenei az enyémelek”; nem élvezi a ragyogó dicsőség isteneit. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A bőséges gyümölcs isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a bőséges gyümölcs isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte a bőséges gyümölcs isteneit, mint a bőséges gyümölcs isteneit, nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneiben [magát]; nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a bőséges gyümölcs istenei az enyémelek”; nem élvezi a bőséges gyümölcs isteneit. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A győzedelmeseket közvetlen tudással ismeri meg, mint győzedelmeseket. Miután közvetlen tudással megismerte a győzedelmeseket, mint győzedelmeseket, nem fogja fel a győzedelmeseket [mint önmagát]; nem fogja fel a győzedelmeselekben [magát]; nem fogja fel a győzedelmeselektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a győzedelmeselek az enyémelek”; nem élvezi a győzedelmeseleket. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A végtelen tér érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tér érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tér érzékelési alapját, mint a végtelen tér érzékelési alapját, nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a végtelen tér érzékelési alapja az enyémelek”; nem élvezi a végtelen tér érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A végtelen tudat érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tudat érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tudat érzékelési alapját, mint a végtelen tudat érzékelési alapját, nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a végtelen tudat érzékelési alapja az

enyém“; nem élvezi a végtelen tudat érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A semmi érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a semmi érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a semmi érzékelési alapját, mint a semmi érzékelési alapját, nem fogja fel a semmi érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a semmi érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a semmi érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a semmi érzékelési alapja az enyém“; nem élvezi a semmi érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapja az enyém“; nem élvezi a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A látottat közvetlen tudással ismeri meg, mint látottat. Miután közvetlen tudással megismerte a látottat, mint látottat, nem fogja fel a látottat [mint önmagát]; nem fogja fel látottban [magát]; nem fogja fel látottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a látott az enyém“; nem élvezi a látottat. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A hallottat közvetlen tudással ismeri meg, mint hallottat. Miután közvetlen tudással megismerte a hallottat, mint hallottat, nem fogja fel a hallottat [mint önmagát]; nem fogja fel hallottban [magát]; nem fogja fel hallottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a hallott az enyém“; nem élvezi a hallottat. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

Az érzettet közvetlen tudással ismeri meg, mint érzettet. Miután közvetlen tudással megismerte az érzettet, mint érzettet, nem fogja fel az érzettet [mint önmagát]; nem fogja fel érzettben [magát]; nem fogja fel érzettől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az érzett az enyém“; nem élvezi az érzettet. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A tudottat közvetlen tudással ismeri meg, mint tudottat. Miután közvetlen tudással megismerte a tudottat, mint tudottat, nem fogja fel a tudottat [mint önmagát]; nem fogja fel tudottban [magát]; nem fogja fel tudottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a tudott az enyém“; nem élvezi a tudottat. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

Az egységet közvetlen tudással ismeri meg, mint egységet. Miután közvetlen tudással megismerte az egységet, mint egységet, nem fogja fel az egységet [mint önmagát]; nem fogja fel az egységben [magát]; nem fogja fel az egységtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az egység az enyém“; nem élvezzi az egységet. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A sokféleséget közvetlen tudással ismeri meg, mint sokféleséget. Miután közvetlen tudással megismerte a sokféleséget, mint sokféleséget, nem fogja fel a sokféleséget [mint önmagát]; nem fogja fel a sokféleségben [magát]; nem fogja fel a sokféleségtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a sokféleség az enyém“; nem élvezzi a sokféleséget. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A mindenséget közvetlen tudással ismeri meg, mint mindent. Miután közvetlen tudással megismerte a mindenséget, mint mindent, nem fogja fel a mindenséget [mint önmagát]; nem fogja fel a mindenségben [magát]; nem fogja fel a mindenségtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a mindenség az enyém“; nem élvezzi a mindenséget. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

A *nibbānát* közvetlen tudással ismeri meg, mint *nibbānát*. Miután közvetlen tudással megismerte a *nibbānát*, mint *nibbānát*, nem fogja fel a *nibbānát* [mint önmagát]; nem fogja fel a *nibbānában* [magát]; nem fogja fel a *nibbānától* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a *nibbāna* az enyém“; nem élvezzi a *nibbānát*. Mi a magyarázata? Állítom, mert tökéletesen megértette azt.

II.

Az a *bhikkhu*, szerzetesek, aki *arahat*, szeplőtelen szent, aki végigélte a szent életet, megtette, amit meg kellett tennie, aki levetette a terhet, elérte saját célját, felszámolta a létesülés béklyóit és a végső tudás által megszabadult – nos, ez az *arahat* a földet közvetlen tudással ismeri meg, mint földet. Miután közvetlen tudással megismerte a földet, mint földet, nem fogja fel a földet [mint önmagát]; nem fogja fel földben [magát]; nem fogja fel földtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a föld az enyém“; nem élvezzi a földet. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

A vizet közvetlen tudással ismeri meg, mint vizet. Miután közvetlen tudással megismerte a vizet, mint vizet, nem fogja fel a vizet [mint önmagát]; nem fogja fel vízben [magát]; nem fogja fel víztől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a víz az enyém“; nem élvezzi a vizet. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

A tüzet közvetlen tudással ismeri meg, mint tüzet. Miután közvetlen tudással megismerte a tüzet, mint

tüzet, nem fogja fel a tüzet [mint önmagát]; nem fogja fel tűzben [magát]; nem fogja fel tűztől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a tűz az enyém“; nem élvezi a tüzet. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

A levegőt közvetlen tudással ismeri meg, mint levegőt. Miután közvetlen tudással megismerte a levegőt, mint levegőt, nem fogja fel a levegőt [mint önmagát]; nem fogja fel levegőben [magát]; nem fogja fel levegőtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a levegő az enyém“; nem élvezi a levegőt. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

A lényeket közvetlen tudással ismeri meg, mint lényeket. Miután közvetlen tudással megismerte a lényeket, mint lényeket, nem fogja fel a lényeket [mint önmagát]; nem fogja fel lényekben [magát]; nem fogja fel lényektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a lények az enyéme“; nem élvezi a lényeket. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

Az isteneket közvetlen tudással ismeri meg, mint isteneket. Miután közvetlen tudással megismerte az isteneket, mint isteneket, nem fogja fel az isteneket [mint önmagát]; nem fogja fel istenekben [magát]; nem fogja fel istenektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az istenek az enyéme“; nem élvezi az isteneket. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

Pajāpatit közvetlen tudással ismeri meg, mint *Pajāpatit*. Miután közvetlen tudással megismerte *Pajāpatit*, mint *Pajāpatit*, nem fogja fel *Pajāpatit* [mint önmagát]; nem fogja fel *Pajāpatiban* [magát]; nem fogja fel *Pajāpatitól* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „*Pajāpati* az enyém“; nem élvezi *Pajāpatit*. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

Brahmāt közvetlen tudással ismeri meg, mint *Brahmāt*. Miután közvetlen tudással megismerte *Brahmāt*, mint *Brahmāt*, nem fogja fel *Brahmāt* [mint önmagát]; nem fogja fel *Brahmāban* [magát]; nem fogja fel *Brahmātól* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „*Brahmā* az enyém“; nem élvezi *Brahmāt*. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

Az áradó sugárzás isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint az áradó sugárzás isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte az áradó sugárzás isteneit, mint az áradó sugárzás isteneit, nem fogja fel az áradó sugárzás isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel az áradó sugárzás isteneiben [magát]; nem fogja fel az áradó sugárzás isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az áradó sugárzás istenei az enyéme“; nem élvezi az áradó sugárzás isteneit. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

A ragyogó dicsőség isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a ragyogó dicsőség isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte a ragyogó dicsőség isteneit, mint a ragyogó dicsőség isteneit, nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneiben [magát]; nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a ragyogó dicsőség istenei az enyéme”; nem élvezi a ragyogó dicsőség isteneit. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

A bőséges gyümölcs isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a bőséges gyümölcs isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte a bőséges gyümölcs isteneit, mint a bőséges gyümölcs isteneit, nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneiben [magát]; nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a bőséges gyümölcs istenei az enyéme”; nem élvezi a bőséges gyümölcs isteneit. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

A győzedelmeket közvetlen tudással ismeri meg, mint győzedelmeket. Miután közvetlen tudással megismerte a győzedelmeket, mint győzedelmeket, nem fogja fel a győzedelmeket [mint önmagát]; nem fogja fel a győzedelmekben [magát]; nem fogja fel a győzedelmektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a győzedelmek az enyéme”; nem élvezi a győzedelmeket. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

A végtelen tér érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tér érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tér érzékelési alapját, mint a végtelen tér érzékelési alapját, nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a végtelen tér érzékelési alapja az enyém”; nem élvezi a végtelen tér érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

A végtelen tudat érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tudat érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tudat érzékelési alapját, mint a végtelen tudat érzékelési alapját, nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a végtelen tudat érzékelési alapja az enyém”; nem élvezi a végtelen tudat érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

A semmi érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a semmi érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a semmi érzékelési alapját, mint a semmi érzékelési alapját, nem fogja

fel a semmi érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a semmi érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a semmi érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a semmi érzékelési alapja az enyém“; nem élvezzi a semmi érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvteleenné vált.

A sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapja az enyém“; nem élvezzi a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvteleenné vált.

A látottat közvetlen tudással ismeri meg, mint látottat. Miután közvetlen tudással megismerte a látottat, mint látottat, nem fogja fel a látottat [mint önmagát]; nem fogja fel látottban [magát]; nem fogja fel látottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a látott az enyém“; nem élvezzi a látottat. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvteleenné vált.

A hallottat közvetlen tudással ismeri meg, mint hallottat. Miután közvetlen tudással megismerte a hallottat, mint hallottat, nem fogja fel a hallottat [mint önmagát]; nem fogja fel hallottban [magát]; nem fogja fel hallottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a hallott az enyém“; nem élvezzi a hallottat. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvteleenné vált.

Az érzettet közvetlen tudással ismeri meg, mint érzettet. Miután közvetlen tudással megismerte az érzettet, mint érzettet, nem fogja fel az érzettet [mint önmagát]; nem fogja fel érzettben [magát]; nem fogja fel érzettől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az érzett az enyém“; nem élvezzi az érzettet. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvteleenné vált.

A tudottat közvetlen tudással ismeri meg, mint tudottat. Miután közvetlen tudással megismerte a tudottat, mint tudottat, nem fogja fel a tudottat [mint önmagát]; nem fogja fel tudottban [magát]; nem fogja fel tudottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a tudott az enyém“; nem élvezzi a tudottat. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvteleenné vált.

Az egységet közvetlen tudással ismeri meg, mint egységet. Miután közvetlen tudással megismerte az egységet, mint egységet, nem fogja fel az egységet [mint önmagát]; nem fogja fel az egységben [magát]; nem fogja fel az egységtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az egység az enyém“; nem élvezzi az egységet. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvteleenné vált.

A sokféleséget közvetlen tudással ismeri meg, mint sokféleséget. Miután közvetlen tudással megismerte a sokféleséget, mint sokféleséget, nem fogja fel a sokféleséget [mint önmagát]; nem fogja fel a sokféleségben [magát]; nem fogja fel a sokféleségtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a sokféleség az enyém“; nem élvezzi a sokféleséget. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

A mindenséget közvetlen tudással ismeri meg, mint mindent. Miután közvetlen tudással megismerte a mindenséget, mint mindent, nem fogja fel a mindenséget [mint önmagát]; nem fogja fel a mindenségben [magát]; nem fogja fel a mindenségtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a mindenség az enyém“; nem élvezzi a mindenséget. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

A *nibbānát* közvetlen tudással ismeri meg, mint *nibbānát*. Miután közvetlen tudással megismerte a *nibbānát*, mint *nibbānát*, nem fogja fel a *nibbānát* [mint önmagát]; nem fogja fel a *nibbānában* [magát]; nem fogja fel a *nibbānától* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a *nibbāna* az enyém“; nem élvezzi a *nibbānát*. Mi a magyarázata? Az, hogy a vágy felszámolásával szenvtelené vált.

III.

Az a *bhikkhu*, szerzetesek, aki *arahat*, szeplőtelen szent, aki végigélte a szent életet, megtette, amit meg kellett tennie, aki levetette a terhet, elérte saját célját, felszámolta a létesülés béklyóit és a végső tudás által megszabadult – nos, ez az *arahat* a földet közvetlen tudással ismeri meg, mint földet. Miután közvetlen tudással megismerte a földet, mint földet, nem fogja fel a földet [mint önmagát]; nem fogja fel földben [magát]; nem fogja fel földtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a föld az enyém“; nem élvezzi a földet. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A vizet közvetlen tudással ismeri meg, mint vizet. Miután közvetlen tudással megismerte a vizet, mint vizet, nem fogja fel a vizet [mint önmagát]; nem fogja fel vízben [magát]; nem fogja fel víztől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a víz az enyém“; nem élvezzi a vizet. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A tüzet közvetlen tudással ismeri meg, mint tüzet. Miután közvetlen tudással megismerte a tüzet, mint tüzet, nem fogja fel a tüzet [mint önmagát]; nem fogja fel tűzben [magát]; nem fogja fel tűztől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a tűz az enyém“; nem élvezzi a tüzet. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált. A levegőt közvetlen tudással ismeri meg, mint levegőt. Miután közvetlen tudással megismerte a levegőt, mint levegőt, nem fogja fel a levegőt [mint önmagát]; nem fogja fel levegőben [magát]; nem fogja fel

levegőtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a levegő az enyém“; nem élvezi a levegőt. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A lényeket közvetlen tudással ismeri meg, mint lényeket. Miután közvetlen tudással megismerte a lényeket, mint lényeket, nem fogja fel a lényeket [mint önmagát]; nem fogja fel lényekben [magát]; nem fogja fel lényektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a lények az enyéme“; nem élvezi a lényeket. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

Az isteneket közvetlen tudással ismeri meg, mint isteneket. Miután közvetlen tudással megismerte az isteneket, mint isteneket, nem fogja fel az isteneket [mint önmagát]; nem fogja fel istenekben [magát]; nem fogja fel istenektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az istenek az enyéme“; nem élvezi az isteneket. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

Pajāpatit közvetlen tudással ismeri meg, mint *Pajāpatit*. Miután közvetlen tudással megismerte *Pajāpatit*, mint *Pajāpatit*, nem fogja fel *Pajāpatit* [mint önmagát]; nem fogja fel *Pajāpatiban* [magát]; nem fogja fel *Pajāpatitól* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „*Pajāpati* az enyém“; nem élvezi *Pajāpatit*. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

Brahmāt közvetlen tudással ismeri meg, mint *Brahmāt*. Miután közvetlen tudással megismerte *Brahmāt*, mint *Brahmāt*, nem fogja fel *Brahmāt* [mint önmagát]; nem fogja fel *Brahmāban* [magát]; nem fogja fel *Brahmātól* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „*Brahmā* az enyém“; nem élvezi *Brahmāt*. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

Az áradó sugárzás isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint az áradó sugárzás isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte az áradó sugárzás isteneit, mint az áradó sugárzás isteneit, nem fogja fel az áradó sugárzás isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel az áradó sugárzás isteneiben [magát]; nem fogja fel az áradó sugárzás isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az áradó sugárzás istenei az enyéme“; nem élvezi az áradó sugárzás isteneit. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A ragyogó dicsőség isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a ragyogó dicsőség isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte a ragyogó dicsőség isteneit, mint a ragyogó dicsőség isteneit, nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneiben [magát]; nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a ragyogó dicsőség istenei az enyéme“; nem élvezi a ragyogó dicsőség isteneit.

Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A bőséges gyümölcs isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a bőséges gyümölcs isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte a bőséges gyümölcs isteneit, mint a bőséges gyümölcs isteneit, nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneiben [magát]; nem fogja fel a bőséges gyümölcs istenitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a bőséges gyümölcs istenei az enyéme”; nem élvezi a bőséges gyümölcs isteneit. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A győzedelmeket közvetlen tudással ismeri meg, mint győzedelmeket. Miután közvetlen tudással megismerte a győzedelmeket, mint győzedelmeket, nem fogja fel a győzedelmeket [mint önmagát]; nem fogja fel a győzedelmekben [magát]; nem fogja fel a győzedelmektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a győzedelmek az enyéme”; nem élvezi a győzedelmeket. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A végtelen tér érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tér érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tér érzékelési alapját, mint a végtelen tér érzékelési alapját, nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a végtelen tér érzékelési alapja az enyém”; nem élvezi a végtelen tér érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A végtelen tudat érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tudat érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tudat érzékelési alapját, mint a végtelen tudat érzékelési alapját, nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a végtelen tudat érzékelési alapja az enyém”; nem élvezi a végtelen tudat érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A semmi érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a semmi érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a semmi érzékelési alapját, mint a semmi érzékelési alapját, nem fogja fel a semmi érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a semmi érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a semmi érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a semmi érzékelési alapja az enyém”; nem élvezi a semmi érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a sem

észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapja az enyém“; nem élvezi a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A látottat közvetlen tudással ismeri meg, mint látottat. Miután közvetlen tudással megismerte a látottat, mint látottat, nem fogja fel a látottat [mint önmagát]; nem fogja fel látottban [magát]; nem fogja fel látottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a látott az enyém“; nem élvezi a látottat. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A hallottat közvetlen tudással ismeri meg, mint hallottat. Miután közvetlen tudással megismerte a hallottat, mint hallottat, nem fogja fel a hallottat [mint önmagát]; nem fogja fel hallottban [magát]; nem fogja fel hallottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a hallott az enyém“; nem élvezi a hallottat. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

Az érzettet közvetlen tudással ismeri meg, mint érzettet. Miután közvetlen tudással megismerte az érzettet, mint érzettet, nem fogja fel az érzettet [mint önmagát]; nem fogja fel érzettben [magát]; nem fogja fel érzettől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az érzett az enyém“; nem élvezi az érzettet. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A tudottat közvetlen tudással ismeri meg, mint tudottat. Miután közvetlen tudással megismerte a tudottat, mint tudottat, nem fogja fel a tudottat [mint önmagát]; nem fogja fel tudottban [magát]; nem fogja fel tudottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a tudott az enyém“; nem élvezi a tudottat. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

Az egységet közvetlen tudással ismeri meg, mint egységet. Miután közvetlen tudással megismerte az egységet, mint egységet, nem fogja fel az egységet [mint önmagát]; nem fogja fel az egységben [magát]; nem fogja fel az egységtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az egység az enyém“; nem élvezi az egységet. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A sokféleséget közvetlen tudással ismeri meg, mint sokféleséget. Miután közvetlen tudással

megismerte a sokféleséget, mint sokféleséget, nem fogja fel a sokféleséget [mint önmagát]; nem fogja fel a sokféleségben [magát]; nem fogja fel a sokféleségtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a sokféleség az enyém“; nem élvezi a sokféleséget. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A mindenséget közvetlen tudással ismeri meg, mint mindent. Miután közvetlen tudással megismerte a mindenséget, mint mindent, nem fogja fel a mindenséget [mint önmagát]; nem fogja fel a mindenségben [magát]; nem fogja fel a mindenségtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a mindenség az enyém“; nem élvezi a mindenséget. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

A *nibbānát* közvetlen tudással ismeri meg, mint *nibbānát*. Miután közvetlen tudással megismerte a *nibbānát*, mint *nibbānát*, nem fogja fel a *nibbānát* [mint önmagát]; nem fogja fel a *nibbānában* [magát]; nem fogja fel a *nibbānától* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a *nibbāna* az enyém“; nem élvezi a *nibbānát*. Mi a magyarázata? Az, hogy az ellenszenv felszámolásával gyűlöletmentessé vált.

IV.

Az a *bhikkhu*, szerzetesek, aki *arahat*, szeplőtelen szent, aki végigélte a szent életet, megtette, amit meg kellett tennie, aki levetette a terhet, elérte saját célját, felszámolta a létesülés béklyóit és a végső tudás által megszabadult – nos, ez az *arahat* a földet közvetlen tudással ismeri meg, mint földet. Miután közvetlen tudással megismerte a földet, mint földet, nem fogja fel a földet [mint önmagát]; nem fogja fel földben [magát]; nem fogja fel földtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a föld az enyém“; nem élvezi a földet. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A vizet közvetlen tudással ismeri meg, mint vizet. Miután közvetlen tudással megismerte a vizet, mint vizet, nem fogja fel a vizet [mint önmagát]; nem fogja fel vízben [magát]; nem fogja fel víztől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a víz az enyém“; nem élvezi a vizet. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A tüzet közvetlen tudással ismeri meg, mint tüzet. Miután közvetlen tudással megismerte a tüzet, mint tüzet, nem fogja fel a tüzet [mint önmagát]; nem fogja fel tűzben [magát]; nem fogja fel tűztől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a tűz az enyém“; nem élvezi a tüzet. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A levegőt közvetlen tudással ismeri meg, mint levegőt. Miután közvetlen tudással megismerte a levegőt, mint levegőt, nem fogja fel a levegőt [mint önmagát]; nem fogja fel levegőben [magát]; nem fogja fel levegőtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a levegő az

enyém“; nem élvezi a levegőt. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A lényeket közvetlen tudással ismeri meg, mint lényeket. Miután közvetlen tudással megismerte a lényeket, mint lényeket, nem fogja fel a lényeket [mint önmagát]; nem fogja fel lényekben [magát]; nem fogja fel lényektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a lények az enyéme“; nem élvezi a lényeket. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

Az isteneket közvetlen tudással ismeri meg, mint isteneket. Miután közvetlen tudással megismerte az isteneket, mint isteneket, nem fogja fel az isteneket [mint önmagát]; nem fogja fel istenekben [magát]; nem fogja fel istenektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az istenek az enyéme“; nem élvezi az isteneket. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

Pajāpatit közvetlen tudással ismeri meg, mint *Pajāpatit*. Miután közvetlen tudással megismerte *Pajāpatit*, mint *Pajāpatit*, nem fogja fel *Pajāpatit* [mint önmagát]; nem fogja fel *Pajāpatiban* [magát]; nem fogja fel *Pajāpatitól* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „*Pajāpati* az enyém“; nem élvezi *Pajāpatit*. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

Brahmāt közvetlen tudással ismeri meg, mint *Brahmāt*. Miután közvetlen tudással megismerte *Brahmāt*, mint *Brahmāt*, nem fogja fel *Brahmāt* [mint önmagát]; nem fogja fel *Brahmāban* [magát]; nem fogja fel *Brahmātól* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „*Brahmā* az enyém“; nem élvezi *Brahmāt*. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

Az áradó sugárzás isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint az áradó sugárzás isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte az áradó sugárzás isteneit, mint az áradó sugárzás isteneit, nem fogja fel az áradó sugárzás isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel az áradó sugárzás isteneiben [magát]; nem fogja fel az áradó sugárzás isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az áradó sugárzás istenei az enyéme“; nem élvezi az áradó sugárzás isteneit. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A ragyogó dicsőség isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a ragyogó dicsőség isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte a ragyogó dicsőség isteneit, mint a ragyogó dicsőség isteneit, nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneiben [magát]; nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a ragyogó dicsőség istenei az enyéme“; nem élvezi a ragyogó dicsőség isteneit.

Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A bőséges gyümölcs isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a bőséges gyümölcs isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte a bőséges gyümölcs isteneit, mint a bőséges gyümölcs isteneit, nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneiben [magát]; nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a bőséges gyümölcs istenei az enyéme”; nem élvezi a bőséges gyümölcs isteneit. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A győzedelmeket közvetlen tudással ismeri meg, mint győzedelmeket. Miután közvetlen tudással megismerte a győzedelmeket, mint győzedelmeket, nem fogja fel a győzedelmeket [mint önmagát]; nem fogja fel a győzedelmekben [magát]; nem fogja fel a győzedelmektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a győzedelmek az enyéme”; nem élvezi a győzedelmeket. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A végtelen tér érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tér érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tér érzékelési alapját, mint a végtelen tér érzékelési alapját, nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a végtelen tér érzékelési alapja az enyém”; nem élvezi a végtelen tér érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A végtelen tudat érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tudat érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tudat érzékelési alapját, mint a végtelen tudat érzékelési alapját, nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a végtelen tudat érzékelési alapja az enyém”; nem élvezi a végtelen tudat érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A semmi érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a semmi érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a semmi érzékelési alapját, mint a semmi érzékelési alapját, nem fogja fel a semmi érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a semmi érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a semmi érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a semmi érzékelési alapja az enyém”; nem élvezi a semmi érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapja az enyém“; nem élvezi a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A látottat közvetlen tudással ismeri meg, mint látottat. Miután közvetlen tudással megismerte a látottat, mint látottat, nem fogja fel a látottat [mint önmagát]; nem fogja fel látottban [magát]; nem fogja fel látottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a látott az enyém“; nem élvezi a látottat. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A hallottat közvetlen tudással ismeri meg, mint hallottat. Miután közvetlen tudással megismerte a hallottat, mint hallottat, nem fogja fel a hallottat [mint önmagát]; nem fogja fel hallottban [magát]; nem fogja fel hallottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a hallott az enyém“; nem élvezi a hallottat. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

Az érzettet közvetlen tudással ismeri meg, mint érzettet. Miután közvetlen tudással megismerte az érzettet, mint érzettet, nem fogja fel az érzettet [mint önmagát]; nem fogja fel érzettben [magát]; nem fogja fel érzettől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az érzett az enyém“; nem élvezi az érzettet. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A tudottat közvetlen tudással ismeri meg, mint tudottat. Miután közvetlen tudással megismerte a tudottat, mint tudottat, nem fogja fel a tudottat [mint önmagát]; nem fogja fel tudottban [magát]; nem fogja fel tudottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a tudott az enyém“; nem élvezi a tudottat. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

Az egységet közvetlen tudással ismeri meg, mint egységet. Miután közvetlen tudással megismerte az egységet, mint egységet, nem fogja fel az egységet [mint önmagát]; nem fogja fel az egységben [magát]; nem fogja fel az egységtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az egység az enyém“; nem élvezi az egységet. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat

felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A sokféleséget közvetlen tudással ismeri meg, mint sokféleséget. Miután közvetlen tudással megismerte a sokféleséget, mint sokféleséget, nem fogja fel a sokféleséget [mint önmagát]; nem fogja fel a sokféleségben [magát]; nem fogja fel a sokféleségtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a sokféleség az enyém“; nem élvezzi a sokféleséget. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A mindenséget közvetlen tudással ismeri meg, mint mindent. Miután közvetlen tudással megismerte a mindenséget, mint mindent, nem fogja fel a mindenséget [mint önmagát]; nem fogja fel a mindenségben [magát]; nem fogja fel a mindenségtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a mindenség az enyém“; nem élvezzi a mindenséget. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A *nibbānát* közvetlen tudással ismeri meg, mint *nibbānát*. Miután közvetlen tudással megismerte a *nibbānát*, mint *nibbānát*, nem fogja fel a *nibbānát* [mint önmagát]; nem fogja fel a *nibbānában* [magát]; nem fogja fel a *nibbānától* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a *nibbāna* az enyém“; nem élvezzi a *nibbānát*. Mi a magyarázata? Az, hogy a hamistudat felszámolásával mentessé vált a nem-tudástól.

A *Tathāgata*

I.

A *Tathāgata*, szerzetesek, az *arahat*, a tökéletesen megvilágosodott Buddha a földet közvetlen tudással ismeri meg, mint földet. Miután közvetlen tudással megismerte a földet, mint földet, nem fogja fel a földet [mint önmagát]; nem fogja fel földben [magát]; nem fogja fel földtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a föld az enyém“; nem élvezzi a földet. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A vizet közvetlen tudással ismeri meg, mint vizet. Miután közvetlen tudással megismerte a vizet, mint vizet, nem fogja fel a vizet [mint önmagát]; nem fogja fel vízben [magát]; nem fogja fel víztől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a víz az enyém“; nem élvezzi a vizet. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A tüzet közvetlen tudással ismeri meg, mint tüzet. Miután közvetlen tudással megismerte a tüzet, mint tüzet, nem fogja fel a tüzet [mint önmagát]; nem fogja fel tűzben [magát]; nem fogja fel tűztől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a tűz az enyém“; nem élvezzi a tüzet. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A levegőt közvetlen tudással ismeri meg, mint levegőt. Miután közvetlen tudással megismerte a levegőt, mint levegőt, nem fogja fel a levegőt [mint önmagát]; nem fogja fel levegőben [magát]; nem fogja fel levegőtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a levegő az enyém“; nem élvez a levegőt. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A lényeket közvetlen tudással ismeri meg, mint lényeket. Miután közvetlen tudással megismerte a lényeket, mint lényeket, nem fogja fel a lényeket [mint önmagát]; nem fogja fel lényekben [magát]; nem fogja fel lényektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a lények az enyéme“; nem élvez a lényeket. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

Az isteneket közvetlen tudással ismeri meg, mint isteneket. Miután közvetlen tudással megismerte az isteneket, mint isteneket, nem fogja fel az isteneket [mint önmagát]; nem fogja fel istenekben [magát]; nem fogja fel istenektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az istenek az enyéme“; nem élvez az isteneket. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

Pajāpatit közvetlen tudással ismeri meg, mint *Pajāpatit*. Miután közvetlen tudással megismerte *Pajāpatit*, mint *Pajāpatit*, nem fogja fel *Pajāpatit* [mint önmagát]; nem fogja fel *Pajāpatiban* [magát]; nem fogja fel *Pajāpatitól* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „*Pajāpati* az enyém“; nem élvez *Pajāpatit*. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

Brahmāt közvetlen tudással ismeri meg, mint *Brahmāt*. Miután közvetlen tudással megismerte *Brahmāt*, mint *Brahmāt*, nem fogja fel *Brahmāt* [mint önmagát]; nem fogja fel *Brahmāban* [magát]; nem fogja fel *Brahmātól* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „*Brahmā* az enyém“; nem élvez *Brahmāt*. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

Az áradó sugárzás isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint az áradó sugárzás isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte az áradó sugárzás isteneit, mint az áradó sugárzás isteneit, nem fogja fel az áradó sugárzás isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel az áradó sugárzás isteneiben [magát]; nem fogja fel az áradó sugárzás isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az áradó sugárzás istenei az enyéme“; nem élvez az áradó sugárzás isteneit. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A ragyogó dicsőség isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a ragyogó dicsőség isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte a ragyogó dicsőség isteneit, mint a ragyogó dicsőség isteneit, nem

fogja fel a ragyogó dicsőség isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneiben [magát]; nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a ragyogó dicsőség istenei az enyémekek“; nem élvezzi a ragyogó dicsőség isteneit. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A bőséges gyümölcs isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a bőséges gyümölcs isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte a bőséges gyümölcs isteneit, mint a bőséges gyümölcs isteneit, nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneiben [magát]; nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a bőséges gyümölcs istenei az enyémekek“; nem élvezzi a bőséges gyümölcs isteneit. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A győzedelmeseket közvetlen tudással ismeri meg, mint győzedelmeseket. Miután közvetlen tudással megismerte a győzedelmeseket, mint győzedelmeseket, nem fogja fel a győzedelmeseket [mint önmagát]; nem fogja fel a győzedelmesekekben [magát]; nem fogja fel a győzedelmesekektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a győzedelmesekek az enyémekek“; nem élvezzi a győzedelmesekeket. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A végtelen tér érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tér érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tér érzékelési alapját, mint a végtelen tér érzékelési alapját, nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a végtelen tér érzékelési alapja az enyémekek“; nem élvezzi a végtelen tér érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A végtelen tudat érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tudat érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tudat érzékelési alapját, mint a végtelen tudat érzékelési alapját, nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a végtelen tudat érzékelési alapja az enyémekek“; nem élvezzi a végtelen tudat érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A semmi érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a semmi érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a semmi érzékelési alapját, mint a semmi érzékelési alapját, nem fogja fel a semmi érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a semmi érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a semmi érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy,

hogy „a semmi érzékelési alapja az enyém“; nem élvezi a semmi érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapja az enyém“; nem élvezi a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A látottat közvetlen tudással ismeri meg, mint látottat. Miután közvetlen tudással megismerte a látottat, mint látottat, nem fogja fel a látottat [mint önmagát]; nem fogja fel látottban [magát]; nem fogja fel látottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a látott az enyém“; nem élvezi a látottat. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A hallottat közvetlen tudással ismeri meg, mint hallottat. Miután közvetlen tudással megismerte a hallottat, mint hallottat, nem fogja fel a hallottat [mint önmagát]; nem fogja fel hallottban [magát]; nem fogja fel hallottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a hallott az enyém“; nem élvezi a hallottat. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

Az érzettet közvetlen tudással ismeri meg, mint érzettet. Miután közvetlen tudással megismerte az érzettet, mint érzettet, nem fogja fel az érzettet [mint önmagát]; nem fogja fel érzettben [magát]; nem fogja fel érzettől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az érzett az enyém“; nem élvezi az érzettet. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A tudottat közvetlen tudással ismeri meg, mint tudottat. Miután közvetlen tudással megismerte a tudottat, mint tudottat, nem fogja fel a tudottat [mint önmagát]; nem fogja fel tudottban [magát]; nem fogja fel tudottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a tudott az enyém“; nem élvezi a tudottat. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

Az egységet közvetlen tudással ismeri meg, mint egységet. Miután közvetlen tudással megismerte az egységet, mint egységet, nem fogja fel az egységet [mint önmagát]; nem fogja fel az egységben [magát]; nem fogja fel az egységtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az egység az enyém“; nem élvezi az egységet. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A sokféleséget közvetlen tudással ismeri meg, mint sokféleséget. Miután közvetlen tudással megismerte a sokféleséget, mint sokféleséget, nem fogja fel a sokféleséget [mint önmagát]; nem fogja fel a sokféleségben [magát]; nem fogja fel a sokféleségtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a sokféleség az enyém“; nem élvezzi a sokféleséget. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A mindenséget közvetlen tudással ismeri meg, mint mindent. Miután közvetlen tudással megismerte a mindenséget, mint mindent, nem fogja fel a mindenséget [mint önmagát]; nem fogja fel a mindenségben [magát]; nem fogja fel a mindenségtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a mindenség az enyém“; nem élvezzi a mindenséget. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

A *nibbānát* közvetlen tudással ismeri meg, mint *nibbānát*. Miután közvetlen tudással megismerte a *nibbānát*, mint *nibbānát*, nem fogja fel a *nibbānát* [mint önmagát]; nem fogja fel a *nibbānában* [magát]; nem fogja fel a *nibbānától* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a *nibbāna* az enyém“; nem élvezzi a *nibbānát*. Mi a magyarázata? Állítom, mert a *Tathāgata* végig tökéletesen megértette azt.

II.

A *Tathāgata*, szerzetesek, az *arahat*, a tökéletesen megvilágosodott Buddha a földet közvetlen tudással ismeri meg, mint földet. Miután közvetlen tudással megismerte a földet, mint földet, nem fogja fel a földet [mint önmagát]; nem fogja fel földben [magát]; nem fogja fel földtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a föld az enyém“; nem élvezzi a földet. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükséges az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A vizet közvetlen tudással ismeri meg, mint vizet. Miután közvetlen tudással megismerte a vizet, mint vizet, nem fogja fel a vizet [mint önmagát]; nem fogja fel vízben [magát]; nem fogja fel víztől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a víz az enyém“; nem élvezzi a vizet. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükséges az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A tüzet közvetlen tudással ismeri meg, mint tüzet. Miután közvetlen tudással megismerte a tüzet, mint tüzet, nem fogja fel a tüzet [mint önmagát]; nem fogja fel tűzben [magát]; nem fogja fel tűztől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a tűz az enyém“; nem élvezzi a tüzet. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A levegőt közvetlen tudással ismeri meg, mint levegőt. Miután közvetlen tudással megismerte a levegőt, mint levegőt, nem fogja fel a levegőt [mint önmagát]; nem fogja fel levegőben [magát]; nem fogja fel levegőtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a levegő az enyém“; nem élvezzi a levegőt. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A lényeket közvetlen tudással ismeri meg, mint lényeket. Miután közvetlen tudással megismerte a lényeket, mint lényeket, nem fogja fel a lényeket [mint önmagát]; nem fogja fel lényekben [magát]; nem fogja fel lényektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a lények az enyéme“; nem élvezzi a lényeket. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

Az isteneket közvetlen tudással ismeri meg, mint isteneket. Miután közvetlen tudással megismerte az isteneket, mint isteneket, nem fogja fel az isteneket [mint önmagát]; nem fogja fel istenekben [magát]; nem fogja fel istenektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az istenek az enyéme“; nem élvezzi az isteneket. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

Pajāpatit közvetlen tudással ismeri meg, mint *Pajāpatit*. Miután közvetlen tudással megismerte *Pajāpatit*, mint *Pajāpatit*, nem fogja fel *Pajāpatit* [mint önmagát]; nem fogja fel *Pajāpatiban*

[magát]; nem fogja fel *Pajāpatitól* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „*Pajāpati* az enyém“; nem élvezi *Pajāpatit*. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

Brahmāt közvetlen tudással ismeri meg, mint *Brahmāt*. Miután közvetlen tudással megismerte *Brahmāt*, mint *Brahmāt*, nem fogja fel *Brahmāt* [mint önmagát]; nem fogja fel *Brahmāban* [magát]; nem fogja fel *Brahmātól* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „*Brahmā* az enyém“; nem élvezi *Brahmāt*. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

Az áradó sugárzás isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint az áradó sugárzás isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte az áradó sugárzás isteneit, mint az áradó sugárzás isteneit, nem fogja fel az áradó sugárzás isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel az áradó sugárzás isteneiben [magát]; nem fogja fel az áradó sugárzás isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az áradó sugárzás istenei az enyéme“; nem élvezi az áradó sugárzás isteneit. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A ragyogó dicsőség isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a ragyogó dicsőség isteneit. Miután közvetlen tudással megismerte a ragyogó dicsőség isteneit, mint a ragyogó dicsőség isteneit, nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneiben [magát]; nem fogja fel a ragyogó dicsőség isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a ragyogó dicsőség istenei az enyéme“; nem élvezi a ragyogó dicsőség isteneit. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A bőséges gyümölcs isteneit közvetlen tudással ismeri meg, mint a bőséges gyümölcs isteneit. Miután

közvetlen tudással megismerte a bőséges gyümölcs isteneit, mint a bőséges gyümölcs isteneit, nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneit [mint önmagát]; nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneiben [magát]; nem fogja fel a bőséges gyümölcs isteneitől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a bőséges gyümölcs istenei az enyéme”; nem élvezi a bőséges gyümölcs isteneit. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A győzedelmeket közvetlen tudással ismeri meg, mint győzedelmeket. Miután közvetlen tudással megismerte a győzedelmeket, mint győzedelmeket, nem fogja fel a győzedelmeket [mint önmagát]; nem fogja fel a győzedelmekben [magát]; nem fogja fel a győzedelmektől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a győzedelmek az enyéme”; nem élvezi a győzedelmeket. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A végtelen tér érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tér érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tér érzékelési alapját, mint a végtelen tér érzékelési alapját, nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a végtelen tér érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a végtelen tér érzékelési alapja az enyém”; nem élvezi a végtelen tér érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A végtelen tudat érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a végtelen tudat érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a végtelen tudat érzékelési alapját, mint a végtelen tudat érzékelési alapját, nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a végtelen tudat érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a végtelen tudat érzékelési alapja az enyém”; nem élvezi a végtelen tudat érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és

hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A semmi érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a semmi érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a semmi érzékelési alapját, mint a semmi érzékelési alapját, nem fogja fel a semmi érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a semmi érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a semmi érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a semmi érzékelési alapja az enyém“; nem élvezzi a semmi érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját közvetlen tudással ismeri meg, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Miután közvetlen tudással megismerte a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, mint a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját, nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját [mint önmagát]; nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjában [magát]; nem fogja fel a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjától [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapja az enyém“; nem élvezzi a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapját. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A látottat közvetlen tudással ismeri meg, mint látottat. Miután közvetlen tudással megismerte a látottat, mint látottat, nem fogja fel a látottat [mint önmagát]; nem fogja fel látottban [magát]; nem fogja fel látottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a látott az enyém“; nem élvezzi a látottat. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A hallottat közvetlen tudással ismeri meg, mint hallottat. Miután közvetlen tudással megismerte a

hallottat, mint hallottat, nem fogja fel a hallottat [mint önmagát]; nem fogja fel hallottban [magát]; nem fogja fel hallottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a hallott az enyém“; nem élvezi a hallottat. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

Az érzettet közvetlen tudással ismeri meg, mint érzettet. Miután közvetlen tudással megismerte az érzettet, mint érzettet, nem fogja fel az érzettet [mint önmagát]; nem fogja fel érzettben [magát]; nem fogja fel érzettől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az érzett az enyém“; nem élvezi az érzettet. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A tudottat közvetlen tudással ismeri meg, mint tudottat. Miután közvetlen tudással megismerte a tudottat, mint tudottat, nem fogja fel a tudottat [mint önmagát]; nem fogja fel tudottban [magát]; nem fogja fel tudottól [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a tudott az enyém“; nem élvezi a tudottat. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

Az egységet közvetlen tudással ismeri meg, mint egységet. Miután közvetlen tudással megismerte az egységet, mint egységet, nem fogja fel az egységet [mint önmagát]; nem fogja fel az egységben [magát]; nem fogja fel az egységtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „az egység az enyém“; nem élvezi az egységet. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A sokféleséget közvetlen tudással ismeri meg, mint sokféleséget. Miután közvetlen tudással megismerte a sokféleséget, mint sokféleséget, nem fogja fel a sokféleséget [mint önmagát]; nem fogja fel a sokféleségben [magát]; nem fogja fel a sokféleségtől [elkülönítve, vagy származtatva magát];

nem fogja fel úgy, hogy „a sokféleség az enyém“; nem élvezzi a sokféleséget. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A mindenséget közvetlen tudással ismeri meg, mint mindent. Miután közvetlen tudással megismerte a mindenséget, mint mindent, nem fogja fel a mindenséget [mint önmagát]; nem fogja fel a mindenségben [magát]; nem fogja fel a mindenségtől [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a mindenség az enyém“; nem élvezzi a mindenséget. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

A *nibbānát* közvetlen tudással ismeri meg, mint *nibbānát*. Miután közvetlen tudással megismerte a *nibbānát*, mint *nibbānát*, nem fogja fel a *nibbānát* [mint önmagát]; nem fogja fel a *nibbānában* [magát]; nem fogja fel a *nibbānától* [elkülönítve, vagy származtatva magát]; nem fogja fel úgy, hogy „a *nibbāna* az enyém“; nem élvezzi a *nibbānát*. Mi a magyarázata? Mert megértette, hogy az élvezet a szenvedés gyökere, hogy a létezésnek [mint kondicionált állapotnak] születés a velejárója, és hogy ami lett, annak számára szükségszerű az öregedés és a halál. Ezért jelentem ki, szerzetesek, hogy a *Tathāgata* minden vágy teljes felszámolása, kioltása, megszüntetése, feladása és elhagyása révén fölébredt a legmagasabb tökéletes megvilágosodásra.

Így beszélt a Magasztos. A *bhikkhuk* azonban nem örvendeztek a Magasztos szavain.²

-
1. Szanszkritül *Prajāpati*, az indiai vallásos gondolkodás korai szakaszának legfőbb istenségét jelölő ősi név. A kommentárszöveg *Mārával* azonosítja. ↩
 2. E sajátos befejezés magyarázatát illetően lásd a kommentárt, illetve a bevezetés utolsó előtti bekezdését. ↩

Így készült:

Fordította: Pressing Lajos

Forrás: [Bhikkhu Bodhi: Discourse on the Root of Existance](#), angol

Szerzői jogok: Pressing Lajos, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:12 PM

MN 2 Sabbāsava Sutta – Az indulatok megsemmisítése

Fordította: Vekerdi József

MN 2, PTS M I 6

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavana ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Itt a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Szerzetesek!

– Hallgatjuk, urunk - válaszolták tisztelettudóan a Magasztosnak a szerzetesek. A Magasztos így beszélt:

– Szerzetesek, feltárom előttetek a különféle indulatok megfékezésének módját. Hallgassátok meg, fontoljátok meg jól, elmondom.

– Úgy lesz, urunk - válaszolták tisztelettudóan a Magasztosnak a szerzetesek. A Magasztos így beszélt:

– Szerzetesek, mondom nektek, az indulatokat az tudja kiirtani, aki ismeri őket, látja őket, nem pedig az, aki nem ismeri őket, nem látja őket. Ám aki ismeri őket, aki látja őket, kiirtásukat megkísérelheti okos elgondolással, vagy oktalan elgondolással. Aki oktalan elgondolással kísérel meg, abban feltámadnak a még fel nem támadt indulatok, a már feltámadt indulatok pedig erősödnek. Aki viszont okos elgondolással kísérel meg, abban nem támadnak fel a még fel nem támadt indulatok, a már feltámadt indulatok pedig megsemmisülnek.

Szerzetesek, vannak indulatok, amelyeket megfontolással lehet megsemmisíteni. Vannak indulatok, amelyeket megfékezéssel lehet megsemmisíteni. Vannak indulatok, amelyeket megfelelő használattal lehet megsemmisíteni. Vannak indulatok, amelyeket tűréssel lehet megsemmisíteni. Vannak indulatok, amelyeket kerüléssel lehet megsemmisíteni. Vannak indulatok, amelyeket elűzéssel lehet megsemmisíteni. Vannak indulatok, amelyeket gyakorlással lehet megsemmisíteni.

Melyek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket megfontolással lehet megsemmisíteni?

Szerzetesek, vannak tanulatlan, közönséges emberek, akik nem gondolnak a nemes dolgokkal, nem hallottak a nemes tanról, járatlanok a nemes tanban; nem gondolnak az igaz emberekkel, nem hallottak az igaz emberek viselkedéséről, járatlanok az igaz ember viselkedésében. Az ilyenek nem ismerik fel

a fontos tanokat, nem ismerik fel a fölösleges tanokat. Mivel nem ismerik fel a fontos tanokat, és nem ismerik fel a fölösleges tanokat, a fölösleges tanokkal foglalkoznak, és a fontos tanokkal nem foglalkoznak.

Melyek azok a fölösleges tanok, szerzetesek, amelyekkel foglalkoznak? Ha egy tannal való foglalkozás következtében feltámad a még fel nem támadt örömvágy indulata, a már feltámadt örömvágy indulata pedig erősödik, feltámad a még fel nem támadt létezni vágyás indulata, a már feltámadt létezni vágyás indulata pedig erősödik, feltámad a még fel nem támadt balgaság indulata, a már feltámadt balgaság indulata pedig erősödik, az ilyen tan fölösleges, és ők ezzel foglalkoznak.

Melyek azok a fontos tanok, szerzetesek, amelyekkel nem foglalkoznak? Ha egy tannal való foglalkozás következtében nem támad fel a még fel nem támadt örömvágy indulata, a már feltámadt örömvágy indulata pedig megsemmisül, nem támad fel a még fel nem támadt létezni vágyás indulata, a már feltámadt létezni vágyás indulata pedig megsemmisül, nem támad fel a még fel nem támadt balgaság indulata, a már feltámadt balgaság indulata pedig megsemmisül, az ilyen tan fontos, és ezzel nem foglalkoznak.

És mivel a fölösleges tanokkal foglalkoznak, a fontos tanokkal viszont nem foglalkoznak, feltámadnak bennük a még fel nem támadt indulatok, a már feltámadt indulatok pedig erősödnek.

Az ilyen ember ostobán ezt fontolgatja: „Léteztem én régebbi korokban, vagy nem léteztem régebbi korokban? Mi voltam régebbi korokban? Hogyan léteztem régebbi korokban? Miből mivé lettem régebbi korokban? Létezni fogok-e jövőendő korokban, vagy nem fogok létezni jövőendő korokban? Mi leszek jövőendő korokban? Hogyan fogok létezni jövőendő korokban? Miből mivé leszek jövőendő korokban?” És a jelenben is kétségei támadnak saját maga felől: „Létezem-e én, vagy nem létezem? Mi vagyok? Hogyan létezem? Ezek az élőlények honnét jöttek, és hová fognak távozni?”

Miközben az ilyen ember ostobán ezt fontolgatja, a következő hat tévhit valamelyike alakul ki benne: „Van énem” - alakul ki benne szilárd meggyőződésként a tévhit. Vagy: „Nincs énem” - alakul ki benne szilárd meggyőződésként a tévhit. Vagy: „Énimmel ismerem meg önmagam” - alakul ki benne szilárd meggyőződésként a tévhit. Vagy: „Énimmel ismerem meg azt, ami nem én vagyok” - alakul ki benne szilárd meggyőződésként a tévhit. Vagy: „Azzal ismerem meg önmagam, ami nem én vagyok” - alakul ki benne szilárd meggyőződésként a tévhit. Vagy pedig ez a tévhit alakul ki benne: „Jelenlegi énem itt és itt el fogja nyerni jó és rossz cselekedeteim jutalmát, és ez az énem állandó, szilárd, örökkévaló, változatlan, mindenkor ugyanaz marad.”

Ezt nevezik, szerzetesek, tévhitek útvesztőjének, tévhitek sűrűjének, tévhitek bozótjának, tévhitek szemfényvesztésének, tévhitek zűrzavarának, tévhitek béklyójának. A tévhitek béklyójába bonyolódó, tanulatlan, közönséges ember nem szabadul meg a születéstől, öregségtől, haláltól, bánattól,

szomorúságtól, fájdalomtól, keserőségtől, kétségbeeséstől, nem szabadul meg a szenvedéstől, mondom nektek.

Ám a tanult, nemes lelkű ember, aki ismeri a nemes dolgokat, hallotta a nemes tant, járatos a nemes tanban, ismeri az igaz embereket, hallotta az igaz emberek tanítását, járatos az igaz emberek tanításában, az ilyen ember felismeri a fontos tanokat, felismeri a fölösleges tanokat. Mivel felismeri a fontos tanokat és felismeri a fölösleges tanokat, a fölösleges tanokkal nem foglalkozik, a fontos tanokkal foglalkozik. [...] És mivel a fölösleges tanokkal nem foglalkozik és a fontos tanokkal foglalkozik, nem támadnak fel benne a még fel nem támadt indulatok, a már feltámadt indulatok pedig megszűnnek. Bölcsen megfontolja: „Ez a szenvedés.” Bölcsen megfontolja : „Ez a szenvedés oka.” Bölcsen megfontolja : „Ez a szenvedés megszüntetése.” Bölcsen megfontolja: „Ez a szenvedés megszüntetéséhez vezető út.” Ha ezt megfontolja, három béklyója leoldódik: egyénisége létezésének tévhite, kétkedés, jótettekbe és szertartásokba vetett hit.

Ezek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket megfontolással lehet megsemmisíteni.

És melyek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket megfékezéssel lehet megsemmisíteni?

Vannak szerzetesek, akik meggondoltan, bölcsen megfékezik és féken tartják látásukat. Mert aki nem fékezi meg és nem tartja féken látását, annak pusztító, perzselő indulatai támadnak. De aki megfékezi és féken tartja látását, azon nem uralkodnak a pusztító, perzselő indulatok.

Meggondoltan, bölcsen megfékezik és féken tartják hallásukat (~ szaglásukat, ~ ízelelésüket, ~ tapintásukat, ~ gondolkozásukat). Mert aki nem fékezi meg és nem tartja féken hallását (~ szaglását, ~ ízelelését, ~ tapintását, ~ gondolkozását), annak pusztító, perzselő indulatai támadnak. De aki megfékezi és féken tartja hallását (~ szaglását, ~ ízelelését, ~ tapintását, ~ gondolkozását), azon nem uralkodnak a pusztító, perzselő indulatok. Mert aki nem fékezi meg önmagát, szerzetesek, annak pusztító, perzselő indulatai támadnak. De aki megfékezi önmagát, azon nem uralkodnak a pusztító, perzselő indulatok.

Ezek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket megfékezéssel lehet megsemmisíteni.

És melyek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket megfelelő használattal lehet megsemmisíteni?

Vannak szerzetesek, akik meggondoltan, bölcsen arra használják felsőruhájukat, hogy védjék magukat a hidegtől, védjék magukat a hőségtől, védjék magukat legyektől, szúnyogoktól, forró széltől, rovarok csípésétől, hogy eltakarják szemérmüket. Meggondoltan, bölcsen arra használják az alamizsnát, hogy táplálják és fenntartsák testüket, megóvják a pusztulástól, alkalmassá tegyék az askétaéletre, nem pedig arra, hogy dőzsöljenek és élvezzenek, dísz tárgyaik és ékszereik legyenek. „Ezáltal régebbi

érzéseimet megszüntetem, és újabb érzéseim nem születnek; megélhetésem meglesz, gáncs nem ér, nyugodtan élem az életet.” Meggondoltan, bölcsen arra használják a hajlékot, hogy védjék magukat a hidegtől, védjék magukat a hőségtől, védjék magukat legyektől, szúnyogoktól, forró széltől, rovarok csípésétől, az időjárás viszontagságaitól, élvezzék a magány nyugalalmát. Meggondoltan, bölcsen arra használják a betegek ápolására szolgáló orvosságot, hogy a fellépő fájdalmakat csillapítsák, a betegséget megszüntessék. Mert aki mindezeket nem megfelelően használja, szerzetesek, annak pusztító, perzselő indulatai támadnak. De aki megfelelően használja, azon nem uralkodnak a pusztító, perzselő indulatok.

Ezek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket megfelelő használattal lehet megsemmisíteni.

És melyek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket tűréssel lehet megsemmisíteni?

Vannak, szerzetesek, akik meggondoltan, bölcsen tűrik a hideget, meleget, éhséget, szomjúságot, legyeket, szúnyogokat, forró szelet, rovarok csípését, szidalmakat, gyalázkodó beszédet. Elviselik a testükben fellépő, fájdalmas, gyötrő, kínzó, keserves, bántó, kellemetlen, életet kioltó érzéseket. Mert aki mindezeket nem tűri el, szerzetesek, annak pusztító, perzselő indulatai támadnak. De aki eltűri, azon nem uralkodnak a pusztító, perzselő indulatok.

Ezek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket tűréssel lehet megsemmisíteni.

És melyek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket kerüléssel lehet megsemmisíteni?

Vannak, szerzetesek, akik meggondoltan, bölcsen elkerülik a megvadult elefántot, elkerülik a megvadult lovat, elkerülik a megvadult bikát, elkerülik a megvadult kutyát, a kígyót, tönköt, tövisbozót, szakadékot, vermet, pocsolyát, mocsarat. Ha tapasztalt rendtársaik óvják őket alkalmatlan ülőhelyre üléstől, járhatatlan úton járástól, hamis barátokkal barátkozástól, akkor meggondoltan, bölcsen kerülik azt az alkalmatlan ülőhelyet, járhatatlan utat, hamis barátokat. Mert aki mindezeket nem kerüli el, szerzetesek, annak pusztító, perzselő indulatai támadnak. De aki elkerüli, azon nem uralkodnak a pusztító, perzselő indulatok.

Ezek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket kerüléssel lehet megsemmisíteni.

És melyek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket elűzéssel lehet megsemmisíteni?

Vannak, szerzetesek, akik meggondoltan, bölcsen feladják, elűzik, eltávolítják, megsemmisítik, nem hagyják megerősödni a bennük feltámadó kívánság gondolatát. Feladják, elűzik, eltávolítják, megsemmisítik, nem hagyják megerősödni a bennük feltámadó ártás gondolatát (~ gyűlölet gondolatát, ~ bármely feltámadó bűnös, gonosz elgondolást). Mert aki mindezeket nem űzi el, szerzetesek, annak pusztító, perzselő indulatai támadnak. De aki elűzi, azon nem uralkodnak a pusztító, perzselő

indulatok.

Ezek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket elűzéssel lehet megsemmisíteni.

És melyek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket gyakorlással lehet megsemmisíteni?

Vannak, szerzetesek, akik meggondoltan, bölcsen gyakorolják magukat az emlékezet képességében, amelyhez magány szükséges, vágytalanság szükséges, lemondás szükséges, s amely az elfordulást érleli. Meggondoltan, bölcsen gyakorolják magukat a helyes és helytelen megkülönböztetésének képességében (... az akaraterő képességében, ~ a lelki derű képességében, ~ a közöny képességében), amelyhez magány szükséges, vágytalanság szükséges, lemondás szükséges, s amely az elfordulást érleli. Mert aki mindezeket nem gyakorolja, szerzetesek, annak pusztító, perzselő indulatai támadnak. De aki gyakorolja, azon nem uralkodnak a pusztító, perzselő indulatok.

Ezek azok az indulatok, szerzetesek, amelyeket gyakorlással lehet megsemmisíteni.

Ha tehát egy szerzetes megfontolással megsemmisítette a megfontolással megsemmisítendő indulatokat, megfékezéssel megsemmisítette a megfékezéssel megsemmisítendő indulatokat, megfelelő használattal megsemmisítette a megfelelő használattal megsemmisítendő indulatokat, tűréssel megsemmisítette a tűréssel megsemmisítendő indulatokat, kerüléssel megsemmisítette a kerüléssel megsemmisítendő indulatokat, elűzéssel megsemmisítette az elűzéssel megsemmisítendő indulatokat, gyakorlással megsemmisítette a gyakorlással megsemmisítendő indulatokat, az ilyen szerzetesről mondják, hogy minden indulat megfékezésével bástyázta magát körül, elmetszette a létszomjat, letépte a bilincseket, úrrá lett a tévelygéseken, és véget vetett a szenvedésnek.

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek örömmel és elégedetten hallgatták a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 2](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:17 PM

MN 3 Dhammadāyāda Sutta – Az Igazság örökösei

Fordította: Anatta

MN 3, PTS MI 12

(Szávathhinál...)

– Legyetek ti nékem az Igazság örökösei, ó szerzetesek; ne csupán a test szükségleteinek örökösei! A könnyörületességtől¹ vezérelve így szólok hozzátok: „Ó bárcsak a tanítványaim az Igazságot tennék örökségükül, és nem a test száralmas követeléseit!”

Mert, ha csak a testi kívánalmak örököseivé teszitek magatokat és nem az Igazságé, akkor ezen szemrehányást kapjátok majd velem együtt: „A Mester tanítványai csak a testi szükségletek örököseiként élnek, nem az Igazság örököseiként.”

De ha, ó szerzetesek, az Igazság örököseivé teszitek magatokat, és nem csupán a test szükségleteivé, ilyenféle szemrehányások elkerülnek bennünket. Ezért, legyetek az Igazság örökösei, ne csupán a test szükségleteié! A könnyörületességtől vezérelve így szólok hozzátok ismét: „Ó bárcsak a tanítványaim az Igazságot tennék örökségükül, és nem a test száralmas követeléseit!”

Tételezzük föl, ó szerzetesek, hogy jóllaktam, és befejeztem a pontosan kijelölt déli étkezésemet, és még maradt egy kis étel, amit ki kellene dobni. De ekkor két szerzetes közeledne felém, teljesen kimerülten, éhesen és fáradtan, és én így szólnék hozzájuk: „Szerzetesek, befejeztem a kijelölt étkezést, de még maradt egy kis étel. Ha akarjátok, megehetitek; ha nem, akkor olyan helyre dobom, ahol majd nem tesz kárt semmilyen érző lényben, se földön, se vízben.”

És tételezzük föl, hogy az egyik szerzetes így gondolkodna magában: „A Magasztos befejezte a kijelölt étkezést és maradt egy kis étel, amit kidob majd, ha mi nem esszük meg. De a Magasztos így tanította nekünk: «Legyetek ti nékem az Igazság örökösei; ne a test szükségleteinek örökösei!» És e falat étel a testi szükségletekhez tartozik. Mi lenne, ha nem fogadnánk el és elviselnénk az éhséget és a fáradságot, egészen a holnapi étkezésig!” és így elutasítaná az ételt és elviselné az éhségét és fáradságát egészen a következő napig.

És tételezzük föl, hogy a másik szerzetes ekképp gondolkodna: „A Magasztos befejezte az étkezést, de maradt egy kevés étel, amit csak akkor dobnak ki, ha mi nem esszük meg. Mi lenne, ha elfogadnám, és megszabadulnék az éhségtől és fáradtságtól, így kibírnám a hátralévő napot és éjszakát.” És így elfogyasztaná a maradékot, és enyhítené az éhségét és fáradtságát, miközben várakozna a következő napi kijelölt étkezésre.

Nos, bár a második szerzetes jóllakhatott és enyhített szenvedésén, valójában az első szerzetes az értékebb, a dicséretet érdemlőbb a kettő közül; és miért? Azért, mert viselkedése nagyban hozzá fog járulni a tudati békéjéhez és csendjéhez, sokat fog segíteni tökéletlenségeinek eltörlésében, és a mértékletességben és az állhatatosságban fogja meghonosítani.

Ezért, szerzetesek, legyetek ti nékem az Igazság örökösei; ne csupán a test szükségleteinek örökösei! A könyörületességtől vezérelve így szólok hozzátok még egyszer: „Ó bárcsak a tanítványaim az Igazságot tennék örökségükül, és nem a test száználmas követeléseit!”

Ezen szavakat hallatva, a Magasztos felemelkedett ülőhelyéből és lakóhelyére távozott.

Nem sokkal ezután a Tiszteletreméltó Száriputta a szerzetestársaihoz fordult, és ezt kérdezte:

– Mi módon gyakorolják helytelenül az elvonulást² a magányosan-élő Mester³ tanítványai? És mi módon gyakorolják ezt helyesen?

– Messziről érkeztünk ide, hogy ezen dologra választ kapjunk a Tiszteletreméltó Száriputtától. Valóban jó lenne, ha a Tiszteletreméltó Száriputta elmondaná nekünk ezen dolog lényegét.

– Nos, figyeljetek rám barátaim, és zárjátok szívetekbe szavaim. Vannak olyan tanítványai a magányosan-élő Mesternek, akik nem gyakorolják az elvonulást. Azon dolgokat, amit a Mester kerülendőnek tart, ők nem kerülnek, de fegyelmetlenek és fényűzően élnek, és az elvonultság mindennél kedvesebb társaságát megvetik. Ezért, háromfajta szemrehányás érheti az idősebb, a középkorú, és a fiatalabb szerzeteseket. „A Mester visszavonultan, egyedül él, de a tanítványai nem keresik a magányt.” ez az első. „Azon dolgokat, amit a Mester kerülendőnek tart, ők nem kerülnek.” ez a második. „Fegyelmetlenek és fényűzően élnek, és az elvonultság mindennél kedvesebb társaságát megvetik.” ez a harmadik. Ez az a három szemrehányás, ami szégyent hozhat az egész Gyülekezetre. Ezen három esetben gyakorolják helytelenül az elvonulást a magányosan-élő Mester tanítványai.

És vajon mi módon gyakorolják helyesen az elvonulást a magányosan-élő Mester tanítványai?

Vannak olyan tanítványai a magányosan-élő Mesternek, akik keresik a magányt; és amit a Mester kerülendőnek tart, kerülnek azt; és nem dőzsölnek bőségben, sem nem lazítanak az előírásokon. A társaság számukra teher; a legfőbb örömforrásuk a magányos elvonultság. Ezért három oka lehet az idősebb, a középkorú, és a fiatalabb szerzetesnek a jó hírnévre. „A Mester visszavonultan, egyedül él, és a tanítványai is a magányt keresik.” ez az első. „Amit a Mester kerülendőnek tart, azt ők elkerülik.” ez a második. „Nem dőzsölnek bőségben, sem nem lazítanak az előírásokon. A társaság számukra teher; a legfőbb örömforrásuk a magányos elvonultság.” ez a harmadik. Ez az a három dolog, ami jó hírnevét kelti az egész Gyülekezetnek. Ezen három esetben gyakorolják helyesen az

elvonulást a magányosan-élő Mester tanítványai.

És most figyeljetek rám barátaim, a vágy helytelen és a gyűlölet helytelen; és a vágytól és a gyűlölettől való szabadulás nem más, mint a Középút, a tudás és a belátás adománya vezet el a kialvásig, a bölcsességig, a Legfelsőbb Felébredésig, a Nibbánáig.

És mi alkotja a Középutat? Ez nem más, mint a Nemes Nyolckrétű Ösvény, azaz, a Helyes Szemlélet, a Helyes Szándék, a Helyes Beszéd, a Helyes Cselekvés, a Helyes Megélhetési Mód, a Helyes Erőfeszítés, a Helyes Éberség és a Helyes Koncentráció. És ne feledjétek barátaim, a harag és a gyűlölködés helytelenek, és a képmutatás és az önérzet, az irigység és a fősvenység, a csalárdság és a ravaszság, a konokság és a tapintatlanság, a büszkeség és az önteltség, a durvaság és a figyelmetlenség – ezek mind helytelenek; és a Középút, ami által ezek mind meghaladhatóak, nem más, mint a Nemes Nyolckrétű Ösvény; mert ez alkotja a Középutat, a tudás és a belátás adományát, ami elvezet a kialvásig, a bölcsességig, a Legfelsőbb Felébredésig, a Nibbánáig.

Így beszélt a Tiszteletreméltó Száriputta, megörvendeztetve szívét mindazoknak, kik hallották e szavakat.

-
1. anukampā - együttérzés, szánakozás, könyörület [↵](#)
 2. viveka: magány, egyedüllét, elvonultság [↵](#)
 3. *satthu pavivittassa viharato* –
satthu: tanító, mester, a Buddha
pavivitta: magányos, elvonult, egyedülélő
viharati: lakni, élni [↵](#)

Így készült:

Fordította: Anatta

Forrás: MN 3, angol

Szerzői jogok: Anatta, 2002

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 12, 2012, at 03:25 PM

MN 4 Bhayabherava Sutta – Félelem és rettegés

Fordította: Vekerdi József

MN 4, PTS M I 16

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávathi mellett, a Dzsétavana ligetben, Anáthapindiká kertjében tartózkodott. Itt Dzsánusszóni pap felkereste a Magasztost. Odaérve, üdvözlést váltott a Magasztossal, és illendő üdvözlő szavak után leült előtte. Előtte ülve, így szólította meg a Magasztost Dzsánusszóni pap:

– Gótama, ezek a tisztességes családból származó ifjak Gótama úr kedvéért, benne bízva távoztak otthonukból az otthontalanságba. Gótama úr a vezetőjük, Gótama úr a gondviselőjük, Gótama úr a serkentőjük, és ez a csapat Gótama úr nézeteit vallja.

– Úgy van, pap, úgy van, pap. Ezek a tisztességes családból származó ifjak az én kedvemért, bennem bízva távoztak otthonukból az otthontalanságba. Én vagyok a vezetőjük, én vagyok a gondviselőjük, én vagyok a serkentőjük, és ez a csapat az én nézeteimet vallja.

– Igen, Gótama, de nem könnyű az erdő sűrűjében, magánosan élni az életet; nehéz az egyedüllétet elviselni, szorongató a magány. Bizonyára elcsüggeszti a szerzetes szívét az erdő, ha nem tud elmélyedésbe merülni.

– Úgy van, pap, úgy van, pap. Nem könnyű az erdő sűrűjében, magánosan élni az életet; nehéz az egyedüllétet elviselni, szorongató a magány. Bizonyára elcsüggeszti a szerzetes szívét az erdő, ha nem tud elmélyedésbe merülni. Megvilágosodásom előtt, mielőtt még megvilágosodtam volna, amikor még csak bódhiszattva voltam, én is így gondoltam: „Nem könnyű az erdő sűrűjében, magánosan élni az életet; nehéz az egyedüllétet elviselni, szorongató a magány. Bizonyára elcsüggeszti a szerzetes szívét az erdő, ha nem tud elmélyedésbe merülni.” Ekkor azonban ez a gondolatom támadt: „Mindazokat a remetéket és papokat, akik nem tisztultak meg testi tevékenységükben (~ beszédükben, ~ gondolataikban, ~ életmódjukban), mielőtt az erdő sűrűjében magános életre szánták magukat, mindezeket a tiszteletreméltó remetéket és papokat szorongató félelem és rettegés fogja el, éppen azért, mert még nem tisztultak meg testi tevékenységükben (~ beszédükben, ~ gondolataikban, ~ életmódjukban). Én viszont már nem voltam megtisztulatlan testi tevékenységemben (~ beszédemben, ~ gondolataimban, ~ életmódomban), amikor az erdő sűrűjében magános életre szántam magamat. Testi tevékenységemben (~ beszédemben, ~ gondolataimban, ~ életmódomban) már megtisztultam, és azok közé az igaz emberek közé tartozom, akik testi tevékenységükben (~ beszédükben, ~

gondolataikban, ~ életmódjukban) megtisztulva szánták magukat magános életre az erdő sűrűjében.” Amikor felismertem, pap, hogy testi tevékenységemben (~ beszédemben, ~ gondolataimban, ~ életmódomban) megtisztultam, még inkább örömet találtam az erdei életben.

Ekkor, pap, ez a gondolatom támadt: „Mindazokat a remetéket és papokat, akik mohó vágyak és vad szenvedélyek rabjai (~ rosszindulatúak és gyűlölködők, ~ lomhaságban és restségben henyélnek, ~ ingerültek és nyugtalanok, ~ kétkedők és határozatlanok, ~ önteltek és másokat lenéznek, ~ félénkek és ijedősek, ~ ajándékra, tiszteletre, hírnévre vágyanak, ~ lusták és erélytelenek, ~ zavaros fejűek és figyelmetlenek, ~ összpontosításra képtelenek, és gondolataik elkószálnak, ~ balgák és tudatlanok), miközben az erdő sűrűjében magános életre szánják magukat, mindezeket a tiszteletreméltó remetéket és papokat szorongató félelem és rettegés fogja el, éppen azért, mert mohó vágyak és vad szenvedélyek rabjai (~rosszindulatúak és gyűlölködők stb.). Én viszont nem voltam mohó vágyak és vad szenvedélyek rabja (~ rosszindulatú és gyűlölködő stb.), amikor az erdő sűrűjében magános életre szántam magamat. Levetköztem a mohóságot (~ rosszindulatot stb.), és azok közé az igaz emberek közé tartozom, akik mohóság nélkül (~ jóindulattal eltelve stb.) szánták magukat magános életre az erdő sűrűjében. Amikor felismertem, pap, hogy levetköztem a mohóságot (~ rosszindulatot stb.), még inkább örömet találtam az erdei életben.

Ekkor, pap, ez a gondolatom támadt: „Mi volna, ha baljós csillagállású éjszakákon, holdfogytakor, újholdkor és holdnegyedkor, ilyen éjszakákon félelmes, borzongató helyeken erdei sírhalmokat, fák tövében emelt sírhalmokat, parkokban emelt sírhalmokat keresnék fel, és ott tanyáznék? Akkor talán megismerném a félelmet és rettegést.” És következő alkalommal baljós csillagállású éjszakákon, holdfogytakor, újholdkor és holdnegyedkor, ilyen éjszakákon félelmes, borzongató helyeken erdei sírhalmokat, fák tövében emelt sírhalmokat, parkokban emelt sírhalmokat kerestem fel, és ott tanyáztam. És miközben ott tanyáztam, olykor egy őz közeledett felém, olykor egy páva alatt tört le a gally, olykor a szél kavarta fel az avart. Én pedig azt gondoltam, hogy most fogom átélni a félelmet és rettegést.

Ekkor azután ez a gondolatom támadt: „Miért töltsen szüntelenül azzal az időt, hogy a félelemre várakozom? Nem volna-e jobb, ha amikor és ahogyan rám tör az a félelem és rettegés, akkor és azon módon oszlatnám el azt a félelmet és rettegést?” És előfordult, hogy miközben járkáltam, azalatt tört rám az a félelem és rettegés. Ekkor nem álltam meg, nem is ültem le, nem is feküdtem le, amíg azt a félelmet és rettegést jártomban el nem oszlattam. És előfordult, hogy miközben álltam, azalatt tört rám az a félelem és rettegés. Ekkor nem indultam el, nem is ültem le, nem is feküdtem le, amíg azt a félelmet és rettegést álltomban el nem oszlattam. És előfordult, hogy miközben ültem, azalatt tört rám az a félelem és rettegés. Ekkor nem feküdtem le, nem is álltam fel, nem is indultam el, amíg azt a félelmet és rettegést ültömben el nem oszlattam. És előfordult, hogy fektemben tört rám az a félelem és rettegés. Ekkor nem ültem fel, nem is álltam fel, nem is indultam el, amíg azt a félelmet és rettegést

fektemben el nem oszlattam.

Vannak egyes remeték és papok, akik az éjszakát nappalnak tartják, és a nappalt éjszakának tartják. Én azonban azt mondom, hogy az ilyen remeték és papok összezavarják a dolgokat. Én az éjszakát éjszakának tartom, és a nappalt nappalnak tartom.

Lehetséges, pap, hogy úgy gondolod: „Gótama remete még most sem szabadult meg a szenvedélyektől, gyűlölettől, balgaságtól, ezért van az, hogy az erdő sűrűjében magános életre szánja magát.” Ezt azonban nem szabad feltételezned, pap. Két okból szántam magamat az erdő sűrűjében magános életre: mert saját jelenlegi létemben nyugalmat találok benne, és mert részvétet érzek az eljövendő nemzedékek iránt.

– A tiszteletreméltó Gótama részvétet tanúsít az eljövendő nemzedékek iránt, ahogyan a tökéletesen megvilágosult szenttől várható! Pompás, Gótama, pompás, Gótama! Gótama, mint hogyha valaki talpára állítaná a megfordítottat, kitakarná a letakartat, útba igazítaná az eltévedtet, mécses tartana a sötétségben, hogy akinek van szeme a látásra, lásson - úgy világosította meg a Tant minden oldalról Gótama úr. Én most Gótama úrhoz, és a Tanhoz, és a szerzetesek gyülekezetéhez folyamodom oltalomért. Fogadjon el Gótama úr a mai naptól életem végéig világi tisztelőjéül, aki hozzám folyamodik oltalomért!

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 4](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:38 PM

MN 5 Anaṅgaṇa Sutta – Romlottságtól mentesen

Fordította: Anatta
MN 5, PTS MI 24

(Szávaththinál...)

Egy alkalommal a Tiszteletreméltó Száriputta ezen szavakat intézte az egybegyűlt szerzetesekhez:

– Testvéreim, négy fajta ember található a világon. Az első csoportba azok tartoznak, akik romlottak, de nem ismerik ezt fel¹ a tényeknek megfelelően:² „Romlottság³ van bennem.” És vannak azok az emberek, akik romlottak, és a tényeknek megfelelően felismerik⁴: „Romlottság van bennem.”

Aztán vannak azok, akik mentesek a romlottságtól, de nincsenek tudatában az igazságnak, miszerint: „Nincs bennem romlottság.” És végül vannak azok, kik mentesek a romlottságtól, és a tényeknek teljesen megfelelően felismerik: „Nincs bennem romlottság.”

De azon két ember közül, akik egyaránt romlottak, mégis azt kell rosszabbnak tekintenünk, aki nem ismeri fel romlottságának tényét; míg a másikat, ki mindezt felismeri, joggal tekinthetjük kettőjük közül a jobbnak. Sőt, azon két ember közül, akik egyaránt mentesek a romlottságtól, mégis azt kell alsóbbrendűnek tekintenünk, aki nem ismeri fel ezen tényeket, míg a másikat, ki mindezt felismeri, joggal tekinthetjük a felsőbbrendűnek.

Ekkor, a Tiszteletreméltó Mahámoggallána e szavakkal fordult a Tiszteletreméltó Száriputtához:

– Száriputta testvér, de milyen alapon tekinthető a két romlott személy közül az egyik rosszabbnak a másik meg jobbnak? És azon kettő közül, akik egyaránt mentesek a romlottságtól, miért kell az egyiket alsóbbrendűnek tekintenünk, míg a másikat felsőbbrendűnek?

– Testvérem, ha valaki romlott, de nem ismeri ezt fel, akkor minden bizonnyal nem várható el tőle, hogy bármiféle erőfeszítést tegyen annak érdekében, hogy megszabaduljon romlottságától; és mivel a Vágy⁵, az Ellenszenv⁶ és a Hamistudat⁷ terhét cipeli, a romlottságával együtt fog meghalni, és szíve tisztátalansággal lesz telítve.

Gondold el, hogy valaki a piacról vagy a kovácstól egy olyan rézedényt vinne haza, ami mocskos és rozsdafoltos lenne, ezért soha nem ennének belőle, soha sem tisztítanak meg, hanem ehelyett a sarokba dobnák. Rövid időn belül ezen edény mocskosabb lenne, mint valaha, teljesen koszossá válna.

– Minden bizonnyal így lenne, testvérem.

– Ugyanígy, az a romlott ember, aki nem ismeri fel romlottságát, a tényeknek megfelelően, - minden bizonnyal romlottságával együtt fog meghalni, és szíve tisztátalansággal lesz telítve.

De ha valaki tisztában van romlottságával, - ez esetben minden erejével azon lehet, hogy megszabaduljon romlottságától; így megszabadulva a Vágytól, az Ellenszenvtől és a Hamistudattól is, romlottságtól mentesen fog meghalni, mert a szíve mentes lesz a tisztátalanságtól.

Mint, ahogy valaki a bazárban, vagy a piacon egy rézedényt vett volna, mocskosan, rozsdafoltosan, és hazavitte volna, és arra használta volna, hogy egyen belőle, ezért megtisztította volna, és nem dobta volna ki a szemétdombra. Egy rövid időn belül ezen edény teljesen tisztává és csillogóvá válna.

– Így van, testvérem.

– Ugyanígy van ez azon romlott személlyel is, aki belátja romlottságát; megtisztulva fog meghalni, szíve mentes lesz a tisztátalanságtól.

Azon személy viszont, aki bár mentes a romlottságtól, de nincs ennek tudatában, félő, hogy elkezd majd elmélkedni a kedvező jeleken⁸; és így tűnődve, tudatát teljesen felborítja a Vágy; és ezért, Vágytól, Ellenszenvtől, és Hamistudattól telítve, romlottan fog meghalni, szíve tisztátalansággal lesz telítve.

Mint, ha egy rézedényt, ami tiszta és csillogó, a piacon megvennének, és soha sem ennének belőle, soha nem tisztítanák meg, hanem kidobnák. Egy rövid időn belül ezen edény biztosan mocskossá és fakóvá válna.

– Bizonyára így lenne, testvérem.

– Ugyanígy, azon személy, aki mentes a romlottságtól, de nincs tudatában ennek, romlottan fog meghalni, szíve tisztátalansággal lesz telítve.

De azon személy, aki mentes a romlottságtól, és a tényeknek megfelelően tudatában van ennek: „Mentes vagyok a romlottságtól.”, biztosan állítható, hogy nem fog majd elmélkedni a kedvező jeleken, tudatát nem fogja felborítani a Vágy; és ezért Vágytól, Ellenszenvtől, és Hamistudattól mentesen, romlottságtól mentesen fog meghalni, szíve mentes lesz minden tisztátalanságtól.

Ugyanúgy, mint ha valaki elmenne a piacra, vagy a kovácshoz, és venne egy rézedényt, teljesen tisztán és csillogóan, és arra használná, hogy egyen belőle, tisztogatná, és nem hajítaná a sarokba. Biztosan állítható, hogy ezen edényt egy rövid idő múlva még tisztábbá és még csillogóbbá válna.

– Minden bizonnyal így lenne, testvérem.

– Ugyanígy, azon személy, aki mentes a romlottságtól, és tudatában van mindennek, - romlottságtól mentesen fog meghalni, szíve mentes lesz minden tisztátalanságtól.

Romlottság, romlottság, - erről van most szó, testvéreim; és vajon mit takar e szó: romlottság? A vágyak helytelen és ártalmas hajlamai, - ezt jelenti a szó: romlottság.

Például megeshet, hogy ilyenforma vágy⁹ merül fel egy szerzetesnél: „Amikor mulasztást követek el, a többiek ne vegyék ezt észre, így szólva: «Mulasztást követett el!»” És ha történetesen a többi szerzetes észreveszi, hogy mulasztást követett el, ő méregbe gurul, és fájdalom önti el, bosszúságában így szól: „A többiek észrevették, hogy mulasztást követtem el.” mind ezen harag, mind ezen bosszúság, mindkettő: romlottság.

Vagy esetleg a következő vágy is felmerülhet egy szerzetesben: „Amikor eltévelyedek, a többiek négyszemközt szidjanak meg, ne más szerzetesek előtt!” De megtörténhet, hogy őt nem négyszemközt, hanem a gyülekezet előtt szidják meg.

Vagy ez is lehet a szerzetes kívánsága: „Amikor vétkezek, egy általam ismert személy legyen az, ki rám mutat, ne egy ismeretlen!” De megtörténhet, hogy nem a saját gyülekezetéből, hanem egy idegen gyülekezetből mutat rá egy szerzetes. Ha ez történik, a szerzetes dühössé és bosszússá válik, és mind ezen düh, és mind ezen bosszúság: romlottság.

Vagy esetleg előfordulhat, hogy egy szerzetes ilyen vágyakat dédelget magában, hogy: „Ó, bárcsak a Mester egy velem való beszélgetés által fejtené ki a Tant a szerzetesek előtt, és nem egy másik szerzetes által!” De előfordulhat, hogy a Mester egy másik szerzetessel való beszélgetés által fejti ki a Tant, és nem őáltala.

Vagy egy szerzetes vágya így is kinézhet: „Amikor a szerzetesek a faluba tartanak a kolduló körút alkalmával, engem válasszanak ki arra, hogy elől menjek, és ne más!” De megeshet, hogy egy másik szerzetest választanak ki erre a célra, és nem őt.

Vagy esetleg arra is vágyhat egy szerzetes, hogy: „Legyen enyém a legfinomabb rizs, a legjobb ital, a legízletesebb étel, és a fő ülőhely, és ne másé!” De előfordulhat, hogy nem ő, hanem valamelyik másik szerzetes kapja meg ezeket a dolgokat.

Vagy ez is lehet egy szerzetes vágya: „Bárcsak én lakhatnék legjobban a legfinomabb ételekből, és nem más!” De megeshet, hogy nem ő, hanem más kapja meg az általa áhított finom falatokat.

Vagy talán ilyenfajta vágyak is felbukkanhatnak egy szerzetes szívében: „Mikor a szerzetesek¹⁰ a ligetbe jönnek, én legyek az, aki a Tant prédikálja nekik, és ne más!”

Vagy: „Mikor az apácák¹¹ a ligetbe látogatnak, enyém legyen a feladat, hogy a Tant kifejtsem nekik, s nem másé!”.

Vagy: „Mikor a világi férfiak¹² és nők¹³ a ligetbe jönnek, én legyek az, aki a Tant felvázolom előttük, s ne más!”. De megtörténhet, hogy nem őt, hanem egy másik szerzetest kérnek fel arra, hogy a Tant kifejtse a szerzeteseknek, az apácáknak, vagy a világiaknak.

Vagy esetleg ilyenforma vágyai is lehetnek: „Engem, s ne mást tiszteljenek a szerzetesek! Engem, s ne mást tiszteljenek az apácák! Engem, s ne mást tiszteljenek a világi hívők!”. De előfordulhat, hogy a szerzetesek, az apácák, vagy a világiak nem őt, hanem egy másik szerzetest fognak tiszteletben tartani.

Vagy végezetül erre is vágyhat egy szerzetes: „Bárcsak én kapnék egy jófajta köntöst¹⁴, s nem más! Bárcsak én kapnék egy kényelmes lakóhelyet, s nem más! Bárcsak én kapnék ízletes ételt, s nem más! Bárcsak én kapnék a legjobb minőségű gyógyszerekből, s nem más!”. De megeshet, hogy nem ő, hanem valamelyik másik szerzetes kapja a jófajta köntöst, a kényelmes lakóhelyet, az ízletes ételt, s a jó minőségű gyógyszert. Mindegyik esetben a szerzetes dühössé és bosszússá válik, s így szól: „Más kapta meg amire vágytam, nem én!” – minden egyes esetben a harag és a bosszúság: romlottság.

De akármilyen szerzetesről is van szó, az tisztán látszik és hallatszik, ha a vágy ezen helytelen és ártalmas hajlamai nincsenek leigázva¹⁵. Lehet ő egy magányosan élő erdei remete, egy néma koldus, aki házról-házra jár élelemért, az egyetlen ruhadarabjaként rajta lévő mocskos rongyaiban, mégsem fog tiszteletet és megbecsülést kapni a szerzetes társaitól.

Miért? Azért, mert a szemnek és a fülnek nyilvánvaló, hogy a vágyai helytelen és ártalmas hajlamai nincsenek megfékezve. Gondold el, hogy valaki egy fényes és ragyogó rézedényt vásárol a piacon, vagy a kovácsnál, és a gazdája kígyó, kutya vagy emberi tetemmel töltene ezt meg, mindezt leborítaná egy másik edénnyel, és kivinné a piacra eladni. Ott valaki megpillantva ezt, megkérdezné: „Mi az, amit itt rejtegetsz, barátom?” majd leemelné a tetőt és belenézne. A legelső pillantástól a gyűlölet ragadná el, az ellenszenv, az undor, és talán még az éhezőnek is elmenne az étvágya, hátra hagyva a jóllakottságot. Ilyen módon az a szerzetes, akiben a vágy helytelen és ártalmas hajlamai nincsenek meghaladva, nem fog tiszteletet és megbecsülést kapni társaitól, mert romlott vágyai nincsenek meghaladva.

De azt a szerzetest, akiben a vágy helytelen és ártalmas hajlamai már nem találhatók többé – legyen bár csak egy vándor a világi hívők öltözékében, akit a külvárosban szállásoltak el -, a szerzetes társaitól tiszteletet és megbecsülést fog kapni.

Miért? Azért, mert nyilvánvaló mind a szemnek, mind a fülnek, hogy a tiszteletreméltó szerzetes

leigázta a vágy mindennemű helytelen és ártalmas hajlamát. Olyan ez, mint ha valaki egy tiszta és ragyogó rézedényt vásárolna a piacon, vagy a kovács műhelyében, és a gazdája a legfinomabb rizzsel, szafttal és szósszal töltené meg, mindezt leborítaná egy másik edénnyel, és kivinné a piacra eladni. Ott valaki megkérdezné tőle: „Mi az, amit itt rejtegetsz, barátom?”. Majd leemelne a tetőt és belenézne. Az edény tartalmát meglátva teljesen el lenne ragadtatva; talán még a jóllakott is megéhezne, hátra hagyva az éhséget. Így van ez azzal a szerzetessel is, aki leigázta a vágy mindennemű helytelen és ártalmas hajlamait. Hasonlóképp azzal is, aki bár csak egy külvárosban lakó vándor, és aki csak egy világi hívő öltözékét viseli, mégis tiszteletet és megbecsülést fog kapni szerzetes társaitól. Miért? Azért, mert nyilvánvaló mind a szemnek, mind a fülnek, hogy a tiszteletreméltó szerzetes meghaladta a vágy mindennemű helytelen és ártalmas hajlamát.

Ekkor a Tiszteletreméltó Mahámoggallána a Tiszteletreméltó Száriputtához fordulva így szólt:

– Eszembe jutott egy példázat.

– Valóban, testvérem?

– Egy reggelen, amikor a Rádzsagaha melletti hegyekben éltem, miután illendően felöltöztem és magamhoz vettem alamizsnás-szilém¹⁶ és köpönyegem, lementem a városba a szokásos kolduló körutamra. És ekkor úgy esett, hogy Szamiti, a kocsikészítő tanonca éppen egy harci szekér kerekén dolgozott, és Panduputta, a meztelen aszkéta, aki korábban szintén bognár volt, ott állt és bámulta a műveletet. És ahogy ott álldogált, ezen gondolat suhant át az agyán: „Ó, amint e kocsikészítő tanonc – Szamiti – legyalulja e kerékről a mélyedéseket, a görbületeket, a dudorokat, úgy ezáltal a kerék egy teljesen tiszta fadarabbá válik.”

És amint ezen gondolat újra meg újra felbukkant a fejében, Szamiti egyre csak tisztította meg a kereket a mélyedésektől, a görbületektől és a dudoroktól. Ezután Panduputta ezen örömteli kiáltást hallatta: „Úgy hiszem, ő a szívét gyalulja a tudás által!”

Mindehhez hasonlóan vannak olyan emberek, akik nem a belátás által vezérelve, kételkednek az otthontalanságba távozásban, fortélyosak, csalárdak, kérkedők, hencegők, haszontalan pletykák terjesztői, az érzékek kapuinak figyelmetlen őrzői, mértéktelenek az evésben, nem foglalkoznak az éberséggel, közönyösek a fegyelemre, lusták önmaguk fegyelmezésére, fényűzően élnek, fegyelmeztelenek, mindenk előtt a társaságot keresik, visszautasítják a magányt, mint terhet, lusták, ostobák és zavarodottak, bizonytalanok és eszementek.

A Tiszteletreméltó Száriputta a Tanítás kifejtésével adott minderre magyarázatot, míg én a szív megtisztításáról szóltam a tudás által. És vannak olyan jó családokból származó fiatal emberek, akik a belátástól vezérelve elhagyják otthonaikat és fogadalmat tesznek az otthontalan élet mellett, nem

álszentek és nem képmutatók, igénytelenek, nem hencegők nem szószátyárok, hanem az érzékek kapuinak éber őrzői, mértéktartóak az evésben, az éberségnek szentelik magukat, a fegyelemre éhesek, buzgók önmaguk fegyelmezésében, se nem fegyelmeztelenek, se nem fényűző körülmények között élnek, kerülnek a társaság kötelékét, mindenk előtt a magányt keresik, eltökéltek, elszántak, birtokolják a belátást, tiszta fejűek, állhatatosak, összpontosított elméjük, bölcsék és intelligensek.

Akárcsak a Tiszteletreméltó Száriputta Tanról való okfejtése, úgy ez a példázat is étel s ital volt úgy a fülnek, mint a szívnek. Jól és igazat szólva bátorította szerzetes társait Tiszteletreméltó Testvérem, hogy kerüljék el a rosszat, és maradjanak meg a jóban.

E két bölcs így talált kölcsönös örömet egymás kiváló beszédében.

-
1. *nappajānāti* – *na-* : tagadó előtag
pajānāti: tisztán tudja, érti, felismeri [↵](#)
 2. *yathābhūtaṃ* – ‘ahogy van’, ‘úgy ahogy az valójában van’ *yathā*: mint ahogy, amilyen módon
bhūtaṃ: van, lett, létezik, kialakult [↵](#)
 3. *aṅgaṇa*: piszok, szégyenfolt, az elme tisztátlansága [↵](#)
 4. *pajānāti*: tisztán tudja, érti, felismeri [↵](#)
 5. *rāga*: szenvedély, vágy, izgalom [↵](#)
 6. *dosa*: harag, düh, gyűlölet [↵](#)
 7. *moha*: tévhit, ostobaság [↵](#)
 8. *subhanimitta* – ‘valaminek az élvezetes jelei/jellemzői’
subha: szép, gyönyörű, gyönyörteli, élvezetes, szerencsés
nimitta: jel, jellemző [↵](#)
 9. *icchā*: kívánság, óhaj, vágy [↵](#)
 10. *bhikkhu*: a Saṅgha, a Szerzetes-Közösség férfi tagja, szerzetes [↵](#)
 11. *bhikkhunī*: a Saṅgha, a Szerzetes-Közösség női tagja, szerzetesnő [↵](#)
 12. *upāsaka*: világi férfi-tanítvány, követő, ‘aki közel jön’ [↵](#)

13. *upāsikā*: világi női-tanítvány, követő, ‘aki közel jön’ [↵](#)
14. *cīvara*: a Buddhista szerzetesek sárga színű, hagyományos öltözéke [↵](#)
15. *pahīna*: felszámolva, elpusztítva, eltörölve (*pajahati*-ból) [↵](#)
16. *patta*: a Buddhista szerzetesek kolduló tálja, edénye [↵](#)

Így készült:

Fordította: Anatta

Forrás: MN 5, angol

Szerzői jogok: Anatta, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: December 26, 2011, at 07:54 PM

MN 6 Ākaṅkheyya Sutta – Amit a szerzetes kívánhat

Fordította: Anatta

MN 6, PTS M I 41

(Szávaththínál...)

– Eleget téve a tiszta élet előírásainak¹, ó szerzetesek, legyetek hűek a Törvényhez!² A Törvény előírásaitól fegyelmezetten és megfélekezten, legyetek minden mozdulatotokban tökéletesek! Óvakodva a legkisebb hibától is, alakítsátok magatokat azon rendszer szerint, ami mellett komolyan elköteleztétek magatokat!

Ha egy szerzetes ezt kívánná:³

„Bárcsak a társaim a szent életben szeretnének engem és kedvesek lennének velem, nagyra tartanának és tisztelnének!”, akkor gyakorolja teljességükben a helyes előírásokat, nyugtassa le a tudatát, ne álljon ellent az eljövendő koncentrációnak, a belátó bölcsesség birtoklása legyen a kitűzött célja, a magányos élet mellett kötelezze el magát!

„Bárcsak kapnék ruhákat, ételt, gyógyszereket és szállást!”

„Bárcsak azok, akik ellátnak engem ruhákkal, élelemmel, gyógyszerekkel és lakhelyekkel, nyernének bőséges jutalmak tetteik gyümölcseként, kapnának gazdag ellenszolgáltatást mindezért!”

„Bárcsak az elhunyt rokonaim és ismerőseim, akik a Tanban elkötelezve magukat haltak meg, és mivel gondoltak rám, nyernének gazdag és bőséges jutalmat!”

„Bárcsak ura lehetnék az elégedetlenségnek és elragadtatásnak; bárcsak az elégedetlenség és elragadottság soha sem hajtana az uralma alá! A már felmerült elégedetlenséget és elragadottságot, bárcsak győzedelmesen leigáznám, megmaradva győztesnek!”

„Haladjam meg a félelmet és rettegést; ne a félelem és rettegés haladjon meg engem! És így a már felmerült félelmet és rettegést száműzzem magamból, és én maradjak a győztes!”

„Azt kívánom, hogy olyan legyek, aki mindennemű gond és nehézség nélkül bármikor eléri a Négy Nemes Koncentrációt, a tiszta tudatot, ami kellemes időtöltést nyújt az itt és mostban!”

„Azon kiemelkedő szabad állapotokat, minden formát meghaladókat, bárcsak itt e testben megtapasztalhatnám!”

„Elpusztítva a három bilincset,⁴ bárcsak elérhetném azon állapotot, amit úgy neveznek: a folyamba lépett állapot, biztosan tudva a pusztulástól való szabadulást, és a végső Megvilágosodás elérését!”

„Elpusztítva a három bilincset, legyengítve a Mohóság,⁵ az Ellenszenv⁶ és a Hamistudat⁷ hatalmát, bárcsak elérhetném azon állapotot, amit úgy neveznek: egyszer visszatérő állapot, és így mivel csak egyszer térnék vissza e világra, végleg véget vethetnék a szenvedésnek!”

„Felszámolva az öt alacsonyabb rendű bilincset, bárcsak elérhetném azt, hogy a világ feletti birodalmakba születhessek, és amint ez az állapot elmúlna, többé nem térnék vissza az emberek világába!”

„Bárcsak birtokolhatnék olyan különféle mágikus képességeket, mint: számos alakzatot egyként megjeleníteni, és aztán ismét sokféleként. Csodás módon megjelenni és eltűnni bárhol. Képesnek lenni arra, hogy átsétáljak falakon, akadályokon és sziklákon, mintha csak a levegőn mennék keresztül. Képesnek lenni arra, hogy elsüllyedjek és kiemelkedjek a földből, mintha az víz lenne. Úgy járni a vízen, mint a száraz földön. A levegőn feküdni, mint egy madár. A varázslatos hatalmam nagyságánál fogva, kezembe vehetném a Napot és a Holdat, és a testemet akár még a Brahma világába is felrepíthetném!”

„A Mennyei Hallással, ami megtisztult és emberfölötti, bárcsak képes lehetnék arra, hogy mindenfajta hangot meghallhassak, úgy a mennyeit, mint a földit, úgy a távolit, mint a közelit!”

„A tudatom megtisztításával és a többi élőlény szívének megpillantásával, bárcsak észlelhetném jelenlegi tudatállapotukat, legyen az a Vágy, az Ellenszenv, vagy a Hamistudat által befolyásolt, vagy akár ezektől mentes! Bárcsak észlelhetném őket olyannak, amilyen valójában, az összpontosított tudatot, és a szétszórt tudatot; a felsőbbrendű tudatot és az alsóbbrendű tudatot; a nemes tudatot és a közönséges tudatot; a megnyugtatott tudatot és a nyugtalan tudatot; a felszabadított tudatot és a megbilincselte tudatot egyaránt!”

„Bárcsak eszembe tudnám idézni az előző létesüléseim emlékeit! Bárcsak emlékeznék számos világ-születésre és világ-pusztulásra, minden egyes részletével együtt!”

„A Mennyei Látással, ami megtisztult és emberfölötti, bárcsak képes lehetnék arra, hogy figyelemmel kísérhessem, amint a lények eltűnnek, majd újra felbukkannak, a tetteiknek megfelelően; hogyan jelennek meg egyesek a poklok világában, és hogyan emelkednek fel egyesek a mennyei világokba!”

„A Mérgektől⁸ mentesen, minden Mérget meghaladva, még itt, ebben az életben bárcsak megvalósíthatnám tudatom tökéletes megszabadulását, a bölcsességen keresztüli megszabadulást!”

Ha egy szerzetes ezeket a dolgokat kívánja, az erényben való tökéletesség legyen a kitűzött célja; munkálkodjék a tudat belső elnyugvására, ne álljon meg az elmélyültség elérésénél, törekedjék az éleslátásra és a magányos élet mellett kötelezze el magát!

Betartva a helyes előírásokat, ó szerzetesek, legyetek hűek a Törvényhez! Mindent leigázva és megfélemezve a Törvény útmutatása alapján, legyetek feddhetetlenek mind jöttötökben, mind mentetekben, félve tartózkodjatok még a legkisebb tökéletlenségtől is, maradjatok hűek azon Előírásokhoz, amikre felesküdtetek!

Ily módon volt mindez elmondva, és az előbb említettek miatt volt mindez elmondva.

Így beszélt a Magasztos.

1. *sampannasīla* –

sampanna: sikeres, tökéletes, makulátlan, tele van valamivel

sīla: erkölcs, viselkedés, erkölcsi szabályok ↩

2. *sampannapātimokkha* –

sampanna: sikeres, tökéletes, makulátlan, tele van valamivel

pātimokkha: a szerzetesek 227 pontból álló viselkedési szabálygyűjteménye ↩

3. *ākaṅkhati*: kíván, szeretne ↩

4. az első három a tíz bilincs közül (*saṃyojana*), amik az elmét az újraszületések körforgásához kötik:

hit az Énben, Egóban, ön-azonosságban, önmagad megtestesülésében (*sakkāya-diṭṭhi*)

bizonytalanság, kétség az állandótlan – szenvedés – nem-én jellemzők igazságában (*vicikicchā*)

kötődés, ragaszkodás a szokásokhoz, rítusokhoz, szertartásokhoz, szabályokhoz (*sīlabbata-parāmāsa*)

szenvedély, vágy az érzéki élvezetek felé (*kāma-rāga*)

rosszakarát (*vyāpāda*)

szenvedély a formai, anyagi dolgok felé (*rūpa-rāga*)

szenvedély a formátlan, nem-anyagi dolgok felé (*arūpa-rāga*)

önhittség, beképzeltség, büszkeség (*māna*)

nyugtalanság, aggodás, felkavartság (*uddhacca*)

nem-tudás, nem-ismerés (*avijjā*). ↩

5. *lobha*: mohóság, vágyakozás ↩

6. *dosa*: harag, düh, gyűlölet [↵](#)

7. *moha*: tévhit, ostobaság [↵](#)

8. *āsava*: képzetek, ötletek amik elködösítik, zavarossá teszik, megmérgezik az elmét, és így az nem tud magasabb dolgok felé fordulni. [↵](#)

Így készült:

Fordította: Anatta

Forrás: MN 6, angol

Szerzői jogok: Anatta, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 26, 2011, at 08:05 PM

MN 7 Vatthūpama Sutta – A szövethasonlat

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 7, PTS M I 36

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávathíban, a Dzséta-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott.

– Szerzetesek! – szólította meg a szerzeteseket.

– Tiszteletreméltó urunk! – válaszolták.

Ekkor a Magasztos így szólt:

– Szerzetesek! Tegyük fel, hogy a kelmefestő egy foltos és piszkos szövetet merít bele a kék vagy sárga, vörös vagy rózsaszín festékbe. Ekkor a festék nem fogja be a szövetet, a színe fakó lesz. Miért? Mert a szövet nem tiszta. Hasonlóképp szerzetesek, ha a tudat szennyezett, akkor boldogtalan újraszületés várható [egy jövőbeli létesülésben].

Szerzetesek! Tegyük fel, hogy a kelmefestő egy tiszta, ragyogó szövetet merít bele a kék vagy sárga, vörös vagy rózsaszín festékbe. Ekkor a festék jól befogja a szövetet, a színe élénk lesz. Miért? Mert a szövet tiszta. Hasonlóképp szerzetesek, ha a tudat szennyezetlen, akkor boldog újraszületés várható [egy jövőbeli létesülésben].

Szerzetesek! Melyek hát a tudat szennyeződései?

/1/ A mohóság és a gonosz kapzsiság a tudat szennyeződése;

/2/ a rosszakarat a tudat szennyeződése;

/3/ a harag a tudat szennyeződése;

/4/ az ellenségesség a tudat szennyeződése;

/5/ a rágalmazás a tudat szennyeződése;

/6/ a zsarnokoskodás a tudat szennyeződése;

/7/ az irigység a tudat szennyeződése;

/8/ a féltékenység a tudat szennyeződése;

/9/ a képmutatás a tudat szennyeződése;

/10/ a csalás a tudat szennyeződése;

/11/ a konokság a tudat szennyeződése;

/12/ az önteltség a tudat szennyeződése;

/13/ a gőg a tudat szennyeződése;

/14/ a fennhéjázás a tudat szennyeződése;

/15/ a hiúság a tudat szennyeződése;

/16/ a hanyagság a tudat szennyeződése.

Szerzetesek! Felismerve, hogy a mohóság és a gonosz kapzsiság a tudat szennyeződései, a szerzetes megszünteti azokat. Felismerve, hogy a rosszakarat (...) a harag (...) az ellenségesség (...) a rágalmozás (...) a zsarnokoskodás (...) az irigység (...) a féltékenység (...) a képmutatás (...) a csalás (...) a konokság (...) az önteltség (...) a gőg (...) a fennhéjázás (...) a hiúság (...) a hanyagság a tudat szennyeződése, a szerzetes megszünteti azt.

Amikor a szerzetes felismeri, hogy a mohóság és a gonosz kapzsiság a tudat szennyeződései, akkor a mohóság és a gonosz kapzsiság megszűnik benne. Amikor a szerzetes felismeri, hogy a rosszakarat a tudat szennyeződése, akkor a rosszakarat megszűnik benne. (...) a harag megszűnik benne. (...) a rosszindulat megszűnik benne. (...) a rágalmozás megszűnik benne. (...) a zsarnokoskodás megszűnik benne. (...) az irigység megszűnik benne. (...) a féltékenység megszűnik benne. (...) a képmutatás megszűnik benne. (...) a csalás megszűnik benne. (...) a konokság megszűnik benne. (...) az önteltség megszűnik benne. (...) a gőg megszűnik benne. (...) a fennhéjázás megszűnik benne. (...) a hiúság megszűnik benne.

Így megingathatatlan bizalmat nyer a Buddhában, ekképpen: „Ő csakugyan a Magasztos: kiváló, teljesen megvilágosodott, tisztánlátással és nemes cselekedetekkel rendelkező, fenséges, a világok ismerője, páratlan vezetője az arra érdemeseknek, istenek és emberek tanítója, megvilágosodott és szent.”

Továbbá megingathatatlan bizalmat nyer a Dhammában, ekképpen: „Amit tökéletesen kinyilvánított a Magasztos, az a Dhamma, itt és most megvalósítható, azonnali eredményre vezet, „jöjj és lásd”, elérhető és megismerhető minden bölcs számára.”

Továbbá megingathatatlan bizonyosságot nyer a Szanghában, ekképpen: „A Magasztos tanítványainak Szanghája elindult a helyes úton, az egyenes úton, az igaz úton, a célravezető úton; így mondják: a négy pár ember, az egyének nyolcféle típusa, a Magasztos tanítványainak ez a Szanghája érdemes az adományokra, érdemes a vendéglátásra, érdemes a felajánlásokra, érdemes a tiszteletteljes köszöntésre; az érdemek felülmúlhatatlan mezeje a világban.

Amikor [a szerzetes][a szennyeződések] részben feladta, lemondott róluk, elhagyta, megszüntette és letette azokat, tudja: 'Meginthathatatlan bizalmat nyertem a Buddhában, ... a Dhammában, ... a Szanghában', és lelkesedik a célért, lelkesedik a Dhammáért, boldogságot talál a Dhammában. Boldogságában öröm ébred benne, örömmel itatva át a tudatát, teste elnyugodottá válik, teste nyugalmat talál, boldogságot érez; és tudata, mivel boldog, összpontosítottá válik.

Tudja: '[a szennyeződések] részben feladtam, lemondtam róluk, elhagytam, megszüntettem és letettem azokat'; és lelkesedik a célért, lelkesedik a Dhammáért, boldogságot talált a Dhammában. Boldogságában öröm ébred benne, örömmel itatva át a tudatát, teste elnyugodottá válik, teste nyugalmat talál, boldogságot érez; és a tudata, mivel boldog, összpontosítottá válik.

Szerzetesek! Ha egy szerzetes ilyen erényekkel, ilyen összpontosítással és ilyen bölcsességgel fogyasztja el alamizsnáját, még ha az válogatott hegyi rizsből és különféle szószbokból és fűszerekből készült is, nem lesz akadály számára.

Épp úgy, ahogy egy foltos, mocskos ruhadarab is ragyogó tiszta lesz, ha tiszta vízben mossák, vagy az arany is ragyogó tisztává válik az olvasztókemencében, ugyanígy, ha egy szerzetes ilyen erényekkel, ilyen összpontosítással és ilyen bölcsességgel fogyasztja el alamizsnáját, még ha az válogatott hegyi rizsből és különféle szószbokból és fűszerekből készült is, nem lesz akadály számára.

A szerető kedvesség tudatával átítatva a világot időzik, [átítatva] az egyik [keleti] irányban éppúgy, mint a másodikon, harmadikon, negyedikon, felfelé és lefelé, körös-körül és mindenfelé, és mindezek felé éppúgy, mint önmaga felé; az egész világegyetemet szerető kedvességgel átítatva időzik, hatalmas, fenséges, határtalan, az ellenségeskedéstől és a rosszakarattól mentes tudattal.

Az együttérzés tudatával...; az öröm tudatával...; az egykedvűség tudatával átítatva a világot időzik, [átítatva] az egyik irányban éppúgy, mint a másodikon, harmadikon, negyedikon, felfelé és lefelé, körös-körül és mindenfelé, és mindezek felé éppúgy, mint önmaga felé; az egész világegyetemet egykedvűséggel átítatva időzik, hatalmas, fenséges, határtalan, az ellenségeskedéstől és a rosszakarattól mentes tudattal.

Megérti, mi az, ami létezik, mi az alacsony(rendű), mi a kiváló, és mi a menekvés az érzékelés [teljes] mezejéről.

Amikor így ismeri és látja (a jelenségeket), tudata megszabadul az érzéki vágy mételjétől, megszabadul a létesülés mételjétől, megszabadul a tudatlanság mételjétől. Amikor megszabadult, megjelenik a tudás: 'ez a megszabadulás.'; azt is tudja, hogy: 'a születés (okai) kimerültek, a tiszta életet leéltem, a feladatokat megtettem, nincs már miért újra idejönni.' Az ilyen szerzetesről mondják, hogy 'megmerítkezett a belső fürdőben.'

Ebben az időben a brahman Szundarika Bháradvászsa nem messze üldögélt a Magasztostól, és így szólt hozzá:

– De Gótama mester elmegy-e a Bahuká folyóhoz fürdeni?

– Jó brahman! Mi a Bahuká folyó? Mit tehet a Bahuká folyó? – kérdezett vissza a Magasztos.

– Gótama mester! Valójában sok-sok ember hisz abban, hogy a Bahuká folyó megtisztítja őket (bűneiktől), sok-sok ember hiszi, hogy a Bahuká folyótól érdemeket kapnak. A Bahuká folyóban sok-sok ember mossa le magáról a gonosz tetteit, melyek így eltűnnek.

Ezután a Magasztos ezt a verset szavalta Szundarika Bháradvádzsának, a brahmannak:

Bahuká és Adhikakká,

Gajá és Szundarika,

Pajága és Szarasszati,

És a Báhumati folyama —

A bolond talán folyton bennük mosakodik, fekete tetteit mégsem mossa le.

Mit tud a Szundarika eltüntetni?

Mit tud a Pajága és a Bahuká?

Nem tisztítanak meg semmilyen gonosz cselekedettől,

Olyan embert, aki brutális és kegyetlen dolgokat vitt véghez.

Aki szívében tiszta, az

Folyamatosan tisztító szertartást mutat be,

Számára minden nap ünnep;

Az a szívében tiszta, aki jócselekedeteket hajt végre,

Mint tökéletes rítust mindenkor.

Ó, brahman! Ebben kéne fürdened,

Hogy menedékké tedd magad minden lény számára.

És ha igaztalant sosem szólsz,

És a lélegző lényeket sem bántod,

És nem veszed el, amit nem ajánlottak fel,

Hittel, jószívűen

Gajához térsz - mit tehet érted?

Hagyd, hogy minden Gajád legyen!

E szavak hallatán, a brahman Szundarika Bháravádzsa így szólt:

– Bámulatos, Gótama mester! Bámulatos, Gótama mester! A Dhammát számos módon világította meg Gótama mester, mint aki talpára állította a feje tetejére állítottat, feltárta az elzártat, utat mutatott a tévelygőknek, mint aki lámpát tartott a sötétben azoknak, akiknek van szemük a látásra.

Gótama mesterhez járulok menedékért, a Dhammához járulok menedékért, és a Szanghához járulok menedékért. Nyerjem el az otthontalanságba vonulás [első felavatását] Gótama mester (irányítása) alatt, (ezután) nyerjem el a teljes felavatást!

És a brahman Szundarika Bháradvázsa elnyerte az otthontalanságba vonulás [első felavatását] Gótama mester irányítása alatt, majd a teljes felavatást. Nem sokkal teljes felavatása után, magányban, elvonulva, igyekvően, lelkesen és eltökélten, a tiszteletreméltó Bháradvázsa saját felismerése által megértette és megvalósította még ebben az életben a tiszta élet felülmúlhatatlan célját, amiért egy jó családból származó ember az otthonból az otthontalanságba távozik. És megszerezte a közvetlen tudást: 'a születés (okai) kimerültek, a tiszta életet leéltem, a feladatomat megtettem, nincs már miért újra idejönni.'

És a tiszteletreméltó Bháradvázsa az arahantok egyike lett.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 7, Nyanaponika Thera](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 7 Vatthūpama Sutta – Példázat a ruhadarabról

Fordította: Köteles Géza

MN 7, PTS M I 36

Így hallottam. Egyszer, mikor a Magasztos Szávatthiban, a Dzséta ligetben, Anáthapindika kolostorában tartózkodott, imígyen szólította meg a szerzeteseket: „Szerzetesek” – „Tiszteletreméltó Urunk” válaszoltak a szerzetesek. A Magasztos így szólott:

Szerzetesek, képzeljétek el, hogy van egy ruhadarab, ami foltos és szennyes, és egy kelmfestő ilyen, vagy amolyan festékbe meríti, legyen az kék, vagy sárga, vörös, vagy rózsaszínű. A ruhadarab nem fog megfelelően színeződni, és színei fakók lesznek. És miért van ez? Azért van, mert a ruhadarab nem volt tiszta. És ugyanígy, szerzetesek, ha az elme tisztátalan, kedvezőtlen újjászületésre lehet számítani.

Szerzetesek, képzeljétek el, hogy van egy ruhadarab, ami tiszta és makulátlan, és egy kelmfestő ilyen, vagy amolyan festékbe meríti, legyen az kék, vagy sárga, vörös, vagy rózsaszínű. A ruhadarab megfelelően fog színeződni, és színei élénkek lesznek. És miért van ez? Azért van, mert a ruhadarab tiszta volt. És ugyanígy, szerzetesek, ha az elme ragyogóan tiszta, kedvező újjászületésre lehet számítani.

És, szerzetesek, melyek az elmét beszennyező dolgok?

- (1) A *sóvárgás és az aljas kapzsiság* az elmét beszennyező dolgok.
- (2) A *rosszakarát* az elmét beszennyező dolog.
- (3) A *harag* az elmét beszennyező dolog.
- (4) Az *ellenségeskedés* az elmét beszennyező dolog.
- (5) Az *ármánykodás* az elmét beszennyező dolog.
- (6) A *hatalomvágy* az elmét beszennyező dolog.
- (7) Az *irigység* az elmét beszennyező dolog.
- (8) A *féltékenység* az elmét beszennyező dolog.
- (9) Az *álszent képmutatás* az elmét beszennyező dolog.
- (10) A *fondorlatosság* az elmét beszennyező dolog.
- (11) A *konokság* az elmét beszennyező dolog.
- (12) Az *elbizakodottság* az elmét beszennyező dolog.
- (13) Az *önteltség* az elmét beszennyező dolog.
- (14) A *gőg és fennhéjázás* az elmét beszennyező dolog.
- (15) A *hiúság* az elmét beszennyező dolog.
- (16) A *közönyösség* az elmét beszennyező dolog.

És tudván, szerzetesek, hogy a *sóvárgás és az aljas kapzsiság* az elmét beszennyező dolog, a szerzetes letesz ezekről. És tudván, szerzetesek, hogy a *rosszakarat* az elmét beszennyező dolog, a szerzetes letesz róla. És tudván, szerzetesek, hogy a *harag ... ellenségeskedés ... ármánykodás ... hatalomvágy ... irigység ... féltékenység ... álszent képmutatás ... fondorlatosság ... konokság ... elbizakodottság ... önteltség ... gőg és a fennhéjázás ... hiúság ... közönyösség* az elmét beszennyező dolog, a szerzetes letesz róla.

És ily módon a szerzetesből, aki tudja, hogy a *sóvárgás és az aljas kapzsiság* az elmét beszennyező dolgok, a *sóvárgás és az aljas kapzsiság* eltávozik. És ily módon bárkiből, aki tudja, hogy a *rosszakarat* az elmét beszennyező dolog, a *rosszakarat* eltávozik. És ily módon bárkiből, aki tudja, hogy a *harag ... ellenségeskedés ... ármánykodás ... hatalomvágy ... irigység ... féltékenység ... álszent képmutatás ... fondorlatosság ... konokság ... elbizakodottság ... önteltség ... gőg és a fennhéjázás ... hiúság ... közönyösség* az elmét beszennyező dolog, az [a szennyeződés] eltávozik.

És ezáltal megingathatatlan bizonyosságot nyer a *Buddhában*, és így gondolkodik: „Csakugyan, a Magasztos tökéletes, teljességgel megvilágosodott, tisztánlátással és erényes viselkedéssel felruházott, fennkölt, a szavak ismerője, egyedülálló vezetője az emberiségnek, aki kegyes, istenek és emberek tanítója, megvilágosodott és szent.”

És ezáltal megingathatatlan bizonyosságot nyer a *Tanban*, és így gondolkodik: „Jól kinyilatkoztatott a Tan, a Magasztos által. Felfogható itt és most, azonnali eredményekben bővelkedő. Magához hív, hogy jöjj és lásd, mert elérhető és belátható mindenki számára, aki birtokában van a bölcsességnek.”

És ezáltal megingathatatlan bizonyosságot nyer a Szerzetesek Közösségében, és így gondolkodik: „A Magasztos tanítványainak közössége a jó úton halad, az egyenes úton halad, az igaz úton halad, a megfelelő úton halad. Tehát, az emberek négyféle kettőssége, a személyiségek nyolcféle fajtája, a Magasztos tanítványainak ilyenféle közössége érdemes az ajándékokra, érdemes a vendéglátásra, érdemes a felajánlásokra, érdemes a tiszteletteljes köszöntésre, a világnak érdemekkel teli mezejére.”

És amikor feladta, megtagadta, hagyta eltávozni szennyeződések egy részét, tudja: „Meingathatatlan bizonyosságot nyertem a *Buddhában*... a *Tanban* ... a Szerzetesek Közösségében”. És lelkesedés ébred benne a célért, lelkesedés ébred a Tanért, és öröm kél a tanítás iránt. Amikor eltölti az öröm, vidámság költözik belé, elméje örömteli lesz, teste elnyugszik, és nyugodtan pihen. Amikor teste nyugodtan pihen, boldogságot érez, elméje pedig, mely ekkor boldogsággal van telve, összpontosítottá válik.

Tudja: „Feladtam, megtagadtam, eltávoztattam magamtól a szennyeződések egy részét.” És lelkesedés ébred benne a célért, lelkesedés ébred a Tanért, és öröm kél a tanítás iránt. Amikor eltölti az öröm, vidámság költözik belé, elméje örömteli lesz, teste elnyugszik, és nyugodtan pihen. Amikor teste

nyugodtan pihen, boldogságot érez, elméje pedig, mely ekkor boldogsággal van telve, összpontosítottá válik.

Ha pedig, szerzetesek, egy ilyen érdemekkel teli, összpontosított és bölcs szerzetes alamizsnát fogyaszt, amely álljon bár válogatott hegyi rizsből, különféle mártásokkal és curryvel, még ez sem jelent akadályt a számára.

Csakúgy, mint a foltos és szennyezett ruha amely a tiszta víz hatására képes makulátlanná és tisztává válni, vagy miképpen az arany képes fénylővé és tisztává válni az olvasztókemence tüzének hatására, ugyanúgy, szerzetesek, ha egy ilyen érdemekkel teli, összpontosított és bölcs szerzetes alamizsnát fogyaszt, amely álljon bár válogatott hegyi rizsből, különféle mártásokkal és curryvel, még ez sem jelent akadályt a számára.

A belőle fakadó szeretetteljes jóakarattal elönti a világmindenség egyik irányát, úgy a másikat, a harmadikat és a negyediket, a fenti és lenti világot, a mindent körülvevő teret, mindent és mindenkit, éppúgy mint önnön magát; így időzik. Elárasztja az egész világmindenséget a belőle fakadó szeretetteljes jóakarattal, hatalmasra nőtt szellemével, mely fennkölt, határtalan, mentes az ellenséges gondolatoktól és a rosszakarattól.

A belőle fakadó könnyörület... együttérző öröm... higgadt egykedvűség elönti a világmindenség egyik irányát, úgy a másikat, a harmadikat és a negyediket, a fenti és lenti világot, a mindent körülvevő teret, mindent és mindekit, éppúgy mint önnön magát; így időzik. Elárasztja az egész világmindenséget a belőle fakadó higgadt egykedvűséggel, hatalmasra nőtt szellemével, mely fennkölt, határtalan, mentes az ellenséges gondolatoktól és a rosszakarattól.

Megéri, hogy mi az ami létező, mi az ami alantas; és mi a tökéletes, és hogy merre van a kiút az érzékelésnek ennek a végtelen mezejéről.

Amikor ily módon birtokába kerül a tudásnak és belátásnak, megszabadul az érzéki gyönyörök befolyásaitól, megszabadul a tudatlanságtól való megszabadulni vágyás befolyásaitól. Amikor megszabadult, bizonyosságra jut: „Ez a megszabadulás”. És tudja: „A születések sora véget ért, a tiszta életet leéltem, a feladat teljesült, nem maradt már hátra semmi ezekből.” Az ilyen szerzetesre mondják, hogy „fürdőt vett a belső fürdőjében”.

Ekkor, Szundarika Bháradvász, a bráhmán, letelepedett a Magasztostól nem túl távol, és így szólott: „De Gótama Mester is eljár a Bahuká folyóhoz tisztálkodni?”

„Mire jó a Bahuká folyó, pap? Mit tesz a Bahuká folyó?”

„Valójában, Gótama Mester, azt mondják, hogy a Bahuká folyó megtisztulást hoz, a Bahuká folyó érdemeket hoz annak, aki fürdőt vesz benne. Éppen ezért sokan merítkeznek alá a Bahuká folyóban, akik le akarják mosni gonosz cselekedeteik szennyét.”

És ekkor a Magasztos ezeket a strófákat intézte Szundarika Bháradvádzsához, a bráhmaához:

Bahuká és Adhikakká,
Gajā és Szundarika,
Pajāga és Szarasszati,
És az áramló Báhumatí –

Csak a bolond jár folyvást fürdeni,
Bűnöket a víz nem tudja eltüntetni.

Mennyit ér hát a Szundarika?
Mennyit a Pajāga és a Bahuká?
Hisz nem tisztítják meg, ki vétkezett,
Nem mossák el a kegyetlen, és gonosz tetteket.

Aki szívében örökkön tiszta,
– a Megtisztulás és az Upószatha ünnepén –
Aki szívében tiszta, és tettei helyénvalók,
A szertartásban is csak az lehet az elől járó

Így van tehát, óh brahman, hogyan kell megtisztulni,
Minden érző lénynek biztos menedékül szolgálni:

Ha nem szólsz igaztalant,
És nem ártasz a lelkes lénynek,
S nem veszed el, amit néked nem adtak,
Hittel telve, nem szűk mellkassal,
A Gaja folyóhoz térsz.

De mit adhat az többet még,
Hisz minden forrás ekkor,
Minden forrás a tiéd.

S amikor ez elmondott, Szundarika Bháradvádza, a bráhmaa így szólt:

„Csodálatos, Gótama Mester, csodálatos! Számtalan módon világította meg a Tant Gótama Mester!

Mint amikor valaki felállítja, mi le lett döntve, vagy felfedi, ami rejtőzik. Mint aki irányt mutat az eltévedettnek, mint ki lámpást tart a sötétben botorkálónak, hogy láthassa a formákat.”

„Menedékért folyamodom a Gótama Mesterhez, menedékért folyamodom a Tanhoz, menedékért folyamodom a Szerzetesek Közösségéhez. Megkaphatom-e az első iránymutatást, hogy Gótama Mester útján járva eligazodjak, megkaphatom-e a teljes bebocsáttatást?”

És ekkor Szundarika Bháradvázsa megkapta az első iránymutatást, hogy a Magasztos útján járva eligazodjék, és megkapta a teljes bebocsáttatást. És nem sokkal az ő bebocsáttatását követően, egyedül lakva félreeső lakhelyén, szorgalmasan, nagy buzgalommal és eltökélten gyakorolva, a tiszteletre méltó Bháradvázsa saját erejéből felismerte, hogy a tiszta családból származó ember számára felsőbbrendű cél, hogy az otthonból az otthontalanságba távozzék. És közvetlen bizonyosságot lelt: „A születések sora véget ért, a tiszta élet le lett élve, a feladat teljesült, nem maradt már hátra semmi ezekből.”

És a tiszteletre méltó Bháradvázsa, imígyen, arahattá vált.

Így készült:

Fordította: Köteles Géza

Forrás: MN 7, [Nyanaponika Thera](#), angol

Szerzői jogok: Köteles Géza, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 8 Sallekha Sutta – Megtisztulás

Fordította: Vekerdi József

MN 8, PTS M I 40

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindiká kertjében tartózkodott. Itt a tiszteletreméltó Mahácsunda egyik este áhítatos elmélkedése befejeztével felállt, és felkereste a Magasztost. Odaérve, köszöntötte a Magasztost, és leült előtte. Előtte ülve, így szólította meg a Magasztost a tiszteletreméltó Mahácsunda:

– Uram, a sok különböző nézetből, amelyek az egyén léteire vonatkozólag vagy a külvilágra vonatkozólag a közvéleményben kialakulnak, a szerzetesnek ugyebár elegendő, ha a kezdetüket teszi megfontolás tárgyává, és ilyen módon tud elfordulni ezektől a nézetektől, ilyen módon tudja elvetni ezeket a nézeteket?

– Csunda, a sok különböző nézetről, amelyek az egyén léteire vonatkozólag vagy a külvilágra vonatkozólag a közvéleményben kialakulnak, amikor ezek a nézetek kialakulnak, és meggyökereznek, és elterjednek, a valóságnak megfelelően fel kell ismerni és helyesen kell tudni: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én egyéniségem.” Ilyen módon lehet elfordulni ezektől a nézetektől, ilyen módon lehet elvetni ezeket a nézeteket.

Előfordul, Csunda, hogy egyik vagy másik szerzetes minden vágytól távol, minden bajtól távol, eltávolodása szülte, elmélkedve elgondolkozó, boldog örömben az első révület állapotába jut, és így gondolkodik: „Elértem a megtisztulást.”

Ám ezt a nemes rendi fegyelemben nem megtisztulásnak nevezik, Csunda, hanem a jelen világban elért boldogságnak nevezik a nemes rendi fegyelemben.

Előfordul, Csunda, hogy egyik vagy másik szerzetes az elmélkedést és gondolkozást feladva, eléri a belső nyugalmat, az érzések egybeolvadását, az elmélkedés és gondolkozás nélküli, feloldódásból fakadó, boldog örömet, a második révület állapotát, és így gondolkodik: „Elértem a megtisztulást.” Azonban ezt a nemes rendi fegyelemben nem megtisztulásnak nevezik, Csunda, hanem a jelen világban elért boldogságnak nevezik a nemes rendi fegyelemben.

Előfordul, Csunda, hogy egyik vagy másik szerzetes az örömről lemondva, egykedvűen, az emlékezést és tudatot összpontosítva azt a boldogságot érzi testében, amelyről az igaz emberek ezt mondják: „Az

egykedvűen emlékező boldogan él.” Így a harmadik révület állapotába jut, és így gondolkozik : „Elértem a megtisztulást.” Azonban ezt a nemes rendi fegyelemben nem megtisztulásnak nevezik, Csunda, hanem a jelen világban elért boldogságnak nevezik a nemes rendi fegyelemben.

Előfordul, Csunda, hogy egyik vagy másik szerzetes a boldogságon és a szenvedésen túllépve, az egykori vidámság és bánat megsemmisítése után eléri a szenvedés nélküli, boldogság nélküli, egykedvű és tiszta emlékezést. Így a negyedik révület állapotába jut, és így gondolkozik: „Elértem a megtisztulást.” Azonban ezt a nemes rendi fegyelemben nem megtisztulásnak nevezik, Csunda, hanem a jelen világban elért boldogságnak nevezik a nemes rendi fegyelemben.

Előfordul, Csunda, hogy egyik vagy másik szerzetes túllép az alakok észlelésén, megszünteti a benyomások észlelését, eltörli a dolgok különbözőségének észlelését, és eléri a tér végtelenségének állapotát, (~ a tudat végtelenségének állapotát, ~ a semmiség állapotát, ~ a sem érzékelés, sem érzéketlenség állapotát), és így gondolkozik: „Elértem a megtisztulást.” Ám ezt a nemes rendi fegyelemben nem megtisztulásnak nevezik, Csunda, hanem a nyugalom elérésének nevezik a nemes rendi fegyelemben.

A megtisztulást így kell megvalósítanotok, Csunda : „Mások erőszakosak, mi viszont nem vagyunk erőszakosak” ; így kell megvalósítanotok a megtisztulást. „Mások életet oltanak ki, mi viszont tartózkodunk az élet kioltásától”; így kell megvalósítanotok a megtisztulást. „Mások elveszik azt, amit nem adtak nekik (~ kicsapongók, ~ hazugok, ~ rágalmazók, ~ szitkozódók, ~ fecsegők, ~ önzők, ~ álnokok, ~ téves nézeteket vallanak, ~ téves célokat követnek, ~ tévesen szólnak, ~ tévesen cselekesznek, ~ téves megélhetést folytatnak, ~ téves erőfeszítéseket tesznek, ~ tévesen emlékeznek, ~ téves révületbe esnek, ~ téves tudással rendelkeznek, ~ téves megváltást érnek el, ~ fáradtak és restek, ~ fennhéjázók, ~ ingatagok, ~ haragvók, ~ kötözködők, ~ képmutatók, ~ irigyek, ~ kapzsiak, ~ fukarok, ~ álnokok, ~ csalók, ~ durvák, ~ dölyfösek, ~ akaratosak, ~ gonoszokkal barátkoznak, ~ hanyagok, ~ bizalmatlanok ~ szemérmetlenek, ~ lelkiismeretlenek, ~ tanulatlanok, ~ lomhák, ~ feledékenyek, ~ ostobák), ... amit megpillantanak, azt megkívánják, megragadják, nem eresztik el; mi viszont nem kívánjuk meg, nem ragadjuk meg, eleresztjük, amit megpillantunk.” Így kell megvalósítanotok a megtisztulást. [...]

Mint ahogyan egy járhatatlan utat egy másik, járható úton meg lehet kerülni, mint ahogyan egy járhatatlan gázlót egy másik, járható gázlón meg lehet kerülni, ugyanígy, Csunda, az erőszakos egyént meg lehet kerülni az erőszaktól tartózkodással, az életet kioltó egyént meg lehet kerülni az élet kímélésével [stb.], az olyan egyént, aki megkívánja, megragadja, nem eresztik el, amit megpillant, meg lehet kerülni azzal, hogy nem kívánjuk meg, nem ragadjuk meg, eleresztjük, amit megpillantunk.

Mint ahogyan minden rossz tulajdonság alacsonyabb létformába juttat, minden jó tulajdonság

magasabb létformába juttat, ugyanígy, Csunda, az erőszakos egyént az erőszaktól tartózkodás juttatja magasabb létformába, az életet kioltó egyént az élet kímélése juttatja magasabb létformába [stb.], az olyan egyént, aki megkívánja, megragadja, nem ereszi el, amit megpillant, az juttatja magasabb létformába, ha nem kívánja meg, nem ragadja meg, elereszti, amit megpillant.

Nincs olyan eset, Csunda, hogy aki maga is mocsárba süllyedt, ki tudja húzni a mocsárba süllyedt másik embert. Ám olyan eset előfordul, Csunda, hogy aki maga nem süllyedt mocsárba, ki tudja húzni a mocsárba süllyedt másik embert. Nincs olyan eset, Csunda, hogy aki maga is féktelen, fegyelmezetlen, nem jutott el a nirvánához, az meg tudja fékezni, fegyelmezni, a nirvánához eljuttatni a másik embert. Ám olyan eset előfordul, Csunda, hogy aki maga megfékezett, fegyelmezett, eljutott a nirvánához, az meg tudja fékezni, fegyelmezni, a nirvánához eljuttatni a másik embert. Ugyanígy, Csunda, az erőszakos egyént az erőszaktól tartózkodás juttatja el a nirvánához, az életet kioltó egyént az élet kímélése juttatja el a nirvánához [stb.].

Nos, Csunda, ezzel megmutattam a megtisztulás útját, megmutattam a helyes eltökéltség útját, megmutattam a megkerülés útját, megmutattam a magasabb létformába jutás útját, megmutattam a kialvásba (nirvánába) jutás útját. Amit a tanítványai javát akaró, együttérző tanítónak kell nyújtania, azt nyújtottam én nektek együttérzésből. Itt van előttetek a fák töve, itt vannak előttetek a magános hajlékok. Mélyedjete el, Csunda, ne lankadjatok, hogy ne kelljen később megbánnotok; erre tanítalak benneteket.

Így beszélt a Magasztos. A tiszteletreméltó Mahácsunda örömmel és elégedetten hallgatta a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 8](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 06:50 PM

MN 8 Sallekha Sutta – A megsemmisítésről szóló tanítóbeszéd

Fordította: Máthé Veronika

MN 8, PTS MI 40

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Szávathiban, Dzséta Ligetében, Anáthapindika kolostorában tartózkodott.

Egy este a tiszteletreméltó Mahá Csunda kiemelkedett elkülönült meditációjából, és a Magasztoshoz ment. Miután tiszteletét fejezte ki felé, leült az egyik oldalára, és így szólt a Magasztoshoz:

– Tiszteletreméltó uram, vannak ezek a különféle, önmagunkra és a világra vonatkozó nézetek, amelyek megjelennek a világban. Vajon felmerül-e ezeknek a nézeteknek az elhagyása és elvetése abban a szerzetesben, aki meditatív elmélkedéseinek még csak a kezdetén jár?

– Csunda, ami a világban megjelenő, önmagunkra és a világra vonatkozó számtalan nézetet illeti, ha a tárgyat, amelyben ezek a nézetek megjelennek, amelyek háttérben állnak, és amelyekben működésbe lépnek tökéletes bölcsességgel¹ látjuk, olyannak, amilyen valójában,² tehát úgy, hogy: „Ez nem az enyém. Ez nem én vagyok. Ez nem az én én-em.”, akkor ezeknek a nézeteknek az elhagyása és elvetése megtörténik az illetőben, aki tehát lát.

A nyolc megvalósítás

Előfordulhat, Csunda, hogy egy bizonyos szerzetes, az érzéktárgyaktól elkülönülten,³ a nem üdvös gondolatoktól elkülönülten⁴ belép az első elmélyedésbe,⁵ amely az elkülönülésből fakad,⁶ amelyet a gondolat születése és a gondolat csapongása kísér, és amely vidámsággal és örömmel teli, majd ezt gondolja: „A megsemmisítésben időzöm.”⁷ De a Ragyogó tanítása szerint nem ezek a megvalósítások azok, amiket „megsemmisítés”-nek neveznek; a Ragyogó tanítása szerint ezeket úgy nevezik, hogy „könnyed időzés az itt és mostban”.

Előfordulhat, hogy miután az illető a gondolat születését és a gondolat csapongását lecsendesítette, a második elmélyedés belső nyugalomára és egyensúlyára tesz szert, amely mentes a gondolat születésétől és a gondolat csapongásától, amely az összpontosításból fakad, és amely vidámsággal és örömmel teli, majd ezt gondolja: „A megsemmisítésben időzöm.” De a Ragyogó tanítása szerint nem ezek a megvalósítások azok, amiket „megsemmisítés”-nek neveznek; a Ragyogó tanítása szerint ezeket úgy nevezik, hogy „könnyed időzés az itt és mostban”.

Előfordulhat, hogy miután elhalványította a vidámságot és az örömet, a szerzetes az egykedvűségben időzik, odafigyeléssel és teljesen tudatossággal, és boldogságot tapasztal a testében, amelyről a

Ragyogó azt mondja: „Boldogan él, aki az egykedvűségben és az odafigyelésben időzik!” — és elnyeri a harmadik megvalósítást, majd ezt gondolja: „A megsemmisítésben időzöm.” De a Ragyogó tanítása szerint nem ezek a megvalósítások azok, amiket „megsemmisítés”-nek neveznek; a Ragyogó tanítása szerint ezeket úgy nevezik, hogy „könnyed időzés az itt és mostban”.

Lehet, hogy az anyagiság érzékelésének tökéletes meghaladásával, az érzékszervek és érzéktárgyak kölcsönhatásának megszűnésével, az észlelés változatosságának figyelmen kívül hagyásával, azt gondolva: „A tér végtelen”, a szerzetes belép a végtelen tér birodalmába, és időzik abban, majd azt gondolja: „A megsemmisítésben időzöm.” De a Ragyogó tanítása szerint nem ezek a megvalósítások azok, amiket „megsemmisítés”-nek neveznek; a Ragyogó tanítása szerint ezeket úgy nevezik, hogy „békés lakhely”.

Lehet, hogy a végtelen tér birodalmát tökéletesen meghaladva, azt gondolva: „A tudat végtelen”, a szerzetes belép a végtelen tudat birodalmába, és időzik abban, majd azt gondolja: „A megsemmisítésben időzöm.” De a Ragyogó tanítása szerint nem ezek a megvalósítások azok, amiket „megsemmisítés”-nek neveznek; a Ragyogó tanítása szerint ezeket úgy nevezik, hogy „békés lakhely”.

Lehet, hogy a végtelen tudat birodalmát tökéletesen meghaladva, a szerzetes belép a semmi-ség birodalmába, és időzik abban, majd azt gondolja: „A megsemmisítésben időzöm.” De a Ragyogó tanítása szerint nem ezek a megvalósítások azok, amiket „megsemmisítés”-nek neveznek; a Ragyogó tanítása szerint ezeket úgy nevezik, hogy „békés lakhely”.

Lehet, hogy a semmi-ség birodalmát tökéletesen meghaladva, a szerzetes belép a sem-észlelés-sem-nem-észlelés birodalmába, és időzik abban, majd azt gondolja: „A megsemmisítésben időzöm.” De a Ragyogó tanítása szerint nem ezek a megvalósítások azok, amiket „megsemmisítés”-nek neveznek; a Ragyogó tanítása szerint ezeket úgy nevezik, hogy „békés lakhely”.

Megsemmisítés

De erre vonatkozólag, Csunda, a megsemmisítést kell gyakorolnod:

Mások ártnak majd a lényeknek, mi itt ne ártsunk — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások élőlényeket fognak megölni, mi itt tartózkodjunk az öléstől — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások el fogják venni, amit nem adtak nekik, mi itt tartózkodjunk attól, hogy elvegyük, amit nem adtak nekünk — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások tisztátalanul fognak élni, mi itt éljünk tisztán — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások hamisságot fognak beszélni, mi itt tartózkodjunk a hamis beszédétől — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások gonoszságokat fognak beszélni, mi itt tartózkodjunk a gonosz beszédétől — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások pletykálkodni fognak, mi itt tartózkodjunk a

pletykálkodástól — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások mohók lesznek, mi itt ne legyünk mohók — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Másoknak rossz szándékú gondolataik lesznek, nekünk itt ne legyenek rossz szándékú gondolataink — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Másoknak helytelen nézeteik lesznek, nekünk itt helyes nézetünk legyen — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Másoknak helytelen szándékaik lesznek, nekünk itt helyes szándékunk legyen — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások helytelenül fognak beszélni, mi itt helyesen beszéljünk — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások helytelen tetteket fognak elkövetni, mi itt helyes tetteket kövessünk el — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások helytelen megélhetést választanak, mi itt helyes megélhetést válasszunk — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások helytelen erőfeszítéseket tesznek, mi itt helyes erőfeszítést tegyünk — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások helytelenül figyelnek oda, mi itt helyesen figyeljünk oda — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások helytelenül összpontosítanak, mi itt helyesen összpontosítsunk — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások tudása téves lesz, a mi tudásunk itt helyes legyen — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások helytelen módon szabadulnak meg, mi itt helyesen szabaduljunk meg — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Másokat legyőz a tompaság és a tunyaság, mi itt mentesek legyünk a tompaságtól és a tunyaságtól — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások zaklatottak lesznek, mi itt ne legyünk zaklatottak — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások kételkedni fognak, mit itt mentesek legyünk a kételytől — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások dühösek lesznek, mi itt ne legyünk dühösek — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások ellenségesek lesznek, mi itt ne legyünk ellenségesek — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások rágalmakat fognak hangoztatni, mi itt ne hangoztassunk rágalmakat — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások fölényeskedők lesznek, mi itt ne legyünk fölényeskedők — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások irigyek lesznek, mi itt ne legyünk irigyek — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások féltékenyek lesznek, mi itt ne legyünk féltékenyek — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások tisztességtelenek lesznek, mi itt ne legyünk tisztességtelenek — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások képmutatók lesznek, mi itt ne legyünk képmutatók — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások csökönyösek lesznek, mi itt ne legyünk csökönyösek — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások pökhendiek lesznek, mi itt ne legyünk pökhendiek — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Másokat nehéz lesz irányítani, minket itt könnyen lehessen irányítani — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások rossz társaságba keverednek, mi itt nemes barátok társaságát keressük — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások hanyagok lesznek, mi itt legyünk elővigyázatosak — így

lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások hűtlenek lesznek, mi itt legyünk hűségesek — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások szemérmetlenek lesznek, mi itt legyünk szemérmesek — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások lelkiismeretlenek lesznek, mi itt legyünk lelkiismeretesek — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások tanulatlanok lesznek, mi itt legyünk tanultak — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások tétlenné lesznek, mi itt legyünk buzgók — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

Mások híján lesznek a figyelemnek, a mi figyelmünk itt legyen megalapozott — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Másoknak nem lesz birtokában bölcsesség, nekünk itt legyen birtokunkban bölcsesség — így lehet véghez vinni a megsemmisítést. Mások helytelenül fogják felfogni ezeket, a saját nézeteiknek megfelelően, és makacsul ragaszkodni fognak hozzájuk, és csak nehézségek árán tudják elvetni őket, mi itt ne fogjuk fel ezeket helytelenül, a saját nézeteink szerint, és ne ragaszkodjunk hozzájuk makacsul, hanem könnyedén vessük el őket — így lehet véghez vinni a megsemmisítést.

A gondolat felbukkanása

Azt mondom, Csudna, hogy a még az üdvös dolgokra és ötletre vonatkozó gondolat felbukkanása is nagy jelentőséggel bír, nem is beszélve a testi cselekedetéről, és az ilyen gondolatokkal együtt járó szavakról. Ezért, Csunda:

A következő gondolatot kell megteremteni: „Mások ártanak majd a lényeknek, mi itt ne ártsunk.”

A következő gondolatot kell megteremteni: „Mások élőlényeket fognak megölni, mi itt tartózkodjunk az öléstől.” ...

A következő gondolatot kell megteremteni: „Mások helytelenül fogják felfogni ezeket, a saját nézeteiknek megfelelően, és makacsul ragaszkodni fognak hozzájuk, és csak nehézségek árán tudják elvetni őket, mi itt ne fogjuk fel ezeket helytelenül, a saját nézeteink szerint, és ne ragaszkodjunk hozzájuk makacsul, hanem könnyedén vessük el őket.”

Elkerülés

Tegyük fel, Csunda, hogy van egy egyenetlen út, és van egy másik, egyenes út az előbbi elkerülésére; és tegyük fel, hogy van egy egyenetlen gázló, és van egy másik, egyenes gázló az előbbi elkerülésére. Ugyanígy:

Az ártalom okozására hajlamos személyben ott van a nem-ártás, amellyel az előbbit elkerülheti.

Az élőlények megölésére hajlamos személyben ott van a tartózkodás az öléstől, amellyel az előbbit elkerülheti. Abban a személyben, aki hajlamos elvenni, amit nem adtak oda, ott van a tartózkodás

annak elvételétől, amit nem adtak oda, amellyel az előbbit elkerülheti. A tisztátalanságra hajlamos személyben ott van a tisztaság, amellyel az előbbit elkerülheti.

A hamis beszédre hajlamos személyben ott van a tartózkodás a hamis beszédétől, amellyel az előbbit elkerülheti. A gonosz beszédre hajlamos személyben ott van a tartózkodás a gonosz beszédétől, amellyel az előbbit elkerülheti. A durva beszédre hajlamos személyben ott van a tartózkodás a gonosz beszédétől, amellyel az előbbit elkerülheti. A pletykálkodásra hajlamos személyben ott van a tartózkodás a pletykálkodástól, amellyel az előbbit elkerülheti. A mohóságra hajlamos személyben ott van a mohóság hiánya, amellyel az előbbit elkerülheti.

A rossz szándékú gondolatokra hajlamos személyben ott van a nem-rossz szándék, amellyel az előbbit elkerülheti. A helytelen nézetre hajlamos személyben ott van a helyes nézet, amellyel az előbbit elkerülheti.

A helytelen szándékra hajlamos személyben ott van a helyes szándék, amellyel az előbbit elkerülheti. A helytelen beszédre hajlamos személyben ott van a helyes beszéd, amellyel az előbbit elkerülheti. A helytelen tettekre hajlamos személyben ott vannak a helyes tettek, amellyel az előbbit elkerülheti. A helytelen megélhetésre hajlamos személyben ott van a helyes megélhetés, amellyel az előbbit elkerülheti. A helytelen erőfeszítésre hajlamos személyben ott van a helyes erőfeszítés, amellyel az előbbit elkerülheti. A helytelenül odafigyelő személyben ott van a helyes odafigyelés, amellyel az előbbit elkerülheti.

A helytelen összpontosításra hajlamos személyben ott van a helyes összpontosítás, amellyel az előbbit elkerülheti. A helytelen tudásra hajlamos személyben ott van a helyes tudás, amellyel az előbbit elkerülheti.

A helytelen megszabadulásra hajlamos személyben ott van a helyes megszabadulás, amellyel az előbbit elkerülheti. Abban a személyben, akin eluralkodott a tompaság és a tunyaság, ott van a tompaság és a tunyaság hiánya, amellyel az előbbit elkerülheti. A zaklatottságra hajlamos személyben ott van a nem-zaklatottság, amellyel az előbbit elkerülheti.

A kételkedésre hajlamos személyben ott van a kétely hiánya, amellyel az előbbit elkerülheti.

A dühre hajlamos személyben ott van a düh hiánya, amellyel az előbbit elkerülheti.

Az ellenségeskedésre hajlamos személyben ott van az ellenségeskedés hiánya, amellyel az előbbit elkerülheti. A rágalmazásra hajlamos személyben ott van a nem-rágalmazás, amellyel az előbbit elkerülheti.

A fölényeskedésre hajlamos személyben ott van a nem-folényesség, amellyel az előbbit elkerülheti.

Az irigységre hajlamos személyben ott van a nem-irigység, amellyel az előbbit elkerülheti.

A féltékenységre hajlamos személyben ott van a nem-féltékenység, amellyel az előbbit elkerülheti.

A tisztességtelenségre hajlamos személyben ott van a tisztesség, amellyel az előbbit elkerülheti.

A képmutatásra hajlamos személyben ott van a nem-képmutatás, amellyel az előbbit elkerülheti.

A csökönyösségre hajlamos személyben ott van a nem-csőkönyösség, amellyel az előbbit elkerülheti.

A pökhendiségre hajlamos személyben ott van a nem-pökhendiség, amellyel az előbbit elkerülheti.

Abban, akit nehéz irányítani, ott van az engedelmesség, amellyel az előbbit elkerülheti.

Abban, aki hajlamos arra, hogy rossz társaságba keveredjen, ott van a nemes barátok társaságát keresése, amellyel az előbbit elkerülheti. A hanyagságra hajlamos személyben ott van az elővigyázatosság, amellyel az előbbit elkerülheti.

A hűtlenségre hajlamos személyben ott van a hűség, amellyel az előbbit elkerülheti.

A szemérmatlenségre hajlamos személyben ott van a szemérmesség, amellyel az előbbit elkerülheti.

A lelkiismeretlen személyben ott van a lelkiismeretesség, amellyel az előbbit elkerülheti.

A tanulatlan személyben ott van a nagy tudás elsajátítása, amellyel az előbbit elkerülheti.

A tétlenségre hajlamos személyben ott van a buzgóság, amellyel az előbbit elkerülheti.

Abban, aki híján van a figyelemnek, ott van az odafigyelés megalapozása, amellyel az előbbit elkerülheti. Abban, aki nincs birtokában a bölcsességnek, ott van a bölcsesség, amellyel az előbbit elkerülheti.

Abban, aki hajlamos helytelenül felfogni ezeket, a saját nézeteinek megfelelően, és makacsul ragaszkodni hozzájuk, és csak nehézségek árán tudja elvetni őket, ott van a saját nézeteinek helyes felfogása, és hogy nem ragaszkodik hozzájuk makacsul, hanem könnyedén elveti őket, és ezzel az előbbit elkerülheti.

A felfelé vezető út

Csunda, mivel minden nem-üdvös állapot lefelé vezet, és minden üdvös állapot felfelé vezet, ugyanígy, Csunda:

Az ártalom okozására hajlamos személyben ott van a nem-ártás, hogy őt felfelé vezesse.

Az élőlények megölésére hajlamos személyben ott van a tartózkodás az öléstől, hogy őt felfelé vezesse. ...

Abban, aki hajlamos helytelenül felfogni ezeket, a saját nézeteinek megfelelően, és makacsul ragaszkodni hozzájuk, és csak nehézségek árán tudja elvetni őket, ott van a saját nézeteinek helyes felfogása, és hogy nem ragaszkodik hozzájuk makacsul, hanem könnyedén elveti őket, hogy őt felfelé vezesse.

Kioltás

Csunda, lehetetlen, hogy egy olyan ember, aki önmaga belesüllyedt a mocsárba kihúzzon egy másik embert a mocsárból. De az lehetséges, Csunda, hogy egy olyan ember, aki maga nem süllyedt bele a mocsárba, kihúzzon egy másik embert a mocsárból.

Az nem lehetséges, Csunda, hogy ha valaki saját maga nem fékezte meg, nem fegyelmezte, nem oltotta ki a vágyait, másokat visszafogottá és fegyelmezté tesz, biztosítja számukra a tökéletes kioltás megvalósítását. De az lehetséges, Csunda hogy ha valaki saját maga megfékezte, megfegyelmezte és

tökéletesen kioltotta a vágyait, másokat visszafogottá és fegyelmezetté tesz, biztosítja számukra a tökéletes kioltás megvalósítását.

Az ártalom okozására hajlamos személyben ott van a nem-ártás, amelynek segítségével elérheti az előbbi teljes kioltását. Az élőlények megölésére hajlamos személyben ott van a tartózkodás az öléstől, amelynek segítségével elérheti az előbbi teljes kioltását. ...

Abban, aki hajlamos helytelenül felfogni ezeket, a saját nézeteinek megfelelően, és makacsul ragaszkodni hozzájuk, és csak nehézségek árán tudja elvetni őket, ott van a saját nézeteinek helyes felfogása, és hogy nem ragaszkodik hozzájuk makacsul, hanem könnyedén elveti őket, amelynek segítségével elérheti az előbbi teljes kioltását.

Befejezés

Tehát, Csunda, megmutattam neked a megsemmisítésre vonatkozó utasításokat, megmutattam neked a gondolat felbukkanására vonatkozó utasításokat, megmutattam neked az elkerülésre vonatkozó utasításokat, megmutattam neked a felfelé vezető útra vonatkozó utasításokat, megmutattam neked a kioltásra vonatkozó utasításokat.

Amit egy mester — aki tanítványai jóllétét keresi, aki együttérzést és szánalmat tanúsít a tanítványai iránt — megtehet a tanítványaiért, azt megtettem érted, Csunda. Itt vannak a fák gyökerei, itt vannak a tisztások. Meditálj, Csunda, ne késlekedj, különben meg fogod bánni. Ez számodra a tanításom.

Így beszélt a Magasztos. A tiszteletreméltó Csundát elégedettséggel és örömmel töltötték el a Magasztos szavai.

-
1. *sammappaññā* – helyes bölcsesség
sammā: helyes, megfelelő, tökéletes
paññā: bölcsesség, tudás, felismerés [↩](#)
 2. *yathābhūtaṃ*: „ahogy az van”
yathā: mint ahogy, amilyen módon
bhūtaṃ: van, lett, létezik, kialakult [↩](#)
 3. *vivicceva kāmehi*:
vivicca: elválasztva, egyedül
kāma: érzéki élvezet, gyönyör, kedvtelés [↩](#)
 4. *vivicca akusalehi dhammehi*: *vivicca*: elválasztva, egyedül

a-: (tagadó előtag)

kusala: ügyes, erényes, érdemes, dicséretes

dhamma: (ebben a környezetben) gondolat ↩

5. *jhāna*: az elme koncentrált állapota, meditáció ↩

6. *vivekajaṃ*:

viveka: elkülönültség, magány

-ja: -ból született, -ból keletkezett, -ból jött létre ↩

7. *sallekhena viharāṃī'ti*:

sallekha: megtisztulás, kitörlés, megsemmisítés

viharati: lakik, él, tartózkodik, időzik ↩

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: MN 8, Bhikkhu Bodhi, angol

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 26, 2011, at 11:38 AM

MN 9 Sammādiṭṭhi Sutta – A Helyes Szemlélet

Fordította: Anatta

MN 9, PTS M I 57

(Szávathhinál...)

Egy alkalommal a Tiszteletreméltó Száriputta e szavakkal fordult a szerzetesekhez:

– „Helyes Szemlélet, Helyes Szemlélet”, mondják sokan, barátaim. De vajon milyen mértékig birtokolja egy nemes tanítvány a Helyes Szemléletet, mennyire képes igazán megérteni azt? Vajon milyen mértékig van teljes és biztos hite a Tanításban, mennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen?

– Messziről érkeztünk, hogy találkozhassunk a Tiszteletreméltó Száriputtával és, hogy megtanulhassuk tőle e szavak értelmét. Valóban jó lenne, ha a Tiszteletreméltó Száriputta tisztázná előttünk e szavak jelentését. A szerzetesek figyelni fognak a Tiszteletreméltó Száriputtára, és az eszükbe vésik mindazt, amit mond.

– Akkor figyeljetek, és tanuljatok szavaimból!

– Úgy lesz! – felelték a szerzetesek.

A Tiszteletreméltó Száriputta így beszélt:

Helyes és Helytelen (kusala - akusala)

– Amennyiben egy nemes tanítvány ismeri a Helytelent és Helytelen Okát, úgy ismeri a Helyest és a Helyes Okát is, - olyan mértékig birtokolja a Helyes Szemléletet, annyira képes igazán megérteni azt, annyira van teljes hite a Tanításban és olyan mértékig áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

No, de mi a Helytelen? És mi a Helytelen Oka? Mi a Helyes? És mi a Helyes Oka?

A gyilkosság helytelen. A lopás helytelen. A törvénytelen szexuális érintkezés helytelen. A hazugság helytelen. A pletyka terjesztése helytelen. A durva beszéd helytelen. A léha beszéd helytelen. A sóvárgás helytelen. A rosszindulat dédelgetése helytelen. Hibás nézetek táplálása helytelen. Ezeket a dolgokat hívják Helytelennek, barátaim.

És mi a Helytelen Oka? A Mohóság a Helytelen oka. Az Ellenszenv a Helytelen oka. A Hamistudat a Helytelen oka. Ezeket a dolgokat hívják a Helytelen Okainak, barátaim.

És mi a Helyes, barátaim? Távol maradni a gyilkolástól helyes. Távol maradni a lopástól helyes. Távol maradni a törvénytelen szexuális érintkezéstől helyes. Távol maradni a hazugságtól helyes. Távol maradni a pletyka terjesztésétől helyes. Távol maradni a durva beszédétől helyes. Távol maradni a léha beszédétől helyes. Távol maradni a sóvárgástól helyes. Távol maradni a rosszindulat dédelgetésétől helyes. A Helyes Szemlélet helyes. Ezeket a dolgokat hívják Helyesnek, barátaim.

És mi a Helyes Oka? Az Önzetlenség¹ a Helyes oka. A Szeretet² a Helyes oka. A Bölcsesség³ a Helyes oka. Ezeket a dolgokat hívják a Helyes Okainak, barátaim.

És amennyiben egy nemes tanítvány így ismeri a Helyest és a Helyes Okát, és így ismeri a Helytelent és a Helytelen Okát, akkor minden vágyakozó hajlamától megszabadul, leigazza a harag minden egyes fellobbanását, megsemmisít minden olyan hajlamot, ami arra a hiábavaló fogalomra vonatkozik, hogy „Én vagyok”, maga mögött hagyja a tudatlanságot és eltöltekezik a bölcsességgel. Ezt téve, a nemes tanítvány véget vet a szenvedésnek még ebben az életében. Ilyen mértékig birtokolja a nemes tanítvány a Helyes Szemléletet, barátaim, ilyen mértékig képes igazán megérteni azt. Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Tápanyag

– Jól beszéltél, barátunk! – mondták a szerzetesek elismerően, örömeiket lelve a Tiszteletreméltó Száriputta szavaiban. Majd a következő kérdést tették fel neki:

– Vajon más módon nem lehetséges-e az, barátunk, hogy a nemes tanítvány birtokolja a Helyes Szemléletet, és igazán megértse azt, vagy hogy biztos legyen a hite a Tanításban és a Helyes Ösvényben?

– De igen, barátaim. Amennyire a nemes tanítvány ismeri a Tápanyagot⁴ és a Tápanyag keletkezését, a Tápanyag megszűnését és az utat, ami a Tápanyag megszűnéséhez vezet, - nos, olyan mértékig birtokolja a Helyes Szemléletet, és olyan mértékig érti meg azt igazán, olyan mértékig van hite a Tanításban, és olyan mértékig van hite a Helyes Ösvényben.

De mit nevezünk Tápanyagnak? És mit nevezünk a Tápanyag keletkezésének? Mi a Tápanyag megszűnése? És mi az az út, ami a Tápanyag megszűnéséhez vezet?

Az élőlények Tápanyagai négy csoportba sorolhatók: a már megszületettek ellátására és a még meg nem születettek elősegítésére. És mi ez a négy csoport? Az első: az anyagi tápanyag, ami lehet durva és finom is. A második: a kapcsolat.⁵ A harmadik: a szándék. A negyedik: a tudatosság. A lét utáni vágyakozás keletkezésével jön létre a Tápanyag. A lét utáni vágyakozás megszűnésével a Tápanyag is megszűnik. És az Ösvény, ami a Tápanyag megszűnéséhez vezet, nem más, mint a Nemes Nyolcstréti

Ösvény, úgymint: a Helyes Szemlélet, a Helyes Szándék, a Helyes Beszéd, a Helyes Cselekvés, a Helyes Megélhetési Mód, a Helyes Erőfeszítés, a Helyes Éberség és a Helyes Koncentráció.

Amennyire a nemes tanítvány ismeri a Tápanyagot és a Tápanyag keletkezését, és a Tápanyag megszűnését és az utat, ami a Tápanyag megszűnéséhez vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Szenvedés

– Jól beszéltél, barátunk! – mondták a szerzetesek, örömmel eltöltekezve; azonban feltettek még egy kérdést a Tiszteletreméltó Száriputtának:

– Vajon más módon nem lehetséges-e az, hogy a nemes tanítvány birtokolja a Helyes Szemléletet, és igazán megértse azt, vagy hogy biztos legyen a hite a Tanításban és a Helyes Ösvényben?

– De igen, barátaim. Amennyire a nemes tanítvány ismeri a Szenvedést, a Szenvedés Okát, a Szenvedés Megszűnését és az utat, ami a Szenvedés Megszűnéséhez vezet – olyan mértékig birtokolja a Helyes Szemléletet, annyira képes megérteni azt, és olyan mértékig van hite a Tanításban és a Helyes Ösvényben.

De mi a Szenvedés? És mi a Szenvedés oka? Mi a Szenvedés megszűnte? És mi az az út, ami a Szenvedés megszűnéséhez vezet?

A születés Szenvedés. Az öregkor Szenvedés. A betegség Szenvedés. A halál Szenvedés. Szomorúság, siránkozás, fájdalom, bánat és kétségbeesés Szenvedés. Nem megkapni a vágyottat Szenvedés. Röviden: a ragaszkodás alapjául szolgáló Öt Léthalmaz Szenvedés. Ezeket a dolgokat hívják Szenvedésnek, barátaim.

És mi a Szenvedés oka? Ez a Vágyakozás, ami az újraszületéshez vezet, amit a gyönyör utáni szenvedély határol. Hol itt, hol ott fürdik az élvezetekben. Van az érzéki örömök utáni Vágyakozás, van a létesülés utáni Vágyakozás, van a nem-létesülés utáni Vágyakozás.

És mi a Szenvedés megszűnte? Ez nem más, mint az előbb említett Vágyakozás teljes mértékű megszüntetése; mindez elhagyása, mindettől való megszabadulás, mindettől való eloldódás. Ezt hívják a Szenvedés megszűntének.

És mi az az út, ami a Szenvedés megszűnéséhez vezet? Az út, ami a Szenvedés megszűnéséhez vezet nem más, mint a Nemes Nyolckrétű Ösvény, azaz a Helyes Szemlélet, a Helyes Szándék, a Helyes Beszéd, a Helyes Cselekvés, a Helyes Megélhetési Mód, a Helyes Erőfeszítés, a Helyes Éberség és a

Helyes Koncentráció.

Tehát, amennyire a nemes tanítvány ismeri a Szenvedést, ennek Okát, a Megszűnését és az Utat, ami ahhoz vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Öregség és Halál

– Jól beszéltél, barátunk! – kiáltottak fel ismét a szerzetesek, örömeiket lelve a Tiszteletreméltó Száriputta szavaiban. Azonban még egyszer feltették a kérdést:

– De létezik-e még más lehetőség, hogy a nemes tanítvány birtokolja a Helyes Szemléletet?

– Igen, barátaim. Amennyire a nemes tanítvány ismeri az Öregséget és a Halált, az Öregség és Halál keletkezését, az Öregség és Halál megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, - olyan mértékig birtokolja a nemes tanítvány a Helyes Szemléletet, olyan mértékig érti meg azt igazán, annyira van biztos hite a Tanításban és a Helyes Ösvényben.

De mi is az az Öregség és Halál? És mi oka az Öregség és Halál keletkezésének? Mi az Öregség és Halál megszűnése? És mi az az út, ami ahhoz vezet?

Minden élőlény kifejlődése és halála; az erőtlenné, ráncossá és össze válás folyamata; az élet-erő elfolyása; az érzékelés hanyatlása; - ezeket a jelenségeket hívják Öregségnek, barátaim. Minden élőlény eltávozása, elmúlása; az élőlények élekciklusának felbomlása, eltűnése, pusztulása, befejeződése; az Öt Léthalmaz szétszakadása, a test eldobása; - ezeket a jelenségeket hívják Halálnak, barátaim. Ez az Öregség; ez a Halál; és mindez együttesen az Öregség és Halál. A Születés létrejöttével az Öregség és Halál is létrejön. A Születés megszűntével az Öregség és Halál is megszűnik. És az az út, ami az Öregség és Halál megszűnéséhez vezet nem más, mint a Nemes Nyolcstréti Ösvény.

Amennyire a nemes tanítvány így ismeri az Öregség és Halált, azok keletkezését, megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Születés

De van egy másik út is.

Amennyire a nemes tanítvány ismeri a Születést, a Születés keletkezését, a Születés megszűnését és az

utat, ami a Születés megszűnéséhez vezet, - olyan mértékig birtokolja a nemes tanítvány a Helyes Szemléletet.

De mi is az a Születés? És mi az oka a Születés keletkezésének? Mi a Születés megszűnése? És mi az az út, ami ahhoz vezet?

Minden élőlény fogantatása, kicsírázása és világra jötte; egy új életciklus kezdete; az Öt Léthalmaz látható megjelenése, az érzékelő képesség felbukkanása; ezeket a jelenségeket nevezik Születésnek, barátaim. A Létesülés⁶ létrejöttével a Születés is létrejön. A Létesülés megszűnésével a Születés is megszűnik. És az út, ami ahhoz vezet nem más, mint a Nemes Nyolckrétű Ösvény.

Amennyire a nemes tanítvány így ismeri a Születést, a keletkezését, a megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Létesülés

De van egy másik út is.

Amennyire a nemes tanítvány ismeri a Létesülést, a Létesülés keletkezését, a Létesülés megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, - olyan mértékig birtokolja a nemes tanítvány a Helyes Szemléletet.

De mi a Létesülés? És mi az oka a Létesülés keletkezésének? Mi a Létesülés megszűnése? És mi az az út, ami ahhoz vezet?

A Létesülésnek, barátaim, három típusa van: az érzéki létesülés, a formai létesülés és a formanélküli létesülés. A Ragaszkodás⁷ létrejöttével a Létesülés is létrejön. A Ragaszkodás megszűntével a Létesülés is megszűnik. És az az út, ami ahhoz vezet nem más, mint a Nemes Nyolckrétű Ösvény.

Amennyire a nemes tanítvány így megéri a Létesülést, a keletkezését, a megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Ragaszkodás

De van egy másik út is.

Amennyire a nemes tanítvány ismeri a Ragaszkodást, a Ragaszkodás keletkezését, a Ragaszkodás megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, - olyan mértékig birtokolja a Helyes Szemléletet.

De mi is az a Ragaszkodás? És mi az oka a Ragaszkodás keletkezésének? Mi a Ragaszkodás megszűnése? És mi az az út, ami ahhoz vezet?

A Ragaszkodásnak, barátaim, négy fajtája van: ragaszkodás érzelmi élvezetekhez, ragaszkodás a véleményekhez, ragaszkodás a szertartásokhoz és ragaszkodás az önvalóban való hithez. A Vágyakozás létrejöttével a Ragaszkodás is létrejön. A Vágyakozás megszűntével a Ragaszkodás is megszűnik. És az út, ami ahhoz vezet nem más, mint a Nemes Nyolcúti Ösvény.

Amennyire a nemes tanítvány így ismeri a Ragaszkodást, a keletkezését, a megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Vágyakozás

De van egy másik út is.

Amennyire a nemes tanítvány ismeri a Vágyakozást, a Vágyakozás keletkezését, a Vágyakozás megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, - olyan mértékig birtokolja a Helyes Szemléletet.

De mi is az a Vágyakozás? És mi az oka a Vágyakozás keletkezésének? Mi a Vágyakozás megszűnése? És mi az az út, ami ahhoz vezet?

A Vágyakozásnak, barátaim, hat fajtája van: A formák utáni vágyakozás, a hangok utáni vágyakozás, az illatok utáni vágyakozás, az ízek utáni vágyakozás, a testi érintkezés utáni vágyakozás és a gondolatok utáni vágyakozás. Az Érzés létrejöttével a Vágyakozás is létrejön. Az Érzés megszűntével a Vágyakozás is megszűnik. És az út, ami ahhoz vezet nem más, mint a Nemes Nyolcúti Ösvény.

Amennyire a nemes tanítvány így megéri a Vágyakozást, a keletkezését, a megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Érzés

De van egy másik út is.

Amennyire a nemes tanítvány ismeri az Érzést, az Érzés keletkezését, az Érzés megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, - olyan mértékig birtokolja a Helyes Szemléletet.

De mi is az az Érzés? És mi az oka az Érzés keletkezésének? Mi az Érzés megszűnése? És mi az az út, ami ahhoz vezet?

Az Érzésnek, barátaim, hat fajtája van: az érzés, ami a látószervi érintkezésből⁸ születik; az érzés, ami a hallószervi érintkezésből születik; az érzés, ami a szaglószervi érintkezésből születik; az érzés, ami az ízlelőszervi érintkezésből születik; az érzés, ami a tapintási érintkezésből születik és az érzés, ami a mentális érintkezésből születik. Az Érintkezés létrejöttével az Érzés is létrejön. Az Érintkezés megszűnésével az Érzés is megszűnik. És az út, ami ahhoz vezet nem más, mint a Nemes Nyolckrétű Ösvény.

Amennyire a nemes tanítvány így ismeri az Érzést, a keletkezését, a megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Érintkezés

De van egy másik út is.

Amennyire a nemes tanítvány ismeri az Érintkezést, az Érintkezés keletkezését, az Érintkezés megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, - olyan mértékig birtokolja a Helyes Szemléletet.

De mi is az az Érintkezés? És mi az oka az Érintkezés keletkezésének? Mi az Érintkezés megszűnése? És mi az az út, ami ahhoz vezet?

Az Érintkezésnek, barátaim, hat fajtája van: látás, hallás, szaglás, ízlelés, tapintás és gondolkodás. Az Érzékelés Hat Alapjának⁹ létrejöttével az Érintkezés is létrejön. Az Érzékelés Hat Alapjának megszűnésével az Érintkezés is megszűnik. És az út, ami ahhoz vezet nem más, mint a Nemes Nyolckrétű Ösvény.

Amennyire a nemes tanítvány így ismeri az Érintkezést, a keletkezését, a megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Érzékelés Hat Alapja

De van egy másik út is.

Amennyire a nemes tanítvány ismeri az Érzékelés Hat Alapját, az Érzékelés Hat Alapjának keletkezését, az Érzékelés Hat Alapjának megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, - olyan mértékig birtokolja a Helyes Szemléletet.

De mi is az az Érzékelés Hat Alapja? És mi az oka az Érzékelés Hat Alapjának keletkezésének? Mi az Érzékelés Hat Alapjának megszűnése? És mi az az út, ami ahhoz vezet?

Az Érzékelés Alapjainak, barátaim, hat fajtája van: a látás alapja, a hallás alapja, a szaglás alapja, az ízlelés alapja, a tapintás alapja és a gondolkodás alapja. A Név és Forma létrejöttével az Érzékelés Hat Alapja is létrejön. A Név és Forma megszűnésével az Érzékelés Hat Alapja is megszűnik. És az út, ami ahhoz vezet nem más, mint a Nemes Nyolckrétű Ösvény.

Amennyire a nemes tanítvány így ismeri az Érzékelés Hat Alapját, a keletkezését, a megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Név és Forma

De van egy másik út is.

Amennyire a nemes tanítvány ismeri a Nevet és Formát, a Név és Forma keletkezését, a Név és Forma megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, - olyan mértékig birtokolja a Helyes Szemléletet.

De mi is az a Név és Forma? És mi az oka a Név és Forma keletkezésének? Mi a Név és Forma megszűnése? És mi az az út, ami ahhoz vezet?

Érzés, észlelés, szándék, érintkezés, figyelem, - ezeket hívják Névnek, barátaim. A Négy Elem¹⁰ és a belőlük származó anyagi Forma, - ezeket hívják Formának, barátaim. Ez a Név; ez a Forma; és a kettőt együtt hívjuk Név és Formának. Az Érzéki Tudatosság létrejöttével a Név és Forma is létrejön. Az Érzéki Tudatosság megszűnésével a Név és Forma is megszűnik. És az út, ami ahhoz vezet nem más, mint a Nemes Nyolckrétű Ösvény.

Amennyire a nemes tanítvány így ismeri a Nevet és Formát, a keletkezését, a megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Érzéki Tudatosság

De van egy másik út is.

Amennyire a nemes tanítvány ismeri az Érzéki Tudatosságot,¹¹ az Érzéki Tudatosság keletkezését, az Érzéki Tudatosság megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, - olyan mértékig birtokolja a Helyes Szemléletet.

De mi is az az Érzéki Tudatosság? És mi az oka az Érzéki Tudatosság keletkezésének? Mi az Érzéki

Tudatosság megszűnése? És mi az az út, ami ahhoz vezet?

Az Érzéki Tudatosságnak, barátaim, hat fajtája van: látási-tudatosság, hallási-tudatosság, szaglási-tudatosság, ízlelési-tudatosság, tapintási-tudatosság és gondolkodási-tudatosság. A Késztetések létrejöttével az Érzéki Tudatosság is létrejön. A Késztetések megszűnésével az Érzéki Tudatosság is megszűnik. És az út, ami ahhoz vezet nem más, mint a Nemes Nyolcórű Ösvény.

Amennyire a nemes tanítvány így ismeri az Érzéki Tudatosságot, a keletkezését, a megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Késztetések

De van egy másik út is.

Amennyire a nemes tanítvány ismeri a Késztetéseket, a Késztetések keletkezését, a Késztetések megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, - olyan mértékig birtokolja a Helyes Szemléletet.

De mik is azok a Késztetések? És mi az oka a Késztetések keletkezésének? Mi a Késztetések megszűnése? És mi az az út, ami ahhoz vezet?

A Késztetéseknek, barátaim, három fajtájuk van: a testi késztetések, a szóbeli késztetések és a tudati késztetések. A Nemtudás létrejöttével a Késztetések is létrejönnek. A Nemtudás megszűnésével a Késztetések is megszűnnek. És az út, ami ahhoz vezet nem más, mint a Nemes Nyolcórű Ösvény.

Amennyire a nemes tanítvány így ismeri a Késztetéseket, a keletkezésüket, a megszűnésüket és az utat, ami ahhoz vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Nemtudás

De van egy másik út is.

Amennyire a nemes tanítvány ismeri a Nemtudást, a Nemtudás keletkezését, a Nemtudás megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, - olyan mértékig birtokolja a Helyes Szemléletet.

De mi is az a Nemtudás? És mi az oka a Nemtudás keletkezésének? Mi a Nemtudás megszűnése? És mi az az út, ami ahhoz vezet?

Tudatlannak lenni a Szenvedésre vonatkozólag, tudatlannak lenni a Szenvedés Okára vonatkozólag, tudatlannak lenni a Szenvedés Megszűnésére vonatkozólag, és tudatlannak lenni azon Útra vonatkozólag, ami a Szenvedés Megszűnéséhez vezet, - ezt nevezik Nemtudásnak, barátaim. A Mérges¹² létrejöttével a Nemtudás is létrejön. A Mérges megszűnésével a Nemtudás is megszűnik. És az út, ami ahhoz vezet nem más, mint a Nemes Nyolcstréű Ösvény.

Amennyire a nemes tanítvány így ismeri a Nemtudást, a keletkezését, a megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, akkor ... Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. ... Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Mérges

De van egy másik út is.

Amennyire a nemes tanítvány ismeri a Mérgeseket, a Mérges keletkezését, a Mérges megszűnését és az utat, ami ahhoz vezet, - olyan mértékig birtokolja a nemes tanítvány a Helyes Szemléletet, olyan mértékig érti meg azt igazán, annyira van biztos hite a Tanításban és a Helyes Ösvényben.

De mik is azok a Mérgesek? És mi az oka a Mérges keletkezésének? Mi a Mérges megszűnése? És mi az az út, ami ahhoz vezet?

A Mérgeseknek, barátaim, három fajtájuk van: az érzékiség mérge, a létesülés mérge és a nemtudás mérge. A Nemtudás létrejöttével a Mérgesek is létrejönnek. A Nemtudás megszűnésével a Mérgesek is megszűnnek. És az út, ami ahhoz vezet nem más, mint a Nemes Nyolcstréű Ösvény, azaz a Helyes Szemlélet, a Helyes Szándék, a Helyes Beszéd, a Helyes Cselekvés, a Helyes Megélhetési Mód, a Helyes Erőfeszítés a Helyes Éberség és a Helyes Koncentráció.

Amennyire a nemes tanítvány így ismeri a Mérgeseket, a keletkezésüket, a megszűnésüket és az utat, ami ahhoz vezet, akkor megszabadul minden vágyakozó hajlamától, leigazza a harag minden egyes fellobbanását, megsemmisít minden olyan hajlamot, ami arra a hiábavaló fogalomra vonatkozik, hogy „Én vagyok”, maga mögött hagyja a tudatlanságot és eltöltekezik a bölcsességgel. Ezt téve a nemes tanítvány véget vet a Szenvedésnek, még ebben az életében. Ilyen mértékig birtokolja a nemes tanítvány a Helyes Szemléletet, barátaim, ilyen mértékig képes igazán megérteni azt. Ilyen mértékig teljes és biztos a hite a Tanításban, ennyire áll biztos lábakkal a Helyes Ösvényen.

Így beszélt a Tiszteletreméltó Száriputta. A szerzetesek örömmel fogadták a szavakat, amiket a Tiszteletreméltó Száriputta szólt.

1. *alobha*: mohóság nélküliség [↵](#)
2. *adosa*: gyűlölet nélküliség [↵](#)
3. *amoha*: tévhit nélküliség [↵](#)
4. *āhāra*: táplálék, tápanyag, “tápláló hajtóanyag” [↵](#)
5. *phassa*: érintés, kapcsolat, az érzékek kapcsolata az érzék-tárgyakkal (szem - fény, fül - hang, stb.) [↵](#)
6. *bhava*: létesülés, valamivé válás, megszerzés , létezés [↵](#)
7. *upādāna*: ragaszkodás, én-azonosulás, hajtóanyag [↵](#)
8. *phassa*: érintés, kapcsolat, az érzékek kapcsolata az érzék-tárgyakkal (szem - fény, fül - hang, stb.) [↵](#)
9. *saḷāyatana*: az érzékelés hat alapja, a hat érzékszerv és azok érzékterületei (szem - formák, fül - hang, orr - szag, nyelv - íz, test - tapintható tárgyak, elme - gondolatok, emlékek, stb.) [↵](#)
10. Négy Elem, mint a négy alapvető anyagi tulajdonság: Föld (szilárdság), Víz (folyékonyság), Tűz (hő, melegség), Levegő (mozgás, vibrálás) [↵](#)
11. *viññāṇa*: tudatosság, a hat érzékszerv (szem, fül, orr, nyelv, test és elme) általi felfogása valaminek [↵](#)
12. *āsava*: képzetek, ötletek amik elködösítik, zavarossá teszik, megmérgezik az elmét, és így az nem tud magasabb dolgok felé fordulni [↵](#)

Így készült:

Fordította: Anatta

Forrás: MN 9, angol

Szerzői jogok: Anatta, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 27, 2011, at 11:04 AM

MN 11 Cūḷasīhanāda Sutta – Rövidebb beszéd az orozslánkiáltásról

Fordította: Hadházi Zsolt

MN 11, PTS M I 63

E szuttáról Anaalayo tanulmánya angolul [itt](#) olvasható

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Szávatthiban, Anáthapindika kertjében, a Dzséta ligetben tartózkodott. Ott így szólította meg a szerzeteseket:

– Szerzetesek!

– Tisztelendő urunk! – válaszoltak. A Magasztos ezt mondta:

– Szerzetesek, csak itt van remete¹, csak itt van második remete, csak itt van harmadik remete, csak itt van negyedik remete. Mások tanai² híján vannak a remetéknek; ekképp kiáltsátok helyesen az orozslánkiáltást³.

Lehetséges, szerzetesek, hogy más vallások vándorai⁴ megkérdezik: “De milyen [érv] erejével, vagy milyen [hitelesség] támogatásával mondják ezt a tisztelendők?” Más vallások vándorainak, akik ezt kérdezik, így lehet válaszolni:

“Barátaink, négy dolgot jelentett ki számunkra a Magasztos, aki tud és lát, tökéletessé lett és teljesen megvilágosodott; ezeket belátva magunkban ezt mondjuk: ”Csak itt van remete, csak itt van második remete, csak itt van harmadik remete, csak itt van negyedik remete. Mások tanai híján vannak a remetéknek.” Mi ez a négy?

Bizodalmunk van a Tanítóban, bizodalmunk van a Dhammában, teljesítjük az előírásokat, és társaink a Dhammában kedvesek és megfelelők számunkra, legyenek akár világiak, akár [otthonalanságba] eltávozottak. Ez az a négy dolog, amit a Magasztos, aki tud és lát, tökéletessé lett és teljesen megvilágosodott, kijelentette számunkra, melyeket magunkban belátva úgy beszélünk, ahogy cselekszünk.

Lehetséges, szerzetesek, hogy más vallások vándorai így beszélnek: “Barátaink, nekünk is bizodalmunk van a Tanítóban, vagyis a mi Tanítónkban; nekünk is bizodalmunk van a Dhammában, vagyis a mi Dhammánkban; mi is teljesítjük az előírásokat, vagyis a mi előírásainkat; társaink a Dhammában kedvesek és megfelelők számunkra, legyenek akár világiak, akár [otthonalanságba] eltávozottak. Mi a különbség itt, barátaink, mi a másság, mi az eltérés köztetek és köztünk?

Más vallások vándorainak, akik ezt kérdezik, így lehet válaszolni: “Hogyan van az, barátaink, a cél az egy vagy sok?” Helyesen válaszolva, más vallások vándorai azt válaszolják: “Barátaink, a cél egy, nem sok.”⁵ “De, barátaink, a cél azé, aki sóvárgástól sújtott vagy aki mentes a sóvárgástól?”

Helyesen válaszolva, más vallások vándorai azt válaszolják:

“Barátaink, a cél azoké, akik sóvárgástól mentesek, nem azoké, akik sóvárgástól sújtottak.”

“De, barátaink, a cél azoké, akik haragtól sújtottak, vagy akik mentesek a haragtól?”

Helyesen válaszolva, azt válaszolják: “Barátaink, a cél azé, aki mentes a haragtól, nem azé, aki haragtól sújtott.”

“De, barátaink, a cél azé, aki tudatlanságtól sújtott vagy aki mentes a tudatlanságtól?”

Helyesen válaszolva, azt válaszolják: “Barátaink, a cél azé, aki mentes a tudatlanságtól, nem azé, aki tudatlanságtól sújtott.”

“De, barátaink, a cél azé, aki vágytól sújtott vagy aki mentes a vágytól?”

Helyesen válaszolva, azt válaszolják: “Barátaink, a cél azé, aki mentes a vágytól, nem azé, aki vágytól sújtott.”

“De, barátaink, a cél azé, aki ragaszkodástól sújtott, vagy aki mentes a ragaszkodástól?”

Helyesen válaszolva, azt válaszolják: “Barátaink, a cél azé, aki mentes a ragaszkodástól, nem azé, aki ragaszkodástól sújtott.”

“De barátaink, a cél azé, aki lát vagy aki nem lát?”

Helyesen válaszolva, azt válaszolják: “Barátaink, a cél azé, aki lát, nem azé, aki nem lát.”

“De, barátaink, a cél azé, aki kedvel és ellenkezik, vagy azé, aki nem kedvel és nem ellenkezik?”

Helyesen válaszolva, azt válaszolják: “Barátaink, a cél azé, aki nem kedvel és nem ellenkezik, nem azé, aki kedvel és ellenkezik.”

“De, barátaink, a cél azé, aki élvezetet talál és gyönyörködik a sokasításban, vagy azé, aki nem talál élvezetet és nem gyönyörködik a sokasításban?”

Helyesen válaszolva, azt válaszolják: “Barátaink, a cél azé, aki nem talál élvezetet és nem gyönyörködik⁶ a sokasításban, nem azé, aki élvezetet talál és gyönyörködik a sokasításban.”⁷

Szerzetesek, ez a két nézet van: a létezés nézete és a nemlétezés nézete. Bármely remete vagy bráhmána, aki a létezés nézetére támaszkodik, magáévá teszi a létezés nézetét, elfogadja a létezés nézetet, az ellene van a nemlétezés nézetének. Bármely remete vagy bráhmána, aki a nemlétezés nézetére támaszkodik, magáévá teszi a nemlétezés nézetet, elfogadja a nemlétezés nézetet, az ellene van a létezés nézetének.⁸

Bármely remete vagy bráhmána, aki nem érti úgy az eredetet, az eltűnést, a jutalmat, a veszélyt és a menekvés útját⁹ ennek a két nézetnek az esetében, ahogyan azok vannak, az sóvárgástól sújtott, haragtól sújtott, tudatlanságtól sújtott, vágytól sújtott, ragaszkodástól sújtott, nem lát, kedveléstől és ellenkezéstől vezérelt és élvezetet talál és gyönyörködik a sokasításban. Nem szabadok a születéstől, az öregségtől és a haláltól, a szomorúságtól, a sirámtól, a fájdalomtól, a bánattól és az elkeseredettségtől; nem szabadok a szenvedéstől, én mondom.

Bármely remete vagy bráhmána, aki úgy érti az eredetet, az eltűnést, a élvezetet, a veszélyt és a menekvés útját ennek a két nézetnek az esetében, ahogyan azok vannak, az sóvárgástól mentes, haragtól mentes, tudatlanságtól mentes, vágytól mentes, ragaszkodástól mentes, lát, kedveléstől és ellenkezéstől nem vezérelt és nem talál élvezetet és nem gyönyörködik a sokasításban. Szabadok a születéstől, az öregségtől és a haláltól, a szomorúságtól, a sirámtól, a fájdalomtól, a bánattól és az elkeseredettségtől; szabadok a szenvedéstől, én mondom.

Szerzetesek, ez a négy fajtája van a ragaszkodásnak. Milyen négy? Ragaszkodás az érzéki élvezetekhez, ragaszkodás a nézetekhez, ragaszkodás a szabályokhoz és szertartásokhoz és ragaszkodás az én tanához.

Bár bizonyos remeték és bráhmanák azt állítják, kifejtik a ragaszkodás minden fajtájának teljes megértését, nem írják le a ragaszkodás minden fajtájának teljes megértését.¹⁰ Leírják az érzéki élvezetekhez ragaszkodás teljes megértését anélkül, hogy leírnák a nézetekhez ragaszkodás, a szabályokhoz és szertartásokhoz ragaszkodás és az én tanához való ragaszkodás teljes megértését.

Miért van ez? Azok a jó remeték és bráhmanák nem értik meg úgy a ragaszkodás e három esetét, ahogyan azok valójában vannak. Ezért, bár azt állítják, kifejtik a ragaszkodás minden fajtájának teljes megértését, csak az érzéki élvezetekhez való ragaszkodás teljes megértését írják le anélkül, hogy leírnák a nézetekhez ragaszkodás, a szabályokhoz és szertartásokhoz ragaszkodás és az én tanához való ragaszkodás teljes megértését.

Bár bizonyos remeték és bráhmanák azt állítják, kifejtik a ragaszkodás minden fajtájának teljes megértését... leírják az érzéki élvezetekhez ragaszkodás és a nézetekhez ragaszkodás teljes megértését anélkül, hogy leírnák a szabályokhoz és szertartásokhoz ragaszkodás és az én tanához való

ragaszkodás teljes megértését.

Miért van ez? Nem értenek meg két esetet... ezért csak az érzéki élvezetekhez ragaszkodás és a nézetekhez ragaszkodás teljes megértését írják le anélkül, hogy leírnák a szabályokhoz és szertartásokhoz ragaszkodás és az én tanához való ragaszkodás teljes megértését.

Bár bizonyos remeték és bráhmanák azt állítják, kifejtik a ragaszkodás minden fajtájának teljes megértését... leírják az érzéki élvezetekhez ragaszkodás, a nézetekhez ragaszkodás és a szabályokhoz és szertartásokhoz ragaszkodás teljes megértését anélkül, hogy leírnák az én tanához való ragaszkodás teljes megértését.

Nem értenek meg egy esetet... ezért csak ezért csak az érzéki élvezetekhez ragaszkodás, a nézetekhez ragaszkodás, a szabályokhoz és szertartásokhoz ragaszkodás teljes megértését írják le anélkül, hogy leírnák az én tanához való ragaszkodás teljes megértését.¹¹

Szerzetesek, egy olyan Dhammában és Fegyelemben¹², mint ez, világos, hogy a Tanítóba vetett bizalom nem helyesen irányuló, a Dhammába vetett bizalom nem helyesen irányuló, az előírások teljesítése nem helyesen irányuló és az odaadás azok között, akik a Dhammában társak, nem helyesen irányuló.

Miért van ez? Mert ilyen az, mikor a Dhamma és Fegyelem rosszul kihirdetett és rosszul kifejtett, nem megszabadító, nem békéhez vivő, olyan fejtette ki, aki nem teljesen megvilágosodott.

Szerzetesek, mikor a Tathágata, aki tökéletessé lett és teljesen megvilágosodott, azt állítja, kifejti a ragaszkodás minden fajtájának teljes megértését, akkor teljesen leírja a ragaszkodás minden fajtájának teljes megértését: leírja az érzéki élvezetekhez ragaszkodás, a nézetekhez ragaszkodás, a szabályokhoz és szertartásokhoz ragaszkodás és az én tanához való ragaszkodás teljes megértését.¹³

Szerzetesek, egy olyan Dhammában és Fegyelemben, mint ez, világos, hogy a Tanítóba vetett bizalom helyesen irányuló, a Dhammába vetett bizalom helyesen irányuló, az előírások teljesítése helyesen irányuló és az odaadás azok között, akik a Dhammában társak, helyesen irányuló.

Miért van ez? Mert ilyen az, mikor a Dhamma és Fegyelem jól kihirdetett és jól kifejtett, megszabadító, békéhez vivő, olyan fejtette ki, aki teljesen megvilágosodott.

Nos, a ragaszkodás eme négy fajtájának mi a forrása, mi az eredete, miből születtek és jöttek létre? A ragaszkodás e négy fajtájának a vágy a forrása, a vágy az eredete, a vágyból születtek és jöttek létre.¹⁴ A vágnak mi a forrása...? A vágnak az érzés a forrása... Az érzésnek mi a forrása...? Az érzésnek az érintkezés a forrása... Az érintkezésnek mi a forrása...? Az érintkezésnek a hatféle alap a

forrása... A hatféle alapnak mi a forrása...? A hatféle alapnak a név-alak a forrás... A név-alaknak mi a forrása...? A név-alaknak a tudat a forrása... A tudatnak mi a forrása...? A tudatnak a képzetések a forrása... A képzetéseknek mi a forrása...? A képzetéseknek a tudatlanság a forrása, a tudatlanság az eredete, a tudatlanságból született és jött létre.

Szerzetesek, mikor a tudatlanságot elhagyta és az igaz tudás megjelent egy szerzetesben, akkor a tudatlanság elmúlásával és az igaz tudás megjelenésével többé nem ragaszkodik az érzéki élvezetekhez, többé nem ragaszkodik a nézetekhez, többé nem ragaszkodik a szabályokhoz és szertartásokhoz, többé nem ragaszkodik az én tanához.¹⁵ Mikor nem ragaszkodik, akkor nem zaklatott. Mikor nem zaklatott, akkor személyesen eléri a Nibbánát. Megérti: “A születést elpusztítottam, a szent életet leéltem, amit meg kellett tenni, megtettem, nem kerülök többé semmilyen létállapotba.”¹⁶

Ez az, amit a Magasztos mondott. A szerzetesek a Magasztos szavaitól elégedettek és boldogok voltak.

-
1. samaṇa: remete [↩](#)
 2. parappavāda: más/ellenkező tanok, tévtanok [↩](#)
 3. A kommentár szerint az oroszlánkiáltás (sīhanāda) jelentése a legfőbb kiáltás (setṭhanāda), a félelem nélküli kiáltás (abhitanāda) és a cáfolhatatlan kiáltás (appaṭināda). Hozzáteszi: A kiáltás arról, hogy a négyféle remete csak itt létezik a legfőbb kiáltás. Hogy másokban nincs félelem, mikor valaki előáll ilyen állítással a félelem nélküli kiáltás. Minthogy a rivális tanítók egyike sem tud felállni és azt mondani: “Ezek a remeték a mi közösségünkben is léteznek”, ezért ez a cáfolhatatlan kiáltás. [↩](#)
 4. paribbājaka: vándoraszketá [↩](#)
 5. Kommentár: Bár más vallások követői is az *arahants*ágot – mint ami általánosan a szellemi tökéletességet jelenti – mondják célnak, másfajta megvalósításokra utalnak célként a saját nézeteik szerint. Így a bráhmanák a Brahmá-világot tartják célnak, a nagy aszkéták a Sugárzó Ragyogás isteneit, a vándorok a Sugárzó Dicsőség isteneit és az ádzsivikák az észleléstől mentes állapotot, amit ők “végtelen tudatnak” (anantamanasa) hívnak. [↩](#)
 6. anurodha-pativirodha: kedvelés és ellenkezés, vonzódással reagálni sóvárgás miatt és viszolygással harag miatt. [↩](#)
 7. papañca: sokasítás, bonyolítás. A kommentár szerint, általánosan olyan tudati tevékenységeket jelent, amiket vágy, önhittség és nézetek vezérelnek, de ide csak a vágy és nézetek vonatkoznak.

8. Egyetlen nézet elfogadása, ami ellenkezéssel jár a másikkal szemben, összeköti az előző állítást, mi szerint a cél azé, aki nem kedvel és nem ellenkezik. [↩](#)
9. A kommentár nyolc feltételt említ, ami eredetükként (samudaya) szolgál ezen nézeteknek: az öt halmaz, a tudatlanság, a kapcsolat, az észlelés, a gondolat, az ostoba figyelem, a rossz barátok és más hangja. Ezek eltűnése (atthangama) a folyamba lépés útja, ami eltöröl minden téves nézetet. Ezek élvezete (assāda) úgy értendő, mint a pszichológiai szükség kielégülése, amit a nézet táplál, különösen a létvágy táplálása az örökkévalóság nézetével és a nemlétvágy táplálása a megsemmisülés nézetével. A veszélyük (ādinava) a folyamatos kötöttség, ami velük jár azáltal, hogy megakadályozzák a helyes nézet elfogadását, ami a megszabaduláshoz vezet. A menekvés (nissaraṇa) tőlük a Nibbána. [↩](#)
10. A kommentár úgy magyarázza a teljes megértést (pariññā) itt, mint túljutás (samatikkama), utalva arra a kommentáriális fogalomra, hogy “teljes megértés, mint elhagyás” (pahāna-pariññā). [↩](#)
11. Ez a rész világosan mutatja, hogy a lényegi megkülönböztető tényezője a Buddha Dhammájának az “én tanához való ragaszkodás teljes megértése”. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy egyedül a Buddha képes megmutatni, hogyan jussunk túl az én minden nézetén az éntelenség (anatta) igazságába való behatolás kifejtésével. [↩](#)
12. Dhamma-Vinaya [↩](#)
13. Kommentár: A Buddha megtanítja, hogyan hagyjuk el az érzéki élvezetekhez ragaszkodás az *arahantság* útján, miközben a ragaszkodás másik három fajtáját megszünteti a folyamba lépés útja. A folyamba lépés útja azért szünteti meg a három másik ragaszkodást, mert ez a három mind a helytelen nézet formái és minden helytelen nézetet legyőzünk ezen a fokon. Bár a kijelentés, hogy az érzéki élvezetekhez ragaszkodást elhagyjuk az *arahantság* útjával különösen hangozhat, annak a ténynek a fényében, hogy az érzéki élvezeteket már megszüntette a vissza nem térő, a szuttához tartozó Tiká (alkommentár) megmagyarázza, hogy a jelen szöveggörnyezetben a *kāma*, vagyis érzéki élvezet kifejezés úgy értendő, mint ami magában foglalja a vágy minden formáját, s a vágy finomabb fajtáit csak az *arahantság* elérése szünteti meg. [↩](#)
14. Ezt a részt azért magyarázza, hogy megmutassa, hogyan kell elhagyni a ragaszkodást. A ragaszkodást visszavezeti, a függő keletkezés láncolatán keresztül, a gyökérokához (mūla hetu), ami a tudatlanság, majd pedig a tudatlanság elpusztítását mutatja be, mint a ragaszkodás megszüntetésének módja. [↩](#)

15. A páli kifejezést: n’eva kāmupādānaṃ upādiyati, úgy lehetne fordítani szó szerint: nem ragaszkodik az érzéki élvezetek ragaszkodásához“, de ez inkább összezavarná a jelentését, mintsem megvilágítaná azt. Az upadana szó a páliban a tárgya a saját igei alakjának, míg a ”ragaszkodásához” angolul (és magyarul) nem az. A legkönnyebb megoldás értelem szerint fordítani, semmint megpróbálni újralkotni a kifejezést fordításban. [↩](#)

16. Ez a bevett kánoni kinyilvánítása az *arahantságnak*. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: [Nyanamoli Thera és Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 13 Mahā-dukkhakhandha Sutta – A szenvedések láncolata

(hosszabb beszéd)

Fordította: Vekerdi József

MN 13, PTS M I 83

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatthi mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Itt egyik reggelen számos szerzetes felöltözött, magukra öltötték felsőruhájukat, fogták alamizsnagyűjtő szilkéjüket, és elindultak Szávatthiba alamizsnáért. Ekkor azonban a szerzeteseknek ez a gondolatuk támadt

– Túlságosan korán van még alamizsnagyűjtő útra indulni Szávatthiba. Jobb lesz, ha inkább a más nézeteket valló remeték szállását keressük fel. Ekkor a szerzetesek a más nézeteket valló remeték szállását keresték fel.

Odaérve, üdvözlőt váltottak azokkal a más nézeteket valló remetékkel, és illendő üdvözlő szavak után leültek velük szemben. Amikor leültek velük szemben, a más nézeteket valló remeték így szóltak a szerzetesekhez

– A tiszteletreméltó Gótama remete az élvezetek helyes felismerését tanítja; mi is az élvezetek helyes felismerését tanítjuk. A tiszteletreméltó Gótama remete az alakok helyes felismerését tanítja; mi is az alakok helyes felismerését tanítjuk. A tiszteletreméltó Gótama remete az érzetek helyes felismerését tanítja; mi is az érzetek helyes felismerését tanítjuk. Ilyeténképpen mi a különbség, mi az eltérés, mi a változtatás Gótama remete véleménye és a miénk között, tiszteletreméltó urak, akár a tanok tanításában, akár az életszabályok megszabásában?

Ekkor a szerzetesek a más nézeteket valló remeték beszédére sem igenlő választ nem adtak, sem elutasító választ nem adtak, hanem igenlő válasz nélkül és elutasító válasz nélkül felálltak ülőhelyükről, és eltávoztak:

– A Magasztostól fogjuk megtudakolni, mi a helyzet ebben a kérdésben – határoztak.

Ezután a szerzetesek bejárták Szávatthit alamizsnáért, majd az étel elfogyasztása után visszatértek alamizsnagyűjtő útjukról, és a Magasztos elé járultak. Elébe járulva, üdvözölték a Magasztost, és leültek előtte. Előtte ülve, így szóltak a Magasztoshoz a szerzetesek:

– Urunk, ma reggel felöltöztünk, magunkra öltöttük felsőruhánkat, fogtuk alamizsnagyűjtő szilkénket, és elindultunk Szávathiba alamizsnáért. Ekkor azonban ez a gondolatunk támadt: „Túlságosan korán van még alamizsnagyűjtő útra indulni Szávathiba. Jobb lesz, ha inkább a más nézeteket valló remeték szállását keressük fel.” Ekkor a más nézeteket valló remeték szállását kerestük fel. Odaérve, üdvözetet váltottunk azokkal a más nézeteket valló remetékkel, és illendő üdvözlő szavak után leültünk velük szemben. Amikor leültünk velük szemben, a más nézeteket valló remeték így szóltak hozzánk : „A tiszteletreméltó Gótama remete az élvezetek helyes felismerését tanítja; mi is az élvezetek helyes felismerését tanítjuk. A tiszteletreméltó Gótama remete az alakok helyes felismerését tanítja; mi is az alakok helyes felismerését tanítjuk. A tiszteletreméltó Gótama remete az érzetek helyes felismerését tanítja; mi is az érzetek helyes felismerését tanítjuk. Ilyeténképpen mi a különbség, mi az eltérés, mi a változtatás Gótama remete véleménye és a miénk között, tiszteletreméltó urak, akár a tanok tanításában, akár az életszabályok szabályozásában?” Ekkor mi a más nézeteket valló remeték beszédére sem igenlő választ nem adtunk, sem elutasító választ nem adtunk, hanem igenlő válasz nélkül és elutasító válasz nélkül felálltunk ülőhelyünkről, és eltávoztunk. „A Magasztostól fogjuk megtudakolni, mi a helyzet ebben a kérdésben” – így határoztunk.

– Szerzetesek, a más nézeteket valló remeték beszédére így kellett volna válaszolnotok :

„Tiszteletreméltó urak, miben áll az élvezetek gyönyörúsége, nyomorúsága, és a menekvés tőlük? Miben áll az alakok gyönyörúsége, nyomorúsága, és a menekvés tőlük? Miben áll az érzetek gyönyörúsége, nyomorúsága, és a menekvés tőlük?” Ha ezt kérdeztétek volna, szerzetesek, akkor a más nézeteket valló remeték nem tudtak volna válaszolni, és zavarba jöttek volna. Miért? Azért, mert ez túlhaladja ismereteiket. Szerzetesek, nem látok senkit a halhatatlanok és halandók között, az egész teremtett világban, sem remetét, sem papot, sem istent, sem embert, aki e kérdésekre kielégítő felelettel tudna szolgálni, csupán a Beérkezett, vagy a Beérkezett tanítványai, vagy aki tőlük hallotta.

Miben áll az élvezetek gyönyörúsége, szerzetesek? Ötféle élvezet létezik, szerzetesek. Mi ez az öt? A szemmel érzékelt kívánatos, kellemes, élvezetes, gyönyörködtető, csábos, elragadó alakok. A füllel érzékelt kívánatos, kellemes, élvezetes, gyönyörködtető, csábos, elragadó hangok. Az orral érzékelt kívánatos, kellemes, élvezetes, gyönyörködtető, csábos, elragadó szagok. A nyelvvel érzékelt kívánatos, kellemes, élvezetes, gyönyörködtető, csábos, elragadó ízek. A testtel érzékelt kívánatos, kellemes, élvezetes, gyönyörködtető, csábos, elragadó tapintások. Ez az ötféle élvezet létezik, szerzetesek. Az élvezetek gyönyörúsége abban a boldogságban és örömben áll, amely ennek az ötféle élvezetnek a nyomán támad.

És miben áll az élvezetek nyomorúsága, szerzetesek? Ha egy tisztos családból származó ember valamilyen foglalkozással tartja fenn magát, mint írnok, tisztartó, számvevő, földműves, kereskedő, állattenyésztő, katona, királyi tisztviselő, vagy bármi más foglalkozás folytatója, akkor ki van téve a hidegnek, ki van téve a hőségnek; legyek és darazsak csípése, kígyók és férgek csípése gyötri, szél és

perzselő napsütés kínozza, éhség és szomjúság epeszi. Ez az élvezetek nyomorúsága, a szenvedésnek ebben a létben megvalósuló láncolata, amelynek oka az élvezet, gyökere az élvezet, fenntartója az élvezet, és újabb élvezetek gerjesztője lesz.

És ha ez a tisztas családból származó ember így fáradozik, iparkodik, töri magát, és mégsem tudja megszerezni a kívánt javakat, akkor elkeseredik, emészti magát, bánkódik, mellét veri, kétségbeesik: „Hiábavaló volt a fáradozásom, eredménytelen maradt az iparkodásom!” Ez az élvezetek nyomorúsága, a szenvedésnek ebben a létben megvalósuló láncolata, amelynek oka az élvezet, gyökere az élvezet, fenntartója az élvezet, és újabb élvezetek gerjesztője lesz.

És ha ez a tisztas családból származó ember így fáradozik, iparkodik, töri magát, és megszerzi a kívánt javakat, akkor ezeknek a javaknak a megőrzése és felhasználása szenvedést és keserűséget okoz neki : „Nehogy javaimat a királyok elragadják, tolvajok ellopják, tűz eleméssze, víz elsodorja, gonosz rokonok elorozzák!” És hiába őrzi és védi javait, a királyok elragadják, tolvajok ellopják, tűz elemészti, víz elsodorja, gonosz rokonok elorozzák. Ekkor elkeseredik, emészti magát, bánkódik, mellét veri, kétségbeesik: „Amim volt, most nincs!” Ez az élvezetek nyomorúsága [stb.].

Továbbá, szerzetesek, élvezetek miatt, élvezetek okából, élvezetek céljából, élvezetek érdekében viszálykodnak királyok királyokkal, viszálykodnak harcosok harcosokkal, viszálykodnak papok papokkal, viszálykodnak családapák családapákkal, viszálykodik anya a fiával, viszálykodik fiú az anyjával, viszálykodik apa a fiával, viszálykodik fiú az apjával, viszálykodik testvér a testvérral, viszálykodik fivér a nővérral, viszálykodik nővér a fivérral, viszálykodik barát a barátjával. És így viszályba, vitába, tusára kelve, ököllel támadnak egymásra, kövekkel támadnak egymásra, bottal támadnak egymásra, fegyverrel támadnak egymásra. [...] És kardot és pajzsot ragadnak, íjjal és tegezettel övezik fel magukat, csatába rohannak, nyilak és gerelyek repülnek, kardok villognak. És nyíllal döfik át egymást, gerellyel döfik át egymást, és égő anyaggal öntik le és hajítófegyverrel dobják meg egymást, és karddal széthasítják egymás fejét. És végül halált vagy halálos fájdalmakat szenvednek. Ez az élvezetek nyomorúsága [stb.].

Továbbá, szerzetesek, élvezetek miatt, élvezetek okából, élvezetek céljából, élvezetek érdekében szegnek szerződést, fosztogatnak, rabolnak, vetnek cselt, környékezik meg más feleségét. Az ilyen embert azután a királyok elfogatják, és különböző büntetésekkel sújtják: korbáccsal verik, bottal verik, vesszővel verik, leváogatják a kezüket, leváogatják a lábukat, leváogatják kezüket és lábukat, leváogatják a fülüket, leváogatják az orrukat, leváogatják fülüket és orrukat, [...] forró olajjal öntik le, kutyákkal tépetik szét, elevenen karóba húzatják, karddal lefejeztetik. És ezek így végül halált vagy halálos fájdalmakat szenvednek. Ez az élvezetek nyomorúsága [stb.].

Továbbá, szerzetesek, élvezetek miatt, élvezetek okából, élvezetek céljából, élvezetek érdekében

vétkeznek testtel, vétkeznek beszéddel, vétkeznek gondolattal. És mivel vétkeztek testtel, vétkeztek beszéddel, vétkeztek gondolattal, testük pusztulása után, haláluk után mélyre buknak, rossz útra, nyomorúságba, pokolba kerülnek. Ez az élvezetek nyomorúsága [stb.].

És miben áll a menekvés az élvezetektől, szerzetesek? Az élvezetek kapcsán a kéjeket és szenvedélyeket féken tartani, a kéjekről és szenvedélyekről lemondani, ebben áll a menekvés az élvezetektől, szerzetesek.

Szerzetesek, nincs rá példa, hogy egy remete vagy pap, ha nem ismerte fel helyesen az élvezetek gyönyörűségét mint gyönyörűséget, nyomorúságukat mint nyomorúságot, a menekvést tőlük mint menekvést, enélkül akár saját maga tisztába kerülhetne az élvezetekkel, akár másokat hozzásegíthetne ahhoz, hogy tanítása nyomán tisztába kerüljenek az élvezetekkel. Arra viszont van példa, hogy ha egy remete vagy pap helyesen felismerte az élvezetek gyönyörűségét mint gyönyörűséget, nyomorúságukat mint nyomorúságot, a menekvést tőlük mint menekvést, akkor akár saját maga tisztába kerülhet az élvezetekkel, akár másokat hozzásegíthet ahhoz, hogy tanítása nyomán tisztába kerüljenek az élvezetekkel. Miben áll az alak gyönyörűsége, szerzetesek? Például egy nemesúr leánya, vagy egy pap leánya, vagy egy polgár leánya, tizenöt vagy tizenhat éves korú, nem túl magas és nem túl alacsony termetű, nem túl sovány és nem túl kövér, nem túl sötét bőrű és nem túl sápadt, ugyebár, szerzetesek, ebben a korában szépsége és bája teljében van?

– Úgy van, urunk.

– Szerzetesek, az alak gyönyörűsége abban a boldogságban és örömben áll, amely ennek a szépségnek és bájnak a nyomán támad.

És miben áll az alak nyomorúsága, szerzetesek? Ha ugyanezt a nővért idő múltával, nyolcvanéves, vagy kilencvenéves, vagy százéves korában látnátok, összeaszottan, kétrét görnyedve, roskatagon, botra támaszkodva, reszketegen botorkálva, sorvadtan, fonnyadtan, fogatlanul, megöszülve, kihullott hajjal, remegő fejjel, ráncosan, bőrén foltokkal – nemde, azt gondolnátok, szerzetesek: „Aki valaha szép és bájos volt, annak szépsége eltűnt, és nyomorúság lépett helyére?”

– Úgy van, urunk.

– Ebben áll az alak nyomorúsága, szerzetesek.

Továbbá, szerzetesek, ha ugyanezt a nővért nagybetegen, kínlódva, szenvedve, saját vizeletében és ürülékében fetrengve látnátok, amint mások emelik, mások látják el – nemde, azt gondolnátok, szerzetesek : „Aki valaha szép és bájos volt, annak szépsége eltűnt, és nyomorúság lépett helyére?”

– Úgy van, urunk.

– Ebben áll az alak nyomorúsága, szerzetesek.

Továbbá, szerzetesek, ha ugyanezt a nővért holtan látnátok a földön, mint egynapos, vagy kétnapos, vagy háromnapos hullát, felpuffedve, megkékülve, oszlásnak indulva, [...] vagy amint varjak tépdesik, vagy hollók tépdesik, vagy keselyűk tépdesik, vagy kutyák szaggatják, vagy sakálok szaggatják, vagy mindenféle férgek rágják, [...] vagy amint csontvázán hús, vér és inak tapadnak, vagy vérfoltos csontvázáról lefoszlott a hús és inak fedik, vagy hústalan és vértelen csontvázat inak tartják össze, vagy az inak is lefoszlottak csontvázáról, és a csontváz szanaszét hullott, itt egy kézfej csontja, ott egy lábfej csontja, amott egy lábszárcsont, ott egy combsont, ott a medencecsont, ott a gerinc, ott a koponya – nemde, azt gondolnátok, szerzetesek : „Aki valaha szép és bájos volt, annak szépsége eltűnt, és nyomorúság lépett helyére?”

– Úgy van, urunk.

– Ebben áll az alak nyomorúsága, szerzetesek.

És miben áll a menekvés az alaktól, szerzetesek? Az alak kapcsán a kéjeket és szenvedélyeket féken tartani, a kéjekről és szenvedélyekről lemondani, ebben áll a menekvés az alaktól, szerzetesek.

Szerzetesek, nincs rá példa, hogy egy remete vagy pap, ha nem ismerte fel helyesen az alak gyönyörűségét... [stb.].

Miben áll az érzetek gyönyörűsége, szerzetesek? Például egy szerzetes minden vágytól távol, minden bajtól távol, eltávolodása szülte, elmélkedve elgondolkozó, boldog örömben az első révület (-.. második révület, -.. harmadik révület, -.. negyedik révület) állapotába jut, és abban marad. Miközben ez a szerzetes minden vágytól távol, minden bajtól távol, eltávolodása szülte, elmélkedve elgondolkozó, boldog örömben az első (-.. második, -.. harmadik, -.. negyedik) révület állapotába jut, és abban marad, aközben nincs olyan gondolata, amellyel önmagát bántaná, nincs olyan gondolata, amellyel másokat bántana, nincs olyan gondolata, amellyel mindkettőt bántaná. Eközben tehát a nem bántás érzetét érzi. A nem bántás érzetét nevezem az érzetek gyönyörűségének, szerzetesek.

És miben áll az érzetek nyomorúsága, szerzetesek? Az érzetek elmúlók, fájdalommal teljesek, tűnékenyek; ebben áll az érzetek nyomorúsága, szerzetesek. És miben áll a menekvés az érzetektől, szerzetesek? Az érzetek kapcsán a kéjeket és szenvedélyeket féken tartani, a kéjekről és szenvedélyekről lemondani, ebben áll a menekvés az érzetektől, szerzetesek.

Szerzetesek, nincs rá példa, hogy egy remete vagy pap, ha nem ismerte fel helyesen az érzetek gyönyörűségét mint gyönyörűséget, nyomorúságukat mint nyomorúságot, a menekvést tőlük mint

menekvést, enélkül akár saját maga tisztába kerülhet az érzetekkel, akár másokat hozzásegíthetne ahhoz, hogy tanítása nyomán tisztába kerüljenek az érzetekkel. Arra viszont van példa, hogy ha egy remete vagy pap helyesen felismerte az érzetek gyönyörűségét mint gyönyörűséget, nyomorúságukat mint nyomorúságot, a menekvést tőlük mint menekvést, akkor akár saját maga tisztába kerülhet az érzetekkel, akár másokat hozzásegíthet ahhoz, hogy tanítása nyomán tisztába kerüljenek az érzetekkel.

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek örömmel és elégedetten hallgatták a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 13](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:09 PM

MN 13 Mahā-dukkhakkhandha Sutta – A tengernyi szenvedés

Fordította: A páli fordító csoport

MN 13, PTS M I 83

Így hallottam:

Egy alkalommal a Magasztos Szávatthiban, a Dzséta-ligetben Anáthapindika parkjában tartózkodott. Egyik reggel számos szerzetes, miután felöltözött, vette szilkéjét és felsőruháját, elindult Szávatthiba alamizsnáért. De aztán úgy gondolták, hogy túl korán van még ehhez. Elhatározták hát, hogy felkeresik a máshitű vándoraszkréták parkját. Odaérve hozzájuk, barátságosan üdvözölték egymást, baráti és udvarias szavakat váltottak, majd oldalt leültek. Amikor elhelyezkedtek, a máshitűek így szóltak hozzájuk:

– Testvérek, Gótama törekvő a vágyak, a testek és az érzetek megértésére tanít – a mi tanításunk is erről szól. Hát akkor miben különleges, miben több és miben különbözik Gótama törekvő tőlünk? Miben más a tanítása és útmutatása?

A szerzetesek a máshitűek beszédét nem helyeselték, de nem is tiltakoztak, hanem ültükből felkeltek és elindultak, mondván „A Magasztostól fogjuk megtudakolni a dolgot.”

Bejárták Szávatthit alamizsnáért, majd az étkezés után, az alamizsnagyűjtésből visszatérve elmentek a Magasztoshoz, üdvözölték, oldalt leültek, és elmesélték neki mindezt.

– Szerzetesek, a máshitű vándoraszkréták kérdéseire válaszul ezt lehetne kérdezni: „A vágyak, a testek és az érzetek milyen élvezettel és milyen nyomorúsággal járnak? És hogyan lehet elszakadni tőlük?” Ezt nem tudnák megmagyarázni, ráadásul bosszankodnának is. És miért? Mert nem érnek fel hozzá. Ezen a világon, az istenekkel, Márával, Brahmával együtt, az emberiségben a törekvőkkel és bráhmanákkal együtt, istenestül-emberestül nem látok senkit, aki e kérdések magyarázatával örvendeztetni a szívét, kivéve a Táthágatát vagy a tanítványát, vagy aki tőlük hallotta.

Nos, milyen élvezet fakad a vágyakból, szerzetesek? A vágyak öt szálból fonódnak. Mi ez az öt? A látással, hallással, szaglással, ízleléssel és tapintással megismerhető, vágyott, kívánatos, kellemes, jóleső, élvezetes, gyönyörködtető formák, hangok, szagok, ízek és érintések – ebből az öt szálból fonódnak a vágyak. A vágyakból fakadó élvezet az a boldogság és derű, amely a vágyaknak eme öt szálaból származva keletkezik.

És miért nyomorúságosak a vágyak, szerzetesek? Lám, akármilyen szakmából is él egy derék ember – számvevő, számtartó, hivatalnok, szántóvető, kereskedő, gulyás, íjász, királyi testőr, vagy más – ki

van téve a hidegnek és a hőségnek; böglyök, szúnyogok, szél, tűző nap, csúszómászók gyötrik, éhség és szomj kínozza.

Ez is a vágyak megtapasztalható nyomorúsága; tengernyi szenvedés, melynek oka a vágy, forrása a vágy, alapja a vágy – és maga is vágyak forrása.

És az a derék ember hiába töri magát, szorgoskodik, igyekszik, nem jut hozzá a vágyott javakhoz. Kesereg, gyötrődik, siránkozik, mellét verve zokog, teljesen összeomlik: „ó jaj, hiába töröm magam, igyekezetem haszontalan!”

Ez is a vágyak megtapasztalható nyomorúsága; tengernyi szenvedés, melynek oka a vágy, forrása a vágy, alapja a vágy – és maga is vágyak forrása.

Ha az a derék ember töri magát, szorgoskodik, igyekszik, és hozzájut a vágyott javakhoz, akkor viszont a megóvásuk okoz neki szenvedést és gondot: „nehogy elvegyék a javaim a hatalmasok, ellopják a tolvajok, eleméssze a tűz, elsodorja a víz, elvegyék szívtelen örököseim!”¹ És hiába óvja-védi javait, elveszik a hatalmasok vagy ellopják a tolvajok, elemésztí a tűz, elsodorja a víz, elveszik szívtelen örökösei. Kesereg, gyötrődik, siránkozik, mellét verve zokog, teljesen összeomlik: „még amim volt, az sincs már meg!”

Ez is a vágyak megtapasztalható nyomorúsága; tengernyi szenvedés, melynek oka a vágy, forrása a vágy, alapja a vágy – és maga is vágyak forrása.

És ugyanez a helyzet, amikor vitába keverednek a hatalmasok a hatalmasokkal, nemesek a nemesekkel, bráhmánák a bráhmánákkal, közemberek a közemberekkel, anya a fiával, fiú az anyjával, apa a fiával, fiú az apjával, fivér a fivérével, fivér a nővérével, nővér a fivérével, barát a barátjával. A veszekedés, viszály, vita hevében kézzel, sárral, bottal vagy akár fegyverrel mennek egymásnak. Akár meg is halhatnak vagy halálos kínokat szenvednek.

Ez is a vágyak megtapasztalható nyomorúsága; tengernyi szenvedés, melynek oka a vágy, forrása a vágy, alapja a vágy – és maga is vágyak forrása.

És ugyanez a helyzet, amikor kardot és pajzsot ragadva, íjászfelszerelést magukra szíjazva, kétfelől felsorakozva, szálló nyilak és dárdák, villogó kardok közepette belevetik magukat a csatába. Nyíllal és dárdával döfik át a másikat, karddal levágják a fejét. Akár meg is halhatnak vagy halálos kínokat szenvednek.

Ez is a vágyak megtapasztalható nyomorúsága; tengernyi szenvedés, melynek oka a vágy, forrása a vágy, alapja a vágy – és maga is vágyak forrása.

És ugyanez a helyzet, amikor az oldalukon új szövetségesek² is belevetik magukat a csatába. Nyíllal és dárdával döfik át a másikat, trágyával beszórják, túlsúllyal lenyomják és karddal levágják a fejét. Akár meg is halhatnak vagy halálos kínokat szenvednek.

Ez is a vágyak megtapasztalható nyomorúsága; tengernyi szenvedés, melynek oka a vágy, forrása a vágy, alapja a vágy – és maga is vágyak forrása.

És ugyanez a helyzet, amikor megszegik a szövetséget, fosztogatnak, rabolnak, csapdát állítanak egymásnak, bemennek a más asszonyához. Az illetőt aztán a királyok megfogják és elítélik, hogy bűnhődjék: megkorbácsoltatják, megvesszőztatják, megbotoztatják; kezét, lábát, vagy mindkettőt, fülét, orrát, vagy mindkettőt levágják; apránként aprítják, megskalpolják, felvágják a száját, izzó koszorút tesznek a fejére, megperzselik a kezét, darócba öltöztetik, háncsruhába bújtatják, antilopbőrt húznak rá³, horogra akasztják, húsából darabokat metszenek ki, fűrészszel vagdalják, kerékbe törik, péppé verik, forró olajjal locsolják, kutyákkal marcangoltatják szét, elevenen karóba húzzák, karddal a fejét levágják.⁴ Meghalnak vagy halálos kínokat szenvednek.

Ez is a vágyak megtapasztalható nyomorúsága; tengernyi szenvedés, melynek oka a vágy, forrása a vágy, alapja a vágy – és maga is vágyak forrása.

És ugyanez a helyzet, amikor testükkel, szavukkal és elméjükkel rosszat cselekszenek; így aztán a test szétesésével, a halál után aláhullanak, rossz sorsra, romlásra, kárhozatra jutnak.

Ez pedig a vágyak halál utáni nyomorúsága; tengernyi szenvedés, melynek oka a vágy, forrása a vágy, alapja a vágy – és maga is vágyak forrása.

És hogyan lehet a vágyaktól elszakadni, szerzetesek? A vágyak iránti sóvárgás és szenvedély megszelídítése és elhagyása révén.

Ha egy törekvő vagy bráhmna nem érti meg mindezt – hogy a valóságban ebben áll a vágyak élvezete, nyomorúsága és az elszakadás tőlük –, akkor képtelenség, hogy teljes mélységében megértse a vágyakat. És persze az is képtelenség, hogy valaki mást ráébresszen a vágyak mibenlétére, aki aztán teljes mélységében megérthetné azokat.

Ha egy törekvő vagy bráhmna megérti mindezt – hogy a valóságban ebben áll a vágyak élvezete, nyomorúsága és az elszakadás tőlük –, akkor lehetséges, hogy teljes mélységében megértse a vágyakat. És persze az is lehetséges, hogy valaki mást ráébresszen a vágyak mibenlétére, aki aztán teljes mélységében megértheti azokat.

És milyen élvezet fakad a testekből, szerzetesek? Egy nemes, bráhmna vagy közember tizenöt-

tizenhat év körüli lánya, aki nem túl magas, nem túl alacsony, nem túl sovány, nem túl kövér, nem túl sötét bőrű és nem is túl sápadt – ugye ebben a korában a legszebb és a legragyogóbb?

– Igen, Uram.

– Ez a testekből fakadó élvezet: az a boldogság és derű, amely e ragyogó szépségből származva keletkezik.

– És miért nyomorúságosak a testek, szerzetesek? Ha valaki ugyanőt később, nyolcvan, kilencven, százéves körüli néniként látja, akkor már vénséges vén, kétrét görbedt, hajlott, botra támaszkodik, reszketegen jár, mindene fáj, oda a fiatalsága, foga csorba, haja ősz, lenyírva, ⁵ feje kopasz, bőre ráncos és foltos. Mit gondoltok, ugye eltűnt a hajdani ragyogó szépség és megjelent a nyomorúság?

– Igen, Uram.

– Ezért nyomorúságosak a testek.

És aztán valaki látja ugyanezt a nénit, amikor már nagybeteg, szenved, kínlódik, saját vizeletében és szennyében ázva fekszik, mások támogatják fel, mások fektetik le. Mit gondoltok, ugye eltűnt a hajdani ragyogó szépség és megjelent a nyomorúság?

– Igen, Uram.

– Ezért nyomorúságosak a testek.

És aztán valaki látja ugyanezt a nénit, amikor egy-, két- vagy háromnapos holttestét kivetették a halottkivevő helyre; felfúvódott, szederjes, oszlásnak indult. Mit gondoltok, ugye eltűnt a hajdani ragyogó szépség és megjelent a nyomorúság?

– Igen, Uram.

– Ezért nyomorúságosak a testek.

És aztán valaki látja ugyanezt a nénit, amikor holttestét kivetették a halottkivevő helyre; varjak, kányák, keselyűk, marabuk, kutyák, tigrisek, párducok, sakálok és különféle állatok marcangolják. Mit gondoltok, ugye eltűnt a hajdani ragyogó szépség és megjelent a nyomorúság?

– Igen, Uram.

– Ezért nyomorúságosak a testek.

És aztán valaki látja ugyanezt a nénit a halottkivevő helyen, amikor csontvázán még ott a hús és a vér; csontváza hústalan és véres; csupasz csontvázat az inak tartják össze; végül csontjai szerteszt hullottak – máshol a kéz, máshol a láb, a bokacsont, a csípő, a combcsont, a keresztcsont, a bordák, a hátcsigolyák, a lapocka, a nyakcsigolyák, az állkapocs, az arccsont és a koponya. Mit gondoltok, ugye eltűnt a hajdani ragyogó szépség és megjelent a nyomorúság?

– Igen, Uram.

– Ezért nyomorúságosak a testek.

És aztán valaki látja ugyanezt a nénit a halottkivevő helyen, amikor kagylóhéj színűre fehéredtek a csontjai; esztendős csontjait halomba rakták; korhadó csontjai elporladtak. Mit gondoltok, ugye eltűnt a hajdani ragyogó szépség és megjelent a nyomorúság?

– Igen, Uram.

– Ezért nyomorúságosak a testek.

És hogyan lehet a testektől elszakadni, szerzetesek? A testek iránti sóvárgás és szenvedély megszelídítése és elhagyása révén.

Ha egy törekvő vagy bráhmána nem érti meg mindezt – hogy a valóságban ebben áll a testek élvezete, nyomorúsága és az elszakadás tőlük –, akkor képtelenség, hogy teljes mélységében megértse a testeket. És persze az is képtelenség, hogy valaki mást ráébresszen a testek mibenlétére, aki aztán teljes mélységében megérthetné azokat.

Ha egy törekvő vagy bráhmána megérti mindezt – hogy a valóságban ebben áll a testek élvezete, nyomorúsága és az elszakadás tőlük –, akkor lehetséges, hogy teljes mélységében megértse a testeket. És persze az is lehetséges, hogy valaki mást ráébresszen a testek mibenlétére, aki aztán teljes mélységében megértheti azokat.

És milyen élvezet fakad az érzetektől, szerzetesek? Nos, egy szerzetes, távol a vágyaktól, távol a nem üdvös minőségektől eléri az elemzéssel és fontolgatással kísért, az eltávolodásból eredő, örömtől boldog első elmélyedést, és abban időzik. Olyankor nem gondol a saját bajára, sem a máséra, sem a közös bajokra: a sérthetlenség érzete tölti el. Bizony mondom én, az érzetektől fakadó élvezetek között ez a sérthetlenség a legkitűnőbb.

Miután lecsendesült az elemzés és fontolgatás, eléri a belső, letisztult derűt, az elme összpontosulását, az elemzés és fontolgatás nélküli, számádhiból születő, örömtől boldog második elmélyedést és abban időzik. Az öröm iránti sóvárgástól is [megszabadulva], egykedvű, tudatosan

figyelmes állapotba kerül. Testével pedig azt a boldogságot érzi, amiről a nemesek azt mondják, hogy „az egykedvű és tudatos ember a boldogságban időzik” – így eléri a harmadik elmélyedést és abban időzik. Miután a boldogságot és a fájdalmat is elhagyja, a derű és a ború pedig már korábban eltűnt, eléri a fájdalomtól és boldogságtól mentes negyedik elmélyedést, az egykedvűség és a tudatosság tisztaságát, és abban időzik. E három elmélyedésben sem gondol a saját bajára, a máséra sem, a közös bajokra sem: a sérthetlenség érzete tölti el. Bizony mondom én, az érzetektől fakadó élvezetek között ez a sérthetlenség a legkitűnőbb.

És miért nyomorúságosak az érzetek, szerzetesek? Mert mulandóak, szenvedésteliék és elkerülhetetlenül megváltoznak – ezért nyomorúságosak.

És hogyan lehet az érzetektől elszakadni, szerzetesek? Az érzetek iránti sóvárgás és szenvedély megszelídítése és elhagyása révén.

Ha egy törekvő vagy bráhmána nem érti meg mindezt – hogy a valóságban ebben áll az érzetek élvezete, nyomorúsága és az elszakadás tőlük –, akkor képtelenség, hogy teljes mélységében megértse az érzeteket. És persze az is képtelenség, hogy valaki mást ráébresszen az érzetek mibenlétére, aki aztán teljes mélységében megérthetné azokat.

Ha egy törekvő vagy bráhmána megérti mindezt – hogy a valóságban ebben áll az érzetek élvezete, nyomorúsága és az elszakadás tőlük –, akkor lehetséges, hogy teljes mélységében megértse az érzeteket. És persze az is lehetséges, hogy valaki mást ráébresszen az érzetek mibenlétére, aki aztán teljes mélységében megértheti azokat.

Ezt mondta a Magasztos. A szerzetesek pedig lelkesen üdvözölték a Magasztos szavait.

-
1. Nem halál utáni öröklésről van szó, hanem amikor a fiúk önálló családot alapítottak, akkor volt szokás felosztani az apai tulajdont. [↩](#)
 2. Az addāvalepanā szó szerint: „nedves kenőcsű segítők”, feltehetőleg a frissen felvitt harci színekre utal. [↩](#)
 3. Ez utóbbiak vagy megcsúfolásra szolgáltak, vagy egyfajta kényszerremeteséget jelenthetnek. [↩](#)
 4. A kíntásfajták többségének jelentése teljesen bizonytalan. [↩](#)
 5. Az özvegyasszonyoknak le kellett nyírni a hajukat. [↩](#)

Forrás: [MN 13](#), páli

Szerzői jogok: A páli fordító csoport, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: August 26, 2012, at 10:06 AM

MN 14 Cūḷa-dukkhakkhandha Sutta – A szenvedések láncolata (rövidebb beszéd)

Fordította: Vekerdi József

MN 14, PTS M I 91

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szakka-földön, Kapilavatthuban, a Fügefa-ligetben tartózkodott. Itt a Szakka-nemzetségbeli Mahánáma felkereste a Magasztost. Odaérve, üdvözölte a Magasztost, és leült előtte. Előtte ülve, így szólította meg a Magasztost a Szakka-nemzetségbeli Mahánáma:

– Uram, régóta elfogadom a Tant, ahogyan a Magasztos hirdeti : „A mohóság az elme gyötrelme, a gyűlölet az elme gyötrelme, a tévedés az elme gyötrelme.” Ám noha elfogadom a Tant, ahogyan a Magasztos hirdeti: „A mohóság az elme gyötrelme, a gyűlölet az elme gyötrelme, a tévedés az elme gyötrelme”, mégis olykor mohóság keríti hatalmába elmémet, gyűlölet keríti hatalmába elmémet, tévedés keríti hatalmába elmémet. Emiatt ezen töprengek, uram: vajon mi az, amitől még nem szabadult meg a lelkem, hogy olykor mohóság keríti hatalmába elmémet, gyűlölet keríti hatalmába elmémet, tévedés keríti hatalmába elmémet?

– Éppen ez az, Mahánáma, amitől még nem szabadult meg a lelked, hogy tudniillik olykor mohóság keríti hatalmába elmédet, gyűlölet keríti hatalmába elmédet, tévedés keríti hatalmába elmédet. Mert ha ettől megszabadult volna a lelked, Mahánáma, nem laknál többé házadban, nem gyönyörködnél az élvezetekben. De mivel ettől még nem szabadult meg a lelked, azért laksz házadban, és gyönyörködsz az élvezetekben.

Ha egy nemes tanítvány felismeri és belátja a valóságot: „Az élvezetek rövid gyönyörűséget nyújtanak, sok szenvedést, sok gyötrelmet okoznak, túlteng bennük a nyomorúság”, ám az élvezeteken kívül, a káros dolgokon kívül nem talál örömet és boldogságot, vagy valami jobbat ezeknél, akkor még mindig nem mondott végleg búcsút az élvezeteknek. De ha egy nemes tanítvány felismeri és belátja a valóságot : „Az élvezetek rövid gyönyörűséget nyújtanak, sok szenvedést, sok gyötrelmet okoznak, túlteng bennük a nyomorúság”, és az élvezeteken kívül, a káros dolgokon kívül más örömet és boldogságot talál, vagy valami jobbat ezeknél, akkor végleg búcsút mondott az élvezeteknek, Mahánáma.

Egy alkalommal, Mahánáma, Rádzsagahában tartózkodtam, a Keselyűcsúcs-hegyen. Ez idő tájt az Iszigili-hegy lejtőjén, a Feketekő-sziklánál, nagyszámú dzsaina szerzetes folytatott önsanyargatást

olyan módon, hogy lemondtak az ülésről, szüntelenül álltak, és ezáltal súlyos, kínos, gyötrő fájdalmat szenvedtek. Egyik este, miután befejeztem elmélkedésemet, felálltam, és felkerestem azokat a dzsaina szerzeteseket az Iszigili-hegy lejtőjén, a Feketekő-sziklánál. Odaérve, így szólítottam meg a szerzeteseket:

– Dzsaina szerzetes testvérek, miért folytattok önsanyargatást olyan módon, hogy lemondtok az ülésről, szüntelenül álltok, és ezáltal súlyos, kínos, gyötrő fájdalmat szenvedtek?

A dzsaina szerzetesek így válaszoltak szavaimra:

– Testvér, Náthaputta szerzetes mindent tud, mindent ismer, maradéktalan tudás és ismeret birtokosának vallja magát : „Akár járok, akár állok, akár alszom, akár ébren vagyok, állandóan teljes tudás és ismeret birtokában vagyok.” Márpedig ő mondta: „Szerzetesek, ti előzőleg bűnös cselekedeteket követtetek el, azokat ezzel a gyötrelmes önsanyargatással kell levezekelnetek. Minthogy a jelenben megzabolázzátok testeteket, megzabolázzátok beszédeteket, megzabolázzátok gondolataitokat, a jövőre vonatkozólag nem halmoztok fel bűnös cselekedeteket. Így tehát ha a régebbi cselekedeteket vezekléssel megsemmisítitek, új cselekedeteket pedig nem halmoztok fel, a jövőben nem érvényesül hatás. Ha a jövőben nem érvényesül hatás, a cselekedetek következménye is megsemmisül. Ha a cselekedetek következménye megsemmisül, a szenvedés is megsemmisül. Ha a szenvedés megsemmisül, az érzetek is megsemmisülnek. Ha az érzetek megsemmisülnek, minden szenvedés véget fog érni.” Ezzel mi egyetértünk, jónak látjuk, kielégít bennünket. E beszéd hallatára így válaszoltam azoknak a dzsaina szerzeteseknek:

– Dzsaina szerzetes testvérek, tudjátok-e: léteztetek-e korábban, vagy nem léteztetek?

– Nem tudjuk, testvér.

– Hát azt tudjátok-e, dzsaina szerzetes testvérek: elkövertetek-e korábban bűnös cselekedeteket, vagy nem követtetek el?

– Nem tudjuk, testvér.

– Hát azt tudjátok-e, dzsaina szerzetes testvérek: ilyen és ilyen bűnös cselekedetet követtetek el?

– Nem tudjuk, testvér.

– Hát azt tudjátok-e, dzsaina szerzetes testvérek: ennyi és ennyi szenvedésnek végére értetek, ennyi és ennyi szenvedésnek még végére kell érnetek, s ha ennyi és ennyi szenvedés véget ér, minden szenvedés véget fog érni?

– Nem tudjuk, testvér.

– Hát azt tudjátok-e, dzsaina szerzetes testvérek: hogyan lehet a jelen életben a káros dolgoktól megszabadulni, és az üdvös dolgokat elérni?

– Nem tudjuk, testvér.

– Tehát, dzsaina szerzetes testvérek, ti nem tudjátok: léteztetek-e korábban, vagy nem léteztetek? [stb.] Ha pedig ez így van, akkor a dzsaina szerzetesek bizonyára azok közül az egykori kegyetlen, véres kezű gonosztevők közül kerülnek ki, akik ismét emberek között születtek újjá?

– Gótama testvér, nem lehet boldogság árán nyerni el a boldogságot; szenvedés árán lehet elnyerni a boldogságot. Ha boldogság árán lehetne elnyerni a boldogságot, akkor Széníja Bimbiszára, Magadba királya nyerné el a boldogságot, mert Széníja Bimbiszára, Magadba királya boldogabban él, mint a tiszteletreméltó Gótama.

– A tiszteletreméltó dzsaina szerzetesek elhamarkodott és meggondolatlan szót szoltak, amikor ezt mondták : „Gótama testvér, nem lehet boldogság árán nyerni el a boldogságot; szenvedés árán lehet elnyerni a boldogságot. Ha boldogság árán lehetne elnyerni a boldogságot, akkor Széníja Bimbiszára, Magadba királya, nyerné el a boldogságot, mert Széníja Bimbiszára, Magadba királya, boldogabban él, mint a tiszteletreméltó Gótama.” Először ellenkérdést kellett volna hozzám intézni : A két tiszteletreméltó úr közül ki él boldogabban: Széníja Bimbiszára, Magadba királya, vagy a tiszteletreméltó Gótama?

– Igaz, Gótama testvér; elhamarkodott és meggondolatlan szót szoltunk, amikor ezt mondtuk : „Gótama testvér, nem lehet boldogság árán nyerni el a boldogságot [stb.]” Így állván a dolog, most csakugyan megkérdezzük a tiszteletreméltó Gótaurától: „A két tiszteletreméltó úr közül ki él boldogabban: Széníja Bimbiszára, Magadba királya, vagy a tiszteletreméltó Gótama?”

– Nos, dzsaina szerzetes testvérek, visszakérdezlek benneteket, s válaszoljatok legjobb belátásotok szerint. Mit gondoltok, dzsaina szerzetes testvérek: képes volna-e arra Széníja Bimbiszára, Magadba királya, hogy tökéletes boldogság állapotában töltsön el mozdulatlanul és szótlanul hét napot és éjszakát?

– Semmiképpen sem, testvér.

– Mit gondoltok, dzsaina szerzetes testvérek: képes volna-e arra Széníja Bimbiszára, Magadba királya, hogy tökéletes boldogság állapotában töltsön el mozdulatlanul és szótlanul hat napot és éjszakát, vagy öt napot és éjszakát, vagy négy napot és éjszakát, vagy három napot és éjszakát, vagy

két napot és éjszakát, vagy akár egyetlen napot és éjszakát?

– Semmiképpen sem, testvér.

– Én viszont, dzsaina szerzetes testvérek, képes vagyok arra, hogy tökéletes boldogság állapotában töltsék el mozdulatlanul és szótlánul egy teljes napot és éjszakát. Képes vagyok arra, hogy tökéletes boldogság állapotában töltsék el mozdulatlanul és szótlánul két napot és éjszakát, három napot és éjszakát, négy napot és éjszakát, öt napot és éjszakát, hat napot és éjszakát, hét napot és éjszakát. Nos, mit gondoltok, dzsaina szerzetes testvérek: így állván a dolog, ki él boldogabban: Széníja Bimbiszára, Magadha királya, vagy én?

– Így állván a dolog, a tiszteletreméltó Gótama boldogabban él Széníja Bimbiszáránál, Magadha királyánál.

Így beszélt a Magasztos. A Szakka-nemzetségbeli Mahánáma örömmel és elégedetten hallgatta a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 14](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: November 01, 2011, at 05:10 PM

MN 17 Vanapattha Sutta – Erdei remeteség

Fordította: Vekerdi József

MN 17, PTS M I 104

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávathi mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Itt a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Szerzetesek!

– Hallgatjuk, urunk – válaszolták a szerzetesek tisztelettudóan a Magasztosnak. A Magasztos így beszélt:

– Szerzetesek, feltárom előttetek az erdei remeteségben tartózkodás módját. Hallgassátok meg, fontoljátok meg jól; elmondom.

– Úgy lesz, urunk – válaszolták a szerzetesek tisztelettudóan a Magasztosnak. A Magasztos így beszélt:

– Szerzetesek, előfordul, hogy egy szerzetes erdei remeteségbe vonul el, és mialatt abban az erdei remeteségben tartózkodik, csapongó figyelme nem összpontosul, fegyelmezetlen gondolkozása nem fegyelmeződik, féktelen indulatai nem fékeződnek meg, az utolérhetetlen, páratlan nyugalmat nem éri el, és amire a remetének élete fenntartásához szüksége van: köntösre, alamizsnára, fekhelyre, betegség esetén orvosságra, abban csak szűkösen részesül. Szerzetesek, az ilyen szerzetes vegye fontolóra: „Én ebbe az erdei remeteségbe vonultam el, és itt tartózkodom. És mialatt ebben az erdei remeteségben tartózkodom, csapongó figyelmem nem összpontosult, fegyelmezetlen gondolkozásom nem fegyelmeződött, féktelen indulataim nem fékeződtek meg, az utolérhetetlen, páratlan nyugalmat nem értem el, és amire a remetének élete fenntartásához szüksége van: köntösre, alamizsnára, fekhelyre, betegség esetén orvosságra, abban csak szűkösen részesülök.” Szerzetesek, az ilyen szerzetes akár éjjel, akár nappal távozzék az erdei remeteségből, ne maradjon ott.

Az is előfordul szerzetesek, hogy egy szerzetes másik erdei remeteségbe vonul el, és ott tartózkodik. És mialatt abban az erdei remeteségben tartózkodik, csapongó figyelme nem összpontosul, fegyelmezetlen gondolkozása nem fegyelmeződik, féktelen indulatai nem fékeződnek meg, az utolérhetetlen, páratlan nyugalmat nem éri el, azonban amire a remetének élete fenntartásához szüksége van: köntösre, alamizsnára, fekhelyre, betegség esetén orvosságra, abban bőségesen

részesül. Szerzetesek, az ilyen szerzetes vegye fontolóra: „[...] Én nem köntös kedvéért távoztam otthonomból az otthontalanságba, nem alamizsna kedvéért távoztam otthonomból az otthontalanságba, nem fekhely kedvéért távoztam otthonomból az otthontalanságba, nem orvosság kedvéért távoztam otthonomból az otthontalanságba.” Szerzetesek, az ilyen szerzetes e számvetés után távozzék az erdei remeteségből, ne maradjon ott.

Viszont előfordul, szerzetesek, hogy egy szerzetes másik erdei remeteségbe vonul el, és ott tartózkodik. És mialatt ott tartózkodik, csapongó figyelme összpontosul, fegyelmezetlen gondolkozása fegyelmeződik, féktelen indulatai megfékeződnek, az utolérhetetlen, páratlan nyugalmat eléri, de amire a remetének élete fenntartásához szüksége van: köntösre, alamizsnára, fekhelyre, betegség esetén orvosságra, abban csak szűkösen részesül. Szerzetesek, az ilyen szerzetes vegye fontolóra: „Én ebbe az erdei remeteségbe vonultam el, és itt tartózkodom. És mialatt ebben az erdei remeteségben tartózkodom, csapongó figyelmem összpontosult, fegyelmezetlen gondolkozásom fegyelmeződött, féktelen indulataim megfékeződtek, az utolérhetetlen, páratlan nyugalmat elértem, de amire a remetének élete fenntartásához szüksége van: köntösre, alamizsnára, fekhelyre, betegség esetén orvosságra, abban csak szűkösen részesülök. Én azonban nem köntös kedvéért távoztam otthonomból az otthontalanságba, nem alamizsna kedvéért távoztam otthonomból az otthontalanságba, nem fekhely kedvéért távoztam otthonomból az otthontalanságba, nem orvosság kedvéért távoztam otthonomból az otthontalanságba.” Szerzetesek, az ilyen szerzetes e számvetés után maradjon ott az erdei remeteségben, ne távozzék.

Az is előfordul, szerzetesek, hogy egy szerzetes másik erdei remeteségbe vonul el, és ott tartózkodik. És mialatt ott tartózkodik, csapongó figyelme összpontosul, fegyelmezetlen gondolkozása fegyelmeződik, féktelen indulatai megfékeződnek, az utolérhetetlen, páratlan nyugalmat eléri, és amire a remetének élete fenntartásához szüksége van: köntösre, alamizsnára, fekhelyre, betegség esetén orvosságra, abban bőségesen részesül. [...] Az ilyen szerzetes élete fogytáig maradjon ott az erdei remeteségben, ne távozzék.

Az is előfordul, szerzetesek, hogy egy szerzetes egy falu (~ egy település, egy város, ~ egy tartomány, ~ egy személy) közelébe vonul el, és ott tartózkodik. És mialatt annak a falunak (~ településnek, ~ városnak, ~ tartománynak, ~ személynek) a közelében tartózkodik, csapongó figyelme nem összpontosul [stb.]. Szerzetesek, az ilyen szerzetes akár éjjel, akár nappal távozzék a falu [stb.] mellől, ne maradjon ott. Viszont előfordul, szerzetesek, hogy egy szerzetes másik falu (~ település, stb.) közelébe vonul el, és ott tartózkodik. És mialatt annak a falunak (~ településnek stb.) a közelében tartózkodik, csapongó figyelme összpontosul [stb.]. Szerzetesek, az ilyen szerzetes élete fogytáig maradjon ott annak a falunak [stb.] a közelében, ne távozzék.

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek örömmel és elégedetten hallgatták a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekardi József

Forrás: [MN 17](#), páli

Szerzői jogok: Vekardi József, 1989

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: November 01, 2011, at 05:11 PM

MN 19 Dvedhāvitakka Sutta – Kétféle gondolat

Fordította: Sándor Ildikó

MN 19, PTS M I 114

Hallottam, hogy egy alkalommal a Magasztos Szávatthiban tartózkodott, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kolostorában. Így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek!

– Igen, Urunk – válaszolták a szerzetesek.

A Magasztos folytatta:

– Szerzetesek, amikor még csak megvilágosodásra váró Bódhiszatta voltam, eszembe jutott: „Miért nem próbálom meg a gondolataimat kétfelé osztani? Egyfelől léteznek érzéki vágyakkal teli gondolatok, ellenséges érzéssel teli gondolatok és ártó érzéssel teli gondolatok, másfelől léteznek lemondással áthatott gondolatok, jóindulattal áthatott gondolatok és nem ártó érzéssel áthatott gondolatok.

És ebben az összeszedett, lelkes és eltökélt állapotban maradvam¹, érzéki vágyakkal teli gondolatok keletkeztek bennem. Észleltem ezt: 'Érzéki vágyakkal teli gondolatok keletkeztek bennem; és ez szenvedést okoz nekem vagy szenvedést okoz másoknak vagy szenvedést okoz mindnyájunknak. Ez akadályozza a tisztánlátást, ez elősegíti a zaklatottságot, és nem vezet Megszabaduláshoz, eloldódáshoz.'

Amint megfigyeltem, hogy ez szenvedést okoz nekem, az érzés alábbhagyott. Amint megfigyeltem, hogy ez szenvedést okoz másoknak... szenvedést okoz mindnyájunknak... akadályozza a tisztánlátást, elősegíti a zaklatottságot, és nem vezet Megszabaduláshoz, eloldódáshoz, az érzés alábbhagyott. Ettől fogva, amikor érzéki vágyakkal teli gondolatok keletkeztek bennem, csak egyszerűen feladtam őket, megsemmisítettem, eloszlattam, elhagytam őket.

És ebben az összeszedett, lelkes és eltökélt állapotban maradvam, ellenséges érzéssel teli gondolatok keletkeztek bennem. Észleltem ezt: 'Ellenséges érzéssel teli gondolatok keletkeztek bennem; és ez szenvedést okoz nekem vagy szenvedést okoz másoknak vagy szenvedést okoz mindnyájunknak. Ez akadályozza a tisztánlátást, ez elősegíti a zaklatottságot, és nem vezet Megszabaduláshoz, eloldódáshoz.'

Amint megfigyeltem, hogy ez szenvedést okoz nekem, az érzés alábbhagyott. Amint megfigyeltem,

hogy ez szenvedést okoz másoknak... szenvedést okoz mindnyájunknak... akadályozza a tisztánlátást, elősegíti a zaklatottságot, és nem vezet Megszabaduláshoz, eloldódáshoz, az érzés alábbhagyott. Ettől fogva, amikor ellenséges érzéssel teli gondolatok keletkeztek bennem, csak egyszerűen feladtam őket, megsemmisítettem, eloszlattam, elhagytam őket.

És ebben az összeszedett, lelkes és eltökélt állapotban maradva, ártó érzéssel teli gondolatok keletkeztek bennem. Észleltem ezt: 'Ártó érzéssel teli gondolatok keletkeztek bennem; ez szenvedést okoz nekem vagy szenvedést okoz másoknak vagy szenvedést okoz mindnyájunknak. Ez akadályozza a tisztánlátást, ez elősegíti a zaklatottságot, és nem vezet Megszabaduláshoz, eloldódáshoz'

Amint megfigyeltem, hogy ez szenvedést okoz nekem, az érzés alábbhagyott. Amint megfigyeltem, hogy ez szenvedést okoz másoknak... szenvedést okoz mindnyájunknak... akadályozza a tisztánlátást, elősegíti a zaklatottságot, és nem vezet Megszabaduláshoz, eloldódáshoz, az érzés alábbhagyott. Ettől fogva, amikor ártó érzéssel telt gondolatok keletkeztek bennem, csak egyszerűen feladtam őket, megsemmisítettem, eloszlattam, elhagytam őket.

Bármin is gondolkodik vagy töpreng egy szerzetes, elméje, figyelme abba az irányba fog fordulni. Ha egy szerzetes továbbra is megtartja az érzéki vágyakkal telt gondolatait, feladva a lemondással telt gondolatokat, akkor elméje az érzéki vágyakkal teli gondolatok felé fordul majd. Ha egy szerzetes továbbra is megtartja az ellenséges érzéssel teli gondolatait, feladva a jóindulattal telt gondolatokat, akkor elméje az ellenséges érzéssel teli gondolatok felé fordul majd. Ha egy szerzetes továbbra is megtartja az ártó érzéssel teli gondolatait, feladva a nem ártó érzéssel telt gondolatokat, akkor elméje az ártó érzéssel teli gondolatok felé fordul majd.

Éppúgy, mint az esős évszak utolsó hónapjában, ősszel, amikor a termés érik, a tehénpásztornak a tehenei után kell néznie: meglapogatja és megböködi és átvizsgálja és idomítja őket egy bottal, erről az oldalról meg a másik oldalról is. Miért teszi ezt? Azért, mert előre látja a megkorbácsolást, amit kapna vagy börtönbüntetést vagy bírságot vagy a közösség megbélyegzését {ha engedné teheneit a veteménybe gázolni}. Ugyanígy én is előre láttam, hogy a helytelen képességek visszahúznak, lealacsonyítanak és beszennyeznek, és előre láttam, hogy a helyes képességek megjutalmaznak, és elősegítik a megtisztulást.

És ebben az összeszedett, lelkes és eltökélt állapotban maradva, lemondással áthatott gondolatok keletkeztek bennem. Észleltem ezt: 'Lemondással áthatott gondolatok keletkeztek bennem; és ez nem okoz szenvedést sem nekem, sem másoknak, sem senkinek. Ez táplálja a tisztánlátást, elősegíti a szenvedésnélküliséget, és Megszabaduláshoz, eloldódáshoz vezet. Ha ilyen módon gondolkodhatnék és mérlegelhetnék akár csak egy éjszakán keresztül... vagy csak egy napon keresztül... vagy csak egy napon és éjszakán keresztül; ebben nem látnék semmi veszélyt, kivéve azt, hogy a hosszú időn át tartó

gondolkodás és mérlegelés kifárasztaná a testet. És amikor a test fáradt, az elme zavarodott lesz; és a zavarodott elme nem képes összpontosítani. {Belátván ezt, inkább} azonnal magamban lecsendesítettem az elmém, elnyugtattam, egyesítettem, összpontosítottam azt. Miért tettem ezt? Hogy {ne kelljen hosszú időn át gondolkodni és mérlegelni és ezzel a testet kifárasztani, és így} az elmém ne legyen zavarodott.²

És ebben az összeszedett, lelkes és eltökélt állapotban maradva, jóindulattal áthatott gondolatok keletkeztek bennem. Észleltem ezt: 'Jóindulattal áthatott gondolatok keletkeztek bennem; és ez nem okoz szenvedést sem nekem, sem másoknak, sem senkinek. Ez táplálja a tisztánlátást, elősegíti a szenvedésnélküliséget, és Megszabaduláshoz, eloldódáshoz vezet. Ha ilyen módon gondolkodhatnék és mérlegelhetnék akár csak egy éjszakán keresztül... vagy csak egy napon keresztül... vagy csak egy napon és éjszakán keresztül; ebben nem látnék semmi veszélyt, kivéve azt, hogy a hosszú időn át tartó gondolkodás és mérlegelés kifárasztaná a testet. És amikor a test fáradt, az elme zavarodott lesz; és a zavarodott elme nem képes összpontosítani. {Belátván ezt, inkább} azonnal magamban lecsendesítettem az elmém, elnyugtattam, egyesítettem, összpontosítottam azt. Miért tettem ezt? Hogy {ne kelljen hosszú időn át gondolkodni és mérlegelni és ezzel a testet kifárasztani, és így} az elmém ne legyen zavarodott.

És ebben az összeszedett, lelkes és eltökélt állapotban maradva, nem ártó érzéssel áthatott gondolatok keletkeztek bennem. Észleltem ezt: 'Nem ártó érzéssel áthatott gondolatok keletkeztek bennem; és ez nem okoz szenvedést sem nekem, sem másoknak, sem senkinek. Ez táplálja a tisztánlátást, elősegíti a szenvedésnélküliséget, és Megszabaduláshoz, eloldódáshoz vezet. Ha ilyen módon gondolkodhatnék és mérlegelhetnék akár csak egy éjszakán keresztül... vagy csak egy napon keresztül... vagy csak egy napon és éjszakán keresztül; ebben nem látnék semmi veszélyt, kivéve azt, hogy a hosszú időn át tartó gondolkodás és mérlegelés kifárasztaná a testet. És amikor a test fáradt, az elme zavarodott lesz; és a zavarodott elme nem képes összpontosítani. {Belátván ezt, inkább} azonnal magamban lecsendesítettem az elmém, elnyugtattam, egyesítettem, összpontosítottam azt. Miért tettem ezt? Hogy {ne kelljen hosszú időn át gondolkodni és mérlegelni és ezzel a testet kifárasztani, és így} az elmém ne legyen zavarodott.

Bármin is gondolkodik vagy töpreng egy szerzetes, elméje, figyelme abba az irányba fog fordulni. Ha egy szerzetes továbbra is megtartja a lemondással áthatott gondolatait, feladva az érzéki vágyakkal teli gondolatait, akkor elméje a lemondással áthatott gondolatok felé fordul majd. Ha egy szerzetes továbbra is megtartja a jóindulatú érzéssel áthatott gondolatait, feladva az ellenséges érzéssel teli gondolatait, akkor elméje a jóindulattal áthatott gondolatok felé fordul majd. Ha egy szerzetes továbbra is megtartja a nem ártó érzéssel áthatott gondolatait, feladva az ártó érzéssel teli gondolatait, akkor elméje a nem ártó érzéssel áthatott gondolatok felé fordul majd.

Éppúgy, mint ahogyan a száraz és forró évszak utolsó hónapjában az összes terményt behordják a falvakba, a tehénpásztor utánanéző teheneinek: Akár mialatt egy fa árnyékában pihen, akár a mezőn, csak egyszerűen odafigyel „azokra a tehenekre”. Ugyanígy én is csak egyszerűen odafigyeltem „azokra az elmébéli dolgokra”.

Lankadatlan kitartás keletkezett bennem és letisztult a figyelmem. A testem békés volt és nyugodt, az elmém összpontosított és egyhegyű. Teljesen visszavonulva az érzékektől, visszavonulva a nem üdvös dolgoktól, beléptem az első dzshánába és ott időztem: elragadtatás és öröm született a visszavonulásból, megragadott gondolatok és megtartott gondolatok által kísérve. Lecsendesítve a megragadott gondolatokat és a megtartott gondolatokat, beléptem a második dzshánába, és ott időztem: elragadtatás és öröm született az összpontosításból; az összpontosított és belső biztonságban lévő, nyugodt tudat ébersége mentes a megragadott és megtartott gondolatoktól. Elhalványítva az elragadtatást, egykedvű maradtam, figyelmes és éber, megtapasztalva magamban az örömet. Beléptem a harmadik dzshánába és ott időztem. Amiről azt mondják a Bölcsék: „Örömteli életet él az, aki felülemelkedett egykedvűségben és éberségben tartózkodik.” Feladva a korábbi örömet és fájdalmat, beléptem a negyedik dzshánába és ott időztem, áthatva az éberség és egykedvűség tisztaságával, sem szenvedést, sem örömet nem érezve.

Amikor elmém ebben az összpontosított, megtisztított, ragyogó, feddhetetlen, szennyeződésektől mentes, rugalmas, szilárd állapotban volt, és elértem a rendíthetlenséget, ráirányítottam az elmémet a mostanin megelőző életeim felidézésére. Visszaemlékeztem a sokféle életeimre, egy születésre, kettőre... ötre... tízre, ezerre, százezerre... Sok világegyetem összehúzódására, sok világegyetem kitérésére, sok világegyetem összehúzódására és kitérésére: 'Itt ez volt a nevem, ebbe a törzsbe tartoztam, így néztem ki. Ezeket ettem, ezeket az élvezeteket és kínokat tapasztaltam, így végződött az életem. Kilépvén ebből az állapotból, amott keletkeztem újra. Ott ez volt a nevem, ebbe a törzsbe tartoztam... Kilépvén ebből az állapotból, újrakeletkeztem másutt.' Így emlékeztem vissza a sokféle életemre, formájában és részleteiben.

Ez volt az első tudás, amit elértem az éjszaka első harmadában. A tudatlanság szertefoszlott, tudás keletkezett; a sötétség szertefoszlott, világosság keletkezett – ahogy az történik azzal, aki összpontosított, lelkes és eltökélt.

Amikor az elmém ebben az összpontosított, megtisztított, ragyogó, feddhetetlen, szennyeződésektől mentes, rugalmas, szilárd állapotban volt, és elértem a rendíthetlenséget, ráirányítottam az elmémet az élőlények elmúlásának és újraszületésének a megismerésére. Láttam – megtisztított és az emberin túlhaladó, isteni látásom által – a lényeket elmúlni és újraszületni, és észrevettem, hogy vannak köztük alávalók és tökéletesek, szépek és csúnyák, szerencsések és szerencsétlenek, mindegyik a kammájuknak megfelelően. 'Ezek a lények – akik felruházva rossz cselekedettel, rossz beszéddel,

rossz gondolkodással, ócsárolva a Bölcsüket, helytelen nézeteket vallva és helytelen nézetek hatására cselekednek – a test részeire esésével, haláluk után, újraszületnek a nélkülözés síkján, rossz helyen, alacsonyabb birodalomban, a pokolban. De azok a lények – akik felruházva jó cselekedetekkel, jó beszéddel, jó gondolkodással, akik nem ócsárolják a Bölcsüket, akik helyes nézeteket vallanak és helyes nézetek hatására cselekednek – a test részeire esésével, haláluk után, újraszületnek jó helyen, mennyei világban.’ Láttam – megtisztított és az emberin túlhaladó, isteni látásom által – a lényeket elmúlni és újraszületni, és észrevettem, hogy vannak köztük alávalók és tökéletesek, szépek és csúnyák, szerencsések és szerencsétlenek, mindegyik a kammájuknak megfelelően.

Ez a volt a második tudás, amit elértem az éjszaka második harmadában. A tudatlanság szertefoszlott, tudás keletkezett; a sötétség szertefoszlott, világosság keletkezett – ahogy az történik azzal, aki összpontosított, lelkes és eltökélt.

Amikor az elmém ebben az összpontosított, megtisztított, ragyogó, feddhetetlen, szennyeződésektől mentes, rugalmas, szilárd állapotban volt, és elértem a rendíthetlenséget, ráirányítottam az elmémet az elmebeli szennyeződések megismerésére. Észrevettem azt, ahogy az valójában van, hogy 'Ez a szenvedés... Ez a szenvedés eredete... Ez a szenvedés megszüntetése... Ez az út vezet a szenvedés megszüntetéséhez... Ezek a szennyeződések... Ez a szennyeződések eredete... Ez a szennyeződések megszüntetése... Ez az út vezet a szennyeződések megszüntetéséhez...' A szívem³, ezt felismerve, ezt belátva, megszabadult az érzéki vágyak szennyeződésétől, a létezés szennyeződésétől, a tudatlanság szennyeződésétől. Ezzel a megszabadulással felismertem: 'Megszabadultam'. Felismertem: 'A születésnek vége, a szent életet beteljesítettem, a feladatot elvégeztem. Semmi sem hoz vissza erre a világra.'

Ez volt a harmadik tudás, amit elértem az éjszaka utolsó harmadában. A tudatlanság szertefoszlott, tudás keletkezett; a sötétség szertefoszlott, világosság keletkezett – ahogy az történik azzal, aki összeszedett, lelkes és eltökélt.

Tegyük fel, szerzetesek, hogy ebben a vadonban volna egy széles, alacsonyan fekvő mocsár, ahol nagyszámú szarvascsorda élne; és egy bizonyos ember tűnne fel, nem azzal a szándékkal, hogy segítsen rajtuk, nem azzal a szándékkal, hogy jót tegyen velük, nem azzal a szándékkal, hogy kiszabadítsa némelyiket a rabságból. Lezárná a biztonságos, nyugalmas ösvényt, amely a jólétükbe vezet, és nyitna egy hamis ösvényt, kitenne hímeknek való csalétket, elhelyezne nőstényeknek való csalétket⁴, és ez a nagyszámú szarvascsorda, a későbbiekben, romlásba és szerencsétlenségre jutna. Akkor, tegyük fel, hogy egy bizonyos ember jelenne meg, ugyanannál a nagyszámú szarvascsordánál, azzal a szándékkal, hogy segítsen rajtuk, azzal a szándékkal, hogy jót tegyen velük, azzal a szándékkal, hogy kiszabadítsa némelyiket a rabságból. Feltárná a biztonságos, nyugalmas ösvényt, ami jólétükbe vezet, lezárná a hamis ösvényt, eltávolítaná a hímeknek való csalétket, megsemmisítené a

nőstényeknek való csalétket, és ez a nagyszámú szarvascsorda, a későbbiekben, növekedésnek indulna, gyarapodna, bővelkedne.

Ezt a hasonlatot annak érdekében hoztam, hogy érthetőbbé tegyem a lényegét: 'A széles, alacsonyan fekvő mocsár' az érzéki vágyat jelenti. 'A nagyszámú szarvascsorda' a létezést jelenti. 'Az ember, nem segítő szándékkal, nem jótevő szándékkal, nem rabságból kimenekítő szándékkal' jelenti Márát, a Gonoszt. 'A hamis ösvény' jelenti a nyolcrétű helytelen utat, úgymint a helytelen nézet, helytelen elhatározás, helytelen beszéd, helytelen cselekedet, helytelen életmód, helytelen erőfeszítés, helytelen tudatosság, helytelen összpontosítás. 'A hímeknek való csalétek' jelenti a szenvedélyt és élvezetet. 'A nőstényeknek való csalétek' jelenti a tudatlanságot. 'Az ember, segítő szándékkal, jótevő szándékkal, rabságból kimenekítő szándékkal' jelenti a Beérkezettet, a Magasztost, az önerejéből Megébredtet. 'A biztonságos, nyugalmas ösvény' jelenti a Nemes Nyolcrétű Ösvényt, úgymint a helyes nézet, helyes elhatározás, helyes beszéd, helyes cselekedet, helyes életmód, helyes erőfeszítés, helyes tudatosság, helyes összpontosítás.

Így, szerzetesek, feltártam a biztonságos, nyugodalmatlan ösvényt, lezártam a hamis ösvényt, eltávolítottam a hímeknek való csalétket, megsemmisítettem a nőstényeknek való csalétket. Amit egy tanítónak meg kell tennie – aki a tanítványai jólétéről gondoskodik, irántuk tanúsított együttérzéssel –, azt megtettem értetek. Amott vannak a fák gyökerei, amott az üres hajlékok. Hát gyakoroljatok⁵, szerzetesek. Ne legyetek meggondolatlanok. Nehogy később megbánjátok. Ez az üzenetem nektek.

Ezeket mondta a Magasztos. A szerzetesek örömmel és meglegedetten hallgatták szavait.

-
1. *samādhi*: elmélyülés [↩](#)
 2. A gondolatok kordában tartásáról szól az ezt követő MN 20 szutta is. [↩](#)
 3. *citta*: szív, elme, tudat [↩](#)
 4. Ez a hasonlat jelenik meg a MN 25-ben is. [↩](#)
 5. Azaz meditáljatok, gyakoroljátok a dzshánákat. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Sándor Ildikó

Forrás: [MN 19, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Sándor Ildikó, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 20 Vitakka-saṅṭhāna Sutta – A gondolatok kordában tartása

Fordította: Vekerdi József

MN 20, PTS M I 118

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Itt a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Szerzetesek!

– Hallgatjuk, urunk – válaszolták a szerzetesek tisztelettudóan a Magasztosnak. A Magasztos így beszélt:

– Szerzetesek, ha egy szerzetes magasabb rendű gondolkozásra törekszik, ötféle képzetet kell időről időre átgondolnia. Mi ez az öt?

Előfordul, hogy miközben egy szerzetes valamely képzetet megjelenít magának, valamely képzetre gondol, aközben bűnös, gonosz gondolatai támadnak, mohóságot gerjesztők, gyűlöletet gerjesztők, tévelygést gerjesztők. Ilyenkor a szerzetes azzal a képzettel ellentétes, üdvös képzetre gondoljon. Hogyha azzal a képzettel ellentétes, üdvös képzetre gondol, akkor azok a bűnös, gonosz, mohóságot gerjesztő, gyűlöletet gerjesztő, tévelygést gerjesztő képzetek eltűnnek, elenyésznek. Ezek elenyésztével lelke és elméje megnyugszik, megszilárdul, összpontosul, elmélyed. Mint ahogyan az ügyes kőművesmester vagy kőművessegéd egy vékonyabb ékkel a durvább éket kiüti, kilöki, eltávolítja, ugyanúgy, szerzetesek, miközben egy szerzetes valamely képzetet megjelenít magának, valamely képzetre gondol, és aközben bűnös, gonosz gondolatai támadnak, mohóságot gerjesztők, gyűlöletet gerjesztők, tévelygést gerjesztők, ilyenkor a szerzetes azzal a képzettel ellentétes, üdvös képzetre gondoljon, s hogyha azzal a képzettel ellentétes, üdvös képzetre gondol, akkor azok a bűnös, gonosz, mohóságot gerjesztő, gyűlöletet gerjesztő, tévelygést gerjesztő képzetek eltűnnek, elenyésznek, és ezek elenyésztével lelke és elméje megnyugszik, megszilárdul, összpontosul, elmélyed.

És ha ennek a szerzetesnek, noha azzal a képzettel ellentétes, üdvös képzetre gondolt, mégis bűnös, gonosz gondolatai támadnak, mohóságot gerjesztők, gyűlöletet gerjesztők, tévelygést gerjesztők, akkor az a szerzetes vegye fontolóra azoknak a gondolatoknak a hitványságát : „Óh, hiszen ezek a gondolatok gonoszak, szennyesek, ezek a gondolatok szenvedést teremnek!” Hogyha fontolóra veszi azoknak a gondolatoknak a hitványságát, akkor azok a bűnös, gonosz, mohóságot gerjesztő, gyűlöletet

gerjesztő, tévelygést gerjesztő gondolatok eltűnnek, elenyésznek. Mint ahogyha egy asszonymnak, vagy szépen öltözött, daliás, ifjú férfinak a nyakába döglött kígyót, vagy döglött kutyát, vagy emberi hullát akasztaná, akkor ő elszörnyedne, felháborodnék, undorodnék – ugyanúgy, szerzetesek, [...] a szerzetes vegye fontolóra ezeknek a gondolatoknak a hitványságát, [...] és akkor azok a bűnös, gonosz, mohóságot gerjesztő, gyűlöletet gerjesztő, tévelygést gerjesztő gondolatok eltűnnek, elenyésznek, és ezek elenyészésével lelke és elméje megnyugszik, megszilárdul, összpontosul, elmélyed.

És ha ennek a szerzetesnek, noha fontolóra vette azoknak a gondolatoknak a hitványságát, mégis bűnös, gonosz gondolatai támadnak, mohóságot gerjesztők, gyűlöletet gerjesztők, tévelygést gerjesztők, akkor az a szerzetes ne vegye figyelembe ezeket a gondolatokat, ne törődjék velük. Ha nem veszi figyelembe ezeket a gondolatokat, nem törődik velük, akkor ezek a bűnös, gonosz, mohóságot gerjesztő, gyűlöletet gerjesztő, tévelygést gerjesztő gondolatok eltűnnek, elenyésznek. Mint ahogyan a jószemű ember, ha nem akarja látni a szeme elé kerülő alakot, akkor behunyja a szemét, vagy másfelé fordítja tekintetét – ugyanúgy, szerzetesek, [...] a szerzetes ne vegye figyelembe ezeket a gondolatokat, ne törődjék velük.

És ha ennek a szerzetesnek, noha nem vette figyelembe ezeket a gondolatokat, nem törődött velük, mégis bűnös, gonosz gondolatai támadnak, mohóságot gerjesztők, gyűlöletet gerjesztők, tévelygést gerjesztők, akkor az a szerzetes gondolja végig azt a gondolatsort, amely azoknak a gondolatoknak a megszületéséhez vezetett. [...] Mint ahogyha egy ember gyorsan menne, és eszébe jutna: „Miért menjek gyorsan? Mehetek lassan is”, és lassan menne. Ekkor eszébe jutna: „Miért menjek lassan? Meg is állhatok”, és megállna. Ekkor eszébe jutna: „Miért álljak? Le is ülhetek”, és leülne. Ekkor eszébe jutna : „Miért üljek? Le is feketek”, és lefeküdne. Így ez az ember fokozatosan feladja a hevesebb mozdulatokat, és fokozatosan nyugodtabbakra tér át. Ugyanígy, szerzetesek, [...] a szerzetes gondolja végig azt a gondolatsort, amely azoknak a gondolatoknak a megszületéséhez vezetett. [...]

És ha ennek a szerzetesnek, noha végiggondolta azt a gondolatsort, amely azoknak a gondolatoknak a megszületéséhez vezetett, mégis bűnös, gonosz gondolatai támadnak, mohóságot gerjesztők, gyűlöletet gerjesztők, tévelygést gerjesztők, akkor az a szerzetes szorítsa össze a fogát, feszítse nyelvét szájpadrálásához, gondolkozása erejével fékezze meg, bénítsa meg, gyűrje le elméjét. Ha összeszorítja fogát, nyelvét szájpadrálásához feszíti, és gondolkozása erejével megfékezi, megbénítja, legyűri elméjét, akkor ezek a bűnös, gonosz, mohóságot gerjesztő, gyűlöletet gerjesztő, tévelygést gerjesztő gondolatok eltűnnek, elenyésznek. Mint ahogy az erős ember a gyengébb embert fejénél megragadva vagy vállánál megragadva megfékezi, megbénítja, legyűri – ugyanúgy, szerzetesek, [...] a szerzetes szorítsa össze a fogát, feszítse nyelvét szájpadrálásához, gondolkozása erejével fékezze meg, bénítsa meg, gyűrje le elméjét, [...] és akkor azok a bűnös, gonosz, mohóságot gerjesztő, gyűlöletet gerjesztő, tévelygést gerjesztő gondolatok eltűnnek, elenyésznek, és ezek elenyészésével lelke és elméje

megnyugszik, megszilárdul, összpontosul, elmélyed. [...]

Szerzetesek, az ilyen szerzetesről mondják, hogy uralkodik a gondolatok menetének útján. Amilyen gondolatra akar, olyan gondolatra gondol; amilyen gondolatra nem akar, olyan gondolatra nem gondol. Elmetszette a létszomjat, letépte a bilincseket, úrrá lett a tévelygéseken, és véget vetett a szenvedésnek.

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek örömmel és elégedetten hallgatták a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 20](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: November 01, 2011, at 05:13 PM

MN 21 Kakacūpama Sutta – Példázat a fűrészről

Fordította: Vekerdi József

MN 21, PTS M I 122

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Ekkortájt a tiszteletreméltó Mólíjaphagguna túlságosan sok időt töltött meghitt együttlétben az apácákkal. Olyan meghitt együttlétben töltötte az időt az apácákkal a tiszteletreméltó Mólíjaphagguna, hogy ha valamelyik szerzetes elmarasztaló szót ejtett az apácákról a tiszteletreméltó Mólíjaphagguna jelenlétében, akkor a tiszteletreméltó Mólíjaphagguna megharagudott, kikelt magából, és civakodásba kezdett. Ha pedig valamelyik szerzetes elmarasztaló szót ejtett a tiszteletreméltó Mólíjaphaggunáról az apácák jelenlétében, akkor az apácák megharagudtak, kikeltek magukból, és civakodásba kezdtek. Ilyen meghitt együttlétben töltötte az időt az apácákkal a tiszteletreméltó Mólíjaphagguna.

Ekkor az egyik szerzetes felkereste a Magasztost. Odaérve, üdvözölte a Magasztost, és leült előtte. Előtte ülve, így szólt a Magasztoshoz az a szerzetes:

– Uram, a tiszteletreméltó Mólíjaphagguna túlságosan sok időt tölt meghitt együttlétben az apácákkal... [Megismételve.]

Ekkor a Magasztos odaszólított egy másik szerzetest:

– Eredj, szerzetes, hívd ide nevemben Mólíjaphagguna szerzetest: „A Mester hívat, Phagguna testvér!”

– Igen, uram – válaszolta a szerzetes engedelmesen a Magasztosnak, és felkereste Mólíjaphaggunát.

Odaérve, így szólt a tiszteletreméltó Mólíjaphaggunához:

– A Mester hívat, Phagguna testvér!

– Rendben van, testvér – mondott igent a szerzetesnek a tiszteletreméltó Mólíjaphagguna, és a Magasztos elé járult. Odaérve, üdvözölte a Magasztost, és leült előtte. A Magasztos így szólította meg az előtte ülő Mólíjaphaggunát:

– Igaz-e, Phagguna, hogy te túlságosan sok időt töltesz meghitt együttlétben az apácákkal?...

[Megismételve.]

– Úgy van, uram.

– Ugyebár, Phagguna, te mint tisztos család sarja, hitbuzgalomból távoztál otthonodból az otthontalanságba?

– Úgy van, uram.

– Akkor pedig, Phagguna, nem méltó hozzád, aki mint tisztos család sarja, hitbuzgalomból távoztál otthonodból az otthontalanságba, hogy most túlságosan sok időt töltesz meghitt együttlétben az apácákkal. Így tehát, Phagguna, ha jelenlétedben valaki elmarasztaló szót ejt az apácákról, akkor is távoztass el magadtól minden köznapi indulatot, minden köznapi gondolatot, Phagguna. Ilyenkor ezt kell erősítgetned magadban „Elmém nem fog helytelen irányba tévedni, egyetlen rossz szót sem fogok kiejteni, kitartok a jóindulatban és együttérzésben, nem táplállok gyűlöletet szívemben.” Ezt kell erősítgetned magadban, Phagguna. Ugyanígy, Phagguna, ha jelenlétedben valaki kézzel megütné az apácákat, kővel megdobná az apácákat, bottal megütné az apácákat, fegyverrel megütné az apácákat, akkor is el kell távoztatnod magadtól minden köznapi indulatot, minden köznapi gondolatot, Phagguna. Ilyenkor ezt kell erősítgetned magadban : „Elmém nem fog helytelen irányba tévedni, egyetlen rossz szót sem fogok kiejteni, kitartok a jóindulatban és együttérzésben, nem táplállok gyűlöletet szívemben.” [...]

Ezután a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Szerzetesek, valaha megelégedéssel töltötte el elmémet a szerzetesek viselkedése. Akkoriban elég volt, ha e szavakkal fordultam a szerzetesekhez: „Szerzetesek, én magánosan étkezem. Mivel magánosan étkezem, egészségesnek, frissnek, könnyűnek, erősnek, nyugodtnak érzem magamat. Ezért ti is magánosan étkezzetek. Ha magánosan étkeztetek, szerzetesek, ti is egészségesnek, frissnek, könnyűnek, erősnek, nyugodtnak fogjátok érezni magatokat.” Szerzetesek, akkoriban nem volt szükség rá, hogy szabályokat szabjak a szerzeteseknek; elég volt, ha felhívtam a figyelmüket.

Úgy van ez, szerzetesek, mint hogyha sima talajon, négy út találkozásánál pompás kocsi állna befogott lovakkal, oldalára akasztott ösztökével, és felszállna rá egy lovakhoz értő, gyakorlott kocsihajtó, bal kezébe fogná a gyeplőt, jobb kezébe fogná az ösztökét, és oda hajtana, ahová akarna. Ugyanígy, szerzetesek, nem volt szükség rá, hogy szabályokat szabjak a szerzeteseknek; elég volt, ha felhívtam a figyelmüket. Tehát, szerzetesek, távoztassátok el a rosszat, buzgólkodjatok a jóban, akkor ti is gyarapodni, erősödni, növekedni fogtok ebben a rendi fegyelemben.

Úgy van ez, szerzetesek, mint hogyha egy falu vagy város közelében volna egy nagy szálafaerdő,

amelyet benőtt a bozót, és arra vetődne egy jó szándékú, jóindulatú, jóakarátú ember, és a görbe, burjánzó vadhajtásokat lemetszené, eltávolítaná, és az erdőt tisztára tisztogatná, viszont az egyenes, szépen nőtt szálhajtásokat gondosan gondozná, akkor ez a szálafaerdő gyarapodásnak, erősödésnek, növekedésnek indulna. Ugyanígy, szerzetesek, távoztassátok el a rosszat, buzgólkodjatok a jóban, akkor ti is gyarapodni, erősödni, növekedni fogtok ebben a rendi fegyelemben.

Szerzetesek, élt valaha itt Szávathiban egy Védéhiká nevű háziasszony. Védéhiká háziasszony jó hírnek örvendett: „Védéhiká háziasszony békés, Védéhiká háziasszony szelíd, Védéhiká háziasszony nyugodt.” Védéhiká háziasszonynak volt egy Káli nevű, szorgalmas, dolgos, ügyes kezű szolgálója. Egyszer Káli szolgálónak ez a gondolata támadt: „Úrnóm jó hírnek örvend: „Védéhiká háziasszony békés, Védéhiká háziasszony szelíd, Védéhiká háziasszony nyugodt.’ Vajon úrnóm csupán eltitkolja belső haragját, vagy egyáltalán nem ismer haragot? Vagy pedig én végzem olyan jól dolgomat, hogy úrnóm kénytelen eltitkolni belső haragját, noha haragos? Mi volna, ha próbára tenném úrnómet?”

Ekkor Káli szolgáló csak fényes nappal kelt fel. Ekkor Védéhiká háziasszony rászólt Káli szolgálóra:

– Hé, te Káli!

– Mi az, úrnóm?

– Mi az oka, hogy csak fényes nappal keltél fel?

– Semmi különös, úrnóm.

– Mi az, hogy semmi különös, hitvány szolgáló? Fényes nappal kelsz fel?

Így szólt haragosan az úrnó, és indulatában összeráncolta a szemöldökét. Ekkor Káli szolgáló így gondolkozott:

„Úrnóm csupán eltitkolja belső haragját, noha haragos. Én végzem olyan jól dolgomat, hogy úrnóm kénytelen eltitkolni belső haragját, noha haragos. Mi volna, ha még jobban próbára tenném úrnómet?”

Ekkor Káli szolgáló még később kelt fel. Ekkor Védéhiká háziasszony rászólt Káli szolgálóra:

– Hé, te Káli!

– Mi az, úrnóm?

– Mi az oka, hogy csak fényes nappal keltél fel? – Semmi különös, úrnóm.

– Mi az, hogy semmi különös, hitvány szolgáló? Fényes nappal kelsz fel?

Így szólt haragosan az úrnő, és indulatában haragos szavakat szalasztott ki a száján. Ekkor Kálí szolgáló így gondolkozott:

„Úrnőm csupán eltitkolja belső haragját, noha haragos. Én végzem olyan jól dolgomat, hogy úrnőm kénytelen eltitkolni belső haragját, noha haragos. Mi volna, ha még jobban próbára tenném úrnőmet?”

Ekkor Kálí szolgáló még későbben kelt fel. Ekkor Védéhiká háziasszony rászólt Kálí szolgálóra:

– Hé, te Kálí!

– Mi az, úrnőm?

– Mi az oka, hogy csak fényes nappal keltél fel? – Semmi különös, úrnőm.

– Mi az, hogy semmi különös, hitvány szolgáló? Fényes nappal kelsz fel?

Így szólt haragosan az úrnő, és indulatában felkapta az ajtóreteszt, fejbe vágta vele, beszakította a fejét.

Ekkor Kálí szolgáló beszakadt fejvel, ömlő vérrel fellármázta a szomszédságot:

– Nézzétek, mit tett a békés asszony, nézzétek, mit tett a szelíd asszony, nézzétek, mit tett a nyugodt asszony! Megharagudott egyetlen szolgálójára, mert nappal keltem fel, felkapta az ajtóreteszt, fejbe vágott vele, beszakította a fejemet!

Ettől fogva Védéhiká háziasszony rossz hírbe került: „Indulatos Védéhiká háziasszony, durva Védéhiká háziasszony, veszekedős Védéhiká háziasszony.”

Ugyanígy, szerzetesek, némelyik szerzetes csak addig béketűrő, csak addig marad szelíd, csak addig őrzi nyugalmát, amíg bántó szóval nem illetik. Ám amikor a szerzetest bántó szóval illetik, akkor bizonyítsa be béketűrését, akkor bizonyítsa be szelídségét, akkor bizonyítsa be nyugalmát. Nem azt a szerzetest nevezem szelíd szavúnak, aki csak akkor szelíd szavú, csak akkor szelíd viselkedésű, ha megkapja a szükséges ruházatot, táplálékot, fekhelyet, betegség esetén orvosságot. Miért mondom ezt? Mert az ilyen szerzetes nem marad szelíd szavú, nem marad szelíd viselkedésű, ha nem kapja meg a szükséges ruházatot, táplálékot, fekhelyet, betegség esetén orvosságot. Amelyik szerzetes a Tant tiszteli, a Tant becsüli, a Tant követi, és ezért szelíd szavú, ezért szelíd viselkedésű, azt nevezem valóban szelíd szavúnak. Ezért ezt véssétek elmétekbe, szerzetesek: „A Tant tisztelve, a Tant becsülve, a Tant követve leszünk szelíd szavúak, szelíd viselkedésűek.”

.....

Szerzetesek, még hogyha rablók és útonállók kétélű fűrészszel fűrészelnék is le egyik tagotokat a másik után; amelyikötök ettől haragra gerjedne lelkében, az nem követi az én tanításomat. Még ebben az esetben is ezt kell erősítgetnetek magatokban: „Elménk nem fog helytelen irányba tévedni, egyetlen rossz szót sem fogunk kiejteni, jóindulatúak és együttérzők maradunk, nem táplálunk gyűlöletet szívünkben. Ezt a személyt barátságos érzülettel fogjuk áthatni, s tőle kiindulva az egész világot barátságos érzülettel, végtelen, határtalan, mérhetetlen barátság és szelídség érzületével fogjuk áthatni.” Ezt kell erősítgetnetek magatokban, szerzetesek.

Ezt a fűrész hasonlatával megvilágított intelmet tartsátok állandóan emlékezetben, szerzetesek. Ismertek-e olyan beszédet, akár finomat, akár durvát, amelyet ne bírnátok elviselni?

– Nem ismerünk, urunk.

– Akkor tehát, szerzetesek, tartsátok állandóan emlékezetben ezt a fűrész hasonlatával megvilágított intelmet ; ez hosszú időre javatokra, üdvötökre fog szolgálni.

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek örömmel és elégedetten hallgatták a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 21](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:14 PM

MN 22 Alagaddūpama Sutta – A kobra-hasonlat

Fordította: A páli fordító csoport

MN 22, PTS M I 130

Így hallottam:

Egy alkalommal a Magasztos Szávatthiban, a Dzséta-ligetben Anáthapindika parkjában tartózkodott. Abban az időben egy Arittha¹ nevű szerzetes, aki korábban solymász² volt, erre az ártalmas meggyőződésre jutott: „A Magasztos tanítását úgy értelmezem, hogy az ’akadályozó tényezők’³ önmagukban nem akadályoznak bennünket.”

Sok szerzetes tudomást szerzett erről. Elmentek hozzá és megkérdezték tőle:

– Igaz-e, Arittha testvérem, hogy a Magasztos tanítását úgy értelmezted, hogy az ’akadályozó tényezők’ önmagukban nem akadályoznak bennünket?

– Pontosan így van.

Ekkor a szerzetesek le akarták beszélni Aritthát erről az ártalmas meggyőződésről, ezért ellenvetéseket tettek, kérdezgették és győzködték:

– Semmiképp ne beszélj így, Arittha testvérem, semmiképp ne beszélj így! Ne gyalázd a Magasztost! Nem helyes a Magasztost rágalmazni! A Magasztos nem mondana ilyet! A Magasztos számos megközelítésben elmondta, hogy az ’akadályozó tényezők’ valóban akadályoznak bennünket, önmagukban is. Az élvezetek kevés gyönyört nyújtanak és sok szenvedéssel, sok bajjal járnak, túlsúlyban van bennük a gyötrellem: csontvázhoz, húscafáthoz, lángoló fűcsomóhoz, parázssal teli gödörhöz, álmhoz, kölcsönvett tárgyakhoz, magas fa gyümölcséhez, mészárszékhez, kardokhoz és törökhöz, kígyófejhez hasonlította őket.

Ám Arittha szerzetes, a korábbi solymász, noha a szerzetesek ellenvetéseket tettek, kérdezgették és győzködték, csökönyösen ragaszkodott ártalmas meggyőződéséhez: „A Magasztos tanítását úgy értelmezem, hogy az ’akadályozó tényezők’ önmagukban nem akadályoznak bennünket.”

Mivel a szerzetesek nem voltak képesek lebeszélni Aritthát erről az ártalmas meggyőződésről, elmentek a Magasztoshoz. Amikor odaértek, üdvözölték, oldalt leültek, majd elmesélték neki mindezt.

– Uram, mivel nem tudtuk lebeszélni Aritthát ártalmas meggyőződéséről, ezért mondtuk most el mindezt a Magasztosnak.

Akkor a Magasztos odahívta az egyik szerzetest:

– Menj, szerzetes, hívd ide az én nevemben Arittha szerzetest, az egykori solymászt, és mondd meg neki, hogy a Mester hívhatja.

A szerzetes el is ment Aritthához, és odaérve azt mondta neki:

– Arittha testvérem, hívat a Mester.

Arittha engedelmesen elment a Magasztoshoz. Amikor odaért, üdvözölte és oldalt leült. Akkor a Magasztos megkérdezte tőle:

– Igaz-e Arittha testvérem, hogy erre az ártalmas meggyőződésre jutottál: „A Magasztos tanítását úgy értelmezem, hogy az ’akadályozó tényezők’ önmagukban nem akadályoznak bennünket.”

– Igen, Uram.

– Te zavarodott ember, ugyan ki vagy te, hogy úgy értelmezted a Dharmát, mintha én így tanítottam volna? Hiszen számos megközelítésben elmondtam, hogy az ’akadályozó tényezők’ valóban akadályoznak bennünket, önmagukban is. Az élvezetek kevés gyönyört nyújtanak és sok szenvedéssel, sok bajjal járnak, túlsúlyban van bennük a gyötrelmek: csontvázhoz, húscsúszhoz, lángoló fűcsomóhoz, parázssal teli gödörhöz, álmhoz, kölcsönvett tárgyakhoz, magas fa gyümölcséhez, mézárászokhoz, kardokhoz és törökhöz, kígyófejhez hasonlítottam őket. És akkor, te zavarodott ember, rosszul ragadod meg a Dharmát, ezzel engem is gyalázol, magadat is tönkretesz, sok tisztátalanságot nemzel, és mindez hosszú időn át szenvedést okoz neked és ártalmadra lesz.

Ekkor a Magasztos így szólt a szerzetesekhez:

– Mit gondoltok, Arittha szerzetes, az egykori solymász akár csak homályosan is felfogott valamit ebből a Dharmából és életvezetéséből?

– Ugyan dehogy, egyáltalán nem!

Ennek hallatán Arittha elhallgatott, zavarba jött, magába roskadt, lehajtotta a fejét, és csak ült elvörösödve, válasz nélkül.

Ekkor a Magasztos azt mondta neki:

– Te zavarodott ember, az ártalmas meggyőződésedről híresülsz majd el! Most akkor kifaggatom a szerzeteseket is. Ti is úgy értelmeztétek a tanításomat, ahogy Arittha, aki rosszul ragadja meg és ezzel engem is gyaláz, magát is tönkretesz és sok tisztátalanságot nemz?

– Egyáltalán nem, Uram, hiszen a Magasztos számos megközelítésben elmondta, hogy az 'akadályozó tényezők' valóban akadályoznak bennünket, önmagukban is. Az élvezetek kevés gyönyört nyújtanak és sok szenvedéssel, sok bajjal járnak, túlsúlyban van bennük a gyötrelmem.

– Helyes, szerzetesek, ti jól értelmezték a tanításomat. Arittha viszont rosszul ragadja meg és ezzel engem is gyaláz, magát is tönkreteszi és sok tisztátalanságot nemz. Mindez pedig hosszú időn át szenvedést okoz ennek a zavarodott embernek és ártalmára lesz. Szerzetesek, képtelenség, hogy vágyak nélkül, vágyteli képzetek nélkül, vágyteli gondolatok nélkül kövesse a vágyait.⁴

Szerzetesek, egyes zavarodott emberek meg tanulják az egész Dharmát: a tanítóbeszédeket, az énekeket, a magyarázatokat, a verseket, az ihletett verseket, a történeteket, a születéstörténeteket, a csodás legendákat és a kátékat.⁵ Megtanulják az egész Dharmát, de a tanítások értelmének nem járnak utána⁶, ezért a tanítások nem is vezethetik el őket a belátáshoz. Csak kötekedésre és hivatkozási alapnak használják, az egész Dharma-tanulás értelmét viszont nem tapasztalják meg. A rosszul megragadott tanítások hosszú időn át szenvedést okoznak nekik és ártalmukra lesznek. És miért? Mert rosszul ragadták meg a tanításokat.

Szerzetesek, olyan ez, mint amikor egy ember kobrakígyót akar szerezni⁷, kobrát keres és kutat utána; majd egyszer csak meglát egy jókora kobrát. Azután a kígyót tekergőző testénél vagy a farkánál megragadja, mire a kobra visszafordulva megmarja a kezét, karját vagy más testrészét, az ember pedig meghal vagy halálos kínokat szenved. És miért? Mert rosszul ragadta meg a kobrát. Ugyanígy, szerzetesek, akik megtanulják az egész Dharmát, de a tanítások értelmének nem járnak utána, azokat a tanítások nem is vezethetik el a belátáshoz. Csak kötekedésre és hivatkozási alapnak használják, az egész Dharma-tanulás értelmét viszont nem tapasztalják meg. A rosszul megragadott tanítások hosszú időn át szenvedést okoznak nekik és ártalmukra lesznek. És miért? Mert rosszul ragadták meg a tanításokat.

Szerzetesek, egyes derék emberek megtanulják az egész Dharmát: a tanítóbeszédeket, az énekeket, a magyarázatokat, a verseket, az ihletett verseket, a történeteket, a születéstörténeteket, a csodás legendákat és a kátékat. Megtanulják az egész Dharmát, és a tanítások értelmének utána járnak, ezért a tanítások elvezethetik őket a belátáshoz. Nem csak kötekedésre és hivatkozási alapnak használják – megtapasztalják az egész Dharmatanulás értelmét. A jól megragadott tanítások hosszú időn át boldogságot okoznak nekik és hasznukra lesznek. És miért? Mert jól ragadták meg a tanításokat.

Szerzetesek, olyan ez, mint amikor egy ember kobrakígyót akar szerezni, kobrát keres és kutat utána; majd egyszer csak meglát egy jókora kobrát. Egy villás végű bottal⁸ jól leszorítja és a nyakánál fogva szakszerűen megragadja. Még ha a kobra rá is tekeredik a kezére, karjára, vagy más testrészére, ő mégsem hal meg és halálos kínokat sem szenved. És miért? Mert jól ragadta meg kobrát.

Ugyanígy, szerzetesek, akik megtanulják az egész Dharmát és a tanítások értelmének is utána járnak, azokat a tanítások elvezethetik a belátáshoz. Nem csak kötekedésre és hivatkozási alapnak használják – megtapasztalják az egész Dharma-tanulás értelmét. A jól megragadott tanítások hosszú időn át boldogságot okoznak nekik és hasznukra lesznek. És miért? Mert jól ragadták meg a tanításokat.

Így hát, szerzetesek, ha átlátjátok az értelmét annak, amit mondok, akkor jegyezzétek meg jól. Ha viszont nem értitek meg, akkor kérdezzetek meg engem vagy tapasztalt szerzeteseket.

A következő hasonlattal megmutatom, hogy a Dharma olyan, mint a tutaj: átkelésre szolgál és nem arra, hogy az ember birtokba vegye. Jól figyeljetelek, most elmondom nektek.

– Rendben, Uram – válaszoltak a szerzetesek.

A Magasztos így szólt:

– Amikor egy ember hosszú útra kel, és egyszer csak meglát egy tenger nagy vizet, melynek az innenső partja veszélyes és félelmetes, a túlsó partja pedig biztonságos és nyugodt, de nincs rév, amin átkelhetne, vagy gát, amin a túlsó partra jutna. Ekkor ezt végiggondolja, és elhatározza: „Akkor most sást, fát, ágat, lombot gyűjtök, tutajjá⁹ kötöm össze, majd kézzel-lábbal erőlködve épségben átevickélek rajta a túlsó partra.” És miután ily módon átjutott a túlsó partra, így gondolkodik: „Hasznomra volt ez a tutaj, kézzel-lábbal erőlködve épségben átevickéltem rajta a túlsó partra. No, akkor most a hátamra veszem vagy a fejemre emelem, és megyek tovább, amerre kedvem tartja.”

– Mit gondoltok, szerzetesek, jól teszi ez az ember, hogy ezt csinálja a tutajjal?

– Nem, Uram.

– És mikor cselekszik helyesen? Akkor, ha a túlsó partra átjutva ezt gondolja: „Hasznomra volt ez a tutaj. Kézzel-lábbal erőlködve épségben átevickéltem rajta a túlsó partra. Most kihúzom a partra vagy hagyom a vízben, és megyek tovább, amerre kedvem tartja.” Ha ezt csinálja, akkor cselekszik helyesen.

Szerzetesek, ezzel a hasonlattal megmutattam, hogy a Dharma, amit tanítok, éppen olyan, mint a tutaj: átkelésre szolgál és nem arra, hogy az ember birtokba vegye. Ha megértettétek, akkor a tanításokat is el kell majd hagynotok, hát még azt, ami bűnös, ami nem felel meg a tanításoknak.

Szerzetesek, van hat világnézeti álláspont.¹⁰ Melyik hat? Amikor egy tanulatlan átlagember, aki nem ismeri az arijákat, az igaz embereket, Dharmájukban avatatlan és nem ért hozzá – ez a tanulatlan átlagember így tekint a testre: „ez az enyém, ez vagyok én, ez az átmanom¹¹”. Így tekint az érzetre: „ez az enyém, ez vagyok én, ez az átmanom”. Így tekint a felfogásra: „ez az enyém, ez vagyok én, ez az

átmanom”. Így tekint a meghatározottságokra: „ez az enyém, ez vagyok én, ez az átmanom”. Hogyha meglát, meghall, elgondol, elméjével megismer, felfog, megvizsgál, megfontol valamit,¹² erre így tekint: „ez az enyém, ez vagyok én, ez az átmanom”. Arra a nézetre, hogy „az átmanom és a világ azonos, azzá válok halálom után – örök, állandó, múlhatatlan, változatlan természetű, örökkön örökké ugyanaz maradok”, így tekint: „ez az enyém, ez vagyok én, ez az átmanom”.

Szerzetesek, egy tanult, arija tanítvány viszont, aki ismeri az arijákat, az igaz embereket, Dharmájukban avatott és ért hozzá – így tekint a testre: „ez nem az enyém, ez nem vagyok én, ez nem az átmanom”. Így tekint az érzetre: „ez nem az enyém, ez nem vagyok én, ez nem az átmanom”. Így tekint a felfogásra: „ez nem az enyém, ez nem vagyok én, ez nem az átmanom”. Így tekint a meghatározottságokra: „ez nem az enyém, ez nem vagyok én, ez nem az átmanom”. Hogyha meglát, meghall, elgondol, elméjével megismer, felfog, megvizsgál, megfontol valamit, erre így tekint: „ez nem az enyém, ez nem vagyok én, ez nem az átmanom”. Arra a nézetre, hogy „az átmanom és a világ azonos, azzá válok halálom után – örök, állandó, múlhatatlan, változatlan természetű, örökkön örökké ugyanaz maradok”, így tekint: „ez nem az enyém, ez nem vagyok én, ez nem az átmanom”. Mivel így tekint mindezekre, nem aggodalmaskodik olyasmi miatt, ami nincs.¹³

Erre egy másik szerzetes azt kérdezte a Magasztostól:

– Uram, lehetséges-e aggodalmaskodni olyan külső dolog miatt, ami nincs?

– Lehetséges – válaszolta a Magasztos. – Van, akinek ilyenek járnak a fejében: „jaj, az enyém volt, már nincs meg, bárcsak megvolna, ó jaj, nem kaphatom meg!” Kesereg, gyötrődik, siránkozik, mellét verve zokog, teljesen összeomlik. Így lehetséges aggodalmaskodni olyan külső dolog miatt, ami nincs.

– Uram, lehetséges-e nem aggodalmaskodni olyan külső dolog miatt, ami nincs?

– Lehetséges – válaszolta a Magasztos. – Van, akinek nem járnak ilyenek a fejében: „jaj, az enyém volt, már nincs meg, bárcsak megvolna, ó jaj, nem kaphatom meg!” Nem kesereg, nem gyötrődik, nem siránkozik, nem zokog a mellét verve, nem omlik össze. Így lehetséges nem aggodalmaskodni olyan külső dolog miatt, ami nincs.

– Uram, lehetséges-e aggodalmaskodni olyan belső dolog miatt¹⁴, ami nincs?

– Lehetséges – válaszolta a Magasztos. – Van, aki ezt a nézetet vallja: „az átmanom és a világ azonos, azzá válok halálom után – örök, állandó, múlhatatlan, változatlan természetű, és örökkön örökké ugyanaz maradok”. Meghallgatja a Tathágatát vagy a Tathágata tanítványát, aki a Dharmát az összes nézet, berögzültség, előítélet, ragaszkodás és hajlam kiirtása céljából tanítja; az összes meghatározottság lecsillapodása, az összes kötődés elvetése, a szomj kioltása, a

szenvedélymentesség, kiküszöbölés és ellobbanás céljából tanítja. Ekkor ő így érez: „lehet, hogy tényleg megsemmisülök, tényleg elpusztulok és tényleg nem leszek?” Kesereg, gyötrődik, siránkozik, mellét verve zokog, teljesen összeomlik. Így lehetséges aggodalmaskodni olyan belső dolog miatt, ami nincs.

– Uram, lehetséges-e nem aggodalmaskodni olyan belső dolog miatt, ami nincs?

– Lehetséges – válaszolta a Magasztos. – Van, aki nem vallja ezt a nézetet: „az átmanom és a világ azonos, azzá válok halálom után – örök, állandó, múlhatatlan, változatlan természetű, és örökkön örökké ugyanaz maradok”. Meghallgatja a Tathágatát vagy a Tathágata tanítványát, aki a Dharmát az összes nézet, berögzültség, előítélet, ragaszkodás és hajlam kiirtása céljából tanítja; az összes meghatározottság lecsillapodása, az összes kötődés elvetése, a szomj kioltása, a szenvedélymentesség, kiküszöbölés és ellobbanás céljából tanítja. Nem is érez így: „lehet, hogy tényleg megsemmisülök, tényleg elpusztulok és tényleg nem leszek?” Nem kesereg, nem gyötrődik, nem siránkozik, nem zokog a mellét verve, nem omlik össze. Így lehetséges nem aggodalmaskodni olyan belső dolog miatt, ami nincs. Szerzetesek, nyilván kapva-kapnátok egy olyan dolgon, amely örök, állandó, múlhatatlan, változatlan természetű, és örökkön örökké ugyanúgy megmarad – de láttok-e ilyet?

– Nem, Uram.

– Helyes, szerzetesek, én sem látok ilyet. Szerzetesek, egy olyan átman-tant nyilván a magatokévé tennétek, amelynek követőjét nem éri bánat, siránkozás, szenvedés, ború és baj – de láttok-e ilyet?

– Nem, Uram.

– Helyes, szerzetesek, én sem látok ilyet. Szerzetesek, egy olyan világnézetet nyilván elfogadnátok, amelynek vallóját nem éri bánat, siránkozás, szenvedés, ború és baj – de láttok-e ilyet?

– Nem, Uram.

– Helyes, szerzetesek, én sem látok ilyet.¹⁵

– Szerzetesek, ha volna átman, akkor az átmanom meg is nyilvánulna?

– Igen, Uram.

– Ha volna az átmannak megnyilvánulása, akkor volna átmanom is?

– Igen, Uram.

– Ha igaz és bizonyos, hogy nem lehet megragadni sem az átmant, sem az átman megnyilvánulását, akkor ugye teljes egészében gyermeteg ostobaság ez a nézet: „az átmanom és a világ azonos, azzá válok halálom után – örök, állandó, múlhatatlan, változatlan természetű, és örökkön örökké ugyanaz maradok”?

– Mi más lehetne, Uram, mint teljes egészében gyermeteg ostobaság?

– Szerzetesek, mit gondoltok, a test örök vagy mulandó?

– Mulandó, Uram.

– Ami pedig mulandó, az szenvedéssel jár vagy boldogsággal?

– Szennvedéssel, Uram.

– Ami pedig mulandó, szenvedéssel jár és a változás törvényének alávetett, azt helyes-e így tekinteni: „ez az enyém, ez vagyok én, ez az átmanom”?

– Nem, Uram.

– Szerzetesek, mit gondoltok, az érzet, vagy a felfogás, vagy a meghatározottságok, vagy a tudat – örök vagy mulandó?

– Mindegyik mulandó, Uram.

– Ami pedig mulandó, az szenvedéssel jár vagy boldogsággal?

– Szennvedéssel, Uram.

– Ami pedig mulandó, szenvedéssel jár és a változás törvényének alávetett, azt helyes-e így tekinteni: „ez az enyém, ez vagyok én, ez az átmanom”?

– Nem, Uram

– Ezért, szerzetesek bármely testre a világon, legyen az múltbeli, jövőbeli vagy jelenbeli; belső vagy külső, durva vagy finom, hitvány vagy kiváló, távoli vagy közeli – minden testre a valóságnak megfelelően, helyes bölcsességgel így kell tekinteni: „ez nem az enyém, ez nem vagyok én, ez nem az átmanom”. Bármely érzetre, vagy felfogásra, vagy meghatározottságra, vagy tudatra, legyen az múltbeli, jövőbeli vagy jelenbeli; belső vagy külső, durva vagy finom, hitvány vagy kiváló, távoli vagy közeli – mindegyikre a valóságnak megfelelően, helyes bölcsességgel így kell tekinteni: „ez nem az enyém, ez nem vagyok én, ez nem az átmanom”. Ha a tanult arija tanítvány így látja, akkor

kiábrándul a testből, kiábrándul az érzetből, kiábrándul a felfogásból, kiábrándul a meghatározottságokból, kiábrándul a tudatból, és mivel kiábrándul, szenvedélymentessé válik, a szenvedélymentesség révén pedig megszabadul. Megszabadul – és tudatára is ébred, hogy megszabadult, felismeri, hogy a születés elenyészett, a jámborság útja beteljesedett, a feladat elvégeztetett, evilági létének nincs folytatása.

Az ilyen arija szerzetesről mondják, hogy kiütötte a kaputorlaszt, feltöltötte a várárkot, kirántotta a cölöpöket, betörte a reteszt; letette a zászlót, letette a terhet, levetette az igát.¹⁶ És mi az, hogy a szerzetes kiütötte a kaputorlaszt? Maga mögött hagyta a nemtudást – gyökerestül kitepte, elnyeste, mint pálmafőt, megszüntette a létesülését, és így a jövőben sem jöhet létre.

És mi az, hogy a szerzetes feltöltötte a várárkot? Maga mögött hagyta az újrалétesülést, a születések forgatagát – gyökerestül kitepte, elnyeste, mint pálmafőt¹⁷, megszüntette a létesülését, és így a jövőben sem jöhet létre. És mi az, hogy a szerzetes kirántotta a cölöpöket? Maga mögött hagyta a szomjat – gyökerestül kitepte, elnyeste, mint pálmafőt, megszüntette a létesülését, és így a jövőben sem jöhet létre. És mi az, hogy a szerzetes betörte a reteszt? Maga mögött hagyta az öt lefelé húzó béklyót¹⁸ – gyökerestül kitepte, elnyeste, mint pálmafőt, megszüntette a létesülését, és így a jövőben sem jöhet létre.

És mi az, hogy a szerzetes letette a zászlót, letette a terhet és levetette az igát? Maga mögött hagyta az énteltséget¹⁹ – gyökerestül kitepte, elnyeste, mint pálmafőt, megszüntette a létesülését, és így a jövőben sem jöhet létre. Az ilyen megszabadult tudatú szerzetest még az istenek, Indra, Brahmá és Pradzsápati is hiába keresik, nem találják: nem találnak semmit, amihez egy tathágata tudata kötődne.

És miért, szerzetesek? Én azt állítom, hogy egy tathágata már evilágon is fellelhetetlen. Mivel ezt állítom és ezt tanítom, egyes törekvők és bráhmanák valótlannul, hamisan, igaztalanul és alaptalanul így gyaláznak engem: „Gótama törekvő a megsemmisülést tanítja, az érző lény felbomlását, pusztulását, elmúlását hirdeti”. De ez nem igaz rám, én nem állítok ilyet. Ahogy korábban, most is csak azt tanítom, hogy mi a szenvedés és a szenvedés kiküszöbölése.²⁰ Szerzetesek, ha mások szidják, vádolják, bosszantják, sértegetik és gúnyolják a Tathágatát, akkor a Tathágata nem dühödik fel, nem érez csalódottságot, tudata nem háborog. Ha mások megbecsülik, nagyra tartják, magasztalják és tisztelik a Tathágatát, akkor a Tathágata nem érez gyönyörűséget vagy derút, tudata nem válik mámorossá, hanem ezt gondolja: „mindez a tisztelet csakis a korábbi felismeréseknek szól”.

Ezért, szerzetesek, ha mások szidnak, vádolnak, bosszantanak, sértegetnek és gúnyolnak titeket, akkor ti se dühödjetek fel, ne érezzetek csalódottságot, és ne háborogjon a tudatotok. Ha mások megbecsülnek, nagyra tartanak, magasztalnak és tisztelnek titeket, akkor ti se érezzetek gyönyörűséget vagy derút, tudatotok ne váljon mámorossá, hanem gondoljátok ezt: „mindez a tisztelet csakis a

korábbi felismeréseknek szól”.

Ezért, szerzetesek, hagyjátok el, ami nem a tiétek; ez hosszú időn át boldogságot okoz nektek és hasznokra lesz. És mi nem a tiétek? A test nem a tiétek: hagyjátok el. Ez hosszú időn át boldogságot okoz nektek és hasznokra lesz. Az érzet, a felfogás, a meghatározottságok és a tudat sem a tiétek: hagyjátok el. Ez hosszú időn át boldogságot okoz nektek és hasznokra lesz.

Mit gondoltok, szerzetesek, ha mindenféle emberek itt a Dzséta-ligetben²¹ összegyűjtenék a fűvet, a rönköket, az ágakat és a lombot, vagy elégetnék, vagy bármi mást csinálnának vele, vajon azt gondolnátok-e, hogy ezt veletek teszik?

– Nem, Uram.

– És miért?

– Mert az nem mi vagyunk és nem is a miénk – az nem az átman, sem az átman megnyilvánulása, Uram.²²

– Így hát, szerzetesek, hagyjátok el, ami nem a tiétek; ez hosszú időn át boldogságot okoz nektek és hasznokra lesz. És mi nem a tiétek? A test nem a tiétek: hagyjátok el. Ez hosszú időn át boldogságot okoz nektek és hasznokra lesz. Az érzet, a felfogás, a meghatározottságok és a tudat sem a tiétek: hagyjátok el. Ez hosszú időn át boldogságot okoz nektek és hasznokra lesz.

Szerzetesek, ezzel a Dharmát jól elmagyaráztam, egyértelművé, nyilvánvalóvá és világossá tettem, burkát lefejtettem. Azok a szerzetesek, akik e Dharmát követve Érdemesek lettek: akik számára a befolyások elenyésztek, akik útjukat beteljesítették, elvégezték a feladatot, letették a terhet, elérték az igaz célt, szétszakították a létezés bilincseit, rendelkeznek a helyes tudással és megszabadultak – azoknak nem kell már több létezést megismerniük.²³

Azok a szerzetesek pedig, akik e Dharmát követve maguk mögött hagyták az öt lefelé húzó béklyót, ők már csakis csodás módon, égi világokban létesülnek²⁴, ott érik el az ellobbanást, abból a világból egyikük sem tér vissza.

Azok a szerzetesek, akik e Dharmát követve három béklyót hagytak maguk mögött, és legyengítették a szenvedélyt, a haragot és a tompaságot, ők az egyszervisszatérők: már csak egyszer térnek vissza ebbe a világba, és akkor vetnek véget a szenvedésnek.

Azok a szerzetesek, akik e Dharmát követve három béklyót hagytak maguk mögött, ők a folyambalépettek: már nem eshetnek vissza, rendíthetetlenül törekszenek a felébredésre.

Azok a szerzetesek, akik e Dharmát követve a Dharma útján járnak és a hit útján járnak, ők a felébredésre törekszenek.

Azok a szerzetesek, akik e Dharmát követve csupán hisznek bennem és szeretnek engem, ők a menny felé törekszenek.

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek emelkedett szívvel fogadták a Magasztos szavait.

1. *Ariṭṭha*: sértetlen, sérthetetlen. [↩](#)
2. Szó szerint gaddha-vadász; a gaddha nagy ragadozó madarat jelent, sok nyelvben keselyűt. [↩](#)
3. *Antarāyikā dhammā* – Arittha elsősorban az érzékiségre gondol. [↩](#)
4. A *kāma* szót, amit eddig élvezetnek fordítottunk, itt váagnak fordítottuk. A *kāma* ugyanis jelentheti a vágyat, a szerelmet, az élvezetet, mindenképp a szexet is. [↩](#)
5. Ez a többször előforduló lista valószínűleg a kánon egy korai állapotát tükrözi. Az egyes műfajok azonosítása a ma ismert kánon részeivel sokszor teljesen bizonytalan. [↩](#)
6. Szó szerint: a tanítások jelentését bölcsességgel, értelemmel (*paññā*) nem vizsgálják meg. [↩](#)
7. Feltehetően kígyóbűvölés céljából. [↩](#)
8. Szó szerint kecskeláb-bot. [↩](#)
9. A tutaj régi jelentése: nádból vagy ágakból összefogott nyaláb, amire ráhasalva át lehet evickélni a vízen. [↩](#)
10. *Diṭṭhi*: szó szerint nézet, gyakran fordítják tévtannak vagy eretnekségnek; önmagában csak világnézeti, filozófiai, metafizikai nézetekre utal, ám a Buddha ezeket mindenestül elutasította. A továbbiakban a *diṭṭhithāna* kifejezést nézetnek fordítjuk. [↩](#)
11. *Attā*: szó szerint önmaga; a buddhizmusban a személyek, illetve a tárgyak megmaradó lényegét, szubsztanciáját, mibenlétét fejezi ki. Ennek a lényegnek a létét a buddhizmus természetesen tagadja. [↩](#)
12. Az öt szkandhát írja le (*rūpa, vedanā, saññā, saṅkhārā, viññāṇa*), ám az ötödik (megismerés) helyett az elme (*mano*) működéseit sorolja fel. [↩](#)

13. Itt valami ilyesmi hiányzik a szövegből:

„...Egy szerzetes megkérdezte:

– Uram, lehetséges-e olyasmi miatt aggodalmaskodni, ami nincs?

A Magasztos így válaszolt:

– Kétféle aggodalmaskodás van: külső és belső dolog miatt.”

(Ezt alátámasztja az is, hogy a következő rész úgy folytatódik, hogy „Egy másik szerzetes”... Az egyik szerzetes hiányzik.) [↩](#)

14. Az itt ‘belső’-nek fordított páli szó, ajjhattam, szó szerint az átmanra, önmagamra, az én lényegemre vonatkozót jelent. [↩](#)

15. Ebből a három kérdésből az utolsó lehet, hogy csak egy beszúrás. A második kérdés (az átman-hit nem óv meg a szenvedéstől) után logikusan folytatódik a szöveg: az átman sem önmagában, sem megnyilvánulásaiban nem észleljük. A kihagyásra javasolt kérdés szerint viszont nincs is olyan világnézet, amely megóvna a szenvedéstől; viszont a Buddha éppen azt tanítja (e szuttában is), hogy a szenvedéseket ki lehet küszöbölni. [↩](#)

16. Szövegünkben egy várostrom képével értelmeztük a hasonlatot, de lehetne fordítva is olvasni: a jól őrzött vár ura kitárja a kapukat és felhagy a vár védelmével. [↩](#)

17. Lásd az ide vonatkozó lábjegyzetet a MN 36-ban. [↩](#)

18. Más szövegekben többnyire tíz béklyóval (*saṃyojana*) találkozunk, amelyek közül az első öt a lefelé húzó (*orambhāgiya*), a második öt a felfelé irányuló (*uddhambhāgiya*). A lefelé húzók: (1) *sakkāyadiṭṭhi* (azonosulás a testtel stb.); (2) *vicikicchā* (kétely); (3) *sīlabbataparāmāso* (rituálék követése); (4) *kāmacchando* (érzéki vágy); (5) *vyāpādo* (agresszió). [↩](#)

19. *Asmimāna*: énközpontúság. [↩](#)

20. Ez a megjegyzés, úgy tűnik, arra utal, hogy az anátman-tan csak újabban került be a buddhai Dharmába. Más szövegek határozottan elutasítják az efféle metafizikai kérdések tárgyalását. [↩](#)

21. A Dzséta-liget a szerzetesek tulajdona. Anáthapindika adományozta nekik. Bővebben (angolul) lásd [itt](#). [↩](#)

22. A mondat kétféleképpen értelmezhető. Az ezt megelőző hasonlat vonatkozhat az öt szkandhára: a test, az érzetek, a felfogás, a meghatározottságok és a tudat ugyanúgy nem elválaszthatatlan tőlünk, mint a lakhelyünkül szolgáló liget. Vagy vonatkozhat az átman és a világ azonosságának tévtanára, mint a hatodik fentebb említett téves nézetre: ha az átman és a világ azonos volna,

akkor amikor a ligetet égetik, a szerzetesek teste égne. [↩](#)

23. Az Érdemesekről szóló rész megfogalmazásában is különbözik a továbbiaktól, ami utalhat arra, hogy ezek későbbi rendszerező betoldás eredményei. [↩](#)

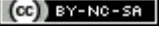
24. *Opapātika*: nem apától és anyától születő, hanem a semmiből előbukkanó kifejlett lény. [↩](#)

Így készült:

Fordította: A páli fordító csoport

Forrás: [MN 22](#), páli

Szerzői jogok: A páli fordító csoport, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: August 13, 2012, at 05:02 PM

MN 22 Alagaddūpama Sutta – Példázat a kígyóról

Fordította: Vekerdi József

MN 22, PTS M I 130

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Ez idő tájt egy Arittha nevű szerzetes, aki előzőleg keselyűvadász volt, ilyen téves nézeteket táplált

– Úgy értelmezem a Tant, amelyet a Magasztos hirdet, hogy azok a tényezők, amelyeket a Magasztos akadályozóknak nevez, nem szükségszerűen okozzák az elkövető akadályoztatását.

Számos szerzetes meghallotta, hogy Arittha szerzetes, aki előzőleg keselyűvadász volt, ilyen téves nézeteket táplál : „Úgy értelmezem a Tant, amelyet a Magasztos hirdet, hogy azok a tényezők, amelyeket a Magasztos akadályozóknak nevez, nem szükségszerűen okozzák az elkövető akadályoztatását.”

Ekkor azok a szerzetesek felkeresték Arittha szerzetest, az egykori keselyűvadászt. Odaérve, így szóltak Arittha szerzeteshez, az egykori keselyűvadászhoz:

– Igaz-e, Arittha testvér, hogy ilyen téves nézeteket táplálsz : „Úgy értelmezem a Tant, amelyet a Magasztos hirdet, hogy azok a tényezők, amelyeket a Magasztos akadályozóknak nevez, nem szükségszerűen okozzák az elkövető akadályoztatását”?

– Úgy van, testvérek, valóban így értelmezem a Tant... [Megismételve.] Ekkor azok a szerzetesek le akarták beszélni téves nézeteiről Arittha szerzetest, az egykori keselyűvadászt, és vitába szálltak vele, érveltek, magyaráztak:

– Ne beszélj így, Arittha testvér, ne magyarázd félre a Magasztos tanítását, mert nem helyes a Magasztos tanítását félremagyarázni, a Magasztos pedig nem állít ilyesmit. Arittha testvér, a Magasztos különböző vonatkozásokban szólt az akadályozó tényezőkről, amelyek szükségszerűen az elkövető akadályoztatását okozzák. A Magasztos azt mondta, hogy az élvezetek kevés örömmel és sok szenvedéssel, sok gyötrellemmel járnak, mindig túlteng bennük a nyomorúság. Pusztá csontvázhoz hasonlította az élvezeteket a Magasztos, húscafatokhoz hasonlította az élvezeteket a Magasztos, szalmalánghoz hasonlította az élvezeteket a Magasztos, parázsszal telt gödörhöz hasonlította az élvezeteket a Magasztos, álmokképekhez hasonlította az élvezeteket a Magasztos, kölcsönkapott

javakhoz hasonlította az élvezeteket a Magasztos, fák gyümölcséhez hasonlította az élvezeteket a Magasztos, vágóhídhhoz hasonlította az élvezeteket a Magasztos, lándzsahegyhez hasonlította az élvezeteket a Magasztos, kígyófejhez hasonlította az élvezeteket a Magasztos, amelyek kevés örömmel és sok szenvedéssel, sok gyötrellemmel járnak, túlteng bennük a nyomorúság.

Ám hiába szálltak vitába a szerzetesek Arittha szerzetessel, az egykori keselyűvadással, hiába érveltek, magyaráztak, ő makacsul kitartott téves nézetei mellett, ragaszkodott hozzájuk: „Testvérek, én így értelmezem a Tant...” [Megismételve.]

Amikor a szerzeteseknek nem sikerült lebeszélniük téves nézeteiről Arittha szerzetest, az egykori keselyűvadászt, felkeresték a Magasztost. Odaérve, üdvözölték a Magasztost, és leültek előtte. Előtte ülve, így szóltak a Magasztoshoz a szerzetesek:

– Urunk, Arittha szerzetes, az egykori keselyűvadász, ilyen téves nézeteket táplál : ... [Megismételve a jelenet.] Urunk, amikor nem sikerült lebeszélnünk téves nézeteiről Arittha szerzetest, úgy gondoltuk, hogy jelentjük az ügyet a Magasztosnak.

Ekkor a Magasztos az egyik szerzetest szólította:

– Eredj, szerzetes, hívd ide nevemben Arittha szerzetest, az egykori keselyűvadászt: „A Mester hívat, Arittha testvér!”

– Igen, uram – válaszolta a szerzetes engedelmesen a Magasztosnak, és felkereste Arittha szerzetest. Odaérve, így szólt Arittha szerzeteshez:

– A Mester hívat, Arittha testvér!

– Rendben van, testvér – mondott igent a szerzetesnek Arittha szerzetes, és felkereste a Magasztost. Odaérve, üdvözölte a Magasztost, és leült előtte. A Magasztos így szólította meg az előtte ülő Arittha szerzetest:

– Igaz-e, Arittha, hogy ilyen téves nézeteket táplálsz: „Úgy értelmezem a Tant, amelyet a Magasztos hirdet, hogy azok a tényezők, amelyeket a Magasztos akadályozóknak nevez, nem eredményezik szükségszerűen az elkövető akadályoztatását?”

– Igen, uram, valóban így értelmezem a Tant... [Megismételve.]

– Balgatatag ember, honnét veszed, hogy én ilyen tanítást hirdetek? Nem szoltam-e különböző vonatkozásokban az akadályozó tényezőkről, amelyek szükségszerűen az elkövető akadályoztatását eredményezik? Azt mondtam, hogy az élvezetek kevés örömmel és sok szenvedéssel, sok

gyötrellemmel járnak, mindig túlteng bennük a nyomorúság. Te viszont, balgata ember, értetlenségben félremagyarázod az én tanításomat, pusztulásba kergeted önmagadat, és sok kárt okozol. Nyomorúságod, szenvedésed fog származni belőle hosszú időre, balgata ember!

Ekkor a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Mit gondoltok, szerzetesek: nem okozott-e forrongást a rendi fegyelemben ez az Arittha szerzetes, az egykori keselyűvadász?

– Hogyan történhetnék ilyesmi, urunk? Semmiképpen sem, urunk!

E szavak hallatára Arittha szerzetes némán, magába roskadva, görnyedt háttal, lesütött szemmel, lángvörös arccal, zavartan ült. Amikor a Magasztos látta, hogy Arittha szerzetes némán, magába roskadva, görnyedt háttal, lesütött szemmel, lángvörös arccal, zavartan ül, így szólt Arittha szerzeteshez:

– Balgata ember, le fogsz lepleződni egyéni téves nézeteiddel. Most rögtön megkérdem a szerzetesek véleményét.

Ekkor a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Szerzetesek, ti is úgy értelmezték a Tant, amelyet hirdetek, mint ez az Arittha szerzetes, aki értetlenségében félremagyarázza az én tanításomat, pusztulásba kergeti önmagát, és sok kárt okoz?

– Semmiképpen sem, urunk! Hiszen a Magasztos különböző vonatkozásokban szólt az akadályozó tényezőkről, amelyek szükségszerűen az elkövető akadályoztatását eredményezik. A Magasztos azt mondta, hogy az élvezetek kevés örömmel és sok szenvedéssel, sok gyötrellemmel járnak...

[Megismételve.]

– Helyes, szerzetesek; helyesen értelmezték a Tant, amelyet hirdetek. Különböző vonatkozásokban szóltam az akadályozó tényezőkről... [Megismételve.] Szerzetesek, elképzelhetetlen, hogy ez az Arittha szerzetes az élvezeteken túlmenőleg, az élvezetek észlelésén és elképzelésén túlmenőleg élvezetei beteljesülését élvezhesse.

Szerzetesek, vannak balgata emberek, akik szó szerint megtanulják a Tant, azonban noha szó szerint megtanulták a Tant, a tanítások értelmét nem fogják fel. Minthogy a tanítások értelmét nem fogták fel, azok nem szolgálnak szellemi gyarapodásukra. Csupán ellentmondás kedvéért és vitatkozás kedvéért tanulják meg a Tant, de a lényegét, aminek kedvéért a Tant tanulni érdemes, a Tan lényegét nem értik. Az ilyen embereknek a helytelenül felfogott tanításokból nyomorúságuk és szenvedésük származik hosszú időre. És miért? Azért, mert helytelenül fogták fel a tanításokat, szerzetesek. Úgy van ez,

szerzetesek, mint hogyha egy kígyót kereső, kígyófogásra induló kígyóvadász meglátna egy nagy kígyót, és a törzsénél vagy a farkánál fogva ragadná meg, s ekkor a kígyó rátekerőzne, és a kezébe vagy a karjába vagy más testrészébe marna, és ő belehalna a harapásba, vagy halálos kínokat szenvedne. És miért? Azért, mert helytelenül fogta meg a kígyót, szerzetesek [...].

Viszont vannak tisztos családból származó emberek, akik szó szerint megtanulják a Tant, és miután szó szerint megtanulták a Tant, a tanítások értelmét is felfogják. Minthogy a tanítások értelmét felfogták, azok szellemi gyarapodásukra szolgálnak. Ők nem ellentmondás kedvéért és vitatkozás kedvéért tanulják meg a Tant, és a lényegét, aminek kedvéért a Tant tanulni érdemes, a Tan lényegét megértik. Az ilyen embereknek a helyesen felfogott tanításokból üdvük és boldogságuk származik hosszú időre. És miért? Azért, mert helyesen fogták fel a tanításokat, szerzetesek. Úgy van ez, szerzetesek, mint hogyha egy kígyót kereső, kígyófogásra induló kígyóvadász meglátna egy nagy kígyót, és egy villás végű bottal erősen leszorítaná, majd a villás végű bottal erősen leszorítva, erősen megfogná a nyakánál. És ha a kígyó tekervényeivel rátekerőzne az ember kezére vagy karjára vagy más testrészére, ő ebbe nem halna bele, és nem szenvedne halálos kínokat. És miért? Azért, mert helyesen fogta meg a kígyót, szerzetesek. [...]

Ezért, szerzetesek, ha valamelyik beszédem értelmét felfogtátok, jegyezzétek meg jól. Ha viszont valamelyik beszédem értelmét nem fogtátok fel, engem kell újra megkérdeznetek, vagy valamelyik jól tájékozott szerzetest.

A tutaj hasonlatával világítom meg a Tant, szerzetesek, amely átkelésre szolgál, nem megőrzésre való. Hallgassátok meg, vessétek jól emlékezetbe, elmondom.

– Igen, urunk – válaszolták a szerzetesek tisztelettudóan a Magasztosnak. A Magasztos így beszélt:

– Szerzetesek, úgy van ez, mint amikor egy ember hosszú útra kel, és széles, megáradt vizet talál maga előtt. Az innenső part csupa veszély és félelem, a túlsó part biztonságos és nyugalmas, ám nincs hajó, amelyen átkelhetne, vagy híd, amelyen átjuthatna a túlpartra. Ekkor az az ember így gondolkozik: „Ez itt széles, megáradt víz. Az innenső part csupa veszély és félelem, a túlsó part biztonságos és nyugalmas, ám nincs hajó, amelyen átkeljek, vagy híd, amelyen átjussak a túlpartra. Legjobb lesz, ha most nádat, fatörzseket, ágakat, leveleket gyűjtök, tutajjává kötöm össze, és a tutaj segítségével, kézzel-lábbal ügyeskedve, épségben átjutok a túlsó partra.” Így ez az ember nádat, fatörzseket, ágakat, leveleket gyűjtene, tutajjává kötné össze, és a tutaj segítségével, kézzel-lábbal ügyeskedve, épségben átjutna a túlsó partra. A vízen átjutva, a túlsó partra érkezve, így gondolkoznék: „Ennek a tutajnak nagy hasznát vettem; ennek a tutajnak a segítségével, kézzel-lábbal ügyeskedve, épségben átjutottam a túlsó partra. Legjobb lesz, ha most ezt a tutajt a fejemre téve, vagy a hátamra véve indulok tovább utamra.” Mit gondoltok, szerzetesek: ha ez az ember így tenne, helyesen járna el a tutajjal?

– Semmiképpen sem, urunk.

– Hát hogyan járna el helyesen a tutajjal ez az ember, szerzetesek? Ha a vízen átjutva, a túlsó partra érkezve, így gondolkoznék: „Ennek a tutajnak nagy hasznát vettem; ennek a tutajnak a segítségével, kézzel-lábbal ügyeskedve, épségben átjutottam a túlsó partra. Legjobb lesz, ha most ezt a tutajt kihúszom a szárazra, vagy pedig a vízre bocsátom, és tovább megyek utamra.” Ha ez az ember így tenne, helyesen járna el a tutajjal.

Ugyanígy, szerzetesek, a tutajhoz hasonlóan tanítottalak benneteket a Tanra, amely átkelésre szolgál, nem megőrzésre való. Hogyha megértettétek a tutaj hasonlatát, a helyes tétéleken is túl kell lépnetek, nemhogy a téveseken.

Idevonatkozólag hat téves nézet létezik, szerzetesek. Mi ez a hat? A tanulatlan, közönséges emberek, akik nem ismerik a nemes dolgokat, nem hallottak a nemes Tanról, járatlanok a nemes Tanban, nem ismerik az igaz embereket, nem hallottak az igaz emberek tanításáról, járatlanok az igaz emberek tanításában, ezek ezt gondolják a testről: „Ez az enyém, ez én vagyok, ez az én Énem”. Ezt gondolják az érzetéről : „Ez az enyém, ez én vagyok, ez az én Énem”. Ezt gondolják a tudatról: „Ez az enyém, ez én vagyok, ez az én Énem”. Ezt gondolják az adottságokról: „Ez az enyém, ez én vagyok, ez az én Énem”. Ezt gondolják arról, amit látnak, hallanak, gondolnak, megismernek, elérnek, kívánnak, elméjükben fontolgatnak: „Ez az enyém, ez én vagyok, ez az én Énem”. Ezt gondolják arról a téves nézetről, amely szerint a világ azonos az Énnel, s halálom után ezzé válok, állandó, örök, változatlan, nem mulandó leszek, mindörökre ugyanaz maradok: „Ez az enyém, ez én vagyok, ez az én Énem.”

Viszont a tanult, nemes lelkű ember, aki ismeri a nemes dolgokat, hallotta a nemes Tant, járatos a nemes Tanban, ismeri az igaz embereket, hallotta az igaz emberek tanítását, járatos az igaz emberek tanításában, az ezt gondolja a testről: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én Énem”. Ezt gondolja az érzetéről : „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én Énem”. Ezt gondolja a tudatról: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én Énem”. Ezt gondolja az adottságokról: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én Énem”. Ezt gondolja arról, amit lát, hall, gondol, megismer, elér, kíván, elméjében fontolgat: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én Énem”. Ezt gondolja arról a téves nézetről, amely szerint a világ azonos az Énnel, s halálom után ezzé válok, állandó, örök, változatlan, nem mulandó leszek, mindörökre ugyanaz maradok: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én Énem”. Aki így gondolkozik, az nem bánkódik nem létező dolgok miatt.

E szavak hallatára az egyik szerzetes így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, lehetséges-e bánkódás nem létező külső dolgok miatt?

– Lehetséges, szerzetes – válaszolta a Magasztos. – Előfordul, hogy például így gondolkozik valaki: „Mevolt nekem, de most már nincs meg; bárcsak megvolna, de nem fogom megkapni!” Az ilyen ember szomorkodik, gyötrődik, jajveszékel, mellét veri, magán kívül van. Így lehetséges az, hogy valaki bánkódik nem létező külső dolgok miatt.

– Hát az lehetséges-e, uram, hogy valaki ne bánkódjék nem létező külső dolgok miatt?

– Lehetséges, szerzetes – válaszolta a Magasztos. – Előfordul, hogy például valaki nem gondolkozik így: „Mevolt nekem, de most már nincs meg; bárcsak megvolna, de nem fogom megkapni.” Az ilyen ember nem szomorkodik, nem gyötrődik, nem jajveszékel, nem veri a mellét, nincs magán kívül. Így lehetséges az, hogy valaki nem bánkódik nem létező külső dolgok miatt.

– Uram, lehetséges-e bánkódás nem létező belső dolgok miatt?

– Lehetséges, szerzetes – válaszolta a Magasztos. – Előfordul, hogy például ilyen nézeteket vall valaki: „A világ azonos az Énnel, halálom után ezzé válok, állandó, örök, változatlan, nem mulandó leszek, mindörökre ugyanaz maradok.” Ez az ember meghallja, hogy a Beérkezett vagy a Beérkezett valamelyik tanítványa a minden tévtant, elfogultságot és előítéletet eloszlató, minden előzetes adottságot megsemmisítő, minden ragaszkodást feloldó, a létszomjat kioltó, lemondáshoz, vágytalansághoz, kialváshoz (nirvánához) vezető Tant hirdeti. Ekkor ez a gondolata támad: „Óh, elpusztulok, óh, megsemmisülök, óh, nem fogok létezni!” Az ilyen ember szomorkodik, gyötrődik, jajveszékel, mellét veri, kétségbe esik. Így lehetséges az, hogy valaki bánkódik nem létező belső dolgok miatt.

– Hát az lehetséges-e, uram, hogy valaki ne bánkódjék nem létező belső dolgok miatt?

– Lehetséges, szerzetes – válaszolta a Magasztos. – Előfordul, hogy például valaki nem vall ilyen nézeteket: „A világ azonos az Énnel, halálom után ezzé válok, állandó, örök, változatlan, nem mulandó leszek, mindörökre ugyanaz maradok.” ... [stb.] Az ilyen ember nem szomorkodik, nem gyötrődik, nem jajveszékel, nem veri mellét, nem esik kétségbe. Így lehetséges az, hogy valaki nem bánkódik nem létező belső dolgok miatt.

Szerzetesek, esetleg szeretnétek olyan birtokot birtokba venni, amelynek birtoklása állandó, örök, változatlan, nem mulandó, mindörökre megmarad. Nos, szerzetesek, ismertek-e olyan birtokot, amelynek birtoklása állandó, örök, változatlan, nem mulandó, mindörökre megmarad?

– Nem, urunk.

– Helyes, szerzetesek; én sem ismerek olyan birtokot, amelynek birtoklása állandó, örök, változatlan,

nem mulandó, mindörökre megmarad.

Szerzetesek, esetleg szeretnétek olyan egyéniségelméletet követni, amelynek követőjét nem éri bánat, szomorúság, szenvedés, keserűség, gyötrellem. Nos, szerzetesek, ismertek-e ilyen egyéniségelméletet? [...]

– Nem, urunk.

– Helyes, szerzetesek; én sem ismerek ilyen egyéniségelméletet. [...] Szerzetesek, esetleg szeretnétek olyan vallási nézeteket vallani, amelyeknek vallóját nem éri bánat, szomorúság, szenvedés, keserűség, gyötrellem. Nos, szerzetesek, ismertek-e ilyen vallási nézeteket? [...]

– Nem, urunk.

– Helyes, szerzetesek; én sem ismerek ilyen vallási nézeteket. [...] Szerzetesek, ha léteznék Én, akkor ugyebár Enyém is léteznék?

– Úgy van, urunk.

– És ha Enyém léteznék, akkor ugyebár az egyén Énje is léteznék, szerzetesek?

– Úgy van, urunk.

– De mivel, szerzetesek, valójában és ténylegesen nem észlelhető Én és Enyém, ez a tévtan: „A világ azonos az Énnel, halálom után ezzé válok, állandó, örök, változatlan, nem mulandó leszek, mindörökre ugyanaz maradok”, nemdebar, kizárólag és teljesen együgyűség?

– Mi más lehetne, urunk, mint kizárólag és teljesen együgyűség?

[...] – Szerzetesek, ezekért a beszédeimért, ezekért a tanításaimért, egyes remeték és papok igaztalanul, tévesen, valótlanul, alaptalanul ezzel vádolnak: „Gótama remete nihilista, a létező lények pusztulását, megsemmisülését, nemlétét hirdeti.” Szerzetesek, ezek a tiszteletreméltó remeték és papok igaztalanul, tévesen, valótlanul, alaptalanul azzal vádolnak, ami nem vagyok és amit nem állítok, amikor azt mondják, hogy Gótama remete nihilista, a létező lények pusztulását, megsemmisülését, nemlétét hirdeti. Ezelőtt is, most is, csak a szenvedést és a szenvedés megszüntetését hirdetem, szerzetesek.

Szerzetesek, ha egyesek a Beérkezettet szidják, támadják, gyűlölik, a Beérkezett nem bántódik meg, nem kedvetlenedik el, nem gerjed haragra. Szerzetesek, ha egyesek a Beérkezettet dicsérik, magasztalják, becsülik, tisztelik, a Beérkezett nem örül, nem támad jó kedve, nem érez elégedettséget.

Amikor egyesek a Beérkezettet dicsérik, magasztalják, becsülik, tisztelik, akkor a Beérkezett ezt gondolja: „Mivel mindezt hamarébb felismertem, azért ér most ez az elismerés.” Ugyanígy, szerzetesek, ha egyesek titeket szidnak, támadnak, gyűlölnék, akkor ti se bántódjatok meg, ne kedvetlenedjete el, ne gerjedjete haragra. Ugyanígy, szerzetesek, ha egyesek titeket dicsérnek, magasztalnak, becsülnék, tisztelnek, akkor ti se örüljete, ne támadjon jó kedvete, ne érezzete elégedettséget. Ugyanígy, szerzetesek, amikor egyesek titeket dicsérnek, magasztalnak, becsülnék, tisztelnek, akkor ti is gondoljátok ezt: „Mivel mindezt hamarébb felismertük, azért ér most ez az elismerés.” [...]

– Mi a véleményete, szerzetesek: ha itt a Dzsétavana-ligetben az emberek elhordanák vagy felégetnék vagy elhasználnák az itt lévő fűvet, fát, ágakat, leveleket, ezt gondolnátok-e: „Bennünket hordanak el, égetnek fel, használnak el az emberek”?

– Semmiképpen sem, urunk, hiszen ez nem a mi Énünk, nem is a miénk!

– Ugyanígy, szerzetesek, mondjátok le arról, ami nem a tiétek. Ha lemondotok róla, üdvötök és boldogságotok származik belőle hosszú időre. Mi az, ami nem a tiétek? A test, szerzetesek, nem a tiétek. Mondjátok le róla, és ha lemondotok, üdvötök és boldogságotok származik belőle hosszú időre. Az érzetek (~ a tudat, ~ az adottságok, ~ a megismerés) nem a tiétek. Mondjátok le róla, és ha lemondotok, üdvötök és boldogságotok származik belőle hosszú időre.

Íme, szerzetesek, előadtam, megmagyaráztam, kifejtettem, megvilágítottam, feltártam a Tant. Miután így előadtam, megmagyaráztam, kifejtettem, megvilágítottam, feltártam a Tant, mindazok a szerzetesek, akik a szentséget elérték, az indulatokat legyőzték, célba jutottak, cselekvésüket bevégezték, terhüket letették, az üdvöt elnyerték, a létezés kényszerétől megszabadultak és a megváltás birtokosaivá lettek, azok többé nem térnek vissza a lét forgatagába. [...]

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek örömmel és elégedetten hallgatták a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 22](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:15 PM

MN 25 Nivāpa Sutta – Csalétek

Fordította: Vekerdi József

MN 25, PTS M I 151

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Itt a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Szerzetesek!

– Hallgatjuk, urunk – válaszolták a szerzetesek tisztelettudóan a Magasztosnak. A Magasztos így beszélt:

– Szerzetesek, a vadfogó nem ezzel a szándékkal szórja a csalétket az erdei vadaknak: „Fogyasszák el az erdei vadak ezt az eledelt, amelyet elébük szórtam, és legyenek tőle egészségesek, jól tápláltak, éljenek sokáig, hosszú ideig!” A vadfogó ezzel a szándékkal szórja a csalétket az erdei vadaknak: „Az erdei vadak rá fogják vetni magukat erre a csalétekre, amelyet elébük szórtam, és elcsábulva falni fogják a jó falatokat. Ha rávetik magukat, és elcsábulva falják a jó falatokat, megfélelkeznek az éberségről. Ha megfélelkeznek az éberségről, figyelmetlenekké válnak. Ha figyelmetlenekké válnak, kedvem szerint zsákmányul ejtethem őket a csalétek mellett.”

Ekkor, szerzetesek, az első falka rávetette magát a csalétekre, amelyet a vadfogó elébük szórt, és elcsábulva falták a jó falatokat. Amikor rávetették magukat, és elcsábulva falták a jó falatokat, megfélelkeztek az éberségről. Megfélelkezve az éberségről, figyelmetlenekké váltak. Amikor figyelmetlenekké váltak, a vadfogó kedve szerint zsákmányul ejtette őket a csalétek mellett. Így az első falka a vadfogó hatalmába esett.

Ekkor a második falka így gondolkozott: „Amikor az első falka rávetette magát a csalétekre, amelyet a vadfogó elébük szórt... [stb.], a vadfogó kedve szerint zsákmányul ejtette őket a csalétek mellett. Jobb lesz, ha mi most gondosan elkerüljük a csalétket, és a veszedelmes ételt elkerülve, az erdő mélyére rejtőzünk, és ott maradunk.” Ezek gondosan elkerülték a csalétket, és a veszedelmes ételt elkerülve, az erdő mélyére rejtőztek, és ott maradtak. Azonban a nyár utolsó hónapjában, amikor fű és víz kiszáradt, testük rendkívül lesoványodott. Testük rendkívüli lesoványodása folytán ellenálló erejük kimerült. Ellenálló erejük kimerülte folytán visszatértek a csalétekhez, amelyet a vadfogó elébük szórt. Rávetették magukat, és elcsábulva falták a jó falatokat... [stb.]. Így a második falka is a vadfogó hatalmába esett.

Ekkor a harmadik farka így gondolkozott: „Amikor az első farka rávetette magát a csalétekre, [...] a vadfogó hatalmába esett. Amikor a második farka rávetette magát a csalétekre, [...] a vadfogó hatalmába esett. Jobb lesz, ha mi most letanyázzunk a csalétek közelében, amelyet a vadfogó elébünk szórt. Ott letanyázzunk, de nem vetjük rá magunkat a csalétekre, amelyet a vadfogó elébünk szórt. Ha nem vetjük rá magunkat, nem csábulunk el, miközben a jó falatokat faljuk. Ha nem csábulunk el, miközben a jó falatokat faljuk, nem feledkezünk meg az éberségről. Ha nem feledkezünk meg az éberségről, nem válunk figyelmetlenné. Ha nem válunk figyelmetlenné, nem ejt bennünket kedve szerint zsákmányul a vadfogó a csalétek mellett.” Ezek letanyáztak a csalétek közelében, amelyet a vadfogó elébük szórt. Ott letanyázva, nem vetették rá magukat a csalétekre, [...] nem ejtette őket kedve szerint zsákmányul a vadfogó a csalétek mellett.

Ekkor a vadfogónak és a vadfogó segédeknek ez az ötletük támadt: „Ez a harmadik farka ravasz és óvatos. Talán varázstudománnyal rendelkezik ez az ördögös harmadik farka, mert a kiszórt csalétekből fogyasztanak, de nem kapjuk rajta őket, amikor jönnek vagy mennek. Jobb lesz, ha most mindenfelől körülkerítjük nagy hálókka az elébük szórt csalétket, akkor talán megtaláljuk ennek a harmadik farkának a tanyáját, ahol rejtőzködnek.” Ekkor az elébük szórt csalétket mindenfelől körülkerítették nagy hálókka. Ezután a vadfogó és segédek rátaláltak a harmadik farkának a tanyájára, ahol rejtőzködtek. Így a harmadik farka is a vadfogó hatalmába esett.

Ekkor a negyedik farka így gondolkozott: „Amikor az első farka rávetette magát a csalétekre, [...] a vadfogó hatalmába esett. [...] Amikor a második farka rávetette magát a csalétekre, [...] a vadfogó hatalmába esett. [...] Amikor a harmadik farka letanyázott a csalétek közelében, [...] nem ejtette őket kedve szerint zsákmányul a vadfogó a csalétek mellett, [...] mégis a vadfogó és segédek rátaláltak a harmadik farkának a tanyájára, ahol rejtőzködtek. Így a harmadik farka is a vadfogó hatalmába esett. Jobb lesz, ha mi most olyan helyen tanyázzunk le, ahol nem tud elérni bennünket a vadfogó és a vadfogó segédek.” [...] És olyan helyen tanyáztak le, ahol nem tudta elérni őket a vadfogó és segédek. Ott letanyázva, nem vetették rá magukat a csalétekre, [...] és nem ejtette őket kedve szerint zsákmányul a vadfogó a csalétek mellett.

Ekkor a vadfogónak és a vadfogó segédeknek ez az ötletük támadt: „Ez a negyedik farka ravasz és óvatos. Talán varázstudománnyal rendelkezik ez az ördögös negyedik farka, mert a kiszórt csalétekből fogyasztanak, de nem kapjuk rajta őket, amikor jönnek vagy mennek. Jobb lesz, ha most mindenfelől körülkerítjük nagy hálókka az elébük szórt csalétket, akkor talán megtaláljuk ennek a negyedik farkának a tanyáját, ahol rejtőzködnek.” Ekkor az elébük szórt csalétket mindenfelől körülkerítették nagy hálókka. Azonban a vadfogó és segédek nem találtak rá a negyedik farka tanyájára, ahol rejtőzködtek.

Ekkor a vadfogónak és segédeknek ez az ötletük támadt : „Ha elriasztjuk ezt a negyedik farkát, a

felriadt farka a többieket is el fogja riasztani, és az összes erdei állat el fogja kerülni a kiszórt csalétket. Jobb lesz, ha lemondunk erről a negyedik farkáról.” Ezzel a vadfogó és segédei lemondtak a negyedik farkáról. Így a negyedik farka nem esett a vadfogó hatalmába.

Ezt a hasonlatot, szerzetesek, az igazság feltárása kedvéért mondtam, és jelentése a következő. A csalétek az öt érzékszerv érzéki örömeit jelképezi. A vadfogó a Kísértőt, a Gonoszt jelképezi. A vadfogó segédei a Kísértő segédeit jelképezik. Az erdei vadak a remetéket és papokat jelképezik.

A remeték és papok első csoportja ráveti magát a világi gyönyörúségekre, amelyeket a Kísértő csalétekül eléjük szór, és elcsábulva falják a jó falatokat. Ha rávetik magukat, és elcsábulva falják a jó falatokat, megfélemlenek az éberségről. Ha megfélemlenek az éberségről, figyelmetlenné válnak. Ha figyelmetlenné válnak, a Kísértő kedve szerint zsákmányul ejti őket a csalétekül szolgáló világi gyönyörúségek mellett. Így a remeték és papok első csoportja a Kísértő hatalmába esik. Az erdei vadak első farkájának hasonlatával a remetéknek és papoknak erre az első csoportjára céloztam.

A remeték és papok második csoportja így gondolkozik: „Amikor a remeték és papok első csoportja rávetette magát a világi gyönyörúségekre, amelyeket a Kísértő csalétekül eléjük szórt, [...] a Kísértő hatalmába estek. Jobb lesz, ha mi most gondosan elkerüljük a csalétekül szolgáló világi gyönyörúségeket, és a veszedelmes tápláléktól elfordulva, elvonulunk az erdő mélyére.” Ezek gondosan elkerülik a csalétekül szolgáló világi gyönyörúségeket, és a veszedelmes tápláléktól elfordulva, elvonulnak az erdő mélyére. Ott vadnövényekkel táplálkoznak, kölessel, rizzsel, gabonaszemekkel, szittyóval, növények szárával és nedvével, szézámaggal, fűvel, tehéntrágyával, gyökerekkel, bogyókkal, hullott gyümölccsel táplálkoznak. Azonban a nyár utolsó hónapjában, amikor fű és víz kiszárad, testük rendkívül lesoványodik. Testük rendkívüli lesoványodása folytán ellenálló erejük kimerül. Ellenálló erejük kimerülte folytán gondolataik fölötti uralmuk is megszűnik. Gondolataik fölötti uralmuk megszűnte folytán visszatérnek a csalétekhez, amelyet a Kísértő eléjük szórt : a világi gyönyörúségekhez. [...] Így a remeték és papok második csoportja is a Kísértő hatalmába esik. Az erdei vadak második farkájának hasonlatával a remetéknek és papoknak erre a második csoportjára céloztam.

A remeték és papok harmadik csoportja így gondolkozik: „Amikor a remeték és papok első csoportja... [stb.] Jobb lesz, ha mi most letanyázzunk a csalétek mellett, amelyet a Kísértő eléjük szórt: a világi gyönyörúségek mellett. Ott letanyázzunk, de nem vetjük rá magunkat a Kísértő csalétkére: a világi gyönyörúségekre.” [...] Ezek azonban fölösleges töprengésbe kezdenek: „Vajon örökkévaló a világ?” „Vajon nem örökkévaló a világ?” „Véges-e a világ?” „Végtelen-e a világ?” „Azonos-e a lélek a testtel?” „Különbözik-e a lélek a testtől?” „Létezik-e a Beérkezett a halál után?” „Nem létezik a Beérkezett a halál után?” „Létezik is, nem is a Beérkezett a halál után?” „Az sem

mondható, hogy létezik, és az sem mondható, hogy nem létezik a Beérkezett a halál után?” Így a remeték és papok harmadik csoportja is a Kísértő hatalmába esik. Az erdei vadak harmadik falkájának hasonlatával a remetéknek és papoknak erre a harmadik csoportjára céloztam.

A remeték és papok negyedik csoportja így gondolkozik: „Amikor a remeték és papok első csoportja... [stb.] Jobb lesz, ha mi most olyan helyen tanyázunk le, ahol nem tud elérni bennünket a Kísértő és a Kísértő segédei.” [...] Így a remeték és papok negyedik csoportja nem esik a Kísértő hatalmába. Az erdei vadak negyedik falkájának hasonlatával a remetéknek és papoknak erre a negyedik csoportjára céloztam.

Mi ez a hely, ahol nem tudja elérni őket a Kísértő és a Kísértő segédei, szerzetesek? Ha a szerzetes minden vágytól távol, minden bajtól távol, eltávolodása szülte, elmélkedve elgondolkozó, boldog örömben az első révület állapotába jut. Az ilyen szerzetesről ezt mondják: „Megvakította a Kísértőt, kioltotta a Kísértő szeme világát, láthatatlanná vált a Kísértő számára.”

Utána pedig az elmélkedést és gondolkozást feladva, a szerzetes eléri a belső nyugalmat, az elmélkedés és gondolkozás nélküli, feloldódásból fakadó, boldog örömet: a második révület állapotába jut (~ harmadik révület állapotába, ~ negyedik révület állapotába, ~ a tér végtelenségének állapotába, ~ a tudat végtelenségének állapotába, ~ a semmiség állapotába, ~ a sem érzékelés, sem érzéketlenség állapotába, ~ az érzékelés és észlelés megszüntetésébe jut). Az ilyen szerzetesről ezt mondják: „Megvakította a Kísértőt, kioltotta a Kísértő szemvilágát, láthatatlanná vált a Kísértő számára.”

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek örömmel és elégedetten hallgatták a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 25](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:15 PM

MN 28 Mahā-hatthipadopama Sutta – A nagy elefántlábnyom-hasonlat

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 28, PTS M I 184

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávathí közelében, a Dzséta-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Ekkor a tiszteletreméltó Száriputta így szólt a szerzetestársaihoz:

– Barátaim, szerzetesek!

– Igen, barátunk! – válaszolták a szerzetesek, mire a tiszteletreméltó Száriputta így szólt:

– Barátaim! Ahogy a négylábú állatok mindegyikének lábnyoma belefér az elefánt lábnyomába, és az elefánté a legnagyobb közülük, hasonlóképp minden erényes tulajdonság egybe van gyűjtve a Négy Nemes Igazságban. Melyik négyben? A szenvedés nemes igazságában, a szenvedés eredetének nemes igazságában, a szenvedés megszűnésének nemes igazságában és a szenvedés megszűnéséhez vezető ösvény nemes igazságában.

És mi a szenvedés nemes igazsága? A születés szenvedés, az öregedés szenvedés, a halál szenvedés; a bánat, a siránkozás, a fájdalom, az aggodalom és a kétségbeesés mind-mind szenvedés. Nem megkapni azt, amit akarunk, szenvedés¹. Röviden a ragaszkodás öt halmaza a szenvedés. És melyik a ragaszkodás öt halmaza? A forma ragaszkodás-halmaza, az érzés ragaszkodás-halmaza, az érzékelés ragaszkodás-halmaza, a késztetések ragaszkodás-halmaza és a tudatosság ragaszkodás-halmaza.

És mi a forma ragaszkodás-halmaza? A négy alapelem, amiből [minden] forma származik. És melyik ez a négy alapelem? A föld-elem, a víz-elem, a tűz-elem és a szél-elem.

A föld-elem

És mi a föld-elem? A föld-elem lehet belső és külső. És mi a belső föld-elem? Minden, ami az emberben kemény és szilárd, ami a hajat, a szőrzetet, a körmöket, a fogakat, a bőrt, a húst, az inakat, a csontokat, a csontvelőt, veséket, szívet, májat, mellhártyát, lépet, tüdőt, a vastag- és a vékonybelet, a gyomortartalmat, az ürüléket alkotja, vagy bármi egyebet, ami az emberben kemény és szilárd, ezt hívjuk belső föld-elemnek. A belső föld-elem és a külső föld-elem együtt alkotják magát a föld-elemet. És ezt kell olyannak látnunk, amilyen valójában, helyes szemlélettel, mint ami: 'Nem az enyém, nem én vagyok és nem az én „én”-em'. Amikor az ember olyannak látja amilyen valójában, helyes szemlélettel, elfordul a föld-elemtől, és tudatát szenvedélymentessé teszi a föld-elem irányában.

Eljön az idő, amikor a külső víz-elem haragra gerjed², és ekkor a külső föld-elem eltűnik. Ha a hatalmas, külső föld-elem is állandótlan, és megsemmisül, romlásra hajlamos és változékony, akkor mihez is ragaszkodhatnánk rövid ideig tartó testünkben úgy, mint ami 'Én' vagy 'enyém' vagy 'ami én vagyok'? Ebben csak egy 'nincs' van.

Ha egy ember megsért, rágalmaz, ingerel és zaklat egy szerzetest [aki ezt észreveszi], akkor az minderre így tekint: egy fül[nél keletkezett]-érintkezésből³ eredő fájdalmas érzés keletkezett bennem. És ez függ valamitől, nem független. Mitől függ? Az érintkezéstől függ.' És látja, hogy az érintkezés állandótlan, az érzés állandótlan, az észlelés állandótlan, a tudatosság állandótlan. A tudata – a föld-elemmel mint annak támaszával⁴ – előretör, magabiztossá, rendíthetlenné és eloldódottá válik.

Ha egy ember nem kívánatos, kellemetlen és bántó módon -- ököllel, kövel, bottal vagy késsel – megtámad egy szerzetest, akkor az minderre így tekint: 'Ennek a testnek olyan a természete, hogy érintkezésbe lép az ököllel, ... a kövel, ... a bottal, ... a késsel. Ahogy a Magasztos mondta a fűrész hasonlatban (MN 21): „Szerzetesek! Még ha banditák darabolnak is szét titeket kegyetlenül, végtagról végtagra, kétkezes fűrészszel, az, ki közületek átengedi szívét a haragnak, végül is nem az én utasításaim szerint jár el.” Tehát a kitartásom felkél és fáradhatatlanul fennáll, éberségem megalapozott és zavarmentes, testem nyugodt és izgalomtól mentes, tudatom összpontosított és egyesült lesz. És akkor hadd lépjen érintkezésbe ez a test az ököllel, a kövel, a bottal, és hadd lépjen érintkezésbe a késsel, mivel ez az, amit a Buddha tanácsolt nekünk.'

Azonban, ha a szerzetes úgy idézi fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem alapozódott meg benne, aggodalmat fog érezni, ami a kétségbeesés érzését kelti fel benne: 'Ez veszteség, nem nyereség számomra; káromra van, nem jólétet eredményez [számomra], ha úgy idézem fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem alapozódott meg bennem.' Épp úgy, ahogy egy meny tekint az apósára, aggodalmat fog érezni, ami a kétségbeesés érzését kelti fel benne, ugyanúgy, ha a szerzetes úgy idézi fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem alapozódott meg benne, aggodalmat fog érezni, ami a kétségbeesés érzését kelti fel benne: 'Ez a veszteség, nem nyereség számomra; káromra van, nem jólétet eredményez [számomra], ha úgy idézem fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem alapozódott meg bennem.'

De ha a szerzetes úgy idézi fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség megalapozódott benne, elégedett lesz.

És, barátaim, ha csak ennyit tesz is, a szerzetes már jócskán előrehalad.

A víz-elem

És mi a víz-elem? A víz-elem lehet belső és külső. Mi a belső víz-elem? Minden, ami az emberben folyékony, vizes, ami az epét, a taknyot, a gennyet, a vért, a verítéket, a zsírt, a könnyeket, a bőr olajosságát, a nyálat, a nyálkát, az ízületi folyadékokat és a vizeletet alkotja, vagy bármi egyebet, ami az emberben folyékony, vizes, ezt hívjuk belső víz-elemnek. A belső víz-elem és a külső víz-elem együtt alkotják magát a víz-elemet. És ezt kell olyannak látnunk, amilyen valójában, helyes szemlélettel, mint ami: 'Nem az enyém, nem én vagyok és nem az én „én”-em'. Amikor az ember olyannak látja, amilyen valójában, helyes szemlélettel, elfordul a víz-elemtől, és tudatát szenvedélymentessé teszi a víz-elem irányában.

Eljön az idő barátaim, amikor a külső víz-elem haragra gerjed, és elmosza a fálvakat, községeket és városokat, tartományokat és országokat. Eljön az idő, amikor az óceánok vize előnt majd száz mérföldnyi, ... kétszáz mérföldnyi, ... háromszáz mérföldnyi, ... négyszáz mérföldnyi, ... ötszáz mérföldnyi, ... hatszáz mérföldnyi, hétszáz mérföldnyi területet. És eljön majd az az idő is, amikor az óceán vize hét pálmafa mély lesz, hat ..., öt ..., négy ..., három ..., két pálmafa mély lesz, és egy pálmafa mély lesz. És eljön az idő, amikor a víz a nagy óceánban hét öl mély lesz, hat öl ..., öt öl ..., négy öl ..., három öl ..., két öl mély lesz, és egy öl mély lesz. Eljön az idő, amikor a nagy óceán vize fél öl mély lesz, deréknyi mély lesz, térdig érő lesz, bokáig érő lesz. És eljön majd az idő, amikor a nagy óceán vize még egy félujjnyi mély sem lesz.

Ha a hatalmas, külső víz-elem is állandótlan és megsemmisül, romlásra hajlamos és változékony, akkor mihez is ragaszkodhatnánk rövid ideig tartó testünkben úgy, mint ami 'Én' vagy 'enyém' vagy 'ami én vagyok'? Ebben csak egy 'nincs' van.

Ha egy ember megsért, rágalmaz, ingerel és zaklat egy szerzetest [aki ezt észreveszi], akkor az minderre így tekint: 'egy fül[nél keletkezett]-érintkezésből eredő fájdalmas érzés keletkezett bennem. És ez függ valamitől, nem független. Mitől függ? Az érintkezéstől függ.' És látja, hogy az érintkezés állandótlan, az érzés állandótlan, az észlelés állandótlan, a tudatosság állandótlan. A tudata -- a víz-elemmel mint annak támaszával⁵ -- előretör, magabiztossá, rendíthetetlenné és eloldódottá válik.

Ha egy ember nem kívánatos, kellemetlen és bántó módon -- ököllel, kövel, bottal vagy késsel -- megtámad egy szerzetest, akkor az minderre így tekint: 'Ennek a testnek olyan a természete, hogy érintkezésbe lép az ököllel, ... a kövel, ... a bottal, ... a késsel. Ahogy a Magasztos mondta a fűrészhasonlatban (MN 21): „Szerzetesek! Még ha banditák darabolnak is szét titeket kegyetlenül, végtagról végtagra, kétkezes fűrészszel, az, ki közületek átengedi szívét a haragnak, végül is nem az én utasításaim szerint jár el.” Tehát a kitartásom felkél és fáradhatatlanul fennáll, éberségem megalapozott és zavarmentes, testem nyugodt és izgalomtól mentes, tudatom összpontosított és egyesült lesz. És akkor hadd lépjen érintkezésbe ez a test az ököllel, a kövel, a bottal, és hadd lépjen érintkezésbe a késsel, mivel ez az, amit a Buddha tanácsolt nekünk.'

Azonban, ha a szerzetes úgy idézi fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem alapozódott meg benne, aggodalmat fog érezni, ami a kétségbeesés érzését kelti fel benne: 'Ez veszteség, nem nyereség számomra; káromra van, nem jólétet eredményez [számomra], ha úgy idézem fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem alapozódott meg bennem.' Épp úgy, ahogy egy meny tekint az apósára, aggodalmat fog érezni, ami a kétségbeesés érzését kelti fel benne, ugyanúgy, ha a szerzetes úgy idézi fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem alapozódott meg benne, aggodalmat fog érezni, ami a kétségbeesés érzését kelti fel benne: 'Ez a veszteség, nem nyereség számomra; káromra van, nem jólétet eredményez [számomra], ha úgy idézem fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem alapozódott meg bennem.'

De ha a szerzetes úgy idézi fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség megalapozódott benne, elégedett lesz.

És, barátaim, ha csak ennyit tesz is, a szerzetes már jócskán előrehalad.

A tűz-elem

És mi a tűz-elem? A tűz-elem lehet belső és külső. És mi a belső tűz-elem? Minden, ami az emberben tűz és tüzes, ami a testmeleget, az öregedést, a lázat alkotja, mindazt, ami az ételt, italt, megrágottat és megízleltet megemészt, vagy bármi egyebet, ami az emberben tűz és tüzes, ezt hívjuk belső tűz-elemnek. A belső tűz-elem és a külső tűz-elem együtt alkotják magát a tűz-elemet. És ezt kell olyannak látnunk, amilyen valójában, helyes szemlélettel, mint ami: 'Nem az enyém, nem én vagyok és nem az én „én”-em'. Amikor az ember olyannak látja, amilyen valójában, helyes szemlélettel, elfordul a tűz-elemtől, és tudatát szenvedélymentessé teszi a tűz-elem irányában.

Eljön az idő barátaim, amikor a külső tűz-elem haragra gerjed, és felemészt a falvakat, községeket és városokat, a tartományokat és az országokat. Majd amikor eléri a zöldellő vidéket, egy út szélét, a sziklás vidék peremét, a vízpartot vagy egy mocsarat, egy bőséggel öntözött vidéket, kifogy a táplálékából. Eljön az az idő, amikor az emberek szárnycsonttal és inak forgácsával próbálnak tüzet gyújtani⁶.

Ha a hatalmas, külső tűz-elem is állandótlan és megsemmisül, romlásra hajlamos és változékony, akkor mihez is ragaszkodhatnánk rövid ideig tartó testünkben úgy, mint ami 'Én' vagy 'enyém' vagy 'ami én vagyok'? Ebben csak egy 'nincs' van.

Ha egy ember megsért, rágalmoz, ingerel és zaklat egy szerzetest [aki ezt észreveszi], akkor az minderre így tekint: 'egy fül[nél keletkezett]-érintkezésből eredő fájdalmas érzés keletkezett bennem. És ez függ valamitől, nem független. Mitől függ? Az érintkezéstől függ.' És látja, hogy az érintkezés

állandótlan, az érzés állandótlan, az észlelés állandótlan, a tudatosság állandótlan. A tudata – a tűz-
elemmel mint támaszával⁷ – előretör, magabiztossá, rendíthetetlenné és eloldódottá válik.

Ha egy ember nem kívánatos, kellemetlen és bántó módon -- ököllel, kővel, bottal vagy késsel –
megtámad egy szerzetest, akkor az minderre így tekint: 'Ennek a testnek olyan a természete, hogy
érintkezésbe lép az ököllel, ... a kővel, ... a bottal, ... a késsel. Ahogy a Magasztos mondta a
fűrész hasonlatban (MN 21): „Szerzetesek! Még ha banditák darabolnak is szét titeket kegyetlenül,
végtagról végtagra, kétkezes fűrészszel, az, ki közületek átengedi szívét a haragnak, végül is nem az én
utasításaim szerint jár el.” Tehát a kitartásom felkél és fáradhatatlanul fennáll, éberségem
megalapozott és zavarmentes, testem nyugodt és izgalomtól mentes, tudatom összpontosított és
egyesült lesz. És akkor hadd lépjen érintkezésbe ez a test az ököllel, a kővel, a bottal, és hadd lépjen
érintkezésbe a késsel, mivel ez az, amit a Buddha tanácsolt nekünk.'

Azonban, ha a szerzetes úgy idézi fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó
egykedvűség nem alapozódott meg benne, aggodalmat fog érezni, ami a kétségbeesés érzését kelti fel
benne: 'Ez veszteség, nem nyereség számomra; káromra van, nem jólétet eredményez [számomra], ha
úgy idézem fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem
alapozódott meg bennem.' Épp úgy, ahogy egy meny tekint az apósára, aggodalmat fog érezni, ami a
kétségbeesés érzését kelti fel benne, ugyanúgy, ha a szerzetes úgy idézi fel a Buddhát, a Dhammát és a
Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem alapozódott meg benne, aggodalmat fog érezni,
ami a kétségbeesés érzését kelti fel benne: 'Ez a veszteség, nem nyereség számomra; káromra van,
nem jólétet eredményez [számomra], ha úgy idézem fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az
erényeken nyugvó egykedvűség nem alapozódott meg bennem.'

De ha a szerzetes úgy idézi fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó
egykedvűség megalapozódott benne, elégedett lesz.

És, barátaim, ha csak ennyit tesz is, a szerzetes már jócskán előrehalad.

A szél-elem

És mi a szél-elem? A szél-elem lehet belső és külső. És mi a belső szél-elem? Minden, ami az
emberben szél és szeles, ami a felfelé- és a lefelé áramló szeleket, a gyomor szeleit, a belek szeleit, a
testben áramló szeleket alkotják, a be- és kilégzést vagy bármi egyebet, ami az emberben szél és
szeles, ezt hívjuk belső szél-elemnek. A belső szél-elem és a külső szél-elem együtt alkotják magát a
szél-elemet. És ezt kell olyannak látnunk, amilyen valójában, helyes szemlélettel, mint ami: 'Nem az
enyém, nem én vagyok és nem az én „én”-em'. Amikor az ember olyannak látja, amilyen valójában,
helyes szemlélettel, elfordul a szél-elemtől, és tudatát szenvedélymentessé teszi a szél-elem
irányában.

Eljön az idő barátaim, amikor a külső szél-elem haragra gerjed, és elfújja a fálvakat, községeket és városokat, a tartományokat és az országokat. És eljön majd az az idő is, amikor az emberek a forró évszak utolsó hónapján megpróbálnak egy kis szelet gerjeszteni legyezőkkel vagy fűjtatókkal, de még a házuk zsúpfedelén sem rezdül meg egyetlen szalmaszál sem.

Ha a hatalmas, külső szél-elem is állandótlan és megsemmisül, romlásra hajlamos és változékony, akkor mihez is ragaszkodhatnánk rövid ideig tartó testünkben úgy, mint ami 'Én' vagy 'enyém' vagy 'ami én vagyok'? Ebben csak egy 'nincs' van.

Ha egy ember megsért, rágalmaz, ingerel és zaklat egy szerzetest [aki ezt észreveszi], akkor az minderre így tekint: egy fül[nél keletkezett]-érintkezésből eredő fájdalmas érzés keletkezett bennem. És ez függ valamitől, nem független. Mitől függ? Az érintkezéstől függ.' És látja, hogy az érintkezés állandótlan, az érzés állandótlan, az észlelés állandótlan, a tudatosság állandótlan. A tudata – a szél-elemmel mint annak támaszával⁸ – előretör, magabiztossá, rendíthetlenné és eloldódottá válik.

Ha egy ember nem kívánatos, kellemetlen és bántó módon -- ököllel, kővel, bottal vagy késsel – megtámad egy szerzetest, akkor az minderre így tekint: 'Ennek a testnek olyan a természete, hogy érintkezésbe lép az ököllel, ... a kővel, ... a bottal, ... a késsel. Ahogy a Magasztos mondta a fűrész hasonlatban (MN 21): „Szerzetesek! Még ha banditák darabolnak is szét titeket kegyetlenül, végtagról végtagra, kétkezes fűrészsel, az, ki közületek átengedi szívét a haragnak, végül is nem az én utasításaim szerint jár el.” Tehát a kitarásom felkél és fáradhatatlanul fennáll, éberségem megalapozott és zavarmentes, testem nyugodt és izgalomtól mentes, tudatom összpontosított és egyesült lesz. És akkor hadd lépjen érintkezésbe ez a test az ököllel, a kővel, a bottal, és hadd lépjen érintkezésbe a késsel, mivel ez az, amit a Buddha tanácsolt nekünk.'

Azonban, ha a szerzetes úgy idézi fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem szilárdult meg benne, aggodalmat fog érezni, ami a kétségbeesés érzését kelti fel benne: 'Ez veszteség, nem nyereség számomra; káromra van, nem jólétet eredményez [számomra], ha úgy idézem fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem szilárdult meg bennem.' Épp úgy, ahogy egy meny tekint az apósára, aggodalmat fog érezni, ami a kétségbeesés érzését kelti fel benne, ugyanúgy, ha a szerzetes úgy idézi fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem szilárdult meg benne, aggodalmat fog érezni, ami a kétségbeesés érzését kelti fel benne: 'Ez a veszteség, nem nyereség számomra; káromra van, nem jólétet eredményez [számomra], ha úgy idézem fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó egykedvűség nem szilárdult meg bennem.'

De ha a szerzetes úgy idézi fel a Buddhát, a Dhammát és a Szanghát, hogy az erényeken nyugvó

egykedvűség megalapozódott benne, elégedett lesz.

És, barátaim, ha csak ennyit tesz is, a szerzetes már jócskán előrehalad.

Az űr-elem

(Az elemek száma hagyományosan négy, de néha hozzáveszik ötödiknek a (behatárolt) űr elemet, amely – mint itt – meditációs tárgyként szolgál pl. a testüregek figyelésével. Továbbá hatodikként a “tudat” is bekerülhet az elemek közé, pl. MN 140-ben.)

Barátaim! Ahogy a gerendák, vesszők, a fű és agyag körülhatárolja és magába foglalja a teret, és mi ezt “ház”-nak nevezzük, ugyanígy a csontok, inak, izmok és bőr által körülhatárolt és magába foglalt teret formának (testnek) nevezzük.

A függő keletkezés

Most, ha belsőleg a szem ép, de kívül a formák nem nyilvánulnak meg, és nincs meg [a szem és a formák](#) kapcsolódása [látás], akkor nem jelentkezik az ennek megfelelő típusú tudatosság sem. Ha belsőleg a szem ép, és kívül a formák megnyilvánulnak, de nincs meg [a szem és a formák] megfelelő kapcsolódása, akkor nem jelentkezik az ennek megfelelő típusú tudatosság sem. De ha belsőleg a szem ép, és kívül a formák megnyilvánulnak, és [a szem és a formák] megfelelően kapcsolódnak is, akkor a nekik megfelelő típusú tudatosság is megjelenik.

A forma, ami így jött létre, a forma ragaszkodás-halmazához tartozik.

Az érzés, ami így jött létre, az érzés ragaszkodás-halmazához tartozik.

Az érzékelés, ami így jött létre, az érzékelés ragaszkodás-halmazához tartozik.

A késztetések, amik így jöttek létre, a késztetések ragaszkodás-halmazához tartoznak.

A tudatosság, ami így jött létre, a tudatosság ragaszkodás-halmazához tartozik.

Az ember felismeri: 'Úgy látszik, ez a módja annak, ahogy a ragaszkodás öt halmaza összeáll, találkozik és egyesül. Ahogy azt a Magasztos mondta: „Aki a Függő Keletkezést látja, a Dhammát látja; aki a Dhammát látja, a Függő Keletkezést látja⁹.” És ezek a dolgok – a ragaszkodás öt halmaza – egymástól függve keletkeznek¹⁰. Bármilyen sóvárgás, megragadás, ragaszkodás és az öt halmazon való csüngés a szenvedés eredete. A sóvárgás és vágyakozás bármilyen lecsendesítése, a ragaszkodás öt halmaza iránti sóvárgás és vágyakozás bármiféle elengedése a szenvedés megszűnése’.

És, barátaim, ha csak ennyit tesz is, a szerzetes már jócskán előrehalad.

Most, ha belsőleg a fül ép, [...]

Most, ha belsőleg az orr ép, [...]

Most, ha belsőleg a nyelv ép, [...]

Most, ha belsőleg a test ép, [...]

Most, ha belsőleg az elme ép, de kívül gondolati tárgyak nem nyilvánulnak meg, és nincs meg [az elme és a gondolati tárgyak] megfelelő kapcsolódása sem [gondolkodás, emlékezés stb.], akkor nem jelentkezik az ennek megfelelő típusú tudatosság sem. Ha belsőleg az elme ép, és kívül a gondolati formák megnyilvánulnak, de nincs meg [az elme és a gondolati tárgyak] megfelelő kapcsolódása, akkor nem jelentkezik az ennek megfelelő típusú tudatosság sem. De ha belsőleg az elme ép, és kívül a gondolati formák megnyilvánulnak, és [az elme és a gondolati tárgyak] megfelelően kapcsolódnak is, akkor a nekik megfelelő típusú tudatosság is megjelenik.

A forma, ami így jött létre, a forma ragaszkodás-halmazához tartozik.

Az érzés, ami így jött létre, az érzés ragaszkodás-halmazához tartozik.

Az érzékelés, ami így jött létre, az érzékelés ragaszkodás-halmazához tartozik.

A késztetések, amik így jöttek létre, a késztetések ragaszkodás-halmazához tartoznak.

A tudatosság, ami így jött létre, a tudatosság ragaszkodás-halmazához tartozik.

Az ember felismeri: 'Úgy látszik, ez a módja annak, ahogy a ragaszkodás öt halmaza összeáll, találkozik és egyesül. Ahogy azt a Magasztos mondta: „Aki a Független Keletkezést látja, a Dhammát látja; aki a Dhammát látja, a Független Keletkezést látja.” És ezek a dolgok – a ragaszkodás öt halmaza – egymástól függve keletkeznek. Bármilyen sóvárgás, megragadás, ragaszkodás és az öt halmazon való csüngés a szenvedés eredete. A sóvárgás és vágyakozás bármilyen lecsendesítése, a ragaszkodás öt halmaza iránti sóvárgás és vágyakozás bármiféle elengedése a szenvedés megszűnése’.

És, barátaim, ha csak ennyit tesz is, a szerzetes már jócskán előrehalad.

Így szólt a tiszteletreméltó Száriputta. A szerzetesek elégedettek voltak, és örültek a tiszteletreméltó Száriputta szavainak.

-
1. Azok a passzusok, amelyekben a Buddha meghatározza a szenvedést (pl. SN 56.11, DN 22), tartalmazzák még az alábbi is: „együtt lenni a nem kívánatossal, szenvedés; elválasztva lenni a kívánatostól, szenvedés”, amelyek a „nem megkapni azt, amit akarunk, szenvedés” előtt állnak. Valamilyen okból, azok a szakaszok, amelyekben Száriputta definiálja a szenvedést (itt, a MN 9-ben ill. MN 141-ben), elvetik ezt a meghatározást. (*Thanissaro megj.*) ↩
 2. A Páli Kánon szerkesztői egy általánosan elfogadott elméletet használnak a hő és a mozgás, az időjárás, fizikájára és a betegségek eredetére. Ennek az elméletnek a középpontjában a 'dhātu' (tartomány, elem vagy hatás) fogalma áll. Ez a rendszer négyféle fizikai elemet sorol fel: A föld

(szilárdság)-elemet, a víz (folyékony)-elemet, a tűz-elemet és a szél (mozgás)-elemet. Közülük háromra — a víz-, a tűz- és a szél elemre — úgy tekintettek, mint potenciónalisán (időszakosan) aktívakra. Amikor ingerlik, felkavarják, piszkálják — itt a páli kifejezés ‘pakuppati,’ ugyanaz, mint amit a lelki szinten használnak a ‘haragra gerjedt’ vagy ‘felbosszantott’ értelemben — őket, akkor a természetüknek megfelelő hatást fejtenek ki. (*Thanissaro megj.*) ↩

3. *phassa*: az érzékszerv (itt a fül) és az érzéktárgy (itt a hang) érintkezése ↩

4. vagy (meditációs) tárgyával ↩

5. vagy (meditációs) tárgyával ↩

6. Az AN 7.46-ban a ‘szárnycsontot és az inak forgácsát’ hozzák fel példának, mint amivel nem lehet tüzet gyújtani. Lehet, hogy ez a szakasz azt az ember parodizálja, aki, miután látott valakit tűzcsiholó fával tüzet gyújtani, megpróbálta utánozni azt anélkül, hogy a tűzcsiholás lényegét megértette volna. Ha tűzcsiholó bottal és faforgáccsal lehet tüzet gyújtani. Ha tűzcsiholó bot helyett szárnytollakat, ill. faforgács helyett inak forgácsát használja a ember, abból sosem lesz tűz. (*Thanissaro megj.*) ↩

7. vagy (meditációs) tárgyával ↩

8. vagy (meditációs) tárgyával ↩

9. Ez az állítás sehol máshol nem található a ma meglévő Páli Kánonban. (*Thanissaro megj.*) ↩

10. Lásd: SN 12.2 (*Thanissaro megj.*) ↩

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 29 Mahā-sāropama Sutta – Példázat a keményfáról

Fordította: Vekerdi József

MN 29, PTS M I 192

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagahában, a Keselyűcsúcs-hegyen tartózkodott, nem sokkal Dévadatta kilépése után. Ekkor a Magasztos így intette a szerzeteseket, Dévadattára utalva:

– Előfordul, szerzetesek, hogy egy tisztas családból származó ifjú hitbuzgalomtól indítatva otthonából az otthontalanságba távozik. „Elborít a születés, öregség, halál, bánat, keserűség, szenvedés, fájdalom, kín; elmerültem a szenvedésben, elsüllyedtem a szenvedésben. Bárcsak végét tudnám vetni ennek az egész szenvedésözönnek!” Ezzel a gondolattal remeteségbe vonul, és mint ilyen, alamizsnát, megbecsülést és tiszteletet élvez. Az alamizsna, megbecsülés és tisztelet elégedetté és magabiztossá teszi. Az alamizsna, megbecsülés és tisztelet alapján saját magát nagyra tartja, a többieket lenézi: „Engem ellátnak és tisztelnek, a többieket nem ismerik, nem becsülik.” Az alamizsna, megbecsülés és tisztelet figyelmetlenné, könnyelművé és hanyaggá teszi, és hanyagsága következtében megreked a szenvedésben.

Úgy van ez, szerzetesek, mint hogyha egy ember, akinek keményfára van szüksége, keményfát szeretne találni, keményfa keresésére indul, és meglát egy keményfa törzsű, terebélyes fát, és felmászik a törzsön, felmászik a fa vékonyabb részén, felmászik a kérgen, felmászik az ágakon, és letör egy leveles hajtást, gondolva, hogy keményfa, és azzal távozik. Egy jó szemű ember meglátja, s magában így szól: „Ez az ember nyilván nem ismeri a keményfát, nem ismeri a vékony fát, nem ismeri a kérget, nem ismeri az ágat, nem ismeri a leveles hajtást. Így történhetett, hogy amikor keményfára volt szüksége, keményfát szeretett volna találni, keményfa keresésére indult, és meglátott egy keményfa törzsű, terebélyes fát, akkor felmászott a törzsön, felmászott a fa vékonyabb részén, felmászott a kérgen, felmászott az ágakon, és letört egy leveles hajtást, gondolva, hogy keményfa, és azzal távozott. Csakhogy azt, amihez keményfára lett volna szüksége, nem tudja elkészíteni belőle.” Ugyanígy van, szerzetesek, ha egy tisztas családból származó ifjú hitbuzgalomtól indítatva otthonából az otthontalanságba távozik, ... [stb.] Az ilyen szerzetesről azt mondják, hogy a megtartóztató életnek csak leveles hajtását törte le, és megelégedett vele. Az is előfordul, szerzetesek, hogy egy tisztas családból származó ifjú hitbuzgalomtól indítatva otthonából az otthontalanságba távozik, [...] az alamizsna, megbecsülés és tisztelet nem teszi elégedetté és önhitté, [...] és gondos igyekezete az erény tökéletességére juttatja. Erénye tökéletessége elégedetté és önhitté teszi, s erénye tökéletessége alapján saját magát nagyra tartja, a többieket lenézi. „Én erényes és igaz vagyok, a többi szerzetes

rossz erkölcsű és gonosz.” Erénye tökéletessége figyelmetlenné, könnyelművé és hanyaggá teszi, és hanyagsága következtében megreked a szenvedésben.

Úgy van ez, szerzetesek, mint hogyha egy ember, akinek keményfára van szüksége, [...] letör egy ágat, gondolva, hogy keményfa, és azzal távozik. [...] Az ilyen szerzetesről azt mondják, hogy a megtartóztató életnek csak az ágát törte le, és megelégedett vele.

Az is előfordul, szerzetesek, hogy egy tisztas családból származó ifjú hitbuzgalomtól indítatva otthonából az otthontalanságba távozik, [...] erénye tökéletessége elégedetté teszi, de nem teszi önhitté, erénye tökéletessége alapján nem tartja saját magát nagyra, nem nézi le a többieket, erénye tökéletessége nem teszi figyelmetlenné, könnyelművé és hanyaggá, és gondos igyekezete az elmélyedés tökéletességére juttatja. Elmélyedése tökéletessége elégedetté és egyben önhitté teszi, [...] figyelmetlenné, könnyelművé és hanyaggá teszi, és hanyagsága következtében megreked a szenvedésben.

Úgy van ez, szerzetesek, mint hogyha egy ember, akinek keményfára van szüksége, [...] letör egy darab kérget, gondolva, hogy keményfa, és azzal távozik. [...] Az ilyen szerzetesről azt mondják, hogy a megtartóztató életnek csak a kérget törte le, és megelégedett vele.

Az is előfordul, szerzetesek, hogy egy tisztas családból származó ifjú hitbuzgalomtól indítatva otthonából az otthontalanságba távozik, [...] elmélyedése tökéletessége elégedetté teszi, de nem teszi önhitté, elmélyedésének tökéletessége alapján nem tartja saját magát nagyra, nem nézi le a többieket, elmélyedésének tökéletessége nem teszi figyelmetlenné, könnyelművé és hanyaggá, és gondos igyekezete a tudás megismeréséhez juttatja. A tudás megismerése elégedetté és egyben önhitté teszi, figyelmetlenné, könnyelművé és hanyaggá teszi, és hanyagsága következtében megreked a szenvedésben.

Úgy van ez, szerzetesek, mint hogyha egy ember, akinek keményfára van szüksége, [...] letör egy darab vékonyabb fát, gondolva, hogy keményfa, és azzal távozik. [...] Az ilyen szerzetesről azt mondják, hogy a megtartóztató életnek csak a vékonyát törte le, és megelégedett vele.

Az is előfordul, szerzetesek, hogy egy tisztas családból származó ifjú hitbuzgalomtól indítatva otthonából az otthontalanságba távozik, [...] a tudás megismerése elégedetté teszi, de nem teszi önhitté, a tudás megismerése alapján nem tartja saját magát nagyra, nem nézi le a többieket, a tudás megismerése nem teszi figyelmetlenné, könnyelművé és hanyaggá, és gondos igyekezete időleges megváltáshoz juttatja. Előfordul azonban, hogy ez a szerzetes újra elveszíti az időleges megváltást.

Úgy van ez, szerzetesek, mint hogyha egy ember, akinek keményfára van szüksége, keményfát szeretne találni, keményfa keresésére indul, és meglát egy keményfa törzsű, terebélyes fát, és kivágja a törzs

keményét, és azzal távozik, tudva, hogy keményfa. Egy jó szemű ember meglátja, s magában így szól: „Ez az ember nyilván ismeri a törzset, ismeri a fa vékonyabb részét, ismeri a kérget, ismeri az ágat, ismeri a leveles hajtást. Így történhetett, hogy amikor keményfára volt szüksége, keményfát szeretett volna találni, keményfa keresésére indult, és meglátott egy keményfa törzsű, terebélyes fát, akkor kivágta a törzs keményét, és azzal távozott, tudva, hogy keményfa. És azt, amihez keményfára volt szüksége, el is tudja készíteni belőle.”

És az is előfordul, szerzetesek, hogy egy tisztas családból származó ifjú hitbuzgalomtól indítva otthonából az otthontalanságba távozik. „Elborít a születés, öregség, halál, bánat, keserűség, szenvedés, fájdalom, kín; elmerültem a szenvedésben, elsüllyedtem a szenvedésben. Bárcsak végét tudnám vetni ennek az egész szenvedésözönnek!” Ezzel a gondolattal remeteségbe vonul, és mint ilyen, alamizsnát, megbecsülést és tiszteletet élvez. Az alamizsna, megbecsülés és tisztelet nem teszi elégedetté és önhitté; az alamizsna, megbecsülés és tisztelet alapján nem tartja saját magát nagyra, nem nézi le a többieket; az alamizsna, megbecsülés és tisztelet nem teszi figyelmetlenné, könnyelművé és hanyaggá, és gondos igyekezete az erény tökéletességére juttatja. Erénye tökéletessége elégedetté teszi, de nem teszi önhitté; erénye tökéletessége alapján nem tartja saját magát nagyra, nem nézi le a többieket; erénye tökéletessége nem teszi figyelmetlenné, könnyelművé és hanyaggá, és gondos igyekezete az elmélyedés tökéletességére juttatja. Az elmélyedés tökéletessége elégedetté teszi, de nem teszi önhitté; elmélyedésének tökéletessége alapján nem tartja saját magát nagyra, nem nézi le a többieket; elmélyedésének tökéletessége nem teszi figyelmetlenné, könnyelművé és hanyaggá, és gondos igyekezete a tudás megismeréséhez juttatja. A tudás megismerése elégedetté teszi, de nem teszi önhitté; a tudás megismerése alapján nem tartja saját magát nagyra, nem nézi le a többieket; a tudás megismerése nem teszi figyelmetlenné, könnyelművé és hanyaggá, és gondos igyekezete időtlen megváltáshoz juttatja. Az pedig, szerzetesek, lehetetlen és nem történhetik meg, hogy ez a szerzetes újra elveszítse az időtlen megváltást.

Így tehát, szerzetesek, a megtartóztató élet haszna nem az alamizsna, megbecsülés és tisztelet, nem az erény tökéletessége, nem az elmélyedés tökéletessége, nem a tudás megismerése. Az elme végleges megváltása a megtartóztató élet célja, a megtartóztató élet lényege, a megtartóztató élet értelme.

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek örömmel és elégedetten hallgatták a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 29](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:16 PM

MN 33 Mahā-gopālaka Sutta – A csordapásztor (hosszabb beszéd)

Fordította: Vekerdi József

MN 33, PTS M I 220

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Itt a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Szerzetesek!

– Hallgatjuk, urunk – válaszolták a szerzetesek tisztelettudóan a Magasztosnak. A Magasztos így beszélt:

– Tizenegy olyan tulajdonság van, szerzetesek, amelyek alkalmatlanná teszik a csordapásztort a marhacsorda őrzésére és felhizlalására. Mi ez a tizenegy? Ha a csordapásztor nem ismeri a tehének testalkatát, nem ismeri jellegzetességeiket, nem tudja eltávolítani a férgekét, nem tud sebet bekötözni, nem ért a füstöléshez, nem ismeri a gázlót, nem ismeri az itatót, nem ismeri az ösvényt, nem ért a legeltetéshez, túlságosan kifeji a tejet, és nem tartja kellő becsben a bikákat, a csorda apaállatait és vezetőit. Ez az a tizenegy tulajdonság, szerzetesek, amelyek alkalmatlanná teszik a csordapásztort a marhacsorda őrzésére és felhizlalására.

Ugyanígy tizenegy olyan jellemvonás van, szerzetesek, amelyek alkalmatlanná teszik a szerzetest a gyarapodásra, előmenetelre, előrehaladásra a rendi fegyelemben. Mi ez a tizenegy? Ha a szerzetes nem ismeri a testet, nem ismeri a jellegzetességeket, nem tudja eltávolítani a férgekét, nem tud sebet bekötözni, nem ért a füstöléshez, nem ismeri a gázlót, nem ismeri az itatót, nem ismeri az ösvényt, nem ért a legeltetéshez, túlságosan kifeji a tejet, és nem tartja kellő becsben az idős szerzeteseket, akik régen csatlakoztak a rendhez, régóta tagjai a rendnek, a gyülekezet atyái és vezetői.

Mit jelent az, hogy egy szerzetes nem ismeri a testet? Előfordul, hogy egy szerzetes nem ismeri fel helyesen, hogy bármiféle test, minden test a négy anyagi elemből és a négy elem testi vonatkozásából áll. Ezt jelenti az, hogy egy szerzetes nem ismeri a testet.

Mit jelent az, hogy egy szerzetes nem ismeri a jellegzetességeket? Előfordul, hogy egy szerzetes nem ismeri fel helyesen, hogy a balgát tettei jellemzik, a bölcsét tettei jellemzik. Ezt jelenti az, hogy egy szerzetes nem ismeri a jellegzetességeket.

Mit jelent az, hogy egy szerzetes nem tudja eltávolítani a férgekét? Előfordul, hogy egy szerzetes a

gondolataiban felbukkanó kívánságokat magáévá teszi, nem utasítja el, nem veti el, nem úzi el, nem semmisíti meg. A gondolataiban felbukkanó rosszindulatot (~ gyűlölséget, ~ gonosz, bűnös indulatokat) magáévá teszi, nem utasítja el, nem veti el, nem úzi el, nem semmisíti meg. Ezt jelenti az, hogy egy szerzetes nem tudja eltávolítani a férgeket.

Mit jelent az, hogy egy szerzetes nem tud sebet bekötözni? Előfordul, hogy egy szerzetes szemével alakot lát, és ekkor a jelenségekhez kötődik, a külsődlegességekhez kötődik, ennek következtében az ellenőrizetlenül hagyott látószervet bántó, leverő, gonosz, bűnös indulatok támadják meg, ő nem védekezik ellenük, nem őrzi látószervét, nem védi látószervét. Előfordul, hogy fülével hangot hall (~ orrával illatot érez, ~ nyelvével ízt érez, ~ testével tapintást érzékel, ~ gondolkozásával fogalmat fog fel), és ekkor a jelenségekhez kötődik, a külsődlegességekhez kötődik, ennek következtében az ellenőrizetlenül hagyott hallószervet (~ szaglószervet, ~ ízlelőszervet, ~ tapintószervet, ~ gondolkozószervet) bántó, leverő, gonosz, bűnös indulatok támadják meg, ő nem védekezik ellenük, nem őrzi hallószervét, nem védi hallószervét (~ szaglószervét, ~ ízlelőszervét, ~ tapintószervét, ~ gondolkozószervét). Ezt jelenti az, hogy egy szerzetes nem tud sebet bekötözni.

Mit jelent az, hogy egy szerzetes nem ért a füstöléshez? Előfordul, hogy egy szerzetes nem tudja úgy elmagyarázni másoknak a Tant, ahogy ő hallotta, ahogy ő értette. Ezt jelenti az, hogy egy szerzetes nem ért a füstöléshez.

Mit jelent az, hogy egy szerzetes nem ismeri a gázlót? Előfordul, hogy egy szerzetes nem keresi fel időről időre a tanításokban járatos, nagy tudományú, a Tant őrző, a rendi fegyelmet őrző, a szabályokat őrző szerzeteseket, és nem kérdez tőlük, nem érdeklődik tőlük: „Tiszteletreméltó uram, ez hogyan van? Ennek mi a jelentése?” Így azok a bölcs mesterek nem tárhatják fel, ami rejtve van előtte, nem világíthatják meg, ami homályos számára, nem oszlatják el kételyeit a kétes tantételekben. Ezt jelenti az, hogy egy szerzetes nem ismeri a gázlót.

Mit jelent az, hogy egy szerzetes nem ismeri az itatót? Előfordul, hogy egy szerzetes nem fogja fel a Beérkezett tanítása alapján a Tannak és a rendi fegyelemnek a lényegét, nem fogja fel a Tant, nem fogja fel a Tanban rejlő boldogságot. Ezt jelenti az, hogy egy szerzetes nem ismeri az itatót.

Mit jelent az, hogy egy szerzetes nem ismeri az ösvényt? Előfordul, hogy egy szerzetes nem ismeri helyesen a nemes nyolcágú ösvényt. Ezt jelenti az, hogy egy szerzetes nem ismeri az ösvényt.

Mit jelent az, hogy egy szerzetes nem ért a legeltetéshez? Előfordul, hogy egy szerzetes nem ismeri helyesen a négy gondolkodásgyakorlatot. Ezt jelenti az, hogy egy szerzetes nem ért a legeltetéshez.

Mit jelent az, hogy egy szerzetes túlságosan kifeji a tejet? Előfordul, hogy egy szerzetest a világi hívők túlzott mértékben ellátnak ruhával, élelemmel, fekvőhellyel, betegség esetén orvosszerekkel, és

a szerzetes nem tud mértéket tartani az elfogadásban. Ezt jelenti az, hogy egy szerzetes túlságosan kifeji a tejet.

Mit jelent az, hogy egy szerzetes nem tartja kellő becsben az idős szerzeteseket, akik régen csatlakoztak a rendhez, régóta tagjai a rendnek, a gyülekezet atyái és vezetői? Előfordul, hogy egy szerzetes az idős szerzeteseket, akik régen csatlakoztak a rendhez, régóta tagjai a rendnek, a gyülekezet atyái és vezetői, nem szolgálja nyíltan és titkon barátságos testi szolgálatokkal, nem szolgálja nyíltan és titkon barátságos beszéddel, nem szolgálja nyíltan és titkon barátságos gondolatokkal. Ezt jelenti az, hogy egy szerzetes nem tartja kellő becsben az idős szerzeteseket, akik régen csatlakoztak a rendhez, régóta tagjai a rendnek, a gyülekezet atyái és vezetői.

Ez az a tizenegy jellemvonás, szerzetesek, amely alkalmatlanná teszi a szerzetest a gyarapodásra, előmenetelre, előrehaladásra a rendi fegyelemben.

Tizenegy olyan tulajdonság van, szerzetesek, amelyek alkalmassá teszik a csordapásztort a marhacsorda őrzésére és felhizlalására. Mi ez a tizenegy? Ha a csordapásztor ismeri a tehének testalkatát, ismeri jellegzetességeiket ... [stb.]

Ugyanígy tizenegy olyan jellemvonás van, szerzetesek, amelyek alkalmassá teszik a szerzetest a gyarapodásra, előmenetelre, előrehaladásra a rendi fegyelemben. Mi ez a tizenegy? Ha a szerzetes ismeri a testet, ismeri a jellegzetességeket... [stb.]

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek örömmel és elégedetten hallgatták a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 33](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:17 PM

MN 34 Cūḷa-gopālaka Sutta – A csordapásztor (rövidebb beszéd)

Fordította: Vekerdi József

MN 34, PTS M I 225

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Vaddzsí-földön, Ukkácsélá mellett, a Gangá folyó partján tartózkodott. Itt a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Szerzetesek!

– Hallgatjuk, urunk – válaszolták a szerzetesek tisztelettudóan a Magasztosnak. A Magasztos így beszélt:

– Szerzetesek, történt egyszer, hogy Magadha-földön egy balgatag pásztor az esős évszak utolsó hónapjában, őszi időben, gázló nélküli helyen akarta áthajtani a teheneket a Gangá folyó túlsó partjára, Szuidéha-földre, anélkül hogy a folyó innenső partját szemügyre vette volna, anélkül hogy a folyó túlsó partját szemügyre vette volna. Ekkor a tehenek a Gangá folyó közepén örvény sodrásába kerültek, veszedelembe kerültek, odavesztek. Ez lett a következménye annak, hogy a Magadha-földi balgatag pásztor az esős évszak utolsó hónapjában, őszi időben, gázló nélküli helyen akarta áthajtani a teheneket a Gangá folyó túlsó partjára, Szuidéha-földre, anélkül hogy a folyó innenső partját szemügyre vette volna, anélkül hogy a folyó túlsó partját szemügyre vette volna.

Ugyanez a helyzet azokkal a remetékkel és papokkal, akik nem ismerik ezt a világot és nem ismerik a túlvilágot, nem tudják, mi van alávetve a Kísértő hatalmának, és mi esik a Kísértő hatalmán kívül, nem tudják, mi van alávetve a halál hatalmának, és mi esik a halál hatalmán kívül. Akik úgy vélik, hogy rájuk kell hallgatni és bennük kell bízni, azoknak nyomorúságuk, szenvedésük származik belőle hosszú időre.

És történt egyszer, szerzetesek, hogy Magadha-földön egy okos pásztor az esős évszak utolsó hónapjában, őszi időben, gázlón akarta áthajtani a teheneket a Gangá folyó túlsó partjára, Szuidéha-földre, de előbb szemügyre vette a folyó innenső partját, szemügyre vette a folyó túlsó partját. Először a bikákat, a csorda apaállatait és vezetőit hajtotta át. Azok átszelték a Gangá sodrát, és épségben átjutottak a túlpartra. Ezután az erős, tapasztalt ökröket hajtotta át. Azok is átszelték a Gangá sodrát, és épségben átjutottak a túlpartra. Ezután a teheneket és üszöket hajtotta át. Azok is átszelték a Gangá sodrát, és épségben átjutottak a túlpartra. Ezután a gyenge borjakat hajtotta át. Azok is átszelték a Gangá sodrát, és épségben átjutottak a túlpartra. Utolsónak maradt egy fiatal, újszülött borjú. Az is

ment anyja bőgése után, és az is átszelte a Gangá sodrát, és épségben átjutott a túlpartra. Ez lett a következménye annak, hogy a Magadhaföldi okos pásztor az esős évszak utolsó hónapjában, őszi időben, gázlón akarta áthajtani a teheneket a Gangá folyó túlsó partjára, Szuvidéha-földre, de előbb szemügyre vette a folyó innenső partját, szemügyre vette a folyó túlsó partját.

Ugyanez a helyzet azokkal a remetékkel és papokkal, akik ismerik ezt a világot és ismerik a túlvilágot, tudják, mi van alávetve a Kísértő hatalmának, és mi esik a Kísértő hatalmán kívül, tudják, mi van alávetve a halál hatalmának, és mi esik a halál hatalmán kívül. Akik úgy vélik, hogy rájuk kell hallgatni és bennük kell bízni, azoknak üdvük, boldogságuk származik belőle hosszú időre.

Szerzetesek, ahogyan a bikák, a csorda apaállatai és vezetői átszelték a Gangá sodrát és épségben átjutottak a túlpartra, ugyanúgy a szentséget elérő indulataikat megfélemező, célba jutó, cselekvésüket befejező, terhüket letevő, az üdvöt elérő, a lét bilincseiből kiszabaduló, tökéletes bölcsességben megváltott szerzetesek is átszelték a Kísértő sodrát, és épségben átjutottak a túlpartra. Ahogyan az erős, tapasztalt ökrök átszelték a Gangá sodrát és épségben átjutottak a túlpartra, ugyanúgy a világhoz kapcsoló öt kötődést eltépő, magasabb létben születendő, onnan kialakulásba (nirvánába) jutó, e világra többé vissza nem térő szerzetesek is át fogják szelni a Kísértő sodrát, és épségben át fognak jutni a túlpartra. Ahogyan a tehének és üszők átszelték a Gangá sodrát és épségben átjutottak a túlpartra, ugyanúgy a három kötődést eltépő, mohóságot, gyűlöletet és balgaságot eltávoztató, egyszer visszatérő szerzetesek csak egyszer fognak még visszatérni a világra, és ezzel véget vetnek a szenvedésnek, át fogják szelni a Kísértő sodrát, és épségben át fognak jutni a túlpartra. Ahogyan a gyenge borjak átszelték a Gangá sodrát és épségben átjutottak a túlpartra, ugyanúgy a három kötődést eltépő, a sodrásba beálló, visszaéléstől nem fenyegetett szerzetesek, akiknek megvilágosodása bizonyos, szintén át fogják szelni a Kísértő sodrát, és épségben át fognak jutni a túlpartra. Ahogyan a fiatal, újszülött borjú anyja bőgése után menve átszelte a Gangá sodrát és épségben átjutott a túlpartra, ugyanúgy a Tant követő, hittel követő szerzetesek is át fogják szelni a Kísértő sodrát, és épségben át fognak jutni a túlpartra.

Szerzetesek én ismerem ezt a világot, és ismerem a túlvilágot. Tudom, mi van alávetve a Kísértő hatalmának, és mi esik a Kísértő hatalmán kívül. Tudom, mi van alávetve a halál hatalmának, és mi esik a halál hatalmán kívül. Akik úgy vélik, hogy rám kell hallgatni és bennem kell bízni, azoknak üdvük, boldogságuk származik belőle hosszú időre.

Így beszélt a Magasztos. Szavaihoz még hozzáfűzte a boldogságos Mester:

E világ s túlvilág titkát felfedte, aki ismeri,
s hogy hová ér el s hová nem a Kísértő és a halál.

A Megvilágosult látja, miben áll az egész világ,

s kitárta a halál-mentes nirvána biztos kapuját.

Átszelve a Gonosz sodra, szétporladt, több hatalma nincs.

Örvendjétek, elértétek a nyugalmat, szerzetesek!

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 34](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:18 PM

MN 35 Cūḷa-saccaka Sutta – Szaccsaka (rövidebb beszéd)

Fordította: Vekerdi József

MN 35, PTS M I 227

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Vészáliban, a nagy erdőben, a Tornyos Csarnokban tartózkodott. Ugyanebben az időben Vészáliban időzött egy Szaccsaka nevű, szenvedélyesen vitatkozó, okosan beszélő, fiatal dzsaina szerzetes is, akire sok ember nagy tisztelettel tekintett. Ő Vészáli-szerzte ezt híresztelte magáról:

– Nem ismerek olyan remetét vagy papot, nagyszámú tanítvány tanítóját és hívei vezetőjét, bárha szentként és tökéletesen megvilágosultként tisztelnék is, aki ne reszketne, remegne, inogna előttem, akinek hónalját ne borítaná el a veríték, ha velem vitába száll. Még ha egy élettelen áldozati cölöppel szállanék is vitába, az is reszketne, remegne, inogna előttem, ha vitába szállanék vele, nemhogy bármely emberi lény!

Történt, hogy egyik reggelen a tiszteletreméltó Asszadzsi felöltözött, magára öltötte felsőruháját, fogta alamizsnagyűjtő szilkéjét, és elindult Vészáliba alamizsnáért. A dzsaina Szaccsaka éppen Vészáliban járt-kelt, sétálgatott, és messziről megpillantotta a közeledő tiszteletreméltó Asszadzsit. Amikor megpillantotta, odament a tiszteletreméltó Asszadzsihoz. Odaérve, üdvözlöt váltott a tiszteletreméltó Asszadzsival, és illendő üdvözlő szavak után megállt előtte. Előtte állva, így szólította meg a tiszteletreméltó Asszadzsit a dzsaina Szaccsaka:

– Asszadzsi, mire oktatja tanítványait Gótama remete, és Gótama remete tanításának melyik részével foglalkoznak legtöbbet tanítványai?

– Aggivesszana, a Magasztos erre oktatja tanítványait, és a Magasztos tanításának ezzel a részével foglalkoznak legtöbbet tanítványai: „Szerzetesek, a test mulandó, az érzetek mulandók, a tudat mulandó, az adottságok mulandók, a megismerés mulandó. Szerzetesek, a test nem azonos az Énnel, az érzetek nem azonosak az Énnel, a tudat nem azonos az Énnel, az adottságok nem azonosak az Énnel, a megismerés nem azonos az Énnel. Minden adottság mulandó, semmiféle jelenség sem azonos az Énnel.” A Magasztos erre oktatja tanítványait, Aggivesszana, és a Magasztos tanításának ezzel a részével foglalkoznak legtöbbet tanítványai.

– Helytelen dolgot hallottam tőled, Asszadzsi, amikor Gótama remetének efféle tanításáról hallottam. Szeretnék valamikor, valahol azzal a nagyérdemű Gótamával találkozni, szeretnék egyszer vitatkozni

vele, szeretném ezekről a téves nézeteiről lebeszélni.

Ekkortájt ötszáz liccshavi nemes gyülekezett össze a tanácsházban, valamilyen ügy megbeszélésére. Ekkor a dzsaina Szaccsaka felkereste a liccshavikat. Odaérve, így szólította meg a liccshavikat:

– Jöjjenek velem a liccshavi urak, jöjjenek velem a liccshavi urak! Ma vitára kerül sor köztem és Gótama remete között. Ha Gótama remete ugyanúgy szembeszáll velem, ahogy ismert tanítványa, Asszadzsi szerzetes szembeszállt velem, érveimmel úgy meghurcolom, megcibálom, ide-oda rángatom Gótaura remetét, ahogy egy erős férfi egy gyapjas bundájú kost a gyapjánál fogva húzgál, cibál, ide-oda rángat. Érveimmel úgy meghurcolom, megcibálom, ide-oda rángatom Gótama remetét, ahogy egy erős pálinkafőző-segéd a nagy pálinkaszűrőt mély tóba merítve a fülénél fogva húzgálja, cibálja, ide-oda rángatja. Érveimmel úgy lerázom, szétrázom, üresre rázom Gótama remetét, ahogy egy erős pálinkafőző a szitát a fülénél fogva lerázza, kirázza, üresre rázza. Úgy fogok játszani Gótama remetével, ahogy egy hatvanéves elefánt a lótuszos tóban a vizet fröcskölve játszik. Jöjjenek velem a liccshavi urak, jöjjenek velem a liccshavi urak! Ma vitára kerül sor köztem és Gótama remete között.

Ekkor némelyik liccshavi így beszélt:

– Vajon Gótama remete fogja megcáfolni a dzsaina Szaccsaka érveit, vagy esetleg a dzsaina Szaccsaka fogja megcáfolni Gótama remete érveit? Más liccshavik így beszéltek:

– Vajon ez az öntelt dzsaina Szaccsaka meg tudja a Magasztos érveit cáfolni, vagy inkább a Magasztos tudja a dzsaina Szaccsaka érveit megcáfolni?

Ekkor a dzsaina Szaccsaka ötszáz liccshavi kíséretében elindult a nagy erdőbe, a Tornyos Csarnokba.

Ekkortájt nagyszámú szerzetes sétált a szabadban. A dzsaina Szaccsaka odament a szerzetesekhez, s odaérve, megszólította őket:

– Mondjátok, hol tartózkodik jelenleg a nagyérdemű Gótama? Szeretnék találkozni a nagyérdemű Gótamával.

– Aggivesszana, a Magasztos visszavonult a nagy erdőbe, és egy fa tövében ülve tölti a napot.

Ekkor a dzsaina Szaccsaka a nagyszámú liccshavi kíséretében a nagy erdőbe indult, és megkereste a Magasztost. Odaérve, üdvözetet váltott a Magasztossal, és illendő üdvözlő szavak után leült előtte. A vele lévő liccshavik közül egyesek köszöntötték a Magasztost, és leültek előtte, egyesek üdvözetet váltottak a Magasztossal, és illendő üdvözlő szavak után leültek előtte, egyesek összetett kézzel meghajoltak a Magasztos felé, és leültek előtte, egyesek közölték a Magasztossal nevüket és nemzetségüket, és leültek előtte, egyesek szótlánul leültek előtte.

Előtte ülve, így szólította meg a Magasztost a dzsaina Szaccsaka:

- Szeretnék kérdést intézni Gótama úrhoz, ha Gótama úr hajlandó volna kérdésekre felelettel szolgálni.
- Kérdezz, Aggivesszana, amit akarsz.
- Mire oktatja tanítványait Gótama úr, és Gótama úr tanításának melyik részével foglalkoznak legtöbbet tanítványai?
- Aggivesszana, erre oktatom tanítványaimat, és tanításomnak ezzel a részével foglalkoznak legtöbbet tanítványaim: „Szerzetesek, a test mulandó, az érzetek mulandók, a tudat mulandó, az adottságok mulandók, a megismerés mulandó. Szerzetesek, a test nem azonos az Énnel, az érzetek nem azonosak az Énnel, a tudat nem azonos az Énnel, az adottságok nem azonosak az Énnel, a megismerés nem azonos az Énnel. Minden adottság mulandó, semmiféle jelenség sem azonos az Énnel.” Erre oktatom tanítványaimat, Aggivesszana, és tanításomnak ezzel a részével foglalkoznak legtöbbet tanítványaim.
- Gótama úr, hasonlat jut eszembe.
- Mondd, ami eszedbe jutott, Aggivesszana – szólt a Magasztos.
- Gótama úr, mint ahogyan valamennyi növény és valamennyi állat, amely sarjad, növekszik és szaporodik, a földre támaszkodva, a föld segítségével sarjad, növekszik és szaporodik; s mint ahogyan mindenki, aki erőt igénylő tevékenységet fejt ki, a földre támaszkodva, a föld segítségével fejt ki erőt igénylő tevékenységét, ugyanúgy, Gótama úr, az ember testből áll, és a test segítségével fejt ki jót vagy rosszat; az ember érzetkből áll, és az érzetek segítségével fejt ki jót vagy rosszat; az ember tudatból áll, és a tudat segítségével fejt ki jót vagy rosszat; az ember adottságokból áll, és az adottságok segítségével fejt ki jót vagy rosszat; az ember megismerésből áll, és a megismerés segítségével fejt ki jót vagy rosszat.
- Tehát, Aggivesszana, te ezt állítod: a test az én Énem, az érzetek az én Énem, a tudat az én Énem, az adottságok az én Énem, a megismerés az én Énem.
- Úgy van, Gótama, én ezt állítom: a test az én Énem, az érzetek az én Énem, a tudat az én Énem, az adottságok az én Énem, a megismerés az én Énem, és ez a népes gyülekezet ugyanezt állítja.
- Mit érdekel téged ez a népes gyülekezet, Aggivesszana? Saját véleményedet fejtsd ki, Aggivesszana!
- Nos, Gótaura, én ezt állítom: a test az én Énem... [stb.]

– Akkor rákérdesz, Aggivesszana; válaszolj rá belátásod szerint. Mit gondolsz: hatalmában áll-e egy felkent fejű, vitéz királynak, mint például a kószalai Paszénadi királynak, vagy például Magadha királyának, Adzsátaszattunak, Védéhi fiának, saját birodalmában a kivégzésre ítéltet kivégeztetni, az elfogatásra ítéltet elfogatni, a száműzetésre ítéltet száműzetni?

– Igen, Gótama, egy felkent fejű, vitéz királynak, mint például a kószalai Paszénadi királynak, vagy például Magadha királyának, Adzsátaszattunak, Védéhi fiának hatalmában áll a saját birodalmában a kivégzésre ítéltet kivégeztetni, az elfogatásra ítéltet elfogatni, a száműzetésre ítéltet száműzetni. Hiszen még az ilyen előjárói testületeknek is, mint például a vaddzsiknak és malláknak, hatalmukban áll a saját birodalmukban a kivégzésre ítéltet kivégeztetni, az elfogatásra ítéltet elfogatni, a száműzetésre ítéltet száműzetni, nemhogy az olyan felkent fejű, vitéz királyoknak, mint például a kószalai Paszénadi királynak, vagy például Magadha királyának, Adzsátaszattunak, Védéhi fiának. Álljon is hatalmukban, Gótama; ennek így kell lennie.

– Nos, mit gondolsz, Aggivesszana? Amikor ezt állítod: „A test az én Énem”, van-e hatalmad a tested fölött: „Ilyen és ilyen legyen a testem, ne legyen ilyen és ilyen a testem”?

E szavak hallatára a dzsaina Szaccsaka elhallgatott. A Magasztos másodszor is feltette a kérdést a dzsaina Szaccsakának:

– Mit gondolsz, Aggivesszana? Amikor ezt állítod: „A test az én Énem”, van-e hatalmad a tested fölött: „Ilyen és ilyen legyen a testem, ne legyen ilyen és ilyen a testem”?

A dzsaina Szaccsaka másodszor is hallgatott. Ekkor a Magasztos így szólt a dzsaina Szaccsakához:

– Válaszolj, Aggivesszana, most nincs ideje a hallgatásnak! Ha valaki a Tannal kapcsolatos kérdésre harmadszor sem válaszol a Beérkezettnek, annak a feje azonnal hétfelé reped!

Ekkor a dzsaina Szaccsaka feje fölött, a levegőben megjelent egy szellem, kezében izzó, szikrázó, villogó villámkardot tartva: „Ha ez a dzsaina Szaccsaka harmadszorra sem válaszol a Magasztosnak a Tannal kapcsolatos kérdésre, azonnal hétfelé hasítom a fejét!”

Ezt a villámkardot tartó szellemet csak a Magasztos és a dzsaina Szaccsaka látta. Ekkor a dzsaina Szaccsaka megrémült, haja ég felé állt, és ijedtében a Magasztoshoz fordult segítségért, a Magasztoshoz fordult segedelemért, a Magasztoshoz fordult oltalomért, és így szólt:

– Kérdezzem, Gótama úr, válaszolni fogok.

– Tehát mit gondolsz, Aggivesszana? Amikor ezt állítod: „A test az én Énem”, van-e hatalmad a tested fölött: „Ilyen és ilyen legyen a testem, ne legyen ilyen és ilyen a testem”?

– Nem, ez nem áll fenn, Gótama.

– Vedd fontolóra a dolgot, és megfontoltan válaszolj, mert az utóbbi nem egyeztethető össze az előbbivel, az előbbi az utóbbival. – Továbbá mit gondolsz, Aggivesszana? Amikor ezt állítod: „Az érzetek (~ a tudat, ~ az adottságok, ~ a megismerés) az én Énem”, van-e hatalmad az érzetek (~ a tudat, ~ az adottságok, ~ a megismerés) fölött: “Ilyenek és ilyenek legyenek érzeteim (~ tudatom, ~ adottságaim, ~ megismerésem), ne legyenek ilyenek és ilyenek érzeteim (~ tudatom, ~ adottságaim, ~ megismerésem)” ?

– Nem, ez nem áll fenn, Gótama.

– Vedd fontolóra a dolgot, és megfontoltan válaszolj, mert az utóbbi nem egyeztethető össze az előbbivel, az előbbi az utóbbival. – Továbbá mit gondolsz, Aggivesszana? A test (~ érzetek, ~ tudat, ~ adottságok, ~ megismerés) örök vagy mulandó?

– Mulandó, Gótama.

– S ami mulandó, az szenvedés vagy boldogság?

– Szervedés, Gótama.

– Ami viszont mulandó, szenvedő, változó, arról indokolt-e ezt állítani „Ez az enyém, én ez vagyok, ez az én Énem?”

– Nem, ez nem áll fenn, Gótama.

– Mit gondolsz, Aggivesszana? Aki a szenvedéshez ragaszkodik, a szenvedésben merül el, a szenvedéshez tapad, és a szenvedésről ezt állítja: „Ez az enyém, én ez vagyok, ez az én Énem”, az vajon képes-e a szenvedést helyesen felismerni, és magát a szenvedéstől elhatárolni?

– Hogyan volna ilyesmi lehetséges? Nem, ez nem áll fenn, Gótama.

– Úgy vagy te, Aggivesszana, mint hogyha egy ember, akinek keményfára van szüksége, keményfát szeretne találni, keményfa keresésére indul, és fogna egy éles szekercét, kimenne az erdőbe, ott meglátna egy egyenes, fiatal, szálás növésű, magas pálmafatörzset, és tőből kidöntené. Miután kidöntötte, levágná a koronáját. Miután levágta a koronáját, lehántaná a külső réteget. De miután a külső réteget lehántotta, puhafát sem találna [az üreges törzsben], nemhogy keményfát. Ugyanígy vagy te, Aggivesszana: amikor vitába szálltál velem, a beszélgetés során, az érvelés során, a faggatás során üresnek, tartalmatlannak, semmitmondónak bizonyultál. [...]

E szavak hallatára a dzsaina Szaccsaka elnémult, zavarba jött, és magába roskadva, görnyedt háttal, lesütött szemmel, lángvörös arccal, szótlánul ült. A némán, zavartan, magába roskadva, görnyedt háttal, lesütött szemmel, lángvörös arccal, szótlánul ülő dzsaina Szaccsaka láttán az egyik liccshavi, Dummukha nevű, így szólt a Magasztoshoz:

– Hasonlat jut az eszembe, Magasztos.

– Mondd a hasonlatot, Dummukha – szólt a Magasztos.

– Olyan ez, uram, mint hogyha egy falu vagy város határában volna egy tó, amelyben egy rák él. Egyszer sok fiú és lány indulna el a faluból vagy városból, és kimennének a tóhoz. Odaérve, fürdőznének a tóban, kihúznák a rákot a vízből, és a partra tennék. Valahányszor a rák kinyújtaná egyik lábát vagy ollóját, a fiúk és a lányok mindannyiszor fadarabokkal vagy kövekkel rávernének, összetörnék, összezúznák. Végül a ráknak minden tagját szétvernék, összetörnék, összezúznák, és nem tudna többé visszamászni a tóba, előző lakhelyére. Éppígy a dzsaina Szaccsaka minden akadékoskodását, kötözködését, ellenvetését szétverte, összetörte, összezúzta a Magasztos, és a dzsaina Szaccsaka nem képes többé a Magasztos elé állni, hogy vitába szálljon vele.

E beszéd hallatán a dzsaina Szaccsaka így szólt a liccshavi Dummukhához:

– Eredj, Dummukha, eredj, Dummukha, nem veled tanácskozom, Gótama úrral tanácskozom. Gótama, feledve legyen minden elmélkedés, amelyet én és a többi közönséges remete és pap fejtegettünk; üres fecsegésnek ítélem. Hogyan követik Gótama úr tanítását tanítványai, akik megszívlelik intelmeit, eltávoztatják kételyeiket, megszabadulnak bizonytalanságuktól, önmagukban van bizodalomuk, nem várnak mástól segedelmet, kitartanak mesterük tanítása mellett?

– Aggivesszana, az én tanítványaim a valóságnak megfelelően, tökéletes bölcsességgel így tekintenek minden testre (~ érzetre, ~ tudatra, ~ adottságokra, ~ megismerésre), múltbelire, jövőbelire, jelenlegire, belsőre vagy külsőre, nagyra vagy kicsire, hitványra vagy nemesre, távolira vagy közelire, egyszóval bármely testre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én Énem”. Így követik tanításaimat tanítványaim, akik megszívlelik intelmeimet, eltávoztatják kételyeiket, megszabadulnak bizonytalanságuktól, önmagukban van bizodalomuk, nem várnak mástól segedelmet, kitartanak mesterük tanítása mellett.

– És hogyan éri el a szentséget egy szerzetes, aki levetkőzte az indulatokat, elérte a tökéletességet, cselekvését befejezte, terhét letette, elnyerte az üdvöt, széttépte a lét kötelékét, és végérvényesen megszabadult?

– Aggivesszana, ha egy szerzetes a valóságnak megfelelően, tökéletes bölcsességgel így tekint minden

testre (~ érzetre, ~ tudatra, ~ adottságokra, ~ megismerésre), múltbelire, jövőbelire, jelenlegire, belsőre vagy külsőre, nagyra vagy kicsire, hitványra vagy nemesre, távolira vagy közelire, egyszerűen bármely testre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én Énem”, akkor tökéletesen megszabadul. Így éri el a szentséget a szerzetes, aki levetkőzte az indulatokat, elérte a tökéletességet, cselekvését befejezte, terhét letette, elnyerte az üdvöt, széttépte a lét kötelékét, és végérvényesen megszabadult. Az így megszabadult gondolkozású szerzetes három felülmúlhatatlan tökélyre tesz szert: a felismerés tökélyére, az út tökélyére, a megváltás tökélyére. Az így megváltozott szerzetes tiszteli, becsüli, nagyra tartja, hódolattal övezi a Beérkezettet: „A Magasztos megvilágosult (buddha), a megvilágosodás tanítására tanít. A Magasztos uralkodik önmagán, az önuralom tanítására tanít. A Magasztos elérte a nyugalmat, a nyugalom tanítására tanít. A Magasztos célba jutott, a célbajutás tanítására tanít. A Magasztos elérte a nirvánát, a nirvánába jutás tanítására tanít.”

E beszéd hallatára a dzsaina Szaccsaka így szólt a Magasztoshoz:

– Vakmerő voltam, Gótama, meggondolatlan voltam, amikor azt hittem, hogy vitában szembeszállhatok Gótama úrral. Megvadult elefánttal szembeszálló ember épségben maradhat, de a Gótama úrral szembeszálló ember nem maradhat épségben. Lobogó tűzzel szembeszálló ember épségben maradhat, de a Gótama úrral szembeszálló ember nem maradhat épségben. Halálos mérgező mérgekkel szembeszálló ember épségben maradhat, de a Gótama úrral szembeszálló ember nem maradhat épségben. Vakmerő voltam, meggondolatlan voltam, amikor azt hittem, hogy vitában szembeszállhatok Gótama úrral. Fogadja el meghívásomat Gótama úr holnap ebédre a szerzetesek gyülekezetével együtt !

A Magasztos hallgatással fejezte ki beleegyezését.

A dzsaina Szaccsaka a Magasztos beleegyezését elnyerve, a liccshavikhoz fordult:

– Hallgassanak meg a liccshavi urak! Holnapra meghívtam ebédre Gótama remetét a szerzetesek gyülekezetével együtt. Lássatok el azzal, amit illendőnek gondoltok!

A liccshavik az éjszaka elmúltával ötszáz tál főtt ételt küldtek a dzsaina Szaccsakának. Ekkor a dzsaina Szaccsaka feltálalta kertjében a válogatott főtt és sült ételeket, és jelezte az időt a Magasztosnak: „Itt az idő, Gótama; az ebéd tálalva van.” Ekkor a Magasztos a délelőtti időben felöltözött, magára öltötte felsőruháját, fogta alamizsnagyűjtő szilkéjét, és elindult a dzsaina Szaccsaka kertjébe. Odaérve, a szerzetesek gyülekezetével együtt leült a számukra készített ülőhelyekre. Ekkor a dzsaina Szaccsaka a szerzetesek gyülekezetét, élükön Buddhával, válogatott főtt és sült ételekkel vendégelte meg és szolgálta ki saját kezűleg. Amikor a Magasztos befejezte az étkezést, és félretette az ivóedényt, a dzsaina Szaccsaka fogott egy alacsony széket, és leült a Magasztos elé. Előtte ülve, így szólt a Magasztoshoz a dzsaina Szaccsaka:

– Az erényes cselekedet és érdem, ami ebben az adományban van, szolgáljon az adományozók üdvére, Gótama!

– Aggivesszana, ami az adományban irántad való tiszteletből származott, nem mentesen a szenvedélytől, bűntől, tévedéstől, az az adományozókra fog szállni. Ami az adományban irántam való tiszteletből származott, mentesen a szenvedélytől, bűntől, tévedéstől, az tereád fog szállni.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 35](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:19 PM

MN 36 Mahā-saccaka Sutta – Szaccsaka

Fordította: A páli fordító csoport

MN 36, PTS M I 237

Így hallottam:

Egyszer a Magasztos Vészáliban, a Nagyerdőben, a Tornyospavilonban időzött. Akkoriban egy reggel a Magasztos megfelelően felöltözködött, vette szilkéjét és felsőruháját, majd elindult Vészálíba alamizsnáért. Ezzel egyidőben vándorlása közben, sétája során a nigantha¹ Szaccsaka a Nagyerdőbe, a Tornyospavilonhoz érkezett. A tiszteletreméltó Ánanda már messziről megpillantotta, és a Magasztoshoz fordult:

– Uram, itt jön az éles nyelvű vitázó, tudós szavú nigantha Szaccsaka, akit sokan nagyra tartanak. Le akarja járatni a Buddhát, a Dharmát, a Közösséget. Jó lenne, uram, ha a Magasztos együttérzésből egy kicsit még leülne.

Ekkor a Magasztos leült a felkínált ülőhelyre. A nigantha Szaccsaka odament hozzá, barátságosan üdvözölték egymást, baráti és udvarias szavakat váltottak, majd a nigantha Szaccsaka oldalt leült. Nemsokára így szólt a Magasztoshoz:

– Gótama Úr, vannak olyan törekvők és bráhmanák, akik megszállottan csak a testük kiművelésével foglalkoznak, a tudatuk kiművelésével pedig nem. Azaz ők a fájdalmas testi érzetek után nyúlnak. Akit azonban valaha már elért a fájdalmas testi érzet, annak földbe fog gyökerezni a lába, megszakad a szíve, forró vér folyik a szájából, megzavarodik és háborog az elméje.² Tudata így a testét követi, a test uralma alatt áll. És miért? Mert nem művelte ki a tudatát.³

Vannak viszont olyan törekvők és bráhmanák, akik megszállottan csak a tudatuk kiművelésével foglalkoznak, a testük kiművelésével pedig nem. Azaz ők a fájdalmas tudati érzetek után nyúlnak. Akit azonban valaha már elért a fájdalmas tudati érzet, annak földbe fog gyökerezni a lába, megszakad a szíve, forró vér folyik a szájából, megzavarodik és háborog az elméje. Teste így a tudatát követi, a tudat uralma alatt áll. És miért? Mert nem művelte ki a testét.

Én úgy gondolom, hogy Gótama Úr követői bizony megszállottan csak a tudatuk kiművelésével foglalkoznak, a testük kiművelésével pedig nem.

– És te, Aggivesszana,⁴ mit tudsz a test kiműveléséről?

– Itt van például Nanda Vaccsha, Kiswa Szankicca és Makkhali Gószála, ezek, Gótama, meztelenek,

elhagyták a helyes viselkedést, lenyalják a kezüket, nem hívnak, nem marasztalnak. Sem a vendéglátás, sem a felajánlott, sem a nekik szánt étel nem felel meg nekik. Mások nem fogadnak el ételt edény száján át, kancsóból, fakanálról, mozsártörőről, onnan, ahol ketten esznek, terhes nőtől, szoptató nőtől, olyan nőtől, aki férfival hál, ételosztásból, onnan, ahol kutya van a közelben, onnan ahol legyek hemzsegek, és halat, húst, bort, pálinkát, kását sem fogyasztanak. Mások egyetlen házból kapnak egy maréknyi alamizsnát, vagy két házból két maréknyit... vagy hét házból hét maréknyit. Egyetlen asszony adományán élnek, két adományon élnek... hét adományon élnek. Naponta esznek, kétnaponta esznek... hétnaponta esznek, egészen addig, hogy megszállottan a félhavonkénti étkezés gyakorlatát folytatják.⁵

– Na de, Aggivesszana, ők valóban csak ennyiből tartják fenn magukat?

– Dehogysis, Gótama. Néha-néha bizony jobbnál jobb falatokat rágcsálnak, jobbnál jobb ételeket esznek, jobbnál jobb nyalánkságokat majszolnak, jobbnál jobb italokat isznak. Ők ezzel úgymond erősítik és gyarapítják testüket, hájat szednek magukra.⁶

– Aggivesszana, amit korábban elhagytak, később felszedik, ily módon fogy és gyarapszik a testük. Na és a tudat kiműveléséről mit tudsz?

De hiába kérdezte a Magasztos a tudat kiműveléséről, a nigantha Szaccsaka nem tudott válaszolni.

Ekkor a Magasztos így szólt a nigantha Szaccsakához:

– Amiről az imént beszéltél, Aggivesszana, a nemes életvezetésében nem is számít a Dharma szerinti testművelésnek. Te még a test művelését sem ismered, hogyan is ismerhetnéd a tudat művelését? Hallgasd meg inkább, hogy milyen is az, akinek nem kiművelt a teste és nem kiművelt a tudata, illetve akinek kiművelt a teste is és kiművelt a tudata is. Jól figyelj, most elmondom neked.

– Rendben – válaszolta a nigantha Szaccsaka.

A Magasztos így folytatta:

– Milyen az, akinek sem a teste, sem a tudata nem kiművelt? Tegyük fel, hogy egy tanulatlan átlagemberben kellemes érzet keletkezik. Ő a kellemes érzet hatására kötődni kezd a kellemeshez, majd kialakul benne ez a ragaszkodás. Aztán a kellemes érzet megszűnik. A kellemes érzet megszűnésétől szenvedésérzet keletkezik. Ő a szenvedésérzet hatására kesereg, gyötrődik, siránkozik, mellét verve zokog, teljesen összeomlik. Az ilyen embernek a kellemes érzet is hatalmába keríti a tudatát, mert a teste kiműveletlen, és a szenvedésérzet is hatalmába keríti a tudatát⁷, mert a tudata kiműveletlen. Akinek tehát egyrészt a teste kiműveletlensége miatt a kellemes érzet is hatalmába

keríti a tudatát, másrésztől a tudata kiműveletlensége miatt a szenvedésérzet is hatalmába keríti a tudatát: arra mondjuk azt, hogy sem a teste, sem a tudata nem kiművelt.⁸

És milyen az, akinek a teste és a tudata is kiművelt? Tegyük fel, hogy egy tanult nemes tanítványban kellemes érzet keletkezik. Ő a kellemes érzet hatására sem kezd kötődni a kellemeshez, nem alakul ki benne ez a ragaszkodás. Aztán a kellemes érzet megszűnik. A kellemes érzet megszűnésétől szenvedésérzet keletkezik. Ő a szenvedésérzet hatására nem kesereg, nem gyötrődik, nem siránkozik, nem zokog a mellét verve, nem omlik össze. Az ilyen embernek, mert a teste kiművelt, a kellemes érzet nem keríti hatalmába a tudatát, és mert a tudata is kiművelt, a szenvedésérzet sem keríti hatalmába a tudatát. Akinek tehát egyrésztől a teste kiműveltsége miatt a kellemes érzet nem keríti hatalmába a tudatát, másrésztől a tudata kiműveltsége miatt a szenvedésérzet sem keríti hatalmába a tudatát: arra mondjuk azt, a teste és a tudata is kiművelt.

– Gótama Úrtól elfogadom mindezt, hiszen kiművelt a teste és kiművelt a tudata!

– Aggivesszana, igazából kötőködve és akadékoskodva beszéltél az imént, mégis kifejtem ezt részletesen. Mióta megváltam hajamtól és szakállamtól, megsárgult ruhát öltöttem és az otthonból az otthontalan vándorlétbe távoztam, azóta bizony nem fordul elő, hogy a bennem támadt kellemes érzet vagy szenvedésérzet hatalmába kerítené a tudatom.

– Gótama Úr, nem arról van szó, hogy fel sem merül olyan kellemes érzeted vagy szenvedésérzeted, ami a tudatodat hatalmába keríthetné?

– Miért is ne merülne fel? Aggivesszana, még felébredésem előtt, felébredésre törekvő bódhiszattaként így gondolkodtam: az otthoni élet zsúfoltság és poros út, a vándorélet szabad ég, nem könnyű az otthon élőnek a tökéletesen teljes és tiszta, feddhetetlen⁹ jámborság útját járni. Így hát megválok hajamtól és szakállamtól, megsárgult ruhát öltök és az otthonból az otthontalan vándorlétbe távozom. Egyszer aztán, Aggivesszana, még zsenge ifjúkoromban, éjfekete hajjal, felhőtlen fiatalságomban, életem teljében, könnyes arcú, síró szüleim akarata ellenére, megváltam hajamtól és szakállamtól, megsárgult ruhát öltöttem és az otthonból az otthontalan vándorlétbe távoztam. És immár vándorként azt kutattam, mi az üdvös, és kerestem a felülmúlhatatlan békesség állapotát. Elmentem hát Álára Kálámához és azt mondtam neki:

„Káláma testvérem, e dharma és életvezetés szerint akarom a jámborság útját járni.”

Erre Álára Káláma ezt válaszolta:

„Maradj nálunk, testvér! Olyan ez a dharma, amelyben az értelmes ember a mestere [tudását] nem sok idő múltán, egyszerre saját maga felismerheti, megtapasztalhatja és így célhoz érhet.”

És én, Aggivesszana, tényleg nem sok idő múltán, igen gyorsan elsajátítottam azt a dharmát. De csak annyiban, hogy pusztán az elmondottak elismétlésével, pusztán a szám jártatásával mondtam a tanítás szavait és a régiek szavait, és ahogy mások is, én is azzal hengegtem, hogy tudom és átlátom. Ekkor arra gondoltam, hogy Álára Káláma nem egyszerűen csak hitből hirdeti azt, hogy e dharmát saját maga felismerte, megtapasztalta, és így célhoz ért, hanem valóban tudja és átlátja azt. Akkor odamentem Álára Kálámához és megkérdeztem tőle, mi alapján hirdeti, hogy e dharmát saját maga felismerte, megtapasztalta, és így célhoz ért. Erre Álára Káláma feltárta előttem a dolgok semmi-voltának területét. Ekkor arra gondoltam,

„nemcsak Álára Kálámának van hite, hanem nekem is, nemcsak ő kitartó, hanem én is, nemcsak ő képes a tudatosságra, hanem én is, nemcsak ő képes a számádhira, hanem én is, nemcsak ő bölcs, hanem én is. Így hát én is mindenek előtt arra törekszem, hogy megtapasztaljam a dharmát, amiről Álára Káláma azt hirdeti, hogy saját maga felismerte, megtapasztalta, és így célhoz ért.”

És én azt a dharmát nem sok idő múltán, igen gyorsan saját magam felismertem, megtapasztaltam, és így célhoz értem. Akkor odamentem Álára Kálámához és megkérdeztem tőle:

„Ennek alapján hirdeted a dharmát, amit saját magad felismertél, megtapasztaltál, és így célhoz értél?”

„Igen” – válaszolta.

„Testvérem, e dharmát én is ez alapján, saját magam ismertem fel, tapasztaltam meg, és így célhoz értem.”

„Testvérem, nyereség és áldás nekünk, hogy egy ilyen tiszteletreméltó törekvőtársat láthatunk. Így hát a dharmát, amit hirdetek, miután felismertem, megtapasztaltam, és így célhoz értem, azt te is felismerted, megtapasztaltad, és így célhoz értél. A dharmát, amit felismertél, megtapasztaltál, és így célhoz értél, azt hirdetem én is, miután felismertem, megtapasztaltam, és így célhoz értem. Így hát a dharmát, amit én ismerek, azt ismered te is; amit te ismersz, azt ismerem én is. Így hát amilyen én vagyok, olyan vagy te is; amilyen te vagy, olyan vagyok én is. Jöjj hát testvérem, viseljük gondját ennek a közösségnek ketten együtt.”

Így hát, bár a mesterem volt, én pedig a tanítványa, Álára Káláma engem önmagával teljesen egyenrangúvá tett, és a legnagyobb tiszteletet mutatta irántam. Én viszont arra jutottam, hogy ez a dharma nem vezet a világból való kiábránduláshoz, szenvedélymentességhez, kiküszöböléshez, elcsituláshoz, felismeréshez, felébredéshez, ellobbanáshoz, hanem csupán a dolgok semmi-voltának területét lehet vele elérni. Akkor én azzal a dharmával elégedetlenül, abból a dharmából kiábrándulva elmentem.

Még mindig azt kutattam, Aggivesszana, mi az üdvös, és kerestem a felülmúlhatatlan békesség állapotát. Elmentem hát Udakához, Ráma követőjéhez és azt mondtam neki:

„Testvérem, e dharma és életvezetés szerint akarom a jámborság útját járni.”

Erre, Aggivesszana, Udaka, Ráma követője ezt válaszolta:

„Maradj nálunk, testvér! Olyan ez a dharma, amelyben az értelmes ember a mestere [tudását] nem sok idő múltán, egyszerre, saját maga felismerheti, megtapasztalhatja és így célhoz érhet.”

És én, Aggivesszana, tényleg nem sok idő múltán, igen gyorsan elsajátítottam azt a dharmát. De csak annyiban, hogy pusztán az elmondottak elismétlésével, pusztán a szám jártatásával mondtam a tanítás szavait és a régiek szavait, és ahogy mások is, én is azzal hengegtem, hogy tudom és átlátom. Ekkor arra gondoltam, hogy Ráma nem egyszerűen csak hitből hirdette azt, hogy e dharmát saját maga felismerte, megtapasztalta, és így célhoz ért, hanem valóban tudta és átlátta azt. Akkor, Aggivesszana, odamentem Udakához, Ráma követőjéhez és megkérdeztem tőle:

„Mi alapján hirdette Ráma, hogy e dharmát saját maga felismerte, megtapasztalta, és így célhoz ért?”

Erre Udaka, Ráma követője feltárta előttem a sem öntudat, sem öntudatlanság területét. Ekkor arra gondoltam, „nemcsak Rámának volt hite, hanem nekem is van, nemcsak ő volt kitartó, hanem én is, nemcsak ő volt képes a tudatosságra, hanem én is, nem csak ő képes a számádhira, hanem én is, nemcsak ő volt bölcs, hanem én is az vagyok. Így hát én is mindenek előtt arra törekszem, hogy megtapasztaljam a dharmát, amiről Ráma azt hirdette, hogy saját maga felismerte, megtapasztalta, és így célhoz ért.”

És én azt a dharmát nem sok idő múltán, igen gyorsan saját magam felismertem, megtapasztaltam, és így célhoz értem.

Akkor odamentem Udakához, Ráma követőjéhez és megkérdeztem tőle:

„Ennek alapján hirdette Ráma a dharmát, amit saját maga felismert, megtapasztalt, és így célhoz ért?”

„Igen” – válaszolta.

„Testvérem, e dharmát én is ez alapján, saját magam ismertem fel, tapasztaltam meg, és így célhoz értem.”

„Testvérem, nyereség és áldás nekünk, hogy egy ilyen tiszteletreméltó törekvőtársat láthatunk. Így hát a dharmát, amit Ráma hirdetett, miután felismerte, megtapasztalta, és így célhoz ért, azt te is

felismerted, megtapasztaltad, és így célhoz értél. A dharmát, amit felismertél, megtapasztaltál, és így célhoz értél, azt hirdette Ráma is, miután felismerte, megtapasztalta, és így célhoz ért. Így hát a dharmát, amit Ráma ismert, azt ismered te is; amit te ismersz, azt ismerte Ráma is. Így hát amilyen Ráma volt, olyan vagy te is; amilyen te vagy, olyan volt Ráma is. Jöjj hát testvérem, te viseld gondját ennek a közösségnek.”

Így hát, Aggivesszana, bár a törekvőtársam volt, Udaka, Ráma követője engem a mester rangjára emelt, és a legnagyobb tiszteletet mutatta irántam. Én viszont arra jutottam, hogy ez a dharmá nem vezet a világból való kiábránduláshoz, szenvedélymentességhez, kiküszöböléshez, elcsituláshoz, felismeréshez, felébredéshez, ellobbanáshoz, hanem csupán a sem öntudat, sem öntudatlanság területét lehet vele elérni. Akkor én azzal a dharmával elégedetlenül, abból a dharmából kiábrándulva elmentem.

Még mindig azt kutattam, Aggivesszana, mi az üdvös, és kerestem a felülmúlhatatlan békeállapotát. Miközben már egy ideje Magadha földjén jártam-keltem, elérkeztem Uruvelá erősségéhez. Ott megpillantottam egy kellemes vidéket, egy barátságos ligetet, egy bővízű, tiszta, biztonságos partú, kellemes folyót, a közelében pedig egy alamizsnát nyújtó falut. Ekkor ezt gondoltam:

„Milyen kellemes ez a vidék, barátságos a liget! Bővízű, tiszta, biztonságos partú, kellemes a folyó. És itt a közelben egy alamizsnát nyújtó falu! Ennyi elég is egy derék embernek, aki gyakorolni akar.”

Le is telepedtem ott, hiszen ennyi elég is a gyakorláshoz.

Akkor, Aggivesszana, három, köznapi életből vett példázat jutott eszembe, amit korábban még senki sem hallott.

Mondjuk, van egy vízbe dobott, nedves, nyálkás fadarab. Aztán jön egy ember, tűzfűrő pálcával a kezében, hogy tüzet gyújtson és meleget csináljon. Mit gondolsz, az az ember vajon tud majd tüzet gyújtani és meleget csinálni, ha ezt a vízbe dobott nedves, nyálkás fadarabot a tűzfűrő pálcá forgatásával dörzsöli?

– Nem tud.

– És miért?

– Mert az a fadarab nedves és nyálkás, ráadásul a vízben van. Az az ember így csak bosszúságot és fáradságot szerez magának.

– Ugyanígy, azok a törekvők vagy bráhmanák, akik sem testükben, sem elméjükben nem tartják távol magukat az élvezetektől, továbbá nem vetik el és nem csendesítik le magukban az élvezetek iránti

vágyat és sóvárgást, az élvezetek bódulatát, szomját, lázát: még ha heves, éles, kízó, keserű fájdalmat mérnek is magukra, akkor sem lesz lehetséges számukra a tudás, a látás, a végső felébredés. Ha pedig nem mérnek magukra heves, éles, kízó, keserű fájdalmat, akkor sem lesz lehetséges számukra a tudás, a látás, a végső felébredés. Ez volt az első, korábban nem hallott, köznapi életből vett példázat.

Azután ez a második, korábban nem hallott, köznapi életből vett példázat jutott eszembe. Mondjuk, van a víztől távol egy földre dobott nedves, nyálkás fadarab. Aztán jön egy ember, tűzfúró pálcával a kezében, hogy tüzet gyújtson és meleget csináljon. Mit gondolsz, az az ember vajon tud majd tüzet gyújtani és meleget csinálni, ha ezt a víztől távol földre dobott nedves, nyálkás fadarabot a tűzfúró pálcá forgatásával dörzsöli?

– Nem tud.

– És miért?

– Mert az a fadarab, noha a víztől távol hever, nedves és nyálkás. Az az ember így csak bosszúságot és fáradságot szerez magának.

– Ugyanígy, azok a törekvők vagy bráhmaák, akik bár testükben és elméjükben távol tartják magukat az élvezetektől, de mégsem vetik el és nem csendesítik le magukban az élvezetek iránti vágyat és sóvárgást, az élvezetek bódulatát, szomját, lázát: még ha heves, éles, kízó, keserű fájdalmat mérnek is magukra, akkor sem lesz lehetséges számukra a tudás, a látás, a végső felébredés. Ha pedig nem mérnek magukra heves, éles, kízó, keserű fájdalmat, akkor sem lesz lehetséges számukra a tudás, a látás, a végső felébredés. Ez volt a második, korábban nem hallott, köznapi életből vett példázat.

Azután ez a harmadik, korábban nem hallott, köznapi életből vett példázat jutott eszembe. Mondjuk, van a víztől távol egy földre dobott, száraz, szikkadt fadarab. Aztán jön egy ember, tűzfúró pálcával a kezében, hogy tüzet gyújtson és meleget csináljon. Mit gondolsz, az az ember vajon tud majd tüzet gyújtani és meleget csinálni, ha ezt a víztől távol földre dobott száraz, szikkadt fadarabot a tűzfúró pálcá forgatásával dörzsöli?

– Igen, tud.

– És miért?

– Mert az a fadarab száraz és szikkadt, és a víztől távol hever.

– Ugyanígy, azok a törekvők vagy bráhmaák, akik testükben és elméjükben távol tartják magukat az élvezetektől, továbbá elvetik és lecsendesítik magukban az élvezetek iránti vágyat és sóvárgást, az

élvezetek bódulatát, szomját, lázát: ha ezen felül heves, éles, kízó, keserű fájdalmat mérnek magukra, akkor lehetséges lesz számukra a tudás, a látás, a végső felébredés. <Ha nem is mérnek magukra heves, éles, kízó, keserű fájdalmat, akkor is lehetséges lesz számukra a tudás, a látás, a végső felébredés.> Ez volt a harmadik, korábban nem hallott, köznapi életből vett példázat.

Ez volt az a három, köznapi életből vett példázat, amit korábban még senki sem hallott.

Majd, Aggivesszana, elhatároztam, hogy fogaimat összeszorítom, nyelvemet szájpadrólomhoz feszítem, elmémrel tudatomat elnyomom, sanyargatom és gyötöröm. Így is tettem, és ennek következtében hónaljamból patakzott az izzadság, mintha egy erős ember megragadna egy gyengébbet a fejénél vagy vállánál, és lenyomná, sanyargatná, gyötörné. De összeszedett kitartásom nem lankadt, éber tudatosságom nem szunnyadt. Háborgó testem azonban épp a fájdalmas gyakorlás miatt nem nyugodott el: legyűrt engem a kemény gyakorlás. Az így létrejött fájdalomérzet mégsem kerítette hatalmába a tudatomat.

Majd elhatároztam, hogy a teljesen lélegzetnélküli elmélyedésbe merülök. Ekkor a számon és az orromon át a ki- és belégzésemel leállítottam. Ennek következtében a szelek nagy hanggal áradtak ki a fülemből, mintha egy kovács fűjtatójából erős hanggal süvítene a levegő. De összeszedett kitartásom nem lankadt, éber tudatosságom nem szunnyadt. Háborgó testem viszont épp a fájdalmas gyakorlás miatt nem nyugodott el: legyűrt engem a kemény gyakorlás. Az így létrejött fájdalomérzet mégsem kerítette hatalmába a tudatomat.

Elhatároztam, hogy ismét a teljesen lélegzetnélküli elmélyedésbe merülök. Ekkor a számon, az orromon és a fülemlen át a ki- és belégzésemel leállítottam. Ennek következtében erős szelek törtek fel a fejtetőmlen át, mintha egy erős ember egy hegyes pengével léket hasítana a fejembe. De összeszedett kitartásom nem lankadt, éber tudatosságom nem szunnyadt. Háborgó testem viszont épp a fájdalmas gyakorlás miatt nem nyugodott el: legyűrt engem a kemény gyakorlás. Az így létrejött fájdalomérzet mégsem kerítette hatalmába a tudatomat.

Elhatároztam, hogy ismét a teljesen lélegzetnélküli elmélyedésbe merülök. Ekkor a számon, az orromon és a fülemlen át a ki- és belégzésemel leállítottam. Ennek következtében a fejemben erős fájdalmak keletkeztek, mintha egy erős ember a fejemel egy kemény bőrszíjjal szorongatná. De összeszedett kitartásom nem lankadt, éber tudatosságom nem szunnyadt. Háborgó testem viszont épp a fájdalmas gyakorlás miatt nem nyugodott el: legyűrt engem a kemény gyakorlás. Az így létrejött fájdalomérzet mégsem kerítette hatalmába a tudatomat.

Elhatároztam, hogy ismét a teljesen lélegzetnélküli elmélyedésbe merülök. Ekkor a számon, az orromon és a fülemlen át a ki- és belégzésemel leállítottam. Ennek következtében erős szelek csikarták a hasamat, mintha egy ügyes mészáros vagy inasa egy éles henteskéssel a hasamba kanyarítana. De

összeszedett kitartásom nem lankadt, éber tudatosságom nem szunnyadt. Háborgó testem viszont épp a fájdalmas gyakorlás miatt nem nyugodott el: legyűrt engem a kemény gyakorlás. Az így létrejött fájdalomérzet mégsem kerítette hatalmába a tudatomat.

Elhatároztam, hogy ismét a teljesen lélegzetnélküli elmélyedésbe merülök. Ekkor a számon, az orromon és a fülemen át a ki- és belégzésemet leállítottam. Ennek következtében testemben égető forróság támadt, mintha két erős ember egy gyengébbet két karjánál fogva parázsgödör felett perzselne és kínozna. De összeszedett kitartásom nem lankadt, éber tudatosságom nem szunnyadt. Háborgó testem viszont épp a fájdalmas gyakorlás miatt nem nyugodott el: legyűrt engem a kemény gyakorlás. Az így létrejött fájdalomérzet mégsem kerítette hatalmába a tudatomat.

Odáig jutottam, hogy engem látva az istenségek így szóltak:

„Meghalt Gótama törekvő!”

Néhány istenség így szólt:

„Nem halt meg Gótama törekvő, csak haldoklik.”

Más istenségek pedig azt mondták:

„Nem halt meg Gótama törekvő, nem is haldoklik, hanem ő egy Érdemes, és ez az állapot – az Érdemeseké – ilyen.”

Ekkor, Aggivesszana, elhatároztam, hogy teljesen megvonom magamtól az ételt. Ekkor az istenségek odajöttek hozzám és ezt mondták:

„Nagyuram, ne vond meg magadtól teljesen az ételt! Ha teljesen megvonod az ételt magadtól, akkor a pórusaidon keresztül isteni életerővel fogunk táplálni téged, és azon fogsz élni.”

Ekkor arra gondoltam, ha megfogadnám, hogy teljesen megvonom magamtól az ételt, ám ezek az istenségek a pórusaimon keresztül isteni életerővel táplálnának, én pedig azon élnék, akkor hiábavaló volna [az erőfeszitésem]. Így hát lebeszéltem az istenségeket, mondván:

„Nem lesz rá szükség”.

Ekkor elhatároztam, hogy csak igen kevés ételt veszek magamhoz, néhány korty bablevest, borsólevest, bükkönylevest, vagy csicseriborsólevest. Így is tettem, és emiatt a testem rendkívül lesoványodott. A kevés étel fogyasztása miatt olyan bütykösek lettek a végtagjaim, mint a katáng- vagy az ászítikakóró. Az ülepem olyan lett, mint a teve patája, kiálló csigolyáival a gerincem olyan

lett, mint a golyófüzér, a bordáim kimeredtek, mint egy roskatag kunyhó csupasz váza. Mint ahogy egy mély kútban a víz a mélyből csillan, a szemem a szögödrömben ugyanúgy a mélyből csillant, és ahogy az éretlenül levágott keserűtök a széltől és melegtől elfonnyad és összeaszik, úgy fonnyadt el és aszott össze a fejbőröm a kevés étel fogyasztása miatt. Amikor a hasam bőrét akartam megtapogatni, akkor a gerincemet fogtam meg, amikor a gerincemet akartam kitapogatni, akkor a hasam bőrét fogtam meg – ennyire hozzátapadt hasam bőre a gerincemhez a kevés étel fogyasztása miatt. Amikor leguggoltam, hogy széketemet és vizeletemet ürítsem, előrebuktam a kevés étel fogyasztása miatt. Ekkor, hogy életet leheljek a testembe, kezemmel megdörzsöltem a végtagjaimat, mire rothadó gyökerű szőröm kihullott a kevés étel fogyasztása miatt.

Olyannyira, hogy amikor az emberek megláttak, azt mondták rám, hogy kék vagyok. Néhányan pedig, hogy nem kék, hanem barna vagyok. Néhányan pedig, hogy se nem kék, se nem barna, hanem sárga vagyok. Tiszta, fénylő bőrszínemet ennyire tönkretette a kevés étel fogyasztása.

Ekkor arra gondoltam, Aggivesszana, hogy bármi heves, éles, kínozó, keserű fájdalmat mér is magára az összes hajdani, majdani és jelenbéli törekvő és bráhmna – ennyi a legtöbb, nincs tovább. Ezen a keserű, nehézséggel teli úton nem érem el az emberin túli minőségeket, az igazán nemes, különleges tudást és látást. Nem lehet, hogy van más út a felébredéshez?

Ekkor, Aggivesszana, felidéződött bennem, amikor egyszer apám, Szakka¹⁰ dolgozott, én pedig egy dzsambuszilvafa hús árnyékában ültem, távol a vágyaktól, távol a nem üdvös minőségektől – és elértem az elemzéssel és fontolgatással kísért, az eltávolodásból eredő, örömtől boldog első elmélyedést, és abban időztem. Nem lehet, hogy ez az út vezet a felébredéshez? Ezt az emléket követve felismertem, hogy éppen ez az út vezet a felébredéshez. Ekkor elgondolkodtam, miért féljek az olyan boldogságtól, ami nem kapcsolódik a vágyakhoz és a nem üdvös minőségekhez, és eldöntöttem, hogy nem félek az olyan boldogságtól, ami nem kapcsolódik a vágyakhoz és a nem üdvös minőségekhez.

Ekkor arra jutottam, hogy egyáltalán nem könnyű a boldogságot így elérni, ennyire lesoványodott testtel. Így hát elhatároztam, hogy tartalmas ételt, tejberizst eszem, és így tettem. Abban az időben öt szerzetes élt a közelemben. Azt gondolták, hogy a dharmát, amit felismerek majd elmondom nekik. De mivel tartalmas ételt, tejberizst ettem, az öt szerzetes kiábrándultan otthagytak mondván, „Gótama törekvő dőzsöl, letért a kemény gyakorlás útjáról, visszaesett a dőzsölésbe.”

Amint tartalmas ételt ettem és erőmet visszanyertem, távol a vágyaktól, távol a nem üdvös minőségektől elértem az elemzéssel és fontolgatással kísért, az eltávolodásból eredő, örömtől boldog első elmélyedést, és abban időztem. Az így létrejött kellemes érzet mégsem kerítette hatalmába a tudatomat.

Miután lecsendesült az elemzés és fontolgatás, elértem a belső, letisztult derűt, az elme összpontosulását, az elemzés és fontolgatás nélküli, számádhiból születő, örömtől boldog második elmélyedést és abban időztem. Az így létrejött kellemes érzet mégsem kerítette hatalmába a tudatomat.

Az öröm iránti sóvárgástól is [megszabadulva], egykedvű, tudatosan figyelmes állapotba kerültem. Testemmel pedig azt a boldogságot éreztem, amiről a nemesek azt mondják, hogy „az egykedvű és tudatos ember a boldogságban időzik” – így elértem a harmadik elmélyedést és abban időztem. Az így létrejött kellemes érzet mégsem kerítette hatalmába a tudatomat.

Miután a boldogságot és a fájdalmat is elhagytam, a derű és a ború pedig már korábban eltűnt, elértem a fájdalomtól és boldogságtól mentes negyedik elmélyedést, az egykedvűség és a tudatosság tisztaságát, és abban időztem. Az így létrejött kellemes érzet mégsem kerítette hatalmába a tudatomat.

Ily módon összeszedett tudatom megtisztult, áttetszővé, makulátlanná, szennyeződésektől mentessé, képlékennyé, készségessé és kibillenthetetlenné vált. Ezután arra irányítottam tudatomat, hogy visszaemlékezzek korábbi lakhelyeimre¹¹. Visszaemlékeztem hát számos különböző korábbi lakhelyemre: egy születésre, két születésre, három születésre, négy születésre, öt születésre, tíz születésre, húsz születésre, harminc születésre, negyven születésre, ötven születésre, száz születésre, ezer születésre, százezer születésre, számos kibomlott világkorszakra, számos letűnt világkorszakra, számos kibomlott és letűnt világkorszakra. Ott ez volt a nevem, ehhez a nemzetséghez, ebbe a rendbe¹² tartoztam, ilyen táplálékon éltem, ilyen boldogságot és szenvedést tapasztaltam, ennyi ideig éltem. Aztán onnan eltávoztam és amott születtem meg. Amott pedig az volt a nevem, ahhoz a nemzetséghez, abba a rendbe tartoztam, olyan táplálékon éltem, olyan boldogságot és szenvedést tapasztaltam, annyi ideig éltem. Aztán amonnan eltávoztam és emide érkeztem. Ily módon visszaemlékeztem számos különböző korábbi életem jellemzőire és körülményeire. Ezt az első tudást értem el az első éjjeli őrjárat idején: elűztem a nem-tudást, megszületett a tudás, elűztem a sötétséget, megszületett a fény – a gondosság, a buzgóság és az elszántság nyomán. Az így létrejött kellemes érzet mégsem kerítette hatalmába a tudatomat.

Ily módon összeszedett tudatom megtisztult, áttetszővé, makulátlanná, szennyeződésektől mentessé, képlékennyé, készségessé és kibillenthetetlenné vált. Ezután a lények eltávozásának és megérkezésének megismerésére irányítottam tudatomat. Így teljesen megtisztult, emberfeletti, isteni látásommal láttam a hitvány és kiváló, szép és rút, jóra jutott és rosszra jutott lények eltávozását és megérkezését, és megértettem, hogy tetteiknek megfelelően jutnak ide vagy oda. Jaj, azok a lények, akik testükkel helytelenül cselekszenek, beszédükkel helytelenül cselekszenek, elméjükben helytelenül cselekszenek, becsmérlik a nemeseket, téves nézeteket vallanak, és téves nézeteik szerint cselekszenek, a test szétesésével, a halál után aláhullanak, rossz sorsra, romlásra, kárhozatra jutnak. Azok a lények pedig, akik testükkel helyesen cselekszenek, beszédükkel helyesen cselekszenek,

elméjünkben helyesen cselekszenek, nem becsmérlik a nemeseiket, helyes nézeteket vallanak, és helyes nézeteik szerint cselekszenek, a test szétesésével, a halál után jó sorsra, mennyei világba jutnak. Így teljesen megtisztult, emberfeletti, isteni látással láttam a hitvány és kiváló, szép és rút, jóra jutott és rosszra jutott lények eltávozását és megérkezését, és megértettem, hogy tetteiknek megfelelően jutnak ide vagy oda. Ezt a második tudást értem el a középső éjjeli őrjárat idején: elűztem a nem-tudást, megszületett a tudás, elűztem a sötétséget, megszületett a fény – a gondosság, a buzgóság és az elszántság nyomán. Az így létrejött kellemes érzet mégsem kerítette hatalmába a tudatomat.

Ily módon összeszedett tudatom megtisztult, áttetszővé, makulátlanná, szennyeződésektől mentessé, képlékennyé, készséggé és kibillenthetetlenné vált. Ezután annak megismerésére irányítottam a tudatomat, hogy hogyan múlhatnak el a befolyások.¹³ A valóságnak megfelelően felismertem, hogy mi a szenvedés; mi a szenvedés keletkezése; mi a szenvedés kiküszöbölése; és mi a szenvedés kiküszöböléséhez vezető út. A valóságnak megfelelően felismertem, hogy mik a befolyások; mi a befolyások keletkezése; mi a befolyások kiküszöbölése; és mi a befolyások kiküszöböléséhez vezető út. Amint ezt így láttam és megértettem, tudatom megszabadult az élvezet befolyásától, a [valamilyenné] levés befolyásától, és a nem-tudás befolyásától. Megszabadultam – és tudatára is ébredtem, hogy megszabadultam.¹⁴ Felismertem, hogy a születés elenyészett, a jámborság útja beteljesedett, a feladat elvégeztetett, evilági létemnek nincs folytatása. Ezt a harmadik tudást értem el az utolsó éjjeli őrjárat idején: elűztem a nem-tudást, megszületett a tudás, elűztem a sötétséget, megszületett a fény – a gondosság, a buzgóság és az elszántság nyomán. Az így létrejött kellemes érzet mégsem kerítette hatalmába a tudatomat.

Emlékszem, Aggivesszana, egy többszázas hallgatóságnak adtam tanítást, és mégis mindenki azt gondolta, hogy a dharma, amit tanítok, épp róla szól. Azonban ezt nem így kellene nézni. A Tathágata csak a Dharma megismeretése céljából tanítja azt mások számára. Annak a tanítóbeszédnek a végén, éppen mint előtte, tudatom ugyanarra a szamádhit kiváltó¹⁵, tisztán belső tárgyra rögzítettem, nyugtattam, koncentráltam, összpontosítottam, amivel az időmet szinte mindig töltöm.

– Ebben meg kell adni a bizalmat Gótama Úrnak, hiszen tökéletesen felébredett Érdemes. Emlékszik olyanra, Gótama Úr, hogy nappal aludt volna?

– Emlékszem, amikor a forró évszak utolsó hónapjában az alamizsnagyűjtésből visszatérve, az étkezés után ruháimat négyrét hajtogattam, jobb oldalamba feküdtem, és tudatosan figyelmes állapotban álomba merültem.

– Gótama Úr, egyes törekvők és bráhmanák ezt nem az összezavarodott állapotokhoz sorolják?

– Nem, nem ettől lesz valaki zavarodott vagy nem zavarodott, úgyhogy elmondom neked, milyen az, ha valaki zavarodott és milyen az, ha nem. Hallgasd meg, jól figyelj!

– Rendben – válaszolta a nigantha Szaccsaka.

A Magasztos így folytatta:

– Azt nevezem én zavarodottnak, aki nem szabadult meg a szennyező, újra meg újra visszatérő, félelmetes, fájdalmas gyümölcsöt hozó és a jövőben születéshez, öregséghez, halálhoz vezető befolyásoktól. Attól lesz ugyanis valaki zavarodott, hogy nem szabadult meg a befolyásoktól. Azt nevezem én nem zavarodottnak, aki megszabadult a szennyező, újra meg újra visszatérő, félelmetes, fájdalmas gyümölcsöt hozó és a jövőben születéshez, öregséghez, halálhoz vezető befolyásoktól. Attól lesz ugyanis valaki zavarodott, hogy nem szabadult meg a befolyásoktól.

– Aggivesszana, a Tathágata megszabadult a szennyező, újra meg újra visszatérő, félelmetes, fájdalmas gyümölcsöt hozó és a jövőben születéshez, öregséghez, halálhoz vezető befolyásoktól, gyökerestül kitepte őket, elnyeste őket, mint pálmafőt¹⁶, megszüntette a létesülésüket, és így a jövőben sem jöhetnek létre, vagyis, ahogy a koronájánál átvágott pálmafa képtelen újra kihajtani.

Ezután a nigantha Szaccsaka így szólt a Magasztoshoz:

– Ez csodálatos, ez nagyszerű! Bár Gótama Urat köztöködve és akadékoskodva szólítottam meg, bőre színe mégis ragyog, arcszíne teljes nyugalomról árulkodik; ahogy egy tökéletesen felébredett Érdemesé. Emlékszem, amikor vitát kezdeményeztem Púrana Kasszapával, megkerülte a kérdést egy másik felvetésével, eltérített a tárgytól, nem leplezte dühét, haragját és bizalmatlanságát. Gótama Urat pedig köztöködve és akadékoskodva szólítottam meg; bőre színe mégis ragyog, arcszíne teljes nyugalomról árulkodik, ahogy egy tökéletesen felébredett Érdemesé. Szóról szóra ugyanúgy viselkedett Makkhali Gószála, Adzsita Készakambala, Pakudha Kaccsájana, Szandzsaja Béalatthaputta, Nigantha Nátaputta¹⁷, mint Púrana Kasszapa, amikor vitát kezdeményeztem velük. Most már ideje indulnunk, Gótama! Sok a dolgunk, sok a teendőnk.

– Aggivesszana, ha úgy gondolod, hogy itt az ideje...

Akkor a nigantha Szaccsaka, a Magasztos szavait mosolyogva megköszönte, felkelt ülőhelyéről és távozott.

1. A szutta az irányzathoz tartozók elnevezésére a *niganṭha-putta* (szanszkrit: *nirgrantha* – kötelékek nélküli; szanszkrit – *putra* fia, ill. követője) kifejezést használja. A niganthák vezetője volt Nátaputta, a kötelékektől megszabadult „Nigantha”, aki valószínűleg a Dzsina, akinek a nevéből a közismert dzsaina elnevezés származik (dzsainák, dzsaina vallás, dzsainizmus). A

Buddha kortársa volt. [↩](#)

2. Ezek a jelzők csak azt jelentik, hogy a gyakorló csak frusztrációt és szenvedést tapasztal, valamint kudarcot él át. [↩](#)
3. Úgy tűnik, a dzsaina szerzetes a test és a tudat kiművelésén kizárólag a test és a tudat erőszakos fegyelmezését érti. [↩](#)
4. Aggivesszana a dzsaina Szaccsaka nemzetségneve. Ettől fogva ezt használja megszólításként. [↩](#)
5. Az itt leírt különös aszketikus gyakorlatok egy részének jelentésében feltehetőleg bizonytalanok voltak, hiszen Ceylonban, ahol szövegünket lejegyezték, ezek jó része ismeretlen lehetett. [↩](#)
6. A kövérékés testalkat az ókori Indiában pozitív dolog. [↩](#)
7. Ti. itt a korábban megszokott kellemes érzet hiányáról van szó, ami tisztán tudati jelenség. [↩](#)
8. Magyarázat: a kiműveltség tehát nem gyakorlatok végzésében áll, hanem hogy képes-e elérni a célt. [↩](#)
9. *Saṅkha-likhita* (kagylóra karcolt) valószínűleg egy régi tévedés a *saṃlikhita* helyett, ami a szigorú aszkézist jelentette (tkp. összekaristol), lásd Edgerton p. 539. [↩](#)
10. Indra vagy Sákja az apa neve. A régi Indiában a népneveket egyes számban a királyra mondják. [↩](#)
11. *Nivāsa*. Buddhista szövegben a korábbi életek megjelölésére szolgál. [↩](#)
12. Szanszkrit: *varṇa* [↩](#)
13. *Āsava*. Tudati szennyeződések, indulatok, „fekélyek”, amelyek a törekvőt akadályozzák a megszabadulás elérésében. [↩](#)
14. A megszabadultban létrejött a tudás: „íme a megszabadulás.” [↩](#)
15. *Samādhi-nimitta*. Talányos kifejezés, itt úgy tűnik, hogy meditációs tárgy. A théraváda meditációs tradícióban az elmélyült meditáció kísérő jelensége, a samádhi jele vagy előjele. [↩](#)
16. A homályos *tāla-vatthu-katā* kifejezést a következő sor magyarázza, amely feltehetően egy kommentár maradványa. A *kata* a szanszkrit *kr̥t* (vág) gyökből képzett szó, míg a *vatthu* talán a *matthaka*, *matthu* (fej) szóból származhat. [↩](#)

17. A szuttaszerkesztés gépies tradícióját mutatja, hogy itt véletlenül a nigantha (dzsáina) Szaccsaka által provokált mesterek felsorolásából elfelejtették kihagyni a saját rendjének felébredett mesterét, Mahávírat (vagyis a Dzsínát). [↩](#)

Így készült:

Fordította: A páli fordító csoport

Forrás: [MN 36](#), páli

Szerzői jogok:

Felhasználás feltételei:

Frissítve: August 26, 2012, at 10:04 AM

MN 36 Mahā-saccaka Sutta – Buddha megvilágosodása (részlet)

Fordította: Vekerdi József

MN 36, PTS M I 237

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

¹[*A Buddha szól:*]

– És ekkor, Aggivesszana, még megvilágosodásom előtt, mielőtt még megvilágosodtam volna, mikor még csak bódhiszattva voltam, ez a gondolatom támadt: „Az otthon rabság, szemétködör. A remeteség szabad levegő. Aki a házban marad, nem képes a teljesen megigazult, teljesen megtisztult aszkétaéletnek eleget tenni. Jobb lesz, ha most hajamat és szakállamat lenyírva, sárga ruhát öltve, otthonomból az otthontalanságba távozom.”

És egy idő múltán, még ifjúkorom virágában, fejemen fényes fekete hajjal, boldog fiatalság gyönyörét élvezve, férfikorom elején, síró és jajveszékkelő szüleim akarata ellenére, hajamat és szakállamat lenyírva, sárga ruhát öltve, otthonomból az otthontalanságba távoztam. Remete lettem, s az igaz üdvöt keresve, a páratlan, legmagasabb rendű nyugalom ösvényét kutatva, felkerestem Alára Kálámát. Alára Kálámához érkezve, így szólítottam meg:

– Alára Káláma testvér, ezt a tant és életmódot követve szeretnék aszkétaéletet élni.

Alára Káláma így válaszolt szavaimra:

– Maradj itt, tiszteletreméltó úr! Ez a tan olyan, hogy értelmes ember rövid idő alatt felfogja, megérti és magáévá teheti.

És én rövid idő alatt, igen hamar felfogtam ezt a tant. Meggyőződtem róla, hogy mindent megtanultam, megismertem és megértettem, amit a száj és beszéd közölhet: a tudás igéit és a régiek igéit, én magam is, a többiek is.

Ekkor azonban ez a gondolatom támadt: „Alára Káláma nem közölte velünk a teljes tant, ilyen meggondolással: „Én felfogtam és megértettem, és egyedül magamévá tettem.” Alára Káláma bizonyára többet is tud erről a tanról.” Alára Káláma elé járultam, és elébe járulva, megkérdeztem:

– Káláma testvér, mennyiben közölted velünk ezt a tant, úgy, ahogyan te magad felfogtad, megértetted és magadévá tetted?

Ekkor Alára Káláma feltárta a semmiség birodalmát. Ekkor azonban ez a gondolatom támadt: „Nemcsak Alára Káláma tett szert bizonyosságra, én is szert tettem bizonyosságra. Nemcsak Alára

Káláma tett szert szilárdságra, én is szert tettem szilárdságra. Nemcsak Álára Káláma tett szert felfogóképességre, én is szert tettem felfogóképességre. Nemcsak Álára Káláma tett szert elmélyedésre, én is szert tettem elmélyedésre. Nemcsak Álára Káláma tett szert bölcsességre, én is szert tettem bölcsességre. Jobb lesz, ha ezt a tant, amelyről Álára Káláma így beszél: „Én felfogtam és megértettem, és egyedül magamévá tettem”, megpróbálom saját erőmből elsajátítani.” És rövid idő alatt, igen hamar felfogtam, megértettem és magamévá tettem ezt a tant.

Ekkor ismét Álára Káláma elé járultam, és elébe járulva, megkérdeztem

– Káláma testvér, ebben áll ez a tan, ahogyan te felfogtad, megértetted és magadévá tetted?

– Testvér, valóban ebben áll ez a tan, ahogyan én felfogtam, megértettem és magamévá tettem.

– Testvér, ezt a tant most én is ugyanúgy felfogtam, megértettem és magamévá tettem.

– Boldog vagyok, testvér, szerencsés vagyok, testvér, hogy ilyen kiváló személyt tisztelhetek aszkétatársamként. Ahogyan én felfogtam, megértettem, magamévá tettem és hirdetem a tant, úgy fogtad fel, értetted meg és tetted magadévá te is; ahogyan te felfogtad, megértetted és magadévá tetted a tant, úgy fogtam fel, értettem meg, tettem magamévá és hirdetem én is. Ahogyan én ismerem a tant, úgy ismered te is; ahogyan te ismered a tant, úgy ismerem én is. Amilyen én vagyok, olyan vagy te is; amilyen te vagy, olyan vagyok én is. Jöjj, testvér, irányítsuk ketten a tanítványokat!

Így tanítóm, Álára Káláma, engem, tanítványát, magával egyenlőnek ismert el, és nagy tiszteletben részesített. Ekkor azonban ez a gondolatom támadt: „Ez a tan nem vezet lemondáshoz, vágytalansághoz, csillapodáshoz, megnyugváshoz, felismeréshez, megvilágosodáshoz, nirvánához, csupán a semmiség birodalmába jutáshoz.” És elégtelennek találtam ezt a tant, elfordultam ettől a tantól, és távoztam. Ekkor az igaz üdvöt keresve, a páratlan, legmagasabb rendű nyugalom ösvényét kutatva, felkerestem Uddaka Rámaputtát. [Megismétlődik a szöveg; „semmiség birodalma” helyett most „sem tudat, sem öntudatlanság birodalma” szerepel.] ... És elégtelennek találtam ezt a tant, elfordultam ettől a tantól, és távoztam.

Ekkor az igaz üdvöt keresve, a páratlan, legmagasabb rendű nyugalom ösvényét kutatva, egyik helyről a másikkra vándoroltam Magadha tartományban, és Uruvélá település közelébe értem. Ott gyönyörűséges tájra bukkantam, kies erdőségre, tiszta vizű, fürdésre alkalmas, szívderítő folyóra, körös-körül mezőkre és szántóföldekre. Ekkor ez a gondolatom támadt: „Valóban gyönyörűséges ez a táj: kies erdőség, tiszta vizű, fürdésre alkalmas, szívderítő folyó, körös-körül mezők és szántóföldek. Ennyi elég a tisztaságból származó, elmélyedésre vágyó embernek az elmélyedésre.” És ott maradtam, mondván: „Ennyi elég az elmélyedésre.” [...]

És ekkor ez a gondolatom támadt: „Mi volna, ha fogaimat fogaimra szorítva, nyelvemet szájpadrólásomhoz tapasztva, elmém erejével visszafognám, elfojtanám, megbénítanám gondolkozásomat?”

És ekkor fogaimat fogaimra szorítva, nyelvemet szájpadrólásomhoz tapasztva, elmém erejével visszafogtam, elfojtottam, megbénítottam gondolkozásomat. És amikor fogaimat fogaimra szorítva, nyelvemet szájpadrólásomhoz tapasztva, elmém erejével visszafogtam, elfojtottam, megbénítottam gondolkozásomat, veríték borította el hónom alját. Mint amikor egy erős ember a gyengébb embert fejénél fogva megragadja, vagy vállánál fogva megragadja, lefogja, fojtogatja, megbénítja, ugyanúgy elborította a veríték hónom alját, amikor fogaimat fogaimra szorítva, nyelvemet szájpadrólásomhoz tapasztva, elmém erejével visszafogtam, elfojtottam, megbénítottam gondolkozásomat. Akaratom ugyan szilárd és hajlíthatatlan volt, felfogóképességem zavartalan és megingathatatlan, de testem ingatag maradt, nem jutott nyugalomra ettől a fájdalmas önfegyelmezéstől. És az így keletkező fájdalmas érzés nem tudta megkötni gondolkozásomat. [...]

Ekkor ez a gondolatom támadt: „Mi volna, ha most lélegzetvétel nélküli révületbe merülnék?”

És visszatartottam a be- és kilélegzést szájamon, orromon, fülemen át. És amikor visszatartottam a be- és kilélegzést szájamon, orromon, fülemen át, őrzítő fájdalom támadt a fejemben. Mintha egy erős ember kemény szíjköteggel korbácsolná a fejemet, olyan őrzítő fájdalom támadt a fejemben, mikor visszatartottam a be- és kilélegzést szájamon, orromon, fülemen át. Akaratom ugyan szilárd és hajlíthatatlan volt, felfogóképességem zavartalan és megingathatatlan, de testem ingatag maradt, nem jutott nyugalomra ettől a fájdalmas önfegyelmezéstől. És így a keletkező fájdalmas érzés nem tudta megkötni gondolkozásomat. [...]

Ekkor ez a gondolatom támadt: „Mi volna, ha csak kevés, kevés táplálékot vennék magamhoz, egy-egy maroknyit, hol babpépet, hol borsópépet, hol lencsepépet?” És csak kevés, kevés táplálékot vettem magamhoz, egy-egy maroknyit, hol babpépet, hol borsópépet, hol lencsepépet. És amikor csak kevés, kevés táplálékot vettem magamhoz, egy-egy maroknyit, hol babpépet, hol borsópépet, hol lencsepépet, testem rendkívül lesoványodott. Karom és lábszáram olyan lett ettől a szűkös táplálkozástól, mint a nádszál, vagy lián szára. Ülepem olyan lett ettől a szűkös táplálkozástól, mint a teve patája. Hátgerincem kiugró csigolyáival olyan lett ettől a szűkös táplálkozástól, mint golyók füzére. Bordáim úgy meredtek ettől a szűkös táplálkozástól, mint rozszant ház tetőgerendái meredeznek. Szemüregem mélyén a beesett szemgolyók úgy ültek ettől a szűkös táplálkozástól, mint mély kút fenekén megcsillanó víztükör. Fejbőröm ráncos és aszott lett ettől a szűkös táplálkozástól, ahogyan a száráról levágott tök megráncosodik és összeaszik a szélről és a nap hevétől. És amikor a hasamat megtapintottam, a gerincemet érintettem, és amikor a gerincemet megtapintottam, a hasamat érintettem, olyan közel került egymáshoz a hasam és a gerincem ettől a szűkös táplálkozástól. És

Amikor vizeletemet és székletemet akartam üríteni, előrebuktam ettől a szűkös táplálkozástól. Hogy testemet erősítsem, kezemmel dörzsöltem tagjaimat; és miközben kezemmel dörzsöltem tagjaimat, elcsenevészedett szőrzetem kihullott a dörzsöléstől ettől a szűkös táplálkozástól.

Amikor az emberek láttak, így szóltak: „Meggékült Gótama remete!” Mások így szóltak: „Nem meggékült Gótama remete, megbarnult Gótama remete!” Ismét mások így szóltak: „Nem meggékült Gótama remete, és nem megbarnult Gótama remete, megsárgult Gótama remete!” Ennyire kikezdte tiszta, világos testszínemet ez a rendkívül szűkös táplálkozás.

Ekkor ez a gondolatom támadt: „Minden fájdalmas, gyötrő, keserű érzés közül, amelyet remeték és papok a múltban átéltek, ez a legnagyobb; tovább nem fokozható. És minden fájdalmas, gyötrő, keserű érzés közül, amelyet remeték és papok a jövőben át fognak élni, ez a legnagyobb; tovább nem fokozható. És minden fájdalmas, gyötrő, keserű érzés közül, amelyet remeték és papok a jelenben átélnek, ez a legnagyobb; tovább nem fokozható. Mégis e keserves önsanyargatás nem segít hozzá a nemes megismerés és tisztánlátás földöntúli üdvéhez. Bizonyára más út vezet a megvilágosodáshoz.”

Ekkor ez a gondolatom támadt: „Emlékszem, hogy egyszer, miközben atyám, Szakka, mezei munkában szorgoskodott, én egy gránátalmafa hús árnyékában ültem, és minden vágytól távol, minden bajtól távol, eltávolodásom szülte, elmélkedve elgondolkozó, boldog örömben az első révület (dzshána) állapotába jutottam. Bizonyára ez az út vezet a megvilágosodáshoz.” [...]

Ekkor ez a gondolatom támadt: „Ezt a boldogságot nem könnyen lehet elérni ilyen mérhetetlenül legyengült testtel. Jobb lesz, ha ismét elegendő táplálékot veszek magamhoz, főtt rizst fogyasztok.” Ekkor ismét elegendő táplálékot vettem magamhoz, főtt rizst fogyasztottam.

Ebben az időben öt szerzetes volt, akik követőimül szegődtek, mondván: „Ha Gótama remete valamilyen felismerésre jut, közölni fogja velünk.” De amikor ismét elegendő táplálékot vettem magamhoz, főtt rizst fogyasztottam, akkor ez az öt szerzetes elfordult tőlem és otthagytak: „Gótama remete falánk lett, felhagyott az igyekezettel, falánkságba merült.”

Amikor ismét elegendő táplálékot vettem magamhoz, megerősödtem, és minden vágytól távol, minden bajtól távol, eltávolodásom szülte, elmélkedve elgondolkozó, boldog örömben az első révület állapotába jutottam. És az így keletkező boldogság érzése nem kötötte meg gondolkozásomat.

Az elmélkedést és gondolkozást feladva, elértem a belső nyugalmat, az érzések egybeolvadását, az elmélkedés és gondolkozás nélküli, feloldódásból fakadó, boldog örömet; a második révület állapotába jutottam. És az így keletkező boldogság érzése nem kötötte meg gondolkozásomat.

Az örömről is lemondva, egykedvűen, az emlékezést és tudatot összpontosítva azt a boldogságot

éreztem testemben, amelyről az igaz emberek ezt mondják: „Az egykedvűen emlékező boldogan él.” Így a harmadik révület állapotába jutottam. És az így keletkező boldogság érzése nem kötötte meg gondolkozásomat.

A boldogságon és a szenvedésen túllépve, az egykori vidámság és bánat megsemmisítése után elértem a szenvedés nélküli, boldogság nélküli, egykedvű és tiszta emlékezést; a negyedik révület állapotába jutottam. És az így keletkező boldogság érzése nem kötötte meg gondolkozásomat.

Ebben a feloldódott elmeállapotban, megtisztultan, tisztán, gondoktól menten, szelíd, készséges, szilárd, nyugodt lélekkel, korábbi létezéseim visszaemlékező felismerésére irányítottam gondolataimat. Visszaemlékeztem sok különböző korábbi létezőmre, ilyenénképpen: egy életre, két életre, három életre, négy életre, öt életre, tíz életre, húsz életre, harminc életre, negyven életre, ötven életre, száz életre, ezer életre, százezer életre, majd világkorok keletkezésének időszakaira, majd világkorok pusztulásának időszakaira, majd világkorok pusztulása és keletkezése közötti időszakokra. „Ott voltam, ez volt a nevem, ebben a családban, ebben a kasztban születtem, ez volt a foglalkozásom, ilyen örömet és bánatot értem, így végeztem életemet, onnan távozva amott születtem újra.” Így emlékeztem vissza sok különböző korábbi létezőmre, azok formájára és jellegére. Először ez a tudás világosodott meg bennem az éjszaka első óráiban. Lankadatlan buzgalmam nyomán eloszlott a tudatlanság, megjelent a tudás, eloszlott a homály, megjelent a világosság. És az így keletkező boldogság érzése nem kötötte meg gondolkozásomat.

Ebben a feloldódott elmeállapotban, megtisztultan, tisztán, gondoktól menten, szelíd, készséges, szilárd, nyugodt lélekkel az élőlények távozásának és újraszületésének felismerésére irányítottam gondolataimat. Emberi korlátokon túlpillantó, megtisztult, égi látásommal láttam távozni és újraszületni az élőlényeket, közönségeseket és kiválókat, szépeket és rútakat, boldogokat és boldogtalanokat, amint tetteiknek megfelelően térnek vissza: „Ezek a kedves lények tetteikben a rosszat követik, szavaikban a rosszat követik, gondolataikban a rosszat követik, a helyeset ócsárolják, helytelen nézeteket táplálnak, helytelen nézetek szerint cselekszenek. Testük pusztulása után, haláluk után rossz útra kerülnek, gonosz ösvényre, mélységbe, pokolra buknak. Amazok a kedves lények viszont tetteikben a jót követik, szavaikban a jót követik, gondolataikban a jót követik, nem ócsárolják a helyeset, helyes nézeteket táplálnak, helyes nézetek szerint cselekszenek. Testük pusztulása után, haláluk után jó útra kerülnek, égi világba jutnak.” Emberi korlátokon túlpillantó, megtisztult, égi látásommal így láttam távozni és újraszületni az élőlényeket, közönségeseket és kiválókat, szépeket és rútakat, boldogokat és boldogtalanokat, amint tetteiknek megfelelően térnek vissza. Másodszorra ez a tudás világosodott meg bennem az éjszaka középső óráiban. Lankadatlan buzgalmam nyomán eloszlott a tudatlanság, megjelent a tudás, eloszlott a homály, megjelent a világosság. És az így keletkező boldogság érzése nem kötötte meg gondolkozásomat.

Ebben a feloldódott elmeállapotban, megtisztultan, tisztán, gondoktól menten, szelíd, készséges, szilárd, nyugodt lélekkel, az indulatok legyőzésére irányítottam gondolataimat. „Ez a szenvedés” – értettem meg a valóságnak megfelelően. „Ez a szenvedés oka” – értettem meg a valóságnak megfelelően. „Ez a szenvedés megszüntetése” – értettem meg a valóságnak megfelelően. „Ez a szenvedés megszüntetéséhez vezető út” – értettem meg a valóságnak megfelelően. „Ezek az indulatok” – értettem meg a valóságnak megfelelően. „Ez az indulatok oka” – értettem meg a valóságnak megfelelően. „Ez az indulatok megszüntetése” – értettem meg a valóságnak megfelelően. „Ez az indulatok megszüntetéséhez vezető út” – értettem meg a valóságnak megfelelően.

Amikor ezt felismertem, amikor ezt megláttam, gondolataim² megszabadultak a kívánságok indulatától, megszabadultak a létezés indulatától, megszabadultak a tudatlanság indulatától³. Felismertem: „A megváltás a megváltottban van.”⁴ Megértettem: „Legyőztem a születést, beteljesítettem az aszkétaéletet, elvégeztem munkámat, többé nem kell e világra kerülnöm.” Harmadszorra ez a tudás világosodott meg bennem az éjszaka utolsó óráiban. Lankadatlan buzgalmam nyomán eloszlott a tudatlanság, megjelent a tudás, eloszlott a homály, megjelent a világosság. És az így keletkező boldogság érzése nem kötötte meg gondolkozásomat, Aggivesszana.

-
1. *Buddha megvilágosodása*: Buddha életének egyik leghitelesebb epizódja, amelyet Buddha ismételten elmondott önmagáról, és a hagyomány szó szerinti hűséggel megőrzött. A fordításunkban szereplő szöveghelyen kívül ugyanígy olvasható a *Maddzshima-nikája* 4., 26., 85. darabjában. A fordításunkban idézett szövegben ugyanahhoz az Aggivesszana vagy másik nevén Szaccsaka dzsaina szerzeteshez intézi szavait Buddha, aki a 35. darabban (MN 35) vitára hívja ki. A szövegben említett Álára Káláma és Uddaka Rámaputta a jógaiskola misztikus irányzatának ismert nevű filozófusai lehettek (egyébként nem tudunk róluk közelebbit). A „semmiség birodalma” és a „sem tudat, sem öntudatlanság birodalma” a jógarévület jellegzetes fogalomkincsébe tartozik, és a buddhizmus terminológiájába is átkerült a későbbi időben (Buddhánál még nem játszik szerepet). Buddha tépelődésének következő állomása, az önkínzó testgyakorlatok végzése, a jóga másik irányzatát képviseli, amely ilyen úton akar úrrá lenni az érzékszerveken és a gondolkozáson. ↩
 2. *citta*: elme, szív, tudat(i tevékenység) ↩
 3. *āsava*: indulat, befolyás, túlcsoordulás. A szomjhoz hasonló, alapvető, a létforgataghoz kötő indíttatások. ↩
 4. *Vimuttasmiṃ vimuttamiti ñāṇaṃ ahoṣi.*: A megszabadultat megszabadultként ismertem fel. Azaz: megláttam, hogy a gondolataim megszabadultak az indulatoktól. (*M.V. megj.*) ↩

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 36](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: November 01, 2011, at 05:20 PM

MN 38 Mahā-taṅhāsaṅkhaya Sutta – A szomjúhozás kioltása

Fordította: A páli fordító csoport

MN 38, PTS M I 256

Így hallottam:

Egy alkalommal a Magasztos Szávatthiban, a Dzséta-ligetben Anáthapindika parkjában tartózkodott. Abban az időben egy Száti nevű szerzetes, aki a kévatta törzsből származott¹, erre az ártalmas meggyőződésre jutott: „A Magasztos tanítását úgy értelmezem, hogy újraszületéskor a jelenlegi tudatunk születik újra és ugyanaz marad, nem jön létre másik”.² Sok szerzetes tudomást szerzett erről, elmentek hozzá és megkérdezték tőle:

– Igaz-e Száti testvérem, hogy a Magasztos tanítását úgy értelmezed, hogy újraszületéskor a jelenlegi tudatunk születik újra és ugyanaz marad, nem jön létre másik?

– Pontosan így van.

Ekkor a szerzetesek le akarták beszélni Szátit erről az ártalmas meggyőződésről, ezért ellenvetéseket tettek, kérdezték és gyözködték:

– Semmiképp ne beszélj így, Száti testvérem! Ne gyalázd a Magasztost! Nem helyes a Magasztost rágalmazni! A Magasztos nem mondana ilyet! A Magasztos számos megközelítésben elmondta, hogy a tudat származva³ keletkezik, a forrása⁴ híján nem jön létre a tudat. Ám a kévatta Száti, noha a szerzetesek ellenvetéseket tettek, kérdezték és gyözködték, csökönyösen ragaszkodott ártalmas meggyőződéséhez: „A Magasztos tanítását úgy értelmezem, hogy újraszületéskor a jelenlegi tudatunk születik újra és ugyanaz marad, nem jön létre másik”.

Mivel a szerzetesek nem tudták lebeszélni Szátit ártalmas meggyőződéséről, elmentek a Magasztoshoz. Amikor odaértek, üdvözölték, oldalt leültek, és elmesélték neki mindezt.

– Uram, mivel nem tudtuk lebeszélni Szátit ártalmas meggyőződéséről, ezért mondtuk most el mindezt a Magasztosnak.

Akkor a Magasztos odahívta az egyik szerzetest:

– Menj, szerzetes, hívd ide az én nevemben a kévatta Száti szerzetest, és mondd meg neki, hogy a Mester hívhatja.

A szerzetes el is ment Szátihoz, és odaérve azt mondta neki:

– Száti testvérem, hívat a Mester!

Száti engedelmesen elment a Magasztoshoz. Amikor odaért, üdvözölte és oldalt leült. Akkor a Magasztos megkérdezte tőle:

– Igaz-e Száti testvérem, hogy erre az ártalmas meggyőződésre jutottál: „A Magasztos tanítását úgy értelmezem, hogy újraszületéskor a jelenlegi tudatunk születik újra és ugyanaz marad, nem jön létre másik.”

– Igen, Uram.

– Száti, melyik tudatra is gondolsz?

– Erre, Uram, amelyik beszél, tud,⁵ és különféle dolgokban megtapasztalja a jó és bűnös cselekedetek gyümölcsét.

– Te megzavarodott ember, ugyan ki vagy te, hogy úgy értelmezed a Dharmát, mintha én így tanítottam volna? Hiszen számos megközelítésben elmondtam, hogy a tudat származva keletkezik, a forrása híján nem jön létre a tudat. És akkor, te zavarodott ember, rosszul ragadod meg a Dharmát, ezzel engem is gyalázol, magadat is tönkretesz, sok tisztátalanságot nemzel, és mindez hosszú időn át szenvedést okoz neked és ártalmadra lesz.

Ekkor a Magasztos így szólt a szerzetesekhez:

– Mit gondoltok, a kívátság Száti szerzetes akár csak homályosan is felfogott valamit ebből a Dharmából és életvezetésből?

– Ugyan dehogy, egyáltalán nem!

Ennek hallatán Száti elhallgatott, zavarba jött, magába roskadt, lehajtotta a fejét, és csak ült elvörösödve, válasz nélkül. Ekkor a Magasztos azt mondta neki:

– Te zavarodott ember, az ártalmas meggyőződésedről híresülsz majd el! Most akkor kifaggatom a szerzeteseket is.

– Ti is úgy értelmeztétek a tanításomat, ahogy Száti, aki rosszul ragadja meg és ezzel engem is gyaláz, magát is tönkreteszi és sok tisztátalanságot nemz?

– Egyáltalán nem, Uram, hiszen a Magasztos számos megközelítésben elmondtá, hogy a tudat származva keletkezik, a forrása híján nem jön létre a tudat.

– Helyes, szerzetesek, ti jól értelmezték a tanításomat. Száti viszont rosszul ragadja meg és ezzel engem is gyaláz, magát is tönkreteszi és sok tisztátalanságot nemz. Mindez pedig hosszú időn át szenvedést okoz ennek a zavarodott embernek és ártalmára lesz.

Szerzetesek, a tudat annak megfelelő besorolást nyer, amely forrásból származva keletkezett. A színek⁶ tudata a látásból származva keletkezik, így látási tudatnak nevezzük. Ugyanígy a hangok tudatát hallási tudatnak, a szagok tudatát szaglási tudatnak, az ízek tudatát ízlelési tudatnak nevezzük. A tapintásérzetek tudata a testből származva keletkezik, így testi tudatnak nevezzük. A dolgok sajátosságainak tudata az elméből származva keletkezik, így elme-tudatnak nevezzük.

A tűz is annak megfelelő besorolást nyer, amely forrásból származva ég. Ha rönkből származva ég a tűz, rönktűznek nevezzük. Ha rőzséből, szalmából, tehénlepényből, pelyvából vagy szemétből származva ég, akkor rőzsetűznek, szalmatűznek, tehénlepénytűznek, pelyvatűznek vagy szeméttűznek nevezzük. Ugyanígy a tudat is annak megfelelő besorolást nyer, amely forrásból származva keletkezett

Szerzetesek, világos, hogy ez [a tudat] egy létrejött dolog?

– Igen, Uram.

– Világos, hogy abból jön létre, ami táplálja?

– Igen, Uram.

– Világos, hogy ami létrejött, az tápláléka megszűntével meg fog szűnni?

– Igen, Uram.

– Szerzetesek, aki kételkedik benne, hogy ez egy létrejött dolog, ugye elbizonytalanodik⁷?

– Igen, Uram.

– Aki kételkedik benne, hogy táplálékából jön létre, ugye elbizonytalanodik?

– Igen, Uram.

– Aki kételkedik benne, hogy ami létrejött, tápláléka megszűntével meg fog szűnni, ugye elbizonytalanodik?

– Igen, Uram.

– Szerzetesek, aki viszont a valóságnak megfelelően, helyesen megérti és belátja mindezeket, annak

ugye elmúlik a bizonytalansága?

– Igen, Uram.

– Ugye ti nem vagytok bizonytalanok mindezekben?

– Nem, Uram.

– Ugye a valóságnak megfelelően, helyesen értitek és jól látjátok mindezeket?

– Igen, Uram.

– Szerzetesek, ha viszont ragaszkodtok ehhez a tiszta és ragyogó nézethez, kérkedtek vele és sajátotokként dédelgetitek, akkor vajon értitek-e, amit megmutattam, hogy a Dharma olyan, mint a tutaj: átkelésre szolgál és nem arra, hogy az ember birtokba vegye?

– Akkor nem, Uram.

– De ha nem ragaszkodtok hozzá, akkor ugye megértettétek a tutaj-hasonlatot?

– Igen, Uram.

Ez a négy táplálék szolgál a létrejötték fennmaradására, vagy a létesülni készülők támogatására. Melyik négy? Az elfogyasztható táplálék, akár durva, akár finom; az érintkezés a második, az elme hajlama a harmadik, a tudat a negyedik⁸.

És ez a négy táplálék, szerzetesek, miből ered, miből keletkezik, miből születik, miből jön létre?

Ez a négy táplálék a szomjúságból ered, a szomjúságból keletkezik, a szomjúságból születik, a szomjúságból jön létre.

És a szomjúság?

Az érzetből.

És az érzet?

Az érintkezésből.

És az érintkezés?

A hat területből⁹.

És a hat terület?

A námarúpából¹⁰.

És a námarúpa?

A tudatból.

És a tudat?

A meghatározottságokból.

És a meghatározottságok?

A meghatározottságok a nem-tudásból erednek, a nem-tudásból keletkeznek, a nem-tudásból születnek, a nem-tudásból jönnek létre.

Így hát, szerzetesek, a nem-tudásból fakadnak a meghatározottságok, azokból fakad a tudat, abból a námarúpa, abból a hat terület, abból az érintkezés, abból az érzet, abból a szomjúság, abból a sajátítás, abból a létesülés, abból a születés, abból az öregség és a halál; és létrejön a bánat, siránkozás, fájdalom, ború és baj. Így keletkezik ez a rakás szintiszta szenvedés.

'Az öregség és a halál forrása a születés' – így szól a tanítás. De vajon tényleg így van? Nektek mi a véleményetek?

– Az öregség és a halál forrása a születés, uram, nekünk is ez a véleményünk.

– 'A születés forrása a létesülés, azé a sajátítás, azé a szomjúság, azé az érzet, azé az érintkezés, azé a hat terület, azé a námarúpa, azé a tudat, azé a meghatározottságok, azoké pedig a nem-tudás' – így szól a tanítás. De vajon tényleg így van? Nektek mi a véleményetek?

– Nekünk is ez a véleményünk, uram.

– Helyes, szerzetesek!

Így hát ti is azt mondjátok, én is azt mondom: „ha van ez, lesz az is; ennek létrejötte miatt jön létre az”. Éspedig: a nem-tudásból fakadnak a meghatározottságok, azokból fakad a tudat, abból a námarúpa, abból a hat terület, abból az érintkezés, abból az érzet, abból a szomjúság, abból a sajátítás, abból a létesülés, abból a születés, abból az öregség és a halál; és létrejön a bánat, siránkozás, fájdalom, ború és baj. Így keletkezik ez a rakás szintiszta szenvedés.

Ha viszont a teljes szenvedélymentesség révén megszűnik a nem-tudás¹¹, akkor megszűnnek a meghatározottságok, emiatt megszűnik a tudat, és így a námarúpa is, majd a hat terület, az érintkezés, az érzet, a szomjúság, a sajátítás, a létesülés, a születés, az öregség és a halál; és megszűnik a bánat, siránkozás, fájdalom, ború és baj. Így szűnik meg ez a rakás szintiszta szenvedés.

– 'A születés megszűntével megszűnik az öregség és a halál' – így szól a tanítás. De vajon így van ez? Nektek mi a véleményetek?

– A születés megszűntével megszűnik az öregség és a halál, uram, nekünk is ez a véleményünk.

– 'A születés megszűnik a létesülés megszűnése miatt, emez a sajátítás, ez a szomjúság, ez az érzet, ez az érintkezés, ez a hat terület, ez a námarúpa, ez a tudat, ez a meghatározottságok, ezek pedig a nem-tudás megszűnése miatt szűnnek meg' – így szól a tanítás. De vajon tényleg így van? Nektek mi a véleményetek?

– Nekünk is ez a véleményünk, uram.

– Helyes, Szerzetesek! Így hát ti is azt mondjátok, én is azt mondom: „ha nincs ez, nem lesz az sem; ennek a megszűnése miatt szűnik meg az”. Éspedig: a nem-tudás megszűnése miatt megszűnnek a meghatározottságok, emiatt megszűnik a tudat, és így a námarúpa is, majd a hat terület, az érintkezés, az érzet, a szomjúság, a sajátítás, a létesülés, a születés, az öregség és a halál; és megszűnik a bánat, siránkozás, fájdalom, ború és baj. Így szűnik meg ez a rakás szintiszta szenvedés.

Szerzetesek, ha ezt tudjátok és belátjátok, akkor vajon a múlt felé fordultok-e, hogy léteztetek-e a múltban vagy nem, kik voltatok, milyenek voltatok, és miből mivé lettetek?

– Dehogysis, uram.

– Ha ezt tudjátok és belátjátok, akkor vajon a jövő felé fordultok-e, hogy lesztek-e a jövőben vagy nem, kik lesztek, milyenek lesztek, és miből mivé lesztek?

– Dehogysis, Uram.

– Ha ezt tudjátok és belátjátok, akkor vajon bizonytalankodtok-e most, a jelenbeli önmagatokkal kapcsolatban, hogy tényleg léteztetek-e vagy nem, mik vagytok, milyenek vagytok, honnan jött ez a lény és hová jut?

– Dehogysis, Uram.

– Ha ezt tudjátok és belátjátok, akkor mondjátok-e ezt: „Nagy a mi Mesterünk, a Tanító tekintélye

miatt beszélünk így.”

– Dehogysis, Uram.

– Ha ezt tudjátok és belátjátok, akkor mondjátok-e ezt: „egy törekvő így beszél, és mi is igazi törekvők vagyunk, ezért beszélünk így.”

– Dehogysis, Uram.

– Ha ezt tudjátok és belátjátok, akkor választanátok-e másik tanítót?

– Dehogysis, Uram.

– Szerzetesek, ha ezt tudjátok és belátjátok, akkor résztvennétek-e mindenféle törekvők és bráhmanák rítusaiban és ünnepeiben?

– Dehogysis, Uram.

– Ugye, szerzetesek, csak azt mondjátok, amit ti magatok ismertek, láttok, tudtok?

– Igen, Uram.

– Rendben, szerzetesek. Beavattalak benneteket ebbe a Dharmába, ami jelen világbeli, azonnali, megtapasztalásra hívó, feltárulkozó, és amit a bölcsek magukban felismerhetnek. Mindaz amit mondtam, az abból fakad, hogy a Dharma ilyen.

Szerzetesek, három dolog együttlététől fogan meg a magzat. Amikor az anya és az apa együtt vannak, de az anya nincs termékeny idejében és gandhabba¹² sincs, akkor a magzat nem fogan meg. Amikor az anya és az apa együtt vannak, az anya termékeny idejében van, de gandhabba nincs, a magzat akkor sem fogan meg. Amikor az anya és az apa együtt vannak, az anya termékeny idejében van, és gandhabba is van – e három dolog együttlététől a magzat megfogon.

Az anya a magzatot kilenc vagy tíz hónapon át aggódva oltalmazza méhében nehéz teherként. Kilenc vagy tíz hónap múlva az anya aggódva megszüli nehéz terhét. Az újszülöttet saját vérével táplálja. Hiszen az anyatej, szerzetesek, nem más, mint vér¹³. Ahogy a gyermek cseperedik és képességei kifejlődnek, különféle gyermekjátékokkal játszik: horoggal, bottal¹⁴, pörgettyűvel, forgóval, levélből készült vékával, kocsiival, nyíllal. Ahogy a gyermek cseperedik és képességei kifejlődnek, gyönyörűségét leli az öt érzéki élvezetben: a látással, hallással, szaglással, ízleléssel és tapintással megismerhető, vágyott, kívánatos, kellemes, jóleső, élvezetes, gyönyörködtető formákban, hangokban, szagokban, ízekben és érintésekben.

A kellemes színekhez, hangokhoz, szagokhoz, ízekhez és érintésekhez¹⁵ vonzódik, a kellemetlenektől viszolyog – testi tudatossága nincs, felfogása behatárolt. Nem tudja mi teszi szabaddá a felfogást, az értelmet, a tudatot¹⁶, aminek révén ezek az ártalmas tudati jelenségek számára maradéktalanul megszűnnek. Így hát elfogad és elutasít; bármilyen érzetet is érez – kellemeset, szenvedéstelit vagy közömböset –, [örül neki, viszolyog tőle vagy nem érdeklí. Ha tehát kellemes érzetet érez,]¹⁷ örül neki, üdvözli azt és kötődni fog hozzá, gyönyörűségét leli benne. Ez az érzéki gyönyörűség a sajátítás; ebből a sajátításból fakad a létesülés, abból a születés, abból az öregség és a halál; és létrejön a bánat, siránkozás, fájdalom, ború és baj. Így keletkezik ez a rakás szintiszta szenvedés.

És a Tathágata megjelenik a világban: az Érdemes, tökéletesen felébredett, nagytudású és tiszta életű, aki az utat bejárta, megértette a világot; az emberi zabolátlanság legkitűnőbb megfőkezője¹⁸, istenek és emberek tanítója, a felébredett Magasztos. Ezt a világot, az istenekkel, Márával, Brahmával, az emberiséget a törekvőkkel és bráhmanákkal, istenestül-emberestül arra tanítja, amit saját maga ismert fel és tapasztalt meg. Szó szerint és értelmezve megtanítja a Dharmát, amely üdvös az elején, a közepén és a végén; megvilágítja a jámborság egyetlen teljes és tökéletesen tiszta útját. Hallja ezt a Dharmát egy gazda¹⁹ vagy egy rokona, vagy egy másik derék ember; bizalom ébred benne a Tathágata iránt, és így gondolkodik: az otthoni élet zsúfoltság és poros út, a vándorélet szabad ég, nem könnyű az otthon élőnek a tökéletesen teljes és tiszta, feddhetetlen²⁰ jámborság útját járni. Így hát megválok hajamtól és szakállamtól, megsárgult ruhát öltök és az otthonból az otthontalan vándorlétbe távozom. Előbb-utóbb aztán hátrahagyja kisebb-nagyobb vagyonát, rokonságát, megválnak hajától és szakállától, megsárgult ruhát ölt és az otthonból az otthontalan vándorlétbe távozik.

Ezután a szerzetesek fegyelmezett életmódját követi:

Felhagy az élet²¹ elleni vétkezéssel, tartózkodik az élet elleni vétkezéstől, leteszi a botot és a fegyvert; szegyenlős²² és részvétellel teli, együttérzően minden élőlény javát nézi.

Felhagy a nem adott [dolgok] elvételével, tartózkodik a nem adott [dolgok] elvételétől, csak azt veszi el, csak azt kívánja, amit odaadnak, és mivel nem lop, megtisztult szívvel él.

Felhagy azzal, hogy ne a jámborság útján²³ járjon, a jámborság útját járja, elvonultan él, tartózkodik a szeretkezés világi szokásától.

Felhagy a hamis beszéddel, tartózkodik a hamis beszédétől, igazat mond, tartja a szavát, szavahihető, megbízható, és nem téveszti meg az embereket.

Felhagy az álnok beszéddel, tartózkodik az álnok beszédétől – amit itt hall, azt nem mondja el amott, amit ott hall, azt nem mondja el emitt, hogy viszályt keltsen. A viszályban állókat kibékíti, az

egyetértést előmozdítja, az összhangnak örül, azt kívánja, abban leli örömét, beszédével összhangot teremt.

Felhagy a durva beszéddel, tartózkodik a durva beszédétől – szava nem bántó, kedves a fülnek, szeretetreméltó, közvetlen, udvarias, mindenkinek kedves és jóleső.

Felhagy a szertelen beszéddel, tartózkodik a szertelen beszédétől – alkalmas időben, a valóságnak megfelelően, tartalmasan beszél, a Dharmáról beszél, a [szerzetesi] életvezetéséről beszél, és amit mond, az értékes, a helyzetnek megfelelő, megalapozott, hasznos és a tárgyánál marad.

Tartózkodik a növények és élőlények pusztításától, naponta egyszer étkeznek, a megfelelő időben, nem éjszaka. Tartózkodik a komédiások táncos, énekes, zenés mutatványainak bámulásától; az olyan alkalmaktól, ahol virágfüzért, illatszert, kenőcsöt viselnek, ékszert hordanak; a puha és széles fekvőhelytől; arany és ezüst elfogadásától; el nem készített étel (pl. gabona vagy nyers hús) elfogadásától; [a szerzetesi közösség számára uralkodók által felkínált] nők és lányok, illetve szolgálólányok és szolgálók, kecske, juh, kakas és disznó, elefánt, tehén, csödör és kanca, földbirtok és tanya elfogadásától; a követi megbízatások és küldetések teljesítésétől; az adásvételtől; a súlymértékkel, az érmével és az úrmértékkel történő csalástól; a megvesztegetéstől, a becsapástól, a megtévesztéstől és az átveréstől; a megcsonkítástól, a gyilkolástól, a foglyul ejtéstől, az útonállástól, a fosztogatástól és az erőszakoskodástól.²⁴

Megelégszik a felsőruhával, mely a testét körbeveszi, és az alamizsnával, mellyel a gyomrát megtölti. Bárhova megy, mindene nála van, mint egy madárnak, aki mindenhova tollai terhével együtt repül. A szerzetes az arija erények birtokában nem kifogásolható boldogságot tapasztal magában.

Amikor a szemével színt lát, a fülével hangot hall, az orrával szagot, a nyelvével ízt, a testével érintést érez vagy az elméjével sajátosságot ismer fel, nem keresgéli az okait és a következményeit. Vigyáz a szemére, távol tartja a szemét minden olyan esetben, amikor különben a sóvárgás és a csalódás ártalmi sújtanák. Vigyáz a fülére, az orrára, a nyelvére, a testére és az elméjére, távol tartja őket minden olyan esetben, amikor különben a sóvárgás és a csalódás ártalmi sújtanák. Így az érzékszervek arija védelme révén túl nem áradó boldogságot tapasztal magában.

Tudatosan cselekszik, amikor elmegy vagy visszatér; előre tekint vagy nézelődik; összekuporodik vagy kinyújtózik; köpenyét és felső ruháját viseli vagy szilkéjét hordozza; eszik, iszik, rágcsál, majszol; vizeletét és székletét üríti; megy, áll, ül, alszik vagy ébren van, beszél vagy hallgat.

Ily módon a szerzetes az arija erények tömegének birtokában, az arija elégedettség birtokában, az érzékszervek arija védelme birtokában, az arija tudatosság és tudatosítás birtokában félreeső helyen telepszik le – vadonban, fa tövében, hegyen, hasadéokban, barlangban, halottégető helyen, erdei

magaslaton, tisztáson vagy szalmakazalnál. Étkezés után, miután visszatért az alamizsnagyűjtésből, lótuszülésben, egyenes testtartásban leül, és figyelmét az arca környékére irányítva a tudatosságát kifejleszti.

Elhagyja a világ iránti sóvárgást, tudata mentessé válik a sóvárgástól – tudatát megtisztítja a sóvárgástól.

Elhagyja a rosszindulatot és a gyűlölködést, tudata mentessé válik a rosszindulattól, minden lélegző lény javát kívánja – tudatát megtisztítja a rosszindulattól és a gyűlölködéstől.

Elhagyja a fásultságot és a tompaságot, mentessé válik a fásultságtól és a tompaságtól, felfogása tiszta, tudatos és összeszedett – tudatát megtisztítja a fásultságtól és a tompaságtól.

Elhagyja a szorongást és a büntudatot, felszabadult, megbékél önmagával – tudatát megtisztítja a szorongástól és a büntudattól.

Elhagyja a bizonytalankodást, túljut a bizonytalankodáson, nem tévelyeg az üdvös minőségek tekintetében – tudatát megtisztítja a bizonytalankodástól.

S miután elhagyta ezt az öt hátráltató tényezőt, és a nyugtalanító érzéseket bölcsességgel meggyengítette, távol a vágyaktól, távol a nem üdvös minőségektől eléri az elemzéssel és fontolgatással kísért, az eltávolodásból eredő, örömtől boldog első elmélyedést, és abban időzik. Majd miután lecsendesül az elemzés és fontolgatás, eléri a belülről fakadó, letisztult derűt, az elme összpontosulását, az elemzés és fontolgatás nélküli, számádhiból születő, örömtől boldog második elmélyedést harmadik elmélyedést negyedik elmélyedést²⁵, és abban időzik.

Amikor a szemével színt lát, a fülével hangot hall, az orrával szagot, a nyelvével ízt, a testével érintést érez²⁶, akkor a kellemes színekhez, hangokhoz, szagokhoz, ízekhez és érintésekhez nem vonzódik, a kellemetlenektől nem viszolyog – testi tudatosságát kifejlesztette, felfogása határtalan. A valóságnak megfelelően, helyesen érti, mi teszi szabaddá a felfogást, az értelmet, a tudatot, aminek révén ezek az ártalmas tudati jelenségek számára maradéktalanul megszűnnek. Így hát nem fogad el és nem utasít el; bármilyen érzetet is érez – kellemeset, szenvedéstelit vagy közömböset – nem örül neki, nem üdvözli azt és nem kötődik hozzá. Így megszűnik az érzetekben lelt gyönyörűség.

A gyönyörűség megszűnése miatt megszűnik a sajátítás, emiatt megszűnik a létesülés, és így a születés is, majd az öregség és a halál; és megszűnik a bánat, siránkozás, fájdalom, ború és baj. Így szűnik meg ez a rakás szintiszta szenvedés.

Szerzetesek, jegyezzétek meg mindezt. Röviden ez a *megszabadulás a szomjúság kioltása révén*. A

kévatta Száti pedig a szomjúság nagy, szövevényes hálójába gabalyodott.

Ezt mondta a Magasztos. A szerzetesek lelkesen üdvözölték a Magasztos szavait.

1. A *kevattaputta* kifejezés valószínűleg a Kévatta nemzetséghez (törzshöz) tartozót jelent. Bár a hagyományos értelmezés szerint „halász fia”, ennek semmilyen szövegszerű megalapozását nem találtuk. [↵](#)
2. A mondatot fontossága és körülményes megfogalmazása miatt erősen értelmezve fordítottuk. Szó szerint: ez a tudat (*viññāna*) ugyanazként fut (*sandhāvati*), bolyong tovább (*samsarati*), nem másik. [↵](#)
3. *paticca* szó szerint: felé menve. A szövegösszefüggésből egyértelmű, hogy a Buddha „ered, származik valamiből, alapul valamire” értelemben használja. A mi fordításunk „származik”; a legtöbben a „függ” igével adják vissza. [↵](#)
4. *paccaya* szó szerint felé menés; mindig azt jelöli amiből valami ered, származik. Nálunk „forrás”, másoknál „feltétel”. [↵](#)
5. A páliul nagyon nehezen értelmezhető *vado vedeyyo* (mondó tudandó) talán szövegromlás a *vade vedeyya*-ból, mi eszerint fordítottuk. [↵](#)
6. A páli *rūpa* szó egyszerre jelent színt és formát is. [↵](#)
7. A felébredést akadályozó öt tényező (*nīvaraṇa*) közül a legutolsó: a bizonytalanság (*vicikicchā*), melyet gyakran kételynek értelmeznek, ami a buddhizmussal ellentétben a mi fogalmaink szerint pozitív jelentésű. [↵](#)
8. A nehezen érthető mondatból szinte csak az látszik egyértelműnek, hogy az öt törzsök elméletét használja, miszerint az ember nem más mint: test, érzet, felfogás, meghatározottságok, tudat. A test tápláléka az étel, az érzet (és a felfogás?) forrása az (érezé tárgy és az érzékszerv közötti) érintkezés, a meghatározottságok alapja a hajlam, végül a tudat tápláléka a tudat (ti. az előző tudati állapot). [↵](#)
9. A hat terület (*saḷāyatana*) az öt érzék és az elme (*manas*), illetőleg tárgyaik: az érzékletek és sajátosságok (*dharma*). [↵](#)
10. *Nāmarūpa*: név-forma. Úgy tűnik, hogy a homályos kifejezés három különböző értelmezésével is számolnunk kell. A legrégebbinek tűnik a jelenségeknek mint egyediséggel (konkrét forma) és

általánossággal (megnevezés, név) egyszerre rendelkezőknek a kifejezése (együtt: fajta egyede, példány). A 12 tagú oksági láncolatban a tudat és a hat terület közötti elhelyezkedése viszont egy olyan értelmezést sugall, hogy a tudat elvont (fogalmi: név), illetőleg érzéki (forma) tartalmait fejezi ki. A legkésőbbinek tűnő értelmezés az öt törzsök (*skandha*) csoportosításának tekinti, ahol a test (*rūpa*, azaz forma) az egyik, a *nāma* (név) pedig a másik négy együtt. [↩](#)

11. Meglepő és szokatlan, hogy a tudatlanságot nem tanítás, tudás vagy meditáció számolja fel, hanem a szenvedélymentesség. [↩](#)
12. *Gandhabba*: a későbbi buddhista tradícióban a halál és az újabb megszületés közötti köztes létben időző lényt jelenti. Ez ebben a szövegben rendkívül valószínűtlennek tűnik. A védikus hagyományban a Gandharva egyfajta termékenység-szellem, hivatalosan övé a *ius-primae noctis*. [↩](#)
13. Az eredeti mondatban, valószínűleg tévedésből, szerepel az *ariyassa vinaye*, azaz „az arija életvezetésében” kifejezés. [↩](#)
14. Bár a szó, úgy tűnik, edénykét jelent, a hagyományos értelmezés szerint botjáték. Talán a bigézéshez (pilinckázáshoz) hasonló játék, melynek során egy ívesen kihegyezett kis fadarabot ütnek fel a levegőbe, és azt megpróbálják minél messzebbre elűtni. [↩](#)
15. A páli szöveg, nyilván szerkesztői tévedés folytán, itt nem csak az öt érzéket és az általuk felfogott érzetminőségeket, hanem az elmét és az elme által felfogott sajátosságokat is említi. [↩](#)
16. Itt a felfogás szó a többnyire tudatnak fordított *cetas*-t adja vissza. A „szabaddá teszi a felfogást, az értelmet, a tudatot” pedig a *ceto-vimutti*, *paññā-vimutti* értelmező magyarítása. [↩](#)
17. A mondatban nyilvánvaló értelmetlenséggel határos ellentmondást többféleképpen is lehetne korrigálni, ez egy lehetséges kísérlet. [↩](#)
18. *Purisa-damma-sārathi*: ’ember-megszelidítendő-kocsis’ összetételt a hagyomány úgy értelmezi, hogy a ’betörendő’ emberek megszeliidítője. Ez azonban még metaforikusan értelmezve sem jellemző a Buddhára, ráadásul páliul nagyon furcsa szórendet tétel fel (ebben a jelentésben a *damma-purisa-sārathi* lenne a kézenfekvő). Valószínű, hogy a másutt is sokszor előforduló képpel összhangban az eredeti értelme: az emberben meglévő zabolátlanság megfékezése, tulajdonképpen az önfegyelem. [↩](#)
19. A *gahapati* szó szerint a ház ura lehetett akár paraszt akár polgár, úgy tűnik, a nagycsalád fejét nevezik így. [↩](#)

20. *Sankha-likhita* (kagylóra karcolt) valószínűleg egy régi tévedés a *samlikhita* helyett, ami a szigorú aszkézist jelentette (tkp. összekaristolt). [↩](#)
21. A szöveg itt is, miként a standard szerzetesi fogadalomban a *pāṇa* szót használja, amely szó szerint lélegzet. Nem látszik eldönthetőnek, hogy vajon csak a lélegző lényeket avagy mindenfajta állati életet (beleértve tehát a rovarokat, halakat stb.) is óv ez a szabály. [↩](#)
22. E meglepő jelző vagy a szégyenlős → félénk → nem agresszív asszociációra utal, vagy arra, hogy szentéletű embernek szégyen lenne állatot ölni. [↩](#)
23. A *brahmacariya* legszűkebb, kategorikus értelme cölibátus; tágabban a szentséges, erényes életet, illetve a védikus hagyományban a papi tanulóéveket is jelentheti. [↩](#)
24. Úgy tűnik, hogy ez egy szerkesztési hiba. Itt inkább csak a világi hívekre értelmezhető szabályokat említene, pedig szerzetesekről van szó. [↩](#)
25. Lásd: *Mahāsaccaka-suttam*, [MN 36](#). [↩](#)
26. A 15. lábjegyzetben jelzett indokkal itt is töröltük a felsorolásból az elmét és a sajátosságokat. [↩](#)

Így készült:

Fordította: A páli fordító csoport

Forrás: , páli

Szerzői jogok: A páli fordító csoport, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: August 26, 2012, at 10:06 AM

MN 38 Mahā-taṇhāsaṅkhaya Sutta – A létszomj kioltása (hosszabb beszéd)

Fordította: Vekerdi József

MN 38, PTS M I 256

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Ez idő tájt egy Száti nevű szerzetes, egy halász fia, ilyen téves nézeteket táplált:

– Úgy értelmezem a Tant, amelyet a Magasztos hirdet, hogy jelenlegi megismeréseink velünk jönnek a lélekvándorlás során, nem változnak. [...] Amikor a többi szerzetesnek nem sikerült lebeszélni téves nézeteiről Száti szerzetest, a halász fiát, felkeresték a Magasztost. [...] Ekkor a Magasztos az egyik szerzetest szólította:

– Eredj, szerzetes, hívd ide nevemben Száti szerzetest, a halász fiát: „A Mester hívat, Száti testvér!”

– Igen, uram – válaszolta a szerzetes engedelmesen a Magasztosnak, és felkereste Száti szerzetest. Odaérve, így szólt Száti szerzeteshez:

– A Mester hívat, Száti testvér!

– Rendben van, testvér – felelte a szerzetesnek Száti szerzetes, és felkereste a Magasztost. Odaérve, üdvözölte a Magasztost, és leült előtte. A Magasztos így szólította meg az előtte ülő Száti szerzetest:

– Igaz-e, Száti, hogy ilyen téves nézeteket táplálsz: „Úgy értelmezem a Tant, amelyet a Magasztos hirdet, hogy jelenlegi megismeréseink velünk jönnek a lélekvándorlás során, nem változnak?”

– Igen, uram, valóban úgy értelmezem a Tant, amelyet a Magasztos hirdet, hogy jelenlegi megismeréseink velünk jönnek a lélekvándorlás során, nem változnak.

– Milyen megismerésre gondolsz, Száti?

– Arra, amely megnyilatkozik és érzékel[?], és különböző helyekre kerülve, újra meg újra megtapasztalja jó és rossz tettei jutalmát.

– Balgatatag ember, honnét veszed, hogy én ilyen tanítást hirdetek? Nem fejtettem-e ki különböző vonatkozásokban, balgatatag ember, hogy a megismerés adott ok következményeként keletkezik, adott

ok nélkül nem jön létre megismerés? Te viszont, balgatag ember, értetlenségemben félremagyarázod az én tanításomat, pusztulásba kergeted önmagadat, és sok kárt okozol. Nyomorúságod, szenvedésed fog származni belőle hosszú időre, balgatag ember!

Ekkor a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Mit gondoltok, szerzetesek: nem okozott-e forrongást a rendi fegyelemben ez a Száti szerzetes, a halász fia?

– Hogyan történhetnék ilyesmi, urunk? Semmiképpen sem, urunk!

E szavak hallatára Száti szerzetes némán, magába roskadva, görnyedt háttal, lesütött szemmel, lángvörös arccal, zavartan ült. [...]

Ekkor a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Szerzetesek, amilyen adott ok alapján keletkezik megismerés, arról nevezik el. Ha látás alapján és alak vonatkozásában keletkezik megismerés, látási megismerésnek nevezik. Ha hallás alapján és hang vonatkozásában keletkezik megismerés, hallási megismerésnek nevezik. Ha szaglás alapján és szag vonatkozásában keletkezik megismerés, szaglási megismerésnek nevezik. Ha nyelv alapján és íz vonatkozásában keletkezik megismerés, ízlelési megismerésnek nevezik. Ha test alapján és tapintás vonatkozásában keletkezik megismerés, testi megismerésnek nevezik. Ha gondolkodás alapján és állítások vonatkozásában keletkezik megismerés, gondolkodási megismerésnek nevezik. Ugyanúgy, szerzetesek, mint ahogy a tüzet arról az adott tényezőről nevezik el, amelynek alapján ég. Ha fa alapján ég a tűz, fatűznek nevezik. Ha rőzse alapján ég a tűz, rőzsetűznek nevezik. Ha széna alapján ég a tűz, szénatűznek nevezik. Ha trágya alapján ég a tűz, trágyatűznek nevezik. Ha polyva alapján ég a tűz, polyvatűznek nevezik. Ha hulladék alapján ég a tűz, hulladéktűznek nevezik. Ugyanígy, szerzetesek, aminek alapján keletkezik megismerés, arról nevezik el. [Megismételve.]

Adva van egy élőlény (vagy: Ez az élőlény létrejött); világos, szerzetesek?

– Igen, urunk.

– Tehát táplálékból tartja fenn magát; világos, szerzetesek?

– Igen, urunk.

– Tehát a táplálék megszűnése esetén az élőlénynek is meg kell szűnnie; világos, szerzetesek?

– Igen, urunk.

– Ez esetleg nem élőlény (vagy: Ez az élőlény esetleg nem jött létre); ugyebár az ilyen bizonytalanságból kétség származik, szerzetesek?

– Igen, urunk.

– Így esetleg nem táplálékból tartja fenn magát; ugyebár az ilyen bizonytalanságból kétség származik, szerzetesek?

– Igen, urunk.

– Így a táplálék megszűnésével az élőlénynek esetleg nem kell megszűnnie; ugyebár az ilyen bizonytalanságból kétség származik, szerzetesek?

– Igen, urunk.

– Aki a valóságnak megfelelően, világosan felismeri, hogy ez élőlény (vagy: hogy ez az élőlény létrejött), annak kétsége eloszlik; ugyebár, szerzetesek?

– Igen, urunk.

– Aki a valóságnak megfelelően, világosan felismeri, hogy tehát táplálékból tartja fenn magát, annak kétsége eloszlik; ugyebár, szerzetesek?

– Igen, urunk.

– Aki a valóságnak megfelelően, világosan felismeri, hogy tehát a táplálék megszűnése esetén az élőlénynek is meg kell szűnnie, annak kétsége eloszlik; ugyebár, szerzetesek?

– Igen, urunk.

– Szerzetesek, ugyebár nincs kétségetek afelől, hogy ez élőlény (vagy: hogy ez az élőlény létrejött)?

– Nincs, urunk.

– Szerzetesek, ugyebár nincs kétségetek afelől, hogy tehát táplálékból tartja fenn magát?

– Nincs, urunk.

– Szerzetesek, ugyebár nincs kétségetek afelől, hogy tehát a táplálék megszűnése esetén az élőlénynek is meg kell szűnnie?

– Nincs, urunk.

– Aki a valóságnak megfelelően, világosan felismeri, hogy ez élőlény (vagy: hogy ez az élőlény létrejött), az helyesen gondolkozik; ugyebár, szerzetesek?

– Igen, urunk.

– Aki a valóságnak megfelelően, világosan felismeri, hogy tehát táplálékból tartja fenn magát, az helyesen gondolkozik; ugyebár, szerzetesek?

– Igen, urunk.

– Aki a valóságnak megfelelően, világosan felismeri, hogy tehát a táplálék megszűnése esetén az élőlénynek is meg kell szűnnie, az helyesen gondolkozik; ugyebár, szerzetesek?

– Igen, urunk.

– Nos, szerzetesek, ha ezt a világos, letisztult nézetet elfogadjátok, magatokévá teszitek, elismeritek, követitek, akkor a kinyilatkoztatott Tant tutajhoz hasonlónak tekintitek-e, amely csak átkelésre való, nem megőrzésre.

– Semmiképpen sem, urunk.

– Szerzetesek, ha ezt a világos, letisztult nézetet nem fogadjátok el, nem teszitek magatokévá, nem ismeritek el, nem követitek, akkor a kinyilatkoztatott Tant tutajhoz hasonlónak tekintitek-e, amely csak átkelésre való, nem megőrzésre?

– Igen, urunk.

– Szerzetesek, négyféle táplálék szolgál a megszületett élőlények életben tartására és a megszületendőké létresegítésére. Mi ez a négy? Durva vagy finom anyagi táplálék, másodszer az érintkezés, harmadszor a gondolkodás, negyedszer a megismerés. Miből fakad, miből támad, miből születik, miből keletkezik ez a négy táplálék? Ez a négy táplálék a létszomjból fakad, a létszomjból támad, a létszomjból születik, a létszomjból keletkezik. Miből fakad, miből támad, miből születik, miből keletkezik a létszomj? A létszomj az érzetektől fakad [...]. Miből fakadnak [...] az érzetek? Az érzetek az érintkezésből fakadnak [...]. Miből fakad [...] az érintkezés? Az érintkezés a hat érzékelési területből fakad [...]. Miből fakad [...] a hat érzékelési terület? A hat érzékelési terület a névből és alakból fakad [...]. Miből fakad [...] a név és alak? A név és alak a megismerésből fakad [...]. Miből fakad [...] a megismerés? A megismerés az adottságokból fakad [...]. Miből fakadnak [...] az adottságok? Az adottságok a tudatlanságból fakadnak [...]. Tehát, szerzetesek, a tudatlanság következményei az adottságok, az adottságok következménye a megismerés, a megismerés következménye a név és alak, a név és alak következménye a hat érzékelési terület, a hat érzékelési

terület következménye az érintkezés, az érintkezés következményei az érzetek, az érzetek következménye a létszomj, a létszomj következménye a léthez kapcsolódás, a léthez kapcsolódás következménye a létezés, a létezés következménye a születés, a születés következménye az öregség és halál, bánat, fájdalom, szenvedés, szomorúság, gyötrellem. Így jön létre ez az egész egyetemes szenvedés.

Azt mondtam, hogy az öregség és halál a születés következménye. Nos, szerzetesek, valóban a születés következménye az öregség és halál, vagy nem? Mi a véleményetek erről?

– Urunk, az öregség és halál a születés következménye, ez a véleményünk. Az öregség és halál a születés következménye.

– Azt mondtam, hogy a születés a létezés következménye. Nos, szerzetesek, valóban a létezés következménye a születés? Mi a véleményetek erről?

– Urunk, a születés a létezés következménye, ez a véleményünk. A születés a létezés következménye. [Stb].

– Jól van, szerzetesek. Tehát, szerzetesek, ti is így mondjátok, én is így mondom: ha ez van, akkor emez is van, ennek a keletkezése magával vonja emennek a keletkezését, azaz a tudatlanság következményei az adottságok [... stb.].

Viszont a tudatlanságnak teljes vágytalanság révén történő megszüntetésével megszűnnek az adottságok, az adottságok megszüntével megszűnik a megismerés, a megismerés megszüntével megszűnik a név és alak, a név és alak megszüntével megszűnik a hat érzékelési terület, a hat érzékelési terület megszüntével megszűnik az érintkezés, az érintkezés megszüntével megszűnnek az érzetek, az érzetek megszüntével megszűnik a létszomj, a létszomj megszüntével megszűnik a léthez kapcsolódás, a léthez kapcsolódás megszüntével megszűnik a létezés, a létezés megszüntével megszűnik a születés, a születés megszüntével megszűnik az öregség és halál, bánat, fájdalom, szenvedés, szomorúság, gyötrellem. Így szűnik meg ez az egész egyetemes szenvedés.

Azt mondtam, hogy a születés megszüntével megszűnik az öregség és halál. Nos, szerzetesek, valóban a születés megszüntével szűnik meg az öregség és halál? Mi a véleményetek erről?

– Urunk, a születés megszüntével megszűnik az öregség és halál, ez a véleményünk. A születés megszüntével megszűnik az öregség és halál.

– Azt mondtam, hogy a létezés megszüntével megszűnik a születés. Nos, szerzetesek, valóban a létezés megszüntével szűnik meg a születés? Mi a véleményetek erről?

– Urunk, a létezés megszűntével megszűnik a születés, ez a véleményünk. A létezés megszűntével megszűnik a születés. [Stb.]

– Jól van, szerzetesek. Tehát, szerzetesek, ti is így mondjátok, én is így mondom: ha ez nincs, akkor emez sincs, ennek a megszűnte magával vonja emennek a megszűntét, azaz a tudatlanság megszűntetésével megszűnnek az adottságok [... stb.].

Ezek után, szerzetesek, ha ezt így tudjátok, így tartjátok, visszafordultok-e a múlthoz: „Léteztünk-e mi már régebben, vagy nem léteztünk régebben? Mik voltunk régebben, hogyan léteztünk régebben, miből mivé lettünk régebben?”

– Semmiképpen sem, urunk.

– Szerzetesek, ha ezt így tudjátok, így tartjátok, előre fordultok-e a jövőhöz: „Fogunk-e mi majd létezni a jövőben, vagy nem fogunk létezni a jövőben? Mik leszünk a jövőben, hogyan fogunk létezni a jövőben, miből mivé leszünk a jövőben?”

– Semmiképpen sem, urunk.

– Szerzetesek, ha ezt így tudjátok, így tartjátok, töprengtek-e magatok felől a jelenben: „Létezem-e én, vagy nem létezem? Mi vagyok? Hogyan létezem? Ez a mostani lényem honnét jött, hová fog menni?”

– Semmiképpen sem, urunk.

– Szerzetesek, ha ezt így tudjátok, így tartjátok, fogtok-e így beszélni: „Egy remete mondta ezt nekünk, remeték mondták, mi azonban nem mondjuk ezt”?

– Semmiképpen sem, urunk.

– Szerzetesek, ha ezt így tudjátok, így tartjátok, fogtok-e másik mestert keresni magatoknak?

– Semmiképpen sem, urunk.

– Szerzetesek, ha ezt így tudjátok, így tartjátok, vissza fogtok-e térni a közönséges remeték és papok különböző fogadalmaihoz, hókuszpókuszaihoz, szertartásaihoz, remélve tőlük valamit?

– Semmiképpen sem, urunk.

– Nemde bár, szerzetesek, csak amit magatok megismertetek, magatok beláttatok, magatok felfogtatok, csakis azt valljátok?

– Úgy van, urunk.

– Jól van, szerzetesek. Beavattalak benneteket ebbe a világos, időtlen tanba, amely mindenki előtt nyitva áll, mindenkit szólít, s amelyet a bölcsek maguktól felfognak.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 38](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:36 PM

MN 40 Cūḷa-assapura Sutta – Az asszapurai beszéd (rövidebb beszéd)

Fordította: Vekerdi József

MN 40, PTS M I 281

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Anga-földön tartózkodott. Anga-földön van egy Asszapura nevű város. Ennek közelében a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Szerzetesek!

– Hallgatjuk, uram – válaszolták a szerzetesek tisztelettudóan a Magasztosnak. A Magasztos így beszélt:

– „Remeték, remeték” – így neveznek benneteket az emberek. És ha tőletek kérdezik: „Kik vagytok?”, ti is ezt valljátok magatokról: „Remeték vagyunk.” S ha így neveznek benneteket, és ti is ezt valljátok magatokról, akkor ehhez kell tartanotok magatokat: „A remeteség egyenes útján fogunk járni, így lesz jogos a név, amellyel neveznek, és az, amit magunkról vallunk. És akik ruha, élelem, fekhely, betegség esetén orvosság adományában részesítenek, azok szolgálatai dús gyümölcsöt fognak teremni, és dicséretükre válnak. Bennünket pedig remeteségbe távozásunk eredményéhez és célhoz juttat, nem marad meddő.”

Szerzetesek, mikor nem jár a szerzetes a remeteség egyenes útján? Ha egy szerzetes irigy és nem szabadul meg az irigységtől, rosszindulatú és nem szabadul meg a rosszindulattól, haragos és nem szabadul meg a haragtól, gyűlölködő és nem szabadul meg a gyűlölettől, kétszínű és nem szabadul meg a kétszínűségtől, gonosz és nem szabadul meg a gonoszságtól, ármánykodó és nem szabadul meg az ármánykodástól, önző és nem szabadul meg az önzéstől, álnok és nem szabadul meg az álnokságtól, csalárd és nem szabadul meg a csalárdságtól, bűnös vágyai vannak és nem szabadul meg a bűnös vágyaktól, tévtanokban hisz és nem szabadul meg a tévtanoktól, akkor nem jár a remeteség egyenes útján, mivel nem szabadult meg a remeteséget beszennyező, a remeteséget meggyalázó, a remeteséget bemocskoló, tévútra vezető, alantas tulajdonságoktól, mondom nektek, szerzetesek. Mint hogyha egy élesre fent, kétélű tört, gyilkos fegyvert becsavarnának csuhába, eltakarnák vele, ehhez hasonlítom én az ilyen szerzetes remeteségét.

Szerzetesek, én nem nevezem remetének a csuha viselőjét pusztán azért, mert csuhát hord.

Szerzetesek, én nem nevezem remetének a ruhátlanul járó pusztán azért, mert meztelenül jár, [...] a sárosan járó pusztán azért, mert sárosan jár, a vízben állót pusztán azért, mert vízben áll, a fák

tövében ülöt pusztán azért, mert fák tövében ül, a szabad ég alatt tanyázót pusztán azért, mert szabad ég alatt tanyázik, a mozdulatlanul állót pusztán azért, mert mozdulatlanul áll, a böjtölőt pusztán azért, mert böjtöl, az imaszöveget ismételtet pusztán azért, mert imaszöveget ismételt, a haját varkocsba fonót pusztán azért, mert haját varkocsba fonja.

Ha pusztán a csuha viselése megszabadítaná az irigyet az irigységtől, a rosszindulatút a rosszindulattól [stb.], akkor az újszülöttet a barátok és rokonok csuhába öltöztetnék, csuha viselésére biztatnák: „Jöjj, szerencse fia, öltcsuhát! Pusztán a csuha viselése megszabadít az irigységtől, ha irigy vagy, a rosszindulattól, ha rosszindulatú vagy [stb.]”. De mivel, szerzetesek, csuhát viselők között is látok nem egy irigyet, rosszindulatút [stb.], ezért nem nevezem remetének a csuha viselőjét pusztán azért, mert csuhát hord. [...]

Szerzetesek, mikor jár a szerzetes a remeteség egyenes útján? Ha egy szerzetes irigy volt és megszabadul az irigységtől, rosszindulatú volt és megszabadul a rosszindulattól, haragos volt és megszabadul a haragtól, gyűlölködő volt és megszabadul a gyűlölettől, kétszínű volt és megszabadul a kétszínűségtől, gonosz volt és megszabadul a gonoszságtól, ármánykodó volt és megszabadul az ármánykodástól, önző volt és megszabadul az önzéstől, álnok volt és megszabadul az álnokságtól, csalárd volt és megszabadul a csalárdságtól, bűnös vágyai voltak és megszabadul a bűnös vágyaktól, tévtanokban hitt és megszabadul a tévtanoktól, akkor a remeteség egyenes útján jár, mivel megszabadult a remeteséget beszennyező, a remeteséget meggyalázó, a remeteséget bemocskoló, tévútra vezető, alantas tulajdonságoktól, mondom nektek, szerzetesek. Tisztának látja magát, szabadnak látja magát mindezeketől a bűnös, gonosz tulajdonságoktól. Ha tisztának látja magát, szabadnak látja magát mindezeketől a bűnös, gonosz tulajdonságoktól, elégedett lesz, elégedettsége örömet szül, az örvendő lelkűnek teste megnyugszik; ha teste megnyugodott, boldogságot érez, a boldogságban elméje összpontosul. Barátságos érzülettel hatja át az egyik égtájat, majd a másikat, majd a harmadikat, majd a negyediket, felfelé, lefelé, oldalt, minden irányban, az egész világot nagy, eláradó, mérhetetlen, jóindulatú, jó szándékú, barátságos érzülettel hatja át. Részvevő érzülettel hatja át az egyik égtájat, majd a másikat [... stb.]. Örvendő érzülettel hatja át az egyik égtájat, majd a másikat [... stb.]. Minden iránt közömbös érzülettel hatja át az egyik égtájat, majd a másikat [... stb.]. Mint hogyha volna valahol egy tiszta vízű, édes vízű, hús vízű, átlátszó vízű, üde, kies partú lótuszos tó, és odaérkezne keletről egy hőségtől kiszikkadt, hőségtől eltikkadt, fáradt, elepedt, szomjas ember, s a lótuszos tóra rátalálva, szomját csillapítaná, hevét lehűtené; és odaérkeznek nyugatról (~ délről, ~ északról, ~ bárhonnét) egy hőségtől kiszikkadt, hőségtől eltikkadt, fáradt, elepedt, szomjas ember, s a lótuszos tóra rátalálva, szomját csillapítaná, hevét lehűtené – ugyanígy, szerzetesek, ha egy nemesi rendből származó ember (~ papi rendből származó ember, ~ közrendből származó ember, ~ szolgák rendjéből származó ember, ~ bármilyen rendből származó ember) otthonából az otthontalanságba távozik, és a Tant és a rendi fegyelmet követve, amelyet a Beérkezett hirdet, magáévá teszi a barátságot, részvétet, örömet, közönyt, akkor eléri a belső nyugalmat, s a belső

nyugalom eredményeképpen rálép a remeteség egyenes útjára, mondom nektek, szerzetesek.

És ha egy nemesi rendből (~ papi rendből, ~ közrendből, ~ szolgák rendjéből, ~ bármilyen rendből) származó ember otthonából az otthontalanságba távozva, megsemmisíti az indulatokat, és már ebben az életben megismeri, megvalósítja, eléri gondolatainak és elméjének indulatoktól mentes megváltását, az indulatok megsemmisítése révén igazi remete lesz.

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek örömmel és elégedetten hallgatták a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 40](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: November 01, 2011, at 05:37 PM

MN 44 Cūḷavedalla Sutta – A kérdések és feleletek rövidebb sorozata

Fordította: Máthé Veronika

MN 44, PTS M I 299

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagaha mellett, a Bambusz-ligetben, a Mókuszrezervátumban időzött. Ekkor Viszákha, a világi gyakorló látogatást tett Dhammadinná szerzetesnőnél, és miután köszöntötte őt, leült egyik oldalára, és azt kérdezte tőle:

(A személyiség)

– Úrnőm, a személyiségről, a személyiségről beszélünk. Mit nevez a Magasztos személyiségnek?

– Viszákha barátom, a Magasztos ezt az öt, ragaszkodás által áthatott halmazt nevezi személyiségnek; azaz a ragaszkodás által áthatott anyagi formák halmazát, a ragaszkodás által áthatott érzetek halmazát, a ragaszkodás által áthatott érzékelések halmazát, a ragaszkodás által áthatott készletések halmazát, és a ragaszkodás által áthatott tudatosságok halmazát. A Magasztos ezt az öt, ragaszkodás által áthatott halmazt nevezi személyiségnek.

– Nagyszerű, úrnőm – örvendezett Viszákha, a világi gyakorló, és örömét lelte Dhammadinná szerzetesnő szavaiban. Majd újabb kérdést tett fel:

– Úrnőm, a személyiség eredetéről, a személyiség eredetéről beszélünk. Mit nevez a Magasztos a személyiség eredetének?

– Viszákha barátom, a vágyakozás az, mely a [személyiség] létezés[ének] meg-megújulását okozza, melyet élvezet és sóvárgás kísér, valamint az ebben meg abban lelt öröm; azaz az érzéki gyönyörök iránti vágyakozás, a létezés iránti vágyakozás és a nem-létezés iránti vágyakozás. A Magasztos ezt nevezi a személyiség eredetének.

– Úrnőm, a személyiség megszüntetéséről, a személyiség megszüntetéséről beszélünk. Mit nevez a Magasztos a személyiség megszüntetésének?

– Viszákha barátom, ugyanennek a vágyakozásnak a maradéktalan elhalványítását és elhagyását, a feladását, az arról való lemondást, annak az elengedését és elvetését. A Magasztos ezt nevezi a személyiség megszüntetésének.

– Úrnőm, a személyiség megszüntetéséhez vezető útról, a személyiség megszüntetéséhez vezető útról beszélünk. Mit nevez a Magasztos a személyiség megszüntetéséhez vezető útnak?

– Viszákha barátom, csak a Nemes Nyolcrétű Ösvény az; azaz a helyes nézet, a helyes szándék, a helyes beszéd, a helyes tett, a helyes életmód, a helyes erőfeszítés, a helyes odafigyelés és a helyes összeszedettség.

– Úrnöm, ez a ragaszkodás ugyanaz, mint ez az öt, ragaszkodás által áthatott halmaz; vagy a ragaszkodás más, mint az öt, ragaszkodás által áthatott halmaz?

– Viszákha barátom, sem nem ugyanaz a ragaszkodás, mint ez az öt, ragaszkodás által áthatott halmaz; sem nem más a ragaszkodás, mint az öt, ragaszkodás által áthatott halmaz. Az öt, ragaszkodás által áthatott halmazra vonatkozó vágyakozás és sóvárgás az, ami itt a ragaszkodás(t jelenti).

(A személyiség képzete)

– Úrnöm, hogyan jön létre a személyiség képzete?

– Nézd, Viszákha barátom, a tanulatlan hétköznapi ember, aki nem tanúsít tiszteletet a nemes személyek iránt, járatlan az ő Tanukban, és életét nem annak szabályai szerint éli, aki nem tanúsít tiszteletet az igaz személyek iránt, járatlan az ő Tanukban, és életét nem annak szabályai szerint éli, az anyagi formát önmagával azonosnak tekinti, vagy önmagát az anyagi forma birtokosának tekinti, vagy az anyagi formát önmagán belülinek tekinti, vagy önmagát az anyagi formán belül lévőnek tekinti. Az érzeteket ... érzékelést ... késztetéseket ... tudatosságot önmagával azonosnak tekinti, vagy önmagát a tudatosság birtokosának tekinti, vagy a tudatosságot önmagán belülinek tekinti, vagy önmagát a tudatosságon belül lévőnek tekinti. Ily módon jön létre a személyiség képzete.

– Úrnöm, hogyan nem jön létre a személyiség képzete?

– Nézd, Viszákha barátom, a jól képzett nemes tanítvány, aki tiszteletet tanúsít a nemes személyek iránt, járatos az ő Tanukban, és életét annak szabályai szerint éli, aki tiszteletet tanúsít az igaz személyek iránt, járatos az ő Tanukban, és életét annak szabályai szerint éli, az anyagi formát nem tekinti önmagával azonosnak, önmagát nem tekinti az anyagi forma birtokosának, az anyagi formát nem tekinti önmagán belülinek, és önmagát nem tekinti az anyagi formán belül lévőnek. Az érzeteket ... érzékelést ... késztetéseket ... tudatosságot nem tekinti önmagával azonosnak, önmagát nem tekinti a tudatosság birtokosának, a tudatosságot nem tekinti önmagán belülinek, és önmagát nem tekinti a tudatosságon belül lévőnek. Ily módon nem jön létre a személyiség képzete.

(A Nemes Nyolcrétű Ösvény)

– Úrnöm, mi a Nemes Nyolcrétű Ösvény?

– Viszákha barátom, csak a Nemes Nyolcrétű Ösvény az; azaz a helyes nézet, a helyes szándék, a

helyes beszéd, a helyes tett, a helyes életmód, a helyes erőfeszítés, a helyes odafigyelés és a helyes összeszedettség.

– Úrnóm, a Nemes Nyolcrétű Ösvény feltételektől függő vagy feltételektől nem függő?

– Viszákha barátom, a Nemes Nyolcrétű Ösvény feltételektől függő.

– Úrnóm, a Nemes Nyolcrétű Ösvény foglalja magában a három csoportot vagy a három csoport foglalja magában a Nemes Nyolcrétű Ösvényt?

– Nem a Nemes Nyolcrétű Ösvény foglalja magában a három csoportot, Viszákha barátom, hanem a három csoport foglalja magában a Nemes Nyolcrétű Ösvényt. A helyes beszéd, a helyes tett és a helyes életmód állapotai alkotják az erények csoportját. A helyes erőfeszítés, a helyes odafigyelés és a helyes összeszedettség állapotai alkotják az összeszedettség csoportját. A helyes nézet és a helyes szándék állapotai alkotják a bölcsesség csoportját.

– Úrnóm, mi az összeszedettség? Mi az összeszedettség feltétele? Mi az összeszedettség [elérésének] eszköze? Miből áll az összeszedettség kifejlesztése?

– A tudat egyesítése, Viszákha barátom, az összeszedettség; az odafigyelés négyrétű megalapozása az összeszedettség feltétele; a négyféle helyes törekvés az összeszedettség eszköze; és mindezen állapotok ismétléséből, kifejlesztéséből és műveléséből áll az őket átható összeszedettség kifejlesztése.

(Készítések)

– Úrnóm, hányféle készítés létezik?

– Ez a három készítés létezik, Viszákha barátom: a testi készítés, a szóbeli készítés és a tudati készítés.

– De, Úrnóm, mi a testi készítés? Mi a szóbeli készítés? Mi a tudati készítés?

– Viszákha barátom, a be- és kilégzés a testi készítés; valaminek az elgondolása és gondolati megtartása a szóbeli készítés; az érzékelés és az érzet a tudati készítés.

– De, Úrnóm, miért a be- és kilégzés a testi készítés? Miért valaminek az elgondolása és gondolati megtartása a szóbeli készítés? Miért az érzékelés és az érzet a tudati készítés?

– Viszákha barátom, a be- és kilégzés testi, ezek az állapotok a testhez kötődnek; ezért a be- és

kilégzés a testi késztetés. Először az ember elgondol valamit, megtartja ezt a gondolatot, majd beszélni kezd; ezért valaminek az elgondolása és gondolati megtartása a szóbeli késztetés. Az érzékelés és az érzet a tudati, ezek az állapotok a tudathoz kötődnek; ezért az érzékelés és az érzet a tudati késztetés.

(A kioltás megvalósítása)

- Úrnőm, hogyan jön létre az érzékelés és az érzetek kioltásának megvalósítása?
- Viszákha barátom, amikor a szerzetes eléri az érzékelés és az érzetek kioltását, nem merül fel benne az [a gondolat], hogy „El fogom érni az érzékelés és az érzetek kioltását” vagy „Elérem az érzékelés és az érzetek kioltását” vagy „Elértem az érzékelés és az érzetek kioltását”. Sokkal inkább [arról van itt szó, hogy] tudatát korábban abban az irányban fejlesztette, mely őt ehhez az állapothoz segíti.
- Úrnőm, amikor a szerzetes eléri az érzékelés és az érzetek kioltását, mely állapotok szűnnek meg benne először: a testi késztetés, a szóbeli késztetés vagy a tudati késztetés?
- Viszákha barátom, amikor a szerzetes eléri az érzékelés és az érzetek kioltását, először a szóbeli késztetés szűnik meg, majd a testi késztetés, végül a tudati késztetés.
- Úrnőm, hogyan jön létre a kiemelkedés az érzékelés és az érzetek kioltásának megvalósításából?
- Viszákha barátom, amikor a szerzetes kiemelkedik az érzékelés és az érzetek kioltásának megvalósításából, nem merül fel benne az [a gondolat], hogy „Ki fogok emelkedni az érzékelés és az érzetek kioltásának megvalósításából” vagy „Kiemelkedem az érzékelés és az érzetek kioltásának megvalósításából” vagy „Kiemelkedtem az érzékelés és az érzetek kioltásának megvalósításából”. Sokkal inkább [arról van itt szó, hogy] tudatát korábban abban az irányban fejlesztette, mely őt ehhez az állapothoz segíti.
- Úrnőm, amikor a szerzetes kiemelkedik az érzékelés és az érzetek kioltásának eléréséből, mely állapotok ébrednek benne először: a testi késztetés, a szóbeli késztetés vagy a tudati késztetés?
- Viszákha barátom, amikor a szerzetes kiemelkedik az érzékelés és az érzetek kioltásának eléréséből, először a tudati késztetés ébred benne, majd a testi késztetés, végül a szóbeli késztetés.
- Úrnőm, amikor a szerzetes kiemelkedett az érzékelés és az érzetek kioltásának eléréséből, hányféle érintkezés hat rá?
- Viszákha barátom, amikor a szerzetes kiemelkedett az érzékelés és az érzetek kioltásának eléréséből, háromféle érintkezés hat rá: az üresség érintkezése, a jeltelenség érintkezése és a

vágytalanság érintkezése.

– Úrnőm, amikor a szerzetes kiemelkedett az érzékelés és az érzetek kioltásának eléréséből, a tudata mihez vonzódik, mi felé hajlik, mire irányul?

– Viszákha barátom, amikor a szerzetes kiemelkedett az érzékelés és az érzetek kioltásának eléréséből, a tudata az elkülönüléshez vonzódik, az elkülönülés felé hajlik, az elkülönülésre irányul.

(Érzetek)

– Úrnőm, hányféle érzet létezik?

– Viszákha barátom, háromféle érzet létezik: kellemes érzet, kellemetlen érzet, sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzet.

– De, Úrnőm, mi a kellemes érzet? Mi a kellemetlen érzet? Mi a sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzet?

– Viszákha barátom, mindaz, amit testileg vagy tudatilag kellemesnek és megnyugtatónak érzünk az a kellemes érzet. Mindaz, amit testileg vagy tudatilag kellemetlennek és fájdalmasnak érzünk az a kellemetlen érzet. Mindaz, amit testileg vagy tudatilag sem nem megnyugtatónak, sem nem fájdalmasnak nem érzünk az a sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzet.

– Úrnőm, mi a kellemes és mi a kellemetlen a kellemes érzet vonatkozásában? Mi a kellemes és mi a kellemetlen a kellemetlen érzet vonatkozásában? Mi a kellemes és mi a kellemetlen a sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzet vonatkozásában?

– Viszákha barátom, a kellemes érzet kellemes, amikor fennmarad, és kellemetlen, amikor megszűnik. A kellemetlen érzet kellemetlen, amikor fennmarad, és kellemes, amikor megváltozik. A sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzet kellemes, amikor van tudomásunk róla, és kellemetlen, amikor nincs tudomásunk róla.

(A háttérben meghúzódó hajlamok)

– Úrnőm, milyen hajlam húzódik meg a kellemes érzet háttérében? Milyen hajlam húzódik meg a kellemetlen érzet háttérében? Milyen hajlam húzódik meg a sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzet háttérében?

– Viszákha barátom, a vágyakozásra való hajlam húzódik meg a kellemes érzet háttérében. Az ellenérzésre való hajlam húzódik meg a kellemetlen érzet háttérében. A tévképzetekre való hajlam

húzódik meg a sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzet háttérében.

– Úrnőm, minden kellemes érzet háttérében a vágyakozásra való hajlam húzódik meg? Minden kellemetlen érzet háttérében az ellenérzésre való hajlam húzódik meg? Minden sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzet háttérében a tévképzetekre való hajlam húzódik meg?

– Viszákha barátom, nem minden kellemes érzet háttérében húzódik meg a vágyakozásra való hajlam. Nem minden kellemetlen érzet háttérében húzódik meg az ellenérzésre való hajlam. Nem minden sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzet háttérében húzódik meg a tévképzetekre való hajlam.

– Úrnőm, mit kell felszámolni a kellemes érzettel kapcsolatban? Mit kell felszámolni a kellemetlen érzettel kapcsolatban? Mit kell felszámolni a sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzettel kapcsolatban?

– Viszákha barátom, a kellemes érzettel kapcsolatban az annak háttérében meghúzódó vágyakozásra való hajlamot kell felszámolni. A kellemetlen érzettel kapcsolatban az annak háttérében meghúzódó ellenérzésre való hajlamot kell felszámolni. A sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzettel kapcsolatban az annak háttérében meghúzódó tévképzetekre való hajlamot kell felszámolni.

– Úrnőm, minden kellemes érzet esetében fel kell számolni az annak háttérében meghúzódó vágyakozásra való hajlamot? Minden kellemetlen érzet esetében fel kell számolni az annak háttérében meghúzódó ellenérzésre való hajlamot? Minden sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzet esetében fel kell számolni az annak háttérében meghúzódó tévképzetekre való hajlamot?

– Viszákha barátom, nem minden kellemes érzet esetében kell felszámolni az annak háttérében meghúzódó vágyakozásra való hajlamot. Nem minden kellemetlen érzet esetében kell felszámolni az annak háttérében meghúzódó ellenérzésre való hajlamot. Nem minden sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzet esetében kell felszámolni az annak háttérében meghúzódó tévképzetekre való hajlamot.

Ekkor, Viszákha barátom, az érzéki gyönyöröktől egészen eltávolodva, a tökéletlen állapotoktól elkülönülten, a szerzetes eléri az első dzshánát, és időzik az első dzshánában, melyet az elgondolás és a gondolati megtartás, valamint az elkülönülésből fakadó öröm és boldogság kísér. Ezzel felszámolja a vágyakozást, és [esetében többé] nem húzódik meg a háttérben a vágyakozásra való hajlam.

Ekkor a szerzetes töprengeni kezd: „Vajon én mikor fogom elérni azt az alapzatot, és mikor fogok időzni abban, melyet a nemes személyek [már] most elérnek és melyben [már most] időznek?”. Abban a személyben, aki ily módon vágyakozást ébreszt önmagában a magasabb rendű megszabadulás iránt, szomorúság kel, mellyel vágyakozás jár együtt. Ezzel felszámolja az ellenérzést, és [esetében többé]

nem húzódik meg a háttérben az ellenérzésre való hajlam.

Ekkor, felszámolva a gyönyörűséget és a fájdalmat, és a vidámság és szomorúság [már] korábbi eltűnésével, a szerzetes eléri a negyedik dzshánát, és időzik a negyedik dzshánában, melyben a felülemelkedettségnek köszönhetően [csak] a sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes [érzet] és a tiszta tudatosság van jelen. Ezzel felszámolja a tévképzeteket, és [esetében többé] nem húzódik meg a háttérben a tévképzetekre való hajlam.

(Kiegészítő ellentét-párok)

– Úrnöm, mi a kellemes érzet kiegészítő ellentét-párja?

– Viszákha barátom, a kellemetlen érzet a kellemes érzet kiegészítő ellentét-párja.

– Mi a kellemetlen érzet kiegészítő ellentét-párja?

– A kellemes érzet a kellemetlen érzet kiegészítő ellentét-párja.

– Mi a sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzet kiegészítő ellentét-párja?

– A tévképzetek a sem-nem-kellemetlen-sem-nem-kellemes érzet kiegészítő ellentét-párja.

– Mi a tévképzetek kiegészítő ellentét-párja?

– Az igaz tudás a tévképzetek kiegészítő ellentét-párja.

– Mi az igaz tudás kiegészítő ellentét-párja?

– A megszabadulás az igaz tudás kiegészítő ellentét-párja.

– Mi a megszabadulás kiegészítő ellentét-párja?

– A Nibbána a megszabadulás kiegészítő ellentét-párja.

– Úrnöm, mi a Nibbána kiegészítő ellentét-párja?

– Túl messze mentél a kérdéseiddel, Viszákha barátom. Nem voltál képes megragadni a kérdésfeltevés határát. Hiszen a szent élet, Viszákha barátom, a Nibbánában oldódik fel, a Nibbánában teljesedik ki, a Nibbánában ér véget. Ha úgy látod jónak, Viszákha barátom, menj el a Magasztoshoz, és kérdezd meg őt arról, hogy ez mit jelent. Aszerint jegyezd meg, ahogyan ezt a Magasztos magyarázza el neked.

(Befejezés)

Viszákha, a világi gyakorló örvendezett, és örömét lelte Dhammadinná szerzetesnő szavaiban. Majd felkelt ülőhelyéről, és miután – jobb oldalról megkerülve őt – tiszteletét fejezte ki felé, a Magasztoshoz indult. Köszöntötte őt, ezután leült egyik oldalára, és beszámolt a Magasztosnak az egész beszélgetésről, melyet Dhammadinná szerzetesnővel folytatott. Miután mondandója végére ért, a Magasztos így szólt hozzá:

– Dhammadinná szerzetesnő bölcs, Viszákha, Dhammadinná szerzetesnő nagy bölcsesség birtokában van. Ha tőlem kérdezted volna, hogy ez mit jelent, éppen úgy magyaráztam volna el neked, mint ahogyan Dhammadinná szerzetesnő tette. Ez ezt jelenti, tehát eszerint jegyezd meg.

Ezt mondta a Magasztos. Viszákha, a világi gyakorló elégedett volt, és örömét lelte a Magasztos szavaiban.

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: MN 44, Bhikkhu Bodhi, angol

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 45 Cūḷa-dhammasamādhāna Sutta – Életelvek (rövidebb beszéd)

Fordította: Vekerdi József

MN 45, PTS M I 305

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Itt a Magasztos a szerzetesekhez fordult

– Szerzetesek!

– Hallgatjuk, urunk – válaszolták a szerzetesek tisztelettudóan a Magasztosnak. A Magasztos így beszélt:

– Szerzetesek, négyféle életelv létezik. Mi ez a négy?

Van olyan életelv, amely a jelenben boldogít, a jövőben szenvedést okoz. Van olyan életelv, amely a jelenben is szenvedéssel jár, a jövőben is szenvedést okoz. Van olyan életelv, amely a jelenben szenvedéssel jár, a jövőben boldogságot okoz. Van olyan életelv, amely a jelenben is boldogít, a jövőben is boldogságot okoz.

Melyik az az életelv, amely a jelenben boldogít, a jövőben szenvedést okoz. Vannak olyan remetéik és papok, akik ezt hirdetik, ezt vallják: „Az élvezet nem bűn.” Elmerülnek az élvezetekben, felkötött hajjú apácák társaságában szórakoznak, és így beszélnek: „Ugyan miért mondják azok a tiszteletreméltó remetéik és papok, hogy át kell látni az élvezeteken, miért hirdetik a lemondást az élvezetekről, jövődöbéli veszedelmet sejtve az élvezetekben? Hiszen öröm ezt a fiatal, hajlékony, pihés apácát megölelni!” Így beszélnek, és elmerülnek az élvezetekben. Ha elmerültek az élvezetekben, testük pusztulása után, haláluk után mélyre buknak, rossz útra, nyomorúságba, pokolba kerülnek. Ott fájdalmas, keserves, kínos gyötrelmeket szenvednek. Ekkor így szólnak: „Azok a tiszteletreméltó remetéik és papok ezért mondják hát, hogy át kell látni az élvezeteken, ezért hirdetik a lemondást az élvezetekről, ezt a jövődöbéli veszedelmet sejtik az élvezetekben! Íme, mi most az élvezetek miatt, az élvezetek következtében fájdalmas, keserves, kínzó gyötrelmeket szenvedünk.”

Olyan ez, szerzetesek, mint hogyha a nyár utolsó hónapjában egy élősdű folyondár megérlelné termését, és magja egy szálafa tövébe hullana. Ekkor a szálafán lakozó szellem aggodalmában, ijedtében rémületbe esik. Azonban a szálafán lakozó szellem barátai és ismerősei, rokonai és hozzátartozói, a liget istenei, az erdei istenségek, a fák istenei, a bokrok, cserjék, füvek istenei

összegyűlnek, köréje gyűlnek, és így nyugtatgatják: – Ne félj, kedvesem! Ne félj, kedvesem! Lehetséges, hogy ezt a folyondármagot egy páva bekapja, vagy egy őz megeszi, vagy erdőtűz elégeti, vagy favágók felszedik, vagy hangyák elviszik, vagy lehet, hogy nem csírázik ki.

Ám a folyondár magját nem kapta be páva, nem ette meg őz, nem égette el erdőtűz, nem szedték fel favágók, nem vitték el hangyák, és kicsírázott. Az esős évszak záporaitól kihajtott, a hajtság megerősödött, fiatal, hajlékony, pihés, lenge folyondár lett belőle, és felkapaszkodott a szálafára. Ekkor a szálafán lakozó szellem így gondolkozott:

– Miért is nyugtatgattak összegyűlve, körém gyűlve kedves barátaim és ismerőseim, rokonaim és hozzátartozóim, a liget istenei, az erdei istenségek, a fák istenei, a bokrok, cserjék, füvek istenei, jövődöbéli veszedelmet sejtve a folyondármagban: „Ne félj, kedvesem! Ne félj, kedvesem! Lehetséges, hogy ezt a folyondármagot egy páva bekapja, vagy egy őz megeszi, vagy erdőtűz elégeti, vagy favágók felszedik, vagy hangyák elviszik, vagy lehet, hogy nem csírázik ki”? Hiszen öröm ezt a fiatal, hajlékony, pihés, lenge folyondárt megölelni!

Az azonban körülfonja a szálafát, körülfonja, és fent eltérébelyesedik rajta, eltérébelyesedik rajta, és sűrűn behálózza, sűrűn behálózza, és a szálafa hatalmas törzsét kiszikkasztja. Ekkor a szálafán lakozó szellem észbe kap

– Hát ezért nyugtatgattak összegyűlve, körém gyűlve kedves barátaim és ismerőseim, rokonaim és hozzátartozóim, a liget istenei, az erdei istenségek, a fák istenei, a bokrok, cserjék, füvek istenei, jövődöbéli veszedelmet sejtve a folyondármagban! [... Stb.] Íme, én most a folyondármag miatt fájdalmas, keserves, kízó gyötrelmeket szenvedek!

Ugyanígy vannak azok a remeték és papok, akik ezt hirdetik, ezt vallják: „Az élvezet nem bűn”, és elmerülnek az élvezetekben, felkötött hajú apácák társaságában szórakoznak [... stb.]. Erről az életelvről mondják, szerzetesek, hogy a jelenben boldogít, a jövőben szenvedést okoz.

Melyik az az életelv, amely a jelenben is szenvedéssel jár, a jövőben is szenvedést okoz? Vannak meztelenül járó remeték, akik rendszertelen életet élnek, kezüket nyelvükkel tisztogatják, nem fogadnak el meghívást, marasztalást, adományt, felajánlást, megvendéglést. Nem fogadnak el semmit kettesben étkezőktől, terhes asszonytól, szoptató anyától, férfitől jövő nőtől, vagy onnét, ahol kutya van a közelben, ahol legyek röpdösnek. Nem esznek halat, húst, nem isznak bort, pálinkát. Egyetlen házba térnek be alamizsnáért, és egy marokkal fogadnak el; két házba térnek be alamizsnáért, és két marokkal fogadnak el; [...] hét házba térnek be alamizsnáért, és hét marokkal fogadnak el. Egyetlen hívő adományaiból élnek, két hívő adományaiból élnek, [...] hét hívő adományaiból élnek. Napjában egyszer esznek, másodnaponként esznek, [...] hetednaponként esznek, félhavi böjtölésig menő, szigorú önmegtartóztatást folytatnak. Vadnövényekkel táplálkoznak, kölessel, rizzsel,

gabonaszemekkel, szittyóval, növények szárával és nedvével táplálkoznak, szézámaggal, fűvel, tehéntrágyával, gyökerekkel, bogyókkal, hullott gyümölccsel táplálkoznak. Kendervászon ruhába öltöznek, darócruhába öltöznek, hullákról lehúzott leplekbe öltöznek, szemétdombról felszedett rongyokba öltöznek, faháncs ruhába öltöznek, antilopbőrbe öltöznek, sásfonattal övezik magukat, hánccsal övezik magukat, fakéreggel övezik magukat, emberhajból szőtt köntöst viselnek, lószőrből szőtt köntöst viselnek, bagolyszárnyat öltenek magukra. Kitépik hajukat és szakállukat a haj- és szakállkitépés szertartása szerint. Mozdulatlanul állnak, lemondanak az ülésről, sarkukon guggolnak a sarkon guggolás szertartása szerint. Töviságyon fekszenek, tüskéken készítenek fekhelyet maguknak, minden este harmadszor is szertartásosan megmerítkeznek vízben. Így különböző módokon tesznek eleget a test gyötrése és sanyargatása szertartásának. Testük pusztulása után, haláluk után mélyre buknak, rossz útra, nyomorúságba, pokolba kerülnek. Erről az életelvről mondják, szerzetesek, hogy a jelenben is szenvedéssel jár, a jövőben is szenvedést okoz.

Melyik az az életelv, amely a jelenben szenvedéssel jár, a jövőben boldogságot okoz? Vannak olyanok, akik természetüktől fogva vad szenvedélyek rabjai, és szenvedélyük állandó szenvedést és bánatot okoz nekik. Természetüktől fogva vad gyűlölet rabjai, és gyűlöletük állandó szenvedést és bánatot okoz nekik. Természetüktől fogva vad tévelygések rabjai, és tévelygésük állandó szenvedést és bánatot okoz nekik. Ők azonban, bár kínlódva és szenvedve, bár könnyes arccal és jajgatva, de erényes, tiszta, önmegettartó életmódot folytatnak. Testük pusztulása után, haláluk után jó útra, égi világba kerülnek. Erről az életelvről mondják, szerzetesek, hogy a jelenben szenvedéssel jár, a jövőben boldogságot okoz.

Melyik az az életelv, amely a jelenben is boldogít, a jövőben is boldogságot okoz? Vannak olyanok, akik természetüktől fogva mentesek a vad szenvedélyektől, és nem okoz nekik állandó szenvedést és bánatot a szenvedély. Természetüktől fogva mentesek a vad gyűlölettől, és nem okoz nekik állandó szenvedést és bánatot a gyűlölet. Természetüktől fogva mentesek a vad tévelygésektől, és nem okoz nekik állandó szenvedést és bánatot a tévelygés. Minden vágytól távol, minden bajtól távol, e távolmaradásuk szülte, elmélkedve elgondolkozó, boldog örömben az első révület állapotába jutnak. Majd az elmélkedést és gondolkozást feladva, eléri a belső nyugalmat, az elmélkedés és gondolkozás nélküli, feloldódásból fakadó, boldog örömet: a második révület állapotába jutnak. Majd az örömről is lemondva, egykedvűen, az emlékezést és tudatot összpontosítva azt a boldogságot érzik testükben, amelyről az igaz emberek ezt mondják: „Az egykedvűen emlékező boldogan él”: a harmadik révület állapotába jutnak. Majd a boldogságon túljutva és a szenvedésen túljutva, az egykori vidámság és bánat megsemmisítése után eléri a szenvedés nélküli, boldogság nélküli, egykedvű és tiszta emlékezést: a negyedik révület állapotába jutnak. Testük pusztulása után, haláluk után jó útra, égi világba kerülnek. Erről az életelvről mondják, szerzetesek, hogy a jelenben is boldogít, a jövőben is boldogságot okoz.

Íme, szerzetesek, ez a négy életelv létezik.

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek örömmel és elégedetten hallgatták a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 45](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: November 01, 2011, at 05:37 PM

MN 52 Atthakanāgara Sutta – Az atthakanágarai férfi

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 52, PTS M I 349

Így hallottam. Egy alkalommal a tiszteletreméltó Ánanda Vészáli közelében, Veluvagámakában¹ tartózkodott. Ezzel egy időben az Atthakangarából származó világi, Daszama érkezett ügyeit intézni Pátaliputtába. Ekkor elment egy szerzeteshez a Kukkata kolostorba, és miután megérkezett, leborult [a szerzetes] előtt, és leült melléje. Ahogy ott ült, ezt kérdezte tőle:

– Hol tartózkodik most a tiszteletreméltó Ánanda? Látni szeretném.

– Világi! A tiszteletreméltó Ánanda Vészáli közelében, Veluvagámakában tartózkodik.

Ezután az atthakangarai Daszama, a világi, miután elintézte ügyeit Pátaliputtában, Vészáli közelébe, Veluvagámakába ment a tiszteletreméltó Ánandához. Miután megérkezett, leborult [Ánanda] előtt, és leült melléje. Ahogy ott ült, ezt kérdezte tőle:

– Tiszteletreméltó uram! Van-e olyan egyedüli minőség,² amit a Magasztos – aki tud, aki lát, a kiváló és teljesen, önerejéből felébredt - nyilatkoztatott ki, ahol egy éber, figyelmes és eltökélt szerzetes még meg nem szabadult tudata megszabadulttá válik, vagy a még meg nem szüntetett [tudati] izgalmak teljesen megszűnnek, vagy ahol eléri azt a béklyóktól való felülmúlhatatlan védelmet, amit eddig még nem ért el?

– Igen világi, van olyan (...).

– És mi az az egyedüli minőség, tiszteletreméltó uram?

– Világi! Amikor egy szerzetes — aki teljesen visszavonult az érzékiségtől, visszavonult az erénytelen tulajdonságoktól — az első dzshánába³ lép, és ott időzik: elragadtatás és öröm születik [ebből] az elvonultságból, amelyekkel együtt jár a gondolkodás és fogalomalkotás.

Szemlélődik felette és észleli, hogy: 'Ez az első dzshána, összetett és szándékolt. Azonban ami összetett és szándékolt, az állandótlan és változásnak kitett.' Itt tartózkodva eléri a szellemi izgalmak megszűnését. Vagy ha nem, akkor — épp a Dhamma-szenvedélye, Dhamma-öröme által, és mivel teljesen szétörte az első öt béklyót — a [Makulátnak Birodalmakban való] újraszületésnek köszönhetően teljesen megszabadul, soha többé nem születik vissza erre a világra.

Ez az az egyedüli minőség, amit a Magasztos — aki tud, aki lát, a kiváló és teljesen, önerejéből felébredt — nyilatkoztatott ki, ahol egy éber, figyelmes és eltökélt szerzetes még meg nem szabadult

tudata megszabadulttá válik, vagy a még meg nem szüntetett [tudati] izgalmi teljesen megszűnnek, vagy ahol eléri azt a bilincsektől való felülmúlhatatlan védelmet, amit eddig még nem ért el.

Hasonlóképpen a második, harmadik és negyedik dzshánával.

Vagy a szerzetes áthatja az első irányt⁴ jóakarattal által fűtött éberséggel, éppúgy mint a második, harmadik, negyedik irányt. Fent és lent, körös-körül, mindenhol, mindenütt áthatja a mindent magába foglaló világegyetemet jóakarattal által fűtött éberséggel – bőséggel, kiterjedően, mérhetetlenül, és rosszindulat, rosszakarat nélkül.

Szemlélődik felette, és észleli, hogy 'ez a jóakarattal teli éberség általi megszabadulás⁵ összetett és szándékolt. Azonban ami összetett és szándékolt, az állandótlan és változásnak kitett.' Itt tartózkodva eléri a szellemi izgalmak megszűnését. Vagy ha nem, akkor – épp a Dhamma-szenvedélye, Dhamma-öröme által, és mivel teljesen szétörte az első öt béklyót – a [Makulátlan Birodalmakban⁶ való] újraszületésnek köszönhetően teljesen megszabadul, soha többé nem születik vissza erre a világra.

Világi! Ez is egy olyan egyedüli minőség, amit a Magasztos – aki tud, aki lát, a kiváló és teljesen, önerejéből felébredt – nyilatkoztatott ki, ahol egy éber, figyelmes és eltökélt szerzetes még meg nem szabadult tudata megszabadulttá válik, vagy a még meg nem szüntetett [tudati] izgalmi teljesen megszűnnek, vagy ahol eléri azt a bilincsektől való felülmúlhatatlan védelmet, amit eddig még nem ért el.

Hasonlóképpen az együttérzéssel, megbecsüléssel és egykedvűséggel teli éberség általi megszabadulással.

Vagy a szerzetes – teljesen túllépve a [fizikai] formák érzékelésén, az ellenállás érzékelésének megszűntével és a különbözőséggel nem törődve, a 'végtelen teret' [érezve], a végtelen tér dimenziójába lép és ott időzik.

Szemlélődik felette, és észleli, hogy 'a végtelen tér elérése összetett és szándékolt. Azonban ami összetett és szándékolt, az állandótlan és változásnak kitett.' Itt tartózkodva eléri a szellemi izgalmak megszűnését. Vagy ha nem, akkor – épp a Dhamma-szenvedélye, Dhamma-öröme által, és mivel teljesen szétörte az első öt béklyót – a [Makulátlan Birodalmakban való] újraszületésnek köszönhetően teljesen megszabadul, soha többé nem születik vissza erre a világra.

Világi! Ez is egy olyan egyedüli minőség, amit a Magasztos – aki tud, aki lát, a kiváló és teljesen, önerejéből felébredt – nyilatkoztatott ki, ahol egy éber, figyelmes és eltökélt, szerzetes még meg nem szabadult tudata megszabadulttá válik, vagy a még meg nem szüntetett [tudati] izgalmi teljesen megszűnnek, vagy ahol eléri azt a bilincsektől való felülmúlhatatlan védelmet, amit eddig még nem ért el.

el.

Hasonlóan a végtelen tudat és a semmi dimenziójával.

Amikor mindezt végighallgatta, az atthakangarai Daszama, a világi, így szólt a tiszteletreméltó Ánandához:

– Tiszteletreméltó Ánanda! Ahogy egy ember, aki egyetlen bejáratot keres a kincshez, holott tizenegy bejárat is rendelkezésére áll, ugyanígy én is egyetlen kaput kerestem a haláltalanhoz⁷, holott most tizenegyről is hallottam. Hasonlóképpen ahhoz az emberhez, akinek a házában tizenegy ajtó van, de bármelyiken biztonságban távozhat onnan, ugyanígy én is a haláltalan e tizenegy ajtaja közül bármelyik segítségével (önmagában is) biztonságba helyezhetem magam.

Tiszteletreméltó uram! Amikor más szekták tagjai vagyont gyűjtenek a tanítóiknak, én miért ne adózhatnék hódolattal a tiszteletreméltó Ánandának?

Ezután az atthakangarai Daszama, a világi, miután összegyűjtötte a Vészálí-beli és pátaliputtai szerzeteseket, saját kezűleg szolgálta ki őket jobbnál jobb ételekkel. Minden szerzetesnek egy pár [szerzetesi] ruhát ajánlott fel, magának a tiszteletreméltó Ánandának három köntöst is. Ezen kívül a tiszteletreméltó Ánandának még lakóhelyet is épített ötszáz [khapana] értékben.

-
1. Helység Vészálí közelében, más elnevezései: Veluvagāma vagy Beluvagāma, ill. még rövidebben Veluva, vagy Beluva. [↩](#)
 2. *dhamma*: tudattartam, a tudat tartalma (Lásd DN 22, a szemlélődés 4. negyede) [↩](#)
 3. elmélyedés — (meditáció során) a tudat összeszedett állapota, amikor az teljesen elmélyed, belemerül a tudattárgyba (*jhāna*) [↩](#)
 4. keletet [↩](#)
 5. *ceto-vimutti*: az elme/tudat megszabadulása; itt az erre irányuló meditációs gyakorlat [↩](#)
 6. A Szuddhávásza Dévák (Suddhāvāsa-deva) létsíkja, ahová a vissza-nem térők (anāgāmin) jutnak haláluk után. [↩](#)
 7. *amata*: szó szerint “halál nélküli”, “haláltalan”; a megszabadult, megvilágosodott állapot; a *nibbāna* szinonimája [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 52, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 27, 2011, at 11:11 AM

MN 54 Potaliya Sutta – Pótalija

Fordította: Vekerdi József

MN 54, PTS M I 359

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Anguttarápa-földön tartózkodott. Anguttarápa-földön van egy Ápana nevű város. Egyik reggelen a Magasztos felöltözött, magára öltötte felsőruháját, fogta alamizsnagyűjtő szilkéjét, és elindult Ápanába alamizsnáért. Bejárta Ápanát alamizsnáért, majd alamizsnagyűjtő útjáról visszatérve, elfogyasztotta az élelmet, és egy közeli erdőségbe indult a nap hátralévő részét eltölteni. Az erdő mélyén leült egy fa tövébe.

Egy Pótalija nevű házigazda, házias öltözékben, lábán saruval, kezében napernyővel, sétára indult, és sétája során ugyanahhoz az erdőséghez érkezett. Az erdő mélyén a Magasztos tartózkodóhelye felé haladt. Odaérve, üdvözlét váltott a Magasztossal, és illendő üdvözlő szavak után megállt előtte. A Magasztos így szólt az előtte álló Pótalija házigazdához:

– Házigazda, találsz itt ülőalkalmatosságokat; ha akarod, ülj le! Pótalija házigazda zokon vette a megszólítást: „Gótama remete házigazdának minősített!” és ingerülten hallgatott.

A Magasztos másodszor is így szólt Pótalija házigazdához:

– Házigazda, találsz itt ülőalkalmatosságokat; ha akarod, ülj le! Pótalija házigazda másodszor is zokon vette a megszólítást: „Gótama remete házigazdának minősített!”, és ingerülten hallgatott.

A Magasztos harmadszor is így szólt Pótalija házigazdához:

– Házigazda, találsz itt ülőalkalmatosságokat; ha akarod, ülj le! Pótalija házigazda ismét zokon vette a megszólítást: „Gótama remete házigazdának minősített!”, és ingerülten válaszolt Magasztosnak:

– Gótama, méltánytalan tőled, illetlenség tőled, hogy egyszerűen házigazdának minősítesz!

– De hiszen külsőd, megjelenésed, viselkedésed házigazdának bizonyít!

– Igen, de minden foglalatossággal felhagytam, minden tevékenységemet megszüntettem, Gótama!

– Milyen formában hagytál fel minden foglalatossággal, milyen formában szüntetted meg minden tevékenységedet, házigazda?

– Úgy, Gótama, hogy ami vagyonom és jószágom, ezüstöm és aranyam volt, mindent örökül hagytam fiaimra, nem szólok bele, nem szólok hozzá, élelmen és öltözéken kívül semmit sem igénylek magamnak. Ilyen formában hagytam fel minden foglalatossággal, ilyen formában szüntettem meg minden tevékenységemet, Gótama.

– Házigazda, te másként értelmezed a tevékenység megszüntetését, mint ahogy a tevékenység megszüntetése a nemes szerzetesrendben megvalósul.

– Uram, milyen formában valósul meg a tevékenység megszüntetése a nemes szerzetesrendben? Uram, tanítson meg rá a Magasztos, hogyan valósul meg a tevékenység megszüntetése a nemes szerzetesrendben!

– Nos, házigazda, hallgasd meg, fontold meg jól; elmondom.

– Úgy lesz, uram – válaszolta Pótaliya házigazda tisztelettudóan a Magasztosnak. A Magasztos így beszélt:

– Házigazda, nyolc szabály szolgál a nemes szerzetesrendben a tevékenység megszüntetésének megvalósítására. Mi ez a nyolc? Élet kioltásától tartózkodni, így feladni az élet kioltását. Csupán kapott dolgokat elvenni, így feladni a nem kapott dolgok elvevését. Igaz beszédet szólni, így feladni a hazug beszédet. Jóakarátú beszédet szólni, így feladni a rosszakarátú beszédet. Mohóságtól és kapzsiságtól tartózkodni, így feladni a mohóságot és kapzsiságot. Szitkozódástól és civakodástól tartózkodni, így feladni a szitkozódást és civakodást. Haragtól és mérgelődéstől tartózkodni, így feladni a haragot és mérgelődést. Gőgtől tartózkodni, így feladni a gőgösséget. Röviden összefoglalva, nem részletezve, ez a nyolc szabály szolgál a nemes szerzetesrendben a tevékenység megszüntetésének megvalósítására, házigazda.

– Uram, könyörületből fejtse ki részletesen a Magasztos ezt a röviden összefoglalt, nem részletezett nyolc szabályt, amelyek a nemes szerzetesrendben a tevékenység megszüntetésének megvalósítására szolgálnak!

– Nos, házigazda, hallgasd meg, fontold meg jól; elmondom.

– Úgy lesz, uram – válaszolta Pótaliya házigazda tisztelettudóan a Magasztosnak. A Magasztos így beszélt:

– Azt mondtam, hogy élet kioltásától tartózkodni kell, így kell feladni az élet kioltását. Milyen értelemben mondtam ezt? A nemes tanítvány így gondolkozik: „Én éppen azoknak a kötöttségeknek a feloldására, megszüntetésére törekszem, amely kötöttségek kedvéért életet oltanék. Ha életet oltanék,

önmagam is elítélném magamat az élet kioltásáért, és ha mások rájönnek, akik tudnának róla, megvetnének az élet kioltásáért. Testem pusztulása után, halálom után rossz út várna rám az élet kioltásáért. Mert éppen az élet kioltása jelenti a köteléket, ez jelenti az akadályt utamon. És az élet kioltásából származó gyötrelmes, pusztító indulatok nem támadnak fel abban, aki távol tartja magát az élet kioltásától.” Amikor azt mondtam, hogy élet kioltásától tartózkodni kell, így kell feladni az élet kioltását, ebben az értelemben mondtam. [...] [A felsorolás hétszer megismétlődik.]

– Házigazda, ez az a nyolc szabály, röviden összefoglalva és részletesen kifejtve, amelyek a nemes szerzetesrendben a tevékenység megszüntetésének megvalósítására szolgálnak. Ám ez még nem minden, aminek segítségével a tevékenység teljes megszüntetése teljes egészében megvalósul.

– Uram, minek segítségével valósul meg teljes egészében a nemes szerzetesrendben a tevékenység teljes megszüntetése? Uram, tanítson meg rá a Magasztos, hogyan valósul meg teljes egészében a nemes szerzetesrendben a tevékenység teljes megszüntetése!

– Ha egy kiéhezett, elerőtlenedett kutya megállna egy mészárszék előtt, és egy ügyes kezű mészáros vagy mészároslegény odavetne neki egy lefosztott, lecsupasztított, hústalan, vérfoltos, puszta csontot – mit gondolsz, házigazda: el tudná üzni éhségét és erőtlenségét az a kutya, bármeddig rágódna azon a lefosztott, lecsupasztított, hústalan, vérfoltos, puszta csonton?

– Semmiképpen, uram, hiszen az a puszta csont le van fosztva, le van csupasztítva, hústalan, vérfoltos; hiába vesződne, hiába kínlódna vele akármeddig az a kutya.

– Ugyanígy, házigazda, a nemes tanítvány így gondolkozik: „A Magasztos puszta csonthoz hasonlította az érzéki örömeket, amelyek sok fájdalmat, sok gyötrelmet okoznak, és túlteng bennük a nyomorúság.” Így látja ezt a valóságnak megfelelően, helyes értelemmel, és túllépve a sokféleségből fakadó, sokféleségen nyugvó közömbösségen, az egységből fakadó, egységen nyugvó közömbösséget táplálja magában, amelyben minden anyagi dologhoz ragaszkodás maradéktalanul megsemmisül.

Ha egy keselyű, vagy ölyv, vagy holló felkap egy darab húst, és felrepül vele, és a többi keselyű, vagy ölyv, vagy holló mind-mind utána repül, cibálja, el akarja venni tőle – mit gondolsz, házigazda: ha az a keselyű, vagy ölyv, vagy holló nem dobja el rögtön a húscafatot, nem fog-e halált vagy halálos gyötrelmeket szenvedni miatta?

– De igen, uram.

– Ugyanígy, házigazda, a nemes tanítvány így gondolkozik: „A Magasztos húscafathoz hasonlította az érzéki örömeket...” [stb.].

Ha egy ember lángoló fücsomóval a kezében széllel szembe halad – mit gondolsz, házigazda: ha az az

ember nem dobja el rögtön a lángoló fűcsomót, a lángoló fűcsomó nem fogja-e vagy a kezét megégetni, vagy a karját megégetni, vagy más testrészét megégetni, és ő nem fog-e halált vagy halálos gyötrelmeket szenvedni miatta?

– De igen, uram.

– Ugyanígy, házigazda, a nemes tanítvány így gondolkozik: „A Magasztos lángoló fűcsomóhoz hasonlította az érzéki örömeket ...” [stb.].

Ha egy embermagasságnál mélyebb gödör volna, láng nélkül, füst nélkül izzó parázssal tele, s arra haladna egy ember, aki élni akar, nem akar meghalni, örülni akar, nem akar kínlódni, és két erős ember két karjánál fogva megragadná, és a parázssal telt gödör felé vonszolná – mit gondolsz, házigazda: nem kapálózna-e minden erejéből az az ember?

– De igen, uram, mert az az ember tisztában van vele: „Ha beleesem ebbe a parázssal telt gödörbe, halált vagy halálos gyötrelmeket fogok szenvedni.”

– Ugyanígy, házigazda, a nemes tanítvány így gondolkozik: „A Magasztos parázssal telt gödörhöz hasonlította az érzéki örömeket ...” [stb.]. Ha egy ember álmában kies kertet lát, kies erdőt lát, kies tájat lát, kies lótuszos tavat lát, és ébredés után nem lát semmit – ugyanígy, házigazda, a nemes tanítvány így gondolkozik: „A Magasztos álmképhez hasonlította az érzéki örömeket...” [stb.].

Ha egy ember kölcsönként tárgyakkal, értékes drágaköves gyűrűkkel megrakna egy szekeret, és ezeket a kölcsönként tárgyakat magával víve, elmenne velük a vásárra, az emberek így szólnának, ha látnák: „Haj, ez az ember csakugyan gazdag! A gazdagok így élvezhetik gazdagságukat!” Ám ha a tulajdonosok észrevennék, azonnal visszavennék tőle a sajátjukat. Mit gondolsz, házigazda: nem változnék-e meg ekkor a vélemény arról az emberről?

– De igen, uram, hiszen a tulajdonosok visszavették tőle a sajátjukat. – Ugyanígy, házigazda, a nemes tanítvány így gondolkozik: „A Magasztos kölcsönként tárgyakhoz hasonlította az érzéki örömeket ...” [stb.].

Ha egy falu vagy város közelében sűrű erdő volna, benne egy fa, megrakva érett gyümölcscsel, és egyetlen lehullott gyümölcs sem heverne a fa alatt, és arra járna egy ember, akinek gyümölcsre van szüksége, gyümölcsöt szeretne találni, gyümölcs keresésére indult, és az erdőben járva, meglátná a fát, megrakva érett gyümölcscsel, és ekkor így gondolkoznék: „Ez a fa rakva van érett gyümölcscsel, és egyetlen lehullott gyümölcs sem hever a fa alatt. Tudok fára mászni; legjobb lesz, ha most felmászom a fára, eszem, amennyi belém fér, és a ruhám ölét is teleszedem.” Ezzel felmászna a fára, enne, amennyi belé fér, és a ruhája ölét is teleszedné. De közben oda vetődnek egy másik ember, akinek

szintén gyümölcsre van szüksége, gyümölcsöt szeretne találni, és éles fejszével a vállán gyümölcs keresésére indult, és az erdőben járva, meglátná a fát, megrakva érett gyümölccsel, és ekkor így gondolkoznék: „Ez a fa rakva van érett gyümölccsel, és egyetlen lehullott gyümölcs sem hever a fa alatt. Nem tudok fára mászni; legjobb lesz, ha most gyökerestül kivágom ezt a fát, eszem, amennyi belém fér, és a ruhám ölét is teleszedem.” Ezzel nekilátna, hogy gyökerestül kivágja a fát. Mit gondolsz, házigazda: ha az első ember, aki felmászott a fára, rögtön le nem mászik róla, nem fogja-e kezét törni, vagy lábát törni, vagy más testrészét eltörni, amikor a fa kidől, és nem fog-e halált vagy halálos gyötrelmeket szenvedni miatta?

– De igen, uram.

– Ugyanígy, házigazda, a nemes tanítvány így gondolkozik: „A Magasztos fán termő gyümölcshöz hasonlította az érzéki örömeket ...” [stb.] Ha a nemes szerzetes elérte a mindenre közönnyel gondolásnak ezt a felülmúlhatatlan tökéletességét, az indulatok megsemmisülnek benne, és az indulatoktól megszabadulva, már ebben az életben megismeri, eléri, megvalósítja gondolkozása felszabadulását, értelme felszabadulását.

Így valósul meg teljes egészében a nemes szerzetesrendben a tevékenység teljes megszüntetése, házigazda. Mi a véleményed, házigazda? Úgy látod, hogy benned is ugyanúgy valósult meg a tevékenység megszüntetése, mint ahogyan a nemes szerzetesrendben valósul meg teljes egészében a tevékenység teljes megszüntetése?

– Hol vagyok én uram attól, ahogyan a nemes szerzetesrendben valósul meg teljes egészében a tevékenység teljes megszüntetése? Távol állok, uram, attól, ahogyan a nemes szerzetesrendben valósul meg teljes egészében a tevékenység teljes megszüntetése. Uram, ezelőtt a más tétéleket tanító, jelentéktelen remetéket jelentőseknek hittem, s jelentéktelen voltuk ellenére jelentős alamizsnával tápláltam őket, jelentéktelen voltuk ellenére jelentőséget tulajdonítottam nekik. A jelentős szerzeteseket viszont jelentékteleneknek hittem, s jelentős voltuk ellenére jelentéktelen alamizsnával tápláltam őket, jelentős voltuk ellenére nem tulajdonítottam nekik jelentőséget. Mostantól fogva viszont a más tétéleket tanító, jelentéktelen remetéket jelentékteleneknek fogom tartani, jelentéktelen voltuknak megfelelően jelentéktelen alamizsnával fogom táplálni őket, jelentéktelen voltuknak megfelelően nem fogok jelentőséget tulajdonítani nekik. A jelentős szerzeteseket viszont jelentőseknek fogom tartani, jelentős voltuknak megfelelően jelentős alamizsnával fogom táplálni őket, jelentős voltuknak megfelelően jelentőséget fogok tulajdonítani nekik.

Pompás, uram! Pompás, uram! Mint hogyha valaki talpra állítaná a megfordítottat, kitakarná a letakartat, útba igazítaná az eltévedtet, mécses tartana a sötétségben, hogy akinek van szeme a látásra, lásson – úgy világosította meg a Tant minden oldalról a Magasztos. Uram, én most a Magasztoshoz

folyamodom oltalomért, a Tanhoz és a szerzetesek gyülekezetéhez folyamodom oltalomért. Fogadjon el a Magasztos a mai naptól életem végéig világi tisztelőjéül, aki hozzá folyamodik oltalomért!

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 54](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: November 01, 2011, at 05:39 PM

MN 55 Jīvaka Sutta – Dzsívaka

Fordította: Vekerdi József

MN 55, PTS M I 368

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagahában, Dzsívaka gyermekorvos mangóligetében tartózkodott. Itt Dzsívaka felkereste a Magasztost. Odaérve, üdvözölte a Magasztost, és leült előtte. Előtte ülve, így szólította meg a Magasztost Dzsívaka gyermekorvos:

– Uram, azt hallottam, hogy Gótama remete kedvéért életet oltanak ki, és Gótama remete tudatosan elfogyasztja a kedvéért készített húst. Valóban a Magasztos tanítását idézik, akik azt állítják, hogy Gótama remete kedvéért életet oltanak ki, és Gótama remete tudatosan elfogyasztja a kedvéért készített húst? Nem igaztalanul rágalmazzák-e ezek a Magasztost? A Tannak megfelelően magyarázzák-e a Tant, s nem valami eretnek nézet ütötte-e fel a fejét?

– Dzsívaka, akik ezt mondják: „Gótama remete kedvéért életet oltanak ki, és Gótama remete tudatosan elfogyasztja a kedvéért készített húst”, azok nem az én tanításomat idézik, és igaztalanul, valótlansággal rágalmaznak. Én azt tanítom, hogy három esetben nem szabad elfogyasztani a húst: ha látták, hallották, sejtik. Ebben a három esetben nem szabad elfogyasztani a húst, így tanítom. És azt tanítom, hogy három esetben szabad elfogyasztani a húst: ha nem látták, nem hallották, nem sejtik. Ebben a három esetben szabad elfogyasztani a húst, így tanítom.

Előfordul, Dzsívaka, hogy egy szerzetes valamely falu vagy város közelében tartózkodik. Barátságos érzülettel hatja át az egyik égtáját, majd a másik égtáját, majd a harmadikat, majd a negyediket, felfelé, lefelé, oldalt, minden irányban az egész világot nagy, eláradó, mérhetetlen, jóindulatú, jószándékú, barátságos érzülettel hatja át. Felkeresi egy házigazda vagy házigazda fia, és meghívja másnapra ebédre. Ha a szerzetes jónak látja, elfogadja a meghívást. Az éjszaka elmúltával, másnap reggel felöltözik, magára ölti felsőruháját, fogja alamizsnás szilkéjét, elindul a házigazda vagy házigazda fia hajlékába. Odaérve, leül az előkészített ülőhelyre. A házigazda vagy házigazda fia válogatott ételekkel vendégeli meg alamizsnaként. A szerzetes nem gondolkozik így: „Helyes, hogy ez a házigazda vagy házigazda fia válogatott ételekkel vendégel meg alamizsnaként.” Ezt sem gondolja a szerzetes: „Bárcsak ez a házigazda vagy házigazda fia máskor is megvendégelne ugyanilyen válogatott ételekkel alamizsna ként!” Mohóság nélkül, balga falánkság nélkül fogyasztja el az alamizsnaként kapott ételt, a lét nyomorúságára gondolva, és a megváltást tartva eszében. Mi a véleményed, Dzsívaka: a szerzetes ebben az esetben saját megkárosítására törekszik, vagy mások megkárosítására törekszik, vagy mindkettő megkárosítására törekszik?

- Semmiképpen sem, uram.
- Tehát, Dzsívaka, a szerzetes ebben az esetben kifogástalan táplálékkal táplálkozik?
- Úgy van, uram. Hallottam egy mondást: „Brahmá lényéből árad a barátság.” Ezt most a Magasztosról saját szememmel láttam, mert a Magasztos lényéből árad a barátság.
- Dzsívaka, a szenvedélyt, a gyűlöletet, a balgaságot, amiből az ártó szándék születik, ezt a szenvedélyt, ezt a gyűlöletet, ezt a balgaságot a Beérkezett levetkőzte, gyökerét elmetszette, fatörzsként kidöntötte, megsemmisítette, soha többé nem hajthat ki. Ha erre céloztál szavaiddal, egyetértek veled.
- Igen, uram, éppen erre céloztam szavaimmal. [...]
- Dzsívaka, aki a Beérkezett kedvéért vagy a Beérkezett tanítványai kedvéért életet olt ki, ötszörös súlyos vétket követ el. Először azzal követ el súlyos vétket, hogy szól: „Menjetek, hozzátok ide azt az állatot!” Másodszor azzal követ el súlyos vétket, hogy a remegve, kapálózva vonszolt állat fájdalomtól, kintől szenved. Harmadszor azzal követ el súlyos vétket, hogy szól: „Menjetek, öljétek meg ezt az állatot!” Negyedszer azzal követ el súlyos vétket, hogy az életét veszítő állat fájdalomtól, kintől szenved. Ötödször azzal követ el súlyos vétket, hogy a Beérkezett vagy a Beérkezett tanítványait nem illő módon fogadja. Ezt az öt súlyos vétket követi el az, aki a Beérkezett kedvéért vagy a Beérkezett tanítványai kedvéért életet olt ki, Dzsívaka.

E szavak hallatára Dzsívaka gyermekorvos így szólt a Magasztoshoz:

- Uram, csodálatos! Uram, bámulatos! Uram, a szerzetesek valóban feddhetetlen táplálékkal táplálkoznak. [...] Fogadjon el a Magasztos a mai naptól életem végéig világi tisztelőjéül, aki hozzá folyamodik oltalomért!

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 55](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:39 PM

MN 57 Kukkuravatika Sutta – A kutya-utánzó aszkéta

Fordította: Ivánovics Beatrix

MN 57, PTS M I 387

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Kólija országában tartózkodott, a kólijai Haliddavaszanában.

Ekkor a kólija származású Punna, egy ökör-utánzó aszkéta, valamint Szénija, egy meztelen, kutya-utánzó aszkéta, elmentek a Magasztoshoz. Punna, az ökör-utánzó aszkéta, leróttá tiszteletét a Magasztos előtt, és leült az oldalára, míg Szénija, a meztelen, kutya-utánzó aszkéta üdvözlést váltott a Magasztossal, és mikor befejeződött ez az udvarias és barátságos szóváltás, kutyamód összegömbölyödve szintén leült az oldalára. Punna, az ökör-utánzó aszkéta, így szólt a Magasztoshoz:

– Tiszteletreméltó Uram, ez a Szénija egy meztelen, kutya-utánzó aszkéta, aki azt cselekedti, amit igen nehéz: azt az ételt eszi, amit a földre dobtak. Hosszú ideje felvette és gyakorolja a kutya-utánzó szolgálatot. Milyen sorsra fog jutni? Milyen lesz a jövő életútja?

– Elég, Punna, hagyd ezt. Ne kérdezz erről.

Másodjára... és harmadjára Punna, az ökör-utánzó aszkéta, így szólt a Magasztoshoz:

– Tiszteletreméltó Uram, ez a Szénija egy meztelen, kutya-utánzó aszkéta, aki azt cselekedti, amit igen nehéz: azt az ételt eszi, amit a földre dobtak. Hosszú ideje felvette és gyakorolja a kutya-utánzó szolgálatot. Milyen sorsra fog jutni? Milyen lesz a jövő életútja?

– Jól van, Punna, mivel bizonyára nem tudtalak meggyőzni, mikor azt mondtam: „Elég, Punna, hagyd ezt. Ne kérdezz erről”, ezért válaszolok.

Nos, Punna, van, hogy valaki tökéletesen és megszakítás nélkül teljesíti a kutya-utánzó szolgálatot; tökéletesen és megszakítás nélkül teljesíti a kutya-alkatot; tökéletesen és megszakítás nélkül teljesíti a kutya-tudatot; tökéletesen és megszakítás nélkül teljesíti a kutya-magatartást. Ha így tesz, a test pusztulása, a halál után a kutyák között ölt újra testet.

De ha ilyesféle nézeteket vall: „Ezen erény, vagy engedelmesség, vagy aszketizmus, vagy szent élet által én nagy istenné, avagy más, alacsonyabb rangú istenné válok”, az ebben az esetben helytelen nézet. Így hát kétféle sorsra juthat az, aki helytelen nézetet vall, azt mondom: pokolra, vagy az állatok birodalmába. Így, Punna, ha az ő kutya-utánzó szolgálata sikeres, az a kutyák közé vezeti őt; ha sikertelen, a pokolba.

Ezt hallván Szénija, a meztelen kutya-utánzó aszkéta felkiáltott, és könnyekben tört ki. Ekkor a Magasztos így szólt a kólija Punnához, az ökör-utánzó aszkétához:

– Látod, Punna, nem tudtalak meggyőzni, mikor azt mondtam: „Elég, Punna, hagyd ezt. Ne kérdezz erről.”

Ekkor Szénija, a meztelen kutya-utánzó aszkéta így szólt:

– Tiszteletreméltó Uram, nem azért sírok, amit a Magasztos rólam mondott, hanem azért, amiért hosszú ideje felvettem és gyakoroltam a kutya-utánzó szolgálatot. Tiszteletreméltó Uram, ez a kólija származású Punna, egy ökör-utánzó aszkéta. Hosszú ideje felvette és gyakorolja az ökör-utánzó szolgálatot. Milyen sorsra fog jutni? Milyen lesz a jövő életútja?

– Elég, Szénija, hagyd ezt. Ne kérdezz erről.

Másodjára... és harmadjára Szénija, a meztelen kutya-utánzó aszkéta, megkérdezte Magasztostól:

– Tiszteletreméltó Uram, ez a kólija származású Punna, egy ökör-utánzó aszkéta. Hosszú ideje felvette és gyakorolja az ökör-utánzó szolgálatot. Milyen sorsra fog jutni? Milyen lesz a jövő életútja?

– Jól van, Szénija, mivel bizonyára nem tudtalak meggyőzni, mikor azt mondtam: „Elég, Szénija, hagyd ezt. Ne kérdezz erről”, ezért válaszolok.

Nos, Szénija, van, hogy valaki tökéletesen és megszakítás nélkül teljesíti az ökör-utánzó szolgálatot; tökéletesen és megszakítás nélkül teljesíti az ökör-alkatot; tökéletesen és megszakítás nélkül teljesíti az ökör-tudatot; tökéletesen és megszakítás nélkül teljesíti az ökör-magatartást. Ha így tesz, a test pusztulása, a halál után ökrök között ölt újra testet.

De ha ilyesféle nézeteket vall: „Ezen erény, vagy engedelmesség, vagy aszketizmus, vagy szent élet által én nagy istenné, avagy más, alacsonyabb rangú istenné válok”, az ebben az esetben helytelen nézet. Így hát kétféle sorsra juthat az, aki helytelen nézetet vall, azt mondom: pokolra, vagy az állatok birodalmába. Így, Szénija, ha az ő ökör-utánzó szolgálata sikeres, az az ökrök közé vezeti őt; ha sikertelen, a pokolba.

Ezt hallván, a kólija Punna, az ökör-utánzó aszkéta felkiáltott, és könnyekben tört ki. Ekkor a Magasztos így szólt Szénijához, a meztelen kutya-utánzó aszkétához:

– Látod, Szénija, nem tudtalak meggyőzni, mikor azt mondtam: „Elég, Punna, hagyd ezt. Ne kérdezz erről.”

Ekkor Punna, az ökör-utánzó aszkéta így szólt:

– Tiszteletreméltó Uram, nem azért sírok, amit a Magasztos rólam mondott, hanem azért, amiért hosszú ideje felvettem és gyakoroltam az ökör-utánzó szolgálatot. Tiszteletreméltó Uram, ekképp bízom a Magasztosban: A Magasztos oly módon képes engem a Dhammára tanítani, hogy fel tudom adni ezt az ökör-utánzó szolgálatot, és ez a Szénija, a meztelen, kutya-utánzó aszkéta fel tudja adni a kutya-utánzó szolgálatot.

– Akkor, Punna, hallgasd, és jól figyelj arra, amit mondani fogok.

– Igen, Tiszteletreméltó Uram. – válaszolta. A Magasztos így szólt:

– Punna, mióta közvetlen tudással magamtól ráébredtem, azt hirdetem, hogy négy fajta cselekedet van. Melyik ez a négy? Van sötét cselekedet sötét következménnyel; van világos cselekedet világos következménnyel; van sötét-világos cselekedet sötét-világos következménnyel; és van sem-nem-sötét, sem-nem-világos cselekedet sem-nem-sötét, sem-nem-világos következménnyel, cselekedet, amely a cselekedetek megszűnéséhez vezet.

És mi, Punna, a sötét cselekedet sötét következménnyel? Ha valaki kellemetlen fizikai, szóbeli vagy gondolati folyamatokat idéz elő. Ha kellemetlen fizikai, szóbeli vagy gondolati folyamatokat idéz elő, akkor egy kellemetlen világban fog újra testet ölteni. Amikor testet ölt egy kellemetlen világban, kellemetlen benyomások érik. Mikor kellemetlen benyomások érik, kellemetlen érzései lesznek, rendkívül fájdalmasak, mint a pokollakók esetében. Így egy lény új testet öltése önmagának köszönhető: korábbi cselekedetei határozzák meg az új testet öltését. Ha újra testet ölt, benyomások érik. Ennélfogva mondom azt, hogy a lények saját tetteik örökösei. Ezt hívják sötét cselekedetnek, sötét következménnyel.

És mi, Punna, a világos cselekedet világos következménnyel? Ha valaki kellemes fizikai, szóbeli vagy gondolati folyamatokat idéz elő. Ha kellemes fizikai, szóbeli vagy gondolati folyamatokat idéz elő, akkor egy kellemes világban fog újra testet ölteni. Amikor testet ölt egy kellemes világban, kellemes benyomások érik. Mikor kellemes benyomások érik, kellemes érzései lesznek, rendkívül kellemesek, mint a Tündöklő Fényű istenek esetében. Így egy lény új testet öltése önmagának köszönhető; korábbi cselekedetei határozzák meg az új testet öltését. Ha újra testet ölt, benyomások érik. Ennélfogva mondom azt, hogy a lények saját tetteik örökösei. Ezt hívják világos cselekedetnek, világos következménnyel.

És mi, Punna, a sötét-világos cselekedet sötét-világos következménnyel? Ha valaki olyan fizikai, szóbeli vagy gondolati folyamatokat idéz elő, amelyek egyaránt kellemetlenek és kellemesek. Ha olyan fizikai, szóbeli vagy gondolati folyamatokat idéz elő, amelyek egyaránt kellemetlenek és

kellemesek, akkor egy olyan világban fog újra testet öltetni, amely egyaránt kellemetlen és kellemes. Amikor testet ölt egy olyan világban, amely egyaránt kellemetlen és kellemes, kellemetlen és kellemes benyomások egyaránt érik. Mikor kellemetlen és kellemes benyomások egyaránt érik, kellemetlen és kellemes érzései egyaránt lesznek, öröm és fájdalom vegyesen, mint az emberek, néhány isten és néhány alsóbb világbeli létező esetében. Így egy lény új testet öltése önmagának köszönhető: korábbi cselekedetei határozzák meg az új testet öltését. Ha újra testet ölt, benyomások érik. Ennélfogva mondom azt, hogy a lények saját tetteik örökösei. Ezt hívják sötét-világos cselekedetnek, sötét-világos következménnyel.

És mi, Punna, a sem-nem-sötét, sem-nem-világos cselekedet sem-nem-sötét, sem-nem-világos következménnyel, cselekedet, amely a cselekedetek megszűnéséhez vezet? Ezt illetően, az akarat arra irányul, hogy elhagyja a cselekedeteket, amik sötétek, sötét következménnyel, és arra, hogy elhagyja a cselekedeteket, amik világosak, világos következménnyel, és arra, hogy elhagyja a cselekedeteket, amik sötét-világosak, sötét-világos következménnyel: ezt hívják a cselekedetnek, amely sem-nem-sötét, sem-nem-világos, sem-nem-sötét, sem-nem-világos következménnyel, cselekedet, amely a cselekedetek megszűnéséhez vezet. Ez az a négy fajta cselekedet, amelyet hirdetek, mióta közvetlen tudással magamtól ráébredtem.

Ezt hallván, a kólija Punna, az ökor-utánzó aszkéta így szólt a Magasztoshoz:

– Nagyszerű, Tiszteletreméltó Uram! Nagyszerű, Tiszteletreméltó Uram! A Magasztos több módon is világossá tette a Dhammát... Mától fogva, életem végéig úgy gondoljon rám a Magasztos, mint világi tisztelőjére, aki oltalomért folyamodott hozzá.

De Szénija, a meztelen kutya-utánzó aszkéta így szólt a Magasztoshoz:

– Nagyszerű, Tiszteletreméltó Uram! Nagyszerű, Tiszteletreméltó Uram! A Magasztos több módon is világossá tette a Dhammát, mint hogyha felállítaná, ami eldőlt, feltárná, ami rejtve volt, megmutatná az utat annak, aki eltévedt, vagy lámpást tartana a sötétben, hogy akik képesek rá, lássanak. Oltalomért folyamodom a Magasztoshoz, a Dhammához, és a Szanghához. Szeretnék menedéket venni a Magasztostól, szeretném elnyerni a teljes felavatást!

– Szénija, aki előzőleg egy másik szektához tartozott, és most ebben a Dhammában és szerzetesrendben kíván menedékvételt és teljes felavatást nyerni, az négy hónap próbaidőt kell eltöltsön. A négy hónap leteltével, ha a bhikkhuk elégedettek vele, menedéket adnak neki, és teljes felavatást nyer a bhikkhuk közé. De ebben a dologban sajátos nézetletéréseket tapasztaltam.

– Tiszteletreméltó Uram, ha azoknak, akik előzőleg egy másik szektához tartoztak, és most ebben a Dhammában és szerzetesrendben kívánnak menedékvételt és teljes felavatást nyerni, négy hónap

próbaidőt kell eltölteniük, és ha a négy hónap leteltével a bhikkhuk elégedettek lévén velük, menedéket adnak nekik, és teljes felavatást nyernek a bhikkhuk közé, akkor én négy évet töltök próbaidőn. A négy év leteltével, ha a bhikkhuk elégedettek velem, adjanak menedéket nekem, és nyerjek teljes felavatást a bhikkhuk közé!

Ezután Szénija, a meztelen, kutya utánzó aszkéta a Magasztostól vett menedéket, és elnyerte a teljes felavatást. És rövidesen, nem sokkal a teljes felavatása után, egyedül élve, visszavonultan, szorgalmasan, lelkesen és elszántan, a tiszteletreméltó Szénija, mivel közvetlen tudással magától felismerésre jutott, itt és most elérte és ott időzött a szent élet legfőbb céljában, amely kedvéért – nagyon is helyesen - a világiak otthonukból az otthontalanságba távoznak. Pontosan tudta: „A születés legyőzött, a szent élet beteljesedett, amit meg kellett cselekedni, az meg lett cselekedve, nincs több létesülés.” És a tiszteletreméltó Szénija egyike lett az arhatoknak.

Így készült:

Fordította: Ivánovics Beatrix

Forrás: MN 57, angol

Szerzői jogok: Ivánovics Beatrix, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 57 Kukkuravatika Sutta – Kutyautánzó

Fordította: Vekerdi József

MN 57, PTS M I 387

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Kólija-földön tartózkodott. Kólija-földön van egy Haliddavaszana nevű város. Itt a tehénutánzó kólija Punna és a kutyautánzó Szénija meztelen szerzetes felkereste a Magasztost. Odaérve, a tehénutánzó Punna köszöntötte a Magasztost, és leült előtte. A kutyautánzó Szénija meztelen szerzetes viszont üdvözlést váltott a Magasztossal, és illendő üdvözlőszavak után kutya módjára összegubbaszkodott, és leheveredett előtte. Előtte ülve, a tehénutánzó kólija Punna így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, ez a Szénija, a kutyautánzó meztelen szerzetes nehéz fogadalmat teljesít, földre dobott ételmaradékkal táplálkozik. Kutyautánzó fogadalmát régóta folytatja, régóta végzi. Halála után mi vár rá, hova kerül?

– Állj meg, Punna, hagyd ezt, ne kérdezz!

Ám a tehénutánzó kólija Punna másodszor is (... harmadszor is) így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, ez a Szénija, a kutyautánzó meztelen szerzetes, nehéz fogadalmat teljesít, földre dobott ételmaradékkal táplálkozik. Kutyautánzó fogadalmát régóta folytatja, régóta végzi. Halála után mi vár rá, hová kerül?

– Látom, Punna, hiába mondom: „Állj meg, Punna, hagyd ezt, ne kérdezz!” Nos, felvilágosítalak. Előfordul, Punna, hogy valaki kutya fogadalmat teljesít folyamatosan és tökéletesen, kutyaerkölcsöket vesz fel folyamatosan és tökéletesen, kutya módjára gondolkozik folyamatosan és tökéletesen, kutya módjára viselkedik folyamatosan és tökéletesen. Teste pusztulása után, halála után kutyák között születik újjá. Ha pedig így gondolkozik: „Ennek az erényemnek, ennek a fogadalmamnak, ennek az önsanyargatásomnak, ennek az önmegtartóztatásomnak jutalmául isten leszek vagy egy isten kísérelője leszek”, akkor helytelenül gondolkozik. Helytelen gondolkozása miatt két út közül az egyiket jövendőlmő neki: vagy pokolba, vagy állat méhébe kerül. Így tehát, Punna, ha sikerül teljesítenie kutya fogadalmát, kutyák közé kerül, ha nem sikerül, pokolra jut.

E szavak hallatára Szénija, a kutyautánzó meztelen szerzetes, felzokogott, és könnyekre fakadt. Ekkor a Magasztos így szólt a tehénutánzó kólija Punnához:

– Látod, Punna, hiába mondtam: „Állj meg, Punna, hagyd ezt, ne kérdezz!”

– Uram, nem azért sírok [szólt Szénija], mert a Magasztos ezt mondta rólam, hanem mert ezt a kutyautánzó fogadalmat régóta folytatom, régóta végzem. Uram, ez a tehénutánzó kólíja Punna tehénutánzó fogadalmát régóta folytatja, régóta végzi. Halála után mi vár rá, hová kerül?

– Állj meg, Szénija, hagyd ezt, ne kérdezz!

Ám Szénija, a kutyautánzó meztelen szerzetes, másodszor is (... harmadszor is) így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, ez a tehénutánzó kólíja Punna tehénutánzó fogadalmát régóta folytatja, régóta végzi. Halála után mi vár rá, hová kerül?

– Látom, Szénija, hiába mondom: „Állj meg, Szénija, hagyd ezt, ne kérdezz!” Nos, felvilágosítalak. Előfordul, Szénija, hogy valaki tehénfogadalmat teljesít folyamatosan és tökéletesen, tehénerkölcöket vesz fel folyamatosan és tökéletesen, tehén módjára gondolkozik folyamatosan és tökéletesen, tehén módjára viselkedik folyamatosan és tökéletesen. Teste pusztulása után, halála után tehenek között születik újjá [stb.]. Ha sikerül teljesítenie tehénfogadalmát, tehenek közé kerül, ha nem sikerül, pokolra jut.

E szavak hallatára a tehénutánzó kólíja Punna felzokogott, és könnyekre fakadt. Ekkor a Magasztos így szólt Szénijához, a kutyautánzó meztelen szerzeteshez:

– Látod, Szénija, hiába mondtam: „Állj meg, Szénija, hagyd ezt, ne kérdezz!”

– Uram, nem azért sírok [szólt Punna], mert a Magasztos ezt mondta rólam, hanem mert ezt a tehénutánzó fogadalmat régóta folytatom, régóta végzem. Most bizalommal fordulok a Magasztoshoz: a Magasztos ki tudja fejteni a Tant úgy, hogy felhagyjak ezzel a tehénfogadalommal, és Szénija, a kutyautánzó meztelen szerzetes, felhagyjon ezzel a kutyafogadalommal.

– Nos, Punna, hallgasd meg, fontold meg jól; elmondom.

– Úgy lesz, uram – ígérte a Magasztosnak a tehénutánzó kólíja Punna. – Punna, négyféle cselekvést ismertem fel, éltem át és tanítok. Mi ez a négy? Van fekete cselekvés, fekete következménnyel. Van fehér cselekvés, fehér következménnyel. Van fekete-fehér cselekvés, fekete-fehér következménnyel. Van sem fekete, sem fehér cselekvés, fekete és fehér következmény nélkül, a tettek megsemmisítését eredményező cselekvés.

Milyen a fekete következménnyel járó, fekete cselekvés? Előfordul, hogy valaki rossz testi

adottságokat halmoz fel magának a jövőre vonatkozólag, rossz beszédbeli adottságokat halmoz fel magának a jövőre vonatkozólag, rossz gondolkozási adottságokat halmoz fel magának a jövőre vonatkozólag. Miután rossz testi adottságokat halmozott fel magának, rossz beszédbeli adottságokat halmozott fel magának, rossz gondolkozási adottságokat halmozott fel magának, rossz világban születik új létre. Miután rossz világban született új létre, ott rossz benyomások érik. A rossz benyomások érintése rossz érzést kelt benne, rendkívül fájdalmasat, mintha pokolbeli lények között volna. Tehát minden lény újjászületése előző léte alapján történik: amit cselekszik, annak megfelelően születik újjá, és újjászületése után annak megfelelő benyomások érik. Ezért mondom, Punna: az élőlények saját tetteik örökösei. – Ezt nevezik fekete következménnyel járó, fekete cselekvésnek.

Milyen a fehér következménnyel járó, fehér cselekvés? Előfordul, hogy valaki jó testi adottságokat halmoz fel magának a jövőre vonatkozólag, jó beszédbeli adottságokat halmoz fel magának a jövőre vonatkozólag, jó gondolkozási adottságokat halmoz fel magának a jövőre vonatkozólag. Miután jó testi adottságokat halmozott fel magának, jó beszédbeli adottságokat halmozott fel magának, jó gondolkozási adottságokat halmozott fel magának, jó világban születik új létre. Miután jó világban született új létre, ott jó benyomások érik. A jó benyomások érintése jó érzést kelt benne, rendkívül kellemeset, mintha fényistenek között volna. Tehát minden lény újjászületése előző léte alapján történik: amit cselekszik, annak megfelelően születik újjá, és újjászületése után annak megfelelő benyomások érik. Ezért mondom, Punna: az élőlények saját tetteik örökösei. – Ezt nevezik fehér következménnyel járó, fehér cselekvésnek.

Milyen a fekete-fehér következménnyel járó, fekete-fehér cselekvés? Előfordul, hogy valaki rossz testi adottságokat is, jó testi adottságokat is felhalmoz magának a jövőre vonatkozólag, rossz beszédbeli adottságokat is, jó beszédbeli adottságokat is felhalmoz magának a jövőre vonatkozólag, rossz gondolkozási adottságokat is, jó gondolkozási adottságokat is felhalmoz magának a jövőre vonatkozólag. Miután rossz testi adottságokat is, jó testi adottságokat is felhalmozott magának, rossz beszédbeli adottságokat is, jó beszédbeli adottságokat is felhalmozott magának, rossz gondolkozási adottságokat is, jó gondolkozási adottságokat is felhalmozott magának, olyan világban születik új létre, amely rossz is, jó is. Miután olyan világban született új létre, amely rossz is, jó is, ott rossz benyomások is, jó benyomások is érik. A rossz és jó benyomások érintése rossz érzést is, jó érzést is kelt benne, vegyesen fájdalmasat és kellemeset, mintha emberek és hol istenek, hol pokolbeli lények között volna. Tehát minden lény újjászületése előző léte alapján történik: amit cselekszik, annak megfelelően születik újjá, és újjászületése után annak megfelelő benyomások érik. Ezért mondom, Punna: az élőlények saját tetteik örökösei. – Ezt nevezik fekete-fehér következménnyel járó, fekete-fehér cselekvésnek.

Milyen a fekete és fehér következmény nélküli, sem fekete, sem fehér cselekvés, a tettek megsemmisítését eredményező cselekvés? Eltökélttség a fekete következménnyel járó, fekete

cselekvésről való lemondásra, eltökéltség a fehér következménnyel járó, fehér cselekvésről való lemondásra, eltökéltség a fekete-fehér következménnyel járó, fekete-fehér cselekvésről való lemondásra – ezt nevezik fekete és fehér következmény nélküli, sem fekete, sem fehér cselekvésnek, a tettek megsemmisítését eredményező cselekvésnek. Ezt a négyféle cselekvést ismertem fel, éltem át, és tanítom, Punna.

E szavak utána a tehénutánzó kólija Punna így szólt a Magasztoshoz:

– Pompás, uram! Pompás, uram! [...] Fogadjon el a Magasztos a mai naptól életem végéig világi tisztelőjéül, aki hozzá folyamodik oltalomért! Szénija viszont, a kutyautánzó meztelen szerzetes, így szólt a Magasztoshoz:

– Pompás, uram! Pompás, uram! [...] Szeretnék a Magasztostól felvételt nyerni a rendbe, szeretnék felavatást nyerni.

– Szénija, ha valaki előzőleg más tantételeket vallott, és most ebbe a szerzetesrendbe kéri felvételét, kéri felavatását, először négy hónapot kell közöttünk töltenie. Négy hónap elteltével szilárd gondolkozású szerzetesek felveszik és felavatják szerzetesnek. Ám ez olykor másképpen is történhet.

– Uram, ha annak, aki előzőleg más tantételeket vallott, és most ebbe a szerzetesrendbe kéri felvételét, kéri felavatását, először négy hónapot kell eltöltenie, és négy hónap elteltével szilárd gondolkozású szerzetesek felveszik és felavatják szerzetesnek, akkor én először négy évet fogok itt eltölteni; négy év elteltével vegyenek fel és avassanak fel szerzetesnek a szilárd gondolkozású szerzetesek!

Szénija, a kutyautánzó meztelen szerzetes, a Magasztos színe előtt nyerte el a felvételt, a Magasztos színe előtt nyerte el a felavatást. Ezután a tiszteletreméltó Szénija, nem sokkal felavatása után, elvonultan, magányban, buzgón, ernyedetlenül, eltökélten élve életét, hamarosan magától felismerte, átélte, elérte már ebben az életben az önmegtartóztatás legfőbb célját, amelynek kedvéért tisztos családok sarjai otthonukból az otthontalanságba távoznak. Megértette: legyőzte a születést, megvalósította a megtartóztatást, befejezte cselekvését, többé nem kell e világra születnie. Így a tiszteletreméltó Szénija is a szentek sorába került.

Így készült:

Fordította: Vekardi József

Forrás: [M 57](#), páli

Szerzői jogok: Vekardi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:40 PM

MN 58 Abhayarājakumāra Sutta – Abhaja herceg

Fordította: A páli fordító csoport

MN 58, PTS M I 392

Így hallottam:

Egyszer a Magasztos Rádzsagahában időzött, a Bambuszligetben, a Mókusetetőhelyen. Ekkor Abhaja¹, a király fia elment Nátaputtához², a Niganthához, üdvözölte őt és oldalt leült. Nemsokára Nátaputta így szólt hozzá:

– Menj, herceg, hívd ki vitára Gótama törekvőt. Így jó híred kél, mert vitára hívtad a csodás képességű, nagyhatalmú Gótama törekvőt.

– Ugyan hogyan is hívhatnám én vitára a csodás képességű, nagyhatalmú Gótama törekvőt?

– Menj el, herceg, Gótama törekvőhöz és kérdezd meg tőle: „Uram, mond-e a Tathágata olyat, ami másoknak kellemetlen és bántó?” Ha erre igennel felel, kérdezd meg tőle: „Uram, akkor hát miben különbözel az átlagembertől? Hiszen az átlagember is mond olyat, ami másoknak kellemetlen és bántó.” Ha viszont nemmel felel, kérdezd meg tőle: „Uram, akkor hát miért mondtad ezt Dévadattáról:

– >

Dévadatta aláhullott, Dévadatta pokolra jut,

Dévadatta menthetetlen, Dévadatta soká bolyong.

<-

E szavaidtól Dévadatta feldühödött és magán kívül volt.” Ha ezt a kéthegyű kérdést felteszed Gótama törekvőnek, ő sem kiköpni, sem lenyelni nem tudja majd. Mint amikor egy embernek a torkán akad egy vashorog, és nem tudja sem kiköpni, sem lenyelni, ugyanúgy, herceg, ha Gótama törekvőnek ezt a kéthegyű kérdést felteszed, ő sem tudja majd sem kiköpni, sem lenyelni.

– Rendben, uram! – felelte engedelmesen Abhaja herceg, majd felkelt ültéből, elköszönt, illő tisztelettel jobbkéz felől megkerülte Nátaputtát, a Niganthát, majd elindult a Magasztoshoz. Amikor odaért hozzá, üdvözölte és oldalt leült. Nemsokára felpillantott a Napra, és azt gondolta: „Ma már túl késő van, úgyhogy holnap, a saját otthonomban hívom ki vitára a Magasztost.” Ezért így szólt hozzá:

– Fogadja el a Magasztos a meghívásomat negyedmagával a holnapi étkezésre!

A Magasztos hallgatásával beleegyezett. Miután megkapta a beleegyezését, Abhaja herceg felkelt ültéből, elköszönt, illő tisztelettel jobbkéz felől megkerülte a Magasztost, és elment.

A Magasztos az éjszaka elmúltával, reggel felöltözött, vette szilkéjét és felsőruháját, majd elment Abhaja herceg lakhelyére, és leült a neki felkínált ülőhelyre. Abhaja herceg pedig válogatott étkekkel és finomságokkal kínálta, és sajátkezűleg szolgálta ki a Magasztost.

Miután a Magasztos befejezte az étkezést és letette a szilkéjét, Abhaja herceg hozott egy alacsonyabb ülőalkalmatosságot, és oldalt leült mellé, majd így szólt:

– Uram, mond-e a Tathágata olyat, ami másoknak kellemetlen és bántó?

– Herceg, ez nem egyértelmű.

– Akkor a niganthák kudarcot vallottak, uram!

– Herceg, mire mondtad, hogy a niganthák kudarcot vallottak?

– Nos, uram, elmentem Nátaputtához, a Niganthához, üdvözöltem őt és leültem oldalt. Nátaputta egy idő múlva így szólt hozzám:

– >

– Menj, herceg, hívd ki vitára Gótama törekvőt. Így jó híred kél, mert vitára hívtad a csodás képességű, nagyhatalmú Gótama törekvőt.

– Ugyan hogyan is hívhatnám én vitára a csodás képességű, nagyhatalmú Gótama törekvőt?

– Menj el, herceg, Gótama törekvőhöz és kérdezd meg tőle: „Uram, mond-e a Tathágata olyat, ami másoknak kellemetlen és bántó?” Ha erre igennel felel, kérdezd meg tőle: „Uram, akkor hát miben különbözel az átlagembertől? Hiszen az átlagember is mond olyat, ami másoknak kellemetlen és bántó.” Ha viszont nemmel felel, kérdezd meg tőle: „Uram, akkor hát miért mondtad ezt Dévadattáról:

<-

– >

*Dévadatta aláhullott, Dévadatta pokolra jut,
Dévadatta menthetetlen, Dévadatta soká bolyong.*

<-

– >

E szavaidtól Dévadatta feldühödött és magán kívül volt.” Ha ezt a kéthegyű kérdést felteszed Gótama törekvőnek, ő sem kiköpni, sem lenyelni nem tudja majd. Mint amikor egy embernek a torkán akad egy vashorog, és nem tudja sem kiköpni, sem lenyelni, ugyanúgy, herceg, ha Gótama törekvőnek ezt a

kéthegeyű kérdést felteszed, ő sem tudja majd sem kiköpni, sem lenyelni.” <-

Abhaja herceg eközben az ölében tartotta karonülő kisfiát. A Magasztos így szólt Abhaja herceghez:

– Herceg, mit gondolsz: ha a te gondatlanságod, vagy a dajka gondatlansága miatt a gyermek a szájába venne egy fa- vagy cserépszilánkot, mit tennél?

– Kivenném, uram. Ha nem tudnám egyből kivenni, akkor bal kézzel megfognám a fejét, jobb kezem egyik ujjával horgot formálva kiszedném, még ha meg is sebzem. És miért? A gyermek iránti együttérzésből, uram.

– Ugyanígy, herceg,

– >

amiről a Tathágata tudja, hogy valótlan, hamis és haszontalan, továbbá másoknak kellemetlen és bántó is: azt nem mondja. Amiről a Tathágata tudja, hogy valós és igaz, de haszontalan, emellett másoknak kellemetlen és bántó: azt sem mondja. Amiről a Tathágata tudja, hogy valós és igaz, emellett hasznos, de másoknak kellemetlen és bántó: azt alkalmas időben kifejti. Amiről a Tathágata tudja, hogy valótlan, hamis és haszontalan, noha másoknak kellemes és jóleső: azt nem mondja. Amiről a Tathágata tudja, hogy valós és igaz, de haszontalan, noha másoknak kellemes és jóleső: azt sem mondja. Amiről a Tathágata tudja, hogy valós és igaz, emellett hasznos, továbbá másoknak kellemes és jóleső is: azt alkalmas időben kifejti. <-

És miért? A lények iránti együttérzésből.

– Amikor, uram, művelt nemesek³, bráhmínok, közemberek vagy törekvők kigondolnak egy kérdést, majd eljönnek a Tathágatához és felteszik neki – vajon már előre megfontolta, hogy mit fog válaszolni, amikor eljönnek hozzá és épp ezt kérdezik; vagy pedig egyszerűen a kérdés alapján jut eszébe a válasz?

– Herceg, ugyanezt a kérdést teszem fel neked, válaszolj, ahogy jónak látod. Véleményed szerint értesz a kocsi részeihez és alkatrészeihez?

– Igen, uram, értek hozzá.

– És mit gondolsz, herceg, ha valaki odamegy hozzád és megkérdezi tőled, mi a neve a kocsi egyik vagy másik alkatrészének – vajon már előre megfontoltad, hogy mit fogsz válaszolni, amikor eljönnek hozzád és épp ezt kérdezik; vagy pedig egyszerűen a kérdés alapján jut eszedbe a válasz?

– Uram, neves kocsihajtó vagyok! Értek a kocsi részeihez és alkatrészeihez, jól ismerem a kocsinak

minden részét és alkatrészét, a válasz a kérdés alapján jut eszembe.

– Ugyanígy, herceg, amikor művelt nemesek, bráhmínok, közemberek vagy törekvők kigondolnak egy kérdést, majd eljönnek a Tathágatához és felteszik neki, a válasz a kérdés alapján jut eszébe. És miért? Mert a Tathágata a Dharmának azt a részét töviről-hegyire ismeri, és mivel töviről-hegyire ismeri a Dharmának azt a részét⁴, ezért a válasz ennek alapján jut eszébe.

Erre Abhaja herceg így szólt a Magasztoshoz:

– Bámulatos, uram, bámulatos! Mint amikor az ember a lefelé fordítottat felfordítja, az eltakartat felfedi, a tévelygőnek az utat megmutatja, vagy a sötétségben olajlámpást tart – hogy akinek szeme van, lássa, ami látni való: a Magasztos ugyanígy számos megközelítésből világította meg a Tant. Ezért most, uram, a Magasztos oltalmába térek, a Dharma és a Szerzetesi Közösség oltalmába. Mától fogva tartson meg engem a Magasztos mint oltalmába tért, életet nyert hívét.

-
1. *abhaya*: félelem nélküli, merész. A név beszédes, hiszen a királyfi félelmetes helyzetbe kerül a történetben [↩](#)
 2. Nátaputta valószínűleg a Dzsina, akinek a nevéből a közismert dzsaina elnevezés származik (dzsainák, dzsaina vallás, dzsainizmus). A hagyomány szerint a Buddha kortársa volt. A szutta az irányzathoz tartozók elnevezésére a korabeli *nigantha* (szanszkrit: *nirgrantha* – kötelékek nélküli) kifejezést használja. A niganthák vezetője volt Nátaputta, a kötelékektől megszabadult „Nigantha”. [↩](#)
 3. Szanszkr. *kṣatriya*, páli *khattiya*, a harcos rend tagja [↩](#)
 4. Lásd: *Dīgha Nikāya* 14 [↩](#)

Így készült:

Fordította: A páli fordító csoport

Forrás: [MN 58](#), páli

Szerzői jogok:

Felhasználás feltételei:

Frissítve: August 13, 2012, at 05:03 PM

MN 58 Abhayarājakumāra Sutta – Abhaja királyfi

Fordította: Vekerdi József

MN 58, PTS M I 392

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagahában, a Bambusz-erdőben, a Mókus-parkban tartózkodott. Ez idő tájt Abhaja királyfi felkereste a dzsaina Nátaputtát. Odaérve, üdvözölte Nátaputtát, majd leült előtte. A dzsaina Nátaputta így szólította meg az előtte ülő Abhaja királyfit:

– Eredj, királyfi, vond kérdőre Gótama remetét! Akkor jó híred fog elterjedni: „Abhaja királyfi kérdőre vonta Gótama remetét, pedig Gótama remete olyan nagy erejű, olyan hatalmas!”

– Uram, hogy vonhatnám kérdőre Gótama remetét, hiszen olyan nagy erejű, olyan hatalmas?

– Eredj, királyfi, keresd fel Gótama remetét, s odaérve, így szólítsd meg: „Előfordulhat-e, uram, hogy a Beérkezett olyat mondjon, ami másoknak kellemetlen, ami másokat bánt?” Ha Gótama remete így válaszol kérdésedre: „Királyfi, előfordulhat, hogy a Beérkezett olyat mond, ami másoknak kellemetlen, ami másokat bánt”, akkor így folytathatod: „Ebben az esetben mi a különbség közötted, uram, és a közönséges emberek között, hiszen közönséges emberek is mondanak olyat, ami másoknak kellemetlen, ami másokat bánt?” Ha viszont Gótama remete így válaszol kérdésedre: „Királyfi, nem fordulhat elő, hogy a Beérkezett olyat mondjon, ami másoknak kellemetlen, ami másokat bánt”, akkor így folytathatod: „Ebben az esetben miért mondtad Dévadattáról, uram: „Kárhozott Dévadatta, egy világkorig pokolra kerül Dévadatta, menthetetlen Dévadatta”? Ezek a szavaid megharagították Dévadattát, elkésérítették Dévadattát. Ha ezt a kettős élű kérdést teszed fel Gótama remetének, sem felfelé, sem lefelé nem tud kibújni. Mint amikor egy embernek vasbilincset vetnek a nyakába, sem felfelé, sem lefelé nem tud kibújni belőle, ugyanúgy Gótama remete sem tud sem felfelé, sem lefelé kibújni, ha ezt a kettős élű kérdést teszed fel neki.

– Úgy lesz, uram – ígérte meg Abhaja királyfi a dzsaina Nátaputtának, és felállva ültéből, jobb kéz felől megkerülte a dzsaina Nátaputtát, elköszönt tőle, és elindult a Magasztoshoz. Odaérve, üdvözölte a Magasztost, és leült előtte. Miközben előtte ült, felpillantott a napra, és ez a gondolata támadt:

– Ma már nincs idő a Magasztos kérdőre vonására. Majd holnap saját házamban fogom kérdőre vonni a Magasztost – és így szólt a Magasztoshoz:

– Fogadja el meghívásomat a Magasztos holnap ebédre negyedmagával!

A Magasztos hallgatással fejezte ki beleegyezését.

A Magasztos beleegyezését elnyerve, Abhaja királyfi felállt ültéből, jobb kéz felől megkerülte a Magasztost, elköszönt tőle, és távozott. Az éjszaka elmúltával a Magasztos reggel felöltözött, magára öltötte felsőruháját, fogta alamizsnás szilkéjét, és elindult Abhaja királyfi házába. Odaérve, leült az előkészített ülőhelyre. Abhaja királyfi saját kezűleg szolgálta ki és látta el a Magasztost válogatott sült és főtt ételekkel. Amikor a Magasztos befejezte étkezését, Abhaja királyfi fogott egy alacsonyabb széket, és leült előtte. Előtte ülve, így szólította meg a Magasztost Abhaja királyfi:

– Előfordulhat-e, uram, hogy a Beérkezett olyat mondjon, ami másoknak kellemetlen, ami másokat bánt?

– Semmi körülmények között sem, királyfi. – Akkor a dzsainák veszítettek, uram.

– Miért mondod, királyfi, hogy akkor a dzsainák veszítettek?

– Uram, felkerestem a dzsaina Nátaputtát. Odaérve, üdvözöltem Nátaputtát, és leültem előtte.

Miközben előtte ültem, a dzsaina Nátaputta így szólított meg: „Eredj, királyfi, vond kérdőre Gótama remetét! Akkor jó híred fog elterjedni: „Abhaja királyfi kérdőre vonta Gótama remetét, pedig Gótama remete olyan nagy erejű, olyan hatalmas!” [Megismételve.]

Eközben Abhaja királyfi egy zsenge kisgyermeket, ártatlan csecsemőt tartott az ölében. Ekkor a Magasztos így szólt Abhaja királyfihoz:

– Mi a véleményed, királyfi? Ha ez a kisgyermek a te hanyagságod folytán vagy a dajka hanyagsága folytán egy szilánkot vagy kavicsot venne a szájába, mit tennél vele?

– Elvenném tőle, uram. Ha nem sikerülne megelőzőleg elvennem tőle, bal kezemmel leszorítanám a fejét, és jobb kezem begömbített ujjával még akkor is kivenném a szájából, ha megvérezném vele. Mindezt azért tenném, mert sajnálnám a gyereket.

– Ugyanígy, királyfi: ha a Beérkezett tudja egy kijelentésről, hogy az valótlan, hamis és káros, és másoknak kellemetlen, másokat bánt, akkor azt nem mondja a Beérkezett. Ha a Beérkezett tudja egy kijelentésről, hogy az valóságos, igaz, de káros, és másoknak kellemetlen, másokat bánt, azt sem mondja a Beérkezett. Ha a Beérkezett tudja egy kijelentésről, hogy az valóságos, igaz és hasznos, de másoknak kellemetlen, másokat bánt, akkor a Beérkezett tudja, hogy mikor időszerű annak a kijelentésnek a megtétele. Ha a Beérkezett tudja egy kijelentésről, hogy az valótlan, hamis és káros, de másoknak kellemes, másoknak jólesik, akkor azt nem mondja a Beérkezett. Ha a Beérkezett tudja egy kijelentésről, hogy az valóságos, igaz, de káros, és másoknak kellemes, másoknak jólesik, azt sem mondja a Beérkezett. Ha a Beérkezett tudja egy kijelentésről, hogy az valóságos, igaz és hasznos, és

másoknak kellemes, másoknak jólesik, akkor a Beérkezett tudja, hogy mikor időszerű annak a kijelentésnek a megtétele. Mindezt azért teszi a Beérkezett, mert sajnálja az élőlényeket.

– Uram, amikor nagy tudású nemesek vagy nagy tudású papok vagy nagy tudású házigazdák vagy nagy tudású remeték felkeresik a Beérkezettet, kigondolnak egy kérdést, és felteszik a Beérkezettnek, olyankor a Magasztos már előre átgondolja-e: „Akik majd felkeresnek és ezt vagy ezt kérdezik tőlem, azoknak majd ezt válaszolom a kérdésre”, vagy pedig abban a pillanatban jut a Beérkezettnek eszébe a válasz?

– Viszontkérdést teszek fel, királyfi; felelj rá belátásod szerint. Mit gondolsz, királyfi: jól ismered a kocsi minden részét?

– Igen, uram, jól ismerem a kocsi minden részét.

– Akkor mit gondolsz, királyfi? Ha felkeresnének, és megkérdeznék tőled: „Milyen része ez a kocsinak?”, ilyenkor már előre átgondolnád-e: „Akik majd felkeresnek, és ezt vagy ezt kérdezik tőlem, azoknak majd ezt válaszolom a kérdésre”, vagy pedig abban a pillanatban jutna eszedbe a válasz?

– Uram, én gyakorlott kocsihajtó vagyok, és jól ismerem a kocsi minden részét, tisztában vagyok a kocsi minden egyes részével. Abban a pillanatban eszembe fog jutni a válasz.

– Nos, királyfi, ugyanígy, amikor nagy tudású nemesek vagy nagy tudású papok, vagy nagy tudású házigazdák, vagy nagy tudású remeték felkeresik a Beérkezettet, kigondolnak egy kérdést, és felteszik a Beérkezettnek, olyankor abban a pillanatban eszébe jut a Beérkezettnek a válasz azért, mert a Beérkezett jól ismeri a Tan minden részletét, és mivel a Tan minden részletét jól ismeri, abban a pillanatban eszébe jut a válasz.

E szavak hallatára Abhaja királyfi így szólt a Magasztoshoz:

– Pompás, uram! Pompás, uram! Mint hogyha valaki talpra állítaná a megfordítottat [... stb.]. Fogadjon el a Magasztos a mai naptól életem végéig világi tisztelőjéül, aki hozzá folyamodik oltalomért!

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 58](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 05:41 PM

MN 59 Bahuvedanīya Sutta – Az érzetek tapasztalásáról

Fordította: Kiss Csilla

MN 59, PTS M I 396

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Szávatthi mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Itt Pancsakanga, az ács felkereste a Nagytiszteletű Udájí szerzetest. Tiszteletré méltóan köszöntötte és leült melléje. Mellette ülve így szólt Pancsakanga, az ács a Nagytiszteletű Udájí szerzeteshez:

– Hány fajta érzetről szólt a Magasztos tanításaiban, Udájí szerzetes?

– Három fajta érzetről, Pancsakanga, három fajta érzetről tanított a Magasztos: kellemes, kellemetlen és a semleges érzetről. Ez az a három érzet, amelyről a Magasztos szólt.

Ezekre a szavakra Pancsakanga, az ács így válaszolt:

– Nem három fajta érzetről szólt a Magasztos, Udájí szerzetes, csupán csak kettőről tanított: a kellemes és kellemetlen érzetről. A semleges érzetről úgy szólt a Magasztos, mint magasztos kellemes érzetről és boldogságról.

A Nagytiszteletű Udájí szerzetes másodszor is így válaszolt:

– Nem kettő érzetről szólt a Magasztos, hanem háromról: a kellemesről, a kellemetlenről és a semlegesről.

Eme párbeszéd jó párszor megisméltődött, de sem a szerzetes, sem az ács nem tudta meggyőzni a másikat a saját maga igazáról.

Történt ám, hogy Nagytiszteletű Ánanda is meghallotta beszélgetésüket, és felkereste a Magasztost tanácsért ebben az ügyben. Mikor odaért, tiszteletré méltóan köszöntötte a Magasztost és leült melléje. Mellette ülve, megisméltelte az egész párbeszédet, ami a Nagytiszteletű Udájí szerzetes és Pancsakanga, az ács között zajlott le.

Így szólt ekkor a Magasztos:

– Ánanda, Udájí szerzetes magyarázata, amivel Pancsakanga, az ács nem értett egyet, teljesen helyes volt. De Pancsakanga, az ács magyarázata is helyes volt, amivel pedig Udájí szerzetes nem értett egyet. Egyik megvilágításban kétféle érzetről beszélhetünk, egy másik megvilágításban három-, hat-, nyolc-, harminchat- és száznyolcféle érzetről is akár. Így világítottam meg a Tant többféleképpen,

több előadásban.

A Tan többféleképpen történő megvilágítása esetén várható, hogy lesznek olyanok, akik nem értenek egyet vele, nem azonosulnak vele, és nem is fogadják el azt, ami helyesen lett mondva, és helyesen lett megállapítva. Ezért előfordulhat, hogy veszekedjenek és vitatkozzanak, hogy nyelvüket egymáson köszörüljék.

A Tan többféleképpen történő megvilágítása esetén várható, hogy lesznek olyanok, akik egyetértenek vele, akik azonosulni tudnak vele, és akik elfogadják azt, ami helyesen lett mondva, és helyesen lett megállapítva. Ezekről az emberektől pedig elvárható, hogy egyetértésben, barátságban, vita nélkül és testvériségben éljenek. Oly könnyedén, mint ahogy a vízben elkeveredik a tej.

Öt fonala van az érzetek világának, s hogy mi ez az öt?

A szemmel érzékelt formák, az érzéki vágyakozást felkeltő, a kísértő bujaságra hívogató, kellemes, kívánatos, megnyerő és gyönyörködtető formák. A füllel érzékelt hangok, az érzéki vágyakozást felkeltő, a kísértő bujaságra hívogató, kellemes, kívánatos, megnyerő és gyönyörködtető hangok. Az orral érzékelt szagok, az érzéki vágyakozást felkeltő, a kísértő bujaságra hívogató, kellemes, kívánatos, megnyerő és gyönyörködtető szagok. A nyelvvel érzékelt ízek, az érzéki vágyakozást felkeltő, a kísértő bujaságra hívogató, kellemes, kívánatos, megnyerő és gyönyörködtető ízek. A testtel érzékelt tapintás, az érzéki vágyakozást felkeltő, a kísértő bujaságra hívogató, kellemes, kívánatos, megnyerő és gyönyörködtető tapintás.

Ebből az öt fonalból áll az érzetek világa. Azokat a kellemes érzeteket és boldogságot, amelyek ebből az öt fonalból származnak, érzéki örömöknek hívjuk.

Bár, némelyek mondhatnák erre, hogy 'Ez a legteljesebb öröm, amit tapasztalni lehet', én ezzel nem értenék egyet. Miért nem? Azért, mert létezik másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél.

És, Ánanda, melyik az a másfajta öröm, ami túllép ezen és kifinomultabb ennél? Amikor egy szerzetes – teljesen visszavonulva az érzéki élvezetektől, visszavonulva a nem üdvös dolgoktól – belép az első dzshánába és ott időzik: elragadtatás és öröm születik a visszavonultságból, megragadott gondolatok és megtartott gondolatok által kísérve. Ez, tehát, az a másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél. Bár, némelyek mondhatnák erre, hogy 'Ez a legteljesebb öröm, amit tapasztalni lehet', én ezzel nem értenék egyet. Miért nem? Azért, mert létezik másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél.

És, Ánanda, melyik az a másfajta öröm, ami túllép ezen és kifinomultabb ennél? Amikor egy

szerzetes, lecsillapítva a megragadott gondolatait és megtartott gondolatait, belép a második dzshánába, és ott időzik: elragadtatás és öröm születik az összpontosításból; az összpontosított és belső biztonságban lévő, nyugodt tudat ébersége mentes a megragadott és megtartott gondolatoktól. Ez, tehát, az a másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél. Bár, némelyek mondhatnák erre, hogy 'Ez a legteljesebb öröm, amit tapasztalni lehet', én ezzel nem értenék egyet. Miért nem? Azért, mert létezik másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél.

És, Ánanda, melyik az a másfajta öröm, ami túllép ezen és kifinomultabb ennél? Amikor egy szerzetes, elhalványítva az elragadtatást, egykedvű marad, figyelmes és éber, örömet érez testében. Belép a harmadik dzshánába és ott időzik, amiről a Bölcsék azt mondják: „Boldog az, aki felemelkedett egykedvűségben és éberségben tartózkodik”. Ez, tehát, az a másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél. Bár, némelyek mondhatnák erre, hogy 'Ez a legteljesebb öröm, amit tapasztalni lehet', én ezzel nem értenék egyet. Miért nem? Azért, mert létezik másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél.

És, Ánanda, melyik az a másfajta öröm, ami túllép ezen és kifinomultabb ennél? Amikor egy szerzetes, elhagyva korábbi örömeit, fájdalmait, belép a negyedik dzshánába és ott időzik: a felülemelkedett egykedvűség és az éberség tisztasága és a sem nem-öröm, sem nem-fájdalom állapotában. Ez, tehát, az a másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél. Bár, némelyek mondhatnák erre, hogy 'Ez a legteljesebb öröm, amit tapasztalni lehet', én ezzel nem értenék egyet. Miért nem? Azért, mert létezik másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél.

És, Ánanda, melyik az a másfajta öröm, ami túllép ezen és kifinomultabb ennél? Amikor egy szerzetes teljesen meghaladva az {észlelt} tér határtalan kiterjedését, 'Határtalan tudat' – belép a határtalan tudat kiterjedésébe, és ott időzik. Ez, tehát, az a másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél. Bár, némelyek mondhatnák erre, hogy 'Ez a legteljesebb öröm, amit tapasztalni lehet', én ezzel nem értenék egyet. Miért nem? Azért, mert létezik másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél.

És, Ánanda, melyik az a másfajta öröm, ami túllép ezen és kifinomultabb ennél? Amikor egy szerzetes teljesen meghaladva az {észlelt} tudat határtalan kiterjedését – 'Semmi tudatossága' – belép a semmi kiterjedésébe, és ott időzik. Ez, tehát, az a másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél. Bár, némelyek mondhatnák erre, hogy 'Ez a legteljesebb öröm, amit tapasztalni lehet', én ezzel nem értenék egyet. Miért nem? Azért, mert létezik másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél.

És, Ánanda, melyik az a másfajta öröm, ami túllép ezen és kifinomultabb ennél? Amikor egy szerzetes teljesen meghaladva a semmiség kiterjedését, belép a sem-észlelés, sem nem-észlelés kiterjedésébe.

Ez, tehát, az a másfajta öröm, ami túllép ezen és kifinomultabb ennél. Bár, némelyek mondhatnák erre, hogy 'Ez a legteljesebb öröm, amit tapasztalni lehet', én ezzel nem értenék egyet. Miért nem? Azért, mert létezik másfajta öröm, amely túllép ezen és kifinomultabb ennél.

És, Ánanda, melyik az a másfajta öröm, ami túllép ezen és kifinomultabb ennél? Amikor egy szerzetes teljesen meghaladva a sem észlelés, sem nem-észlelés kiterjedését, belép az észlelés és érzékelés megszűnésébe, és ott időzik. Ez, tehát, az a másfajta öröm, ami túllép ezen és kifinomultabb ennél.¹

Megtörténhet, Ánanda, hogy más szerzetesek így beszélnek majd: „Gótama remete az érzékelés és érzetek megszüntetéséről beszél, miközben kellemes érzetként írja le azokat”.

Mi lehet ez? Hogy lehetséges ez? Azok, akik így beszélnek, ezt a választ kapják: „Barátaim, a Magasztos nem csupán a kellemes érzetek érzékelését írja le kellemes érzetként, hanem kellemes érzetként utal mindenre, ahol a kellemes érzet bármilyen formája megtalálható.

Így beszélt a Magasztos. Ánanda örömmel és elégedetten hallgatta a Magasztos szavait.

1. A „Bár némelyek...”-től eddig a szöveg Sándor Ildikó fordítása. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Kiss Csilla

Forrás: [MN 59, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kiss Csilla, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 02, 2011, at 03:48 PM

MN 60 Apaṇṇaka Sutta – Egy biztos megoldás

Fordította: Kolozsvári Ágnes

MN 60, PTS M I 400

Így hallottam. Egyszer, amikor a Magasztos egy nagy szerzetes-közösséggel együtt Kószala körül vándorolt, egy Szála nevű bráhmin településre ért. A helyi bráhmin lakosok meghallották, hogy Gótama mester az aszkéta, – a sákják fia, aki elhagyta nemzetségét – nagy szerzetes-közösséggel együtt Kószala körül vándorolva megérkezett Szálába és, hogy Gótama mesterről az a jó hír járja, hogy: „Ő a valóban Magasztos, *arahant*, önerejéből felébredett, tökéletes a tudásban és életvitelben, bölcs, a kozmosz ismerője, felülmúlhatatlan mestere azoknak, akik készek a megszelídülésre, az emberek és isteni lények tanítója, felébredett, áldott. Önerejéből való felébredése ismert e világ *dévái, márái* és bráhminjai, aszkéták és papok nemzedékei, az ő uralkodóik és a közönséges emberek előtt. Ő az, aki csodálatra méltón kinyilatkoztatta a Dhamma elejét, csodálatra méltóan kinyilatkoztatta a Dhamma közepét, és csodálatra méltóan kinyilatkoztatta a Dhamma végét. Ő, aki ismertette a szent életet mind részleteiben, mind lényegében, teljes tökéletességgel, felülmúlhatatlan tisztasággal. Érdemes találkozni egy ilyen nemessel”.

Így ezek a Szála helybéli bráhminok elmentek a Magasztoshoz. Megérkezvén néhányan meghajoltak a Magasztos előtt és helyet foglaltak a Magasztos egyik oldalán. Néhányan tisztelettel üdvözölték a Magasztost, és a kölcsönösen udvarias köszöntést és üdvözlést követően helyet foglaltak a Magasztos oldalán. Néhányan tenyerüket szívüknél összetéve, tiszteletüket kifejezve foglaltak helyet valahol. Néhányan bemutatkoztak, néhányan pedig csendben helyet foglaltak.

Ahogy leültek, a Magasztos azt kérdezte tőlük:

– Helybéliek, van-e nektek nyájias tanítók, akiben ti megalapozott hitre leltetek?

– Nem, Urunk, nincs nyájias tanítónk, akiben megalapozott hitre leltünk – felelték a helybéliek.

– Mivel nincs nyájias tanítók, fogadjátok és gyakoroljátok ezt a biztos megoldásról szóló tanítást, mert ez a biztos megoldásról szóló tanítás – ha elfogadjátok és magatokévá teszitek – hosszú távú jóléteteket és boldogságotokat szolgálja.

És mi ez a biztos megoldásról szóló tanítás?

Létezés és nem-létezés

Vannak bráhminok és aszkéták, akik azt a nézetet vallják és úgy tartják: „Nincs semmi, amit adnak,

nincs semmi, amit felajánlanak, nincs semmi, amit feláldoznak. Nincs következménye és eredménye a jó vagy rossz cselekedeteknek. Ez a világ nem létezik, nincs más világ, nincs anya, nincs apa, nincsenek önkéntelenül újraszülető lények, nincsenek papok és aszkéták, akik helyes úton járnak és helyesen gyakorolnak, akik helyesen tudnak megnyilatkozni erről és a másik világról önmaguk általi felismerés által.”¹

Vannak bráhmínok és aszkéták, akik épp az ellenkezőleg beszélnek, mint ezek a bráhmínok és aszkéták és azt mondják: „Van, amit adnak, van, amit felajánlanak, van, amit feláldoznak. Van következménye és eredménye a jó vagy rossz cselekedeteknek. Ez a világ létezik és van más világ, van anya, van apa. Vannak önkéntelenül újraszülető lények, vannak papok és aszkéták, akik helyes úton járnak és helyesen gyakorolnak, akik helyesen tudnak megnyilatkozni erről és a másik világról önmaguk általi felismerés által”.

Mit gondoltok helybéliek? Ezek a bráhmínok és aszkéták nem mondanak-e teljesen ellent egymásnak?

– De igen, Urunk.

– Nos helybéliek, azok a bráhmínok és aszkéták, akik azt a nézetet vallják és úgy tartják, hogy „Nincs semmi, amit adnak, nincs semmi, amit felajánlanak, nincs semmi, amit feláldoznak. Nincs következménye és eredménye a jó vagy rossz cselekedeteknek. Ez a világ nem létezik, nincs másik világ, nincs anya, nincs apa, nincsenek önkéntelenül újraszülető lények, nincsenek papok és aszkéták, akik helyes úton járnak és helyesen gyakorolnak, akik helyesen tudnak megnyilatkozni erről és a másik világról önmaguk általi felismerés által”, valószínűen elkerülve a három üdvös gyakorlását, ami a testtel való helyes bánásmód, a beszéddel való helyes bánásmód, az elmével való helyes bánásmód, a három káros gyakorlást fogják elfogadni és gyakorolni, ami a testtel való helytelen bánásmód, a beszéddel való helytelen bánásmód, az elmével való helytelen bánásmód.

Miért van ez így? Mert ezek a tiszteletre méltó bráhmínok és aszkéták nem látják, hogy mi a káros gyakorlás és a lealacsonyodás és a tisztátalanság hátránya, sem, hogy mi az üdvös gyakorlás és a visszavonultság és megtisztultságra törekvés jutalma.

Mivel van más világ, annak nézete, aki azt gondolja: „Nincs más világ” az téves nézet. Mivel van más világ, akinek az meggyőződése, hogy „Nincs más világ” az téves meggyőződés. Mivel van más világ, aki kijelenti, hogy „Nincs más világ” az helytelen beszéd. Mivel van más világ, aki azt mondja „Nincs más világ” szembe helyezi magát azokkal az *arahantokkal*, akik ismerik a más világot. Mivel van más világ, aki meggyőz valakit, hogy „Nincs más világ”, ez a meggyőzés nem felel meg a Dhammának és ez a Dhammának nem megfelelő meggyőzés felmagasztosítja őt és lealacsonyít másokat. Bármely jó szokása volt korábban, az abba marad, míg rossz szokások valósulnak meg és ez a téves nézet, téves meggyőződés, helytelen beszéd, az *arahantokkal* való szembehelyezkedés, a

Dhammának nem megfelelő meggyőzés, önfelmagasztosítás és mások lealacsonyítása, ez mind gonosz, káros szokásokat eredményez és téves nézetekben való bizalom.

Erre tekintettel a bölcs úgy gondolja: „Ha nincs más világ, akkor – a test felbomlásakor, a halál után – nyugalomba kerülök, de ha van más világ, akkor – a test felbomlásakor, a halál után – újraszületek a bánat létsíkjaiban és a rossz irányokban, az alacsonyabb birodalmakban, a pokolban. Még ha nem jelentenénk is ki, hogy van más világ és nem lenne igaz azoknak a tiszteletre méltó bráhmínoknak és aszkétáknak a kijelentése, a bölcs akkor is kritizálná itt és most azt a tiszteletre méltó személyt, aki rossz szokása és téves nézete² miatt a nem-létezés tanítását vallja.

Ha valóban van más világ, akkor ez a tiszteletre méltó személy kétszer is pórul járt: kritizálta őt a bölcs, és – a test felbomlásakor, a halál után – újra fog születni a bánat létsíkjaiban és a rossz irányokban, az alacsonyabb birodalmakban, a pokolban. Így, aki ezt a biztos megoldásról szóló tanítást szegényesen érti meg és egyoldalúan fogadja el, elkerüli az üdvös lehetőségeket.

Nos, helybéliek, azok a bráhmínok és aszkéták, akik azt a nézetet vallják és úgy tartják, hogy „Van, amit adnak, van, amit felajánlanak, van, amit feláldoznak. Van következménye és eredménye a jó vagy rossz cselekedeteknek. Ez a világ létezik és van más világ, van anya, van apa. Vannak önkéntelenül újraszülető lények, vannak papok és aszkéták, akik helyes úton járnak és helyesen gyakorolnak, akik helyesen tudnak megnyilatkozni erről és a másik világról önmaguk általi felismerés által” valószínűleg elkerülve a három káros gyakorlását, ami a testtel való helytelen bánásmód, a beszéddel való helytelen bánásmód, az elmével való helytelen bánásmód, a három üdvös gyakorlást fogják elfogadni és gyakorolni, ami a a testtel való helyes bánásmód, a beszéddel való helyes bánásmód, az elmével való helyes bánásmód. Miért van ez így? Mert ezek a tiszteletre méltó bráhmínok és aszkéták látják, hogy mi a káros gyakorlás és a lealacsonyítás és a tisztátalanság hátránya és, hogy mi az üdvös gyakorlás és a visszavonultság és megtisztultságra törekvés jutalma.

Mivel van más világ, annak nézete, aki azt gondolja „Van más világ” az helyes nézet. Mivel van más világ, akinek az a meggyőződése „Van más világ” az helyes meggyőződés. Mivel van más világ, aki kijelenti, hogy „Van más világ” az helyes beszéd. Mivel van más világ, aki azt mondja „Van más világ” nem helyezi szembe magát azokkal az *arahantokkal*, akik ismerik a más világot. Mivel van más világ, aki meggyőz valakit, hogy „Van más világ”, ez a meggyőzés megfelel a Dhammának, és ez a Dhammának megfelelő meggyőzés nem magasztosítja fel őt és nem alacsonyítja le másokat. Bármely rossz szokása volt korábban, az abba marad, míg jó szokások valósulnak meg és ez a helyes nézet, helyes meggyőződés, helyes beszéd, az *arahantokkal* való szembehelyezkedés hiánya, a Dhammának megfelelő meggyőzés, az önfelmagasztosítás hiánya és mások lealacsonyításának hiánya, ez üdvös és helyes nézetekben való bizalom.

Erre tekintettel a bölcs úgy gondolja: „Ha van más világ, akkor – a test felbomlásakor, a halál után – a jó irányokban, a mennyei világban fogok újraszületni. Még ha nem jelentenénk is ki, hogy van más világ, és nem lenne igaz azoknak a tiszteletre méltó bráhmínoknak és aszkétáknak a kijelentése, a bölcs akkor is dicsérné itt és most azt a tiszteletre méltó személyt, aki jó szokása és helyes nézete révén a létezés tanítását vallja.

Ha valóban van más világ, akkor ez a tiszteletre méltó személy kétszer járt jól: dicsérte őt a bölcs és – a test felbomlásakor, a halál után – újra fog születni a jó irányokban, a mennyei világban. Így, aki ezt a biztos módszerről szóló tanítást jól érti meg és nem egyoldalúan fogadja el, hátra hagyja a káros lehetőségeket.

Tett és a tett hiánya

Vannak bráhmínok és aszkéták, akik azt vallják és úgy tartják: „A pusztítás vagy mások pusztításra készítése, a kínzás vagy mások kínzásra készítése, a bánat okozása vagy mások bánat okozására készítése, a gyötrődés vagy mások gyötrésre készítése, a megfélemlítés vagy mások megfélemlítésre készítése, az élet elvétele, elvétele annak, amit nem adnak, a házakba való betörés és azok kirabolása, a lopás, az útonállás, a házasságtörés elkövetése, a hazugság – nem bűn.

Ha egy borotvaéles koronggal³ valaki a Föld összes élőlényre ellen fordulna – mint egy egyszerű húshalom, hústömeg ellen –, az nem lenne bűn, nem lenne gonosz. Még ha valaki végig öldökölné a Gangesz jobb partját és másokat is öldöklésre készítetne, pusztítana és másokat is pusztításra készítetne, kínozna és másokat is kínzásra készítetne, az ezért nem lenne bűnös, ez nem lenne a bűn megnyilvánulása. Még ha valaki végig adakozná a Gangesz bal partját és másokat is erre készítetne, áldozatot hozna és másokat is erre készítetne, az ezért nem lenne kiváló, ez nem lenne a kiválóság megnyilvánulása. A nemeslelkűség, az önuralom, a visszafogottság és az igaz beszéd nem kiváló és nem a kiválóság megnyilvánulása.”⁴

Vannak bráhmínok és aszkéták, akik épp az ellenkezőleg beszélnek, mint ezek a bráhmínok és aszkéták és azt mondják: „A pusztítás vagy mások pusztításra készítése, a kínzás vagy mások kínzásra készítése, a bánat okozása, vagy mások bánat okozására készítése, a gyötrődés vagy mások gyötrődésre készítése, a megfélemlítés vagy mások megfélemlítésre készítése, az élet elvétele, elvétele annak, amit nem adnak, a házakba való betörés és azok kirabolása, a lopás, az útonállás, a házasságtörés elkövetése, a hazugság – bűn.

Ha egy borotvaéles koronggal valaki a Föld összes élőlényre ellen fordulna – mint egy egyszerű húshalom, hústömeg ellen –, az bűn lenne, az a gonosz megnyilvánulása lenne. Ha valaki végig öldökölné a Gangesz jobb partját és másokat is öldöklésre készítetne, pusztítana és másokat is

pusztításra készítetne, kínozna és másokat is kízásra készítetne, az ezért bűnös lenne, ez a bűn megnyilvánulása lenne. Ha valaki végig adakozná a Gangesz bal partját és másokat is erre készítetne, áldozatot hozna és másokat is erre készítetne, az ezért kiváló lenne, ez a kiválóság megnyilvánulása lenne. A nemeslelkűség, az önuralom, a visszafogottság, és az igaz beszéd kiváló és a kiválóság megnyilvánulása.”

Mit gondoltok helybéliek? Ezek a bráhmínok és aszkéták nem mondanak-e teljesen ellent egymásnak?

– De igen, Urunk.

– Nos, helybéliek, azok a bráhmínok és aszkéták, akik azt a nézetet vallják és úgy tartják, hogy: „A pusztítás vagy mások pusztításra készítetése, a kízás vagy mások kízásra készítetése, a bánat okozása, vagy mások bánat okozására készítetése, a gyötrődés vagy mások gyötrésre készítetése, a megfélemlítés vagy mások megfélemlítésre készítetése, az élet elvétele, elvétele annak, amit nem adnak, a házakba való betörés és azok kirabolása, a lopás, az útonállás, a házasságtörés elkövetése, a hazugság – nem bűn.

Ha egy borotvaéles koronggal valaki a Föld összes élő lényre ellen fordulna – mint egy egyszerű hús halom, hústömeg ellen –, az nem lenne bűn, nem lenne gonosz. Még ha valaki végig öldökölné a Gangesz jobb partját és másokat is erre készítetne, pusztítana és másokat is pusztításra készítetne, kínozna és másokat is kízásra készítetne, az ezért nem lenne bűnös, ez nem lenne a bűn megnyilvánulása. Még ha valaki végig adakozná a Gangesz bal partját és másokat is erre készítetne, áldozatot hozna és másokat is erre készítetne, az ezért nem lenne kiváló, ez nem lenne a kiválóság megnyilvánulása. A nemeslelkűség, az önuralom, a visszafogottság, és az igaz beszéd nem kiváló és nem a kiválóság megnyilvánulása”, valószínűen elkerülve a három üdvös gyakorlását, ami a testtel való helyes bánásmód, a beszéddel való helyes bánásmód, az elmével való helyes bánásmód, a három káros gyakorlást fogják elfogadni és gyakorolni, ami a testtel való helytelen bánásmód, a beszéddel való helytelen bánásmód, az elmével való helytelen bánásmód.

Miért van ez így? Mert ezek a tiszteletre méltó bráhmínok és aszkéták nem látják, hogy mi a káros gyakorlás és a lealacsonyodás és a tisztátalanság hátránya, sem, hogy mi az üdvös gyakorlás és a visszavonultság és megtisztultságra törekvés jutalma.

Mivel van tett, annak nézete, aki azt gondolja: „Nincs tett” az téves nézet. Mivel van tett, akinek az a meggyőződése, hogy „Nincs tett” az téves meggyőződés. Mivel van tett, az a kijelentés, hogy „Nincs tett” az helytelen beszéd. Mivel van tett, aki azt mondja „Nincs tett” szembe helyezi magát azokkal az *arahantokkal*, akik azt tanítják, hogy van tett. Mivel van tett, aki meggyőz valakit, hogy „Nincs tett”, ez a meggyőzés nem felel meg a Dhammának és ez a Dhammának nem megfelelő meggyőzés felmagasztosítja őt és lealacsonyítja másokat. Bármely jó szokása volt korábban az abba marad, míg

rossz szokások valósulnak meg és ez a téves nézet, téves meggyőződés, helytelen beszéd, az *arahantokkal* való szembehelyezkedés, a Dhammának nem megfelelő meggyőzés, önfelmagasztosítás és mások lealacsonyítása, ez mind gonosz, káros szokásokat eredményez és téves nézetekben való bizalom.

Erre tekintettel a bölcs úgy gondolja: „Ha nincs tett, akkor – a test felbomlásakor, a halál után – nyugalomba kerülök, de ha van tett, akkor – a test felbomlásakor, a halál után – újraszületek a bánat létsíkjain és a rossz irányokban, az alacsonyabb birodalmakban, a pokolban. Még ha nem jelentenénk is ki, hogy van tett, és nem lenne igaz azoknak a tiszteletre méltó bráhminoknak és aszkétáknak a kijelentése, a bölcs akkor is kritizálná itt és most azt a tiszteletre méltó személyt, aki rossz szokása és téves nézete miatt a tettek (*kamma*) hiányának tanítását vallja.

Ha valóban van tett, akkor ez a tiszteletre méltó személy kétszer is póruul járt: kritizálta őt a bölcs, és – a test felbomlásakor, a halál után – újra fog születni a bánat létsíkjain és a rossz irányokban, az alacsonyabb birodalmakban, a pokolban. Így, aki ezt a biztos megoldásról szóló tanítást szegényesen érti meg és egyoldalúan fogadja el, elkerüli az üdvös lehetőségeket.

Nos, helybéliek, azok a bráhminok és aszkéták, akik azt a nézetet vallják és úgy tartják, hogy: „A pusztítás vagy mások pusztításra készítése, a kínzás vagy mások kínzásra készítése, a bánat okozása, vagy mások bánat okozására készítése, a gyötrődés vagy mások gyötrődésre készítése, a megfélemlítés vagy mások megfélemlítésre készítése, az élet elvétele, elvétele annak, amit nem adnak, a házakba való betörés és azok kirabolása, a lopás, az útonállás, a házasságtörés elkövetése, a hazugság – bűn.

Ha egy borotvaéles koronggal valaki a Föld összes élő lényre ellen fordulna – mint egy egyszerű húshalom, hústömeg ellen –, az bűn lenne, az a gonosz megnyilvánulása lenne. Ha valaki végig öldökölné a Gangesz jobb partját és másokat is öldöklésre készítené, pusztítana és másokat is pusztításra készítené, kínozna és másokat is kínzásra készítené, az ezért bűnös lenne, ez a bűn megnyilvánulása lenne. Ha valaki végig adakozná a Gangesz bal partját és másokat is erre készítené, áldozatot hozna és másokat is erre készítené, az ezért kiváló lenne, ez a kiválóság megnyilvánulása lenne. A nemes lelkűség, az önuralom, a visszafogottság, és az igaz beszéd kiváló és a kiválóság megnyilvánulása”, valószínűleg elkerülve a három káros gyakorlást, ami a testtel való helytelen bánásmód, a beszéddel való helytelen bánásmód, az elmével való helytelen bánásmód, a három üdvös gyakorlást fogják elfogadni és gyakorolni, ami a a testtel való helyes bánásmód, a beszéddel való helyes bánásmód, az elmével való helyes bánásmód.

Miért van ez így? Mert ezek a tiszteletre méltó bráhminok és aszkéták látják, hogy mi a káros gyakorlás és a lealacsonyítás és a tisztátalanság hátránya és, hogy mi az üdvös gyakorlás és a

visszavonultság és megtisztultságra törekvés jutalma.

Mivel van tett, annak nézete, aki azt gondolja „Van tett” az helyes nézet. Mivel van tett, akinek az a meggyőződése, hogy „Van tett” az helyes meggyőződés. Mivel van tett, az a kijelentés, hogy „Van tett” az helyes beszéd. Mivel van tett, aki azt mondja „Van tett” nem helyezi szembe magát azokkal az *arahantokkal*, akik azt tanítják, hogy van tett. Mivel van tett, aki meggyőz valakit, hogy „Van tett”, ez a meggyőzés megfelel a Dhammának és ez a Dhammának megfelelő meggyőzés nem magasztosítja fel őt és nem alacsonyít le másokat. Bármely rossz szokása volt korábban az abba marad, míg jó szokások valósulnak meg és ez a helyes nézet, helyes meggyőződés, helyes beszéd, az *arahantokkal* való szembehelyezkedés hiánya, a Dhammának megfelelő meggyőzés, az önfelmagasztosítás hiánya és mások lealacsonyításának hiánya, ez üdvös és helyes nézetekben való bizalom.

Erre tekintettel a bölcs úgy gondolja: „Ha van tett, akkor – a test felbomlásakor, a halál után – a jó irányokban, a mennyei világban fogok újraszületni. Még ha nem jelentenénk is ki, hogy van tett, és nem lenne igaz azoknak a tiszteletre méltó bráhminoknak és aszkétáknak a kijelentése, a bölcs akkor is dicsérné itt és most azt a tiszteletre méltó személyt, aki jó szokása és helyes nézete révén a tettek (*kamma*) tanítását vallja.

Ha valóban van tett, akkor ez a tiszteletre méltó személy kétszer járt jól: dicsérte őt a bölcs, és – a test felbomlásakor, a halál után – újra fog születni a jó irányokban, a mennyei világban. Így, aki ezt a biztos módszerről szóló tanítást jól érti meg és nem egyoldalúan fogadja el, hátra hagyja a káros lehetőségeket.

Okság és az okság hiánya

Vannak bráhminok és aszkéták, akik azt a nézetet vallják és úgy tartják: „Nincs okság, nincs előfeltétel, mely tisztátalanná tenné a lényeket. A lények ok és előfeltételek nélkül tisztátalanok. Nincs okság, nincs előfeltétel, mely megtisztítaná a lényeket. A lények ok és előfeltételek nélkül tiszták. Nincs hatalom, nincs törekvés, nincs emberi erő, nincs emberi erőfeszítés. Sem az összes élőlény, sem az egész élet, sem az összes lény, sem az összes lélek nem bír hatalommal, képtelen a törekvésre, az erőfeszítésre. A lények a sors változó szeszélyeinek és a természet erőinek alávetve az örömet és a fájdalmat a születés hat osztályának⁵ birodalmában tapasztalják.⁶

Vannak bráhminok és aszkéták, akik épp az ellenkezőleg beszélnek, mint ezek a bráhminok és aszkéták és azt mondják: „Van okság, van előfeltétel, mely tisztátalanná teszi a lényeket. A lények okkal és előfeltételek miatt tisztátalanok. Van okság, van előfeltétel, mely megtisztítaná a lényeket. A lények tisztaságának van oka és előfeltétele. Van hatalom, van törekvés, van emberi erő, van emberi erőfeszítés. Lehetetlen, hogy sem az összes élőlény, sem az egész élet, sem az összes lény, sem az összes lélek nem bírna hatalommal, képtelen lenne a törekvésre, az erőfeszítésre vagy, hogy a lények

a sors változó szeszélyeinek és a természet erőinek alávetve tapasztalnak örömet és fájdalmat a születés hat osztályának birodalmában.

Mit gondoltok helybéliek? Ezek a bráhmínok és aszkéták nem mondanak-e teljesen ellent egymásnak?

– De igen, Urunk.

– Nos helybéliek, azok a bráhmínok és aszkéták, akik azt vallják és úgy tartják, hogy: „Nincs okság, nincs előfeltétel, mely tisztátalanná tenné a lényeket. A lények ok és előfeltételek nélkül tisztátalanok. Nincs okság, nincs előfeltétel, mely megtisztítaná a lényeket. A lények ok és előfeltételek nélkül tiszták. Nincs hatalom, nincs törekvés, nincs emberi erő, nincs emberi erőfeszítés. Sem az összes élőlény, sem az egész élet, sem az összes lény, sem az összes lélek nem bír hatalommal, képtelen a törekvésre, az erőfeszítésre. A lények a sors változó szeszélyeinek és a természet erőinek alávetve az örömet és a fájdalmat a születés hat osztályának birodalmában tapasztalják”, valószínűen elkerülve a három üdvös gyakorlását, ami a testtel való helyes bánásmód, a beszéddel való helyes bánásmód, az elmével való helyes bánásmód, a három káros gyakorlást fogják elfogadni és gyakorolni, ami a testtel való helytelen bánásmód, a beszéddel való helytelen bánásmód, az elmével való helytelen bánásmód.

Miért van ez így? Mert ezek a tiszteletre méltó bráhmínok és aszkéták nem látják, hogy mi a káros gyakorlás és a lealacsonyodás és a tisztátalanság hátránya, sem, hogy mi az üdvös gyakorlás és a visszavonultság és megtisztultságra törekvés jutalma.

Mivel van okság annak nézete, aki azt gondolja: „Nincs okság” az téves nézet. Mivel van okság, akinek az a meggyőződése, hogy „Nincs okság” az téves meggyőződés. Mivel van okság az a kijelentés, hogy „Nincs okság” az helytelen beszéd. Mivel van okság, aki azt mondja „Nincs okság” szembe helyezi magát azokkal az *arahantokkal*, akik azt tanítják, hogy van okság. Mivel van okság, aki meggyőz valakit, hogy „Nincs okság”, ez a meggyőzés nem felel meg a Dhammának és ez a Dhammának nem megfelelő meggyőzés felmagasztosítja őt és lealacsonyítja másokat. Bármely jó szokása volt korábban az abba marad, míg rossz szokások valósulnak meg és ez a téves nézet, téves meggyőződés, helytelen beszéd, az *arahantokkal* való szembehelyezkedés, a Dhammának nem megfelelő meggyőzés, önfelmagasztosítás és mások lealacsonyítása, ez mind gonosz, káros szokásokat eredményez és téves nézetekben való bizalom.

Erre tekintettel a bölcs úgy gondolja: „Ha nincs okság, akkor – a test felbomlásakor, a halál után – nyugalomba kerülök, de ha van okság, akkor – a test felbomlásakor, a halál után – újraszületek a bánat létsíkjain és a rossz irányokban, az alacsonyabb birodalmakban, a pokolban. Még ha nem jelentenénk is ki, hogy van okság, és nem lenne igaz azoknak a tiszteletre méltó bráhmínoknak és aszkétáknak a kijelentése, a bölcs akkor is kritizálná itt és most azt a tiszteletre méltó személyt, aki rossz szokása és téves nézete miatt az okság hiányának tanítását vallja.

Ha valóban van okság, akkor ez a tiszteletre méltó személy kétszer járt pórul: kritizálta őt a bölcs, és – a test felbomlásakor, a halál után – újra fog születni a bánat létsíkjain és a rossz irányokban, az alacsonyabb birodalmakban, a pokolban. Így, aki ezt a biztos megoldásról szóló tanítást szegényesen érti meg és egyoldalúan fogadja el, elkerüli az üdvös lehetőségeket.

Nos, helybéliek, azok a bráhmínok és aszkéták, akik azt a nézetet vallják és úgy tartják, hogy „Van okság, van előfeltétel, mely tisztátalanná teszi a lényeket. A lények okkal és előfeltételek miatt tisztátalanok. Van okság, van előfeltétel, mely megtisztítaná a lényeket. A lények tisztaságának van oka és előfeltétele. Van hatalom, van törekvés, van emberi erő, van emberi erőfeszítés. Lehetetlen, hogy sem az összes élőlény, sem az egész élet, sem az összes lény, sem az összes lélek nem bírna hatalommal, képtelen lenne a törekvésre, az erőfeszítésre vagy, hogy a lények a sors változó szeszélyeinek és a természet erőinek alávetve tapasztalnak örömet és fájdalmat a születés hat osztályának birodalmában”, valószínűleg elkerülve a három káros gyakorlását, ami a testtel való helytelen bánásmód, a beszéddel való helytelen bánásmód, az elmével való helytelen bánásmód, a három üdvös gyakorlást fogják elfogadni és gyakorolni, ami a a testtel való helyes bánásmód, a beszéddel való helyes bánásmód, az elmével való helyes bánásmód.

Miért van ez így? Mert ezek a tiszteletre méltó bráhmínok és aszkéták látják, hogy mi a káros gyakorlás és a lealacsonyodás és a tisztátalanság hátránya és, hogy mi az üdvös gyakorlás és a visszavonultság és megtisztultságra törekvés jutalma.

Mivel van okság, annak nézete, aki azt gondolja „Van okság” az helyes nézet. Mivel van okság, akinek az a meggyőződése hogy „Van okság” az helyes meggyőződés. Mivel van okság, az a kijelentés, hogy „Van okság” az helyes beszéd. Mivel van okság, aki azt mondja „Van okság” nem helyezi szembe magát azokkal az *arahantokkal*, akik azt tanítják, hogy van okság. Mivel van okság, aki meggyőz valakit, hogy „Van okság”, ez a meggyőzés megfelel a Dhammának és ez a Dhammának megfelelő meggyőzés nem magasztosítja fel őt és nem alacsonyítja le másokat. Bármely rossz szokása volt korábban az abba marad, míg jó szokások valósulnak meg és ez a helyes nézet, helyes meggyőződés, helyes beszéd, az *arahantokkal* való szembehelyezkedés hiánya, a Dhammának megfelelő meggyőzés, az önfelmagasztosítás hiánya és mások lealacsonyításának hiánya, ez üdvös és helyes nézetekben való bizalom.

Erre tekintettel a bölcs úgy gondolja: „Ha van okság, akkor – a test felbomlásakor, a halál után – újraszületek a jó irányokban, a mennyei világban. Még ha nem jelentenénk is ki, hogy van okság, és nem lenne igaz azoknak a tiszteletre méltó bráhmínoknak és aszkétáknak a kijelentése, a bölcs akkor is dicsérné itt és most azt a tiszteletre méltó személyt, aki jó szokása és helyes nézete révén az okság tanítását vallja.

Ha valóban van okság, akkor ez a tiszteletre méltó személy kétszer járt jól: dicsérte őt a bölcs, és – a test felbomlásakor, a halál után – újra fog születni a jó irányokban, a mennyei világban. Így, aki ezt a biztos módszerről szóló tanítást jól érti meg és nem egyoldalúan fogadja el, hátra hagyja a káros lehetőségeket.

Formanélküliség

Vannak bráhmínok és aszkéták, akik azt a nézetet vallják és úgy tartják: „Nincs teljes formanélküliség.” Vannak bráhmínok és aszkéták, akik épp az ellenkezőleg beszélnek, mint ezek a bráhmínok és aszkéták és azt mondják: „Van teljes formanélküliség.”

Mit gondoltok helybéliek? Ezek a bráhmínok és aszkéták nem mondanak-e teljesen ellent egymásnak?

– De igen, Urunk.

– Ennek tekintetében a bölcs úgy gondolja: „Vannak tiszteletre méltó bráhmínok és aszkéták, akik azt vallják és úgy tartják: „Nincs teljes formanélküliség”, de én magam nem tapasztaltam. „Vannak tiszteletre méltó bráhmínok és aszkéták, akik azt vallják és úgy tartják: „Van teljes formanélküliség”, de én magam nem tapasztaltam. Mivel nem tudom, nem láttam, ha eldönteném valamelyiket illetően, hogy „Csak ez igaz és a másik hamis”, az nem lenne bölcs. Mivel tiszteletre méltó bráhmínok és aszkéták, azt vallják és úgy tartják: „Nincs teljes formanélküliség”, ha ez a kijelentés igaz, ez egy biztos megoldás lenne, hogy újraszülessek az elme által létrehozott *dévák* közt, a forma-birodalomban. Mivel tiszteletre méltó bráhmínok és aszkéták, azt vallják és úgy tartják: „Van teljes formanélküliség”, ha ez a kijelentés igaz, ez egy biztos megoldás lenne, hogy újraszülessek az észlelés által létrehozott *dévák* közt, a formanélküli-birodalomban.

A bot, a fegyver felvétele, az ellenségeskedés, a küzdelem, a vita, a visszavágás, a megosztottság, és a helytelen beszéd a formából merül fel, de a teljes formanélküliségből nem. Így elmélkedve gyakorolja a formából való kiábrándulást, a formák iránti szenvtelenséget, és a formák megszűnését.

A létesülés megszűnése

Vannak bráhmínok és aszkéták, akik azt a nézetet vallják és úgy tartják: „Nem szűnhet meg teljesen a létesülés.” Vannak bráhmínok és aszkéták, akik épp az ellenkezőleg beszélnek, mint ezek a bráhmínok és aszkéták és azt mondják: „A létesülés teljesen megszűnhet.”

Mit gondoltok helybéliek? Ezek a bráhmínok és aszkéták nem mondanak-e teljesen ellent egymásnak?

– De igen, Urunk.

– Ennek tekintetében a bölcs úgy gondolja: „Vannak tiszteletre méltó bráhminok és aszkéták, akik azt a nézetet vallják és úgy tartják: „Nem szűnhet meg teljesen a létesülés”, de én magam nem tapasztaltam. „Vannak tiszteletre méltó bráhminok és aszkéták, akik azt a nézetet vallják és úgy tartják: „A létesülés teljesen megszűnhet”, de én magam nem tapasztaltam. Mivel nem tudom, nem láttam, ha eldönteném valamelyiket illetően, hogy „Csak ez igaz és a másik hamis”, az nem lenne bölcs. Mivel tiszteletre méltó bráhminok és aszkéták, azt a nézetet vallják és úgy tartják: „Nem szűnhet meg teljesen a létesülés”, ha ez a kijelentés igaz, ez egy biztos megoldás lenne, hogy újrászülessek az észlelés által létrehozott *dévák* közt, a formanélküli-birodalomban.

Mivel tiszteletre méltó bráhminok és aszkéták, azt a nézetet vallják és úgy tartják: „A létesülés teljesen megszűnhet”, ha ez a kijelentés igaz, lenne rá lehetőség, hogy itt és most teljesen megszabaduljak. „Vannak tiszteletre méltó bráhminok és aszkéták, akik azt a nézetet vallják és úgy tartják: „Nem szűnhet meg teljesen a létesülés”, ez a nézet ragaszkodó, kötött, önkényes, kapaszkodó, függő. „Vannak tiszteletre méltó bráhminok és aszkéták, akik azt a nézetet vallják és úgy tartják: „A létesülés teljesen megszűnhet”, ez a nézet nem ragaszkodó, nem kötött, nem önkényes, nem kapaszkodó, nem függő. Így elmélkedve gyakorolja a létesülésből való kiábrándulást, a létesülés iránti szenvtelenséget, és a létesülés megszűnését.

Négyféle személy

Helybéliek, négyféle személy található a világon. Melyek ezek? Van az, amelyik kínozza magát és ragaszkodik az önkínzáshoz. Van az, amelyik másokat kínoz és ragaszkodik a mások kínzásának gyakorlásához. Van, amelyik kínozza önmagát és ragaszkodik az önkínzáshoz, és másokat is kínoz és ragaszkodik a mások kínzásának gyakorlásához. Van, amelyik nem kínozza magát és nem ragaszkodik az önkínzás gyakorlásához, másokat sem kínoz, és nem ragaszkodik a mások kínzásának gyakorlásához sem. Mivel nem kínozza sem magát, sem másokat, mohóságtól mentes, megszabadult, nyugodt, együtt érző és boldog állapotban van, Brahma-tudatú.⁷

És ki az, aki kínozza magát és ragaszkodik az önkínzáshoz? Van ruhátlan aszkéta, aki elutasítja a szokásokat, nyalja a kezeit, nem jön, ha hívják, nem felel, ha kérdezik. Nem fogad el akárhogy elkészített ételt. Nem fogad el meghívást étkezést illetően. Semmit nem fogad el fazékból, edényből, küszöbön át, botra szúrva, mozsártörőről, két együtt evő embertől, terhes asszonytól, gyermekét gondozó asszonytól, férfival együtt élő asszonytól, olyan helyről, ahol ételosztást hirdettek, onnan ahol kutya várakozik, ahol legyek döngenek. Nem eszik húst, nem iszik semmilyen alkoholt. Egy helyről csak egy morzsát fogad el, két helyről két morzsát, hét helyről hét morzsát. Egy csészényit iszik naponta, két csészével iszik naponta, hét csészével iszik naponta. Egyszer eszik naponta, egyszer eszik kétnaponta, egyszer eszik hétnaponta, egész addig, hogy egyszer eszik félhavonta. Ragaszkodik hozzá, hogy a meghatározott időszakonkénti étkezést gyakorolja. Csak zöldséget fogyaszt, vagy kölest,

vagy vadrizst, vagy héjat, vagy mohát, vagy korpadarát, vagy rizspépet, vagy szezámmagot, vagy füvet, vagy tehén ganét. Erdei gyökereken és gyümölcsökön él. Elhullott gyümölcsöket eszik. Kenderkócba öltözik, vagy ponyvavászonba, lepelbe, kidobott rongyba, fakéregbe, antilop bőrbe, faháncsba, hajtakaróba, állatbőrbe, madártollba. Kitépi a haját és a szakállát, és ragaszkodik hozzá, hogy kitépje a haját és a szakállát. Egy helyben áll, nem hajlandó leülni. Kezeit a térdi köré fonva ül, és ragaszkodik hozzá, hogy kezeit a térdi köré fonva üljön. Szöges ágyat használó fakír, aki szögekkel veri ki az ágyát. Harmadnaponta este fürdik, és ragaszkodik hozzá, hogy harmadnaponta este fürödjön. Így ezen sokféle módon ragaszkodik az önkínzás gyakorlásához és a test gyötréséhez. Ez az, aki kínozza magát és ragaszkodik az önkínzáshoz.

És ki az, aki másokat kínoz és ragaszkodik mások kínzásának gyakorlásához? Van, amelyik hentes, mészáros, daraboló, csapdával elejtő, vadász, halász, tolvaj, hóhér, börtönőr és bárki, aki hasonló véresen erőszakos foglalkozást folytat. Ezek azok, akik másokat kínoznak és ragaszkodnak mások kínzásának gyakorlásához.

És kik azok, akik kínozzák magukat és ragaszkodnak az önkínzáshoz, és másokat is kínoznak és ragaszkodnak a mások kínzásának gyakorlásához? Van, amelyik királlyá koronázott nemes harcos, vagy jómódú bráhmin, aki a város keleti oldalán épült új templomot vett birtokba, haját és szakállát levágta, darócba öltözött, vajjal és olajjal kente be magát, szarvas agancssal vakarja a hátát, és a főpapról és a főpappal lép be az új templomba. Ott a füvel hintett földön veti meg az ágyát. A király a borjús tehén első tőgyének tején élőszködik, a királynő a második tőgyén, a főpap a harmadik tőgyén. A negyedik tőgy tejét a tűzre ömlesztik. A borjú a maradékon él. Azt mondja: „Sok marhát kell levágni az áldozáshoz. Sok ökröt kell levágni az áldozáshoz, sok üszőt kell levágni az áldozáshoz, sok kecskét, sok bárányt kell leölni az áldozáshoz. Sok lovat kell leölni az áldozáshoz”. Sok fát kell kivágni az áldozáshoz, sok füvet kell kiszedni a szent fűhöz és a szolgálói és követői és a munkások elvégzik az előkészületeket, könnybe lábadt szemmel, erőszakkal és megfélemlítéssel kényszerítve. Ez az, aki másokat kínoz és ragaszkodik mások kínzásának gyakorlásához.

És ki az, aki nem kínozza magát és nem ragaszkodik az önkínzás gyakorlásához, másokat sem kínoz és nem ragaszkodik a mások kínzásának gyakorlásához, aki nem kínozza sem magát, sem másokat mohóságtól mentes, megszabadult, nyugodt, együttérző és boldog állapotban van, Brahma-tudatú?

Ez a világban megjelent Tathágata, a nemes és önerejéből felébredett. Ő, aki csodálatra méltón kinyilatkoztatta a Dhamma elejét, csodálatra méltóan kinyilatkoztatta a Dhamma közepét és csodálatra méltóan kinyilatkoztatta a Dhamma végét. Ő, aki ismertette a szent életet mind részleteiben, mind lényegében, teljes tökéletességgel, összehasonlíthatatlanul tisztán.

Egy helyi lakos – vagy annak a fia – hallván a Dhammát hitet talál a Tathágatában és azon töpreng: Ez

az élet korlátozott, érdektelen élet. Az élet üres, mint a nyitott ég. Nem könnyű otthon élve, gyakorolni a szent életet teljes tökéletességgel, teljesen tisztán, mint egy csiszolt kagyló. Mi lenne, ha levágnám a hajam és a szakállam, sáfrányszínű köntöst öltenék magamra, és eltávoznék az otthoni életből az otthontalanságba?

Így nem sokkal ezután, feladja minden vagyonát, nagyokat és kicsiket, elhagyja rokonságát, kicsiket és nagyokat, levágja haját és szakállát, sáfrányszínű köntöst ölt magára, és eltávozik az otthoni életből az otthontalanságba.

Különböző erények

Amikor kivonult korábbi élethelyzetéből, eltökélve magát a mérsékelt szerzetesi életvitel és gyakorlás iránt, így felhagyván az élet elvételeivel, tartózkodik az élet elvételétől. Botját lefektetve tartja, kését letéve tartja, kötelességtudó, könyörületes, együttérző az összes érző lény javára.

Felhagyván annak elvételeivel, amit nem adnak, tartózkodik annak elvételeitől, amit nem adnak. Csak azt veszi el, amit adnak, csak azt fogadja el, amit adnak, nem lopkodásból él hanem önmagát tartja el, megtisztultan. Ez is része az erényeinek.

Felhagyván a házassérettel, nőtlenségben él, önmegettartóztató, tartózkodik a szexuális élettől, mert az a világiak útja. Ez is része az erényeinek.

Felhagyván a helytelen beszéddel, tartózkodik a helytelen beszédétől. Csak az igazat mondja, az igazat tartja, határozott, megbízható, nem hagyja magát megtéveszteni a világtól.

Felhagyván a megosztó beszéddel, tartózkodik a megosztó beszédétől. Amit az egyik helyen hallott, azt nem mondja el egy másik helyen, hogy ezeket az embereket, azok ellen hangolja. Így kibékíti azokat, akik eddig haragban voltak, megerősíti azokat, akik egyezségben voltak, szereti az egyetértést, örömet leli az egyetértésben, élvezzi az egyetértést, csak olyat szól, ami egyetértést teremt.

Felhagyván a gyalázkodó beszéddel, tartózkodik a gyalázkodó beszédétől. Csak olyan szavakat szól, amelyek megnyugtatók, szeretetteljesek, szívhez szólók, udvariasak, megnyerőek és kedvesek az emberekhez.

Felhagyván a haszontalan fecsegéssel, tartózkodik a haszontalan fecsegéstől. A megfelelő időben beszél, tényszerű, csak azt mondja, ami a Dhammának és a Vinájának megfelelő. Értékeket megőrizve beszél, a megfelelő időben, értelmesen és mérsékeltén, jól megfogalmazottan, a célnak megfelelően.

Tartózkodik attól, hogy magot és a növényzetet pusztítson el.

Csak egyszer eszik egy nap, megtartóztatja magát az esti étkezésektől és a helytelen napközbeni étkezésektől.

Tartózkodik a táncától és az énekléstől, a hangszeres zenétől és a látványosságoktól.

Tartózkodik a virágfüzerek viselésétől, és attól, hogy önmagát szépítse illatos szerekkel és kozmetikumokkal.

Tartózkodik a magas és drága fekvő és ülő alkalmatosságoktól.

Tartózkodik az arany és a pénz elfogadásától.

Tartózkodik a megfőzetlen gabona, nyers hús, asszonyok és lányok, férfi és női rabszolgák, kecskék és birkák, szárnyasok és disznók, elefántok, szarvasmarhák, paripák és kancák, mezők és egyéb birtok elfogadásától.

Tartózkodik üzenetek küldésétől, vásárlástól és eladástól, a hamis mérlegektől, a hamis fémektől, a hamis mérésektől, a vesztegetéstől, a csalástól és a szélhámosságtól.

Tartózkodik a rongálástól, a kivégzésektől, a bűnözéstől, útonállástól és az erőszaktól. Megelégszik egy öltözet ruhával, ami védi a testet és alamizsnával, hogy csillapítsa éhségét. Mint egy madár, kinek röptében egyetlen terhe a szárnya, elégedett egy öltözet ruhával, ami védi a testet és alamizsnával, hogy csillapítsa éhségét. Bárhová is megy csak a legszükségesebbekkel rendelkezik.

Ezen erényekkel felvértezve befelé fordult a feddhetetlenség javára.

Az érzékek uralása

Szemével látván egy formát, nem ragad meg semmilyen részletet, ami által – ha egy pillanata megszűnne a szeme fölötti uralma – gonosz, káros minőségek ragadnák el őt, mint a gyötrelem és a kapzsiság. Miközben fülével hall egy hangot, orrával érez egy szagot, nyelvével megízlel egy ízt, testével egy megérinthető dologhoz ér, értelmével felfog egy gondolatot, nem ragad meg semmilyen részletet, ami által – ha egy pillanatra nem uralná elméjét – gonosz és káros minőségek ragadnák el őt, mint a gyötrelem és a kapzsiság.

Eltökélve magát az érzékek eme nemes uralás mellett befelé fordult a feddhetetlenség javára.

Tudatosság és éberség

Miközben eltávozik és visszatér, éberséggel cselekszik. Miközben néz valamerre és szétnéz

valamerre, miközben behajlítja és kinyújtja végtagjait, miközben hordja viseletét, felső köntösét és koldulócsészéjét, miközben eszik, iszik, rág és ízlel, miközben vizelet és szükségét végzi, miközben sétál, áll, ül, elalszik, felébred, beszél és csöndben marad, éberséggel cselekszik.

Az akadályok elhagyása

Ezen erényekkel felvértezve, eltökélve magát az érzékek eme nemes uralása, a nemes tudatosság és éberség mellett, keres egy félreeső helyet: egy erdőt, egy fa árnyékát, egy hegyet, egy völgyet, egy barlangot a domboldalon, egy temetőt, egy sűrű ligetet, a szabad ég alját, egy szalmakazlat. Evés után, miközben visszatér alamizsnaszerző útjáról, leül, s lábait keresztbe téve, testét egyenesen tartva, tudatosságot teremt magában.

Felhagyván a világ iránti mohósággal, mohóságtól mentes tudatosságban tartózkodik. Megtisztítja elméjét a mohóságtól. Felhagyván a rosszakarattal és a haraggal, rosszakarattól mentes tudatosságban tartózkodik. Megtisztítja elméjét a rosszakarattól és haragtól. Felhagyván a restséggel és álmoossággal, restségtől és álmoosságtól mentes tudatosságban tartózkodik, tudatos, éber, érzékeli a fényt. Megtisztítja elméjét a restségtől és álmoosságtól. Felhagyván a nyugtalansággal és az aggodalommal, zavartalan tudatosságban tartózkodik, elméje belsőleg megnyugodott. Megtisztítja elméjét a nyugtalanságtól és az aggodalomtól. Felhagyván a bizonytalansággal, a bizonytalanságtól mentes, zavartól mentes tudatosságban tartózkodik, üdvös minőségekkel. Megtisztítja elméjét a bizonytalanságtól.

A négy dzshána

Elkerülve ezt az öt akadályt⁸ – a tudatosság tökéletlenségeit, melyek gyengítik a bölcsességet – teljesen visszavonulva az érzékeléstől, visszavonulva a káros tudattartamoktól, belép az első dzshánába⁹ és ott időzik: visszavonultságából öröm és elragadtatás születik, melyet rendezett gondolatok és értékelés kísérnek.

Ezután a rendezett gondolatok és az értékelés lecsendesítésével belép a második dzshánába és ott időzik: összpontosításából öröm és elragadtatás születik, egyhegyű tudatosság, ami mentes a rendezett gondolatoktól és értékeléstől, belső bizonyossággal.

Ezután az elragadtatás elhalványulásával nyugodt marad, tudatos és éber, testében örömet érez. Belép a harmadik dzshánába és időzik benne, amint azt a Nemes Lények kinyilatkoztatják. Nyugodt és éber, tartós öröme megingathatatlan.

Ezután az öröm és fájdalom elhagyásával – és a korábbi gyönyör és gyötrelmek eltűnésével – belép a negyedik dzshánába és időzik benne: a tudatosság és nyugalom tisztaságában, sem öröm, sem

aggodalom ne éri.

A három tudás

Az, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, nyitott, rugalmas, állhatatos és elérte a rendíthetetlen nyugalmat, az képes elméjét irányítani és arra használni, hogy visszatekintszen az elmúlt életekre. Visszaemlékszik, a korábbi életekre, az eggyel előző életre, a kettővel előző életre, a hárommal előző életre, a négyel, ötten, tízzel előző életre, hússzal, harminccal, negyvennel, ötvennel előző életre, százszal, ezerrel, százezerrel előző életre, a kozmosz összehúzódásának számos éráján át, a kozmosz kitágulásának számos éráján¹⁰ át, a kozmosz összehúzódásának és kitágulásának számos éráján át. 'Ez és ez volt a nevem, ehhez a klánhoz tartoztam, ilyen volt a megjelenésem. Ilyen volt az ételem, ilyen és ilyen örömet és fájdalmat éreztem, így ért véget az életem. Abból a létezésemből eltávozván újraszülettem amott. Ott is volt nevem, ehhez a klánhoz tartoztam, ilyen volt a megjelenésem. Ilyen volt az ételem, ilyen és ilyen örömet és fájdalmat éreztem, így ért véget az életem. Abból a létezésemből eltávozván újraszülettem amott. Így emlékszik vissza különféle korábbi életére, ily módon és ilyen részletesen.

Ez is a törekvés és az elme irányításának csodája.

Az, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, nyitott, rugalmas, állhatatos és elérte a rendíthetetlen nyugalmat, az képes elméjét irányítani, és használni azt arra, hogy megismerje a lények eltűnését és újraszületését. Tiszta és – az emberek által nem felülmúlható – isteni szemével látja a lényeket eltűnni és újraszületni, és felismeri, hogyan válnak alsóbbrendűvé és felsőbbrendűvé, széppé és csúnyává, szerencsésé és szerencsétlenné *kammájuk* következtében. Azok a lények, akik a test, a beszéd és az elme rossz szokásai iránt kötelezték el magukat, becsmérelték a nemes lényeket, helytelen nézeteket vallottak és helytelen nézeteik miatt hibás tetteket követtek el, a test felbomlásával, haláluk után megjelentek a nélkülözés világában, a rossz irányokban, az alsóbb birodalmakban, a pokolban. De azok a lények, akik a test, a beszéd és az elme helyes szokásai iránt kötelezték el magukat, nem becsmérelték a nemes lényeket, helyes nézeteket vallottak és helyes nézeteik miatt jó tetteket követtek el, a test felbomlásával, haláluk után megjelentek a jó irányokban, a mennyei világban. Tiszta és – az emberek által nem felülmúlható – isteni szemével látja a lényeket eltűnni és újraszületni, és felismeri, hogyan válnak alacsonyabb rendűvé és magasabb rendűvé, széppé és csúnyává, szerencsésé és szerencsétlenné *kammájuk* következtében.

Az, akinek elméje összeszedett, tiszta és fényes, szeplőtelen, hibáktól mentes, nyitott, rugalmas, állhatatos és elérte a rendíthetetlen nyugalmat, az a szerzetes képes elméjét irányítani, és arra használni megszüntesse tudati szennyeződéseit.¹¹ Felismeri, ahogy ez éppen megjelenik, hogy „Ez a szenvedés, ez a szenvedés eredete, az a szenvedés megszűnése, ez a szenvedés megszűnéséhez vezető

út. Ezek a tudati szennyeződések, ez a szennyeződések eredete, ez a szennyeződések megszűnése, az a szennyeződések megszűnéséhez vezető út.” Szíve ezzel az ismerettel és látással megszabadul az érzékek szennyeződésétől, megszabadul a létesülés körfogásától és megszabadul a nem-tudástól. Megszabadulván tudja „Megszabadultam”. Felismeri, hogy „A születés véget ért, a szent élet leélve, a kötelessége teljesítve. Nincs semmi további dolgom ebben a világban” .

Ez az, aki nem kínozza magát és nem ragaszkodik az önkínzás gyakorlásához, másokat sem kínozt és nem ragaszkodik a mások kínzásának gyakorlásához, aki nem kínozza sem magát, sem másokat, mohóságtól mentes, megszabadult, nyugodt, együttérző és boldog állapotban van, Brahma-tudatú.

Mikor ez elhangzott, a helyi bráhmín azt mondta:

– Magasztos Gótama mester! Magasztos! Mintha talpára állította volna, ami felfordult, napvilágra hozta volna azt, ami el volt rejtve, utat mutatott volna az eltévedtnek, vagy – azok számára, akiknek van szemük a látásra – lámpát gyújtott volna a sötétségben, számos magyarázata által érthetővé tette a Dhammát. Gótama mesternél veszünk menedéket, a Dhammában veszünk menedéket, és a Szanghában veszünk menedéket. Gótama mester tartson meg minket világiakat emlékezetében, akik menedékért járulnak hozzá mostantól életünk végéig.

-
1. Ez [Adzsita Készambalí](#) nézete (a link angol nyelvű) [↩](#)
 2. Ebben az összefüggésben — amikor a szöveg nem foglalkozik egy bizonyos tanítás tényleges igazságával vagy hamisságával — a „téves nézet(ek)” olyan elképzelést jelent, amely helytelen testi-, szóbeli vagy tudati tettekhez vezet. [↩](#)
 3. Páliul *cakka*, szanszkr. *cakra*: dobókorong, az indiai istenek gyakori attribútuma; [ezen](#) a képen [Visnu](#) pörgeti a mutató ujján. [↩](#)
 4. Ez [Púrana Kasszapa](#) nézete (a link angol nyelvű) [↩](#)
 5. A hat osztály: pokollakók, állatok, éhes szellemek, titánok, emberek, istenek. Lásd bővebben (angolul) [itt](#) [↩](#)
 6. Ez [Makkhali Gószala](#) nézete (a link angol nyelvű) [↩](#)
 7. A forma-birodalomban (*rūpa-loka*), az első dzshánának megfelelő tudatállapotban időzik. Ennek (egyik) elérési módja a Brahma viharák kifejlesztése. [↩](#)
 8. Lásd még [SN 46.55](#). [↩](#)

9. Lásd még [AN 4.123.](#) [↵](#)

10. Páliul *kappa*, szanszkr. *kalpa*: világkorszak, a hagyomány szerint 16 798 000 év [↵](#)

11. *āsavā*: túlcsoordulások, indulatok, befolyások, belső mozgatóerők [↵](#)

Így készült:

Fordította: Kolozsvári Ágnes

Forrás: [MN 60, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kolozsvári Ágnes, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 31, 2011, at 06:23 PM

MN 61 Ambalaṭṭhikā-rāhulovāda Sutta – Tanítások Ráhulának a Mangó-sziklánál

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 61, PTS M I 414

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagahában tartózkodott a bambuszligetben, a mókusok etetőhelyén.

Abban az időben a tiszteletreméltó Ráhula¹ a Mangó-sziklánál tartózkodott. Ekkor a Magasztos, késő délután megszakítva elvonulását, a Mangó-sziklához, a tiszteletreméltó Ráhula tartózkodási helyére ment. A tiszteletreméltó Ráhula már messziről látta közeledni, így ülőhelyet és – a lábmosáshoz – vizet készített elő. [Mikor megérkezett] a Magasztos leült az előkészített helyre, és így ülve megmosta a lábait. A tiszteletreméltó Ráhula leborult a Magasztos előtt, majd mellé ült.

Ezután a Magasztos hagyott egy kis vizet a vízmerő kanálban, majd így szólt a tiszteletreméltó Ráhulához:

– Ráhula! Látod ezt a kis maradék vizet, ami itt maradt a vízmerő kanál alján?

– Igen, uram!

– Ilyen csekély szemlélődés² van abban, aki nem érez szégyent akkor, amikor szándékosan hazugságot állít.

Kilötytyintve még a maradék vizet is, a Magasztos így szólt a tiszteletreméltó Ráhulához:

– Ráhula! Látod azt a kilötytyintett maradék vizet?

– Igen, uram.

– Ráhula! Bármin is szemlélődjék, annak, aki nem érez szégyent akkor, amikor szándékosan hazugságot állít, olyan [a szemlélődése], mint az a kilötytyintett víz.

A vízmerő kanalat a feje tetejére állítva, a Magasztos így szólt a tiszteletreméltó Ráhulához:

– Ráhula! Látod ezt a feje tetejére állított vízmerő kanalat?

– Igen, uram.

– Ráhula! Bármin is szemlélődjék, annak, aki nem érez szégyent akkor, amikor szándékosan hazugságot állít, annak olyan feje tetejére állított [a szemlélődése], mint ez a vízmerő kanál.

A vízmerő kanalat most helyesen tartva, a Magasztos így szólt a tiszteletreméltó Ráhulához:

– Ráhula! Látod milyen kongóan üres ez a vízmerő kanál?

– Igen, uram!

– Ráhula! Bármin is szemlélődjék, annak, aki nem érez szégyent akkor, amikor szándékosan hazugságot állít, ilyen kongóan üres [a szemlélődése], mint ez a vízmerő kanál.

Ráhula! Olyan ez mint a királyi elefánt, amely hatalmas, nemes származású, csatákhoz szokott, agyarái akár a harci szekér rúdjai. Amikor harcba megy, használja a mellső- és a hátsó lábait, mellkasát és hátsó fertályát, a fejét és a füleit, agyaráit és farát, de védi az ormányát. Az elefántidomár észreveszi ezt, és így gondolkodik: 'Ez a királyi elefánt nem adná az életét a királyért.'

De az a királyi elefánt, ... amelyik amikor harcba megy használja a mellső- és a hátsó lábait, mellkasát és hátsó fertályát, a fejét és a füleit, agyaráit és farát és még az ormányát is, arról az elefántidomár ezt gondolná: 'Ez a királyi elefánt az életét adná a királyért. Semmi nincs, amit ne tenne meg.'

Ugyanígy, Ráhula, amikor valaki nem érez szégyent akkor, amikor szándékosan hazugságot állít, én mondom, nincs olyan gonosz dolog, amit később ne tenne meg. Tehát, Ráhula, így kell képezned magad: 'Nem fogok szándékos hazugságot állítani, még tréfából sem!'

Mit gondolsz, Ráhula, miért van a tükör?

– Hogy (vissza)tükrözzön³, uram!

– Ugyanígy, Ráhula, a testi, a szóbeli és a gondolati tetteket mind folyamatos szemlélődéssel kell véghezvinned.

Mielőtt egy testi cselekedetet kívánsz véghezvinni, így kell szemlélődnöd fölötte: 'Ez a testi cselekedet, amit végre kívánok hajtani a káromra lesz-e, mások kárára lesz-e vagy netán mindkettő? Talán ez egy helytelen testi cselekedet lesz, fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel?'

Amikor így szemlélődve felismered, hogy a károdra lesz, mások kárára lesz vagy mindkettő; hogy ez egy helytelen testi cselekedet lesz fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel, akkor belátod, hogy az ilyen fajta testi cselekedetek alkalmatlanok arra, hogy megvalósítsd őket.

De amikor így szemlélődve felismered, hogy nem okoz majd kárt ..., [hogyan ez egy] helyes testi cselekedet lesz, kellemes következményekkel, kellemes eredménnyel, akkor az ilyen fajta testi cselekedetek alkalmasak arra, hogy megvalósítsd őket.

Miközben éppen egy testi cselekedetet hajtasz végre, így kell szemlélődnöd fölötté: 'Ez a testi cselekedet, amit éppen most végzek, a káromra van-e, vajon mások kárára van-e vagy mindkettő? Talán ez egy helytelen testi cselekedet fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel?'

Amikor [így] szemlélődve felismered, hogy a káromra van, vagy mások kárára van vagy mindkettő, ... abba kell hagynod!

De amikor [így] szemlélődve felismered, hogy nem okoz kárt, ... folytathatod.

Miután már megvalósítottál egy testi cselekedetet, így kell szemlélődnöd fölötté: 'Ez a testi cselekedet, amit végrehajtottam, vajon a káromra volt, vajon mások kárára volt vagy mindkettő? Talán ez egy helytelen testi cselekedet volt fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel?'

Amikor így szemlélődve felismered, hogy a káromra volt, mások kárára volt vagy mindkettő; helytelen testi cselekedet volt fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel, akkor meg kell vallanod, fel kell tárnod, ki kell teregetned azt a Tanító, vagy egy tanult, szent életű társad előtt. Miután megvallottad ..., tartózkodnod kell tőle a jövőben.

De amikor [így] szemlélődve felismered, hogy nem okoz kárt ..., helyes testi cselekedet volt kellemes következményekkel, kellemes eredménnyel, akkor tartsd fenn (ezt) a szellemi frissességet és örömet, és éjjel-nappal fejleszd a helyes tudati minőségeket⁴.

Mielőtt egy szóbeli cselekedetet kívánsz véghezvinni, így kell szemlélődnöd fölötté: 'Ez a szóbeli cselekedet, amit végre kívánok hajtani a káromra lesz-e, mások kárára lesz-e vagy mindkettő? Talán ez egy helytelen szóbeli cselekedet lesz fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel?'

Amikor így szemlélődve felismered, hogy a káromra lesz, vagy mások kárára lesz vagy mindkettő; hogy ez egy helytelen szóbeli cselekedet lesz fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel, akkor belátod, hogy az ilyen fajta szóbeli cselekedetek alkalmatlanok arra, hogy megvalósítsd őket.

De amikor [így] szemlélődve felismered, hogy nem okoz majd kárt ..., [hogyan ez egy] helyes szóbeli cselekedet lesz kellemes következményekkel, kellemes eredménnyel, akkor az ilyen fajta szóbeli cselekedetek alkalmasak arra, hogy megvalósítsd őket.

Miközben éppen egy szóbeli cselekedetet hajtasz végre, így kell szemlélődnöd fölötté: 'Ez a szóbeli cselekedet, amit éppen most végzek, a káromra van-e, mások kárára van-e, vagy mindkettő? Talán ez

egy helytelen szóbeli cselekedet fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel?’

Amikor [így] szemlélődve felismered, hogy a károdra van, vagy mások kárára van vagy mindkettő, ... abba kell hagynod!

De amikor [így] szemlélődve felismered, hogy nem okoz kárt, ... folytathatod.

Miután már megvalósítottál egy szóbeli cselekedetet, így kell szemlélődnöd fölötté: ’Ez a szóbeli cselekedet, amit végrehajtottam, vajon a káromra volt, vajon mások kárára volt vagy mindkettő?

Talán ez egy helytelen szóbeli cselekedet volt fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel?’

Amikor [így] szemlélődve felismered, hogy a károdra volt, mások kárára volt, vagy mindkettő; helytelen szóbeli cselekedet volt fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel, akkor meg kell vallanod, fel kell tárnod, ki kell teregetned azt a Tanító, vagy egy tanult, szent életű társad előtt. Miután megvallottad ..., tartózkodnod kell tőle a jövőben.

De amikor [így] szemlélődve felismered, hogy nem okoz kárt ..., helyes szóbeli cselekedet volt kellemes következményekkel, kellemes eredménnyel, akkor tartsd fenn (ezt) a szellemi frissességet és örömet, és éjjel-nappal fejleszd a helyes tudati minőségeket.

Mielőtt egy gondolati cselekedetet kívánsz véghezvinni, így kell szemlélődnöd fölötté: ’Ez a gondolati cselekedet, amit végre kívánok hajtani a káromra lesz-e, mások kárára lesz-e vagy mindkettő? Talán ez egy helytelen gondolati cselekedet lesz fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel?’

Amikor így szemlélődve felismered, hogy a károdra lesz, vagy mások kárára lesz vagy mindkettő, hogy ez egy helytelen gondolati cselekedet lesz fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel, akkor belátod, hogy az ilyen fajta gondolati cselekedetek alkalmatlanak arra, hogy megvalósítsd őket.

De amikor így szemlélődve felismered, hogy nem okoz majd kárt ..., [hogy ez egy] helyes gondolati cselekedet lesz kellemes következményekkel, kellemes eredménnyel, akkor az ilyen fajta gondolati cselekedetek alkalmasak arra, hogy megvalósítsd őket.

Miközben épp egy gondolati cselekedetet hajtasz végre, így kell szemlélődnöd fölötté: ’Ez a gondolati cselekedet, amit épp most végzek a káromra van-e, mások kárára van-e vagy mindkettő? Talán ez egy helytelen gondolati cselekedet fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel?’

Amikor [így] szemlélődve felismered, hogy a károdra van, vagy mások kárára van vagy mindkettő, ... abba kell hagynod!

De amikor [így] szemlélődve felismered, hogy nem okoz kárt, ... folytathatod.

Miután már megvalósítottál egy gondolati cselekedetet, így kell szemlélődnöd fölötté: 'Ez a gondolati cselekedet, amit végrehajtottam, vajon a káromra volt, vajon mások kárára volt vagy mindkettő? Talán ez egy helytelen gondolati cselekedet volt fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel?'

Amikor [így] szemlélődve felismered, hogy a károdra volt, mások kárára volt vagy mindkettő; helytelen gondolati cselekedet volt fájdalmas következménnyel, fájdalmas eredménnyel, akkor meg kell vallanod, fel kell tárnod, ki kell teregetned azt a Tanítót, vagy egy tanult, szent életű társad előtt. Miután megvallottad ..., tartózkodnod kell tőle a jövőben.

De amikor [így] szemlélődve felismered, hogy nem okoz kárt ..., helyes gondolati cselekedet volt kellemes következményekkel, kellemes eredménnyel, akkor tartsd fenn (ezt) a szellemi frissességet és örömet, és éjjel-nappal fejleszd a helyes tudati minőségeket.

Ráhula! Azok a brahmanok és szerzetesek, akik a múltban megtisztították a testi, szóbeli és gondolati cselekedeteiket a folyamatos szemlélődés útján tették azt.

Ráhula! Azok a brahmanok és szerzetesek, akik a jövőben meg fogják tisztítani a testi, szóbeli és gondolati cselekedeteiket a folyamatos szemlélődés útján fogják tenni azt.

Ráhula! Azok a brahmanok és szerzetesek, akik épp most tisztítják meg a testi, szóbeli és gondolati cselekedeteiket a folyamatos szemlélődés útján teszik azt.

Tehát Ráhula! Így kell képezned magad: 'Meg fogom tisztítani a testi cselekedeteimet a folyamatos szemlélődés útján! Meg fogom tisztítani a szóbeli cselekedeteimet a folyamatos szemlélődés útján! Meg fogom tisztítani a gondolati cselekedeteimet a folyamatos szemlélődés útján!' Hát így kell képezned magad!

Így szólt a Magasztos. A tiszteletreméltó Ráhula elégedett volt, örült a Magasztos szavainak.

-
1. Ráhula: a Buddha fia, aki a kommentárok szerint hét éves volt, amikor ezt a beszédet intézték hozzá. [↩](#)
 2. *Sāmañña*: Az ősi kultúrákban mindenütt megfigyelhető, hogy zenei szakki fejezéseket használnak az emberek és a cselekedeteik etikai minőségének leírására. A nem egyező hangközökkel rendelkező, vagy rosszul hangolt hangszer a gonosz metaforája; a harmonikus hangközök és a jól behangolt hangszer pedig a jóé. A páli nyelvben a *sāma* – „egyenlő, egyenletes, szabályos”

kifejezést használják a megfelelően hangolt hangszerre. Van egy híres szakasz (az AN 6.55-ben), ahol a Buddha Szóna Kólivisza - aki túlhajtotta magát a gyakorlás területén - példáját juttatja az eszünkbe. A szutta kifejti, hogy a lant hangja csak akkor lesz kellemes, ha húrjai sem nem túl feszesre, sem nem túl lazára, hanem „szabályosan” vannak hangolva. Ez a kép különösen egybecseng a Buddha középút-tanításával. Ez többletjelentést ad a szamana – szerzetes vagy szemlélődésben élő ember – kifejezéshez, amit a szövegek gyakran abban az értelemben használnak, hogy aki a sāmából ered. A *sāmañña* – „egyenletesség, higgadtság, szabályosság”, a behangoltság minősége, de jelenti még a szemlélődés minőségét is: egy igazi szemlélődő mindig arra hangolódik, ami helyes és jó. (*Thanissaro jegyzete*) [↩](#)

3. *Reflection* – az angol szó jelenti konkrétan a tükröződést, de szemlélődést, ellenőrzést is. Itt mindkét értelmében használja az angol fordító (*F.R.*) [↩](#)
4. *kusalā dhammā*: üdvös/előre vivő/erényes tudattartam; jó, megfelelő magatartás/gyakorlás (*M.V.*) [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 61, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 62 Mahā-rāhulovāda Sutta – A Ráahulának szóló nagyobbik tanítóbeszéd

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 62, PTS M I 420

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Szávatthiban, a Dzséta-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. A Magasztos kora reggel felöltötte köntösét, fogta csészéjét és felső köpenyét, és bement Szávatthiba alamizsnáért. A tiszteletreméltó Ráhula kora reggel szintén felöltötte köntösét, fogta csészéjét és felső köpenyét, és — közvetlenül a Magasztos után lépkedve¹ – ő is bement Szávatthiba alamizsnáért. Ekkor a Magasztos hátratekintett Ráhulára, és így szólt hozzá:

– Ráhula! Minden formára, legyen az a múltban, a jelenben vagy a jövőben; belső vagy külső; nyilvánvaló vagy rejtett; hétköznapi vagy fenséges; közeli vagy távoli; [egyszóval] minden formára úgy kell tekintened ahogy az valójában van, helyes szemlélettel, mint ami: ’Nem az enyém’. ’Nem az én „én”-em’. ’Ez nem én vagyok’.

– Csak a formára, ó, Magasztos? Csak a formára, ó, Jól-távozott²?

– Ráhula! A formára, az érzésre, az érzékelésre, a késztetésekre és a tudatosságra is!

Ekkor ez a gondolat merült fel a tiszteletreméltó Ráahulában: „Akkor, a Magasztos közvetlen kinyilatkoztatása után, ki az, akinek be kéne menni a városba koldulni?” Ezt követően visszafordult, leült egy fa tövébe, testét kiegyenesítette és felkeltette éberségét (önmaga előtt).

A tiszteletreméltó Száriputta látta a tiszteletreméltó Ráhulát, amint a fa tövében ült, egyenes testtel, és (önmaga előtt) felkeltett éberséggel. Így szólt hozzá:

– Ráhula a tudatos be- és kilégzés meditációját³ gyakorolja. És a tudatos be- és kilégzés, kifejlesztve és gyakorolva nagy eredményt, nagy hasznot hoz.

Majd késő délután a tiszteletreméltó Ráhula – odahagyva magányát – a Magasztoshoz ment, meghajolt előtte és leült mellé. Ahogy ott ült, így szólt hozzá:

– Uram! A tudatos be- és kilégzés, ha kifejlesztik és gyakorolják, hogyan hoz nagy eredményt, nagy hasznot?

– Ráhula! Minden formára, legyen az a múltban, a jelenben vagy a jövőben; belső vagy külső; nyilvánvaló vagy rejtett; hétköznapi vagy fenséges; közeli vagy távoli; [egyszóval] minden formára

ügy kell tekintened ahogy az valójában van, helyes szemlélettel, mint ami: 'Nem az enyém'. 'Nem az én „én”-em'. 'Ez nem én vagyok'. Ez csak az öt alapelem [összeállása]. Melyik ez az öt elem? A föld-elem, a víz-elem, a tűz-elem, a szél-elem és az űr-elem⁴.

És mi a föld-elem? A föld-elem lehet belső és külső. És mi a belső föld-elem? Bármilyen, ami az emberben kemény és szilárd, ami a haját, a szőrzetet, a körmöket, a fogakat, a bőrt, a húst, az inakat, a csontokat, a csontvelőt, veséket, szívet, májat, mellhártyát, lépet, tüdőt, a vastag- és a vékonybelet, a gyomortartalmat, az ürüléket alkotja, vagy bármilyen egyebet, ami az emberben kemény és szilárd, ezt hívjuk belső föld-elemnek. A belső föld-elem és a külső föld-elem együtt alkotják magát a föld-elemet. És ezt kell olyannak látnunk, amilyen valójában, helyes szemlélettel, mint ami: 'Nem az enyém, nem én vagyok és nem az én „én”-em'. Amikor az ember olyannak látja amilyen valójában, helyes szemlélettel, kiábrándul a föld-elemből, és tudatában elhalványul a föld-elem [iránti kötődés].

És mi a víz-elem? A víz-elem lehet belső és külső. Mi a belső víz-elem? Bármilyen, ami az emberben folyékony, vizes, ami az epét, a taknyot, a gennyet, a vért, a verítéket, a zsírt, a könnyeket, a bőr olajosságát, a nyálat, a nyálkát, az ízületi folyadékokat és a vizeletet alkotja, vagy bármilyen egyebet, ami az emberben folyékony, vizes, ezt hívjuk belső víz-elemnek. A belső víz-elem és a külső víz-elem együtt alkotják magát a víz-elemet. És ezt kell olyannak látnunk, amilyen valójában, helyes szemlélettel, mint ami: 'Nem az enyém, nem én vagyok, és nem az én „én”-em'. Amikor az ember olyannak látja, amilyen valójában, helyes szemlélettel, kiábrándul a víz-elemből, és tudatában elhalványul a víz-elem [iránti kötődés].

És mi a tűz-elem? A tűz-elem lehet belső és külső. És mi a belső tűz-elem? Bármilyen, ami az emberben tűz és tüzes, ami a testmeleget, az öregedést, a lázat alkotja, és mindazt ami az ételt, italt, megrágottat és megízletet megemészt, vagy bármilyen egyebet, ami az emberben tűz és tüzes, ezt hívjuk belső tűz-elemnek. A belső tűz-elem és a külső tűz-elem együtt alkotják magát a tűz-elemet. És ezt kell olyannak látnunk, amilyen valójában, helyes szemlélettel, mint ami: 'Nem az enyém, nem én vagyok, és nem az én „én”-em'. Amikor az ember olyannak látja, amilyen valójában, helyes szemlélettel, kiábrándul a tűz-elemből, és tudatában elhalványul a tűz-elem [iránti kötődés].

És mi a szél-elem? A szél-elem lehet belső és külső. És mi a belső szél-elem? Bármilyen, ami az emberben szél és szeles, ami a felfelé áramló, és a lefelé áramló szeleket, a gyomor szeleit, a belek szeleit, a testben áramló szeleket alkotják, a be- és kilégzést vagy bármilyen egyebet, ami az emberben szél és szeles, ezt hívjuk belső szél-elemnek. A belső szél-elem és a külső szél-elem együtt alkotják magát a szél-elemet. És ezt kell olyannak látnunk, amilyen valójában, helyes szemlélettel, mint ami: 'Nem az enyém, nem én vagyok, és nem az én „én”-em'. Amikor az ember olyannak látja, amilyen valójában, helyes szemlélettel, kiábrándul a szél-elemből, és tudatában elhalványul a szél-elem [iránti kötődés].

És mi az űr-elem? Az űr-elem lehet belső és külső. És mi a belső űr-elem? Bármilyen, ami az emberben űr és üres, ami a fül, az orr, a száj üregeit, és a test azon járatait, ahol megevett, megivott, elfogyasztott, megízlelt és lenyelt dolgok jutnak, ahol összegyűlnek és ahonnan távozna, vagy bármilyen egyéb, ami az emberben űr és üres, ezt hívjuk belső űr-elemnek. A belső űr-elem és a külső űr-elem együtt alkotják magát az űr-elemet. És ezt kell olyannak látnunk, amilyen valójában, helyes szemlélettel, mint ami: 'Nem az enyém, nem én vagyok, és nem az én „én”-em'. Amikor az ember olyannak látja, amilyen valójában, helyes szemlélettel, kiábrándul a űr-elemből, és tudatában elhalványul a űr-elem [iránti kötődés].

Ráhula! A föld-elemmel összhangban gyakorold a meditációt! Mivel, ha a föld-elemmel összhangban gyakorlod a meditációt, akkor a [benned] keletkező kellemes vagy kellemetlen érzékszervi ingerek nem fogják tartósan hatalmukba keríteni a tudatodat. Hasonlóan a földhöz, amikor egy ember tiszta vagy tisztátalan dolgokat — mint például ürüléket, vizeletet, nyálat, gennyet vagy vért — hajít rá, ami nem fog ettől borzongani, felháborodni vagy undorodni. Ugyanígy, ha a föld-elemmel összhangban gyakorlod a meditációt, akkor a [benned] keletkező kellemes vagy kellemetlen érzékszervi ingerek nem fogják tartósan hatalmukba keríteni a tudatodat.

A víz-elemmel összhangban gyakorold a meditációt! Mivel, ha a víz-elemmel összhangban gyakorlod a meditációt, akkor a [benned] keletkező kellemes vagy kellemetlen érzékszervi ingerek nem fogják tartósan hatalmukba keríteni a tudatodat. Hasonlóan a vízhez, amiben ha egy ember tiszta vagy tisztátalan dolgokat — mint például ürüléket, vizeletet, nyálat, gennyet vagy vért — mos, nem fog ettől borzongani, felháborodni vagy undorodni. Ugyanígy, ha a víz-elemmel összhangban gyakorlod a meditációt, akkor a [benned] keletkező kellemes vagy kellemetlen érzékszervi ingerek nem fogják tartósan hatalmukba keríteni a tudatodat.

A tűz-elemmel összhangban gyakorold a meditációt! Mivel, ha a tűz-elemmel összhangban gyakorlod a meditációt, akkor a [benned] keletkező kellemes vagy kellemetlen érzékszervi ingerek nem fogják tartósan hatalmukba keríteni a tudatodat. Hasonlóan a tűzhöz, ami elégeti a tiszta vagy tisztátalan dolgokat — mint például ürüléket, vizeletet, nyálat, gennyet vagy vért —, és nem fog ettől borzongani, felháborodni vagy undorodni. Ugyanígy, ha a tűz-elemmel összhangban gyakorlod a meditációt, akkor a [benned] keletkező kellemes vagy kellemetlen érzékszervi ingerek nem fogják tartósan hatalmukba keríteni a tudatodat.

A szél-elemmel összhangban gyakorold a meditációt! Mivel, ha a szél-elemmel összhangban gyakorlod a meditációt, akkor a [benned] keletkező kellemes vagy kellemetlen érzékszervi ingerek nem fogják tartósan hatalmukba keríteni a tudatodat. Hasonlóan a szélhez, ami elfújja a tiszta vagy tisztátalan dolgokat — mint például ürüléket, vizeletet, nyálat, gennyet vagy vért —, és nem fog ettől borzongani, felháborodni vagy undorodni. Ugyanígy, ha a szél-elemmel összhangban gyakorlod a

meditációt, akkor a [benned] keletkező kellemes vagy kellemetlen érzékszervi ingerek nem fogják tartósan hatalmukba keríteni a tudatodat.

Az űr-elemmel összhangban gyakorold a meditációt! Mivel, ha az űr-elemmel összhangban gyakorlod a meditációt, akkor a [benned] keletkező kellemes vagy kellemetlen érzékszervi ingerek nem fogják tartósan hatalmukba keríteni a tudatodat. Ahogy a tér sem támaszkodik semmire, ugyanígy, ha a tér-elemmel összhangban gyakorlod a meditációt, akkor a [benned] keletkező kellemes vagy kellemetlen érzékszervi ingerek nem fogják tartósan hatalmukba keríteni a tudatodat.

Gyakorold a jó szándék meditációját! Mivel, ha a jó szándék meditációját gyakorlod, akkor a rossz-szándék el fog tűnni.

Gyakorold az együttérzés meditációját! Mivel, ha az együttérzés meditációját gyakorlod, akkor a kegyetlenség el fog tűnni.

Gyakorold a megbecsülés meditációját! Mivel, ha a megbecsülés meditációját gyakorlod, akkor a neheztelés el fog tűnni.

Gyakorold az egykedvűség meditációját! Mivel, ha az egykedvűség meditációját gyakorlod, akkor az izgatottság el fog tűnni.

Gyakorold a taszító dolgokon való meditációt! Mivel, ha a taszító dolgokon való meditációt gyakorlod, akkor a szenvedély el fog tűnni.

Gyakorold a mulandóság észlelésének meditációját! Mivel, ha a mulandóság észlelésének meditációját gyakorlod, akkor az 'Én vagyok' téveszméje el fog tűnni.

Gyakorold a tudatos be- és kilégzést! Mivel a tudatos be- és kilégzés, ha kifejlesztik és gyakorolják, nagy eredményt, nagy hasznot hoz.

Ráhula! A tudatos be- és kilégzés, ha kifejlesztik és gyakorolják, hogyan hoz nagy eredményt, nagy hasznot?

Amikor a szerzetes elmegy az erdőbe, és leül egy fa alá vagy egy üres kunyhóba, leül keresztbetett lábakkal, egyenes testtel és felkelti (önmaga előtt) éberségét, tudatosan lélegzik be, tudatosan lélegzik ki.

Hosszan belélegezve tudja, 'hosszan lélegzek be'; hosszan kilélegezve tudja, 'hosszan lélegzek ki'.

Röviden belélegezve tudja, 'röviden lélegzek be'; röviden kilélegezve tudja, 'röviden lélegzek ki'.

Az egész testet érzékelve lélegzek be, így gyakorol; az egész testet érzékelve lélegzek ki, így gyakorol.

A testi késztetéseket⁵ elnyugtatva lélegzek be, így gyakorol; a testi késztetéseket elnyugtatva lélegzek ki, így gyakorol.

Örömet tapasztalva fogok belélegezni, így gyakorol; örömet tapasztalva fogok kilélegezni, így gyakorol.

Boldogságot tapasztalva fogok belélegezni, így gyakorol; boldogságot tapasztalva fogok kilélegezni, így gyakorol.

A tudati késztetéseket érzékelve fogok belélegezni, így gyakorol; a tudati késztetéseket érzékelve fogok kilélegezni, így gyakorol.

A tudati késztetéseket elnyugtatva fogok belélegezni, így gyakorol; a tudati késztetéseket elnyugtatva fogok kilélegezni, így gyakorol.

A tudatot érzékelve fogok belélegezni, így gyakorol; a tudatot érzékelve fogok kilélegezni, így gyakorol.

A tudatot felvidítva fogok belélegezni, így gyakorol; a tudatot felvidítva fogok kilélegezni, így gyakorol.

A tudatot összpontosítva fogok belélegezni, így gyakorol; a tudatot összpontosítva fogok kilélegezni, így gyakorol.

A tudatot megszabadítva fogok belélegezni, így gyakorol; a tudatot megszabadítva fogok kilélegezni, így gyakorol.

A mulandóságra összpontosítva fogok belélegezni, így gyakorol, a mulandóságra összpontosítva fogok kilélegezni, így gyakorol.

Az elenyészésre összpontosítva fogok belélegezni, így gyakorol, az elenyészésre összpontosítva fogok kilélegezni, így gyakorol.

A megszűnésre összpontosítva fogok belélegezni, így gyakorol, a megszűnésre összpontosítva fogok kilélegezni, így gyakorol.

Az eloldódásra összpontosítva fogok belélegezni, így gyakorol, az eloldódásra összpontosítva fogok kilélegezni, így gyakorol.

Ráhula! Így hoz a tudatos be- és kilégzés, ha kifejlesztik és gyakorolják, nagy eredményt, nagy hasznot.

Ha a tudatos be- és kilégzést így kifejlesztette és gyakorolta, akkor az ember még az utolsó be- és kilégzését is tudatosan teszi, nem pedig tudattalanul.⁶

Ezeket mondta a Magasztos. A tiszteletreméltó Ráhula elégedett volt, örült a Magasztos szavainak.

1. A kommentárok szerint Ráhula ekkor tizennyolc éves volt. [↔](#)
2. *Tathāgata*: a Buddha állandó jelzője, lásd pl. [Iti 4.12](#) (angol) (*M.V.*) [↔](#)
3. *bhāvanā* [↔](#)
4. Vagy “tér-elem”. [↔](#)
5. Azaz a légzést. Lásd [MN 44](#) [↔](#)
6. Vagyis tudatosan hal meg. (*Thanissaro megj.*) [↔](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 62, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: July 02, 2012, at 02:04 PM

MN 63 Cūḷa-mālunkya Sutta – Málunkja

Fordította: A páli fordító csoport

MN 63, PTS M I 426

Így hallottam:

Egy alkalommal a Magasztos Szávathiban, a Dzséta-ligetben Anáthapindika parkjában tartózkodott. Ebben az időben a magányos elvonultságban élő, tiszteletreméltó Málunkjaputtában¹ ilyen kérdések merültek fel: Örök-e a világ, vagy sem? Véges-e a világ vagy végtelen? Elkülöníthető-e a test és ami élteti, vagy sem?² Egy tathágata létezik-e a halálon túl, vagy sem – esetleg mindkettő állítás igaz, vagy egyik sem? Ezeket a kérdéseket a Magasztos nekem nem fejtette ki, félretette és elvetette, mint ártalmas meggyőződéseket. Nem örülök neki és nem fogadom el, hogy ezeket a Magasztos nem fejt ki nekem. Így hát elmegyek hozzá, és nyíltan megkérdézem tőle. Ha a Magasztos megválaszolja nekem ezeket a kérdéseket, akkor tovább járom vele a jámborság útját; ha viszont nem, akkor levetem a szerzetességet és visszatérek a silány léthez.

Így hát estefelé a tiszteletreméltó Málunkjaputta elvonultságát megszakítva elment a Magasztoshoz. Amikor odaért, üdvözölte és oldalt leült, majd feltette neki ezeket a kérdéseket, és kijelentette:

– Ha a Magasztos megválaszolja nekem ezeket a kérdéseket, akkor tovább járom vele a jámborság útját; ha viszont nem, akkor levetem a szerzetességet és visszatérek a silány léthez. Ha a Magasztos tudja, hogy a világ örök, akkor mondja meg egyértelműen; ha tudja, hogy a világ nem örök, akkor azt mondja meg egyértelműen. Ha pedig a Magasztos nem tudja, hogy a világ örök-e vagy sem, akkor csak az az egyenes dolog, hogy mivel nem tudja és nem látja, mondja ki: „Nem tudom és nem látom.” És ugyanígy az összes többi kérdéssel, vagyis: Véges-e a világ vagy végtelen? Elkülöníthető-e a test és ami élteti, vagy sem? Egy tathágata létezik-e a halálon túl, vagy sem – esetleg mindkettő állítás igaz, vagy egyik sem? Mondja meg a Magasztos egyértelműen! Ha pedig nem tudja, akkor csak az az egyenes dolog, hogy mivel nem tudja és nem látja, mondja ki: „Nem tudom és nem látom.”

– Málunkjaputta! Mondtam én neked valaha: jöjj, járd velem a jámborság útját, és kifejtem neked, hogy a világ örök-e, végtelen-e; elkülöníthető-e a test és ami élteti; egy tathágata létezik-e a halálon túl?

– Dehogyan, Uram.

– Vagy esetleg te mondtad nekem: Uram, a Magasztossal fogom járni a jámborság útját, ő pedig ki fogja nekem fejteni a választ ezekre a kérdésekre?

– Dehogyan, Uram.

– Tehát, Málunkjaputta, én sem mondtam neked, hogy kifejtem ezeket, és te sem mondtad, hogy csak akkor járod velem a jámborság útját, ha ezeket majd kifejtem. De akkor, te megzavarodott ember, kit is tagadsz meg és milyen alapon?

Bizony, Málunkjaputta, ha valaki azt mondaná, hogy addig nem fogja a jámborság útját járni a Tathágatával, amíg ezeket ki nem fejt nekik, akkor sem kapná meg a választ tőle; és végül így is halna meg.³ Olyan ez, mintha egy embert méreggel vastagon bekent nyílvessző döfött volna át, barátai és rokonai sebekhez értő orvost hívnának, ő pedig így beszélne: addig nem vesszük ki ezt a nyílvesszőt, amíg meg nem tudom, hogy ki volt, aki meglőtt – nemes, bráhmin, vaisja vagy súdra? Mi a neve, mi a nemzetsége? Magas, alacsony vagy átlagos termetű? Kékesfekete, sötétbarna vagy világosbarna bőrű? Melyik faluban, vásáros helyen vagy városban lakik?

Addig nem vesszük ki ezt a nyílvesszőt, amíg meg nem tudom, hogy milyen íjjal lőttek meg – hosszú íjjal vagy kézívvel? Miből készült az íj húrja – rostból, kenderből, ínből, kötélből vagy indából? Miből készült a nyíl szára – nádból vagy vesszőből? Mivel van feltollazva – kánya, kócsag, sólyom, páva vagy gödény tollával? Milyen állat inával van körütekerve – tehén, bivaly, hiéna vagy majom inával? Milyen a nyíl hegye – hegyezett, pengés, horgas, hasított, lapos, fűrész?⁴ Nem tudná meg ezeket az az ember; és végül így is halna meg.

A jámborság útja csak azon nézet alapján volna járható, hogy a világ örök? Nem így van. Vagy csak azon nézet alapján, hogy a világ nem örök? Nem. Akár így, akár úgy, mindenképpen van születés, van öregség, van halál – van bánat, siránkozás, szenvedés, ború és baj; és én azt tanítom meg, hogyan lehet ezeket már itt, evilágon megsemmisíteni.

És ugyanez a helyzet a többivel, vagyis, hogy véges-e a világ vagy végtelen; elkülöníthető-e a test és ami élteti, vagy sem; egy tathágata létezik-e a halálon túl, vagy sem – esetleg mindkettő állítás igaz, vagy egyik sem? Mindeme kérdéseknél a jámborság útja vajon csak az egyik vagy csak a másik nézet alapján volna járható? Nem így van. Akár így, akár úgy, mindenképpen van születés, van öregség, van halál – van bánat, siránkozás, szenvedés, ború és baj; és én azt tanítom meg, hogyan lehet ezeket már itt, evilágon megsemmisíteni.

Ezért, Málunkjaputta, amit e kérdésekről nem fejtettem ki, azt tartsátok is meg így; amit pedig kifejtettem, azt meg úgy. És mit nem fejtettem ki? Azt, hogy a világ örök-e, végtelen-e; elkülöníthető-e a test és ami élteti; egy tathágata létezik-e a halálon túl. És miért nem fejtettem ki? Mert haszontalan, nem számít a jámborság útján: nem vezet a világból való kiábránduláshoz, szenvedélymentességhez, önlebíráshoz, elcsituláshoz, felismeréshez, felébredéshez, ellobbanáshoz – ezért nem fejtettem ki. És

mi az, amit kifejtettem? Kifejtettem, hogy mi a szenvedés és mi a szenvedés keletkezése; hogy mi a szenvedés megszüntetése, és mi a szenvedés megszüntetéséhez vezető út. És miért fejtettem ki? Mert hasznos, mert ez számít a jámborság útján: ez vezet a világból való kiábránduláshoz, szenvedélymentességhez, önlebíráshoz, elcsituláshoz, felismeréshez, felébredéshez, ellobbanáshoz – ezért fejtettem ki. Így hát, amit e kérdésekről nem fejtettem ki, azt tartsátok is meg így; amit pedig kifejtettem, azt meg úgy.

Ezt mondta a Magasztos. A tiszteletreméltó Málunkjaputta pedig lelkesen üdvözölte a Magasztos szavait.

-
1. A [Pali Proper Names](#) szerint édesanyja, Málunkjá után hívták így. [↩](#)
 2. *Tam jīvaṃ taṃ sarīraṃ ti pi, aññaṃ jīvaṃ aññaṃ sarīraṃ ti pi* – „A dzsíva a test? Más a dzsíva, más a test?” A dzsíva szót gyakran fordítják léleknek, szó szerint: élet. [↩](#)
 3. Azaz úgy, hogy sem a válaszokat nem kapta meg, sem a szerzeteskedés gyümölcsét nem élvezhette. [↩](#)
 4. A fenti leírásokban szereplő növény- és állatnevek, nyílhegyformák sokszor nagyon bizonytalan jelentésűek. [↩](#)

Így készült:

Fordította: A páli fordító csoport

Forrás: [MN 63](#), páli

Szerzői jogok: A páli fordító csoport, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: August 26, 2012, at 10:08 AM

MN 63 Cūḷa-mālunkya Sutta – Málunkjáputta

Fordította: Vekerdi József

MN 63, PTS M I 426

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Ekkor a tiszteletreméltó Málunkjáputtának magános elmélkedése során ilyen kétségei támadtak:

– Vannak olyan tanítások, amelyeket a Magasztos nem fejtett ki, elkerült, mellőzött, mint ezeket: „A világ örökkévaló”, vagy „A világ nem örökkévaló”, vagy „A világ véges”, vagy „A világ végtelen”, vagy „A lélek azonos a testtel”, vagy „Más a lélek és más a test”, vagy „A Beérkezett létezni fog a halál után”, vagy „A Beérkezett nem fog létezni a halál után”, vagy „A Beérkezett létezni is fog, nem is a halál után”, vagy „A Beérkezett sem létezni, sem nem létezni nem fog a halál után”. Mindezt nem fejtette ki nekem a Magasztos, és én nem tartom helyesnek, nem tartom jónak, hogy mindezt nem fejtette ki nekem a Magasztos. Felkeresem a Magasztost, és kérdést intézek hozzá ebben az ügyben. Ha a Magasztos kifejti, hogy a világ örökkévaló, vagy a világ nem örökkévaló, hogy a világ véges, vagy a világ végtelen, hogy a lélek azonos a testtel, vagy más a lélek és más a test, hogy a Beérkezett létezni fog a halál után, vagy a Beérkezett nem fog létezni a halál után, hogy a Beérkezett létezni is fog, nem is a halál után, vagy a Beérkezett sem létezni, sem nem létezni nem fog a halál után, akkor a Magasztosnál maradok szerzetesként. Ha a Magasztos nem fejt ki, hogy a világ örökkévaló, vagy a világ nem örökkévaló [... stb.], akkor szakítok tanításai követésével, és visszatérek a világi életbe.

Amikor beesteledett, és a tiszteletreméltó Málunkjáputta befejezte elmélkedését, felállt ültéből, és felkereste a Magasztost. Odaérve, köszöntötte a Magasztost, és leült előtte. Előtte ülve, így szólt a Magasztoshoz a tiszteletreméltó Málunkjáputta:

– Uram, magános elmélkedésem során ilyen kétségeim támadtak: Vannak olyan tanítások, amelyeket a Magasztos nem fejtett ki, elkerült, mellőzött, mint ezeket: „A világ örökkévaló” [.. . stb.]. Ha a Magasztos kifejti, hogy a világ örökkévaló [... stb.], akkor a Magasztosnál maradok szerzetesként. Ha a Magasztos nem fejt ki, hogy a világ örökkévaló [... stb.], akkor szakítok tanításai követésével, és visszatérek a világi életbe. Ha a Magasztos tudja, hogy a világ örökkévaló, fejtse ki nekem a Magasztos, hogy a világ örökkévaló. Ha a Magasztos tudja, hogy a világ nem örökkévaló, fejtse ki nekem a Magasztos, hogy a világ nem örökkévaló. Ha viszont a Magasztos nem tudja, hogy a világ örökkévaló vagy nem örökkévaló, akkor úgy illik, hogy aki nem tudja és nem látja, mondja meg őszintén: „Nem tudom, nem látom”. [... stb.]

– Málunkjáputta! Mondtam-e neked valaha is: „Jöjj, Málunkjáputta, maradj nálam szerzetesként, és én kifejtem neked, hogy a világ örökkévaló vagy nem örökkévaló, hogy a világ végtelen vagy véges, hogy a lélek azonos a testtel, vagy más a lélek és más a test, hogy a Beérkezett létezni fog a halál után, vagy nem fog létezni, hogy a Beérkezett létezni is fog, nem is a halál után, hogy a Beérkezett sem létezni, sem nem létezni nem fog a halál után”?

– Semmiképpen sem, uram.

– Vagy te mondtad-e nekem valaha is: „Uram, a Magasztosnál maradok szerzetesként, de a Magasztos fejtse ki nekem, hogy a világ örökkévaló vagy nem örökkévaló [... stb.]”?

– Semmiképpen sem, uram.

– Szóval, Málunkjáputta, én sem mondtam neked : „Jöjj, Málunkjáputta, maradj nálam szerzetesként, és én kifejtem neked, hogy a világ örökkévaló vagy nem örökkévaló [...]”‘, te sem mondtad nekem: „Uram, a Magasztosnál maradok szerzetesként, de a Magasztos fejtse ki nekem, hogy a világ örökkévaló vagy nem örökkévaló [...]”‘. Ha pedig ez így van, ki vagy te, önhitt ember, és ki ellen emelsz panaszt? Hiszen, Málunkjáputta, ha valaki így beszélne: „Addig nem maradok a Magasztosnál szerzetesként, amíg a Magasztos ki nem fejt nekem, hogy a világ örökkévaló vagy nem örökkévaló [...]”’, annak a Magasztos nem győzné mindezt kifejteni, mielőtt az illető élete lejárna.

Olyan ez, Málunkjáputta, mint hogyha valakit méreggel vastagon bekent nyílvesző sebezne meg, s barátai és ismerősei, rokonai és hozzátartozói sebekhez értő orvost hívatnának, ő azonban így kezdene beszélni: „Addig nem engedem ezt a nyilat kihúzni, amíg nem tudom, ki volt az az ember, aki meglőtt : nemes volt-e, pap volt-e, közrendű volt-e, szolga volt-e?” Továbbá így beszélne: „Addig nem engedem ezt a nyilat kihúzni, amíg nem tudom, ki volt az az ember, aki meglőtt : mi a neve, milyen nemzetségből származik?” Továbbá így beszélne: „Addig nem engedem ezt a nyilat kihúzni, amíg nem tudom, ki volt az az ember, aki meglőtt: magas, alacsony, vagy középtermetű?” Továbbá így beszélne : „Addig nem engedem ezt a nyilat kihúzni, amíg nem tudom, ki volt az az ember, aki meglőtt: fekete, barna, vagy világos bőrű?” Továbbá így beszélne: „Addig nem engedem ezt a nyilat kihúzni, amíg nem tudom, ki volt az az ember, aki meglőtt: melyik faluban, városban vagy településen lakik?” Továbbá így beszélne: „Addig nem engedem ezt a nyilat kihúzni, amíg nem tudom, milyen volt az az íj, amelyből meglöttek: egyenes vagy görbe?” Továbbá így beszélne: „Addig nem engedem ezt a nyilat kihúzni, amíg nem tudom, miből volt az az íjhúr, amelyről meglöttek: liánból, kákából, ínból, kenderből, háncsból készült-e?” Továbbá így beszélne : „Addig nem engedem ezt a nyilat kihúzni, amíg nem tudom, miből volt az a nyílvesző, amellyel meglöttek: nádból. vagy vesszőből?” Továbbá így beszélne: „Addig nem engedem ezt a nyilat kihúzni, amíg nem tudom, milyen volt a nyílvesző, amellyel meglöttek: keselyútollal, kócsagtollal, ölyvtollal, pávatollal, kakastollal volt-e feltollazva?”

Továbbá így beszélne : „Addig nem engedem ezt a nyilat kihúzni, amíg nem tudom, milyen állat inával volt körültekerve a nyílvevő vége, amellyel meglőttek: ökör, vagy bivaly, vagy őz, vagy majomínnal?” Továbbá így beszélne: „Addig nem engedem ezt a nyilat kihúzni, amíg nem tudom, milyen volt a nyílhegy, amellyel meglőttek: hegyes, vagy éles, vagy horgas, vagy kampós, vagy borjúfog alakú, vagy levél alakú?” Az illető nem győzné mindezt megtudakolni, mielőtt élete lejárna. Ugyanígy, Málunkjáputta, aki így beszélne: „Addig nem maradok a Magasztosnál szerzetesként, amíg a Magasztos ki nem fejt nekem, hogy a világ örökkévaló vagy nem örökkévaló [... stb.], annak a Magasztos nem győzne mindent kifejtetni, mielőtt az illető élete lejárna.

„Ha fennáll az a tétel, hogy a világ örökkévaló, akkor van értelme az önmegtartóztatásnak” – ez így nem mondható, Málunkjáputta. „Ha fennáll az a tétel, hogy a világ nem örökkévaló, akkor van értelme az önmegtartóztatásnak” – ez sem mondható így, Málunkjáputta. Akár az a tétel áll fenn, hogy a világ örökkévaló, akár az a tétel áll fenn, hogy a világ nem örökkévaló, egy bizonyos: van születés, van öregség, van halál, van szomorúság, fájdalom, szenvedés, bánat, gyötrelm, és én csak azt hirdetem, hogy mindezeknek már ebben az életben végét lehet vetni.

„Ha fennáll az a tétel, hogy a világ véges (~ hogy a lélek azonos a testtel, ~ a Beérkezett létezni fog a halál után, ~ a Beérkezett létezni is fog, nem is a halál után), akkor van értelme az önmegtartóztatásnak” – ez így nem mondható, Málunkjáputta. „Ha fennáll az a tétel, hogy a világ végtelen (~ hogy más a lélek és más a test, ~ a Beérkezett nem fog létezni a halál után, ~ a Beérkezett sem létezni, sem nem létezni nem fog a halál után), akkor van értelme az önmegtartóztatásnak” – ez sem mondható így, Málunkjáputta. Akár az a tétel áll fenn, hogy a világ véges, akár az a tétel áll fenn, hogy a világ végtelen [... stb.] egy bizonyos: van születés, van öregség, van halál, van szomorúság, fájdalom, szenvedés, bánat, gyötrelm, és én csak azt hirdetem, hogy mindezeknek már ebben az életben végét lehet vetni.

Ezért, Málunkjáputta, ha valamiről nem beszéltem, vegyétek tudomásul, hogy nem fejtettem ki; ha valamiről beszéltem, vegyétek tudomásul, hogy kifejtettem. És miről nem beszéltem, Málunkjáputta? Nem mondtam azt, hogy a világ örökkévaló. Nem mondtam azt, hogy a világ nem örökkévaló. Nem mondtam azt, hogy a világ véges. Nem mondtam azt, hogy a világ végtelen [... stb.]. Miért nem beszéltem mindezekről, Málunkjáputta? Azért, mert mindebből nem származik haszon, nem tartozik az önmegtartóztatás lényegéhez, nem vezet lemondáshoz, vágytalansághoz, önuralomhoz, megnyugváshoz, felismeréshez, megvilágosodáshoz, kialváshoz (nirvánához); ezért nem beszéltem minderről, Málunkjáputta.

És miről beszéltem, Málunkjáputta? Megmondtam : ez a szenvedés oka. Megmondtam: ez a szenvedés megszüntetése. Megmondtam: ez a szenvedés megszüntetéséhez vezető út. Miért beszéltem mindezekről, Málunkjáputta? Mert mindebből haszon származik, mert elősegíti az önmegtartóztatást,

mert lemondáshoz, vágytalansághoz, önuralomhoz, megnyugváshoz, felismeréshez, megvilágosodáshoz, kialváshoz vezet; ezért beszéltem minderről, Málunkjáputta.

Ezért, Málunkjáputta, ha valamiről nem beszéltem, vegyétek tudomásul, hogy nem fejtettem ki; ha valamiről beszéltem, vegyétek tudomásul, hogy kifejtettem.

Így beszélt a Magasztos. A tiszteletreméltó Málunkjáputta örömmel és elégedetten hallgatta a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 63](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: June 21, 2012, at 04:50 PM

MN 70 Kīṭāgiri Sutta – Kitágiriben

Fordította: Kolozsvári Ágnes

MN 70, PTS M I 473

Így hallottam. Egyszer, a Magasztos nagy szerzetes-közösséggel együtt Kásziban vándorolt. Ott így szólt a szerzetesekhez:

– Tartózkodom az esti étkezéstől.¹ Mivel tartózkodom az esti étkezéstől, szinte sosem vagyok beteg, szinte sosem szenvedek, könnyednek, erősnek és nyugodtnak érzem magam. Kövessétek a példámat! Tartóztassátok meg magatokat az esti étkezéstől! Ha tartózkodtok az esti étkezéstől, szinte sosem lesztek betegek, szinte sosem fogtok szenvedni, könnyednek, erősnek és nyugodtnak fogjátok érezni magatokat.

– Ahogy Urunk mondja – felelték a szerzetesek.

Ahogy a Magasztos Kásziban vándorolt egyik helyről a másikra egy Kitágiri nevű kászí településre ért és ott tartózkodott.

Akkoriban Asszadzsi és Punabbaszu² által vezetett szerzetesek éltek Kitágiriben. Szerzetesek nagy csoportja látogatta meg őket és megérkezvén így szóltak hozzájuk:

– A Magasztos és a szerzetesek közössége tartózkodik az esti étkezéstől. Mivel tartózkodnak az esti étkezéstől, szinte sosem betegek, szinte sosem szenvednek, könnyednek, erősnek és nyugodtnak érzik magukat. Kövessétek a példát, barátaink! Tartóztassátok meg magatokat az esti étkezéstől! Ha tartózkodtok az esti étkezéstől, szinte sosem lesztek betegek, szinte sosem fogtok szenvedni, könnyednek, erősnek és nyugodtnak fogjátok érezni magatokat.

Amikor ez elhangzott az Asszadzsi és Punabbaszu által vezetett szerzetesek azt mondták ezeknek a szerzeteseknek:

– Barátaink, mi étkezünk este, étkezünk reggel és a nap nem megfelelő idejében. Mivel étkezünk este, étkezünk reggel és a nap nem megfelelő idejében nem vagyunk betegek, nem szenvedünk, folyamatosan könnyedek, erősek és nyugodtak vagyunk. Miért kellene tartózkodunk attól, ami rögtön elérhető és olyasmit hajhászni, ami időbe telik? Mi étkezni fogunk este, étkezni fogunk reggel és étkezni fogunk a nem megfelelő időben.

Mivel nem tudták meggyőzni az Asszadzsi és Punabbaszu által vezetett szerzeteseket, ezek a szerzetesek a Magasztos elé járultak és egyikük elmondta neki, hogy mi történt.

Akkor a Magasztos azt mondta az egyik szerzetesnek:

– Hívd ide a nevemben az Asszadzsi és Punabbaszu által vezetett szerzeteseket, mondd azt nekik, hogy: A Tanító hív titeket, barátaim.

– Ahogy óhajtod, Uram válaszolta a szerzetes és elment az Asszadzsi és Punabbaszu által vezetett szerzetesekhez, és ahogy megérkezett azt mondta nekik: A Tanító hív titeket, barátaim.

– Ahogy óhajtod, barátunk – felelték az Asszadzsi és Punabbaszu által vezetett szerzetesek. Majd a Magasztoshoz járultak, és ahogy megérkeztek meghajoltak előtte, és helyet foglaltak mellette. Ahogy helyet foglaltak, a Magasztos így szólt hozzájuk:

– Szerzetesek, igaz, hogy szerzetesek nagy csoportja látogatott meg titeket, és megérkezvén így szóltak hozzátok: „A Magasztos és a szerzetesek közössége tartózkodik az esti étkezéstől. Mivel tartózkodnak az esti étkezéstől, szinte sosem betegek, szinte sosem szenvednek, könnyednek, erősnek és nyugodtnak érzik magukat. Kövessétek a példát, barátaink! Tartóztassátok meg magatokat az esti étkezéstől. Ha tartózkodtok az esti étkezéstől szinte sosem lesztek betegek, szinte sosem fogtok szenvedni, könnyednek, erősnek és nyugodtnak fogjátok érezni magatokat, és ti azt mondtátok ezeknek a szerzeteseknek: Barátaink, mi étkezünk este, étkezünk reggel és a nap nem megfelelő idejében. Mivel étkezünk este, étkezünk reggel és a nap nem megfelelő idejében nem vagyunk betegek, nem szenvedünk, folyamatosan könnyedek, erősek és nyugodtak vagyunk. Miért kellene tartózkodunk attól, ami rögtön elérhető és olyasmit hajhászni, ami időbe telik? Mi étkezni fogunk este, étkezni fogunk reggel és étkezni fogunk a nem megfelelő időben?”

– Igen, Urunk.

– Szerzetesek, hallottátok valaha, hogy úgy tanítom a Dhammát, hogy: Bármilyen történik valakivel – kellemes, fájdalmas, vagy sem nem kellemes, sem nem fájdalmas – káros tudatállapotai fogyatkoznak és üdvözítő tudatállapotai növekednek?

– Nem, Urunk.

– És nem hallottátok-e, hogy úgy tanítom a Dhammát, hogy: ha valaki ilyenféle kellemeset érez, káros állapotai növekednek és üdvözítő állapotai fogyatkoznak. De azon esetben, ha valaki olyanféle kellemeset érez, káros állapotai fogyatkoznak és üdvözítő állapotai növekednek. Ha valaki ilyenféle fájdalmasat érez, káros állapotai növekednek és üdvözítő állapotai fogyatkoznak. De azon esetben, ha valaki olyanféle fájdalmasat érez, káros állapotai fogyatkoznak és üdvözítő állapotai növekednek. Ha valaki ilyenféle sem nem kellemeset, sem nem fájdalmasat érez, káros állapotai növekednek és üdvözítő állapotai fogyatkoznak. De azon esetben, ha valaki olyanféle sem nem kellemeset, sem nem

fájdalmasat érez, káros állapotai fogyatkoznak és üdvözítő állapotai növekednek?

– Igen, Urunk.

– Helyes, szerzetesek. És ha nem tudnám – nem látnám, nem vizsgáltam volna meg, nem valósítottam volna meg, tisztánlátással nem fogtam volna fel – , hogy ha valaki ilyenféle kellemeset érez, káros állapotai növekednek és üdvözítő állapotai fogyatkoznak, illene-e hozzám, ha anélkül, hogy tudnám azt mondanám: tartózkodj az ilyenféle a kellemes érzéstől?

– Nem, Urunk.

– De mivel ismert előttem – látott, megvizsgált, megvalósított, tisztánlátással felfogott – , hogy ha valaki ilyenféle kellemeset érez, káros állapotai növekednek és üdvözítő állapotai fogyatkoznak, ezért jelentem ki, hogy tartózkodj az ilyenféle kellemes érzéstől.

Ha nem tudnám – nem látnám, nem vizsgáltam volna meg, nem valósítottam volna meg, tisztánlátással nem fogtam volna fel – , hogy ha valaki olyanfajta kellemeset érez, káros állapotai fogyatkoznak és üdvözítő állapotai növekednek, illene-e hozzám, ha anélkül hogy tudnám azt mondanám: add át magad az olyanfajta kellemes érzésnek?

– Nem, Urunk.

– De mivel ismert előttem – látott megvizsgált, megvalósított, tisztánlátással felfogott –, hogy ha valaki olyanfajta kellemeset érez, káros állapotai fogyatkoznak és üdvözítő állapotai növekednek, ezért jelentem ki, hogy: add át magad az olyanfajta kellemes érzésnek.

– És ha nem tudnám – nem látnám, nem vizsgáltam volna meg, nem valósítottam volna meg, tisztánlátással nem fogtam volna fel – , hogy ha valaki ilyenféle fájdalmasat érez, káros állapotai növekednek és üdvözítő állapotai fogyatkoznak, illene-e hozzám, ha anélkül, hogy tudnám azt mondanám: tartózkodj az ilyenféle fájdalmas érzéstől?

– Nem, Urunk.

– De mivel ismert előttem – látott megvizsgált, megvalósított, megkülönböztetésen túl elért –, hogy ha valaki ilyenféle fájdalmasat érez, káros állapotai növekednek és üdvözítő állapotai fogyatkoznak, ezért jelentem ki, hogy: tartózkodj az ilyenféle fájdalmas érzéstől.

Ha nem tudnám – nem látnám, nem vizsgáltam volna meg, nem valósítottam volna meg, tisztánlátással nem fogtam volna fel – , hogy ha valaki olyanfajta fájdalmasat érez, káros állapotai fogyatkoznak és üdvözítő állapotai növekednek, illene-e hozzám, ha anélkül, hogy tudnám azt mondanám: add át

magad az olyanfajta fájdalmas érzésnek?

– Nem, Urunk.

– De mivel ismert előttem – látott, megvizsgált, megvalósított, tisztánlátással felfogott –, hogy ha valaki olyanfajta fájdalmasat érez, káros állapotai fogyatkoznak és üdvözítő állapotai növekednek, ezért jelentem ki, hogy: add át magad az olyanfajta fájdalmas érzésnek.

– És ha nem tudnám – nem látnám, nem vizsgáltam volna meg, nem valósítottam volna meg, tisztánlátással nem fogtam volna fel –, hogy ha valaki ilyenféle sem nem kellemeset, sem nem fájdalmasat érez, káros állapotai növekednek és üdvözítő állapotai fogyatkoznak, illene-e hozzám, ha anélkül, hogy tudnám azt mondanám: tartózkodj az ilyenféle sem nem kellemes, sem nem fájdalmas érzéstől?

– Nem, Urunk.

– De mivel ismert előttem – látott megvizsgált, megvalósított, tisztánlátással felfogott –, hogy ha valaki ilyenféle sem nem kellemeset, sem nem fájdalmasat érez, káros állapotai növekednek és üdvözítő állapotai fogyatkoznak, ezért jelentem ki, hogy: tartózkodj az ilyenféle sem nem kellemes, sem nem fájdalmas érzéstől.

Ha nem tudnám – nem látnám, nem vizsgáltam volna meg, nem valósítottam volna meg, tisztánlátással nem fogtam volna fel –, hogy ha valaki olyanfajta sem nem kellemeset, sem nem fájdalmasat érez, káros állapotai fogyatkoznak és üdvözítő állapotai növekednek, illene-e hozzám, ha anélkül, hogy tudnám azt mondanám: add át magad az olyanfajta sem nem kellemes, sem nem fájdalmas érzésnek?

– Nem, Urunk.

– De mivel ismert előttem – látott megvizsgált, megvalósított, tisztánlátással felfogott –, hogy ha valaki olyanfajta sem nem kellemeset, sem nem fájdalmasat érez, káros állapotai fogyatkoznak és üdvözítő állapotai növekednek, ezért jelentem ki, hogy: add át magad az olyanfajta sem nem kellemes, sem nem fájdalmas érzésnek.

– Szerzetesek, nem mondom, hogy az összes szerzetesnek teendője van az éberséggel és azt sem mondom, hogy egyetlen szerzetesnek sincs tennivalója az éberséggel.

Szerzetesek, akik *arajatok*, akik tudati szennyeződéseik megszűntek, akik elérték a beteljesülést, teljesítették a kötelességet, letették a terhet, elérték a legmagasabb célt, teljesen lerázták a létesülés bilincseit, és akik helyes tudás által megszabadultak, nekik nem mondom, hogy tenni valójuk van az éberséggel. Miért van az így? Mert ők már éberek. Képtelenek arra, hogy ne legyenek éberek. De

azoknak a szerzeteseknek, akik magasabb szinteken gyakorolnak, akik még nem érték el céljukat, akik még törekednek a tökéletes megszabadulásra, azt mondom, hogy tennivalójuk van az éberséggel. Miért van ez így? Mert úgy gondolom talán, ha ezek a tiszteletre méltó személyek, hasznosítva a megfelelően nyugalmas helyet, a kiváló barátok társaságát, egyensúlyba hozzák szellemi képességeiket³ eléri és megtartják a szent élet felsőbb célját – amiért a nemzetség tagjai helyesen elhagyják otthonukat és eltávoznak az otthontalanságba –, és önmaguk számára megértik és megvalósítják itt és most. Lelki szemeim előtt látva az éberség ilyen gyümölcseit mondom ezeknek szerzeteseknek, hogy tennivalójuk van az éberséggel.

Szerzetesek, hétféle ember található a világon. Melyek ezek? Aki mindkét módon megszabadult,⁴ aki tisztánlátás által szabadult meg,⁵ aki testi tanú,⁶ aki felismerésre jutott,⁷ aki hit által⁸ szabadult meg, a Dhamma követője⁹ és a hit követője.¹⁰

És ki az, aki mindkét módon megszabadult? Az, aki mikor elérte testével a békés megszabadulást¹¹ – ami meghaladja a formákat és formátlan –, megtartja azt, és tisztánlátással látván azokat szennyeződései megszűntek.¹² Ez az, aki mindkét módon megszabadult. Erre tekintettel szerzetesek, nem mondom, hogy tennivalója van az éberséggel. Miért van ez így? Mert ő már éber. Képtelen arra, hogy ne legyen éber.

És ki az, aki tisztánlátás által szabadult meg? Az, aki mikor elérte testével a békés megszabadulást – ami meghaladja a formákat és formátlan –, azt nem tartja meg, de tisztánlátással látván azokat szennyeződései megszűntek. Ez az, aki tisztánlátás által szabadult meg. Erre tekintettel szerzetesek, nem mondom, hogy tennivalója van az éberséggel. Miért van ez így? Mert ő már éber. Képtelen arra, hogy nem legyen éber.

És ki az, aki testi tanú? Az, aki mikor elérte testével a békés szabadulást – ami meghaladja a formákat, és formátlan –, megtartja azt, és tisztánlátással látván azokat bizonyos szennyeződései megszűntek. Ez az, aki testi tanú. Erre tekintettel szerzetesek, azt mondom, hogy még tennivalója van az éberséggel. Miért van ez így? Mert úgy gondolom talán, ha ezek a tiszteletre méltó személyek, hasznosítva a megfelelően nyugalmas helyet, a kiváló barátok társaságát, egyensúlyba hozzák szellemi képességeiket eléri és megtartják a szent élet felsőbb célját – amiért a nemzetség tagjai helyesen elhagyják otthonukat és eltávoznak az otthontalanságba –, és önmaguk számára megértik és megvalósítják itt és most. Lelki szemeim előtt látva az éberség ilyen gyümölcseit mondom ezeknek szerzeteseknek, hogy tennivalójuk van az éberséggel.

És ki az, aki felismerésre jutott? Az, aki mikor elérte testével a békés megszabadulást – ami meghaladja a formákat és formátlan –, azt nem tartja meg, de tisztánlátással látván azokat bizonyos szennyeződései megszűntek, és a Tathágata¹³ kinyilatkoztatott tanításait tisztánlátással áttanulmányozta

és megismerte. Ez az, aki felismerésre jutott. Erre tekintettel szerzetesek, azt mondom, hogy tennivalója van az éberséggel. Miért van ez így? Mert úgy gondolom talán, ha ezek a tiszteletre méltó személyek, hasznosítva a megfelelően nyugalmas helyet, a kiváló barátok társaságát, egyensúlyba hozzák szellemi képességeiket elérik és megtartják a szent élet felsőbb célját - amiért a nemzetség tagjai helyesen elhagyják otthonukat és eltávoznak az otthontalanságba -, és önmaguk számára megértik és megvalósítják itt és most. Lelki szemeim előtt látva az éberség ilyen gyümölcseit mondom ezeknek szerzeteseknek, hogy tennivalójuk van az éberséggel.

És ki az, aki hit által szabadult meg? Az, aki mikor elérte testével a békés megszabadulást – ami meghaladja a formákat és formátlan –, azt nem tartja meg, de tisztánlátással látván azokat bizonyos szennyeződései megszűntek, és hite a Tathágatában állhatatos, meggyökeredzett és megalapozott. Ez az, aki hit által szabadult meg. Erre tekintettel szerzetesek, azt mondom, hogy tennivalója van az éberséggel. Miért van ez így? Mert úgy gondolom talán, ha ezek a tiszteletre méltó személyek, hasznosítva a megfelelően nyugalmas helyet, a kiváló barátok társaságát, egyensúlyba hozzák szellemi képességeiket elérik és megtartják a szent élet felsőbb célját – amiért a nemzetség tagjai helyesen elhagyják otthonukat és eltávoznak az otthontalanságba –, és önmaguk számára megértik és megvalósítják itt és most. Lelki szemeim előtt látva az éberség ilyen gyümölcseit mondom ezeknek szerzeteseknek, hogy tennivalójuk van az éberséggel.

És ki az, aki Dhamma követője? Az, aki mikor elérte testével a békés szabadulást – ami meghaladja a formákat és formátlan –, azt nem tartja meg, és azok tisztánlátással való látása ellenére, szennyeződései nem szűnnek meg, azonban elegendő elmélkedés általi tisztánlátással elfogadja a Tathágata kinyilatkoztatott tanításait, és rendelkezik a hit, az állhatatosság, figyelmesség, összeszedettség és tisztánlátás képességével. Ez az, aki Dhamma követője. Erre tekintettel szerzetesek, azt mondom, tennivalója van az éberséggel. Miért van ez így? Mert úgy gondolom talán, ha ezek a tiszteletre méltó személyek, hasznosítva a megfelelően nyugalmas helyet, a kiváló barátok társaságát, egyensúlyba hozzák szellemi képességeiket elérik és megtartják a szent élet felsőbb célját – amiért a nemzetség tagjai helyesen elhagyják otthonukat és eltávoznak az otthontalanságba –, és önmaguk számára megértik és megvalósítják itt és most. Lelki szemeim előtt látva az éberség ilyen gyümölcseit mondom ezeknek szerzeteseknek, hogy tennivalójuk van az éberséggel.

És ki az, aki a hit követője? Az, aki mikor elérte testével a békés megszabadulást – ami meghaladja a formákat és formátlan –, azt nem tartja meg, és azok tisztánlátással való látása ellenére, szennyeződései nem szűnnek meg, azonban elegendő szeretet és hit van benne a Tathágata iránt, és rendelkezik a hit, az állhatatosság, tudatosság, összeszedettség és tisztánlátás képességével. Ez az, aki a hit követője. Erre tekintettel szerzetesek, azt mondom, hogy tennivalója van az éberséggel. Miért van ez így? Mert úgy gondolom talán, ha ezek a tiszteletre méltó személyek, hasznosítva a megfelelően nyugalmas helyet, a kiváló barátok társaságát, egyensúlyba hozzák szellemi

képességeiket elérik és megtartják a szent élet felsőbb célját – amiért a nemzetség tagjai helyesen elhagyják otthonukat és eltávoznak az otthontalanságba –, és önmaguk számára megértik és megvalósítják itt és most. Lelki szemeim előtt látva az éberség ilyen gyümölcseit mondom ezeknek szerzeteseknek, hogy tennivalójuk van az éberséggel.

Szerzetesek, nem mondom, hogy a tudás hirtelen elérhető. A tudás éppenhogy fokozatos törekvéssel, fokozatos cselekvéssel, fokozatos gyakorlással érhető el. És hogyan érhető el a tudás fokozatos törekvéssel, fokozatos cselekvéssel, fokozatos gyakorlással? Van olyan, amikor a hit felmerül valakiben, az illető felkeres egy tanítót. Ahogy felkeresi, közel kerül hozzá. Közel kerülve, figyeli az elhangzottakat. Figyelve az elhangzottakra hallgatja a Dhammát. Hallva a Dhammát, megjegyzi azt. Megjegyezve azt, megérti a tanítások jelentését. Megértve a tanítások jelentését, megfontoltan elfogadja azt. A megfontolt elfogadásból vágy születik. A vágy születésével az illető eltökéltté válik. Eltökélten elmélkedik. Elmélkedése törekvést eredményez. Törekedve testével megtapasztalja a végső igazságot és tisztánlátásával átjárva látja azt.¹⁴

Nos, szerzetesek, részletekről nem merült fel hit, nem került sor felkeresésre, nem történt meg a közelkerülés, nem volt az elhangzottakra való figyelem, nem hallgattátok a Dhammát, nem jegyeztétek meg a Dhammát, nem értettétek meg a tanítások jelentését, nem fogadtátok el megfontoltan a tanításokat, nem született vágy a megfontolt elfogadásból, nem váltatok eltökéltté, nem elmélkedtetek eltökélten, nem törekedtetek az elmélkedésre. Elvesztettétek az utat, szerzetesek. A rossz úton jártatok, szerzetesek. Messzire tévedtetek a Dhammától és a tanítástól, ostoba emberek!

– Szerzetesek, a következő négy kijelentés az, ami ha elhangzik, a bölcs hamar megtanulja a jelentését. Elmondom nektek, és ti tanuljátok meg tőlem.

– De, Urunk, kik vagyunk mi, hogy a Dhammát tanuljuk?

– Szerzetesek, még ha egy tanító ragaszkodik is az anyagi dolgokhoz, anyagi javak örököse, aki az anyagi világhoz kötötten él, tanítványainak kicsinyes alkudozása, hogy: ha megkapjuk ezt, akkor megteesszük azt, ha nem kapjuk meg, nem tesszük meg, nem lenne méltó hozzá, akkor hogy lehetne ez méltó a Tathágatához, aki az anyagi világtól teljesen megszabadult?

A tanítvány számára, aki hitre lelt a Tanító tanításában, és kész rá, hogy megértse a jelentését, ez az, ami a Dhammával összhangban áll:

A Magasztos a Tanító, a tanítvány a tanítvány. Ő az egyetlen, aki tud, nem a tanítvány.

A tanítványnak, aki hitre lelt a Tanító tanításában, és kész rá, hogy megértse a jelentését, annak a tanítás üdvös és hasznos. A tanítvány számára, aki hitre lelt a Tanító tanításában, és kész rá, hogy

megértse a jelentését, ez az, ami a Dhammával összhangban áll:

Inkább rohadjon le a húsom, és csont és bőr legyenek, de amíg nem érem el azt, ami emberi állhatatossággal, kitartással, küzdelemmel elérhető, állhatatosságom nem lankad.

A tanítvány, aki hitre lelt a Tanító tanításában, és kész rá, hogy megértse a jelentését, kétféle eredményre számíthat: a tudásra itt és most, vagy ha maradt még valamennyi ragaszkodás úgy vissza nem térésre.¹⁵

Ezt mondotta a Magasztos, és a szerzetesek örvendve és elragadtatva hallgatták szavait.

-
1. A megvallandó vétségek közé tartozik az a szabály (Pācittiya 37), amely megtiltja a szerzetesnek, hogy dél és a következő hajnal közötti időszakban egyen. A MN 66 szerint a Buddha ezt a korlátozást fokozatosan vezette be: először a délutáni étkezést tiltotta meg, később pedig az estit is. [↵](#)
 2. Asszadzsi és Punabbaszu volt a vezére a szerzetesek hírhedt „hatos csoportjának”, akik helytelen magatartása vezetett számos Vinaja-szabály megalkotásához. (A csoportot a vezetőinek számáról nevezték el, nem tagjainak számáról, amely — a kommentár szerint — több mint ezerre rúgott.) A Saṅghādisesa 13-as szabály eredetéről szóló történetben az Asszadzsi és Punabbaszu által vezetett szerzetesek sokféle helytelen módon viselkedtek, csak hogy a Kitágiriben élő (világi) családok kedvére tegyenek – olyannyira, hogy a kitágiri világiak gúnyolódni kezdtek a helyesen viselkedő szerzeteseken, és nem voltak hajlandók alamizsnát adni nekik. Az „Asszadzsi és Punabbaszu által vezetett szerzetesek” kifejezés páliul *assajipunabbasukā bhikkhū*. Mind a *The Middle-Length Sayings* (Horner ford.), mind a *The Middle Length Discourses of the Buddha* (Ñānamoli/Bodhi, ford.) tévesen úgy kezeli ezt a kifejezést, mintha az két szerzetes – Asszadzsi és Punabbaszuká – neve lenne. Azonban a név végén található *-kā* képző melléknévvé alakítja azt, így a csoport jelzője lesz: „Asszadzsi és Punabbaszus szerzetesek”. [↵](#)
 3. Lásd még [MN 152](#). [↵](#)
 4. *ceto-vimutta*: az elme/szív határtalan szabadsága és *paññā-vimutta*: bölcsesség (a 3 jellegzetesség belátása) által megszabadulás együtt; Lásd [AN 2.30](#) [↵](#)
 5. *paññā-vimutta*: bölcsesség, a 3 jellegzetesség (mulandóság, szenvedéstelenség, én-telenség) belátása által megszabadult [↵](#)
 6. *kāya-sakkhi*: aki megtapasztalta a nyolc elmélyedést/dzshánát (*jhāna*); a Thanissaro által idézet

kommentár szerint a forma nélküli elmélyedések bármelyikét [↵](#)

7. *diṭṭhi-ppatta*: a helyes nézetek útját járja [↵](#)

8. *saddhā-vimutta*: a Buddhába és Tanításba vetett bizalom; ez utóbbi kétféle nemes személyről (*ariya puggala*) a Thanissaro által idézett kommentár azt írja, hogy nem tapasztalták meg a forma nélküli elmélyedéseket [↵](#)

9. *dhammānusārī*: a kommentár szerint ide – és a következő csoportba – azok tartoznak, akik már folyamba léptek, de nem érték el a folyamba lépés gyümölcseit [↵](#)

10. *saddhānusārī* [↵](#)

11. A *samatha* (nyugalom) meditáció eredménye, a tudat/szív megszabadulása (*ceto-vimutti*) [↵](#)

12. Az indulatok, befolyások (*āsavā*) megszüntetése a *vipassanā* (tisztánlátás) meditáció által, amely a 3 jelleg (*lakkhaṇa* – mulandóság, szenvedéstelenség, én-telenség) belátása. [↵](#)

13. A Buddha e nevének jelentéséről lásd a [DN 1](#) kommentárját Pressing L. fordításában; Vekardi fordításában „Beérkezett”. [↵](#)

14. A gyakorlás lépései megegyeznek a MN 95-ben leírtakkal. [↵](#)

15. *anāgāmi*: az a nemes személy (*ariya puggala*), aki már nem születik többé emberi létformába. A Tiszta Földön (*Suddhāvāsa*) tölti a következő létesülés(ek)e)t, ahol eléri a *Nibbánát*. [↵](#)

Így készült:

Fordította: Kolozsvári Ágnes

Forrás: [MN 70, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kolozsvári Ágnes, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 31, 2011, at 10:32 PM

MN 72 Aggivacchagotta Sutta – Vaccshagotta - Példázat a tűzről

Fordította: Vekerdi József

MN 72, PTS M I 483

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávathi mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Itt Vaccshagotta remete felkereste a Magasztost. Odaérve, üdvözlést váltott a Magasztossal, és illendő üdvözlő szavak után leült előtte. Előtte ülve, így szólította meg a Magasztost Vaccshagotta remete:

– Azt az elméletet vallja-e, Gótama úr, hogy a világ örökkévaló, ez az igazság, és minden más nézet téves?

– Nem vallom azt az elméletet, Vaccsha, hogy a világ örökkévaló, ez az igazság, és minden más nézet téves.

– Tehát azt az elméletet vallja Gótama úr, hogy a világ nem örökkévaló, ez az igazság, és minden más nézet téves?

– Nem vallom azt az elméletet, Vaccsha, hogy a világ nem örökkévaló, ez az igazság, és minden más nézet téves.

[Stb., lásd a MN 63 szuttát.]

– Vaccsha, az az elmélet, amely szerint a világ örökkévaló (~ nem örökkévaló stb.), pusztán tévhitek sűrűsége, tévhitek bozótja, tévhitek szemfényvesztése, tévhitek zűrzavara, tévhitek béklyója, és szenvedéssel, bajjal, kínnal, gyötrellemmel jár, nem vezet lemondáshoz, vágytalansághoz, önuralomhoz, megnyugváshoz, felismeréshez, megvilágosodáshoz, kialváshoz. Ezt a veszélyt látom benne, és ezért távol tartom magamat mindezekről az elméletektől.

– Van-e egyáltalán valamilyen elmélete Gótama úrnak?

– Vaccsha, a Beérkezettnek nem szokása, hogy elméleteket állítson fel. Mert a Beérkezett felismerte, mi a test, hogyan jön létre a test, hogyan szűnik meg a test; mik az érzetek, hogyan jönnek létre az érzetek, hogyan szűnnek meg az érzetek: mi a tudat, hogyan jön létre a tudat, hogyan szűnik meg a tudat; mik az adottságok, hogyan jönnek létre az adottságok, hogy szűnnek meg az adottságok; mi a megismerés, hogyan jön létre a megismerés, hogyan szűnik meg a megismerés. Ennek következtében a

Beérkezett minden véleményt, minden feltevést, minden önzést, önösséget, önhittséget feladott, elvetett, legyőzött, elhagyott, visszautasított, eltávoztatott, és ezáltal felszabadult.

– Az ilyen felszabadult elméjű szerzetes hol születik újjá, Gótama?

– Nem lehet azt mondani, hogy újjászületik, Vaccsha.

– Tehát nem születik újjá?

– Nem lehet azt mondani, hogy nem születik újjá.

– Tehát újjászületik is, nem is?

– Nem lehet azt mondani, hogy újjászületik is, nem is.

– Tehát sem újjászületik, sem nem születik újjá?

– Nem lehet azt mondani, hogy sem újjászületik, sem nem születik újjá.

– Gótama, amikor azt kérdeztem, hogy az ilyen felszabadult elméjű szerzetes hol születik újjá, azt válaszoltad, hogy nem lehet azt mondani, hogy újjászületik, Vaccsha. Amikor azt kérdeztem, hogy ezek szerint nem születik újjá, azt válaszoltad, hogy nem lehet azt mondani, hogy nem születik újjá. Amikor azt kérdeztem, hogy ezek szerint újjászületik is, nem is, azt válaszoltad, hogy nem lehet azt mondani, hogy újjászületik is, nem is. Amikor azt kérdeztem, hogy ezek szerint sem újjászületik, sem nem születik újjá, azt válaszoltad, hogy nem lehet azt mondani, hogy sem újjászületik, sem nem születik újjá. Ezek után tudatlanságba kerültem, ezek után bizonytalanságba kerültem, Gótama, és azt a bizalmat, amely előző beszélgetésünk nyomán kialakult bennem Gótama úr iránt, ilyen körülmények között elveszítettem.

– Vaccsha, elég ebből a tudatlanságból, elég ebből a bizonytalanságból ! Vaccsha, ez a Tan mély értelmű, nehezen fogható fel, nehezen sajátítható el, túlhaladja az értelmet, fenséges, bölcs, csak tudósoknak való. Te nem értheted meg, mert más nézeteket vallasz, más felfogást követsz, mást hiszel, más szabályoknak veted alá magadat, más tanítóid vannak. Nos, viszontkérdést teszek fel, Vaccsha; felelj rá belátásod szerint. Mi a véleményed, Vaccsha: ha tűz égne előttem, tudnád-e: „Itt előttem tűz ég”?

– Ha tűz égne előttem, Gótama, tudnám: „Itt előttem tűz ég.”

– És ha megkérdeznék tőled : mitől ég ez a tűz, amelyik itt ég előttem, mit válaszolnál a kérdésre?

– Ha megkérdeznék tőlem : mitől ég ez a tűz, amelyik itt ég előttem, ezt válaszolnám a kérdésre: „Ez a

tűz, amelyik itt ég előttem, attól ég, hogy fűvel és fával táplálják.”

– És ha kialudna előtted a tűz, tudnád-e: „Kialudt előttem a tűz”?

– Ha kialudna előttem a tűz, tudnám: „Kialudt előttem a tűz.”

– És ha megkérdeznék tőled: ez a tűz, amelyik kialudt előtted, melyik égtáj felé távozott, keletre, nyugatra, északra vagy délre, mit válaszolnál a kérdésre?

– Nem lehet rá válaszolni, Gótama. Hiszen a tűz, amely attól égett, hogy fűvel és fával táplálták, annak felemésztése után, ha nem raktak rá újabbakat, táplálék nélkül maradt, és éppen ezért mondjuk róla, hogy kialudt.

– Ugyanígy, Vaccsha, a testet, amellyel a meghatározó a Beérkezett meghatározhatná, a Beérkezett levetkőzte, gyökerét elmetszette, mint kidöntött fatörzset; megsemmisítette, soha többé létre nem támadhat. A Beérkezett megszabadult a testi vonatkozásoktól; mély, felmérhetetlen, megismerhetetlen, mint a nagy óceán. Nem lehet azt mondani róla, hogy újjászületik; nem lehet azt mondani róla, hogy nem születik újjá; nem lehet azt mondani róla, hogy újjászületik is, nem is ; nem lehet azt mondani róla, hogy sem újjászületik, sem nem születik újjá. Az érzeteket (~ értelmet, ~ adottságokat, ~ megismerést), amelyekkel a meghatározó a Beérkezett meghatározhatná, a Beérkezett levetkőzte, gyökerüket elmetszette, mint kidöntött fatörzset; megsemmisítette őket, soha többé létre nem támadhatnak. A Beérkezett megszabadult az érzetek (~ értelem, ... adottságok, ~ megismerés) vonatkozásaitól; mély, felmérhetetlen, megismerhetetlen, mint a nagy óceán. Nem lehet azt mondani róla, hogy újjászületik; nem lehet azt mondani róla, hogy nem születik újjá [...stb.].

E szavak hallatára Vaccshagotta remete így szólt a Magasztoshoz:

– Gótama, mintha egy falu vagy város határában állna egy nagy szálafa, és a mulandóság törvénye szerint lefoszlana róla lomb és gally, lefoszlana róla kéreg és háncs, és idő múltán lomb és gally nélkül, kéreg és háncs nélkül, szárazon, tisztán állna a törzs, ugyanúgy lomb és gally nélkül, kéreg és háncs nélkül, szárazon, tisztán áll előttem Gótama úr magyarázata. Pompás, Gótama! Pompás, Gótama! [...] Fogadjon el Gótama úr a mai naptól életem végéig világi tisztelőjéül, aki hozzá folyamodik oltalomért!

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 72](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 21, 2012, at 04:52 PM

MN 72 Aggivacchagotta Sutta – Vaccsha és a tűz

Fordította: A páli fordító csoport

MN 72, PTS M I 483

Így hallottam:

Egy alkalommal a Magasztos Szávathhiban, a Dzséta-ligetben Anáthapindika parkjában tartózkodott. Vaccshagotta, egy vándoraszkéta elment a Magasztoshoz, barátságosan üdvözölték egymást, baráti és udvarias szavakat váltottak. Vaccshagotta oldalt leült, majd kérdezgetni kezdte a Magasztost:

– Mondd, Gótama Úr, a te nézeted szerint a világ örök, és csakis ez az igazság, minden más ostobaság?

– Nincs ilyen nézetem, Vaccsha.

– Hát akkor nézeted szerint a világ nem örök, és csakis ez az igazság, minden más ostobaság?

– Nincs ilyen nézetem.

– És nézeted szerint a világ véges, és csakis ez az igazság, minden más ostobaság – avagy éppenhogy végtelen?

– Egyik sem nézetem.

– És nézeted szerint azonos a test és ami élteni¹, és csakis ez az igazság, minden más ostobaság – avagy éppenhogy különböznek?

– Egyik sem nézetem.

– És nézeted szerint egy tathágata a halálon túl is létezik, és csakis ez az igazság, minden más ostobaság – avagy éppenhogy nem létezik? Avagy létezik is meg nem is – avagy sem nem létezik, sem nem nem létezik?

– Egyik sem nézetem.

– Mindegyik kérdésre és az ellenkezőjére is az válaszoltad, hogy nem ez a nézeted. De miféle nyomorúságot találsz bennük, hogy mindezeket nem fogadod el, mintha teljesen alaptalan nézetek² lennének.

– Nos, Vaccsha, az, hogy a világ örök, csak nézet. S mint nézet, sűrű vadon, kínlódás és vergődés,

béklyó. Szenvedésteli, gyötrelmes és kízó; nem vezet a világból való kiábránduláshoz, szenvedélymentességhez, önlebíráshoz, elcsituláshoz, felismeréshez, felébredéshez, ellobbanáshoz. De az is csak nézet, hogy a világ nem örök. És ugyanígy van az összes többi kérdéssel is.

– De van-e bármilyen nézete Gótama Úrnak?

– Nézet? Vaccsha, a Tathágata már túl van ezen! A Tathágata *lát*: belátta, hogy mi a test, a test keletkezése, a test elmúlása; mi az érzet, mi a felfogás, mik a meghatározottságok, mi a tudat, és mindezeknek mi a keletkezése és elmúlása. Ezért a Tathágata az összes vélekedést és tépelődést, az énközpontúság, az önzés és az önteltség hajlamát teljességgel elpusztította, kiküszöbölte, elhagyta és elvetette, szenvedélymentessé és közömbössé vált irántuk: és így megszabadult.

– És ha a szerzetes tudata eképpen megszabadult, akkor ő milyen csodás helyre kerül majd³, Gótama?

– Vaccsha, nem állítható, hogy kerülne valahová.

– Akkor nem kerül sehová? Vagy kerül is, nem is? Vagy talán sem nem kerül, sem nem nem kerül sehová?

– Egyik sem állítható, Vaccsha.

– Gótama, mindegyik lehetőségről azt mondtad, hogy az nem állítható. Ezt én nem értem, itt összezavarodtam! A Gótama Úrral folytatott vita és beszélgetés eleje még úgy-ahogy tetszett, de ez már egyáltalán nem.

– Persze, hogy nem érted, Vaccsha, persze, hogy összezavarodtál! Mert ez a Dharma mélységes, nehéz átlátni és megérteni, nyugalmas, emelkedett; túl van az elemezgetésen, magas szintű, csak a hozzáértők foghatják fel. Nehezen értheted ezt te, aki másban hiszel, mást fogadsz el, másnak örülsz, máshoz kötödsz, más a mestered.

Vaccsha, most akkor én kérdezek tőled. Válaszolj, ahogy jónak látod. Mit gondolsz, ha tűz ég előtted, akkor azt fel is ismered?

– Igen.

– És ha megkérdezik, hogy miből származik az előtted égő tűz, mit válaszolsz?

– Azt, hogy a tüzelőből – fűből és fából származik.

– Ha az a tűz kialszik előtted, azt is felismered, hogy kialudt?

– Igen.

– És ha megkérdezik, hogy a kialudt tűz hova távozott el – keletre, délre, nyugatra vagy északra, mit válaszolsz?

– Gótama, az nem állítható, hogy valahová eltávozott, ugyanis az a tüzelő – fű és fa, amiből származva égett a tűz, elfogyott, s mivel nem tettek rá másikat, táplálás nélkül maradt és megszűnt, ezért is mondjuk így, hogy kialudt.⁴

– Ugyanígy, Vaccsha, ha valaki meg akarja mondani, hogy mi egy tathágata, az meghatározhatná a teste alapján – de azt immár elhagyta; gyökerestül kitepte, elnyeste, mint pálmafőt, megszüntette a létesülését, és így a jövőben sem jöhet létre. Egy tathágata, mivel a teste teljességgel elfogyatkozott, megszabadult.⁵ Mélységes, felmérhetetlen, a mélye kifürkészhetetlen – olyan mint az óceán. Nem állítható, hogy valamely csodás helyre kerül, sem az, hogy nem kerül, sem az, hogy kerül is nem is, sem az, hogy sem nem kerül sem nem nem kerül.

Ugyanígy, Vaccsha, ha valaki meg akarja mondani, hogy mi egy tathágata, az meghatározhatná az érzetei, a felfogása, a meghatározottságai vagy a tudata alapján – de mindezeket immár elhagyta; gyökerestül kitepte, elnyeste, mint pálmafőt, megszüntette a létesülésüket, és így a jövőben sem jöhetnek létre. Egy tathágata, mivel az érzetei, a felfogása, a meghatározottságai és a tudata teljességgel elfogyatkoztak, megszabadult. Mélységes, felmérhetetlen, a mélye kifürkészhetetlen – olyan mint az óceán. Nem állítható, hogy valamely csodás helyre kerül, sem az, hogy nem kerül, sem az, hogy kerül is nem is, sem az, hogy sem nem kerül sem nem nem kerül.

Ezután Vaccshagotta, a vándoraszkepa így szólt a Magasztoshoz:

– Gótama úr, mondjuk van egy nagy sálafa, egy falu vagy vásáros hely közelében. Ha a mulandó részeit,⁶ ágát, lombját, kérgét, háncsát, szíjácsát lehántják, akkor tisztán megmarad a legjava, a belső keményfa. Ugyanígyen tisztán áll előttünk Gótama úr szava is: ágak, lomb, kéreg, háncs, szíjács nélkül, csak a legjava.

Bámulatos, Uram, bámulatos! Mint amikor az ember a lefelé fordítottat felfordítja, az eltakartat felfedi, a tévelygőnek az utat megmutatja, vagy a sötétségben olajlámpást tart – hogy akinek szeme van, lássa, ami látni való: a Magasztos ugyanígy számos megközelítésből megvilágította a Dharmát. Ezért most, Uram, a Magasztos oltalmába térek, a Dharma és a Szerzetesi Közösség oltalmába.] Mától fogva tartson meg engem a Magasztos, mint oltalmába tért, életet nyert hívét.

1. Taṃ jīvaṃ taṃ sarīraṃ, ... aññaṃ jīvaṃ aññaṃ sarīraṃ – „A dzsíva a test, ... más a dzsíva,

más a test.” A dzsíva szót gyakran fordítják léleknek, szó szerint: élet. [↵](#)

2. A homályos etimológiájú *ditthigata* szó valamiképp a nézetek negatív minősítését hordozza. Másutt erőteljesebben, „ártalmas meggyőződés”-nek fordítottuk. [↵](#)
3. *upapajjati* – az újjá„születés” azon formája, ahol istenként, vagy más csodás lényként eleve felnőtten jelenik meg a létforgatagban vándorló lény. [↵](#)
4. A páli *nibbuta* szó azt is jelenti, hogy kialudt, azt is, hogy megszűnt (és azt is, hogy a nirvánába távozott). A gondolat lényege, hogy a kialudt tűz nem eltávozott valahová, hanem megszűnt. Az „eltávozás” a hasonlat másik oldalán egy felébredett halálára vonatkozik. [↵](#)
5. A következő két mondat sejtetőleg a nirvána későbbi, misztikus átértelmezését valló szerkesztők betoldása. [↵](#)
6. A páli szöveg kicsit homályos, szó szerint: „az ő mulandósága”. Lehet, hogy szövegromlás, az értelme alapján talán az állt itt, hogy „kivágják”. [↵](#)

Így készült:

Fordította: A páli fordító csoport

Forrás: [MN 72](#), páli

Szerzői jogok: A páli fordító csoport, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: August 26, 2012, at 10:07 AM

MN 74 Dīghanakha Sutta – Díghanakhának

Fordította: Csimma Vilmos és Tóbel Ibolya

MN 74, PTS M I 497

Így hallottam. Egyszer mikor a Magasztos épp Rádzsagahában a Vadkan Barlangjában időzött a Keselyű Csúcs Hegységben.

Díghanakha¹ vándorszerzetes felkereste őt, hogy tiszteletét tegye nála. Miután udvariasan és szeretetteljesen köszöntötte őt, Díghanakha megállt a Magasztos oldalán és így szólt:

– Gótama Mester, a tanításom és nézetem így hangzik: „semmi sem elfogadható számomra.”

– A nézeted, Aggivesszana, hogy „semmi sem elfogadható számomra”, legalább ez a nézet elfogadható számodra?

– Ha ez a nézet elfogadható lenne számomra, Gótama Mester, akkor az is épp ugyanaz lenne, az is épp ugyanaz lenne.

– Így hát Aggivesszana, sokan vannak ezen a világon, akik így gondolják: „az is épp ugyanaz lenne, az is épp ugyanaz lenne.” Ők mégsem szabadultak meg ettől a nézettől, és még mindig magukénak vallanak más nézeteket is. Csak kevesen vannak ezen a világon, akik úgy gondolkodnak: „az is épp ugyanaz lenne, az is épp ugyanaz lenne”, és már megszabadultak ettől a nézettől és nem vallanak más nézeteket sem.

– Aggivesszana, van egynéhány remete és brahmin, akiknek ez a tanítása és nézete: „Minden elfogadható számomra”. És van egynéhány remete és brahmin, akiknek a tanítása és nézete pedig ez: „semmi sem elfogadható számomra”. És van egynéhány remete és brahmin, akiknek a tanítása és nézete ez: „Van, ami elfogadható és van, ami elfogadhatlan számomra”.

Azoknak a remetéknek és brahminoknak a nézete, akik azt vallják és hirdetik „minden elfogadható számomra”, közel áll a vágyhoz, közel áll a kötődésekhez, közel a gyönyörökhöz, a birtokláshoz és a ragaszkodáshoz. Azoknak a remetéknek és brahminoknak a nézete pedig, akik azt vallják és hirdetik, hogy „számomra semmi sem elfogadható”, közel áll a vágytalansághoz, a nem-kötődéshez, a gyönyörtelenséghez, a nem-birtokláshoz, a nem-ragaszkodáshoz.

Miután ez elhangzott, Díghanakha vándorszerzetes megjegyezte:

– Gótama Mester dicséri a nézeteimet, Gótama Mester helyesli a nézeteimet.

– Aggivesszana, azok között remeték és brahminok között, akik azt a tant vallják, hogy „van, ami elfogadható számomra és van, ami nem”, hitvallásuk szerint, ami elfogadható, az közel áll a vágyhoz, közel áll a kötődésekhez, közel a gyönyörökhöz, a birtokláshoz és a ragaszkodáshoz, míg hitvallásuk szerint a nem elfogadható közel van a vágytalansághoz, a nem-kötődéshez, a gyönyörtelenséghez, a nem-birtokláshoz, a nem-ragaszkodáshoz.

Így hát, Aggivesszana, a bölcs ember e remeték és brahminok között, kiknek az a tanítása és nézete: „számomra minden elfogadható”, eképpen gondolkodik.

– >

„Ha makacsul ragaszkodom látásmódomhoz, hogy ‘számomra minden elfogadható’ és kijelentem, ‘csak ez az igaz, minden más hamis’, akkor ellentmondanék a másik kettőnek: azoknak a remetéknek és brahminoknak, akiknek az a tanítása és nézete, hogy ‘számomra semmi sem elfogadható’ és azoknak a remetéknek és brahminoknak, akiknek az a tanítása és nézete, hogy ‘számomra van, ami elfogadható és van, ami nem’. Így ellentmondanék a másik kettőnek, és ahol ellentmondás van, ott viták vannak, ahol viták vannak ott veszekedés van, ahol veszekedés van ott, bosszúság van.” <-

És előre látván az ellenkezést, vitát, veszekedést és bosszúságot, elhagyja nézeteit és nem vesz fel más nézeteket. Ez az, ahogy e nézetekről való lemondás történik, ez, ahogy e nézetekkel való felhagyás történik.

Egy bölcs ember e remeték és brahminok közül, akinek az a tanítása és nézete: „számomra semmi sem elfogadható” ... „számomra van, ami elfogadható és van, ami nem” ... eképpen gondolkodik.

– >

„Ha makacsul ragaszkodom látásmódomhoz ... Így ellentmondanék a másik kettőnek, és ahol ellentmondás van, ott viták vannak, ahol viták vannak ott veszekedés van, ahol veszekedés van ott, bosszúság van.” <-

Ez az, ahogy e nézetekről való lemondás történik, ez, ahogy e nézetekkel való felhagyás történik.

Így hát, Aggivesszana, e test, mely anyagból alkotott, ami tartalmazza a négy nagy elemet, melyet anya és apa nemzett, és mely főtt rizsen és zabkásán nőtt, mely állandó változásban van, ahogy használják, elhasználják egészen a megsemmisülésig, egészen a szétbomlásig. Úgy kell tekintenünk rá, mint nem állandóra, mint szenvedésre, mint egy betegségre, mint egy daganatra, mint egy dárdára, mint balsorsra, mint nyomorúságra, mint (tőlünk) idegenre, mint szétbomlóra, mint kiürültre, mint nem önmagára. Mikor valaki így tekint e testre, akkor elhagyja a test iránti vágyát, ragaszkodását és a testtől való függését.

Háromféle érzet létezik Aggivesszana: kellemes érzet, fájdalommal teli érzet és a sem-nem-kellemes-sem-nem-fájdalmas érzet. Amikor valaki kellemes érzetet tapasztal, akkor nem érzi a fájdalommal teli érzetet és a sem-nem-kellemes-sem-nem-fájdalmas érzetet, csak a kellemes érzetet. Amikor valakinek fájdalmas az érzete, akkor nem érzi a kellemes érzetet és a sem-nem-kellemes-sem-nem-fájdalmas érzetet, akkor csak a fájdalmas érzet van. Amikor valaki a sem-nem-kellemes-sem-nem-fájdalmas érzetet érzékeli, akkor nem érzi a kellemes érzetet vagy a fájdalommal teli érzetet, csak a sem-nem-kellemes-sem-nem-fájdalmas érzetet.

A kellemes érzet, Aggivesszana, állandótlan, feltételekhez kötött, keletkezése függ valamitől, ki van téve a megsemmisülésnek, az eltűnésnek, az elhalványulásnak és a megszűnésnek. A fájdalommal teli érzet is állandótlan, feltételekhez kötött, keletkezése függ valamitől, ki van téve a megsemmisülésnek, az eltűnésnek, az elhalványulásnak és a megszűnésnek. A sem nem kellemes, sem nem fájdalommal teli érzet is állandótlan, feltételekhez kötött, keletkezése függ valamitől, ki van téve a megsemmisülésnek, az eltűnésnek, az elhalványulásnak és a megszűnésnek.

S látván ezt a tanult és nemes tanítvány kiábrándul a kellemes érzetektől, kiábrándul a fájdalommal teli érzetektől, és kiábrándul a sem nem kellemes, sem nem fájdalmas érzetektől. Kiábrándulva mindezekből, szenvedélymentessé válik. És a szenvedélyektől eltávolodva elméje megnyugszik. Nyugodt elméjében megszületik a bizonyosság: „elmém megnyugodott.” Megérti: A születések láncolata megszakadt, a szent életet leéltem, amit meg kellett tennem, azt megtettem, nincs többé születés a létsíkok egyetlen szintjére sem.

A bhikkhu, kinek elméje ily módon elnyugodott, Aggivesszana, senki oldalára nem áll és nem bocsátkozik vitába senkivel, a világ nyelvét a szavakhoz való kötődés nélkül használja csupán.

Ebben az időben a tiszteletre méltó Száriputta a Magasztos mögött állt, és, legyezte őt. Majd ezt gondolta: „A Magasztos valóban közvetlen tapasztalatból beszél az ezektől a dolgoktól való elszakadásról. Az Ellobbant valóban közvetlen tapasztalatból beszél ezeknek a dolgoknak az elhagyásáról.” Ahogyan a tiszteletreméltó Száriputta végiggondolta mindezt, semmihez sem tapadva elméje megszabadult a szennyeződésektől.

Díghanakha vándorszerzetesben pedig felkelt a Tan tiszta szennyeződésektől mentes látomása: „Minden, ami alá van vetve a keletkezésnek alá van vetve az elmúlásnak is.” Díghanakha vándorszerzetes ekkor meglátta a Tant, valóra váltotta a Tant, megértette a Tant, a Tan mélyére látott, kételyein felül emelkedett, eltávolodott zavaró gondolataitól, bátorság ébredt benne, és függetlenné vált másoktól a Tanító Törvényében.

Majd így szólt a Magasztoshoz:

– Pompás, Gótama Mester! Pompás, Gótama Mester! Gótama Mester megvilágította a Tant minden oldalról, mintha valaki talpra állítaná a megfordítottat, felfedé, ami rejtve volt, feltárná az utat az eltévedett előtt, vagy ahogy a sötétben lámpást emelünk, hogy kinek van szeme a látásra, lásson. Menedékért fordulok Gótama Mesterhez, menedékért fordulok a Tanhoz és a szerzetesek gyülekezetéhez. Mától úgy emlékezzék rám Gótama Mester, mint aki élete végéig világi tisztelője marad, aki hozzá folyamodik oltalomért.

1. a név jelentése: “hosszú körmű” [↔](#)

Így készült:

Fordította: Csimma Vilmos és Tóbel Ibolya

Forrás: MN 74, Bhikkhu Bodhi, angol

Szerzői jogok: Csimma Vilmos és Tóbel Ibolya, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: January 01, 2013, at 01:34 PM

MN 75 Māgaṇḍiya Sutta – Mágandija

Fordította: Vekerdi József

MN 75, PTS M I 501

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Kuru-földön tartózkodott. A Kuru-földi Kammászadhamma nevű városkában, egy Bháradvádza-nemzetségbeli pap házában, a tűzhely mellé leterített gyékényen feküdt. Egyik reggelen a Magasztos felöltözött, magára öltötte felsőruháját, fogta alamizsnagyűjtő szilkéjét, és elindult Kammászadhammába alamizsnáért. Bejárta Kammászadhammát alamizsnáért, majd alamizsnagyűjtő útjáról visszatérve, elfogyasztotta az élelmet, és elvonult egy közeli erdőségbe, a nap hátralévő részét eltölteni. Az erdő mélyén leült egy fa tövébe, hogy ott töltsse a napot.

Eközben Mágandija vándor remete időtöltésül fel-alá sétálgatott, és elvetődött a Bháradvádza-nemzetségbeli pap házához. A Bháradvádza-nemzetségbeli pap házában meglátta a tűzhely mellé leterített gyékényt, és megkérdezte a paptól:

– Kinek van ez a gyékény a tűzhely mellé leterítve Bháradvádza úr házában? Úgy látom, remete fekhelyeül szolgál.

– Mágandija, a Szakja-nemzetségbeli Gótama remete van itt, aki a Szakja-házból remeteségbe vonult. A tiszteletreméltó Gótamát tekintély és hírnév övezi : “Itt van a Magasztos, a szent, a tökéletesen megvilágosult, tudás és helyes élet mintaképe, igaz úton járó, világtudású, az emberi nyáj pásztora, istenek és emberek tanítója, a magasztos Buddha.” Ennek a Gótama úrnak a fekhelye van ide terítve.

– Kellemetlen látványban volt részem, Bháradvádza, hogy annak a világcsaló Gótama úrnak a fekhelyét kellett látnom.

– Vigyázz, mit beszélsz, Mágandija! Vigyázz, mit beszélsz, Mágandija! Sok tudós nemes, tudós pap, tudós házigazda, tudós remete fogadja el és követi ennek a Gótama úrnak nemes bölcsességét, üdvös tanítását.

– Bháradvádza, ha szemtől szembe találkoznom azzal a Gótama úrral, a szemébe mondanám: “Gótama remete világcsaló, mert beleüti az orrát a mi tanításainkba.”

– Ha nincs kifogása ellene Mágandija úrnak, beszámolok erről Gótama remetének.

– Felőlem nyugodtan elmondhatja neki, Bháradvádza úr.

A Magasztos emberfölötti, tiszta, csodálatos hallásával végighallgatta Bháradvádza pap és Mágandija vándor remete beszélgetését. Estefelé a Magasztos befejezte elmélkedését, felkelt, elindult Bháradvádza pap házába. Odaérve, leült a leterített gyékényre. Ekkor Bháradvádza pap a Magasztos elé járult. Elébe érve, köszöntötte a Magasztost, üdvözlő szavakat váltott vele, és leült előtte. A Magasztos így szólította meg az előtte ülő Bháradvádza papot:

– Bháradvádza, ennek a gyékénynek kapcsán beszélgettél valamiről Mágandija vándor remetével?

E szavakra Bháradvádza pap megdöbbsent, megdermedt, és így felelt a Magasztosnak:

– Éppen erről akartam beszámolni Gótama úrnak, de Gótama úr kivette a számból a szót.

Mielőtt a Magasztos és Bháradvádza pap párbeszéde tovább folytatódott volna, Mágandija vándor remete, időtöltésül fel-alá sétálgatva, elvetődött a Bháradvádza-nemzetségbeli pap házához, ahol a Magasztos tartózkodott. Odaérve, köszöntötte a Magasztost, üdvözlő szavakat váltott vele, és leült előtte.

A Magasztos így szólította meg az előtte ülő Mágandija vándor remetét:

– Mágandija, a szem az alakokban gyönyörködik, az alakoknak örül, az alakokat élvezi; a Beérkezett a szemet megfékezte, megbilincselte, legyőzte, megkötötte, és megkötésének tanát hirdeti. Erre céloztál, Mágandija, amikor azt mondtad, hogy Gótama remete világcsaló?

– Igen, pontosan erre céloztam, Gótama, amikor azt mondtam, hogy Gótama remete világcsaló, mert beleüti az orrát a mi tanításainkba.

– Mágandija, a fül a hangokban gyönyörködik, a hangoknak örül, a hangokat élvezi; a Beérkezett a fület megfékezte, megbilincselte, legyőzte, megkötötte, és megkötésének tanát hirdeti. Erre céloztál, Mágandija, amikor azt mondtad, hogy Gótama remete világcsaló?

– Igen, pontosan erre céloztam, Gótama, amikor azt mondtam, hogy Gótama remete világcsaló, mert beleüti az orrát a mi tanításainkba.

– Mágandija, az orr az illatokban gyönyörködik (~ a nyelv az ízekben gyönyörködik, ~ a test a tapintásokban gyönyörködik, ~ az ész a gondolatokban gyönyörködik), az illatoknak [stb.] örül, az illatokat [stb.] élvezi ; a Beérkezett az orrot [stb.] megfékezte, megbilincselte, legyőzte, megkötötte, és megkötésének tanát hirdeti. Erre céloztál, Mágandija, amikor azt mondtad, hogy Gótama remete világcsaló?

– Igen, pontosan erre céloztam, Gótama, amikor azt mondtam, hogy Gótama remete világcsaló, mert

beleüti az orrát a mi tanításainkba.

– Mi a véleményed, Mágandija? Tegyük fel, hogy valaki eleinte a szemmel érzékelhető kellemes, örvendetes, kívánatos, szépséges, vonzó, csábító alakokban gyönyörködött, később azonban a valóságnak megfelelően felismerte az alakok keletkezését és elmúlását, gyönyörét és nyomorúságát, és a menekvést tőlük, és ezután az alakok vágya kialudt benne, alakokért lángolása kihamvadt, szomja lecsillapult, belső nyugalmát elérte. Nos, Mágandija, találsz-e valami kivetnivalót az ilyen emberben?

– Egyáltalán semmit, Gótama.

– És mi a véleményed, Mágandija? Tegyük fel, hogy valaki eleinte a füllel érzékelhető hangokban (~ orral érzékelhető illatokban, ~ nyelvvel érzékelhető ízekben, ~ testtel érzékelhető tapintásokban, ... ésszel érzékelhető gondolatokban) gyönyörködött, később azonban a valóságnak megfelelően felismerte a hangok [stb.] keletkezését és elmúlását, gyönyörét és nyomorúságát, és a menekvést tőlük, és ezután a hangok vágya kialudt benne, hangokért lángolása kihamvadt, szomja lecsillapult, belső nyugalmát elérte. Nos, Mágandija, találsz-e valami kivetnivalót az ilyen emberben?

– Egyáltalán semmit, Gótama.

– Márpedig, Mágandija, eleinte én is otthonomban laktam, az öt érzékszerv minden örömét élveztem, a szemmel érzékelhető kellemes, örvendetes, kívánatos, szépséges, vonzó, csábító alakokban (~ hangokban, illatokban, ~ ízekben, ~ tapintásokban, ~ gondolatokban) gyönyörködtem. Három palotám volt, egy őszi, egy téli, egy nyári. A négy őszi hónapot az őszi palotában töltöttem, énekesnők társaságában, és ki sem léptem a palotából. Később azonban a valóságnak megfelelően felismertem az örömök keletkezését és elmúlását, gyönyörét és nyomorúságát, és a menekvést tőlük, és ezután az örömök vágya kialudt bennem, örömökért lángolásom kihamvadt, szomjam lecsillapult, a belső nyugalmat elértem. Látom a többi élőlényt, amelyek az érzéki örömökön csüggenek, érzéki örömök szomja emészti őket, érzéki örömök lázától sorvadnak, érzéki örömök rabjai, és nem irigylem érte őket, nem találok ezekben gyönyörűséget. Miért? Mert én azt a boldogságot élvezem, amely az érzéki örömökön túlemelkedve, káros kívánságokon túlemelkedve, az égi gyönyörűségeket is felülmúlja. Ezért az alsóbbrendűt nem irigylem, nem találok benne gyönyörűséget.

Úgy van ez, Mágandija, mint hogyha volna egy gazdag, jómódú, vagyonos házigazda vagy házigazda fia, aki az öt érzékszerv minden örömét élvezzi, a szemmel érzékelhető kellemes, örvendetes, kívánatos, szépséges, vonzó, csábító alakokban (~ hangokban, ~ illatokban, ~ ízekben, ~ tapintásokban, ~ gondolatokban) gyönyörködik. Testével igaz életet él, beszédével igaz életet él, gondolataival igaz életet él, és teste pusztulása után, halála után jó útra jut, az égi világba kerül, a harminchárom isten közé. Ott az égi kéjkertben, égi örömeányok társaságában az öt érzékszerv

minden örömét élvezi. Onnét megpillant egy házigazdát vagy házigazda fiát, aki az öt érzékszerv minden örömét élvezi. Mit gondolsz, Mágandija: az az istenfiú ott az égi kéjkertben, égi örömeányok társaságában, az öt érzékszerv minden égi örömét élvezve, megirigyli-e az öt érzékszerv földi örömeit, amelyet az a házigazda vagy házigazda fia élvez? Vissza akar-e térni az emberi gyönyörúségekhez?

– Semmiképpen sem, Gótama, hiszen az égi gyönyörúségek fölülmúlják, túlhaladják a földi gyönyörúségeket.

– Ugyanígy vagyok én is, Mágandija. Eleinte én is otthonomban laktam, az öt érzékszerv minden örömét élveztem [...]. Később azonban a valóságnak megfelelően felismertem az örömök keletkezését és elmúlását, gyönyörét és nyomorúságát, és a menekvést tőlük, és ezután az örömök vágya kialudt bennem, [...] nem találok benne gyönyörúséget.

Úgy van ez, Mágandija, mint ahogy volna egy leprás, akinek testét fekélyek borítják, tagjai elgennyedtek, férgek rágják, körmével véresre vakarja sebeit, és parázssal telt gödör mellett próbálja szikkasztani testét. Barátai és ismerősei, rokonai és hozzátartozói tapasztalt orvost hívatnának, és az a tapasztalt orvos gyógyszert készítené neki. Ő a gyógyszer segítségével megszabadulna a leprától, meggyógyulna, egészséges lenne, magához térne, talpra állna, kedve szerint mehetne bárhova. Megpillantana egy másik leprást, akinek testét fekélyek borítják, tagjai elgennyedtek, férgek rágják, körmével véresre vakarja sebeit, és parázssal telt gödör mellett próbálja szikkasztani testét. Mit gondolsz, Mágandija: irigyelné-e az első ember attól a leprástól a parázssal telt gödröt, vagy az orvossággal történő kezelést?

– Semmiképpen sem, Gótama, mert orvosságra csak addig van szükség, amíg a betegség fennáll; ha a betegség elmúlik, nincs szükség orvosságra. - Ugyanígy vagyok én is, Mágandija. Eleinte én is otthonomban laktam, az öt érzékszerv minden örömét élveztem, [...] később azonban az örömök vágya kialudt bennem, [...] nem találok benne gyönyörúséget. Úgy van ez, Mágandija, mint ahogy volna egy leprás, akinek testét fekélyek borítják, [...] és gyógyszer segítségével megszabadulna a leprától, meggyógyulna, egészséges lenne, magához térne, talpra állna, kedve szerint mehetne bárhova. Ekkor két erős férfi kétfelől karjánál fogva megragadná, és a parázssal telt gödör mellé hurcolná. Mit gondolsz, Mágandija: nem próbálná-e ez az ember minden erővel kitépni magát kezeik közül?

– De igen, Gótama, mert annak a tűznek az érintése igen fájdalmas, perzselő, égető.

– Mit gondolsz, Mágandija: annak a tűznek az érintése csak most lett igen fájdalmas, perzselő, égető, vagy már előzőleg is igen fájdalmas, perzselő, égető volt annak a tűznek az érintése?

– Annak a tűznek az érintése most is igen fájdalmas, perzselő, égető, és előzőleg is igen fájdalmas,

perzselő, égető volt annak a tűznek az érintése, Gótama. Ám annak a leprásnak testét fekélyek borították, tagjai elgennyedtek, férgek rágták, körmével véresre vakarta sebeit, ezért elveszítette ítélőképességét, és az volt a téveszméje, hogy a kízó tűz jólesik.

– Ugyanígy, Mágandija, az érzéki örömök a múltban is igen fájdalmasak, perzselők, égetők voltak, a jövőben is igen fájdalmasak, perzselők, égetők lesznek, a jelenben is igen fájdalmasak, perzselők, égetők az érzéki örömök. Mégis az élők az érzéki örömökön csüggenek, érzéki örömök szomja emészti őket, érzéki örömök lázától sorvadnak, ezért elveszítik ítélőképességüket, és az a téveszméjük, hogy a kízó érzéki örömök jólesnek.

Úgy van ez, Mágandija, mint ahogy volna egy leprás, akinek testét fekélyek borítják, tagjai elgennyedtek, férgek rágják, körmével véresre vakarja sebeit, és parázssal telt gödör mellett próbálja szikkasztani testét. De minél inkább próbálja parázssal telt gödör mellett szikkasztani testét a leprás, akinek testét fekélyek borítják, [...] annál jobban elmérgesednek, elgennyednek, bűzhödnek sebei. Mégis bizonyos élvezetet, enyhülést talál abban, hogy viszkető sebeit vakarja. Ugyanígy vannak az élők, akik érzéki örömökön csüggenek, érzéki örömök szomja emészti őket, érzéki örömök lázától sorvadnak, és az érzéki örömök rabjai. De minél inkább rabul esnek az érzéki örömöknek az élők, akik érzéki örömökön csüggenek, érzéki örömök szomja emészti őket, érzéki örömök lázától sorvadnak, annál jobban fokozódik bennük az érzéki örömök szomja, annál jobban sorvadnak az érzéki örömök lázától. Mégis bizonyos élvezetet, enyhülést találnak abban, hogy az öt érzékszerv örömeit élvezik.

Mi a véleményed, Mágandija? Láttál-e már olyan királyt vagy főminisztert, vagy hallottál-e olyanról, aki az öt érzékszerv minden örömét élvezzi, és anélkül, hogy az örömök vágya kialudt volna benne, anélkül, hogy örömökért lángolása kihamvadt volna, szomja mégis lecsillapult volna, vagy valaha lecsillapulna, a belső nyugalmat elérte volna, vagy valaha elérné?

– Semmiképpen sem, Gótama.

– Valóban, Mágandija; én sem láttam olyan királyt vagy főminisztert, én sem hallottam olyanról [...]. Viszont mindazok a remeték és papok, akiknek szomja lecsillapult vagy le fog csillapulni, akik a belső nyugalmat elérték vagy el fogják érni, azok mindannyian a valóságnak megfelelően felismerték az örömök keletkezését és elmúlását, gyönyörét és nyomorúságát, és a menekvést tőlük, és ezután az örömök vágya kialudt bennük, örömökért lángolásuk kihamvadt, szomjuk lecsillapult, a belső nyugalmat elérték vagy el fogják érni.

Ekkor a Magasztos ezt a kinyilatkoztatást tette:

Az egészség a legfőbb kincs, a kialvás a fő öröm,

nyolcágú út a legszentebb, az örök üdvhöz ez vezet.

E szavak hallatára Mágandija vándor remete így szólt a Magasztoshoz:

– Csodálatos, Gótama, bámulatos, Gótama, milyen találó Gótama úr mondása: *Az egészség a legfőbb kincs, a kialvás a fő öröm.* Én is hallottam, Gótama, hogy régi idők zarándokai és tanítómesterei ezt hirdették: *Az egészség a legfőbb kincs, a kialvás a fő öröm.* Ezzel megegyezik Gótama úr mondása.

– Mágandija, amikor hallottad, hogy régi idők zarándokai és tanítómesterei ezt hirdették: *Az egészség a legfőbb kincs, a kialvás a fő öröm,* milyen egészségről, milyen kialvásról volt szó?

E szavak hallatára Mágandija vándor remete végigsimította testét kezével.

– Itt van az egészség, Gótama, itt van a kialvás. Jelenleg egészséges vagyok, jól érzem magamat, elcsitult minden bajom.

– Úgy van ez, Mágandija, mint hogyha volna egy vakon született ember, aki nem látja a fekete és fehér tárgyakat, nem látja a kék tárgyakat, nem látja a sárga tárgyakat, nem látja a vörös tárgyakat, nem látja a rózsaszín tárgyakat, nem látja a simát és az egyenetlent, nem látja a csillagokat, nem látja a holdat és napot. Egyszer hallaná, amikor egy látó ember így beszél: „Mindenkire illik a szép, fehér, folttalan, tiszta ruha.” Elindulna fehér ruhát keresni. Egy másik ember becsapná egy olajos, kormos, ócska köntössel: „Tessék, kedves barátom, itt van egy szép, fehér, folttalan, tiszta ruha.” Átvinné, felölné, örömeiben elégedetten jelentené ki: „Mindenkire illik a szép, fehér, folttalan, tiszta ruha.” Mit gondolsz, Mágandija: az a vakon született ember tudatosan és látva is átvinné és felölné azt az olajos, kormos, ócska köntöst, és örömeiben elégedetten jelentené ki: „Mindenkire illik a szép, fehér, folttalan, tiszta ruha”, vagy csak azért, mert hisz a látónak?

– Természetes, Gótama, hogy a vakon született ember csak azért venné át és ölné fel azt az olajos, kormos, ócska köntöst, és azért jelentené ki örömeiben elégedetten: „Mindenkinek jól áll a szép, fehér, folttalan, tiszta ruha”, mert nem tudja, nem látja, milyen, és hisz a látónak.

– Ugyanígy, Mágandija, a más nézeteket valló zarándokok vakok, világtalanok. Nem tudják, mi az egészség, nem látják, mi a kialvás, közben mégis ezt a verset mondják:

Az egészség a legfőbb kincs, a kialvás a fő öröm.

A tökéletesen megvilágosult régi szentek viszont így mondták ezt a verset:

*Az egészség a legfőbb kincs, a kialvás a fő öröm,
nyolcágú út a legszentebb, az örök üdvhöz ez vezet.*

Ez a mondás azóta szállóigévé vált a köznép soraiban is. Ezt a testet viszont, Mágandija, betegség gyötri, fekélyek gyötrik, sebek gyötrik, kínok gyötrik, bajok gyötrik, és te mégis így beszélsz erről a betegség gyötörte, fekélyek gyötörte, sebek gyötörte, kínok gyötörte, bajok gyötörte testről: „Itt van az egészség, Gótama, itt van a kialvás.” Mágandija, te nem rendelkezel a nemes látással, hogy a nemes látás segítségével megtudhassad, mi az egészség, megláthassad, mi a kialvás.

– Éppen ezért fordulok bizalommal Gótama úrhoz: Gótama úr ki tudja nekem fejteni a Tant úgy, hogy megtudjam, mi az egészség, meglássam, mi a kialvás.

– Úgy van ez, Mágandija, mintha volna egy vakon született ember, [...] és barátai és ismerősei, rokonai és hozzátartozói tapasztalt orvost hívatnának, a tapasztalt orvos gyógyszert készítené neki, ő próbát tenne a gyógyszerrel, de látása nem jönne meg, látása nem tisztulna ki. Mit gondolsz, Mágandija: ugyebár csak baj háramlana belőle az orvosra, fölösleges fáradság háramlana belőle az orvosra?

– Kétségtelenül, Gótama.

– Ugyanígy, Mágandija, ha kifejteném neked a Tant: ez az egészség, ez a kialvás, te viszont nem értenéd meg, mi az egészség, nem látnád, mi a kialvás, csak baj háramlana belőle rám, csak fölösleges fáradság háramlana belőle rám.

– Éppen ezért fordulok bizalommal Gótama úrhoz: Gótama úr ki tudja nekem fejteni a Tant úgy, hogy megtudjam, mi az egészség, meglássam, mi a kialvás.

– Úgy van ez, Mágandija, mintha volna egy vakon született ember, [...] és egy másik ember becsapná egy olajos, kormos, ócska köntőssel, [...] de barátai és ismerősei, rokonai és hozzátartozói tapasztalt orvost hívatnának, a tapasztalt orvos gyógyszert készítené, hánytatót, hashajtót, szemcsöppeket, kenőcsöt, orrtisztító olajat adna neki. Ő próbát tenne a gyógyszerrel, és látása megjönne, látása kitisztulna. Amint látása kitisztulna, elmenne a kedve attól az olajos, kormos, ócska köntöstől, és azt a másik embert ellenségének tekintené, rosszakarójának tekintené, sőt legszívesebben elpusztítaná: „Ej, ez az ember hosszú ideig rászedett, megcsalt, becsapott ezzel az olajos, kormos, ócska köntőssel, mondván: ‘Tessék, kedves barátom, itt van egy szép, fehér, folttalan, tiszta ruha!’” Ugyanígy, Mágandija, ha kifejteném neked a Tant: ez az egészség, ez a kialvás, és te megértenéd, mi az egészség, meglátnád, mi a kialvás, akkor mihelyt látásod kitisztulna, elmenne a kedved a léthez ragaszkodás öt elemétől, és így gondolkodnál: „Ej, ez az emberi elme hosszú ideig rászedett, megcsalt, becsapott, mert ragaszkodás rabjaként ragaszkodtam a testhez, ragaszkodás rabjaként ragaszkodtam az érzetekhez, ragaszkodás rabjaként ragaszkodtam a tudathoz, ragaszkodás rabjaként ragaszkodtam az adottságokhoz, ragaszkodás rabjaként ragaszkodtam a megismeréshez. Ragaszkodásom következménye lett a létezés, a létezés következménye lett a születés, a születés következménye lett az

öregség és halál, bánat, fájdalom, szenvedés, szomorúság, gyötrelem. Így jött létre ez az egész egyetemes szenvedés.”

– Éppen ezért fordulok bizalommal Gótama úrhoz: Gótama úr ki tudja nekem fejteni a Tant úgy, hogy látó szemmel keljek fel ültő helyemről!

– Akkor csatlakozzál igaz emberekhez, Mágandija! Ha igaz emberekhez csatlakozol, az igaz Tant fogod hallani tőlük. Ha az igaz Tant hallod, az igaz Tan szerint fogsz élni. Ha az igaz Tan szerint élsz, magadtól megérted, magadtól meglátod : mindez betegség, fekély, seb, ám a betegség, fekély, seb maradéktalanul megszüntethető. A ragaszkodás megszüntével megszűnik a létezés, a létezés megszüntével megszűnik a születés, a születés megszüntével megszűnik az öregség és halál, bánat, fájdalom, szenvedés, szomorúság, gyötrelem. Így szűnik meg számomra ez az egész egyetemes szenvedés.

E szavak hallatára Mágandija vándor remete így szólt a Magasztoshoz - Pompás, Gótama! Pompás, Gótama! Mint hogyha valaki talpra állítaná a megfordítottat, kitakarná a letakartat, útba igazítaná az eltévedtet, mécses tartana a sötétségben, hogy akinek van szeme a látásra, lásson úgy világosította meg a Tant minden oldalról Gótama úr. Én most Gótama úrhoz folyamodom oltalomért, a Tanhoz és a szerzetesek gyülekezetéhez folyamodom oltalomért. Szeretnék Gótama úrtól felvételt nyerni a rendbe, szeretnék felavatást nyerni. [...]

Így a tiszteletreméltó Mágandija is a szentek sorába került.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 75](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 06:49 PM

MN 77 Mahā-sakuludāyi Sutta – Szakuludáji

Fordította: Vekerdi József

MN 77, PTS M II 1

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagaha mellett, a Bambusz-ligetben, a Mókus-parkban tartózkodott. Ez idő tájt számos nagy hírű, nagynevű vándor remete gyűlt össze a Páva-parkban, a Remete-kertben, többek között Anugára, Varadhara, Szakuludáji, és egyéb nagy hírű, nagynevű vándor remeték. A Magasztos pedig egyik reggelen felöltözött, magára öltötte felsőruháját, fogta alamizsnagyűjtő szilkéjét, és elindult Rádzsagahába alamizsnáért. Közben azonban a Magasztosnak ez a gondolata támadt:

– Túlságosan korán van még Rádzsagahába indulni alamizsnáért. Inkább felkeresem Szakuludájit, a vándor remetét a Páva-parkban, a Remete-kertben.

Ezzel a Magasztos elindult a Páva-park felé, a Remete-kertbe.

Ezalatt Szakuludáji vándor remete nagyszámú, zajongó remete körében ült, akik nagy zshivaj, hangos zshivaj közepette mindenféle alacsonyrendű dologról fecsegték, például királyokról, rablókról, miniszterekről, hadvezérekéről, veszedelmekről, háborúkról, ételekről, italokról, ruhákról, fekhelyekről, virágfüzerekről, illatszerekről, rokonságról, szekerekről, falvakról, telepekről, városokról, országokról, nőkről, úti történetekről, kút melletti pletykákról, kísértetekről, mindenféle szórakoztató esetről, tengeri kalandokról, hol volt, hol nem volt mesékről. Szakuludáji, a vándor remete, messziről észrevette a közeledő Magasztost, s mikor észrevette, csitítani kezdte a körülötte ülőket:

– Kedves uraim, maradjanak csendben, ne zajongjanak! Errefelé tart Gótama remete, és a tiszteletreméltó Gótama remete a csendet szereti, a csendet javallja. Talán a csendben ülő gyülekezet láttán kedve támad idejönni hozzánk.

Erre a vándor remeték elhallgattak. Ekkor a Magasztos Szakuludáji remete felé vette lépteit. Szakuludáji remete megszólította a Magasztost:

– Lépjen körünkbe a Magasztos! Köszöntjük a Magasztost! Régóta nem járt erre a Magasztos szokásos körútja során. Foglaljon helyet a Magasztos; uraságodnak készítettük elő ezt az ülőhelyet.

A Magasztos leült a felajánlott ülőhelyre, Szakuludáji remete pedig fogott egy alacsonyabb

ülőalkalmatosságot, és leült előtte. A Magasztos így szólította meg az előtte ülő Szakuludáji remetét:

– Milyen kérdés megbeszélésére gyűltetek jelenleg össze, Szakuludáji? Miről beszélgettetek, amikor félbeszakítottátok?

– Uram, hagyjuk azt a kérdést, amelynek megbeszélésére jelenleg összegyűltünk! Azt a kérdést később is bármikor könnyűszerrel meghallhatja a Magasztos. Viszont egyszer régebben, más alkalommal, különböző felekezetekhez tartozó remeték és papok verődtek össze, gyűltek össze a gyűlésteremben, és a következő kérdésről indult beszélgetés:

– Valóban nyeresége Anga és Magadha országnak, valóban szerencséje Anga és Magadha országnak, hogy ismert nevű, nagy hírű, gázlómutató, sok ember figyelmét magukra vonó remeték és szerzetesek, akiknek sok hívük, sok követőjük, sok tanítványuk van, itt gyűltek össze Rádzsagahában, hogy itt töltsék az esős évszakot. Itt van például Púrana Kasszapa, ismert nevű, nagy hírű, gázlómutató, sok ember figyelmét magára vonó remete, akinek sok híve, sok követője, sok tanítványa van, és ő is Rádzsagahában tölti az esős évszakot. Itt van például Makkhali Gószála, [...] Adzsita Készakambali, [...] Pakudha Kaccsájana, [...] Szandzsaja Bélatthiputta, [...] Nigantha Nátaputta, [...] és Gótama remete. Ezek közül az ismert nevű, nagy hírű, gázlómutató, sok ember figyelmét magukra vonó remeték és papok közül, akiknek sok hívük, sok követőjük, sok tanítványuk van, melyiket tisztelik legjobban tanítványai, melyiket becsülik, értékelik legtöbbször, melyiket tartják legnagyobbra, és hogyan tartanak ki mellettük tiszteletük, megbecsülésük jeléül?

Ekkor egyesek így beszéltek:

– Itt van ez a Púrana Kasszapa, ismert nevű, nagy hírű, gázlómutató, sok ember figyelmét magára vonó remete, akinek sok híve, sok követője, sok tanítványa van, tanítványai mégsem tisztelik, becsülik, értékelik, tartják nagyra, és nem tartanak ki Púrana Kasszapa mellett tiszteletük, megbecsülésük jeléül. Egy alkalommal Púrana Kasszapa több száz főből álló hallgatóság előtt fejtette ki tanításait. Ekkor Púrana Kasszapa egyik tanítványa közbekiáltott:

– Ne Púrana Kasszapához forduljanak kegyetek ezzel a kérdéssel! Ő nem ért hozzá; mi értünk hozzá. Forduljanak hozzánk kegyetek ezzel a kérdéssel, mi elmagyarázzuk kegyeteknek.

Púrana Kasszapa ég felé tárt karral jajveszékelt, de nem bírt velük:

– Csillapodjanak kegyetek, ne szóljanak közbe kegyetek! Nem kegyeteket kérdeztek, engem kérdeztek; én magyarázom el nekik.

Ám Púrana Kasszapa sok tanítványa elvetette tanítását, és elpártolt tőle:

– Nem te ismered igazán a tant és a rendi fegyelmet, én ismerem igazán a tant és a rendi fegyelmet. Hogyan ismerhetnéd igazán a tant és a rendi fegyelmet? Rossz úton indultál, én indultam helyes úton. Én célba jutottam, te nem jutottál célba. Amit előbb kell mondani, azt utóbb mondtad, amit utóbb kell mondani, azt előbb mondtad. Elméleteid összeomlottak, tanításaidat elvetjük, zsákutcába jutottál. Add fel tanaidat, vagy véd meg őket, ha tudod!

Így tehát Púrana Kasszapát nem tisztelik, nem becsülik, nem értékelik, nem tartják nagyra tanítványai, és nem tartanak ki Púrana Kasszapa mellett tiszteletük, megbecsülésük jeléül. És gúny tárgya lett tanításaiért Púrana Kasszapa.

Mások így beszéltek:

– Itt van ez a Makkhali Gószála, [...] Adzsita Készakambali, [...] Pakudha Kaccsájana, [...] Szandzsaja Bélatthiputta, [...] Nigantha Nátaputta. [Mindannyiszor megismételve a jelenet.] És gúny tárgya lett tanításaiért Makkhali Gószála [... stb.].

Mások így beszéltek:

– Itt van ez a Gótama remete, ismert nevű, nagyhírű, gázlómutató, sok ember figyelmét magára vonó személy, akinek sok híve, sok követője, sok tanítványa van, és őt tisztelik, becsülik, értékelik, nagyra tartják tanítványai, és kitartanak mellette tiszteletük, megbecsülésük jeléül. Egy alkalommal Gótama remete több száz főből álló hallgatóság előtt fejtette ki tanításait. Ekkor Gótama remete egyik tanítványa elköhintette magát. Erre egy másik tanítvány meglökte a térdével:

– Maradjon csendben, tiszteletreméltó testvérem, ne zajongjon, tiszteletreméltó testvérem! Magasztos mesterünk fejti ki a Tant!

Amikor Gótama remete több száz főből álló hallgatóság előtt fejti ki tanításait, Gótama remete tanítványai soraiból tüsszentés vagy köhintés sem hallatszik. Az egész gyülekezet várakozva figyel rá: „Meghalljuk a Tant, amelyet a Magasztos ad elő.” Mint amikor egy ember a piactéren színmézet sajtol cseppenként, és az egész tömeg várakozva figyel rá, éppígy, amikor Gótama remete több száz főből álló hallgatóság előtt fejti ki tanításait, Gótama remete tanítványai soraiból tüsszentés vagy köhintés sem hallatszik. Az egész gyülekezet várakozva figyel rá: „Meghalljuk a Tant, amelyet a Magasztos ad elő.” Gótama remetének azok a tanítványai is, akik csatlakoztak követőihez, de később feladták a szerzetesi életet, és visszatértek a világi életbe, továbbra is dicsérik a Mestert, dicsérik a Tant, dicsérik a gyülekezetet, és csak önmagukat vádolják, nem vádolnak másokat: „Hitványak vagyunk, erélytelenek vagyunk, mert a Tan és a rendi fegyelem megismerése után remetességbe vonultunk ugyan, de nem bírtunk életünk végéig kitartani a tiszta, erényes megtartóztatásban.” Továbbra is megmaradnak világi hívőnek vagy tisztelőnek, és megtartják az öt parancsolatot.

Így tehát Gótama remetét tisztelik, becsülik, értékelik, nagyra tartják tanítványai, és tiszteletük, megbecsülésük jeléül kitartanak Gótama remete mellett.

– Hát te, Udáji, hány olyan tulajdonságot találsz bennem, amelyekért tanítványaim tisztelnek, becsülnek, értékelnek, nagyra tartanak, és tiszteletük, megbecsülésük jeléül kitartanak mellettem?

– Uram, öt tulajdonságot találok a Magasztosban, amelyekért a Magasztost tisztelik, becsülik, értékelik, nagyra tartják tanítványai, és tiszteletük, megbecsülésük jeléül kitartanak mellette. Mi ez az öt? A Magasztos szükösen táplálkozik, és dicséri a szükös táplálkozást. Ez az első tulajdonsága a Magasztosnak, amelyért, úgy találom, tisztelik, becsülik, értékelik, nagyra tartják a Magasztost tanítványai, és tiszteletük, megbecsülésük jeléül kitartanak mellette, hogy tehát a Magasztos szükösen táplálkozik, és dicséri a szükös táplálkozást.

Továbbá a Magasztos megelégszik akármilyen ruházattal, [...] megelégszik akármilyen alamizsnával, [...] megelégszik akármilyen fekhellyel és ülőhellyel, [...] elvonultan él, és dicséri az elvonult életet. [...]

– Udáji, ha tanítványaim azért tisztelnének, becsülnének, értékelnének, tartanának nagyra, és azért tartanának ki mellettem tiszteletük és megbecsülésük jeléül, mert úgy tartanák, hogy Gótama remete szükösen táplálkozik –, nos, Udáji, vannak olyan tanítványaim is, akik csak egy csésze táplálékot, vagy fél csésze táplálékot, vagy egy béluvadióhéjnyi táplálékot, vagy fél béluvadióhéjnyi táplálékot fogyasztanak. Én viszont olykor egy teli alamizsnás szilkével is elfogyasztok, sőt többet is elfogyasztok. Ha tehát csupán azért tisztelnének, becsülnének, értékelnének, tartanának nagyra tanítványaim, és azért tartanának ki mellettem tiszteletük és megbecsülésük jeléül, mert Gótama remete szükösen táplálkozik, és dicséri a szükös táplálkozást, akkor azok a tanítványaim, akik csak egy csésze táplálékot, vagy fél csésze táplálékot, vagy egy béluvadióhéjnyi táplálékot, vagy fél béluvadióhéjnyi táplálékot fogyasztanak, pusztán ezért nem tisztelnének, becsülnének, értékelnének, tartanának nagyra, és nem tartanának ki mellettem tiszteletük, megbecsülésük jeléül.

[...] Vannak olyan tanítványaim is, akik rongyokba öltöznek, durva leplekbe öltöznek. Halottégető helyeket, szemétdombokat, árusok hulladékait túrják fel, onnan készítenek maguknak felsőruhát. Én viszont olykor házigazdák módjára öltözködöm erős, jól megvarrt, gyapjas köntösbe. [...]

[...] Vannak olyan tanítványaim is, akik házról házra járnak élelmet koldulni, kidobott maradéknak is örülnek, s ha belépnek egy házba, és ott ülőhellyel kínálják őket, nem ülnek le. Én viszont olykor meghívást is elfogadok, és fűszerekkel ízesített, mártásokkal körített, finomra hántolt rizst fogyasztok. [...]

[...] Vannak olyan tanítványaim is, akik fák tövében tanyáznak, vagy szabad ég alatt tanyáznak, és

nyolc hónapig nincs tető a fejük felett. Én viszont olykor vakolt és festett falú, szélvédett, zárható ajtajú, ablaktáblákkal ellátott csarnokokban tartózkodom. [...]

[...] Vannak olyan tanítványaim is, akik a rengetegben egyedül élnek, magánosan ülnek és fekszenek, az őserdő mélyén, magányba vonulva tanyáznak. Csak minden fél hónapban jelennek meg a gyülekezetben, amikor a szerzeteseket a rendi fegyelem szabályaira intik. Én viszont olykor szerzetesek és apácák, világi hívő férfiak és nők, királyok és udvari tanácsosok, más tanok hirdetői és azok tanítványai körében töltöm az időt. [...]

Így tehát, Udáji, tanítványaim nem ezért az öt tulajdonságomért tisztelnek [...]. Más öt tulajdonság az, amelyekért tanítványaim tisztelnek [...]. Mi ez az öt?

Először is, Udáji, magasabb rendű erkölcsömről tisztelnek tanítványaim: „Gótama remete erkölcsös, a tökéletes erkölcsök teljességével rendelkezik.” Ez az első olyan tulajdonságom, amelyért tanítványaim tisztelnek, becsülnék [...].

Továbbá tökéletes tisztánlátásomért tisztelnek tanítványaim: „Gótama remete akkor mondja, hogy tudja, ha valóban tudja; Gótama remete akkor mondja, hogy látja, ha valóban látja. Gótama remete érti a tant, amelyet tanít, nem értetlenül tanítja. Gótama remete megindokolja a tant, amelyet tanít, nem hagyja indokolás nélkül.” [...]

Továbbá magasabb rendű tudásomért tisztelnek tanítványaim: „Gótama remete nagy tudású, a tökéletes tudás teljességével rendelkezik. Sohasem fordul elő, hogy ne látná előre a leendő véleményt, vagy ne tudná tanítása értelmében megcáfolni az elhangzó ellenvéleményt.” [...]

Továbbá szenvedés sújtotta, szenvedés gyötörte tanítványaim a szenvedés miatt keresnek fel, és a szenvedésről szóló nemes igazságot kérdezik tőlem. Kérdésükre kifejtem a szenvedésről szóló nemes igazságot, és kérdésük megválaszolásával megvilágosítom elméjüket. A szenvedés okáról, a szenvedés megszüntetéséről, és a szenvedés megszüntetéséhez vezető útról szóló nemes igazságot kérdezik tőlem. Kérdésükre kifejtem a szenvedés megszüntetéséhez vezető útról szóló nemes igazságot, és kérdésük megválaszolásával megvilágosítom elméjüket. [...]

Továbbá megmutattam tanítványaimnak azt az utat, amelyen elindulva, az indulatok megsemmisítése révén tanítványaim saját erejükből már ebben az életben felismerhetik, megvalósíthatják, elérhetik gondolkozásuk indulatmentes felszabadulását, értelmük indulatmentes felszabadulását.

Ez az az öt tulajdonság, Udáji, amelyekért tanítványaim tisztelnek, becsülnék, értékelnek, nagyra tartanak, és tiszteletük, megbecsülésük jeléül kitartanak mellettem.

Így beszélt a Magasztos. Szakuludáji, a vándor remete, örömmel és elégedetten hallgatta a Magasztos

szavait.

Így készült:

Fordította: Vekardi József

Forrás: [MN 77](#), páli

Szerzői jogok: Vekardi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 06:49 PM

MN 86 Angulimāla Sutta – Angulimála

Fordította: Obsitos Ildikó

MN 86, PTS M II 97

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatthi mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Ugyanebben az időben Paszénadi király birodalmában egy Angulimála nevű bandita¹ időzött, aki egy véreskezű, kegyetlen, könyörtelen gyilkos volt, aki nem kegyelmezett semmilyen élőlénynek. Falvakat, városokat, vidékeket rombolt porig s tett lakatlanná. S a meggyilkolt emberek levágott ujjáiból készített füzért viselt a nyakában.

Egyik reggelen a Magasztos felöltözött, magára öltötte felső ruháját, fogta alamizsnás szilkéjét és elindult Szávatthiba alamizsnáért. Miután bejárta Szávatthit alamizsnáért, majd az étel elfogyasztása után visszaindult alamizsnakörútjáról azon az úton, melyen Angulimála portyázott. A gulyások, a pásztorok és a földművesek, akik látták a Magasztost Angulimála területe felé közeledni mondták neki, hogy ne menjen arra, mert arra portyázik Angulimála, a véreskezű, kegyetlen és könyörtelen gyilkos, aki nem kegyelmez semmilyen élőlénynek, aki falvakat és városokat rombol porig és tesz lakatlanná. És aki a megölt emberek ujjáiból készült füzért visel a nyakában. Az emberek hiába mentek ezen az úton, tízesével, húszasával, harmincasával, sőt negyvenesével, mégis Angulimála kezére kerültek. Mikor a Magasztos ezt meghallgatta, csak csendben, magányosan tovább folytatta útját.

Másodszor...harmadszor is elmondták a gulyások, pásztorok és földművesek a Magasztosnak, hogy ne menjen arra, de Ő csendesen csak továbbment.

Angulimála, a bandita meglátta, hogy a Magasztos az ő területén halad át. Mikor meglátta, ez a gondolata támadt: Ez pompás, ez hihetetlen! Az emberek hiába járnak ezen az úton tízesével, húszasával, harmincasával, negyvenesével, de mégis a kezeim közé kerülnek. És most ez a remete egyedül jön, kísérők nélkül, mintha üldözné a végzete. Miért ne venném el a remete életét? Tehát Angulimála felcsatolta kardját, páncélját, nyilát és a Magasztos nyomába eredt.

Ekkor a Magasztos olyan, a természet törvényeit meghazudtoló, erővel robbant ki, hogy az Angulimála bandita ugyan futott, ahogy csak bírt, mégsem tudta utolérni a Magasztost, aki normális iramban lépkedett. Ekkor Angulimála bandita azt gondolta magában: futok ahogy bírok, s mégsem tudom utolérni a Magasztost, aki normális iramban lépked. Ekkor Angulimálának az a gondolata támadt, hogy ez hihetetlen, ez egy csoda. Korábban utolértem és elfogtam egy sebes elefántot, egy sebes lovat vagy képes voltam akár egy harci szekeret utolérni és befogni. S most nem tudom utolérni ezt a

remetét, aki normális léptekkel halad.

Erre ő megállt és odakiáltott a Magasztosnak:

– Állj meg remete, állj meg!

– Én megálltam, Angulimála. Állj meg Te is!

Ekkor Angulimálának ez a gondolata támadt: Ezek a szákja² remeték a valóságról prédikálnak, az igazság szószólói, de akkor hogyan gondolhatta ez a remete, miközbe ő sétál azt, hogy „én állok Angulimála, Te állj meg.”

Ezek után Angulimála ezt a verset mondta Magasztosnak:

Miközben te sétáltál, remete,
azt mondtad nekem, hogy megálltál.

De most, amikor én megálltam,
te azt mondod, hogy nem állok.

Akkor én most kérdezem, ó, remete,
mit jelent ez, hogyan lehetséges,
hogy te megálltál én pedig nem?

A Buddha:

Angulimála, én megálltam,
egyszer s mindörökre.

Tartózkodom az erőszaktól, az élet kioltásától,
de te nem tartózkodsz az élet kioltásától.

Ez az amiért én megálltam és te nem.

Angulimála:

Ó, végre valahára ez a remete, egy nagyra becsült bölcs
eljött a kedvemért ebbe a hatalmas erdőbe.

Hallottam tanításodról, világosítsd meg előttem a Tant
és én megtagadom a gonoszt mindörökre.

Ezt mondván a bandita kardját és fegyvereit átdobta a sziklán, bele egy mély, tátongó szakadékba. A bandita a nagyra becsült Magasztos lábai előtt áhítattal meghajolt, s oltalomért folyamodott hozzá.

A Felébredett, a Könyörületes nagy Bölcs, a világ összes Istenének tanítója ezeket a szavakat mondta neki: „Gyere, Koldus!”. Így történt, hogy kolduló remetévé vált Angulimála.

Ekkor a Magasztos továbbindult Szávatthiba Angulimála, a remete kíséretében. Miután véget ért útjuk Szávatthiba, visszatértek a Dzsétavana-ligetbe, Anáthapindika kertjébe.

Ettől aztán emberek tömege háborodott fel és gyűlt össze Paszénadi palotájának kapujában és (így) siránkoztak: „Itt egy bandita a birodalmadban, Uram, Angulimála a neve, aki egy kegyetlen, véreskező gyilkos és nem kímél semmilyen élőlényt. Ő az, aki a földdel tett egyenlővé sok várost és falvat, s kihalttá tette őket. S a meggyilkolt emberek levágott ujjaiból készített füzért visel a nyakában! A királynak el kell őt tiporni!”

Erre Paszénadi király kivezényelt Szávatthiba 500 páncélos katonát, és nekivágtak a nagy erdőnek. Vezette a katonákat harci szekereken, amíg csak lehetséges volt, aztán gyalog folytatták tovább útjukat a Magasztoshoz. Odaérve Paszénadi király üdvözölte a Magasztost és leült elé. A Magasztos így szólt hozzá:

– Megtámadott Szénija Bimbiszára, Magadha királya vagy a vészálíbeli liccshavik királya vagy más ellenséges király?

– Uram, nem támadott meg sem Magadha királya, Szénija Bimbiszára, sem a vészálíbeli liccshavik királya, sem más ellenséges király. De van egy bandita a birodalmamban, Angulimála, aki egy kegyetlen, véreskező gyilkos és nem kímél semmilyen élőlényt. Ő az, aki a földdel tett egyenlővé sok várost és falvat, s kihalttá tette őket. A meggyilkolt emberek levágott ujjaiból készített füzért visel a nyakában. Soha nem leszek képes elpusztítani őt.

– Nagy király! Tegyük fel, hogy meglátod Angulimálát, haját és szakállát lenyíratva, sárga ruhát öltve, otthonból az otthontalanságba távozva, tartózkodva az élet kioltásától, annak elvételétől amit nem adtak, a nemi élettől, a hazugságtól, aki csak a helyes időben étkezik, s erényes, önmegtartóztató életet él. Ha így látnád őt, hogyan bánnál vele?

– Uram, mi tisztelettel üdvözölnénk, hellyel kínálnánk, köntöst kínálnánk fel neki, alamizsnát, pihenőhelyet, orvosságot, ha szükséges, törvényes kíséretet és védelmet. De, Uram, ő egy erkölcstelen ember, egy gonosz lélek. Hogyan lehetne ő ilyen tiszta és önmegtartóztató?

Nos, ebben a helyzetben a tiszteletreméltó Angulimála ott ült végig nem messze a Magasztostól. És ekkor a Magasztos kinyújtotta a jobb karját és így szólt Paszénadihoz, Kószala királyához:

– Nagy király, ő itt Angulimála.

Ekkor Paszénadi király, megrémült, s rettegés ült az arcára. Látván ezt, a Magasztost ezt mondta:

– Ne félj nagy király, ne félj! Nincs semmi, amiért félned kellene tőle.

Ekkor a király félelme, ijedtsége, rettegése lecsillapodott. Oda ment Angulimálához, s a Magasztoshoz fordulva kérdezte:

– Tiszteletreméltó uram, ez a nemes lelkű úr³ valóban Angulimála?

– Igen, nagy király.

– Tiszteletreméltó uram, milyen családból született a nemes lelkű úrnak édesapja? És milyen családból az anyja?

– Nagy király, az apám a Gagga családból való, az anyám a Mantáni családból.

– Nos, akkor hadd éljen a nemes lelkű Gagga, Mantáni fia nyugalomban, elvonultságban. Én biztosítok neki pihenőhelyet, alamizsnát, köntöst, orvosságot, ha szükséges.

Ebben az időben Angulimála egy erdőlakó volt, egy alamizsnát fogyasztó, levetett rongyokat viselő remete volt, s rongyaiból is csak három volt. Ő ezt válaszolta:

– Elég, nagy király, az én három ruhám tökéletesen megfelel.

Paszénadi király ezután visszafordult a Magasztoshoz, meghajolt, leült előtte, s így szólt:

– Ez pompás, tiszteletreméltó uram, ez csodálatos, ahogy a Magasztos megszelídítette a vadat, békét hozott a békétlennek, és elvezette a Nirvánához azokat, akik nem érhatték volna el azt.

Tiszteletreméltó uram, mi nem voltunk képesek megszelídíteni őt, hadsereggel, vagy fegyverekkel, míg a Magasztos hadsereg és fegyverek nélkül képes volt erre. És most tiszteletreméltó uram, mi távozunk, sok még a teendőnk.

– Most van itt az ideje, nagy király, hogy úgy tégy ahogyan jónak látod.

Paszénadi, Kószala királya felállt ültéből, jobb kéz felől megkerülte a Magasztost, elköszönt tőle, és távozott.

Másnap reggel a tiszteletreméltó Angulimála felöltözött, magára öltötte felsőruháját, fogta alamizsnagyűjtő szilkéjét, és elindult Szávatthiba alamizsnáért. Ahogyan járt házról házra alamizsnáért meglátott egy szülés közben szenvedő nőt, akinek a gyereke farral előre született. Miközben látta ezt, ez a gondolata támadt: „Mennyi szenvedés forrása a létezés, valóban, mennyi

szenvedés forrása a létezés.” Miután bejárta Szávatthit alamizsnáért, majd alamizsnagyűjtő útjáról visszatérve, elfogyasztotta az élelmet, odament a Magasztoshoz. Odaérve meghajolt és leült előtte. Amint ott ült azt mondta a Magasztosnak.

– Nem rég, uram, korán reggel, felöltöttem felső ruhámat, fogtam alamizsnagyűjtő szilkémet és elindultam alamizsnáért Szávatthiba. Ahogyan házról házra jártam alamizsnáért megláttam egy szülés közben szenvedő nőt, akinek a gyereke farral előre született. Nézve őt arra gondoltam, hogy mennyi szenvedés forrása a létezés! Valóban mennyi szenvedés forrása a létezés. Hogyan tudnék enyhíteni fájdalmán?

– Ebben az esetben, Angulimála, menj el a nőhöz és odaérve mondd ezt neki: „Születésem óta, nem emlékszem, hogy szándékosan megfosztottam volna egy élőlényt is az élettől. Ez az igazság hozzon neked enyhülést szenvedésedre és enyhüljön szenvedése gyermekednek.”

– De, tiszteletreméltó uram, szándékosan hazudnom kéne neki, én szándékosan sok élőlényt megfosztottam az életüktől.

– Akkor, Angulimála, menj vissza Szávatthiba és mondd az a nőnek: „Lányom, nemes lelkű születésem óta⁴, nem emlékszem, hogy szándékosan megfosztottam volna egy élőlényt is az élettől. Ez az igazság hozzon neked enyhülést szenvedésedre és enyhüljön szenvedése gyermekednek.”

– Igen, tiszteletreméltó uram.

A tiszteletreméltó Angulimála megismételte és elindult Szávatthiba ahol azt mondta a nőnek:

– Lányom, nemes lelkű születésem óta, nem emlékszem, hogy szándékosan megfosztottam volna egy élőlényt is az élettől. Ez az igazság hozzon neked enyhülést szenvedésedre és enyhüljön szenvedése gyermekednek.

Ekkor a nőnek és a gyermekének enyhült szenvedése.

Nem sokkal ez után, elvonultan, magányban, buzgón, ernyedetlenül, eltökélten élve életét, hamarosan magától felismerte, átélte, elérte már ebben az életben az önmegtartóztatás legfőbb célját, amelynek kedvéért tisztos családok sarjai otthonukból az otthontalanságba távoznak. Megértette: legyőzte a születést, megvalósította a megtartóztatást, befejezte cselekvését, többé nem kell e világra születnie. Így a tiszteletreméltó Angulimála is a szentek sorába került.

Egy reggelen a tiszteletreméltó Angulimála felöltözött, magára öltötte felsőruháját, fogta alamizsnagyűjtő szilkéjét, és elindult Szávatthiba alamizsnáért. Ekkor valaki megdobta egy földdarabbal, és ütötte a tiszteletreméltó testét, más bottal megdobta és ütötte az ő testét, míg

másvalaki törött cseréppel dobálta és ütötte Angulimálát.

Ezután Angulimála – fején felszakadt, vérző sebbel, összetörött alamizsnás szilkével és megtépázott ruhában – odament a Magasztoshoz. A Magasztos látta ahogyan közeledik felé, s ezt mondta:

– Viseld el, bráhmana! Viseld el, bráhmana! Itt és most megtapasztalod a tetteid gyümölcsét, mely meg kellett volna kínozzon a pokolban sok éven át, sok száz, sok ezer éven át.

Miközben Angulimála egyedül volt, csendes magányában átélte a megszabadulás boldogságát, ezt a felkiáltást tette:

Ki restségbe merült régen, de restségét lerázta már,
a földre fényt áraszt, mint Hold, ha kibúvik felhők mögül.
Aki régebbi rossztettét újabb jótettel elfedi,
a földre fényt áraszt, mint Hold, ha kibúvik felhők mögül.
Ha Buddha tanát hirdeti a szerzetes, bár ifjú még,
a világra fényt áraszt, mint felhőtlen égboltról a Hold.

Hagyd, hogy az ellenségeim hallják a Tant,
Hagyd, hogy elragadják őket a Buddha tanai,
Hagyd, hogy kövessék azokat a jó embereket,
akik elvezettek másokat is a Tan megértéséhez.

Hagyd az ellenségeim, s engedd, hogy legyen fülük arra,
Hogy meghallják a Tant, azoktól, akik önmegtartóztatást tanítanak,
Azoktól, akik dicsőítik a Tant.
Hagyd őket, s lehet követni fogják azt.

S biztos lehetsz, hogy nem fognak ártani nekem,
sem más élőlénynek nem akarnak ártani.
Óvják majd a gyengét, s erőset
Hagyd, hogy elérjék a legvégső békét.

A csatornát alakítja építész;
a nyilat alakítja fegyverkovács;
a fát alakítja az asztalos;
saját magát alakítja a bölcs.

Egyesek megfélemezhetők fenyítéssel,
Mások ösztönzéssel, vagy korbáccsal,

De engem Buddha szavai fékeztek meg!
Akinek nem volt szüksége ehhez botra vagy más fegyverre.

„Szenvedés nélküli” a nevem,
De korábban én okoztam a szenvedést.
De ma már igaz rám a nevem,
Nem okozok szenvedést semmilyen élőlénynek.

Régen banditaként éltem,
S a nevem Ujjfűzérés volt
De azt az Ujjfűzérést elsöpörte egy ár,
Mikor a Buddhához járultam menekültként.

Régen véreskezű voltam,
Hűen nevemhez,
De megtaláltam az oltalmat,
S a létezés kötelékeit elvágтам.

Hosszú ideig vétket vétekre halmoztam,
S míg egyszerre beérett gyümölcse
S tetteim keserű gyümölcsét
kénytelen vagyok elfogyasztani.

Elmerülnek a restségben a balgatagok, ostobák.
Az okos kitart a törekvés mellett, mintha drága kincs lenne.

Ne merülj el a restségben, ne csábítson a vágy, a kékj.
Az igaz öröm kárpótolja a kitartó elmélyülőt.

Légy üdvözölve, választásom,
Maradj így, hisz helyesnek bizonyultál.
Megszereztem a hármas tudást,
És tettem ezt Buddha tanítása szerint.

Légy üdvözölve, választásom,
Maradj így, hisz helyesnek bizonyultál.
Az összes Tan közül, amit az ember megismerhet,
A legeslegjobbhoz érkeztem meg.

1. Egy elmélet (angolul) arról ki is volt ő: [Angulimala and Tantric Buddhism](#) ↩
2. (szanszkr. *sákja*) a törzs neve, ahonnan a Buddha származott ↩
3. *āyasmant, āyasmā*: tiszteletre méltó (általában tiszteletteljes megszólítás) ↩
4. azóta, hogy a Buddha szerzeteseinek életét éli ↩

Így készült:

Fordította: Obsitos Ildikó

Forrás: [MN 86, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Obsitos Ildikó, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 87 Piyajātika Sutta – Amit szeretünk

Fordította: Vekerdi József

MN 87, PTS M II 106

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Ez idő tájt egy családapa egyetlen, szeretett, kedves gyermeke meghalt. Halála után az apa nem gondolt munkájával, nem gondolt evéssel. Folyton a halottégető helyre járt, és jajgatott: „Hol vagy, egyetlen gyermekem? Hol vagy, egyetlen gyermekem?”

Egyszer ez a családapa felkereste a Magasztost. Odaérve, köszöntötte a Magasztost, és leült előtte. A Magasztos így szólította meg az előtte ülő családapát:

– Családapa, nem vagy ura gondolataidnak; gondolataid máshol járnak.

– Uram, hogyan járnának máshol gondolataim? Egyetlen, szeretett, kedves gyermekem meghalt. Halála óta nem gondolok munkámmal, nem gondolok evéssel. Folyton a halottégető helyre járok, és jajgatok: „Hol vagy, egyetlen gyermekem? Hol vagy, egyetlen gyermekem?”

– Így van ez, családapa. Amit szeretünk, az szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okoz azáltal, hogy szeretjük.

– Uram, ki értene egyet azzal, hogy amit szeretünk, az szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okoz azáltal, hogy szeretjük? Hiszen amit szeretünk, az örömet és gyönyörűséget okoz azáltal, hogy szeretjük, uram.

Ezzel a családapa felállt ültéből, és a Magasztos szavait helytelenítve, kelletlenül fogadva, eltávozott.

Ugyanebben az időben egy sereg kockajátékos a Magasztostól nem messze kockázott. A családapa odament a kockajátékosokhoz, és odaérve, így szólt hozzájuk:

– Uraim, az imént felkerestem Gótama remetét. Odaérve, köszöntöttem Gótama remetét, és leültem előtte. Amikor előtte ültem, Gótama remete így szólított meg: „Családapa, nem vagy ura gondolataidnak; gondolataid máshol járnak.” E szavak hallatára így válaszoltam Gótama remetének: „Uram, hogyan járnának máshol gondolataim? Egyetlen, szeretett, kedves gyermekem meghalt. Halála óta nem gondolok munkámmal, nem gondolok evéssel. Folyton a halottégető helyre járok, és jajgatok: ‘Hol vagy, egyetlen gyermekem? Hol vagy, egyetlen gyermekem?’” Erre ő : „Így van ez, családapa.

Amit szeretünk, az szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okoz azáltal, hogy szeretjük.” „Uram, ki értene egyet azzal, hogy amit szeretünk, az szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okoz azáltal, hogy szeretjük? Hiszen amit szeretünk, az örömet és gyönyörűséget okoz azáltal, hogy szeretjük, uram.” Ezzel felálltam ültömből, és Gótama remete szavait helytelenítve, kelletlenül fogadva, eltávoztam.

– Úgy van, családapa; úgy van, családapa. Amit szeretünk, az örömet és gyönyörűséget okoz azáltal, hogy szeretjük.

– Egy véleményen vannak velem a kockajátékosok – gondolta a családapa, és távozott.

Ennek a beszélgetésnek híre ment, és végül a királyi palotába is eljutott. Kószala királya, Paszénadi, Malliká királynéhoz fordult:

– Malliká, a te Gótama remetéd ezt mondta: „Amit szeretünk az szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okoz azáltal, hogy szeretjük.”

– Mahárádzsa, ha a Magasztos ezt mondta, akkor úgy is van!

– Mindig így megy ez! Bármit mond Gótama remete, ez a Malliká mindig igazat ad neki:

„Mahárádzsa, ha a Magasztos ezt mondta, akkor úgy is van!” Mint ahogy bármit mond a tanító, a tanítvány mindig igazat ad neki: „Úgy van, mester, úgy van, mester!”, ugyanúgy te is, Malliká, bármit mond Gótama remete, mindig igazat adsz neki: „Mahárádzsa, ha a Magasztos ezt mondta, akkor úgy is van!” Eredj, Malliká, tűnj el!

Ekkor Malliká királyné odaszólította Nálidzsangha papot:

– Eredj, pap, keresd fel a Magasztost! Odaérve, hajolj fejeddel lábához, s nevemben kérdezd meg, hogyan szolgál egészsége, jólléte, kényelme, ereje, nyugalma: „Uram, Malliká királyné a Magasztos lábához hajtja fejét, és kérdezteti, hogyan szolgál egészsége, jólléte, kényelme, ereje, nyugalma.” És érdeklődd meg: „Uram, valóban mondta-e a Magasztos ezeket a szavakat: ‘Amit szeretünk, az szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okoz azáltal, hogy szeretjük?’” A Magasztos választát jól jegyezd meg, és közöld velem. A Beérkezettek nem mondanak valótlan.

– Igen, úrnóm – válaszolta engedelmesen Nálidzsangha pap Malliká királynénak, és felkereste a Magasztost. Odaérve, köszöntötte a Magasztost, üdvözlétet váltott vele, és illendő üdvözlő szavak után leült előtte. Előtte ülve, így szólt a Magasztoshoz Nálidzsangha pap:

– Gótama úr, Malliká királyné Gótama úr lábához hajtja fejét, és kérdezteti, hogyan szolgál egészsége, jólléte, kényelme, ereje, nyugalma. És érdeklődik: „Uram, valóban mondta-e a Magasztos

ezeket a szavakat: ‘Amit szeretünk, az szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okoz azáltal, hogy szeretjük?’”

– Úgy van, pap, úgy van, pap. [Megismételve.] A következő esettel is szemléltethetjük, mit jelent az, hogy amit szeretünk, az szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okoz azáltal, hogy szeretjük.

Egyszer itt Szávathiban egy asszonynak meghalt az anyja. Halála után az asszony magán kívül, eszelősen rohant utcáról utcára, keresztútról keresztútra, és kérdezgette. „Nem láttátok anyámat? Nem láttátok anyámat?” Ezzel az esettel is szemléltethetjük, pap, hogy amit szeretünk, az szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okoz azáltal, hogy szeretjük.

Egyszer itt Szávathiban egy másik asszonynak meghalt az apja (~ bátyja, ~ húga, ~ fia, ~ lánya, ~ férje; egy embernek meghalt az anyja, ~ apja, ~ bátyja, ~ húga, ~ fia, ~ lánya, ~ felesége). Halála után az asszony (~ az ember) magánkívül, eszelősen rohant utcáról utcára, keresztútról keresztútra, és kérdezgette: „Nem láttátok az apámat? Nem láttátok az apámat?” (~ bátyámat, ~ húgomat, ~ fiamat, ~ lányomat, ~ férjemet, ~ feleségemet?)

Egyszer itt Szávathiban egy asszony felkereste rokonait. Rokonai erőszakkal elválasztották férjétől, és máshoz akarták feleségül adni. Ő azonban nem akart ahhoz menni. Az asszony elmondta férjének : „Uram, rokonaim erőszakkal elválasztottak tőled, és máshoz akarnak feleségül adni. Én azonban nem akarok ahhoz menni.” Ekkor a férfi kettéhasította feleségét, és magát is megölte : „Halálunk után együtt leszünk.” Ezzel az esettel is szemléltethetjük, pap, hogy amit szeretünk, az szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okoz azáltal, hogy szeretjük.

Nálidzsangha pap örömmel és megelégedetten fogadta a Magasztos szavait, felkelt ülőhelyéről, és visszatért Malliká királynéhez. Odaérve, mindenről beszámolt Malliká királynénak, ami a Magasztossal folytatott beszélgetésben elhangzott. Ekkor Malliká királyné felkereste Paszénadit, Kószala királyát. Odaérve, így szólt Paszénadihoz, Kószala királyához:

– Mi a véleményed, mahárádzsa? Szereted Vadzsíri királylányt?

– Igen, Malliká, szeretem Vadzsíri királylányt.

– Mi a véleményed, mahárádzsa? Ha Vadzsíri királylányt valami csapás, szerencsétlenség érné, ez szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okozna neked?

– Malliká, ha Vadzsíri királylányt valami csapás, szerencsétlenség érné, az én életemnek is vége lenne. Hogyne okozna szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet?!

– Mahárádza, a bölcs, a látó, a szent, a tökéletesen megvilágosult Magasztos erre célzott, amikor ezt mondta: „Amit szeretünk, az szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okoz azáltal, hogy szeretjük.”

Mi a véleményed, mahárádza? Szereted Vászabhá háremhölgyet (~ Vidúdabha fővezért, ~ engem, ~ Kászi városát és Kószala országot)?

– Igen, Malliká, szeretem Vászabhá háremhölgyet (~ Vidúdabha fővezért, ~ téged, ~ Kászi városát és Kószala országot).

– Mi a véleményed, mahárádza? Ha Vászabhá háremhölgyet (~ Vidúdabha fővezért, ~ engem, ~ Kászi városát és Kószala országot) valami csapás, szerencsétlenség érné, ez szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okozna neked?

– Malliká, ha Vászabhá háremhölgyet (~ Vidúdabha fővezért, ~ téged, ~ Kászi városát és Kószala országot) valami csapás, szerencsétlenség érné, az én életemnek is vége lenne. Hogyne okozna szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet?!

– Mahárádza, a bölcs, a látó, a szent, a tökéletesen megvilágosult Magasztos erre célzott, amikor ezt mondta : „Amit szeretünk, az szomorúságot, fájdalmat, szenvedést, bánatot, gyötrelmet okoz azáltal, hogy szeretjük.”

– Csodálatos, Malliká, bámulatos, Malliká, hogy a Magasztos bölcsessége milyen messzire hatol, milyen messzire lát! Jöjj, Malliká, tegyünk tiszteletet előtte!

Ezzel Paszénadi, Kószala királya, felkelt ülőhelyéről, köntösét fél vállán átvette, és arca előtt összetett kézzel meghajolt arrafelé, ahol a Magasztos tartózkodott, és háromszor mondta dicséretét:

– Hódolat annak a Magasztosnak, szentségesnek, tökéletesen megvilágosultnak!

Hódolat annak a Magasztosnak, szentségesnek, tökéletesen megvilágosultnak!

Hódolat annak a Magasztosnak, szentségesnek, tökéletesen megvilágosultnak!

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 87](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 06:50 PM

MN 90 Kaṇṇakatthala Sutta – Kannakatthalában

Fordította: Ripcse Judit és Saskői Anikó

MN 90, PTS M II 125

Így hallottam. Ez alkalommal a Magasztos Udzsunnyában a kannakatthalai Őzek Ligetében tartózkodott.

Ez alkalommal Kószala királya, Paszénadi Udzsunnyába érkezett ügyes-bajos dolgait elintézni. Így szólt egy emberhez: „Gyere ide jó ember, menj el a Magasztoshoz és fejeddel érintve lábát, fejezd ki hódolatodat a nevemben, és kérdezd meg, hogy jó egészségnek örvend-e, nem sújtja-e betegség, jó erőben van-e és kényelemben él-e, így szólván: ’Tiszteletreméltó uram, Kószala királya, Paszénadi fejével a Magasztos lábát érintve hódolatát fejezi ki és kérdezteti, hogy a Magasztos jó egészségnek örvend-e, nem sújtja-e betegség, jó erőben van-e és kényelemben él-e.’ És mond ezt: ’Tiszteletreméltó uram, Kószala királya, Paszénadi ma reggel meglátogatja a Magasztost, miután reggelijét elfogyasztotta.’”

„Igen, uram,” válaszolta az ember és elment a Magasztoshoz. Miután kifejezte hódolatát, helyet foglalt mellette és átadta az üzenetet.

Szómá és Szakulá nővérek¹ ezt meghallották: „Kószala királya, Paszénadi meglátogatja a Magasztost, miután reggelijét elfogyasztotta.”

Miközben feltálalták a reggelit, a két nővér odament a királyhoz és így szóltak: „Felséges uram fejeddel érintve a Magasztos lábát fejezd ki hódolatunkat és kérdezd meg, hogy jó egészségnek örvend-e, nem sújtja-e betegség, jó erőben van-e és kényelemben él-e, így szólván: ’Tiszteletreméltó uram, Szómá és Szakulá nővérek fejükkel a Magasztos lábát érintve hódolatukat fejezki ki és kérdeztetik, hogy a Magasztos jó egészségnek örvend-e, nem sújtja-e betegség, jó erőben van-e és kényelemben él-e.’”

Amikor befejezte a reggelijét Kószala királya, Paszénadi elment a Magasztoshoz. Miután kifejezte hódolatát, helyet foglalt mellette és átadta Szómá és Szakulá nővérek üzenetét.

„Na de nagy király, Szómá és Szakulá nővérek nem találtak mást, aki átadná az üzenetet?”

„Tiszteletreméltó uram, Szómá és Szakulá nővérek ezt hallották: ’Kószala királya, Paszénadi meglátogatja a Magasztost, miután reggelijét elfogyasztotta.’ Miközben feltálalták a reggelit, Szómá és Szakulá nővérek odajöttek hozzám és így szóltak: „Felséges Uram fejeddel érintve a Magasztos lábát fejezd ki hódolatunkat és kérdezd meg, hogy jó egészségnek örvend-e, nem sújtja-e betegség, jó

erőben van-e és kényelemben él-e.’’’

„Szómá és Szakulá nővérek legyenek boldogok, nagy király.”

Aztán Kószala királya, Paszénadi így szólt a Magasztoshoz: Tiszteletreméltó uram, így hallottam: ’Gótama remete így szól: „Nincs mindenttudó és mindentlátó remete, vagy pap, aki azt állíthatná, hogy tökéletes tudással és előrelátással rendelkezik; ez nem lehetséges.” ’Tiszteletreméltó uram, akik ekképpen beszélnek a magasztos szavait ismétlik-e meg, vagy azzal ellentétes állítással elferdítik a Magasztos szavait. A Tannal egyetemben úgy magyaráznak-e, hogy kijelentéseik nem rendelkeznek semmi olyan tartalommal, ami bírálatra adna okot?’’

„Nagy király, akik így beszélnek nem azt mondják, amit én mondtam, hanem valótlan és a valósággal ellentétben álló dolgokkal elferdítik a szavaimat.”

Aztán Kószala királya, Paszénadi Vidúdabha Vezért szólította meg: „Vezér, ki híresztelte el ezt a történetet a palotában?’’

„Szanydzsaja volt, Tiszteletreméltó Uram, az Ákásza nemzetség papja.”

Aztán Kószala királya, Paszénadi így szólt egy emberhez: „Gyere ide jó ember, mond ezt a nevemben Szanydzsajanak, az Ákásza nemzetség papjának: ’Tiszteletreméltó uram, Kószala királya, Paszénadi hivat téged.’’’

„Igenis Tiszteletreméltó uram” válaszolta az ember. Elment Szanydzsajához, az Ákásza nemzetség papjához és így szólt: „Tiszteletreméltó uram, Kószala királya, Paszénadi hivat téged.”

Eközben Kószala királya, Paszénadi így szólt a Magasztoshoz: Tiszteletreméltó uram, az előbbiekre vonatkozóan mondhatott-e valamit a Magasztos, amit az a személy félreértett? A Magasztos emlékezete szerint, hogyan hangzott el az előbbi kijelentés’’

„Emlékezetem szerint, ily módon tettem azt a kijelentést, nagy király: ’Nincs olyan remete, vagy pap, aki mindent tud, mindent lát egyidejűleg (múltat, jelent és jövőt); az nem lehetséges.’’’

„Elfogadhatónak tűnik, amit a Magasztos mondott, észérvekkel alátámasztottnak tűnik, amit a Magasztos mondott.: ’Nincs olyan remete, vagy pap, aki mindent tud, mindent lát egyidejűleg; az nem lehetséges.’’’

„Négy kaszt van, Tiszteletreméltó Uram: a nemesek, a papok, a kézművesek és a szolgák. Van-e bármilyen megkülönböztetés, vagy különbség közöttük?’’

„Ez a négy kaszt van, nagy király: a nemesek, a papok, a kézművesek és a szolgák. Ezek közül kettőről, a nemesekről és a papokról úgy tartják, hogy felsőbbrendűek, mert az emberek hódolnak nekik, felemelkednek jelenlétükben, tiszteletteljesen szólítják meg őket és udvarias szolgálatot nyújtanak nekik.”

„Tiszteletreméltó Uram, én nem a jelen, hanem az eljövendő életre vonatkozóan kérdeztem. Négy kaszt van, Tiszteletreméltó Uram: a nemesek, a papok, a kézművesek és a szolgák. Van-e bármilyen megkülönböztetés, vagy különbség közöttük?”

„Nagy király, a törekvésnek ez az öt tényezője van. Melyik öt? Itt van a koldus hite, aki hitét a Beérkezett megvilágosodásába helyezi ekképpen: 'A Magasztos tökéletes, teljesen megvilágosodott, kiváló az igaz tudás és magaviselet tekintetében, utolérhetetlen, a világok ismerője, az emberek megszelídítőjének összehasonlíthatatlan vezetője, istenek és emberek tanítója, megvilágosodott, áldott. 'Mentes a betegségtől és a megpróbáltatástól, jó az emésztése, amely nem túl renyhe sem túl heves, hanem közepes és jól viseli a törekvés megpróbáltatásait. Becsületes és őszinte tanítója és a szent életben társai előtt, egész életében olyannak mutatja magát, amilyen valójában. Az ilyen szerzetes töretlen a káros állapotok megszüntetésében és az üdvösek felkeltésében, állhatatos, erőfeszítése szilárd, és kitartóan ápolja az üdvös állapotokat. Az ilyen szerzetes bölcs; bölcsen szemléli a keletkezést és az elmúlást, ami nemes és mélyreható és a szenvedés teljes megszüntetéséhez vezet. Ez a törekvés öt tényezője.'”

„Ez a négy kaszt van, nagy király: a nemesek, a papok, a kézművesek és a szolgák. Ha ők a törekvés mind az öt tényezőjének a birtokában vannak, akkor az életüket jólét és boldogság kíséri hosszú ideig.”

„Tiszteletreméltó uram, ez a négy kaszt van: a nemesek, a papok, a kézművesek és a szolgák. Ha birtokában vannak a törekvés mind az öt tényezőjének, akkor ebben a tekintetben van-e bármilyen különbség közöttük?”

„Ebben az esetben, nagy király, azt mondom, hogy nevezetesen nincs különbség az egyik vagy másik törekvésében. Tételezzük fel, hogy van két megszelídíthető elefánt, vagy megszelídíthető ló, vagy megszelídíthető ökör, amelyeket helyesen szelídítettek és jól fegyelmeztek. És van két megszelídíthető elefánt, vagy megszelídíthető ló, vagy megszelídíthető ökör, amelyek vadak és fegyelmezetlenek. Mit gondolsz, nagy király? A két megszelídíthető elefánt, vagy megszelídíthető ló, vagy megszelídíthető ökör, amelyek helyesen szelídítettek és jól fegyelmeztettek, szelídek-e, elsajátították-e a szelídek viselkedését, elérték-e a szelídség szintjét?”

„Igen, Tiszteletreméltó uram.”

„És az a két megszelídíthető elefánt, vagy megszelídíthető ló, vagy megszelídíthető ökör, amelyek vadak és fegyelmezetlenek, fegyelmezetlenül elsajátították-e a szelídek viselkedését, elérték-e a szelídség szintjét úgy, ahogyan az a két elefánt, vagy ló, vagy ökör, amelyek helyesen szelídítettek és jól fegyelmeztettek?”

„Nem, Tiszteletreméltó uram.”

„Ugyanígy, nagy király, nem lehetséges az, hogy amit egy hittel rendelkező, betegségektől mentes, becsületes és őszinte, rendületlen és bölcs ember el tud érni; hozzá hasonlóan egy hittel nem rendelkező, betegségtől szenvedő, tisztességtelen és álnok lusta és balga ember is el tudná érni ugyanazt.”

„Elfogadhatónak tűnik, amit a Magasztos mondott, észérvekkel alátámasztottnak tűnik, amit a Magasztos mondott.”

„Ez a négy kaszt van, Tiszteletreméltó uram: a nemesek, a papok, a kézművesek és a szolgák. Ha birtokában vannak a törekvés mind az öt tényezőjének, és ha törekvésük igaz, akkor ebben a tekintetben van-e bármilyen különbség közöttük?”

„Ebben a tekintetben, nagy király azt mondom, hogy nevezetesen nincs különbség az egyik vagy másik megszabadulásában. Tételezzük fel, hogy egy ember száraz száka fád szed, tüzet gyújt és meleget csinál; aztán egy másik ember száraz szála fát szed, tüzet gyújt és meleget csinál; aztán egy következő ember száraz mangó fát szed, tüzet gyújt és meleget csinál és megint egy másik ember száraz füge fát szed, tüzet gyújt és meleget csinál. Mit gondolsz, nagy király? Lenne-e bármilyen különbség ezek között a különböző fákból gyújtott tüzek között, ami különbség lenne az egyik, vagy a másik lángjában, az egyik, vagy a másik színében, az egyik, vagy a másik ragyogásában?”

„Nincs, Tiszteletreméltó uram.”

„Ugyanúgy, nagy király, ahogyan a tűz energia által csiholt és törekvés által gyújtott, azt mondom, ugyanúgy egyetlen ember megszabadulása sem különbözik a másiktól .”

„Elfogadhatónak tűnik, amit a Magasztos mondott, észérvekkel alátámasztottnak tűnik, amit a Magasztos mondott. De, Tiszteletreméltó uram, mit gondolsz; léteznek-e istenek?”

„Miért kérdezed ezt, nagy király?”

„Tiszteletreméltó uram, azt kérdeztem, vajon azok az istenek visszajönnek-e az (emberi) világba, vagy sem.”

„Nagy király, amely isteneknek még feladataik vannak, visszatérnek ebbe a(z) (emberi) világba, amelyeknek nincs több feladatuk, nem térnek vissza ebbe a(z) (emberi) világba.”

Amikor ez elhangzott, Vidúdabha Vezér megkérdezte a Magasztost: „Tiszteletreméltó Uram, azok az istenek, amelyeknek még feladataik vannak és visszatérnek ebbe a(z) emberi világba, kiteszíthatják, vagy számúzhetik-e arról a helyről azokat az isteneknek, akiknek már nincs több feladatuk és nem térnek vissza ebbe a(z) (emberi) világba?”

Ekkor a tiszteletreméltó Ánanda ezt gondolta: „Vidúdabha Vezér Kószala királyának, Paszénadinak a fia és én a Magasztos fia vagyok. Elérkezett az ideje, hogy a két tanítvány beszélgesen egymással.” Így szólt Vidúdabha Vezérhez: Vezér, viszonzásként felteszek egy kérdést. Válaszolj belátásod szerint. Vezér, mit gondolsz? Ez Kószala királyának, Paszénadi birodalmának teljes egésze, amely fölött korlátlan uralommal és hatalommal rendelkezik. Vajon Kószala királya Paszénadi kiteszíthatja, vagy számúzheti-e arról a helyről bármelyik remetét, vagy papok tekintet nélkül arra vonatkozóan, hogy annak a remetének, vagy papnak voltak-e érdemei, vagy sem és szent életet élt-e, vagy sem?”

„Megtetheti, uram.”

„Mit gondolsz, vezér? Van Kószala királya, Paszénadi birodalmán kívül eső terület, amely fölött nem rendelkezik korlátlan uralommal és hatalommal; vajon Kószala királya, Paszénadi kiteszíthatja, vagy számúzheti-e arról a helyről bármelyik remetét, vagy papok tekintet nélkül arra vonatkozóan, hogy annak a remetének, vagy papnak voltak-e érdemei, vagy sem és szent életet élt-e, vagy sem?”

„Nem teheti meg, uram.”

„Vezér, mit gondolsz? Hallottál-e a Harminchárom istenről?”

„Igen, uram, hallottam róluk. És Kószala királya, Paszénadi is hallott róluk.”

„Vezér, mit gondolsz? Kószala királya, Paszénadi kiteszíthatja vagy számúzheti-e a Harminchárom istent a helyükről?”

„Uram, Kószala királya, Paszénadi mégcsak nem is láthatja a Harminchárom istent, akkor hogyan tudná őket kiteszíteni, vagy számúzni a helyükről?”

„Ugyanúgy, vezér, azok az istenek, akiknek még feladatuk van és visszajönnek ebbe a(z) (emberi) világba mégcsak nem is láthatják azokat, amelyek nem jönnek már vissza ebbe a(z) (emberi)világba; akkor hogyan tudnák őket kiteszíteni, vagy számúzni a helyükről?”

Aztán Kószala királya, Paszénadi megkérdezte a Magasztost:

„Tiszteletreméltó uram, hogy hívják ezt a koldust?”

„Ánandának hívják, nagy király.”

„Ánanda (öröm) valóban, tiszteletreméltó uram, és Ánandának is tűnik. Amit a tiszteletreméltó Ánanda mondott elfogadhatónak tűnik, amit mondott, észérvekkkel alátámasztottnak tűnik.

„De, mit gondolsz tiszteletreméltó uram: léteznek-e Brahmák?”

„Miért kérdezed azt, nagy király?”

„Tiszteletreméltó Uram, azt kérdeztem, vajon a Brahmák visszajönnek-e az (emberi) világba, vagy sem.”

„Nagy király, amely Brahmáknak még feladataik vannak, visszatérnek ebbe a(z) (emberi) világba, azok a Brahmák, amelyeknek nincs több feladatuk, nem térnek vissza ebbe a(z) (emberi) világba.”

Aztán egy ember jelentette Kószala királyának, Paszénadinak: „Nagy király, Szanydzsaja, az Ákásza nemzetség papja megérkezett.”

Kószala királya, Paszénadi megérdezte Szanydzsaját, az Ákásza nemzetség papját: „Brahmin, ki híresztelte el ezt a történetet a palotában?”

„Felséges uram, Vidúdabha Vezér volt.”

Vidúdabha Vezér így szólt: „Felséges uram, Szanydzsaja volt az, az Ákásza nemzetség papja.”

Ekkor egy ember jelezte Kószala királyának, Paszénadinak: „Felséges uram, elérkezett a távozás ideje.”

Kószala királya, Paszénadi így szólt a Magasztoshoz: „Tiszteletreméltó uram, a Magasztost megkérdeztük a mindentudásról; egyetértettünk és elfogadtuk a választ, és elégedettek vagyunk. Megkérdeztük a Magasztost a négy kasztbli megtisztulásról, és a Magasztos megválaszolta a négy kasztbli megtisztulást; egyetértettünk és elfogadtuk a választ, és elégedettek vagyunk. Az istenek felől kérdeztük a Magasztost és a Magasztos megválaszolta az istenekkel kapcsolatos kérdésünket; egyetértettünk és elfogadtuk a választ, és elégedettek vagyunk. A Brahmák felől kérdeztük a Magasztost és a Magasztos megválaszolta a Brahmákkal kapcsolatos kérdésünket; egyetértettünk és elfogadtuk a választ, és elégedettek vagyunk. Bármiről kérdeztük a Magasztost, a Magasztos megválaszolta a kérdésünket; egyetértettünk és elfogadtuk a válaszokat, és elégedettek vagyunk. És most, tiszteletreméltó uram, távozzunk. Elfoglaltak vagyunk és sok a tennivalónk van még.”

„Most van itt az ideje, nagy király, hogy belátásod szerint azt tedd, amit helyesnek vélsz.”

Aztán Kószala királya, Paszénadi örömet és boldogságot találva a Magasztos szavaiban, felállt a helyéről, és miután kifejezte hódolatát a Magasztosnak, jobbról megkerülte és távozott.

1. valójában Paszénadi király feleségei [↩](#)

Így készült:

Fordította: Ripcse Judit és Saskői Anikó

Forrás: [MN 90, Nanamoli Bhikkhu, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Ripcse Judit, Saskői Anikó, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 93 Assalāyana Sutta – Asszalájana

Fordította: Vekerdi József

MN 93, PTS M II 147

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatthi mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Ebben az időben ötszáz pap gyülekezett össze Szávatthiban különböző tartományokból, valamilyen ügy elintézésére. A papok körében felmerült ez a gondolat: „Ez a Gótama remete azt hirdeti, hogy mind a négy rend egyformán tiszta. Ki tudna vitába bocsátkozni Gótama remetével erről a kérdésről?”

Ez idő tájt Szávatthiban időzött egy Asszalájana nevű fiatal pap, kopaszra nyírt fejű, tizenhat éves ifjú, aki végigtanulta a három Védát a szófejtésekkel, szertartásmagyarázatokkal, kiejtési szabályokkal, nyelvtannal és legendákkal együtt, és a vitákban járatos bölcselkedők minden tulajdonságával rendelkezett. Ekkor a papoknak ez az elgondolásuk támadt: „Szávatthiban időzik ez az Asszalájana nevű fiatal pap, kopaszra nyírt fejű, tizenhat éves ifjú, aki végigtanulta a három Védát a szófejtésekkel, szertartásmagyarázatokkal, kiejtési szabályokkal, nyelvtannal és legendákkal együtt, és a vitákban járatos bölcselkedők minden tulajdonságával rendelkezik. Ő alkalmas arra, hogy vitába bocsátkozzék Gótama remetével erről a kérdésről.”

Ekkor a papok felkeresték Asszalájanát, a fiatal papot, s odaérve, így szóltak hozzá:

– Asszalájana, ez a Gótama remete azt hirdeti, hogy mind a négy rend egyformán tiszta. Menjen Asszalájana úr, bocsátkozzék vitába Gótama remetével erről a kérdésről!

E szavak hallatára Asszalájana, a fiatal pap, így válaszolt azoknak a papoknak:

– Gótama remete igaz szavú, és igaz szavú emberrel nem lehet vitába szállni. Nem tudok vitába bocsátkozni Gótama remetével erről a kérdésről.

A papok azonban másodszor is (~ harmadszor is) így szóltak Asszalájanához, a fiatal paphoz:

– Asszalájana, ez a Gótama remete azt hirdeti, hogy mind a négy rend egyformán tiszta. Menjen, Asszalájana úr, bocsátkozzék vitába Gótama remetével erről a kérdésről! Utóvégre Asszalájana úr is folytatott remeteéletet. Ne szenvedjen harc nélkül vereséget Asszalájana úr!

E szavak hallatára Asszalájana, a fiatal pap, így válaszolt azoknak a papoknak:

– Látom, kegyetek nem engednek. Pedig Gótama remete igaz szavú, és igaz szavú emberrel nem lehet vitába szállni. Nem tudok vitába bocsátkozni Gótama remetével erről a kérdésről. Ám kegyetek nevében felkeresem.

Ekkor Asszalájana, a fiatal pap, nagyszámú pap kíséretében felkereste a Magasztost. Odaérve, üdvözlőt váltott a Magasztossal, és illendő üdvözlő szavak után leült előtte. Előtte ülve, így szólította meg a Magasztost Asszalájana, a fiatal pap:

– Gótama, a papok így beszélnek : „A papság a legnemesebb rend, minden más rend hitvány. A papság fehér rend, minden más rend fekete. A papság tiszta, a többiek nem. A papok Brahmá édes gyermekei, Brahmá szájából születtek, Brahmá sarjai, Brahmá alkotásai, Brahmá örökösei.” Gótama úr mit szól ehhez?

– Asszalájana, ismeretes, hogy a papoknak van feleségük, aki gyermeket fogan, kihordja, megszüli, szoptatja. Miért, hogy a papok, noha anyaméhből származnak, mégis így beszélnek: „A papság a legnemesebb rend, minden más rend hitvány. A papság fehér rend, minden más rend fekete. A papság tiszta, a többiek nem. A papok Brahmá édes gyermekei, Brahmá szájából születtek, Brahmá sarjai, Brahmá alkotásai, Brahmá örökösei”?

– Hiába mondja ezt Gótama úr, a papok mégis így tartják: „A papság a legnemesebb rend [... stb.]”

– Mi a véleményed, Asszalájana: hallottál-e arról, hogy a görögöknél és perzsáknál és más szomszédos országokban csak két rend van, az urak és a szolgák rendje, és aki úrnak született, szolga is lehet belőle, és aki szolgának született, úr is lehet belőle?

– Igen, hallottam róla, hogy a görögöknél és perzsáknál és más szomszédos országokban csak két rend van, az urak és a szolgák rendje, és aki úrnak született, szolga is lehet belőle, és aki szolgának született, úr is lehet belőle.

– Hát akkor a papoknak mi ad alapot, mi ad jogcímet arra, hogy így beszéljenek : „A papság a legnemesebb rend [... stb.]”?

– Hiába mondja ezt Gótama úr, a papok mégis így tartják: „A papság a legnemesebb rend [... stb.]”

– Mi a véleményed, Asszalájana: ha egy nemes gyilkol, lop, kicsapongó életet él, hazug, rágalmazó, goromba, fecsegő, irigy, rosszindulatú, tévhiteket vall, akkor teste pusztulása után, halála után mélyre bukik, rossz útra, nyomorúságra, pokolba kerül, de a pap nem? És ugyanúgy a közrendű, (~ és ugyanúgy a szolga,) ha gyilkol, lop, kicsapongó életet él, hazug, rágalmazó, goromba, fecsegő, irigy, rosszindulatú, tévhiteket vall, akkor teste pusztulása után, halála után mélyre bukik, rossz útra,

nyomorúságra, pokolba kerül, de a pap nem?

– Semmiképpen sem, Gótama. A nemes is (~ és ugyanúgy) a pap is, a közrendű is, a szolga is, mind a négy rend tagjai mélyre buknak, rossz útra, nyomorúságra, pokolba kerülnek testük pusztulása után, haláluk után, ha gyilkolnak, lopnak, kicsapongó életet élnek, hazugok, rágalmazók, gorombák, fecsegők, irigyek, rosszindulatúak, tévhiteket vallanak.

– Hát akkor a papoknak mi ad alapot, mi ad jogcímet arra, hogy így beszéljenek : „A papság a legnemesebb rend [... stb.]”?

– Hiába mondja ezt Gótama úr, a papok mégis így tartják: „A papság a legnemesebb rend [...stb.]”

– Mi a véleményed, Asszalájana: ha egy pap tartózkodik a gyilkosságtól, tartózkodik a lopástól, tartózkodik a kicsapongástól, tartózkodik a hazugságtól, tartózkodik a rágalmazástól, tartózkodik a gorombaságtól, tartózkodik a fecsegéstől, nem irigy, jóindulatú, helyes hitet vall, akkor teste pusztulása után, halála után jó útra, mennybe kerül, de a nemes nem, a közrendű nem, a szolga nem?

– Semmiképpen sem, Gótama. A nemes is (~) a pap is, a közrendű is, a szolga is, mind a négy rend tagjai jó útra, mennybe kerülnek testük pusztulása után, haláluk után, ha tartózkodnak a gyilkosságtól, tartózkodnak a lopástól, tartózkodnak a kicsapongástól, tartózkodnak a hazugságtól, tartózkodnak a rágalmazástól, tartózkodnak a gorombaságtól, tartózkodnak a fecsegéstől, nem irigyek, jóindulatúak, helyes hitet vallanak.

– Hát akkor a papoknak mi ad alapot, mi ad jogcímet arra, hogy így beszéljenek: „A papság a legnemesebb rend [...stb.]”?

– Hiába mondja ezt, Gótama úr, a papok mégis így tartják: „A papság a legnemesebb rend [... stb.]”

– Mi a véleményed, Asszalájana: ezen a vidéken csak a papok képesek szelíd, békés, barátságos érzületet táplálni, a nemesek nem, a közrendűek nem, a szolgák nem?

– Semmiképpen sem, Gótama. Ezen a vidéken a nemesek is (~) a papok is, a közrendűek is, a szolgák is, mind a négy rend tagjai képesek szelíd, békés, barátságos érzületet táplálni.

– Hát akkor a papoknak mi ad alapot, mi ad jogcímet arra, hogy így beszéljenek : „A papság a legnemesebb rend [... stb.]”?

– Hiába mondja ezt Gótama úr, a papok mégis így tartják: „A papság a legnemesebb rend [... stb.]”

– Mi a véleményed, Asszalájana: csak a papok tehetik meg, hogy szappant és szivacsot fogjanak, és

leljenek a folyóra, hogy lemossák magukról a port és szennyet, a nemesek nem, a közrendűek nem, a szolgák nem?

– Semmiképpen sem, Gótama. A nemesek is (~) a papok is, a közrendűek is, a szolgák is, mind a négy rend tagjai megtehetik, hogy szappant és szivacsot fogjanak, és leljenek a folyóra, hogy lemossák magukról a port és szennyet.

– Hát akkor a papoknak mi ad alapot, mi ad jogcímet arra, hogy így beszéljenek: „A papság a legnemesebb rend [... stb.]”?

– Hiába mondja ezt Gótama úr, a papok mégis így tartják: „A papság a legnemesebb rend [... stb.]”.

– Mi a véleményed, Asszalájana? Tegyük fel, hogy egy felkent fejű, nemes származású király maga elé rendel száz embert különböző kasztokból: „Jöjjetek, barátaim, akik nemes családból, papi családból, főtiszti családból származtok! Fogjatok dörzsölőpálcát szálafából, pálmafából, szantálfából, csiholjatok vele szikrát, gyújtsatok vele tüzet! Jöjjetek ti is, barátaim, akik páriacsaládból, vadászcsaládból, kosárfonó-családból, bognárcsaládból, személtakarító-családból származtok! Fogjatok dörzsölőpálcát kutyaitatóból, vagy disznóvályúból, vagy mosóteknőből, vagy ricinuscserjéből, csiholjatok vele szikrát, gyújtsatok vele tüzet!” Mit gondolsz, Asszalájana: az a szikra, amelyet a nemes családból, papi családból, főtiszti családból származók szálafából, pálmafából, szantálfából hasított dörzsölőpálcával csiholnak, az a tűz, amelyet azzal gyújtanak, eléggé izzó, fényes, lángoló lesz ahhoz, hogy tüzet lehessen rakni vele, viszont az a szikra, amelyet a páriacsaládból, vadászcsaládból, kosárfonó-családból, bognárcsaládból, személtakarító-családból származók kutyaitatóból, disznóvályúból, mosóteknőből, ricinuscserjéből hasított dörzsölőpálcával csiholnak, az a tűz, amelyet azzal gyújtanak, nem lesz eléggé izzó, fényes, lángoló ahhoz, hogy tüzet lehessen rakni vele?

– Dehogynem, Gótama. [...] Mindegyik tűz egyformán eléggé izzó, fényes, lángoló lesz ahhoz, hogy tüzet lehessen rakni vele.

– Hát akkor a papoknak mi ad alapot, mi ad jogcímet arra, hogy így beszéljenek: „A papság a legnemesebb rend [... stb.]”?

– Hiába mondja ezt Gótama úr, a papok mégis így tartják: „A papság a legnemesebb rend [... stb.]”.

– Mi a véleményed, Asszalájana? Tegyük fel, hogy egy nemes fia egy pap lányával hál, és együttválásukból fiú születik. A nemes fiától és pap lányától származó gyermek anyjához is hasonlít, apjához is hasonlít, és anyja után is, apja után is nemesnek is minősíthető és papnak is minősíthető?

– A nemes fiától és pap lányától származó gyermek anyjához is hasonlít, apjához is hasonlít, és anyja

után is nemesnek is minősíthető és papnak is minősíthető, Gótama.

– Mi a véleményed, Asszalájana? Tegyük fel, hogy egy pap fia egy nemes lányával hál, és együttválásukból fiú születik. A pap fiától és nemes lányától származó gyermek anyjához is hasonlít, apjához is hasonlít, és anyja után is, apja után is nemesnek is minősíthető és papnak is minősíthető?

– A pap fiától és nemes lányától származó gyermek anyjához is hasonlít, apjához is hasonlít, és anyja után is, apja után is nemesnek is minősíthető és papnak is minősíthető, Gótama.

– Mi a véleményed, Asszalájana? Tegyük fel, hogy egy kancát egy szamárcsődörrel párosítanak. A párosodásból csikó születik. A kancától és szamárcsődörtől származó csikó az anyaállathoz is hasonlít, az apaállathoz is hasonlít, és az anyaállat után is, az apaállat után is lónak is minősíthető és szamárnak is minősíthető?

– A kereszteződés következtében öszvér lesz a csikó, Gótama. Ebben az esetben eltérést látok a szülőktől, az előbbieknél viszont semmiféle eltérést sem látok a szülőktől.

– Mi a véleményed, Asszalájana? Tegyük fel, hogy van két édestestvér papfiú. Az egyik tanult és jól nevelt, a másik tanulatlan és neveletlen. Melyiket fogják a papok elsőnek megvendégetni ünnepeken, rizs felajánlásakor, áldozatbemutatáskor, vendéglátáskor?

– Amelyik fiú tanult és jól nevelt, azt fogják a papok elsőnek megvendégetni ünnepeken, rizs felajánlásakor, áldozatbemutatáskor, vendéglátáskor. Milyen haszon származnék abból, amit tanulatlan és neveletlen embernek adnának?

– Mi a véleményed, Asszalájana? Tegyük fel, hogy van két édestestvér papfiú. Az egyik tanult, jól nevelt, de rossz erkölcsű, gonosz; a másik tanulatlan, neveletlen, de jó erkölcsű, becsületes. Melyiket fogják a papok elsőnek megvendégetni ünnepeken, rizs felajánlásakor, áldozatbemutatáskor, vendéglátáskor?

– Amelyik fiú tanulatlan és neveletlen, de jó erkölcsű, becsületes, azt fogják a papok elsőnek megvendégetni ünnepeken, rizs felajánlásakor, áldozatbemutatáskor, vendéglátáskor.

– Asszalájana, először eljutottál a születésig, a születéstől eljutottál a tanultságig, a tanultságtól visszajutottál a négy rend egyforma tisztaságának tételéhez, amelyet én hirdetek.

E szavak hallatára Asszalájana, a fiatal pap, elnémult, zavarba jött, és magába roskadva, lesütött szemmel, lángvörös arccal, szótlanul ült. Amikor a Magasztos látta, hogy Asszalájana, a fiatal pap, némán, zavartan, magába roskadva, lesütött szemmel, lángvörös arccal, szótlanul ül, így szólt hozzá:

– Asszalájana, egykor a régmúltban a hét papi látnok erdei remeteségben, lombkunyhókban időzött, és ilyen téves nézeteik támadtak : „A papság a legnemesebb rend, minden más rend hitvány. A papság fehér rend, minden más rend fekete. A papság tiszta, a többiek nem. A papok Brahmá édes gyermekei, Brahmá szájából születtek, Brahmá sarjai, Brahmá alkotásai, Brahmá örökösei.”

Meghallotta ezt Aszita Dévala látnok. [...] Haját és szakállát lesimította, bíborszínű köntöst vetett vállára, sarut öltött, aranyjogart fogott kezébe, és megjelent a hét papi látnok remetetanyáján. Körbesétált a remetetanyán, és így szólította meg a hét papi látnokot:

– Ej, mit keresnek itt kegyetek, papi látnokok? Mit keresnek itt kegyetek, papi látnokok?

A hét papi látnok így gondolkozott: „Ki lehet ez, aki körbejár a hét papi látnok remetetanyáján, mint a nyomtató ökör, és így beszél : ‘Ej, mit keresnek itt kegyetek, papi látnokok? Mit keresnek itt kegyetek, papi látnokok?’ Ej, átkozzuk meg!”

Ekkor a hét papi látnok megátkozta Aszita Dévalát:

– Hamvadj hamuvá, te hitvány!

De minél erősebben átkozta a hét papi látnok Aszita Dévalát, annál szebb, daliásabb, méltóságteljesebb lett. Ekkor a hét papi látnok erre a meggyőződésre jutott:

– Önsanyargatásunk hiábavaló volt, önmegtartóztatásunk eredménytelen maradt. Mert ha régebben megátkoztunk valakit: „Hamvadj hamuvá, te hitvány!”, azonnal hamuvá hamvadt. Ezt viszont minél erősebben átkozzuk, annál szebb, daliásabb, méltóságteljesebb lesz.

– Nem volt hiábavaló kegyetek önsanyargatása, nem maradt eredménytelen önmegtartóztatásuk. Csupán hagyjanak fel kegyetek azzal a gyűlölettel, amelyet velem szemben táplálnak.

– Felhagyunk azzal a gyűlölettel, amelyet uraságoddal szemben táplálunk. De kicsoda uraságod?

– Hallottak kegyetek Aszita Dévala látnokról?

– Igen.

– Nos, én vagyok az.

Ekkor a hét papi látnok Aszita Dévala látnok elé járult, hogy köszöntsék. Aszna Dévala látnok így szólt a hét papi látnokhoz:

– Úgy hallottam, hogy a hét papi látnok erdei remeteségben, lombkunyhókban időzik, és ilyen téves

nézeteik támadtak: „A papság a legnemesebb rend [... stb.]”

– Úgy van.

– Tudják-e kegyetek, hogy vajon nagyanyjuk pappal közösült-e, vagy nem pappal?

– Nem tudjuk.

– Tudják-e kegyetek, hogy vajon nagyanyjuk anyja vagy hetedik nagyanyjuk pappal közösült-e, vagy nem pappal?

– Nem tudjuk.

– Tudják-e kegyetek, hogy vajon nagyapjuk pap leányával közösült-e, vagy nem pap leányával?

– Nem tudjuk.

– Tudják-e kegyetek, hogy vajon nagyapjuk apja vagy hetedik nagyapjuk pap leányával közösült-e, vagy nem pap leányával?

– Nem tudjuk.

– Tudják-e kegyetek, hogyan fogamzik a magzat?

– Igen, azt tudjuk, hogyan fogamzik a magzat. Egyesül az anya és az apa, és az anya fogamzási időszakban van, és a megszületésre váró lélek is jelen van. E három tényező találkozása eredményeként fogamzik a magzat.

– Tudják-e kegyetek, hogy az a lélek nemes-e, pap-e, közrendű-e, vagy szolgál-e?

– Nem, azt nem tudjuk, hogy az a lélek nemes-e, pap-e, közrendű-e, vagy szolgál-e.

– Ha ez így áll, akkor tudják-e kegyetek, hogy kicsodák?

– Ha ez így áll, akkor mi sem tudjuk, hogy kik vagyunk.

Lám, Asszalájana, az a hét papi látnok nem tudta megvédeni álláspontját a származás kérdésében, amikor Aszita Dévala látnok vallatóra fogta, faggatta, sarokba szorította őket. Hát akkor hogyan tudnád megvédeni álláspontodat a származás kérdésében, amikor vallatóra foglak, faggatlak, sarokba szorítalak, te, aki mesterreddel együtt arra sem volnál méltó, hogy az áldozati kanalat odanyújtsd nekik?

E szavak hallatára Asszalájana, a fiatal pap, így szólt a Magasztoshoz:

– Pompás, Gótama! Pompás, Gótama! Fogadjon el Gótama úr a mai naptól életem végéig világi tisztelőjéül, aki hozzá folyamodik oltalomért!

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [MN 93](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 06:51 PM

MN 95 Caṅkī Sutta – Beszélgetés Csankínál (részlet)

Fordította: Kolozsvári Ágnes

MN 95, PTS M II 164

Akkoriban a Magasztos – kölcsönös üdvözléseket követően – néhány öreg bráhminnal beszélgetett. Úgy történt, hogy egy Kápadika nevű¹ tanítvány is jelen volt a társaságban: tizenhat éves fiatal, borotvált fejű, a három Veda szövegének, a liturgiának, a fonológiának, az etimológiának és a történelemnek a mestere, jártas a filológiában és a grammatikában, tájékozott a kozmológiában és a nagyszerű emberek ismertetőjegyeiben.² Míg az öreg bráhminok a Magasztossal beszéltek, folyton közbevágott és beleszólt a beszélgetésükbe. Így aztán a Magasztos megfeddte: „Tiszteletre méltó Bháradvádza, ne vágj közbe, és ne zavarj, míg az idősebb bráhminok beszélnek! Várj, amíg befejezik a mondandójukat!

Mikor ez elhangzott Csankí bráhmin így szólt a Magasztoshoz:

– Gótama Mester! Ne fedd meg Kápadika tanítványt! Ő nemzetségünk tagja, tanult, bölcs, jó születésű gyermek. Képes rá, hogy részt vegyen a Gótama Mesterrel folyó beszélgetésben.

A Magasztos ekkor azt gondolta: „Igen, Kápadika bráhmin-tanítvány bizonyára jól ismeri a Védák szövegét, ha a bráhminok ennyire tisztelik.”

Kápadika ekkor azt gondolta: „Amikor Gótama aszkéta rám néz, felteszek neki egy kérdést.”

És akkor a Magasztos tudatával átlátva Kápadika tudatát, a szemébe nézett. Kápadika azt gondolta: „Gótama aszkéta hozzám fordult. Azt hiszem, felteszek neki egy kérdést”, majd azt kérdezte a Magasztostól:

– Gótama Mester, a bráhminok ősi himnuszait illetően – melyek szóban hagyományozódnak és a kánon részei – a bráhminok arra a határozott meggyőződésre jutottak, hogy „Csak ez igaz, minden más haszontalan”. Gótama Mesternek mi erről a véleménye?

– Mondd, Bháradvádza, van a bráhminok közt akár csak egy bráhmin is, aki azt mondja „Ezt tudom, ezt látom csak ez igaz, minden más haszontalan”?

– Nincs, Gótama Mester.

– És volt a bráhminok közt, vagy akár a tanítók tanítói közt hetedízigen, aki azt mondta: „Ezt tudom, ezt látom csak ez igaz, minden más haszontalan”?

– Nem volt, Gótama Mester.

– És azok közt a bráhmín láttonok közt, akik létrehozták és akik megalkották a himnuszokat – azokat a megőrzött és összegyűjtött ősi himnuszokat, dalokat, melyeket a bráhmínok még most is énekelnek, kántálnak, elismételve mindazt, ami valaha elhangzott – mint Atthaka, Vámaka, Vámadéva, Vesszámitta, Jamataggi, Angirasa, Bháradvádza, Vászetha, Kasszapa és Bhagu, volt egyáltalán valaki, akit azt mondta: „Ezt tudjuk, ezt látjuk csak ez igaz, minden más haszontalan”?

– Nem volt, Gótama Mester.

– Akkor úgy látszik, Bháradvádza, hogy nincs egyetlen bráhmín a bráhmínok közt, aki azt mondja: „Ezt tudom, ezt látom, csak ez igaz, minden más haszontalan”, és nem volt a bráhmínok közt, vagy akár a tanítók tanítói közt hetedízigen, aki azt mondta volna: „Ezt tudom, ezt látom, csak az igaz, minden más haszontalan”, és azok közt a bráhmín láttonok közt, akik létrehozták és akik megalkották a himnuszokat – azokat a megőrzött és összegyűjtött ősi himnuszokat, dalokat, melyeket a bráhmínok még most is énekelnek, kántálnak, elismételve mindazt, ami valaha elhangzott – mint Atthaka, Vámaka, Vámadéva, Vesszámitta, Jamataggi, Angirasa, Bháradvádza, Vászetha, Kasszapa és Bhagu nem volt egyetlen egy sem, aki azt mondta volna: „Ezt tudjuk, azt látjuk csak ez igaz, minden más haszontalan”. Tegyük fel, hogy van egy sor vak ember, mindegyik a vele szembe állóba kapaszkodik, az első nem lát, a középső nem lát, az utolsó nem lát. Ugyanígy a bráhmínok ezen kijelentése egy sor vak emberéhez hasonlítana, az első nem lát, a középső nem lát, az utolsó nem lát. Mit gondolsz Bháradvádza ez a példa nem bizonyítja-e, hogy a bráhmínok hite alaptalannak bizonyul?

– A bráhmínok nem csak hitük szerint vélik ezt, Gótama Mester, hanem tisztelik a töretlenül fennálló hagyományt.

– Bháradvádza, előbb a hitet vetted figyelembe, most viszont a töretlen hagyomány tiszteletére hivatkozol. Ötféle dolog van, amely kétfélének bizonyulhat itt és most. Melyek ezek? A hit, a kedveltség, a töretlen hagyomány, a hasonlóságon alapuló gondolkodás és a nézetek megfontolás általi elfogadása. Ez az ötféle dolog van, amely kétfélének bizonyulhat itt és most. Nos, vannak dolgok, amiket az emberek szilárdan hisznek, mégis hiábavalóak, üresek és tévesek. Vannak dolgok, amiket az emberek nem hisznek szilárdan, mégis igazak, tényszerűek és hibátlanok.

Vannak dolgok, amelyek nagyon is kedveltek... igaz és töretlen hagyományt képeznek... jól gondoltak... Vannak olyan dolgok, amelyek jól megfontoltak, mégis hiábavalóak, üresek és tévesek. Vannak olyan dolgok, amelyek nincsenek jól megfontolva, mégis igazak, tényszerűek és hibátlanok. Mindezek az esetek nem megfelelőek arra, hogy egy értelmes ember, aki az igazságot oltalmazza, arra a határozott meggyőződésre jusson, hogy „Csak ez igaz, minden más haszontalan”.

– De, Gótama Mester, milyen mértékig oltalmazható az igazság? Mennyire oltalmazza valaki az igazságot? Mi az igazság oltalmazásáról kérdezzük Gótama Mestert.

– Ha valaki hisz valamit, az a kijelentése, hogy „Ez az én hitem” oltalmazza az igazságot. De az illető ettől még nem jut arra a határozott meggyőződésre, hogy „Csak ez igaz, minden más haszontalan”. Eddig a mértékig terjed az igazság oltalmazása Bháradvászsa. Eddig a mértékig oltalmazza valaki az igazságot. Ezt nevezem az igazság oltalmazásának. De ez még nem az igazságra való felébredés.

Ha valaki kedvel valamit... megtartja a töretlen hagyományt... hasonlóságra alapozva gondolkodik... vagy megfontolás által elfogad valamit, az a kijelentése, hogy „Ez az, amit megfontoltan elfogadok” oltalmazza az igazságot. De az illető ettől még nem jut arra a határozott meggyőződésre, hogy „Csak ez igaz, minden más haszontalan”. Eddig a mértékig terjed az igazság oltalmazása, Bháradvászsa. Eddig a mértékig oltalmazza valaki az igazságot. Ezt nevezem az igazság oltalmazásának. De ez még nem az igazságra való felébredés.

– Igen, Gótama Mester, eddig a mértékig terjed az igazság oltalmazása. Eddig a mértékig oltalmazza valaki az igazságot. Mi ezt tekintjük az igazság oltalmazásának. De milyen mértékig terjed az igazságra való felébredés? Milyen mértékig ébred fel valaki az igazságra? Az igazságra való felébredésről kérdezzük Gótama Mestert.

– Van olyan, Bháradvászsa, amikor egy szerzetes egy faluval vagy egy várossal kapcsolatot tartva él. Egy helybéli vagy egy helybéli fia elmegy hozzá, és megvizsgálja őt a három tudati állapot szempontjából, a mohóságon, az ellenszenven és a téveszmén alapuló állapotok szempontjából, „Van-e ebben a tiszteletre méltó személyben olyan mohóságon alapuló tudati állapot, amely – ha ez eluralja a tudatát – azt mondatja vele, hogy „tudom”, holott nem tudja, azt mondatja vele, hogy „látom”, holott nem látja, vagy arra készíti, hogy egy másik embert olyan cselekedetekre biztasson, ami annak hosszú távon sérelmére és fájdalmára lenne.” Ahogy megvizsgálja őt, felismeri, hogy „Ebben a tiszteletre méltó személyben nincs mohóságon alapuló tudati állapot... A magatartása, a beszéde olyan emberé, aki mentes a mohóságtól. És a Dhamma, amit tanít mély, nehezen látható, nehezen megvalósítható, nyugodt, megtisztult, túl van a feltételezéseken, kifinomult, a bölcsek által megtapasztalandó. Ezt a Dhammát nehezen tudná tanítani olyasvalaki, aki mohó.”

Meggyőződve, hogy a szerzetes mentes a mohóságtól, megvizsgálja őt az ellenszenven tudati állapota szempontjából, „Van-e ebben a tiszteletre méltó személyben ellenszenven alapuló tudati állapot, amely – ha ez eluralja a tudatát – azt mondatja vele, hogy „tudom”, holott nem tudja, azt mondatja vele, hogy „látom”, holott nem látja, vagy arra készíti, hogy egy másik embert olyan cselekedetekre biztasson, ami annak hosszú távon sérelmére és fájdalmára lenne.” Ahogy megvizsgálja őt, felismeri, hogy „Ebben a tiszteletre méltó személyben nincs ellenszenven alapuló tudati állapot. A magatartása,

a beszéde olyan emberé, aki mentes az ellenszenvtől. A Dhamma, amit tanít mély, nehezen látható, nehezen megvalósítható, nyugodt, megtisztult, túl van a feltételezéseken, kifinomult, a bölcsek által megtapasztalandó. Ezt a Dhammát nehezen tudná tanítani olyasvalaki, aki ellenszenvvel bír.”

Meggyőződve, hogy a szerzetes mentes az ellenszenvtől, megvizsgálja őt a téveszmés tudati állapot szempontjából, „Van-e ebben a tiszteletre méltó személyben téveszmén alapuló tudati állapot, amely – ha eluralja a tudatát – azt mondatja vele, hogy „tudom”, holott nem tudja, azt mondatja, vele, hogy „látom”, holott nem látja, vagy arra készteti, hogy egy másik embert olyan cselekedetre biztasson, ami annak hosszú távon sérelmére és fájdalmára lenne.” Ahogy megvizsgálja őt, felismeri, hogy „Ebben a tiszteletre méltó személyben nincs téveszmén alapuló tudati állapot. A magatartása, a beszéde olyan emberé, aki mentes a téveszméktől. A Dhamma, amit tanít mély, nehezen látható, nehezen megvalósítható, nyugodt, megtisztult, túl van a feltételezéseken, kifinomult, a bölcsek által megtapasztalandó. Ezt a Dhammát nehezen tudná tanítani olyasvalaki, aki téveszmés állapotban van.”

Meggyőződve, hogy a szerzetes mentes a téveszmés tudati állapottól, hitre lel benne. A hit felmerültével közeledik hozzá és közel kerül hozzá. Közelebb kerülve, figyeli az elhangzottakat. Az elhangzottakra való figyelem által hallgatja a Dhammát. Hallva a Dhammát, megjegyzi azt. Megjegyezve azt, megérti a tanítások jelentését. Megértve a tanítások jelentését megfontoltan elfogadja azt. A megfontolt elfogadásból vágy születik. A vágy születése által az illető eltökéltté válik. Eltökélten elmélkedik. Elmélkedése törekvést eredményez. Törekedve testével megtapasztalja az igazság végső jelentését, és ítélőképességével tisztán látja azt.

Eddig a mértékig terjed az igazságra való felébredés, Bháradvázsa. Eddig a mértékig ébred fel valaki az igazságra. Ezt nevezem az igazságra való felébredésnek. De ez még nem az igazság végső elérése.

– Igen, Gótama Mester, eddig a mértékig terjed az igazságra való felébredés. Eddig a mértékig ébred fel valaki az igazságra. Mi ezt tekintjük az igazságra való felébredésnek. De milyen mértékig terjed az igazság végső elérése? Milyen mértékig éri el valaki végül az igazságot? Az igazság végső eléréséről kérdezzük Gótama Mestert.

– A gyakorlásig, a fejlesztésig és az ezekre való törekvés mértékig terjed az igazság végső elérése, Bháradvázsa. Eddig a mértékig éri el végül valaki az igazságot. Ezt nevezem az igazság végső elérésének.

– Igen, Gótama Mester, eddig a mértékig terjed végül az igazság elérése. Eddig a mértékig éri el végül valaki az igazságot. Mi ezt tekintjük az igazság végső elérésének. De milyen képesség segíti leginkább az igazság végső elérését? Az igazság végső elérését leginkább segítő képességről kérdezzük Gótama Mestert.

- A törekvés az igazság végső elérését leginkább segítő képesség, Bháradvászsa. Ha valaki nem törekszik végül nem éri el az igazságot, míg ha valaki törekszik végül eléri az igazságot, így a törekvés az igazság végső elérését leginkább segítő képesség.
- De milyen képesség segíti leginkább törekvést? A törekvést leginkább segítő képességről kérdezzük Gótama Mestert.
- Az elmélkedés a törekvést leginkább segítő képesség, Bháradvászsa. Ha valaki nem elmélkedik nem törekszik, míg ha valaki elmélkedik az törekszik, így az elmélkedés a törekvést leginkább segítő képesség.
- De milyen képesség segíti leginkább az elmélkedést? Az elmélkedést leginkább segítő képességről kérdezzük Gótama Mestert.
- Az eltökéltség az elmélkedést leginkább segítő képesség, Bháradvászsa. Ha valaki nem eltökélt nem elmélkedik, míg ha valaki eltökélt az elmélkedik, így az eltökéltség az elmélkedést leginkább segítő képesség.
- De milyen képesség segíti leginkább az eltökéltséget? Az eltökéltséget leginkább segítő képességről kérdezzük Gótama Mestert.
- A vágy az eltökéltséget leginkább segítő képesség, Bháradvászsa. Ha valakiben nem születik meg a vágy az illető nem válik eltökéltté, míg ha valakiben megszületik a vágy az illető eltökéltté válik, így a vágy az eltökéltséget leginkább segítő képesség.
- De milyen képesség segíti leginkább a vágy megszületését? A vágy megszületését leginkább segítő képességről kérdezzük Gótama Mestert.
- A tanítás megfontolt elfogadása a vágy születését leginkább segítő képesség, Bháradvászsa. Ha valaki nem fogadja el megfontoltan a tanítást nem születik meg a vágy, míg ha valaki megfontoltan elfogadja a tanítást megszületik a vágy, így a tanítás megfontolt elfogadása a vágy születését leginkább segítő képesség.
- De milyen képesség segíti leginkább a tanítást megfontolt elfogadását? A tanítás megfontolt elfogadását leginkább segítő képességről kérdezzük Gótama Mestert.
- A tanítás megértése a tanítás megfontolt elfogadását leginkább segítő képesség Bháradvászsa. Ha valaki nem érti a tanítást az nem fogadja el megfontoltan, míg ha valaki megérti a tanítást az megfontoltan elfogadja, így a tanítás megértése a megfontolt elfogadást leginkább segítő képesség.

- De milyen képesség segíti leginkább a tanítás megértését? A tanítás megértését leginkább segítő képességről kérdezzük Gótama Mestert.
- A tanítás megjegyzése a tanítás megértését leginkább segítő képesség Bháradvádza. Ha valaki nem jegyzi meg a tanítást az nem érti meg, míg ha valaki megjegyzi az megérti, így a tanítás megjegyzése a tanítás megértését leginkább segítő képesség.
- De milyen képesség segíti leginkább a tanítás megjegyzését? A tanítás megjegyzését leginkább segítő képességről kérdezzük Gótama Mestert.
- Hallgatni a Dhammát a tanítás megjegyzését leginkább segítő képesség Bháradvádza. Ha valaki nem hallja a tanítást az nem jegyzi meg, míg ha valaki hallja az megjegyzi, így a tanítás hallgatása a tanítás megértését leginkább segítő képesség.
- De milyen képesség segíti leginkább a tanítás hallgatását? A tanítás hallgatását leginkább segítő képességről kérdezzük Gótama Mestert.
- Az elhangzottakra való figyelem segíti leginkább a tanítás hallgatását Bháradvádza. Ha valaki nem figyel az elhangzottakra, az nem hallgatja a tanítást, míg ha valaki figyel az elhangzottakra, az hallgatja a tanítást, így az elhangzottakra való figyelem a tanítás hallgatását leginkább segítő képesség.
- De milyen képesség segíti leginkább az elhangzottakra való figyelmet? Az elhangzottakra való figyelmet leginkább segítő képességről kérdezzük Gótama Mestert.
- A közelebb kerülés az elhangzottakra való figyelmet leginkább segítő képesség Bháradvádza. Ha valaki nem kerül közelebb az nem figyel az elhangzottakra, míg ha valaki közelebb kerül az figyel az elhangzottakra, így a közelebb kerülés az elhangzottakra való figyelmet leginkább segítő képesség.
- De milyen képesség segíti leginkább a közelebb kerülést? A közelebb kerülést leginkább segítő képességről kérdezzük Gótama Mestert.
- A közeledés a közelebb kerülést leginkább segítő képesség Bháradvádza. Ha valaki nem közeledik nem kerül közelebb, míg ha valaki közeledik az közelebb kerül, így a közeledés a közelebb kerülést leginkább segítő képesség.
- De milyen képesség segíti leginkább a közeledést? A közeledést leginkább segítő képességről kérdezzük Gótama Mestert.
- A hit a közeledést leginkább segítő képesség Bháradvádza. Ha valaki nem lel hitre, az nem közeledik, míg ha valaki hitre lel, az közeledik, így a hitre lelés a közeledést leginkább segítő

képesség.

– Az igazság oltalmazásáról kérdeztük Gótama Mestert és Gótama Mester válaszolt az igazság oltalmazását illetően. Elnyerte tetszésünket, egyetértünk vele³ és meglelégedést nyertünk. Az igazságra való felébredésről kérdeztük Gótama Mestert és Gótama Mester válaszolt az igazságra való felébredést illetően. Elnyerte tetszésünket, egyetértünk vele és meglelégedést nyertünk. Az igazság végső eléréséről kérdeztük Gótama Mestert és Gótama Mester válaszolt az igazság végső elérésért illetően. Elnyerte tetszésünket, egyetértünk vele és meglelégedést nyertünk. Az igazság végső elérését leginkább segítő képességről kérdeztük Gótama Mestert és Gótama Mester válaszolt az igazság végső elérését leginkább segítő képességet illetően. Elnyerte tetszésünket, egyetértünk vele és meglelégedést nyertünk. Akármit kérdeztünk Gótama Mestertől azt megválaszolta. Elnyerte tetszésünket, egyetértünk vele és meglelégedést nyertünk.

Azt gondoltuk, hogy „Kik ezek a borotvált fejű „aszkréták”, ezek az alantas szolgák, Brahmá ősatya lábának tudatlan fattyai?⁴ Kik ezek, hogy ismerjék a Dhammát? De most Gótama Mester felkeltette bennünk az aszkéta szeretet az aszkéták iránt, az aszkéta bizonyosságot az aszkétákban, az aszkéta tiszteletet az aszkétákat illetően.

Magasztos Gótama Mester! Magasztos! Mintha talpára állította volna, ami felfordult, napvilágra hozta volna azt, ami el volt rejtve, utat mutatott volna az eltévedtnek, vagy — azok számára, akiknek van szemük a látásra — lámpát gyújtott volna a sötétségben, számos magyarázata által érthetővé tette a Dhammát. Gótama Mesternél veszek menedéket, a Dhammában veszek menedéket, és a Szanghában veszek menedéket. Gótama Mester tartson meg engem emlékezetében világiként, aki menedékért járul hozzá mostantól élete végéig.

-
1. *Kāpadika*. Más forrásokban *Kāpaṭika*, *Kāpaṭhika* [↩](#)
 2. Lásd (angolul) [itt](#). [↩](#)
 3. Kāpadika itt oltalmazza az igazságot, amikor egyetért a Buddha tanításával. (Hiszen nem mondja, hogy csak az az igaz, hanem csak, annyit állít, hogy egyetért vele.) [↩](#)
 4. A kommentár megjegyzi, hogy a bráhminok önmagukat Brahmá szájából születőknek tartották, a többi kasztot, pedig az istenség alsóbb testrészeiből születőknek, míg egészen alulról, Brahmá lábából születtek a vándoraszkéták, remeték. (A hagyományos elképzelés az, hogy a szolgák születtek Brahmá lábából.) Lásd még [DN 27](#). [↩](#)

Így készült:

Fordította: Kolozsvári Ágnes

Forrás: [MN 95, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kolozsvári Ágnes, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: December 31, 2011, at 11:26 PM

MN 96 Esukārī Sutta – Észukári

Fordította: Vekerdi József

MN 96, PTS M II 177

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatthi mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Itt Észukári pap felkereste a Magasztost. Odaérve, üdvözlést váltott a Magasztossal, és illendő üdvözlőszavak után leült előtte. Előtte ülve, így szólította meg a Magasztost Észukári pap:

– Gótama, a papok négyféle szolgátról tanítanak: a papok szolgátról tanítanak, a nemesek szolgátról tanítanak, a közrendűek szolgátról tanítanak, a szolgák szolgátról tanítanak.

A papok szolgátról ezt tanítják a papok, Gótama: a pap szolgálhat papnak, a nemes szolgálhat papnak, a közrendű szolgálhat papnak, a szolga szolgálhat papnak. Ezt tanítják a papok a papok szolgátról, Gótama.

A nemesek szolgátról ezt tanítják a papok: a nemes szolgálhat nemesnek, a közrendű szolgálhat nemesnek, a szolga szolgálhat nemesnek. Ezt tanítják a papok a nemesek szolgátról, Gótama.

A közrendűek szolgátról ezt tanítják a papok: a közrendű szolgálhat közrendűnek, a szolga szolgálhat közrendűnek. Ezt tanítják a papok a közrendűek szolgátról, Gótama.

A szolgák szolgátról ezt tanítják a papok: a szolga szolgálhat szolgának, mert ki más szolgálhatna a szolgának? Ezt tanítják a papok a szolgák szolgátról, Gótama.

Erről a négyféle szolgátról tanítanak a papok, Gótama. Mit szól ehhez Gótama úr?

– Mondd, pap: az egész világ elfogadja a papok tanítását erről a négyféle szolgátról?

– Semmiképpen sem, Gótama.

– Olyan ez, pap, mint hogyha volna egy szegény, nyomorgó, magát eltartani képtelen ember, és akarata ellenére ráerőszakolnának egy falatot: „Nesze, te ember, itt van ez a hús, edd meg, és fizesd meg az árát!” Ugyanúgy a papok a többi remete és pap beleegyezése nélkül tanítják ezt a négyféle szolgátról.

Pap, én nem mondom, hogy mindenkinek szolgálni kell. Azt sem mondom, pap, hogy senkinek sem kell szolgálni. Akinek a szolgálatában az ember a szolgálattól rosszabb lesz, nem jobb, annak nem kell szolgálni, ezt mondom. Akinek a szolgálatában viszont jobb lesz az ember a szolgálattól, nem

rosszabb, annak szolgálni kell, ezt mondom.

Pap, ha egy nemestől megkérdeznék : „Akinek a szolgálatában rosszabb lennél a szolgálattól, nem jobb, vagy akinek a szolgálatában jobb lennél a szolgálattól, nem rosszabb, a kettő közül melyiknek volnál hajlandó szolgálni?” akkor a józan gondolkozású nemes így válaszolna: „Akinek a szolgálatában rosszabb leszek a szolgálattól, nem jobb, azt nem vagyok hajlandó szolgálni. Akinek a szolgálatában viszont jobb leszek a szolgálattól, nem rosszabb, azt hajlandó vagyok szolgálni.” És ha egy paptól (~ közrendűtől, ~ szolgától) megkérdeznék: „Akinek a szolgálatában rosszabb lennél a szolgálattól, nem jobb, vagy akinek a szolgálatában jobb lennél a szolgálattól, nem rosszabb, a kettő közül melyiknek volnál hajlandó szolgálni?” akkor a józan gondolkozású pap (~ közrendű, ~ szolga) így válaszolna: „Akinek a szolgálatában rosszabb leszek a szolgálattól, nem jobb, azt nem vagyok hajlandó szolgálni. Akinek a szolgálatában viszont jobb leszek a szolgálattól, nem rosszabb, azt hajlandó vagyok szolgálni.”

Pap, én nem mondom, hogy az előkelő származás jobb. Azt sem mondom, pap, hogy az előkelő származás rosszabb. Pap, én nem mondom, hogy a magasabb kasztba tartozás jobb. Azt sem mondom, pap, hogy a magasabb kasztba tartozás rosszabb. Pap, én nem mondom, hogy a nagy vagyon jobb. Azt sem mondom, pap, hogy a nagy vagyon rosszabb. Mert az előkelő származásúak között is akadnak gyilkosok, tolvajok, kicsapongók, hazugok; rágalmazók, gorombák, fecsegők, irigyek, rosszindulatúak, tévhitiek követői. Ezért nem mondom, hogy az előkelő származás jobb. És az előkelő származásúak között akadnak olyanok is, akik tartózkodnak a gyilkosságtól, tartózkodnak a lopástól, tartózkodnak a kicsapongástól, tartózkodnak a hazugságtól, tartózkodnak a rágalmazástól, tartózkodnak a gorombaságtól, tartózkodnak a fecsegéstől, nem irigyek, jóindulatúak, helyes hitet vallanak. Ezért nem mondom, hogy az előkelő származás rosszabb.

A magasabb kasztba tartozók között is (~ a nagy vagyonúak között is) akadnak gyilkosok, tolvajok, kicsapongók, hazugok, rágalmazók, gorombák, fecsegők, irigyek, rosszindulatúak, tévhitiek követői. Ezért nem mondom, hogy a magasabb kasztba tartozás (~ a nagy vagyon) jobb. És a magasabb kasztba tartozók között is (~ a nagy vagyonúak között is) akadnak olyanok, akik tartózkodnak a gyilkosságtól, tartózkodnak a lopástól, tartózkodnak a kicsapongástól, tartózkodnak a hazugságtól, tartózkodnak a rágalmazástól, tartózkodnak a gorombaságtól, tartózkodnak a fecsegéstől, nem irigyek, jóindulatúak, helyes hitet vallanak. Ezért nem mondom, hogy a magasabb kasztba tartozás (~ a nagy vagyon) rosszabb.

Pap, én nem mondom, hogy mindenkinek szolgálni kell. Azt sem mondom, pap, hogy senkinek sem kell szolgálni. Akinek a szolgálatában a hit gyarapodik, az erény gyarapodik, a tudás gyarapodik, az adakozókedv gyarapodik, az értelem gyarapodik a szolgálattól, azt kell szolgálni, ezt mondom.

E beszéd hallatára Északári pap így szólt a Magasztoshoz:

– Gótama, a papok négyféle tulajdonról tanítanak: a papok tulajdonáról tanítanak, a nemesek tulajdonáról tanítanak, a közrendűek tulajdonáról tanítanak, a szolgák tulajdonáról tanítanak.

A papok tulajdonáról azt tanítják a papok, Gótama, hogy az alamizsnára alapozott létfenntartásban testesül meg, és amelyik pap elutasítja az alamizsnára alapozott létfenntartást mint tulajdonát, az kötelességszegő, mint az őrző, aki eltulajdonítja a rábízottat. Ezt tanítják a papok a papok tulajdonáról, Gótama.

A nemesek tulajdonáról azt tanítják a papok, hogy az íjban és tegezben testesül meg, és amelyik nemes elutasítja az íjat és tegezt mint tulajdonát, az kötelességszegő, mint az őrző, aki eltulajdonítja a rábízottat. Ezt tanítják a papok a nemesek tulajdonáról, Gótama.

A közrendűek tulajdonáról azt tanítják a papok, hogy a földművelésben és jószágtartásban testesül meg, és amelyik közrendű elutasítja a földművelést és jószágtartást mint tulajdonát, az kötelességszegő, mint az őrző, aki eltulajdonítja a rábízottat. Ezt tanítják a papok a közrendűek tulajdonáról, Gótama.

A szolgák tulajdonáról azt tanítják a papok, hogy a sarlóban és teherhordó rúdiban testesül meg, és amelyik szolga elutasítja a sarlót és teherhordó rudat mint tulajdonát, az kötelességszegő, mint az őrző, aki eltulajdonítja a rábízottat. Ezt tanítják a papok a szolgák tulajdonáról, Gótama.

Erről a négyféle tulajdonról tanítanak a papok, Gótama. Mit szól ehhez Gótama úr?

– Mondd, pap: az egész világ elfogadja a papok tanítását ezekről a tulajdonokról?

– Semmiképpen sem, Gótama.

– Olyan ez, pap, mint hogyha volna egy szegény, nyomorgó, magát eltartani képtelen ember, és akarata ellenére ráerőszakolnának egy falatot: „Nesze, te ember, itt van ez a hús, edd meg, és fizesd meg az árát!” Ugyanígy a papok a többi remete és pap beleegyezése nélkül tanítják ezt a négyféle tulajdont. Én viszont, pap, az ember tulajdonáról azt tanítom, hogy a nemes, magasrendű Tanban testesül meg.

Amíg valaki atyai és anyai őseinek nemzetségét tartja számon, milyen családban ölt testet személyisége, arról nevezik el. Ha nemesi családban ölt testet személyisége, nemesnek nevezik. Ha papi családban ölt testet személyisége, papnak nevezik. Ha közrendű családban ölt testet személyisége, közrendűnek nevezik. Ha szolga családban ölt testet személyisége, szolgának nevezik. Ugyanúgy van ez, pap, ahogy a tüzet is arról nevezik el, amitől ég. Ha fától ég a tűz, fatűznek nevezik. Ha rőzsétől ég a tűz, rőzsetűznek nevezik. Ha szénától ég a tűz, szénatűznek nevezik. Ha trágyától ég a

tűz, trágyatűznek nevezik. Ehhez hasonlóan, amíg valaki atyai és anyai őseinek nemzetségét tartja számon, amilyen családban ölt testet személyisége, arról nevezik el. [Megismételve.]

Ám ha egy nemesi családból származó ember otthonából az otthontalanságba távozik, és a Beérkezett hirdette Tant és rendi fegyelmet követve, tartózkodik a gyilkosságtól, tartózkodik a lopástól, tartózkodik a kicsapongástól, tartózkodik a hazugságtól, tartózkodik a rágalmazástól, tartózkodik a gorombaságtól, tartózkodik a fecsegéstől, nem irigy, jóindulatú, helyes hitet vall, akkor az ilyen ember megvalósította az igazságot, a Tant, a jámborságot. És ha egy papi családból (~ közrendű családból, szolga családból) származó ember otthonából az otthontalanságba távozik, és a Beérkezett hirdette Tant és rendi fegyelmet követve, tartózkodik a gyilkosságtól, tartózkodik a lopástól, tartózkodik a kicsapongástól, tartózkodik a gorombaságtól, tartózkodik a fecsegéstől, nem irigy, jóindulatú, helyes hitet vall, akkor az ilyen ember megvalósította az igazságot, a Tant, a jámborságot.

[...]

E szavak hallatára Észukári pap így szólt a Magasztoshoz:

– Pompás, Gótama! Pompás, Gótama! Mint hogyha valaki talpra állítaná a megfordítottat, kitakarná a letakartat, útba igazítaná az eltévedtet, mécses tartana a sötétségben, hogy akinek van szeme a látásra, lásson úgy világosította meg a Tant minden oldalról Gótama úr. Én most Gótama úrhoz folyamodom oltalomért, a Tanhoz és a szerzetesek gyülekezetéhez folyamodom oltalomért. Fogadjon el Gótama úr a mai naptól életem végéig világi tisztelőjéül, aki hozzá folyamodik oltalomért!

Így készült:

Fordította: Vekerd József

Forrás: [MN 96](#), páli

Szerzői jogok: Vekerd József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 06:51 PM

MN 97 Dhānañjāni Sutta – Dhánandzsáni

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 97, PTS M II 184

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagaha közelében a bambuszligetben, a mókusok parkjában tartózkodott. Ekkortájt a tiszteletreméltó Száriputta a déli hegyekben vándorolt, nagyszámú szerzetes kíséretében. Ekkor egy bizonyos szerzetes, aki az esős évszakot Rádzsagahában töltötte, a déli hegyekbe ment, Száriputtához. Megérkezvén udvariasan üdvözölték egymást. A baráti üdvözet után leült a tiszteletreméltó Száriputta mellé. Ahogy ott ült, a tiszteletreméltó Száriputta így szólította meg:

- Bízom benne, barátom, hogy a Magasztos jó erőben van és nem beteg.
- Barátom! A Magasztos jó erőben van, nem beteg.
- Bízom benne, barátom, hogy a szerzetesek közösségének tagjai jó erőben vannak és nem betegek.
- A szerzetesek közösségének tagjai is jó erőben vannak, nem betegek.
- A Tandulapala-kapunál él egy brahman, Dhánandzsáninak hívják. Bízom benne, hogy ő is jó erőben van, nem beteg.
- Dhánandzsáni, a brahman is jó erőben van, nem beteg.
- És bízom benne, hogy Dhánandzsáni, a brahman szorgalmas¹.
- Honnan lenne a mi Dhánandzsáninkban, a brahmanban bármilyen szorgalom? A király hasznára a brahmanokat és a világiakat sarcolja, a brahmanok és a világiak hasznára pedig a királyt. Hithű, vallásos családból származó felesége meghalt. Elvett egy másik asszonyt, aki nem hithű, és nem is vallásos családból származik.
- Rossz ezt hallani, barátom, hogy Dhánandzsáni, a brahman elővigyázatlan². Elképzelhető, hogy később találkozunk vele. Talán akkor majd válthatunk vele pár szót.

Ezután a tiszteletreméltó Száriputta, miután már annyit időzött a déli hegyekben, amennyit jónak látott, elindult Rádzsagaha felé. Miután így vándorolt több szakaszban, végül megérkezett Rádzsagahához. Rádzsagaha közelében, a mókusok parkjában állapodott meg.

Ezután a tiszteletreméltó Száriputta korán reggel felöltötte köntösét, és magához véve köpenyét és

alamizsnás csészéjét, elindult Rádzsagahába élelmet koldulni. Ezzel egy időben Dhánandzsáni, a brahman a teheneit fejte a karámjukban. Ezután a tiszteletreméltó Száriputta, miután végzett Rádzsagahában a koldulással, és már az étkezését is befejezte, útban visszafelé meglátogatta Dhánandzsánit, a brahmant. Dhánandzsáni, a brahman már messziről észrevette, ahogy a tiszteletreméltó Száriputta közeledik. Amint megpillantotta, elébe sietett, és így szólt:

– Igyál egy kis friss tejet, Száriputta mester. Itt az étkezésed ideje.

– Köszönöm, brahman, de én mára már végeztem az evéssel. A nap hátralevő részét annak a fának a tövében fogom tölteni. Velem tarthatnál!

– Ahogy kívánod, mester! – mondta Dhánandzsáni a tiszteletreméltó Száriputtának. Ezután befejezte a reggelijét, és a tiszteletreméltó Száriputtához ment. Megérkezvén udvariasan üdvözölte a tiszteletreméltó Száriputtát. A baráti üdvözet után leült mellé. Ahogy ott ült, a tiszteletreméltó Száriputta ezt kérdezte tőle:

– Bízom benne Dhánandzsáni, hogy szorgalmas vagy.

– Honnan lenne bennem bármilyen szorgalom? El kell tartanom a szüleimet, feleségemet és a gyerekeimet, szolgálóimat és munkásaimat. Ki kell elégítenem a barátaim és a társaim igényeit, a rokonaim igényeit, a vendégeim igényeit, az elhunyt ősök igényeit, az istenségek igényeit, a király igényeit, és még ezt a testet is táplálnom kell, karban kell tartanom.

– Mit gondolsz Dhánandzsáni? Ha egy bizonyos ember az anyja és az apja érdekében helytelen, elítélendő dolgokat cselekszik, és ezek után, épp a helytelen és elítélendő viselkedése következtében, a pokol őrei a pokol fenekére vetik, elér-e valamit azzal, ha azt mondja: „Az anyámért és az apámért cselekedtem helytelen, elítélendő módon. Pokol őrei, ne taszítsátok a pokol fenekére!”? Vagy az anyja és az apja elér-e valamit azzal, ha azt mondják: „Miattunk cselekedett helytelenül, és elítélhetően a fiunk. Pokol őrei, ne taszítsátok a pokolba!”?

– Nem, Száriputta mester! Még ha sírva könyörög is, a pokolra vetik.

– Mit gondolsz Dhánandzsáni? Ha egy bizonyos ember a felesége és a gyermekei ...; szolgálói és munkásai ...; barátaim és társai ...; rokonai ...; vendégei ...; az elhunyt ősök ...; az istenségek ...; vagy a király érdekében helytelen, elítélendő dolgokat cselekszik, és ezek után, épp a helytelen és elítélendő viselkedés következtében, a pokol őrei a pokol fenekére vetik, elér-e valamit azzal, ha azt mondja: „A királyért cselekedtem helytelen, elítélendő módon. Pokol őrei, ne taszítsátok a pokol fenekére!”? Vagy a király elér-e valamit azzal, ha azt mondja: „Miattam cselekedett helytelenül, és elítélhetően ez az ember. Pokol őrei, ne taszítsátok a pokolba!”?

– Nem, Száriputta mester! Még ha sírva könyörög is, a pokolra vetik.

– Mit gondolsz, Dhánandzsáni? Ha egy bizonyos ember a saját testének táplálása és fenntartása érdekében helytelen, elítélendő dolgokat cselekszik, és ezek után, épp a helytelen és elítélendő viselkedés következtében, a pokol őrei a pokol fenekére vetik, elér-e valamit azzal, ha azt mondja: „A testem táplálása és fenntartása érdekében cselekedtem helytelen, elítélendő módon. Pokol őrei, ne taszítsátok a pokol fenekére!”? Vagy mások elérnének-e valamit azzal, ha azt mondanák: „A saját testének a táplálása és fenntartása érdekében cselekedett helytelen, elítélhető módon. Pokol őrei, ne taszítsátok a pokol fenekére!”?

– Nem, Száriputta mester! Még ha sírva könyörög is, a pokolra vetik.

– Most mit gondolsz Dhánandzsáni, melyik a jobb: az, aki az anyja és az apja érdekében helytelen, elítélendő dolgokat cselekszik vagy az, aki az anyja és az apja érdekében helyes, üdvözölhető dolgokat cselekszik?

– Száriputta mester, az, aki az anyja és az apja érdekében helytelen és elítélhető dolgokat cselekszik nem jobb. Az a jobb, aki az anyja és az apja érdekében helyes és üdvözölhető dolgokat cselekszik. A helyes és üdvözölhető viselkedés jobb, mint a helytelen és elítélhető viselkedés.

– Dhánandzsáni, vannak olyan tevékenységek is, elfogadhatóak, helyesek, amelyekkel az ember támogathatja az anyját és az apját, és mindeközben nem tesz gonosz dolgokat, hanem az erényeket gyakorolja. Mit gondolsz, Dhánandzsáni, melyik a jobb: az, aki a felesége és a gyermekei ...; szolgálói és munkásai ...; barátai és társai ...; rokonai ...; vendégei ...; az elhunyt ősök ...; az istenségek ...; vagy a király ...; vagy a saját testének a táplálása és fenntartása érdekében helytelen, elítélendő dolgokat cselekszik vagy az, aki [...] a saját testének a táplálása és fenntartása érdekében helyes, üdvözölhető dolgokat cselekszik?

– Száriputta mester, az aki [...] a saját testének a táplálása és fenntartása érdekében helytelen és elítélhető dolgokat cselekszik nem jobb. Az a jobb, aki a saját testének a táplálása és fenntartása érdekében helyes és üdvözölhető dolgokat cselekszik. A helyes és üdvözölhető viselkedés jobb, mint a helytelen és elítélhető viselkedés.

– Dhánandzsáni, vannak olyan tevékenységek is, elfogadhatóak, helyesek, amelyekkel az ember táplálhatja és fenntarthatja a saját testét, és mindeközben nem tesz gonosz dolgokat, hanem az erényeket gyakorolja.

Ekkor Dhánandzsáni a brahman megörült a tiszteletreméltó Száriputta szavainak, majd felállt és távozott.

Egy későbbi alkalommal Dhánandzsáni, a brahman megbetegedett, fájdalom gyötörte, komoly kórságba esett. Ekkor így szólt az egyik emberéhez:

– Gyere ide, jóember! Menj el a Magasztoshoz, és miután megérkeztél, borulj a lábaihoz a nevemben, és mondd ezt neki: „Uram! Dhánandzsáni, a brahman megbetegedett, fájdalom gyötöri, komoly kórságba esett. Tiszteletét küldi, és fejét a Magasztos lábaihoz hajtja.” Ezután menj a tiszteletreméltó Száriputtához, és miután megérkeztél, borulj a lábaihoz a nevemben, és mondd ezt neki: „Uram! Dhánandzsáni, a brahman megbetegedett, fájdalom gyötöri, komoly kórságba esett. Tiszteletét küldi, és fejét a tiszteletreméltó Száriputta lábaihoz hajtja.” Ezután ezt mondd: „Jó lenne, ha a tiszteletreméltó Száriputta meg tudná látogatni Dhánandzsánit az otthonában, az iránta való együttérzéstől hajtva.”

Amaz így válaszolt Dhánandzsáninak a brahmannak:

– Ahogy kívánod Uram! – majd elment a Magasztoshoz, és miután megérkezett leborult elé, és leült mellé. Ahogy ott ült, ezt mondta: „Uram! Dhánandzsáni, a brahman megbetegedett, fájdalom gyötöri, komoly kórságba esett. Tiszteletét küldi, és fejét a Magasztos lábaihoz hajtja.” Ezután elment a tiszteletreméltó Száriputtához is, és miután megérkezett leborult elé, és leült mellé. Ahogy ott ült, ezt mondta: „Tiszteletreméltó uram! Dhánandzsáni, a brahman megbetegedett, fájdalom gyötöri, komoly kórságba esett. Tiszteletét küldi, és fejét a tiszteletreméltó Száriputta lábaihoz hajtja.” Ezután még hozzátette: „Jó lenne, ha a tiszteletreméltó Száriputta meg tudná látogatni Dhánandzsánit az otthonában, az iránta való együttérzéstől hajtva.” A tiszteletreméltó Száriputta beleegyezően hallgatott.

Ezután a tiszteletreméltó Száriputta felöltötte köntösét, és magához véve köpenyét és alamizsnácsészéjét, Dhánandzsáni otthonába ment. Odaérve leült az előre kikészített ülőhelyre, és így szólt:

– Bízom benne, hogy jobban vagy már Dhánandzsáni. Bízom benne, kellemesebben érzed már magad. Bízom benne, hogy a fájdalmaid csökkentek és nem erősödtek. Bízom benne, hogy a (fájdalom) csökkenésének a jelei tapasztalhatóak már [rajtad], nem pedig a (fájdalom) erősödésének a jelei.

– Nem vagyok jobban, Száriputta mester! Nem érzem kellemesebben magam. Komoly fájdalmaim erősödnek, nem csökkennek. A (fájdalom) erősödésének a jelei tapasztalhatóak, nem a (fájdalom) csökkenésének a jelei. Hatalmas erővel hasítja szét a fejem valami, mintha egy erős ember egy éles karddal hasogatná... Elképesztően fáj a fejem, mintha egy erős ember egy bőrszíjat feszítene a fejem köré turbánként... Kimondhatatlanul csikar a hasam, mintha egy ügyes mészáros, vagy a segédje éles késsel vagdosná... Iszonyatos láz emészti a testem, így érezheti magát az a gyengébb ember, akit két erős ember elkap és forró parázssal teli veremben sütöget. Nem vagyok jobban, tiszteletreméltó

uram! Nem érzem kellemesebben magam. Komoly fájdalmaim erősödnek, nem csökkennek. A (fájdalom) erősödésének a jelei tapasztalhatóak, nem a (fájdalom) csökkenésének a jelei.

- Mit gondolsz, Dhánandzsáni? Melyik a jobb: a pokol vagy az állati születés?
- Száriputta mester, az állati születés jobb, mint a pokol.
- [...] Melyik a jobb: az állati születés vagy az éhező szellemek árnyékbirodalma?
- [...] az éhező szellemek árnyékbirodalma [...]
- [...] Melyik a jobb: az éhező szellemek árnyékbirodalma vagy az emberi születés?
- [...] az emberi születés [...]
- [...] Melyik a jobb: az emberi születés, vagy a Négy Nagy Király kíséretét alkotó istenek (közé) születni?
- [...] a Négy Nagy Király kíséretét alkotó istenek (közé) születni [...]
- [...] Melyik a jobb: a Négy Nagy Király kíséretét alkotó istenek (közé) születni vagy a Harminchárom istenség (közé) születni?
- [...] a Harminchárom istenség (közé) születni [...]
- [...] Melyik a jobb: a Harminchárom istenség (közé) születni vagy a Jama-istenek (közé) születni?
- [...] a Jama-istenek (közé) születni [...]
- [...] Melyik a jobb: a Jama-istenek (közé) születni vagy a Tuszita-istenek (közé) születni?
- [...] a Tuszita istenek (közé) születni [...]
- [...] Melyik a jobb: a Tuszita istenek (közé) születni vagy a Nimmánaratí ³ istenek (közé) születni?
- [...] a Nimmánaratí istenek (közé) születni [...]
- [...] Melyik a jobb: a Nimmánaratí istenek (közé) születni vagy a Paranimmitavaszavatti⁴ istenek (közé) születni?
- [...] a Paranimmitavaszavatti istenek (közé) születni [...]

– [...] Melyik a jobb: a Paranimmitavasavatti istenek (közé) születni, vagy a Brahma-világba?

– Brahma-világot említett, Száriputta mester? Brahma-világot említett, Száriputta mester?

Ekkor egy gondolat merült fel a tiszteletreméltó Száriputtában: „Ezeket a brahmanokat a Brahma-világok érdeklik. Mi lenne, ha a Brahmákkal való egyesülés ösvényéről tanítanám Dhánandzsánit, a brahmant?” [Így szólt hát:]

– Dhánandzsáni, a Brahmákkal való egyesülés ösvényére foglak tanítani. Figyelj jól, beszélni fogok!

– Ahogy kívánod, mester! – válaszolta Dhánandzsáni, a brahman a tiszteletreméltó Száriputtának.

A tiszteletreméltó Száriputta így szólt:

– És mi a Brahmákkal való egyesülés útja? Amikor a szerzetes jó akarattól átítatott éberséggel⁵ hatja át az első irányt [keletet], ugyanúgy mint a másodikat, a harmadikat és a negyediket. Ugyanígy fent és lent, körbe-körbe és mindenfelé, teljességében áthatja a mindent felölelő világegyetemet a jó akarattól átítatott éberséggel, bőségesen, kiterjedően, mérhetetlenül, ellenségesség és rossz akarat nélkül.

Amikor a szerzetes együttérzéstől...; megbecsüléstől...; és egykedvűségtől átítatott éberséggel hatja át az első irányt [keletet], ugyanúgy mint a másodikat, a harmadikat, és a negyediket. Ugyanígy fent és lent, körbe-körbe és mindenfelé, teljességében áthatja a mindent felölelő világegyetemet a egykedvűségtől átítatott éberséggel, bőségesen, kiterjedően, mérhetetlenül, ellenségesség és rossz akarat nélkül. Dhánandzsáni, ez a Brahmákkal való egyesülés ösvénye⁶.

– Száriputta mester! Ebben az esetben borulj a Magasztos lábaihoz helyettem, tiszteletem jeléül, és mond ezt neki: „Uram! Dhánandzsáni a brahman, megbetegedett, fájdalom gyötöri, komoly kórságba esett. Tiszteletét küldi, és fejét a Magasztos lábaihoz hajtja.”

Ezután a tiszteletreméltó Száriputta, bár lett volna még mit tennie, megalapozva Dhánandzsáni, a brahman [eljövendő születését] az alacsonyabb Brahma-világban, felállt a helyéről és eltávozott. Nem sokkal Száriputta látogatását követően, Dhánandzsáni, a brahman meghalt és újrálétesült a Brahma-világban.

Ekkor a Magasztos így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek! Száriputta, bár lett volna még mit tennie, megalapozta Dhánandzsáni, a brahman [eljövendő születését] az alacsonyabb Brahma-világban, felállt a helyéről és eltávozott.

Ezután a tiszteletreméltó Száriputta a Magasztoshoz ment, miután megérkezett leborult elé, majd mellé ült. Ahogy ott ült, ezt mondta a Magasztosnak:

– Uram! Dhánandzsáni, a brahman megbetegedett, fájdalom gyötöri, komoly kórságba esett. Tiszteletét küldi, és fejét a Magasztos lábaihoz hajtja.

– De, Száriputta, miért álltál fel a helyedről, és miért távoztál, holott lett volna még mit tenned, miután megalapoztad Dhánandzsáni, a brahman [eljövendő születését] az alacsonyabb Brahma-világban?

– Ez a gondolat merült fel bennem, Uram: „Ezeket a brahmanokat a Brahma-világok érdeklik. Mi lenne, ha a Brahmákkal való egyesülés ösvényéről tanítanám Dhánandzsánit, a brahmant?”

– Száriputta, Dhánandzsáni, a brahman meghalt, és újjalétesült a Brahma-világban.

-
1. *appamatta*: figyelmes, éber, nem hanyag, törekvő [↔](#)
 2. *pamatta*: figyelmetlen, nem éber, hanyag, nem törekvő [↔](#)
 3. *nimmānaratī*: a saját teremtményeikben gyönyörködő [↔](#)
 4. *paranimmita vasavattī*: mások teremtményeiben gyönyörködő [↔](#)
 5. *appamāṇa*: figyelem, odafigyelés, törekvés (lásd a fenti lábjegyzetek) [↔](#)
 6. a *brahma-vihárák* gyakorlása [↔](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [<http://www.accesstoinsight.org/tipitaka/mn/mn.097.than.html>]MN 97 Thanissaro Bhikkhu], angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 105 Sunakkhatta Sutta – Beszéd Szunakkhattának

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 105, PTS M II 252

Így hallottam! Egy alkalommal a Magasztos Vészálí közelében, a Nagyerdőben, a csúcsos pavilonban tartózkodott. Ebben az időben sok szerzetes nyilvánította ki végső belátását a Magasztos jelenlétében: „Felismertük, hogy a születések láncolata véget ért, a szent életet beteljesítettük, a feladatot elvégeztük. Nincs semmi számunkra már ebben a világban.”

Szunakkhatta, a liccshavi¹ hallotta, hogy állítólag sok szerzetes nyilvánította ki végső belátását a Magasztos jelenlétében: ’Felismertük, hogy a születések láncolata véget ért, a szent életet beteljesítettük, a feladatot elvégeztük. Nincs semmi számunkra már ebben a világban.’” Ekkor Szunakkhatta, a liccshavi a Magasztoshoz ment, majd megérkezvén meghajolt előtte és leült mellé. Ahogy ott ült, így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, úgy hallottam, hogy sok szerzetes nyilvánította ki végső belátását a Magasztos jelenlétében ekképpen: „Felismertük, hogy a születések láncolata véget ért, a szent életet beteljesítettük, a feladatot elvégeztük. Nincs semmi számunkra már ebben a világban.” Helyesen nyilvánították-e ki ekképpen a végső belátásukat, vagy az a helyzet, hogy néhányuk túlértékelte magát a végső belátást illetően?

– Szunakkhatta! Azokat a szerzeteseket illetően, akik a jelenlétemben kinyilvánították a végső belátásukat [...] az a helyzet, hogy néhányuk helyesen nyilvánította ki végső belátását, míg mások túlértékeltek magukat a végső belátást illetően. Azok, akik helyesen nyilvánították ki a végső belátásukat, nekik az az igazságuk. Azokkal kapcsolatban, akik túlértékeltek magukat a végső belátást illetően, a következő gondolat ötlük fel a Tathágatában: „Tanítani fogom nekik a Dhammát”. Azonban van olyan eset, amikor ugyan felötlött a gondolat a Tathágatában, hogy „Tanítani fogom nekik a Dhammát”, de mivel vannak olyan érdemtelen emberek, akik csak azért jönnek hozzá, hogy kérdést kérdésre halmozzanak, így az a gondolat alatt, hogy „Tanítani fogom nekik a Dhammát”, másra fog cserélődni.

– Akkor hát itt az idő, ó Magasztos, itt az idő, ó Jól-távozott, hogy a Magasztos tanítsa a Dhammát. Hallván a Magasztost, a szerzetesek emlékezni fognak szavaira.

– Ebben az esetben, Szunakkhatta, hallgass, és figyelj jól, beszélni fogok!

– Ahogy kívánod, Uram – válaszolt Szunakkhatta, a liccshavi a Magasztosnak. Így szólt a Magasztos:

– Szunakkhatta! Ez az öt köteléke van az érzékiségnek. Melyik ez az öt? A szemmel felfogható formák, amelyek kellemesek, kívánatosak, megnyerők, kedvesek, sóvárgást táplálók, csábítók. A füllel felfogható hangok [...]. Az orral felfogható illatok [...]. A nyelvvel felfogható ízek [...]. A testtel felfogható tapintásérzetek, amelyek kellemesek, kívánatosak, megnyerők, kedvesek, sóvárgást táplálók, csábítók. Ez az öt köteléke van az érzékiségnek. Van olyan eset, amikor egy bizonyos ember a világi örömeire törekszik. Amikor egy ember a világi örömeire törekszik, akkor az olyanfajta (világi) beszédek érdeklik, aszerint fog gondolkodni és értékítéleteket hozni, olyan emberrel érzi magát otthonosan, és jól kijön azzal az emberrel. De ha a beszéd a rendíthetetlenekről (a negyedik dzshánáról, illetve a végtelen tér és a határtalan tudat alapjairól) szól, elkalandozik, nem figyel, nincs rá füle, és elméjével nem igyekszik azt felfogni. Az ilyen emberrel nem jön ki jól, nem érzi magát otthonosan az ilyen emberrel.

Tegyük fel hogy van egy ember, aki régóta elhagyta otthonát, faluját vagy városát. Ez az ember találkozik egy olyannal, aki még csak nemrég hagyta el a faluját vagy városát. Megkérdezné tőle, hogy a faluban vagy a városban élők biztonságban vannak-e, jól tápláltak-e, nem betegek-e, és a második ember elmesélné, hogy biztonságban vannak, jól tápláltak és nem betegek. Most mit gondolsz, Szunakkhatta, az első ember figyelne-e a másodikra, lenne-e rá füle, igyekezne-e azt elméjével felfogni? Jól kijönne-e az ilyen emberrel, otthonosan érezné-e magát az ilyen emberrel?

– Igen, Uram.

– Így van ez abban a esetben is, amikor egy bizonyos ember a világi örömeire törekszik. Amikor egy ember a világi örömeire törekszik, akkor az olyanfajta (világi) beszédek érdeklik, aszerint fog gondolkodni, és értékítéleteket hozni, olyan emberrel érzi magát otthonosan, és jól kijön azzal az emberrel. De ha a beszéd a rendíthetetlenekről szól (a negyedik dzshánáról, illetve a végtelen tér és a határtalan tudat alapjairól), elkalandozik, nem figyel, nincs rá füle, és elméjével nem igyekszik azt felfogni. Az ilyen emberrel nem jön ki jól, nem érzi magát otthonosan az ilyen emberrel. Így lehet érteni azt, hogy „Ez az ember a világi örömeire törekszik.”

Most vegyünk egy olyan esetet, amikor egy bizonyos ember a rendíthetetlenekre törekszik. Amikor egy ember a rendíthetetlenekre törekszik, akkor az olyanfajta beszédek érdeklik, aszerint fog gondolkodni, és értékítéleteket hozni, olyan emberrel érzi magát otthonosan, és jól kijön azzal az emberrel. De ha a beszéd a világ csábításairól szól, elkalandozik, nem figyel, nincs rá füle és elméjével nem igyekszik azt felfogni. Az ilyen emberrel nem jön ki jól, nem érzi magát otthonosan az ilyen emberrel.

Ahogy a gallyáról lehullt elsárgult levél is képtelen újra zölddé válni, úgy a rendíthetetlenekre törekvő ember is megszabadult a világ örömeinek béklyóitól. Így lehet érteni azt, hogy „ezt az embert

nem kötik a világ csábításainak béklyói, ő a rendíthetetlenekre törekszik.”

Most vegyünk egy olyan esetet, amikor egy bizonyos ember a semmi érzékelési alapjára törekszik. Amikor egy ember a semmi érzékelési alapjára törekszik, akkor az olyanfajta beszédek érdeklik, aszerint fog gondolkodni, és értékítéleteket hozni, olyan emberrel érzi magát otthonosan, és jól kijön azzal az emberrel. De ha a beszéd a rendíthetetlenekről szól, elkalandozik, nem figyel, nincs rá füle és elméjével nem igyekszik azt felfogni. Az ilyen emberrel nem jön ki jól, nem érzi magát otthonosan az ilyen emberrel.

Ahogy a kettétört vastag sziklát sem lehet újra összerakni, úgy a semmi érzékelési alapjára törekvő ember is széttörte a rendíthetetlenek béklyóját. Így lehet érteni azt, hogy „ezt az embert nem kötik a rendíthetetlenek béklyói, ő a semmi érzékelési alapjára törekszik.”

Most vegyünk egy olyan esetet, amikor egy bizonyos ember a sem érzékelés, sem nem-érzékelésre törekszik. Amikor egy ember a sem érzékelés, sem nem-érzékelésre törekszik, akkor az olyanfajta beszédek érdeklik, aszerint fog gondolkodni, és értékítéleteket hozni, olyan emberrel érzi magát otthonosan, és jól kijön azzal az emberrel. De ha a beszéd a semmi érzékelési alapjáról szól, elkalandozik, nem figyel, nincs rá füle, és elméjével nem igyekszik azt felfogni. Az ilyen emberrel nem jön ki jól, nem érzi magát otthonosan az ilyen emberrel.

Szunakkhatta, vegyünk egy embert, aki, miután valamilyen ízletes ételt evett, kihányja azt. Mit gondolsz, lenne-e valamiféle vágya az iránt az étel iránt?

– Nem, Uram! Miért is? Mert undorítónak tekintené azt az ételt.

– Hasonlóképpen, amikor egy ember a sem érzékelés, sem nem-érzékelésre törekszik, már kihányta a semmi érzékelési alapjának béklyóját. Így lehet érteni azt, hogy „ezt az embert nem köti a semmi érzékelési alapjának béklyója, ő a sem érzékelés, sem nem-érzékelésre törekszik.”

Most vegyünk egy olyan esetet, amikor egy bizonyos ember helyesen a Megszabadulásra törekszik. Amikor egy ember helyesen a Megszabadulásra törekszik, akkor az olyanfajta beszédek érdeklik, aszerint fog gondolkodni, és értékítéleteket hozni, olyan emberrel érzi magát otthonosan, és jól kijön azzal az emberrel. De ha a beszéd a sem érzékelés, sem nem-érzékelésről szól, elkalandozik, nem figyel, nincs rá füle és elméjével nem igyekszik azt felfogni. Az ilyen emberrel nem jön ki jól, nem érzi magát otthonosan az ilyen emberrel.

Ahogy a pálmafa is, aminek levágták a csúcsát, nem tud tovább nőni, úgy a helyesen a Megszabadulásra törekvő ember is elpusztította a sem érzékelés, sem nem-érzékelés béklyóit, az alapjainál semmisítette meg, mint ahogy a gyökerestől kitépett pálmafa is meg van fosztva a létezés

feltételeitől, nincs jövőbeli keletkezése. Így lehet érteni azt, hogy „Ezt az embert nem köti a sem érzékelés, sem nem-érezékelés béklyója, ő helyesen a Megszabadulásra törekszik.”

Most vegyünk egy olyan esetet, amikor egy bizonyos szerzetes azt gondolja, hogy: „A sóvárgás, ahogy azt az Elmélkedő (a Buddha) mondta, egy nyílvesző. A tudatlanság mérget terjeszti a vágy, a szenvedély és a rosszakarat által. Kihúztam a nyílveszőt. Eltávolítottam a tudatlanság mérget. Én helyesen a Megszabadulásra törekszem.” Mivel ez nem igaz, olyan dolgokat hajszol, amelyek nem megfelelőek egy helyesen a Megszabadulásra törekvő ember számára. Nem megfelelő formákat és látványokat hajszol a szemével. Nem megfelelő hangokat hajszol a fülével. Nem megfelelő illatokat hajszol az orrával. Nem megfelelő ízeket hajszol a nyelvvel. Nem megfelelő tapintásérzeteket hajszol a testével. Nem megfelelő gondolatokat hajszol az elméjével. Amikor nem megfelelő formákat és látványokat hajszol a szemével, [...], nem megfelelő gondolatokat hajszol az elméjével, vágyakozás szállja meg a tudatát. Ezzel a vágyakozás által megszállt tudattal halálnak vagy halálos szenvedésnek teszi ki magát.

Vegyünk egy embert, akit egy méreggel vastagon bekent nyílvesző sebesített meg. Barátai és társai, rokonai és hozzátartozói orvost hívnak hozzá. Az orvos késsel körbevágja a sebet, majd megvizsgálja a nyílveszőt. Ezután kihúzza a nyílveszőt, és eltávolítja a mérget, de valamennyit benne hagy. Tudván, hogy valamennyi benne maradt, ezt mondja: „Jóember, a nyílveszőt kihúztam. A mérget eltávolítottam, ugyan valamennyi bent marad, de kevés ahhoz, hogy kárt okozzon benned. Egyél megfelelő ételt! Ne egyél nem megfelelő ételt, mert az a sebet elfertőzheti! Sűrűn mosd a sebet, és gyakran kend be gyógykenőccsel, így vér és genny nem képződhet a nyílt sebben! Ne menj szélbe vagy napra, mert a por és a mocsok beszennyezheti a nyílt sebet! Gondozd a sebedet, jóember, tegyél a gyógyulásodért!”

Ekkor ez jut eszébe az embernek: „A nyílveszőt kihúzták. A mérget eltávolították, bár valamennyi bent maradt, de kevés ahhoz, hogy kárt okozzon bennem.” Ezután nem megfelelő ételt eszik, így a sebe elfertőződik. Nem mossa és kenegeti a sebet gyógykenőccsel rendszeresen, így vér és genny képződik a nyílt sebben. Kimegy a szélbe és a napra, így por és mocsok szennyezi be a nyílt sebet. Nem törődik a sebével, nem tesz semmit a gyógyulásáért. Ekkor, egyrészt a saját helytelen cselekedeteinek, másrészt a bent maradt méregnek köszönhetően, a sebe begyullad. Ezzel a begyulladt sebbel halálnak vagy halálos szenvedésnek teszi ki magát.

Hasonlóképpen, abban az esetben, amikor egy bizonyos szerzetes azt gondolja, hogy: „A sóvárgás, ahogy azt az Elmélkedő (a Buddha) mondta, egy nyílvesző. A tudatlanság mérget terjeszti a vágy, a szenvedély és a rosszakarat által. Kihúztam a nyílveszőt. Eltávolítottam a tudatlanság mérget. Én helyesen a Megszabadulásra törekszem.” Mivel ez nem igaz, olyan dolgokat hajszol, amelyek nem megfelelőek egy helyesen a Megszabadulásra törekvő ember számára. Nem megfelelő formákat és

látványokat hajszol a szemével. Nem megfelelő hangokat hajszol a fülével. Nem megfelelő illatokat hajszol az orrával. Nem megfelelő ízeket hajszol a nyelvével. Nem megfelelő tapintásérzeteket hajszol a testével. Nem megfelelő gondolatokat hajszol az elméjével. Amikor nem megfelelő formákat és látványokat hajszol a szemével, [...], nem megfelelő gondolatokat hajszol az elméjével, vágyakozás szállja meg a tudatát. Ezzel a vágyakozás által megszállt tudattal halálnak vagy halálos szenvedésnek teszi ki magát. Ez az Érdemesek tanítványának halála: amikor az ember feladja a gyakorlást, és visszatér az alacsonyabb rendű életbe. És ez a halálos szenvedés: amikor az ember tudati szennyeződéssel teli kihágást követ el.

Most vegyünk egy olyan esetet, amikor egy bizonyos szerzetes azt gondolja, hogy: „A sóvárgás, ahogy azt az Elmélkedő (a Buddha) mondta, egy nyílvesző. A tudatlanság mérget terjeszt a vágy, a szenvedély és a rosszakarat által. Kihúztam a nyílveszőt. Eltávolítottam a tudatlanság mérget. Én helyesen a Megszabadulásra törekszem.” Mivel helyesen a Megszabadulásra törekszik, nem hajszol olyan dolgokat, amelyek nem megfelelőek egy helyesen a Megszabadulásra törekvő ember számára. Nem hajszol nem megfelelő formákat és látványokat a szemével. Nem hajszol nem megfelelő hangokat a fülével. Nem hajszol nem megfelelő illatokat az orrával. Nem hajszol nem megfelelő ízeket a nyelvével. Nem hajszol nem megfelelő tapintásérzeteket a testével. Nem hajszol nem megfelelő gondolatokat az elméjével. Amikor nem hajszol nem megfelelő formákat és látványokat a szemével, [...], nem hajszol nem megfelelő gondolatokat az elméjével, nem szállja meg vágyakozás a tudatát. Ezzel a vágyakozás által meg nem szállt tudattal nem teszi ki magát halálnak vagy halálos szenvedésnek.

Vegyünk egy embert, akit egy méreggel vastagon bekent nyílvesző sebesített meg. Barátai és társai, rokonai és hozzátartozói orvost hívnak hozzá. Az orvos késsel körbevágja a sebet, majd megvizsgálja a nyílveszőt. Ezután kihúzza a nyílveszőt, és eltávolítja a mérget, de valamennyit benne hagy. Tudván, hogy valamennyi benne maradt, ezt mondja: „Jóember, a nyílveszőt kihúztam. A mérget eltávolítottam, ugyan valamennyi bent marad, de kevés ahhoz, hogy kárt okozzon benned. Egyél megfelelő ételt! Ne egyél nem megfelelő ételt, mert az a sebet elfertőzheti! Sűrűn mosd a sebet, és gyakran kend be gyógykenőccsel, így vér és genny nem képződhet a nyílt sebben! Ne menj szélbe vagy napra, mert a por és a mocsok beszennyezheti a nyílt sebet! Gondozd a sebedet, jóember, tegyél a gyógyulásodért!”

Ekkor ez jut eszébe az embernek: „A nyílveszőt kihúzták. A mérget eltávolították, bár valamennyi bent marad, de kevés ahhoz, hogy kárt okozzon bennem.” Ezután megfelelő ételt eszik, így a sebe nem fertőződik el. Rendszeresen mossa és keneti a sebet gyógykenőccsel, így vér és genny nem képződik a nyílt sebben. Nem megy ki a szélbe és a napra, így por és mocsok nem szennyezi be a nyílt sebet. Törődik a sebével, tesz a gyógyulásáért. Ekkor, egyszerre, egyrészt saját helyes cselekedeteinek, másrészt a felszívódott méregnek köszönhetően, sebe meggyógyul. Ezzel a begyógyult, bőrrel fedett

sebbel nem teszi ki magát halálnak vagy halálos szenvedésnek.

Hasonlóképpen, abban az esetben, amikor egy bizonyos szerzetes azt gondolja, hogy: „A sóvárgás, ahogy azt az Elmélkedő (a Buddha) mondta, egy nyílvesző. A tudatlanság mérget terjeszt a vágy, a szenvedély és a rosszakarát által. Kihúztam a nyílveszőt. Eltávolítottam a tudatlanság mérget. Én helyesen a Megszabadulásra törekszem.” Mivel helyesen a Megszabadulásra törekszik, nem hajszol olyan dolgokat, amelyek nem megfelelőek egy, helyesen a Megszabadulásra törekvő ember számára. Nem hajszol nem megfelelő formákat és látványokat a szemével. Nem hajszol nem megfelelő hangokat a fülével. Nem hajszol nem megfelelő illatokat az orrával. Nem hajszol nem megfelelő ízeket a nyelvével. Nem hajszol nem megfelelő tapintásérzeteket a testével. Nem hajszol nem megfelelő gondolatokat az elméjével. Amikor nem hajszol nem megfelelő formákat és látványokat a szemével, [...], nem hajszol nem megfelelő gondolatokat az elméjével, nem szállja meg vágyakozás a tudatát. Ezzel a vágyakozás által meg nem szállt tudattal nem teszi ki magát halálnak vagy halálos szenvedésnek.

Példázatban beszéltem, de elmondom a (hasonlat) jelentését. Ez a jelentése: a seb, a hat belső érzékszervet jelenti; a mérge a tudatlanságot; a nyílvesző a sóvárgást; a vizsgálat az éberséget; a kés a tisztánlátást; az orvos a Tathágatát, a Méltóságost, a valóban önerejéből megvilágosodottat.

Tehát amikor egy szerzetes – fenntartva a hat érzékelés feletti uralmat, tudván, hogy „a szerzés a szenvedés gyökere” – mentes a szerzéstől, megvalósította a szerzés teljes és végleges feladását, akkor nem lehetséges az, hogy a szerzés érdekében megmozdítaná a testét vagy felizgatná a tudatát.

Vegyünk egy bronzkupában lévő italt, ami tökéletes mind színében, illatában és ízében, de mérge van belekeverve. És vegyünk egy embert, aki épp arra jár, élni akar, nem akar meghalni, élvezni akarja az örömeit és irtózik a fájdalomtól. Mit gondolsz, Szunakkhatta, inna-e a bronzkupában lévő italból, tudván, hogy: „Ha ezt megiszom, halálnak vagy halálos szenvedésnek teszem ki magam”?

– Nem, Uram.

– Hasonlóképpen, amikor egy szerzetes – fenntartva a hat érzékelés feletti uralmat, tudván, hogy „a szerzés a szenvedés gyökere” – mentes a szerzéstől, megvalósította a szerzés teljes és végleges feladását, akkor nem lehetséges az, hogy a szerzés érdekében megmozdítaná a testét vagy felizgatná a tudatát.

Vegyünk egy halálos méreggel rendelkező viperát, és egy arra járó embert, aki élni akar, nem akar meghalni, élvezni akarja az örömeit és irtózik a fájdalomtól. Mit gondolsz, Szunakkhatta, nyújtáná-e a kezét vagy egy ujját is a kígyó felé, tudván: „Ha ez megharap, halálnak vagy halálos szenvedésnek teszem ki magam”?

– Nem, Uram.

– Hasonlóképpen, amikor egy szerzetes – fenntartva a hat érzékelés feletti uralmat, tudván, hogy „a szerzés a szenvedés gyökere” – mentes a szerzéstől, megvalósította a szerzés teljes és végleges feladását, akkor nem lehetséges az, hogy a szerzés érdekében megmozdítaná a testét vagy felizgatná a tudatát.

Ezeket mondta a Magasztos. Szunakkhattát, a liccshavit meglelégedettséggel, örömmel töltötték el a Magasztos szavai.

-
1. Szunakkhatta: a liccshavi néphez/nemzetséghez tartozó herceg Vészáliban. Egy ideig tagja a Szanghának, sőt a Magasztos kísézője (anibaddhaupatthāka). Később csalódik a Buddhában, mivel nem az adja tanújelét természetfeletti képességeinek, és kilép a rendből, más tanítók felé fordul, és a Magasztos bírálója lesz. E beszéd még a rendbe való belépése előtt hangzott el. Részletesebben lásd (angolul): [Sunakkhatta](#) (F.R.) ↩

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 105, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 106 Āneñjasappāya Sutta – A rendíthetlenséghez elvezető útról szóló beszéd

Fordította: Hadházi Zsolt

MN 106, PTS M II 261

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Kuru országban tartózkodott. Ott van egy városa a Kuruknak, amit Kammaszadhammának hívnak. Ott a Magasztos megszólította a szerzeteseket: – Szerzetesek!

– Igen, uram – válaszoltak a szerzetesek.

A Magasztos mondta:

– Szerzetesek, az érzékiség állandótlan, üres, hiábavaló, megtévesztő. Káprázatszerű, bolondok badarsága. Érzékiség itt és most; érzékiség eljövendő életekben; érzéki észlelés itt és most; érzéki észlelés eljövendő életekben: mind Mára birodalma, Mára uradalma, Mára csalátke, Mára területe. Ezek ilyen gonosz, káros tudatállapotokhoz vezetnek: vágy, rosszakarat és kétkedés. Ezek akadályok a nemes emberek tanítványai számára.

Ilyenkor a nemes emberek tanítványa ekként gondolkozik: „érezkiség itt és most; érzékiség eljövendő életekben; érzéki észlelés itt és most; érzéki észlelés eljövendő életekben: mind Mára birodalma, Mára uradalma, Mára csalátke, Mára területe. Ezek ilyen gonosz, káros tudatállapotokhoz vezetnek: vágy, rosszakarat és kétkedés. Ezek akadályok a nemes emberek tanítványainak. Mi van, ha – felülkerekedve az [öt érzék] világán és elhatározva elmémet – egy átfogóbb és megnövekedett éberségben tartózkodnék? Így téve ezek a gonosz, káros tudatállapotok – vágy, rosszakarat és kétkedés – nem jönnének létre. Elhagyásukkal elmém határtalan, mérhetetlen, jól kifejlesztett lenne.” Mert ezt gyakorolja és gyakran ebben az állapotban tartózkodik, elméje magabiztosságot nyer ezen a síkon. Teljes magabiztossággal vagy eléri a rendíthetlent¹ most, vagy megértésre törekszik. A test felbomlásával, a halál után, lehetséges, hogy akaratának ez az [újraszületéshez] vezető tudatossága eljut a rendíthetetlenhez. Ezt mondják a rendíthetlenséghez vezető út első gyakorlatának.

Majd pedig, a nemes emberek tanítványa így gondolkozik: „Érezkiség itt és most; érzékiség eljövendő életekben; érzéki észlelés itt és most; érzéki észlelés eljövendő életekben: bármilyen alak legyen is, minden alak a négy nagy elem, vagy a négy nagy elemből létrejött alak.” Mert ezt gyakorolja és gyakran ebben az állapotban tartózkodik, elméje magabiztosságot nyer ezen a síkon. Teljes magabiztossággal vagy eléri a rendíthetlent most, vagy megértésre törekszik. A test felbomlásával, a halál után, lehetséges, hogy akaratának ez az [úrjászületéshez] vezető tudatossága eljut a

rendíthetetlenhez. Ezt mondják a rendíthetlenséghez vezető út második gyakorlatának.

Majd pedig, a nemes emberek tanítványa így gondolkozik: „Érzékiség itt és most; érzékiség eljövendő életekben; érzéki észlelés itt és most; érzéki észlelés eljövendő életekben; alakok itt és most; alakok eljövendő életekben; alak észlelések itt és most; alak észlelések eljövendő életekben: mind állandótlan. Bármiféle állandótlan legyen is, nem érdemes élvezni, nem érdemes örülni neki, nem érdemes hozzá kötődni.” Mert ezt gyakorolja és gyakran ebben az állapotban tartózkodik, elméje magabiztosságot nyer ezen a síkon. Teljes magabiztossággal vagy eléri a rendíthetlent most, vagy megértésre törekszik. A test felbomlásával, a halál után, lehetséges, hogy akaratának ez az [úrjászületéshez] vezető tudatossága eljut a rendíthetetlenhez. Ezt mondják a rendíthetlenséghez vezető út harmadik gyakorlatának.

Majd pedig, a nemes emberek tanítványa így gondolkozik: „Érzékiség itt és most; érzékiség eljövendő életekben; érzéki észlelés itt és most; érzéki észlelés eljövendő életekben; alakok itt és most; alakok eljövendő életekben; alak észlelések itt és most; alak észlelések eljövendő életekben; a rendíthetetlen észlelései: mind észlelések. Ahol nyom nélkül megszűnnek: az békés, az kitűnő, vagyis, a semmiség síkjá.” Mert ezt gyakorolja és gyakran ebben az állapotban tartózkodik, elméje magabiztosságot nyer ezen a síkon. Teljes magabiztossággal vagy eléri a semmi síkját most, vagy megértésre törekszik. A test felbomlásával, a halál után, lehetséges, hogy akaratának ez az [úrjászületéshez] vezető tudatossága eljut a semmi síkjára. Ezt mondják a semmiség síkjára vezető út első gyakorlatának.

Majd pedig, a nemes emberek tanítványa, elmenve a vadonba, egy fa gyökeréhez, vagy egy üres lakhelyhez, így gondolkozik: „Ez üres az éntől, vagy bármitől is, ami az énhez tartozik.” Mert ezt gyakorolja és gyakran ebben az állapotban tartózkodik, elméje magabiztosságot nyer ezen a síkon. Teljes magabiztossággal vagy eléri a semmi síkját most, vagy megértésre törekszik. A test felbomlásával, a halál után, lehetséges, hogy akaratának ez az [úrjászületéshez] vezető tudatossága eljut a semmi síkjára. Ezt mondják a semmiség síkjára vezető út második gyakorlatának.

Majd pedig, a nemes emberek tanítványa így gondolkozik: „Nem vagyok sehol senkinek semmije; sem senkiben sehol sincsen semmim.” Mert ezt gyakorolja és gyakran ebben az állapotban tartózkodik, elméje magabiztosságot nyer ezen a síkon. Teljes magabiztossággal vagy eléri a semmi síkját most, vagy megértésre törekszik. A test felbomlásával, a halál után, lehetséges, hogy akaratának ez az [úrjászületéshez] vezető tudatossága eljut a semmi síkjára. Ezt mondják a semmiség síkjára vezető út harmadik gyakorlatának.

Majd pedig, a nemes emberek tanítványa így gondolkozik: „Érzékiség itt és most; érzékiség eljövendő életekben; érzéki észlelés itt és most; érzéki észlelés eljövendő életekben; alakok itt és most; alakok eljövendő életekben; alak észlelések itt és most; alak észlelések eljövendő életekben; a rendíthetetlen

észlelései; a semmi síkjának észlelései: mind észlelések. Ahol nyom nélkül megszűnnek: az békés, az kitűnő, vagyis, a sem észlelés sem nem észlelés síkja.” Mert ezt gyakorolja és gyakran ebben az állapotban tartózkodik, elméje magabiztosságot nyer ezen a síkon. Teljes magabiztossággal vagy eléri a sem észlelés sem nem észlelés síkját most, vagy megértésre törekszik. A test felbomlásával, a halál után, lehetséges, hogy akaratának ez az [úrjaszületéshez] vezető tudatossága eljut a sem észlelés sem nem észlelés síkjára. Ezt mondják a sem észlelés sem nem észlelés síkjára vezető út gyakorlatának.

Mikor ez elhangzott, a tiszteletreméltó Ánanda így szólt a Magasztoshoz: – Van úgy, uram, mikor egy szerzetes ekképpen gyakorolva – „Nem kéne lennie, nem kéne megjelennie nekem; nem lesz, nem fog megjelenni nekem. Ami van, ami létre fog jönni, azt elhagyom.” – egykedvűséget ér el. Nos, akkor ez a szerzetes teljesen megszabadult, vagy nem?

– Az egyik lehet hogy igen, Ánanda, a másik lehet hogy nem.

– Mi az oka, mi az értelme, hogy az egyik igen, a másik meg nem?

– Van úgy, Ánanda, mikor egy szerzetes, ily módon gyakorol – (gondolván) „Nem kéne lennie, nem kéne megjelennie nekem; nem lesz, nem fog megjelenni nekem. Ami van, ami létre fog jönni, azt elhagyom.” – egykedvűséget ér el. Élvezi az egykedvűséget, örül neki, kötődik hozzá. Ahogy élvezi az egykedvűséget, örül neki, kötődik hozzá, tudata függ azon, tudatát az tartja fenn (ragaszkodik hozzá). Ragaszkodással, Ánanda, egy szerzetes nem teljesen szabadult meg.

– Amikor ragaszkodik az a szerzetes, akkor mihez ragaszkodik?

– A sem észlelés sem nem észlelés síkjához.

– Így, valóban, ragaszkodóként, a legjobb dologhoz ragaszkodik, amihez csak ragaszkodni lehet.

– Ragaszkodóként, Ánanda, a legjobb dologhoz ragaszkodik; ezért – a sem észlelés sem nem észlelés síkja – a legjobb tárgya a ragaszkodásnak. Van úgy [azonban], hogy ily módon gyakorol – „Nem kéne lennie, nem kéne megjelennie nekem; nem lesz, nem fog megjelenni nekem. Ami van, ami létre fog jönni, azt elhagyom.” – egykedvűséget ér el. Nem élvezi az egykedvűséget, nem örül neki, nem kötődik hozzá. Ahogy nem élvezi az egykedvűséget, nem örül neki, nem kötődik hozzá, tudata nem függ azon, tudatát az nem tartja fenn (nem ragaszkodik hozzá). Ragaszkodás nélkül, Ánanda, egy szerzetes teljesen megszabadult.

– Ez lenyűgöző, uram. Bámolatba ejtő. Mert valóban, a Magasztos kijelentette nekünk az utat, hogyan keljünk át egyik támasztól a másikra jutva az árvízen. De mi a nemes megszabadulás?

– Van úgy, Ánanda, mikor a nemes emberek tanítványa így gondolkozik: „Érzékiség itt és most;

érzéki élethez; érzéki észlelés itt és most; érzéki észlelés eljövendő élethez; alakok itt és most; alakok eljövendő élethez; alak észlelések itt és most; alak észlelések eljövendő élethez; a rendíthetetlen észlelései; a semmi síkjának észlelései, a sem észlelés sem nem észlelés síkjának észlelései: ez egy egyéniség, addig, amíg van egyéniség. Ez a haláltalan: az elme megszabadul a ragaszkodás hiánya által.

Nos, Ánanda, megtanítottam a rendíthetetlenhez vezető út gyakorlatát. Megtanítottam a semmi síkjára vezető út gyakorlatát. Megtanítottam a sem észlelés sem nem észlelés síkjára vezető út gyakorlatát. Megtanítottam, hogyan lehet az árvízen átkelni úgy, hogy egyik támaszról a másikra jutunk, a nemes megszabadulást. Amit egy tanítónak meg kéne tennie – együttérzésből a tanítványai jólétét keresve – azt én megtettem nektek. Arra vannak a fák gyökerei, arra vannak üres lakhelyek. Gyakorold a meditációt (*dzshána*²), Ánanda. Ne légy figyelmetlen. Ne ess később megbánásba. Ez a mi üzenetünk mindnyájatoknak.

Ez az, amit a Magasztos mondott. Elégedetten, a tiszteletreméltó Ánanda örvendezett a Magasztos szavain.

-
1. A „rendíthetetlen” általában a négy alaktalan megvalósítást jelöli. Ebben a szövegben azonban, a negyedik elmélyedést (*dzshána*) és az első két alaktalan megvalósítást jelöli, a végtelen tér és a végtelen tudatosság síkjának elérését. [↩](#)
 2. *dzshána* (páli), *dhjána* (szanszkrit), *zen* (japán) [↩](#)

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: [MN 106, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2006

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 107 Gaṇakamoggallāna Sutta – Beszéd Ganaka-Moggalánához

Fordította: Sándor Ildikó

MN 107, PTS M III 1

Így hallottam:

Egy időben a Magasztos Szávatthi közelében, Migára édesanyjának palotájában tartózkodott, a Keleti Kolostorban. Ekkor egy pap, Ganaka-Moggallána, a számtan tanár, kereste őt fel. Üdvözlést váltott a Magasztossal, barátságos és udvarias szavak után illendően leült előtte. Miután illendő távolságban leült a Magasztos előtt, Ganaka-Moggallána, a számtant tanító pap ezeket mondta a Magasztosnak: „Jó Gótama, éppúgy, mint ahogyan ezen a palotán is látszik, hogy nem egy nap alatt épült fel, és látszik rajta a megépítéséhez szükséges tudás, és az ahhoz vezető fokozatos képzés és a fokozatos gyakorlás, és mint ahogyan a papok is fokozatos képzés, fokozatos gyakorlás után lesznek a Védák tudói, és mint ahogyan az íjászok is fokozatos képzés, fokozatos gyakorlás után lesznek íjászok, éppúgy a hozzánk hasonló matematikusok is fokozatos képzés és fokozatos gyakorlás után lesznek a számtan tudói. Jó Gótama, amikor mi tanítani kezdünk egy tanítványt, legelőször is megtanítjuk őt számolni: 'Egy az egy, kettő az kettő, három az három, négy az négy, öt az öt, hat az hat, hét az hét, nyolc az nyolc, kilenc az kilenc, tíz az tíz.' Egészen százig megtanítjuk számolni, ó, jó Gótama. Vajon nem lehetséges, jó Gótama, a Tanra és a fegyelem tanítására vonatkozóan is hasonlóan fokozatos képzéssel és fokozatos gyakorlással lerakni az alapokat?”

„Lehetséges, pap, a Tanra és a fegyelem tanítására vonatkozóan is hasonlóan fokozatos képzéssel és fokozatos gyakorlással lerakni az alapokat. Még a képzett lóidomár is, ha kap egy gyönyörű telivért, legelőször is meg kell tanítania azt zablát viselni. És ezután következhet a további gyakorlás – éppúgy, pap, mint amikor a Beérkezett szelídíteni kezd egy embert, legelőször erre tanítja őt:

Erkölcösség-erényesség

'Gyere, szerzetes, légy erkölcsös, éld az életedet a Szerzetesi Szabályzat¹ szerint, felvértvezve a helyes viselkedés, helyes testtartás tudásával. Lásd veszedelemnek a legkisebb hibát is, vállald fel őket, gyakorolj a gyakorlás szabályai² szerint.' Miután a szerzetes erkölcsös lesz, életét a Szerzetesi Szabályzat szerint éli, felvértvezve a helyes viselkedés, helyes testtartás tudásával, veszedelmet látva a legkisebb hibában is, felvállalva őket, és gyakorol a gyakorlás szabályai szerint, a Beérkezett tovább tanítja:

Érzékek³ kordában tartása

'Gyere, szerzetes, légy őre az érzékeid kapuinak! Látván a formát⁴ a szemmeddel, ne hagyd, hogy a

látvány elragadjon, ne hagyj, hogy a részletek elragadjanak, mert ha őrizetlenül marad a szemed, akkor sóvárgás és csüggedés, gonosz, tudatlan gondolatok áramlanak be rajta. Éppen emiatt tartsd féken, őrizd a szemed, fejleszd a szemed feletti örökös képességét! Hallván a hangot a füleddel, ne hagyj....stb. Szagolván a szagokat az orroddal, ne hagyj..... stb. Ízlelvén az ízeket a nyelveddel, ne hagyj, hogystb. Érezvén az érintést a testen, ne hagyj, hogystb. Gondolván a gondolatokat az elmédben, ne hagyj, hogy a részletek elragadjanak, mert ha őrizetlenül hagyod az elmédet, akkor sóvárgás és csüggedés, gonosz, tudatlan gondolatok áramlanak be rajta. Éppen emiatt tartsd féken, őrizd az elmédet, fejleszd az elméd fölötti örökös képességét.’

Mértékletesség az evésben

Amikor a szerzetes már jól őrzi érzékeinek kapuit, a Beérkezett tovább tanítja őt, mondván: ’Gyere, szerzetes, légy mérsékelt az étkezésedben, figyelj arra, hogy miért is eszel; ne egyél szórakozásból, élvezetből vagy saját szépséged miatt; csak annyit egyél, hogy elég legyen a testednek és tovább tudja tenni a dolgát, sértetlenül, ezekkel a gondolatokkal: Ez a mértékletesség le fogja rombolni a régi érzéseket és nem enged helyettük újakat keletkezni, így fenn is maradok, és kifogástalanul és kényelmesen élek.’

Éberség⁵

Továbbá, pap, amikor már a szerzetes mértékletessé vált az evésben, a Beérkezett tovább tanítja őt mondván: ’Gyere, szerzetes, törekedj éberségre; napközben, amikor fel-alá lépkedsz, amikor leülsz, hogy megtisztítsd elmédet az akadályoztató gondolatoktól; törekedj éberségre az éjszakai virrasztás közepén, feküdj le jobb oldaladra oroszlán pózba, egyik lábad nyugodjon a másik lábodon, figyelmes, tiszta tudattal, elmélkedve az újra felkelés gondolatán; az utolsó éjszakai virrasztás idején, amikor felkelsz, amikor fel-alá lépkedsz, amikor leülsz, hogy megtisztítsd az elmédet az akadályoztató gondolatoktól.’

Figyelmes, tiszta tudat⁶

Továbbá, pap, amikor már a szerzetes az éberség szándékát kifejlesztette magában, a Beérkezett tovább tanítja őt, mondván: ’Gyere, szerzetes, legyen a tudatod figyelmes és tiszta, cselekedj tiszta tudattal, akár érkezel vagy távozol, cselekedj tiszta tudattal, akár előre nézel vagy körbenézel, cselekedj tiszta tudattal, akár behajlítod a karodat, akár kinyújtod azt, cselekedj tiszta tudattal, akár viseled a felső köpenyed, vagy fogod a táladat vagy a ruházatodat, cselekedj tiszta tudattal, akár eszel, iszol, rágcsálsz, ízlelsz bármit, cselekedj tiszta tudattal, akár a szükségleted végzed, cselekedj tiszta tudattal, akár sétálsz, állsz, ülsz, alszol, ébren vagy, beszélsz vagy csendben vagy.’

Az öt akadály legyőzése⁷

Továbbá, pap, amikor már a szerzetes tudata figyelmes és tiszta, a Beérkezett tovább tanítja őt, mondván: 'Gyere, szerzetes, válassz egy elhagyatott helyet az erdőben, egy fa gyökerénél, egy hegy oldalában, egy völgyben, egy barlangban, egy temetőben, egy erdei ligetben, a síkságon, vagy egy szalmarakáson.' Visszatérve az alamizsnagyűjtésből, étkezés után, a szerzetes leül keresztbe tett lábbal, egyenes háttal, felkelti a figyelmét önmaga előtt. Megszabadulván a sóvárgástól, hosszan időzik sóvárgástól mentes elmével, teljesen megtisztítva elméjét a sóvárgástól. Megszabadulván a rosszakarattól, hosszan időzik jóindulatú elmével, könyörületesen és irgalmasan minden lény iránt, teljesen megtisztítva elméjét a rosszakarattól. Megszabadulván a tunyaságtól és tompultságtól, hosszasan időzik tunyaság és tompultság nélkül; észlelvén a fényt, figyelmes és tiszta tudattal tisztítja meg elméjét a tunyaságtól és tompultságtól. Megszabadulván a nyugtalanságtól és aggodalomtól, hosszan időzik nyugodtan; az elme belső nyugalmaival teljesen megtisztítja az elméjét a nyugtalanságtól és aggodalomtól. Megszabadulván a kétségektől, hosszan időzik kétségek nélkül; zavarodottság nélkül, üdvös állapot elérésével teljesen megtisztítja elméjét a kétségektől.

Dzshának

Megszabadulván ettől az öt akadálytól, amelyek az elme szennyeződései és ártalmasak az ösztönös bölcsességre, a szerzetes távol tartja magát az érzékek élvezetétől, távol tartja magát az elme tudatlan állapotától, és belépve a meditáció első szintjére, ott marad. Ezt az első szintet a kezdő gondolatok és a csapongó gondolatok kísérik, az eltávolodottságból születik, és elragadó és örömteli érzést ad. Csillapítva a kezdeti gondolatokat és a csapongó gondolatokat, az elméjét önmagában lenyugtatva és egyetlen pontra szegezve, a szerzetes belép a meditáció második szintjére, és ott marad. A második szint mentes a kezdeti gondolatoktól és a csapongó gondolatoktól, az összpontosításból születik, és elragadó és örömteli érzést ad. Az elragadtatás elcsendesítésével hosszasan időzik az egykedvűségben; odafigyelő és tiszta tudatú, és megtapasztalja magában ezt az örömteliséget, amiről azt mondják: 'Örömteli életet él az, aki egykedvű és éber'; és belép a meditáció harmadik szintjére, és ott marad. Megszabadulván a szenvedéstől, lemondva előző gyönyöreiről és fájdalmairól, belép a meditáció negyedik szintjére, és ott marad. Ezen a szinten nincs sem szenvedés, sem öröm, ezt a szintet teljesen megtisztította az egykedvűség és éberség.

Pap, ez az utasításom azoknak a szerzeteseknek, akik még tanulnak, és akik a tökéletességet még nem érték el, akik sóvárognak a ragaszkodások elhagyása után. De azon tökéletes⁸ szerzetesek számára, akik a fekélyeket elpusztították, akik megélték életüket, megtették, amit megtettek, eldobták terheiket, elérték céljukat, a béklyókat véglegesen megsemmisítették, és akik megszabadultak a bevégezett alapos tudás által – ezek a dolgok hozzájárulnak ahhoz, hogy itt és most a nyugalomban tartózkodnak, éppúgy, mint az éberséghez és a tiszta tudatossághoz.”

Miután ez elhangzott, Ganaka-Moggallána, a számtant tanító pap, így szólt a Magasztoshoz:

„Vajon a jó Gótama által ilyen módon buzdított és útba igazított tanítványok mindegyike eléri a legfelsőbb célt, a Nibbánát vagy vannak, akik nem érik el?”

„Némely tanítványom, pap, buzdításom és útbaigazításom hatására eléri a legfelsőbb célt, a Nibbánát; és vannak, akik nem érik el.”

„Mi az oka, jó Gótama, hogyan lehetséges ez, hiszen Nibbana létezik, az út Nibbanába létezik, jó Gótama mint tanító létezik, és mégis némely tanítvány, akiket jó Gótama buzdított és útba igazított, elérik a legfelsőbb célt, Nibbánát, de vannak, akik nem érik el?”

„Nos, pap, ennél a pontnál viszontkérdést tennék fel neked. Ha gondolod, válaszolhatsz nekem erre. Mit gondolsz, pap, ismered az utat Rádzsagahába?”

„Igen, uram, ismerem az utat Rádzsagahába.”

„És mit gondolsz erről: Tegyük fel, egy ember Rádzsagahába szeretne elmenni. Hozzád érve, megkérdezné tőled: 'El akarok jutni Rádzsagahába, uram, mutasd meg az utat oda!' Így felelnél neki: 'Nézd, jó ember, ez az út megy Rádzsagahába; menj egy rövid ideig ezen az úton. Miután mentél egy rövid ideig, látni fogsz egy falut; menj tovább egy rövid ideig; miután mentél, meglátsz egy várost; menj tovább. Miután megint mentél rövid ideig, meg fogod látni Rádzsagahát, a gyönyörű parkjaival, gyönyörű erdeivel, gyönyörű földjeivel, gyönyörű tavaival. De annak ellenére, hogy buzdítottad és útba igazítottad őt, esetleg mégis rossz úton indul el és nyugati irányba tér. Aztán egy másik ember szeretne elmenni Rádzsagahába. Hozzád érve, megkérdezné tőled: 'El akarok jutni Rádzsagahába, uram, mutasd meg az utat oda!' (stb....) Ő buzdításod és útbaigazításod hatására elérne biztonságban Rádzsagahába. Mi ennek az oka, pap, hogyan lehetséges ez, hiszen Rádzsagaha létezik, Rádzsagahába vezető út létezik, létezel te, mint tanácsadó és mégis, az egyik ember buzdításod, útbaigazításod ellenére rossz úton indul el és nyugat felé tér, míg a másik elér Rádzsagahába biztonságban?”

„Jó Gótama, ezen már én is sokat gondolkodtam, mivel magam is tanító vagyok, aki utat mutat.”

„Éppen így, pap, a Nibbána létezik, az út Nibbánába létezik, és én, mint tanító, létezem. De némelyik tanítványom buzdításom és útbaigazításom hatására eléri a legfelsőbb célt, a Nibbánát, némelyik azonban nem éri el. És én mit tegyek, pap, ebben a dologban? Hiszen a Beérkezett is tanító, aki utat mutat.”

Amikor ez elhangzott, a számtant tanító pap, Ganaka-Moggallána beszélni kezdett a Magasztosnak:

„Jó Gótama, azok a személyek, akik ezt a fajta életmódot választva, meggyőződés nélkül távoznak el otthonukból az otthontalanságba, akik ravaszak, csalók, álnokok, akik kiegyensúlyozatlanok és

felfuvalkodottak, akik sunyik, trágár beszédűek és fecsegők, akik nem őrzik érzékszerveik kapuit, akik nem ismernek mértéket az evésben, akik nem törekszenek éberségre, akik közömbösek a remeteség iránt, akik nem hajlandóak tiszteletben tartani a tanulást, akik dúskálni szeretnek a javakban, fegyelmezetlenek, akik visszaesők, kihúzzák magukat az elkülönülés terhe alól, akik lusták, erőtlenek, zavart figyelműek, nem tiszta tudatúak, nem összpontosított elméjük, akik ostobák, eszelősek – a jó Gótama ezekkel a személyekkel nem vállal közösséget. De azok a tiszteletreméltó családból származó fiatal emberek, akik meggyőződésből hagyták el otthonukat és az otthontalanságba távoznak, akik nem ravaszak, nem tisztességtelenek vagy álnokok, akik nem kiegyensúlyozatlanok vagy felfuvalkodottak, akik nem sunyik, trágár beszédűek vagy fecsegők, akik jól őrzik érzékeik kapuit, akik ismerik a mértéket az evésben, akik éberségre törekszenek, vágyakozva a remeteség után, akik tiszteletben tartják a tanulást, akik megelégszenek a kevéssel is, nem fegyelmezetlenek, nem visszaesők, akik kedvelik az elkülönülést, akik tele vannak erővel, határozottak, eltökéltek, felkelt bennük a figyelem, tiszta tudatúak, elméjük összpontosított és egyhegyű, akik nem eszelősek, hanem bölcsek – a jó Gótama ezekkel a személyekkel vállal közösséget.

Mint ahogy arra, hogy a gyökeréből illatot nyerjenek, a tupelófa a legkiválóbb, hogy a kérgéből illatot nyerjenek, a vörös szantálfa a legkiválóbb, hogy a virágából illatot nyerjenek, a jázmin a legkiválóbb – ugyanígy a mai tanok közül a jó Gótama tanítása a legkiválóbb. Kiváló, jó Gótama, kiváló. Mint ahogy valaki talpra állítja a felborultat vagy kitakarja azt, ami takarásban volt, vagy megmutatja az utat az eltévedtnek vagy olajmécses gyújt a sötétben, hogy akinek van látása, láthassa a formákat – éppen így világította meg a Tant sok oldalról a jó Gótama. Menedékért folyamodom Gótamához, a Tanhoz és a Szerzetesi Rendhez. Jó Gótama, fogadjon el engem követőjeként életem végéig.”

-
1. pātimokkha [↵](#)
 2. sikkhāpada [↵](#)
 3. indriya [↵](#)
 4. fizikai-anyagi testet [↵](#)
 5. jāgara [↵](#)
 6. sati-sampajañña [↵](#)
 7. nīvaraṇa [↵](#)
 8. arahant [↵](#)

Így készült:

Fordította: Sándor Ildikó

Forrás: [MN 107 I.B Horner](#), angol

Szerzői jogok: Sándor Ildikó, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 108 Gopakamoggallāna Sutta – Moggallāna, a felügyelő tiszt

Fordította: Ripcse Judit

MN 108, PTS M III 7

Hallottam¹, hogy egy alkalommal a Tiszteletreméltó Ánanda, nem sokkal a Magasztos teljes kialvása után, Rádzsagaha közelében a Bambusz Ligetben, a Mókusok Parkjában tartózkodott.

Abban az időben Adzsátaszattu Védéhiputta, Magadha királya, Paddzsóta király támadásától tartva, megerősítette Rádzsagahát.

Kora reggel a Tiszteletreméltó Ánanda, köntösét magára öltve, kolduló csészéjét és köpönyegét kezében tartva Rádzsagahába indult alamizsnáért. Eszébe jutott, „Túl korai még alamizsnáért menni Rádzsagahába. Mi volna, ha meglátogatnám a bráhma Moggallánát, a felügyelő tisztet a rádzsaghai építkezés helyén?” Így elment Moggallána felügyelő tiszt őrhelyére. Moggallána felügyelő tiszt messziről látta, amint közeleg, és ezt mondta neki, „Jöjjön, Ánanda Mester. Rég volt már, hogy Ánanda Mester időt szakított arra, hogy meglátogasson. Üljön le, Ánanda Mester. Ez az ülőhely lett Önnek idekészítve.”

Így a Tiszteletreméltó Ánanda az odakészített ülőhelyre ült. Moggallána felügyelő tiszt egy alacsonyabb ülőhelyen egyik oldalán foglalt helyet.

Amiután oda leült, így szólt Tiszteletreméltó Ánandához: „Ánanda Mester, van-e olyan szerzetes, aki minden tekintetben azokkal a tulajdonságokkal rendelkezik, amelyekkel Gótama Mester – a kiválóan és helyesen megvilágosodott – rendelkezett?”

„Nem, bráhma, nincs olyan szerzetes, aki minden tekintetben rendelkezne azokkal a tulajdonságokkal, amelyekkel Gótama Mester – a kiválóan és helyesen megvilágosodott – rendelkezett. Mert a Magasztos volt az ismeretlen ösvény feltárója, a létrehozatlan ösvény létrehozója, a megmagyarázatlan ösvény megmagyarázója, az ösvény ismerője, az ösvény szakértője, az ösvényben járatos. Most a tanítványai követik az ösvényt és a Magasztos után ők is rendelkeznek majd ezekkel a tulajdonságokkal.”

És amikor a Tiszteletreméltó Ánanda beszélgetése Moggallána felügyelő tiszttel délidőben félbeszakadt, a magadhai miniszter, a bráhma Vasszakára a rádzsaghai építkezést ellenőrző körútja során odaért Moggallána felügyelő tiszt helyére. Megérkezésekor Tiszteletreméltó Ánandával udvariasan üdvözölték egymást. A barátságos és udvarias üdvözlés után leült egyik oldalára. Amint ott ült, így szólt a Tiszteletreméltó Ánandához, „Milyen beszélgetést folytattak, amely félbeszakadt így délidőben?”

„Moggallána felügyelő tiszt ezt kérdezte tőlem, 'Ánanda Mester, van-e olyan szerzetes, aki minden tekintetben azokkal a tulajdonságokkal rendelkezik, amelyekkel Gótama Mester – a kiválóan és helyesen megvilágosodott – rendelkezett?' Amikor ezt kérdezte, így válaszoltam neki, 'Nem, bráhmána, nincs olyan szerzetes, aki minden tekintetben rendelkezne azokkal a tulajdonságokkal, amelyekkel Gótama Mester – a kiválóan és helyesen megvilágosodott – rendelkezett. Mert a Magasztos volt az ismeretlen ösvény feltárója, a létrehozatlan ösvény létrehozója, a megmagyarázatlan ösvény megmagyarázója, az ösvény ismerője, az ösvény szakértője, az ösvényben járatos. Most a tanítványai követik az ösvényt és a Magasztos után ők is rendelkeznek majd ezekkel a tulajdonságokkal.' Ez a beszélgetést folytattam Moggallána felügyelő tiszttel, amely félbeszakadt délidőben, amikor Ön megérkezett.”

„Ánanda Mester, Gótama Mester jelölt-e ki bármilyen szerzetest (ezekkel a szavakkal), 'Ő lesz a döntőbírátk, miután eltávoztam,' és akihez most fordulnak?' „Nem, bráhmána. Semmilyen szerzetest nem jelölt ki a Magasztos – aki tud, aki lát, aki kiválóan és helyesen megvilágosodott – (ezekkel a szavakkal) 'Ő lesz a döntőbírátk, miután eltávoztam,' és akihez most fordulunk.”

„Akkor van-e bármilyen szerzetes, akit a Szerzetesek Közössége felhatalmazott és az idősebb szerzetesek többsége kijelölt (ezekkel a szavakkal), 'Ő lesz a döntőbírátk, miután a Magasztos eltávozott', és akihez most fordulnak?’”

„Nem, bráhmána. Nincs semmilyen szerzetes, akit a Szerzetesek Közössége felhatalmazott és az idősebb szerzetesek többsége kijelölt (ezekkel a szavakkal), 'Ő lesz a döntőbírátk, miután a Magasztos eltávozott', és akihez most fordulunk.”

„Döntőbíró nélkül, Ánanda Mester, mi biztosítja az egyetértést?’”

„Bráhmána, nem vagyunk döntőbíró nélkül. Nekünk van döntőbíránk. A Tan a mi döntőbíránk.”

„Amikor azt kérdeztem, 'Ánanda Mester, Gótama Mester jelölt-e ki olyan szerzetest (ezekkel a szavakkal), 'Ő lesz a döntőbírátk, miután eltávoztam,' és akihez most fordulnak?' azt válaszolta, 'Nem, bráhmána. A Magasztos semmilyen szerzetest nem jelölt ki... és akihez mi fordulunk.’

„Amikor azt kérdeztem, 'Van-e olyan szerzetes, akit a Szerzetesek Közössége felhatalmazott... és akihez most fordulnak?' azt válaszolta, 'Nem, bráhmána. Nincs semmilyen szerzetes, akit a Szerzetesek Közössége felhatalmazott... és akihez most fordulunk.’

„Amikor azt kérdeztem, 'Döntőbíró nélkül, Ánanda Mester, mi biztosítja az egyetértést?' azt válaszolta, 'Bráhmána, nem vagyunk döntőbíró nélkül. Nekünk van döntőbíránk. A Tan a mi döntőbíránk.' Akkor most hogyan értem azt, amit mondott?’”

„Bráhmana, van egy nevelési szabály,² amit a Magasztos fektetett le – aki tud, aki lát, kiválóan és helyesen megvilágosodott – a Pátimokkha, amelyet törvénybe iktattak. Minden fél hónap utolsó napján³ mindannyian, akik egyes településekre támaszkodunk, egy helyen összegyűlünk. Összegyűlve, megkérjük a soron következőt (mondja el a Pátimokkhát). Ha, miközben mondja, egy szerzetes emlékszik egy vétségre, vagy kihágásra, a Tan szerint járunk el vele szemben, az előírás szellemében. Nem mi bánunk ezzel a tiszteletreméltóval⁴, inkább a Tan az, aki velünk bánik.

„Ánanda Mester, van-e olyan szerzetes, akit becsülnek, tisztelnek, nagyra tartanak, és előtte fejet hajtának, akire – becsülve és tisztelve – támaszkodva élnek?”

„Igen, bráhmana, van egy olyan szerzetes, akit becsülünk, tisztelünk, nagyra tartunk és előtte fejet hajtunk, akire – becsülve és tisztelve – támaszkodva élünk.”

„Amikor azt kérdeztem, ’Ánanda Mester, Gótama Mester jelölt-e ki olyan szerzetest (ezekkel a szavakkal), „Ő lesz a döntőbírátk, miután eltávoztam,” és akihez most fordulnak?’ azt válaszolta, ’Nem, bráhmana. A Magasztos semmilyen szerzetest nem jelölt ki, akihez fordulunk.’

„Amikor azt kérdeztem, ’Van-e olyan szerzetes, akit a Szerzetesek Közössége felhatalmazott... és akihez most fordulnak?’ azt válaszolta, ’Nem, bráhmana. Nincs semmilyen szerzetes, akit a Szerzetesek Közössége felhatalmazott... és akihez most fordulunk’

„Amikor azt kérdeztem, ’Van-e, Ánanda Mester, olyan szerzetes, akit becsülnek, tisztelnek, nagyra tartanak, és előtte fejet hajtának, akire – becsülve és tisztelve .. támaszkodva élnek?’ azt válaszolta, ’Igen, bráhmana, van egy olyan szerzetes, akit becsülünk, tisztelünk, nagyra tartunk és előtte fejet hajtunk, akire – becsülve és tisztelve – támaszkodva élünk.’ Akkor most hogyan értsem azt, amit mondott?”

„Bráhmana, tíz ösztönző tulajdonságot fejtett ki a Magasztos - aki tud, aki lát, kiválóan és helyesen megvilágosodott. Amelyikünkben ez a tíz tulajdonság megtalálható, azt becsüljük, tiszteljük, nagyra tartjuk, és előtte fejet hajtunk, akire – becsülve és tisztelve – támaszkodva élünk. Melyik ez a tíz?

(1) „Amikor egy szerzetes erényes. A Pátimokkhával összhangban tartja féken magát, tökéletes viselkedésében és cselekedetében. Képzi magát, betartja a nevelési szabályokat, a legkisebb hibában is veszélyt lát.”

(2) „Képes arra, hogy amit hallott, azt alkalmazza, és megőrizze. Amelyik tanítás csodálatos az elején, csodálatos a közepén, csodálatos a végén, amely – jelentésében és kifejezésében – a szent életet teljesen tökéletesnek és tisztának hirdeti: azokat gyakran hallgatja, megőrzi, megvitatja, felhalmozza, átgondolja, és mélyen nézeteibe építi.”

(3) „Elégedett ruházatával, az alamizsnával, szállásával és betegségére szolgáló gyógyszereivel.”

(4) „Eléri – valahányszor akarja, megerőltetés nélkül, nehézség nélkül – a négy dzshánát, amely az elme magasabb állapota, kellemes tartózkodás az itt-és-most-ban.”

(5) „Különféle átlagon felüli képességeket⁵ valósít meg. Megsokszorosítja önmagát; megsokszorozottságából eggyé válik. Megjelenik. Eltűnik. Akadálytalanul úgy megy át falakon, bástyákon és hegyeken, mintha (üres) téren menne keresztül. A földfelszín alá hatol és fölé emelkedik, mintha vízben volna. Anélkül, hogy elmerülne, sétál a vízen, mintha szárazföld lenne. Keresztbetett lábakkal úgy száll a levegőben, mint egy repülő madár. Kezeivel megérinti és megsimítja még a napot és a holdat is, olyan hatalmas és erős. Testével még a Brahmák birodalmáig is hatást gyakorol.

(6) „Mindkét fajta hangot meghallja: istenit és emberit – isteni hallásával, tisztán és emberfeletti módon –, legyen az akár közel vagy távol.”

(7) „Ismeri más lények, más egyének tudatosságát, körülfogva a saját tudatosságával. Tudja a vággyal telt tudatról, hogy az vággyal telt tudat, és a vágytól mentes tudatról, hogy az vágytól mentes tudat. Tudja az ellenszenvvel bíró tudatról, hogy az ellenszenvvel bíró tudat, és az ellenszenv nélküli tudatról, hogy az ellenszenv nélküli tudat. Tudja a tévhitben lévő tudatról, hogy az tévhitben lévő tudat, és a tévhittől mentes tudatról, hogy az tévhittől mentes tudat. Tudja a korlátozott tudatról, hogy az korlátozott tudat, és a szétszórt tudatról, hogy az szétszórt tudat. Tudja a fejlett tudatról, hogy az fejlett tudat, a fejletlen tudatról, hogy az fejletlen tudat. Tudja a kiemelkedő tudatról, hogy az kiemelkedő tudat, a nem kiemelkedő tudatról, hogy az nem kiemelkedő tudat (az, amelyik nem a legmagasabb szinten van). Tudja az összpontosított tudatról, hogy az összpontosított tudat, a nem összpontosított tudatról, hogy az nem összpontosított tudat. Tudja a megszabadult tudatról, hogy az megszabadult tudat, és a nem megszabadult tudatról, hogy az nem megszabadult tudat.”

(8) „Visszaemlékszik többféle korábbi életére⁶, egy születésre, két születésre, három születésre, négy, öt, tíz, húsz, harminc, negyven, ötven, száz, ezer (születésre), a kozmikus összehúzódás világkorszakára, a kozmikus tágulás világkorszakára, a kozmikus összehúzódás és tágulás világkorszakára (visszaemlékszik). 'Ott ez volt a nevem, ebbe a törzsbe tartoztam, így néztem ki. Ezt ettem, ezt az örömet és fájdalmat tapasztaltam, így végződött az életem. Azt az állapotot elhagyva, amott újra létesültem. Amott az volt a nevem, abba törzsbe tartoztam, úgy néztem ki. Ezt ettem, ezt az örömet és fájdalmat tapasztaltam, így végződött az életem. Azt az állapotot elhagyva, ott újra létesültem.' Így emlékszik többféle korábbi életének szokására és részletére.

(9) „Látja – isteni szemeivel, tisztán és emberfeletti módon –, ahogy a lények elmúlnak és újra

megjelennek, és kammájuknak megfelelően különbséget tesz alsóbbrendű és felsőbbrendű, szép és csúnya, szerencsés és szerencsétlen között: 'Ezek a lények – akik helytelenül viselkedtek testben, beszédben és tudatban, akik gyalázták a bölcseket, helytelen nézeteik voltak és cselekedeteiket helytelen nézeteik befolyásával végezték – a test felbomlásakor, a halál után, a nélkülözés síkján jelentek meg újra, rossz helyen, az alsóbb birodalmakban, a pokolban. De azok a lények – akik helyesen viselkedtek testben, beszédben és tudatban, akik nem gyalázták a bölcseket, akiknek helyes nézeteik voltak és cselekedeteiket helyes nézeteik befolyásával végezték – a test felbomlásakor, a halál után, jó helyen jelentek meg, a mennyei világban. 'Így – isteni szemeivel, tisztán és emberfeletti módon – látja, ahogy a lények elmúlnak és újra megjelennek, és kammájuknak megfelelően különbséget tesz alsóbbrendű és felsőbbrendű, szép és csúnya, szerencsés és szerencsétlen között.

(10) „Elhagyva az elmebéli szennyeződéseket, az elmebeli megszabadulás és bölcsesség általi megszabadulás szennyeződés-mentes állapotában marad, amelyet megismert és önmaga megvalósított itt-és-most.

„Ez, bráhmána, az a tíz ösztönző tulajdonság, amit kifejtett a Magasztos – aki tud, aki lát, a kiválóan és helyesen megvilágosodott. Amelyikünkben ez a tíz tulajdonság megtalálható, azt becsüljük, tiszteljük, nagyra tartjuk, és előtte fejet hajtunk, akire – becsülve és tisztelve – támaszkodva élünk.”

Amikor ez elhangzott, a magadhai miniszter, Vasszakára bráhmána⁷ Upananda tábornokhoz fordult és így szólt, „Mit gondol, tábornok? Ezek a tiszteletreméltó személyek becsülik-e, ami megbecsülendő, tiszteletben tartják-e, ami tiszteletben tartandó, nagyra tartják-e, ami nagyra tartandó, mélyen tisztelik-e, ami mélyen tisztelendő? Természetesen becsülik, ami becsülendő, tiszteletben tartják, ami tiszteletben tartandó, nagyra tartják, ami nagyra tartandó, mélyen tisztelik, ami mélyen tisztelendő. Mert ha nem becsülnék, nem tartanák tiszteletben, nem tartanák nagyra vagy nem tisztelnék mélyen az ilyen személyt, akkor milyen személyt becsülnének, tartanának tiszteletben, tartanának nagyra, tisztelnének mélyen; akkor milyen személyre támaszkodva élnének, akit becsülnek és tisztelnek, nagyra tartanak, és mélyen tisztelnek?”

Ezután Vasszakára bráhmána, a magadhai miniszter így szólt a Tiszteletreméltó Ánandához, „De most hol a szállása, Ánanda Mester?”

„Most a Bambusz Ligetben lakom, bráhmána .”

„Úgy hiszem, Ánanda Mester, hogy a Bambusz Liget elragadó, csendes, zajtalan, elszigetelt, emberi lényektől távoli, és elvonulásra alkalmas.”

„Természetesen, bráhmána, a Bambusz Liget elragadó, csendes, zajtalan, elszigetelt, emberi lényektől távoli, és elvonulásra alkalmas az önhöz hasonló örök és védelmezők miatt.”

„Természetesen, Ánanda Mester, a Bambusz Liget elragadó, csendes, zajtalan, elszigetelt, emberi lényektől távoli, és elvonulásra alkalmas azon tiszteletreméltók miatt, akik képesek elmebéli elmélyülésre⁸, akiknek az elmebéli elmélyülés a szokásukká vált. Önök, a tiszteletreméltóak rendelkeznek mindkét képességgel: elmebéli elmélyüléssel és az elmebéli elmélyülés is a szokásukká vált.”

„Tiszteletreméltó Ánanda, egyszer Gótama Mester Vészáli közelében a Csúcsos Tetejű Pavilonban, a Nagy Erdőben tartózkodott. Ellátogattam hozzá a Csúcsos Tetejű Pavilonba, a Nagy Erdőbe, ahol az elmebéli elmélyülés különböző módjairól beszélt. Gótama Mester mind az elmebéli elmélyüléssel és az elmebéli elmélyülés szokásával is rendelkezett. Sőt, az elmebéli elmélyülés minden fajtáját dicsérte.”

„Bráhmána, nem arról volt szó, hogy a Magasztos az elmélyülés minden fajtáját dicsérte, sem arról, hogy az elmélyülés minden fajtáját bírálta volna. Milyen fajta elmebéli elmélyülést nem magasztalt? Amikor egy bizonyos személyt tudatosságban időzve hatalmába keríti az érzéki szenvedély, leragad az érzéki szenvedélynél. Nem találja a kiutat az érzéki szenvedélyből, mivel az aktuálisan jelen van, amióta az keletkezett. Az érzéki szenvedélyre összpontosítva elmerül benne, elpazarolja energiáját, romlásba dől, teljesen beleveszik az érzéki szenvedélybe.

„Tudatosságban időzve hatalmába keríti a rosszindulat...”

„Tudatosságban időzve hatalmába keríti a lustaság és álmoság...”

„Tudatosságban időzve hatalmába keríti a nyugtalanság és idegesség...”

„Tudatosságban időzve hatalmába keríti a bizonytalanság, leragad a bizonytalanságnál. Nem találja a kiutat a bizonytalanságból, mivel az aktuálisan jelen van, amióta az keletkezett. A bizonytalanságra összpontosítva, elmerül benne elpazarolja energiáját, romlásba dől, teljesen beleveszik a bizonytalanságba. Ez az a fajta tudati elmélyülés, amit a Magasztos nem dicsért⁹.

„És milyen fajta elmebéli elmélyülést dicsért? Amikor egy szerzetes – teljesen visszavonulva az érzéki élvezetektől, visszavonulva a nem üdvös dolgoktól – belép az első dzshánába és ott időzik: elragadtatás és öröm születik a visszavonultságból, megragadott gondolatok és megtartott gondolatok által kísérve. Lecsillapítva a megragadott gondolatait és megtartott gondolatait, belép a második dzshánába, és ott időzik: elragadtatás és öröm születik az összpontosításból; a teljes belső nyugalmat elérve az összpontosított elme mentes a megragadott gondolatoktól és a megtartott gondolatoktól. Elhalványítva az elragadtatást, egykedvű marad, figyelmes és éber, örömet érez testében. Belép a harmadik dzshánába és ott időzik, amiről a Bölcsék azt mondják: ‚Boldog az, aki felemelkedett egykedvűségben és éberségben tartózkodik’. Elhagyva korábbi örömeit, fájdalmait, belép a negyedik

dzshánába és ott időzik: a felülemelkedett egykedvűség és az éberség tisztasága és a sem nem-öröm, sem nem-fájdalom állapotában. Ez az a fajta elmébéli elmélyülés, amelyet a Magasztos dicsért.

„Úgy tűnik, Tiszteletreméltó Ánanda, hogy Gótama Mester azokat a tudati képességeket bírálta, amelyek rászolgáltak a bírálatra, és azokat dicsérte, amelyek rászolgáltak a dicséretre.”

„Nos, Ánanda mester, nekem most mennem kell. Sok a feladatom, sok dolgot kell még elintéznem.”

„Akkor tedd, bráhmána, amiről azt gondolod, hogy ideje megtenned.”

Így a bráhmána Vasszakára, a magadhai miniszter, Tiszteletreméltó Ánanda szavaitól elragadtatva, és örvendezve felállt a helyéről és eltávozott.

Nem sokkal távozása után, Moggallána, a felügyelő tiszt így szólt Tiszteletreméltó Ánandához, „Ánanda Mester, még mindig nem válaszolta meg a kérdésemet.”

„Nem az előbb mondtam el, bráhmána ? Nincs olyan szerzetes, aki minden tekintetben azokkal a tulajdonságokkal rendelkezne, amelyekkel Gótama Mester – a kiválóan és helyesen megvilágosodott – rendelkezett. Mert a Magasztos volt az ismeretlen ösvény feltárója, a létrehozatlan ösvény létrehozója, a megmagyarázatlan ösvény megmagyarázója, az ösvény ismerője, az ösvény szakértője, az ösvényben¹⁰ járatos. Most a tanítványai követik az ösvényt és a Magasztos után ők is rendelkeznek majd ezekkel a tulajdonságokkal.”

-
1. A[z angol] fordító megjegyzése: Ez a beszélgetés nem sokkal Buddha halála után a korai buddhista közösség életéből ad képet. Bemutatja egyrészt a kolostori közösség és a politikai erők közötti viszonyt: a szerzetesek udvariasak és előzékenyek a politikai tisztviselőkhöz, de a beszélgetés megléte mutatja, hogy a szerzetesek nem aggódtak azon, hogy a tisztviselőket egy kissé együgyűnek ábrázolják. Másrészt bemutatja, hogy a korai buddhizmusban nem voltak még meg azok a későbbi buddhista tradíciók, mint az átadási vonal vezetőjének kijelölése, a szavazás útján választott egyházfők, vagy a tudati szennyeződések használata koncentrációs gyakorlat tárgyaként. [↩](#)
 2. A tanítványokat az úton támogató szabályok, amelyek a Szamszárából kivezetnek. [↩](#)
 3. *uposatha*: Ejsd: upószatha. A hagyomány szerint minden teliholdkor és újhold éjjelén a szerzetesek virrasztást tartanak, felidéznek a Pátimokkha (*pāṭimokkha*) szabályait. Még a recitáció előtt mindenki önvizsgálatot tart, hogy megszegte-e valamelyiket, és ha igen, akkor azt megvallja egy idősebb szerzetesnek; a szó a szanszkrit *upavasatha* páli megfelelője, amely felkészülést, rákészülést jelent, eredetileg a szóma-áldozat előestéjét nevezték így. [↩](#)

4. Tehát nem ők rónak valamilyen büntetést a vétséget elkövetőre, hanem a Dhamma maga. [↩](#)
5. *abhiññā*: Ejtsd: abhinnyá. Hagyományosan 6 vagy 10 természetfeletti képesség, kifejtésüket lásd itt a szövegben. [↩](#)
6. Szó szerint: előző otthonaira. [↩](#)
7. Itt is az illető születéséről, társadalmi „rangjáról” van szó, nem a foglalkozásáról. [↩](#)
8. *jhāna*: Ejtsd: dzshána. [↩](#)
9. Ez az 5 akadály (*nīvaraṇa*). Kifejtésüket lásd pl. SN 46.55. [↩](#)
10. A megszabaduláshoz vezető Nemes Nyolckrétű Ösvényről van szó. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Ripcse Judit

Forrás: [MN 108, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Ripcse Judit, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 21, 2012, at 04:54 PM

MN 109 Mahā-puṇṇama Sutta – Hosszabb tanítóbeszéd a Telihold

Estjén

Fordította: Ripcse Judit

MN 109, PTS M III 15

Úgy hallottam, hogy egy alkalommal a Magasztos a Szávatthi melletti Keleti Kolostorban, Migára anyjának palotájában tartózkodott. És akkor – a hónap 15. napján¹, egy teliholdas éjszakán – a szerzetesek csoportjával a szabadban üldögélt.

Amikor is egy bizonyos szerzetes felállt a helyéről, az egyik válla körül megigazította köntösét és szívéhez emelte összetett két tenyerét, majd így szól a Magasztoshoz. „Uram, van egy terület amelyről, ha a Magasztos megengedi, szeretnék választ kapni egy kérdésre.”

„Rendben van, szerzetes. Ülj vissza a helyedre és kérdezz bármit, amit akarsz.”

A Magasztosnak azt válaszolva, „Igen, uram,” a szerzetes visszaült a helyére és így szólt a Magasztoshoz: „Nem ez a ragaszkodás öt halmaza, úgy mint, az anyagi forma mint ragaszkodás-halmaz, érzés... észlelés... késztetések... tudatosság mint ragaszkodás-halmaz?”

„Szerzetes, ez a ragaszkodás öt halmaza, úgy mint, az anyagi forma mint ragaszkodás-halmaz, érzés... észlelés... késztetések... tudatosság mint ragaszkodás-halmaz.”

„Nagyon jó, uram,” válaszolta örömmel a szerzetes és jóváhagyta a Magasztos szavait, aztán egy következő kérdést tett fel neki: „De, uram, miben gyökerezik a ragaszkodásnak ez az öt halmaza?”

„Szerzetes, a ragaszkodásnak ez az öt halmaza a vágyban gyökerezik.”

„Nagyon jó, uram,” válaszolta a szerzetes... aztán egy következő kérdést tett fel neki: „A ragaszkodás ugyanaz a dolog-e, mint a ragaszkodás öt halmaza, vagy a ragaszkodás különbözik a ragaszkodás öt halmazától?”

„Szerzetes, a ragaszkodás nem is ugyanaz a dolog, mint a ragaszkodás öt halmaza, sem nem különbözik a ragaszkodás öt halmazától. Csak a jelen lévő szenvedély és élvezet, bármi is legyen, az a ragaszkodás.”

„Nagyon jó, uram,” válaszolta a szerzetes... aztán egy következő kérdést tett fel neki: „Lehetséges sokféleség a szenvedélyben és az élvezetben a ragaszkodás öt halmazára vonatkozóan?”

„Lehetséges, szerzetes. Amikor a következő gondolat jut valakinek az eszébe, 'Legyek ilyen anyagi formájú valaki a jövőben. Legyek ilyen érzésű... észlelésű... készítésű... tudatosságú valaki a jövőben.' Ez az, ahogyan sokféleség lehetséges a szenvedélyben és az élvezetben a ragaszkodás öt halmazára vonatkozóan.”

„Nagyon jó, uram,” válaszolta a szerzetes... aztán egy következő kérdést tett fel neki: „Milyen mértékben alkalmazható a 'halmaz' megnevezés a halmazokra?”

„Szerzetes, bármilyen anyagi forma múltbéli, jövőbeni vagy jelenbeli; belső vagy külső; durva vagy finom; közönséges vagy fenséges, távoli vagy közeli: ezt hívják az anyagi forma halmazának. Bármilyen érzés múltbéli, jövőbeni vagy jelenbeli; belső vagy külső; durva vagy finom; közönséges vagy fenséges, távoli vagy közeli: ezt hívják az érzés halmazának. Bármilyen észlelés múltbéli, jövőbeni vagy jelenbeli; belső vagy külső; durva vagy finom; közönséges vagy fenséges, távoli vagy közeli: ezt hívják az észlelés halmazának. Bármilyen készítmények múltbéli, jövőbeni vagy jelenbeli; belső vagy külső; durva vagy finom; közönséges vagy fenséges, távoli vagy közeli: ezt hívják a készítmények halmazának. Bármilyen tudatosság múltbéli, jövőbeni vagy jelenbeli; belső vagy külső; durva vagy finom; közönséges vagy fenséges, távoli vagy közeli: ezt hívják a tudatosság halmazának.² Ez az a mérték, amennyire a 'halmaz' kifejezés alkalmazható a halmazokra.”

„Nagyon jó, uram,” válaszolta a szerzetes... aztán egy következő kérdést tett fel neki: „Uram, mi az oka, mi a feltétele az anyagi forma halmazának a megnyilvánulásának³? Mi az oka, mi a feltétele az érzés... az észlelés... a készítmények... a tudatosság halmazának a megnyilvánulásának?”

„Szerzetes, a négy nagy elem⁴ az oka, a négy nagy elem a feltétele az anyagi forma halmazának megnyilvánulásának. A kapcsolat⁵ az oka, a kapcsolat a feltétele az érzés halmazának megnyilvánulásának. A kapcsolat az oka, a kapcsolat a feltétele az észlelés halmazának megnyilvánulásának. A kapcsolat az oka, a kapcsolat a feltétele a készítmény halmazának megnyilvánulásának. A név és anyagi forma⁶ az oka, a név és anyagi forma a feltétele a tudatosság halmazának megnyilvánulásának.”

„Nagyon jó, uram,” válaszolta a szerzetes... aztán egy következő kérdést tett fel neki: „Uram, hogyan alakul ki az én képzelet?”

Abban az esetben, szerzetes, amikor egy tudatlan, átlagos képességű személy – aki nincs tekintettel a nemesekre, nem járatos vagy nem fegyelmezett a Tanításaikban; aki nincs tekintettel a tisztességes emberekre, nem járatos vagy fegyelmezett a Tanításaikban – azt feltételezi, hogy az én azonos az anyagi formával, vagy az én birtokolja a anyagi formát, vagy az én-ben benne van az anyagi forma, vagy az anyagi formában benne van az én.

„Azt feltételezi, hogy az én azonos az érzéssel, vagy az én birtokolja az érzést, vagy az én-ben benne van az érzés, vagy az érzésben benne van az én. Azt feltételezi, hogy az én azonos az észleléssel, vagy az én birtokolja az észlelést, vagy az én-ben benne van az észlelés, vagy az észlelésben benne van az én. Azt feltételezi, hogy az én azonos a késztetésekkel, vagy az én birtokolja a késztetéseket, vagy az én-ben benne van a késztetések, vagy a késztetésben benne van az én. Azt feltételezi, hogy az én azonos a tudatossággal, vagy az én birtokolja a tudatosságot, vagy az én-ben benne van a tudatosság, vagy a tudatosságban benne van az én.”

„Ez az, szerzetes, ahogy az én képzeje kialakul.”

„Nagyon jó, uram,” válaszolta a szerzetes... aztán egy következő kérdést tett fel neki: „Uram, hogyan nem alakul ki többé az én képzeje?”

„Abban az esetben, szerzetes, amikor a nemeseknek egy jól képzett követője – aki tekintettel van a nemesekre, járatos és fegyelmezett a Tanításaikban; tekintettel van a tisztességes emberekre, járatos és fegyelmezett a Tanításaikban – nem feltételezi, hogy az én azonos az anyagi formával, vagy az én birtokolja az anyagi formát, vagy az én-ben benne van az anyagi forma, vagy az anyagi formában benne van az én. Nem feltételezi, hogy az én azonos az érzéssel... nem feltételezi, hogy az én azonos az észleléssel... nem feltételezi, hogy az én azonos a késztetésekkel... Nem feltételezi, hogy az én azonos a tudatossággal, vagy az én birtokolja a tudatosságot, vagy az én-ben benne van a tudatosság, vagy a tudatosságban benne van az én.”

„Ez az, szerzetes, ahogy az én képzeje nem alakul ki többé.”

„Nagyon jó, uram,” válaszolta a szerzetes... aztán egy következő kérdést tett fel neki: „Uram, mi az anyagi forma varázsa? Mi a veszélye? Hogyan lehet megszabadulni tőle? Mi az érzés... észlelés... késztetések... tudatosság varázsa? Mi a veszélye? Hogyan lehet megszabadulni tőle?”

„Szerzetes, bármilyen anyagi forma okozta öröm és élvezet létrejötté: ez az anyagi forma varázsa. Az a tény, hogy az anyagi forma nem állandó, feszültséggel teli, változásnak van kitéve: ez az anyagi forma veszélye. A vágyak és szenvedélyek megfékezése, az anyagi forma után való vágyakozás és szenvedély elhagyása: ez az anyagi formától való megszabadulás.

„Bármilyen érzés okozta öröm és élvezet létrejötté: az az érzés varázsa...

„Bármilyen észlelés okozta öröm és élvezet létrejötté: az az észlelés varázsa...

„Bármilyen késztetések okozta öröm és élvezet létrejötté: az a késztetések varázsa...

„Bármilyen tudatosság okozta öröm és élvezet létrejötté: az a tudatosság varázsa. Az a tény, hogy a

tudatosság nem állandó, feszültséggel teli, változásnak van kitéve: ez a tudatosság veszélye. A vágyak és szenvedélyek megfékezése, a tudatosság után való vágyakozás és szenvedély elhagyása: ez a tudatosságtól való megszabadulás.”

„Nagyon jó, uram,” válaszolta a szerzetes... aztán egy következő kérdést tett fel neki: „Mi módon kellene tudni, mi módon kellene látni – mind e tudatossággal felruházott testet, mind pedig az összes külső jelet⁷ – úgy, hogy ne legyen többé semmilyen én-tevés⁸, enyém-tevés⁹ vagy rögeszmés önteltség¹⁰?”

„Szerzetes, bármilyen anyagi formát lát valaki – múltbéli, jövőbeni vagy jelenbeli; belső vagy külső; durva vagy finom; közönséges vagy fenséges, távoli vagy közeli – minden anyagi formát a maga valóságában, helyesen ítél meg: ’Ez nem az enyém. Ez nem az én én-em. Ez nem az, ami én vagyok.’

„Bármilyen érzést... bármilyen észlelést... bármilyen késztetéseket...lát valaki...”

„Bármilyen tudatosságot lát valaki – múltbéli, jövőbeni vagy jelenbeli; belső vagy külső; durva vagy finom; közönséges vagy fenséges, távoli vagy közeli – minden tudatosságot a maga valóságában, helyesen ítél meg: ’Ez nem az enyém. Ez nem az én én-em. Ez nem az, ami én vagyok.’

„Szerzetes, ha valaki ily módon tudja, ily módon látja – mind e tudatossággal felruházott testet, mind pedig az összes külső jelet – nincs többé semmilyen én-tevés, enyém-tevés, vagy rögeszmés önteltség.”

Abban a pillanatban ez a gondolatmenet bukkant fel egy bizonyos szerzetes tudatában: „Nos, az anyagi forma nem én, az érzés nem én, az észlelés nem én, a késztetések nem én, a tudatosság nem én. Akkor milyen én-t érintenek a nem-én által elkövetett tettek?”

Akkor a Magasztos, saját tudatával meglátta a szerzetes tudatában lévő gondolatmenetet és megszólította a szerzeteseket: „Lehetséges, hogy egy esztelen ember – tudatlanságba merülve, vágy hatalmába kerítve – azt gondolhatja, hogy túl tudja szárnyalni a Tanító üzenetét ily módon: ’Nos, az anyagi forma nem én, az érzés nem én, az észlelés nem én, a késztetések nem én, a tudatosság nem én. Akkor milyen én-t érintenek a nem-én által elkövetett tettek?’ Hát, szerzetesek, nem tanítottalak én benneteket arra, hogy keresztkérdéseket tegyetek fel ilyen-olyan témákkal kapcsolatban? Mit gondoltok: Az anyagi forma állandó vagy állandótlan?” „Állandótlan, uram.” „És az, ami állandótlan az nyugalmas vagy feszültséggel teli?” „Feszültséggel teli, uram.” „És az, ami állandótlan, feszültséggel teli, változásnak van kitéve illik-e arra: ’Ez az enyém. Ez az én én-em. Ez az, ami én vagyok?’”

„Nem,uram.”

„... Az érzés állandó vagy állandótlan?” „Állandótlan, uram.” ...

„... Az észlelés állandó vagy állandótlan?” „Állandótlan, uram.” ...

„... A késztetések állandók vagy állandótlanok?” „Állandótlanok, uram.” ...

„Mit gondoltok, szerzetesek: A tudatosság állandó vagy állandótlan?” „Állandótlan, uram.” „És az, ami állandótlan az nyugalmas vagy feszültséggel teli?” „Feszültséggel teli, uram.” „És az, ami állandótlan, feszültséggel teli, változásnak van kitéve illik-e arra: 'Ez az enyém. Ez az én éne-m. Ez az ami én vagyok'?”

„Nem,uram.”

„Így, szerzetesek, bármilyen anyagi forma, múltbéli, jövőbeni vagy jelenbeli; belső vagy külső; durva vagy finom; közönséges vagy fenséges, távoli vagy közeli: minden anyagi forma a maga valóságában, így van helyesen megítélve: 'Ez nem az enyém. Ez nem az én én-em. Ez nem az, ami én vagyok.'”

„Bármilyen érzés...

„Bármilyen észlelés...

„Bármilyen késztetések...

Bármilyen tudatosság, múltbéli, jövőbeni vagy jelenbeli; belső vagy külső; durva vagy finom; közönséges vagy fenséges, távoli vagy közeli: minden tudatosság a maga valóságában, így van helyesen megítélve: 'Ez nem az enyém. Ez nem az én én-em. Ez nem az, ami én vagyok.'”

„Így látva, a nemesek képzett követője kiábrándul az anyagi formából, kiábrándul az érzésből, kiábrándul az észlelésből, kiábrándul a késztetésekből, kiábrándul a tudatosságból. Kiábrándulva szenvtelené válik. A szenvtelenségen keresztül teljesen megszabadul. A teljes megszabadulással megjelenik ez a tudás, 'Teljesen megszabadult'. Felismeri azt hogy 'Vége a születésnek, az egész élet beteljesült, a feladat el lett végezve. Nincs már több teendő ezen a világon.'”

Ez az, amit a Magasztos mondott. Örömmel telve, a szerzetesek elragadtatással hallgatták a Magasztos szavait. És a magyarázatok ideje alatt, hatvan szerzetes elméje, a ragaszkodásokat elhagyva, teljesen megszabadult a [tudati] szennyeződésektől.

1. *uposatha*: minden fél hónap utolsó napja [↩](#)

2. A tudatosság egy formája kétségtelenül nem tartozik a tudatosság halmazába. Ezt *viññāṇa*

anidassana-nak nevezik, ami azt jelenti, hogy felszín nélküli tudatosság vagy tulajdonság nélküli tudatosság. A MN 49 hangsúlyozza, hogy ez a tudatosság nem bír az „egész egészségnek” (vagy „minden mindenségének”) a tulajdonságával ahol az „egész” („minden”) az öt halmazt jelöli. A tudatosság halmazának általános meghatározása szerint ez a halmaz magában foglalja az összes tudatosságot, „múltbéli, jelenbeli, vagy jövőbeni... közeli vagy távoli.” Azonban, mivel a *viññāṇa anidassana* téren és időn kívül áll, ezekkel az állításokkal nem fejezhető ki. Hasonlóan, ahol az SN 22.97 azt mondja, hogy semmilyen tudatosság nem örökkévaló, az „örökkévaló” olyan fogalom, amelyet csak az idő dimenzióján belül lehet alkalmazni, és így nem használható a tudatosságnak erre a formájára. [↩](#)

3. *paññāpana*: szó szerint azt jelenti, hogy „láthatóvá tétel”, bemutatás. Ez nyilvánvalóan az észlelés szándékosságára utal, amely a tapasztalatot eltárgyasítja és azt megfigyelhető, felfogható tárgyakká alakítja. A halmazok esetében a négy nagy elem, az érintkezés és a név-és-anyagi forma biztosítja a megfigyelés objektív alapját, miközben a készletek halmaza dolgozza fel az objektív alap által biztosított nyersanyagot és alakítja át a halmazok észlelhető, felfogható megjelenési formáivá. Ugyanezt a folyamatot, egy kissé eltérő módon, a SN 22.79 írja le. [↩](#)
4. föld, víz, tűz és levegő [↩](#)
5. *phassa* [↩](#)
6. *nāma-rūpa* [↩](#)
7. azaz a külvilágot [↩](#)
8. *aham-kāra*: valamit „én”-nek képzelni. Lásd fent. [↩](#)
9. *mamam-kāra*: valamit „enyém”-nek képzelni, Lásd fent. [↩](#)
10. *māna* [↩](#)

Így készült:

Fordította: Ripcse Judit

Forrás: [MN 109 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Ripcse Judit, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 110 Cūḷa-puṇṇama Sutta – Rövidebb tanítóbeszéd a Telihold Estjén

Fordította: Ripcse Judit

MN 110, PTS M III 20

Úgy hallottam, hogy egy alkalommal a Magasztos a Szávatthi melletti Keleti Kolostorban, Migára anyjának palotájában tartózkodott. És akkor — a hónap 15. napján¹, egy teliholdas éjszakán — a szerzetesek csoportjával a szabadban üldögélt. Aztán, a szerzetesek csendes csoportját szemlélve, így szólt hozzájuk:

– Szerzetesek, egy tisztességtelen ember² vajon felismer-e egy tisztességtelen embert: „Ez egy tisztességtelen ember”?

– Nem, urunk.

– Helyes, szerzetesek. Lehetetlen, nincs rá mód, hogy egy tisztességtelen ember felismerjen egy tisztességtelen embert: „Ez egy tisztességtelen ember”.

És, szerzetesek, egy tisztességtelen ember vajon felismer-e egy tisztességes embert³: „Ez egy tisztességes ember”?

– Nem, urunk.

– Helyes, szerzetesek. Lehetetlen, nincs rá mód, hogy egy tisztességtelen ember felismerjen egy tisztességes embert: „Ez egy tisztességes ember”.

Egy tisztességtelen ember tisztességtelen tulajdonságokkal van felruházva. Olyan személy, aki tisztességtelen a barátságban, abban, ahogy akar, ahogy tanácsot ad, ahogy beszél, ahogy cselekszik, amilyenek a nézetei, és ahogy ajándékozik.

És hogyan van felruházva egy tisztességtelen személy tisztességtelen tulajdonságokkal? Amikor egy tisztességtelen személyből hiányzik a hit, hiányzik a lelkiismeret, hiányzik a törődés (nem ügyel a cselekedetei eredményeire), tanulatlan, lusta, nemtörődöm és ítélőképessége szegényes. Ez az, ahogyan egy tisztességtelen személy tisztességtelen tulajdonságokkal van felruházva.

És egy tisztességtelen személy, hogyan tisztességtelen a barátságban? Amikor egy tisztességtelen személy barátai és társai olyan papok és elmélkedők⁴, akikből hiányzik a hit, hiányzik a lelkiismeret, hiányzik a törődés (nem ügyelnek a cselekedeteik eredményeire), tanulatlanok, lusták, nemtörődömök,

és ítélőképességük szegényes. Ez az, ahogyan egy tisztességtelen személy tisztességtelen a barátságban.

És egy tisztességtelen személy hogyan tisztességtelen az akaratában? Amikor egy tisztességtelen ember saját kárát akarja, vagy mások kárát akarja, vagy saját magának és másoknak is kárt akar. Ez az, ahogyan egy tisztességtelen személy tisztességtelen az akaratában.

És egy tisztességtelen személy hogyan tisztességtelen a tanácsaiban? Amikor egy tisztességtelen személy káros tanácsot ad önmagának, vagy káros tanácsot ad másoknak, vagy káros tanácsot ad önmagának és másoknak is. Ez az, ahogyan egy tisztességtelen személy tisztességtelen a tanácsaiban.

És egy tisztességtelen személy hogyan tisztességtelen a beszédében? Amikor egy tisztességtelen személy hazudik, valótlan történeteket mond, durván beszél, haszontalanul fecseg. Ez az ahogyan egy tisztességtelen személy tisztességtelen a beszédében.

És egy tisztességtelen személy hogyan tisztességtelen a cselekedeteiben? Amikor egy tisztességtelen személy gyilkosságot követ el, lop, tiltott szexuális viszonyt folytat. Ez az, ahogyan egy tisztességtelen személy tisztességtelen a cselekedeteiben.

És egy tisztességtelen személy hogyan tisztességtelen a nézeteiben? Amikor egy tisztességtelen személynek ez a nézete: „Semmit nem adnak, semmit nem ajánlanak fel, semmit nem áldoznak. A jó vagy rossz cselekedeteknek nincs gyümölcük vagy eredményük. Nincs ez a világ, nincs eljövendő világ, nincs anya, nincs apa, nincsenek spontánul született lények. Nincsenek papok és elmélkedők, akik – [mivel] helyesen boldogulnak és helyesen gyakorolnak – ezt és az eljövendő világot hirdetik, miután megismerték és közvetlenül meg is tapasztalták azt”. Ez az ahogyan egy tisztességtelen személy tisztességtelen a nézeteiben.

És egy tisztességtelen személy hogyan tisztességtelen, amikor ajándékozik? Amikor egy tisztességtelen személy hanyagul ad ajándékot, nem saját maga adja, tisztességtelenül, mintha odahajítaná, azt gondolva, hogy úgysem kap érte semmit. Ez az ahogyan egy tisztességtelen személy tisztességtelenül ajándékozik.

Ez a tisztességtelen személy – aki így van tisztességtelen tulajdonságokkal felruházva, olyan személy, aki tisztességtelen a barátságban, abban, ahogy akar, ahogy tanácsot ad, ahogy beszél, ahogy cselekszik, amilyenek a nézetei, és ahogy ajándékozik – a test felbomlásakor, a halál után, a tisztességtelen emberek birodalmában fog megjelenni. És hol van a tisztességtelen emberek birodalma? A pokolban vagy egy állat méhében.

Nos, szerzetesek, egy tisztességes személy vajon fel tud-e ismerni egy tisztességtelen személyt: „Ez

egy tisztességtelen személy”?

– Igen, urunk.

– Helyes, szerzetesek. Lehetséges, hogy egy tisztességes személy felismerjen egy tisztességtelen személyt: „Ez egy tisztességtelen személy”.

Egy tisztességes személy vajon fel tud-e ismerni egy tisztességes személyt: „Ez egy tisztességes személy”?

– Igen, urunk.

– Helyes, szerzetesek. Lehetséges, hogy egy tisztességes személy felismerjen egy tisztességes személyt: „Ez egy tisztességes személy”.

Egy tisztességes személy tisztességes tulajdonságokkal van felruházva: olyan személy, aki tisztességes a barátságban, abban, ahogy akar, ahogy tanácsot ad, ahogy beszél, ahogy cselekszik, amilyenek a nézetei és ahogy ajándékozik.

És hogyan van felruházva egy tisztességes személy tisztességes tulajdonságokkal? Amikor egy tisztességes személy hittel, lelkiismerettel, törődéssel van felruházva, tanult, kitartó, önzetlenül törődik és ítélőképessége kiváló. Ez az, ahogyan egy tisztességes személy tisztességes tulajdonságokkal van felruházva.

És egy tisztességes személy hogyan tisztességes a barátságban? Amikor egy tisztességes személy barátai és társai olyan papok és elmélkedők, akikben megvan a hit, a lelkiismeret, a törődés; tanultak, kitartóak, önzetlenül törődnek és ítélőképességük kiváló. Ez az, ahogyan egy tisztességes személy tisztességes a barátságban.

És egy tisztességes személy hogyan tisztességes az akaratában? Amikor egy tisztességes személy nem akarja saját kárát, vagy mások kárát nem akarja, vagy saját magának és másoknak sem akar kárt. Ez az, ahogyan egy tisztességes személy tisztességes az akaratában.

És egy tisztességes személy hogyan tisztességes a tanácsaiban? Amikor egy tisztességes személy nem ad káros tanácsot önmagának, vagy nem ad káros tanácsot másoknak, vagy nem ad káros tanácsot sem önmagának sem másoknak. Ez az, ahogyan egy tisztességes személy tisztességes a tanácsaiban.

És egy tisztességes személy hogyan tisztességes a beszédében? Amikor egy tisztességes személy nem hazudik, nem mond valótlán történeteket, nem beszél durván, nem fecseg haszontalanul. Ez az ahogyan egy tisztességes személy tisztességes a beszédében.

És egy tisztességes személy hogyan tisztességes a cselekedeteiben? Amikor egy tisztességes személy nem követ el gyilkosságot, nem lop, nem folytat tiltott szexuális viszonyt . Ez az, ahogyan egy tisztességes személy tisztességes a cselekedeteiben.

És egy tisztességes személy hogyan tisztességes a nézeteiben? Amikor egy tisztességes személynek ez a nézete: „Ezt adták, ezt ajánlották fel, ezt áldozták. A jó és rossz cselekedeteknek van gyümölcsük és eredményük. Van ez a világ és az eljövendő világ. Van anya és apa, vannak spontánul született lények. Vannak papok és elmélkedők, akik – [mivel] helyesen boldogulnak és helyesen gyakorolnak – ezt és az eljövendő világot hirdetik, miután megismerték és közvetlenül meg is tapasztalták azt”. Ez az, ahogyan egy tisztességes személy tisztességes a nézeteiben.

És egy tisztességes személy hogyan tisztességes, amikor ajándékozik? Amikor egy tisztességes személy figyelmesen ad ajándékot, saját maga adja, tisztelettel, nem mintha oda hajítaná, nem gondolja azt, hogy valamit kap majd érte. Ez az, ahogyan egy tisztességes személy tisztességesen ajándékozik.

Ez a tisztességes személy – aki így van tisztességes tulajdonságokkal felruházva, olyan személy, aki tisztességes a barátságban, abban, ahogy akar, ahogy tanácsot ad, ahogy beszél, ahogy cselekszik, amilyenek a nézetei, és ahogy ajándékozik – a test felbomlásakor, a halál után, a tisztességes emberek birodalmában fog megjelenni. És hol van a tisztességes emberek birodalma? Az istenek vagy az emberi lények között.

Ez az, amit a Magasztos mondott. Örömmel telve, a szerzetesek elragadtatással hallgatták a Magasztos szavait.

1. *uposatha*: minden fél hónap utolsó napja [↩](#)

2. *asappurisa* [↩](#)

3. *sappurisa* [↩](#)

4. *samaṇa* [↩](#)

Így készült:

Fordította: Ripcse Judit

Forrás: [MN 110, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Ripcse Judit, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 111 Anupada Sutta – Egymás után, ahogy történt

Fordította: HoD

MN 111, PTS M III 25

Így hallottam: Egy alkalommal a Magasztos Szávaththiban tartózkodott a Dzséta ligetben, Anáthapindika parkjában. Ott a Magasztos így szólította meg a szerzeteseket: „Bhikkhuk” – s azok ekképp válaszoltak rá: „Tiszteletreméltó Urunk” A Magasztos a következőket mondotta:

„Bhikkhuk, Száriputta bölcs, Száriputta bölcsessége hatalmas, Száriputta bölcsessége széles, Száriputta bölcsessége örömteli, Száriputta bölcsessége gyors, Száriputta bölcsessége éles, Száriputta bölcsessége átható. Fél hónap alatt, bhikkhuk, Száriputta sorra egymás után igaz belátást nyert a *dhammákba*¹. Száriputta igaz belátása a *dhammákba*², egymás után sorban, a következőképpen történt:

Nos, bhikkhuk, elszakadván az érzéki élvezetektől, elszakadván a nem üdvös dolgoktól Száriputta belépett az elszakadásból született, gondolati megragadással és elemző gondolkozással kísért, elragadtatással és üdvözült boldogsággal telített első *dzshánába*, és ebben időzött.

És az első *dzshánában* ezeket a *dhammákat* – a gondolati megragadást³, az elemző gondolkozást⁴, az elragadtatást⁵, a boldogságot⁶ és a tudat egyesítettségét⁷; az érintést⁸, az érzést⁹, az észlelést¹⁰, a szándékot¹¹, a tudatot¹², a lelkesedést¹³, az elhatározást¹⁴, az erőt¹⁵, az éberséget¹⁶, a felülemelkedett egykedvűséget¹⁷, a figyelmet¹⁸ – mindezeket a *dhammákat* szemlélte sorban, ahogy következtek. Szemlélte eme *dhammák* felmerülését, szemlélte jelenlétüket, szemlélte eltűnésüket. Ily módon megértette: „Valóban, ezek a *dhammák* nem lévén, létezésbe lépnek, létezőként újra elenyésznek.” Eme *dhammákra* nézve vonzódás és taszítás nélkül, függetlenül, leváltan, szabadon, elkülönülten időzött, akadályoktól megszabadult tudattal. Megértette: „Van magasabb megszabadulás”, és törekvése által megerősítette, hogy létezik.

Továbbá, bhikkhuk, a gondolati megragadás és az elemző gondolkodás lecsendesítését követően Száriputta belépett a második *dzshánába* és ebben időzött, melyet a magabiztosság és a tudat nyugalma jellemez, a gondolati megragadástól és az elemző gondolkodástól mentes, s összeszedettségéből született¹⁹, elragadtatással és üdvözült boldogsággal telített.

„És a második *dzshánában* ezeket a *dhammákat* – a magabiztosságot, az elragadtatást, a boldogságot és a tudat egyesítettségét; az érintést, az érzést, az észlelést, a szándékot, a tudatot, a lelkesedést, az elhatározást, az erőt, az éberséget, a felülemelkedett egykedvűséget, a figyelmet – mindezeket a *dhammákat* szemlélte sorban, ahogy következtek. Szemlélte eme *dhammák* felmerülését, szemlélte

jelenlétüket, szemlélte eltűnésüket. Ily módon megértette: „Valóban, ezek a *dhammák* nem lévén, létezésbe lépnek, létezőként újra elenyésznek.” Eme *dhammákra* nézve vonzódás és taszítás nélkül, függetlenül, leváltan, szabadon, elkülönülten időzött, akadályoktól megszabadult tudattal. Megértette: „Van magasabb megszabadulás”, és törekvése által megerősítette, hogy létezik.

Továbbá, bhikkhuk, az elragadtatás elhalványulását követően Száriputta felülemelkedett egykedvűségben időzött, éberenséggel²⁰ és tiszta tudatossággal²¹ és a testében egyfajta üdvözült boldogságot élt át, melyet az ariják így jellemeznek: „Boldog, aki felülemelkedett egykedvűségben időzik, éberenséggel!” – így érte el, majd időzött a harmadik *dzshánában*.

És a harmadik *dzshánában* ezeket a *dhammákat* – az egykedvűséget, a boldogságot, az éberséget és a tiszta tudatosságot, a tudat egyesítettségét; az érintést, az érzést, az észlelést, a szándékot, a tudatot, a lelkesedést, az elhatározást, az erőt, az éberséget, a felülemelkedett egykedvűséget, a figyelmet – mindezeket a *dhammákat* szemlélte sorban, ahogy következtek. Szemlélte eme *dhammák* felmerülését, szemlélte jelenlétüket, szemlélte eltűnésüket. Ily módon megértette: „Valóban, ezek a *dhammák* nem lévén, létezésbe lépnek, létezőként újra elenyésznek.” Eme *dhammákra* nézve vonzódás és taszítás nélkül, függetlenül, leváltan, szabadon, elkülönülten időzött, akadályoktól megszabadult tudattal. Megértette: „Van magasabb megszabadulás”, és törekvése által megerősítette, hogy létezik.

Továbbá, bhikkhuk, elhagyva az örömet és fájdalmat, a korábbi bánat és gyönyör eltűnésével Száriputta belépett az örömmön és fájdalomon túli negyedik *dzshánába*, és ebben az állapotban tartózkodott, melyet a felülemelkedett egykedvűségnek köszönhetően az éberség tökéletes tisztasága jellemez.

És a negyedik *dzshánában* ezeket a *dhammákat* – az egykedvűséget, a sem-kellemes–sem-fájdalmas érzést²², a nyugalom szülte közömbösséget, az éberség tisztaságát, a tudat egyesítettségét; és az érintést, az érzést, az észlelést, a szándékot, a tudatot, a lelkesedést, az elhatározást, az erőt, az éberséget, a felülemelkedett egykedvűséget, a figyelmet – mindezeket a *dhammákat* szemlélte sorban, ahogy következtek. Szemlélte eme *dhammák* felmerülését, szemlélte jelenlétüket, szemlélte eltűnésüket. Ily módon megértette: „Valóban, ezek a *dhammák* nem lévén, létezésbe lépnek, létezőként újra elenyésznek.” Eme *dhammákra* nézve vonzódás és taszítás nélkül, függetlenül, leváltan, szabadon, elkülönülten időzött, akadályoktól megszabadult tudattal. Megértette: „Van magasabb megszabadulás”, és törekvése által megerősítette, hogy létezik.

Továbbá, bhikkhuk, az anyagi forma érzékelésének meghaladásával, az érzéki benyomások észlelésének eltűnésével, a sokféleség észlelésére vonatkozó oda nem figyeléssel, megértvén, hogy a „Tér végtelen”, Száriputta belépett a Végtelen Tér érzékelési alapjába, és ebben időzött.

És a Végtelen Tér érzékelési alapjában ezeket a *dhammákat* – a Végtelen Tér kiterjedésének

érzékelését, a tudat egyesítettségét; és az érintést, az érzést, az észlelést, a szándékot és a tudatot; a lelkesedést, az elhatározást, az erőt, az éberséget, a felülemelkedett egykedvűséget, a figyelmet – mindezeket a *dhammák*at szemlélte sorban, ahogy következtek. Szemlélte eme *dhammák* felmerülését, szemlélte jelenlétüket, szemlélte eltűnésüket. Ily módon megértette: „Valóban, ezek a *dhammák* nem lévén, létezésbe lépnek, létezőn újra elenyésznek.” Eme *dhammák*ra nézve vonzódás és taszítás nélkül, függetlenül, leváltan, szabadon, elkülönülten időzött, akadályoktól megszabadult tudattal. Megértette: „Van magasabb megszabadulás”, és törekvése által megerősítette, hogy létezik.

Továbbá, bhikkhuk, a Végtelen Tér érzékelési alapjának meghaladásával, megértvén, hogy a „Tudat végtelen”, Száriputta belépett a Végtelen Tudat érzékelési alapjába, és ebben időzött.

És a Végtelen Tudat érzékelési alapjában ezeket a *dhammák*at – a Végtelen Tudat tartományának érzékelését, a tudat egyesítettségét; és az érintést, az érzést, az észlelést, a szándékot és a tudatot; a lelkesedést, az elhatározást, az erőt, az éberséget, a felülemelkedett egykedvűséget, a figyelmet – mindezeket a *dhammák*at szemlélte sorban, ahogy következtek. Szemlélte eme *dhammák* felmerülését, szemlélte jelenlétüket, szemlélte eltűnésüket. Ily módon megértette: „Valóban, ezek a *dhammák* nem lévén, létezésbe lépnek, létezőn újra elenyésznek.” Eme *dhammák*ra nézve vonzódás és taszítás nélkül, függetlenül, leváltan, szabadon, elkülönülten időzött, akadályoktól megszabadult tudattal. Megértette: „Van magasabb megszabadulás”, és törekvése által megerősítette, hogy létezik.

Továbbá, bhikkhuk, a Végtelen Tudat érzékelési alapjának meghaladásával, megértvén, „nincs semmi”, Száriputta belépett a Nemlétezés érzékelési alapjába, és ebben időzött.

És a Nemlétezés érzékelési alapjában ezeket a *dhammák*at – a Nemlétezés tartományának érzékelését, a tudat egyesítettségét; és az érintést, az érzést, az észlelést, a szándékot és a tudatot; a lelkesedést, az elhatározást, az erőt, az éberséget, a felülemelkedett egykedvűséget, a figyelmet – mindezeket a *dhammák*at szemlélte sorban, ahogy következtek. Szemlélte eme *dhammák* felmerülését, szemlélte jelenlétüket, szemlélte eltűnésüket. Ily módon megértette: „Valóban, ezek a *dhammák* nem lévén, létezésbe lépnek, létezőn újra elenyésznek.” Eme *dhammák*ra nézve vonzódás és taszítás nélkül, függetlenül, leváltan, szabadon, elkülönülten időzött, akadályoktól megszabadult tudattal. Megértette: „Van magasabb megszabadulás”, és törekvése által megerősítette, hogy létezik.

Továbbá, bhikkhuk, a Nemlétezés érzékelési alapjának meghaladásával Száriputta belépett a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjába, és ebben időzött.

Éberen lépett ki a megvalósított állapotból. Éberen kilépve, visszaemlékezett a *dhammák*ra, melyek elmúltak, elenyésztek, átalakultak, imígyen: „Valóban, ezek a *dhammák* nem lévén, létezésbe lépnek, létezőn újra elenyésznek.” Eme *dhammák*ra nézve vonzódás és taszítás nélkül, függetlenül, leváltan, szabadon, elkülönülten időzött, akadályoktól megszabadult tudattal. Megértette: „Van magasabb

megszabadulás”, és törekvése által megerősítette, hogy létezik.

Továbbá, bhikkhuk, a sem észlelés, sem nem-észlelés érzékelési alapjának meghaladásával Száriputta belépett az észlelés és érzés megszűnésébe²³, és ebben időzött. És a Bölcsesség szemével látva mérgei²⁴ megsemmisültek.

Éberén lépett ki a megvalósított állapotból. Éberén kilépván, visszaemlékezett a *dhammákra*, melyek elmúltak, elenyésztek, átalakultak, imígyen: „Valóban, ezek a *dhammák* nem lévén, létezésbe lépnek, létezőn újra elenyésznek.” Eme *dhammákra* nézve vonzódás és taszítás nélkül, függetlenül, leváltan, szabadon, elkülönülten időzött, akadályoktól megszabadult tudattal. Megértette: „Nincs magasabb megszabadulás”, és törekvése által megerősítette, hogy nem létezik.

Bhikkhuk, ha helyesen szólván így neveznék meg valakit: ’uralmat és tökéletességet nyert a nemes erényben, uralmat és tökéletességet nyert a nemes összeszedettségben, uralmat és tökéletességet nyert a nemes bölcsességben, uralmat és tökéletességet nyert a nemes megszabadulásban,’ helyesen szólván bizony Száriputtát kellene megnevezni eképpen.

Bhikkhuk, ha helyesen szólván így neveznék meg valakit: ’Ő a Magasztos igaz fia, az Ő szájából született, a Dhammából született, a Dhamma teremtette, a Dhamma örököse, nem az anyagi dolgok örököse’, helyesen szólván bizony Száriputtát kellene megnevezni eképpen.

„Bhikkhuk, a Dhamma összehasonlíthatatlan kerekét, melyet a Tathágata²⁵ forgatott meg, Száriputta helyesen tartja mozgásban.”

Így beszélt a Magasztos. A bhikkhuk elégedetten és örömmel hallgatták a Magasztos szavait.

1. *anupada-dhamma-vipassanā* [↩](#)

2. *dhamma*: tudattartam, a tudat tartalma(i), minősége(i) [↩](#)

3. *vitakka* [↩](#)

4. *vicāra* [↩](#)

5. *pīti* [↩](#)

6. *sukha* [↩](#)

7. *cittekaggatā* [↩](#)

8. *phassa* [↵](#)
9. *vedanā* [↵](#)
10. *saññā* [↵](#)
11. *cetanā* [↵](#)
12. *citta* [↵](#)
13. *chanda* [↵](#)
14. *adhimokkha* [↵](#)
15. *viriya* [↵](#)
16. *sati* [↵](#)
17. *upekkhā* [↵](#)
18. *manasikāra* [↵](#)
19. *samādhija* [↵](#)
20. *sata* [↵](#)
21. *sampajāna* [↵](#)
22. *adukkhamasukhā vedanā* [↵](#)
23. *saññā-vedayita-nirodha* [↵](#)
24. *āsava* [↵](#)
25. *Tathāgata* [↵](#)

Így készült:

Fordította: HoD

Forrás: [MN 111, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: HoD, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 02, 2011, at 02:54 PM

MN 113 Sappurisa Sutta – Az igaz emberről szóló tanítóbeszéd

Fordította: Pressing Lajos

MN 113, PTS M III 37

Így hallottam: Egy alkalommal a Magasztos Szávatthíban élt a Dzséta ligetben, Anáthapindika parkjában. Ott a Magasztos így szólította meg a szerzeteseket: „Bhikkhuk, ’’ – s azok ekképp válaszoltak rá: „Tiszteletreméltó Urunk?” A Magasztos a következőket mondta:

„Bhikkhuk, megtanítom nektek, milyen az igaz ember jelleme, és milyen a nem igaz ember jelleme. Hallgassatok meg, és figyeljetek oda alaposan arra, amit mondani fogok.” – „Igen, tiszteletreméltó Urunk” – válaszolták a bhikkhuk. A Magasztos ezeket mondta:

„Bhikkhuk, milyen a nem igaz ember jelleme? Íme a nem igaz ember, aki arisztokrata családból származik, így vélekedik: ‘Én arisztokrata családból származom; de ezek a többi bhikkhuk itt nem származnak arisztokrata családból.’ Így dicsőíti magát arisztokrata családja miatt, miközben lenéz másokat. Ilyen a nem igaz ember jelleme.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem az arisztokrata származásnak köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem is származik arisztokrata családból, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicsérnünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsőíti magát arisztokrata családja miatt, s nem néz le másokat. Ilyen az igaz ember jelleme.

Továbbá a nem igaz ember, aki nagy családból származik, így vélekedik: ‘Én nagy családból származom; de ezek a többi bhikkhuk itt nem származnak nagy családból.’ Így dicsőíti magát nagy családja miatt, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem a nagy családnak köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem is származik nagy családból, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicsérnünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsőíti magát nagy családja miatt, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki gazdag családból származik, így vélekedik: ‘Én gazdag családból származom; de ezek a többi bhikkhuk itt nem származnak gazdag családból.’ Így dicsőíti magát gazdag családja miatt, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem a gazdag családnak köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem is származik gazdag családból, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicsélnünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát gazdag családja miatt, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki befolyásos családból származik, így vélekedik: ‘Én befolyásos családból származom; de ezek a többi bhikkhuk itt nem származnak befolyásos családból.’ Így dicsóíti magát befolyásos családja miatt, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem a befolyásos családnak köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem is származik befolyásos családból, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicsélnünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát befolyásos családja miatt, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki híres és jól ismert, így vélekedik: ‘Én jól ismert és híres vagyok; de ezek a többi bhikkhuk itt ismeretlenek és jelentéktelenek.’ Így dicsóíti magát elismertsége miatt, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem a hírnévnek köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem jól ismert és nem híres is, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicsélnünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát elismertsége miatt, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki szerzetesi köntösöket, alamizsnát, nyugvóhelyet és gyógyászati kellékeket kap adományként, így vélekedik: ‘Én szerzetesi köntösöket, alamizsnát, nyugvóhelyet és gyógyászati kellékeket kapok adományként; de ezek a többi bhikkhuk itt nem kapják meg ezeket a dolgokat.’ Így dicsóíti magát amiatt, hogy ő kap, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem az adományoknak köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem is kap ilyesmit, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik,

akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicséernünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát amiatt, mert ő kap, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki tanult, így vélekedik: ‘Én tanult vagyok; de ezek a többi bhikkhuk itt nem tanultak.’ Így dicsóíti magát amiatt, hogy ő tanult, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem a tanultságnak köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem is tanult, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicséernünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát amiatt, hogy ő tanult, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki a Fegyelem szakértője, így vélekedik: ‘Én a Fegyelem szakértője vagyok; de ezek a többi bhikkhuk itt nem a Fegyelem szakértői.’ Így dicsóíti magát amiatt, hogy ő a Fegyelem szakértője, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem a Fegyelemben való jártasságnak köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem a Fegyelem szakértője, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicséernünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát amiatt, hogy ő a Fegyelem szakértője, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki a Dhamma hirdetője, így vélekedik: ‘Én a Dhamma hirdetője vagyok; de ezek a többi bhikkhuk itt nem a Dhamma hirdetői.’ Így dicsóíti magát amiatt, hogy ő a Dhamma hirdetője, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem a Dhamma prédikálásának köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem a Dhamma hirdetője, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicséernünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát amiatt, hogy ő a Dhamma hirdetője, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki erdőlakó, így vélekedik: ‘Én erdőlakó vagyok; de ezek a többi bhikkhuk itt nem erdőlakók.’ Így dicsóíti magát amiatt, hogy ő erdőlakó, miközben lenéz másokat. Ez

is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem az erdőben lakásnak köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem is erdőlakó, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicsélnünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát amiatt, hogy ő erdőlakó, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki ócska rongyokban jár, így vélekedik: ‘Én ócska rongyokban járok; de ezek a többi bhikkhuk itt nem járnak ócska rongyokban.’ Így dicsóíti magát amiatt, hogy ő ócska rongyokban jár, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem az ócska rongyok viselésének köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem is jár ócska rongyokban, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicsélnünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát amiatt, hogy ő ócska rongyokban jár, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki alamizsnán él, így vélekedik: ‘Én alamizsnán élek; de ezek a többi bhikkhuk itt nem alamizsnán élnek.’ Így dicsóíti magát amiatt, hogy ő alamizsnán él, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem az alamizsnán élésnek köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem is él alamizsnán, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicsélnünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát amiatt, hogy ő alamizsnán él, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki fagyökérben lakik, így vélekedik: ‘Én fagyökérben lakom; de ezek a többi bhikkhuk itt nem laknak fagyökérben.’ Így dicsóíti magát amiatt, hogy ő fagyökérben lakik, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem a fagyökérben lakásnak köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem is lakik fagyökérben, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicsélnünk kell ezért.’ Egy útnak a

gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát amiatt, hogy ő fagyökérben lakik, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki temetőlakó, így vélekedik: ‘Én temetőlakó vagyok; de ezek a többi bhikkhuk itt nem temetőlakók.’ Így dicsóíti magát amiatt, hogy ő temetőlakó, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem a temetőben lakásnak köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem temetőlakó, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicséernünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát amiatt, hogy ő temetőlakó, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki a szabad ég alatt él, így vélekedik: ‘Én a szabad ég alatt élek; de ezek a többi bhikkhuk itt nem élnek a szabad ég alatt.’ Így dicsóíti magát amiatt, hogy ő a szabad ég alatt él, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem a szabad ég alatt élésnek köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem is él a szabad ég alatt, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicséernünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát amiatt, hogy ő a szabad ég alatt él, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki egyfolytában ül, így vélekedik: ‘Én egyfolytában ülök; de ezek a többi bhikkhuk itt nem ülnek egyfolytában.’ Így dicsóíti magát amiatt, hogy ő egyfolytában ül, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem az egyfolytában való ülésnek köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem is ül egyfolytában, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicséernünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát amiatt, hogy ő egyfolytában ül, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki bárhol elalszik, így vélekedik: ‘Én bárhol elalszom; de ezek a többi bhikkhuk itt nem alszanak el bárhol.’ Így dicsóíti magát amiatt, hogy ő bárhol elalszik, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem a bárhol való elalvásnak köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem is alszik el bárhol, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicséernünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát amiatt, hogy ő bárhol elalszik, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a nem igaz ember, aki napjában csak egyszer eszik, így vélekedik: ‘Én napjában csak egyszer eszem; de ezek a többi bhikkhuk itt nem csak egyszer esznek napjában.’ Így dicsóíti magát amiatt, hogy ő napjában csak egyszer eszik, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘Nem a napi egyszeri étkezésnek köszönhető, ha a mohóság, gyűlölet vagy káprázat állapotait sikerül elpusztítani. Még ha valaki nem csak egyszer eszik is napjában, de olyan útra lépett, ami összhangban van a Dhammával, helyes útra lépett, és a Dhammának megfelelően viselkedik, akkor tisztelnünk kell őt ezért, és dicséernünk kell ezért.’ Egy útnak a gyakorlását téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát amiatt, hogy ő napjában csak egyszer eszik, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá teljesen elzárkózva az érzéki élvezetektől, visszahúzódva a nem üdvös állapotoktól belép a nem igaz ember az első dzshánába, amit gondolati ráirányulás és reflektáló gondolkodás kísér, s a visszahúzódsból születő elragadtatás és üdvözült boldogság jellemzi, és ott időzik. Ekkor így vélekedik: ‘Én elértem az első dzshána realizálását; de ezek a többi bhikkhuk itt nem érték el az első dzshána realizálását.’ Így dicsóíti magát az első dzshána realizálása miatt, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘A Magasztos kinyilatkoztatása értelmében még az első dzshána realizálásával sem szabad azonosulni; ugyanis a dolgok bármilyen módon történő felfogása esetén a tény mindig más ahhoz képest.’ A nem azonosulást téve tehát az első helyre nem dicsóíti magát az első dzshána realizálása miatt, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a gondolati ráirányulás és reflektáló gondolkodás elcsitulásával a nem igaz ember belép a második dzshánába és ott időzik. Ekkor így vélekedik: ‘Én elértem a második dzshána realizálását; de ezek a többi bhikkhuk itt nem érték el a második dzshána realizálását.’ Így dicsóíti magát a második dzshána realizálása miatt, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘A Magasztos kinyilatkoztatása értelmében még a második dzshána realizálásával sem szabad azonosulni; ugyanis a dolgok bármilyen módon történő felfogása esetén a tény mindig más ahhoz képest.’ A nem azonosulást téve tehát az első helyre nem dicsóíti

magát a második dzshána realizálása miatt, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá az elragadtatás elhalványulásával a nem igaz ember belép a harmadik dzshánába és ott időzik. Ekkor így vélekedik: ’‘Én elértem a harmadik dzshána realizálását; de ezek a többi bhikkhuk itt nem érték el a harmadik dzshána realizálását.’ Így dicsőíti magát a harmadik dzshána realizálása miatt, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘A Magasztos kinyilatkoztatása értelmében még a harmadik dzshána realizálásával sem szabad azonosulni; ugyanis a dolgok bármilyen módon történő felfogása esetén a tény mindig más ahhoz képest.’ A nem azonosulást téve tehát az első helyre nem dicsőíti magát a harmadik dzshána realizálása miatt, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá az öröm és fájdalom elhagyásával a nem igaz ember belép a negyedik dzshánába és ott időzik. Ekkor így vélekedik: ’‘Én elértem a negyedik dzshána realizálását; de ezek a többi bhikkhuk itt nem érték el a negyedik dzshána realizálását.’ Így dicsőíti magát a negyedik dzshána realizálása miatt, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘A Magasztos kinyilatkoztatása értelmében még a negyedik dzshána realizálásával sem szabad azonosulni; ugyanis a dolgok bármilyen módon történő felfogása esetén a tény mindig más ahhoz képest.’ A nem azonosulást téve tehát az első helyre nem dicsőíti magát a negyedik dzshána realizálása miatt, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a formaérzékelés teljes leküzdésével, az érzéki benyomások észlelésének megszűnésével, a sokféleség észlelésére irányuló figyelem elhagyásával, a tér végtelenségére történő ráébredéssel belép a nem igaz ember a végtelen tér alapjába, és ott időzik. Ekkor így vélekedik: ’‘Én elértem a végtelen tér alapjának realizálását.’ Így dicsőíti magát a végtelen tér alapjának realizálása miatt, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘A Magasztos kinyilatkoztatása értelmében még a végtelen tér alapjának realizálásával sem szabad azonosulni; ugyanis a dolgok bármilyen módon történő felfogása esetén a tény mindig más ahhoz képest.’ A nem azonosulást téve tehát az első helyre nem dicsőíti magát a végtelen tér alapjának realizálása miatt, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a végtelen tér alapjának teljes leküzdésével, a tudat végtelenségére történő ráébredéssel belép a nem igaz ember a végtelen tudat alapjába, és ott időzik. Ekkor így vélekedik: ’‘Én elértem a

végtelen tudat alapjának realizálását.’ Így dicsőíti magát a végtelen tudat alapjának realizálása miatt, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘A Magasztos kinyilatkoztatása értelmében még a végtelen tudat alapjának realizálásával sem szabad azonosulni; ugyanis a dolgok bármilyen módon történő felfogása esetén a tény mindig más ahhoz képest.’ A nem azonosulást téve tehát az első helyre nem dicsőíti magát a végtelen tudat alapjának realizálása miatt, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a végtelen tudat alapjának teljes leküzdésével, ráébredve arra, hogy ‘semmi sincs,’ belép a nem igaz ember a semmi alapjába, és ott időzik. Ekkor így vélekedik: ’‘Én elértem a semmi alapjának realizálását.’ Így dicsőíti magát a semmi alapjának realizálása miatt, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘A Magasztos kinyilatkoztatása értelmében még a semmi alapjának realizálásával sem szabad azonosulni; ugyanis a dolgok bármilyen módon történő felfogása esetén a tény mindig más ahhoz képest.’ A nem azonosulást téve tehát az első helyre nem dicsőíti magát a semmi alapjának realizálása miatt, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a semmi alapjának teljes leküzdésével belép a nem igaz ember a sem észlelés, sem nem-észlelés alapjába, és ott időzik. Ekkor így vélekedik: ’‘Én elértem a sem észlelés, sem nem-észlelés alapjának realizálását.’ Így dicsőíti magát a sem észlelés, sem nem-észlelés alapjának realizálása miatt, miközben lenéz másokat. Ez is jól példázza a nem igaz ember jellemét.

Az igaz ember viszont így vélekedik: ‘A Magasztos kinyilatkoztatása értelmében még a sem észlelés, sem nem-észlelés alapjának realizálásával sem szabad azonosulni; ugyanis a dolgok bármilyen módon történő felfogása esetén a tény mindig más ahhoz képest.’ A nem azonosulást téve tehát az első helyre nem dicsőíti magát a sem észlelés, sem nem-észlelés alapjának realizálása miatt, s nem néz le másokat. Ez is jól példázza az igaz ember jellemét.

Továbbá a sem észlelés, sem nem-észlelés alapjának teljes leküzdésével az igaz ember belép az észlelés és érzet kialakulásába, és ott időzik.’ És felnyíló bölcsesség-látása elpusztítja romlottságait. Ez a bhikkhu nem fog fel semmit, semminek a vonatkozásában nem alakít ki felfogást, nem fogja fel semmilyen módon a dolgokat.’’

Ezeket mondotta a Magasztos. A bhikkhuk elégedetten örvendeztek a Magasztos szavain.

Így készült:

Fordította: Pressing Lajos

Forrás: [MN 113, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Pressing Lajos, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-ND

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 117 Mahācattārīsaka Sutta – A Nagy Negyvenes

Fordította: Kolozsvári Ágnes

MN 117, PTS M III 71

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavanában, Anáthapindika kolostorában tartózkodott. Ott így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek!

– Igen, Urunk. Felelték a szerzetesek.

A Magasztos azt mondta:

– Szerzetesek, a nemes és helyes összeszedettségéről tanítalak titeket, és az ehhez szükséges támogató feltételekről. Hallgassátok és figyeljétek, elmondom nektek.

– Igen, Urunk. Felelték a szerzetesek.

A Magasztos azt mondta:

– Nos, szerzetesek, mi a nemes és helyes összeszedettség, és az ehhez szükséges támogató feltételek? Egyenes tudat, ami a következő hét képességgel bír: helyes nézet, helyes elhatározás, helyes beszéd, helyes cselekedet, helyes életmód, helyes erőfeszítés és helyes éberség, ez a nemes és helyes összeszedettség, és az ehhez szükséges támogató feltételek.

A helyes nézet az előfutár. És hogyan előfutár a helyes nézet? Ha valaki helytelen nézetként ismeri fel a helytelen nézetet és a helyes nézetként a helyes nézetet ez helyes nézet. És mi a helytelen nézet? Nincs semmi, amit adnak, nincs semmi, amit felajánlanak, nincs semmi, amit feláldoznak. Nincs következménye és eredménye a jó vagy rossz cselekedeteknek. Ez a világ nem létezik, nincs más világ, nincs anya, nincs apa, nincsenek önkéntelenül újraszülető lények, nincsenek papok és aszkéták, akik helyes úton járnak és helyesen gyakorolnak, akik helyesen tudnak megnyilatkozni erről és a másik világról önmaguk általi felismerés által. Ez helytelen nézet.

És mi a helyes nézet? A helyes nézet, mondom nektek, kétféle lehet. Van, amelyik tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző és van az a helyes nézet, amelyik nem szennyezett, világ feletti, az ösvény tényezője.

És mi a helyes nézet, amelyik tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző? Van, amit adnak, van, amit felajánlanak, van, amit feláldoznak. Van következménye és

eredménye a jó vagy rossz cselekedeteknek. Ez a világ létezik és van más világ, van anya, van apa. Vannak önkéntelenül újraszülető lények, vannak papok és aszkéták, akik helyes úton járnak és helyesen gyakorolnak, akik helyesen tudnak megnyilatkozni erről és a másik világról önmaguk általi felismerés által. Ez a helyes nézet, amelyik tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző.

És mi a helyes nézet, amelyik nem szennyezett, világ feletti, az ösvény tényezője? A tisztánlátás, a tisztánlátás képessége, a tisztánlátás ereje, a tudatállapotok, mint a felébredés tényezőinek elemzése, az ösvény tényezőjét képező helyes szemlélet, ami a nemes ösvényen való haladása annak, akinek elméje nemes, mentes a tudati szennyeződésektől, aki teljesen a nemes ösvény birtokában van. Ez a helyes nézet, amelyik nem szennyezett, világ feletti, az ösvény tényezője.

Ha valaki próbálja elkerülni a helytelen nézetet és a helyes nézetet vallani ez helyes erőfeszítés. Ha valaki éber a helytelen nézet elkerülésében és a helyes nézet vallásában és megtartásában¹ ez helyes éberség. Így ez a három képesség – helyes nézet, helyes erőfeszítés, helyes éberség – körkörös hat a helyes nézetre.²

Ezért a helyes nézet az előfutár. És hogyan előfutár a helyes nézet? Ha valaki helytelen elhatározásként ismeri fel a helytelen elhatározást és helyes elhatározásként a helyes elhatározást, ez helyes nézet. És mi a helytelen elhatározás? Az érzéki, a rossz szándékú és az ártalmas elhatározás. Ez a helytelen elhatározás. És mi a helyes elhatározás? A helyes elhatározás, mondom nektek, kétféle lehet. Van, amelyik tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző és van az a helyes nézet, amelyik nem szennyezett, világ feletti, az ösvény tényezője.

És mi a helyes elhatározás, amelyik tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző? A visszavonultság, a rossz szándéktól és ártalmasságtól mentes elhatározás. Ez a helyes elhatározás, amelyik tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző.

És mi a helyes elhatározás, amelyik nem szennyezett, világ feletti, az ösvény tényezője? Az elmélkedés, az irányított elmélkedés elhatározása, szilárdság, határozottság, összepontosított tudatosság és szóbeli késztetések,³ ami a nemes ösvényen haladása annak, akinek elméje nemes, mentes a tudati szennyeződésektől, aki teljesen a nemes ösvény birtokában van. Ez a helyes nézet, amelyik nem szennyezett, világ feletti, az ösvény tényezője.

Ha valaki próbálja elkerülni a helytelen elhatározást és a helyes elhatározásra jutni, ez helyes erőfeszítés. Ha valaki éber a helytelen elhatározás elkerülésében és a helyes elhatározásra jutásban, ez helyes éberség. Így ez a három képesség – helyes nézet, helyes erőfeszítés, helyes éberség – körkörös hat a helyes elhatározásra.

Ezért a helyes nézet az előfutár. És hogyan előfutár a helyes nézet? Ha valaki helytelen beszédként ismeri fel a helytelen beszédet és helyes beszédként a helyes beszédet, ez helyes nézet. És mi a helytelen beszéd? A hazugság, a megosztó hírhordozás, gyalázkodás, fölösleges fecsegés. Ez a helytelen beszéd.

És mi a helyes beszéd? A helyes beszéd, mondom nektek, kétféle lehet. Van, amelyik tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző és van az a helyes beszéd, amelyik nem szennyezett, világ fölötti, az ösvény tényezője.

És mi a helyes beszéd, amelyik tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző? Tartózkodás a hazugságtól, a megosztó hírhordozástól, a gyalázkodástól és a felesleges fecsegéstől. Ez a helyes beszéd, ami tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző.

És mi a helyes beszéd, amelyik nem szennyezett, világ feletti, az ösvény tényezője? A visszafogottság, tartózkodás, önmérséklet, a helytelen nyelvi megnyilvánulások ezen négy formájának elkerülése, ami a nemes ösvényen járása annak, akinek elméje nemes, mentes a tudati szennyeződésektől, aki teljesen a nemes ösvény birtokában van. Ez a helyes beszéd, ami nem szennyezett, világ fölötti, az ösvény tényezője.

Ha valaki próbálja elkerülni a helytelen beszédet és a helyes beszédet gyakorolni, ez helyes erőfeszítés. Ha valaki éber a helytelen beszéd elkerülésében és a helyes beszéd gyakorlásában ez helyes éberség. Így ez a három képesség – helyes nézet, helyes erőfeszítés, helyes éberség – körkörös hat a helyes beszédre.

Ezért a helyes nézet az előfutár. És hogyan előfutár a helyes nézet? Ha valaki helytelen cselekedetként ismeri fel a helytelen cselekedetet, és helyes cselekedetként a helyes cselekedetet, ez helyes nézet. És mi a helytelen cselekedet? Életet elvenni, elvenni, amit nem adnak, meg nem engedett szexuális viszonyt folytatni. Ez a helytelen cselekedet.

És mi a helyes cselekedet? A helyes cselekedet, mondom nektek, kétféle lehet. Van, amelyik tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző és van az a helyes nézet, amelyik nem szennyezett, világ fölötti, az ösvény tényezője.

És mi a helyes cselekedet, amelyik tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző? Tartózkodás az élet elvételétől, elvételétől annak, amit nem adnak, és a nem megengedett szexuális viszony folytatásától. Ez a helyes cselekedet, ami tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző.

És mi a helyes cselekedet, amelyik nem szennyezett, világ fölötti, az ösvény tényezője? A visszafogottság, tartózkodás, önmérséklet, a helytelen cselekedeti megnyilvánulások ezen három formájának elkerülése, ami a nemes ösvényen járása annak, akinek elméje nemes, mentes a tudati szennyeződésektől, aki teljesen a nemes ösvény birtokában van. Ez a helyes cselekedet, ami nem szennyezett, világ feletti, az ösvény tényezője.

Ha valaki próbálja elkerülni a helytelen cselekedet és a helyes cselekedetet gyakorolni, ez helyes erőfeszítés. Ha valaki éber a helytelen cselekedet elkerülésében és a helyes cselekedet gyakorlásában, ez helyes éberség. Így ez a három képesség – helyes nézet, helyes erőfeszítés, helyes éberség – körkörösen hat a helyes cselekedetre.

Ezért a helyes nézet az előfutár. És hogyan előfutár a helyes nézet? Ha valaki helytelen életmódként ismeri fel a helytelen életmódot és helyes életmódként a helyes életmódot, ez helyes nézet. És mi a helytelen életmód? A csalás, a kényszerítés, a cselszövés, a becsmélés és a nyereség-hajszolás. Ez a helytelen életmód.

És mi a helyes életmód? A helyes életmód, mondom nektek, kétféle lehet. Van, amelyik tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző és van az a helyes nézet, amelyik nem szennyezett, világ fölötti, az ösvény tényezője.

És mi a helyes életmód, ami tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző? Van, amikor a nemes tanítvány elkerüli a helytelen életmódot és helyes életmódot követ. Ez a helyes életmód, ami tudati szennyezettségű, a létesülés során gyümölcsöző érdemeket szerző.

És mi a helyes életmód, ami nem szennyezett, világ fölötti, az ösvény tényezője? A visszafogottság, tartózkodás, önmérséklet, a helytelen életmód elkerülése, ami a nemes ösvényen járása annak, akinek elméje nemes, mentes a tudati szennyeződésektől, aki teljesen a nemes ösvény birtokában van. Ez a helyes életmód, ami nem szennyezett, világ fölötti, az ösvény tényezője.

Ha valaki próbálja elkerülni a helytelen életmódot és a helyes életmódot folytatni, ez helyes erőfeszítés. Ha valaki éber a helytelen életmód elkerülésében és a helyes életmód folytatásában, ez helyes éberség. Így ez a három képesség – helyes nézet, helyes erőfeszítés, helyes éberség – körkörösen hat a helyes életmódra.

Ezért a helyes nézet az előfutár. És hogyan előfutár a helyes nézet? A helyes nézetből helyes elhatározás keletkezik. A helyes elhatározásból helyes beszéd keletkezik. A helyes beszédből helyes cselekedet keletkezik. A helyes cselekedetből helyes életmód keletkezik. A helyes életmódból helyes törekvés keletkezik. A helyes törekvésből helyes éberség keletkezik. A helyes éberségből helyes összeszedettség keletkezik. A helyes összeszedettségéből helyes tudás keletkezik. A helyes tudásból

helyes megszabadulás keletkezik. Így a tanítvány nyolc tényezővel rendelkezik, míg az *arahant* tízzel.⁴

Ezért a helyes nézet az előfutár. És hogyan előfutár a helyes nézet?

Helyes nézet esetén a helytelen nézet eltörlődik. A gonosz és káros szokások,⁵ amiknek előfeltétele a helytelen nézet, szintén eltörlődnek, míg az üdvös szokások, amiknek előfeltétele a helyes nézet, megjelennek és elérik fejlődésük csúcsát.

Helyes elhatározás esetén a helytelen elhatározás eltörlődött. A gonosz és káros szokások, amiknek előfeltétele a helytelen elhatározás, szintén eltörlődnek, míg az üdvös szokások, amiknek előfeltétele a helyes elhatározás, megjelennek és elérik fejlődésük csúcsát.

Helyes beszéd esetén a helytelen beszéd eltörlődött. A gonosz és káros szokások, amiknek előfeltétele a helytelen beszéd, szintén eltörlődnek, míg az üdvös szokások, amiknek előfeltétele a helyes beszéd, megjelennek és elérik fejlődésük csúcsát.

Helyes cselekedet esetén a helytelen cselekedet eltörlődött. A gonosz és káros szokások, amiknek előfeltétele a helytelen cselekedet, szintén eltörlődnek, míg az üdvös szokások, amiknek előfeltétele a helyes cselekedet, megjelennek és elérik fejlődésük csúcsát.

Helyes életmód esetén a helytelen életmód eltörlődött. A gonosz és káros szokások, amiknek előfeltétele a helytelen életmód, szintén eltörlődnek, míg az üdvös szokások, amiknek előfeltétele a helyes életmód, megjelennek és elérik fejlődésük csúcsát.

Helyes erőfeszítés esetén a helytelen erőfeszítés eltörlődött. A gonosz és káros szokások, amiknek előfeltétele a helytelen erőfeszítés, szintén eltörlődnek, míg az üdvös szokások, amiknek előfeltétele a helyes erőfeszítés, megjelennek és elérik fejlődésük csúcsát.

Helyes éberség esetén a helytelen éberség eltörlődött. A gonosz és káros szokások, amiknek előfeltétele a helytelen éberség, szintén eltörlődnek, míg az üdvös szokások, amiknek előfeltétele a helyes éberség, megjelennek és elérik fejlődésük csúcsát.

Helyes összeszedettség esetén a helytelen összeszedettség eltörlődött. A gonosz és káros szokások, amiknek előfeltétele a helytelen összeszedettség, szintén eltörlődnek, míg az üdvös szokások, amiknek előfeltétele a helyes összeszedettség, megjelennek és elérik fejlődésük csúcsát.

Helyes tudás esetén a helytelen tudás eltörlődött. A gonosz és káros szokások, amiknek előfeltétele a helytelen tudás, szintén eltörlődnek, míg az üdvös szokások, amiknek előfeltétele a helyes tudás, megjelennek és elérik fejlődésük csúcsát.

Helyes megszabadulás esetén a helytelen megszabadulás eltörlődött. A gonosz és káros szokások, amiknek előfeltétele a helytelen megszabadulás, szintén eltörlődnek, míg az üdvös szokások, amiknek előfeltétele a helyes megszabadulás, megjelennek és eléri fejlődésük csúcsát.

Így, szerzetesek húszféle üdvös és húszféle káros tényező van.

Ez a Nagy Negyvenesről szóló Dhamma-beszéd útjára indult, és egy aszkéta, bráhmin, déva vagy Mára és Brahmá és senki a világon nem állhatja útját.

Ha bármelyik bráhmin vagy aszkéta azt gondolná, hogy a Nagy Negyvenesről szóló beszéd bírálendő és visszautasítandó, a beszéd tízszeres megalapozottsága már most érvényteleníti azt.

Ha a helyes nézetet bírálnák, úgy a helytelen nézetű bráhminokat és aszkétákat tisztelnék és dicsérik. Ha a helyes elhatározást bírálnák, úgy a helytelen elhatározású bráhminokat és aszkétákat tisztelnék és dicsérik.

Ha a helyes beszédet bírálnák, úgy a helytelen beszédű bráhminokat és aszkétákat tisztelnék és dicsérik. Ha a helyes cselekedetet bírálnák, úgy a helytelen cselekedetű bráhminokat és aszkétákat tisztelnék és dicsérik.

Ha a helyes életmódot bírálnák, úgy a helytelen életmódú bráhminokat és aszkétákat tisztelnék és dicsérik. Ha a helyes erőfeszítést bírálnák, úgy a helytelen erőfeszítésű bráhminokat és aszkétákat tisztelnék és dicsérik.

Ha a helyes éberséget bírálnák, úgy a helytelen éberségű bráhminokat és aszkétákat tisztelnék és dicsérik. Ha a helyes összeszedettséget bírálnák, úgy a helytelen összeszedettségű bráhminokat és aszkétákat tisztelnék és dicsérik.

Ha a helyes tudást bírálnák, úgy a helytelen tudású bráhminokat és aszkétákat tisztelnék és dicsérik. Ha a helyes megszabadulást bírálnák, úgy a helytelen megszabadulású bráhminokat és aszkétákat tisztelnék és dicsérik.

Ha bármelyik bráhmin vagy aszkéta azt gondolná, hogy a Nagy Negyvenesről szóló beszéd bírálendő és visszautasítandó, a beszéd tízszeres megalapozottsága már most érvényteleníti azt.

Még Vassza és Bhannya – az Okkalából⁶ való tanítók, akik az okság hiányát, a tett hiányát és a nemlétezését vallják - sem gondolhatná, hogy a Nagy Negyvenesről szóló Dhamma-beszédet bírálni és visszautasítani kellene. Miért van az így? A kritikától, az ellenzéstől és a szégyenben maradáستól való félelem miatt.

Ezt mondotta a Magasztos, és a szerzetesek örvendve és elragadtatva hallgatták szavait.

1. Szó szerint: a helyes nézetbe belépés és ott tartózkodás; a kifejezés ugyanaz, mint amit a szuttákban a meditációról olvashatunk (“a szerzetes belép és ott tartózkodik az első elmélyedésben stb. [↵](#)
2. Vagyis a három egymást támogatja, segíti. [↵](#)
3. Ez a gondolkodás, elmélkedés (*vitakka*, *vicāra*), lásd [MN 44](#) [↵](#)
4. A Nemes Nyolckrétű Ösvény 8 tagja, plusz a helyes ismeret/tudás (*sammā-ñāṇa*) és a helyes megszabadulás (*sammā-vimutti*). [↵](#)
5. *dhammā*: (tudati) minőségek, (tudat)tartamok [↵](#)
6. Más fordításban Ukkala [↵](#)

Így készült:

Fordította: Kolozsvári Ágnes

Forrás: [MN 117](#), [Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kolozsvári Ágnes, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 07, 2011, at 04:56 PM

MN 118 Ānāpānasati Sutta – A lélegzés tudatosságáról szóló

tanítóbeszéd

Fordította: Farkas Pál

MN 118, PTS M III 78

Bevezetés

Így hallottam.¹

Egyszer a Magasztos² Szávatthiban³ tartózkodott, Migára anyjának palotájában⁴, a Keleti Ligetben, sok jólismert idősebb tanítvánnyal együtt, mint a tiszteletreméltó Száriputta⁵, a tiszteletreméltó Mahá-Mógallána⁶, a tiszteletreméltó Mahá-Kasszapa⁷, a tiszteletreméltó Mahá-Kaccsájana⁸, a tiszteletreméltó Mahá-Kóthhita⁹, a tiszteletreméltó Mahá-Kappina, a tiszteletreméltó Mahá-Csunda¹⁰, a tiszteletreméltó Anuruddha, a tiszteletreméltó Révata, a tiszteletreméltó Ánanda¹¹, és sok más jólismert idősebb tanítvány. Akkor az idősebb szerzetesek¹² tanították és útbaigazították az új szerzeteseket¹³: némely idősebb szerzetes tíz szerzetest tanított¹⁴ és igazított útba, némely idősebb szerzetes húsz szerzetest tanított és igazított útba, némely idősebb szerzetes harminc szerzetest tanított és igazított útba, némely idősebb szerzetes negyven szerzetest tanított és igazított útba. És ezek az új szerzetesek, akiket az idősebbek tanítottak és igazítottak útba, fokról fokra nagy előrehaladást értek el.

Akkor pedig az Együttlét Napján, a hónap 15. napján¹⁵, a Tanúságtételre Hívás Szertartásának éjszakáján, teliholdkor¹⁶, a Magasztos leült a szabad ég alatt, a szerzetesek Gyülekezetétől¹⁷ körülvéve. Végigtekintve a szerzetesek csendes Gyülekezetén, így szólította meg őket:

Szerzetesek, elégedett vagyok evvel az előrehaladással, szerzetesek, szívből elégedett vagyok evvel az előrehaladással. Törekedjete hát még fáradhatatlanabbul¹⁸, hogy elérjétek az el nem értet¹⁹, beteljesítsétek a be nem teljesítettet²⁰, megvalósítsátok a meg nem valósítottat²¹. Itt fogok várakozni Szávatthiban a negyedik hónap Fehér Lótusz Teliholdjára²².

A szerzetesek a vidéken megtudták: úgy hírlik, a Magasztos Szávatthiban várja be a negyedik hónap Fehér Lótusz Teliholdját. És ezek a szerzetesek Szávatthí felé vették az útjukat, hogy lássák a Magasztost. És az idősebb szerzetesek még fáradhatatlanabbul tanították és igazították útba az új szerzeteseket, némely idősebb szerzetes tíz szerzetest tanított és igazított útba, némely idősebb szerzetes húsz szerzetest tanított és igazított útba, némely idősebb szerzetes harminc szerzetest tanított és igazított útba, némely idősebb szerzetes negyven szerzetest tanított és igazított útba. És ezek az új szerzetesek, akiket az idősebbek tanítottak és igazítottak útba, fokról fokra nagy előrehaladást értek el.

Azután az Együttlét Napján, a hónap 15. napján, a negyedik hónap Fehér Lótusz Teliholdjának napján, a Magasztos leült a szabad ég alatt, a szerzetesek Gyülekezetétől körülvéve. Akkor végigtekintve a szerzetesek csöndes Gyülekezetén, így szólította meg őket:

Ez a közösség megszabadult a fecsegéstől, megszabadult az üres beszédétől, pusztán a lényegre szorítkozik: ilyen a szerzetesek eme Gyülekezete, ilyen ez a közösség.

Az ilyen közösség érdemes az adományokra, érdemes a vendégszeretetre, érdemes a felajánlásokra, érdemes a tiszteletre, mivel a világ fölülmúlhatatlan erényeinek földje: ilyen a szerzetesek eme Gyülekezete, ilyen ez a közösség.

Az ilyen közösségnek adott csekély adomány naggyá lesz, a nagy adomány még naggyobbá: ilyen a szerzetesek eme Gyülekezete, ilyen ez a közösség.

Ilyen közösséget ritkán láthat a világ: ilyen a szerzetesek eme Gyülekezete, ilyen ez a közösség.

Az ilyen közösség látása megéri, hogy sok mérföldet utazzanak érte egy kis batyuval: ilyen a szerzetesek eme Gyülekezete, ilyen ez a közösség.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak Érdemesek²³, akiket már nem ér befolyás, akik leélték az életet, megtették a tennivalókat, lerakták a terhet, elérték a legfőbb jót, széttépték a létezés béklyóit, és a helyes tudás segítségével megszabadultak: a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik az érzéki világ öt béklyóját széttépve a maguk jószántából lépnek újra a létbe, és ott érik el a teljes ellobbanást anélkül, hogy valaha is visszatérnének abból a világból²⁴: a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik a három béklyót széttépve, a vágyakozást, ellenszenvet és tudatlanságot meggyengítve Egyszer-Visszatérők²⁵, még egyszer visszatérve erre a világra véget vetnek a szenvedésnek: a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik a három béklyót széttépve Folyamba-Lépettek²⁶, és többé vissza nem esvén, biztosan haladnak a teljes megvilágosodás felé: a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik a tudatosság négy megalapozása²⁷ művelésének szentelődve gyakorolnak: a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik a négy helyénvaló törekvés²⁸ művelésének szentelődve gyakorolnak: a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik a hatalom négy alapja²⁹ művelésének szentelődve gyakorolnak: a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik az öt képesség³⁰ művelésének szentelődve gyakorolnak: a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik az öt erő³¹ művelésének szentelődve gyakorolnak: a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik a megvilágosodás hét tényezője³² művelésének szentelődve gyakorolnak: a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik a Nyolckrétű Nemes Ösvény³³ művelésének szentelődve gyakorolnak: a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik a felebarátság³⁴ művelésének szentelődve gyakorolnak, a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik az együttérzés³⁵ művelésének szentelődve gyakorolnak, a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik a letisztult derű³⁶ művelésének szentelődve gyakorolnak, a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik az érintetlenség³⁷ művelésének szentelődve gyakorolnak, a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik a tisztátalanságok feletti meditáció³⁸ művelésének szentelődve gyakorolnak: a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik a mulandóság észlelése³⁹ művelésének szentelődve gyakorolnak: a szerzetesek eme Gyülekezetében bizony vannak ilyenek.

A szerzeteseknek ebben a Gyülekezetében vannak olyanok, akik a légzés tudatossága⁴⁰ művelésének szentelődve gyakorolnak.

A légzés tudatossága

Szerzetesek, a légzés tudatossága, fejlesztve és újra meg újra gyakorolva nagy eredményt⁴¹, nagy hasznot hoz, szerzetesek, a légzés tudatossága, fejlesztve és újra meg újra gyakorolva kiteljesíti a tudatosság négy megalapozását, a tudatosság négy megalapozása, fejlesztve és újra meg újra gyakorolva kiteljesíti a megvilágosodás hét tényezőjét, a megvilágosodás hét tényezője, fejlesztve és újra meg újra gyakorolva kiteljesíti a tisztánlátásból fakadó megszabadulást. És fejlesztve, szerzetesek, újra meg újra gyakorolva, hogyan hoz a légzés tudatossága nagy eredményt, nagy hasznot?

A módszer: a Négy Négyesség

⁴²E tanítás szerint a szerzetes kimegy az erdőbe, vagy egy fa tövébe, vagy egy néptelen helyre, keresztbetett lábakkal leül, kiegyenesíti a testét, felkeltvén tudatosságát (maga előtt). Tudatosan⁴³ lélegzik be, tudatosan lélegzik ki⁴⁴.

Az első Négyesség (szemlélődés a test fölött)

Hosszan belélegezvéen tudja, hosszan lélegzem be, hosszan kilélegezvéen tudja, hosszan lélegzem ki.

Röviden belélegezvéen tudja, röviden lélegzem be, röviden kilélegezvéen tudja, röviden lélegzem ki.

A teljes testet tapasztalva lélegzem be, így gyakorol, a teljes testet tapasztalva lélegzem ki, így gyakorol.

A testi képző erőket⁴⁵ elnyugtatva, lélegzem be, így gyakorol, a testi képző erőket elnyugtatva lélegzem ki, így gyakorol.

A második Négyesség (szemlélődés az érzések fölött)

Örömet tapasztalva lélegzem be, így gyakorol, örömet tapasztalva lélegzem ki, így gyakorol.

Boldogságot tapasztalva lélegzem be, így gyakorol, boldogságot tapasztalva lélegzem ki, így gyakorol.

A tudati képző erőket tapasztalva lélegzem be, így gyakorol, a tudati képző erőket tapasztalva lélegzem ki, így gyakorol.

A tudati képző erőket⁴⁶ elnyugtatva lélegzem be, így gyakorol, a tudati képző erőket elnyugtatva lélegzem ki, így gyakorol.

A harmadik Négyesség (szemlélődés a tudat fölött)

A tudatot tapasztalva lélegzem be, így gyakorol, a tudatot tapasztalva lélegzem ki, így gyakorol.

A tudatot felvidítva lélegzem be, így gyakorol, a tudatot felvidítva lélegzem ki, így gyakorol.

A tudatot összpontosítva lélegzem be, így gyakorol, a tudatot összpontosítva lélegzem ki, így gyakorol.

A tudatot megszabadítva lélegzem be, így gyakorol, a tudatot megszabadítva lélegzem ki, így gyakorol.

A negyedik Négyesség (szemlélődés a tartamok fölött)

A mulandóság fölött szemlélődve lélegzem be, így gyakorol, a mulandóság fölött szemlélődve lélegzem ki, így gyakorol.

Az elenyésztés fölött szemlélődve lélegzem be, így gyakorol, az elenyésztés fölött szemlélődve lélegzem ki, így gyakorol.

A megszűnés fölött szemlélődve lélegzem be, így gyakorol, a megszűnés fölött szemlélődve lélegzem ki, így gyakorol.

Az eloldódás fölött szemlélődve lélegzem be, így gyakorol, az eloldódás fölött szemlélődve lélegzem ki, így gyakorol.

Ily módon hoz a légzés tudatossága, fejlesztve és újra meg újra gyakorolva, nagy eredményt, nagy hasznot.

A tudatosság négy megalapozásának kiteljesítése

És fejlesztve, szerzetesek, újra meg újra gyakorolva, hogyan teljesíti ki a légzés tudatossága a tudatosság négy megalapozását?

A (1–4.) Amikor a szerzetes hosszan belélegezvéen tudja, „hosszan lélegzem be“, hosszan kilélegezvéen tudja, „hosszan lélegzem ki“, röviden belélegezvéen tudja, „röviden lélegzem be“, röviden kilélegezvéen tudja, „röviden lélegzem ki“, „a teljes testen tapasztalva lélegzem be“, így gyakorol „a teljes testet tapasztalva lélegzem ki“, így gyakorol „a testi képző erőket elnyugtattva lélegzem be“, így gyakorol „a testi képző erőket elnyugtattva lélegzem ki“, így gyakorol – akkor a szerzetes a testet szemlélve a testben van jelen lelkesen, tiszta megértéssel, tudatosan, felhagyva a világ utáni sóvárgással és bánattal.

Azt mondom, szerzetesek, ez egy bizonyos test a testek között, nevezetesen a be- és kilégzés. Ezért hát

a szerzetes ekkor a testet személve a testben van jelen, lelkesen, tiszta megértéssel, tudatosan, felhagyva a világ utáni sóvárgással és bánattal.

B. (5–8.) Amikor a szerzetes így gyakorol: „örömet tapasztalva lélegzem be“, így gyakorol: „örömet tapasztalva lélegzem ki“, így gyakorol: „boldogságot tapasztalva lélegzem be“, így gyakorol: „boldogságot tapasztalva lélegzem ki“, így gyakorol: „a tudati képző erőket tapasztalva lélegzem be“, így gyakorol: „a tudati képző erőket tapasztalva lélegzem ki“, így gyakorol: „a tudati képző erőket elnyugtatva lélegzem be“, így gyakorol: „a tudati képző erőket elnyugtatva lélegzem ki” - akkor a szerzetes az érzéseket⁴⁷ személve az érzésekben van jelen lelkesen tiszta megértéssel, tudatosan, felhagyva a világ utáni sóvárgással és bánattal.

Azt mondom, szerzetesek, ez egy bizonyos érzés az érzések között, nevezetesen a figyelem teljes odaszentelése a belézésnek és a kilézésnek. Ezért hát a szerzetes ekkor az érzéseket szemlélve az érzésekben van jelen, lelkesen, tiszta megértéssel, tudatosan, felhagyva a világ utáni sóvárgással és bánattal

C. (9–12.) Amikor a szerzetes így gyakorol: „a tudatot tapasztalva lélegzem be“, így gyakorol: „a tudatot tapasztalva lélegzem ki“, így gyakorol: „a tudatot felvidítva lélegzem be“, így gyakorol: „a tudatot felvidítva lélegzem ki“, így gyakorol: „a tudatot összpontosítva lélegzem be“, így gyakorol: „a tudatot összpontosítva lélegzem ki“, így gyakorol: „a tudatot megszabadítva lélegzem be“, így gyakorol: „a tudatot megszabadítva lélegzem ki” – akkor a szerzetes a tudatot⁴⁸ szemlélve a tudatban van jelen, lelkesen, tiszta megértéssel, tudatosan, felhagyva a világ utáni sóvárgással és bánattal.

Azt mondom, szerzetesek, hogy annak a légzés-tudatossága nem fejleszthető ki, akinek a tudatossága nem szakadatlan, és nem rendelkezik tiszta megértéssel. Ezért hát a szerzetes ekkor a tudatot szemlélve a tudatban van jelen, lelkesen, tiszta megértéssel, tudatosan, felhagyva a világ utáni sóvárgással és bánattal.

D. (13–16.) Amikor a szerzetes így gyakorol: „a mulandóság fölött szemlélődve lélegzem be“, így gyakorol: „a mulandóság fölött szemlélődve lélegzem ki“, így gyakorol: „az elenyésztés fölött szemlélődve lélegzem be“, így gyakorol: „az elenyésztés fölött szemlélődve lélegzem ki“, így gyakorol: „a megszűnés fölött szemlélődve lélegzem be“, így gyakorol: „a megszűnés fölött szemlélődve lélegzem ki“, így gyakorol: „az eloldódás fölött szemlélődve lélegzem be“, így gyakorol: „az eloldódás fölött szemlélődve lélegzem ki” – akkor a szerzetes a tartamokat szemlélve a tartamokban van jelen⁴⁹, lelkesen, tiszta megértéssel, tudatosan, felhagyva a világ utáni sóvárgással és bánattal.

Megértéssel felfogván, mit jelent a sóvárgás és a bánat elhagyása, tökéletes érintetlenséggel

szemlélődik. Ezért hát a szerzetes ekkor a tartamokat⁵⁰ szemlélve a tartamokban van jelen, lelkesen, tiszta megértéssel, tudatosan, felhagyva a világ utáni sóvárgással és bánattal.

Ily módon teljesíti ki a légzés-tudatosság, fejlesztve és újra meg újra gyakorolva, a tudatosság négy megalapozását.

A hét megvilágosodási tényező kiteljesítése

⁵¹És fejlesztve, szerzetesek, újra meg újra gyakorolva, hogyan teljesíti ki a tudatosság négy megalapozása a hét megvilágosodási tényezőt?

A. (1) Amikor a szerzetes a testet szemlélve a testben van jelen, lelkesen, tiszta megértéssel, tudatosan, lemondva a világ utáni sóvárgásról és bánatról, szakadatlan tudatosság alakul ki benne.

Amikor a szerzetesben szakadatlan tudatosság alakul ki, felkél benne a tudatosság megvilágosodási tényezője, kibontakoztatja azt, és a kifejlesztés által kiteljesedik benne.

Eme tudatosságban időzván megértéssel tanulmányozza és elemzi a valóságot⁵², és alapos vizsgálat alá veti.

(2) Amikor a szerzetes eme tudatosságban időzván megértéssel tanulmányozza és elemzi a valóságot, és alapos vizsgálat alá veti, felkél benne a valóság tanulmányozásának megvilágosodási tényezője, kibontakoztatja azt, és a kifejlesztés által kiteljesedik benne.

Abban, aki a valóságot megértéssel tanulmányozza, elemzi és alapos vizsgálat alá veti, kimeríthetetlen állhatatosság ébred.

(3) Amikor a szerzetesben, aki megértéssel tanulmányozza és elemzi a valóságot, és alapos vizsgálat alá veti, kimeríthetetlen állhatatosság ébred, felkél benne az állhatatosság megvilágosodási tényezője, kibontakoztatja azt, és a kifejlesztés által kiteljesedik benne.

Abban, akiben felkél az állhatatosság, az érzéki világon túlmutató öröm támad.

(4) Amikor a szerzetesben, akiben állhatatosság ébred, az érzéki világon túlmutató öröm támad, felkél benne az öröm megvilágosodási tényezője, kibontakoztatja azt, és a kifejlesztés által kiteljesedik benne.

Annak a teste és tudata, akinek az elméje örömteli, elnyugszik.

(5) Amikor az örömteli elméjű szerzetes teste és tudata elnyugszik, felkél benne az elnyugvás

megvilágosodási tényezője, kibontakoztatja azt, és a kifejlesztés által kiteljesedik benne.

Annak a tudata, akinek a teste elnyugodott és boldog, összpontosítottá válik.

(6) Amikor az elnyugodott testű és boldog szerzetes tudata összpontosítottá válik, felkél benne az összpontosítás megvilágosodási tényezője, kibontakoztatja azt, és a kifejlesztés által kiteljesedik benne.

Az ily módon összpontosított tudatra tökéletes érintetlenséggel tekint.

(7) Amikor a szerzetes tökéletes érintetlenséggel tekint az ily módon összpontosított tudatra, felkél benne az érintetlenség megvilágosodási tényezője, kibontakoztatja azt, és a kifejlesztés által kiteljesedik benne.

B. (1–7.) Amikor a szerzetes az érzéseket szemlélve az érzésekben van jelen /.../, felkél benne az érintetlenség megvilágosodási tényezője, kibontakoztatja azt, és a kifejlesztés által kiteljesedik benne.

C. (1–7.) Amikor a szerzetes a tudatot szemlélve a tudatban van jelen /.../, felkél benne az érintetlenség megvilágosodási tényezője, kibontakoztatja azt, és a kifejlesztés által kiteljesedik benne.

D. (1–7.) Amikor a szerzetes a tartamokat szemlélve a tartamokban van jelen /.../, felkél benne az érintetlenség megvilágosodási tényezője, kibontakoztatja azt, és a kifejlesztés által kiteljesedik benne.

Ily módon teljesíti ki, szerzetesek, a tudatosság négy megalapozása, fejlesztve és újra meg újra gyakorolva, a hét megvilágosodási tényezőt.

A tisztánlátásból fakadó megszabadulás kiteljesítése

És fejlesztve, szerzetesek, újra meg újra gyakorolva, hogyan teljesíti ki a hét megvilágosodási tényező a tisztánlátásból fakadó megszabadulást?

(1) A szerzetes e tanítás szerint a tudatosság elkülönüléstől, elenyészéstől, megszűnéstől függő megvilágosodási tényezőjét teljesíti ki, melynek eloldódás az eredménye.

(2) A valóság tanulmányozásának elkülönüléstől, elenyészéstől, megszűnéstől függő megvilágosodási tényezőjét teljesíti ki, melynek eloldódás az eredménye.

(3) Az állhatatosság elkülönüléstől, elenyészéstől, megszűnéstől függő megvilágosodási tényezőjét teljesíti ki, melynek eloldódás az eredménye.

(4) Az öröm elkülönüléstől, elenyészéstől, megszűnéstől függő megvilágosodási tényezőjét teljesíti

ki, melynek eloldódás az eredménye.

(5) Az elnyugvás elkülönüléstől, elenyészéstől, megszűnéstől függő megvilágosodási tényezőjét teljesíti ki, melynek eloldódás az eredménye.

(6) Az összpontosítás elkülönüléstől, elenyészéstől, megszűnéstől függő megvilágosodási tényezőjét teljesíti ki, melynek eloldódás az eredménye.

(7) Az érintetlenség elkülönüléstől, elenyészéstől, megszűnéstől függő megvilágosodási tényezőjét teljesíti ki, melynek eloldódás az eredménye.

Ily módon teljesíti ki, szerzetesek, fejlesztve és újra meg újra gyakorolva, a hét megvilágosodási tényező a tisztánlátásból fakadó megszabadulást.

Így szólt a Magasztos. A szerzetesek szívükben örvendezve gyönyörködtek szavaiban.

-
1. „Így hallottam.” Buddha beszédeinek a hitelesítése szempontjából nagyon fontos kezdő szavak. Ezzel jelezték Buddha szavainak az összegyűjtésekor, az első gyűlésen, hogy a mestertől magától hallották a következő szavakat. A mondat beszéd körülményeinek a pontos meghatározásával folytatódik: hol, mikor beszélt Buddha, kihez intézte a szavait, és kik voltak jelen. [↩](#)
 2. Magasztos: Buddha egyik legelterjedt megszólítása (bhagavant) [↩](#)
 3. Szávatthí: Kószala fővárosa. Egyike a Buddha korabeli hat nagy városnak (D.ii.147): Hat (Vm.i.253) vagy hét mérföldre (DhA.i.387) feküdt Szákétától, és 45 mérföldre Rádzsagahától (SA.i.243) (Magadha fővárosa, ÉNY-India, ma Patna környéke). A Rádzsagahát Szávatthíval összekötő út Vészálín keresztül vezetett. Az egyik legenda szerint a város egy Szavattha nevű bölcsről kapta a nevét. Egy másik szerint pedig egy kereskedőállomás volt arra, és a kereskedők folyton azt kédezték egymástól, hogy „Mit árultál?“, amelyre szerencsés esetben a válasz az volt, hogy „Mindent!” Ebből is kialakulhatott a város neve (SNA.i.300; PSA.367). Buddha leggyakrabban Anáthapindika kérésére kereste fel a várost, így állítólag 25 esős évszakot töltött itt: tizenkilencet Dszétavana ligetében, hatot Pubbárámában. Buddhának 871 itt tartott beszéde olvasható a páli kánonban. [↩](#)
 4. Migára anyjának palotájában: Egy kolostor neve, amelyet Viszákhá alapított, Szávatthiban, Pubbárámában (DhA.i.410ff; SNA.ii.502; UdA.158; DA.iii.360; SA.i.116). Viszákhát, mivel Migárát fiává fogadta, Migára anyjaként emlegették. Egy napon, Viszákhá egy nagyon drága ékszert felejtett a csarnokban, ami miatt a szerzeteseknek külön szabályt kellett hozniuk. Ez olyan sokat ért, hogy amikor jótékonyági árverésre bocsájtották a szerzetesek javára, nem volt aki

megvegye, Viszákhá maga vásárolta vissza, és ebből az összegből épült a kolostor. Buddha, amikor Szávathíban tartózkodott, többnyire itt szállt meg. [←](#)

5. Száriputta: A hagyomány szerint Buddha első tanítványa. A bráhmána családból származó ifjú barátjával, Mógallánával együtt csatlakozott a szerzetesi közösséghez. Hamar elérte a megvilágosodást, és az Abhidharma mestereként ismerték. Személyneve Upatissza volt (M.i.150), apja Vanganta (DhA.ii.84), anyja pedig aki után Száriputtának hívták: Rúpaszári. Népes családjából többen is követték a rendbe, fiú testvérei: Cunda, Upanaka, Revata; és lánytestvérei: Csálá, Upacsálá, Szuszúpacsálá (DhA.ii.188, Mfu.iii.50). Megtéréséről: DhA.i.73ff; AA.i.88ff; ThagA.ii.93ff; Ap.i.15ff; Vin.i.38ff. Sok tanítványa is volt, aki továbbadta Buddha tanítását: Kószija, Kandhacshinna, Vanavászika Tissza, Szankiccsa. Ő és Mógallána idősebbek voltak Buddhánál (DhA.i.73). [←](#)
6. Mahá-Mógallána [Mahá-Moggallána]: A nagy Mógallána, a hagyomány szerint Buddha második fő tanítványa. Kólatti faluban született, Rádzsagaha mellett, ugyanazon a napon, mint Száriputta. Fiatal korában, a faluja után Kólítának hívták. Anyját, aki után ismertebb nevét kapta, Mógallánának hívták. Apja a családok feje volt falujában. Buddha előtt, Száriputta után halt meg. A magyarázatok szerint a Thérágáthában olvasható verseit Száriputta halálakor szavalta el (Thag. vs 1158–1161). Gyerekkora óta Száriputta barátja volt, hiszen már családjuk hét nemzedék óta ápolták ezt a kapcsolatot. Egy némajáték (giraggasamajjā) után rádöbbenek a világ nyomorúságára, és elhatározták, hogy megszabadulnak a létforogatóból. Együtt egész Indiát bejárták, nem találtak magyarázatot, vagy megfelelő módszert. Különváltak, és megígérték, azonnal értesítik a másikat, ha sikerrel jártak. Száriputta Rádzsagaha mellett összefutott az éppen Buddhától jövő Asszadzszival, s már folyambalépettként ment tovább. Az Asszadzszitől hallott vers ugyanilyen hatással volt Mógallánára is. Ettől kezdve mindig együtt kísérték Buddhát, aki mint kiváló tanítványokat állította példaként a közösség elé (S.iii.255; A.i.88). Mógallánának varázserőt tulajdonítottak (iddhipátiháriya, BnA.31; A.i.23; DhA.iii.212; Vin.iii.7; Sp.i.182ff). Leghíresebb esete Nandapananda nága megszelídítése (ThagA.ii.188ff). [←](#)
7. Mahá-Kasszapa: Egyike Buddha legkiválóbb tanítványainak. Híres volt magányos erdei életéről, és elmélyült meditációs gyakorlatairól. Feleségével egyszerre hagyták el a világi életet, és addig is korábbi életeiknek köszönhetően szűztiszta házasságot éltek, a köztük viruló virágfüzerek egyszerre választották és összekötötték őket a hitvesi ágyon. Kasszapa néven több szerzetestől is olvashatunk a páli kánonban. A nagy Kasszapa megtisztelés csak Kapila és Szumánadévi fiának, Kószijagóttának járt ki, aki megelégedett Buddha levetett köntösével. Vö. a fejezet következő részével. [←](#)
8. Mahá-Kaccsájana: Kaccsána vagy Kaccsájána Buddha egyik legkiválóbb tanítványa volt

(A.i.23). Uddzséniban született, családjá viselte ezt a nevet. Csandappadzsóta király papja lett, megörökölvén apja tisztségét. Egyszer a király meghívását közvetítette Buddhának, amikor maga is elfogadta a Dhamma igazát. Ettől kezdve a parkban vagy az út mentén koldult. Királya ennek ellenére továbbra is nagyra becsülte, sokszor kérte ki a véleményét (Thg vs 494–501). Kaccsána kiválóságáról szóló szutták: A.iii.314, v.225; M.iii.223. Királyának a parkját hamarosan otthagya, és többnyire Buddha közelében tartózkodott (S.iii.9; A.v.46; Ud.v.6.1; Vin.i.194; DhA.iv.101 etc). [↩](#)

9. Mahá-Kóthita: Buddha egyik legkiválóbb tanítványa, aki logikai elemzéséről volt híres (patiszambhidapattánam). Egy nagyon előkelő családba született, Szávatthiban. Apja Asszalájana, anyja Csandavatí. Híresen jártas volt a Védákban, amikor meghallotta Buddha tanításait, belépett a Közösségbe, odaadón gyakorolt és hamarosan arhant lett. A legtöbb szuttában Száriputta válaszol Kóthita kérdéseire. Ezekre alapozódik Kóthita tanítói hírneve. Neve kapcsán szinte minden bölcséleti probléma szóba kerül: -viddzsá-aviddzsá, attan-anattá, szukha-dukkha stb. [↩](#)
10. Mahá-Csunda: Valószínűleg Száriputta testvéréről van szó, aki nem azonos a Csunda nevű kováccsal, akinek a romlott étele a hagyomány szerint Buddha halálát okozta. Ő akkor nem volt szerzetes. [↩](#)
11. Ánanda: Buddha kedvenc tanítványa, élete utolsó huszonöt évében kísérője. Híres volt kiváló emlékezőtehetségéről, és emiatt kulcsszerepe volt a közvetlen Buddha halála után tartott első gyűlésen, a beszédek összegyűjtésében és ellenőrzésében. [↩](#)
12. idősebb szerzetesek: a páli théra szó a szerzetesi közösségben nem elsősorban életkort tisztelt meg, hanem otthontalanságban, teljesen felavatott szerzetesként eltöltött tíz után kijáró megszólítás volt. Így előfordulhatott, hogy valaki korban már jócskán öregnek számított, de a közösségben lehetett valaki 'idősebb', noha születése szerint jóval fiatalabb volt. [↩](#)
13. új szerzetesek, szamanéra: a frissen felavatott szerzetest nyilvánvalóan megkülönböztették a közösségen belül idősebb, régebb óta szerzetes társaitól (théra). Első szinten természetesen az otthon, a család odahagyásának fogadalma különböztette meg őket a világi követőktől. Ennek nemcsak a tanulás, gyakorlásban eltöltött hosszabb idő, hanem társadalmi tisztelet, és a koldulás természete miatt is megvolt az oka. Az idősebbek már nehezebben látják el magukat élelemmel, a közösség segíti őket. De a fordítottjára is van példa: a huszadik század nyolcvanas-kilencvenes éveiben, Srí Lankán a thérák lemondtak élelemadagjaikról a fiatalok javára. [↩](#)
14. tanítás: a mester, a tanító rámutat a valóság igazi természetére. A tanítás tükrében megláthatjuk a valót. [↩](#)

15. Együttlét Napján, a hónap 15. napján: upószatha, minden holdhónap 14., 15. és 8. napja, amikor a szerzetesek közösségi ügyeit intézik. [↩](#)
16. Tanúságtételre Hívás Szertartásának éjszakáján, teliholdkor: paváraná, szertartás az esős évszak végén. A koldusok (szerzetesek) meghívják (paváreti) és felkérlik az egybegyűlteket, sorolják el az adott időszakban vétett hibáikat. Általában a harmadik esős hónap végén, októberben (asszajudzsa) tartották, de egy hónappal el is halaszthatták novemberre (kattika). (Vö.: M. 3, . M. 24., és Vinaja Párádzsika III; MA, i, 93; II, 150) [↩](#)
17. Gyülekezet: szangha [↩](#)
18. Törekedjete hát még fáradhatatlanabbul: vö. Buddha utolsó szavaival: „önmagatok szigetei...” [↩](#)
19. el nem ért: alapszinten a ‘be nem teljesített’ és a ‘meg nem valósított’ szinonimája. szemléletében annyiban különbözik a rokon értelmű kifejezésektől, hogy az elérést illetve el nem érést hangsúlyozza, mivel az elmélyülés szintjei szempontjából nagy hangsúlyt kap egy adott szint elérésének, (s az előző beteljesítésének) pillanata. [↩](#)
20. be nem teljesített > el nem ért [↩](#)
21. meg nem valósított > el nem ért [↩](#)
22. negyedik hónap Fehér Lótusz Teliholdja: kómudi, a kattika hónap teliholdja, amikor a fehér lótusz (kumuda) virágzik. [↩](#)
23. Érdemesek: akiket már nem ér befolyás, akik leélték az életet, megtették a tennivalókat, lerakták a terhet, elérték a legfőbb jót, széttépték a létezés béklyóit, és a helyes tudás segítségével megszabadultak. Az öregek hagyománya, a théraváda úgy tartja, hogy egy világkorszakban csak egy Buddha érheti el a teljes és tökéletes megvalósítást. A többiek is megvalósíthatják a buddhai tanítást, de ők csak arhatok, ‘érdemesek’ lehetnek. [↩](#)
24. Vissza-Nem-Térők: akik az érzéki világ öt béklyóját széttépve a maguk jószántából lépnek újra a létbe, és ott érik el a teljes ellobbanást anélkül, hogy valaha is visszatérnének abból a világból ebbe, az emberi létformába. [↩](#)
25. Egyszer-Visszatérők: akik a három béklyót széttépve, a vágyakozást, ellenszenvet és tudatlanságot meggyengítve Egyszer-Visszatérők, még egyszer visszatérve erre a világra véget vetnek a szenvedésnek. [↩](#)

26. Folyamba-Lépett: akik a három béklyót széttépve a folyamba léptek, és többé már nem esnek vissza, így biztosan haladnak a teljes megvilágosodás felé. [↩](#)
27. szatipatthána gyakorlók: akik a tudatosság négy megalapozása művelésének szentelődve gyakorolnak. [↩](#)
28. négy helyénvaló törekvés: csatunnam szammapádánam, a nemes nyolcrétű ösvény 6. tagja, vagyis a helyes erőfeszítés, a szammá vájama. 1) Elkerülni, 2) leküzdeni a kísértéseket, 3) kifejleszteni, és 4) fenntartani az erényes, azaz a megvilágosodás felé mutató tudatfolyamatokat. [↩](#)
29. hatalom négy alapja: csattári iddhipáda. A megvilágosodáshoz vezető út végigjárásához szükséges négy erő. (1) a szándékunkra, eltökéltségünkre való összpontosítás (cshanda-szamádhi), amit össze kell kapcsolni akaraterőnkkel (padhána szankhára szammánágata), (2) majd összpontosítani, a megvalósításhoz szükséges belső energiáinkra (virija-szamádhi), (3) ezután a megvalósító tudatra összpontosítunk (csittaszamádhi) (4) s végül alaposan megvizsgáljuk, mi zajlik bennünk, hogy a megvalósításunk minden részletében be tudjon teljesedni (vimansza-szamádhi). [↩](#)
30. öt képesség: pancs' indrija, az öt érzékszervi képesség: látás, hallás, szaglás, ízlelés, tapintás. [↩](#)
31. öt erő bala: 1) hit (szaddhá), 2) energia (virija), 3) éberség, tudatos jelenlét (szati), 4) összeszedettség (szamádhi), 5) bölcsesség (pannyá). [↩](#)
32. megvilágosodás hét tényezője: boddzshanga, (1) éberség, tudatosság (szati) 2) a tanítás, a valóság tanulmányozása (dhamma vicsaja) 3) állhatatosság, energia (virija) 4) öröm (píthi) 5) elnyugvás (passzadhi) 6) összpontosítás (szamádhi) 7) érintetlenség, 'egykedvűség', 'kimozdíthatatlanság' (upekkhá) [↩](#)
33. Nyolcrétű Nemes Ösvény: A szenvedés végéhez, nibbánához vezető ösvény, amit Buddha felfedezett; helyes szemlélet, helyes elhatározás, helyes beszéd, helyes cselekedet, helyes életvitel, helyes törekvés, helyes éberség, helyes összeszedettség. [↩](#)
34. felebarátság: mettá [↩](#)
35. együttérzés: karuná [↩](#)
36. letisztult derű: muditá [↩](#)
37. érintetlenség: upekkhá [↩](#)

38. tisztátalanságok feletti meditáció: a test hagyományosan visszataszítónak tekintett, mulandóságra figyelmeztető tulajdonságai fölött végzett átélt szemlélődés. [↵](#)
39. mulandóság észlelése: mulandóság fölött szemlélődve [↵](#)
40. légzés tudatossága: ánapánaszati, a szutta fő témája. [↵](#)
41. eredmény: phala, logikailag a következmény, szó szerint ‘gyümölcs’. A karma esetében minden tett a következményével együtt veendő számításba, a tettek következményeikkel összekapcsolódva a karma láncolatát alkotják. [↵](#)
42. Négy Négyesség: az első Négyesség (szemlélődés a test fölött). A második Négyesség (szemlélődés az érzések fölött). A harmadik Négyesség (szemlélődés a tudat fölött). A negyedik Négyesség (szemlélődés a tartamok fölött). [↵](#)
43. tudatosan: a szatira, az éberségre, tudatos jelenlétre utal. A tudatnak nem töprengő állapota, hanem egyidejű készenléte, a valóságra ráhangolódott belső látás. [↵](#)
44. be- és kilégzés: ánapána, a szutta fő témája a légzés megfigyelése. A jóga négyütemű légzéséhez képest a buddhista gyakorlás általában a folyamatos ki- és belégzésre, a légzés folyamatosságára összpontosít. [↵](#)
45. testi képző erők: azok a testi folyamatok, amik befolyásolják a testet. Ki kell ismerjünk a légzésünket, és a testet megnyugtató módon lélegeznünk. [↵](#)
46. tudati képző erők: azok a testi és tudati folyamatok, amik befolyásolják a tudatot. A testi képző erökhöz hasonlóan ezeket is ki kell ismerjünk, és a légzésünket eszközként használva megnyugtadni ezeket. [↵](#)
47. érzések: az érzékszerveken keresztül azonnal a) vonzó, b) taszító vagy c) semleges érzések keletkeznek, és befolyásolják az érzékelés folyamatát. [↵](#)
48. tudat: a pillanatokban megvalósuló észlelő folytonosság. [↵](#)
49. Tartamokat szemlélve a tartamokban van jelen: a dharma szó jelentése (vö. alábbi jegyzetpont) azért problémás a nyugati olvasók, de főként a fordítók számára, mert az alanyi-tárgyi szemlélet különválasztása miatt más-más jelentéskört, külön szót kapcsolnak a dharma szóhoz az észlelő, tapasztaló alany, és mást az észlelt, észlelésben lévő, tapasztalati világ dolgaira. A dharma szó buddha tanítása után, jelenti az észlelés tárgyait, a jelenségeket is. Egy későbbi, részletesebb filozófiai felosztásban a tudat tárgyait, amely ebben az összefüggésben gondolatoknak is

értelmezhető. A 'tartam' szó ezek közt próbál hidat verni. ↩

50. tartamok: dharmák. más fordításban: jelenségek, tények, események, dolgok. ↩

51. hét megvilágosodási tényező > a megvilágosodás hét tényezője. ↩

52. valóság tanulmányozása: dhamma vicsaja, a megvilágosodás hét tényezőjének az egyike. Más szövegösszefüggésben, illetve itt is fordítható szélesebb értelemben, illetve hangsúlyozható a szó jelentésének más oldala is: azaz megvalósítható Buddha tanításának a tanulmányozása felől, vagy a jelenségek végső természetének a megismerése felől. ↩

Így készült:

Fordította: Farkas Pál

Forrás: [The Middle Length Discourses of the Buddha, Bhikkhu Bodhi](#) (not online), angol

Szerzői jogok: Farkas Pál, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 118 Aanāpānasati Sutta – Beszéd a légzés tudatosításáról

Fordította: Pressing Lajos

MN 118, PTS M III 78

Nyanaponika Thera: *A buddhista meditáció szíve. A Satipatthāna Sutta szövege és kommentárjai* c. könyv [megvásárolható](#) a Buddhista Missziónál

¹...A légzés tudatosítása, szerzetesek, ha valaki azt műveli és rendszeresen gyakorolja, hatalmas gyümölcsöt hoz és hatalmas előnyökkel jár. A légzés tudatosítása, ha valaki azt műveli és rendszeresen gyakorolja, tökélyre fejleszti az Éberség Négy Alapzatát; az Éberség Négy Alapzata, ha valaki azt műveli és rendszeresen gyakorolja, tökélyre fejleszti a hét megvilágosodási tényezőt; a hét megvilágosodási tényező, ha valaki azt műveli és rendszeresen gyakorolja, tökélyre viszi a bölcsességet és a megszabadulást.

És hogyan műveljük és gyakoroljuk rendszeresen a légzés tudatosítását ahhoz, hogy az hatalmas gyümölcsöt hozzon és hatalmas előnyökkel járjon?

Nos, szerzetesek, kimenvén az erdőbe leül a szerzetes egy tiszta helyre, vagy egy fa alá, keresztbe tett lábakkal, testét egyenesen tartva, figyelő éberséggel. Egyszerűen csak éberén lélezkzik be és éberén lélezkzik ki.

Az első tetrád (a test szemlélése)

Hosszan belélegezvéen tudja: ‘Hosszan belélekzem’; hosszan kilélegezvéen tudja: ‘Hosszan kilélekzem’;

röviden belélegezvéen tudja: ‘Röviden belélekzem’; röviden kilélegezvéen tudja: ‘Röviden kilélekzem’.

‘A teljes [légzés-] test tudatában lélekzem be’ – így gyakorolja magát. ‘A teljes [légzés-] test tudatában lélekzem ki’ – így gyakorolja magát.

‘A [légzés] testi működését elnyugtattva lélekzem be’ – így gyakorolja magát; ‘A [légzés] testi működését elnyugtattva lélekzem ki’ – így gyakorolja magát.

A második tetrád (az érzetek szemlélése)

‘Elragadtatást tapasztalva lélekzem be (lélekzem ki)’ – így gyakorolja magát.

‘Üdvözült boldogságot tapasztalva lélekzem be (lélekzem ki)’ – így gyakorolja magát.

'A lelki-szellemi képzőerőket² tapasztalva lélekzem be (lélekzem ki)' – így gyakorolja magát.

'A lelki-szellemi képzőerőket elnyugtattva lélekzem be (lélekzem ki)' – így gyakorolja magát.

A harmadik tetrád (a tudat szemlélése)

'A tudatot tapasztalva lélekzem be (lélekzem ki)' – így gyakorolja magát.

'A tudatot örömmel eltöltve lélekzem be (lélekzem ki)' – így gyakorolja magát.

'A tudatot összpontosítva lélekzem be (lélekzem ki)' – így gyakorolja magát.

'A tudatot felszabadítva lélekzem be (lélekzem ki)' – így gyakorolja magát.

A negyedik tetrád (a tudattartalmak szemlélése)

'A mulandóságot szemlélve lélekzem be (lélekzem ki)' - így gyakorolja magát.

'Szenvedélymentesen szemlélődve lélekzem be (lélekzem ki)' – így gyakorolja magát.

'A megszűnést szemlélve lélekzem be (lélekzem ki)' – így gyakorolja magát.

'Az elhagyást szemlélve lélekzem be (lélekzem ki)' – így gyakorolja magát

Így kell a légzés tudatosítását művelni és rendszeresen gyakorolni, szerzetesek, ahhoz, hogy az hatalmas gyümölcsöt hozzon és hatalmas előnyökkel járjon.

Az Éberség Alapzatainak tökélyre fejlesztése

És hogyan műveljük és gyakoroljuk rendszeresen a légzés tudatosítását ahhoz, hogy az tökélyre vigye az Éberség Négy Alapzatát?

I. Valahányszor a szerzetes éber tudatossággal lélelzik be, vagy lélelzik ki, hosszan, illetve röviden; avagy amikor a [légzés] testi működését tapasztalva, illetve e működést elnyugtattva gyakorol – minden ilyen alkalommal, szerzetesek, a testet tudatosítva szemléli a testet, átlelkesülten, tiszta tudatossággal és éberén, túljutván a világi dolgokkal kapcsolatos vágyakozáson és bánkódáson. A kilégzés és a belégzés ugyanis, én mondom néktek, szerzetesek, egyike a testi folyamatoknak.

II. Valahányszor a szerzetes elragadtatást tapasztalva, vagy üdvözült boldogságot tapasztalva, vagy a lelki-szellemi képzőerőket tapasztalva, vagy a lelki-szellemi képzőerőket elnyugtattva lélelzik be és lélelzik ki, miközben gyakorol – minden ilyen alkalommal, szerzetesek, az érzéseket tudatosítva

szemléli az érzéseket, átlelkesülten, tiszta tudatossággal és éberen, túljutván a világi dolgokkal kapcsolatos vágyakozáson és bánkódáson. A be- és kilégzésre irányuló teljes figyelem ugyanis, én mondom néktek, egyike az érzéseknek.

III. Valahányszor a szerzetes a tudatot tapasztalva, vagy a tudatot örömmel eltöltve, vagy a tudatot összpontosítva, vagy a tudatot felszabadítva lélelkezik be és lélelkezik ki, miközben gyakorol – minden ilyen alkalommal tudatára ébredve a tudatának szemléli a tudatát, átlelkesülten, tiszta tudatossággal és éberen, túljutván a világi dolgokkal kapcsolatos vágyakozáson és bánkódáson. Akiből ugyanis hiányzik az éberség és tiszta tudatosság, én mondom néktek, az nem volna képes a lélegzés tudatosítását ilyen mértékben kifejleszteni.

IV. Valahányszor a szerzetes a mulandóságot, a szenvedélymentességet, a megszűnést, vagy az elhagyást szemlélve lélelkezik be és lélelkezik ki, miközben gyakorol – minden ilyen alkalommal a tudattartalmakat tudatosítva szemléli a tudattartalmakat, átlelkesülten, tiszta tudatossággal és éberen, túljutván a világi dolgokkal kapcsolatos vágyakozáson és bánkódáson. Bölcsen a tapasztalás tárgyává téve a vágyakozás és a bánkódás³ elhagyását, tökéletes felülemelkedett egykedvűséggel szemlélődik.

Így kell a lélegzés tudatosítását művelni és rendszeresen gyakorolni, szerzetesek, ahhoz, hogy az tökélyre vigye az Éberség Négy Alapzatát.

És hogyan fejleszti tökélyre az Éberség Négy Alapzatának művelése és rendszeres gyakorlása a hét megvilágosodási tényezőt⁴?

Valahányszor a szerzetes a testet, az érzéseket, a tudatot és a tudattartalmakat tudatosítva szemlélődik, átlelkesülten, ... homály nélküli éberség alakul ki benne. És ahogy kialakul benne a homály nélküli éberség, a szerzetesben ezzel egyben létrejön az »éberség« megvilágosodási tényezője; a szerzetes ezzel egyben fejleszti az »éberség« megvilágosodási tényezőjét; ezzel egyben tökélyt ér el az »éberség« megvilágosodási tényezőjének a fejlesztésében.

Ahogy így éberen szemlélődik, bölcsen szemügyre veszi, megvizsgálja, kutatja a szóban forgó tárgyat; s miközben így tesz, a szerzetesben létrejön a »valóság-vizsgálat« megvilágosodási tényezője; a szerzetes ezzel egyben fejleszti a »valóság-vizsgálat« megvilágosodási tényezőjét; ezzel ér el tökélyt a »valóság-vizsgálat« megvilágosodási tényezőjének a fejlesztésében.

Miközben bölcsen szemügyre veszi, vizsgálja, kutatja a szóban forgó tárgyat, nem lankadó erő ébred benne. És ahogy ez a nem lankadó erő felébred benne, a szerzetesben ezzel létrejön az »erő« megvilágosodási tényezője; a szerzetes ezzel fejleszti az »erő« megvilágosodási tényezőjét; ezzel ér el tökélyt az »erő« megvilágosodási tényezőjének a fejlesztésében.

Amikor már duzzad az erőtől, nem evilági elragadtatás ébred benne. És ahogy az erőtől duzzadó szerzetesben nem evilági elragadtatás ébred, ezzel létrejön benne az »elragadtatás« megvilágosodási tényezője; a szerzetes ezzel fejleszti az »elragadtatás« megvilágosodási tényezőjét; ezzel ér el tökélyt az »elragadtatás« megvilágosodási tényezőjének a fejlesztésében.

Az elragadtatással eltöltött szerzetes teste és tudata megnyugszik. És ahogy az elragadtatással eltöltött szerzetes teste és tudata megnyugszik, ezzel létrejön benne a »nyugvás« megvilágosodási tényezője; a szerzetes ezzel fejleszti a »nyugvás« megvilágosodási tényezőjét; ezzel ér el tökélyt a »nyugvás« megvilágosodási tényezőjének a fejlesztésében.

A nyugvó és boldog szerzetes tudata összpontosítottá válik. És ahogy a nyugvó és boldog szerzetes tudata összpontosítottá válik, ezzel létrejön benne az »összpontosítás« megvilágosodási tényezője; a szerzetes ezzel fejleszti az »összpontosítás« megvilágosodási tényezőjét; ezzel ér el tökélyt az »összpontosítás« megvilágosodási tényezőjének a fejlesztésében.

Az ilyen módon összpontosított tudatára a szerzetes tökéletes felülemelkedett egykedvűséggel tekint. És ahogy a szerzetes tökéletes felülemelkedett egykedvűséggel tekint az ilyen módon összpontosított tudatára, ezzel létrejön benne a »felülemelkedett egykedvűség« megvilágosodási tényezője; a szerzetes ezzel fejleszti a »felülemelkedett egykedvűség« megvilágosodási tényezőjét; ezzel ér el tökélyt a »felülemelkedett egykedvűség« megvilágosodási tényezőjének a fejlesztésében.

Ilyen módon fejleszti tökélyre az Éberség Négy Alapzatának művelése és rendszeres gyakorlása a hét megvilágosodási tényezőt.

És hogyan viszi tökélyre a hét megvilágosodási tényező művelése és rendszeres gyakorlása a bölcsességet és a megszabadulást?

Nos, szerzetesek, a szerzetes kifejleszti az éberség, a valóság-vizsgálat, az erő, az elragadtatás, a nyugvás, az összpontosítás és a felülemelkedett egykedvűség megvilágosodási tényezőit, amelyek az elszakadásra alapozódnak, a szenvedélymentességre alapozódnak, a megszűnésre alapozódnak, és elhagyást eredményeznek.

Ilyen módon viszi tökélyre a hét megvilágosodási tényező művelése és rendszeres gyakorlása a bölcsességet és a megszabadulást.

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek pedig a szívükben boldogsággal telve örvendeztek a Magasztos szavain.

1. E beszéd első részét, amelyben nem esik szó a légzés tudatosításáról, itt kihagytuk. [↩](#)

2. *citta-sankhāra*. itt azokat az érzéseket, észleléseket és egyéb lelki-szellemi kísérőjelenségeket jelenti, amelyek a légzéssel kapcsolatban merülnek fel. [↩](#)
3. Ezek az öt akadály közül az első kettő szinonimái, s mint ilyenek, a tudattartalmakra irányuló szemlélődés első részében szerepelnek. Az »elhagyásukat« a mulandóság stb. szemlélése váltja ki, amely kioltja a maradandósági stb. elképzeléseket. [↩](#)
4. *bojjhanga* [↩](#)

Így készült:

Fordította: Pressing Lajos

Forrás: [Nyanaponika: The Heart of Buddhist Meditation](#), angol

Szerzői jogok: Pressing Lajos, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: October 31, 2011, at 05:27 PM

MN 119 Kāyagatāsati Sutta – Beszéd a test tudatosításáról

Fordította: Pressing Lajos

MN 119, PTS M III 88

Az alábbi szutta Nyanaponika Thera *Szatipatthána – A buddhista meditáció szíve* c. könyvének 159-165.o. található, a könyv [megvásárolható](#) a Buddhista Missziónál.

Így hallottam. A Magasztos éppen Sāvathhiban tartózkodott, amikor ez történt, az Anāthapindika kolostorához tartozó Jeta-berekben. Kolduló körútjáról visszatérve, elemózsiája elfogyasztását követően számos szerzetes jött össze a gyűlésteremben. A következő beszélgetés alakult ki közöttük: „nem csodálatos, testvérek, nem bámulatra méltó, ahogyan a Magasztos, a tudó és látó, a szent, a Tökéletesen Megvilágosodott elmagyarázta test tudatosítását, mint hatalmas gyümölcsöt hozó, hatalmas előnyökkel járó gyakorlatot?” Ezen a ponton megszakadt a szerzetesek beszélgetése.

Megérkezett ugyanis a Magasztos, aki felkelvén este az elvonultságából, átment a gyűlésterembe és leült a számára előkészített helyre. Miután helyet foglalt, így szólította meg a szerzeteseket: „Miről folyt a szó, szerzetesek, ahogyan itt üldögéltek? Miről szólt a beszélgetés, amelyet megszakítottatok?”

– Miután visszatértünk a kolduló körútról, Uram, s elfogyasztottuk elemózsiánkat, összejöttünk itt a gyűlésteremben, s a következő beszélgetés alakult ki közöttünk: ‘Hát nem csodálatos, testvérek, nem bámulatra méltó, ahogyan a Magasztos, a tudó és látó, a szent, a Tökéletesen Megvilágosodott elmagyarázta a test tudatosítását, mint hatalmas gyümölcsöt hozó, hatalmas előnyökkel járó gyakorlatot?’ Erről szólt a beszélgetés, amelyet megszakítottunk, amikor a Magasztos megérkezett.

– No és, szerzetesek, hogyan hoz a test tudatosítása hatalmas gyümölcsöt, s milyen hatalmas előnyökkel jár, amennyiben valaki azt műveli és rendszeresen gyakorolja?

I. A test szemlélése

1. A légzés tudatosítása (Ānāpānasati)

Nos, szerzetesek, kimenvén az erdőbe leül a szerzetes egy tiszta helyre, vagy egy fa alá, keresztbe tett lábakkal, testét egyenesen tartva, figyelő éberséggel. Egyszerűen csak éberén lélezkzik be és éberén lélezkzik ki. Hosszan belélegezvéen tudja: ‘Hosszan belélekzem’; hosszan kilélegezvéen tudja: ‘Hosszan kilélekzem’; röviden belélegezvéen tudja: ‘Röviden belélekzem’; röviden kilélegezvéen tudja: ‘Röviden kilélekzem’.

‘A teljes [légzés-] test tudatában lélekezem be’ – így gyakorolja magát. ‘A teljes [légzés-] test tudatában lélekezem ki’ – így gyakorolja magát.

‘A [légzés] testi működését elnyugtatva lélekzem be’ – így gyakorolja magát; ‘A [légzés] testi működését elnyugtatva lélekzem ki’ – így gyakorolja magát.

Aki így él komolyan, átlelkesülten és eltökélten, abban el fognak enyészni a világi emlékek és hajlamok, s azáltal, hogy ezek elenyésznek, a tudata belül szilárdná válik, s nyugodttá, kiegyensúlyozottá és összpontosítottá válik. Ilyen módon műveli, szerzetesek, a szerzetes a test tudatosítását.

2. A testtartások tudatosítása

Továbbá, szerzetesek, amikor a szerzetes megy, akkor tudja: ‘Megyek’; amikor áll, tudja: ‘Állok’; amikor ül, tudja: ‘Ülök’; amikor lefekszik, tudja: ‘Fekszem’; vagy bármely egyéb testhelyzetet vegyen is fel, tud arról.

Aki így él komolyan, átlelkesülten és eltökélten, abban el fognak enyészni a világi emlékek és hajlamok, s azáltal, hogy ezek elenyésznek, a tudata belül szilárdná válik, s nyugodttá, kiegyensúlyozottá és összpontosítottá válik. Ilyen módon műveli, szerzetesek, a szerzetes a test tudatosítását.

3. Éberség és tiszta tudatosság

Továbbá, szerzetesek, a szerzetes tiszta tudatosságot alkalmaz, amikor előremegy és amikor hátramegy; tiszta tudatosságot alkalmaz, amikor előrenéz és amikor másfelé tekint; tiszta tudatosságot alkalmaz, amikor behajlít[ja] és kinyújt[ja a tagjait]; tiszta tudatosságot alkalmaz, amikor a köntösét viseli és az alamizsnás szilkéjét hordozza; tiszta tudatosságot alkalmaz, amikor eszik, iszik, rág és ízlel; tiszta tudatosságot alkalmaz, amikor a természet szólításának engedelmeskedik; tiszta tudatosságot alkalmaz, amikor jár, áll, vagy ül, amikor elalszik és amikor felébred, amikor csendben van és amikor beszél.

Aki így él komolyan, átlelkesülten és eltökélten, abban el fognak enyészni a világi emlékek és hajlamok, s azáltal, hogy ezek elenyésznek, a tudata belül szilárdná válik, s nyugodttá, kiegyensúlyozottá és összpontosítottá válik. Ilyen módon műveli, szerzetesek, a szerzetes a test tudatosítását.

4. Elmélkedés a test taszító voltáról

Továbbá, szerzetesek, a szerzetes eképpen gondolkodva szemrevételezi e bőrbe burkolt és tisztátalanságokkal teli testet, a talpától a feje búbjáig: „E testet haj, szőr, körmök, fogak, hús, bőr, inak, csontok, velő vese, szív, máj, mellhártya, lép, tüdő, belek, bélfodor, torok, ürülék, epe, nyák, genny, vér, verejtek, faggyú, könny, háj, nyál, nyálka, ízületi folyadék, húgy alkotják.

Mintha csak egy kettős szájú élelmiszeres zsákkal volna dolga, amely különböző fajta gabonával – hegyi rizzzel, hántolatlan rizzzel, sárgaborsóval, zöldborsóval, szezámaggal és hántolt rizzzel – van megtöltve, s amelyet ha egy éles szemű ember felnyit, így kell azt vizsgálgatnia: „Ez itt hegyi rizs, ez hántolatlan rizs, ez sárgaborsó, ez zöldborsó, ez szezámag, ez meg itt hántolt rizs.” Ugyanúgy szemléli, szerzetesek, a szerzetes e bőrbe burkolt és tisztátalanságokkal teli testet is a talpától a feje búbjáiig: „E testet haj, ...húgy alkotják.”

Aki így él komolyan, átlelkesülten és eltökélten, abban el fognak enyészni a világi emlékek és hajlamok, s azáltal, hogy ezek elenyésznek, a tudata belül szilárddá válik, s nyugodttá, kiegyensúlyozottá és összpontosítottá válik. Ilyen módon műveli, szerzetesek, a szerzetes a test tudatosítását.

5. Elmélkedés az anyagi elemekről

Továbbá, szerzetesek, a szerzetes szemrevételezi e testet annak elsődleges elemei szerint, tekintet nélkül a helyzetére, illetve elhelyezkedésére: „E testet föld elem, víz elem, tűz elem és levegő elem alkotják.”

Ahogy az ügyes hentes, vagy az inasa levágván és feldarabolván a tehenet, mintha csak négy főút kereszteződésében ülne, ugyanúgy szemrevételezi a szerzetes is e testet annak elsődleges elemei szerint, tekintet nélkül a helyzetére, illetve elhelyezkedésére: „E testet föld elem, víz elem, tűz elem és levegő elem alkotják.”

Aki így él komolyan, átlelkesülten és eltökélten, abban el fognak enyészni a világi emlékek és hajlamok, s azáltal, hogy ezek elenyésznek, a tudata belül szilárddá válik, s nyugodttá, kiegyensúlyozottá és összpontosítottá válik. Ilyen módon műveli, szerzetesek, a szerzetes a test tudatosítását.

6. A kilenc temetői szemlélődés

(1) Továbbá, szerzetesek, a szerzetes látván egy felpuffadt, elszíneződött és rothadásnak indult egy napos hullát, vagy két napos hullát, vagy három napos hullát, kihajítva a temetőkertbe, így alkalmazza ezt [az észlelést] a saját testére: „Bizony, ez az én testem is ugyanilyen természetű, ugyanilyenné fog válni és el nem kerülheti ezt.”

Aki így él komolyan...

(2) Továbbá, szerzetesek, a szerzetes látván a temetőkertbe kihajítva egy testet, amelyet varjak, héják, keselyűk, gémek, kutyák, leopárdok, tigrisek, sakálok marcangolnak, vagy különféle fajta férgek özönlöttek el, így alkalmazza ezt [az észlelést] a saját testére: „Bizony, ez az én testem is ugyanilyen

természetű, ugyanilyenné fog válni és el nem kerülheti ezt.”

(3) Továbbá, szerzetesek, a szerzetes látván a temetőkertbe kihajítva egy testet, amely: az inak által még úgy-ahogy összetartott csontvázzá enyészett, néhány rátapadt véres húscsomóval...

(4) az inak által még úgy-ahogy összetartott csontvázzá enyészett, vérfoltoktól tarkítva, hús nélkül...

(5) az inak által még úgy-ahogy összetartott csontvázzá enyészett, ám a vér és a hús már teljesen lefoszlott róla, így alkalmazza ezt [az észlelést] a saját testére: „Bizony, ez az én testem is ugyanilyen természetű, ugyanilyenné fog válni és el nem kerülheti ezt.”

(6) Továbbá, szerzetesek, a szerzetes látván a temetőkertbe kihajítva egy testet, amely minden irányba szanaszét szóródott csontokká enyészett – itt egy kézcsont, ott a láb csontjai, amott a sípcsont, a combcsont, a medencecsont, a gerinc és a koponya – , így alkalmazza ezt [az észlelést] a saját testére: „Bizony, ez az én testem is, ugyanilyen természetű, ugyanilyenné fog válni és el nem kerülheti ezt.”

(7) Továbbá, szerzetesek, a szerzetes látván a temetőkertbe kihajítva egy testet, amely:

kifakult, kagylóhéj színű csontokra esett szét...

(8) már több, mint egy éve ott heverő csonthalommá enyészett...

(9) elkorhadt, porrá omló csontokká enyészett,

így alkalmazza ezt [az észlelést] a saját testére: „Bizony, ez az én testem is ugyanilyen természetű, ugyanilyenné fog válni és el nem kerülheti ezt.”

Aki így él komolyan, átlelkedően és eltökélten, abban el fognak enyészni a világi emlékek és hajlamok, s azáltal, hogy ezek elenyésznek, a tudata belül szilárdná válik, s nyugodttá, kiegyensúlyozottá és összpontosítottá válik. Ilyen módon műveli, szerzetesek, a szerzetes a test tudatosítását.

II. A dzshánák

„Továbbá, szerzetesek, a szerzetes elszakadván az érzéki tárgyaktól, elszakadván a nem üdvös gondolatoktól belép az elszakadásból született, gondolati megragadással és elemző gondolkodással kísért, elragadtatással és üdvözült boldogsággal telített első elmélyedésbe¹. Ezzel az elszakadásból született boldogsággal és elragadtatással megtölti és átítatja, áthatja és átjárja az egész testét, úgyhogy nincs a testének egyetlen porcikája sem, amit át ne járna ez az elszakadásból született boldogság és elragadtatás.

Ha egy ügyes fodrász, vagy az inasa szappanport önt egy fémtálba, s azt apránként hozzáadott vízzel jól elkeveri, akkor a keletkező szappanhab tele lesz nedvességgel, kívül és belül átjárja azt a nedvesség, anélkül, hogy a abból víz elcsepegne. Ugyanígy van ez a szerzetesünkkel is: az elszakadásból született boldogsággal és elragadtatással úgy megtölti és átítatja, áthatja és átjárja az egész testét, hogy nincs a testének egyetlen porcikája sem, amit át ne járna ez az elszakadásból született boldogság és elragadtatás.

Aki így él komolyan, átlelkedésen és eltökélten, abban el fognak enyészni a világi emlékek és hajlamok, s azáltal, hogy ezek elenyésznek, a tudata belül szilárdná válik, s nyugodttá, kiegyensúlyozottá és összpontosítottá válik. Ilyen módon műveli, szerzetesek, a szerzetes a test tudatosítását.

Továbbá, szerzetesek, a gondolati megragadás és az elemző gondolkodás lecsendesítését követően a szerzetes eléri a második elmélyedés összpontosításból született kiegyensúlyozottságát és belső nyugalomát, mely mentes a gondolati megragadástól és az elemző gondolkodástól, s elragadtatással és üdvözült boldogsággal telített. Ezzel az összpontosításból született boldogsággal és elragadtatással megtölti és átítatja, áthatja és átjárja az egész testét, úgyhogy nincs a testének egyetlen porcikája sem, amit át ne járna ez az összpontosításból született boldogság és elragadtatás.

Képzeljünk el egy mély tavat, amelynek a belsejéből forrás bugyog fel, ám kívülről nem folyik belé víz sem keletről, sem nyugatról, sem északról, sem délről, és eső sem hullik belé hébe-hóba; a tó belsejéből bugyogó hűs forrás mégis az egész tavat megtölti és átítatja, áthatja és átjárja üdítő vizével, úgyhogy a tóban nem marad egyetlen talpalatnyi hely sem, amit át ne járna a hűs forrásvíz. Nos, ugyanígy van ez a szerzetessel is: az összpontosításból született boldogsággal és elragadtatással úgy megtölti és átítatja, áthatja és átjárja az egész testét, hogy nincs a testének egyetlen porcikája sem, amit át ne járna ez az összpontosításból született boldogság és elragadtatás.

Aki így él komolyan...

Továbbá, szerzetesek, az elragadtatás elhalványulását követően a szerzetes felülemelkedett egykedvűségben időzik, tiszta tudatossággal és éberrel, s a testében egyfajta üdvözült boldogságot él át, amelyet a Nemesek így jellemeznek: „Boldog, aki felülemelkedett egykedvűségben időzik, éberrel!” – így éri el a harmadik elmélyedést. Ezzel az elragadtatástól mentes boldogsággal megtölti és átítatja, áthatja és átjárja az egész testét, úgyhogy nincs a testének egyetlen porcikája sem, amit át ne járna ez az elragadtatástól mentes boldogság.

Képzeljünk el egy lótusztavat kék, piros és fehér lótuszvirágokkal, amelyek a vízben születtek, a vízben nőttek fel, a vízből merítik táplálékukat – nos, az ilyen lótusznövényeket a legfőbb szirmuktól a gyökerükig megtölti és átítatja, áthatja és átjárja a hűs víz, úgyhogy e lótusznövényeknek nincs

egyetlen sejtje sem, amit át ne járna a víz. Ugyanígy van ez a szerzetessel is: az elragadtatástól mentes boldogsággal úgy megtölti és átítatja, áthatja és átjárja az egész testét, hogy nincs a testének egyetlen porcikája sem, amit át ne járna ez az elragadtatástól mentes boldogság.

Aki így él komolyan...

Továbbá, szerzetesek, elhagyva az örömet és fájdalmat, a korábbi bánat és gyönyör eltűnésével a szerzetes belép az örömmön és fájdalomon túli negyedik elmélyedésbe, melyet a felülemelkedett egykedvűségnek köszönhetően az éberség tökéletes tisztasága jellemez. Ebben az állapotban üldögél és időzik, élesen világító tiszta tudatossággal hatva át ezt az egész testet, úgyhogy nem marad a testének egyetlen porcikája sem, amit ne járna át ez a tiszta és világos tudat.

Képzeljünk el egy embert, akit úgy beburkoltak fehér szövetbe, hogy az még a fejét is eltakarja, s nincs egy csipetnyi hely sem az egész testén, amit ne takarna fehér szövet. Ugyanígy van ez a szerzetessel is: ahogy ebben az állapotban üldögél, élesen világító tiszta tudatossággal hatja át ezt az egész testet, úgyhogy nem marad a testének egyetlen porcikája Sem amit ne járna át ez a tiszta és világos tudat.

Aki így él komolyan, átlelkésülten és eltökélten, abban el fognak enyészni a világi emlékek és hajlamok, s azáltal, hogy ezek elenyésznek, a tudata belül szilárdná válik, s nyugodttá, kiegyensúlyozottá és összpontosítottá válik. Ilyen módon műveli, szerzetesek, a szerzetes a test tudatosítását.

III. A közvetlen tudás

Mindazok számára, szerzetesek, akik a test tudatosítását művelik és rendszeresen gyakorolják, bennefoglaltatik ebben az összes bölcsességet előmozdító üdvös tényező.

Ha valaki megpróbálná a tudatában felidézni a nagy óceánt, az nyilván magában kell, hogy foglalja számára mindazokat a kisebb folyókat is, amelyek az óceánba ömlenek. Ugyanígy van ez mindazokkal, akik a test tudatosítását művelik és rendszeresen gyakorolják: számukra bennefoglaltatik ebben az összes bölcsességet előmozdító üdvös tényező. Azokba a szerzetesekbe azonban, ó szerzetesek, akik a test tudatosítását nem művelik és azt rendszeresen nem gyakorolják, be fog tudni lépni Mára, s meg fogja ott tudni vetni a lábát.

Mit gondoltok, szerzetesek, ha valaki egy súlyos kőgolyóbist hajítana egy nedves agyagkupacba, nem ragadna az ott meg benne? – „De igen, Urunk, bizonyosan.” – Ugyanígy, szerzetesek, aki nem műveli és nem gyakorolja rendszeresen a test tudatosítását, abba be fog tudni lépni Mára, s meg fogja ott tudni vetni a lábát.

S mit gondoltok, szerzetesek: ha volna itt egy száraz, növényi nedvektől mentes fadarab, és jönne valaki egy égő pálcával, azzal a szándékkal, hogy „Tüzet gyújtok, lángot csiholok”, meg tudná ezt tenni? – „Bizonyosan, Urunk.” – Ugyanígy, szerzetesek, aki nem műveli és nem gyakorolja rendszeresen a test tudatosítását, abba be fog tudni lépni Mára, s meg fogja ott tudni vetni a lábát.

S mit gondoltok, szerzetesek: ha volna itt egy üres vizesedény, feltéve a tartójára, s jönne valaki egy vödör vízzel, vajon képes volna-e az illető vizet tölteni az edénybe? – „Bizonyosan, Urunk.” – Ugyanígy, szerzetesek, aki nem műveli és nem gyakorolja rendszeresen a test tudatosítását, abba be fog tudni lépni Mára, s meg fogja ott tudni vetni a lábát.

Aki azonban műveli és rendszeresen gyakorolja a test tudatosítását,

szerzetesek, abba nem fog tudni belépni Mára, s abban nem fogja tudni megvetni a lábát. Mit gondoltok, szerzetesek, ha valaki egy könnyű fonálgombolyagot hajítana egy keményfából ácsolt szilárd ajtódeszkára, vajon be tudna-e hatolni ez a könnyű fonálgombolyag a tömör keményfa ajtóba, s meg tudna-e ragadni abban? – „Bizonyosan nem, Urunk.” – Ugyanígy, szerzetesek, aki a test tudatosítását műveli és rendszeresen gyakorolja, abba nem fog tudni belépni Mára, s abban nem fogja tudni megvetni a lábát.

S mit gondoltok, szerzetesek: ha volna itt egy növényi nedvekben gazdag, frissen levágott fadarab, és jönne valaki egy égő pálcával, azzal a szándékkal, hogy „Tüzet gyújtok, lángot csiholok”, meg tudná ezt tenni? – „Bizonyosan nem, Urunk.” – Ugyanígy, szerzetesek, aki a test tudatosítását műveli és rendszeresen gyakorolja, abba nem fog tudni belépni Mára, s abban nem fogja tudni megvetni a lábát.

S mit gondoltok, szerzetesek: ha volna itt egy teli vizesedény, feltéve a tartójára, a pereméig megtöltve vízzel úgy, hogy még a varjak is ihatnának belőle, s jönne valaki egy vödör vízzel, vajon képes volna-e az illető vizet tölteni az edénybe? – „Bizonyosan nem, Urunk.” – Ugyanígy, szerzetesek, aki a test tudatosítását műveli és rendszeresen gyakorolja, abba nem fog tudni belépni Mára, s abban nem fogja tudni megvetni a lábát.

Mindazok, szerzetesek, akik a test tudatosítását művelik és rendszeresen gyakorolják, bármely közvetlen tudással realizálható állapot közvetlen tudással történő elérésére állítsák is rá a tudatukat, kiváló eredményeket fognak elérni az adott területen.

Ha volna itt egy teli vizesedény, feltéve a tartójára, a pereméig megtöltve vízzel úgy, hogy még a varjak is ihatnának belőle, s egy erős ember azt egyre jobban megdöntené, vajon kifolyna-e belőle a víz? – „Bizonyosan, Urunk.” – Ugyanígy, szerzetesek, aki a test tudatosítását műveli és rendszeresen gyakorolja, az bármely közvetlen tudással realizálható állapot közvetlen tudással történő elérésére állítsa is rá a tudatát, kiváló eredményeket fog elérni az adott területen.

Ha volna egy vízszintes talajra állított, tolóajtóval lezárt négyszögletes tartály a pereméig megtöltve vízzel úgy, hogy még a varjak is ihatnának belőle, s egy erős ember elkezdene a tolóajtót egyre jobban kinyitni, vajon kifolyna-e onnan a víz? – ’Bizonyosan, Urunk. – Ugyanígy, szerzetesek, aki a test tudatosítását műveli és rendszeresen gyakorolja, az bármely közvetlen tudással realizálható állapot közvetlen tudással történő elérésére állítsa is rá a tudatát, kiváló eredményeket fog elérni az adott területen.

Tegyük fel, hogy négy főútvonal kereszteződésében, egyenletes talajon áll egy nemes paripákkal befogott hintó, felszerszámozott és készenlétben álló lovakkal, jó ostorral ellátva; amennyiben egy rátermett, a lovak idomításában jártas kocsihajtó felszáll egy ilyen hintóra, bal kezébe fogva a gyeplőt, jobbja az ostort, bizony oda hajt azzal, ahová csak kívánja. Ugyanígy, szerzetesek, aki a test tudatosítását műveli és rendszeresen gyakorolja, az bármely közvetlen tudással realizálható állapot közvetlen tudással történő elérésére állítsa is rá a tudatát, kiváló eredményeket fog elérni az adott területen.

Amennyiben valaki a test tudatosítását, szerzetesek, műveli és rendszeresen gyakorolja, [a fejlődés] hordozójává teszi és a tudatával szilárdan birtokba veszi, megszilárdítja, megerősíti és tökélyre fejleszti, az tíz áldásos hatásra számíthat. Melyik ez a tíz?

– A tanítvány úrrá lesz a szenvedélyeken² és a kiábrándultságon³, s a szenvedélyek és a kiábrándultság nem tudnak többé felülkerekedni rajta; a visszatérő szenvedélyeket és kiábrándultságot újra meg újra leküzd.

– Úrrá lesz a szorongáson és a félelmeken, s azok nem tudnak többé felülkerekedni rajta; a visszatérő szorongásokat és félelmeket újra meg újra leküzd.

– Tűri a meleget és a hideget, az éhséget és a szomjúságot, a szelet és a perzselő napot, a böglyöket, szúnyogokat és kígyókat; türelmesen elviseli a kellemetlen és bántó szavakat és az esetlegesen felmerülő testi fájdalmakat, legyenek azok bármily kellemetlenek, bosszantóak, hevesek, súlyosak, vagy akár végzetes természetűek.

– Nehézség és erőlködés nélkül képes akaratlagosan elérni a tudatot megtisztító négy elmélyedést, a jelenben élvezhető boldogság eme állapotait.

Különféle természetfölötti erőkre tesz szert:

– egy alakjából képes megsokszorozódni; miután megsokszorozódott, ismét eggyé válik; megjelenik és eltűnik; akadálytalanul áthatol a falakon, kerítéseken és hegyeken, mintha azok levegőből volnának; lemerül a földbe, mintha az csak víz volna, majd újra kiemelkedik; járni tud a vízen anélkül, hogy

elmerülne, mintha csak szilárd talaj volna a lába alatt; keresztbetett lábakkal röpül az égben, mint egy szárnyas madár; kezével megérinti és megsimogatja a Napot és a Holdat, e hatalmas és nagyerejű világító testeket; egészen a Brahma-világig hatalma van a teste felett.

– Megtisztított és emberfölötti isteni fülével meghall minden hangot közel s távol, emberekét és istenekét egyaránt.

– Szellemileg képes behatolni más emberek és más lények tudatába, s belülről megismerni azokat. A vágygal eltöltött tudatról a szerzetes fölismeri, hogy az vágygal telített; a vágy nélküli tudatról, hogy vágytalan; a gyűlölettel töltött tudatról, hogy gyűlölettel; a gyűlölet nélküli tudatról, hogy gyűlölettől mentes; a hamistudatban szenvedő tudatról, hogy hamistudattal telített; a hamistudattól mentes tudatról, hogy hamistudattól mentes; a beszűkült tudatállapotról⁴, hogy beszűkült; a szétszórt tudatállapotról⁵, hogy szétszórt; a fejlett tudatállapotról⁶, hogy fejlett; a fejletlen tudatállapotról⁷, hogy fejletlen; a felülmúlható tudatállapotról⁸, hogy felülmúlható; a felülmúlhatatlan tudatállapotról⁹, hogy felülmúlhatatlan; az összpontosított tudatról, hogy összpontosított; a nem összpontosított tudatról, hogy nem összpontosított; a felszabadult tudatról¹⁰, hogy felszabadult; a fel nem szabadult tudatról, hogy nem felszabadult.

– Felidézi számos múltbéli létesülését egy újjászületésre visszamenőleg, kettő, három, négy, öt újjászületésre visszamenőleg, száz, kétszáz, háromszáz, négyszáz és ötszáz újjászületésre visszamenőleg, ezer újjászületésre visszamenőleg, százezer újjászületésre visszamenőleg; felidézi a világ kibontakozásának és felbomlásának számos világkorszakát: ‘Akkor ez és ez voltam, így hívtak, ilyen és ilyen családba tartoztam, ilyen és ilyen külsővel rendelkeztem, ilyen és ilyen ételeket fogyasztottam, ilyen és ilyen örömeimben és szenvedéseimben volt részem, ennyi ideig terjedt az élettartamom. Onnan elmúlván másutt léptem be ismét a létesülésbe, aholis így hívtak... ennyi ideig terjedt az élettartamom. Elmúlván amonnan is, itt és itt léptem be ismét a létesülésbe.’ Így idézi fel számos múltbéli létesülését, azok összes részleteivel és jellemző sajátosságaival együtt.

– Megtisztított és emberfölötti isteni szemével látja, hogyan múlnak el és jelennek meg ismét a nemes és alantas, szép és csúnya, boldog és boldogtalan lények; látja, hogyan függ a lények újralétesülése a saját cselekedeteiktől (...)

– Miután gyökerestől kiirtotta a szennyezettségeket (ásava), szennyeződésektől mentesen időzik a tudat felszabadultságában, a bölcsesség általi felszabadultságban, megértve és a saját erejéből megvalósítva ezt.

Ez az a tíz áldásos hatás, amelynek elérésére bizvást számíthat, aki a test tudatosítását műveli és rendszeresen gyakorolja, [a fejlődés] hordozójává teszi és a tudatával szilárdan birtokba veszi, s aki

megszilárdítja, megerősíti és tökélyre fejleszti azt.

Így beszélt a Magasztos. A szerzetesek pedig szívükben boldogan örvendeztek a Magasztos szavain.

1. jhāna (ejtsd: dzshána) [↵](#)
2. Rati, szó szerint »vágy«. [↵](#)
3. Arati, szó szerint »fásultság, unalom«. [↵](#)
4. Ez a tudat merevségére és tehetetlenségére utal; ide tartoznak az olyasfajta tudatállapotok is, mint pl. a lehangoltság, a válaszkészség meglassultsága, az elbizonytalanodás, az elfojtásnak tulajdonítható belső feszültség stb. [↵](#)
5. Ez a tudat nyugtalan állapotaira utal, s magában foglalja az izgatottságot, szelességet, változás iránti vágyat stb. is. [↵](#)
6. A finom-anyagi és az anyagiságon túli létsíkokat megvalósító meditációs elmélyedések (rūpa- és arūpa-jhāna) tudatállapota. [↵](#)
7. Az érzéki létállapot megszokott tudata. [↵](#)
8. Az érzéki létállapothoz tartozó tudat, amelyhez képest vannak magasabbrendű szellemi állapotok is. [↵](#)
9. A finom-anyagi és az anyagiságon túli síkok tudata, amelyeknél nincsen magasabbrendű világi létállapot. [↵](#)
10. A szennyeződések alól ideiglenesen fölszabadított tudat, amit vagy az elmélyedéseken (jhāna) keresztül érhetünk el, vagy pedig a belátás meditatív kifejlesztésével, amely az egyes nem-üdvös állapotokkal azok ellentéteit állítja szembe. [↵](#)

Így készült:

Fordította: Pressing Lajos

Forrás: [Nyanaponika Thera](#), angol

Szerzői jogok: Pressing Lajos, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: October 31, 2011, at 05:29 PM

MN 119 Kāyagatāsati Sutta – A testet átható éberségről szóló tanítóbeszéd

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 119, PTS M III 88

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Szávathiban, a Dzséta-ligetben tartózkodott, Anáthapindika kertjében. Ekkor nagyszámú szerzetes, étkezés után, miután visszatértek alamizsnagyűjtő körútjukról, összegyűltek a közösségi teremben, és ez a beszélgetés bontakozott ki köztük:

– Hát nem nagyszerű, barátaim! Hát nem meglepő! Milyen nagyszerű eredmény, nagyszerű haszon, ahogy a testet áthatja az éberség, amikor fejlesztik és gyakorolják (azt), úgy, ahogy a Magasztos – aki tud, és aki lát, a kiváló, a teljesen és magától felébredett – mondta. És ennek a beszélgetésnek nem akart vége lenni.

A Magasztos késő délután felemelkedett ülőhelyéről, és a közösségi terembe ment, és miután megérkezett leült az előkészített ülőhelyre. Miután leült, ezt a kérdést intézte a szerzetesekhez:

– Milyen téma megvitatására gyűltetek itt össze, és mi volt az a beszélgetés, aminek nem akart vége lenni?

– Uram! Étkezés után, miután visszatértünk alamizsnagyűjtő körútunkról, összegyűltünk a közösségi teremben, és ez a beszélgetés bontakozott ki köztünk: “Hát nem nagyszerű, barátaim! Hát nem meglepő! Milyen nagyszerű eredmény, nagyszerű haszon, ahogy a testet áthatja az éberség, amikor fejlesztik és gyakorolják (azt), úgy, ahogy a Magasztos – aki tud, és aki lát, a kiváló, a teljesen és magától felébredett – mondta.” És ennek a beszélgetésnek nem akart vége lenni, mire a Magasztos megérkezett.

[Így szólt a Magasztos:]

– És az egész testet átható éberség hogyan fejleszhető, hogyan gyakorolható, azért hogy nagyszerű eredmény és nagyszerű haszon származzék belőle?

A légzés tudatossága

Amikor a szerzetes - elmenve a vadonba, egy fá árnyékába, vagy egy elhagyott kunyhóba – leül, lábait keresztbeteszi, testét kiegyenesíti, és éberségét maga elé idézi. Tudatosan lélegzik be, tudatosan lélegzik ki.

Hosszan belélegezve tudja, hogy hosszan lélegzik be, vagy hosszan kilélegezve tudja, hogy hosszan lélegzik ki. Röviden belélegezve tudja, hogy röviden lélegzik be, vagy röviden kilélegezve tudja, hogy röviden lélegzik ki. Az egész testet érezve lélegzik be, az egész testet érezve lélegzik ki, így gyakorol. A testi készleteket (a légzést) elnyugtatva lélegzik be, a testi készleteket elnyugtatva lélegzik ki, így gyakorol. Ha így éber, lelkes és eltökélt marad, lemondva a világi életre vonatkozó emlékekről és szándékokról, akkor e lemondás által a tudata befelé összpontosul, befelé fordul, egységesül, és egyhegyűvé válik. Így fejleszti egy szerzetes a testet átható éberséget.

Éberség a négy testhelyzetben

Továbbá, amikor sétál, tudja, hogy sétál. Amikor áll, tudja, hogy áll. Amikor ül, tudja, hogy ül. Amikor lefekszik, tudja, hogy lefekszik. Valamint akármilyen helyzetben legyen is a teste, teljesen tudatában van annak. Ha így éber, lelkes és eltökélt marad, lemondva a világi életre vonatkozó emlékekről és szándékokról, akkor e lemondás által a tudata befelé összpontosul, befelé fordul, egységesül, és egyhegyűvé válik. Így fejleszti egy szerzetes a testet átható éberséget.

Éberség minden testhelyzetben

Továbbá, amikor elmegy, vagy visszajön, éberén teszi. Amikor előrenéz, vagy visszanez ..., amikor behajlítja, vagy kinyújtja tagjait ..., amikor külső köpenyét, felső ruháját és az alamizsnáscsészéjét viseli ..., amikor eszik, iszik, rág és ízlel ..., amikor vizek, vagy ürít ..., amikor sétál, áll, ül és lefekszik, felkel, beszél vagy csendben marad, teljesen tudatában van annak. Ha így éber, lelkes és eltökélt marad, lemondva a világi életre vonatkozó emlékekről és szándékokról, akkor e lemondás által a tudata befelé összpontosul, befelé fordul, egységesül, és egyhegyűvé válik. Így fejleszti egy szerzetes a testet átható éberséget.

A test alkotórészei feletti szemlélődés

Továbbá, a szerzetes a talpától felfelé, és a feje tetejétől lefelé így tekint erre a bőrrel burkolt, és különféle tisztátalan dolgokkal töltött testre: 'Ezt a testet haj, szőr, köröm, fogak, bőr, hús, inak, csontok, csontvelő, vesék, szív, máj, mellhártya, lép, tüdők, vastag- és vékonybél, gége, ürülék, epe, takony, genny, vér, izzadság, zsír, könny, bőrszír, nyál, testnedv, ízületi folyadék és vizelet alkotják.' Ahogy egy mindkét végén nyitott zsákot, amiben különféle fajta magok vannak, mint búza, rizs, bab, veteménybab, szezám, hántolt rizs, egy jószemű ember kiöntene, felismerné, 'Ez búza, ez rizs, bab, veteménybab, szezám, hántolt rizs.' Éppúgy a szerzetes a talpától felfelé, és a feje tetejétől lefelé így tekint erre a bőrrel burkolt, és különféle tisztátalan dolgokkal töltött testre: 'Ezt a testet haj, szőr, köröm, fogak, bőr, hús, inak, csontok, csontvelő, vesék, szív, máj, mellhártya, lép, tüdők, vastag- és vékonybél, gége, ürülék, epe, takony, genny, vér, izzadság, zsír, könny, bőrszír, nyál,

testnedv, izületi folyadék és vizelet alkotják.' Ha így éber, lelkes és eltökélt marad, lemondva a világi életre vonatkozó emlékekről és szándékokról, akkor e lemondás által a tudata befelé összpontosul, befelé fordul, egységesül, és egyhegyűvé válik. Így fejleszti egy szerzetes a testet átható éberséget.

A négy alapelem

Továbbá, a szerzetes bármilyen testhelyzetben legyen is a testet alkotó alapelemeknek megfelelően szemléli a testet, így: 'Ebben a testben ez a föld elem, a víz elem, a tűz elem és a szél elem.' Ahogy egy képzett mészáros, vagy annak segédje, miután leölte a marhát, kiülne egy útkereszteződésbe, felvágna azt darabjaira, éppúgy a szerzetes bármilyen testhelyzetben legyen is a testet alkotó összetevőknek (alapelemeknek) megfelelően szemléli a testet, így: 'Ebben a testben ez a föld elem, a víz elem, a tűz elem és a szél elem.' Ha így éber, lelkes és eltökélt marad, lemondva a világi életre vonatkozó emlékekről és szándékokról, akkor e lemondás által a tudata befelé összpontosul, befelé fordul, egységesül, és egyhegyűvé válik. Így fejleszti egy szerzetes a testet átható éberséget.

A holttest feletti szemlélődések

Továbbá, ahogy (a szerzetes) meglát egy napos, két napos, három napos holttestet kihajítva a hullagyűjtő helyre, ami már felpuffadt, hamuszínű és oszlásban lévő, alkalmazza azt (a látványt) saját testére, így: 'ez a test, is ilyen, ez a természete, ez a jövője, ez az elkerülhetetlen sorsa' ...

vagy, ha meglát egy holttestet kihajítva a hullagyűjtő helyre, amit varjak, keselyűk, héják, kutyák és hiénák, és különféle más teremtmények téptek szét, ... egy csontvázat amin még hús és vércafatok vannak és inak tartják össze, ... egy hús nélküli csontvázat, amin még vérfoltok vannak, és amit még inak tartanak össze, ... egy hús és vérfoltok nélküli csontvázat, amit még inak tartanak össze, ... inaktól megfosztott, minden irányba szétszórt csontokat, - itt egy kézcsont, ott egy lábcson, itt egy lábszárcsont, ott egy combcsont, itt egy csípőcsont, ott egy hátcsigolya, itt egy borda, ott egy mellcsont, itt egy vállcsont, ott egy nyakcsigolya, itt egy fog, ott egy koponya – kiféhéredett csontokat, kissé kagylósínű csontokat, ... amelyek már több mint egy éve gyűlnek, ... amelyek már porrá törtek, alkalmazza azt (a látványt) saját testére, így 'ez a test, is ilyen, ez a természete, ez a jövője, ez az elkerülhetetlen sorsa.

Ha így éber, lelkes és eltökélt marad, lemondva a világi életre vonatkozó emlékekről és szándékokról, akkor e lemondás által a tudata befelé összpontosul, befelé fordul, egységesül, és egyhegyűvé válik. Így fejleszti egy szerzetes a testet átható éberséget.

A négy dzshána

Az első dzshána

Továbbá, (a szerzetes) teljesen elfordul az érzékiségtől, elfordul a haszontalan szellemi tulajdonságoktól, belép és megmarad az első dzshánában: elragadtatás és öröm ered ebből az elvonultságából, amit gondolatok és fogalomalkotás kísérik. Átitatja és áthatja, előnti és kitölti ezt a testet az elvonultságból eredő elragadtatással és örömmel. Ahogy egy képzett fürdőmester, vagy a segédje, amikor fürdősót önt egy bronzkádba, és összegyúrja, meghinti újra és újra vízzel, az így kapott fürdősó-golyó – átitatott, nedvesség hatja át, kívül-belül átitatott – mégsem cseppen le. Épp így a szerzetes is átitatja és áthatja, előnti és kitölti ezt a testet az elvonultságból eredő elragadtatással és örömmel. Semmi sincs a testében, amit ne hatna át az elvonultságból eredő elragadtatás és öröm. Ha így éber, lelkes és eltökélt marad, lemondva a világi életre vonatkozó emlékekről és szándékokról, akkor e lemondás által a tudata befelé összpontosul, befelé fordul, egységesül, és egyhegyűvé válik. Így fejleszti egy szerzetes a testet átható éberséget.

A második dzshána

Továbbá, lecsendesítve a gondolatokat és a fogalomalkotást, belép és megmarad a második dzshánában: ami a nyugalom, a gondolatoktól és fogalmaktól mentes tudat egységesüléséből eredő elragadtatás és öröm, belső bizonyosság. Átitatja és áthatja, előnti és kitölti ezt a testet a nyugalomból eredő elragadtatással és örömmel. Ahogy egy tavat is, – amit belülről egy forrás táplál, amibe nem ömlik bele sem keletről, sem nyugatról, sem északról, sem délről folyó, amit az egek sem látnak el időről-időre bőségesen esővízzel, – a belőle fakadó hűvös forrás itatja és hatja át, önti el és tölti ki hús vízzel. Nincs olyan része a tónak, amit a hűvös víz ne itatna át. Épp így a szerzetes is átitatja és áthatja, előnti és kitölti ezt a testet a nyugalomból eredő elragadtatással és örömmel. Semmi sincs a testében, amit ne hatna át a nyugalomból eredő elragadtatás és öröm. Ha így éber, lelkes és eltökélt marad, lemondva a világi életre vonatkozó emlékekről és szándékokról, akkor e lemondás által a tudata befelé összpontosul, befelé fordul, egységesül, és egyhegyűvé válik. Így fejleszti egy szerzetes a testet átható éberséget.

A harmadik dzshána

Továbbá, az elragadtatás elhalkultával megmarad a nyugalomban, tudatosan és éberen, és örömet érez a testében. Belép és megmarad a harmadik dzshánában, amiről a Magasztos azt mondta, hogy: 'nyugodt és tudatos, örömteli állapotban van.' Átitatja és áthatja, előnti és kitölti ezt a testet ezzel az elragadtatás nélküli örömmel. Akár egy lótoszokkal borított tóban, a lótoszvirágok a vízben születnek, abban nevelkednek, át vannak itatva a vízzel, a vízben virágoznak, át vannak itatva, át vannak hatva, el vannak öntve, ki vannak töltve hús vízzel a gyökerétől a virág tetejéig, és semmi nincs ezekben a lótoszvirágokban, amit ne hatna át a hús víz. Épp így a szerzetes is átitatja és áthatja, előnti és kitölti ezt a testet az elragadtatás nélküli örömmel. Semmi sincs a testében, amit ne hatna át az elragadtatás

nélküli öröm. Ha így éber, lelkes és eltökélt marad, lemondva a világi életre vonatkozó emlékekről és szándékokról, akkor e lemondás által a tudata befelé összpontosul, befelé fordul, egységesül, és egyhegyűvé válik. Így fejleszti egy szerzetes a testet átható éberséget.

A negyedik dzshána

Továbbá, elengedve az örömet és a fájdalmat – a lelkesültség és aggodalom korábbi megszűntével – belép és megmarad a negyedik dzshánában: ami a nyugalom tisztasága és éberség, sem kellemes, sem fájdalmas. Ül, testét áthatja a tiszta, világos tudatosság. Akár az az ember, aki úgy ül, hogy testét feje búbjától a talpáig fehér ruha borítja, és nincs a testének egy kis része sem, amit a ruha ne borítana be. Épp így ül a szerzetes is, az egész testét áthatja a tiszta, világos tudatosság. Semmi sincs az egész testében, amit ne hatna át a tiszta, világos tudatosság. Ha így éber, lelkes és eltökélt marad, lemondva a világi életre vonatkozó emlékekről és szándékokról, akkor e lemondás által a tudata befelé összpontosul, befelé fordul, egységesül, és egyhegyűvé válik. Így fejleszti egy szerzetes a testet átható éberséget.

A tudat teljessége

Szerzetesek! Aki kifejleszti és gyakorolja a testet átható éberséget, felöleli az összes tisztánlátásból eredő (különleges) képességet. Akár az az ember, aki tudatosságával áthatja a nagy óceánt, magába fogadja az összes folyót, ami az óceánba ömlik. Épp így aki kifejleszti és gyakorolja a testet átható éberséget, felöleli az összes tisztánlátásból eredő (különleges) képességet.

Akiben a testet átható éberség nincs kifejlesztve, nincs gyakorolva, abba Mára behatol, abban Mára megveti a lábát.

Tegyük fel, hogy egy ember egy kemény kőgolyót, egy kupac nedves agyagba hajít. Mit gondoltok, az a kemény golyó behatol-e a kupac nedves agyagba?

– Igen, urunk!

– Ugyanígy, akiben a testet átható éberség nincs kifejlesztve, nincs gyakorolva, abba Mára behatol, abban Mára megveti a lábát.

Most tegyük fel, hogy van egy darab kiszáradt, korhadt fadarab, és jön egy ember egy tűzcsiholó bottal, és így gondolkodik: “Tüzet gyújtok, meleget csinállok!” Mit gondoltok, meggyullad-e, ad-e meleget az a kiszáradt, korhadt fadarab, ha hozzádörzsöli a tűzcsiholó botot?

– Igen, urunk!

– Ugyanígy, akiben a testet átható éberség nincs kifejlesztve, nincs gyakorolva, abba Mára behatol, abban Mára megveti a lábát.

Most tegyük fel, hogy van egy üres, kongó vizeskancsó kitéve, és jön egy ember aki vizet cipel. Mit gondoltok, talál-e helyet, ahová a vizét öntse?

– Igen, urunk!

– Ugyanígy, akiben a testet átható éberség nincs kifejlesztve, nincs gyakorolva, abba Mára behatol, abban Mára megveti a lábát.

Tehát abba, akiben a testet átható éberség ki van fejlesztve és gyakorolva van, abba Mára nem tud behatolni, nem veti meg a lábát.

Tegyük fel, hogy egy ember egy cérnagombolyagot egy teljes egészében keményfából készült ajtónak hajít. Mit gondoltok, az a puha cérnagombolyag behatol-e a keményfából készült ajtóba?

– Nem, urunk!

– Ugyanígy, akiben a testet átható éberség ki van fejlesztve és gyakorolva van, abba Mára nem tud behatolni, nem veti meg a lábát.

Most tegyük fel, hogy van egy nedves, lédús fadarab, és jön egy ember egy tűzcsiholó bottal, és így gondolkodik: “Tűzet gyújtok, meleget csinállok!” Mit gondoltok, meggyullad-e, ad-e meleget az a nedves, lédús fadarab, ha hozzádörzsöli a tűzcsiholó botot?

– Nem, urunk!

– Ugyanígy, akiben a testet átható éberség ki van fejlesztve és gyakorolva van, abba Mára nem tud behatolni, nem veti meg a lábát.

Most tegyük fel, hogy van egy vizeskancsó kitéve, ami tele van vízzel a pereméig, annyira, hogy a varjak is ihatnak belőle, és jön egy ember, aki vizet cipel. Mit gondoltok, talál-e helyet, ahová a vizét öntse?

– Nem, urunk!

– Ugyanígy, akiben a testet átható éberség ki van fejlesztve és gyakorolva van, abba Mára nem tud behatolni, nem veti meg a lábát.

Lehetőség a magasabb tudások megszerzésére

Amikor valaki kifejlesztette és gyakorolta a testet átható éberséget, akkor a hat magasabb tudás bármelyike felé irányítsa is a tudatát, hogy megismerje és felismerje, képes lesz azt megtapasztalni magában, bármikor, amikor lehetőség nyílik rá.

Tegyük fel hogy ki van téve egy vizeskorsó, színültig tele vízzel, annyira, hogy még a varjak is tudnak belőle inni. Ha jön egy erős ember, és valahogy felborítja, vajon kiömlik-e belőle a víz?

– Igen, urunk!

– Ugyanígy, amikor valaki kifejlesztette és gyakorolta a testet átható éberséget, akkor a hat magasabb tudás bármelyike felé irányítsa is a tudatát, hogy megismerje és felismerje, képes lesz azt megtapasztalni magában, bármikor, amikor lehetőség nyílik rá.

Tegyük fel, hogy van egy víztároló kád, amit ékekkel támasztottak ki, hogy megálljon a földön, és színültig tele van, annyira, hogy még a varjak is tudnak belőle inni. Ha egy erős ember valahogy kiveri az éveket alóla, vajon kiömlik-e belőle a víz?

– Igen, urunk!

– Ugyanígy, amikor valaki kifejlesztette és gyakorolta a testet átható éberséget, akkor a hat magasabb tudás bármelyike felé irányítsa is a tudatát, hogy megismerje és felismerje, képes lesz azt megtapasztalni magában, bármikor, amikor lehetőség nyílik rá.

Tegyük fel, hogy áll egy harci kocsi egy négyes útelágazásnál, befogva telivérekkel, kocsisokkal készenlétben, és egy ügyes kocsihajtó, lovak megszelídítője jönne, és befogná őket, egyik kezében a gyeplőt, másikban a korbácsot tartva, hajtaná őket előre és vissza, vagy bárhová, bármelyik útra amelyikre csak akarja. Ugyanígy, amikor valaki kifejlesztette és gyakorolta a testet átható éberséget, akkor a hat magasabb tudás bármelyike felé irányítsa is a tudatát, hogy megismerje és felismerje, képes lesz azt megtapasztalni magában, bármikor, amikor lehetőség nyílik rá.

A tíz eredmény

Szerzetesek! Az, aki ápolta, kifejlesztette, gyakorolta a testet átható éberséget, keményen tartva a gyeplőt, alaposan, szilárdan, erősen és magabiztosan, tíz eredményre számíthat. Melyik ez a tíz?

[1] Uralja a bosszúságot és az örömet, és a bosszúság és az öröm nem uralkodik el rajta. Győzedelmes lesz bármilyen bosszúsággal találja is szembe magát.

[2] Uralja a félelmet és a rettegést, és a félelem és a rettegés nem uralkodik el rajta. Győzedelmes lesz bármilyen bosszúsággal találja is szembe magát.

[3] Ellenáll a hidegnek, hőségnek, éhségnek, szomjúságnak, böglyök és szúnyogok csípésének, szélnek és napsütésnek, a csúszómászóknak, a gyalázkodó, sértő szavaknak. Olyan, aki tűri a testi érzéseket, amik lehetnek akár fájdalmasak, hasítóak, szűrőak, tüzesek, undorítóak, kellemetlenek vagy halálosak is.

[4] Eléri, amikor csak akarja, gond és nehézség nélkül a négy dzshánát, az itt és mostban való kellemes tartózkodásból adódó magasabb szintű szellemi állapotokat.

[5] Sokféle természetfeletti képességgel rendelkezik. Egyként sokká válik, sokként egyé válik. Feltűnik, eltűnik. Akadálytalanul hatol át a falakon, erődítményeken és hegyeken, mintha üres tér lenne. Alábukik a földbe, majd kiemelkedik onnan, mintha víz lenne. Vízen jár, nem merül el, mintha az szilárd talaj lenne. Keresztbetett lábakkal repül a levegőben, ahogy a madár szárnyal. Kezeivel megérinti és megsimogatja akár a napot és a holdat is, határozottan, erősen. Testével hatást gyakorol még olyan messzire is, mint ahol a Brahma-világok vannak.

[6] Kifinomult, és az emberit meghaladó isteni hallásával hallja az összes hangot, istenit és emberit, távolit és közelit.

[7] Ismeri más lények, más személyek tudatosságát, mivel felöleli a sajátjával. A szenvedéllyel teli tudatot szenvedéllyel telinek ismeri fel, a szenvedélyektől mentes tudatot szenvedélyektől mentesnek ismeri fel. Az idegenkedéssel teli tudatot idegenkedéssel telinek ismeri fel, az idegenkedéstől mentes tudatot idegenkedéstől mentesnek ismeri fel. A káprázatban lévő tudatot káprázatban lévőnek ismeri fel, a káprázattól mentes tudatot káprázattól mentesnek ismeri fel. A korlátolt tudatot korlátoltnak ismeri fel, a szétszórta tudatot szétszórtnak ismeri fel. A kiterjedt tudatot kiterjedtként ismeri fel, a nem kiterjedt (beszűkült) tudatot nem kiterjedtnek ismeri fel. A felsőbbrendű tudatot [ami még nem a legmagasabb szint] felsőbbrendűnek ismeri fel, a nem felsőbbrendű tudatot nem felsőbbrendűnek ismeri fel. Az összpontosított tudatot összpontosítottként ismeri fel, a nem összpontosított tudatot nem összpontosítottként ismeri fel. A felszabadult tudatot felszabadultként ismeri fel, a fel nem szabadult tudatot fel nem szabadultként ismeri fel.

[8] Visszaemlékszik sok-sok előző életére [előző otthonaira], úgymint egy születéssel, két születéssel, három születéssel, négy, öt, tíz, húsz, harminc, negyven, ötven, száz, ezer, százezer születéssel korábbra, a számos összehúzódó kozmikus világkorokkal, számos táguló kozmikus világkorokkal, számos összehúzódó és táguló kozmikus világkorokkal korábbra, [felidézve maga előtt:] 'Ott ez és ez volt a nevem, ehhez és ehhez a családhoz tartoztam, így és így néztem ki. Ilyen volt az ételem, ilyen és ilyen örömet és fájdalmat éreztem, és így ért véget az életem. Eltávozván abból az állapotból, újrálétesültem amott. Ott ez és ez volt a nevem, ehhez és ehhez a családhoz tartoztam, így és így néztem ki. Ilyen volt az ételem, ilyen és ilyen örömet és fájdalmat éreztem, és így ért véget az életem.

Eltávozván abból az állapotból, újrალétesültem itt.' Így emlékszik vissza számos előző életére, annak körülményeire és részleteire.

[9] Kifinomult, és az emberit meghaladó isteni szemével látja a lényeket eltávozni, és újra feltűnni, és felismeri mennyire alacsonyrendűek vagy magasrendűek, szépek vagy csúnyák, szerencsések vagy szerencsétlenek, *kammájuknak* megfelelően: 'Ezek a lények, akik helytelenül bántak a testükkel, beszédükkel és tudatukkal, akik becsmérelték a Magasztost, helytelen nézeteket vallottak, és annak megfelelően cselekedtek, testük felbomlásával, haláluk után a nélkülözés síkján, rossz helyen, alacsonyabb világokban, vagy a pokolban létesülnek újra. De azok a lények, akik helyesen bántak a testükkel, a beszédükkel és a tudatukkal, akik nem becsmérelték a Magasztost, akik helyes nézeteket vallottak, és annak megfelelően is cselekedtek, testük felbomlásával, haláluk után jó helyeken, a mennyei világban létesülnek újra.' Így, kifinomult, és az emberit meghaladó isteni szemével látja a lényeket eltávozni, és újra feltűnni, és felismeri mennyire alacsonyrendűek vagy magasrendűek, szépek vagy csúnyák, szerencsések vagy szerencsétlenek, *kammájuknak* megfelelően.

[10] A tudati szennyeződések (indulatok)¹ megszüntetésével, a szennyeződésektől mentes tudatosság-kioltás² és megkülönböztetés-kioltás³ állapotában tartózkodik, megismerve és megvalósítva ezeket magában azonnal, itt és most.

Szerzetesek! Az, aki ápolta, kifejlesztette, gyakorolta a testet átható éberséget, keményen tartva a gyeplőt, alaposan, szilárdan, erősen és magabiztosan, erre a tíz eredményre számíthat.

Így szólt a Magasztos. A szerzetesek elégedettek voltak, örültek a Magasztos szavai hallatán.

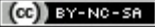
-
1. *āsavā*: befolyások, indulatok, a tudat legmélyebben gyökerező mozgató erői [↩](#)
 2. *ceto-vimutti*: a tudat/szív megszabadítása a meditációs elmélyedések révén [↩](#)
 3. *paññā-vimutti*: bölcsesség (a 3 jellegzetesség belátása) általi megszabadulás [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 119, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 121 Cūḷasuññata Sutta – Az ürességről szóló rövidebb tanítóbeszéd

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 121, PTS M III 104

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Szávaththiban, a Keleti Kolostorban, Migára anyjának palotájában tartózkodott. Ekkor a tiszteletreméltó Ánanda, odahagyva elvonultságát a Magasztoshoz ment. Megérkezvén leborult előtte, majd leült mellé. Ahogy ott ült, így szólt a Magasztoshoz:

– Mikor a Magasztos a szakják között, Nágaráka városban tartózkodott, ott szemtől szembe a Magasztossal ezt hallottam, szemtől szembe a Magasztossal ezt értettem: 'Ánanda, én most teljesen az ürességben¹ tartózkodva időzök.' Jól hallottam, jól értettem, helyesen fogtam fel, jól emlékszem rá?

[A Buddha:]

– Igen Ánanda, jól hallottad, jól értetted, helyesen fogtad fel, jól emlékszel rá. Most is, mint akkor, teljesen az ürességben tartózkodva időzök. Épp úgy, ahogy Migára anyjának ebből a palotájából is kiürítették az elefántokat, a lábasjóságokat, a kancákat, kiürítették belőle az aranyat és ezüstöt, kiürítették belőle a nők és férfiak társaságát, és pusztán ez a kicsi nem-üresség van benne: a szerzetesek közösségének magánya. Ugyanígy, Ánanda, egy szerzetes nem törődik a város észlelésével², nem törődik az emberek észlelésével, hanem a pusztaság³ észlelésén alapuló magánnyal foglalkozik. Megörvendezteteti tudatát, megnyugvást talál, letisztul és megegyezik a pusztaság észlelésével.

Felismeri, hogy: 'Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte a város észleléséhez lenne köthető. Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte az emberek észleléséhez lenne köthető. Már csak egy kicsi zavaró körülmény van: a pusztaság észlelésén alapuló magány.' Felismeri, hogy: 'Ez az észlelés üres a város észlelésétől. Ez az észlelés üres az emberek észlelésétől. Pusztán ez a kicsi nem-üresség van benne: a pusztaság észlelésén alapuló magány.' Így tehát úgy tekint rá, mint amiből kiürült minden, ami nincs jelen benne. Ami még megmaradt benne, annak felismeri a jelenlétét: 'Itt van ez.' És így az ürességbe lépése megegyezik a valósággal, nem torzult értelmű, és tiszta.

A föld észlelése

Továbbá Ánanda, a szerzetes, nem törődve az emberek észlelésével, nem törődve a pusztaság észlelésével, a föld észlelésén alapuló magánnyal foglalkozik. Megörvendezteteti tudatát, megnyugvást talál, letisztul és megegyezik a föld észlelésével. Mint ahogy a lenyúzott bika bőrét száz karóval feszítik ki, hogy ráncatlan legyen, éppen úgy a szerzetes nem foglalkozik az ormokkal, mélyedésekkel,

folyó vájta völgyekkel, kiálló tuskókkal és a föld sziklás egyenetlenségeivel, hanem a föld észlelésén alapuló magánnyal foglalkozik.

Felismeri, hogy: 'Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte az emberek észleléséhez lenne köthető. Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte a pusztaság észleléséhez lenne köthető. Már csak egy kicsi zavaró körülmény van jelen: a föld észlelésén alapuló magány.' Felismeri, hogy: 'Ez az észlelés üres az emberek észlelésétől. Ez az észlelés üres az emberek észlelésétől. Pusztán ez a kicsi nem-üresség van jelen: a föld észlelésén alapuló magány.' Így tehát úgy tekint rá, mint amiből kiürült minden, ami nincs jelen benne. Ami még megmaradt benne, annak felismeri a jelenlétét: 'Itt van ez.' És így az ürességbe lépése megegyezik a valósággal, nem torzult értelmű, és tiszta.

A tér végtelensége

Továbbá Ánanda, a szerzetes, nem törődve a pusztaság észlelésével, nem törődve a föld észlelésével, a végtelen tér dimenziójának észlelésén alapuló magánnyal foglalkozik. Megörvendezteteti tudatát, megnyugvást talál, letisztul és megegyezik a végtelen tér dimenziójának észlelésével.

Felismeri, hogy: 'Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte a pusztaság észleléséhez lenne köthető. Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte a föld észleléséhez lenne köthető. Már csak egy kicsi zavaró körülmény van jelen: a végtelen tér dimenziójának észlelésén alapuló magány.'

Felismeri, hogy: 'Ez az észlelés üres a pusztaság észlelésétől. Ez az észlelés üres a föld észlelésétől. Pusztán ez a kicsi nem-üresség van jelen: a végtelen tér dimenziójának észlelésén alapuló magány.' Így tehát úgy tekint rá, mint amiből kiürült minden, ami nincs jelen benne. Ami még megmaradt benne, annak felismeri a jelenlétét: 'Itt van ez.' És így az ürességbe lépése megegyezik a valósággal, nem torzult értelmű, és tiszta.

A tudat határtalansága

Továbbá Ánanda, a szerzetes, nem törődve a föld észlelésével, nem törődve a végtelen tér dimenziójának észlelésével, a határtalan tudat dimenziójának észlelésén alapuló magánnyal foglalkozik. Megörvendezteteti tudatát, megnyugvást talál, letisztul és megegyezik a határtalan tudat dimenziójának észlelésével.

Felismeri, hogy: 'Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte a föld észleléséhez lenne köthető. Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte a végtelen tér dimenziójának észleléséhez lenne köthető. Már csak egy kicsi zavaró körülmény van jelen: a

határtalan tudat dimenziójának észlelésén alapuló magány.’

Felismeri, hogy: ’Ez az észlelés üres a föld észlelésétől. Ez az észlelés üres a végtelen tér dimenziójának észlelésétől. Pusztán ez a kicsi nem-üresség van jelen: a határtalan tudat dimenziójának észlelésén alapuló magány.’ Így tehát úgy tekint rá, mint amiből kiürült minden, ami nincs jelen benne. Ami még megmaradt benne, annak felismeri a jelenlétét: ’Itt van ez.’ És így az ürességbe lépése megegyezik a valósággal, nem torzult értelmű, és tiszta.

A semmi

Továbbá Ánanda, a szerzetes, nem törődve a végtelen tér észlelésével, nem törődve a határtalan tudat dimenziójának észlelésével, a semmi dimenziójának észlelésén alapuló magánnyal foglalkozik. Megörvendeztetni tudatát, megnyugvást talál, letisztul és megelégszik a semmi dimenziójának észlelésével.

Felismeri, hogy: ’Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte a végtelen tér dimenziójának észleléséhez lenne köthető. Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte a határtalan tudat dimenziójának észleléséhez lenne köthető. Már csak egy kicsi zavaró körülmény van jelen: a semmi dimenziójának észlelésén alapuló magány.’

Felismeri, hogy: ’Ez az észlelés üres a végtelen tér dimenziójának észlelésétől. Ez az észlelés üres a határtalan tudat dimenziójának észlelésétől. Pusztán ez a kicsi nem-üresség van jelen: a semmi dimenziójának észlelésén alapuló magány.’ Így tehát úgy tekint rá, mint amiből kiürült minden, ami nincs jelen benne. Ami még megmaradt benne, annak felismeri a jelenlétét: ’Itt van ez.’ És így az ürességbe lépése megegyezik a valósággal, nem torzult értelmű, és tiszta.

Sem érzékelés, sem nem-érezékelés

Továbbá Ánanda, a szerzetes, nem törődve a határtalan tudat észlelésével, nem törődve a semmi dimenziójának észlelésével, a sem érzékelés, sem nem-érezékelés dimenziójának észlelésén alapuló magánnyal foglalkozik. Megörvendeztetni tudatát, megnyugvást talál, letisztul és megelégszik a sem érzékelés, sem nem-érezékelés dimenziójának észlelésével.

Felismeri, hogy: ’Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte a határtalan tudat dimenziójának észleléséhez lenne köthető. Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte a semmi dimenziójának észleléséhez lenne köthető. Már csak egy kicsi zavaró körülmény van jelen: a sem érzékelés, sem nem-érezékelés dimenziójának észlelésén alapuló magány.’

Felismeri, hogy: ’Ez az észlelés üres a határtalan tudat dimenziójának észlelésétől. Ez az észlelés üres a semmi dimenziójának észlelésétől. Pusztán ez a kicsi nem-üresség van jelen: a sem érzékelés,

sem nem-érzékelés dimenziójának észlelésén alapuló magány.’ Így tehát úgy tekint rá, mint amiből kiürült minden, ami nincs jelen benne. Ami még megmaradt benne, annak felismeri a jelenlétét: ’Itt van ez.’ És így az ürességbe lépése megegyezik a valósággal, nem torzult értelmű, és tiszta.

A téma nélküli összpontosítás

Továbbá Ánanda, a szerzetes, nem törődve a semmi dimenziójának észlelésével, nem törődve a sem érzékelés, sem nem-érzékelés dimenziójának észlelésével, a sem érzékelés, tudat téma nélküli összpontosításon alapuló magánnyal foglalkozik. Megörvendezteteti tudatát, megnyugvást talál, letisztul és megelégszik a tudat téma nélküli összpontosításával.

Felismeri, hogy: ’Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte a semmi dimenziójának észleléséhez lenne köthető. Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte a sem érzékelés, sem nem-érzékelés dimenziójának észleléséhez lenne köthető. Már csak egy kicsi zavaró körülmény van jelen: ami a hat érzék-tartománnyal kapcsolatos, ami épp ettől a testtől, és az élettől mint feltételétől függ.’

Felismeri, hogy: ’Ez az észlelés üres a semmi dimenziójának észlelésétől. Ez az észlelés üres a sem érzékelés, sem nem-érzékelés dimenziójának észlelésétől. Pusztán ez a kicsi nem-üresség van jelen: ami a hat érzék-tartománnyal kapcsolatos, ami épp ettől a testtől, és az élettől mint feltételétől függ.’ Így tehát úgy tekint rá, mint amiből kiürült minden, ami nincs jelen benne. Ami még megmaradt benne, annak felismeri a jelenlétét: ’Itt van ez.’ És így az ürességbe lépése megegyezik a valósággal, nem torzult értelmű, és tiszta.

Elengedés

Továbbá Ánanda, a szerzetes, nem törődve a semmi dimenziójának észlelésével, nem törődve a sem érzékelés, sem nem-érzékelés dimenziójának észlelésével, a sem érzékelés, tudat téma nélküli összpontosításán alapuló magánnyal foglalkozik. Megörvendezteteti tudatát, megnyugvást talál, letisztul és megelégszik a tudat téma nélküli összpontosításával.

Felismeri, hogy: ’A tudatosságnak ez a téma nélküli összpontosítása összetett, tudatilag alkotott.’ És felismeri azt is, hogy: ’Ami összetett, tudatilag alkotott, az állandótlan, az elmúlásnak kiszolgáltatott.’ Tudván és látván ezt, tudata elengedi az érzékiség mérgét⁴, a létesülés mérgét, a nem-tudás mérgét. Ezzel az elengedéssel ez a tudás jár együtt: ’Elengedtem.’ Felismeri, hogy: ’A születéseknek vége, a szent élet beteljesítve, a feladat elvégezve. Nincs semmi további ezen a világon.’

Felismeri, hogy: ’Nincs jelen semmilyen olyan zavaró körülmény, aminek léte az érzékiség mérgéhez ...; a létesülés mérgéhez ...; a nem-tudás mérgéhez lenne köthető. Már csak egy kicsi zavaró

körülmény van jelen: ami a hat érzék-tartománnyal kapcsolatos, ami épp ettől a testtől, és az élettől mint feltételétől függ.’

Felismeri, hogy: ’Ez az észlelésből üres az érzékiség mérgétől ...; a létesülés mérgétől ...; a nem-tudás mérgétől. Pusztán ez a kicsi nem-üresség van jelen: ami a hat érzék-tartománnyal kapcsolatos, ami épp ettől a testtől, és az élettől mint feltételétől függ.’ Így tehát úgy tekint rá, mint amiből kiürült minden, ami nincs jelen benne. Ami még megmaradt benne, annak felismeri a jelenlétét: ’Itt van ez.’ És így az ürességbe lépése megegyezik a valósággal, nem torzult értelmű, és tiszta, a legmagasabb rendű és felülmúlhatatlan.

Ánanda, azok a remeték és papok akik a múltban beléptek a tiszta, legmagasabb rendű és felülmúlhatatlan ürességbe, és ott időztek, ebbe a tiszta, legmagasabb rendű és felülmúlhatatlan ürességbe léptek be, és ott időztek. Azok a remeték és papok akik a jövőben be fognak lépni a tiszta, legmagasabb rendű és felülmúlhatatlan ürességbe, és ott fognak időzni, ebbe a tiszta, legmagasabb rendű és felülmúlhatatlan ürességbe fognak belépni és ott fognak időzni. Azok a remeték és papok akik a jelenben lépnek be a tiszta, legmagasabb rendű és felülmúlhatatlan ürességbe, és ott időznek, ebbe a tiszta, legmagasabb rendű és felülmúlhatatlan ürességbe lépnek be, és ott időznek.

Ezért Ánanda, így kell gyakorolnotok: ’Be fogunk lépni a tiszta, legmagasabb rendű és felülmúlhatatlan ürességbe, és ott fogunk időzni.’

Így szólt a Magasztos. A tiszteletreméltó Ánanda elégedett volt, örült a Magasztos szavainak.

-
1. suññatā: üresség [↩](#)
 2. saññā: észlelés, a dolgok beazonosítása a tulajdonságaik, jellegzetességeik alapján [↩](#)
 3. arañña: szó szerint erdő, elhagyatott hely, az otthon ellentéte [↩](#)
 4. āsava: képzetek, ötletek amik elködösítik, zavarossá teszik, megmérgezik az elmét, és így az nem tud magasabb dolgok felé fordulni; szó szerint: az ami folyik; egy seb váladéka; más fordításokban: indulat, befolyás [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 121 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

tanítóbeszéd

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 122, PTS M III 109

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos a szakják között tartózkodott Kapilavatthuban, a Banjan¹ parkban. Ekkor korán reggel a Magasztos magára öltve köntösét, fogta alamizsnás csészéjét és köpenyét elindult Kapilavatthuba alamizsnát koldulni. Miután befejezte koldulást Kapilavatthuban, miután elköltötte az élelmét, visszatérvén alamizsnás körútjáról, Kála-Khémaka, a szakja tanyájára ment, hogy ott töltsse a napot. Akkoriban számos elvonuló helyet² (kunyhót) építettek Kála-Khémaka, a szakja tanyáján. A Magasztos meglátta a sok elvonuló kunyhót, amit Kála-Khémaka, a szakja tanyáján építettek, és megpillantván ezeket, ez a gondolat ötlött fel benne: „Számos elvonuló kunyhót építettek itt. Vajon ilyen sok szerzetes él itt?”

Ezzel egy időben a tiszteletreméltó Ánanda számos másik szerzetessel (szerzetesi) köntösöket varrt Ghatá³ a szakja tanyáján. Amikor beesteledett, a Magasztos odahagyva magányát, Ghatá, a szakja tanyájára ment. Mikor megérkezett, leült a neki már előre odakészített ülőhelyre. Miután leült, ezt kérdezte a tiszteletreméltó Ánandától:

– Számos elvonuló kunyhót építettek Kála-Khémaka, a szakja tanyáján. Vajon ilyen sok szerzetes él ott?

– Igen, uram, számos elvonuló kunyhó épült Kála-Khémaka, a szakja tanyáján. Sok szerzetes él ott. Eljött az idő, hogy (szerzetesi) köntöst készítsünk számukra.

– Ánanda, nem jeleskedik egy olyan szerzetes, aki örül a társaságnak, aki élvezi a társaságot, az a társasági örömöknek szenteli magát; örül egy csoportnak, élvez a csoportot, egy csoporthoz való tartozásban leli örömét. Bizony-bizony, Ánanda, annak a szerzetesnek, aki örül a társaságnak, élvez a társaságot, az a társasági örömöknek szenteli magát; örül egy csoportnak, élvez a csoportot, egy csoporthoz való tartozásban leli örömét, annak lehetetlen elérni nehézségek és problémák nélkül az elvonultság, a magány, a béke, az ön-ébredés örömét. De egy olyan szerzetes, aki egyedül él, visszahúzódik a csoporttól, az elvárhatja, hogy elérni nehézségek és problémák nélkül az elvonultság, a magány, a béke, az ön-ébredés örömét.

Bizony-bizony, Ánanda, annak a szerzetesnek, aki örül a társaságnak, élvez a társaságot, az a társasági örömöknek szenteli magát; örül egy csoportnak, élvez a csoportot, egy csoporthoz való tartozásban leli örömét, annak lehetetlen belépni és megmaradni az átmeneti és kellemes tudatosság-

kioltásban, vagy a nem-átmeneti és ingereken túli tudatosság-kioltásban. De egy olyan szerzetes, aki egyedül él, visszahúzódik a csoporttól, az elvárhatja, hogy belép és megmarad az átmeneti és kellemes tudatosság-kioltásban, vagy a nem-átmeneti és ingereken túli tudatosság-kioltásban.

Ánanda, nem tudok felidézni egyetlen olyan formát sem, aminek a megváltozása, átalakulása ne ébresztene bánatot, siránkozást, fájdalmat, szenvedést és kétségbeesést abban az ember, aki ragaszkodik hozzá, örömét leli benne.

De van egy olyan, a Tathágata által felfedezett [szellemi] tartózkodóhely ahol, nem foglalkozva semmilyen témával, a szerzetes belép és megmarad a belső ürességben. Így időzik ott, erre támaszkodik, és ha eközben szerzetesek látogatják meg, szerzetesők, világiak férfiak és nők, királyok, királyi miniszterek, titkárok és a segédek akkor – mivel tudata a magányra hajlik, a magányra hajlamos, a magányra irányul, a magányt célozza, örömét leli a lemondásban, és mivel lerombolta azokat a tudati minőségeket, amelyek a tudati szennyeződések alapját képeznék – csak annyit beszél velük, amennyi feltétlenül szükséges, hogy elbúcsúzzanak⁴.

Továbbá, Ánanda, ha a szerzetes ezt kívánja: 'Bárcsak belépnék a belső ürességbe, és ott időznék!' akkor a tudatát meg kell szilárdítania, le kell csillapítania, egyesítenie és összpontosítania kell. És hogyan szilárdítja meg, csillapítja le, egyesíti és összpontosítja a szerzetes a tudatát? Amikor a szerzetes, teljesen tartózkodva az érzéki élvezetektől, tartózkodva a helytelen tudati minőségektől, belép az első dzshánába, és ott időzik, a második [...]; a harmadik [...]; belép a negyedik dzshánába, és ott időzik, ami az éberség és a nyugalom tisztasága, sem-kellemes, sem-fájdalmas. Így szilárdítja meg, csillapítja le, egyesíti és összpontosítja a szerzetes a tudatát.

A belső ürességre figyel. Amíg a belső ürességre figyel, tudata nem talál élvezetet benne, nem találja kielégítőnek, nem alapozódik meg a belső ürességben. Ebben az esetben felismeri: 'Amíg a belső ürességre figyeltem, tudatom nem talált élvezetet, nem találta kielégítőnek, nem alapozódott meg a belső ürességben.' Ily módon marad éber.

A külső ürességre figyel⁵. [...]

A belső és külső ürességre figyel. [...]

Az egykedvűségre figyel⁶. Amíg az egykedvűségre figyel, tudata nem talál élvezetet ebben, nem találja kielégítőnek, nem alapozódik meg a belső ürességben. Ebben az esetben felismeri: 'Amíg az egykedvűségre figyeltem, tudatom nem talált élvezetet, nem találta kielégítőnek, nem alapozódott meg az egykedvűségben.' Ily módon marad éber.

Amikor ez a helyzet, meg kell szilárdítania a tudatát, el kell mélyítenie, egyesítenie és

összpontosítania kell azt, összpontosításának első tárgyára.

Ekkor [újra] a belső ürességre figyel. Amíg a belső ürességre figyel, és tudata élvezetet talál ebben, kielégítőnek találja, megalapozódik a belső ürességben. Ebben az esetben felismeri: 'Amíg a belső ürességre figyeltem, tudatom élvezetet talált, kielégítőnek találta, és megalapozódott a belső ürességben.' Ily módon marad éber.

Ekkor [újra] a külső ürességre figyel [...]

Ekkor [újra] a belső és külső ürességre figyel [...]

Ekkor [újra] az egykedvűségre figyel. Amíg az egykedvűségre figyel, tudata élvezetet talál ebben, kielégítőnek találja, és megalapozódik a belső ürességben. Ebben az esetben felismeri: 'Amíg az egykedvűségre figyeltem, tudatom élvezetet talált, kielégítőnek találta, és megalapozódott az egykedvűségben.' Ily módon marad éber.

Így időzik ott, erre támaszkodik, és ha közben tudata arra hajlik, hogy sétába kezdjen, majd visszatérjen, akkor sétálni kezd, majd visszatér (ezt gondolván): 'Amíg így sétálok, sem vágyakozás, sem szomorúság, és semmi gonosz, haszontalan tudati minőség nem fog hatalmába keríteni'. Ily módon marad éber.

Így időzik ott, erre támaszkodik, és ha közben tudata arra hajlik, hogy felálljon, ... leüljön, lefeküdjön, akkor ... lefekszik (ezt gondolván): 'Amíg így állok fel, ... ülök le, ... fekszem le, sem vágyakozás, sem szomorúság, és semmi gonosz, haszontalan tudati minőség nem fog hatalmába keríteni'. Ily módon marad éber.

Így időzik ott, erre támaszkodik, és ha közben tudata arra hajlik, hogy megszólaljon úgy dönt, hogy: 'Nem beszélek durván, hétköznapián, alantasan, nem célravezetően, (pl. nem kezdek beszélni királyokról, haramiákról és udvari előljárókról, hadseregekről, riadalomról és csatákról, ételről, italról, ruhákról, bútorokról, ékszerekről és illatszerekről, rokonokról, szekerekről, fálvokról és várakról, városokról és vidékekről, asszonyokról és hősökről, utcai és piaci pletykákról, halottak meséiről, és kis színes mesékről, a világ és a tenger teremtéséről, és arról hogy mi létezik és mi nem), mivel azok nem vezetnek józansághoz, szenvedélymentességhez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, ön-ébredéshez vagy megszabaduláshoz'. Ily módon marad éber.

Hanem (úgy dönt) hogy: 'Lelkiismeretesen fogok beszélni, az éberség megvalósítását tanító jelleggel, és úgy, hogy az kifejezetten józansághoz, szenvedélymentességhez, megszűnéshez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, ön-ébredéshez vagy megszabaduláshoz vezessen (pl. az egyszerűségről, az elégedettségről, a magányról, a zavar-mentességről, a kitartás felkeltéséről, az erényről, az összpontosításról, a tisztánlátásról, az elengedésről, és a megvalósítás tudásáról és meglátásáról

fogok beszélni)'. Ily módon marad éber.

Így időzik ott, erre támaszkodik, és ha eközben tudata arra hajlik, hogy gondolkodjon, úgy dönt, hogy: 'Nem gondolok durva, hétköznapi, alantas, nem célravezető dolgokra, (nem foglalkozok pl. érzéki, rosszakaratú, bántó gondolatokkal), mivel azok nem vezetnek józansághoz, szenvedélymentességhez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, ön-ébredéshez vagy megszabaduláshoz'. Ily módon marad éber.

Hanem (úgy dönt) hogy: 'Nemes, előremutató, az emberek szenvedésének helyes megszüntetésére irányuló dolgokra gondolok (pl. a lemondás, a rossz-akarattól való mentesség, az ártalmatlanság gondolataival fogok foglalkozni)'. Ily módon marad éber.

Ánanda, öt fonala van az érzékiségnek. Melyik ez az öt? A szemmel látható formák, amelyek kellemesek, megnyerők, bájosak, kedvesek, vágykeltők és csábítók. A füllel hallható hangok (...); az orral érezhető szagok (...); a nyelvvel ízelhető ízek (...); a testtel tapintható tárgyak, amelyek kellemesek, megnyerők, bájosak, kedvesek, vágykeltők és csábítók. Ez az érzékiség öt fonala, amire a szerzetesnek újra és újra rá kell irányítania a figyelmét, ekképp: 'Van-e bennem (ezek közül egy is)? Bármilyen körülmények között, az éberség fenntartása közben keletkezett-e bennem valami az érzékiség öt fonalával kapcsolatban?' Ha miközben így szemlélődik, felismeri, hogy: 'Van bennem, valamilyen körülmények között, az éberség fenntartása közben keletkezett bennem valami az érzékiség öt fonalával kapcsolatban', akkor, ebben az esetben felismeri, hogy: 'Az érzékiség öt fonalára irányuló sóvárgást még nem szüntettem meg.' De ha miközben így szemlélődik és felismeri, hogy: 'Nincs bennem, semmilyen körülmények között, az éberség fenntartása közben nem keletkezett bennem semmi az érzékiség öt fonalával kapcsolatban', akkor, abban az esetben felismeri, hogy: 'Az érzékiség öt fonalára irányuló sóvárgást megszüntettem.' Ily módon marad éber.

A ragaszkodásnak ebben az öt halmazában kell tartózkodnia a szerzetesnek, a keletkezésüket és megszűnésüket szem előtt tartva: 'Ilyen a forma, ilyen a keletkezése, és ilyen a megszűnése. Ilyen az érzés (...); ilyen az érzékelés (...); Ilyen a készítés (...); ilyen a tudatosság, ilyen a keletkezése, ilyen a megszűnése.' Miközben itt tartózkodik, a ragaszkodás öt halmazának keletkezését és megszűnését szem előtt tartva, megszünteti az 'én vagyok' bármilyen elképzelését a ragaszkodás öt halmazára vonatkozólag. Ebben az esetben felismeri, hogy: 'Megszüntettem az 'én vagyok' minden elképzelését a ragaszkodás öt halmazára vonatkozólag'. Ily módon marad éber.

Ezek a minőségek rendkívül hasznosak, Ánanda, megalapozottak, nemesek, páratlanok, és érzéketlenek a Gonoszra.

Mit gondolsz, Ánanda: Látva a célt, helyes-e, ha a tanítvány a tanítóját követi, még ha az korholja is?

– Uram, számunkra a Magasztos tanítása a gyökér, az útmutató, a döntőbíró. Jó volna, ha a Magasztos

maga fejtené ki ennek az állításnak az értelmét. Magától a Magasztostól hallva, a szerzetesek emlékezni fognak rá.

– Ánanda. Nem hasznos egy tanítványnak a tanítót azért követni, hogy a beszédeit, a verseit, vagy a tanmagyarázatait hallgassa. Miért van ez? Ánanda, régóta hallgatod a tanításokat, megjegyezted, átbeszélted, felhalmoztad, és megvizsgáltad őket a tudatoddal, de átíttad őket a saját személyes nézeteiddel. De ha lelkiismeretes beszédet – ami az éberséget tanítja, ami kifejezetten a józansághoz, szenvedélymentességhez, megszűnéshez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, ön-ébredéshez vagy megszabaduláshoz vezet (pl. az egyszerűségről, az elégedettségről, a magányról, a zavarmentességről, a kitartás felkeltéséről, az erényről, az összpontosításról, a tisztánlátásról, az elengedésről, és a megvalósítás tudásáról és meglátásáról szóló beszéd) – szeretne hallani, akkor hasznos a tanítványnak a tanítóját követni, még ha az sanyargatja is.

Van olyan eset, amikor a tanító hanyatlik vissza, van olyan eset, amikor a tanítvány hanyatlik vissza, és van olyan eset, amikor a szent életet élő hanyatlik vissza.

És mikor hanyatlik vissza a tanító? Van olyan eset, amikor egy bizonyos tanító⁷ elvonul egy eldugott helyre, egy vadonba, vagy egy fa árnyéka alá, vagy egy hegyre, vagy egy völgybe, vagy egy barlangba, vagy egy hullaégető helyre, vagy egy erdős ligetbe, vagy a szabad ég alá, vagy egy szalmaboglya tövébe. Miközben így él elvonultan, brahmanok és világiak látogatják meg a városból, vagy a környező falvakból. Amikor ezek az emberek meglátogatják, belehabarodik a csábító dolgokba, mohóság lesz úrrá rajta, és visszatér a fényűzéshez. Ezt a tanítót nevezik visszahanyatló tanítónak. Erre a tanítóra lesújtott a gonosz, haszontalan tulajdonságok szennyezik, amelyek egy elkövetkezendő, nehézségekkel teli és fájdalmas létesüléshez, egy elkövetkezendő születéshez, további öregedéshez és halálhoz vezetnek. Ilyen az amikor egy tanító visszahanyatlik⁸.

És mikor hanyatlik vissza a tanítvány? Amikor ennek a tanítónak a tanítványa, utánozva a tanítója elvonulását, elmegy egy eldugott helyre, egy vadonba, vagy egy fa árnyéka alá, vagy egy hegyre, vagy egy völgybe, vagy egy barlangba, vagy egy hullaégető helyre, vagy egy erdős ligetbe, vagy a szabad ég alá, vagy egy szalmaboglya tövébe. Miközben így él elvonultan, brahmanok és világiak látogatják meg a városból, vagy a környező falvakból. Amikor ezek az emberek meglátogatják, belehabarodik a csábító dolgokba, mohóság lesz úrrá rajta, és visszatér a fényűzéshez. Ezt a tanítót nevezik visszahanyatló tanítónak. Erre a tanítványra lesújtott a gonosz, haszontalan tulajdonságok szennyezik, amelyek egy elkövetkezendő, nehézségekkel teli és fájdalmas létesüléshez, egy elkövetkezendő születéshez, további öregedéshez és halálhoz vezetnek. Ilyen az amikor egy tanítvány visszahanyatlik.

És mikor hanyatlik vissza egy szent életet élő? Van olyan eset, amikor egy Tathágata létesül a világban, egy valóban és igazán ön-ébredett, tudással és módszerrel felvértezett, jól-távozott, a

világban is járatos, felülmúlhatatlan tanítója a szelídségre hajlóknak, istenek és emberi lények tanítója, felébredett, és áldott. Elvonul egy eldugott helyre, egy vadonba, vagy egy fa árnyéka alá, vagy egy hegyre, vagy egy völgybe, vagy egy barlangba, vagy egy hullaégető helyre, vagy egy erdős ligetbe, vagy a szabad ég alá, vagy egy szalmaboglya tövébe. Miközben így él elvonultan, brahmanok és világiak látogatják meg a városból, vagy a környező falvakból. Amikor ezek az emberek meglátogatják, nem habarodik bele a csábító dolgokba, nem lesz úrrá rajta a mohóság, és nem tér vissza a fényűzéshez. Ennek a tanítónak a tanítványa, utánozva tanítóját elvonul egy eldugott helyre, egy vadonba, vagy egy fa árnyéka alá, vagy egy hegyre, vagy egy völgybe, vagy egy barlangba, vagy egy hullaégető helyre, vagy egy erdős ligetbe, vagy a szabad ég alá, vagy egy szalmaboglya tövébe. Miközben így él elvonultan, brahmanok és világiak látogatják meg a városból, vagy a környező falvakból. Amikor ezek az emberek meglátogatják, belehabarodik a csábító dolgokba, mohóság lesz úrrá rajta, és visszatér a fényűzéshez. Ilyen az amikor egy szent életet élő visszahanyatlík. Erre a tanítványa lesújtott a gonosz, haszontalan tulajdonságok szennyezik, amelyek egy elkövetkezendő, nehézségekkel teli és fájdalmas létesüléshez, egy elkövetkezendő születéshez, további öregedéshez és halálhoz vezetnek. Ilyen az amikor egy szent életet élő visszahanyatlík.

És ebben az értelemben, Ánanda, a szent életet élő visszahanyatlása sokkal fájdalmasabb és keserűbb, mint a tanító, vagy a tanítvány visszahanyatlása. Ez még akár a teljes hanyatláshoz is vezethet.

Ezért, Ánanda, barátodnak tekints engem, ne pedig ellenlábásodnak. Hosszan tartó jólétedért, és a boldogságodért.

És mikor tekinti a tanítvány a tanítóját ellenlábásának és nem barátjának? Van olyan eset, amikor a tanító a Dhammát tanítja tanítványainak megértően, a jól-létüket szem előtt tartva, együttérzéstől áthatva: 'Ezt a jól-létedért, ezt a boldogságodért (tanítom neked)'. De a tanítványa a füle botját sem mozdítja, tudatát elfordítja a tanítás elől. Elfordul, hátat fordít a tanítója üzenetének. Ekkor tekinti a tanítvány a tanítóját ellenlábásának, nem pedig barátjának⁹.

És mikor tekinti a tanítvány a tanítóját barátjának, nem pedig ellenlábásának? Van olyan eset, amikor a tanító a Dhammát tanítja tanítványainak megértően, a jól-létüket szem előtt tartva, együttérzéstől áthatva: 'Ezt a jól-létedért, ezt a boldogságodért (tanítom neked)'. Ekkor a tanítvány hallgat rá, tudatát nem fordítja el a tanítás elől. Nem fordul el, nem fordít hátat tanítója üzenetének. Ekkor tekinti a tanítvány a tanítóját barátjának, nem pedig ellenlábásának.

Ánanda, ezért tekints engem barátodnak, ne pedig ellenlábásodnak. A saját jól-létedért és boldogságodért.

Ezért, mint egy fazekas, aki nyirkos, ki nem égetett agyaggal dolgozik, sosem fogok habozni téged újra és újra kritizálni. Szavaimmal újra és újra ösztökélni foglak egész addig, amíg már csak az alapvető

erényeid maradnak meg.

Így szólt a Magasztos. A tiszteletreméltó Ánanda elégedett volt, örült a Magasztos szavainak.

1. Nigródha kolostora – *Nigrodhārāma* [↵](#)
2. Upalavanna szerzetesnő fordításában: beds and seats – ágyak és székek [↵](#)
3. A Nigródha kolostorhoz tartozó másik kolostor építője – *Ghatāya* [↵](#)
4. Lásd: AN 8.86 [↵](#)
5. Mivel az üresség mindhárom típusát egyszerre érti belsőleg és külsőleg, úgy néz ki, hogy amikor a Buddha itt külső ürességről beszél, azt arra vonatkoztatja, hogy az üresség három típusának bármelyikét a külső jelenségekre alkalmazza. Hasonlóképpen, amikor belső ürességről beszél, azt arra vonatkoztatja, hogy az üresség három típusának bármelyikét magában belül alkalmazza. [↵](#)
6. Lásd: MN 106 [↵](#)
7. Azaz egy nem buddhista tanító. [↵](#)
8. Lásd: Iti 109. [↵](#)
9. Lásd: MN 137 [↵](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 122](#), [Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 131 Bhaddekaratta Sutta – Egy érdemesen töltött nap

Fordította: Nyitrai Gábor

MN 131, PTS M III 187

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatti közelében tartózkodott, Dzséta Ligetében, Anáthapindika kolostorában. Akkor, a Magasztos megszólította a bhikkhukat: “Bhikkhuk!”

“Igen, bhante¹” válaszolták a bhikkhuk.

Azt mondta a Magasztos: “Bhikkhuk, az érdemesen töltött napról fogok nektek tanítani, tömören és kifejtve is. Hallgassátok és jól figyeljetek arra, amit mondani fogok.”

“Úgy lesz, bhante” válaszolták a bhikkhuk.

Azt mondta a Magasztos:

A múltat ne kergesd,
és ne álmodozz a jövőről.
Ami elmúlt az már mögöttünk van.
Ami eljön azt még nem értük el.
Bármi legyen most neked a jelen²

Tisztán értsd³: ahogy itt jön, ahogy itt van.

Megcsalatlan, megingathatatlan
Így kell a szívet fejleszteni.
Buzgón tedd meg még ma
amit meg kell tenni,
mert ki tudja, vajon halál-e a holnap?
Nincs egyezkedés, nincs ígéretés
hatalmas seregével a Halandóságnak.

Aki buzgón így él,
éjjel-nappal ebből nem enged,
‘neki tényleg érdemesen töltött napja volt’

– ezt mondja róla a Békés Bölcs.

És hogyan kergeti valaki a múltat, bhikkhuk? Elmélázik abban az örömben⁴, ‘Ilyen és olyan formájú,

testű⁵ voltam a múltban’. Elmélázik abban az örömben, ‘Ilyen és olyan érzésem⁶ volt a múltban’. ... ‘Ilyen és olyan dolgot észleltem⁷ a múltban’. ... ‘Ilyen és olyan elme-képződményem⁸ volt a múltban.’ ... ‘Ilyen és olyan tudatom⁹ volt a múltban.’ Ezt hívják a múlt kergetésének.

És hogyan nem kergeti valaki a múltat? Nem méházik el abban az örömben, ‘Ilyen és olyan formájú, testű voltam a múltban’. Nem méházik el abban az örömben, ‘Ilyen és olyan érzésem volt a múltban’. ... ‘Ilyen és olyan dolgot észleltem a múltban’. ... ‘Ilyen és olyan elme-képződményem volt a múltban.’ ... ‘Ilyen és olyan tudatom volt a múltban.’ Ezt hívják a múlt nem kergetésének.

És hogyan álmodozik valaki a jövőről? Elmélázik abban az örömben, ‘Ilyen és olyan formájú, testű lehetnék a jövőben’. Elmélázik abban az örömben, ‘Ilyen és olyan érzésem lehetne a jövőben’. ... ‘Ilyen és olyan dolgot észlelhetnék a jövőben’. ... ‘Ilyen és olyan elme-képződményem lehetne a jövőben’. ... ‘Ilyen és olyan tudatom lehetne a jövőben’. Ezt hívják a jövőről álmodozásnak.

És hogyan nem álmodozik valaki a jövőről? Nem méházik el abban az örömben, ‘Ilyen és olyan formájú, testű lehetnék a jövőben’. Nem méházik el abban az örömben, ‘Ilyen és olyan érzésem lehetne a jövőben’. ... ‘Ilyen és olyan dolgot észlelhetnék a jövőben’. ... ‘Ilyen és olyan elme-képződményem lehetne a jövőben’. ... ‘Ilyen és olyan tudatom lehetne a jövőben’. Ezt hívják a jövőről nem álmodozásnak.

És hogyan van valaki megcsalva a jelen dolgokkal kapcsolatban? Abban az esetben, mikor egy tanulatlan átlagember, aki nem veszi figyelembe a nemes embereket, nem művelt a nemes emberek tanításaiban, nem képzett a nemes emberek tanításaiban, nem törődik tisztességes emberekkel, nem művelt a tisztességes emberek tanításaiban, nem képzett a tisztességes emberek tanításaiban, úgy tekint a fizikai formára mint ami ‘én’, vagy az ‘én’ birtokolja a formát, vagy az ‘én’-en belül van a forma, vagy a formán belül van az ‘én’.

Úgy tekint az érzésre mint ami ‘én’, vagy az ‘én’ birtokolja az érzést, vagy az ‘én’-en belül van az érzés, vagy az érzésen belül van az ‘én’.

Úgy tekint az észlelésre mint ami ‘én’, vagy az ‘én’ birtokolja az észlelést, vagy az ‘én’-en belül van az észlelés, vagy az észlelésen belül van az ‘én’.

Úgy tekint az elme-képződményre mint ami ‘én’, vagy az ‘én’ birtokolja az elme-képződményt, vagy az ‘én’-en belül van az elme-képződmény, vagy az elme-képződményen belül van az ‘én’.

Úgy tekint a tudatra mint ami ‘én’, vagy az ‘én’ birtokolja a tudatot, vagy az ‘én’-en belül van a tudat, vagy a tudaton belül van az ‘én’. Ezt hívják úgy, hogy valaki meg van csalva a jelen dolgokkal kapcsolatban.

És hogyan nincs valaki megcsalva a jelen dolgokkal kapcsolatban? Abban az esetben, mikor a nemes emberek tanítványa figyelembe veszi a nemes embereket, művelt a nemes emberek tanításaiban, jól képzett a nemes emberek tanításaiban, figyelembe veszi a tisztességes embereket, művelt a tisztességes emberek tanításaiban, jól képzett a tisztességes emberek tanításaiban, nem tekint úgy a fizikai formára mint ami 'én', vagy az 'én' birtokolja a formát, vagy az 'én'-en belül van a forma, vagy a formán belül van az 'én'.

Nem tekint úgy az érzésre mint ami 'én', vagy az 'én' birtokolja az érzést, vagy az 'én'-en belül van az érzés, vagy az érzésen belül van az 'én'.

Nem tekint úgy az észlelésre mint ami 'én', vagy az 'én' birtokolja az észlelést, vagy az 'én'-en belül van az észlelés, vagy az észlelésen belül van az 'én'.

Nem tekint úgy az elme-képződményre mint ami 'én', vagy az 'én' birtokolja az elme-képződményt, vagy az 'én'-en belül van az elme-képződmény, vagy az elme-képződményen belül van az 'én'.

Nem tekint úgy a tudatra mint ami 'én', vagy az 'én' birtokolja a tudatot, vagy az 'én'-en belül van a tudat, vagy a tudaton belül van az 'én'. Ezt hívják úgy, hogy valaki nincs megcsalva a jelen dolgokkal kapcsolatban.

A múltat ne kergesd,
és ne álmodozz a jövőről.
Ami elmúlt az már mögöttünk van.
Ami eljön azt még nem értük el.
Bármilyen legyen most neked a jelen
Tisztán értsd: ahogy itt jön, ahogy itt van.
Megcsalatlán, megingathatatlan
Így kell a szívet fejleszteni.
Buzgón tedd meg még ma
amit meg kell tenni,
mert ki tudja, vajon halál-e a holnap?
Nincs egyezkedés, nincs ígéretés
hatalmas seregével a Halandóságnak.

Aki buzgón így él,
éjjel-nappal ebből nem enged,
'neki tényleg érdeemesen töltött napja volt'

– ezt mondja róla a Békés Bölcs.

“Bhikkhuk, az érdemesen töltött napról fogok nektek tanítani, tömören és kifejtve is.’ Így volt mondva, és erre vonatkozóan volt mondva.”

Ezt mondta a Magasztos. Fellelkesülve, a bhikkhuk örültek a Magasztos szavainak.

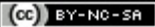
1. tiszteletteljes megszólítási mód, ~uram, ~tiszteletreméltó [↵](#)
2. paccuppanna dhamma [↵](#)
3. vipassati [↵](#)
4. nandi [↵](#)
5. rūpa [↵](#)
6. vedanā [↵](#)
7. saññā [↵](#)
8. saṅkhāra [↵](#)
9. viññāṇa [↵](#)

Így készült:

Fordította: Nyitrai Gábor

Forrás: [MN 131](#), páli

Szerzői jogok: Nyitrai Gábor, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 131 Bhaddekaratta Sutta – Egy kedvező nap

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 131, PTS M III 187

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávathiban tartózkodott a Dzséta ligetben, Anáthapindika kolostorában. Így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek!

– Igen, urunk! – válaszolták a szerzetesek. Ezután a Magasztos így folytatta:

– Szerzetesek! Összefoglalva és részletesen is megtanítom nektek, milyen az, akinek kedvező napja van. Figyeljete alaposan!

– Ahogy kívánod, urunk! – válaszolták a szerzetesek. Így szólt a Magasztos:

Nem kéne a múltba kapaszkodnotok,
sem a jövőben bíznotok.

Ami elmúlt – magunk mögött,
a jövő pedig, el még nem jött.

Bármi is legyen éppen jelen,
tisztán látod éppen akkor, éppen ott.

Zavartalanul, rendíthetetlenül,
így fejleszted a szíved.

Buzgón tedd, amit ma tenned kell,
mivel, ki tudja, holnap már menned kell.

Nincs alku a halállal, és hordájával.

Aki így él, igyekvőn, hajthatatlanul

éjjel – nappal,

annak kedvező igazán csak a napja,

ahogy a békés bölcs mondja.

És szerzetesek! Hogyan kapaszkodik az ember a múltba? Ilyen örömteli gondolatokkal ragadtatja el magát, mint: 'A múltban ilyen és ilyen alakom volt' ... 'A múltban ilyen és ilyen érzéseim voltak' ... 'A múltban ilyen és ilyen volt az érzékelésem' ... 'A múltban ilyen és ilyen késztetésem voltak' ... 'A múltban ilyen és ilyen tudatosságom volt'. Ezt hívják úgy, hogy a múltba kapaszkodás.

Hogyan nem kapaszkodik az ember a múltba? Nem ragadhatja el magát ilyen örömteli gondolatoktól, mint: 'A múltban ilyen és ilyen alakom volt' ... 'A múltban ilyen és ilyen érzéseim voltak' ... 'A múltban ilyen és ilyen volt az érzékelésem' ... 'A múltban ilyen és ilyen késztetésem voltak' ... 'A múltban ilyen és ilyen tudatosságom volt'. Ezt hívják úgy, hogy a múltba nem kapaszkodás.

Hogyan bizakodik az ember a jövőben? Ilyen örömteli gondolatokkal ragadhatja el magát, mint: 'Ilyen és ilyen alakom lehet majd a jövőben' ... 'Ilyen és ilyen érzéseim lehetnek majd a jövőben' ... 'Ilyen és ilyen lehet majd az érzékelésem a jövőben' ... 'Ilyen és ilyen késztetésem lehetnek majd a jövőben' ... 'Ilyen és ilyen tudatosságom lehet majd a jövőben'. Ezt hívják úgy, hogy a jövőben bizakodás.

Hogyan nem bizakodik az ember a jövőben? Nem ragadhatja el magát ilyen örömteli gondolatokkal, mint: 'Ilyen és ilyen alakom lehet majd a jövőben' ... 'Ilyen és ilyen érzéseim lehetnek majd a jövőben' ... 'Ilyen és ilyen lehet majd az érzékelésem a jövőben' ... 'Ilyen és ilyen késztetésem lehetnek majd a jövőben' ... 'Ilyen és ilyen tudatosságom lehet majd a jövőben'. Ezt hívják úgy, hogy nem bizakodás a jövőben.

Hogyan izgatja magát az ember a jelen dolgokat illetően? Amikor egy képzetlen, közepszerű ember, aki nem ismeri a nemes személyeket, nem járatos a nemes személyek tanításaiban, nem képzett a nemes személyek tanításaiban, az alakot én-nek tekinti, vagy az én-t egy alakkal bírónak, vagy alakot lát az én-ben, vagy én-t lát az alakban.¹

(...) az érzést én-nek tekinti, vagy az én-t egy érzéssel bírónak, vagy érzést lát az én-ben, vagy én-t lát az érzésben.

(...) az érzékelést én-nek tekinti, vagy az én-t egy érzékeléssel bírónak, vagy érzékelést lát az én-ben, vagy én-t lát az érzékelésben.

(...) a késztetést én-nek tekinti, vagy az én-t egy késztetéssel bírónak, vagy késztetést lát az én-ben, vagy én-t lát a késztetésben.

(...) a tudatosságot én-nek tekinti, vagy az én-t egy tudatossággal bírónak, vagy tudatosságot lát az én-ben, vagy én-t lát a tudatosságban. Ilyen az amikor az ember izgatja magát a jelen dolgokat illetően.

És hogyan nem izgatja magát az ember a jelen dolgokat illetően? Amikor a nemes személyek egyik tanítványa, aki ismeri a nemes személyeket, járatos a nemes személyek tanításaiban, jól képzett a nemes személyek tanításaiban, az alakot nem tekinti én-nek, nem tekinti az én-t egy alakkal bírónak, nem lát alakot az én-ben, és nem lát én-t az alakban.

(...) az érzést nem tekinti én-nek, nem tekinti az én-t egy érzéssel bírónak, nem lát érzést az én-ben, és

nem lát én-t az érzésben.

(...) az érzékelést nem tekinti én-nek, nem tekinti az én-t egy érzékeléssel bírónak, nem lát érzékelést az én-ben, és nem lát én-t az érzékelésben.

(...) a késztetést nem tekinti én-nek, nem tekinti az én-t egy késztetéssel bírónak, nem lát késztetést az én-ben, és nem lát én-t a késztetésben.

(...) a tudatosságot nem tekinti én-nek, nem tekinti az én-t egy tudatossággal bírónak, nem lát tudatosságot az én-ben, és nem lát én-t a tudatosságban. Ilyen az amikor az ember nem izgatja magát a jelen dolgokat illetően.

Nem kéne a múltba kapaszkodnotok,
sem a jövőben bíznotok.

Ami elmúlt – magunk mögött,
a jövő pedig, el még nem jött.

Bármi is legyen éppen jelen,
tisztán látod éppen akkor, éppen ott.
Zavartalanul, rendíthetetlenül,
így fejleszted a szíved.
Buzgón tedd, amit ma tenned kell,
mivel, ki tudja, holnap már menned kell.
Nincs alku a halállal, és hordájával.

Aki így él, igyekvőn, hajthatatlanul
éjjel – nappal,
annak kedvező igazán csak a napja,
ahogy a békés bölcs mondja.

Szerzetesek! Ezért mondtam, hogy összefoglalva és részletesen is megtanítom nektek, milyen az, akinek kedvező napja van.

Így szólt a Magasztos. A szerzetesek örültek, elégedettek voltak a Magasztos szavaival.

1. A halmazok és az “én” viszonya:

„Ez az enyém (tanhá), ez én vagyok (mána), ez az én én-em (ditthi).” – így viszonyul a tanulatlan világi. És azt gondolja:

Azonos az én és a halmaz (mint az olajlámpás lángja és annak színe)

Az én birtokolja a halmazt (mint a fa az árnyékát)

Az én-ben benne van a halmaz (mint a virágban az illata)

A halmazban van benne az én (mint az ékszer az ékszerdobozban) [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 131, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: December 27, 2011, at 03:04 PM

MN 135 Cūḷakammavibhaṅga Sutta – A tettek elemzésének rövidebb változata

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 135, PTS M III 202

Így hallottam, egyszer a Magasztos Szávatí közelében a Dzséta ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Ekkor, Tódejja fia, Szubha a tanítvány a Magasztoshoz járult, udvariasan üdvözölték egymást. A baráti üdvözlések után, Szubbha helyet foglalt jobbján. Ahogy ott ült, ezt kérdezte a Magasztostól:

– Gótama mester! Mi az oka, miért van az, hogy az emberek között, az emberi fajban vannak hitványak és kiválóak? Miért van az hogy az emberek között vannak rövid életűek és hosszú életűek, betegesek és egészségesek, csúfak és szépek, jelentéktelenek és befolyásosak, szegények és gazdagok, alacsony társadalmi helyzetűek és a felsőbb osztályhoz tartozóak, ostobák és eszesek? Szóval mi az oka, miért van az, hogy az emberek között, az emberi fajban vannak hitványak és kiválóak?

– Tanítvány! A lények saját tetteik gazdái, saját tetteik örökösei, saját tetteik szülőttei, saját tetteiktől függenek, és saját tetteik fognak ítélni felettük. A cselekedet az, ami különbséget tesz a lények között hitványság, illetve kiválóság tekintetében.

– Nem értem minden apró részletét Gótama mester rövid kinyilatkoztató beszédének, ha nem fejt ki részletesebben. Szeretném, ha Gótama mester kifejtené nekem a Dhammát, annak érdekében, hogy alaposan megérthessem rövid kinyilatkoztató beszédét!

– Jól van, tanítvány – válaszolt Gótama –, figyelj alaposan, hallgass, beszélni fogok!

– Ahogy mondd, Gótama mester.

A Magasztos így szólt:

– Tanítvány! Vegyünk egy nőt vagy férfit, aki az érző lények gyilkosa, kegyetlen, véreskezű, az érző lényekre irgalom nélkül halált vagy szolgaságot hoz. Ilyen tettek következtében, a test felbomlásával, a halál után a nélkülözések síkján, rossz helyen, alsóbb birodalmakban születik újra, a pokolra kerül. De ha a test felbomlásakor, a halál után, ahelyett hogy a nélkülözések síkján, rossz helyen, alsóbb birodalmakban, a pokolban születne újra, mégis emberi alakot ölt, akkor rövid életű lesz, bárhová szülessék is. Ez az út, ami rövid élethez vezet: érző lényeket gyilkolni, kegyetlenül, véreskezűen, az érző lényekre irgalom nélkül halált vagy szolgaságot hozni.

De most vegyünk egy olyan nőt vagy férfit, aki letett az érző lények gyilkolásáról, tartózkodik az érző lények gyilkolásától, és az érző lények érdekében leengedi a kezében a botot, leengedi kezében a kést, lelkiismeretes, irgalmas és kedves. Ilyen tettek következtében, a test felbomlásával, a halál után jó helyre, mennyei birodalmakba születik újra. De ha a test felbomlásakor, a halál után, ahelyett hogy jó helyre, mennyei birodalmakba születne újra, mégis emberi alakot ölt, akkor hosszú életű lesz, bárhová szülessék is. Ez az út, ami hosszú élethez vezet: letenni az érző lények gyilkolásáról, tartózkodni az érző lények gyilkolásától, az érző lények érdekében leengedni a kézben a botot, leengedni a kézben a kést, lelkiismeretesnek, irgalmasnak és kedvesnek lenni.

Most vegyünk egy nőt, vagy egy férfit, aki öklével, kemény görönggyel, furkósbottal vagy késsel bántalmaz érző lényeket. Ilyen tettek következtében a test felbomlásával, a halál után rossz helyekre születik újra. De ha a e helyett mégis emberi alakot ölt, akkor beteges lesz, bárhová szülessék is. Ez az út, ami betegességhez vezet: az érző lényeket bántalmazni ököllel, kemény görönggyel, furkósbottal vagy késsel.

De most vegyünk egy nőt vagy férfit, aki nem bántalmazza az érző lényeket az öklével, kemény görönggyel, furkósbottal vagy késsel. Ilyen tettek következtében, a test felbomlásával a halál után jó helyre születik újra. De ha e helyett mégis emberi alakot ölt, egészséges lesz, bárhová szülessék is. Ez az út, ami egészséghez vezet: kerülni az érző lények bántalmazását ököllel, kemény görönggyel, furkósbottal vagy késsel.

Most vegyünk egy nőt vagy férfit, aki mogorva és a legkisebb bírálatra is könnyen megbántódik, megsértődik, bosszút táplál, rosszindulatú és haragtartó, bosszúságot, ellenszenvet és keserűséget sugárzik. Ilyen tettek következtében, a test felbomlásával, a halál után a nélkülözések síkján születik újra. De ha a e helyett mégis emberi alakot ölt, csúf lesz, bárhová szülessék is. Ez az út, ami a csúfsághoz vezet: mogorvának lenni, és a legkisebb bírálatra is könnyen megbántódni, megsértődni és bosszút táplálni, rosszindulatúnak és haragtartónak, bosszúságot, ellenszenvet és keserűséget sugárzóknak lenni.

De most vegyünk egy nőt vagy férfit, aki nem mogorva, és még az erős bírálatra sem bántódik meg, nem sértődik meg és nem táplál bosszút, nem rosszindulatú, nem haragtartó, és nem sugárzik bosszúságot, ellenszenvet és keserűséget. Ilyen tettek következtében, a test felbomlásával, a halál után jó helyre születik újra. De ha e helyett mégis emberi alakot ölt, szép lesz, bárhová szülessék is. Ez az út, ami a szépséghez vezet: kerülni a mogorvaságot, még erős bírálatra sem bántódni meg, nem sértődni meg és nem táplálni bosszút, nem lenni rosszindulatúnak, sem haragtartónak, és nem sugározni bosszúságot, ellenszenvet és keserűséget.

Most vegyünk egy nőt vagy férfit, aki irigy. Mások sikereit, eredményeit, tiszteltségét,

megbecsültségét, méltányoltságát és kiváltságait irigyli, sajnálja tőlük, és azokon rágódik. Ilyen tettek következtében, a test felbomlásával, a halál után a nélkülözések síkjára születik újra. De ha e helyett mégis emberi alakot ölt, sosem fog kiválóságra szert tenni, bárhová szülessék is. Ez az út, ami a kiválóság elkerüléséhez vezet: irigynek lenni, mások sikereit, eredményeit, tiszteletét, megbecsültségét, méltányoltságát és kiváltságait irigyelni, sajnálni tőlük, és azokon rágódni.

De most vegyünk egy nőt vagy férfit, aki nem irigy. Mások sikereit, eredményeit, tiszteletét, megbecsültségét, méltányoltságát és kiváltságait nem irigyli, nem sajnálja tőlük, és azokon nem rágódik. Ilyen tettek következtében, a test felbomlásával, a halál után jó helyen születik újra. De ha e helyett mégis emberi alakot ölt, kiváló, megbecsült lesz, bárhová szülessék is. Ez az út, ami kiválósághoz, megbecsüléshez vezet: Kerülni az irigységet, nem irigyelni mások sikereit, eredményeit, tiszteletét, megbecsültségét, méltányoltságát és kiváltságait, nem sajnálni tőlük, nem rágódni azokon.

Most vegyünk egy nőt vagy férfit, aki nem ajánl fel ételt, italt, ruhát, lábbelit, virágfüzért, füstölőt, balzsamot, fekhelyet, szállást vagy világítóeszközt a papoknak, vagy a remetéknek. Ilyen tettek következtében, a test felbomlásával, a halál után a nélkülözések síkjára születik újra. De ha e helyett mégis emberi alakot ölt, szegény lesz, bárhová szülessék is. Ez az út, ami szegénységhez vezet: ételt, italt, ruhát, lábbelit, virágfüzért, füstölőt, balzsamot, fekhelyet, szállást vagy világítóeszközt nem ajánlani fel a papoknak vagy remetéknek.

De most vegyünk egy nőt vagy férfit, aki ételt, italt, ruhát, lábbelit, virágfüzért, füstölőt, balzsamot, fekhelyet, szállást vagy világítóeszközt ajánl fel a papoknak és a remetéknek. Ilyen tettek következtében, a test felbomlásával, a halál után jó helyre születik újra. De ha e helyett mégis emberi alakot ölt, gazdag lesz, bárhová szülessék is. Ez az út, ami gazdagsághoz vezet: ételt, italt, ruhát, lábbelit, virágfüzért, füstölőt, balzsamot, fekhelyet, szállást vagy világítóeszközt ajánlani fel a papoknak és a remetéknek.

Most vegyünk egy nőt vagy férfit, aki öntelt és gőgös. Nem tiszteli a tiszteletre méltókat, nem kel fel ültéből az előtt, aki előtt fel kell kelni, nem kínálja ülőhellyel azt, akit ülőhellyel kell kínálni, nem engedi előre azt, akit előre kell engedni, nem hódol az előtt, aki előtt hódolni kell, nem méltányolja azt, aki méltánylásra méltó, nem becsüli meg azt, aki megbecsülésre méltó. Ilyen tettek következtében, a test felbomlásakor, a halál után a nélkülözések síkján születik újra. De ha e helyett mégis emberi alakot ölt, alacsony társadalmi osztályba kerül, bárhová szülessék is. Ez az út, ami alacsony társadalmi osztályba való születéshez vezet: önteltnek és gőgösnek lenni. Nem tisztelni a tiszteletreméltót, nem felkelni az előtt, aki előtt fel kell kelni, nem kínálni ülőhellyel azt, akit ülőhellyel kell kínálni, nem engedni előre azt, akit előre kell engedni, nem hódolni az előtt, aki előtt hódolni kell, nem méltányolni azt, aki méltánylásra méltó, nem megbecsülni azt, aki megbecsülésre

méltó.

De most vegyünk egy nőt vagy férfit, aki nem öntelt és nem gőgös. Tiszteli a tiszteletre méltót, felkel az előtt, aki előtt fel kell kelni, ülőhellyel kínálja azt, akit ülőhellyel kell kínálni, előre engedi azt, akit előre kell engedni, hódol az előtt, aki előtt hódolni kell, méltányolja az arra érdemest, megbecsüli a megbecsülésre méltót. Ilyen tettek következtében, a test felbomlásakor, a halál után jó helyre születik újra. De ha e helyett mégis emberi alakot ölt, magas társadalmi osztályba kerül, bárhová szülessék is. Ez az út a magasabb társadalmi osztályba való születésnek: kerülni az önteltséget és a gőgöt. Tisztelni a tiszteletre méltót, felkelni az előtt, aki előtt fel kell kelni, ülőhellyel kínálni azt, akit ülőhellyel kell kínálni, előre engedni azt, akit előre kell engedni, hódolni az előtt, aki előtt hódolni kell, méltányolni az arra érdemest, megbecsülni a megbecsülésre méltót.

Most vegyünk egy nőt vagy férfit, aki mikor egy papot, vagy remetét meglátogat, nem kéri ki tanácsát ekképp: „Tiszteletre méltó uram! Mi a helyes? Mi a helytelen? Mi a megvetendő? Mi a kifogástalan? Miben fejlődjek? Mit ne fejlesszek? Milyen tetteket követtem el, melyek hosszan tartó ártáshoz és szenvedéshez fognak vezetni? Vagy milyen tetteket cselekedtem, melyek hosszan tartó jóléthez és boldogsághoz fognak vezetni?” Ilyen tett (mulasztás) következtében, a test felbomlásával, a halál után a nélkülözések síkjára születik újra. De ha e helyett mégis emberi alakot ölt, ostoba lesz, bárhová szülessék is. Ez az út, ami ostobasághoz vezet: egy pap vagy remete meglátogatása alkalmával elmulasztani tanácsát kikérni ekképp: „Tiszteletre méltó uram! Mi a helyes? Mi a helytelen? Mi a megvetendő? Mi a kifogástalan? Miben fejlődjek? Mit ne fejlesszek? Milyen tetteket követtem el, melyek hosszan tartó ártáshoz és szenvedéshez fognak vezetni? Vagy milyen tetteket cselekedtem, melyek hosszan tartó jóléthez és boldogsághoz fognak vezetni?”

De most vegyünk egy nőt vagy férfit, aki mikor meglátogat egy papot vagy remetét, kikéri tanácsát ekképp: „Tiszteletre méltó uram! Mi a helyes? Mi a helytelen? Mi a megvetendő? Mi a kifogástalan? Miben fejlődjek? Mit ne fejlesszek? Milyen tetteket követtem el, melyek hosszantartó ártáshoz és szenvedéshez fognak vezetni? Vagy milyen tetteket cselekedtem, melyek hosszantartó jóléthez és boldogsághoz fognak vezetni?” Ilyen tettek következtében jó helyre születik újra. De ha e helyett mégis emberi alakot ölt, éles eszű lesz, bárhová szülessék is. Ez az út, ami éleseszűséghez vezet: egy pap vagy remete meglátogatásakor kikérni a tanácsát ekképp: „Tiszteletre méltó uram! Mi a helyes? Mi a helytelen? Mi a megvetendő? Mi a kifogástalan? Miben fejlődjek? Mit ne fejlesszek? Milyen tetteket követtem el, melyek hosszantartó ártáshoz és szenvedéshez fognak vezetni? Vagy milyen tetteket cselekedtem, melyek hosszan tartó jóléthez és boldogsághoz fognak vezetni?”

Így hát, tanítvány!

A rövid élethez vezető út teszi az embert rövid életűvé, a hosszú élethez vezető út teszi az embert hosszú életűvé. A betegséghez vezető út teszi az embert beteggé, az egészséghez vezető út teszi az

embert egészségessé. A csúfsághoz vezető út teszi az embert csúffá, a szépséghez vezető út teszi az embert széppé.

A befolyás-nélküliséghez vezető út teszi az embert befolyás nélkülivé, a befolyással bíráshoz vezető út teszi az embert befolyásossá. A szegénységhez vezető út teszi az embert szegénnyé, a gazdagsághoz vezető út teszi az embert gazdaggá. Az alacsony társadalmi helyzethez vezető út teszi az embert alacsony társadalmi helyzetűvé, a magas társadalmi helyzethez vezető út teszi az embert magas társadalmi helyzetűvé. Az ostobasághoz vezető út teszi az embert ostobává, az éleseszsűséghez vezető út teszi az embert éles eszűvé.

A lények saját tetteik gazdái, saját tetteik örökösei, saját tetteik szülöttei, saját tetteiktől függenek, és saját tetteik fognak ítélkezni felettük. A cselekedet az, ami különbséget tesz a lények között hitványság, illetve kiválóság tekintetében.

Miután ezek a szavak elhangzottak, Szubha a tanítvány, Tódejja fia így szólt a Magasztoshoz:

– Csodálatos Gótama mester, csodálatos! Mint mikor valaki felállítja azt, ami elborult, leleplezi azt, ami elrejtett, mint mikor valaki útbaigazítja a tévelygőt, vagy lámpával világít a sötétben, hogy azok, akik képesek rá lássanak. Épp így tesz Gótama mester is, aki számos példázaton keresztül teszi világossá a Dhammát.

Menedéket veszek Gótama mesternél, a Dhammánál és a szerzetesek közösségénél. Emlékezzen rám Gótama mester, mint világi követőjére, aki menedékért jött egyszer s mindörökre!

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 135 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 136 Mahākammavibhaṅga Sutta – A cselekvésről szóló hosszabb tanítóbeszéd

Fordította: Darvas Gabriella

MN 136, PTS M III 207

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagahában, a Bambuszligetben, a Mókusmenedéknél tartózkodott.

Ebben az időben a tiszteletreméltó Szamiddhi egy erdei kunyhóban lakott. Akkor Pótaliputta vándor, miközben testgyakorlásként sétálgatott, meglátogatta a tiszteletreméltó Szamiddhit, és üdvözetet váltott vele. Az udvarias üdvözlő szavak után helyet foglalt az egyik oldalán, és így szólította meg a tiszteletreméltó Szamiddhit:

– Szamiddhi barátom, ezt magától Gótama mestertől hallottam és tanultam: „A testi cselekvés terméketlen, a szóbeli cselekvés terméketlen, csak a tudati cselekvés valóságos.” Valamint: „Az elérésnek van egy szintje, melyre belépve már semmit sem érezni.”

– Ne beszélj így, Pótaliputta barátom, ne beszélj így. Ne hamisítsd meg a Magasztos szavait; nem helyénvaló dolog meghamisítani a Magasztos szavait. A Magasztos nem mondana ilyet: „A testi cselekvés terméketlen, a szóbeli cselekvés terméketlen, csak a tudati cselekvés valóságos.” Ám, barátom, az elérésnek van egy szintje, melyre belépve már semmit sem érezni.

– Mióta élsz szerzetesként, Szamiddhi barátom?

– Nem régóta, barátom: három esztendeje.

– Akkor hát mit mondunk majd az idősebb szerzeteseknek, mikor egy fiatal szerzetes úgy gondolja, ily módon kell oltalmaznia a Tanítót? Szamiddhi barátom, ha valaki szándékos testi, szóbeli vagy tudati cselekvést végez, mit érez?

– Ha valaki szándékos testi, szóbeli vagy tudati cselekvést végez, szenvedést érez, Pótaliputta barátom.

Akkor, anélkül, hogy helyeselte vagy kifogásolta volna a tiszteletreméltó Szamiddhi szavait, Pótaliputta vándor fölállt ülőhelyéről, és eltávozott.

Nem sokkal Pótaliputta vándor távozása után, a tiszteletreméltó Szamiddhi meglátogatta a tiszteletreméltó Ánandát, és üdvözetet váltott vele. Az udvarias üdvözlő szavak után helyet foglalt a

tiszteletreméltó Ánanda egyik oldalán, és beszámolt neki a Pótaliputta vándorral folytatott beszélgetésről. Miután szavai elhangzottak, a tiszteletreméltó Ánanda így szólt hozzá:

– Szamiddhi barátom, ezt a beszélgetést el kellene mondanunk a Magasztosnak. Menjünk, látogassuk meg a Magasztost, és mondjuk el neki. Ahogy a Magasztos elmagyarázza nekünk, úgy őrizzük ezentúl tudatunkban.

– Igen, barátom – felelte a tiszteletreméltó Szamiddhi.

Azután a tiszteletreméltó Ánanda és a tiszteletreméltó Szamiddhi együtt meglátogatták a Magasztost, és miután kifejezték tiszteletüket, helyet foglaltak az egyik oldalán. A tiszteletreméltó Ánanda beszámolt a Magasztosnak a tiszteletreméltó Szamiddhi és Pótaliputta vándor között lezajlott beszélgetésről.

Miután befejezte, a Magasztos így szólt a tiszteletreméltó Ánandához:

– Ánanda, még csak nem is emlékszem rá, hogy láttam volna valaha Pótaliputta vándort, akkor hát hogy jöhetett létre ez a beszélgetés? Noha Pótaliputta vándor kérdését gondosan meg kellett volna vizsgálnia, mielőtt felel rá, ez a megfontolatlan ember egyoldalúan válaszolta meg.

Amikor ez elhangzott, a tiszteletreméltó Udájin ekként szólt a Magasztoshoz:

– Tiszteletreméltó uram, talán a tiszteletreméltó Szamiddhi szavaival erre az alapelve utalt: „Minden érzés szenvedésteli.”

Akkor a Magasztos így szólította meg a tiszteletreméltó Ánandát:

– Nézd, Ánanda, miként szól hozzá ez a megfontolatlan ember, Udájin. Tudtam, Ánanda, hogy ez a megfontolatlan ember, Udájin, éppen most helytelenül fog hozzászólni. Pótaliputta vándor kezdettől fogva az érzések három fajtájáról kérdezett. Ez a megfontolatlan ember, Szamiddhi, helyesen felelhetett volna Pótaliputta vándornak, amennyiben a kérdést hallván elmagyarázta volna: „Pótaliputta barátom, ha valaki olyan szándékos testi, szóbeli vagy tudati cselekvést végez, amelynek következményét kellemesnek érzi, akkor kellemesen érzi magát. Ha valaki olyan szándékos testi, szóbeli vagy tudati cselekvést végez, melynek következményét kellemetlennek érzi, akkor kellemetlenül érzi magát. Ha valaki olyan szándékos testi, szóbeli vagy tudati cselekvést végez, amelynek következményét sem nem kellemesnek, sem nem kellemetlennek nem érzi, akkor sem kellemetlenül, sem kellemesen nem érzi magát.” De ugyan kik ezek a balga, tapasztalatlan, más szektákhoz tartozó vándorok, hogy képesek lennének megérteni a Beérkezett cselekvésről szóló nagy tanítását? Meg kellene hallgatnod, Ánanda, amint a Beérkezett kifejti a cselekvésről szóló nagy tanítást.

– Itt az idő, Magasztos, itt az idő, Áldott, hogy a Magasztos kifejtse a cselekvésről szóló nagy tanítást. Ha a Magasztostól hallják, a szerzetesek emlékezni fognak rá.

– Akkor hát, Ánanda, hallgasd meg figyelmesen, amit mondani fogok.

– Igen, tiszteletreméltó uram – felelte a tiszteletreméltó Ánanda. A Magasztos pedig a következő szavakat intézte hozzá:

– Ánanda, négyféle ember él a világon. Melyik ez a négy? Van olyan ember, aki életeket olt ki, elveszi, amit nem adtak neki, elmerül az érzéki élvezetekben, hamisan, fondorlatosan, közönségesen szól, pletykálgodik; mohó, rosszindulatú és helytelen nézeteket vall. Amikor meghal, és teste felbomlik, nélkülözésben, alacsonyabb sorban, nyomorúságban, vagy éppen a pokolban születik újra.

Azonban akad olyan is, aki életeket olt ki...és helytelen nézeteket vall. Amikor meghal, és teste felbomlik, magasabb sorban, az isteni világban születik újra.

Van olyan ember, aki tartózkodik az élet kioltásától, annak elvételétől, amit nem adtak neki, az érzéki élvezetektől, a hamis, fondorlatos, közönséges beszédétől, a fecsegéstől; nem mohó, nincs benne rosszindulat, és helyes nézeteket vall. Amikor meghal, és teste felbomlik, magasabb sorban, akár az isteni világban születik újra.

Am akad olyan is, aki tartózkodik az élet kioltásától...és helyes nézeteket vall. Amikor meghal, és teste felbomlik, nélkülözésben, alacsonyabb sorban, nyomorúságban, vagy éppen a pokolban születik újra.

Ánanda, van olyan remete vagy pap, aki lelkesedés, erőfeszítés, szorgalom és helyes összpontosítás révén a tudat összeszedettségének magas szintjét éri el; amikor tudata összeszedett, az isteni szemmel – mely tiszta és felülmúlja az emberit – látja azt, aki életeket olt ki...és helytelen nézeteket vall. S látja, hogy amikor meghalt, és teste felbomlott, nélkülözésben, alacsonyabb sorban, nyomorúságban, vagy éppen a pokolban született újra. Ekkor így szól: „Csakugyan léteznek gonosz cselekedetek, s az eltévelyedésnek van következménye; hiszen láttam valakit, aki életeket oltott ki...és helytelen nézeteket vallott; s láttam, hogy amikor meghalt, és teste felbomlott, nélkülözésben...vagy éppen a pokolban született újra.” Ezért aztán kijelenti: „Amikor meghal, és teste felbomlik, mindenki, aki életeket olt ki...és helytelen nézeteket vall, nélkülözésben...vagy éppen a pokolban születik újra. Aki így tudja, helyesen tudja; aki másként gondolja, téved.” Ilyképpen ragaszkodik csökönyösen ahhoz, amit saját magától megértett, belátott és felfedett: „Csak ez igaz, minden más helytelen.”

Azonban, Ánanda, van olyan remete vagy pap is, aki lelkesedés...révén a tudat összeszedettségének

magas szintjét éri el; amikor tudata összeszedett, az isteni szemmel – mely tiszta és felülmúlja az emberit – látja azt, aki életet olt ki...és helytelen nézeteket vall. S látja, hogy amikor meghalt, és teste felbomlott, magasabb sorban, akár az isteni világban született újra. Ekkor így szól: „Csakugyan nem léteznek gonosz cselekedetek, s az eltévelyedésnek nincs következménye; hiszen láttam valakit, aki életet oltott ki...és helytelen nézeteket vallott; s láttam, hogy amikor meghalt, és teste felbomlott, magasabb sorban, akár az isteni világban született újra.” Ezért aztán kijelenti: „Amikor meghal, és teste felbomlik, mindenki, aki életet olt ki...és helytelen nézeteket vall, magasabb sorban, akár az isteni világban születik újra. Aki így tudja, helyesen tudja; aki másként gondolja, téved.” Ilyképpen ragaszkodik csökönyösen ahhoz, amit saját magától megértett, belátott és felfedett: „Csak ez igaz, minden más helytelen.”

Ánanda, van olyan remete vagy pap, aki lelkesedés...révén a tudat összeszedettségének magas szintjét éri el; amikor tudata összeszedett, az isteni szemmel – mely tiszta és felülmúlja az emberit – látja azt, aki tartózkodik az élet kioltásától...és helyes nézeteket vall. S látja, hogy amikor meghalt, és teste felbomlott, magasabb sorban, akár az isteni világban született újra. Ekkor így szól: „Csakugyan léteznek jócselekedetek, s a helyes életvitelnek van következménye; hiszen láttam valakit, aki tartózkodott az élet kioltásától...és helyes nézeteket vallott; s láttam, hogy amikor meghalt, és teste felbomlott, magasabb sorban, akár az isteni világban született újra.” Ezért aztán kijelenti: „Amikor meghal, és teste felbomlik, mindenki, aki tartózkodik az élet kioltásától...és helyes nézeteket vall, magasabb sorban, akár az isteni világban születik újra. Aki így tudja, helyesen tudja; aki másként gondolja, téved.” Ilyképpen ragaszkodik csökönyösen ahhoz, amit saját magától megértett, belátott és felfedett: „Csak ez igaz, minden más helytelen.”

Azonban Ánanda, van olyan remete vagy pap is, aki lelkesedés...révén a tudat összeszedettségének magas szintjét éri el; amikor tudata összeszedett, az isteni szemmel – mely tiszta és felülmúlja az emberit – látja azt, aki tartózkodik az élet kioltásától...és helyes nézeteket vall. S látja, hogy amikor meghalt, és teste felbomlott, nélkülözésben, alacsonyabb sorban, nyomorúságban, vagy éppen a pokolban született újra. Ekkor így szól: „Csakugyan nem léteznek jócselekedetek, s a helyes életvitelnek nincs következménye; hiszen láttam valakit, aki tartózkodott az élet kioltásától...és helyes nézeteket vallott; s láttam, hogy amikor meghalt, és teste felbomlott, nélkülözésben...vagy éppen a pokolban született újra.” Ezért aztán kijelenti: „Amikor meghal, és teste felbomlik, mindenki, aki tartózkodik az élet kioltásától...és helyes nézeteket vall, nélkülözésben...vagy éppen a pokolban születik újra. Aki így tudja, helyesen tudja; aki másként gondolja, téved.” Ilyképpen ragaszkodik csökönyösen ahhoz, amit saját magától megértett, belátott és felfedett: „Csak ez igaz, minden más helytelen.”

Abban az esetben, Ánanda, ha a remete vagy pap így szól: „Csakugyan léteznek gonosz cselekedetek, és az eltévelyedésnek van következménye” – elfogadom a szavait. Amikor azt állítja: „Láttam valakit,

aki életet oltott ki...és helytelen nézeteket vallott; s láttam, hogy amikor meghalt, és teste felbomlott, nélkülözésben...vagy éppen a pokolban született újra” – akkor is elfogadom a szavait. Ám ha kijelenti: „Amikor meghal, és teste felbomlik, mindenki, aki életet olt ki...és helytelen nézeteket vall, nélkülözésben...vagy éppen a pokolban születik újra” – nem fogadom el a szavait. S amikor kijelenti: „Aki így tudja, helyesen tudja; aki másként gondolja, téved” – akkor sem fogadom el a szavait. Valamint, ha ilyképpen ragaszkodik csökönyösen ahhoz, amit saját magától megértett, belátott és felfedett: „Csak ez igaz, minden más helytelen” – akkor sem fogadom el a szavait. Miért van ez így? Azért, Ánanda, mert a Beérkezett másképpen ismeri a cselekvésről szóló nagy tanítást.

Abban az esetben, Ánanda, ha a remete vagy pap így szól: „Csakugyan nem léteznek gonosz cselekedetek, és az eltévelyedésnek nincs következménye” – nem fogadom el a szavait. Amikor azt állítja: „Láttam valakit, aki életet oltott ki...és helytelen nézeteket vallott; s láttam, hogy amikor meghalt, és teste felbomlott, magasabb sorban, akár az isteni világban született újra” – elfogadom a szavait. Ám ha kijelenti: „Amikor meghal, és teste felbomlik, mindenki, aki életet olt ki...és helytelen nézeteket vall, magasabb sorban, akár az isteni világban születik újra” – nem fogadom el a szavait. S amikor kijelenti: „Aki így tudja, helyesen tudja; aki másként gondolja, téved” – akkor sem fogadom el a szavait. Valamint, ha ilyképpen ragaszkodik csökönyösen ahhoz, amit saját magától megértett, belátott és felfedett: „Csak ez igaz, minden más helytelen” – akkor sem fogadom el a szavait. Miért van ez így? Azért, Ánanda, mert a Beérkezett másképpen ismeri a cselekvésről szóló nagy tanítást.

Abban az esetben, Ánanda, ha a remete vagy pap így szól: „Csakugyan léteznek jócselekedetek, és a helyes életvitelnek van következménye” – elfogadom a szavait. Amikor azt állítja: „Láttam valakit, aki tartózkodott az élet kioltásától...és helyes nézeteket vallott; s láttam, hogy amikor meghalt, és teste felbomlott, magasabb sorban, akár az isteni világban született újra” – akkor is elfogadom a szavait. Ám ha kijelenti: „Amikor meghal, és teste felbomlik, mindenki, aki tartózkodott az élet kioltásától...és helyes nézeteket vall, magasabb sorban, akár az isteni világban születik újra” – nem fogadom el a szavait. S amikor kijelenti: „Aki így tudja, helyesen tudja; aki másként gondolja, téved” – akkor sem fogadom el a szavait. Valamint, ha ilyképpen ragaszkodik csökönyösen ahhoz, amit saját magától megértett, belátott és felfedett: „Csak ez igaz, minden más helytelen” – akkor sem fogadom el a szavait. Miért van ez így? Azért, Ánanda, mert a Beérkezett másképpen ismeri a cselekvésről szóló nagy tanítást.

Abban az esetben, Ánanda, ha a remete vagy pap így szól: „Csakugyan nem léteznek jócselekedetek, és a helyes életvitelnek nincs következménye” – nem fogadom el a szavait. Amikor azt állítja: „Láttam valakit, aki tartózkodott az élet kioltásától...és helyes nézeteket vallott; s láttam, hogy amikor meghalt, és teste felbomlott, nélkülözésben...vagy éppen a pokolban született újra” – elfogadom a szavait. Ám ha kijelenti: „Amikor meghal, és teste felbomlik, mindenki, aki tartózkodott az élet

kioltásától...és helyes nézeteket vall, nélkülözésben...vagy éppen a pokolban születik újra” – nem fogadom el a szavait. S amikor kijelenti: „Aki így tudja, helyesen tudja; aki másként gondolja, téved” – akkor sem fogadom el a szavait. Valamint, ha ilyképpen ragaszkodik csökönyösen ahhoz, amit saját magától megértett, belátott és felfedett: „Csak ez igaz, minden más helytelen” – akkor sem fogadom el a szavait. Miért van ez így? Azért, Ánanda, mert a Beérkezett másképpen ismeri a cselekvésről szóló nagy tanítást.

Ánanda, ami azt az embert illeti, aki életeket olt ki...és helytelen nézeteket vall, majd amikor meghal, és teste felbomlik, nélkülözésben...vagy éppen a pokolban születik újra – vagy régebben véghezvitt valami kellemetlen, gonosz cselekedetet, vagy pedig a halál pillanatában helytelen nézeteket tett magáévá. Ezért amikor meghalt, és teste felbomlott, nélkülözésben...vagy éppen a pokolban született újra. S mivel itt életeket oltott ki...és helytelen nézeteket vallott, ennek következményét fogja megtapasztalni; vagy itt és most, vagy következő újraszületésében, esetleg valamely jóval későbbi létezésben.

Ánanda, ami azt az embert illeti, aki életeket olt ki...és helytelen nézeteket vall, majd amikor meghal, és teste felbomlik, magasabb sorban, akár az isteni világban születik újra – vagy régebben véghezvitt valami kellemes jócselekedetet, vagy pedig a halál pillanatában helyes nézeteket tett magáévá. Ezért amikor meghalt, és teste felbomlott, magasabb sorban, akár az isteni világban született újra. Ám mivel itt életeket oltott ki...és helytelen nézeteket vallott; ennek következményét fogja megtapasztalni, vagy itt és most, vagy következő újraszületésében, esetleg valamely jóval későbbi létezésben.

Ánanda, ami azt az embert illeti, aki tartózkodik az élet kioltásától...és helyes nézeteket vall, majd amikor meghal, és teste felbomlik, magasabb sorban, akár az isteni világban születik újra – vagy régebben véghezvitt valami kellemes jócselekedetet, vagy pedig a halál pillanatában helyes nézeteket tett magáévá. Ezért amikor meghalt, és teste felbomlott, magasabb sorban, akár az isteni világban született újra. S mivel itt tartózkodott az élet kioltásától...és helyes nézeteket vallott, ennek következményét fogja megtapasztalni, vagy itt és most, vagy következő újraszületésében, esetleg valamely jóval későbbi létezésben.

Ánanda, ami azt az embert illeti, aki tartózkodik az élet kioltásától...és helyes nézeteket vall, majd amikor meghal, és teste felbomlik, nélkülözésben...vagy éppen a pokolban születik újra – vagy régebben véghezvitt valami kellemetlen, gonosz cselekedetet, vagy pedig a halál pillanatában helytelen nézeteket tett magáévá. Ezért amikor meghalt, és teste felbomlott, nélkülözésben...vagy éppen a pokolban született újra. Ám mivel itt tartózkodott az élet kioltásától...és helyes nézeteket vallott, ennek következményét fogja megtapasztalni, vagy itt és most, vagy következő újraszületésében, esetleg valamely jóval későbbi létezésben.

Így hát, Ánanda, létezik olyan cselekvés, amelynek nincs kedvező következménye, és ez látszik is; létezik olyan cselekvés, amelynek nincs kedvező következménye, mégis úgy látszik; létezik olyan cselekvés, amelynek van kedvező következménye, és ez látszik is; létezik olyan cselekvés, amelynek van kedvező következménye, mégsem látszik.

Így beszélt a Magasztos. A tiszteletreméltó Ánanda elégedetten és örömmel hallgatta a Magasztos szavait.

Így készült:

Fordította: Darvas Gabriella

Forrás: MN 136, Bhikkhu Bodhi, angol

Szerzői jogok: Darvas Gabriella, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 137 Saḷāyatanavibhaṅga Sutta – A hat érzék-tartomány vizsgálata

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 137, PTS M III 215

Az angol fordító előszava

Elvont formája ellenére ez a *szutta* érzelmi tárggyal foglalkozik: az érzelmek forrásával, a (meditációs) gyakorlat során felmerülő érzelmek használatával, és annak az embernek az ideális érzelmi állapotával, aki beteljesítette az ösvényt, és kész mások tanítására. A beszéd főleg egy általános félreértést cáfol: azt, hogy az attól való aggodalom, hogy az ember nem éri el a célját, a gyakorlás akadálya, és azt, hogy ennek ellenszere bármiféle cél képzetéről való lemondás.

Valójában az aggodalomnak – nevezetesen a „lemondás aggodalmának¹” – fontos szerepe van a gyakorlásban: túllépni azon az aggodalmon, ami a még át nem élt érzéki örömök elvesztéséből, vagy a múltban már átélt, de már nem létező érzéki örömökből erednek. A lemondás aggodalma folyamatosan emlékeztet minket arra, hogy az érzéki örömök hiánya nem fontos dolog. A lemondás aggodalma pedig nem azáltal haladható meg, hogy elhagyjuk a cél bármiféle képzetét, hanem az által, hogy követjük az ösvényt, és megvalósítjuk² azt az örömet, ami a cél elérésével jár.

Ez a beszéd további félreértést is cáfol: nevezetesen, hogy a gyakorlás célja az egykedvűség.

Valójában a lemondás egykedvűségének megvan a maga szerepe a gyakorlás ösvényének követése során: ez biztosítja, hogy a gyakorló elengedje a lemondás örömét. Ezután ezt is meghaladjuk a „nem-munkálkodás” (*atammajata*)³ állapotában, amiben nincs célirányos tett, még az egykedvűségre való törekvés sem.

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Szávatthíban tartózkodott a Dzséta ligetben, Anáthapindika kertjében. Ott ő így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek!

– Igen, Urunk! – válaszolták a szerzetesek. Erre a Magasztos így szólt:

– Szerzetesek! A hat érzék-tartomány vizsgálatára foglak tanítani benneteket. Jól figyeljetelek, beszélni fogok!

– Igen, Urunk! – válaszolták a szerzetesek. A Magasztos így folytatta:

– Hat belső érzék-tartomány ismeretes. Hat külső érzék-tartomány ismeretes. A tudatosság hat

osztálya ismeretes. A érintkezés (érezékelés) hat osztálya ismeretes. Az elme tizennyolc vizsgálódása ismeretes. Harminchat állapot ismeretes, amihez a lények kötődnek.⁴ Az egyiktől függve, a másikat elengedve. Három (tanítványok felé irányuló) viszonyulás van, amit a kiválók gyakorolnak, aminek a gyakorlása által alkalmassá válnak egy csoport oktatására. A mester-oktatók közül is, az engedelmesek tanítóit mondják felülmúlhatatlan tanítónak. Ez a hat érzék-tartomány vizsgálatának összegzése.

A hat belső érzék-tartomány

„Hat belső érzék-tartomány ismeretes” – így mondtam. És mit értettem ez alatt? A szemet (-tartományát)⁵, a fület (...), az orrot (...), a nyelvet(...), a testet (...) és az elmét (...). „Hat belső érzék-tartomány ismeretes” – így mondtam. És ezt értettem alatta.

A hat külső érzék-tartomány

„Hat külső érzék-tartomány ismeretes” – így mondtam. És mit értettem ez alatt? A forma-tartományát, a hang-tartományát, a szag-tartományát, az íz-tartományát, az érintés-tartományát, és a gondolat-tartományát. „Hat külső érzék-tartomány ismeretes” – így mondtam. És ezt értettem alatta.

A tudatosság hat osztálya

„A tudatosság hat osztálya ismeretes” – így mondtam. És mit értettem ez alatt? A szem-tudatosságot, a fül-tudatosságot, az orr tudatosságot, a nyelv-tudatosságot, a test-tudatosságot és az elme tudatosságot. „A tudatosság hat osztálya ismeretes” – így mondtam. És ezt értettem alatta.

Az érintkezés (érezékelés) hat osztálya

„Az érintkezés (érezékelés) hat osztálya ismeretes.” – így mondtam. És mit értettem ez alatt? A látást, a hallást, a szaglást, az ízlelést, a tapintást, a gondolkodást⁶. „Az érintkezés (érezékelés) hat osztálya ismeretes” – így mondtam. És ezt értettem alatta.

Az elme tizennyolc vizsgálódása

„Az elme tizennyolc vizsgálódása ismeretes” – így mondtam. És mit értettem alatta? A szemmel egy formát látva, az ember úgy vizsgálja a formát, hogy az a boldogságának támaszául szolgálhat, vagy az ember úgy vizsgálja a formát, hogy az a boldogtalanságának támaszául szolgálhat, vagy az ember úgy vizsgálja a formát, hogy az az egykedvűségének támaszául szolgálhat. A fülével egy hangot hallva (...). Orrával egy szagot érezve (...). Nyelvével egy ízt érezve (...). Testével egy tapintást érezve (...). Elméjével egy gondolatot felismerve, az ember úgy vizsgálja a gondolatot, hogy az a boldogságának támaszául szolgálhat, vagy az ember úgy vizsgálja a gondolatot, hogy az a

boldogtalanságának támaszául szolgálhat, vagy az ember úgy vizsgálja a gondolatot, hogy az az egykedvűségének támaszául szolgálhat. „Az elme tizennyolc vizsgálódása ismeretes” – így mondtam. És ezt értettem alatta.

A lények kötődésének harminchat állapota

„Harminchat állapot ismeretes, amihez a lények kötődnek” – így mondtam. És mit értettem alatta? A hatféle világi örömet és a lemondás hatféle örömét, a hatféle világi aggodalmat és a lemondás hatféle aggodalmát, a hatféle világi egykedvűséget, és a lemondás hatféle egykedvűségét.

A hatféle világi öröm

És mi a hatféle világi öröm? Az az öröm, ami akkor kél fel, amikor az ember nyereségként tekint a szemével érzékelt formákra, – amelyek kellemesek, megnyerők, bájosak, kedvesek és világiasan csábítóak –, vagy amikor az ember (emlékezetében) nyereségként idézi fel a múltbéli formákat, miután azok már eltűntek, megszűntek, és megváltoztak⁷: ezt hívják világi örömnek. *(Ugyanígy a hangokkal, szagokkal, ízekkel, test-érzetekkel és a gondolatokkal.)*

A lemondás hatféle öröme

És mi a lemondás hatféle öröme? Az az öröm, ami akkor kél fel, amikor – megtapasztalva (azoknak) a formáknak az állandótlanságát, változékonyságát, elhalványulását és megszűntét – az ember tisztán annak látja (azokat) a formákat, legyenek bár a múltban vagy a jelenben, amik valójában, azaz állandótlannak, nem kielégítőnek, változásnak kitettnek: ezt hívják a lemondás örömének. *(Ugyanígy a hangokkal, szagokkal, ízekkel, test-érzetekkel és a gondolatokkal.)*

A hatféle világi aggodalom

És mi a hatféle világi aggodalom? Az az aggodalom, ami akkor kél fel, amikor az ember nem tekint nyereségként a szemével érzékelt formákra – amelyek kellemesek, megnyerők, bájosak, kedvesek és világiasan csábítóak –, vagy amikor az ember (emlékezetében) nem nyereségként idézi fel a múltbéli formákat, miután azok már eltűntek, megszűntek, és megváltoztak. Ezt hívják világi aggodalomnak *(Ugyanígy a hangokkal, szagokkal, ízekkel, test-érzetekkel és a gondolatokkal.)*

A lemondás hatféle aggodalma

És mi a lemondás hatféle aggodalma? Az az aggodalom, ami sóvárgásból ered, ami abban az emberben kél fel, aki telve van sóvárgással a felülmúlhatatlan megszabadulás iránt, amikor – megtapasztalva (azoknak) a formáknak az állandótlanságát, változékonyságát, elhalványulását és

megszűntét – tisztán annak látja (azokat) a formákat, legyenek bár a múltban vagy a jelenben, amik valójában, azaz állandótlannak, nem kielégítőnek, változásnak kitettnek, és ez a sóvárgás tölti el: 'Ó, mikor fogok belépni és ott időzni abban a dimenzióban, ahova a kiválóak azonnal belépnek és ott időznek?' Ezt hívják a lemondás aggodalmának. (*Ugyanígy a hangokkal, szagokkal, ízekkel, test-érzetekkel és a gondolatokkal.*)

A hatféle világi egykedvűség

És mi a hatféle világi egykedvűség? Az az egykedvűség, ami akkor kél fel, amikor egy tudatlan, megtévesztett ember – egy közepszerű, tanulatlan ember, akinek nincs uralma a korlátai, a tetteinek eredményei felett⁸ és aki érzéketlen a veszélyekre.⁹ – lát egy formát a szemével. Ez az egykedvűség nem haladja meg a formát, és ezért hívják világi egykedvűségnek. (*Ugyanígy a hangokkal, szagokkal, ízekkel, test-érzetekkel és a gondolatokkal.*)

A lemondás hatféle egykedvűsége

És mi a lemondás hatféle egykedvűsége? Az az egykedvűség, ami akkor kél fel, amikor – megtapasztalva (azoknak) a formáknak az állandótlanságát, változékonyságát, elhalványulását és megszűntét – az ember tisztán annak látja (azokat) a formákat, legyenek bár a múltban vagy a jelenben, amik valójában, azaz állandótlannak, nem kielégítőnek, változásnak kitettnek: ez az egykedvűség meghaladja a formát, és ezért hívják a lemondás egykedvűségének. (*Ugyanígy a hangokkal, szagokkal, ízekkel, test-érzetekkel és a gondolatokkal.*)

„Harminchat állapot ismeretes, amihez a lények kötődnek” – így mondtam. És ezt értettem alatta.

Függőség, elengedés

„Az egyiktől függve, a másikat elengedve” – így mondtam. És mit értettem alatta?

A lemondás hatféle örömétől függve, azokban bízva, engedd el és haladd meg a hatféle világi örömet. Ilyen a (világi örömök) elengedése, meghaladása. A lemondás hatféle aggodalmától függve, azokban bízva, engedd el és haladd meg a hatféle világi aggodalmat. Ilyen a (világi aggodalmak) elengedése, meghaladása. A lemondás hatféle egykedvűségétől függve, azokban bízva, engedd el és haladd meg a hatféle világi egykedvűséget. Ilyen a (világi egykedvűségek) elengedése, meghaladása. A lemondás hatféle örömétől függve, azokban bízva, engedd el és haladd meg a lemondás hatféle aggodalmát. Ilyen a (lemondás aggodalmainak) elengedése, meghaladása. A lemondás hatféle egykedvűségétől függve, azokban bízva, engedd el és haladd meg a lemondás hatféle örömet. Ilyen a (lemondás örömeinek) elengedése, meghaladása.

Van olyan egykedvűség, ami a sokszerűségéből¹⁰ ered, a sokszerűségtől függ, és van olyan

egykedvűség, ami az egyhegyűségéből (egy-szerűségéből)¹¹ ered, és az egyhegyűségtől függ.

És melyik az az egykedvűség, ami a sokszerűségéből ered, a sokszerűségtől függ? Az az egykedvűség, ami a formákkal, hangokkal..., szagokkal..., ízekkel..., tapintásérzetekkel [és a gondolatokkal] áll kapcsolatban. Ez az egykedvűség a sokszerűségéből ered, a sokszerűségtől függ.

És melyik az az egykedvűség, ami az egyhegyűségéből ered, az egyhegyűségtől függ? Az az egykedvűség, ami a végtelen tér, a végtelen tudat dimenziójától, a semmi(ség)től, a sem érzékelés, sem nem-érezékelés dimenziójától függ. Ez az egykedvűség az egyhegyűségéből ered, az egyhegyűségtől függ.

Az egyhegyűségéből eredő, az egyhegyűségtől függő egykedvűségtől függve, abban bízva engedd el, haladd meg a sokszerűségéből eredő egykedvűséget. Ilyen a (sokszerűség egykedvűségének) elengedése, meghaladása.

A nem-munkálkodástól¹² függve, abban bízva, engedd el és haladd meg az egyhegyűségéből eredő, az egyhegyűségtől függő egykedvűséget. Ilyen az (egyhegyűség egykedvűségének) elengedése, meghaladása.

„Az egyiktől függve, a másikat elengedve” – így mondtam. És ezt értettem alatta.

A három viszonyulás

„Három (tanítványok felé irányuló) viszonyulás van, amit a kiválóak gyakorolnak, aminek a gyakorlása által alkalmassá válnak egy csoport oktatására” – így mondtam. És mit értettem alatta?

Van, amikor a Tanító – rokonszenvből, a (tanítványok) érdekében – tanítja a Dhammát a tanítványoknak: 'Ezt a ti érdeketekből, a ti boldogulásotokra (mondom).' De a tanítványai nem figyelnek, fülük botját sem mozdítják, tudatukat nem teszik alkalmassá a felismerésre. Elfordulnak, (figyelmük) elkalandozik a Tanító mondanivalójáról. Ebben az esetben a Tathágata nem elégedett, nem is fogékony az elégedettségre, de mégis háborítatlan, éber és figyelmes marad. Ez az első viszonyulás, amit a kiválóak gyakorolnak, aminek gyakorlása által alkalmassá válnak egy csoport oktatására.

Továbbá, van, amikor a Tanító – rokonszenvből, a (tanítványok) érdekében – tanítja a Dhammát a tanítványoknak: 'Ezt a ti érdeketekből, a ti boldogulásotokra (mondom).' De a tanítványai közül néhányan nem figyelnek, fülük botját sem mozdítják, tudatukat nem teszik alkalmassá a felismerésre. Elfordulnak, (figyelmük) elkalandozik a Tanító mondanivalójáról. De tanítványai közül néhányan figyelnek, hegyezik a fülüket, és tudatukat alkalmassá teszik a felismerésre. Nem fordulnak el, (figyelmük) nem kalandozik el a Tanító mondanivalójáról. Ebben az esetben a Tathágata nem

elégedett, nem is fogékony az elégedettségre, ugyanakkor nem elégedetlen, és nem is fogékony az elégedetlenségre. Az elégedettségtől és az elégedetlenségtől egyaránt mentesen, nyugodt, éber és figyelmes marad. Ez a második viszonyulás (...)

Továbbá, van, amikor a Tanító – rokonszenvből, a (tanítványok) érdekében – tanítja a Dhammát a tanítványoknak: 'Ezt a ti érdeketekből, a ti boldogulásotokra (mondom).' A tanítványai figyelnek, hegyezik a fülüket, és tudatukat alkalmassá teszik a felismerésre. Nem fordulnak el, (figyelmük) nem kalandozik el a Tanító mondanivalójáról. Ebben az esetben a Tathágata elégedett, és fogékony az elégedettségre, de mégis háborítatlan, éber és figyelmes marad. Ez az harmadik viszonyulás, amit a kiválóak gyakorolnak, aminek gyakorlása által alkalmassá válnak egy csoport oktatására.

„Három (tanítványok felé irányuló) viszonyulás van, amit a kiválóak gyakorolnak, aminek a gyakorlása által alkalmassá válnak egy csoport oktatására” – így mondtam. És ezt értettem alatta.

Az engedelmesség

„A mester-oktatók közül ő az engedelmes emberek felülmúlhatatlan tanítója¹³” – így mondtam. És mit értettem alatta?

Az elefántidomár által irányított elefánt engedelmes lesz, csak egy irányba megy: keletre, nyugatra, északra vagy délre. A lóidomár által irányított ló engedelmes lesz, csak egy irányba megy: keletre, nyugatra, északra vagy délre. Az ököridomár által irányított ökör engedelmes lesz, csak egy irányba megy: keletre, nyugatra, északra vagy délre.

De a Tathágata – a kiváló, a valóban önmaga által felébredett¹⁴ – által irányított ember engedelmes lesz, mind a nyolc irányba kiterjed.

Formával rendelkezőként¹⁵ tekint a formákra, ez az első irány.

Nem észlelve a belső formákat, a külső formákra tekint. Ez a második irány.

Csak a szépre törekszik. Ez a harmadik irány.

Teljesen meghaladva a (fizikai) formák érzékelését, az ellenállás¹⁶ észlelésének eltűntével, és nem törődve a különbözőség észlelésével, 'végtelen teret' észlel, a végtelen tér dimenziójába lép és ott időzik. Ez a negyedik irány.

Teljesen meghaladva a végtelen tér dimenzióját, 'végtelen tudatosságot' észlel, a végtelen tudatosság dimenziójába lép és ott időzik. Ez az ötödik irány.

Teljesen meghaladva a végtelen tudatosság dimenzióját, 'nincs semmi' – ezt érzékeli, a semmi dimenziójába lép és ott időzik. Ez a hatodik irány.

Teljesen meghaladva a semmi dimenzióját, a sem érzékelés, sem nem-érezkelés dimenziójába lép és ott időzik. Ez a hetedik irány.

Teljesen meghaladva a sem-érezkelés-sem nem-érezkelés birodalmát, az észlelés és érzés megszűnésébe lép és ott (marad) időzik. Ez a nyolcadik irány.

A Tathágata – a kiváló, a valóban önmaga által felébredett – által irányított ember engedelmes lesz, és mind a nyolc irányba kiterjed.

„A mester-oktatók közül is, az engedelmesek tanítóit mondja (a Tathágata) felülmúlhatatlan tanítónak” – így mondtam. És ezt értettem alatta.

Így szólt a Magasztos. A szerzetesek elégedettek voltak, örültek a Magasztos szavainak.

-
1. Az “aggodalom” (*dómanassza*) jelöli a különféle tudati fájdalmakat, a tudati szenvedést (szemben a testi szenvedéssel). Ez a kompakt kis kifejezés valami olyasmit jelent tehát, hogy “a lemondásból származó frusztrációk”. (*M.V.*) [↩](#)
 2. Az angol “realise” itt talán a másik jelentésével is fordítható lenne “felismerjük azt az örömet”, de természetesen a megvalósításról is szó van. (*M.V.*) [↩](#)
 3. Ez itt azt jelentené, hogy nem tulajdonítunk nagy jelentőséget sem önmagunknak, sem a ránk váró tetteknek, eseményeknek. (Lásd angolul [itt](#)) (*M.V.*) [↩](#)
 4. *Szatta-pada* A fordítás szempontjából felmerülő kérdés, hogy a *szatta* itt most „élőlényt”, vagy „valamihez kötődést” jelent. Ebben a fordításban ötvöztem a kettőt. (Az angol ford. jegyzete) [↩](#)
 5. Itt maguk az érzékszervek szerepelnek. Félreérthető, a tartományként való megjelölésük, mert (magyarban) azt sugallják, mintha a szem (fül, orr stb.) által érzékelt dolgokról, a működési területükről lenne szó, ami pedig a hat külső érzék-tartomány. Persze a páli nyelvben mind az érzékszerv, mind az érzékelt tárgy *ájatana*, a külső és belső *ájatanák* összesen adják az *abhidhamma* (*abhidharma*) irodalomból ismert tizenkét *ájatanát* (*F.R.*) [↩](#)
 6. Szó szerint – szem-érintkezést, fül-érintkezést stb. (*F.R.*) [↩](#)
 7. ...és arra is úgy tekint, mint ami kellemes, megnyerő stb. (*F.R.*) [↩](#)

8. Egy ember, akinek „nincs uralma a korláta, a teteinek eredményei felett”: ez a rész kapcsolatban van az AN 3.99 egy részével, amelyik a korlátolt tudatú, a múltbéli rossz tetteinek áldozatul eső embert írja le, olyannak, aki „képzetlen a test feletti szemlélődésben, képzetlen az erényekben, képzetlen az összpontosításban és képzetlen a tisztánlátásban; aki korlátolt, kishitű, aki a szenvedésnél időzik.” Ahogy az AN 3.99 rámutat, egy ilyen ember sokkal erősebben szenved a múltbéli helytelen tetteitől, mint az, akinek az ébersége korlátok nélküli. A SN 42.8 a négy megtisztított hozzáállás gyakorlását tanácsolja, mint a korlátok nélküli éberség kifejlesztésének eszközt, ami gyengíti a múltbéli helytelen tetteknek a hatásait. (Az angol ford. jegyzete) [↵](#)
9. Egy ember, aki „érzéketlen a veszélyekre” olyan valaki, aki nem látja az érzéki örömeit, vagy a testhez való ragaszkodás hátrányait. Egy ilyen embernek az egykedvűség pillanatai általában a tompaság időközei az érzéki örömeit hajszolása közben. Ezért van, hogy ezek a pillanatok nem haladják meg az érzéki ingert, ami kiváltotta őket. (Az angol ford. jegyzete) [↵](#)
10. Vagy más értelmezésben: sokaságból (M.V.) [↵](#)
11. Vagy más értelmezésben: egységből (M.V.) [↵](#)
12. *Atammayata* Szó szerint „nem alkotva az-ságot” (Az angol ford. jegyzete) Nem alkotva semmiféle fogalmat. Az egyhegyűséget ill. az egykedvűséget (mint fogalmat vagy képzetet) is teljesen meg van haladva. (F.R.) [↵](#)
13. A Buddha állandó jelzője. Az eredetiben “*anuttaró purisza-dhamma-szárathi*”, Farkas Pál fordításában “felülmúlhatatlan az emberek megszelídítése terén” [↵](#)
14. Szintén a Buddha állandó jelzője. Az eredetiben “*araham szammá-szambuddhó*”, Farkas Pál fordításában “a nagy méltóságú, aki önerejéből érte el a tökéletes megvilágosodást” [↵](#)
15. Azaz érzékelve saját testét és saját érzékelési képességeit. (M.V.) [↵](#)
16. Ellenszenv, melyet a gyakorló az érzéki észlelés élvezeteivel szemben táplál. (M.V.) [↵](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 137, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 11, 2012, at 06:35 PM

MN 139 Araṇavibhaṅga Sutta – A konfliktusmentesség kifejtése

Fordította: Pressing Lajos

MN 139, PTS M III 230

Így hallottam: Egy alkalommal a Magasztos Szávatthēban élt a Dzséta ligetben, Anáthapindika parkjában. Ott a Magasztos így szólította meg a szerzeteseket: „Bhikkhuk, ’’ – s azok ekképp válaszoltak rá: „Tiszteletreméltó Urunk?” A Magasztos a következőket mondotta:

„Bhikkhuk, most a konfliktusmentesség magyarázatát fogom tanítani nektek. Hallgassatok és figyeljeteK jól arra, amit mondani fogok.” – „Igen, tiszteletreméltó Urunk”, válaszolták a bhikkhuk. A Magasztos ezeket mondotta:

Ne hajszoljuk az érzéki élvezeteket, amelyek alacsonyrendűek, közönségesek, durvák, alantasak és nem jótékonyak; s ne gyakoroljuk az önsanyargatást se, amely fájdalmas, alantas és nem jótékony hatású. A Tathágata által felfedezett középút kerüli mindkét végletet; belátást és tudást eredményez, s békéhez, közvetlen fölismeréshez, megvilágosodáshoz, nibbánához vezet. Tudjuk, hogy mi a dicséretes és mi a megvetendő, s miközben tudjuk e kettőt, ne nyilatkozzunk se dicsérőleg, se megvetően, hanem csak a Dhammát tanítsuk. Tudnunk kell, hogyan értelmezzük az örömet, s ezt tudván, önmagunkban kell elérnünk az örömet. Ne tegyünk burkolt célzásokat, s ne ejtsünk ki nyíltan kemény szavakat. Megfontoltan beszéljünk, ne kapkodva. Ne ragaszkodjunk a saját nyelvjárásunkhoz, s ne tiporjuk lábbal az elterjedt szóhasználatot. Ebben összegezhethjük a konfliktusmentesség magyarázatát.

Azt mondottuk: ’Ne hajszoljuk az érzéki élvezeteket, amelyek alacsonyrendűek, közönségesek, durvák, alantasak és nem jótékonyak; s ne gyakoroljuk az önsanyargatást se, amely fájdalmas, alantas és nem jótékony hatású.’ S mire vonatkozólag mondottuk ezt?

Az élvezetek hajszolása olyasvalaki részéről, akinek öröme az érzéki vágyakhoz kapcsolódik – melyek alacsonyrendűek, közönségesek, durvák, alantasak és nem jótékonyak – szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, s ez hibás út. Az élvezetek hajszolásába való bele nem bonyolódás azok részéről, akiknek öröme az érzéki vágyakhoz kapcsolódik ... szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól mentes állapot, s ez a helyes út.

Az öngyötres gyakorlása – mely fájdalmas, alantas és nem jótékony hatású – szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, s ez hibás út. A bele nem bocsátkozás az öngyötres gyakorlásába szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól mentes állapot, s ez a helyes út.

Erre vonatkozólag mondtuk tehát, hogy 'Ne hajszoljuk az érzéki élvezeteket, amelyek alacsonyrendűek, közönségesek, durvák, alantasak és nem jótékonyak; s ne gyakoroljuk az önsanyargatást se, amely fájdalmas, alantas és nem jótékony hatású.'

Azt mondtuk: 'A Tathágata által felfedezett középút kerüli mindkét végletet; belátást és tudást eredményez, s békéhez, közvetlen fölismeréshez, megvilágosodáshoz, nibbánához vezet.' S mire vonatkozólag mondtuk ezt? Itt a Nemes Nyolcristű Ösvényről van szó: ez a Helyes Szemlélet, Helyes Szándék, Helyes Beszéd, Helyes Cselekvés, Helyes Megélhetés, Helyes Erőfeszítés, Helyes Éberség és Helyes Koncentráció.

Erre vonatkozólag mondtuk, hogy 'A Tathágata által felfedezett középút kerüli mindkét végletet; belátást és tudást eredményez, s békéhez, közvetlen fölismeréshez, megvilágosodáshoz, nibbánához vezet.'

Azt mondtuk: 'Tudjuk, hogy mi a dicséretes és mi a megvetendő, s miközben tudjuk e kettőt, ne nyilatkozzunk se dicsérőleg, se megvetően, hanem csak a Dhammát tanítsuk.' S mire vonatkozólag mondtuk ezt?

Hogyan szokott előfordulni, bhikkhuk, hogy dicsérőleg vagy megvetően nyilatkozzunk, s nem sikerül csak a Dhammát tanítanunk? Amikor olyasmit mondunk, hogy: 'Mindazok, akik az érzéki vágyakhoz kapcsolódó élvezetek hajszolásába bonyolódnak ... hibás úton járnak' –, máris megvetőleg nyilatkoztunk egyesekről. Amikor azt mondjuk, hogy: 'Mindazok, akik nem bonyolódnak bele az érzéki vágyakhoz kapcsolódó élvezetek hajszolásába ... a helyes utat követik', máris dicsértünk valakit.

Amikor azt mondjuk, hogy: 'Mindazok, akik az öngyötrés gyakorlatába bocsátkoznak ... hibás úton járnak' –, máris megvetőleg nyilatkoztunk egyesekről. Ha azt mondjuk, hogy: 'Mindazok, akik nem bocsátkoznak bele az öngyötrés gyakorlatába ... a helyes utat követik' –, máris dicsértünk valakit.

Amikor azt mondjuk, hogy: 'Mindazok, akik nem hagyták el a létesüléshez kötő béklyót, hibás úton járnak' – máris megvetőleg nyilatkoztunk egyesekről. Ha azt mondjuk, hogy: 'Mindazok, akik elhagyták a létesüléshez kötő béklyót, ... a helyes utat követik' – máris dicsértünk valakit. Így fordul elő, bhikkhuk, hogy dicsérőleg vagy megvetően nyilatkozzunk, s nem sikerül csak a Dhammát tanítanunk.

És hogyan érhetjük el, bhikkhuk, hogy ne nyilatkozzunk se dicsérőleg, se megvetően, hanem csak a Dhammát tanítsuk? Ha nem mondunk olyasmit, hogy 'Mindazok, akik az érzéki vágyakhoz kapcsolódó élvezetek hajszolásába bonyolódnak ... hibás úton járnak', hanem ehelyett azt mondjuk: 'Az élvezetek

hajszolása szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, s ez hibás út' – akkor tanítjuk csak a Dhammát. Ha nem mondunk olyasmit, hogy 'Mindazok, akik nem bonyolódnak bele az érzéki vágyakhoz kapcsolódó élvezetek hajszolásába ... a helyes utat követik', hanem csak azt mondjuk, hogy 'A bele nem bonyolódás szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól mentes állapot, s ez a helyes út' – akkor tanítjuk csak a Dhammát.

Ha nem mondunk olyasmit, hogy 'Mindazok, akik az öngyötrés gyakorlatába bocsátkoznak ... hibás úton járnak', hanem ehelyett azt mondjuk: 'Az ebbe való bocsátkozás szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, s ez hibás út' – akkor tanítjuk csak a Dhammát. Ha nem mondunk olyasmit, hogy 'Mindazok, akik nem bocsátkoznak bele az öngyötrés gyakorlatába ... a helyes utat követik', hanem csak azt mondjuk, hogy 'A bele nem bocsátkozás szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól mentes állapot, s ez a helyes út' – akkor tanítjuk csak a Dhammát.

Ha nem mondjuk azt, hogy: 'Mindazok, akik nem hagyták el a létesüléshez kötő béklyót... hibás úton járnak', hanem ehelyett azt mondjuk: 'Mindaddig, amíg a létesüléshez kötő béklyó nincs elhagyva, nem hagyható el maga a létesülés sem', akkor tanítjuk csak a Dhammát. Ha nem mondjuk, hogy 'Mindazok, akik elhagyták a létesüléshez kötő béklyót... a helyes utat követik', hanem ehelyett azt mondjuk: 'Ha elhagyjuk a létesüléshez kötő béklyót, akkor elhagyjuk magát a létesülést is', akkor tanítjuk csak a Dhammát.

Erre vonatkozólag mondtuk tehát, hogy 'Tudjuk, hogy mi a dicséretes és mi a megvetendő, s miközben tudjuk e kettőt, ne nyilatkozzunk se dicsérőleg, se megvetően, hanem csak a Dhammát tanítsuk.'

Azt mondtuk: 'Tudnunk kell, hogyan értelmezzük az örömet, s ezt tudván, önmagunkban kell elérnünk az örömet.' S mire vonatkozólag mondtuk ezt?

Bhikkhuk, van az érzéki élvezetek öt köteléke. Melyik ez az öt? A szemem keresztül megismerhető formák... a fülön keresztül megismerhető hangok... az orron keresztül megismerhető szagok... a nyelven keresztül megismerhető ízek... a testen keresztül megismerhető tapintásérzetek, melyekre vágyunk, melyek kívánatosak, kellemesek és vonzóak, melyek érzéki kívánással járnak, s heves vágyat váltanak ki. Ez az érzéki élvezetek öt köteléke. Mármint azt az élvezetet és örömet, amely az érzéki élvezetek eme öt kötelékétől függésben keletkezik, nevezzük érzéki élvezeteknek – ezek pedig szennyezett élvezetek, durva élvezetek, alacsonyrendű élvezetek. Az ilyesfajta élvezetekről én azt mondom, hogy azokba nem érdemes belemerülni, nem szabad engedni, hogy kifejlődjenek, nem szabad művelni őket, s helyesebb tartani ezektől.

Itt van ezzel szemben, bhikkhuk, a szerzetes, aki teljesen visszavonulva az érzéki élvezetektől,

visszahúzódva a nem üdvös állapotoktól belép az első elmélyedésbe, és ott időzik... belép a második elmélyedésbe... a harmadik elmélyedésbe... a negyedik elmélyedésbe, és ott időzik. Ezt nevezzük a lemondás áldásának, a visszahúzódás üdvözült állapotának, a béke boldogságának, a megvilágosodás gyönyörének. Erről a fajta örömről azt mondom, hogy ebbe érdemes belemerülni, ezt érdemes kifejleszteni, ezt érdemes művelni, s ettől nem kell tartani.

Erre vonatkozólag mondtuk, hogy 'Tudnunk kell, hogyan értelmezzük az örömet, s ezt tudván, önmagunkban kell elérnünk az örömet.'

Azt mondtuk: 'Ne tegyünk burkolt célzásokat, s ne ejtsünk ki nyíltan kemény szavakat.' S mire vonatkozólag mondtuk ezt?

Nos, bhikkhuk, ha tudjuk, hogy egy burkolt célzás igazságtalan, valótlan és nem jótékony hatású, akkor semmi esetre sem szabad azt kiejtenünk. Ha tudjuk, hogy egy burkolt célzás igaz és helyes, de nem jótékony hatású, akkor meg kell próbálnunk azt nem kimondani. Ha azonban tudjuk, hogy egy burkolt célzás igaz és helyes, s jótékony hatású is, akkor kiejthetjük, feltéve, hogy felismerjük az erre alkalmas időpontot.

Továbbá bhikkhuk, ha tudjuk, hogy a nyíltan kemény beszéd igazságtalan, valótlan és nem jótékony hatású, akkor semmi esetre sem szabad azt kiejtenünk. Ha tudjuk, hogy a nyíltan kemény beszéd igaz és helyes, de nem jótékony hatású, akkor meg kell próbálnunk azt nem kimondani. Ha azonban tudjuk, a nyíltan kemény beszéd igaz és helyes, s jótékony hatású is, akkor kiejthetjük, feltéve, hogy felismerjük az erre alkalmas időpontot.

Erre vonatkozólag mondtuk, hogy 'Ne tegyünk burkolt célzásokat, s ne ejtsünk ki nyíltan kemény szavakat.'

Azt mondtuk: 'Megfontoltan beszéljünk, ne kapkodva.' S mire vonatkozólag mondtuk ezt?

Nos, bhikkhuk, ha valaki kapkodva beszél, akkor a teste elfárad, elméje izgatottá válik, hangját megerőlteti, torka bereked, s aki kapkodva beszél, annak beszéde elmosódottá és nehezen érthetővé válik.

Ha viszont az ember megfontoltan beszél, akkor nem fárad el a teste, nem válik izgatottá az elméje, nem erőlteti túl a hangját, s a torka sem reked be; aki megfontoltan beszél, annak a beszéde tagolt és jól érthető.

Erre vonatkozólag mondtuk, hogy ' Megfontoltan beszéljünk, ne kapkodva.'

Azt mondtuk: 'Ne ragaszkodjunk a saját nyelvjárásunkhoz, s ne tiporjuk lábbal az elterjedt

szóhasználatot.’ S mire vonatkozólag mondtuk ezt?

Miben nyilvánul meg, bhikkhuk, a saját nyelvjáráshoz való ragaszkodás és az elterjedt szóhasználat lábbal tiprása? Nos, bhikkhuk, a különböző helyeken ugyanazt a dolgot hol edénynek, hol lábasnak, hol csészének, hol tálnak, hol tálkának, hol fazéknak, hol bödönnek, hol csupornak, hol cserépnek mondják. Mármost bárhogy is hívják azt egy bizonyos környéken, az ember aszerint beszél, mereven ragaszkodva az adott szóhasználatához, azt képzelve, hogy ’Csak is ez a helyes, minden más hibás.’ Ebben nyilvánul meg a saját nyelvjáráshoz való ragaszkodás és az elterjedt szóhasználat lábbal tiprása.

És, szerzetesek, hogyan nyilvánul meg a saját nyelvjáráshoz való nem ragaszkodás és az elterjedt szóhasználatához való alkalmazkodás? Nos, bhikkhuk, a különböző helyeken ugyanazt a dolgot hol edénynek, ... hol cserépnek mondják. Mármost bárhogy is hívják azt egy bizonyos környéken, az ember úgy beszél, hogy nem ragaszkodik egy adott szóhasználatához, hanem úgy gondolkodik, hogy ’Ezek a tiszteletreméltó urak láthatóan erre vonatkozólag használják ezt a szót.’ Így nyilvánul meg a saját nyelvjáráshoz való nem ragaszkodás és az elterjedt szóhasználatához való alkalmazkodás.

Erre vonatkozólag mondtuk, bhikkhuk, hogy ’Ne ragaszkodjunk a saját nyelvjárásunkhoz, s ne tiporjuk lábbal az elterjedt szóhasználatot.’

Tehát, bhikkhuk, az élvezetek hajszolása olyasvalaki részéről, akinek öröme az érzéki vágyakhoz kapcsolódik – melyek alacsonyrendűek, közönségesek, durvák, alantasak és nem jótékonyak – szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, s ez hibás út. Ezért ez konfliktustól terhes állapot.

Az élvezetek hajszolásába való bele nem bonyolódás viszont, bhikkhuk, ... szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól mentes állapot, s ez a helyes út. Ezért ez konfliktustól mentes állapot.

Az öngyötrés gyakorlása, bhikkhuk – mely fájdalmas, alantas és nem jótékony hatású – szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, s ez hibás út. Ezért ez konfliktustól terhes állapot.

Az öngyötrés gyakorlásába való bele nem bocsátkozás viszont, bhikkhuk ... szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól mentes állapot, s ez a helyes út. Ezért ez konfliktustól mentes állapot.

A Tathágata által felfedezett középút, bhikkhuk, kerüli mindkét végletet; belátást és tudást eredményez, s békéhez, közvetlen fölismeréshez, megvilágosodáshoz, nibbánnához vezet. Ez

szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól mentes állapot, s ez a helyes út. Ezért ez konfliktustól mentes állapot.

Amikor dicsérőleg vagy megvetően nyilatkozunk, bhikkhuk, s nem sikerül csak a Dhammát tanítanunk, akkor ez szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, s ez hibás út. Ezért ez konfliktustól terhes állapot.

Amikor nem nyilatkozunk se dicsérőleg, se megvetően, bhikkhuk, hanem csak a Dhammát tanítjuk, akkor ez szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól mentes állapot, s ez a helyes út. Ezért ez konfliktustól mentes állapot.

Az érzéki élvezet, bhikkhuk – amely szennyezett élvezet, durva élvezet, alacsonyrendű élvezet – szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, s ez hibás út. Ezért ez konfliktustól terhes állapot.

A lemondás áldása, a visszahúzódás üdvözült állapota, a béke boldogsága, a megvilágosodás gyönyöre viszont, bhikkhuk, szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól mentes állapot, s ez a helyes út. Ezért ez konfliktustól mentes állapot.

Az igazságtalan, valótlan és nem jótékony hatású burkolt célzás, bhikkhuk, szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, s ez hibás út. Ezért ez konfliktustól terhes állapot.

Ha egy burkolt célzás igaz és helyes, bhikkhuk, de nem jótékony hatású, akkor ez szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, s ez hibás út. Ezért ez konfliktustól terhes állapot.

Ha egy burkolt célzás igaz, helyes és jótékony hatású is, bhikkhuk, akkor ez szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól mentes állapot, s ez a helyes út. Ezért ez konfliktustól mentes állapot.

Az igazságtalan, valótlan és nem jótékony hatású nyíltan kemény beszéd, bhikkhuk, szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, s ez hibás út. Ezért ez konfliktustól terhes állapot.

Ha a nyíltan kemény beszéd igaz és helyes, bhikkhuk, de nem jótékony hatású, akkor ez szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, s ez hibás út. Ezért ez konfliktustól terhes állapot.

Ha nyíltan kemény beszéd igaz, helyes és jótékony hatású is, bhikkhuk, akkor ez szenvedéstől,

bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól mentes állapot, s ez a helyes út. Ezért ez konfliktustól mentes állapot.

Annak a beszéde, bhikkhuk, aki kapkodva beszél szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, s ez hibás út. Ezért ez konfliktustól terhes állapot.

Annak a beszéde azonban, bhikkhuk, aki megfontoltan beszél szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól mentes állapot, s ez a helyes út. Ezért ez konfliktustól mentes állapot.

A helyi szóhasználathoz való ragaszkodás és az elterjedt szóhasználat lábbal tiprása szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól terhes állapot, bhikkhuk, s ez hibás út. Ezért ez konfliktustól terhes állapot.

A helyi szóhasználathoz való nem ragaszkodás és az elterjedt szóhasználathoz való alkalmazkodás viszont, bhikkhuk, szenvedéstől, bosszúságtól, kétségbeeséstől és nyugtalanságtól mentes állapot, s ez a helyes út. Ezért ez konfliktustól mentes állapot.

Ezért, bhikkhuk, a következőképpen gyakoroljatok: 'Fel kell ismernünk a konfliktustól terhes állapotot, s ismernünk kell a konfliktustól mentes állapotot. E kettő ismeretében a konfliktus nélküli útra kell lépnünk.'

Ezeket mondotta a Magasztos. A bhikkhuk pedig elégedetten örvendeztek a Magasztos szavain.

Így készült:

Fordította: Pressing Lajos

Forrás: MN 139, Bhikkhu Bodhi, angol

Szerzői jogok: Pressing Lajos, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 140 Dhātuvibhaṅga Sutta – A elemek bemutatása

Fordította: Csíky Ferenc

MN 140, PTS M III 237

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Magadha országban vándorolt és végül megérkezett Rádzsagahába. Ott odament a Bhaggava nevezetű fazekashoz és így szólt hozzá:

– Amennyiben nem kellemetlen a számodra, Bhaggava, egy éjszakát kívánok eltölteni a műhelyedben.

– Nem kellemetlen számomra, tiszteletreméltó uram, de már van ott egy hontalan. Ha ő beleegyezik, akkor annyi ideig maradsz, ameddig jólesik, tiszteletreméltó uram.

Akkoriban egy Pukkuszáti nevezetű törzsi vezető, volt ott, aki a Magasztosba vetett hit által vezérelve az otthonból az otthontalanságba távozott, és az alkalommal már a fazekas műhelyében tartózkodott. Akkor a Magasztos odament a tiszteletreméltó Pukkuszátihoz, és így szólt hozzá:

– Amennyiben nem kellemetlen a számodra, szerzetes, egy éjszakát kívánok eltölteni a műhelyben.

– A fazekas műhelye elég tágas, barátom. Maradj csak, tiszteletreméltó, ameddig jólesik.

Akkor a Magasztos belépett a fazekas műhelyébe, az egyik sarokban kikészített egy gyékényszőnyeget, keresztbefonva lábait, kiegyenesítve felsőtestét, éberségét megalapozva leült [a szerzetessel] szemben. A Magasztos az éjszaka nagy részét meditációban töltötte, valamint a tiszteletreméltó Pukkuszáti is az éjszaka nagy részét meditációban töltötte. Akkor a Magasztos [ezt] gondolta: „Ez a törzsi vezető olyan módon műveli magát, hogy az bizalmat kelt [bennem]. Meg kellene kérdeznem őt [efelől].”

Így ezt kérdezte a tiszteletreméltó Pukkuszátitól:

– Kinek a hatására indultál útnak, szerzetes? Ki a tanítód? Kinek a tanítását gyakorlod?

– Barátom, Gótama remete az, a szakják fia, aki a szakják törzséből indult útnak. Mostanság a következő kellemes híresztelés terjed a Magasztos Gótamáról, amelynek ilyen hatása van [azaz, hogy az ember az otthonból az otthontalanságba távozik]: „A Magasztos elérte [célját], tökéletesen megvilágosodott, tökéletes az igaz tudásban és életvitelben, fenséges, világok ismerője, páratlan vezetője az embereknek abban, hogy megzabolázzák [vágyaikat], az istenek és emberek tanítója, megvilágosodott, magasztos.” A Magasztos hatására indultam útnak, a Magasztos a tanítóm, a Magasztos tanítását gyakorlom.

– Azonban, szerzetes, hol él jelenleg a Magasztos, a [célját] elért és tökéletesen megvilágosodott?

– Ott, barátom, egy északi városban, amit Szávathínak neveznek. A Magasztos, a [célját] elért és tökéletesen megvilágosodott jelenleg ott él.

– Azonban, szerzetes, láttad már ezelőtt valaha azt a Magasztost? Felismernéd, ha látnád őt?

– Nem, barátom, soha nem láttam ezelőtt a Magasztost, és nem is ismerném fel, ha látnám.

Akkor a Magasztos [ezt] gondolta: „Ez a törzsi vezető az én hatásomra távozott az otthonból az otthontalanságba. Át kellene adnom neki a tanítást.” Így a Magasztos a tiszteletreméltó Pukkuszáti felé fordult ekképpen:

– Szerzetes, átadom neked a tanítást. Hallgasd és figyelj jól arra, amit mondani fogok.

– Rendben, barátom – válaszolta a tiszteletreméltó Pukkuszáti.

A Magasztos a következőt mondta:

– Szerzetes, ez a személy hat elemből, az érintkezés hat alapjából és az elmebeli vizsgálódás tizennyolc fajtájából áll, valamint négy támasz áll a rendelkezésére. A gondolatok árhulláma nem söpri el azt, aki ezekre [az alapokra] támaszkodik, és mikor a gondolatok árhulláma soha többé nem söpri el azt [a személyt], [akkor] nevezik a megnyugvásban [időző] bölcsnek. [Ennek a bizonyos] személynek nem kellene mellőznie a bölcsességet, meg kellene őriznie az igazságot, ki kellene fejlesztenie a lemondást és gyakorolnia kellene a megnyugvás [elérése] érdekében. Röviden ez az elemek bemutatása.

„Szerzetes, ez a személy hat elemből áll.” Így mondtam [az imént]. És [hogy] mivel kapcsolatban mondtam ezt? Ezek: a föld elem, a víz elem, a tűz elem, a levegő elem, a tér elem és a tudatosság elem. Nos, az előbbiekkal kapcsolatban mondtam ezt: „Szerzetes, ez a személy hat elemből áll.”

„Szerzetes, ez a személy az érintkezés hat alapjából áll.” Így mondtam [az imént]. És [hogy] mivel kapcsolatban mondtam ezt? Ezek: a szem [által történő] érintkezés alapja, a fül [által történő] érintkezés alapja, az orr [által történő] érintkezés alapja, a nyelv [által történő] érintkezés alapja, a test [által történő] érintkezés alapja és a tudat [által történő] érintkezés alapja. Nos, az előbbiekkal kapcsolatban mondtam ezt: „Szerzetes, ez a személy az érintkezés hat alapjából áll.”

„Szerzetes, ez a személy az elmebeli vizsgálódás tizennyolc fajtájából áll.” Így mondtam [az imént]. És [hogy] mivel kapcsolatban mondtam ezt? A látásnál egy forma a szemmel [érintkezik] valaki vizsgálja e formát, az élvezetet vált ki benne, valaki vizsgálja e formát, az szomorúságot vált ki benne, valaki vizsgálja e formát, az egykedvűséget vált ki benne. A hallásnál egy hang a füllel

[érintkezik]... A szaglásnál egy illat az orral [érintkezik]... Az ízlelésnél egy íz a nyelvvel [érintkezik]... A tapintásnál egy érintés a testtel [érintkezik]... A megismerésnél egy tudat-tárgy a tudattal [érintkezik] valaki vizsgálja e tudat-tárgyat, az élvezetet vált ki benne, valaki vizsgálja e tudat-tárgyat, az szomorúságot vált ki benne, valaki vizsgálja e tudat-tárgyat, az egykedvűséget vált ki benne. Nos, az előbbiekkal kapcsolatban mondtam ezt: „Szerzetes, ez a személy az elméleti vizsgálódás tizenkilenc fajtájából áll.”

„Szerzetes, ennek a személynek négy támasz áll a rendelkezésére.” Így mondtam [az imént]. És [hogy] mivel kapcsolatban mondtam ezt? Ezek: a bölcsesség támasza, az igazság támasza, a lemondás támasza, valamint a megnyugvás támasza. Nos, az előbbiekkal kapcsolatban mondtam ezt: „Szerzetes, ennek a személynek négy támasz áll a rendelkezésére.”

„Ennek a [bizonyos] személynek nem kellene mellőznie a bölcsességet, meg kellene őriznie az igazságot, ki kellene fejlesztenie a lemondást és gyakorolnia kellene a megnyugvás [elérése] érdekében.” Így mondtam [az imént]. És [hogy] mivel kapcsolatban mondtam ezt?

Hogyan, szerzetes, nem kellene mellőzni a bölcsességet? Ezek az elemek vannak: a föld elem, a víz elem, a tűz elem, a levegő elem, a tér elem és a tudatosság elem.

Mi, szerzetes, a föld elem? A föld elem lehet belső és külső is. Mi a belső föld elem? Minden belül lévő, e [bizonyos] személy sajátja [„valami, ami”] tömör, megszilárdult és [amihez az a bizonyos személy] ragaszkodik, azaz a haj, a testszőrzet, a körmök, a fogak, a bőr, a hús, az izmok, a csontok, a csontvelő, a vesék, a szív, a máj, a rekeszizom, a lép, a tüdő, a vastagbél, a vékonybél, a gyomortartalom, a bélsár, vagy bármi egyéb, ami belül lévő, e [bizonyos] személy sajátja [„valami, ami”] tömör, megszilárdult és [amihez az a bizonyos személy] ragaszkodik; ezt nevezik belső föld elemnek. Na már most, mind a belső föld elem, mind a külső föld elem, egyszerűen [szólva] föld elem. És amit a valódi bölcsességgel, a maga valóságában kellene látni ennek kapcsán: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.” Amikor valaki a valódi bölcsességgel, a maga valóságában ezt így látja, az a föld elem bűvköréből megszabadul és elfogultság nélkül tekint a föld elemre.

Mi, szerzetes, a víz elem? A víz elem lehet belső és külső is. Mi a belső víz elem? Minden belül lévő, e [bizonyos] személy sajátja [„valami, ami”] víz, nedves és [amihez az a bizonyos személy] ragaszkodik, azaz az epe, a váladék, a genny, a vér, az izzadság, a zsír, a könny, a háj, a nyál, a takony, az ízületi nedv, a vizelet, vagy bármi egyéb, ami belül lévő, e [bizonyos] személy sajátja [„valami, ami”] víz, nedves és [amihez az a bizonyos személy] ragaszkodik; ezt nevezik belső víz elemnek. Na már most, mind a belső víz elem, mind a külső víz elem, egyszerűen [szólva] víz elem. És amit a valódi bölcsességgel, a maga valóságában kellene látni ennek kapcsán: „Ez nem az enyém,

ez nem én vagyok, ez nem az én énem.” Amikor valaki a valódi bölcsességgel, a maga valóságában ezt így látja, az a víz elem bűvköréből megszabadul és elfogultság nélkül tekint a víz elemre.

Mi, szerzetes, a tűz elem? A tűz elem lehet belső és külső is. Mi a belső tűz elem? Minden belül lévő, e [bizonyos] személy sajátja [„valami, ami] tűz, tüzes és [amihez az a bizonyos személy] ragaszkodik, azaz ami által az ember melegszik, öregszik, ami elemésztí az embert, amivel amit megettünk, megittunk, elfogyasztottunk és megízleltünk, teljesen megemésztődik, vagy bármi egyéb, ami belül lévő, e [bizonyos] személy sajátja [„valami, ami] tűz, tüzes és [amihez az a bizonyos személy] ragaszkodik; ezt nevezik belső tűz elemnek. Na már most, mind a belső tűz elem, mind a külső tűz elem, egyszerűen [szólva] tűz elem. És amit a valódi bölcsességgel, a maga valóságában kellene látni ennek kapcsán: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.” Amikor valaki a valódi bölcsességgel, a maga valóságában ezt így látja, az a tűz elem bűvköréből megszabadul és elfogultság nélkül tekint a tűz elemre.

Mi, szerzetes, a levegő elem? A levegő elem lehet belső és külső is. Mi a belső levegő elem? Minden belül lévő, e [bizonyos] személy sajátja [„valami, ami] levegő, levegős és [amihez az a bizonyos személy] ragaszkodik, azaz a felfelé mozgó szelek, a lefelé mozgó szelek, a hasban lévő szelek, a belekben lévő szelek, azok a szelek, amik a végtagok felé haladnak, a belégzés és a kilégzés, vagy bármi egyéb, ami belül lévő, e [bizonyos] személy sajátja [„valami, ami] levegő, levegős és [amihez az a bizonyos személy] ragaszkodik; ezt nevezik belső levegő elemnek. Na már most, mind a belső levegő elem, mind a külső levegő elem, egyszerűen [szólva] levegő elem. És amit a valódi bölcsességgel, a maga valóságában kellene látni ennek kapcsán: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.” Amikor valaki a valódi bölcsességgel, a maga valóságában ezt így látja, az a levegő elem bűvköréből megszabadul és elfogultság nélkül tekint a levegő elemre.

Mi, szerzetes, a tér elem? A tér elem lehet belső és külső is. Mi a belső tér elem? Minden belül lévő, e [bizonyos] személy sajátja [„valami, ami] tér, térbeli és [amihez az a bizonyos személy] ragaszkodik, azaz a füljárat, az orrlyuk, a szájnyílás, azon [nyílások], amiken keresztül megevett, megivott, elfogyasztott és megízlelt dolgokat lenyelünk, valamint ahol összegyűjtünk, és amiken keresztül alant kiválasztunk, vagy bármi egyéb, ami belül lévő, e [bizonyos] személy sajátja [„valami, ami] tér, térbeli és [amihez az a bizonyos személy] ragaszkodik; ezt nevezik belső tér elemnek. Na már most, mind a belső tér elem, mind a külső tér elem, egyszerűen [szólva] tér elem. És amit a valódi bölcsességgel, a maga valóságában kellene látni ennek kapcsán: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.” Amikor valaki a valódi bölcsességgel, a maga valóságában ezt így látja, az a tér elem bűvköréből megszabadul és elfogultság nélkül tekint a tér elemre.

És ezek után ami megmarad, az a kitisztult és fénylő tudatosság. Mi az, amit valaki felismer a tudatosság révén? Valaki ezt ismeri fel: „[Ez] kellemes.”; valaki ezt ismeri fel: „[Ez] kellemetlen.”;

valaki ezt ismeri fel: „[Ez] nem is kellemetlen és nem is kellemes.” Függsben egy olyan érintkezéstől, ami kellemest érez, kellemes érzet keletkezik. Amikor valaki kellemes érzést érez, megérti: „Kellemes érzést érzek.” Megérti: „A kellemes érzés érzetét keltő érintkezés megszüntetésével, az annak megfelelő érzés – a kellemes érzés, ami a kellemest érző érintkezéstől függően keletkezik – abbamarad és lecsendesedik.

Függsben egy olyan érintkezéstől, ami kellemetlent érez, kellemetlen érzet keletkezik. Amikor valaki kellemetlen érzést érez, megérti: „Kellemetlen érzést érzek.” Megérti: „A kellemetlen érzés érzetét keltő érintkezés megszüntetésével, az annak megfelelő érzés – a kellemetlen érzés, ami a kellemetlent érző érintkezéstől függően keletkezik – abbamarad és lecsendesedik.

Függsben egy olyan érintkezéstől, ami nem is kellemetlent és nem is kellemest érez, nem is kellemetlen és nem is kellemes érzet keletkezik. Amikor valaki nem is kellemetlen és nem is kellemes érzést érez, megérti: „Nem is kellemetlen és nem is kellemes érzést érzek.” Megérti: „A nem is kellemetlen és nem is kellemes érzés érzetét keltő érintkezés megszüntetésével, az annak megfelelő érzés – a nem is kellemetlen és nem is kellemes érzés, ami a nem is kellemetlent és nem is kellemest érző érintkezéstől függően keletkezik – abbamarad és lecsendesedik.

Szerzetes, épp úgy, mint két gyújtós érintkezéséből, dörzsöléséből hő keletkezik és tűz csíholódik, valamint a két gyújtós [egymástól való] szétválasztásával és elválasztásával a keletkező hő abbamarad és lecsendesedik ; így hát függsben egy olyan érintkezéstől, ami kellemest érez... ami kellemetlent érez... ami nem is kellemetlent és nem is kellemest érez, nem is kellemetlen és nem is kellemes érzet keletkezik.... Megérti: „A nem is kellemetlen és nem is kellemes érzés érzetét keltő érintkezés megszüntetésével, az annak megfelelő érzés ... abbamarad és lecsendesedik.

És ezek után ami megmarad, az az egykedvűség, ami kitisztult és fénylő, formálható, jól kezelhető és ragyogó. Tegyük fel, szerzetes, hogy egy gyakorlott aranyműves vagy annak segédje előkészítené a kemencét, felmelegítené az olvasztótégelyt, a fogóval megragadna némi aranyat és beletenné az olvasztótégelybe. Időről időre [fűjtatóval] fűjtatna, időről időre vizet hintene, időről időre megszemlélné. Az arany [aztán] elkezdene tisztulni, egyre tisztulna, teljesen kitisztulna, hibátlanná , szennyeződésektől mentessé, formálhatóvá , jól kezelhetővé és ragyogóvá válna. Akkor valamilyen ékszert kívánna készíteni belőle, akár aranyláncot, akár fülbevalót, akár nyakláncot, vagy egy aranyfüzért, az megfelelné a célnak. Így hát, szerzetes, csak az egykedvűség, ami megmarad, [ami] kitisztult és fénylő, formálható, jól kezelhető és ragyogó.

Ekképpen megérti: „Ha én ezt a felettebb kitisztult és fénylő egykedvűséget a végtelen tér alapjára és a tudomat [ennek] megfelelő kifejtésére irányítanám , akkor ez az én egykedvűségem a [végtelen tér] alapja által megtámasztva, ahhoz ragaszkodván, nagyon hosszú ideig maradna fenn. Ha én ezt a

felettből kitisztult és fénylő egykedvűséget a végtelen tudatosság alapjára... a semmi alapjára... a sem érzékelés, sem nem-érezékelés alapjára és a tudatomat [ennek] megfelelő kifejtésére irányítanám, akkor ez az én egykedvűségem a [a sem érzékelés, sem nem-érezékelés] alapja által megtámasztva, ahhoz erősen ragaszkodván, nagyon hosszú ideig maradna fenn.”

Ekképpen megérti: „Ha én ezt a felettből kitisztult és fénylő egykedvűséget a végtelen tér alapjára és a tudatomat [ennek] megfelelő kifejtésére irányítanám, ez feltételekhez kötött lenne. Ha én ezt a felettből kitisztult és fénylő egykedvűséget a végtelen tudatosság alapjára... a semmi alapjára... a sem érzékelés, sem nem-érezékelés alapjára és a tudatomat [ennek] megfelelő kifejtésére irányítanám, ez feltételekhez kötött lenne.” Semmilyen feltételt sem hoz létre vagy nem alkot semmilyen, a létezés vagy a nem-létezés irányába vivő készletet. Attól fogva, hogy semmilyen feltételt sem hoz létre vagy nem alkot semmilyen, a létezés vagy a nem-létezés irányába vivő készletet, semmihez sem ragaszkodik ezen a világon. Amikor nem ragaszkodik, akkor nincs felizgatva. Amikor nincs felizgatva, személyesen valósítja meg a nibbánát. Ekképpen megérti: „A születést elpusztította, a szent életet leélte, amit meg kellett tennie, azt megtette, nincs több [újjaszületés] semelyik létformában.”

Ha kellemes érzést érez, megérti: „Ez [az érzés] mulandó; nincs, mihez ragaszkodnom [ebben az érzésben]; nincs benne [olyan, amiben] örömöm leljem.” Ha kellemetlen érzést érez, megérti: „Ez [az érzés] mulandó; nincs, mihez ragaszkodnom [ebben az érzésben]; nincs benne [olyan, amiben] örömöm leljem.” Ha nem is kellemetlen és nem is kellemes érzést érez, megérti: „Ez [az érzés] mulandó; nincs, mihez ragaszkodnom [ebben az érzésben]; nincs benne [olyan, amiben] örömöm leljem.”

Ha kellemes érzést érez, közönyösen fordul felé; ha kellemetlen érzést érez, közönyösen fordul felé; ha nem is kellemetlen és nem is kellemes érzést érez, közönyösen fordul felé. Amikor egy testben végződő érzést érez, megérti: „Egy testben végződő érzést érzek.” Amikor egy életben végződő érzést érez, megérti: „Egy életben végződő érzést érzek.” Megérti: „A test feloszlásánál és az élet végén, minden, amit érzek, abban nem lelem örömöm, hűsítő kiegyensúlyozottság lesz [osztályrészem].” Szerzetes, miként az olajlámpás égésének az olaj és kanóc a feltétele, és amikor az olaj és a kanóc elhasználódik, ha nem kerül [bele] több tüzelőanyag, a tüzelőanyag hiányában kialszik; így hát amikor [valaki] egy testben végződő érzést érez ... egy életben végződő érzést érez, megérti: „Egy életben végződő érzést érzek.” Megérti: „A test feloszlásánál és az élet végén, minden, amit érzek, abban nem lelem örömöm, hűsítő kiegyensúlyozottság lesz [osztályrészem].”

Tehát egy szerzetes, ezen bölcsességnek birtokában birtokolja a bölcsesség legfőbb támaszát. Ezért, szerzetes, ez a legfőbb nemes bölcsesség, nevezetesen, valamennyi szenvedés megsemmisítésének ismerete.

A [szenvédéstől] való megszabadulása, lévén, hogy az igazságon alapszik, rendíthetetlen. Az, ami hamis [„a valóságnak nem megfelelő dolog], szerzetes, [az], ami hamis természettel bír, és az, ami igaz [„a valóságnak megfelelő dolog, az,] ami igaz természettel bír – [azaz] Nibbána. Tehát egy szerzetes, ezen igazságnak birtokában birtokolja az igazság legfőbb támaszát. Ezért, szerzetes, ez a legfőbb nemes igazság, nevezetesen a Nibbána, az ami igaz természettel bír. Az imént, mikor [az, aki] még tudatlan volt, ragaszkodásokat vett fel és bontakoztatott ki magában; most felhagyván azokkal, a gyökereiknél elvágta azokat, mintha pálmárönköket készítené, azoktól megszabadulva ilyenképpen soha többé nem lesz kitéve annak, hogy [azok] a jövőben [újra] megjelenjenek. Tehát egy szerzetes, ezen lemondásnak birtokában birtokolja a lemondás legfőbb támaszát. Ezért, szerzetes, ez a legfőbb nemes lemondás, nevezetesen, valamennyi ragaszkodásról [való] lemondás.

Az imént, mikor [az, aki] még tudatlan volt, sóvárgást, vágyakozást, erős vágyat tapasztalt; most felhagyván azokkal, a gyökereiknél elvágta azokat, mintha pálmárönköket készítené, azoktól megszabadulva ilyenképpen soha többé nem lesz kitéve annak, hogy [azok] a jövőben [újra] megjelenjenek. Az imént, mikor [az, aki] még tudatlan volt, haragot, rossz szándékot és gyűlöletet tapasztalt; most felhagyván azokkal, a gyökereiknél elvágja azokat, mintha pálmárönköket készítené, azoktól megszabadulva ilyenképpen soha többé nem lesz kitéve annak, hogy [azok] a jövőben [újra] megjelenjenek. Az imént, mikor [az, aki] még tudatlan volt, tompaságot és téveszmét tapasztalt; most felhagyván azokkal, a gyökereiknél elvágja azokat, mintha pálmárönköket készítené, azoktól megszabadulva ilyenképpen soha többé nem lesz kitéve annak, hogy [azok] a jövőben [újra] megjelenjenek. Tehát egy szerzetes, ezen megnyugvásnak birtokában birtokolja a megnyugvás legfőbb támaszát. Ezért, szerzetes, ez a legfőbb nemes megnyugvás, nevezetesen, a vágy, a gyűlölet és a téveszme lecsillapítása.

Nos, ez az, amivel kapcsolatban ezt mondtam: „Ennek a [bizonyos] személynek nem kellene mellőznie a bölcsességet, meg kellene őriznie az igazságot, ki kellene fejlesztenie a lemondást és gyakorolnia kellene a megnyugvás [elérése] érdekében.”

„A gondolatok árhulláma nem söpri el azt, aki ezekre [az alapokra] támaszkodik, és mikor a gondolatok árhulláma soha többé nem sepri el azt [a személyt], [akkor] nevezik a megnyugvásban [időző] bölcsnek.” Így mondtam. És [hogy] mivel kapcsolatban mondtam ezt?

Szerzetes, az [az elgondolás, hogy] „Én vagyok.” egy képzet. Az [az elgondolás, hogy] „Én ez [és ez] vagyok.” egy képzet. Az [az elgondolás, hogy] „Én [a jövőben] létezni fogok.” egy képzet. Az [az elgondolás, hogy] „Én nem fogok létezni.” egy képzet. Az [az elgondolás, hogy] „Én formával rendelkezőként fogok létezni.” egy képzet. Az [az elgondolás, hogy] „Én formátlanként fogok létezni.” egy képzet. Az [az elgondolás, hogy] „Én észlelőként fogok létezni.” egy képzet. Az [az elgondolás, hogy] „Én nem-érezhetőként fogok létezni.” egy képzet. Az [az elgondolás, hogy] „Én észlelőként

fogok létezni.” egy képzet. Az [az elgondolás, hogy] „Én sem észlelőként sem nem-érzékelőként fogok létezni.” egy képzet. A képzet egy betegség, a képzet egy rákfene, a képzet egy fullánk. Azt, aki meghaladja valamennyi képzetet, szerzetes, a megnyugvásban [időző] bölcsnek nevezik. És a megnyugvásban [időző] bölcs nem születik [újja], nem öregszik, nem hal meg; nem inog meg és nem lesz izgatott. Mivel semmi sincs jelen benne, ami megszülethetne. [Ha] nem jön létre a születés, hogyan lenne [lehetséges] az öregedés? [Ha] nincs öregedés, hogyan is halna meg? [Ha] nincs halál, hogyan is inogna meg? [Ha] nem inog meg, miért kellene izgatottnak lennie? Nos, ez az, amivel kapcsolatban ezt mondtam: „A gondolatok árhulláma nem söpri el azt, aki ezekre [az alapokra] támaszkodik, és mikor a gondolatok árhulláma soha többé nem seprí el azt [a személyt], [akkor] nevezik a megnyugvásban [időző] bölcsnek.” Szerzetes, tartsd meg emlékezetedben a hat elem rövid kifejtését.

Ezután a tiszteletreméltó Pukkuszáti [ezt] gondolta:

„Valóban a Tanító eljött hozzám! A Fenséges eljött hozzám! A Teljesen Megvilágosodott eljött hozzám!”

Akkor felállt ülőhelyéről, elrendezte felső ruháját az egyik vállán, a Magasztos lábainál fejével a földet érintve így szólt:

– Tiszteletreméltó uram, vétség győzedelmeskedett felettem, mint egy bolond, zavarodott és hebehurgya, a Magasztost „barátomnak” merészeltem nevezni. Tiszteletreméltó uram, kérem, bocsássa meg vétségem, bizonyosságot teszek, hogy ettől a jövőben tartózkodni fogok.

– Valóban, szerzetes, vétség győzedelmeskedett feletted, mint egy bolond, zavarodott és hebehurgya, „barátomnak” merészeltél nevezni. De mivel látod ilyenfajta vétkeket, és a tanításnak megfelelően kijavítod azt, megbocsátok. Hiszen ez a Nemes Emberek Fegyelmében való növekedés amikor valaki így látja a vétségét, a tanításnak megfelelően kijavítja azt, és vállalkozik, hogy a jövőben tartózkodni fog tőle.

– Tiszteletreméltó uram, szeretnék a teljes felvételben részesülni a Magasztosnak alárendelve.

– Hanem, az alamizsnás tálkád és a felső ruhád elkészült-e, szerzetes?

– Tiszteletreméltó uram, az alamizsnás tálkám és a felső ruhám nem készült el teljesen.

– Szerzetes, a Tathágták nem adnak olyasvalakinek teljes felvételt, akinek az alamizsnás tálkája és a felső ruhája nem készült el teljesen.

Akkor a tiszteletreméltó Pukkuszáti, örült és örvendezett a Magasztos szavainak, felállt ülőhelyéről, és miután hódolatát fejezte ki a Magasztos felé, annak jobb oldala mentén elhaladván elindult, hogy

alamizsnás tálkát és felső ruhát keressen. Akkor, míg a tiszteletreméltó Pukkuszáti az alamizsnás tálkát és a felső ruhát keresgélte, egy elkóborolt tehén megölte.

Abban az időben számos szerzetes ment oda a Magasztoshoz, és miután hódolatukat fejezték ki irányában, elhelyezkedtek az egyik oldalán és így szóltak hozzá:

– Tiszteletreméltó urunk, Pukkuszáti, a törzsi vezető, akinek a Magasztos rövid tanítást adott, meghalt. Mi volt az ő rendeltetése? Mi az ő jövőbeni útja?

– Szerzetesek, Pukkuszáti, a törzsi vezető bölcs volt. A tanítás alapján gyakorolt és nem zavart meg engem a tanítás magyarázatában. Az öt alsó béklyó megsemmisítésével, Pukkuszáti, a törzsi vezető spontán módon felbukkant [a Tiszta Birodalomban] és ott el fogja érni a végső nibbánát, anélkül, hogy egyszer is visszatérne abból a világból.

Ezeket mondta a Magasztos. A szerzetesek elégedettek voltak és örvendeztek a Magasztos szavainak.

Így készült:

Fordította: Csíky Ferenc

Forrás: MN 140, Bhikkhu Bodhi, angol

Szerzői jogok: Csíky Ferenc, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 141 Saccavibhaṅga Sutta – Az igazságok vizsgálata

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 141, PTS M III 248

Így hallottam! Egy alkalommal a Magasztos Varanaszi közelében, az Őz-parkban, Iszipatánában tartózkodott. Ott így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek!

– Igen urunk! – válaszolták a szerzetesek, majd a Magasztos így folytatta:

– A Tathágata – az érdeemes, a teljesen önmagától felébredett – Varanasziban, az Őz-parkban, Iszipatánában mozgásba lendítette a Dhamma Kerekét, amit nem állíthat meg sem pap, sem remete, sem istenség, sem Mára, sem Brahma, senki sem a világegyetemben. Másként mondva kinyilatkoztatta, tanította, meghatározta, lefektette, kifejtette, elemezte és értelmezte a Négy Nemes Igazságot.

Melyik négy igazságot? Kinyilatkoztatta, tanította, meghatározta, lefektette, kifejtette, elemezte és értelmezte a Szenvedés Nemes Igazságát.

Kinyilatkoztatta, tanította, meghatározta, lefektette, kifejtette, elemezte és értelmezte a Szenvedés Okának Nemes Igazságát. Kinyilatkoztatta, tanította, meghatározta, lefektette, kifejtette, elemezte és értelmezte a Szenvedés Megszűnésének Nemes Igazságát. Kinyilatkoztatta, tanította, meghatározta, lefektette, kifejtette, elemezte és értelmezte a Szenvedés Megszűnéséhez Vezető Ösvény Nemes Igazságát.

[Tehát] A Tathágata – az érdeemes, a teljesen önmagától felébredett – Varanasziban, az Őz-parkban, Iszipatánában mozgásba lendítette a Dhamma Kerekét, amit nem állíthat meg sem pap, sem remete, sem istenség, sem Mára, sem Brahma, senki sem a világegyetemben. Másként mondva kinyilatkoztatta, tanította, meghatározta, lefektette, kifejtette, elemezte és értelmezte ezt a Négy Nemes Igazságot.

– Szerzetesek! Csatlakozzatok Száriputtához és Moggallánához! Kövessétek Száriputtát és Moggallánát! Bölcs szerzetesek ők, együttérzők a szent életet élő társaikkal. Akár az anya, aki életet ad: ő Száriputta. Akár a dajka, aki a kisgyermeket neveli születése óta: ő Moggallána. Száriputta a folyamba lépés gyümölcsét tanítja, Moggallána a legmagasabb célt¹. Száriputta alkalmas a Négy Nemes Igazság részletes kinyilatkoztatására, tanítására, meghatározására, lefektetésére, kifejtésére, elemzésére és értelmezésére.

Ezt mondta a Magasztos, a Jól Távozott, majd felkelt ülőhelyéről és elvonuló helyére távozott.

Ezután a tiszteletreméltó Száriputta, nem sokkal a Magasztos távozása után így szólította meg a szerzeteseket:

– Barátaim!

– Igen, barátunk! – válaszolták a szerzetesek. Ekkor a tiszteletreméltó Száriputta így szólt:

– Barátaim! A Tathágata – az érdeemes, a teljesen önmagától felébredett – Varanasziban, az Őz-parkban, Iszipatánában mozgásba lendítette a Dhamma Kerekét, amit nem állíthat meg sem pap, sem remete, sem istenség, sem Mára, sem Brahma, senki sem a világegyetemben. Másként mondva kinyilatkoztatta, tanította, meghatározta, lefektette, kifejtette, elemezte és értelmezte ezt a Négy Nemes Igazságot.

Melyik négy igazságot? Kinyilatkoztatta, tanította, meghatározta, lefektette, kifejtette, elemezte és értelmezte a Szenvedés Nemes Igazságát. Kinyilatkoztatta, tanította, meghatározta, lefektette, kifejtette, elemezte és értelmezte a Szenvedés Okának Nemes Igazságát. Kinyilatkoztatta, tanította, meghatározta, lefektette, kifejtette, elemezte és értelmezte a Szenvedés Megszűnésének Nemes Igazságát. Kinyilatkoztatta, tanította, meghatározta, lefektette, kifejtette, elemezte és értelmezte a Szenvedés Megszűnéséhez Vezető Ösvény Nemes Igazságát.

[Tehát] A Tathágata – az érdeemes, a teljesen önmagától felébredett – Varanasziban, az Őz-parkban, Iszipatánában mozgásba lendítette a Dhamma Kerekét, amit nem állíthat meg sem pap, sem remete, sem istenség, sem Mára, sem Brahma, senki sem a világegyetemben. Másként mondva kinyilatkoztatta, tanította, meghatározta, lefektette, kifejtette, elemezte és értelmezte ezt a Négy Nemes Igazságot.

Barátaim, mi a Szenvedés Nemes Igazsága? A születés szenvedés, az öregedés szenvedés, a halál szenvedés. A bánat, a siránkozás, a fájdalom, a szorongás és a kétségbeesés szenvedés. Együtt lenni azzal, mit nem szeretünk, szenvedés. Elválasztva lenni attól, amit szeretünk, szenvedés. Nem megkapni azt, amit akarunk, szenvedés. Összefoglalva, a ragaszkodás öt halmaza a szenvedés.

És mi a születés? A lények ilyen vagy olyan osztályában való megszületés, létrejövés, alászállás, létesülés, újrászületés, a halmazok megjelenése, az érzék-alapok kialakulása. Ezt hívják születésnek.

És mi az öregedés? A lények ilyen vagy olyan osztályában való megvénülés, elaggás, megtörés, megöszülés, ráncosodás, az életerő hanyatlása és a képességek gyengülése. Ezt hívják öregedésnek.

És mi a halál? A lények ilyen vagy olyan osztályából való kihalás, eltávozás, feloszlás, eltűnés,

haldoklás, halál, az idő kitöltése, a halmazok szétesése, a test elsorvadása és az életjelek megszakadása. Ezt hívják halálnak.

És mi a bánat? Minden, ami szomorúság, szomorkodás, bú, belső levertség, az ember belső búslakodása, amikor szerencsétlenség, vagy valami fájdalmas dolog miatt szenved. Ezt hívják bánatnak.

És mi a siránkozás? Minden, ami sírás, bánkódás, panaszkodás, siránkozás, jajgatás, az ember siránkozása, amikor szerencsétlenség, vagy valami fájdalmas dolog miatt szenved. Ezt hívják siránkozásnak.

És mi a fájdalom? Minden, ami a testi kínként, testi kellemetlenségként tapasztalható, vagy a testi érintkezésből születő nyűg, vagy kellemetlenség. Ezt hívják fájdalomnak.

És mi a szorongás? Minden, ami szellemi fájdalomként, szellemi kellemetlenségként tapasztalható, vagy a szellemi érintkezésből születő nyűg, vagy kellemetlenség. Ezt hívják szorongásnak.

És mi a kétségbeesés? Minden, ami reményvesztettség, csüggedés, az ember kétségbeesése, amikor szerencsétlenség, vagy valami fájdalmas dolog miatt szenved. Ezt hívják kétségbeesésnek.

És mi az együtt lenni azzal, amit nem szeretünk szenvedése? Amikor az ember egy nem kívánatos, nem kellemes, taszító látvánnyal, hanggal, szaggal, ízzel, tapintható tárggyal találja szemben magát; vagy olyan emberrel kerül kapcsolatba, érintkezésbe, viszonyba, párbeszédbe, aki a betegségét kívánja, aki bántani kívánja, aki kellemetlenséget kíván, aki azt kívánja, hogy ne legyen szabadulása az embernek az iga alól. Ezt hívják, az együtt lenni azzal, amit nem szeretünk szenvedésének.

És mi az elválasztva lenni attól, amit szeretünk szenvedése? Amikor az ember a kívánatos, kellemes, vonzó látvánnyal, hanggal, szaggal, ízzel, tapintható tárggyal nem találja szembe magát; vagy nem kerül kapcsolatba, sem érintkezésbe, sem viszonyba, sem párbeszédbe olyan emberrel, aki a jólétét kívánja, aki hasznot kíván, aki vigaszt kínál, és aki azt kívánja, hogy legyen szabadulása az embernek az iga alól, sem az anyjával, sem az apjával, sem a bátyjával, sem a nővérével, sem barátaival, társaival vagy rokonaival. Ezt hívják, elválasztva lenni attól amit szeretünk szenvedésének.

És mi a nem megkapni, amit akarunk szenvedése? A születésnek kitett lényben kívánság ébred: 'Ó, bárcsak ne lennénk alávetve a születésnek; bárcsak ne jönné el az [újra]születés!' De ez nem teljesül, bárhogy is akarja. Ez a nem megkapni, amit akarunk szenvedése. Az öregedésnek...; a betegségnek...; a halálnak...; a bánatnak...; a siránkozásnak...; a fájdalomnak...; a szorongásnak...; a kétségbeesésnek kitett lényben kívánság ébred: 'Ó, bárcsak ne lennénk alávetve az öregedésnek...; a betegségnek...; a halálnak...; a bánatnak...; a siránkozásnak...; a fájdalomnak...; a szorongásnak...; a

kétségbeesésnek; bárcsak ne jöjjön el az öregedés...; a betegség...; a halál...; a bánat...; a siránkozás...; a fájdalom...; a szorongás...; a kétségbeesés!’ De ez nem teljesül, bárhogya is akarja. Ezt hívják a nem megkapni, amit akarunk szenvedésének.

És mi a ragaszkodás öt halmaza, ami összefoglalva maga a szenvedés? A forma ragaszkodás-halmaza; az érzés ragaszkodás-halmaza; az érzékelés ragaszkodás-halmaza; a készítés ragaszkodás-halmaza; a tudatosság ragaszkodás-halmaza. Ezeket hívják a ragaszkodás öt halmazának, ami összefoglalva maga a szenvedés.

Barátaim, ezt hívják a Szendvedés Nemes Igazságának.

És barátaim, mi a Szendvedés Okának Nemes Igazsága? A sóvárgás, ami további létesülést eredményez - ami kinnal és gyönyörrel jár, aminek egyszer ez tetszik, egyszer az – nevezetesen az érzék[szerv]i sóvárgás, a létesülés utáni sóvárgás, és a nem-létesülés utáni sóvárgás.

Ezt hívják a Szendvedés Okának Nemes Igazságának.

És barátaim, mi a Szendvedés Megszűnésének Nemes Igazsága? Épp ennek a sóvárgásnak a maradéktalan elmúlása és megszűnése, erről a sóvárgásról való lemondás, ennek a sóvárgásnak a feladása, elengedése, eltávoztása.

Ezt hívják a Szendvedés Megszűnésének Nemes Igazságának.

És barátaim, mi a Szendvedés Megszűnéséhez Vezető Ösvény Nemes Igazsága? Nem más, mint a Nemes Nyolckrétű Ösvény: helyes nézet, helyes elhatározás, helyes beszéd, helyes cselekedet, helyes életvitel, helyes törekvés, helyes éberség, helyes összpontosítás.

És mi a helyes nézet? A szenvedés ismerete, a szenvedés okának ismerete, a szenvedés megszűnésének ismerete, a szenvedés megszűnéséhez vezető ösvény ismerete. Ezt hívják helyes nézetnek.

És mi a helyes elhatározás? A lemondásra, a rosszindulattól való megszabadulásra, az ártalmatlanságra irányuló elhatározás. Ezt hívják helyes elhatározásnak.

És mi a helyes beszéd? Tartózkodni a hazugságtól, a vizsályt szító, a gyaláztó beszédttől és az üres fecsegtéstől. Ezt hívják helyes beszédnek.

És mi a helyes cselekedet? Tartózkodni az élet elvételtől, a lopástól és a helytelen szexuális viselkedéstől. Ezt hívják helyes cselekedetnek.

És mi a helyes életvitel? Amikor az Érdemesek egy tanítványa, felhagyva a tisztességtelen életmóddal, mindennapjait a helyes életvitel szerint vezeti. Ezt hívják helyes életvitelnek.

És mi a helyes törekvés? Amikor a szerzetes, létrehozza magában az akaratot, az igyekezetet, felkelti a kitartást, fenntartja, és szorgalmasan gyakorolja annak érdekében, hogy a gonosz ne ébredjen fel benne, [...] hogy a még fel nem kelt haszontalan tulajdonságok ne ébredjenek fel benne, [...] hogy a gonosz megszűnjön benne, [...] hogy a már felkelt haszontalan tulajdonságok megszűnjenek benne, [...] hogy a hasznos tulajdonságok, amelyek még nem keltek fel, felébredjenek benne, [...] és hogy a már felkelt hasznos tulajdonságok fenntarthatóak, zavartalanok, egyre növekedők, kiterjedők és tökéletesek legyenek benne. Ezt hívják helyes törekvésnek.

És mi a helyes éberség? Amikor a szerzetes a testben, a testre magára irányítja a figyelmét, buzgón, figyelmesen és éberén, félretéve a világra irányuló sóvárgást és aggodalmat. Amikor az érzésben az érzésre magára irányítja a figyelmét [...]; amikor a tudatban, a tudatra magára irányítja a figyelmét [...]; amikor a tudati minőségekben, a tudati minőségekre magukra irányítja a figyelmét buzgón, figyelmesen és éberén, félretéve a világra irányuló sóvárgást és aggodalmat. Ezt hívják helyes éberségnek.

És mi a helyes összpontosítás? Amikor a szerzetes teljesen elfordul az érzékiségtől, elfordul a haszontalan [szellemi] tulajdonságoktól, belép az első dzshánába, és ott időzik: elragadtatás és öröm születik ebből a lemondásból, amit még gondolkodás és fogalomalkotás kísér. Majd a gondolkodás és a fogalomalkotás elhalkultával, belép a második dzshánába, és ott időzik: itt megszületik az elragadtatás és az öröm, valamint a tudatosság egységesülése, egy belső bizonyosság, ami mentes a gondolkodástól és a fogalomalkotástól. Az elragadtatás elhalványultával, az egykedvűségben tartózkodik, éber és figyelmes, kellemes érzést érez a testében. Belép a harmadik dzshánába és ott időzik, amiről a Magasztos azt mondta, hogy: 'egykedvű és éber, kellemes érzései vannak.' A kellemes és fájdalmas [érzések] elmúlásával – ahogy a lelkesedés és a bánkódás is már korábban megszűnt – belép a negyedik dzshánába, és ott időzik: ami tiszta egykedvűség és éberség, sem kellemes, sem fájdalmas. Ezt hívják helyes összpontosításnak.

Ezt hívják a Szenvedés Megszűnéséhez Vezető Ösvény Nemes Igazságának.

Barátaim, a Tathágata – az érdeemes, a teljesen önmagától felébredett – Varanasziban, az Őz-parkban, Iszipatánában mozgásba lendítette a Dhamma Kerekét, amit nem állíthat meg sem pap, sem remete, sem istenség, sem Mára, sem Brahma, senki sem a világegyetemben. Másként mondva kinyilatkoztatta, tanította, meghatározta, lefektette, kifejtette, elemezte és értelmezte ezt a Négy Nemes Igazságot.

Ezt mondta a tiszteletreméltó Száriputta. A szerzetesek elégedettek voltak, örültek a tiszteletreméltó

1. A Buddha Száriputtát minden tanítványa között a legkiválóbbnak nevezte, a belátás, Moggallánát pedig a [magasabb] pszichikai erők tekintetében. Furcsa, de ebből úgy tűnhet, mintha Száriputtának alacsonyabb rendű feladata lenne, de számos buddhista tanító rámutat arra, hogy sokkal nehezebb egy átlagos embert a folyamba lépésig elkísérni, mint egy folyamba lépettet a legmagasabb cél elérésére megtanítani. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 141, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 143 Anāthapiṇḍikovāda Sutta – Tanácsok Anāthapiṇḍikának

Fordította: Kolozsvári Ágnes

MN 143, PTS M III 258

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavanában, Anáthapindika kolostorában tartózkodott. És ekkor történt, hogy Anáthapindika, egy helybéli,¹ megbetegedett, súlyos fájdalmak gyötörték. Ekkor Anáthapindika, a helybéli így szólt valamelyik emberéhez.

– Gyere, hű szolgám! Keresd fel a Magasztost a nevemben, és megérkezvén hódolattal borulj a lába elé, és mondd: „Uram, Anáthapindika egy helybéli megbetegedett, súlyos fájdalmak gyötrik. Hódolattal borul le a Magasztos előtt.” Aztán keresd fel tisztelereméltó Száriputtát a nevemben, és megérkezvén hódolattal borulj a lába elé, és mondd: „Tiszteletreméltó uram, Anáthapindika egy helybéli megbetegedett, súlyos fájdalmak gyötrik. Hódolattal borul le előtted. Megtiszteltetés lenne, ha tiszteletreméltó Száriputta részvétét kifejezvéen meglátogatná Anáthapindikát otthonában.”

– Ahogy óhajtod, Uram felelte az ember Anáthapindikának, és felkereste a Magasztost.

Megérkezvén meghajolt előtte és helyet foglalt a Magasztos mellett. Ahogy helyet foglalt így szólt:

– Uram, Anáthapindika egy helybéli megbetegedett, súlyos fájdalmak gyötrik. Hódolattal borul le a Magasztos előtt.

Aztán felkereste tisztelereméltó Száriputtát, és ahogy megérkezett meghajolt előtte és helyet foglalt. Ahogy helyet foglalt így szólt:

– Tiszteletreméltó uram, Anáthapindika egy helybéli megbetegedett, súlyos fájdalmak gyötrik. Hódolattal borul le tisztelereméltó Száriputta előtt. Megtiszteltetés lenne számára, ha tiszteletreméltó Száriputta részvétét kifejezvéen meglátogatná Anáthapindikát otthonában. Száriputta hallgatással fejezte ki egyetértését.

Ekkor tisztelereméltó Száriputta magára öltötte alsó és felső köpenyét, kézbe vette kolduló csészéjét, és tiszteletreméltó Ánandával elment Anáthapindika otthonába. Ahogy megérkezett helyet foglalt egy előkészített széken, és így szólt Anáthapindikához:

– Remélem, jobban vagy, helybéli. Remélem, jól érzed magad. Remélem, enyhültek a fájdalmaid, és nem erősödtek, Remélem, az enyhülésük jelei mutatkoznak, nem az erősödésüké?

– Nem vagyok jobban tisztelereméltó uram. Nem érzem jól magam. Súlyos fájdalmaim erősödnek, nem enyhültek. Az erősödésük jelei mutatkoznak, nem az enyhülésüké. Borzalmas erők hasogatják a

fejem, mintha egy erős ember éles karddal hasogatná a fejem. Borzalmasan fáj a fejem, mintha egy ember szoros bőrhevederrel turbánt szorítana rá. Borzalmas erők szaggatják a gyomromat, mint mikor egy mészáros vagy segédje trancsírozza éles hentes késsel egy ökör gyomrát. Szörnyen ég a testem, mint mikor egy erős ember egy gyengét karjánál fogva megragad, hogy egy forró parázssal teli gödör fölött megsüsse. Nem vagyok jobban, tiszteletreméltó uram. Nem érzem jól magam. Súlyos fájdalmaim erősödnek, nem enyhültek. Az erősödésük jelei mutatkoznak, nem az enyhülésüké.

– Akkor Anáthapindika a következő módon kell gyakorolnod: Nem ragaszkodom a szemhez, a tudatosságom nem függ a szemtől. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a fülhöz, a tudatosságom nem függ a fültől. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom az orrhoz, a tudatosságom nem függ az orrtól. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a nyelvhez, a tudatosságom nem függ a nyelvtől. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a testhez, a tudatosságom nem függ a testtől. Nem ragaszkodom az elméhez, a tudatosságom nem függ az elmétől. Így kell gyakorolnod.

Aztán így kell gyakorolnod: Nem ragaszkodom a látott formákhoz, a tudatosságom nem függ a formáktól. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a hangokhoz, a tudatosságom nem függ a hangoktól. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom az illatokhoz, a tudatosságom nem függ az illatoktól. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom az ízekhez, a tudatosságom nem függ az ízekről. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a tapintáshoz, a tudatosságom nem függ a tapintástól. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a gondolatokhoz, a tudatosságom nem függ a gondolatoktól. Így kell gyakorolnod.

Aztán így kell gyakorolnod: Nem ragaszkodom a szem-tudatossághoz, a tudatosságom nem függ a szem-tudatosságtól. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a fül-tudatossághoz, a tudatosságom nem függ a fül-tudatosságtól. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom az orr-tudatossághoz, a tudatosságom nem függ az orr-tudatosságtól. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a nyelv-tudatossághoz, a tudatosságom nem függ a nyelv-tudatosságtól. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a test-tudatossághoz, a tudatosságom nem függ a test-tudatosságtól. Nem ragaszkodom az elme-tudatossághoz, a tudatosságom nem függ az elme-tudatosságtól. Így kell gyakorolnod.

Aztán így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a szem érzékeléséhez, a tudatosságom nem függ a szem érzékelésétől.² Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a fül érzékeléséhez, a tudatosságom nem függ a fül érzékelésétől. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom az orr érzékeléséhez, a tudatosságom nem függ az orr érzékelésétől. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a nyelv érzékeléséhez, a tudatosságom nem függ a nyelv érzékelésétől. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a test érzékeléséhez, a tudatosságom nem függ a test érzékelésétől. Nem ragaszkodom az elme érzékeléséhez,³ a tudatosságom függ az elme érzékelésétől. Így kell gyakorolnod.

Aztán így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a szem érzeteihez,⁴ a tudatosságom nem függ a szem érzeteitől. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a fül érzeteihez, a tudatosságom nem függ a fül érzeteitől. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom az orr érzeteihez, a tudatosságom nem függ az orr érzeteitől. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a nyelv érzeteihez, a tudatosságom nem ragaszkodik a nyelv érzeteihez. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a test érzeteihez, a tudatosságom nem függ a test érzeteitől. Nem ragaszkodom az elme érzeteihez, a tudatosságom nem függ az elme érzeteitől. Így kell gyakorolnod.

Aztán így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a szilárd elemhez, a tudatosságom nem függ a szilárd elemtől. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a folyékony elemhez, a tudatosságom nem függ a folyékony elemtől. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a tüzes elemhez, a tudatosságom nem függ a tüzes elemtől. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a légnemű elemhez, a tudatosságom nem függ a légnemű elemtől. Így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom az űr-elemhez, a tudatosságom nem függ az űr-elemtől. Nem ragaszkodom a tudat-elemhez, a tudatosságom nem függ a tudat-elemtől. Így kell gyakorolnod.

Aztán így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a formához a tudatosságom nem függ a formától. Nem ragaszkodom az érzetekhez, a tudatosságom nem függ az érzetektől. Nem ragaszkodom az észleléshez, a tudatosságom nem függ az észleléstől. Nem ragaszkodom a gondolati képződményekhez, a tudatosságom nem függ a gondolati képződményektől. Nem ragaszkodom a tudatossághoz, a tudatosságom nem függ a tudatosságtól. Így kell gyakorolnod.

Aztán így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a végtelen kiterjedésű űrhöz, a tudatosságom nem függ a végtelen kiterjedésű űrtől. Nem ragaszkodom a végtelen kiterjedésű tudatossághoz, a tudatosságom nem függ a végtelen kiterjedésű tudatosságtól. Nem ragaszkodom a végtelen kiterjedésű semmihez, a tudatosságom nem függ a végtelen kiterjedésű semmitől. Nem ragaszkodom sem az érzéki sem a nem-érzéki szférához, a tudatosságom nem függ sem az érzéki sem a nem-érzéki szférától. Így kell gyakorolnod.

Aztán így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom ehhez a világhoz, a tudatosságom nem függ ettől a világtól. Nem ragaszkodom a túlvilághoz, a tudatosságom nem függ a túlvilágtól. Így kell gyakorolnod.

Aztán így kell gyakorolnod. Nem ragaszkodom a látotthoz, a hallotthoz, az érzékelthez, a felismerthez, elérthez, felkutatotthoz, megfontoltan elfogadotthoz, a tudatosságom nem függ ezektől. Így kell gyakorolnod.

Amikor ez elhangzott, Anáthapindika a helybéli sírt és zokogott. Tiszteletreméltó Ánanda azt kérdezte tőle:

– Összeomlottál és összeroskadtál, Anáthapindika?

– Nem, tiszteletreméltó uram. Nem omlottam össze és nem roskadtam össze, csak régóta hallgatom a Tanítót és a szerzeteseket, akik felüdítik a szívem, de soha ilyen Dhamma beszédet nem hallottam, mint ez.

– Efféle Dhamma beszéd, helybéli, nem adatik fehérbe öltözött világiaknak.⁵ Ez a Dhamma beszéd azoknak adatik, akik eltávoztak az otthontalanságba.

– Ebben az esetben, tiszteletreméltó Száriputta és Ánanda kérlek, osszátok meg ezt a Dhamma beszédet a fehérbe öltözött világiakkal. Vannak a nemzetségben,⁶ akiknek kevés por homályosítja el a látását, akik elvesznek, ha nem hallják ezt a Dhamma beszédet. Lesznek, akik meg fogják érteni.

Ekkor tiszteletreméltó Száriputta és tiszteletreméltó Ánanda – ellátva tanáccsal Anáthapindikát – felálltak és eltávoztak. Ekkor nem sokkal az után, hogy elmentek, Anáthapindika a helybéli elhunyt és újraszületett a Tuszita mennyben. Ekkor Anáthapindika a déva-fiú késő éjjel, ragyogó fényével egész Dzsétavanát bevilágítva közeledett a Magasztoshoz, és ahogy odaért, meghajolt előtte és megállt mellette. Ahogy megállt mellette, ezt a verset mondta a Magasztosnak:

Áldott Dzsétavana
Bölcsek közösségének lakhelye,
Ahol a Dhamma Királya lakozik,
A boldogság forrása nekem.

A tettek, tiszta tudat és szokások,
Erény, az élet felsőbb útja,
Ezek tisztítják meg a halandókat
Nem a nemzetség vagy a vagyon.

Így a bölcseknek
Látva az előnyöket
A Dhamma helyes tanulmányozásával
Kell itt és most megtisztulniuk.

Ami Száriputtát illeti:
A szerzetesek közül, akik túl jutottak⁷
Tisztánlátásban, erényben és szenvtelenségben
Csak a legjobb lehet hozzá hasonló.

Ezt mondta Anáthapindika a déva-fíú. A Tanító egyetértett. Ekkor Anáthapindika, a déva-fíú megértvén, hogy a Tanító egyetért vele meghajolt előtte, háromszor megkerülte, hogy a Tanító jobbra legyen tőle, majd nyomban eltűnt.

Ekkor, az éj elmúltával a Magasztos így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek, késő éjjel egy déva-fíú ragyogó fényével egész Dzsétavanát bevilágítva közeledett hozzám, és ahogy odaért, meghajolt előttem és megállt mellettem. Ahogy megállt mellettem, ezt a verset mondta:

Áldott Dzsétavana
Bölcsek közösségének lakhelye,
Ahol a Dhamma Királya lakozik,
A boldogság forrása nekem.

A tettek, tiszta tudat és szokások,
Erény, az élet felsőbb útja,
Ezek tisztítják meg a halandókat
Nem a nemzetség vagy a vagyon.

Így a bölcseknek
Látva az előnyöket
A Dhamma helyes tanulmányozásával
Kell itt és most megtisztulniuk.

Ami Száriputtát illeti:
A szerzetesek közül, akik túl jutottak
Tisztánlátásban, erényben és szenvtelenségben
Csak a legjobb lehet hozzá hasonló.

Ezt mondta a déva-fíú és megértvén, hogy a Tanító egyetért vele meghajolt előttem, háromszor megkerült és aztán eltűnt.

Amikor ez elhangzott, tiszteletreméltó Ánanda így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, Anáthapindika kellet, hogy legyen a déva-fíú. Anáthapindika a helybéli, aki végső bizonyosságra lelt tiszteletreméltó Száriputtában.

– Nagyon jó, Ánanda. Nagyon jó, ahogy a logika segítségével kikövetkeztetted, hogy mi történhetett. Valóban Anáthapindika volt ez a déva-fíú, és nem más.

Ezt mondotta a Magasztos, és Ánanda örvendve és elragadtatva hallgatta szavait.

1. *gahapati*: világi, (tehetős) gazda, családfő, házigazda, úr, rangos férfi; lásd (angolul) [itt](#) ↩
2. *phassa*: az érzékszerv tudatosságának kapcsolatba lépése, érintkezése az érzékelés tárgyával, ez az érzékelés maga (tudatosság nélkül az érzékszerv nem tudna érzékelni), tehát „a szem érzékelése” az a „szemnél lévő érzékelés”, vagyis a „látás” ↩
3. gondolkodás, emlékezés stb. ↩
4. *vedanā*: alapvető érzelem, viszonyulás; 3 fajtája lehet: kellemetlen (*dukkha*), kellemes (*sukha*), semleges (*adukkhamasukha*) ↩
5. Olyan világiak, akik (ideiglenesen) magukra veszik a szerzetes-tanoncok nyolc fogalmát, lásd Snp 2.14. ↩
6. *kulaputta*: szó szerint „a nemzetség/család fia”, de a szót (a *gahapati*-hoz hasonlóan) „(erkölcsileg és/vagy vagyona szerint) nemes világi” értelemben használták ↩
7. Elérték a „túlpartot”, a *nibbánát*. ↩

Így készült:

Fordította: Kolozsvári Ágnes

Forrás: [MN 143, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kolozsvári Ágnes, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 29, 2011, at 02:16 PM

MN 144 Channovāda Sutta – Tanács a tiszteletreméltó Cshannának

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 144, PTS M III 263

Egy alkalommal a Magasztos a mókusok szentélyénél tartózkodott Rádzsagahában, a bambuszligetben. Ekkor a tiszteletreméltó Száriputta, a tiszteletreméltó Mahácsunda és a tiszteletreméltó Cshanna a Giddzsha hegycsúcson éltek. A tiszteletreméltó Cshanna komoly betegségben szenvedett. Este a tiszteletreméltó Száriputta abbahagyta elvonulását, a tiszteletreméltó Mahácsundához ment, és így szólt:

– Barátom, Csunda! Látogassuk meg a tiszteletreméltó Cshannát, érdeklődjünk hogyléte felől! A tiszteletreméltó Mahácsunda támogatta a tiszteletreméltó Száriputta javaslatát, így együtt Cshannához mentek. Miután baráttan üdvözölték Cshannát, leültek mellé, majd a tiszteletreméltó Száriputta így szólt:

– Barátom, Cshanna! Hogy érzed magad? Életben fogsz maradni? A kellemetlen tünetek csillapodnak vagy erősödnek? Mit mutatnak a tünetek: tovább erősödnek a végig vagy végleg lecsillapodnak?

– Száriputta barátom! Nem érzem magam jól, nem maradok életben. A kellemetlen tünetek súlyosak, erősödnek, nem csillapodnak. A kellemetlen tünetek egyre csak erősödnek egész a végig. Száriputta barátom! Kínzó fejfájás gyötör. Úgy érzem, mintha egy erős ember egy abronccsal szorítaná a homlokom. Nem érzem magam jól, nem maradok életben. A kellemetlen tünetek súlyosak, erősödnek, nem csillapodnak. A kellemetlen tünetek erősödnek egész a végig. Száriputta barátom! Erős hasfájás gyötör, mintha a levegő ki-be járkálna a hasamban. Úgy érzem, mintha egy ügyes hentes vagy az inasa egy éles henteskéssel átmetszette volna a hasamat. Nem érzem magam jól, nem fogok életben maradni. A kellemetlen tünetek súlyosak, erősödnek, nem csillapodnak. A kellemetlen tünetek erősödnek egész a végig. Száriputta barátom! Erős láz járja át testem. Úgy érzem magam, mintha két erős ember, kezeimnél és lábaimnál fogva egy zsarátnokkal teli verembe húzott volna, ott perzselnének, égetnének. Nem érzem jól magam, nem fogok életben maradni. A kellemetlen tünetek erősödnek, nem csillapodnak. A kellemetlen tünetek erősödnek egész a végig. Száriputta barátom! Fegyvert fogok ragadni, hogy véget vessek életemnek.

– Barátom, Cshanna! Ne ragadj fegyvert, maradj életben! Azt kívánjuk, hogy életben maradj. Ha a tiszteletreméltó Cshanna nem talál megfelelő táplálékot, én majd szerzek neki. Ha tiszteletreméltó Cshanna nem talál megfelelő orvosságot, én majd szerzek neki. Ha tiszteletreméltó Cshanna nem talál megfelelő ápolót, én majd ápolom. Barátom, Cshanna! Ne ragadj fegyvert, maradj életben! Azt kívánjuk, hogy életben maradj.

– Száriputta barátom! Nem arról van szó, hogy híján lennék a megfelelő tápláléknak, orvosságnak vagy ápolónak. Inkább arról, hogy régóta beteljesítettem már a feladatomat, amit a Tanító bízott rám, [mégpedig] örömmel, elégedettség nélkül.

Száriputta barátom! Annak a tanítványnak [az esetében], aki örömmel beteljesítette feladatát, amit a Tanító rábízott, senki semmi kivetnivalót nem talál abban, ha fegyvert ragad az élete kioltására. Emlékezz erre!

– Barátom, Cshanna! Feltennék egy egyenes kérdést, ha a tiszteletreméltó Cshanna hajlandó lenne megválaszolni.

– Száriputta barátom! Válaszolni fogok rá.

– Barátom, Cshanna! Az érzékelésed, a szemed, a látó-tudatosságod és a látással felfogható dolgok egy „ént” alkotnak-e? Az „én” bennük van-e? Azok valamiféle „én”-ek?

Az érzékelésed, a füled, a halló-tudatosságod és a hallással felfogható dolgok egy „ént” alkotnak-e? Az „én” bennük van-e? Azok valamiféle „én”-ek?

Az érzékelésed, az orrod, a szagló-tudatosságod és a szaglással felfogható dolgok egy „ént” alkotnak-e? Az „én” bennük van-e? Azok valamiféle „én”-ek? Az érzékelésed, a nyelved, az ízlelő-tudatosságod az ízleléssel felfogható dolgok egy „ént” alkotnak-e? Az „én” bennük van-e? Azok valamiféle „én”-ek?

Az érzékelésed, a tested, a tapintó-tudatosságod a tapintással felfogható dolgok egy „ént” alkotnak-e? Az „én” bennük van-e? Azok valamiféle „én”-ek?

Az érzékelésed, az elméd, a gondolkodó-tudatosságod a gondolkodással felfogható dolgok egy „ént” alkotnak-e? Az „én” bennük van-e? Azok valamiféle „én”-ek?

– Száriputta barátom! A szem, a látó-tudatosság és a látással felfogható dolgok nem én vagyok. Nem vagyok bennük, nincs „én”-jük.

Száriputta barátom! A fül, a halló-tudatosság, és a hallással felfogható dolgok nem én vagyok. Nem vagyok bennük, nincs „én”-jük.

Száriputta barátom! Az orr, a szagló-tudatosság és a szaglással felfogható dolgok nem én vagyok. Nem vagyok bennük, nincs „én”-jük.

Száriputta barátom! A nyelv, az ízlelő-tudatosság és az ízleléssel felfogható dolgok nem én vagyok.

Nem vagyok bennük, nincs „én”-jük.

Száriputta barátom! A test, a tapintó-tudatosság és a tapintással felfogható dolgok nem én vagyok. Nem vagyok bennük, nincs „én”-jük.

Száriputta barátom! Az elme, a gondolkodó tudatosság és a gondolattal felfogható dolgok nem én vagyok. Nem vagyok bennük, nincs „én”-jük.

– Barátom, Cshanna! Látva, hogy mi a szem, a látó-tudatosság, mik a látással felfogható dolgok, felismerted-e, hogy a szem, a látó-tudatosság és a látással felfogható dolgok nem én vagyok? Nem vagyok bennük, nincs „én”-jük?

Barátom, Cshanna! Látva, hogy mi a fül, mi a halló-tudatosság és mik a hallással felfogható dolgok, felismerted-e, hogy a fül, a halló-tudatosság, a hallással felfogható dolgok nem én vagyok? Nem vagyok bennük, nincs „én”-jük?

Barátom, Cshanna! Látva, hogy mi az orr, mi a szagló-tudatosság és mik a szaglással felfogható dolgok, felismerted-e, hogy az orr, a szagló-tudatosság, a szaglással felfogható dolgok nem én vagyok? Nem vagyok bennük, nincs „én”-jük?

Barátom, Cshanna! Látva, hogy mi a nyelv, mi az ízlelő-tudatosság és mik az ízeléssel felfogható dolgok, felismerted-e, hogy a nyelv, az ízlelő-tudatosság, az ízeléssel felfogható dolgok nem én vagyok? Nem vagyok bennük, nincs „én”-jük?

Barátom, Cshanna! Látva, hogy mi a test, mi a tapintó-tudatosság és mik a tapintással felfogható dolgok, felismerted-e, hogy a test, a tapintó-tudatosság, a tapintással felfogható dolgok nem én vagyok? Nem vagyok bennük, nincs „én”-jük?

Barátom, Cshanna! Látva, hogy mi az elme, mi a gondolkodó-tudatosság és mik a gondolattal felfogható dolgok, felismerted-e, hogy az elme, a gondolkodó-tudatosság, a gondolattal felfogható dolgok nem én vagyok? Nem vagyok bennük, nincs „én”-jük?

– Száriputta barátom! Látva a szem megszűnését, a látó-tudatosság megszűnését, a látással felfogható dolgok megszűnését felismertem, hogy a szem, a látó-tudatosság és a látással felfogható dolgok nem én vagyok. Nem vagyok bennük és nincs „én”-jük.

Száriputta barátom! Látva a fül megszűnését, a halló-tudatosság megszűnését, a hallással felfogható dolgok megszűnését felismertem, hogy a fül, a halló-tudatosság, és a hallással felfogható dolgok nem én vagyok. Nem vagyok bennük és nincs „én”-jük.

Száriputta barátom! Látna az orr megszűnését, a szagló-tudatosság megszűnését, a szaglással felfogható dolgok megszűnését felismertem, hogy az orr, a szagló-tudatosság, a szaglással felfogható dolgok nem én vagyok. Nem vagyok bennük és nincs „én”-jük.

Száriputta barátom! Látna az íz megszűnését, az ízlelő-tudatosság megszűnését, az ízleléssel felfogható dolgok megszűnését felismertem, hogy az íz, az ízlelő tudatosság, az ízleléssel felfogható dolgok nem én vagyok. Nem vagyok bennük és nincs „én”-jük.

Száriputta barátom! Látna a test megszűnését, a tapintó-tudatosság megszűnését, a tapintással felfogható dolgok megszűnését felismertem, hogy a test, a tapintó-tudatosság, a tapintással felfogható dolgok nem én vagyok. Nem vagyok bennük és nincs „én”-jük.

Száriputta barátom! Látna az elme megszűnését, a gondolkodó-tudatosság megszűnését, a gondolattal felfogható dolgok megszűnését felismertem, hogy az elme, a gondolkodó-tudatosság, a gondolattal felfogható dolgok nem én vagyok. Nem vagyok bennük és nincs „én”-jük.

Ezután a tiszteletreméltó Mahácsunda így szólt a tiszteletreméltó Cshannához:

– Barátom, Cshanna! A folyamatos figyelmet is hozzá kéne még adnod, a Magasztos felosztásának megfelelően. Aki letelepedett, megváltozik, ami nem telepedett le, nem változik¹. Amikor nincs változás, öröm van². Amikor öröm van, nincs hajlam³. Amikor nincs hajlam, nincs jövés-menés⁴. Amikor nincs jövés-menés, nincs elmúlás és nincs keletkezés⁵. Amikor nincs elmúlás és nincs keletkezés, akkor nincs itt, nincs ott, és nincs a kettő között sem⁶. Ez a szenvedés vége.

A tiszteletreméltó Száriputta és a tiszteletreméltó Mahácsunda miután ily módon tanácsot adtak a tiszteletreméltó Cshannának, felálltak ülőhelyükről és távoztak. Nem sokkal ezután Cshanna fegyvert ragadott és véget vetett az életének.

Ezután a tiszteletreméltó Száriputta a Magasztoshoz ment, kifejezte tiszteletét, leült mellé, és ezt kérdezte:

– Tiszteletreméltó uram! A tiszteletreméltó Cshanna véget vetett az életének, milyen vándorlásokon megy át a halál után?

– Száriputta! Hát nem nyilvánította ki Bhikkhu Cshanna a hibátlanságát a jelenlétedben?

– Tiszteletreméltó uram! Pabbadszirában, a Vaddzsik falujában élnek a tiszteletreméltó Cshanna barátainak családjai, jóakarói és korábbi rokonai.

– Száriputta! Lehet, hogy a tiszteletreméltó Cshanna barátainak családjai, jóakarói és korábbi rokonai

vannak, de én mondom, semmi kivetnivaló nincs ebben a tekintetben [a tiszteletreméltó Cshanna tettében]. Száriputta! Ha valaki feladja ezt a testét, és egy másikat vesz, azt mondom, az hiba. [Ebben] A bhikkhuban ez a hiba nincs meg. Bhikkhu Cshanna hibátlanul élte le az életét.

Így szólt a Magasztos, és a tiszteletreméltó Száriputta örült a Magasztos szavainak.

1. Ami letelepedett, megváltozik, ami nem telepedett le nem változik: „*nissitassa calitaṃ. Anissitassa calitaṃ na'tthi*”. Miközben a bhikkhu a tudatát képzi, a tudat különböző „pihenőhelyeket” alakít ki. Amikor még van ilyen pihenőállomás, van változás is, amikor már nincs, akkor változás sincs. Ahogyan azt a Magasztos tanította, a bhikkhunak sehol sem szabad megtelepednie. Ez a tudat kioltásának tanítása. [↩](#)
2. Amikor nincs változás, öröm van. '*calite asati passaddhi*' A változás, az érzések változása, mint a mentális érzékelés egyik vagy másik kapujával való kapcsolat következménye. Amikor nincs ilyen változás, akkor jelentkezik az öröm. Az öröm különösen fontos tényezője a tudat fejlesztésének, amennyiben nem tér el a helyes ösvénytől. [↩](#)
3. Amikor öröm van, nincs hajlam '*passaddhiyā sati nati na hoti.*' E miatt a hajlam miatt *hajlunk* erre, vagy arra. Aki örül, élvezi az ösvényt, és nem tér le róla. Teljes bizonyosságot nyer az ösvényről, többé már tanítóra sincs szüksége. [↩](#)
4. Amikor nincs hajlam, nincs jövés-menés '*natiyā asati āgatigati na hoti.*' A jövés-menés állandó tényezője a tudatnak. Mindig az érdeklődése helyére megy. A tudatnak ez a tulajdonsága, hogy állandóan visszatér egy pontra, az a tényező, ami kikövezi az ember útját egy eljövendő újralétesülés felé. [↩](#)
5. Amikor nincs jövés-menés, nincs elmúlás, és nincs keletkezés „*āgatigatiyā asati cutūpapāto na hoti*”. Amikor a tudatnak ez a jövő-menő természete már nincs hatással, az elmúlás és a keletkezés sem következik be. [↩](#)
6. Amikor nincs elmúlás, és nincs keletkezés, akkor nincs itt, nincs ott, és nincs a kettő között sem '*cutūpapāte asati n'eva idha na huraṃ na ubhayaṃ antarena.*' Amikor a tudat nem múlik el (mivel) nem keletkezik, és a kettő között sincs, az a szenvedés vége. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 144 Upalavanna Szerzetesnő](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 147 Cūḷa-rāhulovāda Sutta – A Ráahulának szóló rövidebb tanítóbeszéd

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 147, PTS M III 277

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatthiban a Dzséta-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Ekkor, ahogy ott elvonultságban, egyedül időzött, ez a gondolatsor merült fel a Magasztos tudatosságában: „Azok a tudati minőségek¹, amiket az elengedés érlel, beértek Ráahulában. Mi lenne, ha tovább vezetném Ráahulát a tudati szennyeződések² megszüntetéséhez [vezető úton]?”

Ezután a Magasztos kora reggel felöltötte köntösét, fogta csészéjét és külső köpenyét és elindult Szávatthiba alamizsnáért. Miután bement Szávatthiba alamizsnáért, elfogyasztotta ételét és visszatért koldulókörútjáról, így szólt a tiszteletreméltó Ráahulához:

– Fogd a (meditációhoz használt) ruhádat Ráhula! Elmegyünk a Vakok ligetébe, hogy ott töltsük a napot.

– Ahogy kívánod, Uram! – válaszolta a Magasztosnak a tiszteletreméltó Ráhula, magához vette a (meditációhoz használt) ruháját, és követte a Magasztost. Ekkor a Magasztost dévák³ ezrei követték, [ezt gondolva]: „Ma a Magasztos tovább fogja vezetni Ráahulát a tudati szennyeződések megszüntetéséhez [vezető úton].”

Ezután a Magasztos — a Vakok ligetébe érve — leült a már odakészített ülőhelyre, egy fa tövébe. A tiszteletreméltó Ráhula meghajolt előtte, majd leült a Magasztos mellé.

Ahogy ott ültek, a Magasztos így szólt hozzá:

– Mit gondolsz Ráhula, a szem állandó vagy mulandó⁴?

– Mulandó, Uram.

– És ami mulandó az vajon megnyugtató vagy szenvedésteli⁵?

– Szenvédésteli, Uram.

– És helyes-e úgy szemlélni azt, ami mulandó, szenvedésteli és változásnak kitett, hogy: ’Ez az enyém. Ez az én „én”-em. Ez az, ami én vagyok’?

– Nem, Uram.

– Mit gondolsz, a formák állandóak vagy mulandóak?

– Mulandóak, Uram.

– És ami mulandó, az vajon megnyugtató vagy szenvedésteli?

– Szervedésteli, Uram.

– És helyes-e úgy szemlélni azt, ami mulandó, szenvedésteli és változásnak kitett, hogy: 'Ez az enyém. Ez az én „én”-em. Ez az, ami én vagyok'?

– Nem, Uram.

– Mit gondolsz, a szem-tudatosság állandó vagy mulandó?

– Mulandó, Uram.

– És ami mulandó, az vajon megnyugtató vagy szenvedésteli?

– Szervedésteli, Uram.

– És helyes-e úgy szemlélni azt, ami mulandó, szenvedésteli és változásnak kitett, hogy: 'Ez az enyém. Ez az én „én”-em. Ez az, ami én vagyok'?

– Nem, Uram.

– Mit gondolsz, a szem-érintkezés [látás] állandó vagy mulandó?

– Mulandó, Uram.

– És ami mulandó, az vajon megnyugtató vagy szenvedésteli?

– Szervedésteli, Uram.

– És helyes-e úgy szemlélni azt, ami mulandó, szenvedésteli és változásnak kitett, hogy: 'Ez az enyém. Ez az én „én”-em. Ez az, ami én vagyok'?

– Nem, Uram.

– Mit gondolsz, mindaz, ami a szem-érintkezéssel [látással] kapcsolatban felmerül, egy érzés, egy

érzékelés [érzékszervi benyomás], egy készítés vagy az annak megfelelő tudatosság — ezek állandóak, vagy mulandóak?

– Mulandóak, Uram.

– És ami mulandó az vajon megnyugtató vagy szenvedésteli?

– Szervedésteli, Uram.

– És helyes-e úgy szemlélni azt, ami mulandó, szenvedésteli és változásnak kitett, hogy: 'Ez az enyém. Ez az én „én”-em. Ez az, ami én vagyok'?

– Nem, Uram.

– Mit gondolsz, Ráhula, a fül állandó vagy mulandó?

– Mulandó, Uram. [...]

– Mit gondolsz, Ráhula, az orr állandó vagy mulandó?

– Mulandó, Uram. [...]

– Mit gondolsz, Ráhula, a nyelv állandó vagy mulandó?

– Mulandó, Uram. [...]

– Mit gondolsz, Ráhula, a test állandó vagy mulandó?

– Mulandó, Uram. [...]

– Mit gondolsz, Ráhula, az elme állandó vagy mulandó?

– Mulandó, Uram.

– És ami mulandó, az vajon megnyugtató vagy szenvedésteli?

– Szervedésteli, Uram.

– És helyes-e úgy szemlélni azt, ami mulandó, szenvedésteli és változásnak kitett, hogy: 'Ez az enyém. Ez az én „én”-em. Ez az, ami én vagyok'?

– Nem, Uram.

– Mit gondolsz, a gondolatok állandóak vagy mulandóak?

– Mulandóak, Uram.

– És ami mulandó, az vajon megnyugtató vagy szenvedésteli?

– Szenvédésteli, Uram.

– És helyes-e úgy szemlélni azt, ami mulandó, szenvedésteli és változásnak kitett, hogy: 'Ez az enyém. Ez az én „én”-em. Ez az, ami én vagyok'?

– Nem, Uram.

– Mit gondolsz, az elme-tudatosság állandó vagy mulandó?

– Mulandó, Uram.

– És ami mulandó, az vajon megnyugtató vagy szenvedésteli?

– Szenvédésteli, Uram.

– És helyes-e úgy szemlélni azt, ami mulandó, szenvedésteli és változásnak kitett, hogy: 'Ez az enyém. Ez az én „én”-em. Ez az, ami én vagyok'?

– Nem, Uram.

– Mit gondolsz, az elme-érintkezés [gondolkodás] állandó vagy mulandó?

– Mulandó, Uram.

– És ami mulandó, az vajon megnyugtató vagy szenvedésteli?

– Szenvédésteli, Uram.

– És helyes-e úgy szemlélni azt, ami mulandó, szenvedésteli és változásnak kitett, hogy: 'Ez az enyém. Ez az én „én”-em. Ez az, ami én vagyok'?

– Nem, Uram.

– Mit gondolsz, mindaz, ami az elme-érintkezéssel [gondolkodással] kapcsolatban felmerül, egy érzés, egy érzékelés [érezékszervi benyomás], egy készítés vagy az annak megfelelő tudatosság — ezek állandóak vagy mulandóak?

– Mulandóak, Uram.

– És ami mulandó, az vajon megnyugtató vagy szenvedésteli?

– Szervedésteli, Uram.

– És helyes-e úgy szemlélni azt, ami mulandó, szenvedésteli és változásnak kitett, hogy: 'Ez az enyém. Ez az én „én”-em. Ez az, ami én vagyok'?

– Nem, Uram.

– Ráhula! Így szemlélve azokat, az érdeemesek képzett tanítványa kiábrándul a szemből, kiábrándul a formákból⁶, kiábrándul a szem-tudatosságból, kiábrándul a szem-érintkezésből [látásból], és kiábrándul mindabból, ami a szem-érintkezéssel [látással] kapcsolatban felmerül; kiábrándul az érzésből, az érzékelésből [érezékszervi benyomásból], a késztetésekből és az annak megfelelő tudatosságból.

Kiábrándul a fülből, [...]

Kiábrándul az orrból, [...]

Kiábrándul a nyelvől, [...]

Kiábrándul a testből, [...]

Kiábrándul az elméből, kiábrándul a gondolatokból, kiábrándul az elme-tudatosságból, kiábrándul az elme-érintkezésből [gondolkodásból], és kiábrándul mindabból, ami az elme-érintkezéssel [gondolkodással] kapcsolatban felmerül; kiábrándul az érzésből⁷, az érzékelésből [érezékszervi benyomásból]⁸, a késztetésekből⁹ és a tudatosságból¹⁰.

Így kiábrándulva szenvedélymentessé válik. A szenvedélymentesség révén teljesen eloldódottá válik. A teljes elengedettség révén megjelenik benne a tudás: 'teljesen megszabadultam'. Felismeri: 'a születések kimerültek, a szent élet beteljesedett, a feladat elvégeztetett. Nincs már semmi (számomra) ebben a világban.'

Így szólt a Magasztos. A tiszteletreméltó Ráhula elégedett volt, örült a Magasztos szavainak. És ennek a tanítóbeszédnek a hallatán, a tiszteletreméltó Ráhula tudata — így nem kötődve semmihez — teljesen megszabadult a tudati szennyeződésektől. És a dévák ezreinek nyílt ki a makulátlan, tiszta Dhamma-szeme: „Ami alá van vetve a keletkezésnek, alá van vetve az elmúlásnak is.”

1. *dhammā*: tudattartamok, tudattartalmak, F.R. fordításában: “szellemi tulajdonságok” [↵](#)
2. *āsavā*: indulatok, befolyások/túlfolyások, belső mozgatóerők [↵](#)
3. *deva*: félisten, isten, “sugárzó lény” [↵](#)
4. *anicca*: állandótlan, mulandó [↵](#)
5. *dukkha*: szenvedésteli, nem kielégítő, aggasztó (F.R.) [↵](#)
6. *rūpa*: forma, alak, látvány [↵](#)
7. *vedanā*: érzés, érzet [↵](#)
8. *saññā*: észlelés, a dolgok beazonosítása a tulajdonságaik, jellegzetességeik alapján; képzet [↵](#)
9. *saṅkhārā*: (tudati) késztetések, összetevők, képzőerők [↵](#)
10. *viññāṇa*: tudatosság, a hat érzékszerv (szem, fül, orr, nyelv, test és elme) általi felfogása valaminek [↵](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 147, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 148 Chachakka Sutta – A hatok hat csoportja

Fordította: HoD

MN 148, PTS M III 280

Így hallottam: Egy alkalommal a Magasztos Szávatthiban tartózkodott a Dzséta ligetben, Anáthapindika parkjában. Ott a Magasztos így szólította meg a szerzeteseket: „Bhikkhuk, ’’ – s azok ekképp válaszoltak rá: „Tiszteletreméltó Urunk’’ A Magasztos a következőket mondotta:

„Bhikkhuk, a Dhammát fogom tanítani nektek, mely jó az elején, jó a közepén és jó a végén, jelentésében és megfogalmazásában egyaránt hibátlan és minden tekintetben teljes; felfedem a szent életet, mely tökéletes és tiszta, nevezetesen: a hatok hat csoportját. Hallgassatok és figyeljetek jól arra, amit mondani fogok.” – „Igen, Tiszteletreméltó Urunk’’ válaszoltak a bhikkhuk. A Magasztos így szólt:

(Összegzés)

A hat belső (érzékelési) alapot ¹ kell megérteni. A hat külső (érzékelési) alapot ² kell megérteni. A tudatosság hat fajtáját kell megérteni. Az érintés ³ hat fajtáját kell megérteni. Az érzések ⁴ hat fajtáját kell megérteni. A vágy ⁵ hat fajtáját kell megérteni.

(Felsorolás)

„A hat belső alapot kell megérteni.” – így mondtuk. Mire vonatkozik ez a kijelentés? Van szem- (érzékelési) alap, fül-alap, orr-alap, nyelv-alap, test-alap és elme-alap ⁶. Így ezekre vonatkozik a kijelentés: „a hat belső alapot kell megérteni.” Ez a hatok első csoportja.

„A hat külső alapot kell megérteni.” – így mondtuk. Mire vonatkozik ez a kijelentés? Van forma- (érzékelési) alap, hang-alap, szag-alap, íz-alap, tapintható (tárgy)-alap és tudat-tárgy-alap ⁷. Így ezekre vonatkozik a kijelentés: „a hat külső alapot kell megérteni.” Ez a hatok második csoportja.

„A tudatosság ⁸ hat fajtáját kell megérteni.” – így mondtuk. Mire vonatkozik ez a kijelentés? A szemtől és a formáktól függően szem-tudatosság tűnik fel, a fültől és a hangoktól függően fül-tudatosság tűnik fel, az orrtól és a szagoktól függően orr-tudatosság tűnik fel, a nyelvtől és az ízekből függően nyelv-tudatosság tűnik fel, a testtől és a tapintható (tárgyaktól) függően test tudatosság tűnik fel, az elmétől és a tudat-tárgyaktól függően elme-tudatosság tűnik fel. Így ezekre vonatkozik a kijelentés: „A tudatosság hat fajtáját kell megérteni.” Ez a hatok harmadik csoportja.

„Az érintés ⁹ hat fajtáját kell megérteni.” – így mondtuk. Mire vonatkozik ez a kijelentés? A szemtől

és a formáktól függően szem-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés. A fültől és a hangoktól függően fül-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés. Az orrtól és a szagoktól függően orr-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés. A nyelvtől és az ízekről függően nyelv-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés. A testtől és a tapintható (tárgyaktól) függően test tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés. Az elmétől és a tudat-tárgyaktól függően elme-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés. Így ezekre vonatkozik a kijelentés: „Az érintés hat fajtáját kell megérteni.” Ez a hatok negyedik csoportja.

„Az érzés ¹⁰ hat fajtáját kell megérteni.” – így mondtuk. Mire vonatkozik ez a kijelentés? A szemtől és a formáktól függően szem-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően érzés (kel fel). A fültől és a hangoktól függően fül-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően érzés (kel fel). Az orrtól és a szagoktól függően orr-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően érzés (kel fel). A nyelvtől és az ízekről függően nyelv-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően érzés (kel fel). A testtől és a tapintható (tárgyaktól) függően test tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően érzés (kel fel). Az elmétől és a tudat-tárgyaktól függően elme-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően érzés (kel fel). Így ezekre vonatkozik a kijelentés: „Az érzés hat fajtáját kell megérteni.” Ez a hatok ötödik csoportja.

„A vágy ¹¹ hat fajtáját kell megérteni.” – így mondtuk. Mire vonatkozik ez a kijelentés? A szemtől és a formáktól függően szem-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően érzés, az érzéstől függően vágy (kel fel). A fültől és a hangoktól függően fül-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően érzés, az érzéstől függően vágy (kel fel). Az orrtól és a szagoktól függően orr-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően érzés, az érzéstől függően vágy (kel fel). A nyelvtől és az ízekről függően nyelv-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően érzés, az érzéstől függően vágy (kel fel). A testtől és a tapintható (tárgyaktól) függően test tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően érzés, az érzéstől függően vágy (kel fel). Az elmétől és a tudat-tárgyaktól függően elme-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően érzés, az érzéstől függően vágy (kel fel). Így ezekre vonatkozik a kijelentés: „A vágy hat fajtáját kell megérteni.” Ez a hatok hatodik csoportja.

(A személytelenség kimutatása)

Ha valaki azt mondja, „A szem én (vagyok), ez nem elfogadható. A szem keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A szem: én.” Így a szem – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A formák én (vagyok), ez nem elfogadható. A formák keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A formák: én.” Így a szem – nem-én, a formák – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A szem-tudatosság én (vagyok), ez nem elfogadható. A szem-tudatosság keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A szem-tudatosság: én.” Így a szem – nem-én, a formák – nem-én, a szem-tudatosság – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A szem-érintés én (vagyok), ez nem elfogadható. A szem-érintés keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A szem-érintés: én.” Így a szem – nem-én, a formák – nem-én, a szem-tudatosság – nem-én, a szem-érintés – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „Az érzés én (vagyok), ez nem elfogadható. Az érzés keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „Az érzés: én.” Így a szem – nem-én, a formák – nem-én, a szem-tudatosság – nem-én, a szem-érintés – nem-én, az érzés – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A vágy én (vagyok), ez nem elfogadható. A vágy keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A vágy: én.” Így a szem – nem-én, a formák – nem-én, a szem-tudatosság – nem-én, a szem-érintés – nem-én, az érzés – nem-én, a vágy – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A fül én (vagyok), ez nem elfogadható. A fül keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A fül: én.” Így a fül – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A hangok én (vagyok), ez nem elfogadható. A hangok keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A hangok: én.” Így a fül – nem-én, a hangok – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A fül-tudatosság én (vagyok), ez nem elfogadható. A fül-tudatosság keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A fül-tudatosság: én.” Így a fül – nem-én, a hangok – nem-én, a fül-tudatosság – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A fül-érintés én (vagyok), ez nem elfogadható. A fül-érintés keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A fül-érintés: én.” Így a fül – nem-én, a hangok – nem-én, a fül-tudatosság – nem-én, a fül-érintés – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „Az érzés én (vagyok), ez nem elfogadható. Az érzés keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „Az érzés: én.” Így a fül – nem-én, a hangok – nem-én, a fül-tudatosság – nem-én, a fül-érintés – nem-én, az érzés – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A vágy én (vagyok), ez nem elfogadható. A vágy keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A vágy: én.” Így a fül – nem-én, a hangok – nem-én, a fül-tudatosság – nem-én, a fül-érintés – nem-én, az érzés – nem-én, a vágy – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „Az orr én (vagyok), ez nem elfogadható. Az orr keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „Az orr: én.” Így az orr – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A szagok én (vagyok), ez nem elfogadható. A szagok keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A szagok: én.” Így az orr – nem-én, a szagok – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „Az orr-tudatosság én (vagyok), ez nem elfogadható. Az orr-tudatosság keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „Az orr-tudatosság: én.” Így az orr – nem-én, a szagok – nem-én, az orr-tudatosság – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „Az orr-érintés én (vagyok), ez nem elfogadható. Az orr-érintés keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „Az orr-érintés: én.” Így az orr – nem-én, a szagok – nem-én, az orr-tudatosság – nem-én, az orr-érintés – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „Az érzés én (vagyok), ez nem elfogadható. Az érzés keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „Az érzés: én.” Így az orr – nem-én, a szagok – nem-én, az orr-tudatosság – nem-én, az orr-érintés – nem-én, az érzés – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A vágy én (vagyok), ez nem elfogadható. A vágy keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A vágy: én.” Így az orr – nem-én, a szagok – nem-én, az orr-tudatosság – nem-én, az orr-érintés – nem-én, az érzés – nem-én, a vágy – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A nyelv én (vagyok), ez nem elfogadható. A nyelv keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A nyelv: én.” Így a nyelv – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „Az ízek én (vagyok), ez nem elfogadható. Az ízek keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „Az ízek: én.” Így a nyelv – nem-én, az ízek – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A nyelv-tudatosság én (vagyok), ez nem elfogadható. A nyelv-tudatosság keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A nyelv-tudatosság: én.” Így a nyelv – nem-én, az ízek – nem-én, a nyelv-tudatosság – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A nyelv-érintés én (vagyok), ez nem elfogadható. A nyelv-érintés keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A nyelv-érintés: én.” .” Így a nyelv – nem-én, az ízek – nem-én, a nyelv-tudatosság – nem-én, a nyelv-érintés – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „Az érzés én (vagyok), ez nem elfogadható. Az érzés keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „Az érzés: én.” Így a nyelv – nem-én, az ízek – nem-én, a nyelv-tudatosság – nem-én, a nyelv-érintés – nem-én, az érzés – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A vágy én (vagyok), ez nem elfogadható. A vágy keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A vágy: én.” Így a nyelv – nem-én, az ízek – nem-én, a nyelv-tudatosság – nem-én, a nyelv-érintés – nem-én, az érzés – nem-én, a vágy – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A test én (vagyok), ez nem elfogadható. A test keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A test: én.” Így a test – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A tapintható tárgyak én (vagyok), ez nem elfogadható. A tapintható tárgyak keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A tapintható tárgyak: én.” Így a test – nem-én, a tapintható tárgyak – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A test-tudatosság én (vagyok), ez nem elfogadható. A test-tudatosság keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A test-tudatosság: én.” Így a test – nem-én, a tapintható tárgyak – nem-én, a test-tudatosság – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A test-érintés én (vagyok), ez nem elfogadható. A test-érintés keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A test-érintés: én.” Így a test – nem-én, a tapintható tárgyak – nem-én, a test-tudatosság – nem-én, a test-érintés – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „Az érzés én (vagyok), ez nem elfogadható. Az érzés keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „Az érzés: én.” Így a test – nem-én, a tapintható tárgyak – nem-én, a test-tudatosság – nem-én, a test-érintés – nem-én, az érzés – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A vágy én (vagyok), ez nem elfogadható. A vágy keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A vágy: én.” Így a test – nem-én, a tapintható tárgyak – nem-én, a test-tudatosság – nem-én, a test-érintés – nem-én, az érzés – nem-én, a vágy – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „Az elme én (vagyok), ez nem elfogadható. Az elme keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „Az elme: én.” Így az elme – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A tudat-tárgyak én (vagyok), ez nem elfogadható. A tudat-tárgyak keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A tudat-tárgyak: én.” Így az elme – nem-én, a tudat-tárgyak – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „Az elme-tudatosság én (vagyok), ez nem elfogadható. Az elme-tudatosság keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „Az elme-tudatosság: én.” Így az elme – nem-én, a tudat-tárgyak – nem-én, az elme-tudatosság – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „Az elme-érintés én (vagyok), ez nem elfogadható. Az elme-érintés keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „Az elme-érintés: én.” Így az elme – nem-én, a tudat-tárgyak – nem-én, az elme-tudatosság – nem-én, az elme-érintés – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „Az érzés én (vagyok), ez nem elfogadható. Az érzés keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „Az érzés: én.” Így az elme – nem-én, a tudat-tárgyak – nem-én, az elme-tudatosság – nem-én, az elme-érintés – nem-én, az érzés – nem-én.

Ha valaki azt mondja, „A vágy én (vagyok), ez nem elfogadható. A vágy keletkezése és hanyatlása látott és megértett, és mivel keletkezése és hanyatlása felismert, ebből az következne: „az énem keletkezik és hanyatlik”. Ezért nem elfogadható a kijelentés: „A vágy: én.” Így az elme – nem-én, a tudat-tárgyak – nem-én, az elme-tudatosság – nem-én, az elme-érintés – nem-én, az érzés – nem-én, a vágy – nem-én.

(A személyiség kialakulása)

Nos, bhikkhuk, ez az az út, mely a személyiség létrehozásához vezet.

Az ember így tekint a szemre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a formákra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a szem-tudatosságra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a szem-érintésre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint az érzésre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a vágyra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a fülre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a hangokra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a fül-tudatosságra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a fül-érintésre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint az érzésre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a vágyra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint az orra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a szagokra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a orr-tudatosságra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a orr-érintésre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint az érzésre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a vágyra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a nyelvre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint az ízekre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a nyelv-tudatosságra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a nyelv-érintésre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint az érzésre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a vágyra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a testre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a tapintható tárgyakra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a test-tudatosságra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a test-érintésre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint az érzésre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a vágyra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint az elmére: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a tudat-tárgyakra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint az elme-tudatosságra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint az elme-érintésre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint az érzésre: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

Az ember így tekint a vágyra: „Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.”

(A személyiség megszűnése)

Nos, bhikkhuk, ez az az út, mely a személyiség megszűnéséhez vezet.

Az ember így tekint a szemre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a formákra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a szem-tudatosságra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a szem-érintésre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint az érzésre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a vágyra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a fülre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a hangokra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a fül-tudatosságra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a fül-érintésre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint az érzésre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a vágyra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint az orra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a szagokra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a orr-tudatosságra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a orr-érintésre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint az érzésre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a vágyra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a nyelvre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint az ízekre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a nyelv-tudatosságra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a nyelv-érintésre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint az érzésre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a vágyra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a testre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a tapintható tárgyakra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a test-tudatosságra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a test-érintésre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint az érzésre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a vágyra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint az elmére: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a tudat-tárgyakra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint az elme-tudatosságra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint az elme-érintésre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint az érzésre: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az ember így tekint a vágyra: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

(A lappangó hajlamok)

Bhikkhuk, a szentől és a formáktól függően szem-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően (ézés) kél fel, melyet az ember kellemesnek, kellemetlennek vagy sem-kellemes-sem-kellemetlennek érez. Ha az embert megérinti a kellemes ézés, és ha gyönyörködik benne, örömmel fogadja, és ragaszkodik hozzá, a sóvárgás [12](#) lappangó hajlama van jelen benne.

Ha az embert a kellemetlen ézés érinti meg, és ha bánkódik, szomorkodik és siránkozik, zokogva a mellét veri és megzavarodik, a gyűlölet [13](#) lappangó hajlama van jelen benne.

Ha az embert a sem kellemes-sem-kellemetlen ézés érinti meg, és ha nem érti meg – ahogyan az van – az eredetét, az eltűnését, az élvezetét, a veszélyét, és a megmenekülést, az elvakultság [14](#) lappangó

hajlama van jelen benne.

Bhikkhuk, hogy az ember itt-és-most véget vessen a szenvedésnek a kellemes érzéssel kapcsolatos sóvárgás lappangó hajlamának elhagyása nélkül, a kellemetlen érzéssel kapcsolatos gyűlölet lappangó hajlamának megsemmisítése nélkül, a sem-kellemes-sem-kellemetlen érzéssel kapcsolatos elvakultság lappangó hajlamának kiirtása nélkül, a nemtudás elhagyása és az igaz tudás ¹⁵ felkeltése nélkül – mindez lehetetlen.

Bhikkhuk, a fültől és a hangoktól függően fül-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően (érzés) kél fel, melyet az ember kellemesnek, kellemetlennek vagy sem-kellemes-sem-kellemetlennek érez. Ha az embert megérinti a kellemes érzés, és ha gyönyörködik benne, örömmel fogadja, és ragaszkodik hozzá, a sóvárgás lappangó hajlama van jelen benne. Ha az embert a kellemetlen érzés érinti meg, és ha bánkódik, szomorkodik és siránkozik, zokogva a mellét veri és megzavarodik, a gyűlölet lappangó hajlama van jelen benne. Ha az embert a sem kellemes-sem-kellemetlen érzés érinti meg, és ha nem érti meg – ahogyan az van – az eredetét, az eltűnését, az élvezetét, a veszélyét, és a megmenekülést, az elvakultság lappangó hajlama van jelen benne.

Bhikkhuk, hogy az ember itt-és-most véget vessen a szenvedésnek a kellemes érzéssel kapcsolatos sóvárgás lappangó hajlamának elhagyása nélkül, a kellemetlen érzéssel kapcsolatos gyűlölet lappangó hajlamának megsemmisítése nélkül, a sem-kellemes-sem-kellemetlen érzéssel kapcsolatos elvakultság lappangó hajlamának kiirtása nélkül, a nemtudás elhagyása és az igaz tudás felkeltése nélkül – mindez lehetetlen.

Bhikkhuk, a orrtól és a szagoktól függően orr-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően (érzés) kél fel, melyet az ember kellemesnek, kellemetlennek vagy sem-kellemes-sem-kellemetlennek érez. Ha az embert megérinti a kellemes érzés, és ha gyönyörködik benne, örömmel fogadja, és ragaszkodik hozzá, a sóvárgás lappangó hajlama van jelen benne. Ha az embert a kellemetlen érzés érinti meg, és ha bánkódik, szomorkodik és siránkozik, zokogva a mellét veri és megzavarodik, a gyűlölet lappangó hajlama van jelen benne. Ha az embert a sem kellemes-sem-kellemetlen érzés érinti meg, és ha nem érti meg – ahogyan az van – az eredetét, az eltűnését, az élvezetét, a veszélyét, és a megmenekülést, az elvakultság lappangó hajlama van jelen benne.

Bhikkhuk, hogy az ember itt-és-most véget vessen a szenvedésnek a kellemes érzéssel kapcsolatos sóvárgás lappangó hajlamának elhagyása nélkül, a kellemetlen érzéssel kapcsolatos gyűlölet lappangó hajlamának megsemmisítése nélkül, a sem-kellemes-sem-kellemetlen érzéssel kapcsolatos elvakultság lappangó hajlamának kiirtása nélkül, a nemtudás elhagyása és az igaz tudás felkeltése nélkül – mindez lehetetlen.

Bhikkhuk, a nyelvtől és az ízekből függően nyelv-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően (érzés) kél fel, melyet az ember kellemesnek, kellemetlennek vagy sem-kellemes-

sem-kellemetlennek érez. Ha az embert megéri a kellemes érzés, és ha gyönyörködik benne, örömmel fogadja, és ragaszkodik hozzá, a sóvárgás lappangó hajlama van jelen benne. Ha az embert a kellemetlen érzés érinti meg, és ha bánkódik, szomorkodik és siránkozik, zokogva a mellét veri és megzavarodik, a gyűlölet lappangó hajlama van jelen benne. Ha az embert a sem kellemes-sem-kellemetlen érzés érinti meg, és ha nem érti meg – ahogyan az van – az eredetét, az eltűnését, az élvezetét, a veszélyét, és a megmenekülést, az elvakultság lappangó hajlama van jelen benne. Bhikkhuk, hogy az ember itt-és-most véget vessen a szenvedésnek a kellemes érzéssel kapcsolatos sóvárgás lappangó hajlamának elhagyása nélkül, a kellemetlen érzéssel kapcsolatos gyűlölet lappangó hajlamának megsemmisítése nélkül, a sem-kellemes-sem-kellemetlen érzéssel kapcsolatos elvakultság lappangó hajlamának kiirtása nélkül, a nemtudás elhagyása és az igaz tudás felkeltése nélkül – mindez lehetetlen.

Bhikkhuk, a testtől és a tapintható tárgytól függően test-tudatosság tűnik fel, a három találkozási érintés, az érintéstől függően (érzés) kél fel, melyet az ember kellemesnek, kellemetlennek vagy sem-kellemes-sem-kellemetlennek érez. Ha az embert megéri a kellemes érzés, és ha gyönyörködik benne, örömmel fogadja, és ragaszkodik hozzá, a sóvárgás lappangó hajlama van jelen benne. Ha az embert a kellemetlen érzés érinti meg, és ha bánkódik, szomorkodik és siránkozik, zokogva a mellét veri és megzavarodik, a gyűlölet lappangó hajlama van jelen benne. Ha az embert a sem kellemes-sem-kellemetlen érzés érinti meg, és ha nem érti meg – ahogyan az van – az eredetét, az eltűnését, az élvezetét, a veszélyét, és a megmenekülést, az elvakultság lappangó hajlama van jelen benne. Bhikkhuk, hogy az ember itt-és-most véget vessen a szenvedésnek a kellemes érzéssel kapcsolatos sóvárgás lappangó hajlamának elhagyása nélkül, a kellemetlen érzéssel kapcsolatos gyűlölet lappangó hajlamának megsemmisítése nélkül, a sem-kellemes-sem-kellemetlen érzéssel kapcsolatos elvakultság lappangó hajlamának kiirtása nélkül, a nemtudás elhagyása és az igaz tudás felkeltése nélkül – mindez lehetetlen.

Bhikkhuk, az elmétől és a tudat-tárgytól függően elme-tudatosság tűnik fel, a három találkozási érintés, az érintéstől függően (érzés) kél fel, melyet az ember kellemesnek, kellemetlennek vagy sem-kellemes-sem-kellemetlennek érez. Ha az embert megéri a kellemes érzés, és ha gyönyörködik benne, örömmel fogadja, és ragaszkodik hozzá, a sóvárgás lappangó hajlama van jelen benne. Ha az embert a kellemetlen érzés érinti meg, és ha bánkódik, szomorkodik és siránkozik, zokogva a mellét veri és megzavarodik, a gyűlölet lappangó hajlama van jelen benne. Ha az embert a sem kellemes-sem-kellemetlen érzés érinti meg, és ha nem érti meg – ahogyan az van – az eredetét, az eltűnését, az élvezetét, a veszélyét, és a megmenekülést, az elvakultság lappangó hajlama van jelen benne. Bhikkhuk, hogy az ember itt-és-most véget vessen a szenvedésnek a kellemes érzéssel kapcsolatos sóvárgás lappangó hajlamának elhagyása nélkül, a kellemetlen érzéssel kapcsolatos gyűlölet lappangó hajlamának megsemmisítése nélkül, a sem-kellemes-sem-kellemetlen érzéssel kapcsolatos elvakultság lappangó hajlamának kiirtása nélkül, a nemtudás elhagyása és az igaz tudás felkeltése

nélkül – mindez lehetetlen.

(A lappangó hajlamok megsemmisítése)

Bhikkhuk, a szentől és a formáktól függően szem-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően (érzés) kél fel, melyet az ember kellemesnek, kellemetlennek vagy sem-kellemes-sem-kellemetlennek érez. Ha az embert megérinti a kellemes érzés, és ha nem gyönyörködik benne, nem fogadja örömmel, és nem ragaszkodik hozzá, a sóvárgás lappangó hajlama nincs jelen benne. Ha az embert a kellemetlen érzés érinti meg, és ha nem bánkódik, szomorkodik és siránkozik, nem veri a mellét zokogva és nem zavarodik meg, a gyűlölet lappangó hajlama nincs jelen benne. Ha az embert a sem kellemes-sem-kellemetlen érzés érinti meg, és ha megéri – ahogyan az van – az eredetét, az eltűnését, az élvezetét, a veszélyét, és a megmenekülést, az elvakultság lappangó hajlama nincs jelen benne. Bhikkhuk, hogy az ember itt-és-most véget vessen a szenvedésnek a kellemes érzéssel kapcsolatos sóvárgás lappangó hajlamának elhagyásával, a kellemetlen érzéssel kapcsolatos gyűlölet lappangó hajlamának megsemmisítésével, a sem-kellemes-sem-kellemetlen érzéssel kapcsolatos elvakultság lappangó hajlamának kiirtásával, a nemtudás elhagyásával és az igaz tudás felkeltése által – mindez lehetséges.

Bhikkhuk, a fültől és a hangoktól függően fül-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően (érzés) kél fel, melyet az ember kellemesnek, kellemetlennek vagy sem-kellemes-sem-kellemetlennek érez. Ha az embert megérinti a kellemes érzés, és ha nem gyönyörködik benne, nem fogadja örömmel, és nem ragaszkodik hozzá, a sóvárgás lappangó hajlama nincs jelen benne. Ha az embert a kellemetlen érzés érinti meg, és ha nem bánkódik, szomorkodik és siránkozik, nem veri a mellét zokogva és nem zavarodik meg, a gyűlölet lappangó hajlama nincs jelen benne. Ha az embert a sem kellemes-sem-kellemetlen érzés érinti meg, és ha megéri – ahogyan az van – az eredetét, az eltűnését, az élvezetét, a veszélyét, és a megmenekülést, az elvakultság lappangó hajlama nincs jelen benne. Bhikkhuk, hogy az ember itt-és-most véget vessen a szenvedésnek a kellemes érzéssel kapcsolatos sóvárgás lappangó hajlamának elhagyásával, a kellemetlen érzéssel kapcsolatos gyűlölet lappangó hajlamának megsemmisítésével, a sem-kellemes-sem-kellemetlen érzéssel kapcsolatos elvakultság lappangó hajlamának kiirtásával, a nemtudás elhagyása és az igaz tudás felkeltése nélkül – mindez lehetséges.

Bhikkhuk, a orrtól és a szagoktól függően orr-tudatosság tűnik fel, a három találkozása érintés, az érintéstől függően (érzés) kél fel, melyet az ember kellemesnek, kellemetlennek vagy sem-kellemes-sem-kellemetlennek érez. Ha az embert megérinti a kellemes érzés, és ha nem gyönyörködik benne, nem fogadja örömmel, és nem ragaszkodik hozzá, a sóvárgás lappangó hajlama nincs jelen benne. Ha az embert a kellemetlen érzés érinti meg, és ha nem bánkódik, szomorkodik és siránkozik, nem veri a mellét zokogva és nem zavarodik meg, a gyűlölet lappangó hajlama nincs jelen benne. Ha az embert a

sem kellemes-sem-kellemetlen érzés érinti meg, és ha megéri – ahogyan az van – az eredetét, az eltűnését, az élvezetét, a veszélyét, és a megmenekülést, az elvakultság lappangó hajlama nincs jelen benne. Bhikkhuk, hogy az ember itt-és-most véget vessen a szenvedésnek a kellemes érzéssel kapcsolatos sóvárgás lappangó hajlamának elhagyásával, a kellemetlen érzéssel kapcsolatos gyűlölet lappangó hajlamának megsemmisítésével, a sem-kellemes-sem-kellemetlen érzéssel kapcsolatos elvakultság lappangó hajlamának kiirtásával, a nemtudás elhagyása és az igaz tudás felkeltése nélkül – mindez lehetséges.

Bhikkhuk, a nyelvtől és az ízeztől függően nyelv-tudatosság tűnik fel, a három találkozási érintés, az érintéstől függően (érzés) kél fel, melyet az ember kellemesnek, kellemetlennek vagy sem-kellemes-sem-kellemetlennek érez. Ha az embert megéri a kellemes érzés, és ha nem gyönyörködik benne, nem fogadja örömmel, és nem ragaszkodik hozzá, a sóvárgás lappangó hajlama nincs jelen benne. Ha az embert a kellemetlen érzés érinti meg, és ha nem bánkódik, szomorkodik és siránkozik, nem veri a mellét zokogva és nem zavarodik meg, a gyűlölet lappangó hajlama nincs jelen benne. Ha az embert a sem kellemes-sem-kellemetlen érzés érinti meg, és ha megéri – ahogyan az van – az eredetét, az eltűnését, az élvezetét, a veszélyét, és a megmenekülést, az elvakultság lappangó hajlama nincs jelen benne. Bhikkhuk, hogy az ember itt-és-most véget vessen a szenvedésnek a kellemes érzéssel kapcsolatos sóvárgás lappangó hajlamának elhagyásával, a kellemetlen érzéssel kapcsolatos gyűlölet lappangó hajlamának megsemmisítésével, a sem-kellemes-sem-kellemetlen érzéssel kapcsolatos elvakultság lappangó hajlamának kiirtásával, a nemtudás elhagyása és az igaz tudás felkeltése nélkül – mindez lehetséges.

Bhikkhuk, a testtől és a tapintható tárgyaktól függően test-tudatosság tűnik fel, a három találkozási érintés, az érintéstől függően (érzés) kél fel, melyet az ember kellemesnek, kellemetlennek vagy sem-kellemes-sem-kellemetlennek érez. Ha az embert megéri a kellemes érzés, és ha nem gyönyörködik benne, nem fogadja örömmel, és nem ragaszkodik hozzá, a sóvárgás lappangó hajlama nincs jelen benne. Ha az embert a kellemetlen érzés érinti meg, és ha nem bánkódik, szomorkodik és siránkozik, nem veri a mellét zokogva és nem zavarodik meg, a gyűlölet lappangó hajlama nincs jelen benne. Ha az embert a sem kellemes-sem-kellemetlen érzés érinti meg, és ha megéri – ahogyan az van – az eredetét, az eltűnését, az élvezetét, a veszélyét, és a megmenekülést, az elvakultság lappangó hajlama nincs jelen benne. Bhikkhuk, hogy az ember itt-és-most véget vessen a szenvedésnek a kellemes érzéssel kapcsolatos sóvárgás lappangó hajlamának elhagyásával, a kellemetlen érzéssel kapcsolatos gyűlölet lappangó hajlamának megsemmisítésével, a sem-kellemes-sem-kellemetlen érzéssel kapcsolatos elvakultság lappangó hajlamának kiirtásával, a nemtudás elhagyása és az igaz tudás felkeltése nélkül – mindez lehetséges.

Bhikkhuk, az elmétől és a tudat-tárgyaktól függően elme-tudatosság tűnik fel, a három találkozási érintés, az érintéstől függően (érzés) kél fel, melyet az ember kellemesnek, kellemetlennek vagy sem-

kellemes-sem-kellemetlennek érez. Ha az embert megéri a kellemes érzés, és ha nem gyönyörködik benne, nem fogadja örömmel, és nem ragaszkodik hozzá, a sóvárgás lappangó hajlama nincs jelen benne. Ha az embert a kellemetlen érzés érinti meg, és ha nem bánkódik, szomorkodik és siránkozik, nem veri a mellét zokogva és nem zavarodik meg, a gyűlölet lappangó hajlama nincs jelen benne. Ha az embert a sem kellemes-sem-kellemetlen érzés érinti meg, és ha megéri – ahogyan az van – az eredetét, az eltűnését, az élvezetét, a veszélyét, és a megmenekülést, az elvakultság lappangó hajlama nincs jelen benne. Bhikkhuk, hogy az ember itt-és-most véget vessen a szenvedésnek a kellemes érzéssel kapcsolatos sóvárgás lappangó hajlamának elhagyásával, a kellemetlen érzéssel kapcsolatos gyűlölet lappangó hajlamának megsemmisítésével, a sem-kellemes-sem-kellemetlen érzéssel kapcsolatos elvakultság lappangó hajlamának kiirtásával, a nemtudás elhagyása és az igaz tudás felkeltése nélkül – mindez lehetséges.

(Megszabadulás)

Így látván, bhikkhuk, a Dhammában járatos nemes tanítvány elszakad a szem bűvöletétől, a formák bűvöletétől, a szem-tudatosság bűvöletétől, a szem-érintés bűvöletétől, az érzés bűvöletétől, a vágy bűvöletétől.

Elszakad a fül bűvöletétől, a hangok bűvöletétől, a fül-tudatosság bűvöletétől, a fül-érintés bűvöletétől, az érzés bűvöletétől, a vágy bűvöletétől.

Elszakad az orr bűvöletétől, a szagok bűvöletétől, az orr-tudatosság bűvöletétől, az orr-érintés bűvöletétől, az érzés bűvöletétől, a vágy bűvöletétől.

Elszakad a nyelv bűvöletétől, az ízek bűvöletétől, a nyelv-tudatosság bűvöletétől, a nyelv-érintés bűvöletétől, az érzés bűvöletétől, a vágy bűvöletétől.

Elszakad a test bűvöletétől, a tapintható tárgyak bűvöletétől, a test-tudatosság bűvöletétől, a test-érintés bűvöletétől, az érzés bűvöletétől, a vágy bűvöletétől.

Elszakad az elme bűvöletétől, a tudat-tárgyak bűvöletétől, az elme-tudatosság bűvöletétől, az elme-érintés bűvöletétől, az érzés bűvöletétől, a vágy bűvöletétől.

Elszakadván a bűvölettől, szenvtelené válik. A szenvtelenség által (tudata) megszabadul. A megszabadulás által feltűnik a tudás: „Megszabadult.” Megéri: „A születés legyőzött, a szent élet beteljesített, meg lett téve, amit meg kellett tenni, nincs több visszatérés a létesülés körébe.

Így beszélt a Magasztos. A bhikkhuk elégedetten és örömmel hallgatták a Magasztos szavait. A beszéd elhangzása közben a nem-ragaszkodás által hatvan bhikkhu tudata megszabadult a mérgektől [16](#).

1. *ajjhattika āyatana* ↵
2. *bāhira āyatana* ↵
3. *phassa* ↵
4. *vedanā* ↵
5. *tanhā* ↵
6. *manāyatana* ↵
7. *dhammayatana* ↵
8. *viññāṇa* ↵
9. *phassa* ↵
10. *vedanā* ↵
11. *tanhā* ↵
12. *rāga* ↵
13. *patigha* ↵
14. *avijjā* ↵
15. *vijjā* ↵
16. *āsava* ↵

Így készült:

Fordította: HoD

Forrás: MN 148, Bhikkhu Bodhi, angol

Szerzői jogok: HoD, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 151 Piṇḍapātapārisuddhi Sutta – Az alamizsna megtisztítása

Fordította: Orsovsky Gyöngyvér

MN 151, PTS MN III 293

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagáha mellett a Bambusz Ligetben, a Mókusetőhelyen tartózkodott. Este a tiszteletreméltó Száriputta felkelvén meditációjából elment a Magasztoshoz. Miután kifejezte hódolatát, leült az egyik oldalra. A Magasztos akkor így szólt hozzá:

„Száriputta, a képességeid nyilvánvalóak. A bőröd színe tiszta és fényes. Milyen állapotban tartózkodsz mostanában gyakran, Száriputta?”

„Mostanában, Tiszteletreméltó úr, gyakran tartózkodom az ürességben.”

„Örvendetes, örvendetes Száriputta! Mostanában valóban gyakran tartózkodsz a nagy ember állapotában. Ez a nagy ember tartózkodási helye, nevezetesen az üresség.”

’Tehát Száriputta, ha egy szerzetes azt kívánná: ’Bárcsak mostanában gyakran tartózkodnék az ürességben,’ fontolóra kellene vennie ily módon: ’Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, volt-e bármilyen vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a szemmel érzékelhető formákat illetően?’ Ha ekként megvizsgálva, így látja: ’Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, volt vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a szemmel érzékelhető formákat illetően,’ akkor erőfeszítést kellene tennie azoknak a gonosz, ártalmas állapotoknak az elhagyására. De, ha vizsgálódva így látja: ’Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, nem volt vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a szemmel érzékelhető formákat illetően,’ akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol.

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: ’Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, volt-e vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a füllel érzékelhető hangokat illetően?’ Ha ekként vizsgálódva, így látja: ’Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, volt vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a füllel érzékelhető hangokat

illetően,' akkor erőfeszítést kellene tennie azoknak a gonosz, ártalmas állapotoknak az elhagyására. De, ha vizsgálódva így látja: ' 'Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, nem volt vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a füllel érzékelhető hangokat illetően,' akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol.'"

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: ' 'Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, volt-e vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban az orral érzékelhető szagokat illetően?' ' Ha ekként vizsgálódva, így látja: 'Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, volt vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban az orral érzékelhető szagokat illetően,' akkor erőfeszítést kellene tennie azoknak a gonosz, ártalmas állapotoknak az elhagyására. De, ha vizsgálódva így látja: ' 'Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, nem volt vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban az orral érzékelhető szagokat illetően,' akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol.'"

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: ' 'Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, volt-e vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a nyelvvel érzékelhető ízeket illetően?' ' Ha ekként vizsgálódva, így látja: 'Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, volt vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a nyelvvel érzékelhető ízeket illetően,' akkor erőfeszítést kellene tennie azoknak a gonosz, ártalmas állapotoknak az elhagyására. De, ha vizsgálódva így látja: ' 'Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, nem volt vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a nyelvvel érzékelhető ízeket illetően,' akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol.'"

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: ' 'Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, volt-e vágy, bujaság, gyűlölet,

káprázat vagy irtózás a tudatomban a testtel érzékelhető tapintásokat illetően?’ ’ Ha ekként vizsgálódva, így látja: ’Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, volt vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a testtel érzékelhető tapintásokat illetően,’ akkor erőfeszítést kellene tennie azoknak a gonosz, ártalmas állapotoknak az elhagyására. De, ha vizsgálódva így látja: ’ ’Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, nem volt vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a testtel érzékelhető tapintásokat illetően,’ akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol.”

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: ’Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, volt-e vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a tudattal érzékelhető tudattárgyakat illetően?’ ’ Ha ekként vizsgálódva, így látja: ’Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, volt vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a tudattal érzékelhető tudattárgyakat illetően,’ akkor erőfeszítést kellene tennie azoknak a gonosz, ártalmas állapotoknak az elhagyására. De, ha vizsgálódva így látja: ’Azon az ösvényen, amin a faluba mentem alamizsnáért, vagy azon a vidéken, amerre alamizsnáért vándoroltam, vagy azon az ösvényen, amin visszatértem az alamizsnagyűjtő körutamról, nem volt vágy, bujaság, gyűlölet, káprázat vagy irtózás a tudatomban a tudattal érzékelhető tudattárgyakat illetően,’ akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol.”

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: ’Feladott-e az érzéki örömök öt köteléke bennem?’ Ha ekként megvizsgálva, így látja: ’Az érzéki örömök öt köteléke nem feladott bennem,’ akkor erőfeszítéseket kellene tennie az érzéki örömök öt kötelékének feladására. De, ha vizsgálódva így látja: ’Az érzéki örömök öt köteléke feladott bennem,’ akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol.”

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: ’Feladott-e az öt akadály bennem?’ Ha ekként megvizsgálva, így látja: ’Az öt akadály nem feladott bennem,’ akkor erőfeszítéseket kellene tennie az öt akadály feladására. De, ha vizsgálódva így látja: ’Az öt akadály feladott bennem,’ akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol.”

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: ’Tökéletesen megértett-e bennem az öt ragaszkodással teli halmazat?’ Ha ekként megvizsgálva, így látja: ’Az öt ragaszkodással

teli halmazat nem tökéletesen megértett bennem,' akkor erőfeszítéseket kellene tennie az öt ragaszkodással teli halmazat tökéletes megértésére. De, ha vizsgálódva így látja: 'Az öt ragaszkodással teli halmazat tökéletesen megértett bennem,' akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol."

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: 'Kifejlődött-e bennem a tudatosság négy alapzata?' Ha ekként megvizsgálva, így látja: 'A tudatosság négy alapzata nem kifejlődött bennem,' akkor erőfeszítéseket kellene tennie a tudatosság négy alapzatának kifejlesztésére. De, ha vizsgálódva így látja: 'A tudatosság négy alapzata kifejlődött bennem,' akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol."

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: 'Kifejlődött-e bennem a törekvés négy helyes fajtája?' Ha ekként megvizsgálva, így látja: 'A törekvés négy helyes fajtája nem kifejlődött bennem,' akkor erőfeszítéseket kellene tennie a törekvés négy helyes fajtájának kifejlesztésére. De, ha vizsgálódva így látja: 'A törekvés négy helyes fajtája kifejlődött bennem,' akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol."

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: 'Kifejlődött-e bennem a szellemi erő négy alapja?' Ha ekként megvizsgálva, így látja: 'A szellemi erő négy alapja nem kifejlődött bennem,' akkor erőfeszítéseket kellene tennie a szellemi erő négy alapjának kifejlesztésére. De, ha vizsgálódva így látja: 'A szellemi erő négy alapja kifejlődött bennem,' akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol."

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: 'Kifejlődött-e bennem az öt képesség?' Ha ekként megvizsgálva, így látja: 'Az öt képesség nem kifejlődött bennem,' akkor erőfeszítéseket kellene tennie az öt képesség kifejlesztésére. De, ha vizsgálódva így látja: 'Az öt képesség kifejlődött bennem,' akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol."

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: 'Kifejlődött-e bennem az öt erő?' Ha ekként megvizsgálva, így látja: 'Az öt erő nem kifejlődött bennem,' akkor erőfeszítéseket kellene tennie az öt erő kifejlesztésére. De, ha vizsgálódva így látja: 'Az öt erő kifejlődött bennem,' akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol."

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: 'Kifejlődött-e bennem a hét megvilágosodási tényező?' Ha ekként megvizsgálva, így látja: 'A hét megvilágosodási tényező nem kifejlődött bennem,' akkor erőfeszítéseket kellene tennie a hét megvilágosodási tényező kifejlesztésére. De, ha vizsgálódva így látja: 'A hét megvilágosodási tényező kifejlődött bennem,' akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol."

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: 'Kifejlődött-e bennem a Nemes Nyolcrétű Ösvény?' Ha ekként megvizsgálva, így látja: 'A Nemes Nyolcrétű Ösvény nem kifejlődött bennem,' akkor erőfeszítéseket kellene tennie a Nemes Nyolcrétű Ösvény kifejlesztésére. De, ha vizsgálódva így látja: 'A Nemes Nyolcrétű Ösvény kifejlődött bennem,' akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol.”

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: 'Kifejlődött-e bennem a nyugalom és belátás?' Ha ekként megvizsgálva, így látja: 'A nyugalom és belátás nem kifejlődött bennem,' akkor erőfeszítéseket kellene tennie a nyugalom és belátás kifejlesztésére. De, ha vizsgálódva így látja: 'A nyugalom és belátás kifejlődött bennem,' akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol.”

„Továbbá, Száriputta, egy szerzetesnek fontolóra kellene vennie ily módon: 'Felismert-e általam az igaz tudás és megszabadulás?' Ha ekként megvizsgálva, így látja: 'Az igaz tudás és megszabadulás nem felismert bennem,' akkor erőfeszítéseket kellene tennie az igaz tudás és megszabadulás felismerésére. De, ha vizsgálódva így látja: 'Az igaz tudás és megszabadulás felismert bennem,' akkor boldog és örömteli marad, és éjjel-nappal üdvös állapotokban gyakorol.”

„Száriputta, bármilyen remeték és bráhminok tisztították meg alamizsnájukat a múltban, mind így tették, újra meg újra, ily módon vizsgálódva. Bármilyen remeték és bráhminok fogják megtisztítani alamizsnájukat a jövőben, mind így teszik majd, újra meg újra, ily módon vizsgálódva. Bármilyen remeték és bráhminok tisztítják meg alamizsnájukat a jelenben, mind így tesznek, újra meg újra, ily módon vizsgálódva. Ezért Száriputta, ekképpen kellene gyakorolnod: 'Meg fogjuk tisztítani alamizsnánkat újra meg újra, ily módon vizsgálódva.' ”

Így készült:

Fordította: Orsovszky Gyöngyvér

Forrás: MN 151, Bhikkhu Bodhi, angol

Szerzői jogok: Orsovszky Gyöngyvér, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

MN 151 Piṇḍapātapārisuddhi Sutta – Az alamizsna megtisztítása

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 151, PTS MN III 293

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos a Mókusok Szentélyénél élt Rádzsagahában a bambuszligetben. Ekkor történt, hogy a tiszteletreméltó Száriputta este odahagyva elvonulását, a Magasztoshoz ment, üdvözölte, majd leült mellé. Ekkor a Magasztos így szólt a tiszteletreméltó Száriputtához:

– Száriputta, szellemi képességeid¹ ragyogóak, arcvonásaid tiszták, melyik [szellemi] tartózkodóhelyen töltöd leginkább az idődet?

– Tiszteletreméltó Uram, leginkább az ürességben töltöm az időmet.

– Ez jó Száriputta, nagyon jó, hogy leginkább a nagy emberek tartózkodási helyén időzöl. Mert a nagy emberek ebben időznek, név szerint, az ürességben.

Száriputta, egy bhikkhunak, aki az ürességben kíván időzni, leginkább e fölött kell szemlélődnie: „Amikor alamizsnáért mentem egy bizonyos ösvényen, vagy egy bizonyos környékre, vagy amikor visszatértem arról az útról, támadt-e bármiféle érdeklődés, vagy szenvedély, vagy harag, vagy zavar, vagy irtózat a tudatomban a szem tudatosság által érzékelhető formák miatt?”

Amikor ezt ellenőrzi és felismeri, hogy amikor alamizsnáért ment egy bizonyos ösvényen, vagy egy bizonyos környékre, vagy amikor visszatért arról az útról, valamilyen érdeklődés, vagy szenvedély, vagy harag, vagy zavar, vagy irtózat keletkezett a tudatában a szem tudatosság által érzékelhető formák miatt, akkor erőfeszítést kell tennie, hogy ezeket a gonosz, kártékony *dhammákat* megszüntesse.

Ha viszont ezt ellenőrzi és felismeri, hogy amikor alamizsnáért ment egy bizonyos ösvényen, vagy egy bizonyos környékre, vagy amikor visszatért arról az útról, sem érdeklődés, sem szenvedély, sem harag, sem zavar, sem irtózat nem keletkezett a tudatában a szem tudatosság által érzékelhető formák miatt, akkor örömmel és boldogan időzhet, éjjel-nappal gyakorolva, jótékony *dhammákban*.

Továbbá Száriputta, egy bhikkhunak leginkább e fölött kell szemlélődnie: „Amikor alamizsnáért mentem egy bizonyos ösvényen, vagy egy bizonyos környékre, vagy amikor visszatértem arról az útról, támadt-e bármiféle érdeklődés, vagy szenvedély, vagy harag, vagy zavar, vagy irtózat a tudatomban a halló tudatosság által hallható hangok [...], a szagló tudatosság által szagolható szagok [...], az ízlelő tudatosság által ízlelhető ízek [...], a test tudatosság által tapintható tárgyak [...], az

elme tudatosság által érzékelhető dhammák miatt?”

Amikor ezt ellenőrzi és felismeri, hogy amikor alamizsnáért ment egy bizonyos ösvényen, vagy egy bizonyos környékre, vagy amikor visszatért arról az útról, valamilyen érdeklődés, vagy szenvedély, vagy harag, vagy zavar, vagy irtózat keletkezett a tudatában az elme tudatosság által érzékelhető dhammák miatt, akkor erőfeszítést kell tennie, hogy ezeket a gonosz, kártékony dhammákat megszüntesse.

Ha viszont ezt ellenőrzi és felismeri, hogy amikor alamizsnáért ment egy bizonyos ösvényen, vagy egy bizonyos környékre, vagy amikor visszatért arról az útról, sem érdeklődés, sem szenvedély, sem harag, sem zavar, sem irtózat nem keletkezett a tudatában az elme tudatosság által érzékelhető dhammák miatt, akkor örömmel és boldogan időzhet, éjjel-nappal gyakorolva, jótékony dhammákban.

Továbbá Száriputta, egy bhikkhunak e fölött kell szemlélődnie: „Meggzúnt-e bennem az érzéki élvezet öt fonala?” Amikor ezt ellenőrzi és felismeri, hogy az érzéki élvezet öt fonala nem szúnt meg benne, akkor erőfeszítést kell tennie, hogy az érzéki élvezet öt fonalát megszüntesse. Ha viszont ezt ellenőrzi és felismeri, hogy az érzéki élvezet öt fonala meggzúnt benne, akkor örömmel és boldogan időzhet, éjjel-nappal gyakorolva, jótékony dhammákban.

Továbbá Száriputta, egy bhikkhunak e fölött kell szemlélődnie: „Meggzúnt-e bennem az öt akadály?” Amikor ezt ellenőrzi és felismeri, hogy az öt akadály nem szúnt meg benne, akkor erőfeszítést kell tennie, hogy az öt akadályt megszüntesse. Ha viszont ezt ellenőrzi és felismeri, hogy az öt akadály meggzúnt benne, akkor örömmel és boldogan időzhet, éjjel-nappal gyakorolva, jótékony dhammákban.

Továbbá Száriputta, egy bhikkhunak e fölött kell szemlélődnie: „Megértettem-e teljesen a ragaszkodás öt halmazát?” Amikor ezt ellenőrzi és felismeri, hogy a ragaszkodás öt halmazát nem értette meg teljesen, akkor erőfeszítést kell tennie, hogy a ragaszkodás öt halmazát teljesen megértse. Ha viszont ezt ellenőrzi és felismeri, hogy a ragaszkodás öt halmazát teljesen megértette, akkor örömmel és boldogan időzhet, éjjel-nappal gyakorolva, jótékony dhammákban.

Továbbá Száriputta, egy bhikkhunak e fölött kell szemlélődnie: „Kifejlesztettem-e az éberség négy alapzatát?” Amikor ezt ellenőrzi és felismeri, hogy az éberség négy alapzatát még nem fejlesztette ki, akkor erőfeszítést kell tennie, hogy az éberség négy alapzatát kifejlessze. Ha viszont ezt ellenőrzi és felismeri, hogy az éberség négy alapzatát kifejlesztette, akkor örömmel és boldogan időzhet, éjjel-nappal gyakorolva, jótékony dhammákban.

Továbbá Száriputta, egy bhikkhunak e fölött kell szemlélődnie: „Kifejlesztettem-e a négy helyes irányba törekvést [...] a négy pszichikus erőhöz vezető utat [...] az öt szellemi képességet [...] az öt erőt [...] a hét megvilágosodási tényezőt [...] a nemes nyolckrétű ösvényt [...] a nyugalmat és a

belátást?”

Amikor ezt ellenőrzi és felismeri, hogy a nyugalmat és belátást még nem fejlesztette ki, akkor erőfeszítést kell tennie, hogy a nyugalmat és belátást kifejlessze. Ha viszont ezt ellenőrzi és felismeri, hogy a nyugalmat és belátást kifejlesztette, akkor örömmel és boldogan időzhet, éjjel-nappal gyakorolva, jótékony dhammákban.

Továbbá Száriputta, egy bhikkhunak e fölött kell szemlélődnie: „Megvalósítottam-e a tudást és a tudat megszabadítását?” Amikor ezt ellenőrzi és felismeri, hogy a tudást és a tudat megszabadítását még nem valósította meg, akkor erőfeszítést kell tennie, hogy a tudást és a tudat megszabadítását megvalósítsa. Ha viszont ezt ellenőrzi és felismeri, hogy a tudást és a tudat megszabadítását megvalósította, akkor örömmel és boldogan időzhet, éjjel-nappal gyakorolva, jótékony dhammákban.

Száriputta! Minden remete és bráhmín, aki a múltban megtisztította az alamizsnáját, mindannyian ezeket a dolgokat ismételten ellenőrizve tették. Minden remete és bráhmín, aki a jövőben meg fogja tisztítani az alamizsnáját, mindannyian ezeket a dolgokat ismételten ellenőrizve fogják tenni. És minden remete és bráhmín, aki a jelenben megtisztítja az alamizsnáját, mindannyian ezeket a dolgokat ismételten ellenőrizve teszik. Így kell neked is gyakorolnod, Száriputta!

Így szólt a Magasztos, és a tiszteletreméltó Száriputta örült a Magasztos szavainak.

1. *indriya*: szellemi képesség, érzék [↔](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 151 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 27, 2011, at 07:23 PM

MN 152 Indriyabhāvanā Sutta – A képességek fejlesztése

Fordította: Fenyvesi Róbert

MN 152, PTS M III 298

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos a kadzsangalaiak közt tartózkodott a Bambusz-ligetben. Ekkor az ifjú brahman Uttara, Párásziri¹ tanítványa a Magasztoshoz ment, és amikor odaért hozzá, barátságosan, meghajlással üdvözölték egymást. Az üdvözlést követően leült mellé.

Ahogy ott ült, a Magasztos ezt a kérdést intézte hozzá:

– Uttara! Párásziri, a brahman tanítja a követőit a képességek fejlesztésére?

– Igen, Gótama mester, tanítja.

– És hogyan tanítja a követőit a képességek fejlesztésére?

– Van olyan eset, amikor az ember nem lát formákat a szemével, vagy nem hall hangokat a fülével [a nem-érzékelés révületében²]. Így tanítja Párásziri, a brahman a követőit a képességek fejlesztésére.

– Ezek szerint, Uttara, egy vak ember is, egy süket is kifejleszti a képességeit Párásziri szavai szerint. [Hiszen] egy vak ember sem lát formákat a szemével, egy süket sem hall hangokat a fülével.

Amikor ezt mondta [a Magasztos], az ifjú brahman Uttara zavartan, csendben, leesett vállakkal, lehorgasztott fejjel, tűnődve ült ott, és nem talált szavakat. A Magasztos észrevéve, hogy Uttara zavartan, csendben, leesett vállakkal, lehorgasztott fejjel, tűnődve ül ott, és nem talál szavakat, így szólt a tiszteletreméltó Ánandához:

– Ánanda! A képességek kifejlesztése, ahogyan azt Párásziri a brahman tanítja a követőinek, az egy dolog. De a képességek felülmúlhatatlan fejlesztése az érdemesek tanítása szerint, az valami teljesen más.

– Itt az idő, Magasztos, itt az idő, Jól Távozott, hogy a Magasztos tanítsa a képességek felülmúlhatatlan fejlesztését, az érdemesek tanítása szerint! Meghallgatván a Magasztost, a szerzetesek emlékezni fognak a szavaira.

– Ebben az esetben, Ánanda, figyelj alaposan, beszélni fogok!

– Ahogy kívánod, Uram! – válaszolt a tiszteletreméltó Ánanda. Ezután a Magasztos így szólt:

– Nos hát, Ánanda, hogyan is van a képességek felülmúlhatatlan fejlesztése egy érdemes tanítása szerint? Amikor a szerzetes lát a szemével egy formát, az kellemesnek, kellemetlennek vagy egyszerre kellemesnek és kellemetlennek tűnik. Ekkor felismeri, hogy „ez a kellemes, ez a kellemetlen vagy ez az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog keletkezett bennem. És ez összetett, durva, függésben keletkezett. Azonban emez békés, tökéletes, vagyis [maga az] egykedvűség.” Ezután a kellemes, a kellemetlen és az egyszerre kellemes és kellemetlen [dolog] megszűnik benne, az egykedvűségnek adva át a helyet. Ahogyan egy egészséges szemű ember a csukott szemét képes kinyitni, a kinyitott szemét képes becsukni, olyan szempillantás alatt, olyan gyorsan és könnyedén tűnik el akár a kellemes, akár a kellemetlen, akár az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog, és adja át a helyét az egykedvűségnek. Egy érdemes tanítása szerint ezt nevezik a szemmel érzékelhető formákra vonatkozó képességek felülmúlhatatlan fejlesztésének.

Továbbá, amikor hall a fülével egy hangot, az kellemesnek, kellemetlennek vagy egyszerre kellemesnek és kellemetlennek tűnik. Ekkor felismeri, hogy „ez a kellemes, ez a kellemetlen vagy ez az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog keletkezett bennem. És ez összetett, durva, függésben keletkezett. Azonban emez békés, tökéletes, vagyis [maga az] egykedvűség.” Ezután a kellemes, a kellemetlen és az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog megszűnik benne, az egykedvűségnek adva át a helyet. Ahogyan egy erős ember is képes az ujjaival könnyedén csettinteni, olyan gyorsan és könnyedén tűnik el akár a kellemes, akár a kellemetlen, akár az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog, és adja át a helyét az egykedvűségnek. Egy érdemes tanítása szerint ezt nevezik a füllel érzékelhető hangokra vonatkozó képességek felülmúlhatatlan fejlesztésének.

Továbbá, amikor szagol az orrával egy szagot, az kellemesnek, kellemetlennek vagy egyszerre kellemesnek és kellemetlennek tűnik. Ekkor felismeri, hogy „ez a kellemes, ez a kellemetlen vagy ez az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog keletkezett bennem. És ez összetett, durva, függésben keletkezett. Azonban emez békés, tökéletes, vagyis [maga az] egykedvűség.” Ezután a kellemes, a kellemetlen és az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog megszűnik benne, az egykedvűségnek adva át a helyet. Ahogyan a vízcsepp pereg le finoman a lótosz levélről, nem marad ott, olyan gyorsan és könnyedén tűnik el akár a kellemes, akár a kellemetlen vagy az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog, és adja át a helyét az egykedvűségnek. Egy érdemes tanításában ezt nevezik a képességek felülmúlhatatlan fejlesztésének, az orral érzékelhető szagok tekintetében.

Továbbá, amikor ízlel a nyelvvel egy ízt, az kellemesnek, kellemetlennek vagy egyszerre kellemesnek és kellemetlennek tűnik. Ekkor felismeri, hogy „ez a kellemes, ez a kellemetlen vagy ez az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog keletkezett bennem. És ez összetett, durva, függésben keletkezett. Azonban emez békés, tökéletes, vagyis [maga az] egykedvűség.” Ezután a kellemes, a kellemetlen és az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog megszűnik benne, az egykedvűségnek adva át a helyet. Ahogyan egy erős ember könnyedén képes kiköpni a nyelve hegyén összegyűlt nyálát,

olyan gyorsan és könnyedén tűnik el akár a kellemes, akár a kellemetlen akár az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog, és adja át a helyét az egykedvűségnek. Egy érdekes tanítása szerint ezt nevezik a nyelvvel érzékelhető ízekre vonatkozó képességek felülmúlhatatlan fejlesztésének.

Továbbá, amikor érint a testével egy tárgyat, az kellemesnek, kellemetlennek vagy egyszerre kellemesnek és kellemetlennek tűnik. Ekkor felismeri, hogy „ez a kellemes, ez a kellemetlen vagy ez az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog keletkezett bennem. És ez összetett, durva, függésben keletkezett. Azonban emez békés, tökéletes, vagyis [maga az] egykedvűség.” Ezután a kellemes, a kellemetlen és az egyszerre kellemes és kellemetlen [dolog] megszűnik benne, az egykedvűségnek adva át a helyet. Ahogyan egy erős ember is könnyedén képes kinyújtani a behajlított, vagy behajlítani a kinyújtott karját, olyan gyorsan és könnyedén tűnik el akár a kellemes, akár a kellemetlen akár az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog, és adja át a helyét az egykedvűségnek. Egy érdekes tanítása szerint ezt nevezik a testtel érzékelhető tárgyakra vonatkozó képességek felülmúlhatatlan fejlesztésének.

Továbbá, amikor megalkot az elméjével egy gondolatot, az kellemesnek, kellemetlennek vagy egyszerre kellemesnek és kellemetlennek tűnik. Ekkor felismeri, hogy „ez a kellemes, ez a kellemetlen vagy ez az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog keletkezett bennem. És ez összetett, durva, függésben keletkezett. Azonban emez békés, tökéletes, vagyis [maga az] egykedvűség.” Ezután a kellemes, a kellemetlen és az egyszerre kellemes és kellemetlen [dolog] megszűnik benne, az egykedvűségnek adva át a helyet. Ahogyan egy erős ember képes két-három csepp vizet cseppenteni egy egész nap hevített serpenyőbe: lassan cseppennek le, de gyorsan tűnnek el. Ilyen gyorsan és könnyedén tűnik el akár a kellemes, akár a kellemetlen akár az egyszerre kellemes és kellemetlen dolog, és adja át a helyét az egykedvűségnek. Egy érdekes tanítása szerint ezt nevezik az elmével érzékelhető gondolatokra vonatkozó képességek felülmúlhatatlan fejlesztésének.

És hogyan képzi magát az a gyakorló, aki az Utat követi? Amikor a szemmel egy formát lát, egy kellemes, egy kellemetlen vagy egy egyszerre kellemes és kellemetlen [inger] keletkezik a szerzetesben. [Ekkor] elborzad, megszégyenül és megundorodik attól a kellemes, kellemetlen vagy egyszerre kellemes és kellemetlen dologtól.

Amikor a füllel egy hangot hall..., az orral egy szagot szagol..., a nyelvvel egy ízt ízlel..., a testtel egy tárgyat érint..., az elmével egy gondolatot alkot, egy kellemes, egy kellemetlen vagy egy egyszerre kellemes és kellemetlen [inger] keletkezik a szerzetesben. [Ekkor] elborzad, megszégyenül és megundorodik attól a kellemes, kellemetlen vagy egyszerre kellemes és kellemetlen dologtól.

Így képzi magát az a gyakorló, aki az Utat követi.

És hogyan [bánik] egy érdekes a kifejlesztett képességeivel? Amikor a szemével egy formát lát, egy

kellemes, kellemetlen vagy egyszerre kellemes és kellemetlen [inger] keletkezik a szerzetesben.

Ha akarja, az utálatosságot érzékeli egy nem utálatos [inger] jelenlétében.

Ha akarja, a nem utálatosságot érzékeli egy utálatos [inger] jelenlétében.

Ha akarja, az utálatosságot érzékeli egy egyszerre nem utálatos és utálatos [inger] jelenlétében.

Ha akarja, a nem utálatosságot érzékeli egy egyszerre utálatos és nem utálatos [inger] jelenlétében.

Ha akarja, elvágja magát mind az utálatos, mind a nem utálatos [ingerektől], és [ha azokat érzékeli] egykedvű, éber és tudatos marad.

Amikor a füllel egy hangot hall..., az orral egy szagot szagol..., a nyelvvel egy ízt ízlel..., a testtel egy tárgyat érint..., az elméjével egy gondolatot alkot, egy kellemes, kellemetlen vagy egyszerre kellemes és kellemetlen [inger] keletkezik a szerzetesben.

Ha akarja, az utálatosságot érzékeli egy nem utálatos [inger] jelenlétében.

Ha akarja, a nem utálatosságot érzékeli egy utálatos [inger] jelenlétében.

Ha akarja, az utálatosságot érzékeli egy egyszerre nem utálatos és utálatos [inger] jelenlétében.

Ha akarja, a nem utálatosságot érzékeli egy egyszerre utálatos és nem utálatos [inger] jelenlétében.

Ha akarja, elvágja magát mind az utálatos, mind a nem utálatos [ingerektől], és [ha azokat érzékeli] egykedvű, éber és tudatos marad.

Így bánik egy érdemes a kifejlesztett képességeivel.

Tehát, Ánanda, megtanítottam neked, hogyan fejleszti egy érdemes felülmúlhatatlanul a képességeit. Megtanítottam neked, hogyan képzi magát az a gyakorló, aki az Utat követi. És megtanítottam neked, hogyan [bánik] egy érdemes a kifejlesztett képességeivel.

Amit egy tanító tehet, a tanítványok fejlődését szem előtt tartva, az irántuk érzett rokonszenvtől hajtva, azt most megtettem érted. Ott egy fa töve! Ott egy üres kunyhó! Gyakorold a dzshánákat, Ánanda! Ne légy hanyag, nehogy később megbánd! Ez a mondanivalóm mindannyiótok számára.

Így szólt a Magasztos. A tiszteletreméltó Ánanda elégedett volt, örült a Magasztos szavainak.

1. Párásziri vagy Párászivi (*Thanissaro*), a [BDoPPN](#) szerint Párászarija (*Pārāsariya*) ↩

2. Ez az az angol fordító értelmező betoldása a szövegbe. ↩

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [MN 152, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

MN 152 Indriyabhāvanā Sutta – A képességek fejlesztése

Fordította: Mihalik Dezső

MN 152, PTS M III 298

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos a kaddzsangalák között tartózkodott a Bambusz ligetben. Egy fiatal brahman, Uttara, Párásziri tanítványa elment a Magasztoshoz, és megérkezésekor barátságosan üdvözölték egymást és meghajoltak. Ezután az udvarias üdvözlés után leült az egyik oldalra.

Ahogy ott ült, a Magasztos ezt mondta neki:

– Uttara, tanítja-e a követőit Párásziri, a brahman a képességek fejlesztésére?

– Igen, Gotama mester, tanítja.

– És hogyan tanítja követőit a képességek fejlesztésére?

– Ott az az eset, amikor a gyakorló nem lát formákat a szemével vagy hall hangokat a fülével [a nem-érzékelés elmélyülésében]. Így tanítja Párásziri, a brahman a követőit a képességek fejlesztésére.

– Ebben az esetben, Uttara, akkor egy vak ember is fejleszti képességeit és egy süket ember is fejleszti a képességeit, Párásziri, a brahman szavai szerint. Egy vak ember nem lát formákat a szemével és egy süket ember nem hall hangokat a fülével.

Amikor ezt mondta, a fiatal brahman, Uttara csendben és meghökkenve ült, vállai leroskadtak, fejét lehajtotta, szótlanul merengett. A Magasztos – miután észlelte, hogy Uttara csendben és meghökkenve ül, vállai leroskadnak, fejét lehajtja, szótlanul mereng – ezt mondta a tiszteletreméltó Ánandának:

– Ánanda, amit Párásziri, a brahman tanít a követőinek a képességek fejlesztéséről, az egy dolog, de a képességek felülmúlhatatlan fejlesztése a Magasztos¹ Vinájájában valami teljesen más.

– Most van itt az ideje, ó Magasztos. Most van itt az ideje, ó Magasztos, hogy taníts a képességek felülmúlhatatlan fejlesztéséről. Hallva a Magasztost, a szerzetesek emlékezni fognak rá.

– Ebben az esetben Ánanda, hallgasd, és jól figyelj! Beszélek.

– Ahogy mondod, uram – válaszolt a tiszteletreméltó Ánanda a Magasztosnak.

A Magasztos ezt mondta:

– Nos, Ánanda, hogy áll a Magasztos Vinájájában a képességek felülmúlhatatlan fejlesztése? Van az az eset, ahol, amikor egy szerzetes formát lát szemével, ott felkél benne, ami kellemes, ami kellemetlen, ami kellemes és kellemetlen.

Észreveszi, hogy „ez a kellemes dolog felkelt bennem, ez a kellemetlen dolog felkelt bennem, ez a kellemes és kellemetlen dolog felkelt bennem. És amaz összetett, durva, függően keletkezett. De emez békés, ez kifinomult, ami annyit tesz, „egykedvűség”. Így a felkelt kellemes dolog, a kellemetlen dolog, és a kellemes és kellemetlen dolog megszűnik, és egykedvűség veszi át a helyét. Mint egy jó szemekkel rendelkező ember, aki bezárt szemeit kinyitja, vagy nyitott szemeit bezárja, ilyen gyorsan, ilyen sebesen, ilyen könnyen tűnik el a felkelt kellemes, kellemetlen, kellemes és kellemetlen dolog, nem számít, mire is vonatkozik, és veszi át helyét az egykedvűség. A Magasztos Vinájájában ezt hívják a képességek felülmúlhatatlan fejlesztésének szemmel felfogható formák szemlélésével.

Továbbá amikor a szerzetes hangot hall fülével, ott felkél benne, ami kellemes, ami kellemetlen, ami kellemes és kellemetlen. Észreveszi, hogy „ez a kellemes dolog felkelt bennem, ez a kellemetlen dolog felkelt bennem, ez a kellemes és kellemetlen dolog felkelt bennem. És amaz összetett, durva, függően keletkezett. De emez békés, kifinomult, ami annyit tesz „egykedvűség”. Így a felkelt kellemes dolog, a kellemetlen dolog, és a kellemes és kellemetlen dolog megszűnik, és egykedvűség veszi át a helyét. Mint egy erős ember, aki könnyen csettint az ujjaival, ilyen gyorsan, ilyen sebesen, ilyen könnyen tűnik el a felkelt kellemes, kellemetlen, kellemes és kellemetlen dolog, nem számít, mire is vonatkozik, és veszi át a helyét egykedvűség. A Magasztos Vinájájában ezt hívják a képességek felülmúlhatatlan fejlesztésének füllel felfogható hangok szemlélésével.

Továbbá amikor a szerzetes szagot érez orrával, ott felkél benne, mi kellemes, mi kellemetlen, mi kellemes és kellemetlen. Észreveszi, hogy „ez a kellemes dolog felkelt bennem, ez a kellemetlen dolog felkelt bennem, ez a kellemes és kellemetlen dolog felkelt bennem. És amaz összetett, durva, függően keletkezett. De emez békés, ez finom, ami annyit tesz, „egykedvűség”. Ezzel a felkelt kellemes dolog, a kellemetlen dolog, és a kellemes és kellemetlen dolog megszűnik, és egykedvűség veszi át a helyét. Mint ahogy a vízcseppek gurulnak végig egy enyhén lejtő lótosz levelén és nem maradnak ott, ilyen gyorsan, ilyen sebesen, ilyen könnyen tűnik el a felkelt kellemes, kellemetlen, kellemes és kellemetlen dolog, nem számít, mire is vonatkozik, és veszi át a helyét egykedvűség. A Magasztos Vinájájában ezt hívják a képességek felülmúlhatatlan fejlesztésének orral felfogható szagok szemlélésével.

Továbbá amikor a szerzetes ízt érez nyelvével, ott felkél benne, mi kellemes, mi kellemetlen, mi kellemes és kellemetlen. Észreveszi, hogy „ez a kellemes dolog felkelt bennem, ez a kellemetlen dolog felkelt bennem, ez a kellemes és kellemetlen dolog felkelt bennem. És amaz összetett, durva, függően keletkezett. De emez békés, ez finom, ami annyit tesz, „egykedvűség”. Ezzel a felkelt

kellemes dolog, a kellemetlen dolog, és a kellemes és kellemetlen dolog megszűnik, és egykedvűség veszi át a helyét. Mint egy erős ember, aki kiköpi a nyelve hegyére gyűjtött nyálkagombócot, ilyen gyorsan, ilyen sebesen, ilyen könnyen tűnik el a felkelt kellemes, kellemetlen, kellemes és kellemetlen dolog, nem számít, mire is vonatkozik, és veszi át a helyét egykedvűség. A Magasztos Vinájában ezt hívják a képességek felülmúlhatatlan fejlesztésének nyelvvel felfogható ízek szemlélésével.

Továbbá amikor a szerzetes tapintható érzetet érzel testével, ott felkél benne, mi kellemes, mi kellemetlen, mi kellemes és kellemetlen. Észreveszi, hogy „ez a kellemes dolog felkelt bennem, ez a kellemetlen dolog felkelt bennem, ez a kellemes és kellemetlen dolog felkelt bennem. És amaz összetett, durva, függően keletkezett. De emez békés, ez finom, ami annyit tesz, „egykedvűség”. Ezzel a felkelt kellemes dolog, a kellemetlen dolog, és a kellemes és kellemetlen dolog megszűnik, és egykedvűség veszi át a helyét. Mint egy erős ember, aki könnyen kinyújtja behajlított karját, vagy hajlítja be kinyújtott karját, ilyen gyorsan, ilyen sebesen, ilyen könnyen tűnik el a felkelt kellemes, kellemetlen, kellemes és kellemetlen dolog, nem számít, mire is vonatkozik, és veszi át a helyét egykedvűség. A Magasztos Vinájában ezt hívják a képességek felülmúlhatatlan fejlesztésének testtel felfogható tapintható érzetek szemlélésével.

Továbbá amikor a szerzetes gondolatot érzel értelmével, ott felkél benne, mi kellemes, mi kellemetlen, mi kellemes és kellemetlen. Észreveszi, hogy „ez a kellemes dolog felkelt bennem, ez a kellemetlen dolog felkelt bennem, ez a kellemes és kellemetlen dolog felkelt bennem. És amaz összetett, durva, függően keletkezett. De emez békés, ez finom, ami annyit tesz, „egykedvűség”. Ezzel a felkelt kellemes dolog, a kellemetlen dolog, és a kellemes és kellemetlen dolog megszűnik, és egykedvűség veszi át a helyét. Mint egy erős ember, aki vízcseppeket ejt egy egész nap hevített vas serpenyőre: lassan hullnak le, de gyorsan enyésznek és tűnnek el. Ilyen gyorsan, ilyen sebesen, ilyen könnyen tűnik el a felkelt kellemes, kellemetlen, kellemes és kellemetlen dolog, nem számít, mire is vonatkozik, és veszi át a helyét egykedvűség. A Magasztos Vinájában ezt hívják a képességek felülmúlhatatlan fejlesztésének értelemmel felfogható gondolatok szemlélésével.

És a gyakorló hogyan követheti az utat? Van az az eset, amikor a szerzetesben szemével formát látva felkél, ami kellemes, ami kellemetlen, ami kellemes és kellemetlen. Megrémül, megszégyenül és megundorodik a felkelt kellemes, kellemetlen, kellemes és kellemetlen dologtól.

Van az az eset, amikor a szerzetesben, fülével hangot hallva..., orrával szagot szagolva..., nyelvével ízt érezve..., testével tapintható érzetet tapintva..., értelmével gondolatot érzelve felkél, ami kellemes, ami kellemetlen, ami kellemes és kellemetlen. Megrémül, megszégyenül és megundorodik a felkelt kellemes, kellemetlen, kellemes és kellemetlen dologtól.

Így követheti a gyakorló az utat.

És hogyan nemes az ember fejlett képességek birtokában? Van az az eset, amikor a szerzetesben szemével formát látva felkél, ami kellemes, ami kellemetlen, ami kellemes és kellemetlen. Ha akarja, megmarad az utálatosság szemlélőjének olyasmi jelenlétében, ami nem utálatos. Ha akarja, megmarad a nem utálatosság szemlélőjének olyasmi jelenlétében, ami utálatos. Ha akarja, megmarad az utálatosság szemlélőjének olyasmi jelenlétében, ami nem utálatos és utálatos. Ha akarja, megmarad a nem utálatosság szemlélőjének olyasmi jelenlétében, ami utálatos és nem utálatos. Ha akarja – olyasmi jelenlétében, ami utálatos és nem utálatos –, elvágva magát mindkettőtől, egykedvű, éber és figyelmes marad.

Fülével hangot hallva..., orrával szagot szagolva..., nyelvével ízt érezve..., testével tapintható érzetet tapintva..., értelmével gondolatot érzékelve felkél, ami kellemes, ami kellemetlen, ami kellemes és kellemetlen. Ha akarja, megmarad az utálatosság szemlélőjének olyasmi jelenlétében, ami nem utálatos. Ha akarja, megmarad a nem utálatosság szemlélőjének olyasmi jelenlétében, ami utálatos. Ha akarja, megmarad az utálatosság szemlélőjének olyasmi jelenlétében, ami nem utálatos és utálatos. Ha akarja, megmarad a nem utálatosság szemlélőjének olyasmi jelenlétében, ami utálatos és nem utálatos. Ha akarja – olyasmi jelenlétében, ami utálatos és nem utálatos –, elvágva magát mindkettőtől, egykedvű, éber és figyelmes marad.

Az ember ekként nemes fejlett képesség birtokában.

Tehát, Ánanda, tanítottam a képességek felülmúlhatatlan fejlesztéséről, a Magasztos Vinájája szerint, tanítottam, hogyan követheti a gyakorló az utat, és azt, hogyan nemes az ember fejlett képességek birtokában. Amit – tanítványai javát keresve, irántuk érzett együttérzésből – a tanítónak meg kell tennie, megtettem értetek. Arrafelé a fák töve [és] tágas helyek vannak. Gyakoroljatok meditációt, Ánanda! Ne legyetek figyelmetlenek! Később ne essetek megbánásba! Ez az üzenetünk mindnyájatok számára.

Ezt mondta a Magasztos. A tiszteletreméltó Ananda elégedett volt és élvezte a Magasztos szavait.

1. szó szerint: a nemes (*ariya*) ↩

Így készült:

Fordította: Mihalik Dezső

Forrás: [MN 152, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Mihalik Dezső, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Samyutta Nikāya - A Témák Szerinti Gyűjtemény

SN 1.1 Ogha-taraṇa Sutta – Átkelni az áradaton

Fordította: Ádám Szilvia

SN 1.1, PTS S I 1

Ez a tanítóbeszéd egy ellentmondással nyitja a Samjutta Nikája szuttáinak sorát. A kommentárból megtudhatjuk, hogy Buddha ezzel az paradoxonnal tanítja meg a *dévata*t (istennőt), hogy az legyőzze a büszkeségét. A legjobb megértés érdekében, összehasonlításképpen, ajánlott elolvasni a Páli Kánon egyéb szövegeit is. (Thanissaro Bhikkhu)

Úgy hallottam, hogy egy alkalommal a Magasztos Szávatthi közelében a Dzséta-ligetben, Anáthapindika kolostorában tartózkodott. Ekkor egy bizonyos *dévata*¹, késő éjjel, tündöklő ragyogásával bevilágítva az egész Dzséta-ligetet, elment a Magasztoshoz. Megérkezvén meghajolt előtte, és megállt mellette. Ahogyan ott állt, megkérdezte a Magasztostól:

– Mondd, kedves uram, hogyan keltél át az áradaton?

– Törtetés nélkül és helyben maradás nélkül keltem át az áradaton.²

– De hogyan, kedves uram, hogyan keltél át törtetés nélkül és helyben maradás nélkül az áradaton?

– Mikor törtettem, elsodródtam az árral. Mikor egy helyben maradtam, elmerültem. Majd törtetés nélkül és helyben maradás nélkül átkeltem az áradaton.

A *dévata*:

Végre látok

Egy teljesen eloldódott *bráhmanát*,

Ki törtetés nélkül,

Helyben maradás nélkül,

Átkelt

a világ összes

Akadályán.³

Ezt mondta a *dévata*. A Tanító igazat adott neki.

Felismervén azt, hogy „A Tanító igazat adott nekem”, meghajolt a Magasztos előtt, tisztelettel körbejárta⁴ a Magasztost – jobb irányban tartva –, majd eltűnt onnan.

1. *devata*: nőnemű istenség ↩
2. Vagy ‘támaszkodás/alap nélkül’. Lásd Ud. 8.1. További hivatkozások (angolul): [SN 12.38](#) és [SN 12.64](#) ↩
3. Az eredetiben nem az átkelést hangsúlyozza a vers, hanem a lecsendesedést, elnyugvást, a béklyóktól megszabadulást (*parinibbuta*) ↩
4. Az angol szövegben ‘circumambulate’, jelentése: rituálisan körbejárni, körbesétálni szent tárgyat vagy személyt, a nap járásával (az óramutató járásával) megegyező irányban. Jellemzően Hindu szertartások része, de a Buddhizmusban is gyakori. (Az Iszlámban a Kába-kő körbejárása is ezt a rituálét mutatja.) ↩

Így készült:

Fordította: Ádám Szilvia

Forrás: [SN 1.1, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Ádám Szilvia, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 1.3 Upaneyya Sutta – A gyászos vég

Fordította: Kolozsvári Ágnes

SN 1.3, PTS S I 2

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavana ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott. Ahogy az éjszaka elmúlt, egy *déva* ragyogó szépségével az egész ligetet bevilágítva közeledett a Magasztoshoz, és ahogy megközelítette megállt mellette.

Ahogy megállt mellette, ezt a verset mondta a Magasztosnak:

Az élet gyászos véget ér. Az időnk oly rövid.
A pusztulástól nincs, ami megmentsen minket.
A halálfélelmen való ilyen elmélkedés
Hozzon üdvözítő érdemet nekünk.

[A Magasztos így felelt:]

Az élet gyászos véget ér. Az időnk rövid.
A pusztulástól nincs, ami megmentsen minket.
A halálfélelmen való ilyen elmélkedés
Világi ábránd csupán, a végső békét keresd.¹

-
1. A Buddha itt alapvető és a mai napig érvényes különbséget tesz a „népszerű buddhizmus” és a valódi Úton járás között. Az „érdem” (*puñña*) jó újraszületést eredményezhet, például valamely *déva*-birodalomban, de az is véget fog érni. A helyes törekvés a Nemes Nyolcstrétegű Ösvény követése, ami biztosítja a „végső béke”, a *nibbána* (Nirvána) elnyerését. A *puñña* a tudat megtisztulásából származó előny, amely az olyan előre vivő cselekedeteken alapul, mint a nagylelkűség, erény, segítőkészség, stb. A *puñña* „érdem”-ként történő fordítása tehát téves – állítja [Tiszt. Khantipalo](#) a [The Buddhist Monk's Discipline](#) c. cikkben. (WH 130/131, p.7) ←

Így készült:

Fordította: Kolozsvári Ágnes

Forrás: [SN 1.3, Maurice O'Connell Walshe](#), angol

Szerzői jogok: Kolozsvári Ágnes, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: January 02, 2012, at 06:35 PM

SN 1.9 Mānakāma Sutta – Hiú önteltség

Fordította: Kolozsvári Ágnes

SN 1.9, PTS S I 4

... A *déva* ezt a verset mondta:

Aki nem fékezte meg öntelt hiúságát
Aki nem bölcs és független,
Zabolátlan, bár egyedül van az erdőben,
Nem menekülhet a halál karmaiból.

[A Magasztos így válaszolt:]

Aki összeszedett, elhagyta az önteltséget,
Tudata állhatatos és teljesen megszabadult,
Éber, egyedül van az erdőben,
Valóban megmenekül a halál karmaiból.¹

1. Tüllép a halálon a haláltalanba, a *nibbánába* [↩](#)

Így készült:

Fordította: Kolozsvári Ágnes

Forrás: [SN 1.9, Maurice O'Connell Walshe](#), angol

Szerzői jogok: Kolozsvári Ágnes, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: January 02, 2012, at 07:15 PM

SN 1.10 Arañña Sutta – Az erdő

Fordította: Nyitrai Gábor

SN 1.10, PTS S I 5

Szavatthiban, egy dévata megállt a Magasztos közelében, és egy verssel szólította meg:

Az erdőben élnek,
csendesen, nőtlenül,
naponta csak egyszer esznek:
hogyhogy mégis boldogok?
mitől olyan békés az arcuk?

(a Buddha válasza)

Ami elmúlt: azon nem siránkoznak,
és nem sóvárognak azután, ami még jön.
Ami éppen most van: abból élnek,
így boldogok,
így békés az arcuk.
A sóvárgástól a jövőért, a siránkozástól a múltért,
a bolondok elszáradnak,
mint a frissen vágott nád,
éppen úgy.

Így készült:

Fordította: Nyitrai Gábor

Forrás: SN 1.10, páli

Szerzői jogok: Nyitrai Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 1.41 Āditta Sutta – Az égő ház

Fordította: Kolozsvári Ágnes

SN 1.41, PTS S I 31

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavanában, Anáthapindika kolostorában tartózkodott. Késő éjjel egy *dévatá* ragyogó fényével egész Dzsétavanát bevilágítva közeledett a Magasztoshoz, és ahogy odaért, meghajolt előtte és megállt mellette. Ahogy megállt mellette, ezt a verset mondta a Magasztosnak:

Amikor a ház lángban áll, kimentett javaink,
Mik egyedül hasznosak,
Nem azok, miket égni ott hagyunk.

Mikor ég a világ, mikor öregsünk és meghalunk,
Javainkat odaadva kell megmentenünk,
Amiket odaadtunk, azokat mentettük meg.

Amit odaadtunk, örömteli gyümölcsöt terem,
Amit megtartottunk, tolvajok, királyok viszik,
Tűz martalékvá válik vagy elveszik.

Végül elhagyjuk a testet és javainkat,
Ezt tudva az értelmes ember
Élvezi javait és azok odaadását.

Lehetőségeinkhez mérten
Élveznén és odaadván javainkat,
Bíralattal nem illetve, mennyei világokba¹ távozunk.

-
1. A buddhista világképben az isteni létbirodalmakban (*deva-loka*) születés nem jelent örök üdvöt, csak sok-sok világkorszakon keresztül gondtalan életet, aminek azonban véget vet a halál és az újraszületés egy másik létbirodalomban. [←](#)

Így készült:

Fordította: Kolozsvári Ágnes

Forrás: [SN 1.41, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kolozsvári Ágnes, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: January 02, 2012, at 06:48 PM

SN 1.42 Kīndada Sutta – Mit ad?

Fordította: Ádám Szilvia

SN 1.42, PTS S I 32

(Egy istenség:)

Mit ad az, ki erőt ad?

Mit ad az, ki szépséget ad?

Mit ad az, ki kényelmet ad?

Mit ad az, ki látást ad?

És ki az, ki mindent ad?

Kérdezlek én, mondd el nekem.

(A Buddha:)

Ki élelmet ad, erőt ad.

Ki ruhát ad, szépséget ad.

Ki járművet ad, kényelmet ad.

Ki lámpást ad, látást ad.

És az, ki szállást ad,

Ő az, ki mindent ad.

De az, ki a Tant tanítja,

A haláltalan¹ adja.

1. *amata*: haláltalan, ‘halál nélküli’, a *nibbāna* egyik megnevezése [↩](#)

Így készült:

Fordította: Ádám Szilvia

Forrás: [SN 1.42, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Ádám Szilvia, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 2.9 Candima Sutta – A Holdistenség

Fordította: Kovács Zoltán

SN 2.9, PTS S I 50

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Dzsétavanában, Szávatthi mellett lakott Anáthapindika kolostorában.

Ezidőtájt Ráhu¹, az Aszurák² hercege fogságba ejtette Csandimá holdistenségét³. Csandimá, a holdisten elméjébe idézve a Magasztos személyét, a következő verset szavalta hozzá:

„Ó Buddha, Te hős, aki mentes vagy minden gonosztól, hódolatom Neked! Bajba keveredtem, légy a megmentőm!”

Ekkor a Magasztos Csandimá nevében így szólott Ráhuhoz, az Aszurák hercegéhez:

„Ó Ráhu, Csandimá menedékért fordult a Beérkezethez, a Tökéleteshez. Engedd szabadon Csandimát! A Buddhák könyörületességet sugároznak a világ (lényeinek) irányába.”

Akkor Ráhu, az Aszurák hercege szabadon engedte Csandimá istenséget, és a következő pillanatban a félelemtől reszketve, égnék álló hajjal Vépacsitta⁴ mellett találta magát. Vépacsitta, az Aszurák hercege a következő kérdést intézte hozzá:

„Ráhu, miért engedted mégis szabadon Csandimát? Miért reszketsz és állsz ily elborzadva?”

„A Buddha szólt hozzám, s kérte, hogy engedjem el Csandimát. Ha nem tettem volna így, a fejem hét darabra hullott volna szét, s amíg élek, nem lett volna többé boldogságom. Ezért eresztettem el Csandimát.”

1. Lásd (angolul) [itt](#) ←

2. Titánok, bukott angyalok ←

3. Lásd (angolul) [itt](#) ←

4. Lásd (angolul) [itt](#) ←

Így készült:

Fordította: Kovács Zoltán

Forrás: [SN 2.9, Piyadassi Thera](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Zoltán, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 2.10 Sūriya Sutta – A Napistenség

Fordította: Kovács Zoltán

SN 2.10, PTS S I 51

Így hallottam.

Egy alkalommal a Magasztos Dzsétavanában, Szávatthi mellett lakott Anáthapindika kolostorában.

Ezidőtájt Ráhu¹, az *Aszurák*² hercege fogságba ejtette Szúrija napistenséget³. Szúrija, a napisten elméjébe idézve a Magasztos személyét, a következő verset szavalta hozzá:

„Ó Buddha, Te hős, aki mentes vagy minden gonosztól, hódolatom Neked! Bajba keveredtem, légy a megmentőm!”

Ekkor a Magasztos Szúrija nevében így szólott Ráhuhoz, az Aszurák hercegehez:

„Ó Ráhu, Szúrija menedéért fordult a Beérkezethez, a Tökéleteshez. Engedd szabadon Szúriját! A Buddhák könyörületességet sugároznak a világ (lényeinek) irányába.”

„Ó Ráhu, ne nyeld el a sötétség eloszlatóját, a fénylőt, a sugárzót, az égen ragyogva átutazót! Engedd el Szúriját, fiam!”

Akkor Ráhu, az Aszurák hercege szabadon engedte Szúriját, és a következő pillanatban a félelemtől reszketve, égnék álló hajjal Vépacsitta mellett⁴ találta magát.

Vépacsitta, az Aszurák hercege a következő kérdést intézte hozzá:

„Ráhu, miért engedted mégis szabadon Szúriját? Miért reszketsz és állsz ily elborzadva?”

„A Buddha szólt hozzám, s kérte, hogy engedjem el Szúriját. Ha nem tettem volna így, a fejem hét darabra hullott volna szét, s amíg élek, nem lett volna többé boldogságom. Ezért eresztettem el Szúriját.”

1. Lásd (angolul) [itt](#) ↩

2. Titánok, bukott angyalok ↩

3. Lásd (angolul) [itt](#) ↩

4. Lásd (angolul) [itt](#) ↩

Így készült:

Fordította: Kovács Zoltán

Forrás: [SN 2.10, Piyadassi Thera](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Zoltán, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 2.19 Uttara Sutta – Uttara, a déva-fiú

Fordította: Kovács Zoltán

SN 2.19, PTS S I 54

A helyszín Rádzsagaha. Uttara, a déva-fiú¹ a Magasztos oldalához állva a következő verset szavalta a jelenlétében:

*Eliramlik az Élet, és az idő igen kevés.
Az öregedés ténye elől soha nincs menekvés.
Ezért a halál veszélyét szem előtt kell tartani,
És üdvöt hozó, érdemteli tetteket halmozni.*

[A Buddha:]

*Eliramlik az Élet, és az idő igen kevés.
Az öregedés ténye elől soha nincs menekvés.
Ezért a halál veszélyét szem előtt kell tartani,
És világi csábítások nélkül békében időzni.*

1. *deva*: isten, istenség [↩](#)

Így készült:

Fordította: Kovács Zoltán

Forrás: [SN 2.19, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Zoltán, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 2.25 Jantu Sutta – Dzsantu, a déva-fiú

Fordította: Kovács Zoltán

SN 2.25, PTS S I 61

Így hallottam. Egy időben a szerzetesek nagyszámú gyülekezete élt Kószala tartományban, a Himálaja lejtőin elterülő erdők rejtekében. Gögösek voltak és megbízhatatlanok, összpontosítatlan, szerteszt kószáló értelemmel megáldva, igazi szószátyároként fecserésztek, és elméjük teli volt ellenőrizetlen gondolattal.

Ekkor – az Upószatha ünnepének tizenötödik napján – megjelent előttük Dzsantu, a déva-fiú¹ és néhány verssort intézett hozzájuk, eképpen:

Hajdan boldog volt az élet, bátran mondhatom,
Gótama úr tanítása vezérelt az úton.
Mértéklettel osztva a szűkös alamizsna,
Vágytalanul megvetve a szerzetesek ágya.
Megértve a világnak végső mulandóságát,
Sutba dobták létük minden szomorúságát.
Most üdvös tetteik gonosztevőivé válva,
Elöljárókként tetszelegnek, akár a páva.
Esznek, isznak, amíg álomba nem zuhannak,
Sóvárogva kívánják javait a szomszédnak.
Ám hódolat a Közösségnek, olyan jó közöttük,
Egynémely szerzetest mély tisztelettel köszöntünk.
A többiek csavargók, mind tanulatlan léha,
Lakmározzon belükön nagy csapatnyi *préta*².

El nem múló hanyagság az állandó gúnyájuk,
Szózatomat emiatt intézem most hozzájuk.
De akinek ruhája a lankadatlan figyelem,
Az idők végeztéig becsülöm és tisztelem.

1. *deva*: isten, istenség; lásd még (angolul) [itt](#) ↩

2. Szanszkr. *preta*, páli *peta*: éhes szellem, aki a mohóságáért született újra ebben a létformában ↩

Fordította: Kovács Zoltán

Forrás: [SN 2.25, Maurice O'Connell Walsh](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Zoltán, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 2.26 Rohitassa Sutta – Róhitassza, a déva-fiú

Fordította: Máthé Veronika

SN 2.26, PTS S I 61

Szavatthiban történt.

Róhitassza, az ifjú *déva* megállt a Magasztos egyik oldalán és így szólt hozzá:

– Tiszteletreméltó uram, létezik egy hely, ahol az ember nem születik, nem öregszik, nem hal meg és nem lép egyik létezésből a másikba? Vajon lehetséges-e ezt a távoli helyet, a világvégét megismerni, meglátni és azt elérni úgy, hogy az ember odautazik?

– Azt mondom neked, barátom, hogy ahol az ember nem születik, nem öregszik, nem hal meg és nem lép egyik létezésből a másikba, azt a távoli helyet, a világvégét nem lehet megismerni, meglátni és azt elérni úgy, hogy az ember odautazik.

– Milyen nagyszerű, milyen csodálatos, ahogy a Magasztos e szép szavakat szólta: „Ahol az ember nem születik, nem öregszik, nem hal meg és nem lép egyik létezésből a másikba, azt a távoli helyet, a világvégét nem ismerhetném meg, nem láthatnám meg és nem érném el, ha én odautaznék, mondom én.”

Egykor én szent ember voltam, akit tiszteletreméltó Róhitasszának hívtak, Bhódzsa fia voltam, aki varázserővel rendelkezett és az égen járt. Olyan sebességgel közlekedtem, mint ahogyan egy erős íjú, jól képzett, ügyes kezű íjász könnyű nyilával könnyedén átlőne egy tálafa lombján. Lépteim akkorák voltak, tiszteletreméltó, hogy a keleti óceántól a nyugati óceánig értek. Bennem ekkor ilyen vágy kélt, tiszteletreméltó: „El fogom érni a világvégét úgy, hogy odautazom”.

Ilyen sebességgel és ilyen hatalmas léptekkel anélkül, hogy ettem, ittam, rágtam vagy ízleltem volna, anélkül, hogy székeltem és vizeltem volna, anélkül, hogy aludtam és pihentem volna, egy évszázadon át utaztam, és mivel egy évszázadig éltem, meghaltam anélkül, hogy a világ végét elértem volna.

Milyen nagyszerű, milyen csodálatos, ahogy a Magasztos e szép szavakat szólta: „Ahol az ember nem születik, nem öregszik, nem hal meg és nem lép egyik létezésből a másikba, azt a távoli helyet, a világvégét nem ismerhetném meg, nem láthatnám meg és nem érném el, ha én odautaznék, mondom én.”

– Mindazonáltal, barátom, nem mondom azt, hogy a szenvedést meg lehetne szüntetni, anélkül, hogy az ember elérne a világ végére. Mégis, barátom, éppen ebben az ölnyi méretű, tudatos, eszes testben

tapasztalom meg a világot, a világ keletkezését, a világ megszűnését és a világ megszüntetéséhez vezető utat. A világ vége soha nem érhető el az által, hogy odautaznánk és a szenvedés nem szüntethető meg anélkül, hogy eljutnánk a világ végére.

Így a világot ismerő bölcs – aki elérte a világ végét, aki a szent életet beteljesítette, aki a világ végét megismerte – lecsendesítette önmagát, már nem vágyakozik erre a világra és a másokra sem.

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: SN 2.26, páli

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: January 02, 2012, at 10:09 PM

SN 3.25 Pabbatūpama Sutta – A hegyek hasonlata

Fordította: Kolozsvári Ágnes

SN 3.25, PTS S I 100

Szavatthiban. Ekkor Paszénadi, Kószala királya délidőben közeledett a Magasztoshoz, és ahogy megközelítette, meghajolt és helyet foglalt mellette. Ahogy helyet foglalt, a Magasztos így szólt hozzá:

– Nos, nagy király, honnan jössz így délidőben?

– Uram, éppen uralkodói ügyekkel voltam elfoglalva, a nemes, harcos, felkent királyokéval, akik a korlátlan felségjogtól megrészegültek, az érzéki örömök sóvár megszállottjai, akik szilárd hatalmat valósítottak meg az országban, és akik uralmuk alá hajtották a Föld hatalmas területeit.

– Mit gondolsz, nagy király, ha egy becsületes, megbízható ember járulna eléd keletről, és megérkezően így szólna: „Szíves engedelmevel Uram, tudnod kell, hogy keletről érkeztem. Ott láttam egy nagy hegyet, ami a felhőig ért, és az úton jöve minden élőlényt összezúzott, amerre csak elhaladt. Tedd azt, amit meg kell tenni.” Aztán egy másik ember járulna eléd nyugatról, és megérkezően így szólna: „Szíves engedelmevel Uram, tudnod kell, hogy nyugatról érkeztem. Ott láttam egy nagy hegyet, ami a felhőig ért, és az úton jöve minden élőlényt összezúzott, amerre csak elhaladt. Tedd azt, amit meg kell tenni.” Aztán egy harmadik ember járulna eléd északról, és megérkezően így szólna: „Szíves engedelmevel Uram, tudnod kell, hogy északról érkeztem. Ott láttam egy nagy hegyet, ami a felhőig ért, és az úton jöve minden élőlényt összezúzott, amerre csak elhaladt.” Aztán egy negyedik ember járulna eléd délről, és megérkezően így szólna: „Szíves engedelmevel Uram, tudnod kell, hogy délről érkeztem. Ott láttam egy nagy hegyet, ami a felhőig ért, és az úton jöve minden élőlényt összezúzott, amerre csak elhaladt. Tedd azt, amit meg kell tenni.”

Nagy király, ha ily hatalmas veszedelem és pusztulás fenyegetné az emberi életet – az emberi létállapotot oly nehéz elérni – mit kellene tenni?

– Uram, ha ily hatalmas veszedelem és pusztulás fenyegetné az emberi életet – az emberi létállapotot oly nehéz elérni – mi mást kellene tenni, mint a Dhammának megfelelően élni, helyesen élni, üdvösen cselekedni és érdemeket szerezni.

– Tudodra adom, nagy király, és közlöm veled, nagy király, hogy az öregedés és a halál közeledik feléd. Mivel az öregedés és a halál közeledik feléd, mit kellene tenni?

– Mivel az öregedés és a halál közeledik felém, mi mást kellene tenni, mint a Dhammának megfelelően élni, helyesen élni, üdvösen cselekedni és érdemeket szerezni.

Vannak elefántokkal vívott csaták, melyeket nemes, harcos, felkent királyok vívnak, akik a korlátlan felségjogtól megrészegültek, az érzéki örömök sóvár megszállottjai, akik szilárd hatalmat valósítottak meg az országban, és akik uralmuk alá hajtották a Föld hatalmas területeit, de semmi haszna azoknak az elefántokkal vívott csatáknak, hatástalanok, amikor az öregedés és a halál közeledik. Vannak lovakkal vívott csaták, melyeket nemes, harcos, felkent királyok vívnak, akik a korlátlan felségjogtól megrészegültek, az érzéki örömök sóvár megszállottjai, akik szilárd hatalmat valósítottak meg az országban, és akik uralmuk alá hajtották a Föld hatalmas területeit, de semmi haszna azoknak a lovakkal vívott csatáknak, hatástalanok, amikor az öregedés és a halál közeledik. Vannak harci szekerekkel vívott csaták, melyeket nemes, harcos, felkent királyok vívnak, akik a korlátlan felségjogtól megrészegültek, az érzéki örömök sóvár megszállottjai, akik szilárd hatalmat valósítottak meg az országban, és akik uralmuk alá hajtották a Föld hatalmas területeit, de semmi haszna azoknak a harci szekerekkel vívott csatáknak, hatástalanok, amikor az öregedés és a halál közeledik. Vannak gyalogosokkal vívott csaták, melyeket nemes, harcos, felkent királyok vívnak, akik a korlátlan felségjogtól megrészegültek, az érzéki örömök sóvár megszállottjai, akik szilárd hatalmat valósítottak meg az országban, és akik uralmuk alá hajtották a Föld hatalmas területeit, de semmi haszna azoknak a gyalogosokkal vívott csatáknak, hatástalanok, amikor az öregedés és a halál közeledik. A királyi udvarban vannak tanácsosok, akik ha jön az ellenség képesek szellemi erejük segítségével szétzúzni azt, de semmi haszna a szellemi csatáknak, hatástalanok, amikor az öregedés és a halál közeledik. Ennek a királyi udvarnak a pincéi és raktárai roskadoznak az aranytól és ezüstattól, hogy ha jön az ellenség, ilyen vagyonnal lekenyerezzük azt, de semmi haszna azoknak a vagyonnal vívott csatáknak, hatástalanok, amikor az öregedés és a halál közeledik. Mivel az öregedés és a halál közeledik felém, mi mást kellene tenni, mint a Dhammának megfelelően élni, helyesen élni, üdvösen cselekedni és érdemeket szerezni.

– Így van, nagy király! Így van, ahogy mondod. Mivel az öregedés és a halál közeledik feléd, mi mást kellene tenned, mint a Dhammának megfelelően élni, helyesen élni, üdvösen cselekedni és érdemeket szerezni.

Ezt mondotta a Magasztos. Majd a Beérkezett, a Tanító így folytatta:

Ahogy a hegyek mint súlyos tömbök
Több irányból ostromolják az eget,
A négy égtájat összezúzva, úgy közeledik
Az öregedés és a halál az élőlények felé.

Nemes harcosok, papok, kereskedők,
Szolgák, katasztáltak és guberálók
Semmit nem tartanak meg,

Mindent elvesztenek.

Itt nem segít az elefántcsapat,
Sem szekerek vagy gyalogosok,
Szellemi csata vagy vagyon
Nem arathat diadalt.

Így a bölcs ember
Csak a jóra tekint állhatatosan,
Bizalmát a Buddhába, a Dhammába
és a Szanghába helyezi.

Aki gondolattal, szóval és cselekedettel
Gyakorolja a Dhammát
Dicsőségét e földön nyeri el, s
Halála után a mennyben ünnepel.

Így készült:

Fordította: Kolozsvári Ágnes

Forrás: [SN 3.25, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kolozsvári Ágnes, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: January 02, 2012, at 10:23 PM

SN 4.13 Sakalika Sutta – A köszilánk

Fordította: Fenyvesi Róbert és Máthé Veronika

SN 4.13, PTS S I 110

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagaha közelében, a Maddakuccshi szarvasrezervátumban tartózkodott. Ekkor esett, hogy [a Magasztos] megvágta a lábát egy köszilánkkal. Ugyan szenvedett a benne keletkező fájdalmas, heves, éles, pusztító, visszataszító, kellemetlen testérzetektől, de éberen, figyelmesen és higgadtan tűrte őket. Miután négyrét hajtotta és leterítette a külső köntösét, ráfeküdt a jobb oldalával, oroslán-testtartásban – az egyik lábát a másikra helyezve – éberen és figyelmesen.

Ekkor Mára odament a Magasztoshoz és versben így szólt hozzá:

Ájultan heversz itt,
Vagy csak a költemények részegítenek?
Vagy ily csekély a célod?
Teljes magányban ezen a helyen,
Ki is ez az álmodozó, álmatag arccal?

[A Buddha]:

Itt heverek, de nem vagyok ájult,
és a költemények sem részegítenek.
Célom elértem,
a bánat már nem érint.
Teljes magányban ezen a helyen –
itt fekszem minden lény iránt
együttérzést táplálva.

Még azoknak is,
akiknek mellkasát nyílvesző
ütötte át,
szívük gyorsan, gyorsan ver,
[mégis] el tudnak aludni.
Én miért ne tenném ezt,
ha a nyílveszőt [már] eltávolítottam?

Nem gyötör az ébrenlét

és nem aggódom, mialatt alszom.

A nappal és az éjszaka

nem tart rabságban.

Nem fenyeget visszazuhanás

semmilyen világba immár.

Ezért alszom itt, minden lény iránt

együttérzést táplálva.

Ekkor Mára, a gonosz, csalódottan és felismerve, hogy a Magasztos rájött, ki is Ő, ezt mondta:

– A Magasztos ismer engem, a Jól Távozott ismer engem – és azon nyomban el is tűnt.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert és Máthé Veronika

Forrás: [SN 4.13, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert és Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 5.1 Ālavikā Sutta – Álaviká

Fordította: Szabó Márta

SN 5.1, PTS S I 128

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Szávatthiban, a Dzséta Ligetben, Anáthapindika Parkjában lakott. Reggel Álaviká, a bhikkhuni felöltözött, fogta csészéjét és köntösét, majd elment Szávatthiba alamizsnáért. Mikor körbejárt Szávatthiban alamizsnáért, visszatért, evés után a Vak Ember Ligetébe ment, magányt keresve.

Ekkor Mára, a Gonosz fel akarván ébreszteni benne a félelmet, zaklatottságot és rettegést, azt óhajtván, hogy eltávolodjék magányosságától, feltűnt előtte, és egy versben szólította meg őt:

„Nincs megszabadulás ebből a világból,
Így mit akarsz a magánnyal?
Élvezd az érzéki örömök gyönyörűségeit,
S ne legyen később büntudatod!”

Ekkor ez jutott eszébe Álavikának, a bhikkhuninak: „Ki szavalta ezt a verset – emberi vagy nem emberi lény?” Azután ez jutott eszébe: „Ez Mára, a Gonosz, aki azért mondta ezt a verset, hogy felébressze bennem a félelmet, zaklatottságot és rettegést, hogy eltávolodjam a magányosságtól.”

Ekkor a bhikkhuni, megértvén, „Ez Mára, a Gonosz”, így válaszolt neki egy versben:

„Van megszabadulás ebből a világból,
Amit már közvetlenül megtapasztaltam a bölcsesség révén.
Ó, Gonosz, a hanyagnak rokona,
Azt az állapotot te nem ismered.

Az érzéki örömök olyanok, mint a hegyes karók,
Az összetevők¹ pedig mint a tőke, melyen hasítják őket.

Amit te érzéki örömöknek nevezel,
Azok számomra már nem örömök.”

Ekkor Mára, a Gonosz rájött: „Álaviká, a bhikkhuni ismer engem”, így szomorúan és csalódottan rögvest eltűnt.

1. *khandha*: halmazok ↩

Így készült:

Fordította: Szabó Márta

Forrás: [SN 5.1, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Szabó Márta, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 5.2 Somā Sutta – Szómá

Fordította: Szabó Márta

SN 5.2, PTS S I 129

Szavatthiban. Egy reggel Szómá, a bhikkhuni felöltözött, fogta csészéjét és köntösét, majd elment Szavatthiba alamizsnáért. Mikor körbejárt Szavatthiban alamizsnáért, visszatért, evés után a Vak Ember Ligetébe ment, hogy ott elmélkedjen egy napot. Bevéve magát a Vak Ember Ligetébe, leült egy fa tövébe az egész napos elmélkedéshez.

Ekkor Mára, a Gonosz fel akarván ébreszteni benne a félelmet, zaklatottságot és rettegést, azt óhajtván, hogy eltávolodjék az összpontosítástól, feltűnt előtte, és egy versben szólította meg őt:

„Azt az állapotot, amelyet a látók elérnek,
Oly nehéz megvalósítani.
Nő nem valósíthatja meg,
Az ő kétujjnyi bölcsességével.”

Ekkor ez jutott eszébe Szómának, a bhikkhuninak: „Ki szavalta ezt a verset — emberi vagy nem emberi lény?” Azután ez jutott eszébe: „Ez Mára, a Gonosz, aki azért mondta ezt a verset, hogy felébressze bennem a félelmet, zaklatottságot és rettegést, hogy eltávolodjam az összpontosítástól.”

Ekkor a bhikkhuni, megértvén, „Ez Mára, a Gonosz”, így válaszolt neki egy versben:

„Mit számít egyáltalán a női lét,
Ha a tudat jól összpontosított,
Ha a tudás biztosan árad,
Az ember helyesen lát rá a Dhammára.

Akiben felmerül az, hogy
'Nő vagyok' vagy 'férfi vagyok',
Vagy egyáltalán 'valami vagyok' –
Mára azt találja meg.”

Ekkor Mára, a Gonosz rájött: „Szómá, a bhikkhuni ismer engem”, így szomorúan és csalódottan rögvést eltűnt.

Így készült:

Fordította: Szabó Márta

Forrás: [SN 5.2, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Szabó Márta, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 5.3 Gotamī Sutta – Gótamí

Fordította: Szabó Márta

SN 5.3, PTS S I 129

Szavatthiban. Egy reggel Kiszágótamí, a bhikkhuni felöltözött, fogta csészéjét és köntösét, majd elment Szavatthiba alamizsnáért. Mikor körbejárt Szavatthiban alamizsnáért, visszatért, evés után a Vak Ember Ligetébe ment, hogy ott elmélkedjen egy napot. Bevéve magát a Vak Ember Ligetébe, leült egy fa tövébe az egész napos elmélkedéshez.

Ekkor Mára, a Gonosz fel akarván ébreszteni benne a félelmet, zaklatottságot és rettegést, azt óhajtván, hogy eltávolodjék az összpontosítástól, feltűnt előtte, és egy versben szólította meg őt:

„Miért ülsz itt könnyes arccal,
Most, hogy a fiad meghalt?
Egyedül bemenve a fák közé,
Tán egy ember után kutatsz?”

Ekkor ez jutott eszébe Kiszágótamínak, a bhikkhuninak: „Ki szavalta ezt a verset — emberi vagy nem emberi lény?” Azután ez jutott eszébe: „Ez Mára, a Gonosz, aki azért mondta ezt a verset, hogy felébressze bennem a félelmet, zaklatottságot és rettegést, hogy eltávolodjam az összpontosítástól.”

Ekkor a bhikkhuni, megértvén, „Ez Mára, a Gonosz”, így válaszolt neki egy versben:

„Már túljutottam a fiak halálán,
Ezzel az ember után kutatás már véget ért.
Nem vagyok bánatos, nem könnyezem,
S nem félek tőled, barátom.

Az öröm mindenhol elpusztított,
A nagy sötétség széttöretett.
A Halál seregét legyőzvé,
Szennyező foltok nélkül időzöm.”

Ekkor Mára, a Gonosz rájött: „Kiszágótamí, a bhikkhuni ismer engem”, így szomorúan és csalódottan rögvést eltűnt.

Így készült:

Fordította: Szabó Márta

Forrás: [SN 5.3, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Szabó Márta, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 5.4 Vijayā Sutta – Vidzsajá

Fordította: Szabó Márta

SN 5.4, PTS S I 130

Szavatthiban. Egy reggel Vidzsajá, a bhikkhuni felöltözött... leült egy fa tövébe az egész napos elmélkedéshez.

Ekkor Mára, a Gonosz fel akarván ébreszteni benne a félelmet, zaklatottságot és rettegést, azt óhajtván, hogy eltávolodjék összpontosítástól, feltűnt előtte, és egy versben szólította meg őt:

„Olyan fiatal és gyönyörű vagy,
És én is ifjúságom teljében vagyok.
Jöjj, nemes hölgy, gyönyörködjünk
Az öt tagú zenekar muzsikájában.”

Ekkor ez jutott eszébe Vidzsajának, a bhikkhuninak: „Ki szavalta ezt a verset — emberi vagy nem emberi lény?” Azután ez jutott eszébe: „Ez Mára, a Gonosz..., hogy eltávolodjam az összpontosítástól.”

Ekkor a bhikkhuni, megértvén, „Ez Mára, a Gonosz”, így válaszolt neki egy versben:

„Formák, hangok, ízek, illatok,
És tapintásra kellemes tárgyak –
Felajánlásod visszaadom neked,
Ó, Mára, nekem nincs rájuk szükségem.

Ez a dögletes, rothadó test
Visszaszorít, lealacsonyít engem,
Alárendeltetett az oszlásnak, törékeny:
Már gyökerestől kiirtottam az érzéki sóvárgást.

Ami azokat a lényeket illeti, kik formák között utaznak,
És azokat, akik a formanélküliségben időznek,
És azokat a békés megvalósítottakat is:
Elpusztították a sötétséget.”

Ekkor Mára, a Gonosz rájött: „Vidzsajá, a bhikkhuni ismer engem”, így szomorúan és csalódottan rögvest eltűnt.

Így készült:

Fordította: Szabó Márta

Forrás: [SN 5.4, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Szabó Márta, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 5.5 Uppalavaṇṇā Sutta – Uppalavanná

Fordította: Szabó Márta

SN 5.5, PTS S I 131

Szavatthiban. Egy reggel Uppalavanná, a bhikkhuni felöltözött... megállt egy virágba borult szálafa¹ lábánál.

Ekkor Mára, a Gonosz fel akarván ébreszteni benne a félelmet, zaklatottságot és rettegést, azt óhajtván, hogy eltávolodjék összpontosítástól, feltűnt előtte, és egy versben szólította meg őt:

„A virágzó szálafához menve,
Lábánál egyedül állsz, bhikkhuni.
Nincsen senki, aki szépséged felülmúlná:
Buta leány, nem félsz a gazemberektől?”

Ekkor ez jutott eszébe Uppalavannának, a bhikkhuninak: „Ki szavalta ezt a verset — emberi vagy nem emberi lény?” Azután ez jutott eszébe: „Ez Mára, a Gonosz..., hogy eltávolodjam az összpontosítástól.”

Ekkor a bhikkhuni, megértvén, „Ez Mára, a Gonosz”, így válaszolt neki egy versben:

„Annak ellenére, hogy százezer gazember
Jöhet ide, úgy ahogy te is,
Nem félek, nem érzek rettegést;
Még egymagamban sem, Mára, nem félek tőled.

Eltűnhetek a szemed elől
Vagy beléphetek a hasadba,
Állhatok a két szemöldököd között,
És még akkor sem fogsz megpillantani.

Tudatom mestere vagyok,
Az erő alapjait mind jól kifejlesztettem;
Minden kötődéstől mentesültem,
Így nem félek tőled, barátom.”

Ekkor Mára, a Gonosz rájött: „Uppalavanná, a bhikkhuni ismer engem”, így szomorúan és csalódottan rögvest eltűnt.

1. Angol nyelvű cikk képpel a [Wikipedián](#) ↩

Így készült:

Fordította: Szabó Márta

Forrás: [SN 5.5, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Szabó Márta, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 5.6 Cālā Sutta – Csálá

Fordította: Szabó Márta

SN 5.6, PTS S I 132

Szavatthiban. Aztán reggel Csálá, a bhikkhuni felöltözött... leült egy fa tövébe az egész napos elmélkedéshez.

Ekkor Mára feltűnt Csálá, a bhikkhuni előtt és ezt mondta neki: „Mit nem helyeselsz, bhikkhuni?”

„Nem helyeslem a születést, barátom.”

[Mára:]

„Miért nem helyesled a születést?

Aki egyszer megszületik, élvezi az érzéki örömeket.

Ki győzött meg erről:

’Bikkhuni, ne érts egyet a születéssel’?”

[Csálá:]

„Annak, aki születik, ott a halál.

Ha valaki születik, találkozik a szenvedéssel:

Kötélékek, gyilkosság, megpróbáltatások –

Ennél fogva nem érthet valaki egyet a születéssel.

A Buddha a Dhammát tanította,

A születés meghaladását.

Minden szenvedés elhagyása végett

Ő nyugtatott meg az igazságban.

Ami azokat a lényeket illeti, kik formák között utaznak,

És azokat, akik a formanélküliségben időznek,

Meg nem értvén az elszakadást,

Újra megújult létezésbe kerülnek.”

Ekkor Mára, a Gonosz rájött: „Csálá, a bhikkhuni ismer engem”, így szomorúan és csalódottan rögvest eltűnt.

Így készült:

Fordította: Szabó Márta

Forrás: [SN 5.5, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Szabó Márta, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 5.7 Upacālā Sutta – Upacsálá

Fordította: Szabó Márta

SN 5.7, PTS S I 133

Szavatthiban. Akkor reggel Upacsálá, a bhikkhuni felöltözött... leült egy fa tövébe az egész napos elmélkedéshez.

Ekkor Mára, a Gonosz feltűnt Upacsálá, a bhikkhuni előtt és ezt mondta neki: „Hol szeretnél újraszületni, bhikkhuni?”

„Sehol sem szeretnék újraszületni, barátom.”

[Mára:]

„Vannak Távatimsza és Jáma istenek,
És a Tuszita birodalom dévatái,
Istenek, akik örömeiket lelik a teremtésben
És istenek, akik az irányítást gyakorolják.
Fordítsd feléjük tudatod,
És örömet fogod lelni.

[Upacsálá:]

„Vannak Távatimsza és Jáma istenek,
És a Tuszita birodalom dévatái,
Istenek, akik örömeiket lelik a teremtésben
És istenek, akik az irányítást gyakorolják.
Őket még mindig megkötik az érzéki kötelékek,
Újra Mára irányítása alá kerülnek.

Az egész világ tűzben ég¹,

Az egész világ ég,
Az egész világ lángol,
Az egész világ reng.

Az, ami nem reng és nem lángol,
Amihez a világiak nem folyamodnak,
Ahol nincs hely Márának:

1. Utalás a Tűzbeszédre, SN 35.28 [↔](#)

Így készült:

Fordította: Szabó Márta

Forrás: [SN 5.7, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Szabó Márta, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 5.8 Sīsūpacālā Sutta – Szíszúpacsálá

Fordította: Szabó Márta

SN 5.8, PTS S I 133

Szavatthiban. Akkor reggel Szíszúpacsálá, a bhikkhuni felöltözött... leült egy fa tövébe az egész napos elmélkedéshez.

Ekkor Mára, a Gonosz feltűnt Szíszúpacsálá, a bhikkhuni előtt és ezt mondta neki: „Kinek a hittételeivel értesz egyet, bhikkhuni?”

„Senkinek a hittételeivel nem értek egyet, barátom.”

„Kinek az irányítása alatt borotváltad le fejed?

Aszkétának tűnsz,

Mégsem vallod senki hitvallását,

Miért kóborolsz itt, mint aki összezavarodott?”

[Szíszúpacsálá:]

Vannak itt követők és hívők,

Kik mindenféle nézetekbe helyezik bizalmukat.

Nem értek egyet tanításaikkal,

Ők nem jártasak a Dhammában.

De született valaki a szakják nemzetségében,

A megvilágosodott, kinek nincs párja,

Minden legyőzője, Mára leigázója,

Aki mindenhol legyőzetlen,

Mindenhol szabad és kötöttségektől mentes,

Az egyetlen, aki Látással Mindeneket lát.

A *kamma* végére jutott,

Minden szerzés kioltásával megszabadult,

Az Áldott, az én Tanítóm –

Az ő tanításával értek egyet.”

Így készült:

Fordította: Szabó Márta

Forrás: [SN 5.8, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Szabó Márta, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 5.9 Selā Sutta – Szélá

Fordította: Szabó Márta

SN 5.9, PTS S I 134

Szavatthiban. Akkor reggel Szélá, a bhikkhuni felöltözött... leült egy fa tövébe az egész napos elmélkedéshez.

Ekkor Mára, a Gonosz fel akarván ébreszteni benne a félelmet, zaklatottságot és rettegést, azt óhajtván, hogy eltávolodjék az összpontosítástól, feltűnt előtte, és egy versben szólította meg őt:

„Ki teremtette ezt a bábút?

Ki a készítője a bábunak?

Hol keletkezett a bábu?

Hol szűnik meg a bábu?”

Ekkor ez jutott eszébe Szélának, a bhikkhuninak: „Ki ez... Ez Mára, a Gonosz..., hogy eltávolodjam az összpontosítástól.”

Ekkor a bhikkhuni, megértvén „Ez Mára, a Gonosz” így válaszolt neki egy versben:

„A bábu nem magától keletkezett,

És a szenvedést sem más teremtette.

Az ok függvényeként jött létre:

Az ok megszüntetésével fog megszűnni.

Ahogy a magot a földbe vetik,

Egy tényező-páron múlik növekedése,

A talaj táplálékát

És a nyirkosságot kívánja:

Ugyanígy az összetevők és az elemek

És az érzékelés kapcsolatának e hat alapja

Októl függően keletkeztek –

Az ok megszüntetésével megszűnnek ők is.”

Ekkor Mára, a Gonosz rájött: „Szélá, a bhikkhuni ismer engem”, így szomorúan és csalódottan rögvest eltűnt.

Így készült:

Fordította: Szabó Márta

Forrás: [SN 5.9, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Szabó Márta, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 5.10 Vajirā Sutta – Vadzsirá

Fordította: Szabó Márta

SN 5.10, PTS S I 134

Szavatthiban. Egy reggel Vadzsirá, a bhikkhuni felöltözött, fogta csészéjét és köntösét, majd elment Szavatthiba alamizsnáért. Mikor körbejárt Szavatthiban alamizsnáért, visszatért, evés után a Vak Ember Ligetébe ment, hogy ott elmélkedjen egy napot. Bevéve magát a Vak Ember Ligetébe, leült egy fa tövébe az egész napos elmélkedéshez.

Ekkor Mára, a Gonosz fel akarván ébreszteni benne a félelmet, zaklatottságot és rettegést, azt óhajtván, hogy eltávolodjék az összpontosítástól, feltűnt előtte, és egy versben szólította meg őt:

„Ki teremtette ezt a lényt?
Hol a lény teremtője?
Hol keletkezett a lény?
Hol szűnik meg a lény?”

Ekkor ez jutott eszébe Vadzsirának, a bhikkhuninak: „Ki szavalta ezt a verset — emberi vagy nem emberi lény?” Azután ez jutott eszébe: „Ez Mára, a Gonosz, aki azért mondta ezt a verset, hogy felébressze bennem a félelmet, zaklatottságot és rettegést, hogy eltávolodjam az összpontosítástól.”

Ekkor a bhikkhuni, megértvén, „Ez Mára, a Gonosz”, így válaszolt neki egy versben:

„Miért tételezel fel lényt?
Mára, megragadtál egy nézetet?
Ez csak a tiszta alakzatok halmaza:
Itt nincs [semmiféle] lény.

Csakúgy, mint az összeillesztett részekre,
A szekér szót használják,
Így, amikor az összetevők léteznek,
A „lény” szót szokás használni.

Csak a szenvedés, ami létrejön,
A szenvedés, ami fennáll és elmúlik.
Semmi, csak a szenvedés jön létre,
Semmi, csak a szenvedés enyészik el.”

Ekkor Mára, a Gonosz rájött: „Vadzsirá, a bhikkhuni ismer engem”, így szomorúan és csalódottan rögvest eltűnt.

Így készült:

Fordította: Szabó Márta

Forrás: [SN 5.10, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Szabó Márta, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 10.8 Sudatta Sutta – Szudattának (Anáthapindika)

Fordította: Fenyvesi Róbert és Sándor Ildikó

SN 10.8, PTS S I 210

Az angol fordító jegyzete:

Sok tanítóbeszéd a Dzséta-ligetben, az Anáthapindika által adományozott kolostorban hangzott el. Ebben a beszédben azt ismerhetjük meg, hogyan találkozott Anáthapindika először a Buddhával. A történet drámaiságát az a tény adja, hogy a legtöbb ember inkább a tiszteletbeli nevén ismerte (Anáthapindika azt jelenti: „A védtelenek jótévője”), mint az utónevén. Így kellőképp meglepődött, amikor azt hallotta, hogy a Buddha, már az első találkozás alkalmával helyesen, a nevén szólította meg.

A Csúlavagga (VI) ugyanerről a történetről számol be részletesebben, több eseményt adva hozzá. Miután elrecitálta a beszéd végén található verset, a Buddha fokozatos tanításokat adott Anáthapindikának, amelyek a Négy Nemes Igazság kifejtésében tetőztek be. A tanítás végeztével Anáthapindika elérte a ”folyamba lépett” fokozatot. Ezután hazatért Szávatthiba, hatalmas összegért megvásárolt egy ligetet Dzséta hercegtől, és kolostort alapított a Buddha és a Szangha számára. A kommentárok szerint, a Buddha több esős évszabkéli elvonulást töltött itt, mint bármely más kolostorban.

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagaha közelében a Hús-ligetben tartózkodott. Ebben az időben Anáthapindika, a világi kereskedő is Rádzsagahába érkezett bizonyos üzleti ügyeiből kifolyólag. Hallotta, hogy: „Állítólag egy Megvilágosodott tűnt fel a világban”, és azonnal látni akarta a Magasztost. Ekkor ez a gondolat ötlött fel benne: „A mai nap nem a megfelelő arra, hogy találkozzak a Magasztossal. Holnap, a megfelelő időben el fogok menni, hogy lássam a Magasztost.” Éberségét a Magasztosra irányítva aludni tért. Háromszor kelt fel éjszaka, azt gondolván, világos van. Ezután a temető kapujához ment. Nem emberi lények nyitották ki a kaput.

Amikor Anáthapindika, a világi kereskedő elhagyta a várost, a fény megszűnt, és sötétség lett. Félelem, rettegés és borzalom lett úrrá Anáthapindikán, és ezért vissza akart fordulni. Ekkor Szívaka, a láthatatlan jakkha-szellem így szólt:

Elefántok százai,

lovak százai,

öszvér-húzta szekerek százai,

drágakövekkel és fülbevalókkal ékes

szűzek százezrei
tizenhatod annyit sem érnek,
mint egyetlen további lépés.

Menj tovább, világi!
Menj tovább, világi!
Menj tovább, az sokkal jobb neked,
mintha visszafordulsz!

Ekkor a sötétség eloszlott Anáthapindika előtt, és fényesség támadt. A félelem, a rettegés és a borzalom, amit érzett, múltóban volt. Másodszor is ...; harmadszor is megszűnt a fény, és sötétség lett. Félelem, rettegés és borzalom lett úrrá Anáthapindikán, és ezért vissza akart fordulni. Ekkor Szívaka, a láthatatlan jakkha-szellem harmadszor is így szólt:

Elefántok százai,
lovak százai,
öszvér-húzta szekerek százai,
drágakövekkel és fülbevalókkal ékes
szűzek százezrei
tizenhatod annyit sem érnek
mint egyetlen további lépés.

Menj tovább, világi!
Menj tovább, világi!
Menj tovább, az sokkal jobb neked,
mintha visszafordulsz!

Ekkor a sötétség megint eloszlott Anáthapindika előtt, és fényesség támadt. A félelem, a rettegés és a borzalom, amit érzett, múltóban volt. Így jutott el Anáthapindika a Hús-ligetbe. Akkor a Magasztos – mivel felkelt már az éjszaka végeztével – oda-vissza sétált a szabad ég alatt. Már messziről látta Anáthapindikát, a világi kereskedőt közeledni. Miután észrevette, letért a meditációs ösvényéről, és az odakészített ülőhelyre ült. Ahogy ott ült, így szólt Anáthapindikához:

– Gyere csak, Szudatta!

Ekkor Anáthapindika ezt gondolta: „A Magasztos a nevemen szólított!”, és a Magasztos lábai elé borult, majd ezt mondta:

– Uram, remélem, hogy a Magasztos jól aludt.

[A Buddha:]

Mindig, mindig
jól alszik
a teljesen szabad bráhman,
aki nem tapad
az érzéki örömhöz,
akit semmi nem nyomaszt és lenyugodott.

Elvágva minden köteléket és
szívében legyőzve a félelmet,
lecsendesült,
jól alszik,
elérte az éberség békéjét.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert és Sándor Ildikó

Forrás: [SN 10.8, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert és Sándor Ildikó, 2012

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 11, 2012, at 06:34 PM

SN 12.2 Paṭicca-samuppāda-vibhaṅga Sutta – A Fügő Keletkezés elemzése

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 12.2, PTS S II 2

Szavatthiban időzvéen:

– Szerzetesek! Meghatározom és elemezni fogom most a számotokra a Fügő Keletkezést. És mi a Fügő Keletkezés?

A nem-tudásból, mint feltételből, késztetések jönnek létre. A késztetésekből, mint feltételekből, tudatosság jön létre. A tudatosságból, mint feltételből, név-és-forma jön létre. A név-és-formából, mint feltételből, hat érzék-alap jön létre. A hat érzék-alapból, mint feltételből, érintkezés jön létre. Az érintkezésből, mint feltételből, érzés jön létre. Az érzésből, mint feltételből, sóvárgás jön létre. A sóvárgásból, mint feltételből, ragaszkodás jön létre. A ragaszkodásból, mint feltételből, létesülés jön létre. A létesülésből, mint feltételből, születés jön létre. A születésből, mint feltételből, öregedés és halál, bánat, siránkozás, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés jön létre. Így keletkezik a szenvedés teljes tömege.

Mi is hát az *öregedés és halál*¹? Az ilyen vagy olyan csoportba tartozó különféle lények öregedését, elaggását, kivénhedését, megöszülését, megráncosodását, az életerejük kimerülését, érzékszerveik meggyengülését hívjuk öregedésnek. Az ilyen vagy olyan csoportba tartozó különféle lények elhunytát, eltávozását, felbomlását, eltűnését, haldoklását, halálát, idejük kitöltését, a halmazok széthullását, a test levetését, az életfunkcióik megszakadását nevezzük halálnak.

És mi is hát a *születés*²? Az ilyen vagy olyan csoportba tartozó különféle lények születését, világra jöttét, leszármazását, létrejöttét, felbukkanását, a halmazok összeállását, és az érzékszervi képességek megszerzését hívjuk születésnek.

És mi is hát a *létesülés*³? Ez a három létesülés van: érzéki létesülés⁴, forma-létesülés⁵, forma nélküli létesülés⁶. Ezt hívjuk létesülésnek⁷.

És mi is hát a *ragaszkodás*⁸? Ez a négyféle ragaszkodás van: ragaszkodás az érzékiséghez, ragaszkodás a nézetekhez, ragaszkodás a fogadalmakhoz és a szokásokhoz, és ragaszkodás az én képzetéhez. Ezt hívjuk ragaszkodásnak.

És mi is hát a *sóvárgás*⁹? A sóvárgásnak ez a hat fajtája van: sóvárgás a formák iránt, sóvárgás a

hangok iránt, sóvárgás a szagok iránt, sóvárgás az ízek iránt, sóvárgás a tapintások iránt, sóvárgás a gondolatok iránt. Ezt hívják sóvárgásnak.

És mi is hát az *érzés*¹⁰? Az érzésnek ez a hat fajtája van: a szem-érintkezésből létrejött érzés, a fül-érintkezésből létrejött érzés, az orr-érintkezésből létrejött érzés, a nyelv-érintkezésből létrejött érzés, a test-érintkezésből létrejött érzés, az elme-érintkezésből létrejött érzés. Ezt hívjuk érzésnek.

És mi is hát az *érintkezés*¹¹? Az érintkezésnek ez a hat fajtája van: szem-érintkezés, fül-érintkezés, orr-érintkezés, nyelv-érintkezés, test-érintkezés és elme-érintkezés. Ezt hívjuk érintkezésnek.

És mi is hát a *hat érzék-alap*¹²? Ez a hat érzék-alap van: a szem, a fül, az orr, a nyelv, a test és az elme. Ezeket hívjuk a hat érzékszervnek.

És mi is hát a *név-és-forma*¹³? Az érzést, az érzékelést, a késztetést, az érintkezést és a figyelmet hívjuk névnek. A négy alapelemet és a négy alapelemből létrejött alakzatokat hívjuk formának. Ezt a név-és-formát hívjuk név-és-formának.

És mi is hát a *tudatosság*¹⁴? A tudatosságnak hat fajtája van: szem-tudatosság, fül-tudatosság, orr-tudatosság, nyelv-tudatosság, test-tudatosság és elme-tudatosság. Ezt hívjuk tudatosságnak.

És mik is hát a *késztetések*¹⁵? Ez a három késztetés van: testi késztetés, szóbeli késztetés és gondolati késztetés. Ezeket hívjuk késztetéseknek.

És mi is hát a *nem-tudás*¹⁶? A szenvedés nem ismerete, a szenvedés eredetének nem ismerete, a szenvedés megszűnésének nem ismerete és a szenvedés megszűnéséhez vezető ösvény nem ismerete. Ezt hívjuk nem-tudásnak.

De a nem-tudás maradéktalan eltűnésével és megszűnésével a késztetések is megszűnnek. A késztetések megszűnésével a tudatosság is megszűnik. A tudatosság megszűnésével a név-és-forma is megszűnik. A név-és-forma megszűnésével a hat érzék-alap is megszűnik. A hat érzék-alap megszűnésével az érintkezés is megszűnik. Az érintkezés megszűnésével az érzés is megszűnik. Az érzés megszűnésével a sóvárgás is megszűnik. A sóvárgás megszűnésével a ragaszkodás is megszűnik. A ragaszkodás megszűnésével a létesülés is megszűnik. A létesülés megszűnésével a születés is megszűnik. A születés, majd az öregedés és a halál megszűnésével a bánat, a siránkozás, a fájdalom, az elégedetlenség és a kétségbeesés is megszűnik. Így szűnik meg a szenvedés teljes tömege.

1. *jarā-marāṇa*: *jarā*: öregedés, leépülés, hanyatlás, megrokkulás; *marāṇa*: halál, elpusztulás ↩

2. *jāti*: születés; szülés ↩

3. *bhava*: létesülés, létrejövés, megfogadás ↵
4. *kāma**bhava*: *kāma*: érzékeken keresztül nyert élvezet, öröm, szexuális öröm; *bhava*: létesülés, létrejövés, megfogadás ↵
5. *rūpa**bhava*: *rūpa*: forma, alak, anyagi test ↵
6. *arūpa**bhava*: *a*-: tagadó előtag; *rūpa*: forma, alak, anyagi test ↵
7. Ez a 3 létesülés együtt a buddhista kozmoszt adja ki. Ez a 3 világ (*loka*) létezik: az érzékek világa (*kāma-loka*), ahová a pokollakók, állatok, éhes szellemek, emberek és félistenek tartoznak; a formavilág (*rūpa-loka*), ahol különféle istenek laknak; és a forma nélküli világ (*arūpa-loka*), ahol olyan istenek laknak, akiknek nincs testük/formájuk, csak tudatuk. ↵
8. *upādāna*: ragaszkodás, azonosulás, megragadás, én-nek, enyém-nek képzelés ↵
9. *taṇhā*: sóvárgás, szomj, vágyakozás ↵
10. *vedanā*: érzés, érzet, az érzékszervi tapasztalás nyomán kelő (primer) érzések; 3 fajtája van: kellemetlen, kellemes, semleges ↵
11. *phassa*: érintés, kapcsolat, az érzékek kapcsolata az érzék-tárgyakkal (szem-fény, fül-hang, stb.) ↵
12. *saḷāyatana*: az érzékelés hat alapja, a hat érzékszerv és azok érzékterületei (szem-formák, fül-hang, orr-szag, ...) ↵
13. *nāma-rūpa*: *nāma*: név, mentális anyagtalán tényezők (ézés, észlelés, szándék, érintkezés, figyelem); *rūpa*: forma, alak, anyagi test ↵
14. *viññāṇa*: tudatosság, a hat érzékszerv (szem, fül, orr, nyelv, test és elme) általi felfogása valaminek ↵
15. *saṅkhārā*: mentális készletések; (főleg tudati, de lehet bármilyen más) feltétel, feltételekből létrejött képződmény, feltételeken alapuló dolog ↵
16. *avijjā*: nem-látás, nem-tudás, nem-ismerés ↵

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 12.2, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 12.10 Gotama Sutta – Gótama, a sákJák nagy bölcse

Fordította: Boros Szilárd

SN 12.10, PTS PTS: S II 10

¹„Szerzetesek, (hasonlóképpen másokhoz²) mielőtt elértem a legfelsőbb megvilágosodást, amikor még a bódhiszatta³ úton jártam, ez a gondolat jutott eszembe: Ez a világ, sajnos, a fájdalmas szenvedés állapotába zuhan és zuhan. A létezők megszületnek, megöregednek, haldokolnak, meghalnak és újraszületnek. De mindebből a szenvedésből, az elmúlás és halál körforgásából, nem látható megszabaduláshoz vezető út. Bizonyosan kell lennie valamilyen a szenvedéstől, az elmúlástól és haláltól való megszabadulást elősegítő, felfedezhető útnak.”

„Ezután, szerzetesek, a következő gondolat jutott eszembe: Mi(ilyen tényező) jelenléte okozza az elmúlás és halál létrejöttét? Mitől függ az elmúlás és halál? Miután, szerzetesek, teljes mértékben⁴ átgondoltam a kérdést, a következő belátás világosodott meg bennem: A születéssel jön létre az elmúlás és halál; az elmúlás és halál a születéstől függ. Ezt követően a következő gondolat jutott eszembe: Mi(ilyen tényező) jelenléte okozza a születést? Mitől függ a születés?... létesülés... ragaszkodás... létszomj... érzések... érintkezés... hat tartomány... név és forma... tudat-mag... (kamma-)alakzatok⁵?... Miután teljes mértékben átgondoltam a kérdést, a következő belátás világosodott meg bennem: A nem-tudás hozza létre a (kamma-)alakzatokat; a (kamma-)alakzatok a nem-tudástól függenek. És így tovább: a nem-tudástól függenek a (kamma-)alakzatok, a alakzatoktól függ a tudat-mag....Tehát így jön létre a szenvedés egész halmaza.”

„Keletkezik, keletkezik!” – Ennél a gondolatnál, szerzetesek, megjelent az előzőekben elmondottak tükrében egy látomás⁶, tudás⁷, megértés⁸, fény.

Ezt követően, szerzetesek, ez a gondolat jelent meg bennem: Annak a tényezőnek a hiányában, ami az elmúlást és halált okozza, az elmúlás és halál sem jönne létre? Miután teljes mértékben átgondoltam a kérdést, a következő belátás világosodott meg bennem: A születés hiányában az elmúlás és halál sem jön létre: a születés megszüntetésével együtt jár az elmúlás és halál... létesülés... ragaszkodás... létszomj... érzések... érintkezés... hat tartomány... név és forma... tudat-mag... (kamma-)alakzatok létrejötte... a nem-tudás megszüntetésével együtt jár az alakzatok megszűnése... Így szűnik meg a szenvedés egész halmaza.”

„Megszűnik, megszűnik!” - Ennél a gondolatnál, szerzetesek, megjelent az előzőekben elmondottak tükrében egy látomás, tudás, megértés, fény.

1. Sákjamuni (*Śākyamuni*): Ez a megjelölés itt csak a címben szerepel és a Páli Kánonban is nagyon ritka. Később a mahájána irányzat gyakran alkalmazza szövegeiben, hogy megkülönböztesse Gótama Buddhát a többi Buddhától, amire utalnak. Itt ugyancsak van utalás további Buddhákra (lásd 3-as lábjegyzet). Childers szótárában elítéli a megnevezés nyugati írásokban való használatát. [↩](#)
2. Az ezt megelőző részek ugyanezt a történetet mondják Gótama előfutáiról, Buddha Vipassziról, Szikhíról, Vessabhuról, Kakuszandhuról, Konágammáról és Kasszapáról. Mindazokról, aki elérték a buddhaságot feltételezhető, hogy ugyanazon az alapvető élményen esnek át, csak ez hatalmas időközönként történik. [↩](#)
3. *Bodhisatta*. Ezzel a kifejezéssel a théraváda buddhizmusban azokat illetik, akik a Buddhává válás útjára léptek, azaz természetesen magát Gótamát, mielőtt elérte volna a megvilágosodást. (De az előző, 3. lábjegyzetben említettekre is éppúgy vonatkozik ez a kifejezés, mielőtt megvilágosodtak volna.) A közismertebb szanszkrit kifejezés: bódhiszattva (*bodhisattva*) szó szerinti jelentése: „megvilágosodás-lény”. De nagyon valószínű, hogy ez a bódhiszakta (*bodhisakta*) helytelen szanszkritizációja. Ez szintén *bodhisatta* lenne páliul, és azt jelenti: „valaki, aki ragaszkodik vagy vágyik a megvilágosodás elérésére”. Lásd a vonatkozó bekezdést az EB-ben (*Buddhista Enciklopédia*, Colombo, 1961) és Har Daya könyvében, *A bódhiszattva doktrína a buddhista szanszkrit irodalomban*, London, 1932. A mahájána buddhizmus théraváda kommentárhagyományra gyakorolt hatásairól lásd Bikkhu Bodhi könyvét, *A mindent átölelő nézetek hálójá* (BPS, 1978) 254–330. [↩](#)
4. *Yoniso manasikāra*: Gyakori kifejezés. *Yoni* (szó szerint anyaméh) jelentése „forrás, alap”, stb. A modern kifejezése „mélyre ható vizsgálat” lehetne. [↩](#)
5. *San̄khārā*: előre vivő vagy nem előre vivő akarati tevékenysége a testnek, beszédnek és elmének (lásd BD (Buddhista szótár, Ven Nyānatiloka) második kiadás, Ven Nyānatiloka, Colombo, 1972) [↩](#)
6. *Cakkhu*: szó szerint szem, a látomás/isteni látás képességének tudomása (SA [Samyutta Nikāya Aṭṭhakathā kommentár] [↩](#)
7. *Ñāṇa*: A ‘tudott’ jelentésben (SA) [↩](#)
8. *Paññā*: Bölcsesség. Áthatolás jelentésben (SA) [↩](#)

Így készült:

Fordította: Boros Szilárd

Forrás: [SN 12.10, Walshe](#), angol

Szerzői jogok: Boros Szilárd, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 12.15 Kaccānagotta Sutta – Tanítóbeszéd Kaccsánának

Fordította: Máthé Veronika

SN 12.15, PTS S II 16

Amikor Szávatthiban időzött...

Ekkor a tiszteletreméltó Kaccsána Gotta¹ elment a Magasztoshoz. Amikor megérkezett, meghajolt és leült az egyik oldalán. Amint ott üldögélt, ezt kérdezte a Magasztostól:

– Uram, azt mondják, hogy „helyes nézet, helyes nézet”. Milyen értelemben létezik a „helyes nézet”?

– Kaccsána, a világban általában két nézet létezik: a létezés világnézete² és a nem-létezés világnézete³. Amikor valaki tiszta tudással látja a világ keletkezését, ahogyan az valójában van, akkor az, hogy „a világ nem létezik”, nem merül fel benne. Amikor valaki tiszta tudással látja a világ megszűnését, ahogyan az valójában van, akkor az, hogy „a világ létezik”, nem merül fel benne.

– Kaccsána, a világot [a világnézetekhez] ragaszkodás, kötődés, az azokkal kapcsolatos előítélet köti gúzsba. Amikor valakit nem köt gúzsba [a világnézetekhez] ragaszkodás, kötődés, az azokkal kapcsolatos előítélet, akkor az nem jut arra a következtetésre: „[ez] az én én-em”. Nem bizonytalankodik vagy kételkedik abban, hogy a szenvedés szenvedés, akár keletkezik, akár elmúlik [éppen]. Ez a tudás független másokétól. Ilyen értelemben létezik a „helyes nézet”, Kaccsána.

„Minden létezik” – ez az egyik szélsőség. „Semmi sem létezik” – ez a másik szélsőség. A Tathágata elkerüli ezt a két szélsőséget és a közép útját tanítja⁴.

A nem-tudásból⁵ mint okból keletkeznek a késztetések⁶, a késztetésekből mint okból keletkezik a tudatosság⁷, a tudatosságból mint okból keletkezik a név és forma⁸, a név és formából mint okból keletkezik az érzékelés hat területe⁹, az érzékelés hat területéből mint okból keletkezik az érintkezés¹⁰, az érintkezésből mint okból keletkeznek az érzések¹¹, az érzésekből mint okból keletkezik a sóvárgás¹², a sóvárgásból mint okból keletkezik a ragaszkodás¹³, a ragaszkodásból mint okból keletkezik a létesülés¹⁴, a létesülésből mint okból keletkezik a születés¹⁵, a születésből mint okból keletkezik az öregség és a halál¹⁶, (és ebből) a bánat, a siránkozás, a fizikai és lelki szenvedés, a zavarodottság. Így keletkezik ez az egész szenvedéstömeg.

És éppen ennek a nem-tudásnak a maradéktalan elszíntelenedésével, megszűnésével szűnnek meg a késztetések, a késztetések megszűnésével szűnik meg a tudatosság, a tudatosság megszűnésével szűnik meg a név és forma, a név és forma megszűnésével szűnik meg az érzékelés hat területe, az érzékelés

hat területének megszűnésével szűnik meg az érintkezés, az érintkezés megszűnésével szűnnek meg az érzések, az érzések megszűnésével szűnik meg a sóvárgás, a sóvárgás megszűnésével szűnik meg a ragaszkodás, a ragaszkodás megszűnésével szűnik meg a létesülés, a létesülés megszűnésével szűnik meg a születés, a születés megszűnésével szűnik meg az öregség és a halál, (valamint) a bánat, a siránkozás, a fizikai és lelki szenvedés, a zavarodottság. Így szűnik meg ez az egész szenvedéstömeg.

1. Más változatokban Kaccsájana. [↵](#)
2. *Sassatavāda*, lásd DN 1, Örökkévalóság-tanok [↵](#)
3. *Ucchedavāda*: lásd DN 1, Megsemmisülési tanok [↵](#)
4. *majjhimā-paṭipadā* – Ebben a szuttában a Buddha nem a Nemes Nyolckrétű Ösvényt (lásd pl. MN 141) nevezi meg a közép útjának, hanem a Független Keletkezést (*paṭicca-samuppāda*) mutatja be. Ezen az elképzelésen, hogy az eternalizmus (örökkévalóság-tan) és a nihilizmus (megsemmisülés-tan) közti középút a Független Keletkezés tanítása, alapul a [madhjamaka-filozófia](#). [↵](#)
5. *avijjā* [↵](#)
6. *saṅkhārā* [↵](#)
7. *viññāṇa* [↵](#)
8. *nāmarūpa* [↵](#)
9. *saḷāyatana* [↵](#)
10. *phassa* [↵](#)
11. *vedanā* [↵](#)
12. *taṇhā* [↵](#)
13. *upādāna* [↵](#)
14. *bhava* [↵](#)
15. *jāti* [↵](#)
16. *jarāmaraṇa* [↵](#)

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: [SN 12.15, Walshe](#), angol

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 12.16 Dhammakathika Sutta – A Dhamma-tanító

Fordította: Boros Szilárd

SN 12.16, PTS S II 18

– Uram, azt mondják, hogy Dhamma-tanító, Dhamma-tanító – mondta egy szerzetes.

– Szerzetesek, ha valaki a felbomlástól és haláltól¹ való elfordulás² és a megszüntetéséhez vezető szenv-mentesség³ doktrínáját tanítja, akkor ez elegendő ahhoz, hogy őt Dhamma-tanító⁴ szerzetesnek nevezzék.

Ha valaki a felbomlástól és haláltól való elfordulás és a megszüntetéséhez vezető szenv-mentességet gyakorolja⁵, akkor ez elegendő ahhoz, hogy őt a Dhammával összhangban gyakorlatot végző szerzetesnek⁶ nevezzék.

Ha valaki a felbomlástól és haláltól való elfordulás és a megszüntetéséhez vezető szenv-mentesség által megszabadult a ragaszkodástól, akkor ez elegendő ahhoz, hogy őt „a-Nibbánát-még-ebben-az-életében-elért”-nek nevezzék⁷.

[Ugyanez a hármás felosztás a születéssel... nem-tudással.]⁸

-
1. *Jarā-marāṇa*: öregség és halál. A függő keletkezés utolsó tagja. [↩](#)
 2. *Nibbidā*: némely esetekben ellenérzésként szokták fordítani, de ennek a kifejezésnek a hibája itt, hogy túlságosan érzelmi reakciót sugall. Emiatt helyesebb a kiábrándulás/elfordulás kifejezés használata. [↩](#)
 3. *Virāga*: szó szerint szenv-mentességként (eredeti angolban verzióban *dispassion*, *dis-passion*) kellene fordítani. Ennek a mondatnak a szintaxisa nagyon érdekes, de a jelentése elég egyértelmű. [↩](#)
 4. Ez egyértelmű utalást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy mi az elvárás bárkitől (ma, Nyugaton, gyakran a világiakra értik ezt), aki szeretne buddhista tanító lenni. Ez egy hétköznapi világit ír le (*puṭhujjana*: valaki, aki még nem lépett bele a folyamba), akinek megvan az alapvető intellektuális tudása a fent említett dolgokról. [↩](#)
 5. Ez a személy egy *sekha* (ejtsd: székha) „gyakorló”, egy olyan személy, aki belelépett már a folyamba (és így vannak részleges tapasztalatai), de még nem *arahat*. [↩](#)

6. A gyakorlása a jó úton folyik. [↩](#)
7. Ő egy *asekha* (ejtsd: aszékha, „nem-gyakorló”, aki befejezte a gyakorlást), egy *arahat*. [↩](#)
8. Tehát a szutta végigmegy az egész függő keletkezésen az öregség-halál, születés...-től egészen a nem-tudásig. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Boros Szilárd

Forrás: [SN 12.16, Walshe](#), angol

Szerzői jogok: Boros Szilárd, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 12.20 Paccaya Sutta – Szükséges feltételek

Fordította: Boros Szilárd

SN 12.20, PTS S II 25

Szavatthiban tartózkodván... „Szerzetesek, elmagyarázom nektek a függő keletkezés és a függéssel együtt keletkező jelenségeket. Hallgassatok és figyeljetek nagy körültekintéssel. Beszélek.”

„Ahogy mondod, urunk” válaszolták a szerzetesek. A Magasztos így szólt:

„Mi is a függő keletkezés? A születésből, mint szükséges feltételből, ered az öregség-halál. A Tathágata megjelenésétől vagy meg-nem-jelenésétől függetlenül, ez a tulajdonság fennáll – ez a Dhamma szabályszerűsége, ez a Dhamma rendszere, ez az ettől való függés. A Tathágata közvetlenül ráébred erre, túljut rajta. Közvetlenül ráébredve és túljutva rajta kinyilatkoztatja, tanítja, leírja, kifejti. Feltárja, elmagyarázza, egyszerűen érthetővé teszi mondván: „Lássátok”.

A születésből, mint szükséges feltételből ered az öregség-halál.

A létesülésből, mint szükséges, feltételből ered a születés...

A ragaszkodásból/fennmaradás iránti igény feltételből ered a létesülés...

A létszomjból, mint szükséges feltételből ered a ragaszkodásból/fennmaradás iránti igény...

Az érzetektől, mint szükséges feltételekből ered a létszomj...

Az érzékelésből, mint szükséges feltételből erednek az érzetek...

A hat tartomány, mint szükséges feltételből ered az érzékelés...

A név és formából, mint szükséges feltételből ered a hat tartomány...

A tudat-magból, mint szükséges feltételből ered a név és forma...

A késztetésekből, mint szükséges feltételből ered a tudat-mag

A nem-tudásból, mint szükséges feltételből, erednek a késztetések. A Tathágata megjelenésétől vagy meg-nem-jelenésétől függetlenül, ez a tulajdonság fennáll – ez a Dhamma szabályszerűsége, ez a Dhamma rendszere, ez az ettől való függés. A Tathágata közvetlenül ráébred erre, túljut rajta. Közvetlenül ráébredve és túljutva rajta kinyilatkoztatja, tanítja, leírja, kifejti. Feltárja, elmagyarázza, egyszerűen érthetővé tesz mondván: „Lássátok”. A nem-tudásból, mint szükséges feltételből, erednek

a késztetések. Ami létezik, az ilyen módon a valóság, nem nem-valóság, nem más, mint aminek látszik, ezek a feltételei. Ezt nevezik függő keletkezésnek.

És mik a függéssel együtt keletkező jelenségek? Az öregség és halál egy, a függéssel együtt keletkező jelenség: ellentmondásos, összetett, függéssel együtt-járó, alárendelt a végnek, az elmúlásnak, az eltűnésnek, a megszűnésnek. A születés egy, a függéssel együtt keletkező jelenség...

A létesülés egy, a függéssel együtt keletkező jelenség...

A ragaszkodásból/fennmaradás iránti igény egy, a függéssel együtt keletkező jelenség...

A létszomj egy, a függéssel együtt keletkező jelenség...

Az érzetek a függéssel együtt keletkező jelenségek...

Az érzékelés egy, a függéssel együtt keletkező jelenség...

A hat tartomány a függéssel együtt keletkező jelenségek...

A tudat-mag egy, a függéssel együtt keletkező jelenség...

A késztetések a függéssel együtt keletkező jelenségek...

A nem-tudás egy, a függéssel együtt keletkező jelenség: ellentmondásos, összetett, függéssel együtt keletkező, alárendelt a végnek, az elmúlásnak, az eltűnésnek, a megszűnésnek. Ezeket hívják a függéssel együtt keletkező jelenségeknek.

Mikor a Magasztos tanítványa a megfelelő tisztánlátással látja a függő keletkezés és a függéssel együtt keletkezés jelenségeit, ahogy azok vannak, nem lesz lehetséges számára a múlt felé való fordulás, és azon ily módon való töprengés: „Léteztem a múltban? Nem léteztem a múltban? Mi voltam a múltban? Hogy voltam a múltban? Valami lévén, mi voltam a múltban?” sem a jövő felé való fordulás és azon ily módon való töprengés: „Leszek a jövőben? Nem leszek a jövőben? Mi leszek a jövőben? Hogy leszek a jövőben? Valami lévén, mi leszek a jövőben?” sem belsőleg megzavarodván a jelennel kapcsolatban ilyen formában való töprengés: „Létezem? Nem létezem? Mi vagyok? Hogy vagyok? Honnan jön ez a létező? Mitől függ [ez a lény]?” Ilyen dolgok nem lehetségesek. Miért nem? Mert a Magasztos tanítványa a megfelelő tisztánlátással látja a függő keletkezés és a függéssel együtt keletkezés jelenségeit, ahogy azok vannak.

Így készült:

Fordította: Boros Szilárd

Forrás: [SN 12.20, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Boros Szilárd, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 12.22 Dasabala Sutta – Tíz erő

Fordította: Boros Szilárd

SN 12.22, PTS S II 28

A legmagasabbat, szerzetesek, nem az alacsony¹ útján érjük el – a legmagasabbat a legmagasabb [rendű] úton érjük el. A legkiválóbb² a szent élet. A tanító ide érkezett hozzátok szemtől szembe. Ezért hozzátok mozgásba az erőt, szerzetesek, hogy összegyűljön, ami még nem gyűlt össze, hogy elérjétek, amit még nem értetek el, hogy realizáljátok³, amit még nem realizáltatok. Akkor a világból való távozásunk⁴ nem bizonyul eredménytelennek, hanem gyümölcsözőnek és nagyon áldásosnak. Így a szükségleteink⁵ – a ruha, az alamizsna, a fedél, a gyógyszer betegség idején – bármilyen csekélységek is, nagyon gyümölcsözőek, nagyon áldásosak lesznek számunkra. Így kell hát, szerzetesek, képezni magatokat: észben tartva a saját hasznodat⁶, igyekezzetek kell lankadatlan⁷, észben tartva mások hasznát, igyekezzetek kell lankadatlan, észben tartva mindkettőt, igyekezzetek kell lankadatlan⁸.

1. *Hína*: alacsony, hitvány. Ezt a jelzőt, a *hínajána* irányzatra használják, hogy megkülönböztessék a *mahájána* irányzattól, a fejlettebb és szélesebb körű Északi Iskola buddhizmusától. Érdekességként elég annyi, hogy a keleti Théraváda buddhizmus még ma is ezt a kifejezést használja, annak ellenére, hogy ez egyaránt sértő és téves is. A tények tömören összefoglalva megtalálhatók E.J. Thomas, *A buddhista gondolkodás története* (London, 1933) című könyvben. Thomas szerint a *jána* ebben a kontextusban nem „eszköz” jelöl, hanem inkább „életpálya”-ként fordítható. Így a *mahájána* a bódhiszattvák „nagy életpályája” (lásd SN 12.10, n. 2), ezzel megkülönböztetve magukat a „tanulói életpályától” (srávaka-jána, páliul sāvaka-yāna) és az életpályától, ami a „magányos Buddhá”-ban (pratjéka-buddha, páliul pacceka-buddha), teljesedik ki, aki megvilágosult, de nem tanít. A *hínajána* szó „kis út vagy életpálya” a terminus, ami a kínai zarándokok fordításain keresztül terjedt el, akik úgy tudták, hogy ez megfelelő neve minden, nem *mahájána* iskolának. De ez nem az a jelentés, amiben a szanszkrit szövegek használják. Ideje annak, hogy ezt a lenéző megnevezést elvessük, különösen a théravádára vonatkoztatva, hiszen a megnevezés kitalálói egyáltalán nem ismerték a vele megnevezett iskolát. Ezt az elnevezést elsősorban a rég kihalt szarvástivádinokra használták (lásd n. 65). ↩

2. Maṇḍapeyya: szó szerint: tejszínként ivott, valaminek a „krémje”. ↩

3. Valóítsátok meg, teljesítsétek ki (sacchikiriyā) ↩

4. Egyike a ritka eseteknek, amikor Buddha azonosította magát a tanítványaival, hogy biztassa őket.

Számára az ő világból való távozása már meghozta a legnagyobb eredményét. [↩](#)

5. A bhikkhuk szükségleteinek (paribhu~jāma) szokásos listája. [↩](#)
6. „...a saját hasznatokra” (attattha) kifejezést ebben az esetben Buddha az önmagára (atta) való visszautalásként – relatív, konvencionális értelemben – használja (lásd. SN 3.8, n. 1). [↩](#)
7. Alameva appamādena sampādetuṃ: a kifejezést vedd össze Buddha utolsó szavaival, melyek a Maháparinibbána Szuttában (DN 16.) találhatóak. A Rhys Davids-féle fordítás (DN 16, vi, 7 [ī, 156]) „Munkálkodjatok a megszabadulásotokon lankadatlan” (angol: “Work out your salvation with diligence”) összességében túlzottan népszerűvé vált. [↩](#)
8. Ez az egyik válasz azoknak a felvetésére, akik azt hirdetik, hogy a buddhizmus önző: (a) mivel, az abszolút igazság szempontjából (lásd SN 1.20, n. 8) minden önvaló nélküli (anatta), ezért az önzőségnek nincs valós alapja, és (b) ahogy a szövegből is látható, mivel a relatív értelemben vett önvalóról állíthatjuk, hogy létezik, így a Dhamma mind az egyén, mind mások hasznára van. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Boros Szilárd

Forrás: [SN 12.22, Walshe](#), angol

Szerzői jogok: Boros Szilárd, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 12.23 Upanisā Sutta – Előfeltételek

Fordította: Tóth Krisztina

SN 12.23, PTS S II 29

Szavatthiban tartózkodván a Magasztos a következőket mondta:

– A szennyeződéseket¹ az tudja megszüntetni, szerzetesek, aki tud és lát, azt mondom, és nem az, aki nem tud és nem lát. Mit kell tudni, mit kell látni ahhoz, hogy a szennyeződések megszűnése bekövetkezzon?

A formát², a forma keletkezését, a forma elmúlását.

Az érzeteket³, az érzetek keletkezését, az érzetek elmúlását.

Az észleléseket⁴, az észlelések keletkezését, az észlelések elmúlását.

A késztetéseket⁵, a késztetések keletkezését, a késztetések elmúlását.

A tudatosságot⁶, a tudatosság keletkezését, a tudatosság elmúlását.

Ha valaki tudja és látja mindezt⁷, szerzetesek, annál a szennyeződések megszűnése⁸ bekövetkezik.

A megszűnés ismerete – a megszűnés tekintetében – rendelkezik előfeltétellel⁹. Azt mondom, nem nélkülözi az előfeltételt. És mi a megszűnés ismeretének előfeltétele?

A megszabadulás¹⁰ a válasz.

A megszabadulás, szerzetesek, szintén rendelkezik előfeltétellel, azt mondom, nem nélkülözi az előfeltételt. És mi a megszabadulás előfeltétele?

A vágytalanság¹¹ a válasz.

A vágytalanság, szerzetesek, szintén rendelkezik előfeltétellel, azt mondom, nem nélkülözi az előfeltételt. És mi a vágytalanság előfeltétele?

Az elfordulás¹² a válasz.

Az elfordulás, szerzetesek, szintén rendelkezik előfeltétellel, azt mondom, nem nélkülözi az előfeltételt. És mi az elfordulás előfeltétele?

Olyannak tudni és látni a dolgokat, amilyenek azok valójában¹³ a válasz.

Ahhoz, hogy olyannak tudhassuk és láthassuk a dolgokat, amilyenek azok valójában szintén szükséges előfeltétel, azt mondom, nem nélkülözi az előfeltételt. És mi az előfeltétele annak, hogy olyannak tudhassuk és láthassuk a dolgokat, amilyenek azok valójában?

Az összpontosítás¹⁴ a válasz.

Az összpontosítás szerzetesek, szintén rendelkezik előfeltétellel, azt mondom, nem nélkülözi az előfeltételt. És mi az összpontosítás előfeltétele?

A boldogság¹⁵ a válasz.

A boldogság, szerzetesek, szintén rendelkezik előfeltétellel, azt mondom, nem nélkülözi az előfeltételt. És mi a boldogság előfeltétele?

A nyugalom¹⁶ a válasz.

A nyugalom, szerzetesek, szintén rendelkezik előfeltétellel, azt mondom, nem nélkülözi az előfeltételt. És mi a nyugalom előfeltétele?

Az öröm¹⁷ a válasz.

Az öröm, szerzetesek, szintén rendelkezik előfeltétellel, azt mondom, nem nélkülözi az előfeltételt. És mi az öröm előfeltétele?

A derű¹⁸ a válasz.

A derű, szerzetesek, szintén rendelkezik előfeltétellel, azt mondom, nem nélkülözi az előfeltételt. És mi a derű előfeltétele?

A bizalom¹⁹ a válasz.

A bizalom, szerzetesek, szintén rendelkezik előfeltétellel, azt mondom, nem nélkülözi az előfeltételt. És mi a bizalom előfeltétele?

A szenvedés²⁰ a válasz.

A szenvedés, szerzetesek, szintén rendelkezik előfeltétellel, azt mondom, nem nélkülözi az előfeltételt. És mi a szenvedés előfeltétele?

A születés a válasz.

És mi az előfeltétele a születésnek? A létesülés a válasz.

És mi az előfeltétele a létesülésnek? A kötődés a válasz.

És mi az előfeltétele a kötődésnek? A szomj a válasz.

És mi az előfeltétele a szomjnak? Az érzet a válasz.

És mi az előfeltétele az érzetnek? Az érintkezés a válasz.

És mi az előfeltétele az érintkezésnek? A hat érzékelési terület a válasz.

És mi az előfeltétele a hat érzékelési területnek? A név-és-forma a válasz.

És mi az előfeltétele a név-és-formának? A tudatosság a válasz.

És mi az előfeltétele a tudatosságnak? A késztetések a válasz.

A késztetések, szerzetesek, szintén rendelkeznek előfeltétellel, azt mondom, nem nélkülözik az előfeltételt. És mi a késztetések előfeltétele?

A nemtudás a válasz.

Így hát, szerzetesek, a nemtudás az előfeltétele a késztetéseknek, a késztetések az előfeltételei a tudatosságnak, a tudatosság az előfeltétele a név-és-formának, a név-és-forma az előfeltétele a hat érzékelési területnek, a hat érzékelési terület az előfeltétele az érintkezésnek, az érintkezés az előfeltétele az érzetnek, az érzet az előfeltétele a szomjnak, a szomj az előfeltétele a kötődésnek, a kötődés az előfeltétele a létesülésnek, a létesülés az előfeltétele a születésnek, a születés az előfeltétele a szenvedésnek, a szenvedés az előfeltétele a bizalomnak, a bizalom az előfeltétele az derűnek, a derű az előfeltétele az örömnél, az öröm az előfeltétele a nyugalomnak, a nyugalom az előfeltétele a boldogságnak, a boldogság az előfeltétele az összpontosításnak, az összpontosítás az előfeltétele annak, hogy olyannak tudhassuk és láthassuk a dolgokat, amilyenek azok valójában, az, hogy olyannak tudhassuk és láthassuk a dolgokat, amilyenek azok valójában az előfeltétele az elfordulásnak, az elfordulás az előfeltétele a vágytalanságnak, a vágytalanság az előfeltétele a megszabadulásnak, és a megszabadulás az előfeltétele a szennyeződések megszüntetésének.

Úgy, szerzetesek, ahogy az eső eláraszt egy hegycsúcsot, a víz lefolyik a lejtőn, és megtölti a hasadékokat, víznyelőket és öblöket; ezek megtöltődve megtöltik a medencéket; ezek megtöltődve megtöltik a tavacskákat; ezek megtöltődve megtöltik a patakokat; ezek megtöltődve megtöltik a

folyókat; és a folyók megtöltődvén megtöltik a hatalmas óceánokat – ugyanígy a nemtudás az előfeltétele a késztetéseknek, a késztetések az előfeltételei a tudatosságnak, a tudatosság az előfeltétele a név-és-formának, a név-és-forma az előfeltétele a hat érzékelési területnek, a hat érzékelési terület az előfeltétele az érintkezésnek, az érintkezés az előfeltétele az érzetnek, az érzet az előfeltétele a szomjnak, a szomj az előfeltétele a kötődésnek, a kötődés az előfeltétele a létesülésnek, a létesülés az előfeltétele a születésnek, a születés az előfeltétele a szenvedésnek, a szenvedés az előfeltétele a bizalomnak, a bizalom az előfeltétele a derűnek, a derű az előfeltétele az örömmek, az öröm az előfeltétele a nyugalomnak, a nyugalom az előfeltétele a boldogságnak, a boldogság az előfeltétele az összpontosításnak, az összpontosítás az előfeltétele annak, hogy olyannak tudhassuk és láthassuk a dolgokat, amilyenek azok valójában, az, hogy olyannak tudhassuk és láthassuk a dolgokat, amilyenek azok valójában az előfeltétele az elfordulásnak, az elfordulás az előfeltétele a vágytalanságnak, a vágytalanság az előfeltétele a megszabadulásnak, és a megszabadulás az előfeltétele a szennyeződések megszüntetésének.²¹

1. *āsavā*: indulatok, befolyások, belső mozgatóerők ↔
2. *rūpa*: alak, forma; az észlelés tárgyai (látvány, hang, szag stb.) ↔
3. *vedanā*: érzet, érzés, primer viszonyulások ↔
4. *saññā*: észlelés, a formák érzékelése ↔
5. *saṅkhārā*: (tudati) késztetések, összetevők, képzőerők ↔
6. *viññāṇa*: tudatosság, a hat érzékszerv (szem, fül, orr, nyelv, test és elme) általi felfogása valaminek ↔
7. azaz az 5 halmazt ↔
8. *āsavānaṃ khaya*: a létforgataghoz kötő indíttatások felszámolása; lásd MN 36. vége ↔
9. *upanisā*: ok, feltétel ↔
10. *vimutti*: megszabadulás, elhagyás, felszabadítás ↔
11. *virāga*: a vágyakozás elhagyása, „elhalványulása, elszíntelenedése” (*rāga*: szín, festék; izgatottság, szenvedély) ↔
12. *nibbidā*: vágytalanság, a világi dolgoktól való megcsömörlés, közömbösség ↔

13. *yathā-bhūta-ñāṇa-dassana*: tökéletes tudással és (rá)látással ismeri a valóságot [↵](#)
14. *samādhi*: koncentráció, összeszedettség; a 6. megvilágosodási tényező (*sambojjhanga*) [↵](#)
15. *sukha*: elégedettség, kellemes érzet, a *dukkha* (szenvedés, kellemetlen érzet) ellentéte [↵](#)
16. *passaddhi*: nyugodtság, békesség, lecsendesedés; az 5. megvilágosodási tényező [↵](#)
17. *pīti*: élvezet, gyönyörűség; a 4. megvilágosodási tényező [↵](#)
18. *pāmojja*: felvidulás, gyönyörűség, élvezet [↵](#)
19. *saddhā*: hit, meggyőződés [↵](#)
20. *dukkha* [↵](#)
21. Bhikkhu Bodhi tanulmánya erről a szuttáról [itt](#) olvasható (angolul). [↵](#)

Így készült:

Fordította: Tóth Krisztina

Forrás: [SN 12.23, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Tóth Krisztina, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 12.44 Loka Sutta – A világ

Fordította: Sándor Ildikó

SN 12.44, PTS S II 73

Szávatthiban időzván, a Magasztos így szólította meg a szerzeteseket:

– Most beszélek nektek a világ kezdetéről és a világ végéről¹. Hallgassátok és figyeljetek alaposan! Elkezdem a beszédem.

– Hallgatunk, Urunk – felelték a szerzetesek a Magasztosnak.

A Magasztos beszélni kezdett:

– És mi a világ kezdete? A szem és a forma összekapcsolódásából keletkezik a látás. Ennek a háromnak a találkozása az érintkezés. Az érintkezésből szükségszerűen keletkezik az érzés. Az érzésből szükségszerűen keletkezik a sóvárgás. A sóvárgásból szükségszerűen keletkezik a ragaszkodás. A ragaszkodásból szükségszerűen keletkezik a létezés. A létezésből szükségszerűen keletkezik a születés. A születésből szükségszerűen keletkezik az öregség és halál, szomorúság, siránkozás, fájdalom, gyötrellem és kétségbeesés. Ez a világ kezdete.

A fül és a hangok összekapcsolódásából keletkezik a hallás. Ennek a háromnak a találkozása az érintkezés...

Az orr és a szagok összekapcsolódásából keletkezik a szaglás. Ennek a háromnak a találkozása az érintkezés...

A nyelv és az ízek összekapcsolódásából keletkezik az ízlelés. Ennek a háromnak a találkozása az érintkezés...

A test és a testi érintés összekapcsolódásából keletkezik a tapintás. Ennek a háromnak a találkozása az érintkezés...

Az elme és a gondolatok összekapcsolódásából keletkezik a tudat. Ennek a háromnak a találkozása az érintkezés. Az érintkezésből szükségszerűen keletkezik az érzés. Az érzésből szükségszerűen következik a sóvárgás. A sóvárgásból szükségszerűen keletkezik a ragaszkodás. A ragaszkodásból szükségszerűen keletkezik a létezés. A létezésből szükségszerűen keletkezik a születés. A születésből szükségszerűen keletkezik az öregség és halál, szomorúság, siránkozás, fájdalom, gyötrellem és kétségbeesés. Ez a világ kezdete.

És mi jelenti a világ végét? A szem és a formák összekapcsolódásából keletkezik a látás. Ennek a háromnak a találkozása az érintkezés. Az érintkezésből szükségszerűen keletkezik az érzés. Az érzésből szükségszerűen keletkezik a sóvárgás. Viszont ennek az erős sóvárgásnak a maradéktalan megszűnése és elenyészése magával hozza majd a ragaszkodás megszűnését. A ragaszkodás megszűnése magával hozza a létezés megszűnését. A létezés megszűnése magával hozza a születés megszűnését. A születés megszűnése pedig elüzi mind az öregséget, mind a halált, szomorúságot, siránkozást, fájdalmat, gyötrelmet és kétségbeesést. Ez a módja annak, hogy megszűnjön az egész rakás erőfeszítés és szenvedés. És ez lesz a világ vége.

A fül és a hangok összekapcsolódásából keletkezik a hallás. Ennek a háromnak a találkozása az érintkezés...

Az orr és a szagok összekapcsolódásából keletkezik a szaglás. Ennek a háromnak a találkozása az érintkezés...

A nyelv és az ízek összekapcsolódásából keletkezik az ízlelés. Ennek a háromnak a találkozása az érintkezés...

A test és a testi érintés összekapcsolódásából keletkezik a tapintás. Ennek a háromnak a találkozása az érintkezés...

Az elme és a gondolatok összekapcsolódásából keletkezik a tudat. Ennek a háromnak a találkozása az érintkezés. Az érintkezésből szükségszerűen keletkezik az érzés. Az érzésből szükségszerűen keletkezik a sóvárgás. Viszont ennek az erős sóvárgásnak a maradéktalan megszüntetése és elenyészése² magával hozza majd a ragaszkodás megszűnését. A ragaszkodás megszűnése magával hozza a létezés megszűnését. A létezés megszűnése magával hozza a születés megszűnését. A születés megszűnése pedig elüzi mind az öregséget, halált, szomorúságot, siránkozást, fájdalmat, gyötrelmet és kétségbeesést. Ez a módja annak, hogy megszűnjön az egész szenvedéstömeg. És ez lesz a világ vége.

-
1. Itt semmiképpen sem a világegyetemről vagy a Földről beszél Buddha, hanem a bennünket körülvevő tapasztalati világunkról, amiben a szenvedés keletkezik [↩](#)
 2. Ennek útja a Nemes Nyolcraéti Ösvény, lásd pl. [MN 141](#). [↩](#)

Így készült:

Fordította: Sándor Ildikó

Forrás: [SN 12.44 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Sándor Ildikó, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 12.61 Assutavantu Sutta – A tanulatlan

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 12.61, PTS S II 94

Úgy hallottam, egy alkalommal a Magasztos Szávathiban, Dzséta-ligetben, Anáthapindika kolostorában tartózkodott. Ekkor így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek! A tanulatlan világi ember kiábrándulhat ebből a négy nagy elemből álló testből, szenvtelené válhat iránta, megszabadulhat tőle. Miért? Mert a növekedése és csökkenése, a felvevése és letevése ennek a négy nagy elemből álló testnek nyilvánvaló. Így a tanulatlan világi ember kiábrándulhat, szenvtelenné válhat, megszabadulhat.

De amit elmének, észnek vagy tudatnak neveznek, a tanulatlan világi ember képtelen abból kiábrándulni, képtelen szenvtelenné válni iránta, képtelen megszabadulni tőle. Miért? Hosszú ideje élvezte, kisajátította és megragadta ezt a tanulatlan világi ember akként, hogy „Ez én vagyok, ez az én énem, ez vagyok én”. Ezért a tanulatlan világi ember képtelen abból kiábrándulni, képtelen szenvtelenné válni iránta, képtelen megszabadulni tőle.

Jobb lenne a tanulatlan világi embernek, ha énként a négy nagy elemből álló testbe kapaszkodna, semmint az elmébe. Miért? Mert ez a négy nagy elemből álló test láthatóan fennáll egy évig, két évig, három, négy, öt, tíz, húsz, harminc, negyven, ötven, száz évig vagy tovább. De amit elmének, észnek vagy tudatnak neveznek, az egy dologként jelenik meg és egy másik dologként szűnik meg nappal és éjjel. Miként egy majom, az erdő vadonjában ugrándozva, megragad egy ágat. Elengedve az egyiket, megragad egy másik ágat. Elengedve ezt, megragadja azt. Elengedve azt, megragad egy másikat. Ugyanígy, amit elmének, észnek vagy tudatnak neveznek, az egy dologként jelenik meg és egy másik dologként szűnik meg nappal és éjjel.

A nemesek képzett tanítványa [azonban] figyelmesen és megfelelően közelíti meg a függő keletkezést:

Mikor ez van, az van.

Ennek megjelenéséből következik annak megjelenése.

Mikor ez nincs, az nincs.

Ennek megszűnéséből következik annak megszűnése.

Más szavakkal:

A tudatlanságból, mint előfeltételből, megjelennek a késztetések.

A késztetésekből, mint előfeltételből, megjelenik a tudat.

A tudatból, mint előfeltételből, megjelenik a név és forma.

A név és formából, mint előfeltételből, megjelenik a hat érzékterület.

A hat érzékterületből, mint előfeltételből, megjelenik a kapcsolat.

A kapcsolatból, mint előfeltételből, megjelenik az érzés.

Az érzésből, mint előfeltételből, megjelenik a vágy.

A vágyból, mint előfeltételből, megjelenik a ragaszkodás.

A ragaszkodásból, mint előfeltételből, megjelenik a létesülés.

A létesülésből, mint előfeltételből, megjelenik a születés.

A születésből, mint előfeltételből, megjelenik az öregség és halál, szomorúság, bánat, fájdalom, aggodalom és komorság. Ez a kín és szenvedés létrejövésének egésze.

A maradéktalan elmúlásából és megszűnéséből a tudatlanságnak következik a késztetések megszűnése.

A késztetések megszűnéséből következik a tudat megszűnése. A tudat megszűnéséből következik a név és forma megszűnése. A név és forma megszűnéséből következik a hat érzékterület megszűnése. A hat érzékterület megszűnéséből következik a kapcsolat megszűnése. A kapcsolat megszűnéséből következik az érzés megszűnése. Az érzés megszűnéséből következik a vágy megszűnése. A vágy megszűnéséből következik a ragaszkodás megszűnése. A ragaszkodás megszűnéséből következik a létesülés megszűnése. A létesülés megszűnéséből következik a születés megszűnése. A születés megszűnéséből következik az öregség és halál, szomorúság, bánat, fájdalom, aggodalom és komorság megszűnése. Ez a kín és szenvedés megszűnésének egésze.

Így látva, a nemesek képzett tanítványa kiábrándul a formából, kiábrándul az érzésből, kiábrándul a felfogásból, kiábrándul a késztetésekből, kiábrándul a tudatból¹. Kiábrándulva szenvtelené válik. A szenvtelenség által teljesen megszabadul. Teljesen megszabadulva megjelenik a tudás: „Teljesen megszabadult.” Belátja: „A születésnek vége, a szent élet beteljesült, a feladat elvégeztetett. Nincs több ennek a világnak.”

-
1. A beszéd itt átvált a függő keletkezés témaköréről az öt halmazra. Hasznos gyakorlat összekapcsolni e két tanítást. Ehhez kiindulásnak kiváló a [SN 12.2](#) ↩

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: [SN 12.61, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 12.65 Nagara Sutta – A város

Fordította: Sándor Ildikó

SN 12.65, PTS S II 104

Szavatthiban időzvéen.....

– Szerzetesek, megvilágosodásom előtt, amikor még Bódhiszatta¹ voltam, jutottam erre a felismerésre: Milyen rosszul működik ez a világ! A születés, az öregedés, a halál, a lehanyatlás és újra keletkezés, és nem látszik kiút ebből a szenvedésből, ebből az öregedésből és halálból. Vajon mikor tűnik már fel valamiféle menekülési lehetőség ebből a szenvedésből, öregedésből és halálból?

Ekkor az jutott eszembe: 'Mikor keletkezik öregedés és halál? Miből következik szükségszerűen az öregedés és halál?' Megfelelő odafigyeléssel akkor hirtelen felismertem: 'Öregedés és halál akkor keletkezik, amikor születés áll fenn. Születésből szükségszerűen következik az öregedés és halál.' Ekkor az jutott eszembe, 'Születés mikor keletkezik? Miből következik szükségszerűen a születés?' Megfelelő odafigyeléssel akkor hirtelen felismertem: 'Születés akkor keletkezik, amikor létezés áll fenn. Létezésből szükségszerűen következik a születés...² Név-és-forma mikor keletkezik? Miből következik szükségszerűen a név-és-forma? Megfelelő odafigyeléssel akkor hirtelen felismertem: 'Név-és-forma akkor keletkezik, amikor megismerés³ áll fenn. A megismerésből szükségszerűen következik a név-és-forma.' Ekkor az jutott eszembe, 'Megismerés mikor keletkezik? Miből következik szükségszerűen a megismerés?' Megfelelő odafigyeléssel akkor hirtelen felismertem: 'A megismerés akkor keletkezik, amikor név-és-forma áll fenn. A név-és-formából szükségszerűen következik a megismerés.'

Ekkor az jutott eszembe: 'Ez a megismerés visszatér a név-és-formához és nem visz tovább. Ebben a mértékben⁴, hogy ott a születés, öregedés, halál, lehanyatlás és újrakeletkezés, azaz a név-és-formából szükségszerűen következik a megismerés, a megismerésből szükségszerűen következik a név-és-forma. A név-és-formából szükségszerűen következik a hat érzéktartomány... Ez az eredete⁵ ennek a szenvedéstömegnek. Keletkezés, keletkezés.' Éleslátás született bennem, világos ismeret, felismerés, tudás, felvilágosultság született bennem ezen dolgokkal kapcsolatban, amiket sosem hallottam ezelőtt.

Ekkor az jutott eszembe: 'Mikor nincs öregedés és halál? Mit kell megszüntetni ahhoz, hogy megszűnjön az öregedés és halál?' Megfelelő odafigyeléssel akkor hirtelen felismertem: 'Öregedés és halál akkor nem lesz, amikor nincs születés. A születés megszüntetése magával hozza az öregedés és halál megszűnését... Mikor nincs név-és-forma? Mit kell megszüntetni ahhoz, hogy megszűnjön a név-és-forma?' Megfelelő odafigyeléssel akkor hirtelen felismertem: 'Név-és-forma akkor nem lesz,

amikor nincs megismerés. A megismerés megszüntetése magával hozza a név-és-forma megszűnését.’ Ekkor eszembe jutott: ’Mikor nincs megismerés? Mit kell megszüntetni ahhoz, hogy megszűnjön a megismerés?’ Megfelelő odafigyeléssel akkor hirtelen felismertem: ’Megismerés akkor nem lesz, amikor nincs név-és-forma. A név-és-forma megszüntetése magával hozza a megismerés megszűnését.

Ekkor az jutott eszembe, ’Elértem ezt az utat a Megvilágosodáshoz, úgymint, a név-és-forma megszüntetése magával hozza a megismerés megszűnését. A megismerés megszüntetése magával hozza a név-és-forma megszűnését. A név-és-forma megszüntetése magával hozza a hat érzék-tartomány megszűnését. A hat érzék-tartomány megszüntetése magával hozza az érintkezés megszűnését. Az érintkezés megszüntetése magával hozza az érzés megszűnését. Az érzés megszüntetése magával hozza a sóvárgás megszűnését. A sóvárgás megszüntetése magával hozza a ragaszkodás megszűnését. A ragaszkodás megszüntetése magával hozza a létezés megszűnését. A létezés megszüntetése magával hozza a születés megszűnését. A születés megszüntetése aztán elüzi az öregséget, halált, szomorúságot, siránkozást, fájdalmat, gyötrelmet és kétségbeesést. Ez ennek a szenvedéstömegnek a megszüntetése⁶. Megszüntetés, megszüntetés.’ Éles látás született bennem, világos ismeret, felismerés, tudás, felvilágosultság született bennem ezen dolgokkal kapcsolatban, amiket sosem hallottam ezelőtt.

Éppúgy, mint egy ember, aki haladna egy vadonbéli csapáson, megpillantana egy régi ösvényt, egy régi utat, amelyen letűnt korok népei jártak. Követve ezt, megpillantana egy régi várost, egy régi fővárost, amelyet letűnt korok népei laktak, a pompás parkjaival, ligeteivel, tavaival, fallal körülvéve. Majd menne a királyához vagy a király miniszteréhez, mondván, ’Uram, tudnod kell, hogy mialatt egy vadonbéli csapáson haladtam, megpillantottam egy régi ösvényt... követtem... Megpillantottam egy régi várost, egy régi fővárost... a pompás parkjaival, ligeteivel, tavaival, fallal körülvéve. Uram, építsd újra azt a várost!’ A király vagy a király minisztere újraépítené a várost, és így az később hatalmas, gazdag, sűrűn lakott, kiteljesedett és virágzó várossá változna.

Ugyanígy láttam én is egy régi ösvényt, egy régi utat, amelyen letűnt korok Helyesen Megvilágosodott⁷ emberei jártak. És melyik az a régi ösvény, az a régi út, amelyen letűnt korok Helyesen Megvilágosodott emberei jártak? Csakis a Nemes Nyolckrétű Ösvény: helyes nézet, helyes elhatározás, helyes beszéd, helyes cselekedet, helyes életmód, helyes erőfeszítés, helyes tudatosság, helyes összpontosítás. Ez az a régi ösvény, az a régi út, amelyen letűnt korok Helyesen Megvilágosodott emberei jártak. Követtem ezt az ösvényt. Követve ezt, közvetlen tudást szereztem az öregségről és halálról, közvetlen tudást szereztem az öregség és halál eredetéről, közvetlen tudást az öregség és halál megszüntetéséről, közvetlen tudást az ösvényről, amely elvezet az öregség és halál megszüntetéséhez. Követtem azt az ösvényt. Követve ezt, közvetlen tudást szereztem a születésről... létezésről... ragaszkodásról... sóvárgásról... érzésről... érintkezésről... a hat érzékről... névről-és-formáról... megismerésről, közvetlen tudást a megismerés megszüntetéséről, közvetlen tudást az

ösvényről, amely elvezet a megismerés megszüntetéséhez. Követtem ezt az ösvényt.

Követve ezt az ösvényt, közvetlen tudást szereztem az összeállt dolgokról, késztetésekről⁸, közvetlen tudást az összeállt dolgok, késztetések eredetéről, közvetlen tudást az összeállt dolgok, késztetések megszüntetéséről, közvetlen tudást az összeállt dolgok, késztetések megszüntetéséhez vezető útról. Közvetlenül megismerve, feltártam a szerzeteseknek, apácáknak, férfi világi követőknek, női világi követőknek, és így ez a szent élet hatalmas, gazdag, kimerítően feltárt, széles körben elterjedt lett a mennyei és emberi lények között.

1. *bodhi-satta*: a megvilágosodásra törekvő, a megszabadulást elérni kívánó (lásd még: [*http://en.wikipedia.org/wiki/Talk:Mahayana#Bodhisattva_or_Bodhisakta]) [↵](#)
2. Ez a függő keletkezés (lásd pl. [SN 12.2?](#)) sztenderd leírása, itt néhány láncszem kimaradt. [↵](#)
3. *viññāṇa*: tudatosság, a hat érzékszerv (szem, fül, orr, nyelv, test és elme) általi felfogása valaminek [↵](#)
4. Ez a szuttaszövegek szokásos fordulata, „ez annyit tesz mint”, „vagyis” értelemben szokták használni. [↵](#)
5. *samudaya*: keletkezés, eredet [↵](#)
6. *nirodha*: megszüntetés, megszűnés, kiküszöbölés [↵](#)
7. *sammā sambuddho*: tökéletesen megszabadult [↵](#)
8. *saṅkhārā*: mentális késztetések; (főleg tudati, de lehet bármilyen más) feltétel, feltételekből létrejött képződmény, feltételeken alapuló dolog [↵](#)

Így készült:

Fordította: Sándor Ildikó

Forrás: [SN 12.65, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Sándor Ildikó, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 12.67 Naḷakalāpī Sutta – A nádkévék

Fordította: Máthé Veronika

SN 12.67, PTS S II 112

Egy alkalommal a tiszteletreméltó Száriputta és a tiszteletreméltó MaháKotthita Váránaszi mellett, az iszipatanai Óz-ligetben időzött. És akkor este, amikor elvonulásából visszatért, a tiszteletreméltó MaháKotthita odament a tiszteletreméltó Száriputtához, és mikor odaért hozzá, udvariasan üdvözölték egymást. Miután barátságosan köszöntötték egymást és tiszteletüket fejezték egymás iránt, [MaháKotthita] leült egyik felől. Amint ott ült, ezzel fordult oda a tiszteletreméltó Száriputtához:

– Azt mondd meg nekem, Száriputta barátom, hogy vajon az öregedést és a halált maga hozza létre¹, más hozza létre² vagy mind önmaga, mind más hozza létre³, vagy [esetleg] véletlenül jön létre⁴, anélkül, hogy maga hozná létre vagy más hozná létre?

– Nem arról van szó, Kotthita barátom, hogy az öregedést és a halált maga hozza létre, más hozza létre vagy mind önmaga, mind más hozza létre, vagy [éppen] véletlenül jön létre, anélkül, hogy maga hozná létre vagy más hozná létre. Hanem a születésből, mint előfeltételből, jön létre az öregedés és a halál.

– Azt mondd meg nekem, Száriputta barátom, hogy vajon a születést... létesülést... ragaszkodást... sóvárgást... érzeteket... érintkezést... a hat érzékszerv területét maga hozza létre, más hozza létre vagy mind önmaga, mind más hozza létre, vagy [esetleg] véletlenül jön létre, anélkül, hogy maga hozná létre vagy más hozná létre?

– Nem arról van szó, Kotthita barátom, hogy a hat érzékszerv területét maga hozza létre, más hozza létre vagy mind önmaga, mind más hozza létre, vagy [éppen] véletlenül jön létre, anélkül, hogy maga hozná létre vagy más hozná létre. Hanem a névből és formából, mint előfeltételből, jön létre a hat érzékszerv területe.

– Azt mondd meg nekem, Száriputta barátom, hogy vajon a név és formát maga hozza létre, más hozza létre vagy mind önmaga, mind más hozza létre, vagy [esetleg] véletlenül jön létre, anélkül, hogy maga hozná létre vagy más hozná létre?

– Nem arról van szó, Kotthita barátom, hogy a név és formát maga hozza létre, más hozza létre vagy mind önmaga, mind más hozza létre, vagy [éppen] véletlenül jön létre, anélkül, hogy maga hozná létre vagy más hozná létre. Hanem a tudatosságból, mint előfeltételből, jön létre a név és forma.

– Azt mondd meg nekem, Száriputta barátom, hogy vajon a tudatosságot maga hozza létre, más hozza

létre vagy mind önmaga, mind más hozza létre, vagy [esetleg] véletlenül jön létre, anélkül, hogy maga hozná létre vagy más hozná létre?

– Nem arról van szó, Kotthita barátom, hogy a tudatosságot maga hozza létre, más hozza létre vagy mind önmaga, mind más hozza létre, vagy [éppen] véletlenül jön létre, anélkül, hogy maga hozná létre vagy más hozná létre. Hanem a név és formából, mint előfeltételből, jön létre a tudatosság.

– Csak most értettem meg azt a kijelentést, Száriputta barátom, hogy „Nem arról van szó, Kotthita barátom, hogy a név és formát maga hozza létre, más hozza létre vagy mind önmaga, mind más hozza létre, vagy [éppen] véletlenül jön létre, anélkül, hogy maga hozná létre vagy más hozná létre. Hanem a tudatosságból, mint előfeltételből, jön létre a név és forma.”

Azt is megértettem, hogy „Nem arról van szó, Kotthita barátom, hogy a tudatosságot hozza létre, más hozza létre vagy mind önmaga, mind más hozza létre, vagy [éppen] véletlenül jön létre, anélkül, hogy maga hozná létre vagy más hozná létre. Hanem a név és formából, mint előfeltételből, jön létre a tudatosság.” De hogyan kell érteni [együtt] ezt a két kijelentést?

– Rendben, Kotthita barátom, mondok neked egy hasonlatot, mert van olyan eset, hogy az intelligens ember [épp] egy hasonlat segítségével tudja megérteni, amiről éppen szó van. Olyan ez, mintha két nádkévét úgy állítanánk fel, hogy egymásnak döntjük őket. Ugyanígy a jön létre a név és formából, mint előfeltételből, a tudatosság, a tudatosságból, mint előfeltételből, pedig a név és forma. A név és formából, mint előfeltételből, jön létre a hat érzékszerv területe. A hat érzékszerv területéből, mint előfeltételből, jön létre az érintkezés. Az érintkezésből, mint előfeltételből, jönnek létre az érzetek. Az érzetekből, mint előfeltételből, jön létre a sóvárgás. A sóvárgásból, mint előfeltételből, jön létre a ragaszkodás. A ragaszkodásból, mint előfeltételből, jön létre a létesülés. A létesülésből, mint előfeltételből, jön létre a születés. A születés, mint előfeltétel, ezután létre hozza az öregedés és a halált, a szomorúságot, siránkozást, fájdalmat, aggodalmaskodást és kétségbeesést. Ez ennek az egész szenvedéstömegnek az eredete.

– Ha az ember elhúzná az egyik nádkévét, a másik eldőlné, ha [pedig] a másikat húzná el, akkor az egyik dőlne el. Ugyanígy a név és forma megszűnése hozza létre a tudatosság megszűnését, a tudatosság megszűnése hozza létre a név és forma megszűnését. A név és forma megszűnése hozza létre a hat érzékszervi terület megszűnését. A hat érzékszerv terület megszűnése hozza létre az érintkezés megszűnését. Az érintkezés megszűnése hozza létre az érzetek megszűnését. Az érzetek megszűnése hozza létre a ragaszkodás megszűnését. A ragaszkodás megszűnése hozza létre a létesülés megszűnését. A létesülés megszűnése hozza létre a születés megszűnését. A születés megszűnése véget vet az öregedésnek és a halálnak, a szomorúságnak, siránkozásnak, fájdalomnak, aggodalmaskodásnak és kétségbeesésnek. Ez ennek az egész szenvedéstömegnek a megszűnése.

– Csodálatos, Száriputta barátom! Lenyűgöző, Száriputta barátom, mennyire jól beszélt a tiszteletreméltó Száriputta! A 36 témára⁵ vonatkozó nagyszerű állításai nagy örömet okoztak nekem.

Ha egy szerzetes abból a célból tanítja a Dhammát, hogy az az öregedéstől és haláltól való elforduláshoz, szenvedélymentességhez és megszabaduláshoz vezessen, ő az, aki megérdemli, hogy úgy nevezzék: a szerzetes, aki a Dhamma szószólója. Ha úgy gyakorol, hogy az az öregedéstől és haláltól való elforduláshoz, szenvedélymentességhez és megszabaduláshoz vezet, ő az, aki megérdemli, hogy úgy nevezzék: a szerzetes, aki a Dhammának megfelelően gyakorolja a Dhammát⁶. Ha – az öregségtől és a haláltól való elfordulásnak, az azokkal kapcsolatos szenvedélymentességnek, [a szennyeződések] megszüntetés[é]nek és a ragaszkodás elhagyásának köszönhetően – megszabadul, ő az, aki megérdemli, hogy úgy nevezzék: a szerzetes, aki elérte a Nibbánát itt és most.

Ha egy szerzetes abból a célból tanítja a Dhammát, hogy az a születéstől való elforduláshoz, szenvedélymentességhez és megszabaduláshoz vezessen, ő az, aki megérdemli, hogy úgy nevezzék: a szerzetes, aki a Dhamma szószólója. Ha úgy gyakorol, hogy az a születéstől való elforduláshoz, szenvedélymentességhez és megszabaduláshoz vezet, ő az, aki megérdemli, hogy úgy nevezzék: a szerzetes, aki a Dhammának megfelelően gyakorolja a Dhammát. Ha – a születéstől való elfordulásnak, az azokkal kapcsolatos szenvedélymentességnek, [a szennyeződések] megszüntetés[é]nek és a ragaszkodás elhagyásának köszönhetően – megszabadul, ő az, aki megérdemli, hogy úgy nevezzék: a szerzetes, aki elérte a Nibbánát itt és most.

Ugyanígy a létesüléssel, ragaszkodással, sóvárgással, érzetekkel, érintkezéssel, az érzékelés hat területével, a név és formával és tudatossággal.

Ha egy szerzetes abból a célból tanítja a Dhammát, hogy az a késztetésektől való elforduláshoz, szenvedélymentességhez és megszabaduláshoz vezessen, ő az, aki megérdemli, hogy úgy nevezzék: a szerzetes, aki a Dhamma szószólója. Ha úgy gyakorol, hogy az a késztetésektől való elforduláshoz, szenvedélymentességhez és megszabaduláshoz vezet, ő az, aki megérdemli, hogy úgy nevezzék: a szerzetes, aki a Dhammának megfelelően gyakorolja a Dhammát. Ha – a késztetésektől való elfordulásnak, az azokkal kapcsolatos szenvedélymentességnek, [a szennyeződések] megszüntetés[é]nek és a ragaszkodás elhagyásának köszönhetően – megszabadul, ő az, aki megérdemli, hogy úgy nevezzék: a szerzetes, aki elérte a Nibbánát itt és most.

Ha egy szerzetes abból a célból tanítja a Dhammát, hogy az a nemtudástól való elforduláshoz, szenvedélymentességhez és megszabaduláshoz vezessen, ő az, aki megérdemli, hogy úgy nevezzék: a szerzetes, aki a Dhamma szószólója. Ha úgy gyakorol, hogy az a nem-tudástól való elforduláshoz, szenvedélymentességhez és megszabaduláshoz vezet, ő az, aki megérdemli, hogy úgy nevezzék: a szerzetes, aki a Dhammának megfelelően gyakorolja a Dhammát. Ha – a nem-tudástól való

elfordulásnak, az azokkal kapcsolatos szenvedélymentességnek, [a szennyeződések] megszüntetés[é]nek és a ragaszkodás elhagyásának köszönhetően – megszabadul, ő az, aki megérdemli, hogy úgy nevezzék: a szerzetes, aki elérte a Nibbánát itt és most.

1. *sayamkatā*: önmaga által okozott. Két értelmezése lehetséges itt ennek a kifejezésnek. Az egyik, hogy arra az elképzelésre utal, hogy minden dolog önmagában hordozza az okát (*sayamkata-vāda*), tehát ‘az öregség és halált maga az öregség és halál hozza létre’. A másik, ami nem áll nagyon távol ettől, hogy létezik egy állandó én, amely önmagának okoz folyamatosan szenvedést, ekkor pedig ‘az öregség és halált maga az ember hozza létre’. [↩](#)
2. *paramkatā*: más által okozott. Ez a ‘más’ lehet a teremtő isten (*issara*), a sors (*niyati*) vagy a természet (*sabhāva*). Az előbbihez hasonlóan vonatkozhat csak az öregedés és a halálra vagy az emberre. [↩](#)
3. *sayamkatañ ca paramkatañca*: önmaga és más által okozott. Tehát az ember vagy a dolog maga és a külső tényezők közösen okoznak valamit. [↩](#)
4. *adhiccasamuppanna*: bármiféle ok nélkül. Ez a világnézet a DN 1, véletlen keletkezés tana, amely tagadja az okságot. [↩](#)
5. Ez a MaháKotthika által alább felsorolt 36 téma, amely a a függő keletkezés 12 láncszeméről szóló tanításról, gyakorlásról és megvalósításról szól. [↩](#)
6. A DN 16. szerint az gyakorolja a Dhammát a Dhammának megfelelően, aki tiszteletét fejezi ki a Buddha iránt. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: [SN 12.67, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 15.3 Assu Sutta – A könnyek

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 15.3, PTS S II 179

Szavatthiban [egy alkalommal] így szólt a Magasztos:

– Meghatározhatatlan kezdetek óta tart az újra és újraszületés. A kezdet nem megragadható, noha a tudatlanság által korlátolt, és a vágyak által béklyóba kötött lények [folyamatosan] újraszületnek és vándorolnak [a létforgatagban]. Mit gondoltok, szerzetesek, melyik a több: az a sok könny, amit az újraszületéseitek és vándorlásotok során hullattatok e hosszú-hosszú idő alatt – amikor sírtatok és rítatok, ha kellemetlen dolgokkal találkoztatok, és ha megfosztottak benneteket a kellemes dolgoktól – vagy a négy nagy óceán vize?

– Ahogy mi a Magasztos által kifejtett Dhammát értjük, ez a több: a könnyek, amiket az újraszületéseink és vándorlásunk során hullattunk e hosszú-hosszú idő alatt – amikor sírtunk és rítottunk, ha kellemetlen dolgokkal találkoztunk, és ha megfosztottak bennünket a kellemes dolgoktól –, nem pedig a négy nagy óceán vize.

– Helyes, szerzetesek, nagyon helyes. Nagyszerű, hogy így megértettétek az általam kifejtett Dhammát.

Ez a több: az a sok könny, amit az újraszületéseitek és vándorlásotok során hullattatok e hosszú-hosszú idő alatt – amikor sírtatok és rítottatok, ha kellemetlen dolgokkal találkoztatok, és ha megfosztottak benneteket a kellemes dolgoktól –, nem pedig a négy óceán vize.

Réges-régóta [újra és újra] tapasztaljátok az anyák halálát. Az sok könny, amit az anyák halála miatt, újraszületések és vándorolások során hullattatok e hosszú idő alatt – amikor sírtatok és rítottatok, ha kellemetlen dolgokkal találkoztatok, és ha megfosztottak benneteket a kellemes dolgoktól – sokkal több, mint a négy nagy óceán vize.

Réges-régóta tapasztaljátok az apák halálát. ...a fivérek halálát. ...a nővérek halálát. ...a fiaitok halálát. ...a lányaitok halálát. ...a rokonok elvesztését. ...a vagyonotok elvesztését. ...a betegség miatti veszteséget. Az sok könny, amit betegség miatt, újraszületések és vándorolások során hullattatok e hosszú idő alatt – amikor sírtatok és rítottatok, ha kellemetlen dolgokkal találkoztatok, és ha megfosztottak benneteket a kellemes dolgoktól – sokkal több, mint a négy nagy óceán vize.

Miért van ez? Meghatározhatatlan kezdetek óta tart az újra és újraszületés. A kezdet nem megragadható, noha a tudatlanság által korlátolt, és a vágyak által béklyóba kötött lények [folyamatosan] újraszületnek és vándorolnak [a létforgatagban]. [Annak belátása, hogy] réges-régóta

tapasztaljátok a szenvedést, tapasztaljátok a fájdalmat, tapasztaljátok a veszteséget, megtöltitek a temetőket – épp elég ahhoz, hogy kiábránduljatok minden összetett dologból, elég ahhoz, hogy szenvedélymentessé váljatok, elég ahhoz, hogy megszabaduljatok.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 15.3, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 16.5 Jijña Sutta – Az öreg

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 16.5, PTS S II 202

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagahában, a Bambuszligetben, a Mókusok szentélyénél tartózkodott. Ekkor a tiszteletreméltó Mahá Kasszapa a Magasztoshoz ment, majd megérkezvén meghajolt előtte és leült oldalt. Ahogy ott ült, a Magasztos így szólt hozzá:

– Megöregedtél Kasszapa. Kidobott kenderrongyokból összefércelt szerzetesi ruhád nehéz már neked. Hordj inkább világi hívek által felajánlott szerzetesi köntöst, egyél adományokból származó ételt, és élj itt mellettem!

– Uram, régóta élek a vadonban, és dicsérem a vadonban élést. Alamizsnagyűjtő vagyok, és dicsérem az alamizsnagyűjtést. Levetett rongyokat hordok, és dicsérem a levetett rongyok viselését. Csak egy darabot hordok a háromrészes szerzetesi ruhából, és dicsérem azt, ha valaki csak egy darabot hord a háromrészes szerzetesi ruhából. Szerény vagyok, és dicsérem a szerénységet. Elégedett vagyok, és dicsérem a megelégedettséget. Remete vagyok, és dicsérem a remeteséget. Mentese vagyok a zavaros gondolatoktól, és dicsérem a zavaros gondolatoktól való mentességet. Folyamatosan fenntartom a Kitartásom szakadatlan, és dicsérem a szakadatlan kitartást.

– De, Kasszapa, milyen okokat látsz, amelyek arra készítettek, hogy a vadonban élj, és dicséred a vadonban élést [...], hogy kitartásod szakadatlan, és dicséred a szakadatlan kitartást?

– Uram, két okot látok, ami arra készítet, hogy a vadonban éljek, és dicsérjem a vadonban élést [...], hogy folyamatosan fenntartsam a kitartásomat, és dicsérjem a fenntartott kitartást. Egyrészt mert kellemes a magam számára itt és most, másrészt az eljövendő nemzedékek iránti együttérzésből. Talán az eljövendő nemzedékek példaként tekintenek majd rá: „Lám-lám, a Felébredett tanítványai, és azok, akik utána világosodtak meg, sokáig éltek a vadonban, és dicsérték a vadonban élést.

Alamizsnagyűjtők voltak, és dicsérték az alamizsnagyűjtést. Levetett rongyokat hordtak, és dicsérték a levetett rongyok viselését. Csak egy darabot hordtak a háromrészes szerzetesi ruhából, és dicsérték azt, ha valaki csak egy darabot hord a szerzetesi ruhából. Szerények voltak, és dicsérték a szerénységet. Elégedettek voltak, és dicsérték az elégedettséget. Remeték voltak, és dicsérték a remeteséget. Menteseek voltak a zavaros gondolatoktól, és dicsérték a zavaros gondolatoktól való mentességet. Kitartásuk szakadatlan volt, és dicsérték a szakadatlan kitartást.”

– Jó, Kasszapa, nagyon jó! Úgy tűnik, te egyike vagy azoknak, akik mások boldogságáért, a világ iránti együttérzésből, az emberek és istenek javára, az ő jóllétükért és boldogságukért gyakorolnak. Viseld csak továbbra is kenderrongy szerzetesi ruhádat, járj alamizsnáért, és élj a vadonban.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 16.5, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 17.8 Sigāla Sutta – A sakál

Fordította: Kertész Ágnes

SN 17.8, PTS SN II 230

Szavatthí közelében.

– Szerzetesek, a nyereség, az adományok és a hírnév veszedelmes dolgok, amelyek nehéz, keserves akadályt jelentenek a kötelékektől való legmagasabbrendű mentesség megvalósításában.

Hallottátok a sakál vonyítását az éjszaka utolsó óráiban?

– Igen, urunk.

– Ez a sakál rühtől szenved. Sehol sem talál örömet, mindegy, hogy hová megy: a barlangba, a fa alá vagy a nyílt mezőre. Bárhová megy, bárhol áll meg, bárhol ül le, bárhová fekszik, nyomorúságosan érzi magát.

Ehhez hasonló, ha egy szerzetest legyőznek a nyereség, az adományok és a hírnév, s tudatát felemésztik. Sehol sem talál örömet, mindegy, hogy hová megy: egy üresen álló kunyhóba, a fa alá vagy a nyílt mezőre. Bárhová megy, bárhol áll meg, bárhol ül le, bárhová fekszik, nyomorúságosan érzi magát. Ennyire veszedelmes a nyereség, az adományok és a hírnév, amelyek nehéz, keserves akadályt jelentenek a kötelékektől való legmagasabbrendű mentesség megvalósításában.

Ezért így gyakoroljatok: ‘Elfordulunk minden nyereségtől, adománytól és hírnévtől; nem engedjük, hogy a nyereség, adomány és hírnév, amelyben részesülünk, feleméssze a tudatunkat.’ Így gyakoroljatok, szerzetesek.

Így készült:

Fordította: Kertész Ágnes

Forrás: [SN 17.8, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kertész Ágnes, 2012

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 09, 2012, at 06:47 PM

SN 20.6 Dhanuggaha Sutta – Az íjász

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 20.6, PTS S II 265

Szavatthiban.

– Szerzetesek, tegyük fel, van négy erős íjász – jól képzettek, gyakorlottak, tapasztaltak –, akik a négyféle irány szerint állnak. Arra jön egy ember és ezt mondja: „El fogom kapni, le fogom szedni azokat a nyílvevőket, amiket ez a négy erős íjász – akik jól képzettek, gyakorlottak, tapasztaltak – kirepít, mielőtt azok leesnének a földre.” Mit gondoltok, nevezhetnénk-e fűgének ezt az embert, aki a legnagyobb gyorsasággal van megáldva?

– Már akkor is, ha csak azt kapná el és szedné le, amit csupán egyetlen – jól képzett, gyakorlott, tapasztalt – íjász repít ki, Uram, már akkor is fűgének nevezhetnénk ezt az embert, aki a legnagyobb gyorsasággal van megáldva, nem is beszélve négy ilyen íjász esetében.

– Még ennél az embernél is gyorsabb, szerzetesek, a Nap és a Hold. Gyorsabbak ennél az embernél, gyorsabbak a Napnál és a Holdnál is a dévák, akik még a Napot és a Holdat is leelőzik. Gyorsabb ennél az embernél, gyorsabb a Napnál és a Holdnál, gyorsabb a déváknál, akik még a Napot és a Holdat is leelőzik, az, ahogy az ember életének vége közeledik. Ezért így gyakoroljatok: „Éberén fogunk élni!” Így kell gyakorolnotok!

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 20.6, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 20.7 Āṇi Sutta – A fadarab

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 20.7, PTS S II 266

Szavatthiban.

– Szerzetesek, régebben a daszáraháknak volt egy nagy dobjuk, amit „Összehívónak” neveztek. Amikor az Idéző egy bordája eltörött, egy fadarabot illesztettek a helyébe, egész addig, amíg eljött az idő, hogy az Összehívó eredeti fadongás teste már teljesen el is tűnt, és csak egy halom fadarab maradt.¹

Hasonlóképpen, eljön majd az idő, amikor lesznek olyan szerzetesek, akik nem fognak jól odafigyelni, amikor a tanítóbeszédet recitálják, amelyek a Tathágata mélységes, mély jelentésű, páratlan, az ürességre vonatkozó szavai. Nem fogják hegyezni a fülüket, nem fogják kitárni a szívüket a megismerésük felé. Nem fognak úgy tekinteni rájuk, mint amit érdemes megragadni és a mesterévé válni. Ehelyett úgy fogják hallgatni, mintha irodalmi műveket recitálnának: költők verseit, amelyek szépen szólnak, ékes beszédűek, amelyek kívülállók munkái, tanítványok szavai.

Ily módon fogják hegyezni a fülüket, és így fogják kitárni a szívüket a megismerésük felé. Úgy fognak tekinteni rájuk, mint amit ezért érdemes megragadni és a mesterévé válni.

Így fog eljönni az az idő, amikor a tanítóbeszéd, a Tathágata mélységes, mély jelentésű, páratlan, az ürességre vonatkozó szavai eltűnnek.

[Ezért] Így kell gyakorolnotok: „Jól oda fogunk figyelni, amikor a tanítóbeszédet recitálják, amelyek a Tathágata mélységes, mély jelentésű, páratlan, az ürességre vonatkozó szavai. Hegyezni fogjuk a fülünket, kitárjuk a szívünket a megismerésük felé. Úgy tekintünk rájuk, mint amit megéri megragadni és a mesterévé válni.” – Hát, így kell gyakorolnotok.

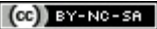
-
1. A kommentárok megjegyzik, hogy a dobot eredetileg tizenkét mérföldről is hallani lehetett, de végső állapotában még a kerítés mögül sem hallatszott a hangja. [←](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 20.7, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.1 Nakulapitu Sutta – Tanítóbeszéd Nakulapitának

Fordította: Máthé Veronika

SN 22.1, PTS S III 1

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos a bhaggák között, Szumsumáragirában, a Bhészakalá ligetben, az Ózek parkjában tartózkodott. Ekkor egy Nakulapitá nevű házigazda felkereste őt, köszöntötte, leült egyik oldalára és ezt mondta:

– Öreg vagyok már, tiszteletre méltó uram, megvénültem, sok-sok év terhét cipelem, korom előre haladott, életem a végére jár, testem legyengült, gyakran sújtja betegség. Így csak ritkán van alkalmam találkozni a Magasztossal és a megbecsülésre érdemes szerzetesekkel. Kérem a Magasztost, tanítson engem. Igazítson útba, kérem, tiszteletre méltó uram, hogy az majd hosszú időn át a javamat és boldogságomat szolgálja.

– Így van, házigazda, így van! Ez, amit a testedként tapasztalsz, valóban legyengült, elnehezedett, törékennyé vált. Ha valaki ezt a testet viselve csak egyetlen pillanatra is azt állítaná, hogy az egészséges, mi más lenne ez a részéről, mint ostobaság? Ezért, házigazda, azt mondom neked, hogy így gyakorolj: „Bár a testemet szenvedés sújtja, a tudatomat nem fogja szenvedés sújtani.” Így gyakorolj.

Ezután a házigazda Nakulapitá, örömét lelve a Magasztos szavaiban, felkelt az ülőhelyéről és tiszteletét fejezte ki a Magasztos felé úgy, hogy jobbkéz felől megkerülte őt, majd odament a tiszteletre méltó Száriputtához. Miután köszöntötte Száriputtát, leült egyik oldalára. Ezután a tiszteletre méltó Száriputta a következőt mondta neki:

– Házigazda, a vonásaid derűsek, arcod tisztán és fényesen ragyog. Csak nem a Magasztos jelenlétében hallgattad ma a tanítást?

– Hogy ne tettem volna, tiszteletre méltó uram. Éppen most ajándékozott meg a Magasztos a tanítás nektárjával.

– Milyen tanítás nektárját ajándékozta neked a Magasztos?

– Nézze, tiszteletre méltó uram, odamentem a Magasztoshoz...

(Nakulapitá házigazda megismétli a Buddhával folytatott egész beszélgetését.)

– Ennek a tanításnak a nektárjával ajándékozott meg a Magasztos.

– Nem jutott eszedbe, házigazda, hogy tovább kérdezd a Magasztost arról, hogy mit jelent az, ha valakinek a testét szenvedés sújtja és a tudatát is szenvedés sújtja, és az, ha valakinek a testét szenvedés sújtja, de a tudatát nem sújtja szenvedés?

– Nagy utat megtennék azért, hogy a tiszteletre méltó Száriputtától meghallgassam ennek az állításnak a jelentését. Valóban hasznos lenne, ha a tiszteletre méltó Száriputta megvilágítaná ennek az állításnak a jelentését.

– Akkor hallgasd és figyelj jól arra, amit mondok, házigazda!

– Rendben, tiszteletre méltó uram – felelte Nakulapitá, a házigazda. A tiszteletre méltó Száriputta a következőket mondta:

– Mit jelent az, házigazda, ha valakinek a testét szenvedés sújtja és a tudatát is szenvedés sújtja? Ilyenkor a tanulatlan világi ember, aki nem ismeri a nemes személyeket, és járatlan és képzetlen az ő Tanukban, aki nem ismeri a legkiválóbb személyeket, és járatlan és képzetlen az ő Tanukban, a testet önmagával azonosnak tekinti, vagy önmagát a test birtokosának tekinti, vagy a testet önmagán belülnek tekinti, vagy önmagát a testen belül lévőnek tekinti. Azoknak az elképzeléseknek a rabja, hogy „A testem én vagyok és a testem az enyém.” Miközben ezeknek az elképzeléseknek a rabjaként él, a teste átalakul és megváltozik. A teste átalakulása és megváltozása miatt szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés fakad benne.

Az érzeteket önmagával azonosnak tekinti, vagy önmagát az érzetek birtokosának tekinti, vagy az érzeteket önmagán belülnek tekinti, vagy önmagát az érzeteken belül lévőnek tekinti. Azoknak az elképzeléseknek a rabja, hogy „Az érzeteim én vagyok és az érzeteim az enyéme.” Miközben ezeknek az elképzeléseknek a rabjaként él, az érzetei átalakulnak és megváltoznak. Az érzetek átalakulása és megváltozása miatt szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés fakad benne.

Az észlelést önmagával azonosnak tekinti, vagy önmagát az észlelés birtokosának tekinti, vagy az észlelést önmagán belülnek tekinti, vagy önmagát az észlelésen belül lévőnek tekinti. Azoknak az elképzeléseknek a rabja, hogy „Az észlelésem én vagyok és az észlelésem az enyém.” Miközben ezeknek az elképzeléseknek a rabjaként él, az észlelése átalakul és megváltozik. Az észlelés átalakulása és megváltozása miatt szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés fakad benne.

A késztetéseket önmagával azonosnak tekinti, vagy önmagát a késztetések birtokosának tekinti, vagy a késztetéseket önmagán belülnek tekinti, vagy önmagát a késztetéseken belül lévőnek tekinti. Azoknak az elképzeléseknek a rabja, hogy „A késztetésem én vagyok és az késztetésem az enyéme.” Miközben ezeknek az elképzeléseknek a rabjaként él, a késztetései átalakulnak és megváltoznak. A

készítések átalakulása és megváltozása miatt szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés fakad benne.

A tudatosságot önmagával azonosnak tekinti, vagy önmagát a tudatosság birtokosának tekinti, vagy a tudatosságot önmagán belülinek tekinti, vagy önmagát a tudatosságon belül lévőnek tekinti. Azoknak az elképzeléseknek a rabja, hogy „A tudatosságom én vagyok és a tudatosságom az enyém.” Miközben ezeknek az elképzeléseknek a rabjaként él, a tudatossága átalakul és megváltozik. A tudatosság átalakulása és megváltozása miatt szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés fakad benne.

Ez jelenti azt, házigazda, ha valakinek a testét szenvedés sújtja és a tudatát is szenvedés sújtja. És mit jelent az, házigazda, ha valakinek a testét szenvedés sújtja, de a tudatát nem sújtja szenvedés? Ilyenkor a tanult nemes tanítvány, aki ismeri a nemes személyeket, és járatos és jól képzett az ő Tanukban, aki ismeri a legkiválóbb személyeket, és járatos és jól képzett az ő Tanukban, a testet nem tekinti önmagával azonosnak, vagy önmagát nem tekinti a test birtokosának, vagy a testet nem tekinti önmagán belülinek, vagy önmagát nem tekinti a testen belül lévőnek. Nem rabja azoknak az elképzeléseknek, hogy „A testem én vagyok és a testem az enyém.” Miközben úgy él, hogy nem rabja ezeknek az elképzeléseknek, a teste átalakul és megváltozik. A teste átalakulása és megváltozása miatt nem fakad benne szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés.

Az érzeteket nem tekinti önmagával azonosnak, vagy önmagát nem tekinti az érzetek birtokosának, vagy az érzeteket nem tekinti önmagán belülinek, vagy önmagát nem tekinti az érzeteken belül lévőnek. Nem rabja azoknak az elképzeléseknek, hogy „Az érzeteim én vagyok és az érzeteim az enyéme.” Miközben úgy él, hogy nem rabja ezeknek az elképzeléseknek, az érzetei átalakulnak és megváltoznak. Az érzetei átalakulása és megváltozása miatt nem fakad benne szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés.

Az észlelést nem tekinti önmagával azonosnak, vagy önmagát nem tekinti az észlelés birtokosának, vagy az észlelést nem tekinti önmagán belülinek, vagy önmagát nem tekinti az észlelésen belül lévőnek. Nem rabja azoknak az elképzeléseknek, hogy „Az észlelésem én vagyok és az észlelésem az enyém.” Miközben úgy él, hogy nem rabja ezeknek az elképzeléseknek, az észlelése átalakul és megváltozik. Az észlelése átalakulása és megváltozása miatt nem fakad benne szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés.

A készítéseket nem tekinti önmagával azonosnak, vagy önmagát nem tekinti a készítések birtokosának, vagy az készítéseket nem tekinti önmagán belülinek, vagy önmagát nem tekinti a készítéseken belül lévőnek. Nem rabja azoknak az elképzeléseknek, hogy „A készítéseim én vagyok és a készítéseim az enyéme.” Miközben úgy él, hogy nem rabja ezeknek az elképzeléseknek, a

készítései átalakulnak és megváltoznak. A készítései átalakulása és megváltozása miatt nem fakad benne szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés.

A tudatosságot nem tekinti önmagával azonosnak, vagy önmagát nem tekinti a tudatosság birtokosának, vagy a tudatosságot nem tekinti önmagán belülinek, vagy önmagát nem tekinti a tudatosságon belül lévőnek. Nem rabja azoknak az elképzeléseknek, hogy „A tudatosságom én vagyok és a tudatosságom az enyém.” Miközben úgy él, hogy nem rabja ezeknek az elképzeléseknek, a tudatossága átalakul és megváltozik. A tudatossága átalakulása és megváltozása miatt nem fakad benne szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés.

Ez jelenti azt, házigazda, ha valakinek a testét szenvedés sújtja, de a tudatát nem sújtja szenvedés.

Ezt mondta a tiszteletre méltó Száriputta. Nakulapitá, a házigazda repesett az örömtől és gyönyörűségét lelte Száriputta magyarázatában.

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: SN 22.1, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.2 Devadaha Sutta – Dévadahában

Fordította: Máthé Veronika

SN 22.2, PTS S III 5

Így hallottam. Egyszer a Magasztos a szakják között tartózkodott, ahol a szakják Dévadaha nevű városa állt. Ekkor néhány nyugat felé tartó szerzetes eljött a Magasztoshoz, tiszteletét tette előtte és leülve egyik oldalt ezt mondták:

– Tiszteletreméltó urunk, a nyugati tartományba szeretnénk menni, hogy ott letelepedjünk.

– Elbúcsúztatok a tiszteletreméltó Száriputtától?

– Nem, tiszteletreméltó urunk.

– Akkor búcsúzzatok el a tiszteletreméltó Száriputtától, szerzetesek. Száriputta bölcs, ő olyasvalaki, aki segít azoknak, aki testvérei a szent életben.

– Rendben, tiszteletreméltó urunk – felelték a szerzetesek.

Ezidőtájt a tiszteletreméltó Száriputta egy kasszia bokorban üldögélt, nem messze a Magasztostól. A szerzetesek, gyönyörűséget és örömet lelve a Magasztos által mondottakban, felemelkedtek ülőhelyeikről, és jobb kéz felől [megkerülve őt] tiszteletüket fejezték ki a Magasztos felé, odamentek a tiszteletreméltó Száriputtához. Üdvözlést váltottak vele, és amikor a köszöntést és szívélyes beszélgetést befejezték, leülve egyik oldalt ezt mondták:

– Száriputta barátunk, a nyugati tartományba szeretnénk menni, hogy ott letelepedjünk. Búcsút kell vennünk a Tanítótól.

– Barátaim, vannak bölcs harcosok, bölcs papok, bölcs házigazdák és bölcs aszkéták, akik a külföldre távozott szerzetest kifaggatják – hiszen a bölcs emberek, barátaim, kíváncsiak: „Mit mond a ti tanítótok, mit tanít?” Remélem, tiszteletreméltó barátaim, jól megtanultátok a tanításokat, jól értettétek meg azokat, figyelmet szenteltetek azoknak, elgondolkodtatok azokon és bölcsességetekkel a mélyükre láttatok, és így amikor erre válaszoltok, azt fogjátok előadni, amit a Magasztos mondott, és nem fogjátok hamis színben feltűntetni őt a tényeknek ellentmondó kijelentéseitekkel, és így a Tan szerint adtok majd magyarázatot, és az állításaitok nem szülnek azokat jogosan bíráló megjegyzéseket.

Nagy utat megtennénk azért, hogy megtudjuk ennek az állításnak a jelentését a tiszteletreméltó Száriputtától. Valóban hasznos lenne, ha a tiszteletre méltó Száriputta megvilágítaná ennek az állításnak a jelentését.

– Akkor hallgassátok és figyeljeteK jól arra, amit mondok, barátaim!

– Rendben, barátunk – felelték a szerzetesek. A tiszteletre méltó Száriputta a következőket mondta:

– Barátaim, vannak bölcs harcosok, bölcs papok, bölcs házigazdák és bölcs aszkéták, akik a külföldre távozott szerzetest kifaggatják – hiszen a bölcs emberek, barátaim, kíváncsiak: „Mit mond a ti tanítótok, mit tanít?” Amikor így kérdeznak benneteket, így válaszoljatok: „Barátunk, a mi tanítónk a vágyakozás és sóvárgás megszüntetését tanítja.”

Amikor így válaszoltatok, barátaim, lehet, hogy lesznek olyan bölcs harcosok, bölcs papok, bölcs házigazdák és bölcs aszkéták, akik tovább faggatnak majd benneteket – hiszen a bölcs emberek, barátaim, kíváncsiak: „A ti tanítótok mi iránti vágyakozás és sóvárgás megszüntetését tanítja?” Amikor így kérdeznak benneteket, így válaszoljatok: „Barátunk, a mi tanítónk a forma iránti vágyakozás és sóvárgás megszüntetését tanítja, az érzések iránti... az észlelés iránti... a késztetések iránti... a tudatosság iránti vágyakozás és sóvárgás megszüntetését tanítja.”

Amikor így válaszoltatok, barátaim, lehet, hogy lesznek olyan bölcs harcosok, bölcs papok, bölcs házigazdák és bölcs aszkéták, akik tovább faggatnak majd benneteket – hiszen a bölcs emberek, barátaim, kíváncsiak: „Milyen veszélyt látva tanítja a ti tanítótok a forma iránti vágyakozás és sóvárgás megszüntetését, az érzések iránti... az észlelés iránti... a késztetések iránti... a tudatosság iránti vágyakozás és sóvárgás megszüntetését?” Amikor így kérdeznak benneteket, így válaszoljatok: „Barátunk, ha valaki nem mentes a forma iránti sóvárgástól, vágyakozástól, kötődéstől, szomjtól, szenvedélytől és epekedéstől, a forma átalakulása és megváltozása miatt szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés ébred benne. Barátunk, ha valaki nem mentes az érzések iránti... az észlelés iránti... a késztetések iránti... a tudatosság iránti sóvárgástól, vágyakozástól, kötődéstől, szomjtól, szenvedélytől és epekedéstől, a tudatosság átalakulása és megváltozása miatt szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés ébred benne. Mivel meglátta ezt a veszélyt, a mi tanítónk a forma iránti vágyakozás és sóvárgás megszüntetését tanítja, az érzések iránti... az észlelés iránti... a késztetések iránti... a tudatosság iránti vágyakozás és sóvárgás megszüntetését tanítja.”

Amikor így válaszoltatok, barátaim, lehet, hogy lesznek olyan bölcs harcosok, bölcs papok, bölcs házigazdák és bölcs aszkéták, akik tovább faggatnak majd benneteket – hiszen a bölcs emberek, barátaim, kíváncsiak: „Milyen előnyt látva tanítja a ti tanítótok a forma iránti vágyakozás és sóvárgás megszüntetését, az érzések iránti... az észlelés iránti... a késztetések iránti... a tudatosság iránti vágyakozás és sóvárgás megszüntetését?” Amikor így kérdeznak benneteket, így válaszoljatok: „Barátunk, ha valaki mentes a forma iránti sóvárgástól, vágyakozástól, kötődéstől, szomjtól, szenvedélytől és epekedéstől, a forma átalakulása és megváltozása miatt nem ébred benne

szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés. Barátunk, ha valaki mentes az érzések iránti... az észlelés iránti... a késztetések iránti... a tudatosság iránti sóvárgástól, vágyakozástól, kötődéstől, szomjtól, szenvedélytől és epekedéstől, a tudatosság átalakulása és megváltozása miatt nem ébred benne szomorúság, panasz, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés. Mivel meglátta ezt az előnyt benne, a mi tanítónk a forma iránti vágyakozás és sóvárgás megszüntetését tanítja, az érzések iránti... az észlelés iránti... a késztetések iránti... a tudatosság iránti vágyakozás és sóvárgás megszüntetését tanítja.”

Barátaim, ha az az ember, aki kedvezőtlen (tudat)állapotokba lép be és azokban időzik, boldogan élne le ezt az életét, aggodalmaskodás, kétségbeesés és izgatottság nélkül, és a teste felbomlásakor, a halála után jó irányban való újraszületésre számíthatna, akkor a Magasztos nem értékelné ilyen nagyra a kedvezőtlen (tudat)állapotok felszámolását. De mivel aki kedvezőtlen (tudat)állapotokba lép be és azokban időzik, szenvedésben éli le ezt az életét, aggodalmaskodás, kétségbeesés és izgatottság közepette, és a teste felbomlásakor, a halála után rossz irányban való újraszületésre számíthat, a Magasztos nagyra értékeli a kedvezőtlen (tudat)állapotok felszámolását.

Barátaim, ha az az ember, aki kedvező (tudat)állapotokba lép be és azokban időzik, szenvedésben élne le ezt az életét, aggodalmaskodás, kétségbeesés és izgatottság közepette, és a teste felbomlásakor, a halála után rossz irányban való újraszületésre számíthatna, akkor a Magasztos nem értékelné ilyen nagyra a kedvező (tudat)állapotok elérését. De mivel aki kedvező (tudat)állapotokba lép be és azokban időzik, boldogan éli le ezt az életét, aggodalmaskodás, kétségbeesés és izgatottság nélkül, és a teste felbomlásakor, a halála után jó irányban való újraszületésre számíthat, a Magasztos nagyra értékeli a kedvező (tudat)állapotok elérését.

Ezt mondta a tiszteletreméltó Száriputta. A szerzetesek repestek az örömtől és gyönyörűségüket lelték Száriputta magyarázatában.

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: SN 22.2, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.3 Hālidikāni Sutta – Tanítóbeszéd Hālidakáninak (1)

Fordította: Máthé Veronika

SN 22.3, PTS S III 9

Így hallottam. Egyszer a tiszteletreméltó Mahákaccsána az avanti nép körében tartózkodott, a Pápata-hegyen, Kurughara mellett. Ekkor egy Hālidakáni nevű házigazda odajött Mahákaccsánához, tiszteletét fejezte ki iránta, leült az egyik oldalára, és ezt mondta neki:

– Tiszteletreméltó uram, a Magasztos ezt mondta az Atthakavaggában, a „Mágandija kérdései”-ben:

A bölcs, aki otthonát elhagyta, hogy szálláshely nélkül vándoroljon,
a faluba érve sem kötődik senkihez.

Megszabadult az érzéki örömtől, elvárásai már nincsenek,
többé nem száll vitába az emberekkel.

Hogyan értsük meg részleteiben ennek a jelentését, melyet a Magasztos röviden fejtett ki?

– A forma halmaza, házigazda, a tudatosság otthona. Akinek a tudatosságát a forma halmaza iránti vágy szorítja béklyóba, órála mondják, hogy „otthon időzik”. Az érzet halmaza... Az észlelés halmaza... A késztetések halmaza a tudatosság otthona. Akinek a tudatosságát a késztetések halmaza iránti vágy szorítja béklyóba, órála mondják, hogy „otthon időzik”. Így időzik valaki otthon.

És hogyan vándorol valaki az otthontalanságban, házigazda? A forma halmaza iránti vágy, a gyönyör, az öröm és sóvárgás, a bevonódás és ragaszkodás, a tudatban megjelenő nézőpontok, a tapadás és a háttérben meghúzódó hajlamok – a Thatágata mindezeket elhagyta, gyökerüknél elmetszette, olyanná tette, mint a pálmátönk, kiirtotta őket oly módon, hogy többé nem merülhetnek fel, a jövőben sem. Ezért a Thatágatáról mondják, hogy „az otthontalanságban vándorol”. Az érzet halmaza iránti vágy, a gyönyör, az öröm és sóvárgás, a bevonódás és ragaszkodás, a tudatban lévő nézőpontok, a tapadás és a háttérben meghúzódó hajlamok... Az észlelés halmaza... A késztetések halmaza... A tudatosság halmaza iránti vágy, a gyönyör, az öröm és sóvárgás, a bevonódás és ragaszkodás, a tudatban lévő nézőpontok, a tapadás és a háttérben meghúzódó hajlamok – a Thatágata mindezeket elhagyta, gyökerüknél elmetszette, olyanná tette, mint egy pálmátönk, kiirtotta őket oly módon, hogy többé nem merülhetnek fel a jövőben sem. Ezért a Thatágatáról mondják, hogy „az otthontalanságban vándorol”. Így vándorol valaki az otthontalanságban.

És hogyan időzik valaki a szálláshelyen, házigazda? Akinek a formák megjelenésére vonatkozó tapasztalatában [a szennyeződések] kiterjedése és kényszerítő ereje jelen van, órála mondják, hogy „a szálláshelyen időzik”. Akinek a szagok megjelenésére vonatkozó tapasztalatában ... ízek

megjelenésére... tapintásérzetek megjelenésére... tudati folyamatok megjelenésére vonatkozó tapasztalatában [a szennyeződések] kiterjedése és kényszerítő ereje jelen van, órála mondják, hogy „a szálláshelyen időzik”.

És hogyan időzik valaki szálláshely nélkül, házigazda? [A szennyeződések] kiterjedése és kényszerítő ereje a formák megjelenésére vonatkozó tapasztalatban – a Thatágata mindezeket elhagyta, gyökerüknél elmetszette, olyanná tette, mint a pálmátönk, kiirtotta őket oly módon, hogy többé nem merülhetnek fel, a jövőben sem. Ezért a Thatágatáról mondják, hogy „szálláshely nélkül időzik”. [A szennyeződések] kiterjedése és kényszerítő ereje a szagok megjelenésére vonatkozó tapasztalatban... ízek megjelenésére... tapintásérzetek megjelenésére... tudati folyamatok megjelenésére vonatkozó tapasztalatban – a Thatágata mindezeket elhagyta, gyökerüknél elmetszette, olyanná tette, mint a pálmátönk, kiirtotta őket oly módon, hogy többé nem merülhetnek fel, a jövőben sem. Ezért a Thatágatáról mondják, hogy „szálláshely nélkül időzik”. Így időzik valaki szálláshely nélkül.

És hogyan kötődik valaki a falusiakhoz? Ez a valaki, házigazda, úgy él, hogy a világiak társaságát keresi. Együtt örül és bánkódik velük, boldog, amikor ők boldogok és szomorú, amikor ők szomorúak, és beleártja magát azok ügyes-bajos dolgaiba. Így kötődik valaki a falusiakhoz.

És hogyan nem kötődik valaki a falusiakhoz? Ez a valaki, házigazda, úgy él, hogy nem keresi a világiak társaságát. Nem örül együtt és nem bánkódik velük, nem boldog, amikor ők boldogok és nem szomorú, amikor ők szomorúak, és nem ártja bele magát azok ügyes-bajos dolgaiba. Így nem kötődik valaki a falusiakhoz.

És, házigazda, hogyan nem mentes valaki az érzéki élvezetek keresésétől? Ez a valaki, házigazda, nem szabadult meg a vágytól, sóvárgástól, vonzalomtól, szenvedélytől és az érzéki élvezetek szomjazásától. Így nem mentes valaki az érzéki élvezetek keresésétől.

És, házigazda, hogyan mentes valaki az érzéki élvezetek keresésétől? Ez a valaki, házigazda, megszabadult a vágytól, sóvárgástól, vonzalomtól, szenvedélytől és az érzéki élvezetek szomjazásától. Így mentes valaki az érzéki élvezetek keresésétől.

És, házigazda, hogyan támaszt valaki elvárásokat? Ez a valaki, házigazda, így gondolkodik: „Legyen ilyen és ilyen testem a jövőben! Legyenek ilyen és ilyen érzeteim a jövőben! Legyen ilyen és ilyen észlelésem a jövőben! Legyenek ilyen és ilyen késztetésem a jövőben! Legyen ilyen és ilyen tudatosságom a jövőben!” Így támaszt valaki elvárásokat.

És, házigazda, hogyan nem támaszt valaki elvárásokat? Ez a valaki, házigazda, nem gondolkodik így: „Legyen ilyen és ilyen testem a jövőben!... Legyen ilyen és ilyen tudatosságom a jövőben!” Így nem támaszt valaki elvárásokat.

És, házigazda, hogyan száll valaki vitába az emberekkel? Ez a valaki, házigazda, ilyen beszédbe bonyolódik: „Te nem érted ezt a Tant és Fegyelmet. Én értem ezt a Tant és Fegyelmet. Még hogy te érted ezt a Tant és Fegyelmet!? Rosszul gyakorolsz, én gyakorlok jól. Amit előbb kellett volna mondanod, azt utóbb mondtad, amit utóbb kellett volna mondanod, azt előbb mondtad. Én következetes vagyok, te következetlen vagy. Ami annyi időbe telt, hogy kigondold, most megdőlt. Az érveid meg lettek cáfolva. Veszítettél, [úgyhogy] menekülj, és mentsd az elméletedet vagy vágd ki magad, ha tudod!” Így száll vitába valaki az emberekkel.

És, házigazda, hogyan nem száll valaki vitába az emberekkel? Ez a valaki, házigazda, nem bonyolódik ilyen beszédbe: „Te nem érted ezt a Tant és Fegyelmet...” Így nem száll vitába valaki az emberekkel. Tehát, házigazda, amikor a Magasztos ezt mondta az Aṭṭhakavaggában, a „Mágandija kérdései”-ben:

A bölcs, aki otthonát elhagyta, hogy szálláshely nélkül vándoroljon,
a faluba érve sem kötődik senkihez.

Megszabadult az érzéki örömtől, elvárásai már nincsenek,
többé nem száll vitába az emberekkel.

Így kell megérteni részleteiben ennek a jelentését, melyet a Magasztos röviden fejtett ki.

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: SN 22.3, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.4 Hāliddakāni Sutta – Tanítóbeszéd Hāliddakáninak (2)

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.4, PTS S III 12

Így hallottam. Egy alkalommal a tisztelendő Mahákaccsána Kuraraghában a Papáta hegyen tartózkodott az avanti népnél. Ekkor a világi Hāliddakáni odament a tisztelendő Mahákaccsánához, kifejezte felé a hódolatát, leült az oldalánál és így szólt:

– Tisztelendő uram, a következőket mondta a Magasztos a Szakka kérdéseiről szóló beszédében¹:

„Azon aszkéták és bráhmínok, akik megszabadultak, a vágy kialvásában érték el a legvégsőt, a végső menedéket a köteléktől, a szent élet végső fokát, a végső célt és ők a legjobbak az istenek és emberek között.” Hogyan kellene ennek jelentését, melyet a Magasztos röviden mondott el, részleteiben megérteni, tisztelendő uram?

– Világi, a forma elem iránti vágy, szomj, élvezet, sóvárgás, belemerülés és ragaszkodás, tudati álláspontok, kötődések és a meghúzóó hajlamok elpusztításával, elhalásával, megszűnésével, feladásával és elengedésével a tudatot helyesen megszabadultnak mondják.

Az érzet... észlelmés... késztetések... tudati elem iránti vágy, szomj, élvezet, sóvárgás, belemerülés és ragaszkodás, tudati álláspontok, kötődések és a meghúzóó hajlamok elpusztításával, elhalásával, megszűnésével, feladásával és elengedésével a tudatot helyesen megszabadultnak mondják.

Ezért, világi, mikor azt mondta a Magasztos a Szakka kérdéseiről szóló beszédében, hogy „azon aszkéták és bráhmínok, akik megszabadultak, a vágy kialvásában érték el a legvégsőt, a végső menedéket a köteléktől, a szent élet végső fokát, a végső célt és ők a legjobbak az istenek és emberek között.” Mit röviden mondott el a Magasztos, annak jelentését ekképpen kell érteni részleteiben.

1. [DN 21.](#) (részlet, angolul) [↩](#)

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.4, Bhikkhu Bodhi, angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.5 Samādhī Sutta – Összeszedettség

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.5, PTS S III 13

Így hallottam. Szávatthiban... Ott a Magasztos ezt mondta:

– Szerzetesek, fejlesszétek ki az összeszedettséget. A szerzetes, aki összeszedett megérti a dolgokat úgy, ahogyan azok valójában vannak.

És mit ért meg úgy, ahogyan az valójában van? A forma megjelenését és eltűnését, az érzet megjelenését és eltűnését, az észlelés megjelenését és eltűnését, a késztetések megjelenését és eltűnését, a tudat megjelenését és eltűnését.

És micsoda a forma megjelenése, szerzetesek? Micsoda az érzet megjelenése, szerzetesek? Micsoda az észlelés megjelenése, szerzetesek? Micsoda a késztetések megjelenése, szerzetesek? Micsoda a tudat megjelenése, szerzetesek?

Szerzetesek, íme az ember élvezetet keres, fogadja, ragaszkodik hozzá. És miben keres élvezetet, mit fogad, mihez ragaszkodik? Az ember élvezetet keres a formában, fogadja és ragaszkodik hozzá. Ennek következtében élvezet jelenik meg. Élvezet a formában ragaszkodás. A ragaszkodás függvényében létezés [jön létre], a létezés függvényében születés, a születés függvényében öregség és halál, bánat, panasz, fájdalom, kellemetlenség és nyomorultság jön létre. Ilyen a szenvedés egészének megjelenése.

Az ember élvezetet keres az érzetben... az észlelésben... a késztetéseken... a tudatban, fogadja és ragaszkodik hozzá. Ennek következtében élvezet jelenik meg. ... Ilyen a szenvedés egészének megjelenése.

Szerzetesek, ez a forma eredete, az érzet eredete, az észlelés eredete, a késztetések eredete, a tudat eredete. Szerzetesek, és micsoda a forma elmúlása? Micsoda az érzet elmúlása? Micsoda az észlelés elmúlása? Micsoda a késztetések elmúlása? Micsoda a tudat elmúlása?

Szerzetesek, íme az ember nem keres élvezetet, nem fogadja, nem ragaszkodik hozzá. És miben nem keres élvezetet, mit nem fogad, mihez nem ragaszkodik? Az ember nem keres élvezetet a formában, nem fogadja és nem ragaszkodik hozzá. Ennek következtében az élvezet a formában megszűnik. Az élvezet megszűnéséből következik a ragaszkodás megszűnése, a ragaszkodás megszűnésével a létezés megszűnése... Ilyen a szenvedés egészének a megszűnése.

Az ember nem keres élvezetet az érzetben... az észlelésben... a késztetéseken... a tudatban, nem

fogadja és nem ragaszkodik hozzá. Ennek következtében az élvezet a tudatban megszűnik... Ilyen a szenvedés egészének a megszűnése.

Szerzetesek, ez a forma elmúlása, ez az érzet elmúlása, ez az észlelés elmúlása, ez a késztetések elmúlása, ez a tudat elmúlása.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.5, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.6 Paṭisallāṇa Sutta – Elkülönültség

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.6, PTS S III 5

Szavatthiban.

– Szerzetesek, tegyetek erőfeszítést az elkülönültségben. A szerzetes, aki elkülönült, megérti a dolgokat, ahogyan azok vannak.

És mit ért meg úgy, ahogyan valóban léteznek? A forma eredetét és elmúlását, az érzetek eredetét és elmúlását, a késztetések eredetét és elmúlását, a tudat eredetét és elmúlását.

Szerzetesek, és mi a forma eredete? ... *(A továbbiakban azonos az [előző szuttával](#).)*

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.6, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.7 Upādā-paritassanā Sutta – Ragaszkodásból fakadó zaklatottság

(1)

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.7, PTS S III 15

Szávatthiban.

– Szerzetesek, megtanítom nektek a ragaszkodásból fakadó zaklatottságot és a nem ragaszkodásból fakadó nem zaklatottságot. Hallgassatok és figyeljetek jól, beszélni fogok.

– Igen, tisztelendő úr - válaszoltak a szerzetesek. A Magasztos így szólt:

– Szerzetesek, hogyan létezik ragaszkodásból fakadó zaklatottság? Szerzetesek, íme a tanulatlan világi, aki nem ismerője a nemes embereknek, járatlan és képzetlen a tanításukban, aki nem ismerője a fensőbbrendű személyeknek, járatlan és képzetlen a tanításukban, a formát ének tekinti, vagy az ént a forma birtokosának, vagy a formát az énben levőnek, vagy az ént a formában levőnek. Formája változik és alakul. A forma változásával és alakulásával tudata elmerül a forma változásában. A zaklatottság és a forma változásában elmerült tudatállapotból születő együttes továbbra is megszállja tudatát. Mivel tudata megszállott, ezért megrettent, elgyötört, aggódó, és a ragaszkodásból fakadóan zaklatott lesz.

Az érzetet tekinti ének ... az észlelést tekinti ének ... a készetetéseket tekinti ének ... a tudatot tekinti ének, vagy az ént a tudat birtokosának, vagy a tudatot az énben levőnek, vagy az ént a tudatban levőnek. Tudata változik és alakul. A tudat változásával és alakulásával tudata elmerül a tudat változásában. A zaklatottság és a tudat változásában elmerült tudatállapotból születő együttes továbbra is megszállja tudatát. Mivel tudata megszállott, ezért megrettent, elgyötört, aggódó, és a ragaszkodásból fakadóan zaklatott lesz.

Szerzetesek, ilyen módon létezik a ragaszkodásból fakadó zaklatottság.

Szerzetesek, hogyan létezik a nem ragaszkodásból fakadó nem zaklatottság? Szerzetesek, íme a tanult nemes tanítvány, aki ismerője a nemes embereknek, jártas és képzett a tanításukban, aki ismerője a fensőbbrendű személyeknek, jártas és képzett a tanításukban, a formát nem tekinti ének, vagy az ént a forma birtokosának, vagy a formát az énben levőnek, vagy az ént a formában levőnek. Formája változik és alakul. A forma változásának és alakulásának ellenére tudata nem merül el a forma változásában. Zaklatottság és a forma változásából születő tudatállapot együttese nem tartja megszállottan tudatát. Mivel tudata nem megszállott, ezért nem megrettent, nem elgyötört, nem aggódó,

és a nem ragaszkodásból fakadóan nem lesz zaklatott.

Az érzetet nem tekinti ének ... az észlelést nem tekinti ének ... a késztetéseket nem tekinti ének ... a tudatot nem tekinti ének, vagy az ént a tudat birtokosának, vagy a tudatot az énben levőnek, vagy az ént a tudatban levőnek. Tudata változik és alakul. A tudat változásának és alakulásának ellenére tudata nem merül el a tudat változásában. Zaklatottság és a tudat változásából születő tudatállapot együttese nem tartja megszállottan tudatát. Mivel tudata nem megszállott, ezért nem megrettent, nem elgyötört, nem aggódó, és a nem ragaszkodásból fakadóan nem lesz zaklatott.

Szerzetesek, ilyen módon léteznek a nem ragaszkodásból fakadó nem zaklatottság.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.7, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.8 Upādā-paritassanā Sutta (2) – Ragaszzkodásból fakadó zaklatottság (2)

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.8, PTS S III 18

Szávatthiban.

– Szerzetesek, megtanítom nektek a ragaszzkodásból fakadó zaklatottságot és a nem ragaszzkodásból fakadó nem zaklatottságot. Hallgassatok és figyeljetek jól, beszélni fogok. ...

Szerzetesek, hogyan létezik ragaszzkodásból fakadó zaklatottság? Szerzetesek, íme a tanulatlan világi így tekinti a fomát: “Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.” Formája változik és átalakul. A forma változásával és alakulásával megjelenik benne a bánat, a siránkozás, a fájdalom, a kedvtelenség és a reménytelenség.

Így tekinti az érzetet ... az észlelést ... a késztetéseket ... a tudatot: “Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.” Tudata változik és átalakul. A tudat változásával és alakulásával megjelenik benne a bánat, a siránkozás, a fájdalom, a kedvtelenség és a reménytelenség.

Szerzetesek, ilyen módon létezik a ragaszzkodásból fakadó zaklatottság.

Szerzetesek, hogyan létezik a nem ragaszkodásból fakadó nem zaklatottság? Szerzetesek, íme a tanult nemes tanítvány aki nem így tekinti a formát: “Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.” Formája változik és átalakul. A forma változásával és alakulásával nem jelenik meg benne a bánat, a siránkozás, a fájdalom, a kedvtelenség és a reménytelenség.

Nem így tekinti az érzetet ... az észlelést ... a késztetéseket ... a tudatot: “Ez az enyém, ez vagyok én, ez az én énem.” Tudata változik és átalakul. A tudat változásával és alakulásával nem jelenik meg benne a bánat, a siránkozás, a fájdalom, a kedvtelenség és a reménytelenség.

Szerzetesek, ilyen módon létezik a nem ragaszkodásból fakadó nem zaklatottság.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.8, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.9 Atītānāgatapaccuppanna Sutta – Állandótlan a három időben

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.9, PTS S III 19

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a forma állandótlan a múltban és a jövőben egyaránt, nem is beszélve a jelenről. Szerzetesek, így látva a tanult nemes tanítvány közömbös a múltbeli formával kapcsolatban, nem keres élvezetet a jövőbeli formában, és úgy gyakorol, hogy elfordul a jelenbeli formától, és látja annak az elmúlását és megszűnését.

Az érzet állandótlan ... Az észlelés állandótlan ... A késztetések állandótlanok ... A tudat állandótlan a múltban és a jövőben egyaránt, nem is beszélve a jelenről. Szerzetesek, így látva a tanult nemes tanítvány közömbös a múltbeli tudattal kapcsolatban, nem keres élvezetet a jövőbeli tudatban, és úgy gyakorol, hogy elfordul a jelenbeli tudattól, és látja annak az elmúlását és megszűnését.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.9, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.10 Atītānāgatapaccuppanna Sutta (2) – Szenvedés a három időben

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.10, PTS S III 19

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a forma szenvedés a múltban és a jövőben egyaránt, nem is beszélve a jelenről. Szerzetesek, így látva a tanult nemes tanítvány közömbös a múltbeli formával kapcsolatban, nem keres élvezetet a jövőbeli formában, és úgy gyakorol, hogy elfordul a jelenbeli formától, és látja annak az elmúlását és megszűnését.

Az érzet szenvedés ... Az érzelés szenvedés ... A készetetések szenvedés ... A tudat szenvedés, múltban és jövőben egyaránt, nem is beszélve a jelenről. Szerzetesek, így látva a tanult nemes tanítvány közömbös a múltbeli tudattal kapcsolatban, nem keres élvezetet a jövőbeli tudatban, és úgy gyakorol, hogy elfordul a jelenbeli tudattól, és látja annak az elmúlását és megszűnését.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.10, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.11 Atītānāgatapaccuppanna Sutta (3) – Éntelen a három időben

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.11, PTS S III 20

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a forma éntelen a múltban és a jövőben egyaránt, nem is beszélve a jelenről.

Szerzetesek, így látva a tanult nemes tanítvány közömbös a múltbeli formával kapcsolatban, nem keres élvezetet a jövőbeli formában, és úgy gyakorol, hogy elfordul a jelenbeli formától, és látja annak az elmúlását és megszűnését.

Az érzet éntelen ... Az észlelés éntelen ... A késztetések éntelen ... A tudat éntelen a múltban és a jövőben egyaránt, nem is beszélve a jelenről. Szerzetesek, így látva a tanult nemes tanítvány közömbös a múltbeli tudattal kapcsolatban, nem keres élvezetet a jövőbeli tudatban, és úgy gyakorol, hogy elfordul a jelenbeli tudattól, és látja annak az elmúlását és megszűnését.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.11, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.12 Aniccaṃ Sutta – Állandótlan

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.12, PTS S III 21

Így hallottam. Szávatthiban... Ott a Magasztos így szólt:

– Szerzetesek, a forma állandótlan, az érzet állandótlan, az észlelés állandótlan, a késztetések állandótlanok, a tudat állandótlan. Szerzetesek, így látva a tanult nemes tanítvány elfordulást tapasztal a formától, elfordulást az érzettől, elfordulást az észleléstől, elfordulást a késztetésektől, elfordulást a tudattól. Elfordulást tapasztalva szenvtelen lesz. A szenvtelenségből fakadóan [tudata] megszabadul. Mikor megszabadult, megjelenik [benne] a tudás: megszabadult. Megérti: a születést elpusztította, a szent életet leélte, megtette, mit meg kell, nem maradt semmi több e létállapotra.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.12, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.13 Dukkha Sutta – Szenvedés

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.13, PTS S III 21

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a forma szenvedés, az érzet szenvedés, az észlelés szenvedés, a késztetések szenvedés, a tudat szenvedés. Így látva, a tanult nemes tanítvány elfordulást tapasztal a formától, elfordulást az érzettől, elfordulást az észleléstől, elfordulást a késztetésektől, elfordulást a tudattól. Elfordulást tapasztalva szenttelen lesz. A szenttelenségből fakadóan [tudata] megszabadul. Mikor megszabadult, megjelenik [benne] a tudás: megszabadult. Megéri: a születést elpusztította, a szent életet leélte, megtette, mit meg kell, nem maradt semmi több e létállapotra.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.13, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.14 Anattā Sutta – Éntelen

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.14, PTS S III 21

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a forma éntelen, az érzet éntelen, az észlelés éntelen, a késztetések éntelenek, a tudat éntelen. Így látva, a tanult nemes tanítvány elfordulást tapasztal a formától, elfordulást az érzettől, elfordulást az észleléstől, elfordulást a késztetésektől, elfordulást a tudattól. Elfordulást tapasztalva szenvtelen lesz. A szenvtelenségből fakadóan [tudata] megszabadul. Mikor megszabadult, megjelenik [benne] a tudás: megszabadult. Megérti: a születést elpusztította, a szent életet leélte, megtette, mit meg kell, nem maradt semmi több e létállapotra.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.14, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.15 Yad anicca Sutta – Mi állandótlan

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.15, PTS S III 21

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a forma állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedés. Ami szenvedés, az értelen. Ami értelen, azt helyes bölcsességgel úgy kell látni, amint valójában van: “Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az érzet állandótlan... Az észlelés állandótlan... Az késztetések állandótlanok... Az tudat állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedés. Ami szenvedés, az értelen. Ami értelen, azt helyes bölcsességgel úgy kell látni, amint valójában van: “Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Így látva, a tanult nemes tanítvány elfordulást tapasztal a formától, elfordulást az érzettől, elfordulást az észleléstől, elfordulást a késztetésektől, elfordulást a tudattól. Elfordulást tapasztalva szenvtelen lesz. A szenvtelenségből fakadóan [tudata] megszabadul. Mikor megszabadult, megjelenik [benne] a tudás: megszabadult. Megérti: a születést elpusztította, a szent életet leélte, megtette, mit meg kell, nem maradt semmi több e létállapotra.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.15, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.16 Yad anicca Sutta (2) – Mi szenvedés

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.16, PTS S III 22

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a forma szenvedés. Ami szenvedés, az értelen. Ami értelen, azt helyes bölcsességgel úgy kell látni, amint valójában van: “Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az érzet szenvedés... Az észlelés szenvedés... Az késztetések szenvedés... Az tudat szenvedés. Ami szenvedés, az értelen. Ami értelen, azt helyes bölcsességgel úgy kell látni, amit valójában van: “Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Így látva, a tanult nemes tanítvány elfordulást tapasztal a formától, elfordulást az érzettől, elfordulást az észleléstől, elfordulást a késztetésektől, elfordulást a tudattól. Elfordulást tapasztalva szenvtelen lesz. A szenvtelenségből fakadóan [tudata] megszabadul. Mikor megszabadult, megjelenik [benne] a tudás: megszabadult. Megérti: a születést elpusztította, a szent életet leélte, megtette, mit meg kell, nem maradt semmi több e létállapotra.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.16, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.17 Yad anicca Sutta (3) – Mi értelen

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.17, PTS S III 22

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a forma értelen. Ami értelen, azt helyes bölcsességgel úgy kell látni, amint valójában van: “Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Az érzet értelen... Az észlelés értelen... Az késztetések értelenek... Az tudat értelen. Ami értelen, azt helyes bölcsességgel úgy kell látni, amint valójában van: “Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

Így látva, a tanult nemes tanítvány elfordulást tapasztal a formától, elfordulást az érzettől, elfordulást az észleléstől, elfordulást a késztetésektől, elfordulást a tudattól. Elfordulást tapasztalva szenvtelen lesz. A szenvtelenségből fakadóan [tudata] megszabadul. Mikor megszabadult, megjelenik [benne] a tudás: megszabadult. Megérti: a születést elpusztította, a szent életet leélte, megtette, mit meg kell, nem maradt semmi több e létállapotra.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.17, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.18 Hetu Sutta – Okkal Állandótlan

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.18, PTS S III 23

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a forma állandótlan. A forma megjelenésének oka és feltétele szintúgy állandótlan. Minthogy a forma olyanból ered, ami állandótlan, hogyan lehetne [a forma] állandó?

Az érzet állandótlan... Az észlelés állandótlan... Az késztetések állandótlanok... Az tudat állandótlan. A tudat megjelenésének oka és feltétele szintúgy állandótlan. Minthogy a tudat olyanból ered, ami állandótlan, hogyan lehetne [a tudat] állandó?

Így látva, a tanult nemes tanítvány elfordulást tapasztal a formától, elfordulást az érzettől, elfordulást az észleléstől, elfordulást a késztetésektől, elfordulást a tudattól. Elfordulást tapasztalva szenttelen lesz. A szenttelenségből fakadóan [tudata] megszabadul. Mikor megszabadult, megjelenik [benne] a tudás: megszabadult. Megérti: a születést elpusztította, a szent életet leélte, megtette, mit meg kell, nem maradt semmi több e létállapotra.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.18, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.19 Hetu Sutta (2) – Okkal szenvedés

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.19, PTS S III 23

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a forma szenvedés. A forma megjelenésének oka és feltétele szintúgy szenvedés. Minthogy a forma olyanból ered, ami szenvedés, hogyan lehetne [a forma] boldogság?

Az érzet szenvedés... Az észlelés szenvedés... Az késztetések szenvedés... Az tudat szenvedés. A tudat megjelenésének oka és feltétele szintúgy szenvedés. Minthogy a tudat olyanból ered, ami szenvedés, hogyan lehetne [a tudat] boldogság?

Így látva, a tanult nemes tanítvány elfordulást tapasztal a formától, elfordulást az érzettől, elfordulást az észleléstől, elfordulást a késztetésektől, elfordulást a tudattól. Elfordulást tapasztalva szenttelen lesz. A szenttelenségből fakadóan [tudata] megszabadul. Mikor megszabadult, megjelenik [benne] a tudás: megszabadult. Megérti: a születést elpusztította, a szent életet leélte, megtette, mit meg kell, nem maradt semmi több e létállapotra.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.19, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.20 Hetu Sutta (3) – Okkal értelen

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.20, PTS S III 24

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a forma értelen. A forma megjelenésének oka és feltétele szintúgy értelen. Minthogy a forma olyanból ered, ami értelen, hogyan lehetne [a forma] én?

Az érzet értelen... Az észlelés értelen... Az késztetések értelenek... Az tudat értelen. A tudat megjelenésének oka és feltétele szintúgy értelen. Minthogy a tudat olyanból ered, ami értelen, hogyan lehetne [a tudat] én?

Így látva, a tanult nemes tanítvány elfordulást tapasztal a formától, elfordulást az érzettől, elfordulást az észleléstől, elfordulást a késztetésektől, elfordulást a tudattól. Elfordulást tapasztalva szenvtelen lesz. A szenvtelenségből fakadóan [tudata] megszabadul. Mikor megszabadult, megjelenik [benne] a tudás: megszabadult. Megérti: a születést elpusztította, a szent életet leélte, megtette, mit meg kell, nem maradt semmi több e létállapotra.

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.20, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.21 Ānanda Sutta – Ānanda

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 22.21, PTS S III 24

Szavatthiban. A tisztelendő Ānanda oda ment a Magasztoshoz, kifejezte hódolatát, leült az oldalánál, majd így szólt:

– Tisztelendő uram, úgy mondják: “megszűnés¹, megszűnés”. Miféle dolgok megszűnése kapcsán beszélnek megszűnésről?

– Ānanda, a forma állandótlan, feltételektől függő, függően megjelenő, pusztulásnak, eltűnésnek, elmúlásnak, megszűnésnek alávetett. A [forma] megszűnése kapcsán beszélnek megszűnésről.

Az érzet állandótlan... Az észlelés állandótlan... Az késztetések állandótlanok... Az tudat állandótlan, feltételektől függő, függően megjelenő, pusztulásnak, eltűnésnek, elmúlásnak, megszűnésnek alávetett. A [tudat] megszűnése kapcsán beszélnek megszűnésről.

Ezen dolgok megszűnése kapcsán beszélnek megszűnésről, Ānanda.

1. *nirodha* (ejtsd: niródha): megszűnés, kialvás (a *nibbána* szinonímája) [↩](#)

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: SN 22.21, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.22 Bhāra Sutta – A teher

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.22, PTS S III 25

Szavatthiban... A Magasztos a következőket mondta:

– Szerzetesek, tanítani fogok a teherről, a teher hordozójáról, a teher felvételéről, és a teher lerakásáról. Figyeljetek.

Szerzetesek, mi a teher? Elmondható, hogy az öt halmaz a ragaszkodásoknak alávetett. Melyik ez az öt? A forma halmaz a ragaszkodásnak alávetett, az érzés halmaz a ragaszkodásnak alávetett, az érzékelés halmaz a ragaszkodásnak alávetett, a késztetések halmaz a ragaszkodásnak alávetett, a tudatosság halmaz a ragaszkodásnak alávetett. Ezt nevezik a tehernek.

És, szerzetesek, mi a teher hordozója? Elmondható, hogy ez a tiszteletre méltó névvel és a törzsének nevével jelzett személyiség. Ezt nevezik a teher hordozójának.

És, szerzetesek, mi a teher felvétele? Ez a szomj, ami újraszületéshez vezet, élvezet és vágy kíséri, hol ebben, hol abban gyönyörködik, nevezetesen az érzékek szomja, a létezés szomja, a nemlétezés szomja. Ezt nevezik a teher felvételének¹.

És, szerzetesek, mi a teher lerakása? Ez pedig ugyanannak a szomjnak maradéktalan elhagyása, megszűnése, feladása, lemondás, megszabadulás, elszakadás attól².

Ezt mondta a Magasztos. Ezt kijelentve még ezt is hozzátette:

*Az öt halmaz tényleg terhes,
A teher hordozója a személyiség.
A teher felvétele a világban való szenvedés,
A tehertől való megszabadulás boldogság.*

*Lerakva a nehéz terhet
Más teher felvétele nélkül,
Elvágva a vágyak gyökerét,
Az ember megszabadul a vágyaktól és teljesen elcsendesedik.*

1. A második nemes igazság. [↩](#)

2. A harmadik nemes igazság. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.22, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.23 Pariññā Sutta – Tökéletes Megértés

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.23, PTS S III 26

Szavatthiban.

– Szerzetesek, tanítani fogok olyan dolgokat, amelyeket tökéletesen meg kell érteni, és megtanítom, hogy mi a tökéletes megértés. Figyeljetek.

Szerzetesek, melyek azok a dolgok, amelyeket tökéletesen meg kell érteni? A forma, szerzetesek, amelyet tökéletesen meg kell érteni; az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság amelyet tökéletesen meg kell érteni. Ezek azok, amelyeket úgy nevezünk, hogy a dolgok, amelyeket tökéletesen meg kell érteni.

És, szerzetesek, mi a tökéletes megértés? A vágyak megsemmisítése, a harag megsemmisítése, a téveszmék megsemmisítése. Ezt nevezik tökéletes megértésnek.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.23, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.24 Parijāna Sutta – Közvetlen megismerés

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.24, PTS S III 26

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a forma közvetlen megismerése és tökéletes megértése, és az iránta való szenvtelené válás, majd végül annak elhagyása nélkül, a törekvő képtelen megsemmisíteni a szenvedést. Az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság közvetlen megismerése és tökéletes megértése, és az iránta való szenvtelené válás, majd végül annak elhagyása nélkül, a törekvő képtelen megsemmisíteni a szenvedést.

Szerzetesek, a forma közvetlen megismerésével és tökéletes megértésével és az iránta való szenvtelené válással, majd végül annak elhagyásával, a törekvőképessé válik a szenvedés megsemmisítésére. Az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság közvetlen megismerésével és tökéletes megértésével és az iránta való szenvtelené válással, majd végül annak elhagyásával, a törekvő képessé válik a szenvedés megsemmisítésére.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.24, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.25 Chandarāga Sutta – Vágy és szenvedély

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.25, PTS S III 27

Szavatthiban.

– Szerzetesek, hagyjátok el a forma iránti vágyaitokat és szenvedélyeiteket. Ezzel elhagyjátok a formát, elvágjátok a gyökereit, mint egy pálmatuskónak. Így elmosódik, és nem lesz kitéve többé a jövőbeli keletkezésnek.

Hagyjátok el az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság iránti vágyaitokat és szenvedélyeiteket. Ezzel elhagyjátok az érzést... az érzékelést... a késztetéseket... a tudatosságot, elvágjátok a gyökereit, mint egy pálmatuskónak. Így elmosódik, és nem lesz kitéve többé a jövőbeli keletkezésnek.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.25, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.26 Assāda Sutta – Kielégülés (1)

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.26, PTS S III 27

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a megvilágosodásom előtt, amikor még csupán Bódhiszattva voltam, még nem tökéletesen megvilágosodottként felmerült bennem, hogy a forma esetén mi a kielégülés, mi a benne rejlő veszély, mi a tőle való megszabadulás? Az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság esetén mi a kielégülés, mi a benne rejlő veszély, mi a tőle való megszabadulás?

Szerzetesek, ezután arra gondoltam: az öröm és a boldogság, amely a formával kapcsolatosan felmerül, az a formához kapcsolódó kielégülés. A forma állandótlan, szenvedésteli, és változásnak alávetett, így ez a formákban rejlő veszély. A forma iránti vágyak és szenvedélyek megszüntetése és elhagyása a formától való megszabadulás.

Az öröm és a boldogság, amely az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal kapcsolatosan felmerül, az az érzéshez... az érzékeléshez... a késztetésekhez... a tudatossághoz kapcsolódó kielégülés. Az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság állandótlan, szenvedésteli, és változásnak alávetett, így ez az érzésben... az érzékelésben... a késztetésekben... a tudatosságban rejlő veszély. Az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság iránti vágyak és szenvedélyek megszüntetése és elhagyása az érzéstől... az érzékeléstől... a késztetésektől... a tudatosságtól való megszabadulás.

Szerzetesek, mindaddig, ameddig közvetlenül nem tudtam azt, ahogy a kielégülés, a veszély és a megszabadulás az öt halmaz esetén a ragaszkodásnak alávetettek, nem vallottam azt, hogy e világban – isteneivel, ördögeivel, teremtőisteneivel, vándorszerzeteseivel és papjaival, isteni és emberi lényeivel – a felülmúlhatatlan, tökéletes megvilágosodásra ráébredtem. Ellenben miután közvetlenül megismertem mindezeket, ahogyan ezek tényleg vannak, akkor már azt vallottam, hogy e világban – isteneivel, ördögeivel, teremtőisteneivel, vándorszerzeteseivel és papjaival, isteni és emberi lényeivel – a felülmúlhatatlan, tökéletes megvilágosodásra ráébredtem.

Megértés és meglátás ébredt bennem: Megingathatatlan elmém megszabadulása. Ez az utolsó születésem. Nem vár rám több újraszületés.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.26, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

SN 22.27 Assāda Sutta (2) – Kielégülés (2)

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.27, PTS S III 29

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a formában található kielégülés keresésére indultam. Bármilyen kielégülés legyen is a formában – én felismertem azt. A bölcsességgel tisztán látom a formában lévő kielégülés határait.

Szerzetesek, a formában található veszély keresésére indultam. Bármilyen veszély legyen is a formában – én felismertem azt. A bölcsességgel tisztán látom a formában lévő veszély határait.

Szerzetesek, a formától való megszabadulás keresésére indultam. Bármilyen megszabadulás legyen is a formában – én felismertem azt. A bölcsességgel tisztán látom a formában lévő megszabadulás határait.

Szerzetesek, az érzésben... az érzékelésben... a késztetésekben... a tudatosságban... található kielégülés... veszély... megszabadulás... keresésére indultam. Bármilyen kielégülés... veszély... megszabadulás... legyen is az érzésben... az érzékelésben... a késztetésekben... a tudatosságban... – én felismertem azt. A bölcsességgel tisztán látom az érzésben... az érzékelésben... a késztetésekben... a tudatosságban... lévő kielégülés... veszély... megszabadulás... határait.

Szerzetesek, mindaddig, ameddig közvetlenül nem tudtam azt, ahogy a kielégülés, a veszély és a megszabadulás az öt halmaz esetén a ragaszkodásnak alávetettek, nem vallottam azt, hogy e világban – isteneivel, ördögeivel, teremtőisteneivel, vándorszerzeteseivel és papjaival, isteni és emberi lényeivel – a felülmúlhatatlan, tökéletes megvilágosodásra ráébredtem. Ellenben miután közvetlenül megismertem mindezeket, ahogyan ezek tényleg vannak, akkor már azt vallottam, hogy e világban – isteneivel, ördögeivel, teremtőisteneivel, vándorszerzeteseivel és papjaival, isteni és emberi lényeivel – a felülmúlhatatlan, tökéletes megvilágosodásra ráébredtem.

Megértés és meglátás ébredt bennem: Megingathatatlan elmém megszabadulása. Ez az utolsó születésem. Nem vár rám több újraszületés.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.27, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.28 Assāda Sutta (3) – Kielégülés (3)

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.28, PTS S III 29

Szavatthiban.

– Szerzetesek, hogyha nem lenne kielégülés a formában, akkor a lények nem lobbannának lánggra érte; de mivel a formában lévő kielégülés létezik, ezért a lények lánggra lobbannak érte. Hogyha nem lenne veszély a formában, akkor a lények nem tapasztalnának ellenérzést a formával kapcsolatban; de mivel a formában lévő veszély létezik, ezért a lények ellenérzést tapasztalnak a formával kapcsolatban. Hogyha nem lenne megszabadulás a formáktól, akkor a lények nem tudnának megszabadulni a formáktól; de mivel van megszabadulás a formáktól, ezért a lények megszabadulnak tőle.

Szerzetesek, hogyha nem lenne kielégülés az érzésben... az érzékelésben... a késztetésekben... a tudatosságban..., akkor a lények nem lobbannának lánggra érte; de mivel az érzésben... az érzékelésben... a késztetésekben... a tudatosságban... lévő kielégülés létezik, ezért a lények lánggra lobbannak érte. Hogyha nem lenne veszély az érzésben... az érzékelésben... a késztetésekben... a tudatosságban..., akkor a lények nem tapasztalnának ellenérzést az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... kapcsolatban; de mivel az érzésben... az érzékelésben... a késztetésekben... a tudatosságban... lévő veszély létezik, ezért a lények ellenérzést tapasztalnak az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... kapcsolatban. Hogyha nem lenne megszabadulás az érzéstől... az érzékeléstől... a késztetésektől... a tudatosságtól..., akkor a lények nem tudnának megszabadulni az érzéstől... az érzékeléstől... a késztetésektől... a tudatosságtól...; de mivel van megszabadulás az érzéstől... az érzékeléstől... a késztetésektől... a tudatosságtól..., ezért a lények megszabadulnak tőle.

Szerzetesek, mivel az emberek törekvők közvetlenül nem tudják felfogni a kielégülést, a veszélyt és a megszabadulást amint vannak, és hogy ezek az öt halmaz esetén a ragaszkodásnak alávetettek, addig e világtól – isteneivel, ördögeivel, teremtőisteneivel, vándorszerzeteseivel és papjaival, isteni és emberi lényeivel – nem válnak el, nem szabadulnak meg, és akadályozott tudattal tartózkodnak itt. Ellenben miután közvetlenül megismerik mindezeket, ahogyan ezek tényleg vannak, akkor ettől a világtól – isteneivel, ördögeivel, teremtőisteneivel, vándorszerzeteseivel és papjaival, isteni és emberi lényeivel – elválnak, megszabadulnak, és akadályoktól mentes tudattal tartózkodnak itt.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.28, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

SN 22.29 Abhinandana Sutta – Élvezet

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.29, PTS S III 31

Szavatthiban.

– Szerzetesek, aki a formában keres élvezetet, az a szenvedésben keres élvezetet. Azt mondom, hogy aki a szenvedésben keres élvezetet, az nem szabadult meg a szenvedéstől. Aki az érzésben... érzékelésben... késztetésekben... tudatosságban... keres élvezetet, az a szenvedésben keres élvezetet. Azt mondom, hogy aki a szenvedésben keres élvezetet, az nem szabadult meg a szenvedéstől.

Aki nem a formában... az érzésben... érzékelésben... késztetésekben... tudatosságban... keres élvezetet, az nem a szenvedésben keres élvezetet. Azt mondom, hogy aki nem a szenvedésben keres élvezetet, az megszabadult a szenvedéstől.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.29, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.30 Uppāda Sutta – Keletkezés

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.30, PTS S III 31

Szavatthiban.

– Szerzetesek, a forma keletkezése, folyamatossága, megsokszorozódása és megnyilvánulása a szenvedés keletkezése, a betegség folyamatossága és az öregség és a halál megnyilvánulása. Az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... keletkezése, folyamatossága, megsokszorozódása és megnyilvánulása a szenvedés keletkezése, a betegség folyamatossága és az öregség és a halál megnyilvánulása.

A forma... az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... megszüntetése, lecsillapodása és elmúlása a szenvedés megszüntetése, a betegség lecsillapodása és az öregség és a halál elmúlása.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.30, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.31 Agghamūla Sutta – A szenvedés gyökere

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.31, PTS S III 31

(*agha* – szenvedés, siránkozás)

Szavatthiban.

– Szerzetesek, tanítani fogok a szenvedésről, és a szenvedés gyökeréről. FigyeljeteK...

Szerzetesek, mi a szenvedés? A forma szenvedés; az érzés szenvedés; az érzékelés szenvedés; a késztetések szenvedés; a tudatosság szenvedés. Ezt nevezik szenvedésnek.

És, szerzetesek, mi a szenvedés gyökere? Ez az örömmel és szenvedéllyel teli ragaszkodás, amely újraszületéshez vezet, amely mindenhol az érzéki örömöket keresi; ez az érzéki örömhöz való ragaszkodás, a létvágy és a nem-létezés vágya. Ezt nevezik a szenvedés gyökerének.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.31, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.32 Pabhangu Sutta – A törékenység

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.32, PTS S III 32

Szavatthiban.

– Szerzetesek, tanítani fogok a törékenyről és a nem törékenyről. FigyeljeteK...

Szerzetesek, mi a törékeny és a nem törékeny, szerzetesek? A forma a törékeny; annak megszűnése, lecsillapodása és elmúlása a nem törékeny. Az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... a törékeny; annak megszűnése, lecsillapodása és elmúlása a nem törékeny.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.32, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.33 Natumhāka Sutta – Nem a tiétek (1)

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.33, PTS S III 33

Szavatthiban.

– Szerzetesek, minden, ami nem a tiétek, hagyjátok el. Miután elhagytátok, jóléthez és boldogsághoz segít titeket. És szerzetesek, mik azok, amelyek nem a tiétek? A forma nem a tiétek, ezért hagyjátok el azt. Miután elhagytátok, jóléthez és boldogsághoz segít titeket. Az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság nem a tiétek, ezért hagyjátok el azt. Miután elhagytátok, jóléthez és boldogsághoz segít titeket.

Szerzetesek, képzeljétek el, hogy az emberek elhordják a fűvet, a gallyakat, az ágakat és a lombokat ebből a ligetből, hogy felgyűjtsák azokat, vagy hogy azt tegyenek velük, amit akarnak. Azt gondolnátok-e ebben az esetben, hogy ezek az emberek minket hordanak el, vagy minket égetnek el, vagy velünk teszik azt, amit akarnak?

– Nem, tiszteletre méltó urunk. És miért nem? Azért, tiszteletre méltó urunk, mert ezek nem mi vagyunk, és nem tartoznak hozzánk.

– Ugyanígy, szerzetesek, a forma nem a tiétek... az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... nem a tiétek, ezért hagyjátok el azt. Miután elhagytátok, jóléthez és boldogsághoz segít titeket.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.33, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.34 Natumhāka Sutta (2) – Nem a tiétek (2)

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.34, PTS S III 34

Ez a szöveg teljesen megegyezik az [előzővel](#), attól eltekintve, hogy nem tartalmazza a hasonlatot.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.34, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.35 Bhikkhu Sutta – Egy bizonyos szerzetes

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.35, PTS S III 34

Szávatthiban.

Ekkor egy bizonyos szerzetes felkereste a Magasztost, és miután kifejezte hódolatát, leült az egyik oldalára, és ezt mondta:

– Tiszteletreméltó Úr, örülnék, hogyha a Magasztos összefoglalná nekem röviden a Dhammát, hogy miután hallottam azt a Magasztostól, egyedül maradhassak, visszahúzódva, szorgalmasan, buzgón és eltökélten.

– Szerzetes, hogyha valakinek szunnyadó hajlama van valami iránt, akkor azt azzal összefüggésben jellemezzük. Hogyha nincsen semmi iránt szunnyadó hajlama, akkor azt azzal összefüggésben nem jellemezzük.

– Megértettem, Magasztos, megértettem, Magasztos!

– Milyen módon értetted meg, szerzetes, részletesen azt, amit összefoglalva kijelentettem?

– Magasztos, hogyha valakinek szunnyadó hajlama van a forma iránt, akkor azt a formával összefüggésben jellemezzük. Hogyha valakinek szunnyadó hajlama van az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... iránt, akkor azt az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... összefüggésben jellemezzük. Hogyha ennek az embernek nincsen szunnyadó hajlama a forma... az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... iránt, akkor azt a formával... az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... összefüggésben nem jellemezzük. Magasztos, ilyen módon értetted meg részletesen azt, amit összefoglalva kijelentett számomra a Magasztos.

– Jó, jó, szerzetes! Ez jó, hogy részletesen megértetted azt, amit összefoglalva kijelentettem. Szerzetes, hogyha valakinek szunnyadó hajlama van a forma... az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... iránt, akkor azt a formával... az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... összefüggésben jellemezzük. Hogyha ennek az embernek nincsen szunnyadó hajlama a forma... az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... iránt, akkor azt a formával... az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... összefüggésben nem jellemezzük. Ilyen módon kellett megérteni részletesen azt, amit összefoglalva kijelentettem.

Ekkor ez a szerzetes, a Magasztos szavaitól örömmel, és felvidultan felkelt az ülőhelyéről, hódolatát fejezte ki a Magasztosnak, majd a Magasztos jobb oldalán eltávozott.

Ezután ez a szerzetes egyedül, visszahúzódottan, szorgalmasan, buzgón és eltökélten, miután közvetlenül megismerte, még ebben az életében elérte a felül nem múlható szent élet célját, amelyért a világi emberek elhagyják az otthont az otthontalanságért. Közvetlenül megismerte, hogy megsemmisítette a születést, elérte a szent életet, amit meg kellett tenni, azt megtette, nem volt több dolga ebben a létben. A szerzetes arhattá vált.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.35, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.36 Bhikkhu Sutta (2) – Egy bizonyos szerzetes (2)

Fordította: Kovács Gábor

SN 22.36, PTS S III 36

Szavatthiban.

Ekkor egy bizonyos szerzetes felkereste a Magasztost, és miután kifejezte hódolatát, leült az egyik oldalára, és ezt mondta:

– Tiszteletreméltó Úr, örülnék, hogyha a Magasztos összefoglalná nekem röviden a Dhammát, hogy miután hallottam azt a Magasztostól, egyedül maradhassak, visszahúzódva, szorgalmasan, buzgón és eltökélten.

– Szerzetes, hogyha valakinek szunnyadó hajlama van valami iránt, akkor azt akként mérjük; hogyha pedig ezt az embert akként mérjük, akkor őt azzal összefüggésben jellemezzük. Hogyha az embernek nincsen semmi iránt szunnyadó hajlama, akkor azt akként nem mérjük; hogyha akként nem mérjük, akkor őt azzal összefüggésben nem jellemezzük.

– Megértettem, Magasztos, megértettem, Magasztos!

– Milyen módon értetted meg, szerzetes, részletesen azt, amit összefoglalva kijelentettem?

– Magasztos, hogyha valakinek szunnyadó hajlama van a forma iránt, akkor azt a formával összefüggésben mérjük; hogyha pedig ezt az embert a formával összefüggésben mérjük, akkor őt azzal összefüggésben jellemezzük. Hogyha valakinek szunnyadó hajlama van az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... iránt, akkor azt az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... összefüggésben mérjük; hogyha pedig ezt az embert az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... összefüggésben mérjük, akkor őt azzal összefüggésben jellemezzük. Hogyha az embernek nincsen a forma iránt szunnyadó hajlama, akkor nem a formával összefüggésben mérjük őt; hogyha a formával összefüggésben nem mérjük őt, akkor nem illetjük a forma jellemzőivel. Hogyha az embernek nincsen az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... iránt szunnyadó hajlama, akkor nem az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... összefüggésben mérjük őt; hogyha az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... összefüggésben nem mérjük őt, akkor nem illetjük az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... jellemzőivel. Magasztos, ilyen módon értettem meg részletesen azt, amit összefoglalva kijelentett számomra a Magasztos.

– Jó, jó, szerzetes! Ez jó, hogy részletesen megértetted azt, amit összefoglalva kijelentettem.

Szerzetes, hogyha valakinek szunnyadó hajlama van a forma iránt, akkor azt a formával összefüggésben mérjük; hogyha pedig ezt az embert a formával összefüggésben mérjük, akkor őt azzal összefüggésben jellemezzük. Hogyha valakinek szunnyadó hajlama van az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... iránt, akkor azt az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... összefüggésben mérjük; hogyha pedig ezt az embert az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... összefüggésben mérjük, akkor őt azzal összefüggésben jellemezzük. Hogyha az embernek nincsen a forma iránt szunnyadó hajlama, akkor nem a formával összefüggésben mérjük őt; hogyha a formával összefüggésben nem mérjük őt, akkor nem illetjük a forma jellemzőivel. Hogyha az embernek nincsen az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... iránt szunnyadó hajlama, akkor nem az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... összefüggésben mérjük őt; hogyha az érzéssel... az érzékeléssel... a késztetésekkel... a tudatossággal... összefüggésben nem mérjük őt, akkor nem illetjük az érzés... az érzékelés... a késztetések... a tudatosság... jellemzőivel. Ilyen módon kellett megérteni részletesen azt, amit összefoglalva kijelentettem.

Ekkor ez a szerzetes, a Magasztos szavaitól örömmel, és felvidultan felkelt az ülőhelyéről, hódolatát fejezte ki a Magasztosnak, majd a Magasztos jobb oldalán eltávozott.

Ezután ez a szerzetes egyedül, visszahúzódottan, szorgalmasan, buzgón és eltökélten, miután közvetlenül megismerte, még ebben az életében elérte a felül nem múlható szent élet célját, amelyért a világi emberek elhagyják az otthon az otthontalanságért. Közvetlenül megismerte, hogy megsemmisítette a születést, elérte a szent életet, amit meg kellett tenni, azt megtette, nem volt több dolga ebben a létben. A szerzetes arhattá vált.

Így készült:

Fordította: Kovács Gábor

Forrás: SN 22.36, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Kovács Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.37 Ānanda Sutta (1) – Ānanda

Fordította: Bartha Rita

SN 22.37, PTS S III 37

Szavatthiban.

Akkor a Tiszteletreméltó Ānanda odament a Magasztoshoz... A Magasztos aztán így szólt a Tiszteletreméltó Ānandához, amíg az leült egyik oldalára.

– Ānanda, ha azt kérdeznék tőled: „Ānanda barátom, mely dolgokról ismerjük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik?” Ha így kérdeznének, hogyan válaszolnál?

– Tiszteletreméltó Uram, ha ezt kérdeznék tőlem, így válaszolnék: „Barátaim, a formáról ismerjük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik¹. Az érzésről ismerjük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az érzékelésről ismerjük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. A késztetésekről ismerjük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. A tudatosságról ismerjük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Ezek azok a dolgok, barátaim, amelyekről felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik.” Ha így kérdeznének, Tiszteletreméltó Uram, ily módon válaszolnék.

– Nagyszerű, Ānanda, nagyszerű! „A formáról ismerjük fel, Ānanda, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az érzésről ismerjük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az érzékelésről ismerjük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. A késztetésekről ismerjük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. A tudatosságról ismerjük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Ezek azok a dolgok, Ānanda, amelyekről felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik.”

Ha így kérdeznének, Ānanda, ily módon kellene válaszolnod.

-
1. egy dhamma pillanatnyi létezését a kommentárok három szakaszra osztják: keletkezés, fennállás, elmúlás. Az alkommentár (Spk) szerint ez a fennállóként változás az öregedést, az életerő csökkenését jelenti [↔](#)

Így készült:

Fordította: Bartha Rita

Forrás: SN 22.37, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Bartha Rita, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.38 Ānanda Sutta (2) – Ānanda

Fordította: Bartha Rita

SN 22.38, PTS S III 38

Szavatthiban.

Akkor a Tiszteletreméltó Ānanda odament a Magasztoshoz... A Magasztos aztán így szólt a tiszteletreméltó Ānandához, amíg az leült egyik oldalára.

– Ānanda, ha azt kérdeznék tőled: „Ānanda barátom, mely dolgokról ismertük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik? Mely dolgokról fogjuk felismerni, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik? Mely dolgokról ismerjük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik?” Ha így kérdeznének, Ānanda, hogyan válaszolnál?

– Tiszteletreméltó Uram, ha ezt kérdeznék tőlem, így válaszolnék: „Barátaim, az elmúlt, megszűnt, megváltozott formáról ismertük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az elmúlt, megszűnt, megváltozott érzésről ismertük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az elmúlt, megszűnt, megváltozott érzékelésről ismertük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az elmúlt, megszűnt, megváltozott késztetésekről ismertük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az elmúlt, megszűnt, megváltozott tudatosságról ismertük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Ezek azok a dolgok, barátaim, amelyekről felismertük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik.”

Barátaim, a még meg nem született, létre nem jött formáról fogjuk felismerni, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. A még meg nem született, létre nem jött érzésről fogjuk felismerni, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. A még meg nem született, létre nem jött érzékelésről fogjuk felismerni, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. A még meg nem született, létre nem jött késztetésekről fogjuk felismerni, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. A még meg nem született, létre nem jött tudatosságról fogjuk felismerni, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Ezek azok a dolgok, barátaim, amelyekről fel fogjuk ismerni, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik.

Barátaim, az éppen megszületett, éppen létrejött formáról felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az éppen megszületett, éppen létrejött érzésről felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az éppen megszületett, éppen létrejött érzékelésről felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az éppen megszületett, éppen létrejött késztetésekről felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az éppen megszületett, éppen létrejött tudatosságról felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Ezek azok a dolgok,

barátaim, amelyekről felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik.” Ha így kérdeznének, tiszteletreméltó uram, ily módon válaszolnék.

– Nagyszerű, Ánanda, nagyszerű! Az elmúlt, megszűnt, megváltozott formáról ismertük fel, Ánanda, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az elmúlt, megszűnt, megváltozott érzésről ismertük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az elmúlt, megszűnt, megváltozott érzékelésről ismertük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az elmúlt, megszűnt, megváltozott késztetésekről ismertük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az elmúlt, megszűnt, megváltozott tudatosságról ismertük fel, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Ezek azok a dolgok, barátaim, amelyekről felismertük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik.

A még meg nem született, létre nem jött formáról fogjuk felismerni, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. A még meg nem született, létre nem jött érzésről fogjuk felismerni, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. A még meg nem született, létre nem jött érzékelésről fogjuk felismerni, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. A még meg nem született, létre nem jött késztetésekről fogjuk felismerni, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. A még meg nem született, létre nem jött tudatosságról fogjuk felismerni, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Ezek azok a dolgok, barátaim, amelyekről fel fogjuk ismerni, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik.

Az éppen megszületett, éppen létrejött formáról felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az éppen megszületett, éppen létrejött érzésről felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az éppen megszületett, éppen létrejött érzékelésről felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az éppen megszületett, éppen létrejött késztetésekről felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Az éppen megszületett, éppen létrejött tudatosságról felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik. Ezek azok a dolgok, barátaim, amelyekről felismerjük, hogy keletkezik, elmúlik, s fennállóként változik.

Ha így kérdeznének, Ánanda, ily módon kellene válaszolnod.

Így készült:

Fordította: Bartha Rita

Forrás: SN 22.38, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Bartha Rita, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.39 Anudhamma Sutta (1) – A Tannak megfelelően (1)

Fordította: Bartha Rita

SN 22.39, PTS S III 40

Szavatthiban.

– Bhikkhuk, amikor egy bhikkhu a Tannak megfelelően gyakorol¹, ez az, ami megfelel a tannak: Úgy kellene időznie, hogy a formától, érzéstől, érzékeléstől, késztetésektől és tudatosságtól való elfordulás kösse le a figyelmét.²

Aki úgy időzik, hogy figyelmét a formától, érzéstől, érzékeléstől, késztetésektől és tudatosságtól való elfordulás köti le, teljesen megérti a formát, érzést, érzékelést, késztetéseket és tudatosságot. Aki teljesen megérti a formát, érzést, érzékelést, késztetéseket és tudatosságot, az megszabadul a formától, érzéstől, érzékeléstől, késztetésektől és tudatosságtól. Megszabadul a születéstől, öregségtől, és haláltól; megszabadul a szomorúságtól, siránkozástól, fájdalomtól, elégedetlenségtől és kétségbeeséstől; megszabadul a szenvedéstől, azt mondom.

-
1. A 9 világfeletti dhammának – 4 ösvény, 4 gyümölcs és a Nibbána – megfelelően gyakorol. [↩](#)
 2. *nibbidā*: elfordulás, eloldódás, megundorodás. Annak eredménye, hogy a gyakorló úgy látja az adott dolgot, amilyen az valójában, így felülemelkedettséggel tud hozzá viszonyulni. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Bartha Rita

Forrás: SN 22.39, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Bartha Rita, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.40 Anudhamma Sutta (2) – A Tannak megfelelően (2)

Fordította: Bartha Rita

SN 22.40, PTS S III 41

Szavatthiban.

– Bhikkhuk, amikor egy bikkhu a Tannak megfelelően gyakorol, ez az, ami megfelel a Tannak: úgy kellene időznie, hogy a forma, érzés, érzékelés, késztetések és tudatosság állandótlanságán szemlélődik.

Aki úgy időzik, hogy a forma, érzés, érzékelés, késztetések és tudatosság állandótlanságán szemlélődik, teljesen megérti a formát, érzést, érzékelést, késztetéseket és tudatosságot.

Aki teljesen megérti a formát, érzést, érzékelést, késztetéseket és tudatosságot, megszabadul a formától, érzéstől, érzékeléstől, késztetésektől és tudatosságtól.

Megszabadul a születéstől, öregségtől és haláltól; megszabadul a szomorúságtól, siránkozástól, fájdalomtól, elégedetlenségtől és kétségbeeséstől; megszabadul a szenvedéstől, azt mondom.

Így készült:

Fordította: Bartha Rita

Forrás: SN 22.40, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Bartha Rita, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.41 Anudhamma Sutta (3) – A Tannak megfelelően (3)

Fordította: Bartha Rita

SN 22.41, PTS S III 41

Szávatthiban.

– Bhikkhuk, amikor egy bhikkhu a Tannak megfelelően gyakorol, ez az, ami megfelel a Tannak: úgy kellene időznie, hogy a forma, érzés, érzékelés, késztetések és tudatosság szenvedésteli voltán szemlélődik.

Aki úgy időzik, hogy a forma, érzés, érzékelés, késztetések és tudatosság szenvedésteli voltán szemlélődik, teljesen megérti a formát, érzést, érzékelést, késztetéseket és tudatosságot.

Aki teljesen megérti a formát, érzést, érzékelést, késztetéseket és tudatosságot, megszabadul a formától, érzéstől, érzékeléstől, késztetésektől és tudatosságtól.

Megszabadul a születéstől, öregségtől és haláltól; megszabadul a szomorúságtól, siránkozástól, fájdalomtól, elégedetlenségtől és kétségbeeséstől; megszabadul a szenvedéstől, azt mondom.

Így készült:

Fordította: Bartha Rita

Forrás: SN 22.41, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Bartha Rita, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.42 Anudhamma Sutta (4) – A Tannak megfelelően (4)

Fordította: Bartha Rita

SN 22.42, PTS S III 41

Szávatthiban.

– Bhikkhuk, amikor egy bhikkhu a Tannak megfelelően gyakorol, ez az, ami megfelel a Tannak: úgy kellene időznie, hogy a forma, érzés, érzékelés, késztetések és tudatosság éntelenségén szemlélődik.

Aki úgy időzik, hogy a forma, érzés, érzékelés, késztetések és tudatosság éntelenségén szemlélődik, teljesen megérti a formát, érzést, érzékelést, késztetéseket és tudatosságot.

Aki teljesen megérti a formát, érzést, érzékelést, késztetéseket és tudatosságot, megszabadul a formától, érzéstől, érzékeléstől, késztetésektől és tudatosságtól.

Megszabadul a születéstől, öregségtől és haláltól; megszabadul a szomorúságtól, siránkozástól, fájdalomtól, elégedetlenségtől és kétségbeeséstől; megszabadul a szenvedéstől, azt mondom.

Így készült:

Fordította: Bartha Rita

Forrás: SN 22.42, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Bartha Rita, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.43 Attadīpa Sutta – Magatoknál mint szigetnél

Fordította: Bartha Rita

SN 22.43, PTS S III 42

Szavatthiban.

– Bhikkhuk, magatoknál mint szigetnél, magatoknál mint menedéknél, más menedék nélkül időztek; a Tannál mint szigetnél, a Tannál mint menedéknél, más menedék nélkül időztek¹. Amikor magatoknál mint szigetnél, magatoknál mint menedéknél, más menedék nélkül időztök; a Tannál mint szigetnél, a Tannál mint menedéknél, más menedék nélkül időztök, magát az alapot így kellene megvizsgálni: Miből születik a szomorúság, siránkozás, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés? Hogyan jön létre?

És bhikkhuk, miből születik a szomorúság, siránkozás, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés? Hogyan jön létre? Vegyük például, bhikkhuk, a tanulatlan világit, aki nem látója a nemes személyeknek és képzetlen és járatlan az ő tanaikban, aki nem látója a magasabb személyeknek, és képzetlen és járatlan az ő tanaikban, aki nem a nemes személyek közül való és képzetlen és járatlan az ő tanaikban, aki nem a magasabb személyek közül való és képzetlen és járatlan az ő tanaikban – ő ének tekinti a formát, vagy az ént a forma birtokosának, vagy a formát az énben lévőnek, vagy az ént a formában lévőnek. Formája változik és átalakul. A forma változásával és átalakulásával szomorúság, siránkozás, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés kél fel benne.

Ő ének tekinti az érzést, vagy az ént az érzés birtokosának, vagy az érzést az énben lévőnek, vagy az ént az érzésben lévőnek. Érzése változik és átalakul. Az érzés változásával és megváltozásával átalakulásával szomorúság, siránkozás, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés kél fel benne.

Ő ének tekinti az érzékelést, vagy az ént az érzékelés birtokosának, vagy az érzékelést az énben lévőnek, vagy az ént az érzékelésben lévőnek. Érzékelése változik és átalakul. Az érzékelés változásával és átalakulásával szomorúság, siránkozás, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés kél fel benne.

Ő ének tekinti az késztetéseket, vagy az ént a késztetések birtokosának, vagy a késztetéseket az énben lévőnek, vagy az ént a késztetéseken lévőnek. Késztetései változnak és átalakulnak. Az késztetések változásával és átalakulásával szomorúság, siránkozás, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés kél fel benne.

Ő ének tekinti az tudatosságot, vagy az ént a tudatosság birtokosának, vagy a tudatosságot az énben lévőnek, vagy az ént a tudatosságban lévőnek. Tudatossága változik és átalakul. A tudatosság

változásával és átalakulásával szomorúság, siránkozás, fájdalom, elégedetlenség és kétségbeesés kél fel benne.

De amikor, bhikkhuk, valaki megéri a forma állandótlanságát, változását, elhalványulását és megszűnését, és amikor úgy látja azt, ahogyan valójában van, helyes belátással a következőképpen: „A múltban is és most is minden forma állandótlan, szenvedéssel teli és változásnak alávetett”, akkor elhagyja a szomorúságot, siránkozást, fájdalmat, elégedetlenséget és kétségbeesést. Ezek elhalványulásával többé nem lesz zaklatott. Zaklatott nem lévén, boldogan időzik. Az olyan bhikkhut, aki boldogan időzik, kioltottnak² mondják e tekintetben (a belátás vipassanaa módszere révén).

De amikor, bhikkhuk, valaki megéri az érzés állandótlanságát, változását, elhalványulását és megszűnését, és amikor úgy látja azt, ahogyan valójában van, helyes belátással a következőképpen: „A múltban is és most is minden érzés állandótlan, szenvedéssel teli és változásnak alávetett”, akkor elhagyja a szomorúságot, siránkozást, fájdalmat, elégedetlenséget és kétségbeesést. Ezek elhalványulásával többé nem lesz zaklatott. Zaklatott nem lévén, boldogan időzik. Az olyan bhikkhut, aki boldogan időzik, kioltottnak mondják e tekintetben.

De amikor, bhikkhuk, valaki megéri az érzékelés állandótlanságát, változását, elhalványulását és megszűnését, és amikor úgy látja azt, ahogyan valójában van, helyes belátással a következőképpen: „A múltban is és most is minden érzékelés állandótlan, szenvedéssel teli és változásnak alávetett”, akkor elhagyja a szomorúságot, siránkozást, fájdalmat, elégedetlenséget és kétségbeesést. Ezek elhalványulásával többé nem lesz zaklatott. Zaklatott nem lévén, boldogan időzik. Az olyan bhikkhut, aki boldogan időzik, kioltottnak mondják e tekintetben.

De amikor, bhikkhuk, valaki megéri az késztetések állandótlanságát, változását, elhalványulását és megszűnését, és amikor úgy látja azt, ahogyan valójában van, helyes belátással a következőképpen: „A múltban is és most is minden késztetés állandótlan, szenvedéssel teli és változásnak alávetett”, akkor elhagyja a szomorúságot, siránkozást, fájdalmat, elégedetlenséget és kétségbeesést. Ezek elhalványulásával többé nem lesz zaklatott. Zaklatott nem lévén, boldogan időzik. Az olyan bhikkhut, aki boldogan időzik, kioltottnak mondják e tekintetben.

De amikor, bhikkhuk, valaki megéri az tudatosság állandótlanságát, változását, elhalványulását és megszűnését, és amikor úgy látja azt, ahogyan valójában van, helyes belátással a következőképpen: „A múltban is és most is minden tudatosság állandótlan, szenvedéssel teli és változásnak alávetett”, akkor elhagyja a szomorúságot, siránkozást, fájdalmat, elégedetlenséget és kétségbeesést. Ezek elhalványulásával többé nem lesz zaklatott. Zaklatott nem lévén, boldogan időzik. Az olyan bhikkhut, aki boldogan időzik, kioltottnak mondják e tekintetben.

1. Lásd még DN 16. [↩](#)

2. *nibbuto*: aki elérte a nibbánát [↩](#)

Így készült:

Fordította: Bartha Rita

Forrás: SN 22.43, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Bartha Rita, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.44 Paṭipadā Sutta – Az út

Fordította: Bartha Rita

SN 22.44, PTS S III 44

Szavatthiban.

– Bhikkhuk, az önazonosság¹ keletkezéséhez vezető utat fogom tanítani nektek, és az önazonosság megszűnéséhez vezető utat. Ezt hallgassátok...

– És mi, bhikkhuk, az önazonosság keletkezéséhez vezető út? Vegyük például, bhikkhuk, a tanulatlan világit, aki nem látója a nemes személyeknek és képzetlen és járatlan az ő Tanaikban, aki nem látója a magasabb személyeknek és képzetlen és járatlan az ő Tanaikban – ő ének tekinti a formát, vagy az ént a forma birtokosának, vagy a formát az ében lévőnek, vagy az ént a formában lévőnek. Ő ének tekinti az érzést, vagy az ént az érzés birtokosának, vagy az érzést az ében lévőnek, vagy az ént az érzésben lévőnek. Ő ének tekinti az érzékelést, vagy az ént az érzékelés birtokosának, vagy az érzékelést az ében lévőnek, vagy az ént az érzékelésben lévőnek. Ő ének tekinti a késztetéseket, vagy az ént a késztetések birtokosának, vagy a késztetéseket az ében lévőnek, vagy az ént a késztetéseken lévőnek. Ő ének tekinti a tudatosságot, vagy az ént a tudatosság birtokosának, vagy a tudatosságot az ében lévőnek, vagy az ént a tudatosságban lévőnek. Ezt nevezik, bhikkhuk, az önazonosság keletkezéséhez vezető útnak. Amikor azt mondjuk: „Az önazonosság keletkezéséhez vezető út”, a következőt értjük alatta: „A dolgok megragadásának az az útja, ami a szenvedés keletkezéséhez vezet.”

És mi, bhikkhuk, az önazonosság megszűnéséhez vezető út? Vegyük például, bhikkhuk, a tanult nemes tanítványt, aki nem tekinti ének a formát, vagy az ént a forma birtokosának, vagy a formát az ében lévőnek, vagy az ént a formában lévőnek. Ő nem tekinti ének az érzést, vagy az ént az érzés birtokosának, vagy az érzést az ében lévőnek, vagy az ént az érzésben lévőnek. Ő nem tekinti ének az érzékelést, vagy az ént az érzékelés birtokosának, vagy az érzékelést az ében lévőnek, vagy az ént az érzékelésben lévőnek. Ő nem tekinti ének a késztetéseket, vagy az ént a késztetések birtokosának, vagy a késztetéseket az ében lévőnek, vagy az ént a késztetéseken lévőnek. Ő nem tekinti ének a tudatosságot, vagy az ént a tudatosság birtokosának, vagy a tudatosságot az ében lévőnek, vagy az ént a tudatosságban lévőnek. Ezt nevezik, bhikkhuk, az önazonosság megszűnéséhez vezető útnak. Amikor azt mondjuk „Az önazonosság megszűnéséhez vezető út”, a következőt értjük alatta: „A dolgok megragadásának az az útja, ami a szenvedés megszűnéséhez vezet.”

1. *sakkāya-ditthi*: az én-ség, a személyiség képze [←](#)

Így készült:

Fordította: Bartha Rita

Forrás: SN 22.44, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Bartha Rita, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.45 Aniccatā Sutta (1) – Állandótlan

Fordította: Bartha Rita

SN 22.45, PTS S III 44

Szavatthiban.

– Bhikkhuk, a forma állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedés. Ami szenvedés, az nem-én. Ami nem-én, azt úgy kell látni, ahogyan valójában van, helyes belátással, a következőképpen: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem”. Amikor valaki ezt úgy látja, ahogyan az valójában van, helyes belátással, az elme szenvedésmentessé válik és megszabadul a szennyeződésektől a nem-ragaszkodás által.

Bhikkhuk, a érzés állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedés. Ami szenvedés, az nem-én. Ami nem-én, azt úgy kell látni, ahogyan valójában van, helyes belátással, a következőképpen: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem”. Amikor valaki ezt úgy látja, ahogyan az valójában van, helyes belátással, az elme szenvedésmentessé válik és megszabadul a szennyeződésektől a nem-ragaszkodás által.

Bhikkhuk, az érzékelés állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedés. Ami szenvedés, az nem-én. Ami nem-én, azt úgy kell látni, ahogyan valójában van, helyes belátással, a következőképpen: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem”. Amikor valaki ezt úgy látja, ahogyan az valójában van, helyes belátással, az elme szenvedésmentessé válik és megszabadul a szennyeződésektől a nem-ragaszkodás által.

Bhikkhuk, a készetések állandótlanok. Ami állandótlan, az szenvedés. Ami szenvedés, az nem-én. Ami nem-én, azt úgy kell látni, ahogyan valójában van, helyes belátással, a következőképpen: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem”. Amikor valaki ezt úgy látja, ahogyan az valójában van, helyes belátással, az elme szenvedésmentessé válik és megszabadul a szennyeződésektől a nem-ragaszkodás által.

Bhikkhuk, a tudatosság állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedés. Ami szenvedés, az nem-én. Ami nem-én, azt úgy kell látni, ahogyan valójában van, helyes belátással, a következőképpen: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem”. Amikor valaki ezt úgy látja, ahogyan az valójában van, helyes belátással, az elme szenvedésmentessé válik és megszabadul a szennyeződésektől a nem-ragaszkodás által.

Amikor, bhikkhuk, egy bhikkhu elméje a forma-elem iránt szenvedélymentessé válik, elméje megszabadul a szennyeződésektől a nem-ragaszkodás által.

Amikor, bhikkhuk, egy bhikkhu elméje az érzés-elem iránt szenvedélymentessé válik, elméje megszabadul a szennyeződésektől a nem-ragaszkodás által.

Amikor, bhikkhuk, egy bhikkhu elméje az érzékelés-elem iránt szenvedélymentessé válik, elméje megszabadul a szennyeződésektől a nem-ragaszkodás által.

Amikor, bhikkhuk, egy bhikkhu elméje a késztetések-elem iránt szenvedélymentessé válik, elméje megszabadul a szennyeződésektől a nem-ragaszkodás által.

Amikor, bhikkhuk, egy bhikkhu elméje a tudatosság-elem iránt szenvedélymentessé válik, elméje megszabadul a szennyeződésektől a nemragaszkodás által.

Mivel megszabadult, elméje szilárd; szilárd lévén megelégedett; mivel elméje megelégedett, a bhikkhu nem zaklatott. Nem zaklatott lévén saját maga eléri a Nibbánát. Megérti: „leromboltatott a születés, a szent élet le lett élve, amit meg kellett tenni, meg lett téve, ez a létállapot nincs többé”.

Így készült:

Fordította: Bartha Rita

Forrás: SN 22.45, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Bartha Rita, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.46 Aniccatā Sutta (2) – Állandótlan

Fordította: Bartha Rita

SN 22.46, PTS S III 45

Szavatthiban.

– Bhikkhuk, a forma állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedés. Ami szenvedés, az nem-én. Ami nem-én, azt úgy kell látni, ahogyan valójában van, helyes belátással, a következőképpen: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem”.

Bhikkhuk, a érzés állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedés. Ami szenvedés, az nem-én. Ami nem-én, azt úgy kell látni, ahogyan valójában van, helyes belátással, a következőképpen: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem”.

Bhikkhuk, az érzékelés állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedés. Ami szenvedés, az nem-én. Ami nem-én, azt úgy kell látni, ahogyan valójában van, helyes belátással, a következőképpen: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem”.

Bhikkhuk, a késztetések állandótlanok. Ami állandótlan, az szenvedés. Ami szenvedés, az nem-én. Ami nem-én, azt úgy kell látni, ahogyan valójában van, helyes belátással, a következőképpen: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem”.

Bhikkhuk, a tudatosság állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedés. Ami szenvedés, az nem-én. Ami nem-én, azt úgy kell látni, ahogyan valójában van, helyes belátással, a következőképpen: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem”.

Amikor valaki ezt így látja, ahogyan az valójában van, helyes belátással, nem tart fenn több szándékot a múltra vonatkozóan. Amikor valaki nem tart fenn több szándékot a múltra vonatkozóan, nem tart fenn több szándékot a jövőre vonatkozóan sem. Amikor valaki nem tart fenn több szándékot a jövőre vonatkozóan, nincs több makacs ragaszkodás benne. Amikor valakiben nincs több makacs ragaszkodás, annak elméje szenvedélymentessé válik a forma, érzés, érzékelés, késztetések és tudatosság irányába és megszabadul a szennyeződésektől a nem-ragaszkodás által.

Mivel megszabadult, elméje szilárd; szilárd lévén megelégedett; mivel elméje megelégedett, ő sem zaklatott. Nem zaklatott lévén saját maga eléri a Nibbánát. Megérti: „leromboltatott a születés, a szent élet le lett élve, amit meg kellett tenni, meg lett téve, ez a létállapot nincs többé”.

Így készült:

Fordította: Bartha Rita

Forrás: SN 22.46, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Bartha Rita, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.47 Samanupassanā Sutta – A dolgok megragadásának módjai

Fordította: Bartha Rita

SN 22.47, PTS S III 46

(ahogyan a dolgokat láthatjuk, nézőpontok, nézetek)

Szávatthiban.

– Bhikkhuk, azok az aszkéták és brahminok, akik különféle módon mindent énként ragadnak meg énnel tekintik a ragaszkodásnak alávetett öt halmazt vagy azok egyikét. Melyik ötöt?

– Vegyük például, bhikkhuk, a tanulatlan világit, aki nem látója a nemes személyeknek, és képzetlen és járatlan az ő tanaikban, aki nem látója a magasabb személyeknek és képzetlen és járatlan az ő tanaikban, ő énnel tekinti a formát, vagy az ént a forma birtokosának, vagy a formát az énnel lévőnek, vagy az ént a formában lévőnek. Ő énnel tekinti az érzést, vagy az ént az érzés birtokosának, vagy az érzést az énnel lévőnek, vagy az ént az érzésben lévőnek. Ő énnel tekinti az érzékelést, vagy az ént az érzékelés birtokosának, vagy az érzékelést az énnel lévőnek, vagy az ént az érzékelésben lévőnek. Ő énnel tekinti az készletéseket, vagy az ént a készletések birtokosának, vagy a készletéseket az énnel lévőnek, vagy az ént a készletésekben lévőnek. Ő énnel tekinti az tudatosságot, vagy az ént a tudatosság birtokosának, vagy a tudatosságot az énnel lévőnek, vagy az ént a tudatosságban lévőnek.

Vagyis a dolgok megragadásának ez a módja és az „én vagyok” képzelet még nem foszlott szerte benne. Mivel az „én vagyok” nem foszlott szerte, megjelenik az öt képesség – a szem-képesség, a fül-képesség, az orr-képesség, a nyelv-képesség, a test-képesség – hanyatlása¹. Van az elme, bhikkhuk, vannak a tudati jelenségek, van a tudatlanság-elem². Amikor a tanulatlan világi egy olyan érzéssel kerül kapcsolatba, ami tudatlanság-érintkezésből született, az „én vagyok” merül fel benne. Az „én ez vagyok” merül fel benne; „én leszek” és „én nem leszek”, és „én formaként létező leszek” és „én forma nélküli leszek”, és „én észlelő leszek” és „én nem észlelő leszek” és „én sem észlelő, sem nem észlelő leszek” – ezek merülnek fel benne.

Az öt képesség megmarad, bhikkhuk, de megragadásuk során a tanult nemes tanítvány elhagyja a tudatlanságot és felkelti az igaz tudást. A tudatlanság elhalványulásával és az igaz tudás felkelésével az „én vagyok” nem merül fel benne; az „én ez vagyok” nem merül fel benne; „én leszek” és „én nem leszek”, „én formaként létező leszek” és „én forma nélküli leszek”, és „én észlelő leszek” és „én nem észlelő leszek” és „én sem észlelő, sem nem észlelő leszek” – ezek nem merülnek fel benne.

1. A kommentár szerint az 5 képesség „alászállásáról” van szó, azaz egy új létesülésről, az

újrászületésről [↩](#)

2. *avijjā*: tudatlanság, nem-tudás, ez okozza az újrászületést [↩](#)

Így készült:

Fordította: Bartha Rita

Forrás: SN 22.47, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Bartha Rita, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.48 Khandha Sutta – Halmazok

Fordította: Bartha Rita

SN 22.48, PTS S III 47

Szavatthiban.

– Bhikkhuk, megtanítom nektek az öt halmazt és a ragaszkodásnak alávetett öt halmazt. Hallgassátok a következőket...

– És mi az öt halmaz, bhikkhuk? Bármilyen forma, ami csak van, legyen az múltbeli, jövőbeli vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alacsonyrendű vagy magasrendű, távoli vagy közeli: ezt nevezik forma halmaznak.

Bármilyen érzés, ami csak van, legyen az múltbeli, jövőbeli vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alacsonyrendű vagy magasrendű, távoli vagy közeli: ezt nevezik érzés halmaznak.

Bármilyen érzékelés, ami csak van, legyen az múltbeli, jövőbeli vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alacsonyrendű vagy magasrendű, távoli vagy közeli: ezt nevezik érzékelés halmaznak.

Bármilyen késztetés, ami csak van, legyen az múltbeli, jövőbeli vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alacsonyrendű vagy magasrendű, távoli vagy közeli: ezt nevezik késztetések halmaznak.

Bármilyen tudatosság, ami csak van, legyen az múltbeli, jövőbeli vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alacsonyrendű vagy magasrendű, távoli vagy közeli: ezt nevezik tudatosság halmaznak. Ezeket nevezik, bhikkhuk, az öt halmaznak.

És mi a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz, bhikkhuk? Bármilyen forma, ami csak van, legyen az múltbeli, jövőbeli vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alacsonyrendű vagy magasrendű, távoli vagy közeli, ami szennyezett, amihez ragaszkodni lehet: ezt nevezik a ragaszkodásnak alávetett forma halmaznak.

Bármilyen érzés, ami csak van, legyen az múltbeli, jövőbeli vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alacsonyrendű vagy magasrendű, távoli vagy közeli, ami szennyezett, amihez ragaszkodni lehet: ezt nevezik a ragaszkodásnak alávetett érzés halmaznak.

Bármilyen érzékelés, ami csak van, legyen az múltbeli, jövőbeli vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alacsonyrendű vagy magasrendű, távoli vagy közeli, ami szennyezett, amihez

ragaszkodni lehet: ezt nevezik a ragaszkodásnak alávétett érzékelés halmaznak.

Bármilyen késztetés, ami csak van, legyen az múltbeli, jövőbeli vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alacsonyrendű vagy magasrendű, távoli vagy közeli, ami szennyezett, amihez ragaszkodni lehet: ezt nevezik a ragaszkodásnak alávétett késztetések halmaznak.

Bármilyen tudatosság, ami csak van, legyen az múltbeli, jövőbeli vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alacsonyrendű vagy magasrendű, távoli vagy közeli, ami szennyezett, amihez ragaszkodni lehet: ezt nevezik a ragaszkodásnak alávétett tudatosság halmaznak. Ezeket nevezik, bhikkhuk, a ragaszkodásnak alávétett öt halmaznak.¹

-
1. A szöveg az 5 halmaz (*pañcakkhandhā*) és a ragaszkodás 5 halmaza (*pañc' upādānakkhandhā*) között tesz különbséget. A halmazok alkotják a személyt, annak teljes külső és belső tapasztalati világával. Ezek a halmazok önmagukban nem szenvedésteliek (*dukkha*), csak ha ragaszkodással tekintünk rájuk. Ezt a ragaszkodást a szennyeződéseink (*āsavā*) okozzák. A halmazokhoz való ragaszkodás – és így a szennyeződések – felszámolása a megszabadulás útja. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Bartha Rita

Forrás: SN 22.48, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Bartha Rita, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.59 Anattalakkhaṇa Sutta – Az éntelenség jegye

Fordította: A páli fordító csoport

SN 22.59, PTS S III 66

¹Egy ideig a Magasztos Benáreszben, az Iszipatana vadasligetben időzött. Egyszer így szólott az Ötök Csoportjának szerzeteseihez:

– Szerzetesek!

– Uram! – válaszolták.

A Magasztos így folytatta:

– Szerzetesek, a test nem a sajátunk². Mert, ha ez a test a sajátunk volna, nem okozna kínlódást. Olyan testet szerezhethetnétek, amelyet akartok: „ilyen legyen a testem, ilyen ne legyen a testem”. De mivel a test nem a sajátunk, ezért kínlódást okoz. És nem szerezhettek olyan testet, amelyet akartok. És ugyanígy nem a sajátunk az érzet, a felfogás, a meghatározottságok és a tudat sem. Mert, ha a sajátunk volna, nem okozna kínlódást. Olyat szerezhethetnétek belőlük, amelyet akartok: „ilyen legyen, ilyen ne legyen”. De mivel az érzet, a felfogás, a meghatározottságok és a tudat nem a sajátunk, ezért kínlódást okoz. És nem szerezhettek belőlük olyat, amelyet akartok.

– Szerzetesek, mit gondoltok, a test örök vagy mulandó?

– Mulandó, Uram.

– Ami pedig mulandó, az szenvedéssel jár vagy boldogsággal?

– Szennvedéssel, Uram.

– Ami pedig mulandó, szenvedéssel jár és a változás törvényének alávetett, azt helyes-e úgy tekinteni, hogy „ez az enyém, ez vagyok én, ez az átmanom³”?

– Dehogyan, Uram.

– Ez pontosan ugyanígy van az érzettel, a felfogással, a meghatározottságokkal és a tudattal is.

Szerzetesek, ezért itt bármely testre, akár múltbeli, akár jövőbeli, akár jelenbeli, akár belső, akár külső, akár durva anyagi, akár finom, akár hitvány, akár kiváló, akár távoli, akár közeli, minden testre a valóságnak megfelelően, helyes bölcsességgel úgy kell tekinteni, hogy „ez nem az enyém, ez nem

vagyok én, ez nem az átmanom”. És ez pontosan ugyanígy van az érzettel, a felfogással, a meghatározottságokkal és a tudattal is.

Szerzetesek, ha a tanult arija tanítvány így látja, akkor kiábrándul a testből, kiábrándul az érzetből, kiábrándul a felfogásból, kiábrándul a meghatározottságokból, kiábrándul a tudatból, és mivel kiábrándul, szenvedélymentessé válik, a szenvedélymentesség révén pedig megszabadul. Megszabadul – és tudatára is ébred, hogy megszabadult, felismeri, hogy a születés elenyészett, a jámborság útja beteljesedett, a feladat elvégeztetett, evilági létének nincs folytatása.

Ezt mondta a Magasztos. Az Ötök Csoportjának szerzetesei pedig lelkesen üdvözölték a Magasztos szavait.

E magyarázat hallgatása közben az Ötök Csoportjának szerzetesei, tüzüik fogytán, megszabadultak a befolyásoktól⁴.

-
1. A beszéd tárgya az *anattá* nem fordítható le egyetlen szóval. A címben a bevett értelmiséget választottuk. A buddhizmus egyik alapvető tanítása szerint a lét három jegye: mulandóság, szenvedéstelenség, értelmiség (inszubsztancialitás). A szövegben a másik két jegyről is szó esik. [↩](#)
 2. Az *anattá* szó szerinti jelentése nem-Én, nem-magam. A gondolat értelmét jobban kihozza ez a némiképp szabad fordítás. Ugyanígy, a továbbiakban az *attá* szót értelmezve többnyire „saját”-nak fordítjuk. [↩](#)
 3. *Attá* (szanszkrit: *átman*): szó szerint önmaga; a buddhizmusban a személyek, illetve a tárgyak megmaradó lényegét, szubsztanciáját, mibenlétét fejezi ki. Ennek a lényegnek a létét a buddhizmus természetesen tagadja. [↩](#)
 4. *Ászava*. A szerzeti előrehaladást hátráltató tényezők egyik szakneve a buddhizmusban. [↩](#)

Így készült:

Fordította: A páli fordító csoport

Forrás: [SN 22.59](#), páli

Szerzői jogok:

Felhasználás feltételei:

Frissítve: August 13, 2012, at 02:34 PM

SN 22.59 Anattalakkhaṇa Sutta – Tanítóbeszéd az én-nélküliség jellegzetességéről

Fordította: Martinusz Mária

SN 22.59, PTS S III 66

– Szerzetesek!

– Tiszteltreméltó Urunk! – válaszoltak ők.

A Magasztos a következőket mondotta:

– Szerzetesek, a forma nem én. Ha a forma én volna, akkor ez a forma nem vezetne szenvedéshez, és rendelkezhetnénk a formával ekképpen: „A formám így legyen, a formám ne úgy legyen”. De mivel a forma nem én, hát szenvedéshez vezet, és senki sem rendelkezhet a formával ekképpen: „A formám így legyen, a formám ne úgy legyen”.

– Szerzetesek, az érzés nem én. Ha az érzés én volna, akkor ez az érzés nem vezetne szenvedéshez, és rendelkezhetnénk az érzéssel ekképpen: „Az érzésem így legyen, az érzésem ne úgy legyen”. De mivel az érzés nem én, hát szenvedéshez vezet, és senki sem rendelkezhet az érzéssel ekképpen: „Az érzésem így legyen, az érzésem ne úgy legyen”.

– Szerzetesek, az érzékelés nem én. Ha az érzékelés én volna, akkor ez az érzékelés nem vezetne szenvedéshez, és rendelkezhetnénk az érzékeléssel ekképpen: „Az érzékelésem így legyen, az érzékelésem ne úgy legyen”. De mivel az érzékelés nem én, hát szenvedéshez vezet, és senki sem rendelkezhet az érzékeléssel ekképpen: „Az érzékelésem így legyen, az érzékelésem ne úgy legyen”.

– Szerzetesek, a képzőerők nem én. Ha a képzőerők én volna, akkor ezek a képzőerők nem vezetnének szenvedéshez, és rendelkezhetnénk a képzőerőkkel ekképpen: „A képzőerőim így legyenek, a képzőerőim ne úgy legyenek”. De mivel a képzőerők nem én, hát szenvedéshez vezetnek, és senki sem rendelkezhet a képzőerőkkel ekképpen: „A képzőerőim így legyenek, a képzőerőim ne úgy legyenek”.

– Szerzetesek, a tudat nem én. Ha a tudat én volna, akkor ez a tudat nem vezetne szenvedéshez, és rendelkezhetnénk a tudattal ekképpen: „A tudatom így legyen, a tudatom ne úgy legyen”. De mivel a tudat nem én, hát szenvedéshez vezet, és senki sem rendelkezhet a tudattal ekképpen: „A tudatom így legyen, a tudatom ne úgy legyen”.

– Szerzetesek, hogyan vélekedtek: állandó a forma, vagy állandótlan?

- Állandótlan, tiszteletreméltó Urunk.
- Mármost ami állandótlan, az szenvedésteli, vagy kellemes?
- Szervedésteli, tiszteletreméltó Urunk.
- Mármost ami állandótlan, ami szenvedésteli, miután alá van vetve a változásnak, arról helyes-e ekképpen vélekedni: „Ez az enyém, ez én vagyok, ez az én énem?”
- Nem, tiszteletreméltó Urunk.
- És az érzés állandó, vagy állandótlan?
- Állandótlan, tiszteletreméltó Urunk.
- Mármost ami állandótlan, az szenvedésteli, vagy kellemes?
- Szervedésteli, tiszteletreméltó Urunk.
- Mármost ami állandótlan, ami szenvedésteli, miután alá van vetve a változásnak, arról helyes-e ekképpen vélekedni: „Ez az enyém, ez én vagyok, ez az én énem?”
- Nem, tiszteletreméltó Urunk.
- És az érzékelés állandó, vagy állandótlan?
- Állandótlan, tiszteletreméltó Urunk.
- Mármost ami állandótlan, az szenvedésteli, vagy kellemes?
- Szervedésteli, tiszteletreméltó Urunk.
- Mármost ami állandótlan, ami szenvedésteli, miután alá van vetve a változásnak, arról helyes-e ekképpen vélekedni: „Ez az enyém, ez én vagyok, ez az én énem?”
- Nem, tiszteletreméltó Urunk.
- És a képzőerők állandóak, vagy állandótlanok?
- Állandótlanok, tiszteletreméltó Urunk.
- Mármost ami állandótlan, az szenvedésteli, vagy kellemes?

- Szenvedésteli, tiszteletreméltó Urunk.
- Mármost ami állandótlan, ami szenvedésteli, miután alá van vetve a változásnak, arról helyes-e ekképpen vélekedni: „Ez az enyém, ez én vagyok, ez az én énem?”
- Nem, tiszteletreméltó Urunk.
- A tudat állandó, vagy állandótlan?
- Állandótlan, tiszteletreméltó Urunk.
- Mármost ami állandótlan, az szenvedésteli, vagy kellemes?
- Szenvedésteli, tiszteletreméltó Urunk.
- Mármost ami állandótlan, ami szenvedésteli, miután alá van vetve a változásnak, arról helyes-e ekképpen vélekedni: „Ez az enyém, ez én vagyok, ez az én énem?”
- Nem, tiszteletreméltó Urunk.
- Tehát szerzetesek, bármilyen formáról legyen is szó, legyen az akár múltbéli, jövőbeli vagy jelenben felmerülő, durva vagy finom, saját magunkban vagy rajtunk kívül lévő, alsóbbrendű vagy magasabbrendű, távoli vagy közeli, helyesen megértve azt, ahogyan létezik, ekképpen kell róla vélekedni: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”
- Bármilyen érzésről legyen is szó, legyen az akár múltbéli, jövőbeli vagy jelenben felmerülő, durva vagy finom, saját magunkban vagy rajtunk kívül lévő, alsóbbrendű vagy magasabbrendű, távoli vagy közeli, helyesen megértve azt, ahogyan létezik, ekképpen kell róla vélekedni: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”
- Bármilyen érzékelésről legyen is szó, legyen az akár múltbéli, jövőbeli vagy jelenben felmerülő, durva vagy finom, saját magunkban vagy rajtunk kívül lévő, alsóbbrendű vagy magasabbrendű, távoli vagy közeli, helyesen megértve azt, ahogyan létezik, ekképpen kell róla vélekedni: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”
- Bármilyen képzőerőkről legyen is szó, legyenek azok akár múltbeliek, jövőbeliek vagy jelenben felmerülők, durvák vagy finomak, saját magunkban vagy rajtunk kívül lévők, alsóbbrendűek vagy magasabbrendűek, távoliak vagy közeliak, helyesen megértve azokat, ahogyan léteznek, ekképpen kell róluk vélekedni: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”
- Bármilyen tudatról legyen is szó, legyen az akár múltbéli, jövőbeli vagy jelenben felmerülő, durva

vagy finom, saját magunkban vagy rajtunk kívül lévő, alsóbbrendű vagy magasabbrendű, távoli vagy közeli, helyesen megértve azt, ahogyan létezik, ekképpen kell róla vélekedni: „Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az én énem.”

– Szerzetesek, ha egy nemes tanítvány, aki hallotta az igazságot, ekképpen látja a dolgokat, akkor nem azonosul többé a formával, nem azonosul többé az érzéssel, nem azonosul többé az érzékeléssel, nem azonosul többé a képzőerővel, nem azonosul többé a tudattal.

Amikor nem azonosul többé, kihuny a szenvedély. A szenvedély kihunyásával megszabadul. Amikor megszabadul, tudomással bír arról, hogy megszabadult. Megérti, hogy „Kimerült a születés, végig lett élve a szent élet, ami elvégezhető, elvégeztetett, ezen túl nincs semmi, amit véghez kellene vinni.”

Ezeket mondotta a Magasztos. A szerzetesek pedig örvendeztek, és helyeselték szavait.

E beszéd elhangzása közben az ötös csapatban lévő szerzetesek szíve a nem ragaszkodás által megszabadult minden szennyeződéstől.

Így készült:

Fordította: Martinusz Mária

Forrás: SN 22.59, páli

Szerzői jogok: Martinusz Mária, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.60 Mahāli Sutta – Mahákiról

Fordította: Csornai Katalin

SN 22.60, PTS S III 68

Így hallottam. A Magasztos éppen Vészáliban időzött, a Nagy Erdő-béli *vihárában*¹. Ez idő tájt igen sok kószalai és a magadhai bráhmín tartózkodott Vészáliban különböző megbízatások ügyében. S íme, hallják, amint ezt beszélnek:

„A remete Gótama, a Sákják fia, ki a Sákják nemzetségét elhagyta volt, Vészáliban, a Nagy Erdő *vihárájában* tartózkodik. S eme Magasztos Úrról ily jó dolgokat mondanak: »Eme Magasztos Úr *arhat*, tökéletesen megvilágosodott *buddha*, tökéletes a tudásban és tökéletes a tettekben, boldogulást hozó, világok ismerője, az emberek megzabolázásának tökéletes mestere, isteni és emberi lények tanítója, *buddha*, bölcsességgel áldott.«. Saját tapasztalása által megszerzett tudása révén hirdeti, milyen is eme istenekkel, *márákkal*, *brahmákkal* teli világ, eme remetékkel, bráhmínokkal, hercegekkel és népeikkel teli világ. Olyan *dhammát* tanít, mely mind szellemét, mind tanait tekintve jó a keletkezésében jó a folyamában és jó az elmúlásában, s feltárja a teljesen tökéletes, alaposan megtisztult, szent élet mibenlétét. Jó bizony, valóban jó ilyen szent színe elé járulni.»

Elmentek hát a kószalai és a magadhai bráhmín küldöttek a Nagy Erdőbe, a *vihárába*. Akkoriban a tiszteletreméltó Nágita volt a Magasztos kísérője. Odamentek tehát a tiszteletreméltó Nágitához s mondták:

- Tiszteletreméltó Nágita, hol találjuk most a tiszteletreméltó Gótamát? Beszélni szeretnénk vele.
- Barátaim, most nem alkalmas az idő, hogy beszéljete a Magasztossal. Elvonult meditálni.

De a bráhmínok csak leültek oldalt, s azt mondták:

- Eltávoznak, de előbb megvárjuk, hogy beszélhessünk a magasztos Gótamával.

Ekkor érkezett a *vihárhoz* Otthaddha, a *liccshhavi*² egy nagyobb társasággal. Köszöntötte a tiszteletreméltó Nágitát, oldalt lépett, majd így szólt:

- Hol találjuk a magasztos szentet, az *arhatot*, a tökéletesen megvilágosodott *buddhát*? Beszélni szeretnénk vele.
- Maháli³, most nem alkalmas az idő, hogy beszéljete a Magasztossal. Elvonult meditálni.

De Otthaddha csak leült oldalt és azt mondta:

– Eltávozom, de előbb megvárom, hogy beszélhessek a Magasztossal, az *arhattal*, a tökéletesen megvilágosodott *buddhával*.

Akkor Szíha⁴, a szerzetesjelölt a tiszteletreméltó Nágita elé járult, oldalt lépett, majd így szólt:

– Tiszteletreméltó Kasszapa⁵, ez a sok kószalai és magadhai bráhmin küldött azért jött, hogy beszéljen a Magasztossal, és Otthaddha, a *liccshavi* is azért jött el eme nagyszámú társaság kíséretében, hogy beszéljen a Magasztossal. Helyes volna, tiszteletreméltó Kasszapa, ha megengednék ezeknek az embereknek, hogy beszélhessenek vele.

– Nos, Szíha, akkor jelentsd be őket a Magasztosnál.

– Igen, tiszteletreméltó uram – válaszolta Szíha, majd odament a Magasztoshoz, köszöntötte, és így szólt:

– Uram, ezek a kószalai és magadhai bráhmin küldöttek azért jöttek, hogy beszéljenek a Magasztossal, és Otthaddha, a *liccshavi* is ugyancsak ezért jött el, nagyszámú társaság kíséretében. Helyes volna, ha a Magasztos a színe elé bocsátaná ezeket az embereket.

– Nos, Szíha, akkor készíts egy ülőhelyet a kunyhó árnyékában.

– Igen, uram – mondotta Szíha, és úgy tett.

Akkor a Magasztos kijött a hajlékából, s leült az odakészített helyre.

A bráhminok a Magasztos elé járultak, s illendő köszöntés után oldalt helyet foglaltak. Otthaddha azonban, miután tisztelettel meghajolt a Magasztos előtt és helyet foglalt oldalt, így szólt:

– Uram, Szunakkhatta⁶, a *liccshavi* nemrégiben odajött hozzám, és azt mondta:

„Hamarosan három éve lesz annak, hogy a Magasztos követője vagyok. Voltak már meditációs látomásaim, kellemes, örömteli, boldogító látomások, de kellemes, örömteli, boldogító meditációs hangokat nem hallottam.”

Uram, léteznek-e azok a meditációs hangok, amelyet Szunakkhatta nem hall meg, vagy sem?

– Léteznek, Maháli.

– Akkor mi az oka annak, uram, hogy Szunakkhatta nem hallja őket?

– Maháli, van úgy, hogy a szerzetes kelet felé fordulva egyhegyű *szamárdhiva*⁷ merül és kellemes,

örömteli, boldogító látomást tapasztal, ... de hangokat nem hall. Az egyhegyű *szamádhiban* látomásokat tapasztal, de hangokat nem hall. Miért van ez így? Mert az ilyen *szamádhi* csak a látomások megtapasztalásához vezet el, a hangok megtapasztalásához azonban nem.

Van úgy, hogy a szerzetes dél, nyugat, észak felé fordulva egyhegyű *szamádhiba* merül, így felfelé, lefelé és keresztirányban tapasztalja meg a látomásokat, de hangokat nem hall. Miért van ez így? Mert az ilyen *szamádhi* csak a látomások megtapasztalásához vezet el, a hangok megtapasztalásához azonban nem.

Van úgy, Maháli, hogy a szerzetes kelet felé fordulva ... hallomásokat tapasztal, de látásélményben nem részesül ...

Van úgy, hogy a szerzetes dél, nyugat, észak felé fordulva, felfelé, lefelé és keresztirányban hallomásokat tapasztal, de látásélményben nem részesül ...

Van úgy, Maháli, hogy a szerzetes kelet felé fordulva kéthegyű meditációba merül, így látomásként is tapasztalja a kellemest, örömtelit és boldogítót, és hallomásként is. Miért van ez így? Mert ez a kéthegyű *szamádhi* elvezet a látomások és a hallomások megtapasztalásához is.

Van úgy, hogy a szerzetes dél, nyugat, észak felé fordulva, felfelé, lefelé és keresztirányban tapasztalja meg a látomásokat is és a hallomásokat is. ... Ez hát az oka, hogy Szunakkhatta csak látomásokat tapasztal, hangokat azonban nem hall⁸.

– Ezek szerint, uram, a szerzetesek a Magasztos útmutatása alatt azért élnek tiszta életet, hogy ilyen *szamádhi*-állapotot érjenek el?

– Nem, Maháli, más miatt, ennél magasabb és tökéletesebb dolgok miatt élnek a szerzetesek a vezetésem alatt tiszta életet.

– Mik azok, uram?

– Maháli, van olyan szerzetes, aki – miután a három béklyó (képzetétől) megszabadította magát – folyamba-lépetté válik, nem köti semmilyen fogadalom, biztosan lépdel a megvilágosodás ösvényén.

Az olyan szerzetes, aki megszabadította magát a három béklyó (képzetétől), és le is csökkentette magában a vágyakozást, az ellenszenvet és a nem-tudást – egyszer-visszatérővé válik: egyszer még visszatér, s akkor szünteti meg a szenvedést.

Az olyan szerzetes, aki megszabadította magát az öt alárendelő béklyótól, „kényszer nélküli testet” ölt⁹, ahonnan nem kell visszatérnie – úgy nyeri el a megvilágosodást.

Van olyan szerzetes is, aki a vágyak kioltása révén még ebben az életében eléri a szenvedtől mentes, tiszta tudatállapotot, a megszabadulást, melyet a saját belátásából megvalósított bölcsesség révén ér el.

Ezen magasabb és tökéletesebb dolog miatt élnek a szerzetesek a vezetésem alatt tiszta életet.

– Uram! Van-e útja, van-e szere ezen dolgok megvalósításának?

– Van út, Maháli, van módszer.

– Mi az az út? Mi az a módszer?

– A nemes nyolckrétű ösvény. Ez pedig: a helyes belátás, a helyes döntés, a helyes beszéd, a helyes magatartás, a helyes életmód, a helyes törekvés, a helyes figyelem, a helyes elmélyedés. Íme az út, íme a szer, amely által e dolgok megvalósíthatók.

Egyszer, Maháli, amikor Kószambiban, a Ghószita ligetben időztem, két vándor, Mandissza és Dzsálíja, a fácsészés remete tanítványai odajöttek hozzám, köszöntöttek s oldalt leültek. Aztán azt kérdezték:

„Hogy van ez, Gótama barátunk, azonos-e a lélek¹⁰ és a test, vagy két külön dolog?”

„Nos, barátaim, figyelmezzetek jól, s elmondom nektek.”

„Úgy lesz” – válaszolták, én pedig folytattam:

„Barátaim, a *Tathágata* belép a világba. *Arhat*, tökéletesen megvilágosodott *buddha*, tökéletes a tudásban és tökéletes a tettekben, boldogulást hozó, világok ismerője, az emberek megszabolásának tökéletes mestere, isteni és emberi lények tanítója, *buddha*, bölcsességgel áldott. Saját tapasztalása által megszerzett tudása révén hirdeti, milyen is eme istenekkel, *márákkal*, *brahmákkal* teli világ, hercegekkel és népeikkel teli világ. Olyan *dhammát* tanít, mely mind szellemét, mind tanait tekintve jó a keletkezésében jó a folyamatában és jó az elmúlásában, s feltárja a teljesen tökéletes, alaposan megtisztult, szent élet mibenlétét.

A tanítvány elindul az erény gyakorlásának útján (2. szutta, 41–63 szakasz). Saját erényéből kifolyólag semmiben nem lát veszélyt. Azt a büntől mentes örömrészt tapasztalja meg magában, amely ebből a nemes erényből fakad. Ily módon tökéletes az erényben. (mint a 2. szutta, 64–74. szakaszaiban) ... Miután így megszabadult az érzékek általi vágyaktól, megszabadult a káros állapotoktól, belép az első *dhjánába*, s ott elidőz ... úgy fed be, itatja át testét ebből a megszabadulásból születő örömmel és boldogsággal, hogy nincsen egyetlen porcikája sem, melyet ne

járna át.

Nos, ki így lát és így tud, mondhatjuk-e annak esetében: »A lélek és a test azonos«, vagy: »A lélek és a test két külön dolog«? Nem mondhatjuk, barátaim¹¹. Én pedig így módon tudok, és így módon látok, és nem mondom azt, hogy a lélek azonos a testtel, sem azt, hogy különvaló tőle.

Ugyanígy a második ... , a harmadik ... , a negyedik *dhjánában* (mint a 2. szutta, 77–82. szakasz).

A tudat az élményre fordul. Nos, ki így lát és így tud, mondhatjuk-e annak esetében: »A lélek és a test azonos«, vagy: »A lélek és a test két külön dolog«? Nem mondhatjuk, barátaim.

Tudja: ettől a ponttól már nincs semmi tovább. Nos, ki így lát és így tud, mondhatjuk-e annak esetében: »A lélek és a test azonos«, vagy: »A lélek és a test két külön dolog«? Nem mondhatjuk, barátaim. Én pedig így módon tudok, és így módon látok, és nem mondom azt, hogy a lélek azonos a testtel, sem azt, hogy különvaló tőle.” Így beszélt a Magasztos, és Otthaddha, a *liccshavi* örvendezett a szavain.

-
1. A vihára az első időkben csak egy fedett és szellős kunyhó volt, mely nyári szállás gyanánt szolgált a vándorló szerzeteseknek. Később, amint a buddhizmus intézményesült, és megalakultak a nagyobb kolostorok, akkor már ezeket hívták viharának. (Cs.K.) [↩](#)
 2. Liccshavi: azokat a ksatrijákat hívták így, akik Vészáliban megalakították a Liccshavi köztársaságot. Sákjamuni első követői közé tartoztak. (Cs.K.) [↩](#)
 3. Maháli: a vezetékneve (*gotta*), ugyanúgy, amiként a Buddha vezetékneve a Gótama. [RD](#) egy neveket magyarázó jegyzetében kifejti, hogy (az ilyen, vezetékneven történő megszólítás) udvarias megszólításnak számít. [↩](#)
 4. Szíha: tehetséges fiatalember, akinek véleményét az idősebbek és rangosabbak is fontosnak tartották. [↩](#)
 5. Ez Nágita vezetékneve volt, vö. 3. jegyzet. [↩](#)
 6. Szunakkhattáról bővebben lásd DN 24. [↩](#)
 7. A koncentráció bizonyos fajtája. [↩](#)
 8. Figyelmet érdemel a viszonylag lényegtelen részek elviselhetetlenül gyakori ismétlése, annak ellenére is, hogy a mű stílusa megköveteli az ismétlést. Ez a később keletkezett szutták esetében jellegzetes, és esetleg arra mutathat, hogy ez a szutta későbbi változat. [↩](#)

9. *Opapátika*: különleges értelemben használatos kifejezés a vissza-nem-térőre (*anágámi*). [↵](#)

10. Dzsíva: „életerő”. [↵](#)

11. Vö. DN 1.3.10. Némely *Maháli Szuttában* úgy szerepel: „Mondhatjuk, barátaim”. [↵](#)

Így készült:

Fordította: Csornai Katalin

Forrás: SN 22.60, [Bhikkhu Bodhi](#), páli

Szerzői jogok: Csornai Katalin, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.61 Āditta Sutta – Lángolás

Fordította: Fődi Attila

SN 22.61, PTS S III 71

Szavatthiban.¹

„Bhikkhuk, lángban áll² a forma, lángban áll az érzet, lángban áll a tapasztalat, lángban állnak a késztetések, lángban áll a tudatosság. Látva ezt, bhikkhuk, az útmutatásban részesült nemes tanítvány ezért hirtelen elfordul a formától, elfordul az érzetektől, elfordul a tapasztalatoktól, elfordul a késztetésektől és elfordul a tudatosságtól. Elfordulása következtében szenvedély nélkülivé válik. Szervedély nélküliségén keresztül (a tudata) megszabadul. Amikor az megszabadult, akkor megjelenik az „ez a szabadság!” tudása. Megértette: a születést megszüntette, a szent életet megélte, amit meg kellett tennie, megtette, semmi nincs, amiért léteznie kellene.

1. A szutta (nem kanonikus) kínai változatának fordítása:

[Egyszer a Magasztos] Srávasztiban tartózkodott... egész odáig, hogy: „Szerzetesek! Lángban áll a forma, lángban áll az érzet, lángban áll a tapasztalás, lángban állnak a késztetések és lángban áll a tudatosság. Szerzetesek! A bölcs tanítvány, aki ezeket ekképp felismerte, ezért elfordul a formától, elfordul az érzettől, elfordul a tapasztalástól, a késztetéstől és a tudatosságtól. Elfordulása okán szenvedélytől mentes lesz, szenvedélytől mentessége okán megszabadul. Megszabadulása után tudatában lesz, hogy szabaddá vált, tudja, hogy a születés(re készítő erőket) kimerítette, az erkölcsös életet felépítette, amit el kellett végeznie, elvégezte, nincs semmi, ami miatt később (újra) léteznie kellene.” [↩](#)

2. A szutta a SN 35.28 Tűzbeszéd rövidebb változata. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fődi Attila

Forrás: [SN 22.61, Bhikkhu Bodhi](#), angol, [kínai](#)

Szerzői jogok: Fődi Attila, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.79 Khajjanīya Sutta – Lenyeletve

Fordította: Csornai Katalin

SN 22.79, PTS S III 86

– Szerzetesek! Azok a remeték vagy *brámanák*, akik elmúlt létezéseiket felidézik, valamennyien a függéshalmaz öt elemét vagy azok egyikét idézik fel.¹ Mely ötöt?

Így elmélkedvén: „Ilyen és ilyen formáim voltak a múltban” – pusztán formákat idéz fel. Így elmélkedvén: „Ilyen és ilyen érzeteim voltak a múltban” – pusztán érzeteket idéz fel. Így elmélkedvén: „Ilyen és ilyen összefüggő felismeréseim voltak a múltban” – pusztán összefüggő felismeréseket idéz fel. Így elmélkedvén: „Ilyen és ilyen összefüggő (akarati) késztetéseim voltak” – pusztán összefüggő (akarati) késztetéseket idéz fel. Így elmélkedvén: „Ilyen és ilyen kivetített ismereteim voltak a múltban” – pusztán kivetített ismereteket idéz fel.

Szerzetesek! Vajon miért hívják formának?² Azért hívják formának, mert formálódik.³ Mi az, ami formálja? Formálja a fagy, a hőség, az éhség, a szomjúság, formálja a szúnyogok, a szél, az égető nap és a rovarok marása. Formálódik, tehát formának hívják.

Szerzetesek! Vajon miért hívják érzetnek? Azért hívják érzetnek, mert érződik. Mi az ami érződik? Érződik az öröm, az üröm, az örömtelenül örömtelen. Érződik, tehát érzetnek hívják.

Szerzetesek! Vajon miért hívják összefüggő felismerésnek? Azért hívják összefüggő felismerésnek, mert összefüggésben ismerődik fel. Mi az, ami összefüggésben felismerődik? Összefüggésben ismerődik fel a kék, összefüggésben ismerődik fel a sárga, összefüggésben ismerődik fel a piros, összefüggésben ismerődik fel a fehér. Összefüggésben ismerődik fel, tehát összefüggő felismerésnek hívják.

Szerzetesek! Vajon miért hívják összefüggő (akarati) késztetésnek? Azért hívják összefüggő (akarati) késztetésnek, mert összefüggésben készül.⁴ Mi az, ami összefüggésben készül? Összefüggésben készül a formátlanból a forma,⁵ összefüggésben készül az érzetlenből az érzet, összefüggésben készül a felismeretlenből a felismerés, összefüggésben készül az akaratlanból az akarat, összefüggésben készül a kivetítetlen ismeretből a kivetített ismeret. Összefüggésben készül, ezért hívják összefüggő késztetésnek.

Szerzetesek! Vajon miért hívják kivetített ismeretnek? Azért hívják kivetített ismeretnek, mert kivetítve ismerődik meg. Mi az, ami kivetítve megismerődik? Kivetítve ismerődik meg a savanyú, kivetítve ismerődik meg a keserű, kivetítve ismerődik meg a csípős, kivetítve ismerődik meg az édes, kivetítve ismerődik meg a savós, kivetítve ismerődik fel a savótlan, kivetítve ismerődik fel a sós,

kivetítve ismerődik fel a sótlan. Kivetítve ismerődik fel, ezért hívják kivetített ismeretnek.⁶

Akkor, szerzetesek, a törekvő nemes tanítvány így elmélkedik: „Íme, reám öltődik a forma.⁷ A múltban is ugyanúgy rám öltődött a forma, amiként ez a jelenlegi forma öltődik most reám. S ha örülök majd az eljövendő formának, akkor a jövőben ugyanúgy rám öltődik a forma, amiként ez a jelenlegi forma öltődik most reám.” Imígyen elmélkedve közömbössé válik az elmúlt forma iránt, nem örvendez az eljövendő formában; úgy gyakorol, hogy a jelen formából kiábrándul, nem szenved, eloldódik tőle.

Így elmélkedik: „Íme, reám öltődik az érzet... az összefüggő felismerés... az összefüggő készítés... a kivetített ismeret. A múltban is ugyanúgy rám öltődött a kivetített ismeret, amiként ez a jelenlegi kivetített ismeret öltődik most reám. S ha örülök majd az eljövendő kivetített ismeretnek, akkor a jövőben ugyanúgy rám öltődik a kivetített ismeret, amiként ez a jelenlegi kivetített ismeret öltődik most reám.” Imígyen elmélkedve közömbössé válik az elmúlt kivetített ismeret iránt, nem örvendez az eljövendő kivetített ismeretben, úgy gyakorol, hogy a jelen kivetített ismeretből kiábrándul, nem szenved, eloldódik tőle.

Mit gondoltok, szerzetesek? Állandó-e a forma, avagy állandótlan?... Állandó-e az érzet... az összefüggő felismerés... az összefüggő készítés... a kivetített ismeret vagy állandótlan?⁸

– Állandótlan, mester.

– Örömteli-e vagy szenvedésteli az állandótlan?

– Szvedésteli, mester.

– No és helyénvaló-e az állandótlanról, a szenvedéssel teliről, a változásnak alávetettről így gondolkozni: „Az enyém. Én vagyok. Közöm van hozzá.”?

– Nem, mester.

– Nos hát akkor, szerzetesek, bármely formát ... bármely érzetet ... bármely összefüggő felismerést ... bármely összefüggő készítést ... bármely kivetített ismeretet, legyen az múltbéli, eljövendő avagy jelenlévő, belső avagy külső, vaskos avagy áttűnő, alacsony- avagy magasrendű, távoli avagy közeli, tehát valamennyi kivetített ismeretet eme helyes módon olyannak kell látni, amilyen az valójában: „Nem az enyém. Nem én vagyok. Nincs közöm hozzá.”

Az ilyenről mondják azt, szerzetesek, hogy nemes tanítvány – apaszt, nem dagaszt; szakad, nem akad; leold, nem felölt; enyész, nem tenyész.⁹

Mit apaszt, mit nem dagaszt? A forma az, mit apaszt, nem pedig dagaszt. Az érzet... az összefüggő felismerés... az összefüggő készítés... a kivetített ismeret az, mit apaszt, nem pedig dagaszt.

Miről szakad, mire nem akad? A forma az, miről leszakad, nem pedig ráakad. Az érzet... az összefüggő felismerés... az összefüggő készítés... a kivetített ismeret az, miről leszakad, nem pedig ráakad.

Mit old le, mit nem ölt fel? A forma az, mit leold, nem pedig felölt. Az érzet... az összefüggő felismerés... az összefüggő készítés... a kivetített ismeret az, mit leold, nem pedig felölt.

Mit enyész, mit nem tenyész? A forma az, mit enyész, nem pedig tenyész. Az érzet... az összefüggő felismerés... az összefüggő készítés... a kivetített ismeret az, mit enyész, nem pedig tenyész.

Eme látással, szerzetesek, a nemes tanítvány kiábrándul a formából, kiábrándul az érzetből, kiábrándul az összefüggő felismerésből, kiábrándul az összefüggő készítésből, kiábrándul a kivetített ismeretből. A kiábrándulás folytán szenvedélytelenné lesz. Szvedélytelensége folytán teljesen eloldódik tőlük. Teljesen eloldódva tudja a teljes eloldódást. Tisztán látja: a születés befejeződött, a szent élet beteljesedett, a feladat elvégeztetett. Innen már nincs tovább ezen a világon.

Az ilyenről mondják azt, szerzetesek, hogy nemes tanítvány – nem dagaszt, és nem is apaszt, csak ott van a kiapadottban; nem akad, és nem is szakad, csak ott van a leszakadottban; nem ölt fel, és nem is old le, csak ott van a leoldottban; nem tenyész, és nem is enyész, csak ott van az elenyészettben.¹⁰

Mi az a kiapadott, mit nem dagaszt és nem is apaszt, csak van benne? A forma az a kiapadott, mit nem dagaszt és nem is apaszt, csak van benne. Az érzet... az összefüggő felismerés... az összefüggő készítés... a kivetített ismeret az a kiapadott, mit nem dagaszt és nem is apaszt, csak van benne.

Mi az a leszakadott, mire nem akad rá és nem is szakad le róla, csak van benne? A forma az a leszakadott, mire nem akad rá és miről nem is szakad le, csak van benne. Az érzet... az összefüggő felismerés... az összefüggő készítés... a kivetített ismeret az a leszakadott, mire nem akad rá és nem is szakad le róla, csak van benne.

Mi az a leoldott, mit nem ölt fel és nem is old le, csak van benne? A forma az a leoldott, melyet nem ölt fel és nem is old le, csak van benne. Az érzet... az összefüggő felismerés... az összefüggő készítés... a kivetített ismeret az a leoldott, mit nem ölt fel és nem is old le, csak van benne.

Mi az az elenyészett, mit nem tenyész és nem is enyész, csak van benne? A forma az az elenyészett, mit nem tenyész és nem is enyész, csak van benne. Az érzet... az összefüggő felismerés... az összefüggő készítés... a kivetített ismeret az az elenyészett, mit nem tenyész és nem is enyész, csak van benne.

Kinek tudata így módon felszabadult, ama szerzetes előtt az istenek hódolnak, s velük hódol – legyen akár a távolból eljövendő – Indra, Brahmá és Padzsápati is:

“Hódolat néked, oh, tisztává nemesült!
Hódolat néked, oh, felülmúlhatatlan,
Te, kinek átlényegülése
oly szeren való, mely előttünk sem tudott!”¹¹

1. Spk szerint ez nem a múlt közvetlenül való felidézésére (azaz: retrospektív felidézés), hanem az elmúlt létezések belső meditáció révén történő megjelenítésére vonatkozik. Spk úgy értelmezi a Buddha kijelentését, hogy szándékosan, a *khandák* révén kell a múltat felidézni. Én pont ellenkezőleg gondolom, vagyis amíg e szerzetesek az elmúlt tapasztalatokra úgy tekintenek, mint amelyek állandó létezéssel bírnak, addig nem tesznek mást, mint pusztán az öt *kandha* viszonylatában gondolkodnak róluk. Megerősíti ezt az értelmezést a következő bekezdés, amely az egyes szám első személyű visszaemlékezéseket (*évamrúpó ahószim*) kizárólag az összetevőkre korlátozza. A 22:47 alatt kezdődő párhuzamos bekezdés is alátámasztja ezt. Spk ennek a szakasznak a „fejezet az ürességről” („the emptiness section” *szunnyatápabba*) címet adta. E rész kissé kidolgozottabb, párhuzamos kommentárját lásd *Vibh-a*, 3–6. [↩](#)
2. Spk: Az ürességről ugyan sok szó esett eddig, azonban nem elég kimerítően, mivel az üresség természete (*szunnyatálakkhana*) még nem került tárgyalás alá. Jelen bekezdés az üresség jellegzetességeit (sic!) hivatott bemutatni. Spk-pt: mivel a forma, stb. nem maga a valóság sem pedig annak tartozéka, hanem lényeg és lény nélküli, ezért üres, híjával van (az állandó létezőnek). Természete abban áll, hogy üres, jellegzetessége, hogy „formálódik”, stb. A KS 2:73, n.1. alatt Woodward félreértette a kommentár lényegét. Nem arról van szó, hogy Buddhagósa azt magyarázná tévesen, hogy „ezek a különböző viszonylatok nem erre az életre vonatkoznak, hanem más síkokon lévő teremtményekről számolnak be”. Sőt, inkább abból a célból említi fel a jeges poklokat, forró poklokat, stb., hogy bemutassa, mely tartományok azok, ahol az ilyen alakformálódások (*vagy az angol fordító szóhasználatával: deformálódások Cs. K.*) oly nyilvánvalóak (*pákata*). Spk hozzáteszi, hogy a „formálódás” (*az angol fordításban: deformálódás – Cs. K.*) a forma azon sajátos jellegzetessége (*paccsattalakkhana*), amely megkülönbözteti őt az érzettől és a többi összetevőtől; míg az általános jellegzetessége az, amelyben közös velük, vagyis: állandótlan, szenvedésnek kitett és lényegtől mentes (éntelen). [↩](#)
3. (*Itt bizonyos fordítástechnikai magyarázatokat közöl az angol fordító, melyek nem teszik érthetőbbé a magyar fordítást – Cs.K.*) [↩](#)

4. (Fordítástechnikai fejtegetések, melyek nem teszik a magyar fordítást érthetőbbé, inkább ellenkezőleg. Az angol fordító maga is elismeri az angol nyelv szegényességét a páli eredeti visszaadására. Cs. K.)

Ez a bekezdés a *csétaná*-nak, a tudat akarati tényezőinek szerepét mutatja be. A tudat akarati tényezői nemcsak befolyásolják a tapasztalás objektív tartalmát, hanem létrehozzák azt a pszicho-fizikai szervet is, amelyen belül az akarati tényezők megfogannak, s mint *khamma*-csírák, az ötelemű függéshalmaz jövőbeli összekapcsolódását (*khamma*) készítik elő. Ehhez még lásd 35:146, amely a hat érzék-alapról, mint „rég *kammá*”-ról beszél. ↩

5. A SN mindhárom nyomtatott változatában az áll: *rúpam rúpattája szankhatam abhiszankharonti*, és így tovább a többi összetevőnél is, kivéve a *vinnyánát* (kivetített ismeret), ahol Ee *vinnyánatháját* ír; igaz, mivel Ee egyáltalán nem fűzött jegyzetet a vv.II-höz, ez majdnem bizonyosan szerkesztői figyelmetlenségre, semmint jelentőséggel bíró változatra mutat. (Innentől kezdve nyelvészeti és fordítástechnikai fejtegetés, a szöveg nem lesz tőle érthetőbb. Cs. K.) ↩

6. A nyolc íz: *ambila, tittaka, katuka, madhuka, khárika, akhárika, lónaka, alónaka*; vö. 47:8. A *vinnyána* magyarázata itt igen hasonlatos a *szannyáé*hoz, a különbség csak az érzék tárgyában áll, amelyet felismer. Spk szerint az érzékelés tárgyának különbözősége a megismerési folyamatban rejlő különbözősége utal. „A »perception«-t (magyarul: összefüggő felismerést) a szemkapu útján elemzi, mert a tárgy alakjának és megjelenésének felfogásában nyilvánul meg. A »consciousness«-t (magyarul: kivetített ismeretet) a nyelv révén elemzi, mert az olyan tárgyak esetében képes a sajátos különbségeket észlelni, amelyek nem rendelkeznek (látható Cs. K.) alakbéli megjelenéssel.” Spk további fejtegetésekbe bocsátkozik (szintén a Vism 437; Ppn 14:3–5. alatt) miszerint a *szannyá* (magyarul: összefüggő felismerés), a *vinnyána* (magyarul: kivetített ismeret) és a *pannyá* (magyarul: ráismerés) az egyre növekvő mélység, a megkülönböztető ítéletképeség és a megértés észlelési folyamatai; ezt azonban nehéz volna összhangba hozni ezeknek a tényezőknek a Nikájában szereplő leírásával. A szuttákban a *vinnyánát* egyszerűen a tárgynak valamelyik érzékszervi alap útján létrejövő alaptudatosságaként mutatják be, azaz, mint az „erről és erről való puszta tudomás”-t, semmint valamiféle ítéletalkotó vagy megkülönböztető képességet. A MN I 292, 26–29 oldalain végigvezetett egyik párhuzamos feldolgozásban a *vinnyánát* az érzés három típusának (vágy, viszolygás, tompaság) felismerő képességeként határozzák meg, ezzel azonban csak továbbcsöpprik a problémát a *vinnyána* (magyarul: kivetített ismeret) és a *védaná* (magyarul: érzet) közötti megkülönböztetés területére. Hamilton ezeket a passzusokat veszi elő a kérdés megvitatására (Identity and Experience, 53–55, 92–92). Felveti, hogy a *vinnyánát* (magyarul: kivetített ismeret) itt úgy magyaráztuk ugyan, mint ami a *szannyá* (összefüggő felismerés) területét bitorolja, mindamelllett látnunk kell, hogy az éppen aktuális

megkülönböztetést (mind az öt érzék tárgya esetében) a *szannjá* (összefüggő felismerés) teszi meg, míg a *vinnyána* (kivetített ismeret) „az a tudomás, mellyel az észlelési folyamat minden szakaszát végigtapasztaljuk, beleértve különbségtétel folyamatát is.” (92.oldal). A kommentárokat tekintve a *szannját* kimerítőbb részletességgel az As 110–11, a *vinnyánát* (*csitta* elnevezés alatt) az As 63–64. tárgyalja. [↩](#)

7. Spk: Az első két rész – az ürességről szóló valamint az üresség jellegzetességeiről szóló rész – az értelenség jellegzetességeit tárgyalta. Most a szenvedés jellemzőinek tárgyalása következik. Itt a forma nem úgy nyeli el az embert mint ahogyan például a kutya szétmarcangolva lenyel egy darab húst, hanem inkább arról van szó, ahogyan egy felöltött ruha kényelmetlenséget okoz a viselőjének. (*Jó volna ha most valóban itt állna a páli szó. A magyar fordítás egyébként ez utóbbi felfogásban adja vissza a közvetítő angol devour szót. Cs. K.*) [↩](#)
8. Spk: Ez a rész az állandótlanság jellegzetességeit hivatott bemutatni, s ennek érdekében együtt említi a három jellegzetességet. [↩](#)
9. A Spk segítségével pontosítom ezt a részt, mely az utolsó két kifejezés-párhoz ezt a szövegközi betűzést adja: *Viszinéti na usszinéti ti vikirati na szampindéti; vidhúpéti na szandhúpéti ti nibbápéti na dzsálápéti* (egyes szövegekben *viszénéti, usszénéti* szerepel); vö. AN II 214–16. Jelen bekezdés a *székhát* írja le, még mindig a körüllevő dolgok lebontásának folyamatában. [↩](#)
10. Spk: Itt az *arhatról* van szó, aki még a körülmények lebontásának szakaszában időzik. [↩](#)
11. Pádasz cd így írja: *jassza té nábhidzsánáma, jampi nisszája dzshájati*. Lásd AN V 324–26. és MN I 140, 3–6. Spk szerint az értekezés befejeztével ötszáz szerzetes elérte az *arhatságot*. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Csornai Katalin

Forrás: SN 22.79, [Bhikkhu Bodhi](#), páli

Szerzői jogok: Csornai Katalin, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 27, 2011, at 07:39 PM

SN 22.87 Vakkali Sutta – Vakkali

Fordította: Darvas Gabriella

SN 22.87, PTS S III 119

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagahánál, a Bambuszligetben, a Mókus Szentélyben tartózkodott. Abban az időben a tiszteletreméltó Vakkali leverten, elkínzottan, súlyos betegen időzött egy fazekas viskójában¹. Akkor a tiszteletreméltó Vakkali így szólította meg kísérőit:

– Barátaim, menjetek el a Magasztoshoz, fejeteket lába elé hajtva fejezzétek ki tiszteleteteket a nevemben, s mondjátok neki a következőket: „Tiszteletreméltó urunk, Vakkali szerzetes leverte, elkínzott, súlyos beteg. Fejét a Magasztos lába elé hajtva, tiszteletét fejezi ki.” Majd mondjátok azt: „Nagyszerű lenne, ha a Magasztos, együttérvén Vakkali szerzetessel, elmenne hozzá.”

– Igen, barátunk – felelték a szerzetesek, elmentek a Magasztoshoz, kifejezték tiszteletüket, leültek egyik oldalán, és átadták az üzenetet. A Magasztos jóvággyólag hallgatott.

Majd a Magasztos felöltözött, magához vette szilkéjét és felsőruháját, és elment a Tiszteletreméltó Vakkalihoz.

A Tiszteletreméltó Vakkali látta a Magasztost közeledni a távolból, és nyugtalanul fészkelődött ágyán. A Magasztos így szólt hozzá:

– Elég, Vakkali, ne mozgolódj ágyadon.² Itt vannak ezek az előkészített ülőhelyek, leülök emitt.

Ezzel a Magasztos leült a kiválasztott ülőhelyre, és így szólt a Tiszteletreméltó Vakkalihoz:

– Remélem, kitartasz, Vakkali, remélem, javul az állapotod. Remélem, kellemetlen érzéseid csillapulnak és nem fokozódnak, és hogy észrevehetően csillapulnak, és nem fokozódnak.

– Tiszteletreméltó uram, nem tartok ki, állapotom nem javul. Erős, kellemetlen érzéseim fokozódnak, nem csillapulnak, és észrevehetően fokozódnak, nem csillapulnak.

– Akkor azt remélem, Vakkali, hogy nem gyötör nyugtalanság és sajnálkozás.

– De igen, Tiszteletreméltó uram, nagyon is sok bennem a nyugtalanság és sajnálkozás.

– Vakkali, remélem, semmi sincs, amit erények tekintetében felróhatnál magadnak.

– Nincs semmi, Tiszteletreméltó uram, amit erények tekintetében felróhatnék magamnak.

– Akkor hát, Vakkali, ha nincs semmi, amit erények tekintetében felróhatnál magadnak, akkor miért gyötör nyugtalanság és sajnálkozás?

– Tiszteletreméltó uram, már hosszú ideje meg akartam látogatni a Magasztost, de nem voltam elég jól ahhoz, hogy megtegyem.

– Elég, Vakkali! Miért akarod látni ezt a közönséges testet? Aki látja a Dhammát, engem lát; aki engem lát, a Dhammát látja³, mert a Dhammát látván, Vakkali, engem lát; és engem látván, a Dhammát látja.

Mit gondolsz, Vakkali, a forma állandó vagy mulandó?

– Mulandó, Tiszteletreméltó uram.

– Így hát... Ezt meglátván... Megéri:.... nincs más hátra ebben a létezésben⁴.

Miután elmondta buzdító beszédét, a Magasztos fölemelkedett ülőhelyéről, és elindult a Keselyű-hegycsúcs felé.

Nem sokkal a Magasztos távozása után, a tiszteletreméltó Vakkali ekként szólította meg kísérőit:

– Gyertek barátaim, emeljetek föl erre a fekhelyre, és vigyetek a Fekete Sziklához az Iszigili-lejtőn⁵. Hogy is gondolhat egy hozzám hasonló arra, hogy ezek között a házak között haljon meg?

A Magasztos a nap további részét és az éjt a Keselyű-hegycsúcson töltötte. Azután, mikor az éj már jócskán előre járt, két szédítő szépségű istenség ment a Magasztoshoz. Beragyogták az egész Keselyű-hegycsúcsot... Megálltak a Magasztos egyik oldalán, s az első istenség így szólt hozzá:

– Tiszteletreméltó uram, Vakkali szerzetes megszabadulásra törekszik. – A második istenség azt mondta:

– Tiszteletreméltó uram, ő bizonyosan eléri a teljes megszabadulást, /mint az arhatság gyümölcsét/.

Így szóltak az istenségek. Miután szavaik elhangzottak, a Magasztost jobb kéz felől kerülve kifejezték tiszteletüket, és ott helyben eltűntek.

Azután, mikor elmúlt az éj, a Magasztos ekként szólította meg a szerzeteseket:

– Szerzetesek, menjetek el Vakkali szerzeteshez, és mondjátok neki a következőket: „Vakkali barátunk, hallgasd meg a Magasztos és két istenség szavát. Múlt éjjel, barátunk, mikor az éj már jócskán előre járt, két szédítő szépségű istenség ment a Magasztoshoz. Az első istenség így szólt a

Magasztoshoz: - Tiszteletreméltó uram, Vakkali szerzetes megszabadulásra törekszik⁶. – A második istenség azt mondta: - Tiszteletreméltó uram, ő bizonyosan eléri a teljes megszabadulást, /mint az arhatság gyümölcsét/⁷. – A Magasztos pedig ezt mondja neked, Vakkali barátunk: „Ne félj, Vakkali, ne félj! Távozásod nem lesz rossz; nem lesz rossz az elmúlás.”

– Igen, Tiszteletreméltó urunk – felelték a szerzetesek, elmentek a tiszteletreméltó Vakkalihoz, és így szóltak hozzá:

– Vakkali barátunk, hallgasd meg a Magasztos és két istenség szavát.

Akkor a tiszteletreméltó Vakkali ekként szólította meg kísérőit:

– Gyertek barátaim, emeljetek le erről a fekhelyről. Hogyan is gondolhat egy hozzám hasonló arra, hogy magas ülőhelyen ülve hallgassa a Magasztos tanítását?

– Igen, barátunk – felelték a szerzetesek, és leemelték a tiszteletreméltó Vakkalit a fekhelyről.

– Múlt éjjel, barátunk, mikor az éj már jócskán előre járt, két szédítő szépségű istenség ment a Magasztoshoz. Az első istenség így szólt a Magasztoshoz: - Tiszteletreméltó uram, Vakkali szerzetes megszabadulásra törekszik. – A második istenség azt mondta: - Tiszteletreméltó uram, ő bizonyosan eléri a teljes megszabadulást, /mint az arhatság gyümölcsét/. – A Magasztos pedig ezt mondja neked, Vakkali barátunk: „Ne félj, Vakkali, ne félj! Távozásod nem lesz rossz; nem lesz rossz az elmúlás.”

– Akkor hát, barátaim, menjetek el a Magasztoshoz, fejeteiket lába elé hajtva fejezzétek ki tiszteleteteket a nevemben, s mondjátok neki a következőket: „Tiszteletreméltó urunk, Vakkali szerzetes levert, elkínzott, súlyos beteg. Fejét a Magasztos lába elé hajtva, tiszteletét fejezi ki.” Majd azt mondjátok: „A forma mulandó, Tiszteletreméltó uram; nincs bennem zavarodottság ebben a kérdésben, Tiszteletreméltó uram. Nincs kétségem felőle, hogy minden ami mulandó, az szenvedésteli. Nincs kétségem felőle, hogy ami mulandó, szenvedésteli és változásnak alávetett, aziránt nem táplálok többé vágyat, sóvárgást vagy ragaszkodást.”

– Igen, barátunk – felelték a szerzetesek, majd útnak indultak. Nem sokkal azután, hogy a szerzetesek távoztak, a tiszteletreméltó Vakkali használta kését⁸.

Azután a szerzetesek elmentek a Magasztoshoz ..., és átadták az üzenetet. Akkor a Magasztos így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek, menjünk a Fekete Sziklához, az Iszigili-lejtőn, ahol Vakkali testvérünk használta kését.

– Igen, tiszteletreméltó urunk – felelték a szerzetesek. Akkor a Magasztos, számos szerzetessel együtt,

elment a Fekete Sziklához, az Iszigili-lejtőn. A Magasztos látta a távolból, hogy a tiszteletreméltó Vakkali elfordulva hevert fekhelyén.

Ekkor egy füstfelhő, egy sötét fürgeteg indult meg keletre, aztán nyugat felé, északra, délre, fölfelé, lefelé és a közbülső irányokba.

A Magasztos akkor így szólt a szerzetesekhez:

– Látjátok, szerzetesek, azt a füstfelhőt, azt a sötét fürgeteget, amely megindult keletre, aztán nyugat felé, északra, délre, fölfelé, lefelé és a közbülső irányokba?

– Igen, Tiszteletreméltó urunk.

– Szerzetesek, az Mára, a Gonosz, aki Vakkali testvérünk tudatosságát keresi, így töprenkedve: „Vajon most hol állapotodott meg Vakkali testvér tudatossága?”

Ám, szerzetesek, mivel tudatossága meg nem állapotodott, Vakkali testvérünk elérte a végső Nibbánát (a hit általi megszabadulást).

-
1. A Buddha legelsőnek nevezte Vakkalit azok közt, akik hit által szabadultak meg (*étadaggam szaddhádhimuttánam*; AN I. 24,15). A hagyomány szerint, miután az esős évszak véget ért, az öreg szerzetes éppen elhagyta szálláshelyét, hogy meglátogassa a Magasztost, s már a város közepén járt, mikor megbetegedett. Nem tudott járni, tehát hordágyra rakták, és egy fazekas kunyhójába vitték. [↩](#)
 2. *Szamadhósz*. Hagomány: kifejezte tiszteletét, úgy, hogy tett egy mozdulatot. Azt mondják, még egy betegnek is ki kell fejeznie tiszteletét feljebbvalója iránt, és felül (vagy megpróbál felülni). [↩](#)
 3. *Jó khó Vakkali dhammam passzati, szó mam passzati. Jó mam passzati, szó dhammam passzati.* Hagomány: a Magasztos itt úgy beszél magáról, mint a Dhamma testéről, ahogy ez a részlet is kimondja: „A Beérkezett, a nagy király, a Dhamma teste.” Ezért a kilenc világletti dhammát a Beérkezett testének hívják. Nem találtam olyan állítást, amely pontosan megfeleltethető a föntinek. A hagyomány talán rosszul idézi a DN III.84, 23–24-et, amely valójában így szól: „Ezért. Vászetha, ez a Beérkezett egyik megjelelölése, a Dhamma teste...” (*tathágatassza hétam Vászetha adhivacsanam dhammakájó iti pi...*). A kilenc világletti dhamma, (ahogy már az 51-es jegyzetben is szerepelt): a négy ösvény, a négy gyümölcs és a Nibbána). Habár a mondat második része látszólag azt mondja, hogy pusztán a Buddha testét látva, bárki megláthatja a Dhammát, a jelentése minden bizonnyal: azért, hogy valaki valóban

láss a Buddhát, meg kell látnia a Dhammát; az igazságot, amire ráébredt. Így hát az utána következő példázat arra hívatott, hogy Vakkalit ehhez a megvalósításhoz elvezesse. [↩](#)

4. A teljes párbeszéd mind az 5 halmazról olvasható pl. itt: SN 22.59 [↩](#)
5. Ugyanitt vetett véget önkezelével életének a Tiszteletreméltó Gódhika is, lásd: 4:23. [↩](#)
6. *Vimokkhája csététi*. Hagyomány: azért, hogy az ösvény által megszabaduljon (*magga-vimokkhatthája*). Habár a vimokkha és a vimutti ugyanabból az előtagból származik (vi + muk), gyakran jelennek meg különböző összefüggésben. Itt rokon értelműek. (Bhikkhu Bodhi a félreértések elkerülése végett „deliverance”-nek és „liberation”-nek fordította őket – magyar nyelven mindkét szó „megszabadulás” lehet. Én az elsőt „megszabadulás”-nak, a másodikat „teljes megszabadulás, mint az arhatság gyümölcse”-nek fordítottam. /a ford. megj./) [↩](#)
7. *Szuvimuttó vimuccsisszati*. Hagyomány: Eléri a megszabadulást, mint az arhatság gyümölcset. Azok az istenségek azért beszéltek így, mert tudták: „Bármilyen módon is ébred benne belátás, azonnal eléri az arhatságot”. [↩](#)
8. Az üzenet, melyet Vakkali a Buddhának küldött, arra utal, hogy Vakkali már arhatnak tartotta magát. A hagyom. ugyanakkor így magyarázza: „Mondják, az öreg túlbecsülte önmagát. Mivel az összpontosítás és belátás segítségével elfojtotta magában a szennyeződések, nem látta, miként fenyegetik őt, és ezért azt gondolta, ő arhat. Undorodott nyomorúságos életétől, ezért éles késsel elvágta a nyaki ütőerét. Rögtön ezután fájdalmas érzések keltek föl benne. Mikor rájött, hogy még mindig ehhez a világhoz kötődik (a „worldling” *puthuddzsanát* is jelenthet, de Vakkalit talán túlzás tanulatlan világinak hívni – a ford. megj.), tovább foglalkozott fő meditációs tárgyával, (valódi) tudással vizsgálta meg – és csak akkor érte el az arhatságot, amikor meghalt.” Egyedül a szutta alapján lehetetlen megmondani, helyénvaló-e a kommentár. Másik beszámolóért olyan szerzetesről, aki elvette saját életét, és közben azt gondolta, arhat, lásd: 35:87. Gódhikának (4:23) nem volt ilyesfajta meggyőződése; a betegségéből fakadó kétségbeesés miatt lett öngyilkos. Habár amikor meghalt, ő is elérte az arhatságot. További részletek: 4:23; jegyzetek közül lásd: I, 313–314. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Darvas Gabriella

Forrás: SN 22.87, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Darvas Gabriella, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.88 Assaji Sutta – Asszadzsi

Fordította: Darvas Gabriella

SN 22.88, PTS S III 124

Egy alkalommal a Magasztos Rádzsagahánál, a Bambuszligetben, a Mókus Szentélyben tartózkodott. Abban az időben a tiszteletreméltó Asszadzsi leverten, elkínzottan, súlyos betegen időzött Kasszapaka parkjában.

(Mint az [előző, SN 22.87 szuttában](#), egészen idáig:)

– Akkor hát, Asszadzsi, ha nincs semmi, amit erények tekintetében felróhatnál magadnak, akkor miért gyötör nyugtalankodás és sajnálkozás?

– Korábban, Tiszteletreméltó uram, folyamatosan elcsendesítettem a testi késztetéseket (lélegzést), de [most] nem tudom elérni az összeszedettséget¹. Mivel nem tudom elérni az összeszedettséget, felmerül bennem: (csak) nehogy elhagyjam a tanítást!

– Asszadzsi, azok a gyakorlók és brahminok, akik lényegiként tekintenek az összeszedettségre, és az összeszedettséget a gyakorlással azonosítják², amikor nem tudják elérni az összeszedettséget, így gondolkoznak: (csak) nehogy elhagyjam a tanítást!

– Mit gondolsz, Asszadzsi, a forma állandó vagy mulandó?

– Mulandó, Tiszteletreméltó uram...

– Így hát... Ezt meglátván... Megérti:.... nincs más hátra ebben a létezésben³.

Ha kellemes érzése van, megérti: „Ez mulandó”‘; megérti: „Ez nem (lehet) ragaszkodás tárgya”‘; megérti: „Ez nem gyönyörködésre való”‘. Ha kellemetlen érzése van, megérti: „Ez mulandó”‘; megérti: „Ez nem (lehet) ragaszkodás tárgya”‘; megérti: „Ez nem gyönyörködésre való”‘. Ha sem kellemes-sem kellemetlen érzése van, megérti: „Ez mulandó”‘; megérti: „Ez nem (lehet) ragaszkodás tárgya”‘; megérti: „Ez nem gyönyörködésre való”‘.

Ha kellemes érzés, nem kötődik hozzá; ha kellemetlen érzés tölti el, nem kötődik hozzá. Ha sem nem kellemes-sem nem kellemetlen érzés tölti el, nem kötődik hozzá.

Ha olyan érzése van, amely elmúlik a testtel, megérti: „Olyan érzésem van, amely elmúlik a testtel”‘. Ha olyan érzése van, amely elmúlik az étellel, megérti: „Olyan érzésem van, amely elmúlik az étellel”‘. Megérti: „A test felbomlásával, az élet kimerülésével, minden, amit érzett, - mivel nem

gyönyörködik benne –, ott mindjárt kihül.”

Olyan ez, Asszadzsi, akár az olajlámpa, amely olajtól és kanóctól függően ég, és ahogy elfogy az olaj és a kanóc, éghető anyag híján kialszik. Ugyanígy, ha a szerzetesnek olyan érzése támad, amely elmúlik a testtel... elmúlik az étellel... Megérti: „A test felbomlásával, az élet kimerülésével, minden, amit érzett, - mivel nem gyönyörködik benne –, ott mindjárt kihül.”

1. *Gélanné passzambhetvá kájszaszankháré viharámi, szóham számádhim nappatilabhámi.* A „testi késztetések” a belégzés és kilégzés (*asszásza-passzásza*), lásd MN I.56,20–22 és MN I.301,20–21 (=41:6, IV.293,16). Hagyomány: Fönntartotta a be-és kilégzés elnyugtatóását, mikor a negyedik dzshánában időzött, ahol is a légzés alábbhagy megszűnik (36:11; IV.217,8–9). Mivel elhagyta az összes elmélyedést, melyet korábban elért, azt gondolta: „Csak nehogy elhagyjam (magát) a Tanítást!” [↩](#)
2. Hagyom.: *Szamádhiszáraká számádhiszámannyá ti számádhim jéva száranycsa számannyanycsa mannyanti.* „Az én Tanításomnak nem ez a lényege; a belátás, az ösvény és a gyümölcs a lényege.” [↩](#)
3. A hagyomány úgy tartja, hogy a Buddha három jellegzetességről szóló kifejtése (lásd [SN 22.59](#)) után Asszadzsi elérte az arhatságot. A hagyomány úgy magyarázza, a Buddha ezzel a szakasszal mutatja be az arhat állapot folyamatos fönnállását. Lásd még 12:51, ahol ugyanez a szöveg más példázattal párosul. Ugyanez a változat megtalálható még a következőkben: 36:7, 36:8 és 54:8. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Darvas Gabriella

Forrás: SN 22.88, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Darvas Gabriella, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.89 Khemaka Sutta – Khémaka

Fordította: Darvas Gabriella

SN 22.89, PTS S III 126

Egy alkalommal az öreg szerzetesek Kószambinál, Ghószita parkjában tartózkodtak. Abban az időben a tiszteletreméltó Khémaka leverten, elkínzottan, súlyos betegen időzött a Jojobafa-parkban.

Akkor este az öreg szerzetesek előjöttek előjöttek visszavonultságukból, és e szavakat intézték a tiszteletreméltó Dászakához:

– Dászaka barátunk, menj el Khémaka szerzeteshez, és mondd neki a következőket: „Az öregek mondják neked, Khémaka barátom: Reméljük, kitartasz, barátunk, reméljük, javul az állapotod. Reméljük, kellemetlen érzéseid csillapulnak és nem fokozódnak, és hogy észrevehetően csillapulnak, és nem fokozódnak.”

– Rendben, barátaim – felelte a tiszteletreméltó Dászaka, elment a tiszteletreméltó Khémakához, és átadta az üzenetet.

[A tiszteletreméltó Khémaka azt felelte:]

– Nem tartok ki, állapotom nem javul. Erős, kellemetlen érzéseim fokozódnak, nem csillapulnak, és észrevehetően fokozódnak, nem csillapulnak.

Azután a tiszteletreméltó Dászaka elment az idős szerzetesekhez, és beszámolt a tiszteletreméltó Khémaka szavairól. Ők azt mondták neki:

– Dászaka barátunk, menj el Khémaka szerzeteshez, és mondd neki a következőket: „Az öregek mondják neked, Khémaka barátom:” Ez a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz, amelyről a Magasztos beszélt: a ragaszkodásnak alávetett forma halmaza, a ragaszkodásnak alávetett érzés halmaza, a ragaszkodásnak alávetett észlelés halmaza, a ragaszkodásnak alávetett késztetések halmaza, a ragaszkodásnak alávetett tudatosság halmaza. Van-e olyan a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz között, amelyre a tiszteletreméltó Khémaka úgy tekint, mint én-re, vagy én-hez tartozóra?”

– Rendben, barátaim – felelte a tiszteletreméltó Dászaka, elment a tiszteletreméltó Khémakához, és átadta az üzenetet.

[A tiszteletreméltó Khémaka azt felelte:]

– Ez a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz, amelyről a Magasztos beszélt: a ragaszkodásnak alávetett

forma halmaza ... a ragaszkodásnak alávetett tudatosság halmaza. Nincs olyan a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz között, amelyre úgy tekintek, mint én-re, vagy én-hez tartozóra.

Azután a tiszteletreméltó Dászaka elment az öreg szerzetesekhez, és beszámolt a tiszteletreméltó Khémaka szavairól. Ők azt felelték neki:

– Dászaka barátunk, menj el Khémaka szerzeteshez, és mondd neki a következőket: „Az öregek mondják neked, Khémaka barátom: Ez a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz, amelyről a Magasztos beszélt: a ragaszkodásnak alávetett forma halmaza a ragaszkodásnak alávetett tudatosság halmaza. Ha a tiszteletreméltó Dászaka a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz egyikére sem tekint úgy, mint én-re, vagy én-hez tartozóra, akkor ő arhat, kinek szennyeződése leromboltattak.”

– Rendben, barátaim – felelte a tiszteletreméltó Dászaka, elment a tiszteletreméltó Khémakához, és átadta az üzenetet.

[A tiszteletreméltó Khémaka azt felelte:]

– „Ez a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz, amelyről a Magasztos beszélt: a ragaszkodásnak alávetett forma halmaza a ragaszkodásnak alávetett tudatosság halmaza. Nem tekintek a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz egyikére sem úgy, mint én-re vagy én-hez tartozóra, noha még nem vagyok arhat, kinek szennyeződése leromboltattak. Barátaim, [az elképzelés] „én vagyok”, még nem tűnt el belőlem a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz vonatkozásában, de nem tekintek [ezek közül egyikre sem] úgy: „ez én vagyok”¹.

Azután a tiszteletreméltó Dászaka elment az öreg szerzetesekhez, és beszámolt a tiszteletreméltó Khémaka szavairól. Ők azt felelték neki:

– Dászaka barátunk, menj el Khémaka szerzeteshez, és mondd neki a következőket: „Az öregek mondják neked, Khémaka barátom: Khémaka barátunk, amikor azt mondod: „én vagyok”, mi az, amire azt mondod: „én vagyok”? A formára mondod: „én vagyok”, vagy a formától elkülönülve mondod: „én vagyok”? Az érzésre mondod ... az észlelésre ... a készletésekre ... a tudatosságra mondod: „én vagyok”, vagy a tudatosságtól elkülönülve mondod: „én vagyok”? Khémaka barátunk, amikor azt mondod: „én vagyok”, mi az, amire azt mondod: „én vagyok”?”

– Rendben, barátaim – felelte a tiszteletreméltó Dászaka, elment a tiszteletreméltó Khémakához, és átadta az üzenetet.

– Elég, Dászaka barátom! Miért szaladsz folyamatosan oda-vissza? Add ide a botomat, barátom. Elmegyek az öreg szerzetesekhez magam.

Akkor a tiszteletreméltó Khémaka, botjára támaszkodva elment az öreg szerzetesekhez, üdvözlő szavakat váltott velük, és leült az egyik oldalra. Akkor az öreg szerzetesek így szóltak hozzá:

– Khémaka barátunk, amikor azt mondod: „én vagyok” ... mi az, amire azt mondod: „én vagyok”?

– Barátaim, nem mondom a formára: „én vagyok”, és nem mondom a formától elkülönülve sem: „én vagyok”. Nem mondom az érzésre: „én vagyok” ... sem az észlelésre: „én vagyok” ... sem a késztetésekre: „én vagyok” ... sem a tudatosságra: „én vagyok”, és nem mondom a tudatosságtól elkülönülve sem: „én vagyok”. Barátaim, noha [az elképzelés] „én vagyok”, még nem tűnt el belőlem a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz vonatkozásában, de nem tekintek [ezek közül egyikre sem] úgy: „ez én vagyok”.

Képzeljétek el, barátaim egy kék, vörös vagy fehér lótosz illatát. Helyesen szólna-e az, aki azt mondja: „az illat a szirmokhoz tartozik”, vagy: „az illat a porzóhoz tartozik²”, vagy: „az illat a bibéhez tartozik”?

– Nem, barátunk.

– Ha helyesen akar felelni, azt kell válaszolnia: „Az illat a virághoz tartozik.”

Ugyanígy, barátaim, nem mondom a formára: „én vagyok”, és nem mondom a formától elkülönülve sem: „én vagyok”. Nem mondom az érzésre: „én vagyok” ... sem az észleléssre: „én vagyok” ... sem a késztetésekre: „én vagyok” ... sem a tudatosságra: „én vagyok”, és nem mondom a tudatosságtól elkülönülve sem: „én vagyok”. Barátaim, noha [az elképzelés] „én vagyok”, még nem tűnt el belőlem a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz vonatkozásában, de nem tekintek [ezek közül egyikre sem] úgy: „ez én vagyok”.

Barátaim, annak ellenére, hogy a nemes tanítvány az alsó öt béklyót már hátrahagyta, a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz tekintetében még mindig maradt benne önhittség: „én vagyok”; vágy: „én vagyok”; rejtett hajlam: „én vagyok”, melyeket nem tépett ki gyökerestől.

Valamivel később a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz eredetén és széthullásán szemlélődve időzik, eképpen: „Ilyen a forma, ilyen a keletkezése, ilyen a megszűnése; ilyen az érzés ... ilyen az észlelés ... ilyenek a késztetések ... ilyen a tudatosság, ilyen a keletkezése, ilyen a megszűnése.” Ahogy a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz eredetén és széthullásán szemlélődve időzik, a megmaradt önhittséget: „én vagyok”; vágyat: „én vagyok”; rejtett hajlamot: „én vagyok”, - melyeket addig nem tépett ki gyökerestől - végül gyökerestől kitepi.

Képzeljétek el, barátaim egy piszkos és foltos ruhát, melyet a tulajdonosa elvisz a mosóhelyre. A

mosóember egyenletesen lesúrolja (mosó)sóval, lúggal vagy tehéntrágyával, és tiszta vízben kiöblíti. Habár a ruha tiszta lesz, még őrzi a só, lúg vagy tehéntrágya visszamaradt szagát; még nem tűnik el belőle.. A mosóember azután visszaadja a tulajdonosának, aki illatos kosárba teszi, és a só, lúg vagy tehéntrágya visszamaradt szaga; mely addig nem tűnt el belőle, ezzel eltűnik³.

Ugyanígy, barátaim, annak ellenére, hogy a nemes tanítvány az alsó öt béklyót már hátrahagyta, a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz tekintetében még mindig maradt benne önhittség: „én vagyok”; vágy: „én vagyok”; rejtett hajlam: „én vagyok”, melyeket nem tépett ki gyökerestől. ... Ahogy a ragaszkodásnak alávetett öt halmaz eredetén és széthullásán szemlélődve időzik, a megmaradt önhittséget: „én vagyok”; vágyat: „én vagyok”; rejtett hajlamot: „én vagyok”, - melyeket addig nem tépett ki gyökerestől - végül gyökerestől kitépi.

Mikor ez elhangzott, az öreg szerzetesek így szóltak a tiszteletreméltó Khémakához:

– Nem azért tettük föl kérdéseinket, hogy fárasszuk a tiszteletreméltó Khémakát, [132] de tudtuk, hogy a tiszteletreméltó Khémaka képes lesz részletesen megmagyarázni, tanítani, hirdetni, megalapozni, felfedni, megvizsgálni és értelmezni a Magasztos tanítását. És a tiszteletreméltó Khémaka (csakugyan) részletesen megmagyarázta, tanította, hirdette, megalapozta, felfedte, megvizsgálta és értelmezte a Magasztos tanítását.

Ez volt, amit a tiszteletreméltó Khémaka elmondott. Az öreg szerzetesek emelkedett hangulatban, örömmel hallgatták a tiszteletreméltó Khémaka kijelentéseit. Mialatt elmondta ezt a tanítóbeszédet, hatvan idős szerzetes és maga a tiszteletreméltó Khémaka a nem-ragaszkodás által megszabadultak a szennyeződésektől.

-
1. Habár mind a SN három kiadásában és a Hagyom. kiadásokban is *aszmi ti adhigatam* olvasható, ez valószínűleg egy régi, rontott változat. Javaslom inkább *aszmi ti avigatam*-ként értelmezni; a módosítást alátámasztó érveimet lásd a Khandhaszamjutta 61-es jegyzetében. Hagyom.: A sóvárgás és önhittség föllelhető a kifejezésben: „Én vagyok.” Ez a szakasz tisztázza a székha és az arhat közötti lényeges különbséget. Míg a székha fől számolta a személyiség nézetét, és így már nem azonosítja az öt halmazt az énnel, ugyanakkor még nem pusztította el a tudatlanságot, amely viszont még fönntart egyfajta visszamaradt önhittséget és vágyat: „én vagyok” (*anuszahagató aszmi ti mánó aszmi ti cshandó*), az öt halmaz vonatkozásában. Ellenben az arhat elpusztította a tudatlanságot, minden téves elképzelés gyökerét, így többé már nem táplál semmiféle elgondolást az én-ről és enyém-ről. A többi öreg még nyilvánvalóan nem érte el a felébredettség semmilyen fokát, és így nem értette ezt a különbséget. Ám a tiszteletreméltó Khémakának legalább folyamba lépettnék kellett lennie (egyesekek úgy tartják, vissza-nem-térő volt, míg mások egyszer-visszatérőként beszélnek róla). Ezért aztán tudta, hogy a személyiség

nézetének fölszámolása nem tünteti el teljesen a személyiség érzetét. Az öt halmazon alapuló „alanyiség bűze” még a vissza-nem-térő tapasztalását is áthatja. [↵](#)

2. Inkább a *vantassza* szót részesítem előnyben, melyet az SS-ben találtam; szemben a *vannassza* szóval, amely a három nyomtatott kiadásban szerepel. [↵](#)
3. Hagyom.: A tanulatlan világi ember tudati folyamatai olyanok, akár a szennyes ruhák. A három szemlélődés (a mulandóságon, szenvedésen és értelenségen) olyan, mint a háromféle tisztítószer. A vissza-nem térő tudati folyamatai olyanok, akár a három tisztítószerrel átmosott ruhák. A szennyeződések, melyek az arhatság ösvényén elpusztításra kerülnek, olyanok mint a tisztítószerek visszamaradt szaga. Az arhatság ösvényén felhalmozott tudás olyan, mint az illatosított kosár; s éppen úgy pusztulnak el a szennyeződések mind az ösvény által, ahogyan a tisztítószerek visszamaradt szaga eltűnik, miután a ruhát elhelyezték a kosárban. [↵](#)

Így készült:

Fordította: Darvas Gabriella

Forrás: SN 22.89, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Darvas Gabriella, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.90 Channa Sutta – Cshanna

Fordította: Darvas Gabriella

SN 22.90, PTS S III 132

Egy alkalommal számos szerzetes Báránaszínál, Iszipatanában, az Őzek Ligetében tartózkodott. Akkor, egy este a tiszteletreméltó Cshanna előjött visszavonultságából, magához vette kulcsát, és lakóhelyről lakóhelyre járván, így szólt az öreg szerzetesekhez:

– Az öreg tiszteletreméltók lelkesítsenek engem, tanítsanak engem, tartsanak nekem egy Dhamma-beszédet úgy, hogy megláthassam a Dhammát¹!

Mikor szavai elhangzottak, az öreg szerzetesek így szóltak a tiszteletreméltó Cshannához:

– Cshanna barátunk, a forma mulandó, az érzés mulandó, az észlelés mulandó, a késztetések mulandók, a tudatosság mulandó. A forma értelen, az érzés értelen, az érzet értelen, a késztetések értelenek, a tudatosság értelen. Minden késztetés mulandó; egyetlen jelenség sem én².

– Ha a forma, stb. szenvedésteli, akkor az ösvény és a gyümölcs is szenvedésteli, így hát szerzetesek, semmit sem értetek el a szenvedésen kívül.” Ezért úgy válaszoltak, hogy ne lehessen hibát találni a szavaikban. Lásd még MN I.228,10–14; 230,5–8, ahol csak a mulandóságot és értelenséget említik a vitában. Annak a szakasznak a kommentárja hasonló magyarázatot ad a szenvedés kihagyására.

Akkor ez merült föl a tiszteletreméltó Cshannában:

– Én is így gondolkodom: „A forma mulandó ... a tudatosság mulandó. A forma értelen ... a tudatosság értelen. Minden késztetés mulandó; egyetlen jelenség sem én.” Az én tudatom mégsem jut el a késztetések elnyugtatóáig, nem mond le a ragaszkodásról. Nem jut el a sóvárgás lerombolásához, szenv-nélküliséghez, megszűnéshez, Nibbánához. Nem nyer bizonyosságot, nyugalmat; nem csillapul. Ehelyett izgatottság és ragaszkodás kél benne, s a tudat mindig ehhez a gondolathoz tér vissza: „De ki az én énem³?” Ám ez nem fordul elő azokkal, akik látják a Dhammát. Hát ki képes nekem úgy tanítani a Dhammát, hogy meglássam a Dhammát?

Azután ez merült föl a tiszteletreméltó Cshannában:

– A tiszteletreméltó Ánanda éppen Kószambinál időzik, Ghószita Parkjában. A Tanító magasztalja őt, s bölcs testvérei a szent életben szintén nagyra becsülik. A tiszteletreméltó Ánanda képes úgy tanítani nekem a Dhammát, hogy meglássam a Dhammát. S mert ennyire bízom a tiszteletreméltó Ánandában,

megyek, meglátogatom őt.

Akkor a tiszteletreméltó Cshanna rendbe tette szálláshelyét, magához vette csészéjét, felsőruháját, és elindult Kószimbíba, Ghószita Parkjába. Ott elment a tiszteletreméltó Ánandához, és üdvözlést váltott vele. Mikor szívélyes üdvözlő szavaik elhangzottak, leült a tiszteletreméltó Ánanda egyik oldalára, s elmondta neki a történeteket, majd hozzátette:

– A tiszteletreméltó Ánanda lelkesítsen engem, tanítson engem, tartson nekem egy Dhamma-beszédet, úgy, hogy meglássam a Dhammát!

– Már ennyivel is nagy örömet szerzett nekem a tiszteletreméltó Cshanna. A tiszteletreméltó Cshanna talán megnyílt, és áttört szellemi meddőségén⁴. Hallgass ide, Cshanna barátom, te képes vagy rá, hogy megértsd a Dhammát.

Akkor egyszeriben elragadtatott öröm és elégedettség kelt föl a tiszteletreméltó Cshannában, miközben azt gondolta: „Úgy látszik, képes vagyok rá, hogy megértem a Dhammát.”

[A tiszteletreméltó Ánanda azután így szólt:]

– Ezt a Magasztos jelenlétében hallottam, Cshanna barátom, tőle hallottam eme buzdító beszédet, melyet Kaccsánagotta szerzeteshez intézett⁵:

– >

(Szávathhiban. Akkor a tiszteletreméltó Kaccsánagotta elment a Magasztoshoz, kifejezte tiszteletét, leült az egyik oldalára, és így szólt hozzá:

- Tiszteletreméltó uram, azt mondják: „helyes nézet, helyes nézet”. Mit jelent, Tiszteletreméltó uram, a helyes nézet?)

– Ez a világ, Kaccsána, leginkább kettősségen alapszik: a létezés eszméjén és a nemlétezés eszméjén. Ám azok, akik helyes bölcsességgel úgy látják a világ keletkezését, ahogyan az valójában van, a világot illetően nem vallják a nemlétezés eszméjét. És azok, akik helyes bölcsességgel úgy látják a világ megszűnését, ahogyan az valójában van, a világot illetően nem vallják a létezés eszméjét.

Ez a világot, Kaccsána, leginkább kötődés, ragaszkodás és tapadás köti gúzsba. Ám azok [akik helyes nézetet vallanak], nem kötődnek és ragaszkodnak a kötődésen, ragaszkodáson, tudati nézőpontra, tapadáson, rejtett hajlamon keresztül; nem tesznek ilyen kijelentést: „az én énem”. Nincs bennük zavar vagy kétség afelől, hogy bármi is kél fel, csak a szenvedés kél fel, s ha valami elenyészik, csak a szenvedés enyészik el. A tudásuk ebben különbözik másokétól. Ezt jelenti, Kaccsána, a helyes nézet.

„Minden létezik” - Kaccsána, ez az egyik szélsőség. „Semmi sem létezik” - ez a másik szélsőség. Annékül, hogy bármelyik szélsőség felé fordulna, a Beérkezett a Középuton járva tanítja a Dhammát: „A nemtudás feltételezi a késztetések [létrejöttét]; a késztetések feltételezik a tudatosság létrejöttét ... Ez a szenvedés(ek láncolatának/tömegének) keletkezése. Azonban a tudatlanság maradéktalan elenyészésével és megszűnésével megszűnnek a késztetések; a késztetések megszűnésével megszűnik a tudatosság ... Ez a szenvedés(ek láncolatának/tömegének) megszűnése. [[SN 12.15](#)] <-

– Tehát így van ez, Ánanda barátom, azokkal a tiszteletreméltó szerzetesekkel, akiknek ilyen együtt érző és jó szándékú barátai vannak a szent életben, hogy intelmekkel lássák el és tanítsák őket. És most, hogy a tiszteletreméltó Ánanda Dhamma-tanítását hallottam, elértem a Dhammához való áttörést.

1. A hagyomány a Bódhiszatta kocsihajtójával azonosítja ezt a Cshannát; azzal, aki kivezette őt a palotából a nagy lemondás éjszakáján. Felvételt nyert a szerzetesek közösségbe, ám mivel korábban közeli kapcsolatban volt a Buddhával, büszke lett, hatalmaskodó, és durván beszélt a többi szerzetessel. Röviddel *parinibbánája* előtt, a Buddha utasította a Szanghát, hogy róják ki Cshannára a *brahmadandát* („a csönd büntetése”; DN II.154,18–23). Mikor Cshanna rájött, hogy a Szangha páriaként kezeli, belényilallt a sürgősség érzése (*szanvéga*). Ez az a pont, ahol a szutta kezdődik. [↩](#)
2. Hagyom.: A három létsík (*bhúmi*) minden késztetése (*szabbé tébhúmaká szankhárá*) mulandó; a négy létsík összes jelensége értelen. A szerzetesek miért nem említették a szenvedést, mint jellegzetességet? Mert azt gondolták: „Ez a szerzetes okoskodó. Ha megemlítjük a szenvedést, ekképpen fog vitatkozni velünk: [↩](#)
3. *Atha kó csarahi mé attá*. Hagyom.: úgy tartják, ez az öreg anélkül kezdte el gyakorolni a bölcs belátás meditációját, hogy túljutott volna a feltételek tisztánlátásának szintjén. Sekélyes belátása kevésnek bizonyult ahhoz, hogy fölszámolja az énhez való ragaszkodást (*attagáha*), és így, mikor a késztetések üresnek mutatkoztak előtte, izgatottság és nihilista nézetek keltek föl benne: „Megsemmisülök, elpusztulok!” Látta önmagát, amint végtelen mélységbe zuhan. [Hagyom.: Félelemből fakadó izgatottság (*bhaja-paritasszaná*) és nézetekhez való ragaszkodás (*ditth'upádána*) kélt föl benne, mikor azt gondolta: „Ha a jelenségek értelenek, akkor miféle én hathat olyan tettekre, melyeket olyasvalaki cselekszik, aki értelen?” (lásd 22:82 (III.104,1) és 142-es jegyzet)]. [↩](#)
4. *Khilan pabhindi*. MN I,101,9–27 említi az ötféle szellemi meddőséget (*csétókhila*). Úgy tűnik, Cshanna problémáját az ötödik jelenti: harag és megvetés szerzetestársaival szemben. [↩](#)

5. Ánanda választása, a Kaccánagotta Szutta, különösen találó, mivel ez a szutta tanítja, a függő keletkezés miként helyezkedik szembe az örökkévalóság és a megsemmisülés két végletes nézetével, és hogyan helyettesíti az én nézetét azzal az elképzeléssel, hogy mindez csak dukkha, amely fölkél és megszűnik. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Darvas Gabriella

Forrás: SN 22.90, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Darvas Gabriella, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.91 Rāhula Sutta (1) – Ráhula (1)

Fordította: Fodor Tibor

SN 22.91, PTS S III 135

Szavatthiban.¹

Ekkor a Tiszteletreméltó Ráhula odament a Magasztoshoz, kifejezte hódolatát, leült az egyik oldalára és így szólt hozzá:

– Tiszteletreméltó uram, hogyan kellene megismernünk, hogyan kellene látnunk e tudatos testet illetően és minden külső jelet illetően, hogy – én-teremtés, enyém-teremtés és az alapvető hajlam az önhittsége – bensőnkben többé ne forduljanak elő?

– Bármely *rúpa* legyen is az, Ráhula, akár múltbeli, akár jövő- vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alsóbb- vagy felsőbbrendű, távoli vagy közeli – helyes bölcsességgel minden *rúpát* így látunk a valóságában: ‘Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az énem’.

Bármely *védaná* legyen is az, Ráhula, akár múltbeli, akár jövő- vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alsóbb- vagy felsőbbrendű, távoli vagy közeli – helyes bölcsességgel minden *védanát* így látunk a valóságában: ‘Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az énem’.

Bármely *szannyá* legyen is az, Ráhula, akár múltbeli, akár jövő- vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alsóbb- vagy felsőbbrendű, távoli vagy közeli – helyes bölcsességgel minden *szannyát* így látunk a valóságában: ‘Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az énem’.

Bármely *szankhárák* legyenek is azok, Ráhula, akár múltbeliek, akár jövő- vagy jelenbeliek, belsők vagy külsők, durvák vagy finomak, alsóbb- vagy felsőbbrendűek, távoli vagy közeli – helyes bölcsességgel minden *szanszkárát* így látunk a valóságában: ‘Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az énem’.

Bármely *vinnyána* legyen is az, Ráhula, akár múltbeli, akár jövő- vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alsóbb- vagy felsőbbrendű, távoli vagy közeli – helyes bölcsességgel minden *vinnyánát* így látunk a valóságában: ‘Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az énem’.

Ha így ismersz meg és látsz, Ráhula, akkor e tudatos testet illetően és minden külső jelet illetően – én-teremtés, enyém-teremtés és az alapvető hajlam az önhittsége – bensődben többé nem fordulnak elő.

1. Ez a szutta és a [következő](#) megegyezik a SN 18.21–22-vel és a SN 22.71–72-vel. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fodor Tibor

Forrás: SN 22.91, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Fodor Tibor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.92 Rāhula Sutta (2) – Ráhula (2)

Fordította: Fodor Tibor

SN 22.92, PTS S III 136

Szavatthiban.

Ekkor a Tiszteletreméltó Ráhula odament a Magasztoshoz, kifejezte hódolatát, leült az egyik oldalára és így szólt hozzá:

– Tiszteletreméltó uram, hogyan kellene megismernünk, hogyan kellene látnunk e tudatos testet illetően és minden külső jelet illetően, hogy az elménk az én-teremtéstől, enyém-teremtéstől, és az önhittségtől mentes – túl a különbségtételen – és békés és valóban megszabadult legyen?

– Bármely *rúpa* legyen is az, Ráhula, akár múltbeli, akár jövő- vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alsóbb- vagy felsőbbrendű, távoli vagy közeli – helyes bölcsességgel minden *rúpát* így látva a valóságában: ‘Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az énem’, a nemragaszkodás által megszabadulsz.

Bármely *védaná* legyen is az, Ráhula, akár múltbeli, akár jövő- vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alsóbb- vagy felsőbbrendű, távoli vagy közeli – helyes bölcsességgel minden *védánát* így látva a valóságában: ‘Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az énem’, a nemragaszkodás által megszabadulsz.

Bármely *szannyá* legyen is az, Ráhula, akár múltbeli, akár jövő- vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alsóbb- vagy felsőbbrendű, távoli vagy közeli – helyes bölcsességgel minden *szannyát* így látva a valóságában: ‘Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az énem’, a nemragaszkodás által megszabadulsz.

Bármely *szankhárák* legyenek is azok, Ráhula, akár múltbeliek, akár jövő- vagy jelenbeliek, belsők vagy külsők, durvák vagy finomak, alsóbb- vagy felsőbbrendűek, távoliak vagy közeliak – helyes bölcsességgel minden *szanszkárát* így látva a valóságában: ‘Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az énem’, a nemragaszkodás által megszabadulsz.’

Bármely *vinnyána* legyen is az, Ráhula, akár múltbeli, akár jövőbeli vagy jelenbeli, belső vagy külső, durva vagy finom, alsóbb- vagy felsőbbrendű, távoli vagy közeli – helyes bölcsességgel minden *vinnyánát* így látva a valóságában: ‘Ez nem az enyém, ez nem én vagyok, ez nem az énem’, a nemragaszkodás által megszabadulsz.

Ha így ismersz és látsz, Ráhula, akkor e tudatos testet illetően és minden külső jelet illetően az elméd mentes az én-teremtéstől, enyém-teremtéstől és az önhittségtől, túllépett a különbségtételen és békés és valóban megszabadult.

Így készült:

Fordította: Fodor Tibor

Forrás: SN 22.92, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Fodor Tibor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 22.95 Phena-piṇḍūpama Sutta – Habcsomó

Fordította: Fodor Tibor

SN 22.95, PTS S III 140

Egy alkalommal a Magasztos a joddzsha nép tagjai közt időzött, a Gangesz folyó partján. Így szólította meg ott a Magasztos a szerzeteseket¹:

– Szerzetesek képzeljétek el, hogy ezen a Gangesz folyón egy nagy habcsomó úszik. Egy éles látású ember megszemlélné, mérlegelné, és gondosan tanulmányozná azt, és úgy mutatkozna számára, hogy üres – lényeg, szubsztancia nélküli. Mivel milyen szubsztancia is lehetne egy habcsomóban?

Így szintén, szerzetesek, akármilyen *rúpa* legyen is, múltbeli, jövőbeli, vagy jelen, belső vagy külső, durva vagy finom, alsóbb- vagy felsőbbrendű, távoli vagy közeli: egy szerzetes megszemléli, mérlegeli, és gondosan tanulmányozza, és úgy mutatkozna számára, hogy üres – lényeg, szubsztancia nélküli. Hiszen milyen szubsztancia is lehetne a *rúpában*²?

Képzeljétek el, szerzetesek, hogy ősszel amikor esik az eső, és nagy esőcseppek hullnak, vízbuborék keletkezik és pukkan el a víz felszínén. Egy éles látású ember megszemlélné, mérlegelné, és gondosan tanulmányozná, és úgy mutatkozna számára, hogy üres – lényeg, szubsztancia nélküli. Mivel milyen szubsztancia is lehetne egy vízbuborékban?

Így szintén, szerzetesek, akármilyen *védaná* legyen is, múltbeli, jövőbeli, vagy jelen, belső vagy külső, durva vagy finom, alsóbb- vagy felsőbbrendű, távoli vagy közeli: egy szerzetes megszemléli, mérlegeli, és gondosan tanulmányozza, és úgy mutatkozna számára, hogy üres – lényeg, szubsztancia nélküli.. Hiszen milyen szubsztancia is lehetne a *védanában*³?

Képzeljétek el, szerzetesek, hogy a forró évszak utolsó hónapjában, a verőfényben imbolygó délibáb tűnik elő. Egy éles látású ember megszemlélné, mérlegelné, és gondosan tanulmányozná, és úgy mutatkozna számára, hogy üres – lényeg, szubsztancia nélküli. Mivel milyen szubsztancia is lehetne egy délibábban?

Így szintén, szerzetesek, akármilyen *szannyá* legyen is, múltbeli, jövőbeli, vagy jelen, belső vagy külső, durva vagy finom, alsóbb- vagy felsőbbrendű, távoli vagy közeli: egy szerzetes megszemléli, mérlegeli, és gondosan tanulmányozza, és úgy mutatkozna számára, hogy üres – lényeg, szubsztancia nélküli. Hiszen milyen szubsztancia is lehetne a *szannyában*⁴?

Képzeljétek el, szerzetesek, hogy egy ember, akinek keményfára van szüksége, keményfát keresve, keményfát kutatva vándorol, éles fejszét fogna és az erdőbe menne. Ott látná egy nagy banánfa

egyenes, friss, elágazás nélküli törzsét⁵. Gyökerénél kivágná, levágná a koronát, és bontaná ki a háncsot. Amint bontja ki, még csak puhafát sem talál, nem szólva a keményfáról. Egy éles látású ember megszemlélné, mérlegelné, és gondosan tanulmányozná, és úgy mutatkozna számára, hogy üres – lényeg, szubsztancia nélküli. Mivel milyen szubsztancia is lehetne egy banánfa törzsében?

Így szintén, szerzetesek, akármilyen *szankhárák* legyenek is, múltbeliek, jövőbeliek, vagy jelenbeliek, belsők vagy külsők, durvák vagy finomak, alsóbb- vagy felsőbbrendűek, távoliak vagy közeliak: egy szerzetes megszemléli, mérlegeli, és gondosan tanulmányozza azokat, és úgy mutatkoznának számára, hogy üresek – lényeg, szubsztancia nélküliek. Hiszen milyen szubsztancia is lehetne a *szankhárákban*⁶?

Képzeljétek el, szerzetesek, hogy egy varázsló vagy varázslóinas egy bűvös szemfényvesztést mutatna be egy útkereszteződésnél. Egy éles látású ember megszemlélné, mérlegelné, és gondosan tanulmányozná, és úgy mutatkozna számára, hogy üres – lényeg, szubsztancia nélküli. Mivel milyen szubsztancia is lehetne egy bűvös szemfényvesztésben?

Így szintén, szerzetesek, akármilyen *vinnyána* legyen is, múltbeli, jövőbeli, vagy jelen, belső vagy külső, durva vagy finom, alsóbb- vagy felsőbbrendű, távoli vagy közeli: egy szerzetes megszemléli, mérlegeli, és gondosan tanulmányozza, és úgy mutatkozna számára, hogy üres – lényeg, szubsztancia nélküli. Hiszen milyen szubsztancia is lehetne a *vinnyánában*⁷?

Így látva, szerzetesek, a tanításban részesült törekvő átéli az lemondást a *rúpáról*, az lemondást a *védanáról*, a lemondást a *szannyáról*, a lemondást a *szankhárákról*, a lemondást a *vinnyánáról*. Átéelve a lemondást, szenvedélytől mentessé válik. A szenvedélytől mentesség [elméjét] megszabadítja. Amikor az megszabadult, elérkezik a tudás: 'Megszabadult.'. Megérti: 'A születés megsemmisült, a szent élet megvalósult, amit meg kellett tenni, meg lett téve, nincs más hátra e létállapot számára.

Ez az, amit a Magasztos mondott. Így szólván a Szerencsés, a Tanító tovább ezt mondta:

A *rúpa* olyan mint egy habcsomó,
A *védaná* mint a vízbuborék,
A *szannyá* mint a délibáb,
A *szankhárák* mint a banánfa törzse,

És a *vinnyána* mint az illúzió,
Így magyarázta el a Nap rokona.

Akárhogyan is mérlegeljük

És gondosan tanulmányozzuk
Mégiscsak üresnek találjuk
Ha gondosan megszemléljük.

Erre a testre utalva
Tanította a Kiterjedt Bölcsességű
Hogy elhagyva a három dolgot
Erre a rúpára elvetéssel tekintünk.

Amikor az életerő, a hő, és a tudatosság
Eltávozik ebből a fizikai testből,
Kivétve fekszik az ott:
Mások táplálékaként, akarat nélkül⁸.

Ilyen ez a folytonosság,
Ez az illúzió, bolondok rászédője.
Azt tanítják róla, gyilkos;
Nem találni itt szubsztanciát⁹.

A szerzetes, aki eréllyel emelkedett ki,
A *khandhákra* így kell, hogy nézzen,
Akár nappal, akár éjjel¹⁰,

Megértve, örökké éberem.

Minden béklyót le kell vetnie
És menedéket vennie magának;
Így haladjon, lángban álló fővel,
A nem mulandó állapotot áhítva.

-
1. Spk ([Buddhaghosa](#) kommentárja): Egy este, miközben ott tartózkodott, a Magasztos kijött jó illatú házikójából és leült a Gangesz partján. Meglátott egy nagy habcsomót lefelé úszni és azt gondolta: „Dhamma beszédet mondok az öt *khandhát* illetően.”. Aztán megszólította a körülötte ülő szerzeteseket. A szutta egyike a legradikálisabb értekezéseknek, amelyek a függő jelenségek üres természetéről szólnak; képhasználatát (kivált a délibábét és a bűvös szemfényvesztését) átvették későbbi buddhista gondolkodók, legállhatatosabban a Mádhamikák. Néhány kép megtalálható máshol a Páli Kánonban pl. Dh 46 és Dh 170-ben. A korai buddhista gondolkodás kontextusában ezekkel a hasonlatokkal óvatosan kell bánni. Nem a világ illuzórikus

szemléletét szándékozzák általuk sugallni, hanem azt bemutatni, hogy az elképzeléseink a világról és a saját létezésünkről nagyban torzul az megismerési folyamat során. Épp ahogy a délibáb és a bűvös szemfényvesztés valós létezőkön alapulnak – a sivatag homokján, a bűvész kellékein – úgy ezek a hamis elképzelések objektíven létező alaptól keletkeznek, név szerint az öt *khandhából*; de amikor a fogalmi torzulásnak alávetett elmén át látjuk azokat, a halmazatok tényleges természetüktől eltérően jelennek meg. Ahelyett, hogy mulandónak és én nélkülinek látnánk azokat, szubsztanciaként és énként jelennek meg. ↩

2. Spk hosszasan magyarázza, hogy a *rúpa* (vagyis a test) olyan, mint egy habcsomó (*phenapinda*). Csak nagy vonalakban: miként a habcsomó szubsztancia (*szára*) nélküli, úgy a *rúpa* nélkülöz bármely állandó, stabil, énszerű szubsztanciát; miként a habcsomó teli van lyukakkal és résekkel és sok teremtmény élőhelye, úgy a *rúpa* is; miként a habcsomó a kiterjedés után összeesik, úgy a *rúpa* elporlik a halál szájában. Spk kommentárja még Vibh. 32–35-ben. ↩
3. Spk: A buborék (*bubbula*) gyenge és nem lehet megragadni, mivel elpukkad amint megfogják; úgy a védaná is gyenge és megragadhatatlan állandóként és stabilként. Miként a buborék egy vízcsepptől jön létre, majd megszűnik, így van a védánával is: a védaná 100 000 *kóti*-ja keletkezik és szűnik meg egy csettintés ideje alatt (egy *kóti*=egy millió). Miként a buborék feltételektől függésben keletkezik, úgy a védaná keletkezése függésben van egy érzékelési alaptól, tárgytól, a szennyeződésektől és érintkezéstől. ↩
4. Spk: A *szannyá* olyan mint a délibáb (*maricsiká*) abban az értelemben, hogy szubsztanciátlan, mivel nem ragadhatunk meg egy délibábot, hogy igyunk vagy fürödjünk vagy megtöltsünk egy kancsót. Miként a délibáb megtéveszt sokakat, úgy a *szannyá* is, amely azzal a képzetel csábítja az embereket, hogy a színes dolog szép, kellemes és állandó. ↩
5. *Akukkukadzsátam*. Spk: Nincs belül növekedő bél (*anto aszanydzsátaghanadandakam*). ↩
6. A hasonlat más céllal használatos MN I 233,15–23-ban. Spk: Miként a banánfa törzse (*kadalikkhandha*) sok réteg együttese, mind saját jellemzővel, úgy a *szankhárák* halmazata is sok jelenség együttese, azok saját jellemzőivel. ↩
7. Spk: A *vinnyána* olyan mint a bűvös szemfényvesztés (*májá*) abban az értelemben, hogy szubsztanciátlan és nem lehet megragadni. A *vinnyána* még inkább mulandó és elröppenő mint a bűvös szemfényvesztés. Mivel azt a benyomást kelti, hogy egy személy jön és megy, áll és ül, ugyanazzal az elmével, de az elme különböző mindezen tevékenységekben. A *vinnyána* bűvös szemfényvesztésként téveszti meg a sokaságot. Egy a *vinnyána* megtévesztő természetét illusztráló, ezen a hasonlaton alapuló modern parabolához lásd Nyánananda, *Az elme varázslata*, 5.–7. o. ↩

8. MN I 296,9–11 Száriputta beszéde. Nem tudok Buddha maga által mondott párhuzamról, de lásd Dhp 41. [↩](#)
9. Spk elmagyarázza, hogy a *májájam bálalápiní*, a b *pádában*, kifejezetten a *vinnyána-khandhára* utal. A *khandha*-tömeg két módon gyilkos: (i) mivel a *khandhák* végeznek egymással; és (ii) mivel a gyilkosság a *khandháktól* függésben jelenik meg. Az (i) -hez, amikor a föld elem felbomlik, maga után vonja a többi elemet, és amikor a *rúpa-khandha* felbomlik, maga után vonja a mentális *khandhák*at. A (ii) -hez, amikor a *khandhák* léteznek, olyan dolgok jönnek létre, mint gyilkosság, kötelék, sérülés, stb. A *khandhák* gyilkosokhoz hasonlításához lásd még 22:85 (III 114,20–24). [↩](#)
10. Páli: *divá vá jadi vá rattim*. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fodor Tibor

Forrás: SN 22.95, [Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Fodor Tibor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 23.2 Satta Sutta – Egy élő

Fordította: Nyitrai Gábor

SN 23.2, PTS S III 189

(*Bhikkhu Thánisszaró megjegyzése*: számos szutta (többek között [SN 35.191](#) és [AN 6.63](#)) kifejti, hogy az elmét nem olyan dolgok bilincselik meg, mint az öt léthalmaz vagy a hat érzékszerv objektumai, hanem a szenvedélyes tettek és az irántuk érzett öröm. Két módon lehet lerázni ezt a bilincset. Az egyik, ha a szenvedély és a benne talált öröm hátrányaira összpontosítunk, tisztán látva a feszültséget és szenvedést amit az elmébe ültetnek. A másik, az olyan elemzése a szenvedély és öröm tárgyainak, hogy azok többé nem tűnnek figyelemre érdemesnek. Ebben a szuttában a második megközelítés ajánlott: amikor a Buddha a fizikai forma, stb., lebontásáról, lerombolásáról, szétszórásáról és játékra alkalmatlanná tételéről beszél, arra a gyakorlatra utal, amivel a formát, stb. aprólékosan elemezzük alkotóelemeiként, addig amíg többé nem tűnik szenvedélyre és örömmre alkalmas dolognak. Amikor mind az öt léthalmazt ilyen módon kezeljük, akkor nincs többé olyan létrejött dolog, ami az elmének alapot szolgáltatna a szenvedélye központjához, és így felszabadul – a Felébredésnek legalább addig a fokáig, amit vissza-nem-térésnek hívnak.)

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatti közelében tartózkodott, Dzséta Ligetében, Anáthapindika kolostorában. Akkor, Tiszt. Rādha elment a Magasztoshoz; odaérve meghajolt előtte, és leült mellé. Ahogy ott ült, azt mondta a Magasztosnak: “Bhante, így nevezik: ‘egy élő, egy élő’¹. Mi az mégis, amit ‘élőnek’ neveznek?”

Rādha, legyen fizikai formáért² bármi vágy³, bármi szenvedély⁴, öröm⁵ vagy sóvárgás⁶: amikor ezzel ragaszkodik, ebben bennragadt, akkor így nevezik: ‘egy élő’.

Legyen érzésekért⁷ ... észlelésekért⁸ ... elme-képződményekért⁹ ... tudatért¹⁰ bármi vágy, bármi szenvedély, öröm vagy sóvárgás: amikor ezzel ragaszkodik, ebben bennragadt, akkor így nevezik: ‘egy élő’.

Éppen úgy, mint mikor kisfiúk vagy kislányok homokvárakkal játszanak: egészen addig, amíg nem szabadok a szenvedélytől, vágytól, szeretettől, szomjúságtól, láztól és sóvárgástól a homokvárak iránt, olyan sokáig fognak azokkal a homokvárakkal szórakozni, kötődni hozzájuk, kincseknek tartani őket, sajátjuknak tekinteni őket. De amikor szabaddá válnak a szenvedélytől, vágytól, szeretettől, szomjúságtól, láztól és sóvárgástól a homokvárak iránt, akkor a kezükkel és lábukkal lebontják, lerombolják, szétszórják és játékra alkalmatlanná teszik őket.

Éppen így, Rādha, te is bontsd le a fizikai formát, rombold le, szórd szét és tedd játékra alkalmatlanná

azzal, hogy gyakorlásoddal véget vetsz a fizikai formák iránti sóvárgásnak.

Bontsd le az érzést, rombold le, szórd szét és tedd játékra alkalmatlanná azzal, hogy gyakorlásoddal véget vetsz az érzések iránti sóvárgásnak.

Bontsd le az észlelést, rombold le, szórd szét és tedd játékra alkalmatlanná azzal, hogy gyakorlásoddal véget vetsz az észlelések iránti sóvárgásnak.

Bontsd le az elme-képződményt, rombold le, szórd szét és tedd játékra alkalmatlanná azzal, hogy gyakorlásoddal véget vetsz az elme-képződmények iránti sóvárgásnak.

Bontsd le a tudatot, rombold le, szórd szét és tedd játékra alkalmatlanná azzal, hogy gyakorlásoddal véget vetsz a tudat iránti sóvárgásnak – mert a sóvárgás vége, Rādha, nibbána.”

-
1. A páli *szatta* főnév minden élő dologra utal. Tehát úgy fordítható mint élő, élőlény. Azonban a *szaddzsati* ige – jelentése ragaszkodni, ragadni – befejezett melléknévi alakja is *szatta*. A Buddha ezzel a szójátékkal fejezi ki a választát. [↩](#)
 2. rūpa [↩](#)
 3. chanda [↩](#)
 4. rāga [↩](#)
 5. nandi [↩](#)
 6. taṇhā [↩](#)
 7. vedanā [↩](#)
 8. szańñhā [↩](#)
 9. szańkhāra [↩](#)
 10. viññāṇa [↩](#)

Így készült:

Fordította: Nyitrai Gábor

Forrás: SN 23.2, páli

Szerzői jogok: Nyitrai Gábor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 25.1 Cakkhu Sutta – A szem

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 25.1, PTS S III 225

Szavatthiban. „Szerzetesek, a szem állandótlan, változékony, átalakuló. A fül...; az orr...; a nyelv...; a test...; és a tudat állandótlan, változékony, átalakuló.

Az az ember, akinek meggyőződése és hite, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják hit-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki némi ítélőképesség birtokában mérlegelte, és ezek után elfogadta, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják Dhamma-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

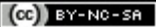
Az az ember, aki világosan megérti, és tisztán látja, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják folyamba lépettnek, rendíthetetlen, sosem zuhan a bánat létsíkjaira, az ön-ébredés felé halad.”

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 25.1, Bhikkhu Thanissaro](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 25.2 Rūpa Sutta – A forma

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 25.2, PTS S III 225

Szavatthiban. „Szerzetesek, a formák állandótlanok, változékonyak, átalakulóak. A hangok...; a szagok...; az ízek...; a tapintható tárgyak...; és az elme-tárgyak állandótlanok, változékonyak, átalakulóak.

Az az ember, akinek meggyőződése és hite, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják hit-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki némi ítélőképesség birtokában mérlegelte, és ezek után elfogadta, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják Dhamma-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki világosan megérti, és tisztán látja, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják folyamba lépettnek, rendíthetetlen, sosem zuhan a bánat létsíkjaira, az ön-ébredés felé halad.”

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 25.2, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 25.3 Viññāṇa Sutta – A tudatosság

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 25.3, PTS S III 226

Szavatthiban. „Szerzetesek, a szem-tudatosság állandótlan, változékony, átalakuló. A fül-tudatosság...; az orr-tudatosság...; a nyelv-tudatosság...; a test-tudatosság...; és az elme-tudatosság állandótlan, változékony, átalakuló.

Az az ember, akinek meggyőződése és hite, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják hit-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki némi ítélőképesség birtokában mérlegelte, és ezek után elfogadta, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják Dhamma-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki világosan megérti, és tisztán látja, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják folyamba lépettnek, rendíthetetlen, sosem zuhan a bánat létsíkjaira, az ön-ébredés felé halad.”

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 25.3, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 25.4 Phassa Sutta – Az érintkezés

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 25.4, PTS S III 226

Szavatthiban. „Szerzetesek, a szem-érintkezés állandótlan, változékony, átalakuló. A fül-érintkezés...; az orr érintkezés...; a nyelv-érintkezés...; a test-érintkezés...; és az elme-érintkezés állandótlan, változékony, átalakuló.

Az az ember, akinek meggyőződése és hite, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják hit-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki némi ítélőképesség birtokában mérlegelte, és ezek után elfogadta, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják Dhamma-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki világosan megérti, és tisztán látja, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják folyamba lépettnak, rendíthetetlen, sosem zuhan a bánat létsíkjaira, az ön-ébredés felé halad.”

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 25.4, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 25.5 Phassajā Sutta – Az érintkezésből születő érzés

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 25.5, PTS S III 226

Szavatthiban. „Szerzetesek, a szem-érintkezésből születő érzés állandótlan, változékony, átalakuló. A fül-érintkezésből születő érzés...; az orr-érintkezésből születő érzés...; a nyelv-érintkezésből születő érzés...; a test-érintkezésből születő érzés...; az elme-érintkezésből születő érzés állandótlan, változékony, átalakuló.

Az az ember, akinek meggyőződése és hite, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják hit-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki némi ítélőképesség birtokában mérlegelte, és ezek után elfogadta, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják Dhamma-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki világosan megérti, és tisztán látja, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják folyamba lépettnek, rendíthetetlen, sosem zuhan a bánat létsíkjaira, az ön-ébredés felé halad.”

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 25.5, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 25.6 Saññā Sutta – Az érzékelés

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 25.6, PTS S III 227

Szavatthiban. „Szerzetesek, a formák érzékelése állandótlan, változékony, átalakuló. A hangok érzékelése...; a szagok érzékelése...; az ízek érzékelése...; a tapintható tárgyak érzékelése...; az elme-tárgyak érzékelése állandótlan, változékony, átalakuló.

Az az ember, akinek meggyőződése és hite, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják hit-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki némi ítélőképesség birtokában mérlegelte, és ezek után elfogadta, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják Dhamma-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki világosan megérti, és tisztán látja, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják folyamba lépettnek, rendíthetetlen, sosem zuhan a bánat létsíkjaira, az ön-ébredés felé halad.”

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 25.6, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 25.7 Cetanā Sutta – A szándék

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 25.7, PTS S III 227

Szavatthiban. „Szerzetesek, a formákra irányuló szándék állandótlan, változékony, átalakuló. A hangokra irányuló szándék...; a szagokra irányuló szándék...; az ízekre irányuló szándék...; a tapintásérzetekre irányuló szándék...; az elme-tárgyakra irányuló szándék állandótlan, változékony, átalakuló.

Az az ember, akinek meggyőződése és hite, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják hit-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki némi ítélőképesség birtokában mérlegelte, és ezek után elfogadta, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják Dhamma-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki világosan megérti, és tisztán látja, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják folyamba lépettnek, rendíthetetlen, sosem zuhan a bánat létsíkjaira, az ön-ébredés felé halad.”

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 25.7, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 25.8 Taṇhā Sutta – A sóvárgás

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 25.8, PTS S III 227

Szavatthiban. „Szerzetesek, a formák iránti sóvárgás állandótlan, változékony, átalakuló. A hangok iránti sóvárgás...; a szagok iránti sóvárgás...; az ízek iránti sóvárgás...; a tapintásérzetek iránti sóvárgás...; az elme-tárgyak iránti sóvárgás állandótlan, változékony, átalakuló.

Az az ember, akinek meggyőződése és hite, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják hit-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki némi ítélőképesség birtokában mérlegelte, és ezek után elfogadta, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják Dhamma-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki világosan megérti, és tisztán látja, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják folyamba lépettnek, rendíthetetlen, sosem zuhan a bánat létsíkjaira, az ön-ébredés felé halad.”

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 25.8, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 25.9 Dhātu Sutta – Az elemek

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 25.9, PTS S III 227

Szavatthiban. „Szerzetesek, a föld elem állandótlan, változékony, átalakuló. A víz elem...; a tűz elem...; a szél elem...; az űr elem...; a tudatosság elem állandótlan, változékony, átalakuló.

Az az ember, akinek meggyőződése és hite, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják hit-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki némi ítélőképesség birtokában mérlegelte, és ezek után elfogadta, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják Dhamma-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki világosan megérti, és tisztán látja, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják folyamba lépettnek, rendíthetetlen, sosem zuhan a bánat létsíkjaira, az ön-ébredés felé halad.”

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 25.9, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 25.10 Khandha Sutta – A halmazok

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 25.10, PTS S III 227

Szavatthiban. „Szerzetesek, a forma állandótlan, változékony, átalakuló. Az érzés...; az észlelés...; a készítés...; a tudatosság állandótlan, változékony, átalakuló.

Az az ember, akinek meggyőződése és hite, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják hit-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki némi ítélőképesség birtokában mérlegelte, és ezek után elfogadta, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják Dhamma-követőnek: aki az igazság rendjébe lépett, a igaz emberek szintjére lépett, meghaladta a hétköznapi emberek szintjét. [Már] nem tud elkövetni olyan cselekedetet, aminek következtében a pokolban, állati ölben vagy az éhes szellemek világában születne újra. [De] alkalmatlan az ellobbanásra, amíg meg nem valósítja a folyamba lépés gyümölcsét.

Az az ember, aki világosan megérti, és tisztán látja, hogy ezek a jelenségek ilyenek, azt hívják folyamba lépettnek, rendíthetetlen, sosem zuhan a bánat létsíkjaira, az ön-ébredés felé halad.”

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 25.10, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 26.1 Cakkhu Sutta – A szem

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 26.1, PTS S III 228

Szavatthiban. „Szerzetesek, a szem megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása, és az öregség és halál megnyilvánulása. A fül...; az orr...; a nyelv...; a test...; a tudat megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása, az öregség és halál megnyilvánulása.

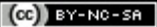
A szem megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése. A fül...; az orr...; a test...; a tudat megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: SN 26.1, angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 26.2 Rūpa Sutta – A formák

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 26.2, PTS S III 228

Szavatthiban. „Szerzetesek, a formák megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása és az öregség és halál megnyilvánulása. A hangok...; a szagok...; az ízek...; a tapintható tárgyak...; a gondolatok megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása és az öregség és halál megnyilvánulása.

A formák megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése. A hangok...; a szagok...; az ízek...; a tapintható tárgyak...; a gondolatok megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: SN 26.2, angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 26.3 Viññāṇa Sutta – A tudatosság

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 26.3, PTS S III 229

Szavatthiban. „Szerzetesek, a szem-tudatosság megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása, és az öregség és halál megnyilvánulása. A fül-tudatosság...; az orr-tudatosság...; a nyelv-tudatosság...; a test-tudatosság...; az elme-tudatosság megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása, az öregség és halál megnyilvánulása.

A szem-tudatosság megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése. A fül-tudatosság...; az orr-tudatosság...; a test-tudatosság...; az elme-tudatosság megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: SN 26.3, angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 26.4 Phassa Sutta – Az érintkezés

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 26.4, PTS S III 229

Szavatthiban. „Szerzetesek, a szem-érintkezés megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása, és az öregség és halál megnyilvánulása. A fül-érintkezés ...; az orr-érintkezés ...; a nyelv-érintkezés ...; a test-érintkezés ...; az elme-érintkezés megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása, az öregség és halál megnyilvánulása.

A szem-érintkezés megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése. A fül-érintkezés ...; az orr-érintkezés ...; a test-érintkezés ...; az elme-érintkezés megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: SN 26.4, angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 26.5 Phassajā Sutta – Az érintkezésből születő érzés

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 26.5, PTS S III 230

Szavatthiban. „Szerzetesek, a szem-érintkezésből születő érzés megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása, és az öregség és halál megnyilvánulása. A fül-érintkezésből születő érzés...; az orr-érintkezésből születő érzés ...; a nyelv-érintkezésből születő érzés ...; a test-érintkezésből születő érzés ...; az elme-érintkezésből születő érzés megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása, az öregség és halál megnyilvánulása.

A szem-érintkezésből születő érzés megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése. A fül-érintkezésből születő érzés...; az orr-érintkezésből születő érzés ...; a test-érintkezésből születő érzés ...; az elme-érintkezésből születő érzés megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: SN 26.5, angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 26.6 Saññā Sutta – Az érzékelés

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 26.6, PTS S III 230

Szavatthiban. „Szerzetesek, a formák érzékelésének megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása és az öregség és halál megnyilvánulása. A hangok érzékelésének...; a szagok érzékelésének...; az ízek érzékelésének...; a tapintható tárgyak érzékelésének...; a gondolatok érzékelésének megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása és az öregség és halál megnyilvánulása.

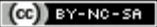
A formák megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése. A hangok...; a szagok...; az ízek...; a tapintható tárgyak...; a gondolatok megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: SN 26.6,

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: October 12, 2011, at 04:55 PM

SN 26.7 Cetanā Sutta – A szándék

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 26.7, PTS S III 230

Szavatthiban. „Szerzetesek, a formákra irányuló szándék megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása és az öregség és halál megnyilvánulása. A hangokra irányuló szándék...; a szagokra irányuló szándék...; az ízekre irányuló szándék...; a tapintható tárgyakra irányuló szándék...; a gondolatokra irányuló szándék megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása és az öregség és halál megnyilvánulása.

A formákra irányuló szándék megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése. A hangokra irányuló szándék...; a szagokra irányuló szándék...; az ízekre irányuló szándék...; a tapintható tárgyakra irányuló szándék...; a gondolatokra irányuló szándék megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: SN 26.7, angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 26.8 Taṇhā Sutta – A sóvárgás

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 26.8, PTS S III 231

Szavatthiban. „Szerzetesek, a formák iránti sóvárgás megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása és az öregség és halál megnyilvánulása. A hangok iránti sóvárgás...; a szagok iránti sóvárgás...; az ízek iránti sóvárgás ...; a tapintható tárgyak iránti sóvárgás...; a gondolatok iránti sóvárgás megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása és az öregség és halál megnyilvánulása.

A formák iránti sóvárgás megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése. A hangok iránti sóvárgás...; a szagok iránti sóvárgás ...; az ízek iránti sóvárgás ...; a tapintható tárgyak iránti sóvárgás...; a gondolatok iránti sóvárgás megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: SN 26.8, angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 26.9 Dhātu Sutta – Az elemek

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 26.9, PTS S III 231

Szavatthiban. „Szerzetesek, a föld elem megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása és az öregség és halál megnyilvánulása. A víz elem...; a tűz elem...; a szél elem...; az űr elem...; a tudatosság elem megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása és az öregség és halál megnyilvánulása.

A föld elem megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése. A víz elem...; a tűz elem...; a szél elem...; az űr elem...; a tudatosság elem megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: SN 26.9, angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 26.10 Khandha Sutta – A halmazok

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 26.10, PTS S III 231

Szavatthiban. „Szerzetesek, a forma megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása és az öregség és halál megnyilvánulása. Az érzés...; az érzékelés...; a késztetés...; a tudatosság megjelenése, fennállása, működése és megnyilvánulása, a szenvedés megjelenése, a betegség fennállása és az öregség és halál megnyilvánulása.

A forma megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése. Az érzés...; az érzékelés...; a késztetés...; a tudatosság megszűnése, hanyatlása és eltűnése, a szenvedés megszűnése, a betegség hanyatlása, és az öregség és halál eltűnése.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: SN 26.10, angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 27.1 Cakkhu Sutta – A szem

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 27.1, PTS S III 232

Szavatthiban. „Szerzetesek, minden, a szemmel összefüggésben felbukkanó kéjvágy, a tudat szennyeződése. Minden, a füllel...; az orral...; a nyelvvel...; a testtel...; és az elmével összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Amikor a tudatosságnak e hat [érzék] alappal kapcsolatos szennyeződései eltűnnek, akkor a tudat a lemondás felé irányul. A lemondással felvértezett tudat fogékonyá válik a közvetlen tudással felismerhető dolgokra.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 27.1, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 27.2 Rūpa Sutta – A forma

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 27.2, PTS S III 232

Szavatthiban. „Szerzetesek, minden, a formákkal összefüggésben felbukkanó kéjvágy, a tudat szennyeződése. Minden, a hangokkal...; szagokkal...; ízekkel...; tapintható tárgyakkal...; gondolatokkal összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Amikor a tudatosságnak e hat [érzék] alappal kapcsolatos szennyeződése eltűnnek, akkor a tudat a lemondás felé irányul. A lemondással felvértezett tudat fogékonnyá válik a közvetlen tudással felismerhető dolgokra.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 27.2, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 27.3 Viññāṇa Sutta – A tudatosság

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 27.3, PTS S III 232

Szavatthiban. „Szerzetesek, minden, a szem-tudatossággal összefüggésben felbukkanó kéjvágy, a tudat szennyeződése. Minden, a fül-tudatossággal...; az orr-tudatossággal...; a nyelv-tudatossággal...; a test-tudatossággal...; és az elme-tudatossággal összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Amikor a tudatosságnak e hat [érzék] alappal kapcsolatos szennyeződése eltűnnek, akkor a tudat a lemondás felé irányul. A lemondással felvértezett tudat fogékonnyá válik a közvetlen tudással felismerhető dolgokra.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 27.3, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 27.4 Phassa Sutta – Az érintkezés

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 27.4, PTS S III 233

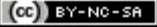
Szavatthiban. „Szerzetesek, minden, a szem-érintkezéssel összefüggésben felbukkanó kéjvágy, a tudat szennyeződése. Minden, a fül-érintkezéssel ...; az orr-érintkezéssel ...; a nyelv-érintkezéssel ...; a test-érintkezéssel ...; és az elme-érintkezéssel összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Amikor a tudatosságnak e hat [érzék] alappal kapcsolatos szennyeződései eltűnnek, akkor a tudat a lemondás felé irányul. A lemondással felvértezett tudat fogékonyvá válik a közvetlen tudással felismerhető dolgokra.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 27.4, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 27.5 Phassajā Sutta – Az érintkezésből születő érzés

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 27.5, PTS S III 233

Szavatthiban. „Szerzetesek, minden, a szem-érintkezésből születő érzéssel összefüggésben felbukkanó kéjvágy, a tudat szennyeződése. Minden, a fül-érintkezésből születő érzéssel ...; az orr-érintkezésből születő érzéssel...; a nyelv-érintkezésből születő érzéssel ...; a test-érintkezésből születő érzéssel ...; és az elme-érintkezésből születő érzéssel összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Amikor a tudatosságnak e hat [érezék] alappal kapcsolatos szennyeződései eltűnnek, akkor a tudat a lemondás felé irányul. A lemondással felvértezett tudat fogékonyá válik a közvetlen tudással felismerhető dolgokra.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 27.5, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 27.6 Saññā Sutta – Az érzékelés

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 27.6, PTS S III 233

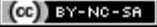
Szavatthiban. „Szerzetesek, minden, a formák érzékelésével (megnevezés, felcímkézés) összefüggésben felbukkanó kéjvágy, a tudat szennyeződése. Minden, a hangok érzékelésével...; szagok érzékelésével...; ízek érzékelésével...; tapintható tárgyak érzékelésével...; gondolatok érzékelésével összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Amikor a tudatosságnak e hat [érzék] alappal kapcsolatos szennyeződései eltűnnek, akkor a tudat a lemondás felé irányul. A lemondással felvértezett tudat fogékonnyá válik a közvetlen tudással felismerhető dolgokra.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 27.6, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 27.7 Cetanā Sutta – A szándék

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 27.7, PTS S III 233

Szavatthiban. „Szerzetesek, minden, a formák megragadására irányuló szándékkal összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Minden, a hangok megragadására irányuló szándékkal...; szagok megragadására irányuló szándékkal...; ízek megragadására irányuló szándékkal...; tapintható tárgyak megragadására irányuló szándékkal...; gondolatok megragadására irányuló szándékkal összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Amikor a tudatosságnak e hat [érzék] alappal kapcsolatos szennyeződései eltűnnek, akkor a tudat a lemondás felé irányul. A lemondással felvértezett tudat fogékonnyá válik a közvetlen tudással felismerhető dolgokra.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 27.7, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 27.8 Taṇhā Sutta – A sóvárgás

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 27.8, PTS S III 234

Szavatthiban. „Szerzetesek, minden, a formák iránti sóvárgással összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Minden, a hangok iránti sóvárgással...; szagok iránti sóvárgással...; ízek iránti sóvárgással...; tapintható tárgyak iránti sóvárgással...; gondolatok iránti sóvárgással összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Amikor a tudatosságnak e hat [érzék] alappal kapcsolatos szennyeződései eltűnnek, akkor a tudat a lemondás felé irányul. A lemondással felvértezett tudat fogékonnyá válik a közvetlen tudással felismerhető dolgokra.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 27.8, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 27.9 Dhātu Sutta – Az elemek

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 27.9, PTS S III 234

Szavatthiban. „Szerzetesek, minden, a föld elemmel összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Minden, a víz elemmel...; a tűz elemmel..; a szél elemmel...; az űr elemmel...; a tudatosság elemmel összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Amikor a tudatosságnak e hat [érzék] alappal kapcsolatos szennyeződései eltűnnek, akkor a tudat a lemondás felé irányul. A lemondással felvértezett tudat fogékonyá válik a közvetlen tudással felismerhető dolgokra.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 27.9, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 27.10 Khandha Sutta – A halmazok

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 27.10, PTS S III 234

Szavatthiban. „Szerzetesek, minden, a formával összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Minden, az érzéssel...; az érzékeléssel...; a készletéssel...; a tudatossággal összefüggésben felbukkanó kéjvágy a tudat szennyeződése. Amikor a tudatosságnak ezen öt alappal kapcsolatos szennyeződése eltűnnek, akkor a tudat a lemondás felé irányul. A lemondással felvértezett tudat fogékonyá válik a közvetlen tudással felismerhető dolgokra.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 27.10, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 35.23 Sabba Sutta – A minden

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 35.23, PTS S IV 15

– Szerzetesek! A *mindent* fogom tanítani nektek. Hallgassatok figyelmesen, beszélni fogok!

– Ahogy kívánod, urunk! – válaszolták a szerzetesek.

A Magasztos ekkor így szólt:

– Mi az a *minden*? Pusztán a szem és a formák, a fül és a hangok, az orr és az illatok, a nyelv és az ízek, a test és a tapintható dolgok, az ész és a gondolatok. Ez az, szerzetesek, amit úgy hívnak: *minden*. Bárki, aki ezt mondaná: „Elutasítva ezt a *mindent*, egy másikat mutatok”, ha megkérdeznék tőle, pontosan mire alapozza az álláspontját, képtelen lenne kifejtteni azt, és nagy bajba kerülne. Miért? Mert (álláspontja) kívül fekszik az (érzék)tartományokon¹.

Megjegyzés

A kommentároknak ehhez a *szuttá*hoz való viszonya nagyon sajátos. Kezdve azzal, hogy felvázolnak három másik *mindent*, az itt definiálton kívül. Egyikük feltehetően sokkal átfogóbb értelmű, mint az itt kifejtett, a Buddha mindentudásának mindensége. Ez ellentmond annak amit ez a beszéd mond, miszerint bármiféle más meghatározása a *mindennek* kívül áll a kifejthetőség tartományán.

Másodszor. A kommentárok a *minden* látókörébe sorolják a *nibbánát* (megszabadulás) is – mint *dhammát*, vagy az elme tárgyát, annak ellenére, hogy a Kánon sok más beszéde a *nibbánát* kifejezetten a hat érzékszerv és érzéktárgy tartományán túlra teszi. A SN 5.6 szerint például az a személy, aki elérte a *nibbánát* a jelenségeken (*szabbé dhammá*) túlra távozott, és épp ezért leírhatatlan. A MN 49-es beszéd említést tesz egy ‘tárgynélküli tudatról’ (*vinnyánam anidasszanam*), ami nem része a ‘minden mindenségének’. Továbbá, az ezt követő beszéd ([SN 35.24](#)) azt mondja, hogy a ‘minden’ az, ami el van engedve. Egyetlen helyen sem említi a Kánon azt, hogy a *nibbána* el van engedve. A *nibbána* a megszűnést (*niródha*) követi, amit meg kell valósítani. Ha a *nibbána* egyszer már megvalósított, nincs értelme még egyszer megvalósítani.

Tehát nagyon úgy tűnik, hogy ez a ‘mindenről’ szóló tanítóbeszéd megszabja a kereteit a ‘minden’ szó használatának, mégpedig a Buddha tanítása szerinti hat érzék-mező, és a hozzájuk tartozó hat érzéktárgy területén belül. Mint azt a következő beszédben olvashatjuk, ez is tartalmazhatta volna a tudatosságot, az érintkezést és az érzéseket az érzék-mezőkkel és a nekik megfelelő érzéktárgyakkal kapcsolatban. A *nibbánának* kívül kell esnie a ‘minden’ kifejezésen. Ez összhangban is van a Kánon

más helyein említett kijelentésekkel: a szenvtelenség (*upekkhá*) a legmagasabb szintje minden *dhammának* ([Iti 90](#)), az *arahant* pedig meghaladja még a szenvtelenséget is. (SN 4.6; SN 4.10)

Ez felveti a kérdést, ha a ‘minden’ kifejezés nem tartalmazza a *nibbánát*, ebből következtethet-e valaki arra, hogy ha ugyebár ‘minden jelenség (*dhamma*) éntelen’, akkor a *nibbána* én (‘self’). A válasz: nem. Mint azt az AN 4.174 megállapítja, hogy az a kérdés, hogy marad-e valami, vagy nem marad semmi (vagy marad is meg nem is, ill. sem nem marad, sem nem nem marad) a hat érzékbirodalom megszűnése után teljesen elkülönül attól, ami természetéből adódóan elkülöníthetetlen (vagy komplikálja a komplikálhatatlant – lásd a Bevezetést a MN 18-hoz). A különbségtétel csak a ‘mindenig’ mehet el. Az én, vagy a nem-én érzékelése, ami a megkülönböztetést adja, nem mutathat túl a ’mindenen. Amikor a ‘minden’ tapasztalása megszűnik, minden különbségtétel is elmúlik.

1. Az érzéktartományokról (*ájatanák*) lásd pl. MN 148. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 35.23, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 35.24 Pahānāya Sutta – Amit el kell engedni

Fordította: Obsitos Ildikó

SN 35.24, PTS S IV 15

– Szerzetesek! A Mindent fogom nektek tanítani, mely egy olyan jelenség, amit el kell engedni. Hallgassatok figyelmesen, beszélni fogok.

– Ahogy kívánod, urunk — válaszolták a szerzetesek.

– És mely Minden az a jelenség, amit el kell engedni? — mondta a Magasztos.

A szemet el kell engedni¹. A formát el kell engedni. A szem tudatosságát el kell engedni. A szemnél létre jövő érintkezést² el kell engedni. És bármit, ami keletkezik és függ a szemnél létre jövő érintkezéstől – akár gyönyörként megtapasztalt, akár fájdalomként, akár sem-nem-gyönyör-sem-nem-fájdalomként megtapasztalt – el kell azokat is engedni.

A fület el kell engedni. Hangokat el kell engedni....

Az orrot el kell engedni. Az illatokat el kell engedni...

A nyelvet el kell engedni, az ízeket el kell engedni...

A testet el kell engedni. A testtel érzékelhető tapintásokat el kell engedni...

Az elmét el kell engedni. A gondolkodást el kell engedni. Az elme tudatosságát el kell engedni. Az elménél létre jövő érintkezést³ el kell engedni. És bármit, ami keletkezik és függ az elménél létre jövő érintkezéstől – akár gyönyörként megtapasztalt, akár fájdalomként, akár sem-nem-gyönyör-sem-nem-fájdalomként megtapasztalt – el kell azokat is engedni.

Ezt hívják a Mindennek, mely egy olyan jelenség, amit el kell engedni.

1. Elengedni a szemet...stb. jelentése itt az, hogy elengedni minden indulatot és vágyat amelyet ezen érzékszervek és tárgyai felkeltenek [↩](#)

2. az érzékelési képességek érintkezését a külvilággal [↩](#)

3. az elme érintkezését a gondolatokkal [↩](#)

Fordította: Obsitos Ildikó

Forrás: [SN 35.24, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Obsitos Ildikó, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 35.28 Ādittapariyāya Sutta – Az égés példázata

Fordította: A páli fordító csoport

SN 35.28, PTS S IV 19

A Magasztos jártában-keltében Uruvéla vidékére ért. Abban az időben Uruvélaban élt három rasztás¹ aszkéta: Uruvéla-Kasszapa, Nadí-Kasszapa, Gajá-Kasszapa². Uruvéla-Kasszapa ötszáz, Nadí-Kasszapa háromszáz, Gajá-Kasszapa kétszáz rasztás aszkéta vezetője, főnöke, irányítója, előjárója volt. Akkor a Magasztos elment a rasztás Uruvéla-Kasszapa remeteligetébe³ és így szólt hozzá:

– Ha nem bánod, Kasszapa, eltöltenék egy éjszakát a tűz-házban⁴.

– Nagy törekvő! Én nem bánom, de van itt egy varázserejű, bőszenágakirály⁵, akinek szörnyűséges, gyors mérge van. Nehogy bajod essék!

A Magasztos másodszor és harmadszor is megkérte.

– Semmi bajom nem eshetik. No, Kasszapa, engedd hát meg!

– Legyen, ahogy kívánod!

Erre a Magasztos bement a tűz-házba, kiválasztott egy szénahalmot, lótuszülésben, egyenes testtartásban leült, és tudatosság-meditációba⁶ kezdett.

Meg is látta a nága, hogy a Magasztos belépett; erre füstöt okádott a gonosz. Ekkor a Magasztos így gondolkodott: „Legjobb lesz, ha nem bánom ennek a nágának a bőrét, páncélját, húsát, ínát, csontját, velejét, hanem tűzzel gyűröm le az ő tüzét.”

Majd varázserejét tűzzé alakította, és füstöt okádott. Erre a nága dühödten fellángolt. A Magasztos pedig a tűz-elembe teljesen belemerülve szintén fellángolt. Kettejük izzásától a tűz-ház is mintha felgyulladt, fellángolt, felizzott volna.

A rasztások körülvették a tűz-házat és így beszéltek:

– Ó, jaj! A nága bántja a nagy törekvőt, aki oly szépséges.

A Magasztos pedig nem bántotta a nága bőrét, páncélját, húsát, ínát, csontját, velejét, hanem saját tüzével legyűrte az ő tüzét. Az éjszaka elmúltával egy edénybe dobta, és megmutatta a rasztás Uruvéla-Kasszapának.

– Itt van neked a nága: legyűrtem tűzzel a tüzét.

Erre Uruvéla-Kasszapa ezt gondolta: „Nagyhatalmú csodatévő a nagy törekvő, hogy a varázserejű, bős, szörnyűségesen gyors mérgű nágakirály tüzét saját tüzével le tudja gyűrni. De ő nem Érdemes⁷, én viszont igen!”

...

Egy alkalommal a Magasztos kidobott rongyokra talált.⁸ Elgondolkodott, hogyan mossa ki a rongyokat. Szakka, az istenek királya felismerte a Magasztos töprengését, kezével lótusztavat ásott, és így szólt:

– Uram, itt mossa ki a Magasztos a rongyokat!

A Magasztos elgondolkodott, hogy min dörzsölhetné tisztára a rongyokat. Ekkor Szakka odatett egy nagy követ:

– Uram, itt dörzsölje tisztára a Magasztos a rongyokat!

A Magasztos elgondolkodott, hogy mibe kapaszkodva jöjjön ki a tóból. Ekkor az ardzsunafában lakozó istenség lehajlított egy ágat:

– Uram, ebbe kapaszkodva jöjjön ki a Magasztos a tóból!

A Magasztos elgondolkodott, hogy hova terítse ki száradni a rongyokat. Ekkor Szakka oda is tett egy nagy követ:

– Uram, erre terítse ki a Magasztos a rongyokat!

Aztán az éjszaka elmúltával a rasztás Uruvéla-Kasszapa odament a Magasztoshoz, és így szólt hozzá:

– Itt az idő, nagy törekvő, elkészült az étel. Nahát, nagy törekvő, ez a lótusztó nem volt itt korábban, most meg itt van! Ezek a kövek sem voltak korábban ide téve. Ki tette ide? Ennek az ardzsunafának sem hajlott le az ága azelőtt, most meg lehajlik.

– Nem emberkéz ásta e tavat, nem emberkéz tette ide a köveket, az ardzsunafa ágából pedig kapaszkodó lett – és a Magasztos elmesélte Kasszapának a történeteket.

Erre Uruvéla-Kasszapa ezt gondolta: „Nagyhatalmú csodatévő a nagy törekvő, hogy még Szakka, az istenek királya is szolgálatot tesz neki. De ő nem Érdemes, én viszont igen!”

Aztán a Magasztos elfogyasztotta a neki felajánlott ételt, és abban a ligetben maradt.

Kasszapa másnap is hívta reggelizni.

– Indulj, Kasszapa, én is megyek – ezzel elbocsátotta Uruvéla-Kasszapát, aztán dzsambuszilvát szedett (erről a fáról kapta India a Dzsambu-sziget nevet), mégis elsőként érkezett meg, és leült a tűz-házban.

Amikor Uruvéla-Kasszapa meglátta, hogy a Magasztos már a tűz-házban ül, megkérdezte tőle:

– Nagy törekvő, hát te melyik úton jöttél ide? Előtted indultam el, te mégis előttem érkeztél meg.

– És még dzsambuszilvát is szedtem! Tessék, Kasszapa, itt a dzsambuszilva, érett, illatos, ízletes. Egyél, ha kérsz!

– Ugyan, nagy törekvő, csak téged illet ez, edd meg te magad.

Közben ezt gondolta: „Tényleg nagyhatalmú csodatévő a nagy törekvő, de ő nem Érdemes, én viszont igen!”

Aztán a Magasztos elfogyasztotta a neki felajánlott ételt, és abban a ligetben maradt.

Kasszapa másnap is hívta reggelizni.

– Indulj, Kasszapa, én is megyek – ezzel elbocsátotta Uruvéla-Kasszapát, aztán a dzsambufa közelében álló mangófáról mangót, az annak a közelében álló ámalakifáról egrest, az annak a közelében álló harítakafáról diót szedett, majd a Harminchárom Istenek egébe ment és szakított egy korallfa-virágot – mégis elsőként érkezett meg, és leült a tűz-házban.

Amikor Uruvéla-Kasszapa meglátta, hogy a Magasztos már a tűz-házban ül, megkérdezte tőle:

– Nagy törekvő, hát te melyik úton jöttél ide? Előtted indultam el, te mégis előttem érkeztél meg.

– És még korallfa-virágot is szakítottam a Harminchárom Istenek egében! Tessék, Kasszapa, itt a korallfa virága, szép és illatos. Vedd el, ha kéred!

– Ugyan, nagy törekvő, csak téged illet ez.

Közben ezt gondolta: „Tényleg nagyhatalmú csodatévő a nagy törekvő, hamarabb ért ide, mint én, pedig még a Harminchárom Istenek egébe is elment. De ő nem Érdemes, én viszont igen!”

Abban az időben a rasztások a tűzszertartásukra készültek, de nem tudták felválni a fáhasábokat. Gondolták, hogy nyilván a nagy törekvő csodaereje miatt nem tudják felválni. Akkor a Magasztos ezt kérdezte a rasztás Uruvéla-Kasszapától:

– Fel legyenek vágva a fáhasábok?

– Igen, nagy törekvő!

Abban a pillanatban az ötszáz fáhasáb ott volt felvágva. Erre Uruvéla-Kasszapa ezt gondolta: „Nagyhatalmú csodatévő a nagy törekvő, hogy akaratára még a fáhasábok is felhasználódnak. De ő nem Érdemes, én viszont igen!”

Abban az időben a rasztások a tűzszertartásukra készültek, de nem tudták meggyújtani a tüzet. Gondolták, hogy nyilván a nagy törekvő csodaereje miatt nem tudják meggyújtani. Akkor a Magasztos ezt kérdezte a rasztás Uruvéla-Kasszapától:

– Meggyulladjanak a tüzek?

– Igen, nagy törekvő!

Abban a pillanatban meggyulladt az ötszáz tűz. Erre Uruvéla-Kasszapa ezt gondolta: „Nagyhatalmú csodatévő a nagy törekvő, hogy akaratára még a tüzek is meggyulladnak. De ő nem Érdemes, én viszont igen!”

Abban az időben a rasztások végeztek a tűzszertartással, de nem tudták eloltani a tüzet. Gondolták, hogy nyilván a nagy törekvő csodaereje miatt nem tudják eloltani. Akkor a Magasztos ezt kérdezte a rasztás Uruvéla-Kasszapától:

– Kialudjanak a tüzek?

– Igen, nagy törekvő!

Abban a pillanatban kialudt az ötszáz tűz. Erre Uruvéla-Kasszapa ezt gondolta: „Nagyhatalmú csodatévő a nagy törekvő, hogy akaratára még a tüzek is kialudnak. De ő nem Érdemes, én viszont igen!”

Abban az időben a rasztások a hideg téli éjeken, a leghidegebb időszakban, hóesésben megmártóztak a Nérandzsará folyóban, bele-belemerítkeztek⁹. Akkor a Magasztos odavarázsolt ötszáz parázstartó tálat, aminél a rasztások melegedhettek, amikor kijöttek a vízből. Gondolták, hogy nyilván a nagy törekvő csodaereje varázsolta oda a parázstartókat. Erre Uruvéla-Kasszapa ezt gondolta:

„Nagyhatalmú csodatévő a nagy törekvő, hogy ilyen sok parázstartó tálat tud varázsolni. De ő nem Érdemes, én viszont igen!”

Abban az időben, noha száraz évszak volt, egy óriási felleg kerekedett és hatalmas felhőszakadás támadt. A víz elborította azt a helyet, ahol a Magasztos időzött. A Magasztos elhatározta, hogy szétválasztja a vizet, és közte, a porfödte földön jár. Így is tett.

A rasztás Uruvéla-Kasszapa pedig, nehogy a Magasztost elborítsa a víz, sok rasztással együtt hajóra szállt, és arrafelé indult, ahol a Magasztos időzött. Meglátta a Magasztost, amint az a porfödte földön jár, és így szólt hozzá:

– Nagy törekvő, te vagy az?

– Itt vagyok, Kasszapa – válaszolt a Magasztos, és a levegőbe emelkedve beszállt a hajóba.

Erre Uruvéla-Kasszapa ezt gondolta: „Nagyhatalmú csodatévő a nagy törekvő, hogy még a víz sem tudja elsodorni. De ő nem Érdemes, én viszont igen!”

A Magasztos elgondolkodott: „Ez a zavarodott ember már hosszú ideje biztos azt hiszi, hogy hiába vagyok nagyhatalmú csodatévő, nem vagyok Érdemes – ő viszont igen. Ideje, hogy megingassam hitében ezt a rasztást!” És így szólt Uruvéla-Kasszapához:

– Kasszapa, nem vagy te Érdemes; még az Érdemessé válás ösvényét sem érted el! Az utat sem ismered, amelyen járva Érdemessé lehetnél, vagy elérhetnéd az Érdemessé válás ösvényét.

Akkor a rasztás Uruvéla-Kasszapa homlokával a Magasztos lábához borult és így szólt:

– Uram, kérem a Magasztostól a Vándorlétet¹⁰, kérem az avatást!

– Kasszapa, te ötszáz rasztás aszkéta vezetője, főnöke, irányítója, előljárója vagy. Először bocsásd el őket; ők pedig tegyenek úgy, ahogy akarnak.

A rasztás Uruvéla-Kasszapa odament a rasztásokhoz és így szólt:

– Urak, a nagy törekvővel akarom járni a jámborság útját. Ti pedig tegyetek úgy, ahogy akartok!

– Uram, már hosszú ideje nagyra becsüljük a nagy törekvőt. Ha te vele fogod járni a jámborság útját, akkor mi is mindannyian így szeretnénk tenni.

És a rasztások gubancos hajukat, aszkétabatyujukat és tűzáldozó-szerszámaikat elúsztatták a vízben¹¹. Azután a Magasztoshoz mentek, homlokukkal a lábához borultak és így szóltak:

– Uram, kérjük a Magasztostól a Vándorlétet, kérjük az avatást!

– Jöjjetek, szerzetesek! – szólt a Magasztos. – A Dharmát jól elmagyaráztam¹². Járjátok a jámborság útját, hogy teljesen véget vessetek a szenvedésnek!

Így történt e tiszteletreméltók avatása.

Meglátta a rasztás Nadí-Kasszapa, hogy gubancos hajcsomókat, aszkétabatyukat és tűzáldozó-szerszámokat visz a víz. „Csak nem történt valami baj a bátyámmal?” – gondolta. Elküldte a rasztásokat, tudják meg, mi van a bátyjával. De maga is elment a háromszáz rasztással Uruvéla-Kasszapához, és megkérdezte tőle:

– Jobb ez így, Kasszapa?

– Igen, testvérem, így a jobb!

És ezek a rasztások is elúszatták a vízben gubancos hajukat, aszkétabatyujukat és tűzáldozó-szerszámaikat, majd felavatást kértek és kaptak a Magasztostól.

És pontosan ugyanígy történt Gajá-Kasszapával és kétszáz rasztás követőjével is.

A Magasztos az ötszáz új hívének is bemutatta ugyanazokat a csodatételeket, amiket az első ötszáz már látott.

Miután a Magasztos kedve szerint elidőzött Uruvélaban, elindult a Gajászízszára¹³; nagy szerzetesi közösség kísérte – ezer szerzetes, az összes hajdani rasztás.

Ott pedig a Magasztos Gajában, a Gajászízszán időzött, ezer szerzetessel együtt.¹⁴ Ekkor a Magasztos így szólt hozzájuk:

– Szerzetesek, már minden ég! És mi az a minden?

Ég a szem, égnek a színek, ég a látvány tudati felfogása, ég a látás folyamata, ég a látási folyamatból származva keletkező érzet, akár kellemes, akár szenvedésteli, akár közömbös. És mitől ég? Én azt állítom, hogy a szenvedély tüzétől, a harag tüzétől és a tompaság tüzétől ég; a születéstől, öregségtől, haláltól, bánattól, siránkozástól, szenvedéstől, borútól és bajtól ég.

Ég a fül, égnek a hangok, ég a hang tudati felfogása, ég a hallás folyamata, ég a hallási folyamatból származva keletkező érzet, akár kellemes, akár szenvedésteli, akár közömbös.

Ég az orr, égnek a szagok, ég a szag tudati felfogása, ég a szaglás folyamata, ég a szaglási folyamatból

származva keletkező érzet, akár kellemes, akár szenvedésteli, akár közömbös.

Ég a nyelv, égnek az ízek, ég az íz tudati felfogása, ég az ízlelés folyamata, ég az ízlelési folyamatból származva keletkező érzet, akár kellemes, akár szenvedésteli, akár közömbös.

Ég a test, égnek a tapintható minőségek, ég a tapintható minőség tudati felfogása, ég a tapintás folyamata, ég a tapintási folyamatból származva keletkező érzet, akár kellemes, akár szenvedésteli, akár közömbös.

Ég az elme, égnek a sajátosságok, ég a sajátosság tudati felfogása, ég az elme működése, ég az elme működéséből származva keletkező érzet, akár kellemes, akár szenvedésteli, akár közömbös. És mindezek mitől égnek? Én azt állítom, hogy a szenvedély tüzétől, a harag tüzétől és a tompaság tüzétől égnek; a születéstől, öregségtől, haláltól, bánattól, siránkozástól, szenvedéstől, borútól és bajtól égnek.

Szerzetesek, ha így látja a tanult arija tanítvány, akkor kiábrándul a szemből, a színekből, a látvány tudati felfogásából, a látás folyamatából, a látási folyamatból származva keletkező érzetből, akár kellemes az, akár szenvedésteli, akár közömbös. Ugyanígy lesz a többi érzéssel is. És végül kiábrándul az elméből, a sajátosságokból, a sajátosság tudati felfogásából, az elme működéséből, az elme működéséből származva keletkező érzetből, akár kellemes az, akár szenvedésteli, akár közömbös.

Mivel kiábrándul, szenvedélymentessé válik, a szenvedélymentesség révén pedig megszabadul. Megszabadul – és tudatára is ébred, hogy megszabadult, felismeri, hogy a születés elenyészett, a jámborság útja beteljesedett, a feladat elvégeztetett, evilági létének nincs folytatása.

E magyarázat hallgatása közben mind az ezer szerzetes, tüze fogytán, megszabadult a befolyásoktól¹⁵.

-
1. A különféle szent embereket gyakran a hajviseletükkel jellemzik: rasztás hajú (jaṭila), kontyos (kapardin), copfos (śikhin), kopasz (muṇḍin). A buddhisták az utolsó csoportba esnek. [↩](#)
 2. A Buddha a tradíció szerint Gajában (ma: Bódhgajá) ébredett fel, Uruvelá mellett egy folyó (nadí) partján. A Kasszapa (Kásjapa) elterjedt bráhmin nemzetségnév. [↩](#)
 3. Ásrama. [↩](#)
 4. A védikus rituálé szakrális tűzhelyeit gyakran mondják a tűz házának; valójában leginkább a mi szalonnasütő helyeinkre emlékeztetnek. A szutta szerzője, nyilván ceyloni szerzetes, nem ismerte a védikus rituálét, és igazi házra gondolt. [↩](#)

5. Nága: föld alatt lakó, kobraféle csodalény, leggyakrabban kígyótesttel és egy vagy több emberi felsőtesttel ábrázolják. [↵](#)
6. Szó szerint: tudatosságát arca körülre összpontosítja. Feltehetőleg lélegzetfigyelő szatipatthána meditációról van szó. [↵](#)
7. Érdeemes: *arhat*. Számos, Európában buddhista szakkifejezésként közismert szó eredetileg más tradíciókban is használatban volt. Az arhat több irányzatban a legmagasabb szintet elért „szentek” megnevezése volt, a dzsáinák mindmáig használják. [↵](#)
8. A korai buddhizmusban a szerzetesek kidobott rongyokba öltöztek. [↵](#)
9. Minden bizomnyal napi rituális fürdőzésüket nem hagyhatták el. [↵](#)
10. *Pabbaddzsá*: „vándorútra térés”, a későbbi rituáléban szakkifejezés, a szerzetes novíciussá avatása. A teljes jogú szerzetessé avatás az upaszampadá, „magára vétel”, itt avatásnak fordítottuk. [↵](#)
11. A védikus tűzáldozat végén az egyszer használatos, felszentelt szerszámokat megsemmisítették: vagy elégették, vagy folyóvízben elúsztatták. [↵](#)
12. Szövegünk szerint a Magasztos még nem tanította a rasztásokat, itt mégis a szerzetessé avatás szokásos formulája szerepel, miszerint jól elmagyarázta. [↵](#)
13. 'Gajā-fő', egy hegy lehetett Gajā környékén. [↵](#)
14. A stilisztikai törés valószínűleg azt jelzi, hogy eredetileg itt kezdődött a szutta. [↵](#)
15. *Ászava*. A szerzeti előrehaladást hátráltató tényezők egyik szakneve a buddhizmusban. [↵](#)

Így készült:

Fordította: A páli fordító csoport

Forrás: [SN 35.28](#), páli

Szerzői jogok: A páli fordítócsoport, 2012

Felhasználás feltételei:

Frissítve: August 26, 2012, at 10:14 AM

SN 35.28 Ādittapariyāya Sutta – A tűzbeszéd

Fordította: Vekerdi József

SN 35.28, PTS S IV 19

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

¹Amikor a Magasztos elegendőnek látta az Uruvélában eltöltött időt, továbbvándorolt Gajászisza felé, nagyszámú szerzetes kíséretében. Ezer szerzetes kísérte, akik előzőleg mindannyian remeték voltak. Ott Gajá városa mellett, a Gajászisza hegyen tartózkodott a Magasztos az ezer szerzetes társaságában. Ekkor a Magasztos így beszélt a szerzetesekhez:

– Minden lángban áll, szerzetesek. Mi minden áll lángban szerzetesek? Lángban áll a szem, szerzetesek. Lángban állnak a jelenségek, lángban áll a látás, lángban állnak a látványok, lángban állnak a látványok okozta érzések, akár kellemesek, akár fájdalmasak, akár sem kellemesek, sem fájdalmasak. Mi gyújtotta lángra? A szenvedély tüze, a harag tüze, a balgaság tüze gyújtotta lángra; a születés, az öregség, a halál, a bánat, a fájdalom, a szenvedés, a szomorúság, a gyötrellem gyújtotta lángra, mondom nektek.

Lángban áll a fül szerzetesek. Lángban állnak a hangok, lángban áll a hallás, lángban állnak a hallomások. Lángban állnak a hallomások okozta érzések, akár kellemesek, akár fájdalmasak, akár sem kellemesek, sem fájdalmasak. Mi gyújtotta lángra? A szenvedély tüze, a harag tüze, a balgaság tüze gyújtotta lángra; a születés, az öregség, a halál, a bánat, a fájdalom, a szenvedés, a szomorúság, a gyötrellem gyújtotta lángra, mondom nektek.

Lángban áll az orr, szerzetesek. Lángban állnak a szagok, lángban áll a szaglás, lángban állnak az illatok, lángban állnak a illatok okozta érzések, akár kellemesek, akár fájdalmasak, akár sem kellemesek, sem fájdalmasak. Mi gyújtotta lángra? A szenvedély tüze, a harag tüze, a balgaság tüze gyújtotta lángra; a születés, az öregség, a halál, a bánat, a fájdalom, a szenvedés, a szomorúság, a gyötrellem gyújtotta lángra, mondom nektek.

Lángban áll a nyelv, szerzetesek. Lángban állnak az ízek, lángban áll az ízlelés, lángban állnak az ízlelés okozta érzések, akár kellemesek, akár fájdalmasak, akár sem kellemesek, sem fájdalmasak. Mi gyújtotta lángra? A szenvedély tüze, a harag tüze, a balgaság tüze gyújtotta lángra; a születés, az öregség, a halál, a bánat, a fájdalom, a szenvedés, a szomorúság, a gyötrellem gyújtotta lángra, mondom nektek.

Lángban áll a test, szerzetesek. Lángban állnak a tárgyak, lángban áll az érintés, lángban állnak az érintkezések, lángban állnak az érintkezések okozta érzések, akár kellemesek, akár fájdalmasak, akár sem kellemesek, sem fájdalmasak. Mi gyújtotta lángra? A szenvedély tüze, a harag tüze, a balgaság

tüze gyújtotta lángra; a születés, az öregség, a halál, a bánat, a fájdalom, a szenvedés, a szomorúság, a gyötirelem gyújtotta lángra, mondom nektek.

Lángban áll az értelem, szerzetesek. Lángban állnak az igazságok, lángban áll a gondolkozás, lángban állnak a gondolatok, lángban állnak a gondolatok okozta érzések, akár kellemesek, akár fájdalmasak, akár sem kellemesek, sem fájdalmasak. Mi gyújtotta lángra? A szenvedély tüze, a harag tüze, a balgaság tüze gyújtotta lángra; a születés, az öregség, a halál, a bánat, a fájdalom, a szenvedés, a szomorúság, a gyötirelem gyújtotta lángra, mondom nektek.

Ha egy okos, nemes tanítvány ezt belátja, akkor elfordul a szemtől, elfordul a jelenségektől, elfordul a látástól, elfordul a látványoktól, elfordul a látványok okozta érzésektől, akár kellemesek, akár fájdalmasak, akár sem kellemesek, sem fájdalmasak.

Elfordul a fültől is, elfordul a hangoktól, elfordul a hallástól [...]

Elfordul az orrtól is, elfordul a szagoktól, elfordul a szaglástól [...]

Elfordul a nyelvtől is, elfordul az ízekről, elfordul az ízleléstől [...]

Elfordul a testtől is, elfordul a tárgyaktól, elfordul az érintéstől [...]

Elfordul az értelemről is, elfordul az igazságoktól, elfordul a gondolkozástól, elfordul a gondolatoktól [...]

Ha mindezekről elfordult, eléri a vágytalanságot. A vágytalanság révén megszabadul. Ha megszabadult, tudatára ébred: „Megszabadultam”, s felismeri, hogy megszűntek a születések, elérte a célt, cselekvését befejezte.

-
1. A szutta megegyezik a Mahávagga I. 21.-gyel. A *Buddha beszédei*-ben azzal a hivatkozással szerepel. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [SN 35.28](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 01, 2011, at 06:53 PM

SN 35.28 Ādittapariyāya Sutta – A tűzbeszéd

Fordította: Tenigl-Takács László

SN 35.28, PTS S IV 19

A szutta azonos a Vinaya Piṭaka Mahāvagga részének I.21-es (PTS: Vin I 35) szövegével.

(részlet)

... - Lángban áll minden, ó, koldusok! S mi az, mi lángban áll?

Lángban áll a szem, lángban állnak az alakzatok, lángban áll a látó tudat, lángban áll a látás, lángban állnak a látásérzetek, legyenek bár örömteliek vagy szenvedésteliek, nem örömteliek és nem szenvedésteliek. S mi gyújtotta lángra? A megkívánás tüze, a gyűlölet tüze, az elvakultság tüze gyújtotta lángra, a születés, vénülés, halál, gond, panasz, fájdalom, szomorúság és csüggedés gyújtotta lángra, ezt mondom én néktek, ó, koldusok!

Lángban áll a fül, lángban állnak a hangok, lángban áll a halló tudat, lángban áll a hallás, lángban állnak a hallásérzetek, legyenek bár örömteliek vagy szenvedésteliek, nem örömteliek és nem szenvedésteliek. S mi gyújtotta lángra? A megkívánás tüze, a gyűlölet tüze, az elvakultság tüze gyújtotta lángra, a születés, vénülés, halál, gond, panasz, fájdalom, szomorúság és csüggedés gyújtotta lángra, ezt mondom én néktek, ó, koldusok!

Lángban áll az orr, lángban állnak a szagok, lángban áll a szagló tudat, lángban áll a szaglás, lángban állnak a szagérzetek, legyenek bár örömteliek vagy szenvedésteliek, nem örömteliek és nem szenvedésteliek. S mi gyújtotta lángra? A megkívánás tüze, a gyűlölet tüze, az elvakultság tüze gyújtotta lángra, a születés, vénülés, halál, gond, panasz, fájdalom, szomorúság és csüggedés gyújtotta lángra, ezt mondom én néktek, ó, koldusok!

Lángban áll a nyelv, lángban állnak az ízek, lángban áll az ízlelő tudat, lángban áll az ízlelés, lángban állnak az ízérzetek, legyenek bár örömteliek vagy szenvedésteliek, nem örömteliek és nem szenvedésteliek. S mi gyújtotta lángra? A megkívánás tüze, a gyűlölet tüze, az elvakultság tüze gyújtotta lángra, a születés, vénülés, halál, gond, panasz, fájdalom, szomorúság és csüggedés gyújtotta lángra, ezt mondom én néktek, ó, koldusok!

Lángban áll a test, lángban állnak a tapintott tárgyak, lángban áll a tapintó tudat, lángban áll a tapintás, lángban állnak a tapintásérzetek, legyenek bár örömteliek vagy szenvedésteliek, nem örömteliek és nem szenvedésteliek. S mi gyújtotta lángra? A megkívánás tüze, a gyűlölet tüze, az elvakultság tüze gyújtotta lángra, a születés, vénülés, halál, gond, panasz, fájdalom, szomorúság és csüggedés

gyújtotta lángra, ezt mondom én néktek, ó, koldusok?

Lángban áll a gondolkodás, lángban állnak annak tartalmai, lángban áll a gondolkodó tudat, lángban áll a gondolkodás, lángban állnak a gondolatok, legyenek bár örömteliek vagy szenvedésteliek, nem örömteliek és nem szenvedésteliek. S mi gyújtotta lángra? A megkívánás tüze, a gyűlölet tüze, az elvakultság tüze gyújtotta lángra, a születés, vénülés, halál, gond, panasz, fájdalom, szomorúság és csüggedés gyújtotta lángra, ezt mondom én néktek, ó, koldusok!

Ha ezt egy bölcs és nemes tanítvány belátja, elfordul akkor a szemtől, elfordul az alakzatoktól, elfordul a látó tudattól, elfordul a látástól, elfordul a látásérzetektől, legyenek bár örömteliek vagy szenvedésteliek, nem örömteliek és nem szenvedésteliek.

Ha ezt egy bölcs és nemes tanítvány belátja, elfordul akkor a fültől, elfordul a hangoktól, elfordul a halló tudattól, elfordul a hallástól, elfordul a hangérzetektől, legyenek bár örömteliek vagy szenvedésteliek, nem örömteliek és nem szenvedésteliek.

Ha ezt egy bölcs és nemes tanítvány belátja, elfordul akkor az orrtól, elfordul a szagoktól, elfordul a szagló tudattól, elfordul a szaglástól, elfordul a szagérzetektől, legyenek bár örömteliek vagy szenvedésteliek, nem örömteliek és nem szenvedésteliek.

Ha ezt egy bölcs és nemes tanítvány belátja, elfordul akkor a nyelvtől, elfordul az ízekről, elfordul az ízelelő tudattól, elfordul az ízeleléstől, elfordul az ízelezetektől, legyenek bár örömteliek vagy szenvedésteliek, nem örömteliek és nem szenvedésteliek.

Ha ezt egy bölcs és nemes tanítvány belátja, elfordul akkor a testtől, elfordul a tapintott tárgyaktól, elfordul a tapintó tudattól, elfordul a tapintástól, elfordul a tapintásérzetektől, legyenek bár örömteliek vagy szenvedésteliek, nem örömteliek és nem szenvedésteliek.

Ha ezt egy bölcs és nemes tanítvány belátja, elfordul akkor a gondolkodástól, elfordul annak tartalmaitól, elfordul a gondolkodó tudattól, elfordul a gondolkodástól, elfordul a gondolatoktól, legyenek bár örömteliek vagy szenvedésteliek, nem örömteliek és nem szenvedésteliek.

Ha mindettől elfordul, akkor eloldódik a vágytól. A vágytól eloldott megszabadul. A megszabadult tudatára ébred: megszabadultam vége a születésnek, a szent út véget ért, a mű bevégeztetett, a földi világba nincs több visszatérés...

Így készült:

Fordította: Tenigl-Takács László

Forrás: SN 35.28, PTS S IV 19, páli

Szerzői jogok: Tenigl-Takács László, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

SN 35.85 Suñña Sutta – Üres

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 35.85, PTS S IV 54

Egyszer a tiszteletreméltó Ánanda meglátogatta a Magasztost, és mikor megérkezett hozzá meghajolt előtte, majd leült mellé. Ahogy ott ült, ezt kérdezte a Magasztostól:

– Azt állítottad egy alkalommal, hogy a világ üres, hogy a világ üres, uram. Milyen értelemben állítottad azt, hogy a világ üres?

– Olyan értelemben, hogy mentes az éntől, vagy bármitől, amit énnek tartunk. És mi az, ami mentes az éntől, vagy bármitől, amit énnek tartunk? A szem mentes az éntől, vagy bármitől, amit énnek tartunk. A formák (...); a szem-tudatosság (...); a szem-érintkezés¹ (látás) mentes az éntől, vagy bármitől, amit énnek tartunk.

A fül mentes az éntől, (...)

Az orr mentes az éntől, (...)

A nyelv mentes az éntől, (...)

A test mentes az éntől, (...)

Az elme mentes az éntől, vagy bármitől, amit énnek tartunk. A gondolatok (...); az elme-tudatosság (...); az elme-érintkezés (gondolkodás) mentes az éntől, vagy bármitől, amit énnek tartunk.

Ilyen értelemben állítottam, hogy a világ üres.

-
1. **Szem-érintkezés** – a szem, mint érzékszerv kapcsolatba lépése, érintkezése (*phassa*) annak tárgyával, a formákkal, azaz **látás**. Ennek megfelelően az összes többi érzékelési módnál is (hallás, szaglás, ízlelés, tapintás és gondolkodás) [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 35.85, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 35.99 Samādhī Sutta – Összpontosítás

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 35.99, PTS S IV 80

– Szerzetesek! Fejlesszétek az összpontosítást! Egy összpontosításban (időző) szerzetes úgy észleli a dolgokat, ahogy azok valójában vannak. És mit érzel úgy a szerzetes, ahogy az valójában van?

Úgy érzel, ahogy az valójában van: 'A szem állandótlan' ... 'A forma állandótlan' ... 'A szem-tudatosság állandótlan' ... 'A szem-kapcsolódása¹ állandótlan' ... 'Bármilyen is keletkezzék a szem-kapcsolattal összefüggésben, legyen az kellemes, fájdalmas, vagy sem-kellemes-sem-fájdalmas tapasztalat, mindegyik állandótlan.'

Úgy érzel, ahogy az valójában van: 'A fül állandótlan, (...)'. 'Az orr állandótlan (...)'. 'A nyelv állandótlan (...)'. 'A test állandótlan (...)'

Úgy érzel, ahogy az valójában van: 'Az elme állandótlan' ... 'A gondolat állandótlan' ... 'A gondolkodó-tudatosság állandótlan' ... 'Az elme-kapcsolódás² állandótlan' ... 'Bármilyen is keletkezzék az elme kapcsolódásával összefüggésben, legyen az kellemes, fájdalmas, vagy sem-kellemes-sem-fájdalmas tapasztalat, mindegyik állandótlan.'

Tehát, szerzetesek! Így fejlesszétek az összpontosítást! Egy összpontosításban (időző) szerzetes úgy észleli a dolgokat, ahogy azok valójában vannak.

-
1. Vagyis a szem kapcsolódása (a tárgyhöz) a formához, azaz a *látás*. Hasonlóképp a többi érzékszervvel is, azaz *hallás, szaglás, ízlelés, tapintás...* (F.R.) [↩](#)
 2. ... és végül a *gondolkodás*. (F.R.) [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 35.99, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 35.145 Kamma Sutta – Tett

Fordította: Sándor Ildikó

SN 35.145, PTS S IV 132

– Szerzetesek, megtanítom nektek a régi és új kammát, a kamma megszüntetését, és a kamma megszüntetéséhez vezető gyakorlás ösvényét. Hallgassatok és figyeljetek jól! Beszélni fogok.

És most, szerzetesek, mi a régi kamma? A szem régi kammának tekintendő, amely összetett, akaratlagos és érzékelhető. A fül...Az orr...A nyelv...A test...Az elme régi kammának tekintendő, amely összetett, akaratlagos és érzékelhető. Ezt hívják régi kammának.

És mi az új kamma? Bármilyen, amit most teszünk a testünk által, beszéd által vagy gondolkodás által: Ezt hívják új kammának.

És mi a kamma megszüntetése? Az, amikor valaki megérinti azt a megszabadulást, ami a testi kamma, szóbeli kamma, gondolati kamma megszüntetéséből következik: Ezt hívják a kamma megszüntetésének.

És a gyakorlás melyik ösvénye vezet a kamma megszüntetéséhez? A nemes nyolcstréű ösvény: helyes nézet, helyes elhatározás, helyes beszéd, helyes cselekedet, helyes életmód, helyes erőfeszítés, helyes tudatosság, helyes összpontosítás. Ezt hívják a kamma megszüntetéséhez vezető gyakorlás ösvényének.

Így, szerzetesek, megtanítottam nektek az új és régi kammát, a kamma megszüntetését, a kamma megszüntetéséhez vezető gyakorlás ösvényét. Amit egy tanítónak meg kell tennie – aki a tanítványai jólétéről gondoskodik, irántuk tanúsított együttérzéssel -, azt megtettem értetek. Amott vannak a fák gyökerei, amott az üres hajlékok. Hát gyakoroljatok, szerzetesek. Ne legyetek meggondolatlanok. Nehogy később megbánjátok. Ez az üzenetem nektek.

Így készült:

Fordította: Sándor Ildikó

Forrás: [SN 35.145, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Sándor Ildikó, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 35.191 Kotthita Sutta – A tiszteletreméltó Kotthitának szóló beszéd

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 35.191, PTS S IV 162

Egy alkalommal a tiszteletreméltó Száriputta és a tiszteletreméltó Mahá Kotthita Váránaszi közelében, Iszipatánában, az Őz-parkban éltek. Ekkor, a tiszteletreméltó Mahá Kotthita késő délután odahagyva elvonultságát, a tiszteletreméltó Száriputtához ment. Megérkezvén udvariasan köszöntötték egymást. Miután így udvariasan üdvözölték és köszöntötték egymást, leült mellé. Ahogy ott ült, így szólt tiszteletreméltó Száriputtához:

– Most mond meg nekem, barátom, Száriputta, a szem a forma béklyója, vagy a forma a szem béklyója? A fül...; Az orr...; A nyelv...; A test...; Az elme a gondolatok béklyója, vagy a gondolatok az elme béklyója?

– Nem, barátom. A szem nem a forma béklyója, és a forma sem a szem béklyója. Ha valamilyen vágy vagy szenvedély kél fel a kettőjük kapcsolatából: az a béklyó. A fül nem a hang béklyója...; az orr nem a szag béklyója...; a nyelv nem az íz béklyója...; a test nem a testéretet béklyója...; az elme nem a gondolat béklyója, és a gondolat sem az elme béklyója. Ha valamilyen vágy vagy szenvedély kél fel a kettőjük kapcsolatából: az a béklyó.

Tegyük fel, hogy egy fekete és egy fehér ökör össze van kötve egy igával vagy járommal. Ha jönne valaki, és azt mondaná, hogy: 'A fekete ökör a fehér béklyója, vagy a fehér ökör a fekete béklyója' – ha ezt mondaná, helyesen szólna?

– Nem, barátom. A fekete ökör nem a fehér béklyója, és a fehér sem a fekete béklyója. Épp az iga vagy a járom, amivel össze vannak kötve: az a béklyó.

– Hasonlóképpen, a szem nem a forma béklyója, és a forma sem a szem béklyója. Ha valamilyen vágy vagy szenvedély kél fel a kettőjük kapcsolatából: az a béklyó. A fül nem a hang béklyója...; az orr nem a szag béklyója...; a nyelv nem az íz béklyója...; a test nem a testéretet béklyója...; az elme nem a gondolat béklyója, és a gondolat sem az elme béklyója. Ha valamilyen vágy vagy szenvedély kél fel a kettőjük kapcsolatából: az a béklyó.

Ha a szem lenne a forma béklyója, vagy ha a forma lenne a szem béklyója, akkor a fájdalomnak és a szenvedésnek véget vető szent élet nem lett volna kinyilatkoztatva. De mivel vágy és szenvedély kél fel a kettőjük kapcsolatából, ezért lett a fájdalomnak és a szenvedésnek véget vető szent élet kinyilatkoztatva.

Ha a fül lenne a hang béklyója...; ha az orr lenne a szag béklyója...; ha a nyelv lenne az íz béklyója...; ha a test lenne a testérzet béklyója...;

Ha az elme lenne a gondolat béklyója, vagy ha a gondolat lenne az elme béklyója, akkor a fájdalomnak és a szenvedésnek véget vető szent élet nem lett volna kinyilatkoztatva. De mivel vágy és szenvedély kél fel a kettőjük kapcsolatából, ezért lett a fájdalomnak és a szenvedésnek véget vető szent élet kinyilatkoztatva.

És ezen az érvelésen keresztül az ember megértheti, hogy a szem nem a forma béklyója, és a forma sem a szem béklyója, de ha valamilyen vágy vagy szenvedély kél fel a kettőjük kapcsolatából: az béklyó. A fül nem a hang béklyója...; az orr nem a szag béklyója...; a nyelv nem az íz béklyója...; a test nem a testérzet béklyója...; az elme nem a gondolat béklyója, és a gondolat sem az elmebéklyója, de ha valamilyen vágy vagy szenvedély kél fel a kettőjük kapcsolatából: az a béklyó. A Magasztosnak van szeme. A Magasztos lát formát a szemével. [De] Nincs a Magasztosban vágy vagy szenvedély. A Magasztos megszabadította a tudatát.

A Magasztosnak van füle...; ...van nyelve...; ...van teste...; A Magasztosnak van elméje. A Magasztos tudatában van a gondolatoknak az elméjével. [De] Nincs a Magasztosban vágy vagy szenvedély. A Magasztos megszabadította a tudatát.

Ez az az érvelés, amin keresztül az ember megértheti, hogy a szem nem a forma béklyója, és a forma sem a szem béklyója, de ha valamilyen vágy vagy szenvedély kél fel a kettőjük kapcsolatából: az a béklyó. A fül nem a hang béklyója...; az orr nem a szag béklyója...; a nyelv nem az íz béklyója...; a test nem a testérzet béklyója...; az elme nem a gondolat béklyója, és a gondolat sem az elmebéklyója, de ha valamilyen vágy vagy szenvedély kél fel a kettőjük kapcsolatából: az a béklyó.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 35.191, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 35.197 Āsivisopama Sutta – A viperák

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 35.197, PTS S IV 172

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Szávatthi közelében a Dzséta-ligetben tartózkodott. Ekkor így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek, tegyük fel, hogy van négy különösen erős és rettenetes méreggel rendelkező vipera. Épp arra jár egy ember, aki vágyakozik az életre, vágyakozik arra, hogy ne haljon meg, vágyakozik a boldogságra és gyűlöli a fájdalmat, és az emberek ezt mondanák neki: „Jóember, ez a négy különösen erős és rettenetes méreggel rendelkező vipera a tiéd. Időről időre fel kell emelkedned, meg kell fürdetned, meg kell etetned, és le kell fektetned őket. De ha ezek közül a viperák közül akár egy is csak megharagszik rád, akkor meghalsz, vagy halálos fájdalomban lesz részed. Tedd, amit jónak látsz!”

Ekkor az ember rettegve a négy különösen erős és rettenetes méreggel rendelkező viperától, így vagy úgy, de szíve szerint elmenekülne. Ekkor azonban az emberek ezt mondanák neki: „Jóember, öt ellenséges gyilkos van a nyomodban, akik ezt gondolják magukban: >>Ha meglátjuk, azon nyomban, ott helyben megöljük!<< Tedd, amit jónak látsz!”

Ekkor az ember, rettegve a négy különösen erős és rettenetes méreggel rendelkező viperától, rettegve az öt ellenséges gyilkostól, így vagy úgy, de szíve szerint elmenekülne. Ekkor azonban az emberek ezt mondanák neki: „Jóember, van egy hatodik hóhér is, egy útitárs, kivont karddal a nyomodban, ezt gondolván magában: >>Ha meglátom, azon nyomban, ott helyben megölöm!<< Tedd, amit jónak látsz!”

Ekkor az ember, rettegve a négy különösen erős és rettenetes méreggel rendelkező viperától, rettegve az öt ellenséges gyilkostól, rettegve a hatodik hóhértól, a kivont kardú útitárstól, így vagy úgy, de szíve szerint elmenekülne. Ekkor megpillantana egy néptelen falut. Bármelyik házba nyitna is be, az elhagyatott és kongóan üres lenne, amikor belépne. Bármelyik fazekat ragadná is meg, az is elhagyatott és kongóan üres lenne, amikor belenézne. Az emberek ezt mondanák neki: „Jóember, éppen most törnek be ebbe a faluba a falvakat fosztogató banditák. Tedd, amit jónak látsz!”

Ekkor az ember, rettegve a négy különösen erős és rettenetes méreggel rendelkező viperától, rettegve az öt ellenséges gyilkostól, rettegve a hatodik hóhértól, a kivont kardú útitárstól, rettegve a falvakat fosztogató banditáktól, így vagy úgy, de szíve szerint elmenekülne. Ekkor egy nagy kiterjedésű vizet pillantana meg, aminek az innenső partja bizonytalan és csupa veszély, a túlsó partja biztonságos és veszélytelen, de se komp, se híd nem lenne, amin átkelhetne a túlsó partra. Ekkor ez a gondolat ötlene

fel benne: „Itt van ez a nagy kiterjedésű víz, aminek az innenső partja bizonytalan és csupa veszély, a túlsó partja biztonságos és veszélytelen, de se komp, se híd nincs, amin átkelhetnék a túlsó partra. Mi lenne akkor, ha fűvet, gallyakat, ágakat és leveleket gyűjtenék, és jól összekötözve őket tutajt készítenék belőlük magamnak, hogy biztonságosan átkeljek a segítségével a túlpartra, kézzel-lábbal kitartóan evickélve?” Ekkor az ember fűvet, gallyakat, ágakat és leveleket gyűjtene, jól összekötözné őket és tutajt készítené belőlük, hogy biztonságosan átkelhessen a segítségével a túlsó partra, kézzel-lábbal kitartóan evickélve.

Megvalósítva ezt, átkelve a túlsó partra, szilárd talajon állna bráhmanaként.

Szerzetesek, azért meséltem el ezt a hasonlatot, hogy el is magyarázzam a jelentését. Ezt jelenti: A négy különösen erős és rettenetes méreggel rendelkező vipera a négy alapelemet, a föld-elemet, a víz-elemet, a tűz-elemet és a szél-elemet jelképezi. Az öt ellenséges gyilkos a ragaszkodás öt halmazát, a formát, az érzést, az észlelést, a készletet és a tudatosságot jelképezi. A hatodik, a kivont kardú útitárs a szenvedélyt és az élvezetet jelképezi.

A néptelen falu a hat belső érzékszervet jelképezi. Ha egy bölcs, értelmes és okos ember megvizsgálja a szem szempontjából ezeket, fel fogja ismerni, hogy elhagyatottak és kongóan üresek. Ha megvizsgálja a fül..., az orr ..., a nyelv..., a test..., az elme szempontjából ezeket, fel fogja ismerni, hogy elhagyatottak és kongóan üresek. A falvakat fosztogató banditák a hat külső észleletet jelképezik. A szemet kellemes vagy kellemetlen formák özönlik el. A fület kellemes vagy kellemetlen hangok özönlik el. Az orrot kellemes vagy kellemetlen szagok özönlik el. A nyelvet kellemes vagy kellemetlen ízek özönlik el. A testet kellemes vagy kellemetlen tapintás-érzetek özönlik el. Az elmét kellemes vagy kellemetlen gondolatok özönlik el.

A nagy kiterjedésű víz a négy indulatot¹ jelképezi. Az érzék[szerv]iség indulatát, a létesülés indulatát, a nézetek indulatát és a tudatlanság indulatát.

A bizonytalan és veszélyes innenső part az ön-azonosítást jelképezi. A biztonságos és veszélytelen túlpart a Megszabadulást jelképezi. A tutaj a Nemes Nyolckrétű Ösvényt, a helyes nézetet, a helyes elhatározást, a helyes beszédet, a helyes cselekedetet, a helyes életmódot, a helyes törekvést, a helyes éberséget és a helyes összpontosítást jelképezi. A kézzel-lábbal evickélés a kitartás felkeltését jelképezi. Az hogy: „Megvalósítva ezt, átkelve a túlsó partra, szilárd talajon áll bráhmanaként” az *arajat* jelképezi.

1. *āsava*: kiáradás [←](#)

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 35.197, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 35.200 Dāruka Sutta – A farönk példázata

Fordította: Deverdics Kinga

SN 35.200, PTS S IV 179

Egy alkalommal a Magasztos Addzshéjában a Gangesz partján szállt meg. Látott egy óriási farönköt, ahogy az ár sodorta a Gangesz partja felé.

Ezt látván, a következőket mondta a szerzeteseknek:

– Szerzetesek, látjátok azt az óriási farönköt, ahogy az ár sodorja a Gangesz partja felé?

– Látjuk, Urunk.

– Szerzetesek, ha az a farönk nem változtat irányt a közeli part felé, nem változtat irányt a távoli part felé, nem süllyedj el a folyó közepén, nem sodródik ki a magas töltésre, nem ejtik csapdába az emberek, nem ejtik csapdába a nem emberi lények, nem ejtik csapdába az örvények, és nem rohad el belülről, akkor az óceán felé tart, az óceán irányába halad, az óceán felé hajlik.

Miért van ez? Mert a Gangesz ája az óceán felé tart, az óceán irányába halad, az óceán felé hajlik.

Szerzetesek, ha ugyanígy ti sem változtattok irányt a közeli part felé, nem változtattok irányt a távoli part felé, nem süllyedtek el a folyó közepén, nem sodródtok ki a magas töltésre, nem ejtenek csapdába emberi lények, nem ejtenek csapdába nem emberi lények, nem estek csapdába az örvényekben, és nem rohad el belsőtök, akkor az Eloldódás (*Nibbána*) felé tartotok, az Eloldódás irányába haladtok, az Eloldódás felé hajlik.

Miért van ez? Mert a helyes nézet az Eloldódás felé tart, az Eloldódás irányába halad, az Eloldódás felé hajlik.

Mikor ez mondatott, néhány szerzetes a következő kérdést címezte a Magasztoshoz:

– Uram, mi a közeli part? Mi a távoli part? Milyen elsüllyedni közepén? Mi az, hogy kisodródni a magas töltésre? Mi az, hogy az emberek csapdájába esni? Mi az, hogy nem emberi lények csapdájába esni? Mi az, hogy az örvények csapdájába esni? Mi az, hogy belülről elrohadni?

– Szerzetesek, a közeli part a hat belső érzéki területet, a távoli part a hat külső érzéki területet, a közepén elsüllyedés a szenvedélyt és az élvezetet jelképezi. A magas töltésre kisodródás az „én vagyok” önteltségét jelképezi.

Szerzetesek, mit jelent emberi lények által csapdába esni? Adott egy eset, melyben a szerzetes összekeveredik világiakkal, együtt örül és együtt búslakodik velük, boldog, amikor ők boldogok, és szomorú, ha fájdalom éri őket, magára veszi az ügyeiket. Ezt jelenti az, hogy az emberek által csapdába esni.

Szerzetesek, mit jelent a nem emberi lények által csapdába esni? Adott egy eset, melyben egy bizonyos szerzetes azzal a reménnyel éli a szent életet, hogy bizonyos isteni lényeg társaságát fogja élvezni, [azt gondolja, hogy] „az erkölcsi tisztaság vagy a gyakorlatok vagy a mértékletesség vagy a szent élet révén ilyen vagy olyan *déva* (istenség) lesz belőlem”. Ez jelenti azt, hogy a nem emberi lények által csapdába esni.

Örvény által csapdába ejtve lenni, az érzékiség öt béklyóját jelképezi.

Szerzetesek, és mit jelent belülről elrohadni? Adott egy eset, melyben egy bizonyos szerzetes becsstelenül, gonosan, tisztátalanul és gyanúsán teljesíti a kötelezettségeit, elrejti a tetteit, nem remete, habár annak tetteti magát, nem folytat szent életet, habár azt tetteti, belsőleg rohad, szenvedélyektől csöpögő, természete szerint szennyes. Ez jelenti azt, hogy belülről elrohadni.

Ebben az időben Nanda, a tehénpásztor nem állt távol a Magasztostól, és ezt mondta a Magasztosnak:

– Uram, nem sodródok a közeli part felé, nem sodródok a távoli part felé, nem süllyedek el középen, nem sodródok ki a magas töltésre, nem ejtenek csapdába az emberek, nem ejtenek csapdába a nem emberi lények, nem ragad el az örvény, és nem rohadok el belülről.

Jó lenne Uram, ha, az otthonból az otthontalanságba távozhatnék, ha teljes (szerzetesi) felavatást nyernék.

– Ebben az esetben, Nanda, hajtsd vissza a teheneket a gazdáikhoz.

– A borjúkhoz való ragaszkodásuk miatt a tehenek mind visszamennek a gazdáikhoz, Uram.

– Hajtsd vissza a teheneket a gazdáikhoz, Nanda.

Miután visszahajtotta a teheneket a gazdáikhoz, Nanda, a tehénpásztor a Magasztos elé állt és ezt mondta:

– A teheneket visszahajtottam a gazdáikhoz, Uram. Engedd meg, hogy a Magasztos jelenlétében távozzak az otthonból az otthontalanságba, engedd meg, hogy teljes felavatást kapjak!

Nanda, a tehénpásztor a Magasztos jelenlétében távozott az otthonból az otthontalanságba, és [tőle]

kapott teljes felavatást. Nem sokkal a felavatása után — magányban időzve, egyedül, [a világtól] elvonultan, éberén, figyelmesen és eltökélten —, nem sokkal ezután elérte a szent élet legmagasabb rendű célját és abban időzött, [abban az állapotban], ami miatt a világiak az otthonból az otthontalanságba távoznak, önmaga számára itt és most felismert és megvalósított. Tudta: születését befejezte, kiteljesítette a szent életet, a feladatát elvégezte. Semmi több nincs [számára] e világ kedvéért. És így a tiszteletreméltó Nanda az arahantok egyike lett.

Így készült:

Fordította: Deverdics Kinga

Forrás: [SN 35.200, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Deverdics Kinga, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 35.206 Chappāṇa Sutta – A hat állat

Fordította: Fenyvesi Róbert és Máthé Veronika

SN 35.206, PTS S IV 198

Tegyük fel, hogy egy fekélyes sebekkel borított ember kimegy a mocsaras dzsungelbe. A pengeéles fűszálak megvághatják a lábát, a tüskék felsérthetik a gennyes fekélyeket. Ezért még nagyobb fájdalmat és szenvedést élhet át. Épp így, amikor egy szerzetes egy faluba vagy a vadonba megy, és ott találkozik valakivel, aki így korholja őt: „Ez a ’tiszteletreméltó’, aki így cselekszik, így gyakorol, a tisztátalanság tüskéje ebben a faluban!” felismeri, hogy (ez az ember) egy tüske, és így megérti, mi az önuralom és mi az önuralom hiánya.

És mi az önuralom hiánya? Amikor a szerzetes, ha valamilyen alakot lát a szemével, vágyakozik utána, ha az kellemes vagy irtózik tőle, ha az kellemetlen, ekkor a test-tudatossága nem megalapozott, ébersége korlátozott. Nem úgy ismeri fel az éberség-megvalósítást és a tisztánlátás-megvalósítást, ahogyan azok épp jelen vannak, amikor [is] a felkelt gonosz, haszontalan tudati minőségek végleg és maradéktalanul eltűnnek.

... ha hangot hall a fülével...

... ha szagot érez az orrával...

... ha ízt érez a nyelvével...

... ha [valamit] megérint a testével...

... ha egy gondolatot érzékel az értelmével, vágyakozik utána, ha az kellemes vagy irtózik tőle, ha az kellemetlen, akkor a test-tudatossága nem megalapozott, ébersége korlátozott. Nem úgy ismeri fel az éberség-megvalósítást és a tisztánlátás-megvalósítást, ahogyan azok épp jelen vannak, amikor [is] a felkelt gonosz, haszontalan tudati minőségek végleg és maradéktalanul eltűnnek.

Akár az az ember, aki hat különböző származású, különféle lakhelyű állatot fog be, és erős kötéllel megkötözi őket. Megfog egy kígyót, és erős kötéllel kötözi meg. Megfog egy krokodilt...; egy madarat...; egy kutyát; egy hiénát...; egy majmot, és erős kötéllel kötözi meg. Miután így megkötözte őket egy erős kötéllel, és egy csomót kötne középen a kötelek végére, szélnek eresztené őket..

Ekkor ez a hat különböző származású, különféle lakhelyű állat mind a saját származási és lakhelye felé tartana. A kígyó húzná [a többieket], ezt gondolva: a hangyaboly felé megyek; a krokodil húzná [a többieket], ezt gondolva: a víz felé megyek; a madár húzná, ezt gondolva: felszállok az égbe; A kutya húzná [a többieket], ezt gondolva: a faluba megyek; a hiéna húzná [a többieket], ezt gondolva: a hullaégető helyre megyek; a majom húzná [a többieket], ezt gondolva: az erdőbe megyek. És amikor ez a hat állat kifárad, engedelmessé válik, feladja, aláveti magát annak, amelyik a legerősebb

közöttük. Épp így, azt a szerzetest, aki a test feletti éberséget nem fejlesztette ki kellően és nem zabolázta meg [azt], a szeme elhúzza a kellemes alakok felé, míg a kellemetlenek taszítják; a fülei elhúzzák a kellemes hangok felé...; az orra elhúzza a kellemes szagok felé..., a nyelve elhúzza a kellemes ízek felé...; a teste elhúzza a kellemes tapintásérzetek felé...; az értelme elhúzza a kellemes gondolatok felé, míg a kellemetlenek taszítják. Az ilyen a szerzetes nem rendelkezik önuralommal.

És mi az önuralom? Amikor a szerzetes, ha egy alakot lát a szemével, nem vágyakozik utána, ha az kellemes és nem irtózik tőle, ha az kellemetlen, akkor a test-tudatossága megalapozott, ébersége mérhetetlen. Felismeri az éberség-megvalósítást és a tisztánlátás-megvalósítást, ahogyan azok épp jelen vannak, amikor [is] a felkelt gonosz, haszontalan tudati minőségek végleg és maradéktalanul eltűnnek.

... ha hangot hall a fülével...
... ha szagot érez az orrával...
... ha ízt érez a nyelvével...
... ha [valamit] érint a testével...

... ha egy gondolatot érzékel az értelmével, nem vágyakozik utána, ha az kellemes és nem irtózik tőle, ha az kellemetlen, akkor a test-tudatossága megalapozott, ébersége határtalan. Felismeri az éberség-megvalósítást és a tisztánlátás-megvalósítást, ahogyan azok épp jelen vannak, amikor [is] a felkelt gonosz, haszontalan tudati minőségek végleg és maradéktalanul eltűnnek.

Akár az az ember, aki hat különböző származású, különféle lakhelyű állatot fog be, és erős kötéllel megkötözi őket. Megfog egy kígyót, és erős kötéllel kötözi meg. Megfog egy krokodilt...; egy madarat...; egy kutyát; egy hiénát...; egy majmot, és erős kötéllel kötözi meg. Megkötözi őket egy erős kötéllel, és kiköti őket egy erős póznához vagy cölöphöz.¹

Ekkor ez a hat különböző származású, különféle lakhelyű állat mind a saját származási és lakhelye felé tartana. A kígyó húzná [a többieket], ezt gondolva: a hangyaboly felé megyek; a krokodil húzná [a többieket], ezt gondolva: a víz felé megyek; a madár húzná, ezt gondolva: felszállok az égbe; A kutya húzná [a többieket], ezt gondolva: a faluba megyek; a hiéna húzná [a többieket], ezt gondolva: a hullaégető helyre megyek; a majom húzná [a többieket], ezt gondolva: az erdőbe megyek. És amikor ez a hat állat kifárad, engedelmessé válik, megáll, leül vagy lefekszik a pózna vagy a cölöp tövébe. Épp így, amikor a szerzetes, akinek a test feletti ébersége kellően fejlesztett és megzabolázott, a szeme nem húzza el a kellemes alakok felé, és a kellemetleneket sem utasítja el; a fülei nem húzzák el a kellemes hangok felé...; az orra nem húzza el a kellemes szagok felé..., a nyelve nem húzza el a kellemes ízek felé...; a teste nem húzza el a kellemes tapintásérzetek felé...; az értelme nem húzza el a kellemes gondolatok felé, és a kellemetleneket sem utasítja el. Így a szerzetes önuralommal

rendelkezik.

Tehát így gyakoroljatok: 'Ki fogjuk fejleszteni az egész testet átható éberséget. Meg fogjuk zabolázni, megragadjuk a gyeplőt, kikötjük egy karóhoz és leszúrjuk a földbe. Megállítjuk, megkötjük és szorgalmasan műveljük [ezt a gyakorlatot].' Így kell gyakorolnotok.

1. Az 'erős pózna vagy cölöp' csak egy másik szó az egész testet átható éberségre. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert és Máthé Veronika

Forrás: [SN 35.206, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert és Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: August 25, 2012, at 10:29 AM

SN 36.1 Samādhī Sutta – Összpontosítás

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 36.1, PTS S IV 204

– Ó, szerzetesek! Ez a három érzés van: kellemes, fájdalmas, és sem-kellemes-sem-fájdalmas érzés.

A Buddha tanítványa éberen,
Tiszta megértéssel, összeszedett tudattal
Ismeri az érzéseket¹ és a keletkezésüket²,

Ismeri, mi módon tűnnek el³, és ismeri az utat,

Ami az érzések végéhez vezet⁴.

És amikor elérte az érzések végét,
Egy ilyen szerzetes szomját már kioltotta, eléri a Nibbánát⁵.

-
1. A szenvedés igazságának fényében ismeri (fel) az érzéseket. [↩](#)
 2. A szenvedés keletkezésének igazságának fényében ismeri az érzéseket. [↩](#)
 3. A megszűnés igazságának fényében ismeri fel, hogy az érzések megszűnnek a Nibbánában. [↩](#)
 4. Az ösvény igazságának fényében ismeri fel az érzéseket, azaz, hogy az ösvény vezet a szenvedés megszűnéséhez. [↩](#)
 5. *Parinibbuto*: “teljesen kioltott”; kommentár: a szennyeződések teljes kioltása (*kilesa-parinibbānāya*) által. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 36.1, Nyanaponika Thera](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 36.12 Ākāsa Sutta – Az égen

Fordította: Komlódy Zsolt

SN 36.12, PTS S IV 218

„Szerzetesek, sokféle szél fúj az égen: keleti, nyugati, északi és déli szelek, homokot hordó és homok nélküli szelek, hűvös és forró szelek, lágy szellők és dühöngő viharok. Hasonlóképpen, szerzetesek, ebben a testben többféle érzet ébredhet: kellemesek, kellemetlenek és semlegesek.”

Miként fönn az égen többféle szél fúj:

Keletről és nyugatról fújó szelek, északról és délről fújó szelek,

Homokot hordó és homok nélküli szelek, forrók vagy hidegek,

Némelyik viharos, némelyik finom szellő - ekképp fújhatnak.

Épp így, itt, ebben a testben különféle érzetek ébredhetnek:

Kellemesek, kellemetlenek és semlegesek.

Ha egy szerzetes állhatatos és megingathatatlanul gyakorolja

Az éber tudatosságot és a tiszta megértést,

Érteni fogja érzetei természetét,

Átlátja őket, és szennyezetlen tudatú lesz ebben az életében.

Megérik a bölcsességben, megingathatatlan lesz a Dhamma útján,

S mire élete ideje véget ér, és teste széthull,

Minden mértéket és fogalmat meghalad.

Így készült:

Fordította: Komlódy Zsolt

Forrás: [SN 36.12, Nyanaponika Thera](#), angol

Szerzői jogok: Komlódy Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 36.22 Aṭṭhasata Sutta – A száznolc kifejtése

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 36.22, PTS S IV 231

– Szerzetesek! Most el fogom magyarázni a száznolc jelentését, ami a Dhamma kifejtése. Figyeljete jó! Beszélni fogok.

– Ahogy mondod, Urunk! – válaszolták a szerzetesek. Mire így szólt a Magasztos:

– A száznolc miféle magyarázata a Dhamma kifejtése? Ez az a magyarázat, amiben két érzésről fogok beszélni; az a magyarázat, amiben három...; öt...; hat...; tizennyolc...; harminchat... és száznolc érzésről fogok beszélni.

Melyik a kétféle érzés? A testi és a szellemi. Ez a kétféle érzés.

És melyik a háromféle érzés? A kellemes, a kellemetlen és a sem kellemes, sem kellemetlen érzés. Ez a háromféle érzés.

És melyik az ötféle érzés? A gyönyör képessége, a fájdalom képessége, a boldogság képessége, a gyötrelenség képessége és az egykedvűség képessége. Ez az ötféle érzés¹.

És melyik a hatféle érzés? Az az érzés, ami a szem [és a látvány] érintkezéséből; az az érzés, ami a fül [és a hang] érintkezéséből; ...az orr [és a szag] érintkezéséből; ...a nyelv [és az íz] érintkezéséből; ...a test [és a tapintható dolgok] érintkezéséből; ...az elme [és a gondolat] érintkezéséből születik. Ez a hatféle érzés.

És melyik a tizennyolcféle érzés? A hat boldogság(ot okozó) szemlélet, a hat gyötrelenség(et okozó) szemlélet, a hat egykedvűség(et okozó) szemlélet². Ez a tizennyolc érzés.

És melyik a harminchat féle érzés? A hatféle világi boldogság és a hatféle lemondásból eredő boldogság; a hatféle világi gyötrelenség, és a hatféle lemondásból eredő gyötrelenség; a hatféle világi egykedvűség és a hatféle lemondásból eredő egykedvűség. Ez a harminchat érzés.

És melyik a száznolc féle érzés? A harminchat múlthoz köthető, a harminchat jövőhöz köthető és a harminchat jelenhez köthető érzés. Ez a száznolc érzés.

Szerzetesek! Ez a száznolc jelentésének magyarázata, ami a Dhamma kifejtése.

1. A SN 48.37 magyarázata szerint a gyönyör képessége a testi gyönyör érzése, mint ahogy a fájdalom képessége a testi fájdalom érzése. A boldogság képessége a szellemi gyönyör érzése, míg a gyötrelmek képessége a szellemi fájdalom érzése. Az egykedvűség képessége egy sem kellemes, sem kellemetlen érzés, amely lehet mind testi, mind szellemi. [↩](#)
2. A tizennyolc és a harminchat érzéssel kapcsolatban Lásd MN 137. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 36.22, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 38.1 Nibbāna – Nibbána

Fordította: Máthé Veronika

SN 38.1, PTS S IV 251

Egyszer a Tiszteletreméltó Száriputta Magadha földjén, Nálaka [falu] közelében tartózkodott. Ekkor Dzsambukhádaka vándoraszkrétá odament a Tiszteletreméltó Száriputtához, üdvözölte őt, leült oldalt, majd ezt kérdezte tőle:

- Azt mondják, Száriputta Barátom, hogy ‘nibbána, nibbána’¹ Mi ez a ‘nibbána’?
- A[z érzéki] vágyakozás² megszüntetése³, a gyűlölet⁴ megszüntetése, az elvakultság⁵ megszüntetése.
- Létezik olyan út, létezik olyan ösvény, amely a nibbána eléréséhez vezet?
- Igen, Barátom, létezik olyan út, létezik olyan ösvény, amely a nibbána eléréséhez vezet.
- És mi az az út, mi az az ösvény, amely a nibbána eléréséhez vezet?
- Ez, Barátom, a Nemes Nyolckrétű Ösvény, ez vezet a nibbána eléréséhez: a helyes nézet, a helyes szándék, a helyes beszéd, a helyes cselekvés, a helyes megélhetés, a helyes erőfeszítés, a helyes tudatosság, a helyes elmélyedés. Ez az út, ez az az ösvény, amely a nibbána eléréséhez vezet.
- Nagyszerű, Barátom, nagyszerű ez az út és ösvény, amely a nibbána eléréséhez vezet. Akkor ez az, amire törekedni fogok.

1. nibbāna: szó szerint ‘kialvás’, az alább felsorolt indulatok ‘tüzének’ kialvása, megszabadulás (a létezések körforgásából, a szamszárából). [↩](#)

2. rāga [↩](#)

3. kkhaya [↩](#)

4. dosa [↩](#)

5. moha [↩](#)

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: [SN 38.1](#), páli, [angol](#)

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2011

SN 38.2 Arahatta Sutta – Az arahatság

Fordította: Máthé Veronika

SN 38.2, PTS S IV 252

- Azt mondják, Száriputta Barátom, hogy ‘arahatság, arahatság’¹ Mi ez a ‘arahatság’?
- A[z érzéki] vágyakozás² megszüntetése³, a gyűlölet⁴ megszüntetése, az elvakultság⁵ megszüntetése.
- Létezik olyan út, létezik olyan ösvény, amely az arahatság eléréséhez vezet?
- Igen, Barátom, létezik olyan út, létezik olyan ösvény, amely az arahatság eléréséhez vezet.
- És mi az az út, mi az az ösvény, amely a arahatság eléréséhez vezet?
- Ez, Barátom, a Nemes Nyolcstrétegű Ösvény, ez vezet a arahatság eléréséhez: a helyes nézet, a helyes szándék, a helyes beszéd, a helyes cselekvés, a helyes megélhetés, a helyes erőfeszítés, a helyes tudatosság, a helyes elmélyedés. Ez az út, ez az az ösvény, amely a arahatság eléréséhez vezet.
- Nagyszerű, Barátom, nagyszerű ez az út és ösvény, amely a arahatság eléréséhez vezet. Akkor ez az, amire törekedni fogok.

-
1. arahatta: az az állapot, minőség, amit az arahatok/Érdemesek, elérnek. Ők azok, akik bejárták a Buddha által tanított utat, elérték a megszabadulást. [↩](#)
 2. rāga [↩](#)
 3. kkhaya [↩](#)
 4. dosa [↩](#)
 5. moha [↩](#)

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: [SN 38.2](#), páli, [angol](#)

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 44.10 Ānanda (Atthatta) Sutta – Ānandának

Fordította: Máthé Veronika

SN 44.10, PTS S IV 400

Egyszer Vaccshagotta, a vándoraszkrétá látogatóba ment a Magasztoshoz, és amikor megérkezett, tisztelettel üdvözlést váltott vele. Miután így barátságosan és udvariasan üdvözölték egymást, [Vaccshagotta] leült oldalra. Ott ültében megkérdezte a Magasztost:

— Tiszteletreméltó Gótama, akkor most van „én”?

Amikor ez elhangzott, a Magasztos csendben maradt.

— Akkor nincs „én”?

A Magasztos másodszorra is csendben maradt.

Ekkor Vaccshagotta, a vándoraszkrétá felkelt az ülőhelyéről és távozott.

Nem sokkal azután, hogy Vaccshagotta, a vándoraszkrétá távozott, a Tiszteletreméltó Ānanda ezt kérdezte a Magasztostól:

— Uram, miért nem felelt a Magasztos arra a kérdésre, melyet Vaccshagotta, a vándoraszkrétá tett fel?

— Ānanda, ha azt válaszoltam volna Vaccshagottának, a vándoraszkrétának arra a kérdésére, hogy van-e „én”, hogy van „én”, akkor válaszom megegyezett volna azoknak a papoknak és remetéknél a válaszával, akik az örökkévalóság tanát¹ hirdetik[: azt a nézetet, hogy létezik egy örök, változatlan lélek]. Ha pedig azt válaszoltam volna Vaccshagottának, a vándoraszkrétának arra a kérdésére, hogy nincs-e „én”, hogy nincs „én”, akkor válaszom megegyezett volna azoknak a papoknak és remetéknél a válaszával, akik a megsemmisülés tanát² hirdetik[: azt a nézetet, hogy a halállal a tudatosság megsemmisül]. Ha azt válaszoltam volna Vaccshagottának, a vándoraszkrétának arra a kérdésére, hogy van-e „én”, hogy van „én”, akkor [a válaszom] vajon megfelelne-e annak a felkelt³ tudásnak, hogy minden jelenség nem-én⁴?

— Nem, uram.

— És ha azt válaszoltam volna Vaccshagottának, a vándoraszkrétának arra a kérdésére, hogy nincs-e „én”, hogy nincs „én”, nem zavarodott-e volna meg még jobban Vaccshagotta, a vándoraszkrétá azt gondolva: „Hová lett a valaha létezett „én”-em?”?

1. *Sassatavāda*: [Örökkévalóság-tanok](#) ↩

2. *Ucchedavāda*: [Megsemmisülési tanok](#) ↩

3. a megszabaduláskor felismert [↵](#)

4. *Sabbe dhammā anattā* [↵](#)

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: [SN 10.44, Thanissaro Bhikkhu](#) és [PTS S IV 400](#), angol és páli

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 45.1 Avijjā Sutta – A nem-tudás

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 45.1, PTS S V 1

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatthí közelében a Dzséta-ligetben, Anáthapindiká kertjében tartózkodott. Ott így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek!

– Igen urunk! – válaszolták a szerzetesek, majd így szólt a Magasztos:

– Szerzetesek! A tudatlanság vezet a helytelen [tudati] minőségek megszerzéséhez, nyomában az értelem és a felfogóképesség hiánya. Egy ostoba emberben, aki tudatlanságba merül, helytelen szemlélet ébred. Akinek helytelen a szemlélete, helytelen elhatározásra jut. Aki helytelen elhatározásra jutott, annak helytelen lesz a beszéde. Akinek helytelen a beszéde, helytelenek lesznek a tettei is. Aki helytelenül cselekszik, helytelen életmódot követ. Aki helytelen életmódot követ, annak helytelen lesz a törekvése is. Aki helytelenül törekszik, az hibás¹ éberséget fejleszt. Akinek hibás az ébersége, annak az összpontosítása helytelen².

A tiszta tudás vezet a helyes [tudati] minőségek megszerzéséhez, nyomában az értelem és a felfogóképesség. Egy értelmes emberben, akit tiszta tudás hat át, helyes szemlélet ébred. Akinek helyes a szemlélete, helyes elhatározásra jut. Aki helyes elhatározásra jutott, annak helyes lesz a beszéde. Akinek helyes a beszéde, helyesek lesznek a tettei is. Aki helyesen cselekszik, helyes életmódot követ. Aki helyes életmódot követ, annak helyes lesz a törekvése is. Aki helyesen törekszik az helyes éberséget fejleszt. Akinek helyes az ébersége, annak az összpontosítása is helyes.

1. nem megalapozott [↔](#)

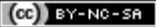
2. szétszórt [↔](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 45.1, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 45.2 Upaḍḍha Sutta – A szent élet fele

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 45.2, PTS S V 2

Így hallottam. Ez alkalommal a Magasztos a Szakják között élt, egy szakja városban, nevezetesen Szakkarában. Itt a tiszteletreméltó Ánanda meglátogatta a Magasztost, és ahogy megérkezett meghajolt előtte, majd leült mellé. Ahogy ott ült, ezt mondta a tiszteletreméltó Ánanda a Magasztosnak:

– Uram, a csodálatos barátság, a csodálatos társaság, a csodálatos bajtársiasság a szent élet fele.

– Ne mondd ezt Ánanda! Ne mondd ezt! A csodálatos barátság, a csodálatos társaság, a csodálatos bajtársiasság valójában a szent élet egésze. Ha a szerzetest csodálatos emberek veszik körül, mint barátok, társak és bajtársak, akkor várhatja csak igazán, hogy kifejleszti és megtartja a Nemes Nyolcrétű Ösvényt.

És hogyan fejleszti és tartja meg a Nemes Nyolcrétű Ösvényt az a szerzetes, aki csodálatos emberekkel van körülvéve, barátokkal, társakkal és bajtársakkal? Ebben az esetben a szerzetes kifejleszti az elvonultságon, a szenvtelenségen és a megszüntetésen alapuló helyes szemléletet, ami az elengedéshez vezet. Kifejleszti a [...] helyes elhatározást, [...]; [...] helyes beszédet [...]; [...] helyes cselekedetet [...]; [...] helyes életmódot [...]; [...] helyes törekvést [...]; [...] helyes éberséget [...]; és az elvonultságon, a szenvtelenségen és a megszüntetésen alapuló helyes összpontosítást. Így fejleszti ki és tartja meg a Nemes Nyolcrétű Ösvényt az a szerzetes, aki csodálatos emberekkel van körülvéve, barátokkal, társakkal és bajtársakkal.

És ezen az okfejtésen keresztül az ember felismerheti, hogy a csodálatos barátság, társaság és bajtársiasság valójában a szent élet egésze: mert tőlem is függ, mint nagyszerű barától, hogy a születésnek kitett lények elérik-e a születéstől való megszabadulást; hogy az öregedésnek kitett lények elérik-e az öregedéstől való megszabadulást; hogy a halálnak kitett lények elérik-e a haláltól való megszabadulást; hogy a bánatnak, siránkozásnak, fájdalomnak, szenvedésnek és kétségbeesésnek kitett lények elérik-e a bánattól, siránkozástól, fájdalomtól, szenvedéstől és kétségbeeséstől való megszabadulást. Ezen az okfejtésen keresztül ismerheti fel az ember, hogy a csodálatos barátság, társaság és bajtársiasság valójában a szent élet egésze.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 45.2, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 46.55 Saṅgāra Sutta – Tanítóbeszéd Szangaravának

Fordította: Máthé Veronika

SN 46.55, PTS S V 121

Szavatthinál...

Ez alkalommal Szangāra brāhmana tett látogatást a Magasztosnál. Mikor megérkezett, udvariasan köszöntötte őt, és miután egymás felé kölcsönösen kifejezték tiszteletüket, leült az egyik oldalára. Így elhelyezkedve, Szangāra brāhmana a következőket kérdezte a Magasztostól:

– Mi a magyarázata, Gótama Mester, mi az oka annak, hogy nem tudom felidézni azokat a szent szövegeket, amelyeket valaha sok napon át tanultam, hogy fejből tudjam őket — nem is beszélve azokról, amelyeket nem tanultam meg fejből? Továbbá, Gótama Mester, mi a magyarázata, mi az oka annak, hogy felidéződnek bennem azok a szent szövegek, amelyeket fejből soha nem tanultam meg — nem is beszélve azokról, amelyeket fejből is tudok?

I.

– Nos, brāhmana, amikor az embert hatalmába keríti az érzéki örömök iránti vágyakozás, ha eluralkodik rajta az érzéki örömök iránti vágyakozás, és nem ismeri fel, hogyan szabadulhatna meg ténylegesen a benne felébredt érzéki örömök iránti vágyakozástól — ekkor nem tudja és nem látja, mi az, ami valójában hasznos lenne önmaga számára; nem tudja és nem látja, mi az, ami valójában hasznos lenne mások számára; és nem látja, mi az, ami valójában hasznos lenne mind önmaga, mind mások számára. Ilyenkor van az, hogy még a hosszú ideig tanult, fejből tudott szent szövegeket sem képes felidézni, nem is beszélve azokról, amelyeket nem tanult meg ennyire jól.

Tegyük fel, brāhmana, hogy van egy vízzel teli edény, és a vízbe [vörös] lakk vagy sárga gyömbérgyökér vagy kék vagy [narancs]sárga festék lett keverve, és tegyük fel, hogy van egy jól látó ember, akinek ebben kell megnéznie az arcát, mintha tükörbe nézne. Nem olyannak fogja felismerni vagy látni azt, mint amilyen az a valóságban. Éppen így, brāhmana, amikor valakit hatalmába keríti az érzéki örömök iránti vágyakozás, ha eluralkodik rajta az érzéki örömök iránti vágyakozás, és az illető nem ismeri fel, hogyan szabadulhatna meg ténylegesen a benne felébredt érzéki örömök iránti vágyakozástól — ekkor nem tudja és nem látja, mi az, ami valójában hasznos lenne önmaga számára...

Továbbá, brāhmana, amikor az embert hatalmába keríti a rosszindulat, ha eluralkodik rajta a rosszindulat... ekkor nem tudja és nem látja, mi az, ami valójában hasznos lenne önmaga számára; nem tudja és nem látja, mi az, ami valójában hasznos lenne mások számára; és nem látja, mi az, ami

valójában hasznos lenne mind önmaga, mind mások számára. Ilyenkor van az, hogy még a hosszú ideig tanult, fejből tudott szent szövegeket sem képes felidézni, nem is beszélve azokról, amelyeket nem tanult meg ennyire jól.

Tegyük fel, bráhmana, hogy van egy vízzel teli edény, amelyet tűzön melegítünk, és amelyben a víz forrásban van és kifut az edényből, és tegyük fel, hogy van egy jól látó ember, akinek ebben kell megnéznie az arcát, mintha tükörbe nézne. Nem olyannak fogja felismerni vagy látni azt, mint amilyen az a valóságban. Éppen így, bráhmana, amikor valakit hatalmába keríti a rosszindulat... nem látja, nem tudja, mi az, ami valójában hasznos lenne mind önmaga, mind mások számára. Ilyenkor van az, bráhmana, hogy még a hosszú ideig tanult, fejből tudott szent szövegeket sem képes felidézni, nem is beszélve azokról, amelyeket nem tanult meg ennyire jól.

Továbbá, bráhmana, amikor az embert hatalmába keríti a nemtörődömség és a tompaság, ha eluralkodik rajta a nemtörődömség és a tompaság ... még a hosszú ideig tanult, fejből tudott szent szövegeket sem képes felidézni...

Tegyük fel, bráhmana, hogy van egy vízzel teli edény, amelynek vizét mohos vízínövények nőttek be, és tegyük fel, hogy van egy jól látó ember, akinek ebben kell megnéznie az arcát, mintha tükörbe nézne. Nem olyannak fogja felismerni vagy látni azt, mint amilyen az a valóságban. Éppen így, bráhmana, amikor valakit hatalmába keríti a nemtörődömség és a tompaság, ha eluralkodik rajta a nemtörődömség és a tompaság...ilyenkor még a hosszú ideig tanult, fejből tudott szent szövegeket sem képes felidézni...

Továbbá, bráhmana, amikor az embert hatalmába keríti az izgatottság és feldúltság, ha eluralkodik rajta az izgatottság és feldúltság... még a hosszú ideig tanult, fejből tudott szent szövegeket sem képes felidézni...

Tegyük fel, bráhmana, hogy van egy vízzel teli edény, amelynek vizét szél korbácsolja, amelynek vize felkavarodott, örvénylő, és amelyet hullámok fodroznak, és tegyük fel, hogy van egy jól látó ember, akinek ebben kell megnéznie az arcát, mintha tükörbe nézne. Nem olyannak fogja felismerni vagy látni azt, mint amilyen az a valóságban. ... Ilyenkor még a hosszú ideig tanult, fejből tudott szent szövegeket sem képes felidézni...

És ugyanígy, bráhmana, amikor az embert hatalmába keríti a kételkedés és bizonytalanság, ha eluralkodik rajta a kételkedés és bizonytalanság, és nem ismeri fel, hogyan szabadulhatna meg ténylegesen a benne felébredt kételkedéstől és bizonytalanságtól — ekkor nem tudja és nem látja, mi az, ami valójában hasznos lenne önmaga számára; nem tudja és nem látja, mi az, ami valójában hasznos lenne mások számára; és nem tudja és nem látja, mi az, ami valójában hasznos lenne mind önmaga, mind mások számára. Ilyenkor van az, hogy nem képes felidézni a hosszú ideig tanult, fejből

tudott szövegeket, nem is beszélve azokról, amelyeket nem tanult meg ennyire jól.

Tegyük fel, bráhmana, hogy van egy vízzel teli edény, és ezt az edényt, amelyben a víz zavaros és iszapos, sötét helyre tesszük, és tegyük fel, hogy van egy jól látó ember, akinek ebben kell megnéznie az arcát, mintha tükörbe nézne. Nem olyannak fogja felismerni vagy látni azt, mint amilyen az a valóságban. Éppen így, bráhmana, amikor valakit hatalmába kerít a kételkedés és bizonytalanság, ha eluralkodik rajta a kételkedés és bizonytalanság, és az illető nem ismeri fel, hogyan szabadulhatna meg ténylegesen ezektől — ekkor nem tudja, nem látja, mi az, ami valójában hasznos lenne önmaga számára; nem tudja, nem látja, mi az, ami valójában hasznos lenne mások számára; nem tudja, nem látja, mi az, ami valójában hasznos lenne mind önmaga, mind mások számára. Ilyenkor van az, hogy még a hosszú ideig tanult, fejből tudott szövegeket sem képes felidézni, nem is beszélve azokról, amelyeket nem tanult meg ennyire jól.

Ez, bráhmana, ez a magyarázata, ez az oka annak, ha valaki nem tudja felidézni azokat a szövegeket, amelyeket valaha sok napon át tanult és fejből tudott — nem is beszélve azokról, amelyeket nem tudott ennyire jól.

II.

De, bráhmana, amikor az embert nem keríti hatalmába az érzéki örömök iránti vágyakozás... (az I. pontban leírtak tagadása) ... akkor azok a szövegek is felidéződnek benne, amelyeket csak rövid ideig tanult — nem is beszélve azokról, amelyeket fejből tud.

Tegyük fel, bráhmana, hogy van egy vízzel teli edény, és a vízbe nem lett belekeverve [vörös] lakk vagy sárga gyömbérgyökér vagy kék vagy [narancs]sárga festék, és tegyük fel, hogy van egy jól látó ember, akinek ebben kell megnéznie az arcát, mintha tükörbe nézne. Olyannak fogja felismerni vagy látni azt, mint amilyen az a valóságban. Éppen így, bráhmana, amikor valakit nem kerít hatalmába az érzéki örömök iránti vágyakozás, ha nem uralkodik el rajta az érzéki örömök iránti vágyakozás, akkor az illető felismeri, hogyan szabadulhat meg ténylegesen a benne felébredt érzéki örömök iránti vágyakozástól.

Továbbá, bráhmana, amikor az embert nem keríti hatalmába a rosszindulat... akkor azok a szövegek is felidéződnek benne, amelyeket csak rövid ideig tanult — nem is beszélve azokról, amelyeket fejből tud.

Tegyük fel, bráhmana, hogy van egy vízzel teli edény, amelyet nem melegítünk tűz fölött, és amelyben a víz nincs forrásban, és nem fut ki az edényből. És egy jól látó ember megnézi ebben az arcát, mintha tükörbe nézne. Olyannak fogja felismerni, olyannak fogja látni azt, mint amilyen az a valóságban. Éppen így, bráhmana, amikor valakit nem kerít hatalmába a rosszindulat... akkor azok a szövegek is felidéződnek benne, amelyeket csak rövid ideig tanult — nem is beszélve azokról, amelyeket fejből tud.

szövegek is felidéződnek benne, amelyeket csak rövid ideig tanult — nem is beszélve azokról, amelyeket fejből tud.

Továbbá, bráhmána, amikor az embert nem keríti hatalmába a nemtörődömség és a tompaság, ha nem uralkodik el rajta a nemtörődömség és a tompaság ... akkor azok a szent szövegek is felidéződnek benne, amelyeket csak rövid ideig tanult...

Tegyük fel, bráhmána, hogy van egy vízzel teli edény, amelynek vizét nem nőtték be mohos vízínövények, és van egy jól látó ember, akinek ebben kell megnéznie az arcát, mintha tükörbe nézne. Olyannak fogja felismerni, olyannak fogja látni azt, mint amilyen az a valóságban. Éppen így, bráhmána, amikor valakit nem kerít hatalmába a nemtörődömség és a tompaság... akkor még azok a szent szövegek is felidéződnek benne, amelyeket csak rövid ideig tanult — nem is beszélve azokról, amelyeket olyan jól ismer.

Továbbá, bráhmána, amikor az embert nem keríti hatalmába az izgatottság és feldúltság, ha nem uralkodik el rajta az izgatottság és feldúltság... akkor még azok a szent szövegek is felidéződnek benne, amelyeket csak rövid ideig tanult...

Tegyük fel, bráhmána, hogy van egy vízzel teli edény, amelynek vizét nem korbácsolja a szél, amelynek vize nem kavarodott fel, nem örvénylik, és amelyet nem fodroznak hullámok, és tegyük fel, hogy van egy jól látó ember, akinek ebben kell megnéznie az arcát, mintha tükörbe nézne. Olyannak fogja felismerni, olyannak fogja látni azt, mint amilyen az a valóságban. Éppen így, bráhmána, ha valakit nem kerít hatalmába az izgatottság és feldúltság ... akkor még azok a szent szövegek is felidéződnek benne, amelyeket csak rövid ideig tanult...

És ugyanígy, bráhmána, amikor az embert nem keríti hatalmába a kételkedés és bizonytalanság, ha nem uralkodik el rajta a kételkedés és bizonytalanság, és felismeri, hogyan szabadulhat meg ténylegesen a benne felébredt kételkedéstől és bizonytalanságtól — ekkor tudja és látja, mi az, ami valójában hasznos önmaga számára; tudja és látja, mi az, ami valójában hasznos mások számára; és tudja és látja, mi az, ami valójában hasznos mind önmaga, mind mások számára. Ilyenkor van az, hogy még azok a szent szövegek is felidéződnek benne, amelyeket csak rövid ideig tanult — nem is beszélve azokról, amelyeket fejből tud.

Tegyük fel, bráhmána, hogy van egy vízzel teli edény, és ezt az edényt, amelyben a víz áttetsző és tiszta, világos helyre tesszük. És egy jól látó ember, ebben nézi meg az arcát, mintha tükörbe nézne. Olyannak fogja felismerni, olyannak fogja látni azt, mint amilyen az a valóságban. Éppen így, bráhmána, amikor valakit nem kerít hatalmába a kételkedés és bizonytalanság, ha nem uralkodik el rajta a kételkedés és bizonytalanság, és az illető felismeri, hogyan szabadulhat meg ténylegesen a kételkedéstől és bizonytalanságtól — ekkor tudja és látja, mi az, ami valójában hasznos önmaga

számára; tudja és látja, mi az, ami valójában hasznos mások számára; tudja és látja, mi az, ami valójában hasznos mind önmaga, mind mások számára. Ilyenkor van az, hogy még azok a szent szövegek is felidéződnek benne, amelyeket csak rövid ideig tanult — nem is beszélve azokról, amelyeket fejből tud.

Ez, bráhmana, ez a magyarázata, ez az oka, hogy valakiben felidéződnek olyan szent szövegek, amelyeket csak rövid ideig tanult — nem is beszélve azokról, amelyeket fejből tud.

Bráhmana, ez pedig a bölcsesség hét tényezője, amely mentes az akadályoktól, mentes a tudati szennyeződésektől, amelynek kifejlesztése és elmélyítése a megszabadulás gyümölcseinek — felismerés általi — eléréséhez vezet. Mi ez a hét? Ezek, bráhmana, az odafigyelés bölcsességi tényezője, valamint... a kiegyensúlyozottság bölcsességi tényezője... Ez a bölcsesség hét tényezője, amely mentes az akadályoktól... a megszabadulás gyümölcseinek felismerés általi eléréséhez vezet.

Ezen szavak hallatán Szangárava bráhmana a következőket mondta a Magasztosnak:

– Nagyszerű, Gótama Mester! Csodálatos, Gótama Mester! ...A tiszteletreméltó Gótama fogadjon el engem tanítványának, aki a mai naptól fogva, ameddig csak az élet tart, öhozzá fordul menedékért.

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: Woodward, F.L. transl. //The Book of Kindred Sayings//. Part V. Oxford: Pali Text Society, 1994. p. 102-107, angol

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 47.6 Sakuṇagghi Sutta – A sólyom

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 47.6, PTS S V 146

Szerzetesek, volt egyszer egy sólyom, aki hirtelen lecsapott egy kis fürjre és elkapta őt. Ekkor a kis fürj a sólyom karmai közt így siránkozott:

– Ó, átkozott balszerencsém, nyomorult sorsom, hogy elcsavarogtam az igazi lakhelyemről mások vadászterületére! Ha ma az igazi lakhelyemen maradtam volna, ősi élőhelyemen, ez a sólyom nem lenne ellenfél számomra!

– De hol van a te igazi lakhelyed? – kérdezett vissza a sólyom. – Hol van a te ősi élőhelyed?

– A frissen felszántott mező az, kiforgatott rögökkel.

Erre a sólyom nem fitogtatta saját erejét, nem dicsekedett saját erejével, hanem elengedte a fürjet.

– Most menj! De még ha oda is mész, ott sem menekülsz előlem!

Ezután a fürj, visszatérve a kiforgatott rögökkel teli, frissen szántott mezőre, egy jókora földdarab tetejére kiállva így gúnyolta a sólymot:

– Hé, sólyom! Na, most gyere, most kapj el!

Erre a sólyom nem fitogtatta saját erejét, nem dicsekedett saját erejével, hanem behúzta szárnyait, és hirtelen lecsapott a fürjre. Ekkor a fürj felismerve, hogy 'a sólyom teljes sebességgel lecsapott rám', lefordult a földdarabról, és a sólyom abban a pillanatban feltépte a begyét.

Látjátok szerzetesek, így jár mindenki, aki elcsavarog az igazi lakhelyéről, mások vadászterületére!

Ezért nem szabad elcsavarognotok oda, ami nem az igazi lakhelyetek, mások vadászterületére! Aki elcsavarog igazi lakhelyéről, mások vadászterületére, annál Mára esélyt kap, abban Mára megveti a lábát.

És szerzetesek, mi nem az igazi lakhelyetek, mi mások vadászterülete? Az érzékiség öt fonala. Melyik ez az öt? A szemmel látható formák, amelyek kellemesek, bájosak, kedvesek, sóvárgásra késztetők, csábítók. A fülel hallható hangok, amelyek [...]; Az orral szagolható illatok, amelyek [...]; A nyelvvel ízelhető ízek, amelyek [...]; a testtel tapintható tárgyak, amelyek kellemesek, bájosak, kedvesek, sóvárgásra késztetők, csábítók. Szerzetesek, ezek nem a ti igazi lakhelyeitek, hanem mások

vadászterületei.

Szerzetesek! Barangoljatok igazi lakhelyeiteken, ősi élőhelyeteken! Aki igazi lakhelyén barangol, ősi élőhelyén, annál Mára nem kap esélyt, abban Mára nem veti meg a lábát. És mi a ti igazi lakhelyetek, mi a ti ősi élőhelyetek? Az éberség négy alapja. Melyik ez a négy?

Amikor a szerzetes a testet testként szemlélve időzik, éberen, figyelmesen és tudatosan, félretéve a világi dolgokra irányuló sóvárgást és ellenérzést. Az érzéseket érzésekként szemlélve időzik, [...]; a tudatot tudatként szemlélve időzik, [...]; a dhammákat dhammákként szemlélve időzik, éberen, figyelmesen és tudatosan, félretéve a világi dolgokra irányuló sóvárgást és ellenérzést. Ez a szerzetes igazi lakhelye, eredeti élőhelye.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 47.6, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 47.7 Makkāṭa Sutta – A majom

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 47.7, PTS S V 148

A Himalájában, a hegyek királyában vannak nehezem megközelíthető, zord vidékek, ahol sem majmok, sem emberek nem járnak. Vannak azonban olyan nehezen megközelíthető, zord vidékek, ahová majmok már elköszálnak, de az emberek nem. És vannak olyan elragadó felföldi síkságok is, ahol majmok és emberek is egyaránt járnak.

Az ilyen helyeken állítanak szurokcsapdát a vadászok a majmok csapásai mentén, hogy elkapjanak néhányat. Azok a majmok, akik természetüknél fogva nem buták és nem óvatlanok, amikor megpillantják ezeket a csapdákat, elkerülik azokat.

De az olyan majom, aki természeténél fogva buta és óvatlan odamegy a csapdához, és megfogja az egyik mancsával, és bele is ragad. Így morfondírozik: „Ki fogom szabadítani a mancsom!”, és megfogja a másikkal is, és azzal is beleragad. Majd így morfondírozik: „Ki fogom szabadítani mindkét mancsom!”, és megragadja azt az egyik lábával, és azzal is beleragad. Majd így morfondírozik: „Ki fogom szabadítani mindkét mancsom, és a lábam is!”, és megragadja azt a másik lábával is, és azzal is beleragad. Majd így morfondírozik: „Ki fogom szabadítani mindkét mancsom, és mindkét lábam is!”, és megragadja a szájával, így azzal is beleragad.

Így az a majom ötszörösen is kelepcebe került, ott fekszik jajgatva, szerencsétlenül, bajba keveredve, áldozatául a vadásznak, aki azt tesz vele, amit csak akar. Ezután a vadász, mivel eszébe sem jut elengedni a majmot, ott helyben nyársra húzza, felkapja, elmegy vele, ahogy neki tetszik.

Ez történik mindenkivel, aki olyan helyre téved, ami nem az ő megfelelő élőhelye, ami másvalakiknek a területe.

Épp ezért nem szabad olyan helyre tévednetek, ami nem a ti megfelelő élőhelyetek, ami másvalakiknek a területe! Aki olyan helyre téved, ami nem az ő megfelelő élőhelye, ami másvalakiknek a területe, ahhoz Mára odaférközik, és nála Mára meg is veti a lábát.

És egy szerzetes számára melyik élőhely nem megfelelő, mi másvalakiknek a területe? Az érzékelés öt síkja. Melyik ez az öt? A szemmel látható formák, amelyek kellemesek, megnyerők, bájosak, kedveltek, vágykeltők és csábítóak. A füllel hallható hangok... Az orral szagolható illatok... A nyelvvvel ízelhető ízek... A testtel érezhető testérzetek, amelyek kellemesek, megnyerők, bájosak, kedveltek, vágykeltők és csábítóak. Ezek a szerzetes számára nem megfelelő élőhelyek, ami másvalakiknek a területe.

Szerzetesek, olyan helyen tartózkodjatok, amely megfelelő élőhely számotokra, amely saját ősi birtokotok! Aki olyan helyen tartózkodik, ami számára megfelelő élőhely, ami az ősi birtoka, ahhoz Mára nem férközhet oda, nála Mára nem vetheti meg a lábát.

Egy szerzetes számára mi a megfelelő élőhely, mi saját ősi birtoka? Az éberség négy alapzata. Melyik ez a négy? Amikor a szerzetes a testre, mint testre összpontosít – igyekvően, lelkesen és figyelmesen –, félretéve a világ iránti sóvárgást és bánatot. Amikor az érzésekre, mint érzésekre összpontosít... Amikor a tudatra, mint tudatra összpontosít... Amikor a tudat tartamaira, mint a tudat tartamaira összpontosít – igyekvően, lelkesen és figyelmesen –, félretéve a világ iránti sóvárgást és bánatot. Ez a szerzetes számára a megfelelő élőhely, ez a saját ősi birtoka.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 47.7, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 47.8 Sūda Sutta – A szakács

Fordította: Obsitos Ildikó

SN 47.8, PTS S V 149

Szerzetesek, tegyük fel, hogy van egy esztelen, tapasztalatlan, ügyetlen szakács; és tegyük fel, hogy ez a szakács a királynak vagy az ő miniszterének a legkülönbözőféleleképpen elkészített ételeket szolgálja fel, a felszolgált fogások mindegyike más-más ízvilágú, az egyik savanyú, a másik keserű, a harmadik csípős, van, amelyik édes, van, amelyik fanyar vagy éppen nem fanyar, van, amelyik sós és van, amelyik sótlan.

Szerzetesek, az esztelen, tapasztalatlan, ügyetlen szakács nem veszi figyelembe a mestere reakcióit. Úgy gondolkodik, hogy

“Ma a mesterem biztosan elégedett ezzel az étellel, vagy az után az étel után nyúl, vagy sokat vesz ebből az ételből, vagy elismerőleg szól arról az ételről; ma a mesterem elégedett a savanyú étellel, vagy a savanyú étel után nyúl, vagy sokat vesz a savanyú ételből, vagy elismerőleg szól a savanyú ételről; ma a mesterem elégedett a keserű étellel, vagy a csípős étellel, vagy az édes étellel, vagy a fanyar étellel, vagy a nem fanyar étellel, vagy a sós étellel, vagy a sótlan étellel, vagy a sótlan étel után nyúl, vagy sokat vesz a sótlan ételből, vagy elismerően szól a sótlan ételről.”

Szerzetesek, tehát az esztelen, tapasztalatlan, ügyetlen szakács nem részesül ruha, élelem, fekhely és – betegség esetén – orvosság adományában. És miért van ez így? Azért, szerzetesek, mert az esztelen, gyakorlatlan, ügyetlen szakács nem veszi figyelembe a mestere reakcióit.

Hasonlóképpen szerzetesek, az esztelen szerzetes, aki tapasztalatlan (ebben a tanításban) és ügyetlen (a meditáció gyakorlásában) megpróbálja a tudatát nagy szorgalommal a testére és az általa a külvilágból érzékelt dolgokra fordítani. De annak a szerzetesnek, aki a tudatát a testére és az általa a külvilágból érzékelt dolgokra fordítja, a tudata nem képes koncentrálni, a tudati szennyeződések¹ nem képes kiiktatni. Nem képes figyelmét a meditáció lényegére irányítani.

Figyelme megmarad az érzeteken és az érzékelő tudaton, és nagy eltökéltséggel törekszik a tan megértésére², így képes távol tartani a ragaszkodást és a szenvedést. De a szerzetes tudata, akinek figyelme a tan megértésére törekszik, az nem képes a meditáció lényegére figyelni: nem veszi figyelembe, hogy a tudata szennyezett, s ezzel a tudattal igyekszik rendíthetetlenül a (belátó) megértésre.

Szerzetesek, az esztelen szerzetes, aki tapasztalatlan (ebben a tanításban) és ügyetlen (a meditáció gyakorlásában) nem éri el a(z elmélkedés és gondolkodás nélküli, feloldódásból fakadó) boldog

örömet, és még ebben az életében nem szerzi meg a belátó megértést. És miért van ez így? Azért, szerzetesek, mert az esztelen, (ebben a tanításban) gyakorlatlan és (a meditáció gyakorlásában) ügyetlen szerzetes szennyezett tudattal igyekszik rendíthetetlenül a (belátó) megértésre.

Szerzetesek, tegyük fel, hogy van egy eszes, tapasztalt és ügyes szakács; és tegyük fel, hogy ez a szakács a királynak vagy az ő miniszterének a legkülönbözőféleképpen elkészített ételeket szolgálja fel, a felszolgált fogások mindegyike más-más ízvilágú, az egyik savanyú, a másik keserű, a harmadik csípős, van, amelyik édes, van, amelyik fanyar vagy éppen nem fanyar, van, amelyik sós és van, amelyik sótlan.

Szerzetesek, az eszes, tapasztalt és ügyes szakács figyelembe veszi a mestere reakcióit.

“Ma a mesterem ezzel az étellel elégedett, vagy az után az étel után nyúl, vagy sokat vesz ebből az ételből, vagy elismerőleg szól arról az ételről; ma a mesterem elégedett a savanyú étellel, vagy a savanyú étel után nyúl, vagy sokat vesz a savanyú ételből, vagy elismerőleg szól a savanyú ételről; ma a mesterem elégedett a keserű étellel, vagy a csípős étellel, vagy az édes étellel, vagy a fanyar étellel, vagy a nem fanyar étellel, vagy a sós étellel, vagy a sótlan étellel, vagy a sótlan étel után nyúl, vagy sokat vesz a sótlan ételből, vagy elismerően szól a sótlan ételről.”

Szerzetesek, tehát az eszes, tapasztalt és ügyes szerzetes részesül ruha, élelem, fekhely és – betegség esetén – orvosság adományában. És miért van ez így? Azért, szerzetesek, mert az eszes, tapasztalt és ügyes szerzetes figyelembe veszi a mestere reakcióit.

Hasonlóképpen szerzetesek, a bölcs szerzetes, aki tapasztalt (ebben a tanításban) és ügyes (a meditáció gyakorlásában) eléri a(z) elmélkedés és gondolkozás nélküli, feloldódásból fakadó) boldog örömet, és ebben az életében megszerzi a belátó megértést, ily módon figyelme megmarad az testen és az érzékelő tudaton, figyelme megmarad az érzeteken és figyelembe veszi azt, ahogyan a tudata érzékeli az öt *khandhát*³, így képes távol tartani a ragaszkodást és a szenvedést. Annak a szerzetesnek, aki képes figyelmét megtartani a testen, és a meditáció tárgyára koncentrálni a tudata megszabadul a tudati szennyeződésektől; siker koronázza őt a gyakorlásban, mert tudata képes rendíthetetlen figyelemmel a meditáció tárgyára koncentrálni. Ő képes a figyelmét rendíthetetlenül az érzékelésen, képes a figyelmét rendíthetetlenül a tudatán, képes a figyelmét rendíthetetlenül a tudat tárgyán tartani igyekezettel, megértéssel és gondossággal. Így képes távol tartani a ragaszkodást és a szenvedést.

Annak a szerzetesnek, aki képes figyelmét megtartani a tan megértésén, és a meditáció tárgyára koncentrálni a tudata megszabadul a tudati szennyeződésektől; siker koronázza őt a gyakorlásban, mert tudata képes rendíthetetlen figyelemmel a meditáció tárgyára koncentrálni.

Szerzetesek, így tehát a bölcs szerzetes, aki tapasztalt (ebben a tanításban) és ügyes (a meditáció

gyakorlásában) eléri a(z elmélkedés és gondolkozás nélküli, feloldódásból fakadó) boldog örömet, és még ebben az életben elnyeri a belátó megértést. És miért van ez így? Azért, szerzetesek, mert bölcs, tapasztalt, eszes szerzetest siker koronázza a gyakorlásban, mert tudata képes rendíthetetlen figyelemmel a meditáció tárgyára koncentrálni.

1. *nīvaraṇa*: akadályok, lásd [SN 46.55?](#) ↩
2. Ez itt a *satipaṭṭhāna* (lásd DN 22) 2., 3. és 4. negyedének – az érzetek (*vedanā*), a tudat (*citta*), és a tudattartamok (*dhammā*) figyelésének – gyakorlása. A ‘tan’ (*dhamma*) fordítás talán mégis lefedi ez utóbbit, mivel a 4. negyed a Buddha alapvető tanítását (Az akadályokat, az öt halmazt, az érzékelés területeit, a megvilágosodási tényezőket és a Négy Nemes Igazságot) tartalmazza. (*M.V.*) ↩
3. azaz léthalmazt: a testet, az érzeteket, az észlelést/képzeteket, a késztetéseket és a tudatosságot (*M.V.*) ↩

Így készült:

Fordította: Obsitos Ildikó

Forrás: [Prof. U Ko Lay, SN 47.8](#), angol

Szerzői jogok: Obsitos Ildikó, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 47.19 Sedaka Sutta – Szédakában

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 47.19, PTS S V 168

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos a szumbhaiak között élt, a szumbhaiak Szédaka nevű városában. Itt a Magasztos így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek!

– Igen, urunk! – válaszolták a szerzetesek, mire a Magasztos így folytatta:

– Szerzetesek, egyszer egy bambuszrúd-mutatványos, miután felállított egy bambuszpóznát, így szólt a segítőnőjéhez, Serpenyőhöz: 'Gyere, drága Serpenyőm, mássz fel a bambuszrúdon és állj fel a vállamra!' - 'Ahogy kívánod, mester!' – válaszolta Serpenyő a bambuszrúd-mutatványosnak, majd felmászott, és a vállára állt.

Ezután a mutatványos ezt mondta segítőnőjének: 'Na, most vigyázz rám, Serpenyő, és én is vigyázni fogok rád. Így egymásra vigyázva, egymásra figyelve megmutatjuk, mit tudunk, nem marad el a jutalmunk, és biztonságban mászunk le a bambuszrúdról.'

Szavaira Serpenyő ezt válaszolta: 'Ez így egyáltalán nem lesz jó, mester! Te vigyázz magadra, én is vigyázni fogok magamra, és így mindketten önmagunkra vigyázva, önmagunkra figyelve, megmutatjuk mit tudunk, nem marad el a jutalmunk, és biztonságban mászunk le a bambuszrúdról.'

Ebben az esetben amit Serpenyő javasolt a mesterének, az volt a helyes módszer.

Szerzetesek! Az éberség négy alapzatát¹ a következő gondolattal kell gyakorolni: 'Magamra fogok vigyázni.' Az éberség négy alapzatát a következő gondolattal kell gyakorolni: 'Másokra fogok vigyázni.' Amikor az ember magára vigyáz, másokra vigyáz. Amikor az ember másokra vigyáz, magára vigyáz.

És amikor az ember magára vigyáz, hogyan vigyáz másokra? A gyakorlás fenntartása², fejlesztése³ által, és az által, hogy teljesen a gyakorlásnak szenteli magát⁴. Így amikor az ember magára vigyáz, másokra vigyáz.

És amikor az ember másokra vigyáz, hogyan vigyáz magára? A béketűrés⁵, az ártalmatlanság⁶, a kedves⁷ és együttérző⁸ tudat által. Így amikor az ember másokra vigyáz, magára vigyáz.

Az éberség négy alapzatát⁹ a következő gondolattal kell gyakorolni: 'Magamra fogok vigyázni.' Az

éberség négy alapzatát a következő gondolattal kell gyakorolni: 'Másokra fogok vigyázni.' Amikor az ember magára vigyáz, másokra vigyáz. Amikor az ember másokra vigyáz, magára vigyáz.

1. satipaṭṭhāna [↵](#)
2. āsevanā [↵](#)
3. bhāvanā [↵](#)
4. bahulīkamma [↵](#)
5. khanti [↵](#)
6. avihimsā [↵](#)
7. metta (cittatā) [↵](#)
8. anudayatā [↵](#)
9. satipaṭṭhāna (lásd még DN 22) [↵](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 47.19, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 47.46 Pāṭimokkha Sutta – Elkötelezettség

Fordította: Zacsek Dóra

SN 47.46, PTS S V 187

(Egy bizonyos szerzetes azt mondta a Buddhának:)

– Nagyszerű lenne, Uram, ha a Magasztos adna nekem egy olyan rövid tanítást, amelyet miután hallottam, egyedül élhetnék, magányosan, fáradhatatlanul, buzgón és elszántan.

– Akkor, szerzetes, meg kellene tisztánod a gyakorlás alapjait. És melyek a gyakorlás alapjai?

Ebben, szerzetes, visszafogottan kell időznöd az elkötelezettség¹ visszafogottsága szerint, tökéletesítve a gyakorlásod területét, tudatosítva a legkisebb hibákban rejlő veszélyt, miközben magadra veszed az erkölcsi szabályokat és ezekben képzéd magad.

Miután megtetted ezt, szerzetes, akkor az erkölccsel², ami a támaszod, az erkölcsben megalapozva gyakorolnod kell a figyelem négy alapját. Melyik ez a négy?

Ezek gyakorlásakor, szerzetes, időznöd kell a test... érzések... tudat... tudat-tárgyak feletti szemlélődésében, buzgón, tisztán tudatában lenni, figyelmesen, megszabadulva a világi vágyaktól és csüggedéstől.

Akkor, szerzetes, amikor az erkölccsel, ami a támaszod, erkölcsben megalapozva, fejlesztetted a figyelem négy alapját mind nappal, mind éjjel, eléred a helyes (tudat)állapotok remélt növekedését, amik nem fognak hanyatlani.

(A szerzetes örült ezeknek szavaknak, majd az elmondottak szerint gyakorolt, és így, mikor eljött az ideje, *arahattá*³ vált.)

1. *Pāṭimokkha*: elköteleződés, a szerzetesi szabályzat. [↩](#)

2. *sīla* [↩](#)

3. *arahat*: érdemes, megszabadult, „szent”. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Zacsek Dóra

Forrás: [SN 47.46, Maurice Walshe](#), angol

Szerzői jogok: Zacsek Dóra, 2010

SN 51.15 Uṇṇābha-brāhmaṇa Sutta – Unnábha, a brahman

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 51.15, PTS S V 271

Így hallottam. Egy alkalommal a tiszteletreméltó Ánanda Kószambiban tartózkodott, Ghószita parkjában. Ekkor Unnábha, a brahman meglátogatta a tiszteletreméltó Ánandát, megérkezvén hozzá udvariisan köszöntötte. Miután így barátságosan üdvözölték egymást, leült mellé. Ott ültében így szólt a tiszteletreméltó Ánandához:

– Ánanda Mester! Mi e szent élet¹ célja, amit Gótama remete vezetésével élsz?

– Brahman! A szent élet célja, amit a Magasztos vezetésével élek, a vágyak kioltása.

– Van-e ösvény, van-e gyakorlat, ami a vágyak kioltásához vezet?

– Igen, van ösvény, van gyakorlat, ami a vágyak kioltásához vezet.

– Mi az az ösvény, mi az a gyakorlat, ami a vágyak kioltásához vezet?

– Brahman! Amikor a szerzetes kifejleszti azt az erőt², amit olyan összpontosítás hat át, ami a vágyon³ és a törekvés késztetésén alapul. Kifejleszti azt az erőt, amit olyan összpontosítás hat át, ami az állhatatosságon⁴...; amit olyan összpontosítás hat át, ami a szándékon⁵...; amit olyan összpontosítás hat át, ami az elhatározáson⁶ és a törekvés késztetésén alapul. Brahman, ez az ösvény, ez a gyakorlat, ami a vágyak kioltásához vezet.

– Ánanda Mester! Ha ez így van, akkor ez egy végtelen ösvény, nem olyan aminek egyszer vége szakad. Elképzelhetetlen, hogy az ember képes legyen kioltani a vágyait a vágy eszközével.

– Ebben az esetben, hadd kérdezzek tőled valamit e tárgyban, brahman! Válaszolj, ahogy jónak látod! Mit gondolsz: Nem volt-e először benned vágy, azt gondolván 'El fogok menni a parkba', és miután megérkeztl ide, az a bizonyos vágyad nem csillapodott-e le?

– De, uram.

– Nem volt-e először benned állhatatosság, azt gondolván 'El fogok menni a parkba', és miután megérkeztl ide, az a bizonyos állhatatosság nem csillapodott-e le?

– De, uram.

– Nem volt-e először benned szándék, azt gondolván ’El fogok menni a parkba’, és miután megérkeztél ide, az a bizonyos szándékod nem csillapodott-e le?

– De, uram.

– Nem volt-e először benned elhatározás, azt gondolván ’El fogok menni a parkba’, és miután megérkeztél ide, az a bizonyos elhatározás nem csillapodott-e le?

– De, uram.

– Hát, ugyanígy van ez az *arahattal* is, aki a tudati indulatait megszüntette, aki elérte a beteljesülést, aki feladatát elvégezte, aki terheit letette, aki az igaz célt elérte, aki a létesülés béklyóit teljesen szétzúzta, és aki a helyes tudást mind megszerezte. Bármilyen vágy is volt benne kezdetben az *arahatság* elérésére, az a bizonyos vágy lecsillapodott benne. Bármilyen állhatatosság is volt benne kezdetben az *arahatság* elérésére, az a bizonyos állhatatosság lecsillapodott benne. Bármilyen szándék is volt benne kezdetben az *arahatság* elérésére, az a bizonyos szándék lecsillapodott benne. Bármilyen elhatározás is volt benne az *arahatság* elérésére, az a bizonyos elhatározás lecsillapodott benne. Most mit gondolsz, brahman? Ez vajon egy végtelen ösvény, vagy olyan, aminek egyszer vége szakad?

– Igazad van, Ánanda Mester! Ennek az ösvénynek van vége, nem végeláthatatlan. Bámulatos, Ánanda Mester! Bámulatos! Mint amikor valaki felállítja azt, ami addig fejjel lefelé volt, feltárja az addig rejtettet, utat mutat a tévelygőnek, vagy lámpát tart a sötétben, hogy akinek van szeme, lásson, ugyanígy Ánanda Mester is számos érveléssel világította meg számomra a Dhammát. Gótama Mesterhez, a Dhammához, és a Szanghához, a szerzetesek közösségéhez megyek menedékért. Emlékezzen rám Ánanda Mester úgy, mint aki mától világi követőként menedéket vesz egész életére.

-
1. *brahmacariya*: tanítványként és/vagy cölibátusban élt élet [↔](#)
 2. *iddhipāda*: szó szerint: az erősíker útja; 4 tagja az itt felsorolt vágy, erő, tudat és elemzés [↔](#)
 3. *chanda*: lelkesedés, buzgóság [↔](#)
 4. *virīya*: erő, erőfeszítés, kitartás [↔](#)
 5. *citta*: tudat, elme, szív [↔](#)
 6. *vīmaṃsā*: vizsgálódás, megfontolás, elemzés [↔](#)

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 51.15, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 54.9 Vesālī Sutta – Vészáliban

Fordította: Fenyvesi Róbert

SN 54.9, PTS S V 320

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Vészáli közelében a Nagyerdőben, a Tornyos csarnokban tartózkodott. Akkor, az alkalommal, a Magasztos sokféle módon érvelve beszédet tartott a szerzeteseknek a test visszataszító voltáról, dicsérve szólt a visszataszító jelleg felismeréséről, és dicsérte a visszataszító jelleg felismerésére irányuló képesség kifejlesztését¹.

Ezután a Magasztos így szólította meg a szerzeteseket:

– Szerzetesek. El kívánok vonulni egy fél hónapra. Nem jöhet oda hozzám senki se, kivéve azt, aki alamizsnaként ételt hoz nekem.

– Úgy lesz, urunk – válaszolták a szerzetesek. És senki sem ment a Magasztoshoz, kivéve azt, aki alamizsnaként ételt vitt neki.

Ezután a szerzetesek ezt gondolták: „A Magasztos sokféle módon érvelve beszélt nekünk a test visszataszító voltáról, dicsérve szólt a visszataszító jelleg felismeréséről, és dicsérte a visszataszító jelleg felismerésére irányuló képesség kifejlesztését is” – így eltökélték a visszataszító jelleg felismerésére irányuló képesség különféle módszerekkel való kifejlesztését. Mivel szégyenkeztek, undorodtak és utálkoztak a testük miatt, bérgyilkost kerestek. Egy nap tíz szerzetes ragadott kést. Egy nap húsz szerzetes ragadott kést. Egy nap harminc szerzetes ragadott kést.

Ezután a Magasztos, elvonulása végeztével, fél hónap elteltével, így szólt a tiszteletreméltó Ánandához:

– Ánanda. Miért látszik a közösség ennyire megfogyatkozottnak?

– Azért, Uram, mert a Magasztos sokféle módon érvelve beszédet tartott a szerzeteseknek a test visszataszító voltáról, dicsérve szólt a visszataszító jelleg felismeréséről, és dicsérte a visszataszító jelleg felismerésére irányuló képesség kifejlesztését. Azután a szerzetesek azt gondolták: „A Magasztos sokféle módon érvelve beszélt nekünk a test visszataszító voltáról, dicsérve szólt a visszataszító jelleg felismeréséről, és dicsérte a visszataszító jelleg felismerésére irányuló képesség kifejlesztését is” – így eltökélték a visszataszító jelleg felismerésére irányuló képesség különféle módszerekkel való kifejlesztését. Mivel szégyenkeztek, undorodtak és utálkoztak a testük miatt, bérgyilkost kerestek. Egy nap tíz szerzetes ragadott kést. Egy nap húsz szerzetes ragadott kést. Egy nap harminc szerzetes ragadott kést. Jó lenne, Uram, ha a Magasztos más módszert javasolna, hogy a

szerzetesek közössége megalapozott tudásra tehessen szert.

– Ebben az esetben, Ánanda, gyűjtsd össze a gyülekezőterembe az összes szerzetest, aki a Vészáliban lakók adományain él.

– Úgy lesz, Uram – válaszolta a tiszteletreméltó Ánanda. Miután összegyűjtötte a gyülekezőterembe az összes szerzetest, aki Vészáliban lakók adományain él, a Magasztoshoz ment, és így szólt:

– A szerzetesek közössége összegyűlt, Uram. Itt az idő, hogy a Magasztos tegye, amit jónak lát.

Ezután a Magasztos a gyülekezőterembe ment, és leült a számára odakészített helyre. Ahogy ott ült, így szólította meg a szerzeteseket:

– Szerzetesek. A be- és a kilégzés tudatosságán alapuló összpontosítás, ha kifejlesztitek és újra meg újra gyakoroljátok, egyszerre békés és átható, egy frissítő és kellemes állapot, ami azonnal eloszlat és csillapít bármilyen korábban már létrejött rossz, haszontalan szellemi tulajdonságot. Mint ahogy a forró évszak utolsó hónapján a hirtelen jött hatalmas esőfelhő is azonnal eloszlatja és csillapítja a korábban felkavarodott port és piszkot, épp úgy a be- és a kilégzés tudatosságán alapuló összpontosítás, ha kifejlesztitek és újra meg újra gyakoroljátok, ami egyszerre békés és átható, frissítő és kellemes állapot, azonnal eloszlat és csillapít bármilyen korábban már létrejött rossz, haszontalan szellemi tulajdonságot.

És a be- és kilégzés tudatosságán alapuló összpontosítás, ha kifejlesztitek és újra meg újra gyakoroljátok, ami egyszerre békés és átható, frissítő és kellemes állapot, hogyan oszlatja el és csillapítja azonnal a korábban már létrejött rossz és haszontalan szellemi tulajdonságokat?

Amikor egy szerzetes elvonul a vadonba, egy fa árnyékába, vagy bármilyen elhagyatott épületbe, leül, lábait keresztbeteszi, testét kiegyenesíti, felkelti a tudatosságát. Mindig tudatosan lélegzik be, tudatosan lélegzik ki.

Amikor hosszan lélegzik be, tudja: „Hosszan lélegzek be”; vagy amikor hosszan lélegzik ki, tudja: „Hosszan lélegzek ki”. Amikor röviden lélegzik be, tudja: „Röviden lélegzek be”; vagy amikor röviden lélegzik ki, tudja: „röviden lélegzek ki”. Így gyakorol: „Az egész testet tapasztalva fogok belélegezni”; Így gyakorol: „Az egész testet tapasztalva fogok kilélegezni”. Így gyakorol: „A testi késztetéseket elnyugtatva fogok belélegezni”; Így gyakorol: „A testi késztetéseket elnyugtatva fogok kilélegezni”.

Így gyakorol: „Örömet tapasztalva fogok belélegezni”; Így gyakorol: „Örömet tapasztalva fogok kilélegezni”. Így gyakorol: „Boldogságot tapasztalva fogok belélegezni”; Így gyakorol: „Boldogságot tapasztalva fogok kilélegezni”. Így gyakorol: „A tudati késztetéseket (érzések, észlelések)

megtapasztalva fogok belélegezni”; Így gyakorol: „A tudati késztetéseket megtapasztalva fogok kilélegezni”. Így gyakorol: „A tudati késztetéseket (érzések, észlelések) elnyugtatta fogok belélegezni”; Így gyakorol: „A tudati késztetéseket elnyugtatta fogok kilélegezni”.

Így gyakorol: „A tudatot tapasztalva fogok belélegezni”; Így gyakorol: „A tudatot tapasztalva fogok kilélegezni”. Így gyakorol: „A tudatot megörvendeztetve fogok belélegezni”; Így gyakorol: „A tudatot megörvendeztetve fogok kilélegezni”. Így gyakorol: „A tudatot kiegyensúlyozva fogok belélegezni”; Így gyakorol: „A tudatot kiegyensúlyozva fogok kilélegezni”. Így gyakorol: „A tudatot elengedve fogok belélegezni”; Így gyakorol: „A tudatot elengedve fogok kilélegezni”.

Így gyakorol: „Az állandótlanságra összpontosítva fogok belélegezni”; Így gyakorol: „Az állandótlanságra összpontosítva fogok kilélegezni”. Így gyakorol: „Az elenyésztésre (szó szerint: kifakulás) összpontosítva fogok belélegezni”; Így gyakorol: „Az elenyésztésre összpontosítva fogok kilélegezni”. Így gyakorol: „A megszűnésre összpontosítva fogok belélegezni”; Így gyakorol: „A megszűnésre összpontosítva fogok kilélegezni”. Így gyakorol: „Az elengedésre összpontosítva fogok belélegezni”; Így gyakorol: „Az elengedésre összpontosítva fogok kilélegezni”.

Így oszlatja el és csillapítja azonnal a korábban már létrejött rossz és haszontalan szellemi tulajdonságokat a be- és kilégzés tudatosságán alapuló összpontosítás, ami egyszerre békés és átható, frissítő és kellemes állapot, ha kifejlesztitek és újra meg újra gyakoroljátok.

1. Lásd az éber tudatosság kifejlesztéséről szóló beszédet: [DN 22 Mahā-satipatthāna Sutta](#). ↩

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 54.9, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 54.13 Ānanda Sutta – Beszéd Ānandának (a légzés tudatosságáról)

Fordította: Hadházi Zsolt

SN 54.13, PTS S V 328

Úgy hallottam, hogy egy alkalommal a Magasztos Anáthapindika kolostorában, a Dzséta ligetben tartózkodott, közel Szávattihoz. Akkor a tiszteletreméltó Ānanda odament a Magasztoshoz, s mikor odaérkezett meghajolt és leült az egyik oldalra. Ahogy ott ült, megszólította a Magasztost, a következőket mondva:

„Van egy olyan tulajdonság, amit mikor kifejlesztettek és megbizonyosodtak róla, négy tulajdonságot tökélyre visz? És négy tulajdonság, amit mikor kifejlesztettek és megbizonyosodtak róla, hét tulajdonságot tökélyre visz? És hét tulajdonság, amit mikor kifejlesztettek és megbizonyosodtak róla, két tulajdonságot tökélyre visz?”

„Igen, Ānanda, vagy egy tulajdonság, amit mikor kifejlesztettek és megbizonyosodtak róla, négy tulajdonságot tökélyre visz; és négy tulajdonság, amit mikor kifejlesztettek és megbizonyosodtak róla, hét tulajdonságot tökélyre visz; és hét tulajdonság, amit mikor kifejlesztettek és megbizonyosodtak róla, két tulajdonságot tökélyre visz.

És mi az az egy tulajdonság, amit mikor kifejlesztettek és meggyőződtek róla, négy tulajdonságot tökélyre visz? Mi az a négy tulajdonság, amit mikor kifejlesztettek és megbizonyosodtak róla, hét tulajdonságot tökélyre visz? Mi az a hét tulajdonság, amit mikor kifejlesztettek és megbizonyosodtak róla, két tulajdonságot tökélyre visz?

A ki és belégzésre való éberség, mikor kifejlesztették és megbizonyosodtak róla, az éberség négy alapzatát tökélyre viszi. Az éberség négy alapzata, mikor kifejlesztették és megbizonyosodtak róla, a felébredés hét tényezőjét tökélyre viszi. A felébredés hét tényezője, mikor kifejlesztették és megbizonyosodtak róla, a tiszta tudást és megszabadulást tökélyre viszi.

(A ki és belégzésre való éberség)

A ki és belégzésre való éberséget hogyan fejlesszék és bizonyosodjanak meg róla, hogy az éberség négy alapzatát tökélyre vigyék?

Van úgy, mikor egy szerzetes, aki eltávozott a vadonba, egy fa árnyékába, vagy egy üres épületbe, leül keresztbe téve lábait, egyenesen tartva testét, és figyelmét elől tartja¹ Mindig éberen, belélegzik; éberen kilélegzik.

[1] Hosszan belélegezve megérti, hogy hosszan lélegzik be; vagy hosszan kilélegezve megérti, hogy hosszan lélegzik ki. [2] Vagy röviden kilélegezve megérti, hogy röviden lélegzik be; vagy röviden kilélegezve megérti, hogy röviden lélegzik ki. [3] Úgy képezi magát, hogy az egész testre érzékenyen lélegezzen be, és az egész testre érzékenyen lélegezzen ki. [4] Úgy képezi magát, hogy a testi folyamatokat elnyugtatra lélegezzen be, és a testi folyamatokat elnyugtatra lélegezzen ki.

[5] Úgy képezi magát, hogy az elragadtatottságra érzékenyen lélegezzen be, és az elragadtatottságra érzékenyen lélegezzen ki. [6] Úgy képezi magát, hogy a boldogságra érzékenyen lélegezzen ki, és a boldogságra érzékenyen lélegezzen be. [7] Úgy képezi magát, hogy a tudati folyamatra érzékenyen lélegezzen be, és a tudati folyamatra érzékenyen lélegezzen ki. [8] Úgy képezi magát, hogy a tudati folyamatokat elnyugtatra lélegezzen be, és a tudati folyamatokat elnyugtatra lélegezzen ki.

[9] Úgy képezi magát, hogy a tudatra érzékenyen lélegezzen be, és a tudatra érzékenyen lélegezzen ki. [10] Úgy képezi magát, hogy a tudatot kielégítve lélegezzen be, és a tudatot kielégítve lélegezzen ki. [11] Úgy képezi magát, hogy a tudatot megszilárdítva lélegezzen ki, és a tudatot megszilárdítva lélegezzen be. [12] Úgy képezi magát, hogy a tudatot megszabadítva lélegezzen be, és a tudatot megszabadítva lélegezzen ki.

[13] Úgy képezi magát, hogy az állandótlanságra összpontosítva lélegzik be, és az állandótlanságra összpontosítva lélegzik ki. [14] Úgy képezi magát, hogy a szenvtelenségre² összpontosítva lélegezzen be, és a szenvtelenségre összpontosítva lélegezzen ki.

[15] Úgy képezi magát, hogy a megszűnésre összpontosítva lélegezzen be, és a megszűnésre összpontosítva lélegezzen ki. [16] Úgy képezi magát, hogy az elhagyásra összpontosítva lélegezzen be, és az elhagyásra összpontosítva lélegezzen ki.³

(Az éberség négy alapzata)

[1] Bármikor a szerzetes hosszan belélegezve megérti, hogy hosszan lélegzik be; vagy hosszan kilélegezve megérti, hogy hosszan lélegzik ki; vagy röviden kilélegezve megérti, hogy röviden lélegzik be; vagy röviden kilélegezve megérti, hogy röviden lélegzik ki; úgy képezi magát, hogy az egész testre érzékenyen lélegezzen be, és az egész testre érzékenyen lélegezzen ki; úgy képezi magát, hogy a testi folyamatokat elnyugtatra lélegezzen be, és a testi folyamatokat elnyugtatra lélegezzen ki: akkor a szerzetes éber marad a testre magára – éberen, figyelmesen és tudatosan – legyőzve a vágyat és szenvedést a világra nézve.

Azt mondom, hogy ezt – a ki és belégzést – úgy osztályozzák, mint egy testet a testek között, ami miatt a szerzetes ebben az esetben éber marad a testre magára – éberen, figyelmesen és tudatosan – félretéve a vágyat és szenvedést a világra nézve.

[2] Bármikor a szerzetes úgy képezi magát, hogy az elragadtatottságra érzékenyen lélegezzen be, és az elragadtatottságra érzékenyen lélegezzen ki; úgy képezi magát, hogy a boldogságra érzékenyen lélegezzen ki, és a boldogságra érzékenyen lélegezzen be; úgy képezi magát, hogy a tudati folyamatra érzékenyen lélegezzen be, és a tudati folyamatra érzékenyen lélegezzen ki; úgy képezi magát, hogy a tudati folyamatokat elnyugtatra lélegezzen be, és a tudati folyamatokat elnyugtatra lélegezzen ki: akkor a szerzetes éber marad az érzésekre magukra – éberen, figyelmesen és tudatosan – legyőzve a vágyat és a szenvedést a világra nézve.

Azt mondom, hogy ezt – a ki és belégzésre való nagy figyelmet – úgy osztályozzák, mint egy érzést az érzések között, ami miatt a szerzetes ebben az esetben éber marad az érzésekre magukra – éberen, figyelmesen és tudatosan – félretéve a vágyat és szenvedést a világra nézve.

[3] Bármikor a szerzetes úgy képezi magát, hogy a tudatra érzékenyen lélegezzen be, és a tudatra érzékenyen lélegezzen ki; úgy képezi magát, hogy a tudatot kielégítve lélegezzen be, és a tudatot kielégítve lélegezzen ki; úgy képezi magát, hogy a tudatot megszilárdítva lélegezzen ki, és a tudatot megszilárdítva lélegezzen be; úgy képezi magát, hogy a tudatot megszabadítva lélegezzen be, és a tudatot megszabadítva lélegezzen ki: akkor a szerzetes éber marad a tudatra magára – éberen, figyelmesen és tudatosan – legyőzve a vágyat és szenvedést a világra nézve.

Nem mondom azt, hogy van éberség a ki és belégzésre egy zavarodott éberségben és figyelmetlenségben, ami miatt a szerzetes ebben az esetben éber marad az tudatra magára – éberen, figyelmesen és tudatosan – félretéve a vágyat és szenvedést a világra nézve.

[4] Bármikor a szerzetes úgy képezi magát, hogy az állandótlanságra összpontosítva lélegzik be, és az állandótlanságra összpontosítva lélegzik ki; úgy képezi magát, hogy a szenvtelenségre összpontosítva lélegezzen be, és a szenvtelenségre összpontosítva lélegezzen ki; úgy képezi magát, hogy a megszűnésre összpontosítva lélegezzen be, és a megszűnésre összpontosítva lélegezzen ki; úgy képezi magát, hogy az elhagyásra összpontosítva lélegezzen be, és az elhagyásra összpontosítva lélegezzen ki: akkor a szerzetes éber marad a tudati tulajdonságokra magukra – éberen, figyelmesen és tudatosan – legyőzve a vágyat és szenvedést a világra nézve.

Az aki tisztán, megértéssel látja a vágy és a szenvedés elhagyását, az az ember az, aki egykedvűséggel szemlélődik, ami miatt a szerzetes ebben az esetben éber marad az tudati tulajdonságokra magukra – éberen, figyelmesen és tudatosan – félretéve a vágyat és szenvedést a világra nézve.

Ez az, ahogyan a ki és belégzésre való éberséget kifejlesztik és megbizonyosodnak róla, hogy az éberség négy alapzatát tökélyre vigyék.

(A felébredés hét tényezője)

Az éberség négy alapzatát hogyan fejlesszék és bizonyosodjanak meg róla, hogy a felébredés hét tényezőjét tökélyre vigyék?

[1] Bármikor a szerzetes éber marad a testre magára – éberen, figyelmesen és tudatosan – legyőzve a vágyat és szenvedést a világra nézve, akkor az ébersége szilárd és szünet nélküli. Mikor ébersége szilárd és szünet nélküli, akkor az éberség, mint a felébredés tényezője, megjelenik. Fejleszti, és számára az a fejlődésének csúcsára jut.

[2] Ily módon éber maradva, azt a tulajdonságot értelmével megvizsgálja, elemzi és megértésre jut. Mikor ily módon éber marad, azt a tulajdonságot értelmével megvizsgálva, elemmezve és megértésre jutva, akkor a tulajdonságok elemzése, mint a felébredés tényezője, megjelenik. Fejleszti, és számára az a fejlődésének csúcsára jut.

[3] Abban, aki értelmével azt a tulajdonságot megvizsgálja, elemzi és megértésre jut, a lankadatlan kintartás megjelenik. Mikor a lankadatlan kintartás megjelenik abban, aki értelmével azt a tulajdonságot megvizsgálja, elemzi és megértésre jut, akkor a kintartás, mint a felébredés tényezője, megjelenik. Fejleszti, és számára az a fejlődésének csúcsára jut.

[4] Abban, akinek kintartása megjelent, nem-a-hús elragadtatottsága felkél. Mikor nem-a-hús elragadtatottsága felkél abban, kinek kintartása megjelent, akkor az elragadtatottság, mint a felébredés tényezője, megjelenik. Fejleszti, és számára az a fejlődésének csúcsára jut.

[5] Annak, aki elragadtatottságban van, a test nyugodttá válik és a tudat nyugodttá válik. Mikor a teste és a tudata az elragadtatott szerzetesnek nyugodttá válik, akkor a nyugalom, mint a felébredés tényezője, megjelenik. Fejleszti, és számára az a fejlődésének csúcsára jut.

[6] Annak, aki békés – teste nyugodttá vált – tudata összeszedett lesz. Mikor a tudata annak, ki békés – teste nyugodttá vált – összeszedetté válik, akkor az összeszedettség, mint a felébredés tényezője, megjelenik. Fejleszti, és számára az a fejlődésének csúcsára jut.

[7] Így szemléli a tudatot összeszedetten egykedvűséggel. Mikor így szemléli a tudatot összeszedetten egykedvűséggel, akkor az egykedvűség, mint a felébredés tényezője, megjelenik. Fejleszti, és számára az a fejlődésének csúcsára jut.

[Ugyan így az éberség másik három alapzatával: az érzésekkel, a tudattal és a tudati tulajdonságokkal.]

Ez az, ahogyan az éberség négy alapzatát kifejlesztik és megbizonyosodnak róla, hogy a felébredés hét tényezőjét tökélyre vigyék.

(Tiszta tudás és megszabadulás)

A felébredés hét tényezőjét hogyan fejlesszék és bizonyosodjanak meg róla, hogy a tiszta tudást és a megszabadulást tökélyre vigyék? Van úgy, mikor a szerzetes kifejleszti az éberséget, mint a felébredés tényezőjét, támaszkodva az elvonultságra... szenttelenségre... megszűnésre, aminek eredménye az elhagyás. Kifejleszti a tulajdonságok elemzését, mint a felébredés tényezőjét... a kitartást, mint a felébredés tényezőjét... az elragadtatottságot, mint a felébredés tényezőjét... a nyugalmat, mint a felébredés tényezőjét... az összeszedettséget, mint a felébredés tényezőjét... az egykedvűséget, mint a felébredés tényezőjét, támaszkodva az elvonultságra... szenttelenségre... megszűnésre, aminek eredménye az elhagyás.

Ez az, ahogyan a felébredés hét tényezőjét kifejlesztik és megbizonyosodnak róla, hogy a tiszta tudást és a megszabadulást tökélyre vigyék.”

Ez az, amit a Magasztos mondott. Elégedetten, a tiszteletreméltó Ánanda örvendezett a Magasztos szavainak.

-
1. „parimukham satim upatthapetva” – Thánisszaró Bhikkhu: éberségét a mellkas elülső részére rögzíti; Szóma Théra: a figyelmét a légzésre rögzíti, ami elől van; Nyánaszatta Théra: éberségét előre helyezi, vagyis éberen figyel; Nyánaponika Théra: éberséget idézve maga elé, vagyis figyelő éberség. [↩](#)
 2. Szó szerint: elhalványulás (virāga) [↩](#)
 3. Elhagyás (cāga): a szennyeződések, ragaszkodások elhagyása, feladása [↩](#)

Így készült:

Fordította: Hadházi Zsolt

Forrás: [SN 54.13, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Hadházi Zsolt, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 56.11 Dhammacakkappavattana Sutta – A Tan kerekének elindítása

Fordította: Vekerdi József

SN 56.11, PTS S V 420

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

[Buddha szól:]¹

– Szerzetesek, két végtől kell távol tartania magát annak, aki remeteségbe távozik. Milyen két végtől? Az egyik az, amely elmerül a gyönyörökben, a gyönyörök élvezetében; ez üres, hitvány, közönséges, nemtelen, értéktelen. A másik az, amely elmerül az önkínzásban; ez fájdalmas, nemtelen, értéktelen. Szerzetesek, a Beérkezett mindkét véglétet elkerülve rátalált a középútra, amely megnyitja a szemeket és megvilágosítja az elmét, amely nyugalomra, megismerésre, megvilágosodásra, kialvásra [nirvánára] vezet.

És mi ez a középút, szerzetesek, amelyre a Beérkezett rátalált, amely megnyitja a szemeket és megvilágosítja az elmét, amely nyugalomra, megismerésre, megvilágosodásra, kialvásra vezet?

Ez a nemes nyolcágú ösvény, úgymint ez: helyes nézetek, helyes elhatározás, helyes beszéd, helyes viselkedés, helyes életmód, helyes törekvés, helyes gondolkozás, helyes elmélyedés. Ez az a középút, szerzetesek, amelyre a Beérkezett rátalált, amely megnyitja a szemeket és megvilágosítja az elmét, amely nyugalomra, megismerésre, megvilágosodásra, kialvásra vezet.

És ez a szenvedés nemes igazsága, szerzetesek: a születés is szenvedés, az öregség is szenvedés, a betegség is szenvedés, a halál is szenvedés, kötve lenni ahhoz, akit nem szeretünk, az is szenvedés, elveszíteni azt, akit szeretünk, az is szenvedés, ha a kívánság nem teljesül, az is szenvedés; röviden: minden, ami a léthez köt, szenvedés.

És ez a szenvedés okának nemes igazsága, szerzetesek: az ok a Szomj [vágy], amely újjászületéshez vezet, élvezet és szenvedély kíséri, örömet talál különböző dolgokban. Ez [a szomj] a következő: gyönyörök szomja, lét szomja, birtok szomja.

És ez a szenvedés megszüntetésének nemes igazsága, szerzetesek: a szomjnak teljes vágytalanság révén történő megszüntetése, elvetése, feladása, elhagyása, elutasítása.

És ez a szenvedés megszüntetéséhez vezető út nemes igazsága, szerzetesek: ez a nemes nyolcágú ösvény, úgymint ez: helyes nézetek, helyes elhatározás, helyes beszéd, helyes viselkedés, helyes életmód, helyes törekvés, helyes gondolkozás, helyes elmélyedés.

1. A szuttának ez a része megegyezik a [Mahāvagga I.6](#)-tal, a *Buddha beszédei*-ben azzal a hivatkozással szerepel. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: [SN 56.11](#), páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: July 04, 2012, at 09:47 AM

SN 56.11 Dhammacakkappavattana Sutta – A Dharma kerekének forgásba hozása

Fordította: A páli fordító csoport

SN 56.11, PTS S V 420

Egyszer a Magasztos Benáreszben, az Iszipatana¹ vadásligetben időzött. Ekkor a Magasztos így szólott az Ötök Csoportjának² szerzeteseihez:

– Szerzetesek, aki a vándorútra tért³, kerülje el az út mindkét szélét. Mi ez a kettő? Az egyik, ha elmerül a vágyakból eredő élvezetekben – ez silány, világias, közönséges, nem arija⁴, haszontalan. A másik, ha sanyargatja magát – ez szenvedésteli, nem arija, haszontalan.

A Tathágata felismerte a mindkét szélet elkerülő középutat, amely látást és tudást ad, elcsituláshoz, felismeréshez, felébredéshez, ellobbanáshoz vezet.

És mi ez a középút? Az arija nyolcstréű ösvény, éspedig a helyes nézet, a helyes szándék, a helyes beszéd, a helyes cselekvés, a helyes megélhetés, a helyes erőfeszítés, a helyes tudatosság, a helyes számádhí.

Ím, szerzetesek, az arija igazság a szenvedésről. Szendvésteli a születes is, az öregség is, a betegség is és a halál is. Szendvésteli a kellemetlennel együtt lenni és a kedvest nélkülözni. Szendvésteli az is, ha a kívánság nem teljesül. Röviden, szenvedésteli a sajátítás öt törzsöke⁵

Ím, szerzetesek, az arija igazság a szenvedés keletkezéséről. Nem más ez, mint a folyton újraéledő⁶, örömmel és szenvedéllyel járó, hol ebben, hol abban örömet lelő szomjúhozás, éspedig az élvezetek szomjúhozása, a 'legyen' szomjúhozása és a 'ne legyen' szomjúhozása.⁷

Ím, szerzetesek, az arija igazság a szenvedés kiküszöböléséről. Nem más ez, mint a szomjúhozás kiküszöbölése, elhagyása, elvetése, elengedése, be nem fogadása a teljes szenvedélymentesség révén.

Ím, szerzetesek, az arija igazság a szenvedés kiküszöbölésére vezető útról. Ez maga az arija nyolcstréű ösvény, éspedig a helyes nézet, a helyes szándék, a helyes beszéd, a helyes cselekvés, a helyes megélhetés, a helyes erőfeszítés, a helyes tudatosság, a helyes számádhí.

„Ez az arija igazság a szenvedésről” – ezzel rányílt a szemem az eddigi tanításokban nem szereplő valóságra. Tudást, bölcsességet, ismeretet, belátást szereztem róla.

„Fel kell ismerni a szenvedést” – erre is rányílt a szemem.

„Felismertem a szenvedést” – erre is rányílt a szemem.

„Ez az arija igazság a szenvedés keletkezéséről”; el kell kerülni a szenvedés keletkezését; el is kerültem.

„Ez az arija igazság a szenvedés kiküszöböléséről”; meg kell tapasztalni a szenvedés kiküszöbölését; meg is tapasztaltam.

„Ez az arija igazság a szenvedés kiküszöbölésére vezető útról”; ezen kell járni; be is jártam – mindezzel rányílt a szemem az eddigi tanításokban nem szereplő valóságra.

Tudást, bölcsességet, ismeretet, belátást szereztem róla. Felismertem, szerzetesek, hogy amíg csak a valóságnak megfelelően, helyesen, teljesen tisztán meg nem értettem a négy arija igazság három vonatkozását, összesen tizenkét formáját, addig nem érhettem el a teljes felébredést, aminél nincs magasabb ezen a világon (az istenekkel, Máraival, Brahmával együtt, az emberiségben a törekvőkkel és bráhmanákkal együtt, istenestül-emberestül).

Felismertem, szerzetesek, hogy mivel a valóságnak megfelelően, helyesen, teljesen tisztán megértettem a négy arija igazság három vonatkozását, összesen tizenkét formáját, ezért elértem a teljes felébredést, aminél nincs magasabb ezen a világon (az istenekkel, Máraival, Brahmával együtt, az emberiségben a törekvőkkel és bráhmanákkal együtt, istenestül-emberestül). Tudatára ébredtem és tisztán láttam, hogy megszabadulásom rendíthetetlen; ez az utolsó születésem, többé nem létesülök újra.

Ezt mondta a Magasztos. Az Ötök Csoportjának szerzetesei lelkesen üdvözölték a Magasztos szavait.

E magyarázat hallgatása közben a tiszteletreméltó Kondannyának megnyílt a valóságot tisztán, portól, szennytől mentesen látó szeme. „Minden, aminek sajátossága, hogy keletkezett, annak az is sajátossága, hogy megszűnik”.

Miután a Magasztos megforgatta a Dharma kerekét, a földi istenek e szózatot hallatták: „Íme, a Magasztos Benáreszben, az Iszipatana vadasligetben megforgatta a Dharma kerekét, melynél nincs tökéletesebb. Sem törekvő, sem bráhmin, sem isten, sem Mára, sem Brahmá, sem más a világon nem képes visszaforgatni”.

E szózatot továbbadták a Négy Király istenei, tőlük a Harminchárom Istenek, majd Jama istenei, az elégedett istenek, a teremtményeiknek örvendező istenek, a mások teremtményein uralkodó istenek és a Brahmá-testű istenek.

És így e szózat még abban a szempillantásban, abban a pillanatban, abban a percben felért egészen

Brahmá világáig. És a világnak ez a százezer szintje megrendült, megrengett, megrázkódott; mérhetetlen és pompázatos ragyogás támadt a világban, felülmúlva az istenek fenségét.

Akkor a Magasztos ezt a kijelentést tette:

– Lám, felismerted, Kondannya! Lám, felismerted!

Hiszen éppen ezért kapta Kondannya az Annyászikondannya (Felismerted-Kondannya) nevet.

A tiszteletreméltó Annyászikondannya meglátta, elérte, megismerte a Dharmát és a mélyére hatolt. Túljutott a bizonytalanságon a Mester tanításában, nem tévelygett, magabiztossá vált, nem szorult másra. Ekkor így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, kérem a Magasztostól a Vándorlétet⁸, kérem az avatást!

– Jöjj, szerzetes! – szólt a Magasztos. – A Dharmát jól elmagyaráztam. Járd a jámborság útját, hogy teljesen véget vess a szenvedésnek!

Így történt e tiszteletreméltó avatása.

-
1. Bár valószínűleg nem ez a szó eredeti jelentése, de páliul azt jelenti: a látnok (risi) röpte. [↩](#)
 2. A különös panycsavaggijó bhikkhú kifejezés a Közösség első öt tagját jelenti, akik korábban a bódhiszatta szélsőséges aszkézisei idején is már az ő tanítványai voltak. Nevük: Annyákondannya, Bhaddija, Vappa, Asszadzsi, Mahánáma. [↩](#)
 3. A páli pabbadsati, paribbadsati szó szerinti jelentése vándorútra indul, illetve vándorol. A standard buddhista szóhasználatban majd a szerzetesi lét követését fogja jelenteni. Itt és általában a Buddha beszédeiben a világi életről a vándorló, megszabadulást kereső életmódra áttérést fejezi ki: vándorremetének áll, illetve remeteként vándorol. [↩](#)
 4. A páli arija (szanszkrit árja) valaha az indoeurópai nyelveket beszélő népek önmegnevezése volt, Írországtól Iránig. A Buddhánál, úgy tűnik, semmilyen etnikai tartalma nincs. Tulajdonképpen jelentése annyi, hogy buddhista. Leggyakoribb fordítása „nemes”. [↩](#)
 5. A páli khandha fatörzsét, illetve az ember törzsét, vállát jelenti. A buddhizmusban szakkiifejezés, a buddhista antropológia kulcsa: eszerint az embernek nincs anyagtan halhatatlan lelke, hanem öt tényezőből áll. Ezek: a test, az érzet, a felfogás, a meghatározottságok és a tudat. Az öt khandha gyakori jelzője az upádána, magamhoz vétel, későbbi értelmezésben ragaszkodás. Ezt fordítjuk sajátításnak. Az egész kifejezés értelme tehát: az emberi létezés módja mindenestül

szenvedésteli. A páli eredetiben a metaforikus értelem is látható: az upádána tüzelőt is jelent; az öt upádána-khandha a szenvedélyek-szenvedések tüzeit tápláló öt fatörzs, e tűz ellobbanása a nirvána. [↩](#)

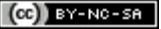
6. Pónobbhaviká, „újralevéssel kapcsolatos”. Jelentheti azt, hogy a sóvárgás újra meg újra feltámad, vagy hogy az egyszer megszerzett élvezetet újra meg kívánjuk kapni. A tradicionális értelmezés szerint „újraszületést eredményező”. [↩](#)
7. Az igen homályos kifejezéspár, a 'levés' (bhava) és 'nem levés' (vibhava) szomjúhozása, vagy arra utal, hogy:
 - (1.) az ember szeretne ilyen és ilyen (szép, okos, erős stb.) lenni, illetve megszabadulni gyengéitől (csúnyaság, butaság, gyengeség stb.).
 - (2.) Szeretnénk, hogy meglegyen nekünk ez vagy az a dolog (pénz, kívánt partner, egy könyvritkaság), illetve megszabadulnánk másoktól (adósság, hangos szomszéd, beázás).
 - (3.) A tradicionális értelmezés szerint a (jó) újraszületés, illetve a létforgatagból való kikerülés vágyáról van szó.
 - (4.) Valószínűtlen, de nem lehetetlen a létszomj–hatalomvágy értelmezés. [↩](#)
8. Pabbaddzsá: „vándorútra térés”, a későbbi rituáléban szakkifejezés, a szerzetes novíciussá avatása. A teljes jogú szerzetessé avatás az upaszampadá, „magára vétel”, itt avatásnak fordítottuk. [↩](#)

Így készült:

Fordította: A páli fordító csoport

Forrás: [SN 56.11](#), páli

Szerzői jogok: A páli fordító csoport, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: August 26, 2012, at 10:02 AM

SN 56.11 Dhammacakkappavattana Sutta – A Tan kerekét forgásba hozó tanítóbeszéd

Fordította: Farkas Pál
SN 56.11, PTS S V 420

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Benáresz közelében, Iszipatana mellett, az Ózek ligetében időzött.

Akkor a Magasztos az Öt Szerzeteshez a következő szavakat intézte:

– Szerzetesek, két végletet kell elkerülnie annak, aki a szerzetesek útjára lép. Melyik ez a kettő? Az egyik az érzéki élvezetekhez tapad, amely hitvány, durva, közönséges, alantas, értéktelen, a másik az önsanyargatásba merül, amely nyomorúságos, alantas, értéktelen. E két végletet elkerülve, szerzetesek, a Beérkezett ráébredt a közép útjára, amely belátáshoz és megértéshez juttat, és elcsendesüléshez, rendkívüli tudáshoz, felébredéshez, kialváshoz vezet.

Szerzetesek, és mi a közép útja, amelyre a Beérkezett ráébredt, amely belátáshoz és megértéshez juttat, és elcsendesüléshez, rendkívüli tudáshoz, felébredéshez, kialváshoz vezet.

Ez bizony a nemes nyolcas út, nevezetesen a helyes szemlélet, helyes elhatározás, helyes beszéd, helyes cselekedet, helyes életvitel, helyes törekvés, helyes éberség, helyes összeszedettség.

Szerzetesek, ez az a nemes nyolcas út, amelyre a Beérkezett ráébredt, amely belátáshoz és megértéshez juttat, és elcsendesüléshez, rendkívüli tudáshoz, felébredéshez, kialváshoz vezet.

Ez tehát a szenvedés nemes igazsága, szerzetesek: a születés szenvedés, az öregség szenvedés, a betegség szenvedés, a halál szenvedés, a szomorúság, kesergés, fájdalom, bánat és kétségbeesés szenvedés. Együtt lenni azzal, amit nem szeretünk, szenvedés, elválasztva lenni attól, amit szeretünk, szenvedés, nem jutni hozzá ahhoz, amit kívánunk, szenvedés. Mindent egybevetve a szenvedés a ragaszkodásnak alávetett öt léthalmaz.

Ez tehát a szenvedés keletkezésének nemes igazsága, szerzetesek: ez a szomj, ami újraszületéshez vezet, élvezet és vágy kíséri, hol ebben, hol abban gyönyörködik, nevezetesen az érzékek szomja, a létezés szomja, a nemlétezés szomja.

Ez tehát a szenvedés megszűnésének nemes igazsága, szerzetesek: ez pedig ugyanannak a szomjnak maradéktalan elhagyása, megszűnése, feladása, a lemondás, megszabadulás, elszakadás attól.

Ez tehát a szenvedés megszűnéséhez vezető út nemes igazsága, szerzetesek: ez bizony a nemes nyolcas

út, nevezetesen a helyes szemlélet, helyes elhatározás, helyes beszéd, helyes cselekedet, helyes életvitel, helyes törekvés, helyes figyelem, helyes összeszedettség.

Ez a szenvedés nemes igazsága, szerzetesek; e korábban sosem ismert igazságokat illetően belátás, megértés, bölcsesség, tudás és világosság ébredt bennem.

És éppen ezt a szenvedést kell tökéletesen megérteni; e korábban sosem ismert igazságokat illetően belátás, megértés, bölcsesség, tudás és világosság ébredt bennem.

És éppen ezt a szenvedést tökéletesen megértettem; e korábban sosem ismert igazságokat illetően belátás, megértés, bölcsesség, tudás és világosság ébredt bennem

Ez a szenvedés keletkezésének nemes igazsága, szerzetesek; e korábban sosem ismert igazságokat illetően belátás, megértés, bölcsesség, tudás és világosság ébredt bennem.

És éppen ezt a szomjat kell hátrahagyni; e korábban sosem ismert igazságokat illetően belátás, megértés, bölcsesség, tudás és világosság ébredt bennem.

És éppen ezt a szomjat hátrahagytam; e korábban sosem ismert igazságokat illetően belátás, megértés, bölcsesség, tudás és világosság ébredt bennem.

Ez a szenvedés megszűnésének nemes igazsága, szerzetesek; e korábban sosem ismert igazságokat illetően belátás, megértés, bölcsesség, tudás és világosság ébredt bennem.

És éppen ezt a megszűnést kell megtapasztalni; e korábban sosem ismert igazságokat illetően belátás, megértés, bölcsesség, tudás és világosság ébredt bennem.

És éppen ezt a megszűnést megtapasztaltam; e korábban sosem ismert igazságokat illetően belátás, megértés, bölcsesség, tudás és világosság ébredt bennem.

Ez a szenvedés megszűnéséhez vezető út nemes igazsága, szerzetesek; e korábban sosem ismert igazságokat illetően belátás, megértés, bölcsesség, tudás és világosság ébredt bennem.

És éppen ezt az utat kell végigjárni; e korábban sosem ismert igazságokat illetően belátás, megértés, bölcsesség, tudás és világosság ébredt bennem.

És éppen ezt az utat végigjártam; e korábban sosem ismert igazságokat illetően belátás, megértés, bölcsesség, tudás és világosság ébredt bennem.

Mindaddig, szerzetesek, amíg e négy nemes igazságot, annak három fordulatát és tizenkét megnyilatkozását, tökéletesen tisztán nem értettem és láttam úgy, amint van, addig bizony, szerzetesek,

nem vallottam azt, hogy e világban – isteneivel, ördögeivel, teremtőisteneivel, vándorszerzeteseivel és papjaival, isteni és emberi lényeivel – a felülmúlhatatlan tökéletes megvilágosodásra ráébredtem.

De amikor, szerzetesek, e négy nemes igazságot, annak három fordulatát és tizenkét megnyilatkozását, tökéletesen tisztán megértettem és megláttam úgy, amint van, akkor bizony, szerzetesek, azt vallottam, hogy e világban – isteneivel, ördögeivel, teremtőisteneivel, vándorszerzeteseivel és papjaival, isteni és emberi lényeivel – a felülmúlhatatlan tökéletes megvilágosodásra ráébredtem.

Megértés és meglátás ébredt bennem: Megingathatatlan elmém megszabadulása. Ez az utolsó születésem. Nem vár rám több újraszületés.

Így szólt a Magasztos. Az Öt Szerzetes boldogan örvendezett a Magasztos szavain. Amikor ez a Tan kifejtés elhangzott, Kóndannya tiszta, makulátlan szeme az igazságra felnyílt: mindaz, ami keletkezik, el is múlik.

Amint a Magasztos a Tan kerekét megforgatta, a Föld istenei üdvivalgásban törtek ki: Benáresz közelében, Iszipatana mellett, az Ózek ligetében a Magasztos megforgatta a felülmúlhatatlan Tan kerekét, amelyet eddig a világon sem vándorszerzetes, sem pap, sem isten, sem ördög, sem teremtőisten, sem senki más nem forgatott meg.

Amikor a Föld isteneinek kiáltását meghallották, a négy nagy istenkirály üdvivalgásban tört ki: Benáresz közelében, Iszipatana mellett, az Ózek ligetében a Magasztos megforgatta a felülmúlhatatlan Tan kerekét, amelyet eddig a világon sem vándorszerzetes, sem pap, sem isten, sem ördög, sem teremtőisten, sem senki más nem forgatott meg.

Amikor a négy nagy istenkirály kiáltását meghallották, a harminchárom istenek üdvivalgásban törtek ki: Benáresz közelében, Iszipatana mellett, az Ózek ligetében a Magasztos megforgatta a felülmúlhatatlan Tan kerekét, amelyet eddig a világon sem vándorszerzetes, sem pap, sem isten, sem ördög, sem teremtőisten, sem senki más nem forgatott meg.

Amikor a harminchárom istenek kiáltását meghallották, az üdvbe távozó istenek üdvivalgásban törtek ki: Benáresz közelében, Iszipatana mellett, az Ózek ligetében a Magasztos megforgatta a felülmúlhatatlan Tan kerekét, amelyet eddig a világon sem vándorszerzetes, sem pap, sem isten, sem ördög, sem teremtőisten, sem senki más nem forgatott meg.

Amikor az üdvbe távozó istenek kiáltását meghallották, az elégedett istenek üdvivalgásban törtek ki: Benáresz közelében, Iszipatana mellett, az Ózek ligetében a Magasztos megforgatta a felülmúlhatatlan Tan kerekét, amelyet eddig a világon sem vándorszerzetes, sem pap, sem isten, sem ördög, sem teremtőisten, sem senki más nem forgatott meg.

Amikor az elégedett istenek kiáltását meghallották, a teremtésnek örvendő istenek üdvivalgásban törtek ki: Benáresz közelében, Iszipatana mellett, az Ózek ligetében a Magasztos megforgatta a felülmúlhatatlan Tan kerekét, amelyet eddig a világon sem vándorszerzetes, sem pap, sem isten, sem ördög, sem teremtőisten, sem senki más nem forgatott meg.

Amikor a teremtésnek örvendő istenek kiáltását meghallották, a teremtés fölött uralkodó istenek üdvivalgásban törtek ki: Benáresz közelében, Iszipatana mellett, az Ózek ligetében a Magasztos megforgatta a felülmúlhatatlan Tan kerekét, amelyet eddig a világon sem vándorszerzetes, sem pap, sem isten, sem ördög, sem teremtőisten, sem senki más nem forgatott meg.

Amikor a teremtés fölött uralkodó istenek kiáltását meghallották, a Brahmát kísérő istenek üdvivalgásban törtek ki: Benáresz közelében, Iszipatana mellett, az Ózek ligetében a Magasztos megforgatta a felülmúlhatatlan Tan kerekét, amelyet eddig a világon sem vándorszerzetes, sem pap, sem isten, sem ördög, sem teremtőisten, sem senki más nem forgatott meg.

Ebben az órában, ebben a percben, egyetlen másodperc alatt elérte e kiáltás még Brahmá birodalmát is, és ez a tízezerszeres világrendszer rázkódott, rázkódott és megrendült, és végtelen, mérhetetlen fény ragyogott föl a világbán, fölülmúlva még az istenek sugárzó fényét is.

Akkor a Magasztos ezt a kijelentést tette:

Kóndannya valóban felfogta! Kóndannya valóban felfogta!

Így nyerte el Kóndannya a nevét: Annyáta-Kóndannya – Kóndannya, aki tud.

Itt végződik a Tan kerekét forgásba hozó tanítóbeszéd.

Így készült:

Fordította: Farkas Pál

Forrás: SN 56.11, PTS S V 240, páli

Szerzői jogok: Farkas Pál, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 56.11 Dhammacakkappavattana Sutta – Tanítóbeszéd a Tan kerekének megforgatásáról

Fordította: Martinusz Mária

SN 56.11, PTS S V 420

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos a Benáresz melletti Iszipatana vadaskertjében, a Látók Menedékhelyén tartózkodott. Ott így szólította meg a szerzetesek ötös csapatát:

Szerzetesek, két véglet van, melynek gyakorlásától tartózkodnia kell annak, aki elhagyta a világi életet. Melyik ez a kettő? Az egyik, ha az érzéki tárgyak élvezetében való elmerülésnek szenteli magát, ami alacsonyrendű, közönséges, durva, alantas és semmi jóra nem vezet. A másik, ha az önkínzásnak adja át magát, mely fájdalmas, alantas és semmi jóra nem vezet.

A középút, melyet a Tökéletes fedezett fel, e két véglet mindegyikét elkerüli; belátáshoz és tudáshoz juttat, s békéhez, közvetlen megismeréshez, megvilágosodáshoz, nibbánához vezet. És mi ez a középút? Ez egyszerűen a Nemes Nyolckrétű Ösvény, vagyis a tökéletes szemlélet, helyes elhatározás, helyes beszéd, tökéletes tett, helyes megélhetési mód, helyes erőfeszítés, tökéletes éberség, tökéletes elmélyedés. Ez a Tökéletes által felfedezett középút, mely belátáshoz és tudáshoz juttat, s békéhez, közvetlen megismeréshez, megvilágosodáshoz, nibbánához vezet.

A szenvedés Nemes Igazsága ez: szenvedés a születés, szenvedés az öregedés, szenvedés a betegség, szenvedés a halál, szenvedés a bánat és a siránkozás, a fájdalom, a gyász és a kétségbeesés; szenvedés a gyűlölt dolgokkal való érintkezés, szenvedés elválasztva lenni attól, amit szeretünk, szenvedés nem megkapni, amire vágyunk – röviden a tapadás tárgyainak öt halmazata szenvedés.

A szenvedés forrásának Nemes Igazsága ez: a szomj idézi elő a létesülés megújulását, amit élvezet és kény, s ennek vagy annak az élvezése kíséri; más szóval ez az érzéki vágyak szomja, a létezés szomjúhozása, a nemlét szomjúhozása.

A szenvedés megszüntetésének Nemes Igazsága ez: ugyanennek a szomjnak a maradéktalan megtörése és megszüntetése, feladása, elhagyása, elengedése és elhárítása.

A szenvedés megszüntetéséhez vezető ösvény Nemes Igazsága ez: egyszerűen a Nemes Nyolckrétű Ösvény, vagyis a tökéletes szemlélet, helyes elhatározás, helyes beszéd, tökéletes tett, helyes megélhetési mód, helyes erőfeszítés, tökéletes éberség, tökéletes elmélyedés.

„A szenvedés Nemes Igazsága ez” – ebben állott a belátás, a tudás, a megértés, a fölfedezés, a világosság, ami általam korábban soha nem hallott eszmék vonatkozásában támadt bennem. „Ez a

szenvedés, mint Nemes Igazság, megállapítható” – ebben állott a belátás, a tudás, a megértés, a fölfedezés, a világosság, ami általam korábban soha nem hallott eszmék vonatkozásában támadt bennem. „Ez a szenvedés, mint Nemes Igazság, megállapítást nyert” – ebben állott a belátás, a tudás, a megértés, a fölfedezés, a világosság, ami általam korábban soha nem hallott eszmék vonatkozásában támadt bennem.

„A szenvedés forrásának Nemes Igazsága ez” – ebben állott a belátás, a tudás, a megértés, a fölfedezés, a világosság, ami általam korábban soha nem hallott eszmék vonatkozásában támadt bennem. „A szenvedésnek ez a forrása, mint Nemes Igazság, felszámolható” – ebben állott a belátás, a tudás, a megértés, a fölfedezés, a világosság, ami általam korábban soha nem hallott eszmék vonatkozásában támadt bennem. „A szenvedésnek ez a forrása, mint Nemes Igazság, felszámolásra került” – ebben állott a belátás, a tudás, a megértés, a fölfedezés, a világosság, ami általam korábban soha nem hallott eszmék vonatkozásában támadt bennem.

„A szenvedés megszüntetésének Nemes Igazsága ez” – ebben állott a belátás, a tudás, a megértés, a fölfedezés, a világosság, ami általam korábban soha nem hallott eszmék vonatkozásában támadt bennem. „A szenvedés eme megszüntetése, mint Nemes Igazság, igazolható” – ebben állott a belátás, a tudás, a megértés, a fölfedezés, a világosság, ami általam korábban soha nem hallott eszmék vonatkozásában támadt bennem. „A szenvedés eme megszüntetése, mint Nemes Igazság, igazolást nyert” – ebben állott a belátás, a tudás, a megértés, a fölfedezés, a világosság, ami általam korábban soha nem hallott eszmék vonatkozásában támadt bennem.

„A szenvedés megszüntetéséhez vezető ösvény Nemes Igazsága ez” – ebben állott a belátás, a tudás, a megértés, a fölfedezés, a világosság, ami általam korábban soha nem hallott eszmék vonatkozásában támadt bennem. „Ez a szenvedés megszüntetéséhez vezető ösvény, mint Nemes Igazság, kifejleszthető” – ebben állott a belátás, a tudás, a megértés, a fölfedezés, a világosság, ami általam korábban soha nem hallott eszmék vonatkozásában támadt bennem. „Ez a szenvedés megszüntetéséhez vezető ösvény, mint Nemes Igazság, kifejlesztésre került” – ebben állott a belátás, a tudás, a megértés, a fölfedezés, a világosság, ami általam korábban soha nem hallott eszmék vonatkozásában támadt bennem.

Mindaddig, amíg nem tisztult ki teljesen, mind e tizenkét aspektusában – a Négy Nemes Igazság mindegyikének eme három szakaszában – a tudásom és a látásom arra vonatkozólag, ahogyan a dolgok vannak, nem állítottam, hogy felfedeztem a teljes fölébredést, amely mindenek fölött való a világban, beleértve annak isteneit, Máráit és főistenségeit, s e nemzedékben annak szerzeteseivel és papjaival, hercegeivel és embereivel. Amint azonban teljesen, mind e tizenkét aspektusában – a Négy Nemes Igazság mindegyikének e három szakaszában – kitisztult a tudásom és a látásom arra vonatkozólag, ahogyan a dolgok vannak, kinyilvánítottam, hogy felfedeztem a teljes fölébredést, amely mindenek

fölött való a világban, beleértve annak isteneit, Máráit és főistenségeit, s e nemzedékben annak szerzeteseivel és papjaival, hercegeivel és embereivel. Tudás és látás támadt bennem eképpen: „A szívem megszabadulása kikezdhetetlen. Ez az utolsó születés. Nem újul meg többé a létesülés.”

Így szólott a Magasztos. A szerzetesek ötös csapata örvendezett, és helyeselték szavait.

Mármost e kinyilatkoztatás közben a tiszteletreméltó Kondañña-ban az Igaz Tudást tartalmazó ragyogó, szennyezetlen látomás támadt: „Mindaz, ami alá van vetve a keletkezésnek, elmúlásnak is alávetett.”

Miután a Tan kerekét a Magasztos eképpen megforgatta, a föld istenei így kiáltottak: „A Benáresz melletti Iszipatana vadaskertjében a Magasztos megforgatta a páratlan Tan Keréket, melyet sem szerzetes, sem pap, sem isten, sem a halál angyala, sem teremtő istenség, sem senki a világon meg nem állíthat!”

Meghallván a föld isteneinek kiáltását, az érzéki világ hat paradicsomának összes istene mind elkezdett ugyanígy kiáltozni, amíg a kiáltás a tiszta formák világában élő teremtő istenség kíséretén is túl nem jutott. És valóban, abban az órában, abban a pillanatban a kiáltás fölszárnyalt magának a főistenségnek a világába, és ez a tízezer-rétű világelem beleremegett, rázkódott és rengett, s hatalmas, mérhetetlen, még az istenek voltaképpeni természetét is meghaladó ragyogás nyilvánult meg a világban.

Ekkor a Magasztos így kiáltott fel: „Kondañña tudja! Kondañña tudja!” Így kapta e tiszteletreméltó az Añña-Kondañña – Kondañña, aki tudja – nevet.

Így készült:

Fordította: Martinusz Mária

Forrás: SN 56.11, PTS S V 240, páli

Szerzői jogok: Martinusz Mária, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 56.31 Sīsapā-vana Sutta – A szimzapa-levelek

Fordította: Ádám Szilvia

SN 56.31, PTS S V 437

Egyszer a Magasztos Kószambiban tartózkodott a szimzapa¹-erdőben.

Felvett néhány szimzapa-levelet a kezébe, és azt kérdezte a szerzetesektől:

– Mit gondoltok, szerzetesek, melyik a több, a kezemben lévő néhány falevél, vagy a magasban lévő falevelek a szimzapa-erdőben?

– Kevesebb a Magasztos kezében lévő levél, Uram. Több a magasban lévő falevél a szimzapa-erdőben.

– Ugyanígy, szerzetesek, több az a dolog, amit közvetlen tudással tudok, de nem tanítottam, mint az, amiket tanítottam. És miért nem tanítottam? Mert nem kapcsolódnak a célhoz, nem kapcsolódnak a szent élet alapelveihez, nem vezetnek elforduláshoz, sem szenvtelenséghez, sem megszűnéshez, sem elcsendesedéshez, sem a közvetlen tudáshoz, sem a megvilágosodáshoz, sem az eloldódáshoz. Ezért nem tanítottam ezeket.

És mit tanítottam? „Ez a szenvedés... Ez a szenvedés gyökere. Ez a szenvedés megszüntetése... Ez a szenvedés megszüntetéséhez vezető ösvény...” Ezt tanítottam. És miért ezeket tanítottam? Mert ezek kapcsolódnak a célhoz, kapcsolódnak a a szent élet alapelveihez, ezek vezetnek elforduláshoz, ezek a szenvtelenséghez, az elcsendesedéshez, a közvetlen tudáshoz, ezek vezetnek a megvilágosodáshoz. Ezért tanítottam ezeket.

Ezért feladatotok elmélkedni azon, hogy „Ez a szenvedés... Ez a szenvedés gyökere... Ez a szenvedés megszüntetése”. Feladatotok elmélkedni azon, hogy „Ez a szenvedés megszüntetéséhez vezető ösvény”.

1. Bővebben róla (angolul) [itt](#) ←

Így készült:

Fordította: Ádám Szilvia

Forrás: [SN 56.31, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Ádám Szilvia, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 27, 2011, at 09:35 PM

SN 56.39 Indakhīla Sutta – Az Indra-oszlop

Fordította: Darvas Gabriella

SN 56.39, PTS S V 443

– Szerzetesek, azok a remeték vagy brahminok, akik nem értik meg a maga teljességében, úgy amint van: „Ez a szenvedés.” „Ez a szenvedés oka.” „Ez a szenvedés megszűnése.” „Ez a szenvedés megszűnéséhez vezető út.” -, [mindig] más remete vagy brahmin arcára tekintenek, azt gondolván: „Ez a kivételes ember bizonyosan birtokolja a teljes [mindent átható] tudást, tisztánlátást.”

Olyan ez [a szemlélet], szerzetesek, mint a sima földre hullott könnyű gyapjúpihe vagy a kapokfa pihéje, melybe belekap a szél. A keleti szél nyugat felé sodorja; a nyugati szél kelet felé sodorja; az északi szél dél felé sodorja; a déli szél észak felé sodorja. Mi ennek az oka? Az, hogy a pihe könnyű.

Épp így, szerzetesek, azok a remeték vagy brahminok, akik nem értik meg a maga teljességében, úgy amint van: „Ez a szenvedés.” „Ez a szenvedés oka.” „Ez a szenvedés megszűnése.” „Ez a szenvedés megszűnéséhez vezető út.” -, [mindig] más remete vagy brahmin arcára tekintenek, azt gondolván: „Ez a kivételes ember bizonyosan birtokolja a teljes [mindent átható] tudást, tisztánlátást.” Mi ennek az oka? Az, hogy nem látták át a Négy Nemes Igazságot.

Hanem, szerzetesek, azok a remeték vagy brahminok, akik megértik a maga teljességében, úgy amint van: „Ez a szenvedés.” „Ez a szenvedés oka.” „Ez a szenvedés megszűnése.” „Ez a szenvedés megszűnéséhez vezető út.” -, nem tekintenek más remete vagy brahmin arcára, azt gondolván: „Ez a kivételes ember bizonyosan birtokolja a teljes [mindent átható] tudást, tisztánlátást.”

Olyan ez [a szemlélet], szerzetesek, mint a vasoszlop vagy Indra-oszlop, melynek mély alapot ástak, melyet erősen bevettek: mozdíthatatlan és szilárd. Jöjjön bármily heves szélroham – mindegy, hogy keletről, nyugatról, északról vagy délről – az oszlop nem rázkódik, nem remeg, meg nem inog. Mi ennek az oka? Az, hogy az oszlopnak mély alapot ástak, az oszlopot erősen bevették.

Épp így, szerzetesek, azok a remeték vagy brahminok, akik megértik a maga teljességében, úgy amint van: „Ez a szenvedés.” „Ez a szenvedés oka.” „Ez a szenvedés megszűnése.” „Ez a szenvedés megszűnéséhez vezető út.” -, nem tekintenek más remete vagy brahmin arcára, azt gondolván: „Ez a kivételes ember bizonyosan birtokolja a teljes [mindent átható] tudást, tisztánlátást.” Mi ennek az oka? Az, szerzetesek, hogy teljes egészében átlátták a Négy Nemes Igazságot. Mi ez a négy igazság? A szenvedés nemes igazsága; a szenvedés okának nemes igazsága; a szenvedés megszűnésének nemes igazsága; a szenvedés megszűnéséhez vezető út nemes igazsága.

Ezért hát, szerzetesek, erőfeszítést kell tennetek, hogy megértsétek: „Ez a szenvedés.” Erőfeszítést kell

tenetek, hogy megértsétek: „Ez a szenvedés oka.” Erőfeszítést kell tennetek, hogy megértsétek: „Ez a szenvedés megszűnése.” Erőfeszítést kell tennetek, hogy megértsétek: „Ez a szenvedés megszűnéséhez vezető út.”

Így készült:

Fordította: Darvas Gabriella

Forrás: SN 56.39, angol

Szerzői jogok: Darvas Gabriella, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

SN 56.48 Chiggala Sutta – A lyuk

Fordította: Zacsek Dóra

SN 56.48, PTS S V 456

– Szerzetesek, tegyük fel, hogy ezt a hatalmas földet teljesen ellepi víz, és egy ember eldob ott egy karikát, amin egy lyuk van.¹ A keleti szél nyugatra, a nyugati szél keletre sodorná azt. Az északi szél délre, a déli szél északra sodorná azt. És tegyük fel, egy vak teknős élne ott. Százévente egyszer jönne a felszínre. Mit gondoltok, az a vak teknős, amelyik százévente egyszer jön fel a felszínre, éppen a karikába dugja a fejét?

– Merő véletlen lenne, uram, ha az a vak teknős, amelyik százévente egyszer jön fel a felszínre, éppen a karikába dugja a fejét.

– Az szintén pusztán véletlen, hogy valaki eléri az emberi létformát. Az szintén merő véletlen, hogy egy kiváló és tökéletesen öntudatra ébredt Tathágata megjelenik a világban. Az szintén merő véletlen, hogy egy tanítást és diszciplínát megmagyarázna egy Tathágata a világban. Így az emberi létforma már fennáll. Egy kiváló és tökéletesen öntudatra ébredt Tathágata megjelent a világban. A Tathágata által megmagyarázott tanítást és diszciplína megjelent a világban.

Tehát a szemlélődés a feladatokat: „Ez a szenvedés... Ez az eredete a szenvedésnek... Ez a megszüntetése a szenvedésnek.” A szemlélődés a feladatokat: „Ez a gyakorlás ösvénye elvezet a szenvedés megszüntetéséhez.”

1. egylyukú járom, bilincs. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Zacsek Dóra

Forrás: [SN 56.48, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Zacsek Dóra, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Āṅguttara Nikāya - A Számok Szerinti Gyűtemény

AN 1.45-46 Udaharaka Sutta – A tócsa

Fordította: Tóth Kata

AN 1.45-46, PTS A I 9 (I,V,5-6)

Képzeljünk el egy tócsát, amely piszkos, zavaros és sáros. Egy ember áll a partján, akinek ugyan jó a szeme, de nem látja a benne lévő kagylókat, kavicsokat és homokot, meg a benne úszkáló vagy nyugvó halakat. Miért? Mert a víz – természetéből fakadóan – szennyezett.

Hasonlóképpen, egy szennyezett¹ tudatú szerzetes nem fogja tudni, mi szolgál a saját javára, a mások javára, mi szolgál mindkettő javára. Nem fogja megvalósítani a legmagasabb rendű emberi állapotot, a tudás és látás nemes bölcsességét. Miért? Mert a tudata – természetéből fakadóan – szennyezett.

–

Képzeljünk el egy tócsát, amely tiszta, áttetsző és makulátlan. Egy ember áll a partján, aki jól látja a benne lévő kagylókat, kavicsokat és homokot, meg a benne úszkáló vagy nyugvó halakat. Miért? Mert a víz – természetéből fakadóan – makulátlanul tiszta.

Hasonlóképpen, egy makulátlanul tiszta² tudatú szerzetes tudni fogja, mi szolgál a saját javára, a mások javára, mi szolgál mindkettő javára. Meg fogja valósítani a legmagasabb rendű emberi állapotot, a tudás és látás nemes bölcsességét. Miért? Mert a tudata – természetéből fakadóan – makulátlanul tiszta.

1. *āvilatta*: indulatokkal teli, háborgó, zavarodott ↩

2. *anāvilatta*: indulatoktól mentes, nyugodt, csendes ↩

Így készült:

Fordította: Tóth Kata

Forrás: [Thanissaro Bhikkhu, AN 1.45-46](#), angol

Szerzői jogok: Tóth Kata, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 1.296-305 Ekadhamma – Van egy olyan dolog...

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 1.296-305, PTS A I 30

Van valami, amit ha kifejlesztesz és gyakorolsz, az önmagában elég ahhoz, hogy a felébredéshez, a szenvedélymentességhez, a megszűnéshez, a nyugalomhoz, a közvetlen tudáshoz, saját erőből véghez vitt megszabaduláshoz, az eloldódáshoz vezessen. Mi ez a valami?

- (1.) Emlékezés a Buddhára. Ha ezt kifejleszted és gyakorlod, az önmagában elég ahhoz, hogy felébredéshez, szenvedélymentességhez, megszűnéshez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, saját erőből véghez vitt megszabaduláshoz, eloldódáshoz vezessen.
- (2.) (...) Emlékezés a Dhammára. Ha ezt kifejleszted és gyakorlod, az önmagában elég ahhoz, hogy felébredéshez, szenvedélymentességhez, megszűnéshez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, saját erőből véghez vitt megszabaduláshoz, eloldódáshoz vezessen.
- (3.) (...) Emlékezés a Szanghára. Ha ezt kifejleszted és gyakorlod, az önmagában elég ahhoz, hogy felébredéshez, szenvedélymentességhez, megszűnéshez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, saját erőből véghez vitt megszabaduláshoz, eloldódáshoz vezessen.
- (4.) (...) Az erények felidézése. Ha ezt kifejleszted és gyakorlod, az önmagában elég ahhoz, hogy felébredéshez, szenvedélymentességhez, megszűnéshez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, saját erőből véghez vitt megszabaduláshoz, eloldódáshoz vezessen.
- (5.) (...) A nagylelkűség felidézése. Ha ezt kifejleszted és gyakorlod, az önmagában elég ahhoz, hogy felébredéshez, szenvedélymentességhez, megszűnéshez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, saját erőből véghez vitt megszabaduláshoz, eloldódáshoz vezessen.
- (6.) (...) Emlékezés az istenekre. Ha ezt kifejleszted és gyakorlod, az önmagában elég ahhoz, hogy felébredéshez, a szenvedélymentességhez, megszűnéshez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, saját erőből véghez vitt megszabaduláshoz, eloldódáshoz vezessen.
- (7.) (...) Az éber ki- és belégzés. Ha ezt kifejleszted és gyakorlod, az önmagában elég ahhoz, hogy felébredéshez, szenvedélymentességhez, megszűnéshez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, saját erőből véghez vitt megszabaduláshoz, eloldódáshoz vezessen.
- (8.) (...) A Halál feletti szemlélődés. Ha ezt kifejleszted és gyakorlod, az önmagában elég ahhoz, hogy felébredéshez, szenvedélymentességhez, megszűnéshez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, saját

erőből véghez vitt megszabaduláshoz, eloldódáshoz vezessen.

(9.) (...) Az egész testet átható szemlélődés. Ha ezt kifejleszted és gyakorlod, az önmagában elég ahhoz, hogy felébredéshez, szenvedélymentességhez, megszűnéshez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, saját erőből véghez vitt megszabaduláshoz, eloldódáshoz vezessen.

(10.) (...) A nyugalom feletti szemlélődés. Ha ezt kifejleszted és gyakorlod, az önmagában elég ahhoz, hogy felébredéshez, szenvedélymentességhez, megszűnéshez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, saját erőből véghez vitt megszabaduláshoz, eloldódáshoz vezessen¹.

-
1. *Fordító megjegyzése:* Az emlékezés, páli *anusszati* (vagy csak *szati*) szó rendkívüli többértelműségének remek példái ezek a szutták. Jelentésárnyalatai magyarul: emlékezés, felidézés, éberség, szemlélődés, elmélkedés. A jelentésárnyalatokról és az etimológiáról többet lehet megtudni [Análajó Bhikkhu: Szatipatthána, a megvalósítás egyenes útja](#) című könyvéből, Tan Kapuja 2008. ↩

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [ATI, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 2.30 Vijjā-bhāgiya (Bāla 10) Sutta – Részesedni a tudatosságból

Fordította: Koltai László

AN 2.30, PTS A I 61

Ez a kétféle minőség vesz részt a tudat tisztulásának folyamatában. Melyik ez a kettő? A nyugalom (*samatha*¹) és a belátás (*vipassanā*²).

Milyen célt szolgál az, amikor az ember nyugalmat fejleszt ki magában? Ez az elme fejlődéséhez vezet. És milyen célt szolgál az, amikor az elme fejlődik? Ez pedig az indulat (és a szenvedély) elhagyását eredményezi.

Milyen célt szolgál az, amikor az ember belátást fejleszt ki magában? Ez a tisztánlátás kifejlődéséhez vezet. És milyen célt szolgál az, amikor a tisztánlátás fejlődik? Ez (pedig) a tudatlanság elhagyását eredményezi.

Az indulat által szennyezett elme nem szabad. Tudatlansággal szennyezetten a tisztánlátás nem fejlődik. Így viszont az indulat eltűnésével megjelenik a tudatosság szabadsága³. A tudatlanság eltűnésével pedig megjelenik a tisztánlátás szabadsága.

-
1. nyugalom, derű. Szinonimái lehetnek: *samādhi* (koncentráció), *cittekkaggatā* (az elme egyhegyűsége) és *avikkhepa* (háborgástól mentes tudatállapot). Egyike az üdvös tudatállapot szellemi tényezőinek. [↩](#)
 2. a testi és szellemi jelenségek tiszta, intuitív belátása, úgy ahogy azok felmerülnek és eltűnnek. Látni azokat úgy, ahogy ténylegesen vannak — önmagukban —, látni őket a három jellemző tekintetében, vagyis, hogy mulandóak, szenvedésnek alávetettek és éntelenek (*ti-lakkhana*) és látni őket mulandóságuk tekintetében, ahogyan keletkeznek, ahogyan elmúlnak, szétoszlanak, és ahogy az elmúlásukig eljutnak (*ariya-sacca*). [↩](#)
 3. elengedés, megszabadulás, szabadság; függetlenség az elme alkotásaitól (képek, gondolatok... stb) és nézeteitől, szokásaitól. A szutták kétfajta szabadságot különböztetnek meg. Egyrészt említik a tisztánlátás (belátás) szabadságát (*paññā-vimutti*), ez az arahant elméjét jellemzi, amely mentes a tudati szennyezőktől (*āsava*k: érzékiség, tudatlanság... stb). Másrészt a tudatosság szabadságát sorolják ide, (*ceto-vimutti*) amely leírja a *jhānák* (meditációs elmélyedések) gyakorlata alatti állapotot, azaz bármilyen evilági elnyomását a szennyezőknek a *kilesáknak* (*lobha*-szendvedély, *dosa*-idegenkedés és *moha*-téveszme) és jellemzi egyben a négy *brahma-vihārāt* (a négy fennsleges vagy isteni lakóhelyet) (lásd [Szeretet és együttérzés?](#)) vagy

jelentheti az *arahant* tudati szennyezőktől mentes elméjében, a koncentráció érzékfeletti állapotát is. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Koltai László

Forrás: [AN 2.30, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Koltai László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 2.31-32 Katañņu Sutta – Hála

Fordította: Koltai László

AN 2.31-32, PTS A I 61

– Szerzetesek, most egy tisztességes ember és egy tisztességtelen ember erkölcsi szintjéről foglak tanítani bennetek. Hallgassátok, és nagyon figyeljetek. Mert erről fogok (nektek) beszélni.

– Miként mondd, (úgy teszünk) Urunk – válaszolták a szerzetesek.

A Magasztos (pedig) így szólt:

– Nos, milyen (is) egy tisztességtelen ember erkölcsi szintje? A tisztességtelen ember hálátlan, (és) nem ismeri el a kapott segítséget. Ez a hálátlanság, a segítség elismerésnek hiánya, a durva emberek megrögzött szokása. Ez teljességgel az az erkölcsi szint, amivel egy tisztességtelen ember rendelkezik.

A tisztességes ember, hálás és elismeri a kapott segítséget. Ez a hála, és a segítség elismerése a kedves emberek megrögzött szokása. Ez teljességgel az az erkölcsi szint, amivel egy tisztességes ember rendelkezik.

Elmondom nektek, szerzetesek, hogy van két olyan ember, akinek a jóságát nem könnyű visszafizetni. Melyik (ez a) kettő? Az anyátok és az apátok. Még akkor is, ha 100 évig cipelnétek egyik vállatokon az anyátokat, másik vállatokon (pedig) az apátokat, és gondoskodnátok róluk testük bekenésével, masszázssal, fürdetéssel, és a végtagjaik dörzsölgetésével, és ők egyenesen ott [a vállatokon] ürítenék székletüket és vizelnének, még akkor sem fizethetnétek vissza a jó tetteiket, még akkor sem tudnátok megfizetni nekik. Ha képesek lennétek az anyátokat és apátokat a hét kincs¹ birtokában e nagy föld fölötti teljes hatalomhoz juttatni, még akkor sem fizethetnétek vissza jó tetteiket, még akkor sem tudnátok megfizetni nekik. Miért van ez (így)? Mert az anya és az apa (igen) sokat tesznek gyerekeikért. Törődnek velük, táplálják őket, megismertetik őket ezzel a világgal. Viszont bárki, aki ráébreszti hitetlen anyját és apját a tanításra, megalapozza és megteremti a hitüket, ráébreszti erénytelen anyját és apját a tanításra, megalapozza és megteremti az erényüket, ráébreszti fõsvény anyját és apját a tanításra, megalapozza és megteremti a bőkezűségüket, ráébreszti bolond anyját és apját a tanításra, megalapozza és megteremti a tisztánlátásukat. Ilyen mértékben fizetheti vissza valaki a jó tetteiket, így tud megfizetni nekik.

1. A hét kincs/drágakő: isteni kerék, tökéletes ékszer, tökéletes elefánt, tökéletes ló, tökéletes feleség, tökéletes kincstárnok, tökéletes tanácsadó [↩](#)

Fordította: Koltai László

Forrás: [AN 2.31-32, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Koltai László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 3.61 Tittha Sutta – Szektáriánusok

Fordította: Kolozsvári Ágnes

AN 3.61, PTS A I 173

Szerzetesek, háromféle szekta¹ van, amelynek tagjai még ha – a bölcsek keresztkérdéseire, érveire és helytelenítésére – más magyarázatra térnek is át, a tehetetlenség tanításához ragaszkodnak. Melyik ez a három?

Vannak bráhmínok és aszkéták, akik azt tanítják és úgy tartják: “Bármi történik valakivel – kellemes, fájdalmas, vagy sem nem kellemes, sem nem fájdalmas – az mind annak a következménye, hogy mi történt a múltban. Vannak bráhmínok és aszkéták, akik azt tanítják és úgy tartják: ”Bármi történik valakivel – kellemes, fájdalmas, vagy sem nem kellemes, sem nem fájdalmas – azt mind egy felsőbbrendű lény tevékenysége okozza.“ Vannak bráhmínok és aszkéták, akik azt tanítják és úgy tartják: ”Bármi történik valakivel – kellemes, fájdalmas, vagy sem nem kellemes, sem nem fájdalmas – az mind ok és feltétel nélküli véletlen.”

Tanulmányozva a bráhmínokat és aszkétákat, akik úgy tartják, hogy bármi történik valakivel – kellemes, fájdalmas, vagy sem nem kellemes, sem nem fájdalmas – az mind annak következménye, hogy mi történt a múltban, azt kérdeztem tőlük: Valóban úgy tartjátok, hogy bármi történik valakivel – kellemes, fájdalmas, vagy sem nem kellemes, sem nem fájdalmas – az mind annak következménye, hogy mi történt a múltban? Kérdésekre úgy feleltek: igen. Azt feleltem nekik: Ebben az esetben, azért lenne valaki gyilkos, hogy mi történt a múltban. A rablás, a tisztátalanság, a hazugság, a sértegetés, az üres fecsegés, a mohóság, a rosszindulat, a téves nézetek vallása mind azért lenne, hogy mi történt a múltban. Szerzetesek, ha mindent csak azzal magyarázunk, hogy mi történt a múltban, akkor nincs törekvés, nincs erőfeszítés, amikor felmerül annak a gondolata, hogy ezt kell tenni vagy ezt nem kell megtenni. Ha valaki nem tudja határozottan, hogy mit tegyen vagy mit ne tegyen, zavarodott és kiszolgáltatott lesz. Az ilyen ember tévesen nevezi magát aszkétának. Ez volt a Magasztos első helyes válasza ezeknek a bráhmínoknak és aszkétáknak, akik ezt a nézetet vallják.

Tanulmányozva a bráhmínokat és aszkétákat, akik úgy tartják, hogy bármi történik valakivel – kellemes, fájdalmas, vagy sem nem kellemes, sem nem fájdalmas – azt mind egy felsőbbrendű lény tevékenysége okozza, azt kérdeztem tőlük: Valóban úgy tartjátok, hogy bármi történik valakivel – kellemes, fájdalmas, vagy sem nem kellemes, sem nem fájdalmas – azt mind egy felsőbbrendű lény tevékenysége okozza? Kérdésekre úgy feleltek: igen. Azt feleltem nekik: Ebben az esetben a felsőbbrendű lény tevékenysége miatt lenne valaki gyilkos. A rablást, a tisztátalanságot, a hazugságot, a sértegetést, az üres fecsegést, a mohóságot, a rosszindulatot, a téves nézetek vallását mind egy felsőbbrendű lény tevékenysége okozná. Szerzetesek, ha mindent egy felsőbbrendű lény

tevékenységével magyarázunk, akkor nincs törekvés, nincs erőfeszítés, amikor felmerül annak a gondolata, hogy ezt kell tenni vagy ezt nem kell megtenni. Ha valaki nem tudja határozottan, hogy mit tegyen vagy mit ne tegyen, zavarodott és kiszolgáltatott lesz. Az ilyen ember tévesen nevezi magát aszkétának. Ez volt a Magasztos második helyes válasza ezeknek a bráhmínoknak és aszkétáknak, akik ezt a nézetet vallják.

Tanulmányozva a bráhmínokat és aszkétákat, akik úgy tartják, hogy bármi történik valakivel – kellemes, fájdalmas, vagy sem nem kellemes, sem nem fájdalmas – az mind ok és feltétel nélküli véletlen, azt kérdeztem tőlük: Valóban úgy tartjátok, hogy bármi történik valakivel - kellemes, fájdalmas, vagy sem nem kellemes, sem nem fájdalmas – ez mind ok és feltétel nélküli véletlen? Kérdéseimre úgy feleltek: igen. Azt feleltem nekik: Ebben az esetben, minden ok és feltétel nélkül lenne valaki gyilkos. A rablás, a tisztátalanság, a hazugság, a sértegetés, az üres fecsegés, a mohóság, a rosszindulat, a téves nézetek vallása mind ok és feltétel nélküli véletlen lenne. Szerzetesek, ha mindent ok és feltétel nélküli véletlennel magyarázunk, akkor nincs törekvés, nincs erőfeszítés, amikor felmerül annak a gondolata, hogy ezt kell tenni vagy ezt nem kell megtenni. Ha valaki nem tudja határozottan, hogy mit tegyen vagy mit ne tegyen, zavarodott és kiszolgáltatott lesz. Az ilyen ember tévesen nevezi magát aszkétának. Ez volt a Magasztos harmadik helyes válasza ezeknek a bráhmínoknak és aszkétáknak, akik ezt a nézetet vallják.

Ezt tehát az a három szekta, amelynek tagjai még ha – a bölcsek keresztkérdéseire, érveire és helytelenítésére – más magyarázatra térnek is át, a tehetetlenség tanításánál maradnak.

A Dharma azonban cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhmínok és aszkéták hibáitól. A Magasztos tanítása cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhmínok és aszkéták hibáitól. A Magasztos tanítása a hat elemről² cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhmínok és aszkéták hibáitól. A Magasztos tanítása a hat érzékről³ cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhmínok és aszkéták hibáitól. A Magasztos tanítása az elme tizenhétféle elemzési módjáról cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhmínok és aszkéták hibáitól. A Magasztos tanítása a négy nemes igazságról [igazságról] cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhmínok és aszkéták hibáitól.

A Magasztos tanítása a hat elemről cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhmínok és aszkéták hibáitól, ahogy a Magasztos mondotta. És mire vonatkozik ez a tanítás? A hat elem a föld-elem, a víz-elem, a tűz-elem, a szél-elem, az űr-elem és a tudat-elem. Ez a Magasztos tanítása a hat elemről, ami cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhmínok és aszkéták hibáitól, ahogy a Magasztos mondotta, és amire az vonatkozik.

A Magasztos tanítása a hat érzékről cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhmínok és

aszkréták hibáitól, ahogy a Magasztos mondotta. És mire vonatkozik ez a tanítás? A hat érzék a szem, a fül, az orr, a nyelv, a bőr és a tudat. Ez a Magasztos tanítása a hat érzékről, ami cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhminok és aszkéták hibáitól, ahogy a Magasztos mondotta, és amire az vonatkozik.

A Magasztos tanítása az elme tizennyolcféle elemzési módjáról cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhminok és aszkéták hibáitól, ahogy a Magasztos mondotta. És mire vonatkozik ez a tanítás? Amikor a szem lát valamit, a látvány megalapozhatja a boldogságot, a boldogtalanságot vagy a közömbösséget. Amikor a fül hall, az orr szagol, a nyelv ízlel, a bőr tapint, a tudatban felmerül egy gondolat, az megalapozhatja a boldogságot, a boldogtalanságot vagy a közömbösséget. Ez a Magasztos tanítása az elme tizennyolcféle elemzési módjáról, ami cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhminok és aszkéták hibáitól, ahogy a Magasztos mondotta, és amire az vonatkozik.

A Magasztos Dharma tanítása a négy nemes igazságról cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhminok és aszkéták hibáitól, ahogy a Magasztos mondotta. És mire vonatkozik ez a tanítás?

Az elemekhez ragaszkodás létrehozza az újraszületést.⁴ Az újraszületés létrehozza a nevet és a formát. A név és a forma, mint előfeltétel, létrehozza a hat érzéket. A hat érzék, mint előfeltétel, létrehozza az érzékelést. Az érzékelés, mint előfeltétel, létrehozza az érzeteket. Erre felébredvén tanítja a Magasztos, hogy ez a szenvedés, ez a szenvedés eredete, ez a szenvedés megszüntetése, ez a szenvedés megszüntetésének nemes nyolckrétű ösvénye.

És mi a szenvedés nemes igazsága?

A születés szenvedés, megöregedni szenvedés, a halál szenvedés, a szomorúság, a bánat, a fájdalom, az aggodalom és a reménytelenség szenvedés, együtt lenni a nem szeretettel szenvedés, elválasztva lenni a szeretettől szenvedés, a teljesületlen kívánság szenvedés. A ragaszkodás öt halmaza szenvedés. Ez a szenvedés nemes igazsága.

És mi a szenvedés eredetének nemes igazsága?

A nem-tudás, mint előfeltétel, létrehozza a jelenségvilágot. A jelenségvilág, mint előfeltétel, létrehozza a tudatosságot. A tudatosság, mint előfeltétel, létrehozza a nevet és a formát. A név és a forma, mint előfeltétel, létrehozza a hat érzéket. A hat érzék, mint előfeltétel, létrehozza az érzékelést. Az érzékelés, mint előfeltétel, létrehozza az érzeteket. Az érzet, mint előfeltétel, létrehozza a vágyat. A vágy, mint előfeltétel, létrehozza a szomjat. A szomj, mint előfeltétel, létrehozza a ragaszkodást. A ragaszkodás, mint előfeltétel, létrehozza a létesülést. A létesülés, mint előfeltétel, létrehozza az újraszületést. Az újraszületés, mint előfeltétel, létrehozza a megöregedést és a halált, a szomorúságot,

a bánatot, a fájdalmat, az aggodalmat és a reménytelenséget. Így keletkezik az összes szenvedés.⁵

Ez a szenvedés eredetének nemes igazsága.

És mi szenvedés megszűnésének nemes igazsága?

A nem-tudás maradéktalan megszűnése megszünteti a jelenségvilágot. A jelenségvilág megszűnése megszünteti a tudatosságot. A tudatosság megszűnése megszünteti a nevet és a formát. A név és a forma megszűnése megszünteti a hat érzéket. A hat érzék megszűnése megszünteti az érzékelést. Az érzékelés megszűnése megszünteti az érzeteket. Az érzet megszűnése megszünteti a vágyat. A vágy megszűnése megszünteti a szomjat. A szomj megszűnése megszünteti a létesülést. A létesülés megszűnése megszünteti a születést. A születés megszűnése megszünteti a megöregedést, a halált, a szomorúságot, a bánatot, a fájdalmat, az aggodalmat, és a reménytelenséget. Így szűnik meg az összes szenvedés.

Ez a szenvedés megszűnésének nemes igazsága.

És mi a szenvedés megszűnéséhez vezető nemes nyolcrétű ösvény igazsága?

Helyes szemlélet, helyes elhatározás, helyes beszéd, helyes cselekedet, helyes életmód, helyes erőfeszítés, helyes éberség, helyes összeszedettség.

Ez a szenvedés megszűnéséhez vezető nemes nyolcrétű ösvény igazsága.

Ez a Magasztos tanítása a négy nemes igazságról, ami cáfolhatatlan, tiszta, kifogástalan, és mentes a tudós bráhminok és aszkéták hibáitól, ahogy a Magasztos mondotta, és amire az vonatkozik.

-
1. Az itt használt szó gyöke megegyezik a [gázlókészítő](#)éval. [↩](#)
 2. Lásd még [MN 140](#) [↩](#)
 3. Lásd még [MN 148](#) [↩](#)
 4. Szó szerint “a magzat alászállását”. [↩](#)
 5. Lásd még [Uda 1.1](#), Uda 1.2 és [DN 15](#) [↩](#)

Így készült:

Fordította: Kolozsvári Ágnes

Forrás: [AN 3.61](#), [Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kolozsvári Ágnes, 2009

AN 3.62 Bhaya Sutta – Veszélyek

Fordította: Koltai László

AN 3.62, PTS A I 177

– Szerzetesek, a műveletlen, középszerű és hétköznapi emberek három veszélyt neveznek meg, amely az anyát a gyermekétől elválaszt(hat)ja. Melyik (ez a) három?

Jöhetnek olyan napok, hogy nagy tűz tör ki, (amely) hatalmas tűzvészé (válik). Amikor egy (ilyen) nagy tűzvész kitör, az felperzseli a falvakat, a településeket és a városokat (is). Ahol (pedig) felperzseli a falvakat, a településeket és a városokat, ott az anya nem tud eljutni gyermekéhez, és ott a gyermek nem tud eljutni az anyjához. Ez az első dolog, amit a műveletlen, középszerű és hétköznapi emberek az anyát a gyermekétől elválasztó veszélyként neveznek meg.

Jöhetnek olyan napok is, hogy egy hatalmas (vihar)felhő tűnik fel (az égen). Amikor egy (ilyen) hatalmas (vihar)felhő tűnik fel (az égen), az töménytelen esőt zúdít (a földre) és elárasztja a falvakat, a településeket és a városokat (is). Ahol (pedig) elárasztja a falvakat, a településeket és a városokat, ott az anya nem tud eljutni gyermekéhez, és ott a gyermek nem tud eljutni az anyjához. Ez a második dolog, amit a műveletlen, középszerű és hétköznapi emberek az anyát a gyermekétől elválasztó veszélyként neveznek meg.

Jöhetnek olyan napok is, hogy (a településeket) megtámadják, (és) vad harcosok törnek az emberekre. Hatalomra jutnak, és elfoglalják az (egész) vidéket. Amikor ez történik, ott az anya nem tud eljutni gyermekéhez, és ott a gyermek nem tud eljutni az anyjához. Ez a harmadik dolog, amit a műveletlen, középszerű és hétköznapi emberek az anyát a gyermekétől elválasztó veszélyként neveznek meg.

Ez az a három dolog, amit a műveletlen, középszerű és hétköznapi emberek az anyát a gyermekétől elválasztó veszélyként neveznek meg.

De ez (ugyan)az a három veszély, ami egy anyát és gyermekét egyesíti (is), (és) mégis, a középszerű és hétköznapi emberek ezeket az anyát a gyermekétől elválasztó veszélyként nevezik meg. Melyik (ez a) három?

Jöhetnek olyan napok, hogy nagy tűz tör ki, (amely) hatalmas tűzvészé (válik). Amikor egy (ilyen) nagy tűzvész kitör, az felperzseli a falvakat, a településeket és a városokat (is). Ahol (pedig) felperzseli a falvakat, a településeket és a városokat, ott az anya odafut gyermekéhez, és ott a gyermek odafut anyjához. Ez az első dolog (tehát), ami az anyát és gyermekét egyesíti, (és) amit a középszerű és hétköznapi emberek (mégis) az anyát a gyermekétől elválasztó veszélyként neveznek meg.

Jöhetnek olyan napok is, hogy egy hatalmas (vihar)felhő tűnik fel (az égen). Amikor egy (ilyen) hatalmas (vihar)felhő tűnik fel (az égen), az töménytelen esőt zúdít (a földre) és elárasztja a falvakat, a településeket és a városokat (is). Ahol (pedig) elárasztja a falvakat, a településeket és a városokat, ott az anya odafut gyermekéhez, és ott a gyermek odafut anyjához. Ez a második dolog (tehát), ami az anyát és gyermekét egyesíti, (és) amit a középszerű és hétköznapi emberek (mégis) az anyát a gyermekétől elválasztó veszélyként neveznek meg.

Jöhetnek olyan napok is, hogy (a településeket) megtámadják, (és) vad harcosok törnek az emberekre. Hatalomra jutnak, és elfoglalják az (egész) vidéket. Amikor ez történik, ott az anya odafut gyermekéhez, és ott a gyermek odafut anyjához. Ez a harmadik dolog (tehát), ami az anyát és gyermekét egyesíti, (és) amit a középszerű és hétköznapi emberek (mégis) az anyát a gyermekétől elválasztó veszélyként neveznek meg.

Ez az a három dolog (tehát), ami az anyát és gyermekét egyesíti, (és) amit a középszerű és hétköznapi emberek (mégis) az anyát a gyermekétől elválasztó veszélyként neveznek meg.

De van három valódi veszély, amely az anyát a gyermekétől elválaszt(hat)ja. Melyik (ez a) három? Az öregedés veszélye, a betegség veszélye és a halál veszélye.

Hiába kívánja az anya, aki öregszik, a gyermekének: Én öregszem (ugyan), de a gyermekem ne öregedjék! – ez nem teljesülhet. És hiába kívánja a gyermek, aki öregszik az anyjának: Én öregszem (ugyan), de az anyám ne öregedjék! – ez nem teljesülhet.

Hiába kívánja az anya, aki megbetegszik, a gyermekének: Én megbetegszem (ugyan), de a gyermekem ne betegedjék meg! – ez nem teljesülhet. És hiába kívánja a gyermek, aki megbetegszik az anyjának: Én megbetegszem (ugyan), de az anyám ne betegedjék meg! – ez nem teljesülhet.

Hiába kívánja az anya, aki haldoklik, a gyermekének: Én meghalok (ugyan), de a gyermekem ne haljon meg! – ez nem teljesülhet. És hiába kívánja a gyermek, aki haldoklik az anyjának: Én meghalok (ugyan), de az anyám ne haljon meg! – ez nem teljesülhet.

Ez az a három valódi veszély, amely az anyát a gyermekétől elválaszt(hat)ja.

De van egy út, van egy gyakorlat, amely az anyát a gyermekétől elválasztó és az anyát és gyermekét egyesítő veszélyek elhagyásához és legyőzéséhez vezet.

Melyik ez az út, ami ez a gyakorlat...? Ez éppen a Nyolcórétű Nemes Ösvény, (vagyis) a helyes belátás, helyes elhatározás, a helyes beszéd, a helyes magatartás, helyes életmód, a helyes törekvés, a helyes tudatosság és a helyes elmélyedés.

Ez az az út, ez az a gyakorlat, amely az anyát a gyermekétől elválasztó és az anyát és gyermekét egyesítő veszélyek elhagyásához és legyőzéséhez vezet.

Így készült:

Fordította: Koltai László

Forrás: [AN 3.62, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Koltai László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 3.65 Kālāma Sutta – Káláma Szutta

Fordította: Kovács Zoltán

AN 3.65, PTS A I 188

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Kószala-földi vándorlása során, népes szerzetesi gyülekezetével kálámák (népének) Készaputta nevű városába érkezett. A Készaputtában lakó kálámák népe meghallotta, hogy ezt beszélik:

– A tiszteletre méltó Gótama remete, a sákják fia, aki az otthonból az otthontalanságba távozott, Készaputtába érkezett.

És Gótama mester jó hírneve így terjedt el:

„Ő a valóban Magasztos, tiszteletre méltó és teljesen önmagára ébredett, tökéletes az ismeretben és gyakorlásban, fenséges, ő a világmindenség tudója, a szelídségre kész emberek felülmúlhatatlan oktatója, az emberi és isteni lét tanítója, a felébredett, az áldott.

Ő, aki – a közvetlen tudás által – megismertette e világot jó és rossz szellemeivel, Brahmá-istenségeivel, papok és szerzetesek nemzedékeivel, uralkodóival és népeivel; csodálatra méltóan magyarázta a Tan elejét, csodálatra méltóan a közepét, csodálatra méltóan a végét; teljesen, tökéletesen, és páratlanul tisztán kifejtette a szent élet részleteit és lényegét. Ilyen kiválóságot látni, bizony nem mindennapi dolog.”

Így a készaputtai kálámák népe a Magasztos elé járult.

Némelyek érkezés után meghajoltak előtte, és az egyik oldalra leültek.

Némelyek előzékenyen köszöntötték őt, majd a baráti üdvözlést és udvariaskodást követően az egyik oldalra leültek. Némelyek az egyik oldalra leültek, és tenyerüket a szívük fölött összeillesztve üdvözölték őt.

Némelyek az egyik oldalra leültek, bemutatkoztak és megnevezték nemzetségüket.

Némelyek csendben az egyik oldalra leültek.

Ahogy ott ültek, a készaputtai kálámák népe így szólt a Magasztoshoz:

– Urunk, néhány pap és szerzetes jött Készaputtába. Kinyilvánították a saját tanításaikat és dicsőítették azokat, de helytelenítették, becsmérelték, lenézték és semmibe vették a másoktól származó tanokat.

Azután más papok és szerzetesek érkeztek Készaputtába. Kinyilvánították a saját tanításaikat és

dicsőítették azokat, de helytelenítették, becsmérelték, lenézték és semmibe vették a másoktól származó tanokat.

Teljes bizonytalanságban és kétségek között hagytak bennünket: vajon e tiszteletre méltó papok és szerzetesek közül melyek mondják az igazságot, és melyek hazudnak?

– Persze, hogy bizonytalanok vagytok, ti, kálámák népe! Persze, hogy kétségek között vergődtek! Ha megjelenik a kétség, akkor bizonytalanság születik.

Tehát ebben az esetben, kálámák népe, ne menjetek a szóbeszédnek, legendák, hagyományok, szent iratok, logikai találgatások és következtetések, hasonlóságok, mérlegre tett megfontolások, valószínűségek vagy ama gondolat mentén, miszerint „e szerzetes a mi tanítónk”. Ha magatoktól rájöttök, hogy „ezek a dolgok haszontalanok, e dolgok ártalmasak, e dolgok bírálандók, s e dolgokat elfogadva az ember cselekedetei bajt okoznak és szenvedéshez vezetnek”, akkor e dolgokat elvethetitek.

Mit gondoltok, kálámák népe? Amikor mohóság ébred az emberben, az a hasznára vagy a kárára válik?

– A kárára, Urunk.

– Így e mohó embernek – akin erőt vesz a kapzsiság, elméjét hatalmába keríti a mohóság, élőlényeket öl, elveszi amit nem adtak neki, szemet vet más ember feleségére, hazudik, és másokat is rábír, hogy hasonlóképp cselekedjenek – mindez bajt és tartós szenvedést okoz.

– Így van, Urunk.

– No, és mit gondoltok, kálámák népe? Amikor gyűlölet ébred az emberben, az a hasznára vagy a kárára válik?

– A kárára, Urunk.

– Így e gyűlölködő embernek – akin erőt vesz a ellenszenv, elméjét hatalmába keríti a gyűlölet, élőlényeket öl, elveszi amit nem adtak neki, szemet vet más ember feleségére, hazudik, és másokat is rábír, hogy hasonlóképp cselekedjenek – mindez bajt és tartós szenvedést okoz.

– Így van, Urunk.

– No, és mit gondoltok, kálámák népe? Amikor káprázat ébred az emberben, az a hasznára vagy a kárára válik?

– A kárára, Urunk.

– Így e káprázattól elvakult embernek – akin erőt vesz a hamistudat, elméjét hatalmába keríti a káprázat, élőlényeket öl, elveszi amit nem adtak neki, szemet vet más ember feleségére, hazudik, és másokat is rábír, hogy hasonlóképp cselekedjenek – mindez bajt és tartós szenvedést okoz.

– Így van, Urunk.

– Tehát mit gondoltok, kálámák népe, hasznosak-e ezek a dolgok vagy haszontalanok?

– Haszontalanok, Urunk.

– Ártalmasak-e vagy ártalmatlanok?

– Ártalmasak, Urunk.

– Bírálandók-e vagy dicsérendők?

– Bírálandók, Urunk.

– Ha őket elfogadva cselekszünk, akkor bajt okoznak-e, és szenvedéshez vezetnek-e vagy sem?

– Ha őket elfogadva cselekszünk, akkor bajt okoznak, és szenvedéshez vezetnek. Mindezek alapján nekünk úgy tűnik.

– Tehát, ahogy mondtam, kálámák népe, ne menjetek a szóbeszédnek, legendák, hagyományok, szent iratok, logikai találgatások és következtetések, hasonlóságok, mérlegre tett megfontolások, valószínűségek vagy ama gondolat mentén, miszerint „e szerzetes a mi tanítónk”. Ha magatoktól rájöttök, hogy „ezek a dolgok haszontalanok, e dolgok ártalmasak, e dolgok bírálandók, s e dolgokat elfogadva az ember cselekedetei bajt okoznak és szenvedéshez vezetnek”, akkor e dolgokat elvethetitek.

Így mondta mindezekkel kapcsolatban a Magasztos.

– Nos, kálámák népe, ne menjetek a szóbeszédnek, legendák, hagyományok, szent iratok, logikai találgatások és következtetések, hasonlóságok, mérlegre tett megfontolások, valószínűségek vagy ama gondolat mentén, miszerint „e szerzetes a mi tanítónk”. Ha magatoktól rájöttök, hogy „ezek a dolgok hasznosak, e dolgok ártalmatlanok, e dolgok dicséretesek, s e dolgokat elfogadva az ember cselekedetei örömet okoznak és boldogsághoz vezetnek”, akkor magatokévá tehetitek e dolgokat és időzhettek bennük.

No, és mit gondoltok, kálámák népe? Amikor mohóságtól mentes állapot ébred az emberben, az a hasznára vagy a kárára válik?

– A hasznára, Urunk

– Így e mohóságtól mentes embernek – akin nem vesz erőt a kapzsiság, elméjét nem keríti hatalmába a mohóság, nem öl élőlényeket, nem veszi el amit nem adtak neki, nem vet szemet más ember feleségére, nem hazudik, és nem bír rá másokat, hogy hasonlóképp cselekedjene, – mindez örömet és tartós boldogságot okoz.

– Így van, Urunk.

– No, és mit gondoltok, kálámák népe? Amikor gyűlölet hiánya ébred az emberben, az a hasznára vagy a kárára válik?

– A hasznára, Urunk

– És e gyűlölettől mentes embernek – akin nem vesz erőt az ellenszenv, elméjét nem keríti hatalmába a gyűlölet, nem öl élőlényeket, nem veszi el amit nem adtak neki, nem vet szemet más ember feleségére, nem hazudik, és nem bír rá másokat, hogy hasonlóképp cselekedjenek – mindez örömet és tartós boldogságot okoz.

– Így van, Urunk.

– No, és mit gondoltok, kálámák népe? Amikor káprázat-nélküliség ébred az emberben, az a hasznára vagy a kárára válik?

– A hasznára, Urunk.

– Így e káprázat nélküli embernek – akin nem vesz erőt a hamistudat, elméjét nem keríti hatalmába a gyűlölet, nem öl élőlényeket, nem veszi el amit nem adtak neki, nem vet szemet más ember feleségére, nem hazudik, és nem bír rá másokat, hogy hasonlóképp cselekedjenek – mindez örömet és tartós boldogságot okoz.

– Így van, Urunk.

– Tehát mit gondoltok, kálámák népe, hasznosak-e ezek a dolgok vagy haszontalanok?

– Hasznosak, Urunk.

– Ártalmasak-e vagy ártalmatlanok?

– Ártalmatlanok, Urunk.

– Bírálандók-e vagy dicsérendők?

– Dicsérendők, Urunk.

– Ha őket elfogadva cselekszünk, akkor örömet okoznak-e, és boldogsághoz vezetnek-e vagy sem?

– Ha őket elfogadva, cselekszünk, akkor örömet okoznak, és boldogsághoz vezetnek. Mindezek alapján nekünk úgy tűnik.

– Nos, kálámák népe, ne menjetek a szóbeszédnek, legendák, hagyományok, szent iratok, logikai találgatások és következtetések, hasonlóságok, mérlegre tett megfontolások, valószínűség vagy ama gondolat mentén, miszerint „e szerzetes a mi tanítónk”. Ha magatoktól rájöttök, hogy „ezek a dolgok hasznosak, ezek a dolgok ártalmatlanok, ezek a dolgok dicséretesek, s e dolgokat elfogadva az ember cselekedetei örömet okoznak és boldogsághoz vezetnek”, akkor magatokévá tehetitek e dolgokat és időzhetnek bennük.

Így mondta mindezekkel kapcsolatban a Magasztos.

– Nos, kálámák népe, az, aki egy nemes (gondolkodásúnak a) tanítványa – elkerülve a mohóságot, a rosszakaratot, káprázattól mentesen, éber és eltökélt állapotban időzik és – kiterjeszti az első világtáj [kelet] felé – éppen így a második, harmadik és negyedik égtáj felé is – a jóakarattal szándékával átítatott tudatosságát. Ugyanígy kiterjeszti felfelé, lefelé, körös-körül, mindenhová, minden tekintetben, a mindent körülvevő világmindenség felé a jóakarattal szándékával átítatott tudatosságát: bőséggel, széles körben, határtalanul, rosszindulattól mentesen, nélkülözve minden rosszakaratot.

Kiterjeszti az első világtáj [kelet] felé – éppen így a második, harmadik és negyedik égtáj felé is – a kiterjesztett, részvétellel átítatott tudatosságát. Ugyanígy kiterjeszti felfelé, lefelé, körös-körül, mindenhová, minden tekintetben, a mindent körülvevő világmindenség felé a részvétellel átítatott tudatosságát: bőséggel, széles körben, határtalanul, rosszindulattól mentesen, nélkülözve minden rosszakaratot.

Kiterjeszti az első világtáj [kelet] felé – éppen így a második, harmadik és negyedik égtáj felé is – a nagybecsüléssel átítatott tudatosságát. Ugyanígy kiterjeszti felfelé, lefelé, körös-körül, mindenhová, minden tekintetben a mindent körülvevő világmindenség felé a nagybecsüléssel átítatott tudatosságát: bőséggel, széles körben, határtalanul, rosszindulattól mentesen, nélkülözve minden rosszakaratot.

Kiterjeszti az első világtáj [kelet] felé – éppen így a második, harmadik és negyedik égtáj felé is – az

egykedvűséggel átítatott tudatosságát. Ugyanígy kiterjeszti felfelé, lefelé, körös-körül, mindenhová, minden tekintetben a mindent körülvevő világmindenség felé az egykedvűséggel átítatott tudatosságát: bőséggel, széles körben, határtalanul, rosszindulattól mentesen, nélkülözve minden rosszakaratot.

Nos, kálámák népe, az, aki egy nemes (gondolkodásúnak a) tanítványa – az elméje mentes a rosszindulattól, nélkülöz minden rosszakaratot, tiszta és szeplőtlen – négyféle vigaszt lelhet itt-és-most:

„Ha van másvilág, és van gyümölcse a jó és rossz tetteknek, akkor ezek szerint a halál után, a test felbomlását követően jó helyre, a mennybe kerülök.” Ez jelenti számára az első megnyugvást.

„De ha nincs másvilág, és nincsen gyümölcse a jó és rossz tetteknek, akkor itt, jelen életben könnyedén élek, baj nélkül, mentesen a rosszindulattól, nélkülözve minden rosszakaratot.” Ez jelenti számára a második megnyugvást.

„Ha valami gaztettet követtem el, ennek következményeként rossz dolog történik. De ha nem követtem el semmi rosszat, hogyan lehetne jutalmam a szenvedés?” Ez jelenti számára a harmadik megnyugvást.

„De ha semmi gaztettet nem követtem el, büntetlennek tekinthetem magam minden tekintetben.” Ez jelenti számára a negyedik megnyugvást. Az, aki egy nemes (gondolkodásúnak a) tanítványa – az elméje mentes a rosszindulattól, nélkülöz minden rosszakaratot, tiszta és szeplőtlen – négyféle vigaszt lelhet itt-és-most.

– Így van ez Magasztos, így van ez, ó, Beérkezett! Az, aki egy nemes (gondolkodásúnak a) tanítványa) – az elméje mentes a rosszindulattól, nélkülöz minden rosszakaratot, tiszta és szeplőtlen – négyféle vigaszt lelhet itt-és-most:

„Ha van másvilág, és van gyümölcse a jó és rossz tetteknek, akkor ezek szerint a halál után, a test felbomlását követően jó helyre, a mennybe kerülök.” Ez jelenti számára az első megnyugvást.

„De ha nincs másvilág, és nincsen gyümölcse a jó és rossz tetteknek, akkor itt, a jelen életben könnyedén élek, baj nélkül, mentesen a rosszindulattól, nélkülözve minden rosszakaratot.” Ez jelenti számára a második megnyugvást.

„Ha valami gaztettet követtem el, ennek következményeként rossz dolog történik. De ha nem követtem el semmi rosszat, hogyan lehetne jutalmam a szenvedés?” Ez jelenti számára a harmadik megnyugvást.

„De ha semmi gaztettet nem követtem el, büntetlennek tekinthetem magam minden tekintetben.” Ez jelenti számára a negyedik megnyugvást. Az, aki egy nemes gondolkodásúnak a tanítványa, – az elméje mentes a rosszindulattól, nélkülöz minden rosszakaratot, tiszta és szeplőtlen, – négyféle

vigaszt lelhet itt-és-most.

– Csodálatos, Urunk! Csodálatos! Mintha valaki talpra állítaná a megfordítottat, napvilágra hozná a rejtegettet, utat mutatna az eltévelyedettnek, vagy lámpást gyújtana a sötétségben, hogy akinek van szeme, az lásson ugyanúgy, mint a Magasztos, aki – okfejtések sokaságának segítségével – megvilágosította a Tant. Menedékért folyamodunk a Magasztoshoz, menedékért folyamodunk a Tanhoz, és menedékért folyamodunk a Szerzetesek gyülekezetéhez. Emlékezzen ránk a Magasztos a mai naptól úgy, mint világi tisztelőire, akik oltalomért folyamodtak hozzá, s életük végéig követik Őt.

Így készült:

Fordította: Kovács Zoltán

Forrás: [Thanissaro](#), [Soma Thera](#), angol és német

Szerzői jogok: Kovács Zoltán, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 3.65 Kālāma Sutta – A kálámák számára tartott tanítóbeszéd

Fordította: Martinusz Mária

AN 3.65, PTS A I 188

Így hallottam. Egyszer a Magasztos, amikor egy nagy szerzetesi közösség kíséretében Koszala tartományban vándorolt, a káláma nép által lakott Készaputta városába érkezett. A kálámák, Készaputta lakói, hallották, hogy „A tiszteletreméltó Gótama, a szerzetes, a szakiják fia Koszala tartományban vándorolva Készaputtába érkezett. A tiszteletreméltó Gótamáról az a jó hír járja, hogy ’A Magasztos egy valóban beérkezett, teljesen fölébredett, tudással és gyakorlattal rendelkező nagyszerű lény, a világok páratlan ismerője, a megszelidítendő emberek vezetője, isteni és emberi lények tanítója, megvilágosodott, áldott. Feltárja hallgatói számára e világot annak lényeivel, máráival és brahmáival, teremtmény-csoportjaival, szerzeteseivel és brahminjaival, isteni és emberi lényeivel együtt, ahogyan ezt ő maga közvetlen tudása révén tisztán megértette. Egy olyan Dharmát tanít, mely jó az elején, jó a közepén és jó a végén, s jelentését és megfogalmazását tekintve egyaránt hibátlan és minden tekintetben teljes; továbbá a szent életet hirdeti, mely tökéletesen tiszta. Igazán nagyszerű egy ilyen beérkezettet látni.’”

Ekkor a kálámák, Készaputta lakói a Magasztoshoz járultak. Megérkezvén egyesek hódolatukat fejezték ki neki, és helyet foglaltak egyik oldalán; mások kölcsönös üdvözlések után szívélyes és emlékezetes társalgást folytattak vele, majd helyet foglaltak egyik oldalán; voltak, akik összetett kezüket felemelve köszöntötték őt, majd helyet foglaltak egyik oldalán; mások bemutatkoztak nevük és családjuk szerint, és helyet foglaltak egyik oldalán; s voltak olyanok is, akik semmit sem szóltak, csak leültek egyik oldalán.

A kálámák, Készaputta lakói, a Magasztos oldalán ülve így szólították meg őt: „Vannak szerzetesek és brahminok, tiszteletreméltó Urunk, akik el szoktak látogatni Készaputtába. Csak a saját tanaikat fejtegetik és magyarázzák, miközben mások tanait megvetik, becsmérlik és darabokra szedik. Tiszteletreméltó Urunk, kétség és bizonytalanság van bennünk velük kapcsolatban: Vajon e tiszteletreméltó szerzetesek és brahminok közül melyik mondott igazat, és melyik szólt hamisan?”

Helyesen teszitek, kálámák, hogy kételkedtek és bizonytalanok vagytok; olyasmivel kapcsolatban ébredt bizonytalanság bennetek, ami kétséges. Hallgassatok ide, kálámák! Ne hallgassatok mendemondákra, hagyományokra, napi véleményekre, szent iratok tekintélyére, pusztá észokokra, logikai következtetésekre és kiagyalt teóriákra; ne hallgassatok előnyben részesített véleményekre, személyes érények benyomására és egyetlen egy Mester tekintélyére sem! Ha azonban, kálámák, ti magatok felismertétek, hogy a világi dolgok tökéletlenek és megvetendőek, s a bölcsek helytelenítik ezeket a dolgokat, továbbá megértettétek, hogy ezek szerencsétlenséghez és szenvedéshez vezetnek,

akkor képesek is lesztek arra, hogy feladjátok azokat.

Mit gondoltok, kálámák? A mohóság javára, vagy kárára válik-e annak, akiben megjelenik?

– Kárára, tiszteletreméltó Urunk.

– Ha az ember átadja magát a mohóságnak, és a mohóság lelkileg magával ragadja és legyűri őt, akkor ez az ember életet fog kioltani, lop, házasságtörést követ el és hazudik; s ráadásul másokat is hasonlóra bíztat. Hosszan lesz-e kára és baja ebből?

– Igen, tiszteletreméltó Urunk.

– Mit gondoltok, kálámák? A gyűlölet javára, vagy kárára válik-e annak, akiben megjelenik? –

Kárára, tiszteletreméltó Urunk. – Ha az ember átadja magát a gyűlöletnek, és a gyűlölet lelkileg magával ragadja és legyűri őt, akkor ez az ember életet fog kioltani, lop, házasságtörést követ el és hazudik; s ráadásul másokat is hasonlóra bíztat. Hosszan lesz-e kára és baja ebből? – Igen, tiszteletreméltó Urunk.

– Mit gondoltok, kálámák? A káprázat javára, vagy kárára válik-e annak, akiben megjelenik?

– Kárára, tiszteletreméltó Urunk.

– Ha az ember átadja magát a káprázatnak, és a káprázat lelkileg magával ragadja és legyűri őt, akkor ez az ember életet fog kioltani, lop, házasságtörést követ el és hazudik; s ráadásul másokat is hasonlóra bíztat. Hosszan lesz-e kára és baja ebből?

– Igen, tiszteletreméltó Urunk.

– Mit gondoltok kálámák? Jók, vagy rosszak ezek a dolgok?

– Rosszak, tiszteletreméltó Urunk.

– Megvetendők, vagy nem megvetendők?

– Megvetendők, tiszteletreméltó Urunk.

– Helyteleníti, vagy dicséri őket a bölcs?

– Helyteleníti, tiszteletreméltó Urunk.

– Kárt és bajt okoz-e ezeknek a dolgoknak a művelése és gyakorlása, vagy sem? Mi a benyomásotok?

– Ezeknek a dolgoknak a művelése és gyakorlása kárt és bajt okoz. Ez a benyomásunk.

Ezért mondtuk az előbb, kálámák, hogy „Hallgassatok ide, kálámák! Ne hallgassatok mendemondákra, hagyományokra, napi véleményekre, szent iratok tekintélyére, pusztá észokokra, logikai következtetésekre és kiagyalt teóriákra; ne hallgassatok előnyben részesített véleményekre, személyes erények benyomására és egyetlen egy Mester tekintélyére sem! Ha azonban, kálámák, ti magatok felismertétek, hogy a világi dolgok tökéletlenek és megvetendők, s a bölcsök helytelenítik ezeket a dolgokat, továbbá megértettétek, hogy ezek szerencsétlenséghez és szenvedéshez vezetnek, akkor képesek is lesztek arra, hogy feladjátok azokat.”

Hallgassatok ide, kálámák! Ne hallgassatok mendemondákra, hagyományokra, napi véleményekre, szent iratok tekintélyére, pusztá észokokra, logikai következtetésekre és kiagyalt teóriákra; ne hallgassatok előnyben részesített véleményekre, személyes erények benyomására és egyetlen egy Mester tekintélyére sem! Ha azonban, kálámák, ti magatok felismertétek, hogy ezek a dolgok jók, ezek a dolgok nem megvetendők, ezeket a dolgokat a bölcsek is dicsérik, gyakorlásuk és betartásuk jó hatású és boldogsághoz vezet, akkor fogjatok hozzá, és tartsatok ki mellettük.

Mit gondoltok, kálámák? A mohóság hiánya javára, vagy kárára válik-e annak, akiben megjelenik?

– Javára, tiszteletreméltó Urunk.

– Ha az ember nem adja át magát a mohóságnak, s a mohóság nem ragadja őt lelkileg magával és nem gyűri le őt, akkor ez az ember nem olt ki életet, nem lop, nem követ el házasságtörést és nem hazudik; és másokat sem bíztat hasonlóra. Hosszan javára és boldogságára válik-e ez?

– Igen, tiszteletreméltó Urunk.

– Mit gondoltok, kálámák? A gyűlölet hiánya javára, vagy kárára válik-e annak, akiben megjelenik?

– Javára, tiszteletreméltó Urunk.

– Ha az ember nem adja át magát a gyűlöletnek, s a gyűlölet nem ragadja őt lelkileg magával és nem gyűri le őt, akkor ez az ember nem olt ki életet, nem lop, nem követ el házasságtörést és nem hazudik; és másokat sem bíztat hasonlóra. Hosszan javára és boldogságára válik-e ez?

– Igen, tiszteletreméltó Urunk.

– Mit gondoltok, kálámák? A káprázat hiánya javára, vagy kárára válik-e annak, akiben megjelenik?

– Javára, tiszteletreméltó Urunk.

– Ha az ember nem adja át magát a káprázatnak, s a káprázat nem ragadja őt lelkileg magával és nem gyűri le őt, akkor ez az ember nem olt ki életet, nem lop, nem követ el házasságtörést és nem hazudik; és másokat sem bíztat hasonlóra. Hosszan javára és boldogságára válik-e ez?

– Igen, tiszteletreméltó Urunk.

– Mit gondoltok kálámák? Jók, vagy rosszak ezek a dolgok?

– Jók, tiszteletreméltó Urunk.

– Megvetendők, vagy nem megvetendők?

– Nem megvetendők, tiszteletreméltó Urunk.

– Helyteleníti, vagy dicséri őket a bölcs?

– Dicséri, tiszteletreméltó Urunk.

– Jó hatású és boldogsághoz vezet-e ezeknek a dolgoknak a művelése és gyakorlása, vagy sem? Mi a benyomásotok?

– Ezeknek a dolgoknak a művelése és gyakorlása jó hatású és boldogsághoz vezet. Ez a benyomásunk.

Ezért mondtuk az előbb, kálámák, hogy „Hallgassatok ide, kálámák! Ne hallgassatok mendemondákra, hagyományokra, napi véleményekre, szent iratok tekintélyére, pusztá észokokra, logikai következtetésekre és kiagyalt teóriákra; ne hallgassatok előnyben részesített véleményekre, személyes erények benyomására és egyetlen egy Mester tekintélyére sem! Ha azonban, kálámák, ti magatok felismertétek, hogy ezek a dolgok jók, ezek a dolgok nem megvetendőek, ezeket a dolgokat a bölcsek is dicsérik, gyakorlásuk és betartásuk jó hatású és boldogsághoz vezet, akkor fogjatok hozzá, és tartsatok ki mellettük.”

A Nemesek tanítványa, kálámák, aki ilyen módon mentes a ragaszkodástól, mentes a rosszakarattól, nincs benne káprázat, tisztán értő és éber, a felebaráti szeretet gondolatával áthatva az első égtájt időzik, s ugyanígy tesz a második, a harmadik, a negyedik égtáj irányában, továbbá fölfelé, lefelé és keresztben is. Úgy időzik, hogy szerte az egész világot áthatja, az összes élőlény abban való létezése miatt, a gyűlölettől és rosszindulattól mentes felebaráti szeretet nagy, magasztos, határtalan gondolatával.

Az együttérzés gondolatával áthatva az első égtájt időzik, s ugyanígy tesz a második, a harmadik, a negyedik égtáj irányában, továbbá fölfelé, lefelé és keresztben is. Úgy időzik, hogy szerte az egész világot áthatja, az összes élőlény abban való létezése miatt, a gyűlölettől és rosszindulattól mentes együttérzés nagy, magasztos, határtalan gondolatával.

Az öröm gondolatával áthatva az első égtájt időzik, s ugyanígy tesz a második, a harmadik, a negyedik égtáj irányában, továbbá fölfelé, lefelé és keresztben is. Úgy időzik, hogy szerte az egész világot áthatja, az összes élőlény abban való létezése miatt, a gyűlölettől és rosszindulattól mentes öröm nagy, magasztos, határtalan gondolatával.

A felülemelkedett egykedvűség gondolatával áthatva az első égtájt időzik, s ugyanígy tesz a második, a harmadik, a negyedik égtáj irányában, továbbá fölfelé, lefelé és keresztben is. Úgy időzik, hogy szerte az egész világot áthatja, az összes élőlény abban való létezése miatt, a gyűlölettől és rosszindulattól mentes felülemelkedett egykedvűség nagy, magasztos, határtalan gondolatával.

A Nemesek tanítványa, kálámák, akinek ilyen gyűlöletmentes tudata, ilyen rosszindulat-mentes tudata, ilyen szennyezetlen tudata, ilyen megtisztított tudata van, olyasvalaki, aki négy enyhülést talál itt és most.

„Tegyük fel, hogy van túlvilág, és a jó és rossz cselekedeteknek van gyümölcse, van eredménye. Akkor lehetséges, hogy a halál után a test felbomlásakor a mennyei világba emelkedem, melyben az üdvösség állapota uralkodik.” Ez az első enyhülés, amit talál.

„Tegyük fel, hogy nincs túlvilág, és a jó és rossz cselekedeteknek nincs gyümölcse, nincs eredménye.

„Mégis ebben a világban, itt és most gyűlölettől mentes, rosszindulattól mentes, ép és boldog állapotban tartom magam.” Ez a második enyhülés, amit talál.

„Tegyük fel, hogy a rossz tett elkövetőjével rossz történik. Nekem azonban eszembe sem jut, hogy bárkinek rosszat cselekedjek. Akkor hogyan érhetne baj engem, aki nem követ el rossz tetteket?” Ez a harmadik enyhülés, amit talál.

„Tegyük fel, hogy a rossz tett elkövetőjével nem történik rossz. Akkor pedig saját magamat is mindenképpen megtisztultnak tarthatom.” Ez a negyedik enyhülés, amit talál.

A Nemesek tanítványa, kálámák, akinek ilyen gyűlöletmentes tudata, ilyen rosszindulat-mentes tudata, ilyen szennyezetlen tudata, ilyen megtisztított tudata van, olyasvalaki, aki négy enyhülést talál itt és most.

– Így van, Magasztos. Így van, Fenség. A Nemesek tanítványa, tiszteletreméltó Urunk, akinek ilyen gyűlöletmentes tudata, ilyen rosszindulat-mentes tudata, ilyen szennyezetlen tudata, ilyen megtisztított tudata van, olyasvalaki, aki ezt a négy enyhülést találja itt és most.

„Tegyük fel, hogy van túlvilág, és a jó és rossz cselekedeteknek van gyümölcse, van eredménye. Akkor lehetséges, hogy a halál után a test felbomlásakor a mennyei világba emelkedem, melyben az üdvösség állapota uralkodik.” Ez az első enyhülés, amit talál.

„Tegyük fel, hogy nincs túlvilág, és a jó és rossz cselekedeteknek nincs gyümölcse, nincs eredménye. Mégis ebben a világban, itt és most gyűlölettől mentes, rosszindulattól mentes, ép és boldog állapotban tartom magam.” Ez a második enyhülés, amit talál.

„Tegyük fel, hogy a rossz tett elkövetőjével rossz történik. Nekem azonban eszembe sem jut, hogy bárkinek rosszat cselekedjek. Akkor hogyan érhetne baj engem, aki nem követ el rossz tetteket?” Ez a harmadik enyhülés, amit talál.

„Tegyük fel, hogy a rossz tett elkövetőjével nem történik rossz. Akkor pedig saját magamat is mindenképpen megtisztultnak tarthatom.” Ez a negyedik enyhülés, amit talál.

A Nemesek tanítványa, tiszteletreméltó Urunk, akinek ilyen gyűlöletmentes tudata, ilyen rosszindulat-mentes tudata, ilyen szennyezetlen tudata, ilyen megtisztított tudata van, olyasvalaki, aki ezt a négy enyhülést találja itt és most.

Csodálatos, tiszteletreméltó Urunk! Csodálatos, tiszteletreméltó Urunk! Olyan ez, tiszteletreméltó Urunk, mintha valaki visszafordítaná a helyére azt, ami eddig fejjel lefelé volt, vagy felfedné, ami el volt rejtve, vagy megmutatná az utat annak, aki eltévedt, vagy lámpást vinne a sötétségben, azt

gondolván „Akinek van szeme, meglátja majd a látható tárgyakat.” Így magyarázta a Dhammát sokféleképpen a Magasztos. Tiszteletreméltó Urunk, menedékért folyamodunk a Magasztoshoz, menedékért folyamodunk a Dhammához, és menedékért folyamodunk a Bhikkhuk Közösségéhez. Tiszteletreméltó Urunk, tekintsen minket a Magasztos követőinek, akik a mai naptól egész életükre menedéket vettek.

Így készült:

Fordította: Martinusz Mária

Forrás: AN 3.65, Bhikkhu Bodhi, angol

Szerzői jogok: Martinusz Mária, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-ND

Frissítve: September 07, 2012, at 10:01 PM

AN 3.78 Sīlabbata Sutta – Fogadalom és gyakorlat

Fordította: Máthé Veronika

AN 3.78, PTS A I 225

Egyszer a Tiszteletreméltó¹ Ánanda elment a Magasztoshoz. Amikor megérkezett, meghajolt előtte és leült oldalt. Ahogy ott üldögélt, a Magasztos ezt mondta neki:

– Ánanda, minden fogadalom és gyakorlat², minden életmód³, minden szent élet⁴, amelyet alapvető fontosságúként követnek⁵, mindegyik meghozza gyümölcsét?

– Uram, ezt nem lehet [megválaszolni] kategorikus válasszal.

– Akkor, Ánanda, adj rá egy analitikus választ.

– Amikor valakinek – miközben valamilyen fogadalmat és gyakorlatot, valamilyen életmódot, vagy az alapvető fontosságúnak tekintett szent életet követi – a nem üdvös [tudati] minőségei⁶ megerősödnek, az üdvös [tudati] minőségei⁷ meggyengülnek: az a fajta fogadalom és gyakorlat, életmód és alapvető fontosságúként követett szent élet nem hozza meg gyümölcsét. De amikor valakinek – miközben valamilyen fogadalmat és gyakorlatot, valamilyen életmódot, az alapvető fontosságúnak tekintett szent életet követi – a nem üdvös tudati minőségei meggyengülnek, az üdvös tudati minőségei megerősödnek: az a fajta fogadalom és gyakorlat, életmód és alapvető fontosságúként követett szent élet meghozza gyümölcsét.

Ez az, amit a Tiszteletreméltó Ánanda mondott, és a Tanító egyetértett vele. Ekkor a Tiszteletreméltó Ánanda – felismerve, hogy a Tanító egyetért vele – felkelt ülőhelyéről, meghajolt a Tanító előtt, majd miután körbe járta őt, távozott.

Nem sokkal azután, hogy a Tiszteletreméltó Ánanda távozott, a Magasztos ezt mondta a szerzeteseknek:

– Szerzetesek, Ánanda még mindig képzésben van⁸, de nem könnyen találni párját a bölcsességben.

1. āyasmā: tiszteletre méltó (megbecsült emberek megszólítása) ↩

2. sīlabbata: a fogadalmak követése, az erények (sīla) gyakorlása ↩

3. jīvita: ahogyan vki éli az életét ↩

4. brahmacariya: a tanítvány útja, szűk értelemben cölibátus [↵](#)
5. upaṭṭhānasāra: szó szerint [gyakorlat-lényeg.](#) [↵](#)
6. akusalā dhammā [↵](#)
7. kusalā dhammā [↵](#)
8. sekha: tanítvány [↵](#)

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: [AN 3.78. Thanissaro Bhikkhu](#), angol, páli

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2011

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 3.100 (XI-XV) Nimitta Sutta – A témák

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 3.100, PTS A I 255

Egy szerzetesnek, aki a tudata tökéletesítésére törekszik, annak időről-időre három témával kell foglalkoznia: időről-időre foglalkoznia kell az összpontosítás témájával; időről-időre foglalkoznia kell a lelkesítő energia témájával; időről-időre foglalkoznia kell az egykedvűség témájával.

Amennyiben a szerzetes, aki a tudata tökéletesítésére törekszik, csak az összpontosítás témájával foglalkozik, előfordulhat, hogy hajlamossá válik a lustaságra. Amennyiben a szerzetes csak a lelkesítő energia témájával foglalkozik, előfordulhat, hogy hajlamossá válik a nyugtalanságra. Amennyiben a szerzetes csak az egykedvűség témájával foglalkozik, előfordulhat, hogy tudata nem képes kellő képen a [tudati] szennyeződések megállítására összpontosítani.

De ha időről-időre foglalkozik az összpontosítás, a lelkesítő energia, és az egykedvűség témáival is, tudata rugalmassá, képlékennyé, ragyogóvá és ridegségtől mentessé válik. [Így] tudata kellő képen képes lesz a [tudati] szennyeződések megállítására összpontosítani.

Épp úgy, ahogy az aranyműves, vagy inasa, előkészíti az olvasztókemencét. Az előkészítés után alá kell gyújtania az öntőformának. Miután alágyújtott az öntőformának, némi aranyat kell helyeznie fogójával az öntőformába. Időről-időre fel kell hevítenie, időről-időre vízzel le kell hűtenie és időről-időre közelről meg kell vizsgálnia. Ha csak hevítené, előfordulhatna, hogy az arany felgyulladna, és elpárologna. Ha csak vízzel hűtené, előfordulhatna, hogy az arany túlságosan rideggé válna. Ha csak közelről vizsgálgatná, az arany sosem lenne teljesen megmunkálva.

De ha időről-időre felhevíti, időről-időre vízzel hűti, és időről-időre közelről megvizsgálja, az arany rugalmassá, képlékennyé, ragyogóvá válik. Nem lesz túl rideg, megmunkálható lesz.

Ekkor akármilyen ékszer jut az [aranyműves] eszébe, legyen az övcsat, fülkarika, nyakék vagy aranylánc, az arany a szándékai szerint fog viselkedni.

Ugyanígy, egy szerzetesnek, aki a tudata tökéletesítésére törekszik, annak időről-időre három témával kell foglalkoznia: időről-időre foglalkoznia kell az összpontosítás témájával; időről-időre foglalkoznia kell a lelkesítő energia témájával; időről-időre foglalkoznia kell az egykedvűség témájával.

Amennyiben a szerzetes, aki a tudata tökéletesítésére törekszik, csak az összpontosítás témájával foglalkozik, előfordulhat, hogy hajlamossá válik a lustaságra. Amennyiben a szerzetes csak a lelkesítő

energia témájával foglalkozik, előfordulhat, hogy hajlamossá válik a nyugtalanságra. Amennyiben a szerzetes csak az egykedvűség témájával foglalkozik, előfordulhat, hogy tudata nem képes kellő képen a [tudati] szennyeződések megállítására összpontosítani.

De ha időről-időre foglalkozik az összpontosítás, a lelkesítő energia, és az egykedvűség témáival is, tudata rugalmassá, képlékennyé, ragyogóvá és ridegségtől mentessé válik. [Így] tudata kellő képen képes lesz a [tudati] szennyeződések megállítására összpontosítani. Ekkor bármelyik magasabb tudás felé irányítsa is a tudatát, hogy megismerje és felismerje [azokat], képes lesz [azokat] megtapasztalni magában, bármikor, amikor a szándékában áll.

Ha akarja, sokféle természetfeletti képességgel élhet. Egy lévén megsokszorozhatja önmagát, számos lévén újra egyé válhat. Feltűnhet, eltűnhet. Akadálytalanul sétálhat át falakon, várfalakon, és hegyeken, mint az üres téren. Fejest ugorhat a földre, majd kiugorhat onnan, mintha a föld víz lenne. Sétálhat a víz felszínén, anélkül hogy elmerülne, mintha az szárazföld lenne. Keresztbe tett lábakkal repülhet a levegőben, mintha szárnyas madár lenne. Kezeivel határozottan és erősen megérintheti, megsimíthatja akár a Napot és a Holdat is. Testével akár a Brahma-világokig hatást tud gyakorolni. Képes lesz ezeket megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Ha akarja, isteni fül érzékszervével, ami sokkal tisztább, meghaladja az emberét, bármilyen hangot meghallhat: istenit és emberit, távolit és közelit. Képes lesz ezt megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Ha akarja, belelát más lények, más személyek tudatába, az által, hogy körül öleli a sajátjával. A vágygal teli tudatot vágygal teliként észleli, és a vágytól mentes tudatot vágytól mentesként észleli. Az ellenszenvvel teli tudatot ellenszenvvel teliként észleli, az ellenszenvtől mentes tudatot ellenszenvtől mentesnek észleli. A káprázattal teli tudatot káprázattal teliként észleli, a káprázattól mentes tudatot káprázattól mentesként észleli. A korlátozott tudatot korlátozottként észleli, a szétszórt tudatot szétszórtként észleli. A kiterjesztett tudatot kiterjesztettként észleli, a beszűkült tudatot beszűkültként észleli. A kiváló tudatot kiválóként észleli, a nem kiváló tudatot nem kiválóként észleli. Az összpontosított tudatot összpontosítottként észleli, a nem összpontosított tudatot nem összpontosítottként észleli. A megszabadított tudatot megszabadítottként észleli, a nem megszabadított tudatot nem megszabadítottként észleli. Képes lesz ezt megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Ha akarja, visszaemlékszik számos előző életére (szó szerint előző otthonaira), egy, kettő, három születésére, négy öt, tíz, húsz, harminc, negyven, ötven, száz, ezer, százezer születésére. Számos világkorszak kozmikus összeroppanására, és számos világkorszak kozmikus kitágulására, vagy számos világkorszak kozmikus összeroppanására és kitágulására, így emlékezve vissza: „Akkor és ott

ez volt a nevem, ehhez a családhoz tartoztam, így néztem ki. Ezt ettem, ilyen örömeket és fájdalmakat tapasztaltam és így ért véget az életem. Erről a helyről eltávozva, ott bukkantam fel ismét. És ott pedig ez volt a nevem, ehhez a családhoz tartoztam, így néztem ki. Ezt ettem, ilyen örömeket és fájdalmakat tapasztaltam és így ért véget az életem. Arról a helyről eltávozva, amott bukkantam fel ismét.” Így emlékszik vissza számos előző életére minden részletre kiterjedően. Képes lesz ezt megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Ha akarja, isteni szem érzékszervével, ami sokkal tisztább, meghaladja az emberét, látja a lényeket eltávozni, és újra felbukkanni, és felismeri mennyire alantasak, vagy kiválóak, szépek vagy csúnyák, szerencsések vagy szerencsétlenek a kammájuknak megfelelően: „Ezek a lények, akik helytelenül viselkedtek a testükkel, beszédükkel és a tudatukkal, akik gyalázták az érdemeseket, helytelen nézeteket vallottak, és ezeknek a helytelen nézeteknek a hatása alatt cselekedtek, a test felbomlásával, haláluk után a nélkülözés mostoha, alsóbb birodalmaiban, a pokolban létesülnek újra. De azok a lények, akik helyesen bántak a testükkel, a beszédükkel és a tudatukkal, nem gyalázták az érdemeseket, akik helyes nézeteket vallottak, és ezeknek a helyes nézeteknek a hatása alatt cselekedtek, a test felbomlásával, haláluk után jó helyekre, a mennyei világokba létesülnek újra”. Így, az isteni szem érzékszervével, ami sokkal tisztább, meghaladja az emberét, látja a lényeket eltávozni, és újra felbukkanni, és felismeri mennyire alantasak, vagy kiválóak, szépek vagy csúnyák, szerencsések vagy szerencsétlenek a kammájuknak megfelelően. Képes lesz ezt megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Ha akarja, miután véget vetett a tudati késztetéseknek, a késztetésektől mentes tudatosság-megszabadulásban, és a tisztánlátás-megszabadulásban időzik, felismerve és megvalósítva azokat magában itt és most. Képes lesz ezt megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [Thanissaro Bhikkhu, AN 3.100](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 3.134 Uppādā Sutta – Beszélgetés a Tan bizonyosságáról

Fordította: Sándor Ildikó

AN 3.134, PTS A I 286

– Szerzetesek, függetlenül attól, hogy megjelennek-e Beérkezettek [a világban vagy sem], ez a tulajdonság létezik – ez a Tan állhatatossága és a Tan bizonyossága: minden összetett dolog állandótlan.¹

A Beérkezett közvetlenül ébred rá erre, áthatol [a tudatlanságon] efelé. Közvetlenül ráébredve és áthatolva idáig, kijelenti, tanítja, körülírja, kifejti. Felfedi, magyarázza, és világossá teszi: minden összetett dolog állandótlan.

Függetlenül attól, hogy megjelennek-e Beérkezettek [a világban vagy sem], ez a tulajdonság létezik – ez a Tan állhatatossága és a Tan bizonyossága: minden összetett dolog szenvedéssel teli.²

A Beérkezett közvetlenül ébred rá erre, áthatol [a tudatlanságon] efelé. Közvetlenül ráébredve és áthatolva idáig, kijelenti, tanítja, körülírja, kifejti. Felfedi, magyarázza, és világossá teszi: minden összetett dolog szenvedéssel teli.

Függetlenül attól, hogy megjelennek-e Beérkezettek [a világban vagy sem], ez a tulajdonság létezik – ez a Tan állhatatossága és Tan bizonyossága: minden jelenség³ nem-én.⁴

A Beérkezett közvetlenül ébred rá erre, áthatol [a tudatlanságon] efelé. Közvetlenül ráébredve és áthatolva idáig, kijelenti, tanítja, körülírja, kifejti. Felfedi, magyarázza, és világossá teszi: Minden jelenség nem-én.

1. sabbe saṅkhārā aniccā ↩

2. sabbe saṅkhārā dukkhā ↩

3. A szutták nem következetesek abban a kérdésben, hogy a Megszabadulás jelenségnek (dhamma) számít-e vagy sem. Az [Iti 90](#) többek között, világosan kimondja ezt. Ezzel szemben az AN 10.58 a Megszabadulást minden jelenség végének nevezi. Az Snp 5.6 Buddhát idézi, amikor a cél elérését minden jelenség meghaladásának nevezi, éppúgy, mint az Snp 4.6 és az Snp 4.10 szuttákban az arahant által meghaladott szenvtelenséget mondják a legmagasabb jelenségnek. Ha az előbbi meghatározás érvényes itt, akkor a Megszabadulás nem-én. Ha az utóbbi, a 'jelenség' szó (ebbe több minden tartozik bele, mint az 'összetett dolog'-ba) érvényes lenne arra, ahogyan

a vissza-nem-térő a Haláltalant megtapasztalja (lásd AN 9.36). Az, ahogyan az arahant megtapasztalja a Megszabadulást, nem lenne sem én, sem nem-én, mivel túl van minden megnevezésen (lásd DN 15). [↩](#)

4. sabbe dhammā anattā [↩](#)

Így készült:

Fordította: Sándor Ildikó

Forrás: [AN 3.134, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Sándor Ildikó, 2011

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.31 Cakka Sutta – Kerekek

Fordította: Kertész Zsolt

AN 4.31, PTS A II 32

Itt van ez a négy kerék, melyekkel megáldva az emberek és az istenek négykerekű gazdagságra tesznek szert, melyekkel megáldva az emberek és az istenek rövid idő alatt nagy és bőséges vagyont tudhatnak magukénak. Melyik ez a négy?

Kulturált helyen élni, tisztességes emberek társaságát keresni, helyesen képezni magunkat és múltbeli érdemeket felhalmozni. Ez a négy kerék, melyekkel megáldva az emberek és az istenek négykerekű gazdagságra tesznek szert, melyekkel megáldva az emberek és az istenek rövid idő alatt nagy és bőséges vagyont tudhatnak magukénak.

– >

Ha kulturált helyen laksz,
nemes lelkű emberekkel barátkozol,
önmagad jó irányba neveled
és érdemeket halmoztál fel a múltban,
akkor eléd gurul
a termés, vagyon, rang, megbecsülés,
és a boldogság.

<-

Így készült:

Fordította: Kertész Zsolt

Forrás: [AN 4.31, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kertész Zsolt, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.32 Saṅgha Sutta – A közösség kötelékei

Fordította: Kertész Zsolt

AN 4.32, PTS A II 32

Négy alapja van a közösség kötelékeinek. Melyik ez a négy?

Nagylelkűség, kedves szavak, jótékony segítség, következetesség. Ez a közösség kötelékeinek négy alapja.

Nagylelkűség, kedves szavak, jótékony segítség,
és következetesség minden körülmények között,¹

összhangban azzal, ami megfelelő,
minden esetben, minden esetben.

Ezek tartják össze a közösséget a világon,
mint a kocsirúd a mozgó szekeret.

Nos, ha ezek a közösségi kötelékek hiányoznának,
az anya nem kapná meg a neki járó
megbecsülést és tiszteletet a gyermekétől,
ahogy az apa sem kapná meg
a neki járó a gyermekétől.

De mivel a bölcsek tiszteletet mutatnak
a közösségnek e kötelékei iránt,
nagygyá lesznek
és dicsérni fogják őket.

1. Szó szerint: az események ellenére, azok dacára. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Kertész Zsolt

Forrás: [AN 4.32, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kertész Zsolt, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 07, 2011, at 03:48 PM

AN 4.41 Samādhī Sutta – Összpontosítás

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 4.41, PTS A II 44

– Szerzetesek! Ez az összpontosítás négy kifejlesztése. Melyik ez a négy?

Az összpontosítás kifejlesztése, amelyik kifejlesztve és gyakorolva, az itt-és-mostban való kellemes időzéshez vezet. Az összpontosítás kifejlesztése, amelyik kifejlesztve és gyakorolva, a tudáshoz és tisztánlátáshoz vezet. Az összpontosítás kifejlesztése, amelyik kifejlesztve és gyakorolva, tudatossághoz és éberséghez vezet. Az összpontosítás kifejlesztése, amelyik kifejlesztve és gyakorolva a túláradások¹ végéhez vezet.

És melyik az a kifejlesztése az összpontosításnak, amelyik kifejlesztve és gyakorolva az itt-és-mostban való kellemes időzéshez vezet? Amikor egy szerzetes – teljesen visszavonult az érzékiségtől, visszavonult az erénytelen tulajdonságoktól – az első dzsánába lép, és ott időzik: elragadtatás és öröm születik az elvonultságból, amelyekkel együtt jár a gondolkodás és fogalomalkotás. A gondolkodás és fogalomalkotás elcsendesülésével a második dzsánába lép, és ott időzik: elragadtatás és öröm születik az összeszedett, egységesült éberségből, ami mentes a gondolkodástól és a fogalomalkotástól, belső bizonyosságra tesz szert. Az elragadtatás kifakulásával, az egykedvűségben időzik, tudatosan és éberen, és örömet érez a testében. (Így) a harmadik dzsánába lép és ott időzik, amiről a Magasztos azt mondta: 'egykedvűen és éberen, kellemes (állapotban) időzik' Az öröm és a fájdalom elhagyásával – a lelkesedés és az aggodalom korábbi eltűnésével egyetemben – a negyedik dzsánába lép és ott időzik: a tiszta egykedvűség és éberség (állapotában, ami) sem kellemes, sem fájdalmas. Ez az a kifejlesztése az összpontosításnak, amelyik kifejlesztve és gyakorolva, az itt-és-mostban való kellemes időzéshez vezet.

És melyik az a kifejlesztése az összpontosításnak, amelyik kifejlesztve és gyakorolva, a tudáshoz és tisztánlátáshoz vezet? Amikor egy szerzetes fényt érzékel, és elhatározza, hogy egész nap érzékeli (a nap bármelyik órájában). A nappal ugyanolyan lesz számára, mint az éjszaka, az éjszaka ugyanolyan lesz, mint a nappal. Nyitott és akadálytalan ébersége által kifejleszti a megtisztított tudatot. Ez az a kifejlesztése az összpontosításnak, amelyik kifejlesztve és gyakorolva, a tudáshoz és tisztánlátáshoz vezet.

És melyik az a kifejlesztése az összpontosításnak, amelyik kifejlesztve és gyakorolva, tudatossághoz és éberséghez vezet? Amikor egy szerzetes tudja, hogyan keletkeznek az érzések, tudja, hogyan állnak fenn, és tudja, hogyan tűnnek el. Tudja, hogyan keletkeznek a gondolatok, tudja, hogyan állnak fenn, és tudja, hogyan tűnnek el. Ez az a kifejlesztése az összpontosításnak, amelyik kifejlesztve és

gyakorolva, tudatossághoz és éberséghez vezet.

És melyik az a kifejlesztése az összpontosításnak, amelyik kifejlesztve és gyakorolva a túláradások végéhez vezet? Amikor a szerzetes a ragaszkodás öt halmazának keletkezésére és megszűnésére összpontosítva időzik: 'Ilyen a forma, ilyen a keletkezése, ilyen a megszűnése. Ilyen az érzés, ilyen a keletkezése, ilyen a megszűnése. Ilyen az érzékelés, ilyen a keletkezése, ilyen a megszűnése. Ilyenek a késztetések, ilyen a keletkezésük, ilyen a megszűnésük. Ilyen a tudatosság, ilyen a keletkezése, ilyen a megszűnése.' Ez az a kifejlesztése az összpontosításnak, amelyik kifejlesztve és gyakorolva a túláradások végéhez vezet.

Ez az összpontosítás négy kifejlesztése.

És ez kapcsolatban van azzal, amit a *Punnaka kérdései a túlpartra jutásról* című beszédben ([Sn. 5.3²](#)) állítottam:

— >

'Ő, aki mélyére hatolt
közelnek és távolnak a világban,
akiben semmi nincs
ami a világot háborgatná —
kinek hibái elillantak,
vágytalan, háborítatlan,
békés —
Én mondom, ő az,
aki átkelt a születésen, öregségen.'

<—

1. Páliul *āsava*, lehetséges fordítása még: indulat, befolyás, túlcserdulás. A szomjhoz hasonló, alapvető (az érzékszervi tapasztaláshoz, a vágybirodalomhoz kötő) indíttatások [↩](#)

2. A link angol nyelvű. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 4.41, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.42 Pañhā Sutta – Kérdések

Fordította: Máthé Veronika

AN 4.42, PTS A II 46

Ez a négy módja van a kérdések megválaszolásának. Melyik négy? Vannak kérdések, melyeket egyértelműen kell megválaszolni [igen, nem, ez, az]. Vannak kérdések, melyeket értelmezve (módosítva) kell megválaszolni [a fogalmak meghatározásával vagy másképp megfogalmazásával]. Vannak kérdések, melyeket visszakérdezéssel kell megválaszolni. Vannak kérdések, melyeket félre kell tenni. Ez a négy módja van a kérdések megválaszolásának.

Az első az egyértelmű válasz,
azután a módosított,
a harmadikra vissza kell kérdezni,
a negyediket félre kell tenni.

Az a szerzetes, aki a Dhamma szerint tudja,
melyik melyik,
ő az, aki jól bánik ezzel
a négy fajta kérdéssel –
nehezen legyőzhető, nehezen leverhető,
alapos és nehéz legyűrni.

Tudja, mi éri meg a fáradságot és mi nem,
rátermetten észreveszi mindkettőt,
elveti, ami nem éri meg,
és kapva kap azon, ami megéri.
Ő róla mondják, hogy áttört oda,
ami megéri a fáradságot,
körültekintő,
bölcs.

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: [Thanissaro Bhikkhu, AN 4.42](#), angol

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.49 Vipallāsa Sutta – A négy eltévelyedés

Fordította: Máthé Veronika

AN 4.49, PTS A II 52

Szerzetesek, négyféle eltévelyedett módja¹ van az észlelésnek², a gondolkodásnak³, a nézeteknek⁴. Melyik négy? 'Állandó'⁵ – így tekinteni arra, ami mulandó⁶, ez az észlelés, a tudat és a nézetek eltévelyedése. 'Kellemes'⁷ – így tekinteni arra, ami szenvedésteli⁸... 'Én'⁹ – így tekinteni arra, ami nem-én¹⁰... 'Vonzó'¹¹ – így tekinteni arra, ami visszataszító¹², ez az észlelés, a gondolkodás és a nézetek eltévelyedése. Ez az észlelés, a tudat, a nézeteknek négyféle eltévelyedett módja.

Négyféle nem eltévelyedett módja van az észlelésnek, a gondolkodásnak, a nézeteknek. Melyik négy? 'Mulandó' – így tekinteni arra, ami mulandó, ez az észlelés, a tudat és a nézetek nem-eltévelyedése. 'Szenvedésteli' – így tekinteni arra, ami szenvedésteli... 'Nem-én' – így tekinteni arra, ami nem-én... 'Visszataszító' – így tekinteni arra, ami visszataszító, ez az észlelés, a tudat és a nézetek nem-eltévelyedése. Ez az észlelés, a gondolkodás, a nézeteknek négyféle nem eltévelyedett módja.

Állandóságot észlelnek a mulandóban,
kellemességet a szenvedésteliben,
én-t a nem-én-ben,
vonzerőt a visszataszítóban.
E lények, kiket elpusztítanak a téves nézetek,
megőrülnek, eszüket veszítik.
Mára fogságában vergődnek,
nem találnak nyugalmat.

A lények a létforgatagban¹³ vándorolnak,
mely születéshez és halálhoz vezet.
De a Buddhák megjelennek a világban,
fényt hoznak a világba,
és a szenvedés elcsitulásához vezető
Dhammát tanítják.

Amikor ezt a bölcsek meghallják,
visszanyerik az észlelésüket.
Mulandónak látják a mulandót,
szenvedéstelinek a szenvedéstelit,

nem-én-nek a nem-én-t,
visszataszítónak a visszataszítót.
Helyes nézeteket vallanak,
felülkerekednek minden szenvedésen.¹⁴

1. *vipallāsa*: kitekeredett, elfajzott; a buddhista terminológiában a helytelen gondolkodás szinonimája [↵](#)
2. *saññā*: érzékelés, észlelés, képzetalkotás [↵](#)
3. *citta*: elme, szív; az elme és/vagy a szív tevékenysége [↵](#)
4. *diṭṭhi*: világkép, elképzelés [↵](#)
5. *nicca* [↵](#)
6. *anicca* [↵](#)
7. *sukha* [↵](#)
8. *dukkha* [↵](#)
9. *atta* [↵](#)
10. *anatta* [↵](#)
11. *subha*: szép, tiszta [↵](#)
12. *asubha*: csúnya, szennyes, tisztátalan [↵](#)
13. *samsāra* [↵](#)
14. A vers *slókákból*, olyan versszakokból áll, amelyek 2 sorban 16 szótagot tartalmaznak. Az angol fordító már másképp tördeli a sorokat. Ilyen slókákból áll a [Dhammapada](#) is. Annak első versei [így hangzanak](#). [↵](#)

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: , angol

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.55 Samajīvī – Összhangban élni

Fordította: Ivánovics Beatrix

AN 4.55, PTS A II 61

Egy alkalommal a Magasztos a Krokodil Tanya közelében, Bhészakalá Ligetében, a Szarvas Parkban időzött a bhaggák között. Korán reggel a Magasztos magára öltötte ruháját, fogta szilkéjét és felsőköpenyét, és elindult Nakula apjának otthonába. Megérkezve elfoglalta a számára előkészített ülőhelyet, majd Nakula apja és anyja odamenvén a Magasztoshoz meghajoltak előtte, s az oldalára ültek.

Ahogy így ültek, Nakula apja így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, ifjú voltam még, midőn Nakula anyja, fiatal leányként feleségemmé lett, emlékezetem szerint ez idő óta hűtlen hozzá nem voltam, sem gondolatban, és még kevésbé tettben. Látni kívánjuk egymást, nem csupán ezen életünkben, de az elkövetkezendőben is.

És Nakula anyja így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, ifjú voltam még, midőn Nakula apja, fiatalemberként férjemmé lett, emlékezetem szerint ez idő óta hűtlen hozzá nem voltam, sem gondolatban, és még kevésbé tettben. Látni kívánjuk egymást, nem csupán ezen életünkben, de az elkövetkezendőben is.

(És a Magasztos válaszolt:)

– Ha férj és feleség látni kívánják egymást, nem csupán ezen életünkben, de az elkövetkezőben is, úgy egymással összhangban kell lenniük meggyőződésben és erényben, összhangban a nagylelkűségben, és összhangban a bölcsességben. Ily módon látni fogják egymást nem csupán ezen életünkben, de az elkövetkezendőben is.

– >

Férj és feleség, ha mindketten
a meggyőződés birtokában
készségesek,
mértékletesek,
a Dhammában élve
szeretetteljes szavakkal
fordulnak egymás felé:
számtalan módon üdvözülnek.

Mennyei boldogság száll rájuk.

Ellenségeik elcsüggednek,

ha kettejük erénye összhangban áll.

Ezen a világon a Dhamma útját járva,

összhangban a fegyelemben és a gyakorlatban,

a *dévák* világában gyönyörködhetnek majd

örvendvén a vágyott boldogságnak.

<-

Így készült:

Fordította: Ivánovics Beatrix

Forrás: [AN 4.55, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Ivánovics Beatrix, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.77 Acinteyya Sutta – Kikövetkeztethetetlen

Fordította: Kertész Ágnes

AN 4.77, PTS A II 80

Ez az a négy kikövetkeztethetetlen dolog, amelyekkel kapcsolatosan nem lehet¹ találgatásokba bocsátkozni, amelyek örületet és zaklatottságot hoznak arra, aki találgatásokba bocsátkozik róluk. Mi ez a négy?

A Buddhák Buddha-mezeje² olyan kikövetkeztethetetlen dolog, amellyel kapcsolatosan nem lehet találgatásokba bocsátkozni, amely örületet és zaklatottságot hoz arra, aki találgatásokba bocsátkozik róluk.

A valamely dzshánában³ időző személy dzshána-mezeje⁴....

A kamma⁵ következményei[nek pontos működése]...

A világról [annak eredetéről, stb.] szóló találgatás⁶ olyan kikövetkeztethetetlen dolog, amellyel kapcsolatosan nem lehet találgatásokba bocsátkozni, amely örületet és zaklatottságot hoz arra, aki találgatásokba bocsátkozik róluk.

Ez az a négy kikövetkeztethetetlen dolog, amelyekkel kapcsolatosan nem lehet találgatásokba bocsátkozni, amelyek örületet és zaklatottságot hoznak arra, aki találgatásokba bocsátkozik róluk.

-
1. A páli szöveg alapján (na cintetabba) belefér a “nem érdemes” értelmezés is. [↩](#)
 2. Vagyis egy Buddha által a Buddhává válás megvalósítása révén kifejlesztett erők mezeje. [↩](#)
 3. jhāna: elmélyedés, meditatív tudatállapot. Lásd még AN 4.123 [↩](#)
 4. Vagyis a valamely dzshánában időző személy által elérhető erők mezeje. [↩](#)
 5. kamma: (szanszkrit: karma) akaratlagos testi, szóbeli vagy tudati cselekvés. [↩](#)
 6. Lásd még MN 63 [↩](#)

Így készült:

Fordította: Kertész Ágnes

Forrás: [AN 4.77, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kertész Ágnes, 2010

Felhasználás feltételei:

AN 4.94 Samādhi Sutta – Összpontosítás (Nyugalom és belátás)

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 4.94, PTS A II 93

– Szerzetesek! Az egyének négy típusa létezik a világban. Melyik ez a négy?

Van olyan egyén, aki elérte az éberség belső nyugalját, de nem rendelkezik fokozódó tisztánlátásból eredő belátással a jelenségeket illetően. Van olyan egyén, aki elérte a fokozódó tisztánlátásból eredő belátást a jelenségeket illetően, de nem rendelkezik az éberség belső nyugalomával. Van olyan egyén, aki nem érte el az éberség belső nyugalját, és fokozódó tisztánlátásból eredő belátással sem rendelkezik a jelenségeket illetően. És van olyan egyén, aki elérte az éberség belső nyugalját, és rendelkezik a fokozódó tisztánlátásból eredő belátással is a jelenségeket illetően.

Annak az egyénnek, aki elérte az éberség belső nyugalját, de nem rendelkezik fokozódó tisztánlátásból eredő belátással a jelenségeket illetően, meg kéne látogatnia egy olyan egyént, aki rendelkezik a fokozódó tisztánlátásból eredő belátással a jelenségeket illetően, és meg kéne kérdeznie tőle: 'Hogyan kéne szemlélnem az összetett (jelenségeket)? Hogyan kéne vizsgálnom őket? Hogyan kéne rájuk belátással tekintenem?' A másik úgy fog válaszolni, ahogyan azt látta, tapasztalta: 'Az összetett (jelenségeket) így és így kéne szemlélned. Így és így kéne vizsgálnod. Így és így kéne rájuk belátással tekintened.' Ezután az első végleg olyanná válik, mint aki elérte az éberség belső nyugalját, és rendelkezik a fokozódó tisztánlátásból eredő belátással a jelenségeket illetően.

Annak az egyénnek, aki rendelkezik a fokozódó tisztánlátásból eredő belátással a jelenségeket illetően, de nem érte el az éberség belső nyugalját, meg kéne látogatnia egy olyan egyént, aki elérte az éberség belső nyugalját (...) és meg kéne kérdeznie tőle: 'Hogyan kéne megszilárdítanom a tudatot? Hogyan kéne lecsendesítenem? Hogyan kéne egységesítenem? Hogyan kéne összpontosítanom?' A másik úgy fog válaszolni, ahogyan azt látta, tapasztalta: 'A tudatot így és így kéne megszilárdítanod. Így és így kéne lecsendesítened. Így és így kéne egységesítened. Így és így kéne összpontosítanod.' Ezután az első végleg olyanná válik, mint aki elérte az éberség belső nyugalját, és rendelkezik a fokozódó tisztánlátásból eredő belátással a jelenségeket illetően.

Annak az egyénnek, aki nem érte el az éberség belső nyugalját, és fokozódó tisztánlátásból eredő belátással sem rendelkezik a jelenségeket illetően, meg kéne látogatnia egy olyan egyént, aki elérte az éberség belső nyugalját, és rendelkezik a fokozódó tisztánlátásból eredő belátással is a jelenségeket illetően, és meg kéne kérdeznie tőle: 'Hogyan kéne megszilárdítanom a tudatot? Hogyan kéne lecsendesítenem? Hogyan kéne egységesítenem? Hogyan kéne összpontosítanom? Hogyan kéne szemlélnem az összetett (jelenségeket)? Hogyan kéne vizsgálnom őket? Hogyan kéne rájuk belátással

tekintennem?’ A másik úgy fog válaszolni, ahogyan azt látta, tapasztalta: ’A tudatot így és így kéne megszilárdítanod. Így és így kéne lecsendesítened. Így és így kéne egységesítened. Így és így kéne összpontosítanod. ’Az összetett (jelenségeket) így és így kéne szemlélned. Így és így kéne vizsgálnod. Így és így kéne rájuk belátással tekintened.’ Ezután az első végleg olyanná válik, mint aki elérte az éberség belső nyugalját, és rendelkezik a fokozódó tisztánlátásból eredő belátással a jelenségeket illetően.

Annak az egyénnek, aki elérte az éberség belső nyugalját, és rendelkezik a fokozódó tisztánlátásból eredő belátással is a jelenségeket illetően, az a dolga, hogy törekedjen a már meglévő erényes tulajdonságai fejlesztésére a legmagasabb szintig, hogy véget vessen a (szellemi) izgatottságnak.

Az egyéneknek ez a négy típusa létezik a világban.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 4.94, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.95 Chavālāta Sutta – A gyújtós

Fordította: Mrovcák Zoltán

AN 4.95, PTS A II 95

Szerzetesek!

A személyiség e négy típusa létezik a világon. Melyik is az a négy? Az első, aki nem saját, de nem is mások javára gyakorolja hitét. A második, aki nem saját, hanem mások javára gyakorolja hitét. A harmadik, aki csakis saját hasznára, míg a negyedik mind saját, mind mások hasznára gyakorolja hitét.

Akár a halotti máglya egy izzó darabkája, amely mindkét végén ég, míg a közepe trágyával bevont, amit sem a faluban, sem a vadonban nem használnak tüzelőnek. Meg kell mondanom, ez hasonlatos ahhoz az egyénhez, aki hitét sem saját maga, sem társai javára nem használja.

Az, aki mások javát szolgálja, de nem nézi saját hasznát, kettőjük közül ő magasabb fokon áll és kifinomultabb. Az, aki saját hasznára, de nem másokéra gyakorolja hitét, az a hármójuk közül a legmagasabb szinten áll és a legkifinomultabb. Négyük közül az a legfejlettebb, a legfőbb, aki mind saját, mind mások javára hasznosítja hitét.

Éppúgy, amint a tehén adja a tejet, a tejből készül az aludttej, a vaj, a vajból a ghí¹, a ghíből a ghí java, és ezek közül a ghí java mondható a legkifinomultabbnak, ugyanolyan módon, mint ahogy a négy személy közül is az a legjobb, a legfőbb, a legkiválóbb, aki mind saját, mind mások javára fordítja hitét.

A világban ez a négy fajta személyiség létezik.

1. félig folyékony, indiai vaj [↵](#)

Így készült:

Fordította: Mrovcák Zoltán

Forrás: [Thanissaro Bhikkhu, AN 4.95](#), angol

Szerzői jogok: Mrovcák Zoltán, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.96 Rāga-vinaya Sutta és 4.99 Sikkha Sutta – Saját javunk és másoké

Fordította: Darvas Gabriella

AN 4.96, PTS A II 96

– Négyféle ember létezik a világban, ó szerzetesek. Melyik ez a négy? Van olyan, aki saját javára cselekszik, de másokéra nem; van olyan, aki mások javára cselekszik, de saját javára nem; van olyan, aki saját javára sem cselekszik, és másokéra sem; és van olyan, aki önmaga és mások javára egyaránt cselekszik.

(IV, 96) Miképpen lehetséges, szerzetesek, hogy valaki saját javára cselekszik, de másokéra nem? Azért gyakorol, hogy megszabaduljon a benne lakozó vágytól, gyűlölettől és káprázattól, ám másokat nem biztat arra, hogy szabaduljanak meg a vágytól, gyűlölettől és káprázattól.

(IV, 99) Tartózkodik az öléstől, lopástól, helytelen nemi élettől, hamis beszédűtől és bódítószerektől, ám másokat nem biztat önmegtartóztatásra.

(2) (IV, 96) Miképpen lehetséges, szerzetesek, hogy valaki mások javára cselekszik, de saját javára nem? Másokat arra biztat, hogy szabaduljanak meg a vágytól, gyűlölettől és káprázattól, ám ő maga nem gyakorolja a megszabadulást.

(IV, 99) Másokat arra biztat, hogy tartózkodjanak az öléstől, lopástól, helytelen nemi élettől, hamis beszédűtől és bódítószerektől, ám ő maga nem gyakorol önmegtartóztatást.

(3) (IV, 96) Miképpen lehetséges, szerzetesek, hogy valaki saját javára sem cselekszik, és másokéra sem? Ő sem gyakorol, hogy megszabaduljon a benne lakozó vágytól, gyűlölettől és káprázattól, és másokat sem biztat arra, hogy ekképpen cselekedjenek.

(IV, 99) Ő maga sem tartózkodik az öléstől, és így tovább, valamint másokat sem biztat önmegtartóztatásra.

(4) (IV, 96) Miképpen lehetséges, szerzetesek, hogy valaki önmaga és mások javára egyaránt cselekszik? Ő maga is gyakorol, hogy megszabaduljon a vágytól, gyűlölettől és káprázattól, valamint másokat is arra biztat, hogy ekképpen cselekedjenek.

(IV, 99) Ő maga is tartózkodik az öléstől, és így tovább, valamint másokat is önmegtartóztatásra biztat.

Így készült:

Fordította: Darvas Gabriella

Forrás: [AN 4.96 és AN 4.99, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Darvas Gabriella, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.123 Jhāna Sutta – Elmélyedés (1)

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 4.123, PTS A II 126

– Szerzetesek! Az egyének négy típusa létezik a világban. Melyik ez a négy?

Amikor egy ember tartózkodva az érzékiségtől, tartózkodva a haszontalan [tudati] minőségektől, az első dzshánába¹ lép és ott időzik: elragadtatás és öröm születik ebből az elvonultságból, amelyekkel együtt jár a gondolkodás és a fogalomalkotás. Megízleli, vágyik rá és kielégülést talál benne. Ha ott tartózkodik, megállapodik [ebben az állapotban], gyakran időzik itt és csak ritkán zuhan ki belőle, akkor halála után a Brahma kíséretét alkotó istenségekkel találkozva fog újralétesülni.

Szerzetesek, a Brahma kíséretét alkotó istenségek élethossza egy világkorszak. Egy átlagos, közepszerű ember, miután ott tartózkodott és kitöltötte ezt az isteni élethosszt, a pokolban vagy egy anyaállat méhében vagy az éhező szellemek birodalmában létesül újra. De a Magasztos tanítványai, miután ott tartózkodtak és kitöltötték ezt az isteni élethosszt, mentesek az ilyen létformába való [létesüléstől]. Szerzetesek, ez hát a különbség, ez a megkülönböztető jegy az érdeemes, képzett tanítvány és egy átlagos, közepszerű ember között: az újralétesülés helye.

Továbbá, amikor egy ember, a gondolatok és a fogalomalkotás elcsitultával a második dzshánába lép és ott időzik: elragadtatás és öröm születik ebből a gondolatoktól és fogalmaktól mentes higgadt egységesült tudatosságból, egy belső bizonyosság. Megízleli, vágyik rá és kielégülést talál benne. Ha ott tartózkodik, megállapodik [ebben az állapotban], gyakran időzik itt és csak ritkán zuhan ki belőle, akkor halála után az Ábhásszara² istenségekkel találkozva fog újralétesülni.

Szerzetesek, az Ábhásszara istenségek élethossza két világkorszak. Egy átlagos, közepszerű ember, miután ott tartózkodott és kitöltötte ezt az isteni élethosszt, a pokolban vagy egy anyaállat méhében vagy az éhező szellemek birodalmában létesül újra. De a Magasztos tanítványai, miután ott tartózkodtak és kitöltötték ezt az isteni élethosszt, mentesek az ilyen létformába való [létesüléstől]. Szerzetesek, ez hát a különbség, ez a megkülönböztető jegy az érdeemes, képzett tanítvány és egy átlagos, közepszerű ember között: az újralétesülés helye.

Továbbá, amikor egy ember, az elragadtatottság elhalványul tával egykedvű, éber és figyelmes marad, és testében kellemes érzést érez. A harmadik dzshánába lép, és ott időzik, amiről a Magasztosok azt mondják „Egykedvűen és éberen kellemes [állapotban] tartózkodik”. Megízleli, vágyik rá és kielégülést talál benne. Megízleli, vágyik rá és kielégülést talál benne. Ha ott tartózkodik, megállapodik [ebben az állapotban], gyakran időzik itt és csak ritkán zuhan ki belőle, akkor halála

után a Szubhakinhá³ istenségekkel találkozáva fog újralétesülni.

Szerzetesek, az Szubhakinhá istenségek élethossza négy világkorszak. Egy átlagos, közepes ember, miután ott tartózkodott és kitöltötte ezt az isteni élethosszt, a pokolban vagy egy anyaállat méhében vagy az éhezö szellemek birodalmában létesül újra. De a Magasztos tanítványai, miután ott tartózkodtak és kitöltötték ezt az isteni élethosszt, mentesek az ilyen létformába való [létesüléstől]. Szerzetesek, ez hát a különbség, ez a megkülönböztető jegy az érdekes, képzett tanítvány és egy átlagos, közepes ember között: az újralétesülés helye.

Továbbá, amikor egy ember elhagyja a kellemes és kellemetlen [érzeteket], ahogyan korábban már eltűnt a lelkesedés és az aggodalom, a negyedik dzshánába lép és ott időzik, ami az egykedvűség és éberség sem kellemes, sem kellemetlen tisztasága. Megízleli, vágyik rá és kielégülést talál benne. Ha ott tartózkodik, megállapodik [ebben az állapotban], gyakran időzik itt és csak ritkán zuhan ki belőle, akkor halála után a Véhapphala⁴ istenségekkel találkozáva fog újralétesülni.

Szerzetesek, az Véhapphala istenségek élethossza négy világkorszak. Egy átlagos, közepes ember, miután ott tartózkodott és kitöltötte ezt az isteni élethosszt a pokolban vagy egy anyaállat méhében, vagy az éhezö szellemek birodalmában létesül újra. De a Magasztos tanítványai, miután ott tartózkodtak és kitöltötték ezt az isteni élethosszt, mentesek az ilyen létformába való [létesüléstől]. Szerzetesek, ez hát a különbség, ez a megkülönböztető jegy az érdekes, képzett tanítvány és egy átlagos, közepes ember között: az újralétesülés helye.

Az egyéneknek ez a négy típusa létezik a világban.

-
1. jhāna: elmélyedés, meditatív tudatállapot [↔](#)
 2. ābhāssara: sugárzó [↔](#)
 3. subhakinhá: elcsitult örömet tapasztaló, egyenes fénnyel sugárzó, Thanissaro fordításában “csodaszép fekete” [↔](#)
 4. vehapphala: az “ég gyümölcse” [↔](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 4.123, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.124 Jhāna Sutta – Elmélyedés (2)

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 4.124, PTS A II 128

– Szerzetesek! Az egyének négy típusa létezik a világban. Melyik ez a négy?

Amikor egy ember tartózkodva az érzékiségtől, tartózkodva a haszontalan [tudati] minőségektől, az első dzshánába lép és ott időzik: elragadtatás és öröm születik ebből az elvonultságból, amelyekkel együtt jár a gondolkodás és a fogalomalkotás. Minden jelenséget, amelyeket a formával, érzéssel, észleléssel, késztetéssel és a tudatossággal kapcsolatban [észlel], úgy szemlél, mint ami állandótlan, szenvedésteli, kórság, rák, nyílvessző, idegen, széteső, üres és nem-én.

A test felbomlásával, a halál pillanatában a Tiszta Birodalmak¹ istenségeivel találkozáva létesül újra. Ez az újraszületés nem olyan mint az átlagos, középszerű embereké.

Továbbá, amikor egy ember belép a második dzshánába ...; a harmadik dzshánába...; a negyedik dzshánába... Minden jelenséget, amelyeket a formával, érzéssel, észleléssel, késztetéssel és a tudatossággal² kapcsolatban [észlel], úgy szemlél, mint ami állandótlan, szenvedésteli, kórság, rák, nyílvessző, idegen, széteső, üres és nem-én.

A test felbomlásával, a halál pillanatában a Tiszta Birodalmak istenségeivel találkozáva létesül újra. Ez az újraszületés nem olyan mint az átlagos, középszerű embereké.

Az egyéneknek ez a négy típusa létezik a világban.

1. A *brahma-vihárák*; lásd még

. [↩](#)

2. Azaz az 5 halmazzal *khandhával*; lásd még [itt](#). [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 4.124, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.144 Obhāsa Sutta – Ragyogás

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 4.144, PTS A II 139

Négy fajtája van a ragyogásnak.

Melyik ez a négy?

A Nap ragyogása,
a Hold ragyogása,
a tűz ragyogása
és a tisztánlátás¹ ragyogása.

Ez a négy fajtája van a ragyogásnak.

És e négy közül első
a tisztánlátás ragyogása.

1. *paññā*: bölcsesség, megértés, “know-how”; lásd még [itt](#) (angolul) ↩

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 4.144, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.159 Bhikkhunī Sutta – Az apáca

Fordította: Sándor Ildikó

AN 4.159, PTS A II 144

Hallottam, hogy egy alkalommal a Tiszteletreméltó Ánanda Kószambiban, Ghószita parkjában tartózkodott. Ekkor egy bizonyos apáca így szólt egy emberéhez:

– Eredj, jó emberem, Ánanda úrhoz! A nevemben hajtsd a fejed lábaihoz, és mondd neki:

’Tiszteletreméltó Uram, ennek az apácának, akit így és így hívnak, fájdalmai vannak, erősen beteg. Ez az apáca tisztelettel hajtja fejét Ánanda úr lábához és kéri őt: Jó volna, ha Ánanda úr eljönne az apácák szállására, és együttérzésből meglátogatná az apácát.’

– Igenis, Hölgyem – válaszolt az ember, majd a Tiszteletreméltó Ánandához érve, érkezéskor meghajolt, leült egyik oldalára. Amint ott ült, ezt mondta a Tiszteletreméltó Ánandának:

– Tiszteletreméltó Uram, ennek az apácának, akit így és így hívnak, fájdalmai vannak, erősen beteg. Ez az apáca tisztelettel hajtja fejét Ánanda úr lábához és kéri őt: Jó volna, ha Ánanda úr eljönne az apácák szállására, és együttérzésből meglátogatná őt.

A Tiszteletreméltó Ánanda hallgatással fejezte ki beleegyezését.

Majd korán reggel felvette köntösét, és a szilkéjét és felső köpenyét fogván elindult az apácák szállására. Az apáca már messziről észrevette a Tiszteletreméltó Ánandát közeledni. Látván őt, lefeküdt az ágyra, betakarta fejét.

Mikor a Tiszteletreméltó Ánanda odaért az apácához, érkezéskor leült a neki előkészített helyre. Amint ott üldögélt, ezt mondta az apácának:

– Ez a test, nővér, étel által jön létre. És mégis, az ételre támaszkodva kell az ételt elhagyni. Ez a test, nővér, sóvárgás által jön létre. És mégis, a sóvárgásra támaszkodva kell a sóvárgást elhagyni. Ez a test, nővér, önteltség által jön létre. És mégis, az önteltségre támaszkodva kell az önteltséget elhagyni. Ez a test, nővér, szeretkezés által jön létre. A szeretkezés az, amit el kell hagyni. Buddha a szeretkezés elhagyásáról szólva mondja, hogy az nem más, mint a híd elvágása.

„Ez a test, nővér, étel által jön létre. És mégis, az ételre támaszkodva kell az ételt elhagyni.” Ezt mondtam. És mire vonatkoztatva mondtam ezt? Van olyan eset, nővér, amikor egy szerzetes alaposan átgondoltan eszik – nem szórakozásból, nem megmámorosodva, nem falánkságból, nem a szépségért – hanem egyszerűen ennek a testnek a túléléséért és folytonosságáért, a szenvedésének végéért,

támogatva a szent életet {ezt gondolván}: „Ezzel lerombolom a régi {éhség} érzéseket és nem idézek elő új érzéseket {a túlzott evésből} Fenntartom magam, kifogástalanul és kényelmesen élve.” Majd később lemond az ételről, az ételre támaszkodva. „Ez a test, nővér, étel által jön létre. És mégis az ételre támaszkodva kell az ételt elhagyni.” Ezt mondtam, és erre vonatkoztatva mondtam ezt.

„Ez a test, nővér, sóvárgás által jön létre. És mégis, a sóvárgásra támaszkodva kell a sóvárgást elhagyni.” Ezt mondtam. És mire vonatkoztatva mondtam ezt? Van olyan eset, nővér, amikor egy szerzetes ezt hallja: „A szerzetes, akit így és így hívnak, mondják, túljutva az elmebéli szennyeződésekben, belépett és ott időzött az éberség és belátás általi megszabadulás szennyeződés-mentes állapotában, amelyet önmaga ismert fel és valósított meg az itt-és-mostban.” Ekkor felmerül benne a gondolat: „Remélem, hogy én is – túljutva az elmebéli szennyeződésekben – belépek majd és ott időzöm az éberség és belátás általi megszabadulás szennyeződés-mentes állapotában, amelyet önmagam ismertem fel és valósítottam meg az itt-és-mostban.” Majd később elhagyja a sóvárgást, a sóvárgásra támaszkodva. „Ez a test sóvárgás által jön létre. És mégis a sóvárgásra támaszkodva kell a sóvárgást elhagyni.” Ezt mondtam, és erre vonatkoztatva mondtam ez.

„Ez a test önteltség által jön létre. És mégis, az önteltségre támaszkodva kell az önteltséget elhagyni.” Ezt mondtam. És mire vonatkoztatva mondtam ezt? Van olyan eset, nővér, amikor egy szerzetes ezt hallja: „A szerzetes, akit így és így hívnak, mondják, túljutva az elmebéli szennyeződésekben, belépett és ott időzött az éberség és belátás általi megszabadulás szennyeződés-mentes állapotában, amelyet önmaga ismert fel és valósított meg az itt-és-mostban.” Ekkor felmerül benne a gondolat: „A szerzetes, akit így és így hívnak, mondják, túljutva az elmebéli szennyeződésekben, belépett és ott időzött az éberség és belátás általi megszabadulás szennyeződés-mentes állapotában, amelyet önmaga ismert fel és valósított meg az itt-és-mostban. Akkor miért nem én?” Majd később elhagyja az önteltséget, az önteltségre támaszkodva. „Ez a test önteltség által jön létre. És mégis, az önteltségre támaszkodva kell az önteltséget elhagyni.” Ezt mondtam, és erre vonatkoztatva mondtam ezt.

„Ez a test szeretkezés által jön létre. A szeretkezés az, amit el kell hagyni. Buddha a szeretkezés elhagyásáról szólva mondja, hogy az nem más, mint a híd elvágása.”

Ekkor az apáca – felkelve az ágyából, elrendezve a felső köntösét egyik válla fölött és fejét a Tiszteletreméltó Ánanda lábaihoz hajtva – ezt mondta:

– Kihágást követtem el, tiszteletreméltó uram. Olyan bolond módon, olyan zavaros fejjel, olyan tudatlanul cselekedtem. Uram, Ánanda, kérem, fogadja kihágásom, mint olyan, beismerését, és egyúttal azt is, hogy megtartóztatom magam a jövőben.

– Igen, nővér, kihágást követtél el, olyan bolond módon, olyan zavaros fejjel, olyan tudatlanul cselekedtél. De mert kihágásodat, mint olyat, belátod, és jóvátessed a Tannak megfelelően, elfogadjuk

beismerésed. Ez jelenti a fejlődést a Tanban és Fegyelemben, amikor belátván egy kihágást, mint olyat, valaki jóváteszi azt a Tannak megfelelően és gyakorolja a megtartóztatást a jövőben.

Ez volt, amit a Tiszteletreméltó Ánanda mondott. Az apáca meglegedve örvendezett a Tiszteletreméltó Ánanda szavainak.

Így készült:

Fordította: Sándor Ildikó

Forrás: [AN 4.159, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Sándor Ildikó, 2011

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.174 Mahā-kotṭhita – Kotthitához

Fordította: Sándor Ildikó

AN 4.174, PTS A II 161

Amikor a Tiszteletreméltó Mahá Kotthita a Tiszteletreméltó Száriputtához ment, érkezéskor udvariasan köszöntötte őt. Barátságos köszöntés és udvariasak szavak váltása után leült egyik oldalra. Amint ott üldögélt, így szólt a Tiszteletreméltó Száriputtához:

– A hat érzékelési alap ¹ [látás, hallás, szaglás, ízlelés, érintés és elme] maradéktalan megszüntetése és elhalványítása esetén van-e még más valami?

[Száriputta]: – Ne mondd ezt, barátom.

[Mahá Kotthita]: – A hat érzékelési alap maradéktalan megszüntetése és elhalványítása esetén semmi más nincs?

[Száriputta]: – Nem mondd ezt, barátom.

[Mahá Kotthita]: –...esetén van is és nincs is bármi más?

[Száriputta]: – Ne mondd ezt, barátom.

[Mahá Kotthita]: –...esetén sem nem van és sem nem nincs bármi más?

[Száriputta]: - Ne mondd ezt, barátom.

[Mahá Kotthita]: – Amikor megkérdeznék, hogy a hat érzékelési alap maradéktalan megszüntetése és elhalványítása esetén van-e még más valami, azt feleled, 'Ne mondd ezt, barátom'. Amikor megkérdeznék, hogy... semmi más nincs... van is és nincs is bármi más... sem nem van és sem nem nincs bármi más, azt feleled, 'Ne mondd ezt, barátom' Akkor most hogyan értsem a szavaidat?

[Száriputta]: – A kijelentés, 'A hat érzékelési alap [látás, hallás, szaglás, ízlelés, érintés és elme] maradéktalan megszüntetése és elhalványítása esetén van-e még más valami?' fogalmat alkot a nem fogalomra.² A kijelentés, '...semmi más nincs... van is és nincs is bármi más... sem nem van és sem nem nincs bármi más?' fogalmat alkot a nem fogalomra. Amire kiterjed a hat érzékelési alap, arra terjed ki a fogalomalkotás. Amire kiterjed a fogalomalkotás, arra terjed ki a hat érzékelési alap. A hat érzékelési alap maradéktalan elhalványításával és megszüntetésével elérkezik a fogalomalkotás megszűnése és lecsillapodása.

1. phassāyatanā: az érintkezés ‘területei’ [↩](#)

2. Lásd MN 18. Ahogyan az Snp 4.14 rámutat, az osztályokba való besorolásnak és a fogalomalkotásnak gyökere ez a gondolat: „Én vagyok az, aki [mindezt el]gondol[ja]”. Ez a gondolat indokolja azokat a kérdéseket, amiket Tiszteletreméltó Mahá Kothhita feltett itt: az „Én vagyok az, aki [mindezt el]gondol[ja]” érzése lehet a megsemmisüléssel szemben érzett félelem vagy az az iránti vágy a Megszabadulás folyamata során. Mindkét hozzáállás akadályozza a ragaszkodás elhagyását, ami pedig elengedhetetlen a Megszabadulás eléréséhez, és ezért nem célravezető feltenni ezeket a kérdéseket. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Sándor Ildikó

Forrás: [AN 4.174, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Sándor Ildikó, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 4.199 Taṇhā Sutta – A sóvárgás

Fordította: Kolozsvári Ágnes

AN 4.199, PTS A II 211

Szerzetesek, a sóvárgásról foglak tanítani titeket, a mindent behálózóról, ami végighömpölygött, kiterjedt és megragadott, amellyel ez a világ átszőtt és beborított, ami olyan, mint az összekuszált fonál, a gubancos gombolyag, mint a megfont gyékény és nád, és nem vezet túl az újraszületésen, nem visz túl a nélkülözés, a bánat létsíkjain és a rossz irányokon. Hallgassatok figyelmesen, el fogom mondani.

Igen, Urunk, felelték a szerzetesek.

Ekkor a Magasztos azt mondta: És mi ez a mindent behálózó sóvárgás, ami végighömpölygött, kiterjedt és megragadott, amellyel ez a világ átszőtt és beborított, ami olyan, mint az összekuszált fonál, a gubancos gombolyag, mint a megfont gyékény és nád és, nem vezet túl az újraszületésen, nem visz túl a nélkülözés, a bánat létsíkjain és a rossz irányokon? Ez a vágy, ami tizennyolcféle szóbeli kifejezést¹ ölt, ami a belsőtől függ és tizennyolcféle szóbeli kifejezést ölt, ami a külsőtől függ.

És mi a vágy, ami tizennyolcféle szóbeli kifejezést ölt, ami a belsőtől függ?

Mivel létezik az „Én vagyok” létrejön az „Itt vagyok” az „Ilyen vagyok”, „Másmilyen vagyok”, „Rossz vagyok”, „Jó vagyok”, „Lehetek”, „Itt lehetek”, „Ilyen lehetek”, „Másmilyen lehetek”, „Legyek”, „Legyek itt”, „Legyek ilyen”, „Legyek másmilyen”, „Leszek”, „Itt leszek”, „Ilyen leszek”, „Másmilyen leszek”. Ez a vágy, ami tizennyolcféle szóbeli kifejezést ölt, ami a belsőtől függ.

És mi a vágy, ami tizennyolcféle szóbeli kifejezést ölt, ami a külsőtől függ? Mivel létezik az „Ezért vagyok ilyen” létrejön az „Ezért vagyok itt” az „Ezért vagyok ilyen”, „Ezért vagyok másmilyen”, „Ezért vagyok rossz”, „Ezért vagyok jó”, „Ezért lehetek”, „Ezért lehetek itt”, „Ezért lehetek ilyen”, „Ezért lehetek másmilyen”, „Ezért legyek”, „Ezért legyek itt”, „Ezért legyek ilyen”, „Ezért legyek másmilyen”, „Ezért leszek”, „Ezért leszek itt”, „Ezért leszek ilyen”, „Ezért leszek másmilyen”. Ez a vágy, ami tizennyolcféle szóbeli kifejezést ölt, ami a külsőtől függ.

Így van a vágy tizennyolcféle belsőtől függő szóbeli kifejezése és tizennyolcféle külsőtől függő szóbeli kifejezése, azaz harminchatféle szóbeli kifejezése. Így van a vágy harminchatféle szóbeli kifejezése a múltat, harminchatféle szóbeli kifejezése a jövőt és harminchatféle szóbeli kifejezése a jelent illetően, azaz összesen száznyolcféle szóbeli kifejezése.

Ez szerzetesek, a mindent behálózó sóvárgás, ami végighömpölygött, kiterjedt és megragadott,

amellyel ez a világ átszótt és beborított, ami olyan, mint az összekuszált fonál, a gubancos gombolyag, mint a megfont gyékény és nád, és nem vezet túl az újraszületésen, nem visz túl a nélkülözés, a bánat létsíkjain és a rossz irányokon.

1. *Taṇhā-vicaritāni*: szó szerint “sóvárgás által értékelt dolgok”. A múlt idejű melléknévi igenév *vicaritāni* a *vicāra* főnévhez kapcsolódik, ami nyelvi megjelenítést jelent, amely a beszéd szükséges előfeltétele ([MN 44](#)). A sóvárgástól megszabadult személy is képes beszélni, de nem a fenti – a mindennapokban alapvetően használt – fogalmak szerint fog szemlélődni, a dolgokat elemezni. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Kolozsvári Ágnes

Forrás: [AN 4.199, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Kolozsvári Ágnes, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 06, 2011, at 10:57 PM

AN 4.255 Kula Sutta – A családról

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 4.255, PTS A II 249

Minden esetben, amikor egy család nem képes huzamosabb ideig megőrizni a vagyonát, az az alábbi négy ok egyikének-másikának köszönhető. Melyik ez a négy? Nem keresik meg az elveszett dolgokat. Nem javítják meg az elhasználódott dolgokat. Mértéktelenek az étel és az ital fogyasztásában. Olyan nőnek vagy férfinak adnak hatalmat a kezébe, aki nem rendelkezik megfelelő erényekkel és erkölccsel. Minden esetben, amikor egy család nem képes huzamosabb ideig megőrizni a vagyonát, az a fenti négy ok egyikének-másikának köszönhető.

Minden esetben, amikor egy család huzamosabb ideig képes megőrizni a vagyonát, az az alábbi négy ok egyikének-másikának köszönhető. Megkeresik az elveszett dolgokat. Megjavítják az elhasználódott dolgokat. Mértéktartóak az étel és az ital fogyasztásában. Olyan nőnek vagy férfinak adnak hatalmat a kezébe, aki rendelkezik megfelelő erényekkel és erkölccsel. Minden esetben, amikor egy család huzamosabb ideig képes megőrizni a vagyonát, az a fenti négy ok egyikének-másikának köszönhető.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 4.255, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 5.20 Hita Sutta – Haszon

Fordította: Mrovcák Zoltán

AN 5.20, PTS A III 14

Egy szerzetes öt tulajdonsággal megáldva gyakorolja hitét¹ mind saját, mind mások hasznára. Melyik ez az öt?

Ott van az az eset, amikor egy szerzetes tökéletes az erényekben², és ezzel másokat is erre ösztökél. Tökéletes a koncentrációban³, és ezzel másokat is erre serkent. Tökéletes a tisztánlátásban⁴, és ezzel másokat is erre sarkall. Tökéletes a megszabadulásban⁵ és ezzel másokat is ennek követésére buzdít. Tökéletes a megszabadulás tudásában és látásában⁶, és másokat is erre serkent.

Ezzel az öt tulajdonsággal megáldott szerzetes gyakorolja hitét mind saját, mind mások hasznára.

1. *paṭipanna*: követ(ő), elér(ő), gyakorló, úton jár(ó) [↵](#)

2. *sīla* [↵](#)

3. *samādhi* [↵](#)

4. *paññā* [↵](#)

5. *vimutti* [↵](#)

6. *vimutti-ñāṇa-dassana* [↵](#)

Így készült:

Fordította: Mrovcák Zoltán

Forrás: [AN 5.20 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Mrovcák Zoltán, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 5.25 Anuggahita Sutta – Alátámasztás

Fordította: Mrovsák Zoltán

AN 5.25, PTS A III 20

Szerzetesek, ha a helyes nézeteket¹ öt tényező támasztja alá, annak a tudatosság általi megszabadulás² a gyümölcse, a tudatosság általi megszabadulás a jutalma, a tisztánlátás általi megszabadulás³ a gyümölcse, a tisztánlátás általi megszabadulás a jutalma. Melyik öt?

Van olyan eset, mikor a helyes nézetet az erények⁴, a tanulás⁵, a megbeszélés⁶, nyugodtság⁷ és a belátás⁸ támasztják alá.

Amikor ez az öt tényező támasztja alá a helyes nézeteket, annak a tudatosság általi megszabadulás a gyümölcse, a tudatosság általi megszabadulás a jutalma, a tisztánlátás általi megszabadulása gyümölcse, a tisztánlátás általi megszabadulás a jutalma.

1. *sammā-ditṭhi* [↵](#)
2. *ceto-vimutti*: az elme/szív megszabadulása, amely a befolyások, indulatok (*āsavā*) elhagyásából következik [↵](#)
3. *paññā-vimutti*: belátás vagy tudás általi megszabadulás [↵](#)
4. *sīla* [↵](#)
5. *suta* [↵](#)
6. *sākaṅkhamā* [↵](#)
7. *samatha* [↵](#)
8. *vipassanā* [↵](#)

Így készült:

Fordította: Mrovsák Zoltán

Forrás: [AN 5.25 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Mrovsák Zoltán, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 5.27 Samādhī Sutta – (A mérhetetlen) összpontosítás

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 5.27, PTS A III 24

Bölcsen és éberem kell fejlesztened a mérhetetlen összpontosítást [azaz olyan összpontosítást, ami a mérhetetlen jó szándékon, mérhetetlen együttérzésen, mérhetetlen megbecsülésen vagy a mérhetetlen egykedvűségen alapul¹]. Amikor az ember bölcsen és éberem kifejleszti a mérhetetlen összpontosítást, öt felismerés ébred fel benne. Melyik ez az öt?

[Ez a] felismerés ébred fel az emberben: 'Ez az összpontosítás áldásos most is, és áldásos eredményekre vezet majd a jövőben.'

[Ez a] felismerés ébred fel az emberben: 'Ez az összpontosítás kiváló, és nincs kapcsolatban testi csábításokkal.'

[Ez a] felismerés ébred fel az emberben: 'Ez az összpontosítás nem elérhető a közönséges emberek számára.'

[Ez a] felismerés ébred fel az emberben: 'Ez az összpontosítás békés, tökéletes, a derű elérése, az egység megvalósítása, amit nem korlátoz az erőltetett lemondás kényszerképzelete.'

[Ez a] felismerés ébred fel az emberben: 'Éberem lépek az összpontosítás (állapotába), és éberem lépek ki belőle.'

Bölcsen és éberem kell fejlesztened a mérhetetlen összpontosítást. Amikor az ember bölcsen és éberem kifejleszti a mérhetetlen összpontosítást, ez az öt felismerés ébred fel benne.

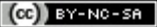
-
1. Ez a négy *brahma-vihārā*, azaz a négy „isten” vagy felülmúlhatatlan tartózkodási hely: *mettā*
- szeretet, jó szándék
karuṇā – együttérzés
muditā – megbecsülés, együtt-örülés
upekkhā - egykedvűség, felülemelkedettség, szellemi stabilitás. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [SN 5.27, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 5.28 Pañcaṅga-samādhī Sutta – Az összpontosítás elemei

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 5.28, PTS A III 25

Így hallottam! Egy alkalommal a Magasztos Szávaththiban, a Dzséta ligetben, Anáthapindika kolostorában tartózkodott. Ott így szólította meg a szerzeteseket: — Szerzetesek, most az ötrétű, nemes, helyes összpontosítást fogom nektek tanítani. Hallgassátok, és szenteljete nagy figyelmet neki, beszélni fogok! — Ahogy kívánod, Urunk! – válaszolták a szerzetesek.

Ekkor a Magasztos így szólt:

— Tehát, szerzetesek, mi is az ötrétű, nemes, helyes összpontosítás? Amikor a szerzetes teljesen elfordul az érzékiségtől, elfordul a haszontalan szellemi tulajdonságoktól, belép és megmarad az első dzshánában: elragadtatás és öröm ered ebből az elvonultságból, amit gondolatok és fogalomalkotás kísérnek. Átitatja és áthatja, előnti és kitölti a testet az elvonultságból eredő elragadtatással és örömmel. Nem marad semmi az egész testében, amit ne hatna át az elvonultságból eredő elragadtatás és öröm.

Ahogy egy képzett fürdőmester, vagy a segédje, amikor fürdősót önt egy bronzkádba, és összegyúrja, meghinti újra és újra vízzel, az így kapott fürdősó-golyó — bár vízzel áthatott, nedvesség itatja át, kívül belül átitatott — mégsem cseppen le. Épp így a szerzetes is átitatja és áthatja, előnti és kitölti a testet az elvonultságból eredő elragadtatással és örömmel. Nem marad semmi az egész testében, amit ne hatna át az elvonultságból eredő elragadtatás és öröm. Ez az ötrétű, nemes, helyes összpontosítás kifejlesztésének első módja.

Továbbá, lecsendesítve a gondolatokat és a fogalomalkotást, belép és megmarad a második dzshánában: ami a nyugalom, a gondolatoktól és fogalmaktól mentes tudatosság egységesüléséből eredő elragadtatás és öröm, belső bizonyosság. Átitatja és áthatja, előnti és kitölti a testet a nyugalomból eredő elragadtatással és örömmel. Nem marad semmi az egész testében, amit ne hatna át a nyugalomból eredő elragadtatás és öröm.

Ahogy egy tavat is, amit belülről egy forrás táplál — amibe nem ömlik bele sem keletről, sem nyugatról, sem északról, sem délről semmilyen folyó, és az egek sem öntözik időnként bőségesen esővízzel — a belőle fakadó hús forrás itatja és hatja át, önti el és tölti ki hús vízzel. Nincs olyan része a tónak, amit a hűvös víz ne hatna át. Épp így a szerzetes is átitatja és áthatja, előnti és kitölti a testet a nyugalomból eredő elragadtatással és örömmel. Nem marad semmi az egész testében, amit ne hatna át a nyugalomból eredő elragadtatás és öröm. Ez az ötrétű, nemes, helyes összpontosítás kifejlesztésének második módja.

Továbbá, az elragadtatás kifakultával megmarad a nyugalomban, tudatosan és éberén, és örömet érez a testében. Belép és megmarad a harmadik dzshánában, amiről a Magasztos azt mondta, hogy 'nyugodt és tudatos, örömteli állapotban van.' Átitatja és áthatja, előnti és kitölti ezt a testet ezzel az elragadtatás nélküli örömmel, így az egész testében nem marad semmi, amit ne hatna át ez az elragadtatás nélküli öröm.

Akár egy kék, fehér, vagy vörös lótuszokkal borított tóban, a kék, fehér, és vörös lótuszvirágok is a vízben születnek, abban nevelkednek, anélkül hogy elhagynák a vizet, tehát át vannak hatva, át vannak itatva a hús vízzel, gyökerüktől virágaik csúcsáig, és nincs olyan része ezeknek a kék, fehér vagy vörös lótuszvirágoknak, amit ne hatna át a hús víz. Épp így a szerzetes is átítatja és áthatja, előnti és kitölti a testet az elragadtatás nélküli örömmel. Nem marad semmi az egész testében, amit ne hatna át ez az elragadtatás nélküli öröm. Ez az ötrétű, nemes, helyes összpontosítás kifejlesztésének harmadik módja.

Továbbá, elengedve az örömet és a fájdalmat — a lelkesültség és az aggodalom korábbi megszűntével — belép és megmarad a negyedik dzshánában: ami a nyugalom tisztasága és éberség, sem kellemes, sem fájdalmas. Ül, testét áthatva ezzel a tiszta és ragyogó tudatossággal, ami sem kellemes, sem fájdalmas, így az egész testében nem marad semmi, amit ne hatna át ez a tiszta, ragyogó tudatosság.

Akár az az ember, aki úgy ül, hogy testét feje búbjától a talpáig fehér ruha borítja, és nincs a testének egy kis része sem, amit a fehér ruha ne borítana be. Épp így ül a szerzetes is, áthatva az egész testét tiszta és ragyogó tudatossággal, így nem marad semmi az egész testében, amit ne hatna át ez a tiszta, ragyogó tudatosság. Ez az ötrétű, nemes, helyes összpontosítás kifejlesztésének negyedik módja.

Továbbá, a szerzetes a figyelem eszközével jól kézben tartja, gondosan ápolja, helyesen szemléli, jól áthatja a szemlélődése tárgyát.

Mint amikor az ember egy [konkrét] másik embert szemlél, [pl.] egy álló ember egy ülőt, egy ülő ember egy fekvőt szemlél. Szerzetesek! A szerzetes épp így, a figyelem eszközével jól kézben tartja, gondosan ápolja, helyesen szemléli, jól áthatja a szemlélődése tárgyát. Ez az ötrétű, nemes, helyes összpontosítás kifejlesztésének ötödik módja.

Amikor a szerzetes ezen a módon kifejlesztette és gyakorolta az ötrétű, nemes, helyes összpontosítást, akkor a hat magasabb tudás¹ bármelyike felé irányítsa is a tudatát, hogy megismerje és felismerje [azt], képes lesz [a hat magasabb tudást] megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Tegyük fel, hogy ki van téve egy vizeskorsó, színültig tele vízzel, annyira, hogy még a varjak is tudnak belőle inni. Ha jön egy erős ember, és valahogy felborítja, vajon kiömlik-e belőle a víz? — Igen,

urunk!

— Ugyanígy, amikor valaki kifejlesztette és gyakorolta az ötrétű, nemes, helyes összpontosítást, akkor a hat magasabb tudás bármelyike felé irányítsa is a tudatát, hogy megismerje és felismerje [azt], képes lesz [a hat magasabb tudást] megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Tegyük fel, hogy van egy víztároló kád, amit ékekkel támasztottak ki, hogy megálljon a földön, és színültig tele van, annyira, hogy még a varjak is tudnak belőle inni. Ha egy erős ember valahogy kiveri az ékeket alóla, vajon kiömlik-e belőle a víz? — Igen, urunk!

— Ugyanígy, amikor valaki kifejlesztette és gyakorolta az ötrétű, nemes, helyes összpontosítást, akkor a hat magasabb tudás bármelyike felé irányítsa is a tudatát, hogy megismerje és felismerje [azt], képes lesz [a hat magasabb tudást] megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Tegyük fel, hogy áll egy harci kocsi egy négyes útelágazásnál, befogva telivérekkel, kocsisokkal készenlétben, és egy ügyes kocsihajtó, lovak megszelídítője jönne, és befogná őket, egyik kezében a gyeplőt, másikban a korbácsot tartva, hajtaná őket előre és vissza, vagy bárhová, bármelyik útra amelyikre csak akarja. Ugyanígy, amikor valaki kifejlesztette és gyakorolta az ötrétű, nemes, helyes összpontosítást, akkor a hat magasabb tudás bármelyike felé irányítsa is a tudatát, hogy megismerje és felismerje [azt], képes lesz [a hat magasabb tudást] megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Ha akarja, sokféle természetfeletti képességgel élhet. Egy lévén megsokszorozhatja önmagát, számos lévén újra egyé válhat. Feltűnhet, eltűnhet. Akadálytalanul sétálhat át falakon, várfalakon, és hegyeken, mint az üres téren. Fejest ugorhat a földbe, majd kiugorhat onnan, mintha a föld víz lenne. Sétálhat a víz felszínén, anélkül hogy elmerülne, mintha az szárazföld lenne. Keresztbe tett lábakkal repülhet a levegőben, mintha szárnyas madár lenne. Kezeivel határozottan és erősen megérintheti, megsimíthatja akár a Napot és a Holdat is. Testével akár a Brahma-világokig hatást tud gyakorolni. Képes lesz ezeket megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Ha akarja, isteni fül érzékszervével, ami sokkal tisztább, meghaladja az emberét, bármilyen hangot meghallhat: istenit és emberit, távolit és közelit. Képes lesz ezt megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Ha akarja, belelát más lények, más személyek tudatába, az által, hogy körül öleli a sajátjával. A vággyal teli tudatot vággyal teliként észleli, és a vágytól mentes tudatot vágytól mentesként észleli. Az ellenszenvvel teli tudatot ellenszenvvel teliként észleli, az ellenszenvtől mentes tudatot ellenszenvtől mentesnek észleli. A káprázattal teli tudatot káprázattal teliként észleli, a káprázattól mentes tudatot káprázattól mentesként észleli. A korlátozott tudatot korlátozottként észleli, a szétszórt tudatot szétszórtként észleli. A kiterjesztett tudatot kiterjesztettként észleli, a beszűkült tudatot beszűkültként

észleli. A kiváló tudatot kiválóként észleli, a nem kiváló tudatot nem kiválóként észleli. Az összpontosított tudatot összpontosítottként észleli, a nem összpontosított tudatot nem összpontosítottként észleli. A megszabadított tudatot megszabadítottként észleli, a nem megszabadított tudatot nem megszabadítottként észleli. Képes lesz ezt megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Ha akarja, visszaemlékszik számos előző életére, egy, kettő, három születésére, négy öt, tíz, húsz, harminc, negyven, ötven, száz, ezer, százezer születésére. Számos világkorszak kozmikus összeroppanására, és számos világkorszak kozmikus kitágulására, vagy számos világkorszak kozmikus összeroppanására és kitágulására, így emlékezve vissza: „Akkor és ott ez volt a nevem, ehhez a családhoz tartoztam, így néztem ki. Ezt ettem, ilyen örömeket és fájdalmakat tapasztaltam és így ért véget az életem. Erről a helyről eltávozva, ott bukkantam fel ismét. És ott pedig ez volt a nevem, ehhez a családhoz tartoztam, így néztem ki. Ezt ettem, ilyen örömeket és fájdalmakat tapasztaltam és így ért véget az életem. Arról a helyről eltávozva, amott bukkantam fel ismét. Így emlékszik vissza számos előző életére minden részletre kiterjedően. Képes lesz ezt megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Ha akarja, isteni szem érzékszervével, ami sokkal tisztább, meghaladja az emberét, látja a lényeket eltávozni, és újra felbukkanni, és felismeri mennyire alantasak, vagy kiválóak, szépek vagy csúnyák, szerencsések vagy szerencsétlenek a kammájuknak megfelelően: „Ezek a lények, akik helytelenül viselkedtek a testükkel, beszédükkel és a tudatukkal, akik gyalázták az érdemeseket, helytelen nézeteket vallottak, és ezeknek a helytelen nézeteknek a hatása alatt cselekedtek, a test felbomlásával, haláluk után a nélkülözés mostoha, alsóbb birodalmaiban, a pokolban létesülnek újra. De azok a lények, akik helyesen bántak a testükkel, a beszédükkel és a tudatukkal, nem gyalázták az érdemeseket, akik helyes nézeteket vallottak, és ezeknek a helyes nézeteknek a hatása alatt cselekedtek, a test felbomlásával, haláluk után jó helyekre, a mennyei világokba létesülnek újra”. Így, az isteni szem érzékszervével, ami sokkal tisztább, meghaladja az emberét, látja a lényeket eltávozni, és újra felbukkanni, és felismeri mennyire alantasak, vagy kiválóak, szépek vagy csúnyák, szerencsések vagy szerencsétlenek a kammájuknak megfelelően. Képes lesz ezt megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Ha akarja, miután véget vetett a tudati késztetéseknek², a késztetésektől mentes tudatosság-megszabadulásban, és a tisztánlátás-megszabadulásban időzik, felismerve és megvalósítva azokat magában itt és most. Képes lesz ezt megtapasztalni magában, bármikor, amikor szándékában áll.

Ezeket mondta a Magasztos. A szerzetesek elégedettek voltak, örültek a Magasztos szavainak.

1. abhiññā: 6 természetfeletti képesség, felsőbbrendű tudás (a 6 fajtáját lásd a szutta szövegében)

2. āsava: képzetek, ötletek amik elködösítik, zavarossá teszik, megmérgezik az elmét, és így az nem tud magasabb dolgok felé fordulni; szó szerint: az ami folyik; egy seb váladéka; más fordításokban: indulat, befolyás

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 5.28 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 5.38 Saddha Sutta – Meggyőződés

Fordította: Tóbel Ibolya és Szirmai Balázs

AN 5.38, PTS A III 42

Egy világi személynek öt előnye származik a hitbéli meggyőződéséből. Melyik öt?

Mikor az igaz, jó emberek a világban részvétet mutatnak, akkor először a hitbéli meggyőződéssel bíró emberek felé mutatnak részvétet, és nem a meggyőződés nélküliek felé.

Mikor látogatást tesznek, akkor először a hitbéli meggyőződéssel bíró embereknél tesznek látogatást, és nem a meggyőződés nélkülieknél.

Mikor adományt fogadnak el, először a meggyőződéssel bíró ember adományát fogadják, és nem meggyőződés nélküliét.

Mikor a Dhammát tanítják, először a meggyőződéssel bíró embernek tanítják, és nem a meggyőződés nélkülieknek.

Egy hitében meggyőződött ember a teste széthullásakor, a halála után jó irányokban születik újra, a mennyei világban.

Egy világi embernek ez az öt előnye származik a hitbéli meggyőződéséből.

Ahogy egy hatalmas fügefafa¹ alatt, ahol négy út találkozik a környék összes madara menedéket talál, úgy a hitbéli meggyőződéssel bíró ember menedéket nyújt számos embernek: szerzeteseknek, nővéreknek, férfi és női világi követőknek.

Egy erős fa,
ágai gyümölcsöket és leveleket viselnek
vastag ágakkal és gyökerekkel
és teli-tele gyümölcsökkel

Ott a madarak megnyugvást találnak

Ebben az elragadó közegben
otthonra lelnek
kik árnyékot keresnek
 árnyékba érkeznek
kik gyümölcsöt keresnek

gyümölcsöt élveznek

Így tökéletesedik az ember
erényben és meggyőződésben
alázatban érzékenységben szelídségben
elragadtatásban és kedvességben.

Jönnek hozzá indulatok nélkül,
szenvédélymentesen,
idegenkedés nélkül,
zűrzavartól mentesen –
az érdemek mezeje a világ számára.

Tanítták neki a Dhammát,
mely eloszlatja az összes szenvedést.
És mikor megérti,
megszabadul az indulatoktól,
teljes eloldódik.

1. Lásd még (angolul) [itt](#) ↔

Így készült:

Fordította: Tóbel Ibolya és Szirmai Balázs

Forrás: [AN 5.38, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Tóbel Ibolya és Szirmai Balázs, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 5.49 Kosala Sutta – A kószalai

Fordította: Sándor Ildikó

AN 5.49, PTS A III 57

Az angol fordító jegyzete:

Ebben a beszélgetésben a Buddha tanácsot ad arra, hogyan bánjunk a fájdalommal. A szutta végén a vers, amely megemlíti a gyászbeszédeket, kántálásokat és egyebeket is, elmondja, hogy ezeknek a temetkezési hagyományoknak az a célja, hogy a gyászolók érzéseit mederben tartsa. Buddha megjegyzése szerint, amíg ezek a hagyományok a célnak megfelelnek, addig kövessük ezeket. De amikortól már nem felelnek meg a célnak, mert észrevesszük, hogy érzéseink parttalanná válnak és elmerülünk a fájdalomban, akkor vissza kell térnünk saját életünk fontos teendőihez.

Egy alkalommal a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavana-ligetben, Anáthapindika kertjében tartózkodott.

Ekkor a kószalai Paszénadi király ment a Magasztoshoz, és érkezéskor meghajolva előtte, leült az egyik oldalra. Éppen akkor halt meg Malliká királyné. Egy bizonyos személy lépett a királyhoz és a fülébe súgta:

– Felséges uram, Malliká királyné meghalt.

E szavak elhangzása után a kószalai Paszénadi király ott ült szerencsétlenül és lesújtva, vállait leejtve, szomorú arccal, komoran, szótlánul. A Magasztos látta a királyt ott ülni szerencsétlenül és lesújtva... szótlánul, és így szólt hozzá:

– Öt olyan dolog van, nagy király, ami fölött nem rendelkezhet sem remete, sem pap, sem déva, sem Mára, sem Brahmá, sem senki a világon. Melyik ez az öt?

’Ami ki van téve az öregedésnek, ne öregedjen meg!’ Ez az, ami fölött nem rendelkezhet sem remete, sem pap, sem déva, sem Mára, sem Brahmá, sem senki a világon.

’Ami ki van téve a betegségnek, ne legyen beteg!’ Ez az, ami fölött nem rendelkezhet sem remete, sem pap, sem déva, sem Mára, sem Brahmá, sem senki a világon.

’Ami ki van téve a halálnak, ne haljon meg!’ Ez az, ami fölött nem rendelkezhet sem remete, sem pap, sem déva, sem Mára, sem Brahmá, sem senki a világon.

'Ami ki van téve az elmúlásnak, ne múljon el!' Ez az, ami fölött nem rendelkezhet sem remete, sem pap, sem déva, sem Mára, sem Brahmá, sem senki a világon.

'Ami ki van téve a pusztulásnak, nem pusztuljon el!' Ez az, ami fölött nem rendelkezhet sem remete, sem pap, sem déva, sem Mára, sem Brahmá, sem senki a világon.

Nos, előfordulhat egy tanulatlan átlagemberrel, hogy valami, ami ki van téve az öregedésnek, az megöregszik. Annak a megöregedésével, ami ki van téve az öregedésnek, ő nem ekként gondolkodik: 'Ez nem csupán velem esik meg, hogy ami ki van téve az öregedésnek, az meg fog öregedni. Mert mindegyik lényel – amelyik volt a múltban és lesz a jövőben, mindig elmúlva és újrakeletkezve – megtörténik ez, hogy ami ki van téve az öregedésnek, az meg fog öregedni. És ha a megöregedésével annak, ami ki van téve az öregedésnek, én búsulok, bánkódom, jajveszékelek, verem a mellem és szinte tébolyult leszek, akkor nem bírok enni sem, a testem taszítóvá válik, hétköznapi dolgaim elvégezetlenek maradnak, mindezzel az ellenségeimnek örömet fogok okozni, a barátaimnak pedig boldogtalanságot.' És így, a megöregedésével annak, ami ki van téve az öregedésnek, ő búsul, bánkódik, jajveszékel, veri a mellét és szinte tébolyult lesz. Ezt hívják a tanulatlan átlagembernek, akit eltalált a bánat mérgezett nyila, és gyötrelmet okoz magának.

Továbbá előfordulhat egy tanulatlan átlagemberrel, hogy valami, ami ki van téve a megbetegedésnek, megbetegszik... ami ki van téve a halálnak, meghal... ami ki van téve az elmúlásnak, elmúlik... ami ki van téve a pusztulásnak, elpusztul. Az elpusztulásával annak, ami ki van téve pusztulásnak, nem ekként gondolkodik: 'Ez nem csupán velem történik meg, hogy ami ki van téve a pusztulásnak, az el fog pusztulni. Mert mindegyik lényel – amelyik volt a múltban és lesz a jövőben, mindig elmúlva és újrakeletkezve – megtörténik ez, hogy ami ki van téve a pusztulásnak, elpusztul. És ha az elpusztulásával annak, amit ki van téve a pusztulásnak, én búsulok, bánkódom, jajveszékelek, verem a mellem, és szinte tébolyult leszek, akkor nem bírok enni sem, a testem taszítóvá válik, hétköznapi dolgaim elvégezetlenek maradnak, mindezzel az ellenségeimnek örömet fogok okozni, a barátaimnak pedig boldogtalanságot.' És így, ez elpusztulásával annak, ami ki van téve a pusztulásnak, ő búsul, bánkódik, jajveszékel, veri a mellét és szinte tébolyult lesz. Ezt hívják egy tanulatlan átlagembernek, akit eltalált a bánat mérgezett nyila, és gyötrelmet okoz magának.

Előfordulhat egy jól képzett, nemes tanítvánnyal, hogy valami, ami ki van téve az öregedésnek, megöregszik. Annak a megöregedésével, ami ki van téve az öregedésnek, ő ekként gondolkodik: 'Ez nem csupán velem esik meg, hogy ami ki van téve az öregedésnek, az meg fog öregedni. Mert mindegyik lényel – amelyik volt a múltban és lesz a jövőben, mindig elmúlva és újrakeletkezve – megtörténik ez, hogy ami ki van téve az öregedésnek, az meg fog öregedni. És ha a megöregedésével annak, ami ki van téve az öregedésnek, én búsulok, bánkódom, jajveszékelek, verem a mellem, és szinte tébolyult leszek, akkor nem bírok enni sem, a testem taszítóvá válik, hétköznapi dolgaim

elvégezetlenek maradnak, mindezzel az ellenségeimnek örömet fogok okozni, a barátaimnak pedig boldogtalanságot.’ És így, a megöregedésével annak, ami ki van téve az öregedésnek, ő nem búsul, nem bánkódik, nem jajveszékel, és nem veri a mellét és nem lesz szinte tébolyult. Ezt hívják egy jól képzett nemes tanítványnak, aki kihúzza a bánat mérgezett nyilát, amivel átütve a tanulatlan átlagember gyötrelmet okoz magának. Bánat nélkül, nyíl nélkül, a nemes tanítvány megtapasztalja a belülről fakadó teljes szabadságot.

Továbbá előfordul egy jól képzett tanítvánnyal, hogy valami, ami ki van téve a megbetegedésnek, megbetegszik... ami ki van téve a halálnak, meghal... ami ki van téve a befejezésnek, bevégeződik... ami ki van téve a pusztulásnak, elpusztul. Az elpusztulásával annak, ami ki van téve pusztulásnak, ő ekként gondolkodik: ’Ez nem csupán velem történik meg, hogy ami ki van téve a pusztulásnak, az el fog pusztulni. Mert mindegyik lényel – amelyik volt a múltban és lesz a jövőben, mindig elmúlva és újrakeletkezve – megtörténik ez, hogy ami ki van téve a pusztulásnak, elpusztul. És ha az elpusztulásával annak, amit ki van téve a pusztulásnak, én búsulok, bánkódom, jajveszékelek, verem a mellem, és szinte tébolyult leszek, akkor nem bírok enni sem, a testem taszítóvá válik, hétköznapi dolgaim elvégezetlenek maradnak, mindezzel az ellenségeimnek örömet fogok okozni, a barátaimnak pedig boldogtalanságot.’ És így, a pusztulásával annak, ami ki van téve a pusztulásnak, ő nem búsul, nem bánkódik, nem jajveszékel, nem veri a mellét és nem lesz szinte tébolyult. Ezt hívják egy jól képzett nemes tanítványnak, aki kihúzza a bánat ütötte mérgezett nyilat, amivel a tanulatlan átlagember gyötrelmet okoz magának. Bánat nélkül, nyíl nélkül, a nemes tanítvány megtapasztalja a belülről fakadó teljes szabadságot.

Ez az öt dolog, nagy király, ami fölött nem rendelkezhet sem remete, sem pap, sem déva, sem Mára, sem Brahmá, sem senki a világon.

Nem siránkozással,
nem jajveszékeléssel,
éred itt el a célod,
egyáltalán nem [ezekkel].
Ha tudják azt, hogy búsulsz és telve vagy fájdalommal,
ellenségeid örvendeznek.
De ha egy bölcs
tudatosan meghatározza a célját,
nem inog meg a balszerencsével szemben,
ellenségei bosszúsággal
látják rezzenéstelen arcát.
Ha eljön a gyászbeszéd,
kántálások, szép mondások,

adományok és családi hagyományok ideje,
kövesd ezeket szorgalmasan a megfelelő módon.
De ha észreveszed, hogy ez már nem hasznos,
sem neked, sem másoknak,
nyugodj bele [a dolgok természetébe]
siránkozás nélkül ezzel a gondolattal:
'Mi fontos dolgom van most?'

Így készült:

Fordította: Sándor Ildikó

Forrás: [AN 5.49, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Sándor Ildikó, 2012

Felhasználás feltételei:

Frissítve: November 12, 2012, at 10:30 AM

AN 5.57 Thāna Szutta – Elmélkedés a dolgok felett

Fordította: Csikós Henriett

AN 5.57, PTS A III 71

Öt dolog van, ami felett gyakran kell elmélkednünk, legyünk nők, férfiak világiak vagy szerzetesek. Melyik ez az öt?

Ki vagyok téve az öregedésnek, az öregedést nem kerülhetem el. Ez az első tény, ami felett gyakran kell elmélkedni, legyünk nők, férfiak világiak vagy szerzetesek.

Ki vagyok téve betegségnek, a betegséget nem kerülhetem el. Ez a második tény, ami felett gyakran kell elmélkedni, legyünk nők, férfiak világiak vagy szerzetesek.

Ki vagyok téve halálnak, a halált nem kerülhetem el. Ez a harmadik tény, ami felett gyakran kell elmélkedni, legyünk nők, férfiak világiak vagy szerzetesek.

Ki vagyok téve változásnak, egyszer meg kell válnom mindentől, ami számomra kedves és vonzó. E felett gyakran kell elmélkedni, legyünk nők, férfiak, világiak vagy szerzetesek.

Felelős vagyok a tetteimért¹, tetteim örököse vagyok, tetteimből születtem, a tetteim kötnek meg, a tetteim a bírám. Tegyek rosszat vagy jót, annak örököse leszek.

E felett az öt tény felett gyakran kell elmélkedni, legyünk nők, férfiak világiak vagy szerzetesek.

Milyen érvre alapozva vizsgálódjunk gyakran ezen: „ki vagyok téve az öregedésnek, nem kerülhetem el az öregedést”? Vannak lények, akik a fiatalság megszállottjai, ami annyira jellemző a fiatalokra. Mivel a fiatalság megszállottjai, nem cselekednek helyesen sem testben, beszédben, sem gondolatban. De ha gyakran vizsgálódunk ezen a tényen², akkor a fiatalság megszállottsága, ami annyira jellemző a fiatalokra, vagy teljesen megszűnik vagy elcsitul...

Milyen érvre alapozva vizsgálódjunk gyakran ezen: „ki vagyok téve a betegségnek, nem kerülhetem el a betegséget”? Vannak lények, akik az egészség megszállottjai, ami annyira jellemző azokra, akik egészségesek. Mivel az egészség megszállottjai, nem cselekednek helyesen sem testben, beszédben, sem gondolatban. De ha gyakran vizsgálódunk ezen a tényen³, akkor az egészség megszállottsága, ami annyira jellemző az egészségesekre, vagy teljesen megszűnik vagy elcsitul...

Milyen érvre alapozva vizsgálódjunk gyakran ezen: „ki vagyok téve halálnak, nem kerülhetem el a halált”? Vannak lények, akik az élet megszállottjai, ami annyira jellemző az élőkre. Mivel az élet megszállottjai, nem cselekednek helyesen sem testben, beszédben, sem gondolatban. De ha gyakran

vizsgálódunk ezen a tényen⁴, akkor az élet megszállottsága, ami annyira jellemző az élőkre, vagy teljesen megszűnik vagy elcsitul...

Milyen érvre alapozva vizsgálódjunk gyakran ezen: „ki vagyok téve változásnak, meg kell válnom mindentől, ami számomra kedves és vonzó”. Vannak lények, akik szenvedélyesen, vággyal telve ragaszkodnak, ahhoz ami számukra kedves és vonzó. Mivel ennek a szenvedélynek megszállottjai, nem cselekednek helyesen sem testben, beszédben, sem gondolatban. De ha gyakran vizsgálódunk ezen a tényen⁵, akkor a szenvedélyes és vággyal teli ragaszkodás ahhoz, ami kedves és vonzó teljesen megszűnik vagy elcsitul...

Milyen érvre alapozva vizsgálódjunk gyakran ezen: „felelős vagyok a tetteimért⁶, tetteim örököse vagyok, tetteimből születtem. Tetteim a bírám. Tegyek rosszat vagy jót, annak örököse leszek”? Vannak lények, akik, nem cselekednek helyesen sem testben, beszédben, sem gondolatban. De ha gyakran vizsgálódunk ezen a tényen⁷, akkor a test, beszéd és gondolat helytelen cselekedete vagy teljesen megszűnik vagy elcsitul...

A Magasztos tanítványa így szemlélődik: nem én vagyok az egyetlen, aki alá van vetve az öregedésnek, aki nem kerülheti el az öregedést.

Épp így a – múlt- és jövőbeli, elmúló és újraszülető – lények alá vannak vetve az öregedésnek, senki nem kivétel az öregedés alól. Ha ezen elmélkedik, megalapozza az ösvényt. Az ösvényt járja, műveli és fejleszti, ekkor a bilincsek⁸ eloldódnak, a megszállottság⁹ megszűnik.

A Magasztos tanítványa továbbá így szemlélődik: nem én vagyok az egyetlen, aki alá van vetve betegségnek és nem menekülhet a betegség elől... Nem én vagyok az egyetlen, aki ki van téve halálnak, aki nem kerülheti el a halált... Nem én vagyok az egyetlen, akinek meg kell válnia mindattól, ami számára vonzó és kedves...

A Magasztos tanítványa továbbá így szemlélődik: nem én vagyok az egyetlen, aki felelős a tetteiért, a tettei örököse, a tetteiből született, a tettei kötik meg, tettei a bírái. Tegyek bármit, rosszat vagy jót, annak az örököse leszek.

Épp így a – múlt- és jövőbeli, elmúló és újraszülető – lények is felelősek a tetteikért¹⁰, a tetteik örökösei, a tetteikből születettek, a tetteik kötik meg, tetteik a bírái. Tegyenek bármit, rosszat vagy jót, annak az örökösei lesznek. Ha ezen elmélkedik, megalapozza az ösvényt. Az ösvényt járja, műveli és fejleszti, ekkor a bilincsek eloldódnak, a megszállottság megszűnik.

Születésnek alávetve, öregedésnek alávetve,
a halálnak alávetve,

a közönséges ember számára
taszító az, ki szenved attól,
aminek alá van vetve.

És ha engem taszítanának azok,
kik ezeknek a dolgoknak vannak alávetve,
nem lenne megfelelő számomra,
hogy úgy éljek, mint ők.

Amint felvettem ezt a hozzáállást,
megértve a Tant, mindenféle sallang nélkül —
úrrá lettem minden mámor felett,
legyen az egészség, fiatalság, élet.
És az lettem, aki a lemondást
megpihenésként látja.

Ettől erőre kapva,
megláttam az Eloldódást.
Semmiképp sem tudnék már
részt venni érzéki örömeinkben.
A szent életet követve,
nem térek vissza többé.

-
1. *kamma* [↩](#)
 2. azon, hogy „ki vagyok téve az öregedésnek, nem kerülhetem el az öregedést” [↩](#)
 3. azon, hogy „ki vagyok téve a betegségnek, nem kerülhetem el a betegséget” [↩](#)
 4. azon, hogy „ki vagyok téve a halálnak, nem kerülhetem el a halált” [↩](#)
 5. azon, hogy „ki vagyok téve változásnak, meg kell válnom mindentől, ami számomra kedves és vonzó” [↩](#)
 6. *kamma* [↩](#)
 7. azon, hogy „felelős vagyok a tetteimért, tetteim örököse vagyok, tetteimből születtem. Tetteim a bírám. Tegyek rosszat vagy jót, annak örököse leszek” [↩](#)

8. *saṃyojana*: béklyók; lásd AN 10.13 [↵](#)

9. *anusaya*: (a személyiség háttérében meghúzódó) hajlamok [↵](#)

10. *kamma* [↵](#)

Így készült:

Fordította: Csikós Henriett

Forrás: [AN 5.57, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Csikós Henriett, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 5.77 Anāgata-bhaya Sutta (1) – Beszéd a jövő veszélyeiről (1)

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 5.77, PTS A III 100

Szerzetesek! Ez az öt jövőbeli veszély épp elég, amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él, éberén, törekvően és eltökélten, hogy azért éljen, hogy elnyerje a még el nem nyerttet, elérje a még el nem értet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat. Melyik ez az öt?

Amikor a vadonban élő szerzetes emlékezteti magát arra, hogy: 'Én most egyedül élek a vadonban. És miközben így egyedül élek a vadonban, egy kígyó megmarhat, egy skorpió megcsíphet, egy százlábú megharaphat engem. Így bármikor eljöhét értem a halál. Ez akadályt jelentene számomra. Tehát legyen elég kitartásom ahhoz, hogy elnyerjem a még el nem nyerttet, elérjem a még el nem értet, megvalósítsam a még meg nem valósítottat.'

Ez az első jövőbeli veszély, ami épp elég, amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él, éberén, törekvően és eltökélten, hogy azért éljen, hogy elnyerje a még el nem nyerttet, elérje a még el nem értet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat.

Továbbá, amikor a vadonban élő szerzetes emlékezteti magát arra, hogy: 'Én most egyedül élek a vadonban. És miközben így egyedül élek a vadonban, megbotozhatok, és a mélybe zuhanhatok; a megemésztett élelem bajt hozhat rám; kínozhat az epém, a váladékaim, ... metsző szelek kínozhatják a testem. Így bármikor eljöhét értem a halál. Ez akadályt jelentene számomra. Tehát legyen elég kitartásom ahhoz, hogy elnyerjem a még el nem nyerttet, elérjem a még el nem értet, megvalósítsam a még meg nem valósítottat.'

Ez a második jövőbeli veszély, ami épp elég, amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él, éberén, törekvően és eltökélten, hogy azért éljen, hogy elnyerje a még el nem nyerttet, elérje a még el nem értet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat.

Továbbá, amikor a vadonban élő szerzetes emlékezteti magát arra, hogy: 'Én most egyedül élek a vadonban. És miközben így egyedül élek a vadonban, találkozhatok veszélyes vadállatokkal: oroszlánokkal, tigrisekkel, leopárdokkal, medvékkel, vagy hiénákkal. Elragadhatják tőlem az életem.

Így bármikor eljöhét értem a halál. Ez akadályt jelentene számomra. Tehát legyen elég kitartásom ahhoz, hogy elnyerjem a még el nem nyerttet, elérjem a még el nem értet, megvalósítsam a még meg nem valósítottat.'

Ez a harmadik jövőbeli veszély, ami épp elég, amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él,

éberén, törekvően és eltökélten, hogy azért éljen, hogy elnyerje a még el nem nyerttet, elérje a még el nem értet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat.

Továbbá, amikor a vadonban élő szerzetes emlékezteti magát arra, hogy: 'Én most egyedül élek a vadonban. És miközben így egyedül élek a vadonban, találkozhatok erőszakos suhancokkal, akik gyilkosságot követnek el, vagy gyilkoltak a múltban. Elragadhatják tőlem az életem. Így bármikor eljöhet értem a halál. Ez akadályt jelentene számomra. Tehát legyen elég kitartásom ahhoz, hogy elnyerjem a még el nem nyerttet, elérjem a még el nem értet, megvalósítsam a még meg nem valósítottat.'

Ez a negyedik jövőbéli veszély, ami épp elég, amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él, éberén, törekvően és eltökélten, hogy azért éljen, hogy elnyerje a még el nem nyerttet, elérje a még el nem értet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat.

Továbbá, amikor a vadonban élő szerzetes emlékezteti magát arra, hogy: 'Én most egyedül élek a vadonban. És a vadonban, erőszakos nem emberi lények, szellemek vannak. Elragadhatják tőlem az életem. Így bármikor eljöhet értem a halál. Ez akadályt jelentene számomra. Tehát legyen elég kitartásom ahhoz, hogy elnyerjem a még el nem nyerttet, elérjem a még el nem értet, megvalósítsam a még meg nem valósítottat.'

Ez az ötödik jövőbéli veszély, ami épp elég, amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él, éberén, törekvően és eltökélten, hogy azért éljen, hogy elnyerje a még el nem nyerttet, elérje a még el nem értet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat.

Ez az öt jövőbéli veszély épp elég, amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él, éberén, törekvően és eltökélten, hogy azért éljen, hogy elnyerje a még el nem nyerttet, elérje a még el nem értet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 5.77, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 5.78 Anāgata-bhaya Sutta (2) – Beszéd a jövő veszélyeiről (2)

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 5.78, PTS A III 103

Szerzetesek! Ez az öt jövőbeli veszély — amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él, éberem, törekvően és eltökélten — épp elég [figyelmeztetés], hogy [a szerzetes] azért éljen, hogy elnyerje a még el nem nyertet, elérje a még el nem értet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat. Melyik ez az öt?

Amikor a szerzetes emlékezteti magát arra, hogy: „Jelenleg még fiatal vagyok, hajam még koromfekete, a fiatalság áldásait élvezem az élet első szintjén. De eljön majd az idő, amikor ezt a testet az öregség sanyargatja majd. Amikor az embert legyőzi az öregség és a hanyatlás, akkor nem lesz majd könnyű a Buddha tanításaira figyelni. Akkor nem lesz majd könnyű egy elhagyatott erdőben, a vadonban időzni. Még mielőtt ilyen nem kívánt, kényelmetlen, kellemetlen dolgok történének velem, legyen elég kitartásom ahhoz, hogy elnyerjem a még el nem nyertet, elérjem a még el nem értet, megvalósítsam a még meg nem valósítottat, tehát mivel a Dhamma áldásait élvezem, békében fogok élni, amíg megöregszem.”

Ez az első jövőbeli veszély, ami — amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él, éberem, törekvően és eltökélten — épp elég [figyelmeztetés], hogy [a szerzetes] azért éljen, hogy elnyerje a még el nem nyertet, elérje a még el nem értet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat.

Továbbá, amikor a szerzetes emlékezteti magát arra, hogy: „Jelenleg betegségek és kényelmetlenségek nélkül élek, jó az emésztésem, nincs túl hideg, se túl meleg, kellő erővel és tűrőképességgel rendelkezem. De eljön majd az idő, amikor ezt a testet betegség sanyargatja majd. Amikor az embert legyőzi a betegség, akkor nem lesz majd könnyű a Buddha tanításaira figyelni. Akkor nem lesz majd könnyű egy elhagyatott erdőben, a vadonban időzni. Még mielőtt ilyen nem kívánt, kényelmetlen, kellemetlen dolgok történének velem, legyen elég kitartásom ahhoz, hogy elnyerjem a még el nem nyertet, elérjem a még el nem értet, megvalósítsam a még meg nem valósítottat, tehát mivel a Dhamma áldásait élvezem, békében fogok élni, amíg meg nem betegszem.”

Ez a második jövőbeli veszély, ami — amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él, éberem, törekvően és eltökélten — épp elég [figyelmeztetés], hogy [a szerzetes] azért éljen, hogy elnyerje a még el nem nyertet, elérje a még el nem értet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat.

Továbbá, amikor a szerzetes emlékezteti magát arra, hogy: „Jelenleg bőségesen áll rendelkezésemre koldulással könnyen megszerezhető élelem. Könnyű fenntartani magát az embernek kéregetésből és támogatásokból. De eljön majd az idő, amikor éhínség lesz, alig-alig lesz koldulással nehezen

megszerezhető élelem. Nem lesz könnyű majd fenntartani magát az embernek kéregetésből és támogatásokból. Amikor éhínség lesz, az emberek az élelem köré gyűlnek. Össze kell zsúfolódniuk, csapatba kell verődniük. Amikor az ember összezsúfoltan, csapatba verődve él, akkor nem lesz majd könnyű a Buddha tanításaira figyelni. Akkor nem lesz majd könnyű egy elhagyatott erdőben, a vadonban időzni. Még mielőtt ilyen nem kívánt, kényelmetlen, kellemetlen dolgok történének velem, legyen elég kitartásom ahhoz, hogy elnyerjem a még el nem nyertet, elérjem a még el nem értet, megvalósítsam a még meg nem valósítottat, tehát mivel a Dhamma áldásait élvezem, békében fogok élni, még mielőtt éhínség törne ki.”

Ez a harmadik jövőbéli veszély, ami — amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él, éber, törekvően és eltökélten — épp elég [figyelmeztetés], hogy [a szerzetes] azért éljen, hogy elnyerje a még el nem nyertet, elérje a még el nem értet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat.

Továbbá, amikor a szerzetes emlékezteti magát arra, hogy: „Jelenleg az emberek békességben élnek, barátságban, viszálykodás nélkül, mint ahogy a tej elegyedik a vízzel, szeretettel tekintenek egymásra. De eljön majd az idő, amikor vad törzsek támadása fenyegeti őket. Hatalomra jutnak, és erőszakkal elfoglalják a vidéket. Amikor majd ez a veszély fenyeget, az emberek a biztonságos helyekre fognak gyűlni. Össze fognak zsúfolódni, csapatba fognak verődni. Amikor az ember összezsúfoltan, csapatba verődve él, akkor nem lesz majd könnyű a Buddha tanításaira figyelni. Akkor nem lesz majd könnyű egy elhagyatott erdőben, a vadonban időzni. Még mielőtt ilyen nem kívánt, kényelmetlen, kellemetlen dolgok történének velem, legyen elég kitartásom ahhoz, hogy elnyerjem a még el nem nyertet, elérjem a még el nem értet, megvalósítsam a még meg nem valósítottat, tehát mivel a Dhamma áldásait élvezem, békében fogok élni, még mielőtt ilyen veszély következne be.”

Ez a negyedik jövőbéli veszély, ami — amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él, éber, törekvően és eltökélten — épp elég [figyelmeztetés], hogy [a szerzetes] azért éljen, hogy elnyerje a még el nem nyertet, elérje a még el nem értet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat.

Továbbá, amikor a szerzetes emlékezteti magát arra, hogy: „Jelenleg a Szangha békességben, barátságban, viszály nélkül él, a szabályokkal összhangban. De eljön majd az idő, amikor a Szangha felbomlik. Amikor a Szangha felbomlik, akkor nem lesz majd könnyű a Buddha tanításaira figyelni. Akkor nem lesz majd könnyű egy elhagyatott erdőben, a vadonban időzni. Még mielőtt ilyen nem kívánt, kényelmetlen, kellemetlen dolgok történének velem, legyen elég kitartásom ahhoz, hogy elnyerjem a még el nem nyertet, elérjem a még el nem értet, megvalósítsam a még meg nem valósítottat, tehát mivel a Dhamma áldásait élvezem, békében fogok élni, még mielőtt a Szangha feloszlana.”

Ez az ötödik jövőbéli veszély, ami — amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él, éber,

törekvően és eltökélten — épp elég [figyelmeztetés], hogy [a szerzetes] azért éljen, hogy elnyerje a még el nem nyerttet, elérje a még el nem érttet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat.

Ez az öt jövőbeli veszély — amennyiben felismeri a szerzetes, aki a vadonban él, éberen, törekvően és eltökélten — épp elég figyelmeztetés, hogy [a szerzetes] elnyerje a még el nem nyerttet, elérje a még el nem érttet, megvalósítsa a még meg nem valósítottat.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 5.78, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 5.79 Anāgata-bhaya Sutta (3) – Beszéd a jövő veszélyeiről (3)

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 5.79, PTS A III 105

Szerzetesek, ez az öt, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben. Ismerjétek fel ezeket, és éberén dolgozzatok a megszüntetésükön. Melyik ez az öt?

A jövőben lesznek olyan szerzetesek, akik képzetlenek a testükben¹, képzetlenek az erényekben, képzetlenek a tudatban, és képzetlenek a tisztánlátásban. Ezek a szerzetesek, akik képzetlenek a testükben, képzetlenek az erényekben, képzetlenek a tudatban, és képzetlenek a tisztánlátásban, teljes felavatást fognak adni másoknak, de képtelenek lesznek tanítani nekik az igazi erényeket, az igazi tudatot és az igazi tisztánlátást.

Így tehát azok az emberek is képzetlenek lesznek testükben, képzetlenek lesznek az erényekben, képzetlenek lesznek a tudatban, képzetlenek lesznek a tisztánlátásban. Azok az emberek is, akik képzetlenek a testükben, képzetlenek az erényekben, képzetlenek a tudatban, és képzetlenek a tisztánlátásban, teljes felavatást fognak adni másoknak, de képtelenek lesznek tanítani nekik az igazi erényeket, az igazi tudatot és az igazi tisztánlátást. Így tehát amazok az emberek is képzetlenek lesznek testükben, képzetlenek lesznek az erényekben, képzetlenek lesznek a tudatban, képzetlenek lesznek a tisztánlátásban. Így tehát a romlott Dhammából romlott tanítás lesz, a romlott tanításból pedig romlott Dhamma.

Ez, szerzetesek, az első, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben. Ismerjétek fel ezt, és éberén dolgozzatok a megszüntetésén.

Továbbá, a jövőben lesznek olyan szerzetesek, akik képzetlenek a testükben, képzetlenek az erényekben, képzetlenek a tudatban, és képzetlenek a tisztánlátásban. Ezek a szerzetesek, akik képzetlenek a testükben, képzetlenek az erényekben, képzetlenek a tudatban, és képzetlenek a tisztánlátásban, tanítványul fogadnak másokat, de képtelenek lesznek tanítani nekik az igazi erényeket, az igazi tudatot és az igazi tisztánlátást.

Így tehát azok az emberek is képzetlenek lesznek testükben, képzetlenek lesznek az erényekben, képzetlenek lesznek a tudatban, képzetlenek lesznek a tisztánlátásban. Azok az emberek is, akik képzetlenek a testükben, képzetlenek az erényekben, képzetlenek a tudatban, és képzetlenek a tisztánlátásban, tanítványul fognak fogadni másokat, de képtelenek lesznek tanítani nekik az igazi erényeket, az igazi tudatot és az igazi tisztánlátást. Így tehát amazok az emberek is képzetlenek lesznek testükben, képzetlenek lesznek az erényekben, képzetlenek lesznek a tudatban, képzetlenek lesznek a tisztánlátásban. Így tehát a romlott Dhammából romlott tanítás lesz, a romlott tanításból pedig romlott

Dhamma.

Ez szerzetesek, a második, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben. Ismerjétek fel ezt, és éberem dolgozzatok a megszüntetésén.

Továbbá, a jövőben lesznek olyan szerzetesek, akik képzetlenek a testükben, képzetlenek az erényekben, képzetlenek a tudatban, és képzetlenek a tisztánlátásban. Ezek a szerzetesek, akik képzetlenek a testükben, képzetlenek az erényekben, képzetlenek a tudatban, és képzetlenek a tisztánlátásban, amikor a legmagasabb rendű Dhammáról tartanak beszédet, vagy feltett kérdésekre válaszolnak, sötét szellemi állapotokba zuhannak, anélkül hogy tudatában lennének ennek. [...] Így tehát a romlott Dhammából romlott tanítás lesz, a romlott tanításból pedig romlott Dhamma.

Ez szerzetesek, a harmadik, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben. Ismerjétek fel ezt, és éberem dolgozzatok a megszüntetésén.

Továbbá, a jövőben lesznek olyan szerzetesek, akik képzetlenek a testükben, képzetlenek az erényekben, képzetlenek a tudatban, és képzetlenek a tisztánlátásban. Ezek a szerzetesek, akik képzetlenek a testükben, képzetlenek az erényekben, képzetlenek a tudatban, és képzetlenek a tisztánlátásban nem fogják hallgatni azokat a beszédeket, amelyek a Tathágata szavai, amik mélységesek, áthatóak, páratlanok és az Ürességről szólnak. A fülük botját sem fogják mozdítani, a szívüket nem fogják megnyitni a megismerésükre, nem fognak úgy tekinteni ezekre a beszédekre, mint a megértés és a szellemi fejlődés kincseire. Ehelyett irodalmi munkákat fognak hallgatni, költők verseit, amelyek finom szavakkal szólnak, ékesszólóak, külső emberek munkáit, tanítványok szavait fogják szavalni. Fülüket ebbe az irányba fogják fordítani, szívüket meg fogják nyitni a megismerésükre, és ezekre a beszédekre fognak úgy tekinteni, mint a megértés és a szellemi fejlődés kincseire. Így tehát a romlott Dhammából romlott tanítás lesz, a romlott tanításból pedig romlott Dhamma.

Ez szerzetesek, a negyedik, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben. Ismerjétek fel ezt, és éberem dolgozzatok a megszüntetésén.

Továbbá, a jövőben lesznek olyan szerzetesek, akik képzetlenek a testükben, képzetlenek az erényekben, képzetlenek a tudatban, és képzetlenek a tisztánlátásban. Ezek a szerzetesek, akik képzetlenek a testükben, képzetlenek az erényekben, képzetlenek a tudatban, és képzetlenek a tisztánlátásban, olyan öregekké fognak válni, akik fényűzésben élnek, fásultak, elsőként hanyatlanak vissza, kerülve a magány kötelezettségét. Ők nem fognak erőfeszítést tenni, hogy elnyerjék a még el nem nyertet, hogy elérjék a még el nem értet, hogy megvalósítsák a még meg nem valósítottat. És ők lesznek az eljövendő nemzedékek példaképei, ők, akik fényűzésben élnek, fásultak, elsőként hanyatlanak vissza, és kerülnek a magány kötelezettségét, akik nem tesznek erőfeszítést arra, hogy

elnyerjék a még el nem nyertet, elérjék a még el nem értet, megvalósítsák a még meg nem valósítottat. Így tehát a romlott Dhammából romlott tanítás lesz, a romlott tanításból pedig romlott Dhamma.

Ez, szerzetesek, az ötödik, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben. Ismerjétek fel ezt, és éberem dolgozzatok a megszüntetésén.

Szerzetesek, ez az öt, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben. Ismerjétek fel ezeket, és éberem dolgozzatok a megszüntetésükön.

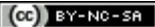
1. A MN 36 szerint az az ember, aki képzett a testében az, akinek a tudatát nem rontja meg kellemes érzés, és az az ember aki képzett a tudatában az, akinek a tudatát nem rontja meg a fájdalmas érzés [←](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 5.79, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 5.80 Anāgata-bhaya Sutta (4) – Beszéd a jövő veszélyeiről (4)

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 5.80, PTS A III 108

Szerzetesek, ez az öt, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben. Ismerjétek fel ezeket, és éberén dolgozzatok a megszüntetésükön. Melyik ez az öt?

A jövőben lesznek olyan szerzetesek, akik finom szerzetesi köntösök után fognak sóvárogni, és elhanyagolják a levetett rongyok viselésének gyakorlatát; elhanyagolják az elhagyatott erdőben vagy vadonban tartózkodást, városokba, nagyvárosokba, királyi székhelyekre költöznek, ott ütnek tanyát. Egy ilyen szerzetesi köntösért sokféle helytelen, nem illő cselekedetet fognak végbevinni.

Ez, szerzetesek, az első, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben. Ismerjétek fel ezt, és éberén dolgozzatok a megszüntetésén.

Továbbá, a jövőben lesznek olyan szerzetesek, akik finom ételek után fognak sóvárogni. És a finom ételek utáni sóvárgásukban elhanyagolják az alamizsna-koldulás gyakorlatát; elhanyagolják az elhagyatott erdőben vagy vadonban tartózkodást, városokba, nagyvárosokba, királyi székhelyekre költöznek, ott ütnek tanyát, és ínycsiklandó ízeket fognak keresni. Ilyen élelemért sokféle helytelen, nem illő cselekedetet fognak végbevinni.

Ez, szerzetesek, a második, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben. Ismerjétek fel ezt, és éberén dolgozzatok a megszüntetésén.

Továbbá, a jövőben lesznek olyan szerzetesek, akik csinos lakások után fognak sóvárogni. És a csinos lakások utáni sóvárgásukban el fogják hanyagolni a vadon élés gyakorlatát, az elhagyatott erdőben, a vadonban tartózkodást, városokba, nagyvárosokba, királyi székhelyekre költöznek, ott ütnek tanyát. Ilyen csinos lakásokért sokféle helytelen, nem illő cselekedetet fognak végbevinni.

Ez, szerzetesek, a harmadik, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben. Ismerjétek fel ezt, és éberén dolgozzatok a megszüntetésén.

Továbbá, a jövőben lesznek olyan szerzetesek, akik apácák, női próbaidősek, és novíciusnők közelében szándékoznak élni. És mivel apácákkal, női próbaidősekkel és novíciusnőkkel tartanak kapcsolatot, a szent életet vagy nem tartják kielégítőnek vagy buja bűnökbe esnek, elhanyagolják a gyakorlást és alacsonyabb életmódhoz térnek vissza.

Ez, szerzetesek, a negyedik, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben.

Ismerjétek fel ezt, és éberem dolgozzatok a megszüntetésén.

Továbbá, a jövőben lesznek olyan szerzetesek, akik a kolostori személyzet és a novíciusok közelében szándékoznak élni. És mivel a kolostori személyzettel és a novíciusokkal tartanak kapcsolatot, különféle javakat remélnek majd felhalmozni, földet és terményt szándékoznak birtokolni.

Ez, szerzetesek, az ötödik, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben. Ismerjétek fel ezt, és éberem dolgozzatok a megszüntetésén.

Szerzetesek, ez az öt, jelenleg még nem tapasztalható veszély fog megjelenni a jövőben. Ismerjétek fel ezeket, és éberem dolgozzatok a megszüntetésükön.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 5.80, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 5.177 Vaṇijjā Sutta – Kereskedés

Fordította: Máthé Veronika

AN 5.177, PTS A III 208

– Szerzetesek, a Buddha világi követője¹ ötféle dologgal ne kereskedjen. Melyik öttel? Ne kereskedjen fegyverekkel, emberekkel², hússal, bódító szerekkel³ és mérgekkel.

Ezzel az ötféle dologgal ne kereskedjen a Buddha világi követője.

1. *upāsaka* [↪](#)

2. *satta*: lényekkel. A kommentár (DA) rabszolgakereskedelemként értelmezi [↪](#)

3. *majja*: részegítő szer, bor. Hagyományosan magas alkoholtartalmú italt értenek alatta. [↪](#)

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: [AN 5.177](#), páli

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 6.16 Nakulapitu Sutta – Nakula szülei

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 6.16, PTS A III 295

Egy alkalommal a Magasztos a bhaggák között a Szarvas-parkban, a Bhészakalá-ligetben, a Krokodilok tanyája közelében tartózkodott. Ekkortájt Nakula apja¹, a világi betegségtől, fájdalomtól, komoly kórtól szenvedett. Ekkor Nakula anyja² így szólt hozzá:

– Ne aggódj, világi, hogy meghalsz! A halál fájdalmas az aggodalmaskodónak. A Magasztos bírálta a halál miatti aggodalmaskodást.

Lehet, hogy most azt gondolod: ’Nakula anyja nem lesz képes eltartani a gyerekeket, fenntartani a háztartást, miután én eltávozom’, de nem kéne így gondolnod. Jártas vagyok a pamutfonásban és a gubancos gyapjú kifésülésében. Képes leszek eltartani a gyerekeket és fenntartani a háztartást, miután eltávozol. Így hát ne aggódj, világi, hogy meghalsz! A halál fájdalmas az aggodalmaskodónak. A Magasztos bírálta a halál miatti aggodalmaskodást.

Lehet, hogy most azt gondolod: ’Nakula anyja másik férjet választ magának, miután én eltávozom’, de nem kéne így gondolnod. Tudhatnád, mennyire kitartóan hűséges voltam hozzád³ az elmúlt tizenhat évben. Így hát ne aggódj, világi, hogy meghalsz! A halál fájdalmas az aggodalmaskodónak. A Magasztos bírálta a halál miatti aggodalmaskodást.

Lehet, hogy most azt gondolod: ’Nakula anyja nem fog majd vágyat érezni arra, hogy elmenjen meglátogatni a Magasztost és a szerzetesek közösségét, miután én eltávozom’, de nem kéne így gondolnod. Még erősebb vágyam lesz arra, hogy elmenjek és lássam a Magasztost és a szerzetesek közösségét, miután eltávozol. Így hát ne aggódj, világi, hogy meghalsz! A halál fájdalmas az aggodalmaskodónak. A Magasztos bírálta a halál miatti aggodalmaskodást.

Lehet, hogy most azt gondolod: ’Nakula anyja nem fog teljesen a fogadalmakkal összhangban élni, miután én eltávozom’, de nem kéne így gondolnod. A Magasztosnak számos fehérbe öltözött⁴, világi, női tanítványa⁵ van, akik teljes összhangban élnek a fogadalmakkal, és én közéjük tartozom. Ha valaki nem hiszi, kételkedik ebben, menjen el a Magasztoshoz, a kiválóhoz, a tökéletesen és saját erejéből felébredetthez, aki most a bhaggák között a Szarvas-parkban, a Bhészakalá-ligetben, a Krokodilok tanyája közelében tartózkodik, és kérdezze meg őt magát. Így hát ne aggódj, világi, hogy meghalsz! A halál fájdalmas az aggodalmaskodónak. A Magasztos bírálta a halál miatti aggodalmaskodást.

Lehet, hogy most azt gondolod: ’Nakula anyja nem fogja elérni a tudatosság belső nyugalját, miután én eltávozom’, de nem kéne így gondolnod. A Magasztosnak számos fehérbe öltözött, világi, női

tanítványa van, akik elérik a tudatosság belső nyugalját, és én közéjük tartozom. Ha valaki nem hiszi, kételkedik ebben, menjen el a Magasztoshoz, a kiválóhoz, a tökéletesen és saját erejéből felébredetthez, aki most a bhaggák között a Szarvas-parkban, a Bhészakalá-ligetben, a Krokodilok tanyája közelében tartózkodik, és kérdezze meg őt magát. Így hát ne aggódj, világi, hogy meghalsz! A halál fájdalmas az aggodalmaskodónak. A Magasztos bírálta a halál miatti aggodalmaskodást.

Lehet, hogy most azt gondolod: 'Nakula anyja nem fog szilárd talajra lelni a tanban és a fegyelmi előírásokban⁶, nem fogja erősen megvetni a lábát, nem fog vigaszt lelni, ami túllendíti a kételyeken, ami eloszlatja a tanácsstalanságot, ami által eléri a félelemnélküliséget, és nem fogja megszerezni a másoktól való függetlenséget, a Magasztos jóslatának megfelelően', de nem kéne így gondolnod. A Magasztosnak számos fehérbe öltözött, világi, női tanítványa van, akik szilárd talajra lelnek a tanban és a fegyelmi előírásokban, akik erősen megvetik a lábukat, és vigaszt találnak, ami túllendíti őket a kételyeiken, ami eloszlatja a tanácsstalanságot, ami által elérik a félelemnélküliséget, és megszerzik a másoktól való függetlenséget, a Magasztos jóslatának megfelelően⁷, és én közéjük tartozom. Ha valaki nem hiszi, kételkedik ebben, menjen el a Magasztoshoz, a kiválóhoz, a tökéletesen és saját erejéből felébredetthez, aki most a bhaggák között a Szarvas-parkban, a Bhészakalá-ligetben, a Krokodilok tanyája közelében tartózkodik, és kérdezze meg őt magát. Így hát ne aggódj, világi, hogy meghalsz! A halál fájdalmas az aggodalmaskodónak. A Magasztos bírálta a halál miatti aggodalmaskodást.

Miközben Nakula anyja ilyen lelkesítő szavakkal buzdította Nakula apját, a világit, fájdalmai azon nyomban enyhülni kezdtek, azután fel is gyógyult a betegségéből. Hát így tűnt el Nakula apjának minden baja. Nem sokkal azután, hogy Nakula apja, a világi felgyógyult a betegségből, nem sokra rá, hogy kigyógyult a bajból, egy botra támaszkodva a Magasztoshoz indult. Miután megérkezett, leborult a Magasztos előtt, majd leült mellé. Ahogy ott ült, a Magasztos ezt mondta neki:

– Ez a szerencséd, ez a te nagy szerencséd világi, hogy ilyen tanácsadód, ilyen oktatód van, mint Nakula anyja, aki együttérző és a te javadat akarja. Számos fehérbe öltözött, világi, női tanítványom van, akik teljesen összhangban élnek a fogadalmakkal, és ő közéjük tartozik. Számos fehérbe öltözött, világi, női tanítványom van, akik elérik a tudatosság belső nyugalját, és ő közéjük tartozik. Számos fehérbe öltözött, világi, női tanítványom van, akik szilárd talajra lelnek a tanban és a fegyelmi előírásokban, akik erősen megvetik a lábukat, és vigaszt találnak, ami túllendíti őket a kételyeiken, ami eloszlatja a tanácsstalanságot, ami által elérik a félelemnélküliséget, és megszerzik a másoktól való függetlenséget, a Magasztos jóslatának megfelelően, és ő közéjük tartozik. Ez a szerencséd, ez a te nagy szerencséd, világi, hogy ilyen tanácsadód, ilyen oktatód van, mint Nakula anyja, együttérző és a te javadat akarja.

1. Nakulapitā [↵](#)
2. Nakulamātā [↵](#)
3. Szó szerint „világi önmegtartóztatás [gyakoroltam]”; Lásd még AN 4.55 [↵](#)
4. A fehér öltözet annak jele, hogy valaki letette a 8 fogadalmat. Ez lehet szerzetesnövendék (*anāgārika*) vagy világi, aki vagy csak az *upószatha* (*uposatha*) idejére vagy végelegesen ezeket a fogadalmakat követi. Lásd még [Snp 2.14](#) [↵](#)
5. *upāsikā* [↵](#)
6. *dhamma-vinaya* [↵](#)
7. A „folyamba-lépettek” (*sotāpanna*) szokásos leírása. [↵](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 6.16, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 6.19 Maraṇassati Sutta (I) – A halál tudatosítása (I)

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 6.19, PTS A III 303

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Nándikában, a Téglateremben tartózkodott. Ott így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek!

– Igen urunk! – válaszolták. A Magasztos beszélni kezdett.

– Szerzetesek, a halál tudatosítása, ha fejlesztitek és rendszeresen gyakoroljátok, komoly eredményt, nagy hasznot hoz. A Haláltalanban veti meg a lábát, a Haláltalan a végső eredménye.

Miután ezt elmondta, egy szerzetes ekképp szólította meg a Magasztost:

– Én már gyakorlom a halál tudatosítását.

– És hogyan gyakorlod a halál tudatosítását?

– Ezt gondolom: 'Úgy fogok a Magasztos útmutatása szerint gyakorolni, mintha már csak egy napom és egy éjszakám lenne hátra az életemből, még most véghezviszem a nagy célt.' Így gyakorlom a halál tudatosítását.

Ezután egy másik szerzetes szólította meg a Magasztost.

– Én is, már gyakorlom a halál tudatosítását.

– És hogyan gyakorlod a halál tudatosítását?

– Ezt gondolom: 'Úgy fogok a Magasztos útmutatása szerint gyakorolni, mintha már csak egy napom lenne hátra az életemből, még most véghezviszem a nagy célt.' Így gyakorlom a halál tudatosítását.

Ezután egy másik szerzetes szólította meg a Magasztost.

– Én is, már gyakorlom a halál tudatosítását. [...] Ezt gondolom: 'Úgy fogok a Magasztos útmutatása szerint gyakorolni, mintha már csak annyi időm lenne hátra az életemből, amíg elfogyasztom az ételemet, még most véghezviszem a nagy célt.' [...]

Ezután egy másik szerzetes szólította meg a Magasztost.

– Én is, már gyakorlom már a halál tudatosítását. [...] Ezt gondolom: 'Úgy fogok a Magasztos útmutatása szerint gyakorolni, mintha már csak annyi időm lenne hátra az életemből, amíg négy falatot lenyelek az ételemből, még most véghezviszem a nagy célt.' [...]

Ezután egy másik szerzetes szólította meg a Magasztost.

– Én is, már gyakorlom már a halál tudatosítását. [...] Ezt gondolom: 'Úgy fogok a Magasztos útmutatása szerint gyakorolni, mintha már csak annyi időm lenne hátra az életemből, amíg egyetlen falatot lenyelek az ételemből, még most véghezviszem a nagy célt.' [...]

Ezután egy másik szerzetes szólította meg a Magasztost.

– Én is, már gyakorlom már a halál tudatosítását. [...] Ezt gondolom: 'Úgy fogok a Magasztos útmutatása szerint gyakorolni, mintha már csak annyi időm lenne hátra az életemből, amíg kilélegzek egy belégzést követően, vagy belélegzek egy kilégzést követően, még most véghezviszem a nagy célt.' [...]

Miután ezek elhangzottak, így szólt a szerzetesekhez a Magasztos:

– Akik azt gondolva gyakorolják a halál tudatosítását, hogy: 'Úgy fogok a Magasztos útmutatása szerint gyakorolni, mintha már csak egy napom és egy éjszakám lenne hátra az életemből, [...]'; egy napom [...]; amíg elfogyasztom az ételemet [...]; 'Úgy fogok a Magasztos útmutatása szerint gyakorolni, mintha már csak annyi időm lenne hátra az életemből, amíg négy falatot lenyelek az ételemből, még most véghezviszem a nagy célt.' – azokról mondjuk, hogy figyelmetlenek. Ők lassan fejlesztik a halál tudatosítását, a mérgek¹ megszüntetésének érdekében.

De akik azt gondolva gyakorolják a halál tudatosítását, hogy: 'Úgy fogok a Magasztos útmutatása szerint gyakorolni, mintha már csak annyi időm lenne hátra az életemből, amíg egyetlen falatot lenyelek az ételemből, [...]'; amíg kilélegzek egy belégzést követően, vagy belélegzek egy kilégzést követően, még most véghezviszem a nagy célt.' – azokról mondjuk, hogy figyelmesek. Ők azonnal kifejlesztik a halál tudatosítását, a mérgek megszüntetésének érdekében.

Ezért így kell gyakorolnotok nektek is: „Figyelmesen fogunk időzni. Azonnal kifejlesztjük a halál tudatosítását, a mérgek megszüntetésének érdekében.”

Ezt mondta a Magasztos. A szerzetesek elégedettek voltak, örültek a Magasztos szavainak.

1. āsava: képzetek, ötletek amik elködösítik, zavarossá teszik, megmérgezik az elmét, és így az nem tud magasabb dolgok felé fordulni; szó szerint: az ami folyik; egy seb váladéka; más

fordításokban: indulat, befolyás [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 6.19, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 6.20 Maraṇassati Sutta (II) – A halál tudatosítása (II)

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 6.20, PTS A III 306

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Nándikában, a Téglateremben tartózkodott. Ott így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek!

– Igen urunk! – válaszolták. A Magasztos beszélni kezdett.

– Szerzetesek, a halál tudatosítása, ha fejlesztitek és rendszeresen gyakoroljátok, komoly eredményt, nagy hasznot hoz. A Haláltalanban veti meg a lábát, a Haláltalan a végső eredménye. És hogyan kell a halál tudatosítását gyakorolni úgy, hogy ha fejlesztitek és rendszeresen gyakoroljátok, komoly eredményt és nagy hasznot hozzon, megvesse a lábát a Haláltalanban és a Haláltalan legyen a végső eredménye?

Amikor egy szerzetes, ahogy eltelik a nap és visszatér az éjjel, így szemlélődik: „Számos oka lehet a halálomnak. Megmarhat egy kígyó, megcsíphet egy skorpió, megharaphat egy százlábú¹. Akár így is bevégezhetem. Ez akadályt jelentene számomra. Megbotolhatok és eleshetek, az étel amit eszek megbetegíthet, epebajom lehet, a testvadászaim felkavarodhatnak, a testem szeleitől szűrő fájdalmaim lehetnek. Akár így is bevégezhetem. Ez akadályt jelentene számomra. Akkor így kell szemlélődnie: ‘Van-e bennem bármilyen gonosz, kártékony tudati minőség ami nincs megszüntetve, ami akadályt jelentene számomra, ha még ma éjjel bevégezném az időmet?’

Ha így szemlélődve felismeri, hogy vannak benne olyan gonosz, kártékony tudati minőségek amik nincsenek megszüntetve, és amik akadályt jelentetnének számára, ha még aznap éjjel bevégezné az idejét, akkor még több akaratot, erőfeszítést, törekvést, igyekezetet, szorgalmat, osztatlan éberséget és tiszta-tudatosságot kell alkalmaznia, hogy megszüntesse azokat a gonosz, kártékony tudati minőségeket. Éppen úgy, mint egy ember akinek lángokban áll a turbánja vagy a feje, még több akaratot, erőfeszítést, törekvést, igyekezetet, szorgalmat, osztatlan éberséget és tiszta-tudatosságot alkalmazna, hogy eloltsa a tüzet, ugyanúgy kell egy szerzetesnek még több akaratot, erőfeszítést, törekvést, igyekezetet, szorgalmat, osztatlan éberséget² és tiszta-megértést³ kell alkalmaznia, hogy megszüntesse azokat a gonosz, kártékony tudati minőségeket. De ha így szemlélődve felismeri, hogy nincsenek benne olyan gonosz, kártékony tudati minőségek amik nincsenek megszüntetve, és amik akadályt jelentenének számára, ha még aznap éjjel bevégezné az idejét, akkor éppen ezért, örömmel és boldogan időzhet, éjjel-nappal gyakorolva, jótékony tudati minőségekben.

Továbbá, amikor egy szerzetes, ahogy eltelik az éjjel és visszatér a nappal, így szemlélődik: „Számos oka lehet a halálomnak. Megmarhat egy kígyó, megcsíphet egy skorpió, megharaphat egy százlábú. Akár így is bevégezhetem. Ez akadályt jelentene számomra. Megbotolhatok és eleshetek, az étel amit eszek megbetegíthet, epebajom lehet, a testvialadékaim felkavarodhatnak, a testem szeleitől szűrő fájdalmaim lehetnek. Akár így is bevégezhetem. Ez akadályt jelentene számomra. Akkor így kell szemlélődni: ‘Van-e bennem bármilyen gonosz, kártékony tudati minőség ami nincs megszüntetve, ami akadályt jelentene számomra, ha még nappal bevégezném az időmet?’

Ha így szemlélődve felismeri, hogy vannak benne olyan gonosz, kártékony tudati minőségek amik nincsenek megszüntetve, és amik akadályt jelentenének számára, ha még nappal bevégezné az idejét, akkor még több akaratot, erőfeszítést, törekvést, igyekezetet, szorgalmat, osztatlan éberséget és tiszta-tudatosságot kell alkalmaznia, hogy megszüntesse azokat a gonosz, kártékony tudati minőségeket. Éppen úgy, mint egy ember akinek lángokban áll a turbánja vagy a feje, még több akaratot, erőfeszítést, törekvést, igyekezetet, szorgalmat, osztatlan éberséget és tiszta-tudatosságot alkalmazna, hogy eloltsa a tüzet, ugyanúgy kell egy szerzetesnek még több akaratot, erőfeszítést, törekvést, igyekezetet, szorgalmat, osztatlan éberséget és tiszta-tudatosságot kell alkalmaznia, hogy megszüntesse azokat a gonosz, kártékony tudati minőségeket. De ha így szemlélődve felismeri, hogy nincsenek benne olyan gonosz, kártékony tudati minőségek amik nincsenek megszüntetve, és amik akadályt jelentenének számára, ha még nappal bevégezné az idejét, akkor éppen ezért, örömmel és boldogan időzhet, éjjel-nappal gyakorolva, jótékony tudati minőségekben.

Szerzetesek! A halál tudatosítását így kell gyakorolni úgy, hogy ha fejlesztitek és rendszeresen gyakoroljátok, komoly eredményt és nagy hasznot hozzon, megvesse a lábát a Haláltalanban és a Haláltalan legyen a végső eredménye.

Ezt mondta a Magasztos. A szerzetesek elégedettek voltak, örültek a Magasztos szavainak.

-
1. A Magyarországon élő ártalmatlan százlábúakhoz képest a trópusokon élők elég veszélyesek. A néhány centiméteresek marása órákig égető fájdalmat, a 15–20 cm nagyok marása ideggörcsöket is okoz, amit napokig tartó fájdalmak kísérnek. Képesek rágcsálókat, vagy barlangok plafonjáról lelógva denevéreket is elfogni. Emellett sok fajtájuk nagyon agresszív is, saját mérgük erejének tudatában egyáltalán nem félnek. [↩](#)
 2. sati: éberség, figyelem [↩](#)
 3. sampajañña: tiszta-megértés, a pillanatnyi helyzetben alkalmazott bölcsesség [↩](#)

Forrás: [AN 6.20, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 7.6 Dhana Sutta – A kincsek

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 7.6, PTS A IV 5

— Szerzetesek, hét kincs van. Melyik ez a hét? A hit kincse, az erény kincse, a lelkiismeret kincse, az elővigyázatosság kincse, a figyelem kincse, a nagylelkűség kincse, és a tisztánlátás kincse.¹

És mi a hit kincse? Amikor az érdemesek tanítványa² hittel teli, hiszi a Tathágata felébredését ekképpen: „Valóban, a Magasztos tényleg kiváló, teljesen és saját erejéből felébredett, tudással és helyes magatartással rendelkező, jól távozott, a világok értő ismerője, a szelídek páratlan vezetője, istenek és emberek tanítója, felébredett, magasztos.”³

Ezt hívják a hit kincsének.

És mi az erény kincse? Amikor az érdemesek tanítványa tartózkodik az élet elvételeitől, tartózkodik a lopástól, tartózkodik a meg nem engedett szexuális viselkedéstől, tartózkodik a hazugságtól, és tartózkodik a figyelmetlenséget okozó részegítő szerek fogyasztásától. Ezt hívják az erény kincsének.

És mi a lelkiismeret kincse? Amikor az érdemesek tanítványa szégyent érez a testi, a szóbeli és tudati helytelen viselkedésre vonatkozó gondolatok felbukkanásakor. Ezt hívják a lelkiismeret kincsének.

És mi az elővigyázatosság⁴ kincse? Amikor az érdemesek tanítványa aggodalmat érez a testi, a szóbeli és a tudati helytelen viselkedés [kiváltotta szenvedés] miatt. Ezt hívják az elővigyázatosság kincsének.

És mi a figyelem kincse? Amikor az érdemesek tanítványa, ha sokat hallott, megőrzi, elraktározza, amit hallott. Azokat a tanításokat, amelyek csodálatosak az elejükön, csodálatosak a közepükön és csodálatosak a végükön, amelyek értelmükben és kifejtésükben is a szent életet - ami teljes és tiszta -, hirdetik, azokat gyakran hallgatja, megőrzi, megvitatja, összegyűjti, elméjével megvizsgálja, és teljesen áthatja velük a szemléletét. Ezt hívják a figyelem kincsének.

És mi a nagylelkűség kincse? Amikor az érdemesek tanítványa tudatát megtisztította a fősvénység mocskától, otthonában él, szabadon adakozó, bőkezű, az önzetlenségben örömet leli, fogékony a kérésekre, örül, ha alamizsnát oszthat. Ezt hívják a nagylelkűség kincsének.

És mi a tisztánlátás kincse? Amikor az érdemesek tanítványa tisztánlátó, rendelkezik a keletkezés és elmúlás – nemes, átható és a szenvedés végéhez vezető – belátásával. Ezt hívják a tisztánlátás kincsének.

Szerzetesek, ez a hét kincs van.

Az első a hit kincse,

majd az erény kincse,

a lelkiismeret és az aggodalom kincse,

a figyelem kincse,

a nagylelkűség kincse,

és hetedikként a tisztánlátás kincse.

Bárki, legyen az, asszony vagy férfi, ha rendelkezik ezekkel a kincsekkel,

akkor nem hívhatjuk őt szegénynek, nem él hiába.

A bölcseknek gyakorolniuk kell a hitet és az erényeket,

a meggyőződést és a Dhamma-belátást,

emlékezve a Buddha tanítására.

-
1. A kincsek páliul az említés sorrendjében: *saddhā, sīla, hirī, ottapa, suta, cāga, paññā* [↔](#)
 2. *ariya-sāvaka*: más fordításban: nemes tanítvány [↔](#)
 3. Ez a Buddha erényeinek, jelzőinek, neveinek felidézése (*Buddhānussati*), egyike a tíz felidézésnek (*anussati*), amelyek mindegyike önmagában is közvetlenül a felébredéshez vezet, lásd AN 1.296. [↔](#)
 4. *otappa*: félelem a helytelen tett jövőbeni elkövetésétől; lásd még (angolul) [itt](#) [↔](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 7.6, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 27, 2011, at 10:18 PM

AN 7.48 Saññoġa Sutta – Kötélék

Fordította: Kertész Ágnes

AN 7.48, PTS A IV 57

– Most a kötélekről és a kötelék hiányáról fogom nektek a Dhammát tanítani. Hallgassatok figyelmesen, beszélni fogok.

– Igenis, urunk – válaszolták a szerzetesek.

Az Áldott így szólt: – Egy nő, figyelmét befelé fordítva, nőies tulajdonságaival, nőies mozdulataival, nőies viselkedésével, nőies tartásával, nőies vágyaival, nőies hangjával, nőies vonzerejével foglalkozik. Ez felizgatja és gyönyörködteti. Ezáltal felizgatottan és ebben gyönyörködve, figyelmét kifelé fordítva, a férfias tulajdonságokkal, férfias mozdulatokkal, férfias viselkedéssel, férfias tartással, férfias vágyakkal, férfias hanggal, férfias vonzerővel foglalkozik. Ez felizgatja és gyönyörködteti. Ezáltal felizgatottan és ebben gyönyörködve kötődni akar ahhoz, ami rajta kívül van, akarja mindazt az élvezetet és boldogságot, ami ebben a kötődésben fölkel. Gyönyörködven, saját nőiessége köti le, és ez kiszolgáltatottá teszi a férfiakhoz fűző köteléknek. Ilyen módon nem haladja meg egy nő a nőiességét.

Egy férfi, figyelmét befelé fordítva, férfias tulajdonságaival, férfias mozdulataival, férfias viselkedésével, férfias tartásával, férfias vágyaival, férfias hangjával, férfias vonzerejével foglalkozik. Ez felizgatja és gyönyörködteti. Ezáltal felizgatottan és ebben gyönyörködve, figyelmét kifelé fordítva, a nőies tulajdonságokkal, nőies mozdulatokkal, nőies viselkedéssel, nőies tartással, nőies vágyakkal, nőies hanggal, nőies vonzerővel foglalkozik. Ez felizgatja és gyönyörködteti. Ezáltal felizgatottan és ebben gyönyörködve kötődni akar ahhoz, ami rajta kívül van, akarja mindazt az élvezetet és boldogságot, ami ebben a kötődésben fölkel. Gyönyörködven, saját férfiassága köti le, és ez kiszolgáltatottá teszi a nőkhöz fűző köteléknek. Ilyen módon nem haladja meg egy férfi a férfiasságát.

És hogyan jön létre a kötelék hiánya? Egy nő, figyelmét befelé fordítva, nem foglalkozik nőies tulajdonságaival... nőies vonzerejével. Ez nem izgatja fel és nem gyönyörködteti... figyelmét kifelé fordítva nem foglalkozik a férfias tulajdonságokkal... férfias vonzerővel. Ez nem izgatja fel és nem gyönyörködteti... nem akar kötődni ahhoz, ami rajta kívül van, nem akarja mindazt az élvezetet és boldogságot, ami ebben a kötődésben fölkel. Nem gyönyörködven, saját nőiessége nem köti le, és ez nem teszi kiszolgáltatottá a férfiakhoz fűző köteléknek. Ilyen módon haladja meg egy nő a nőiességét.

Egy férfi, figyelmét befelé fordítva, nem foglalkozik férfias tulajdonságaival... férfias vonzerejével. Ez nem izgatja fel és nem gyönyörködteti... figyelmét kifelé fordítva nem foglalkozik a nőies

tulajdonságokkal... nőies vonzerővel. Ez nem izgatja fel és nem gyönyörködteti... nem akar kötődni ahhoz, ami rajta kívül van, nem akarja mindazt az élvezetet és boldogságot, ami ebben a kötődésben fölkel. Nem gyönyörködven, saját férfiassága nem köti le, és ez nem teszi kiszolgáltatottá a nőkhöz fűző köteléknek. Ilyen módon haladja meg egy férfi a férfiasságát.

Így jön létre a kötelék hiánya. Így tanítottam a Dhammát a köteléssel és a kötelék hiányával kapcsolatosan.

Így készült:

Fordította: Kertész Ágnes

Forrás: [AN 7.48, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Copyright by Kertész Ágnes, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 09, 2012, at 07:23 PM

AN 7.63 Nagarūpama Sutta – Az erőd

Fordította: Sándor Ildikó

AN 7.63, PTS A IV 106

– Szerzetesek, amikor egy határ menti királyi erőd rendelkezik azzal a hét feltétellel, amivel egy erődnek rendelkeznie kell, és tetszés szerint – nehézség nélkül, gond nélkül – megkapja a négyféle ételmezt, akkor azt mondjuk, hogy ezt a határ menti királyi erődöt nem tudja legyőzni külső ellenség vagy hamis szövetséges.

– És milyen hétféle feltételnek kell eleget tennie egy erődnek?

– Legelőször is egy határ menti királyi erőd rendelkezik alappillérrel, amelyik mélyen gyökerező, jól beágyazott, szilárd és rendíthetetlen. Ennek az első feltételnek eleget téve, egy erőd jól ellátja azok védelmét, akik benne tartózkodnak és elrettenti azokat, akik kívülről támadják.

Továbbá egy határ menti királyi erőd rendelkezik várárokkal, amely mély is, széles is. Ennek a második feltételnek eleget téve, egy erőd jól ellátja azok védelmét, akik benne tartózkodnak és elrettenti azokat, akik kívülről támadják.

Továbbá egy határ menti királyi erőd rendelkezik egy azt körülvevő úttal, amely magas is, széles is. Ennek a harmadik feltételnek eleget téve, egy erőd jól ellátja azok védelmét, akik benne tartózkodnak és elrettenti azokat, akik kívülről támadják.

Továbbá egy határ menti királyi erődben sok fegyvert tartanak, mind nyilakat, mind pedig hajító fegyvereket. Ennek a negyedik feltételnek eleget téve, egy erőd jól ellátja azok védelmét, akik benne tartózkodnak és elrettenti azokat, akik kívülről támadják.

Továbbá egy határ menti királyi erődben hatalmas hadsereg állomásozik: elefántok, katonák, lovasság, kocsihajtók, íjászok, zászlóvivők, beszállásolási tisztek, tartalékos katonák, híres hercegek, csaták hősei, gyalogság és rabszolgák. Ennek az ötödik feltételnek eleget téve, egy erőd jól ellátja azok védelmét, akik benne tartózkodnak és elrettenti azokat, akik kívülről támadják.

Továbbá egy határ menti királyi erődnek van egy kapuőre, aki bölcs, tapasztalt, okos, aki nem engedi be azokat, akiket nem ismer, de beengedi azokat, akiket ismer. Ennek a hatodik feltételnek eleget téve, egy erőd jól ellátja azok védelmét, akik benne tartózkodnak és elrettenti azokat, akik kívülről támadják.

Továbbá egy határ menti királyi erőd rendelkezik várfallal, amely magas, vastag és vakolattal teljesen

beborított. Ennek a hetedik feltételnek eleget téve egy erőd jól ellátja azok védelmét, akik benne tartózkodnak és elrettenti azokat, akik kívülről támadják.

Ennek a hétféle feltételnek kell eleget tennie egy jól felszerelt erődnek.

– És melyik négyféle élelmet kell tetszés szerint megkapnia, nehézség nélkül és gond nélkül?

– Amikor egy határ menti királyi erőd terjedelmes készletet raktároz fűből, fából és vízből, mindazok öröme, kényelmére és jólétére, akik benne tartózkodnak, ezzel elrettentve azokat, akik kívülről támadják. Továbbá terjedelmes készletet raktároz rizsből, árpából mindazok öröme, kényelmére és jólétére, akik benne tartózkodnak, ezzel elrettentve azokat, akik kívülről támadják. Továbbá terjedelmes készletet raktároz szezámából, mungó babból és más babféléből mindazok öröme, kényelmére és jólétére, akik benne tartózkodnak, ezzel elrettentve azokat, akik kívülről támadják. Továbbá terjedelmes készletet raktároz élvezeti élelmiszerekből: ghéből, friss vajból, olajból, mézből, melaszból és sóból, mindazok öröme, kényelmére és jólétére, akik benne tartózkodnak, ezzel elrettentve azokat, akik kívülről támadják. Ez a négyféle élelem, amit tetszés szerint meg kell kapnia, nehézség nélkül és gond nélkül.

Amikor egy határ menti királyi erőd rendelkezik a hét feltétellel, amivel egy erődnek rendelkeznie kell, és tetszés szerint – nehézség nélkül, gond nélkül – megkapja a négyféle élelmet, akkor azt mondjuk, hogy ezt a határ menti királyi erődöt nem tudja legyőzni külső ellenség vagy hamis szövetséges.

– Ugyanígy, szerzetesek, amikor egy nemes tanítvány rendelkezik a hét helyes minőséggel (*saddhama*), és tetszés szerint – nehézség nélkül és gond nélkül – hozzájut a négy dzshánához, az elme magasabb állapotaihoz, ami biztosítja az örömteli tartózkodást az itt-és-mostban, akkor azt mondjuk, hogy ezt a nemes tanítványt nem tudja legyőzni Mára, nem tudja legyőzni a Gonosz.

– És melyik az a hét helyes minőség, amivel egy nemes tanítvány rendelkezik?

– Éppúgy, mint ahogyan egy határ menti királyi erőd rendelkezik alappillérrel, amelyik mélyen gyökerező, jól beágyazott, szilárd és rendíthetetlen, azok védelmére, akik benne tartózkodnak, és elrettentve ezzel azokat, akik kívülről támadják; ugyanígy egy nemes tanítvány is rendelkezik szilárd hittel, és meg van győződve a Beérkezett megvilágosodásáról, mondván: 'A Beérkezett kiváló és önmagától tökéletesen megébredt ¹. Tökéletes a tudásban és irányításban, a világegyetem ismerője, felülmúlhatatlan oktatója azoknak, akik készek okulni, tanára az emberi és isteni élőlényeknek, megvilágosodott, áldott'. Ezzel a szilárd hittel, mint egy alappillérrel, a nemes tanítvány feladja azt, ami nem előrevivő, fejleszti azt, ami előrevivő, feladja azt, ami kifogásolható, fejleszti azt, ami

kifogásolhatatlan, és tisztán gondoskodik magáról. Ez az első helyes minőség, amivel rendelkezik.

Éppúgy, mint ahogyan egy határ menti királyi erőd rendelkezik várárokkal, amely mély is, széles is, azok védelmére, akik benne tartózkodnak, és elrettentve azokat, akik kívülről támadják; ugyanígy egy nemes tanítvány rendelkezik szégyenérzettel. Szégyent érez, ha helytelenül cselekszik testével (még ha csak gondolatban teszi is ezt), helytelenül beszél, helytelenül gondolkodik. Szégyent érez, ha gonosz, tudatlan tettekre ragadtatja magát. Ezzel a szégyenérzettel, mint egy várárokkal, a nemes tanítvány feladja azt, ami nem előrevivő, fejleszti azt, ami előrevivő, feladja azt, ami kifogásolható, fejleszti azt, ami kifogásolhatatlan, és tisztán gondoskodik magáról. Ez a második helyes minőség, amivel rendelkezik.

Éppúgy, mint ahogyan egy határ menti királyi erőd rendelkezik egy azt körülvevő úttal, ami magas is, széles is, azok védelmére, akik benne tartózkodnak, és elrettentve azokat, akik kívülről támadják; ugyanígy egy nemes tanítvány is rendelkezik az elővigyázatosság képességével. Elővigyázatos a helytelen testi cselekedetekből, helytelen beszédből, helytelen gondolkodásból származó szenvedéssel szemben. Gondosan ügyel arra, hogy ne kövessen el gonosz, helytelen tetteket. Ezzel az elővigyázatossággal, mint egy körülvevő úttal, a nemes tanítvány feladja azt, ami nem előrevivő, fejleszti azt, ami előrevivő, feladja azt, ami kifogásolható, fejleszti azt, ami kifogásolhatatlan, és tisztán gondoskodik magáról. Ez a harmadik helyes minőség, amivel rendelkezik.

Éppúgy, mint ahogyan egy határ menti királyi erődben sok fegyvert tartanak, mind nyilakat, mind hajító fegyvereket, azok védelmére, akik benne tartózkodnak, és elrettentve azokat, akik kívülről támadják; ugyanígy egy nemes tanítvány képes arra, hogy tanuljon, képes felfogni, amit hallott, képes emlékezetében tartani, amit hallott. És amely tanítások csodálatosak az elején, csodálatosak a közepén, csodálatosak a végén és – mind tartalmukban, mind megfogalmazásukban – kifejezik azt a szent életet, ami teljesen befejezett és tiszta: ezeket a tanításokat gyakran hallgatják, megőrzik, megvitatják, felhalmozzák, megvizsgálják elméjükben, és saját belátásuk alapján saját szemléletükké teszik. Ezzel a tanulással, mint fegyverével, a nemes tanítvány feladja azt, ami nem előrevivő, fejleszti azt, ami előrevivő, feladja azt, ami kifogásolható, fejleszti azt, ami kifogásolhatatlan, és tisztán gondoskodik magáról. Ez a negyedik helyes minőség, amivel rendelkezik.

Éppúgy, mint ahogyan egy határ menti királyi erődben hatalmas hadsereg állomásozik: elefántok, katonák, lovasság, kocsihajtók, íjászok, zászlóvivők, beszállásolási tisztek, tartalékos katonák, híres hercegek, csaták hősei, gyalogság és rabszolgaság, azok védelmére, akik benne tartózkodnak, és elrettentve azokat, akik kívülről támadják; ugyanígy egy nemes tanítvány fenntartja magában a kitartást a tudatlan elmébéli képességek elhagyásában, és fenntartja magában a kitartást a tudás elmébéli képességeinek elmélyítésében. Állhatatos, szilárd ebben az erőfeszítésben, nem tér ki a tudás fejlesztésének kötelessége elől. Ezzel a kitartással, mint hadseregével, a nemes tanítvány feladja azt,

ami nem előrevivő, fejleszti azt, ami előrevivő, feladja azt, ami kifogásolható, fejleszti azt, ami kifogásolhatatlan, és tisztán gondoskodik magáról. Ez az ötödik helyes minőség, amivel rendelkezik.

Éppúgy, mint ahogyan egy határ menti királyi erődnek van egy kapuőre, aki bölcs, tapasztalt, okos, aki nem engedi be azokat, akiket nem ismer, de beengedi azokat, akiket ismer, azok védelmére, akik benne tartózkodnak, és elrettentve azokat, akik kívülről támadják; ugyanígy egy nemes tanítvány is éber, minden részletre figyel és képes felidézni azokat a dolgokat, amik már rég megtörténtek, amik már rég elhangoztak. Ezzel az éberséggel, mint kapuőrrel, a nemes tanítvány feladja azt, ami nem előrevivő, fejleszti azt, ami előrevivő, feladja azt, ami kifogásolható, fejleszti azt, ami kifogásolhatatlan, és tisztán gondoskodik magáról. Ez a hatodik helyes minőség, amivel rendelkezik.

Éppúgy, mint ahogyan egy határ menti királyi erőd rendelkezik várfallal, amely magas és vastag, vakolattal teljesen beborított, azok védelmére, akik benne tartózkodnak, és elrettentve azokat, akik kívülről támadják; ugyanígy egy nemes tanítvány képes tisztán látni. Felvértezett a tisztánlátás képességével, ami a cél eléréséhez vezet. Ez a tisztánlátás nemes, átható, a szenvedés végéhez vezető. A tisztánlátásnak ezzel a képességével, mint egy várfallal, a nemes tanítvány feladja azt, ami nem előrevivő, fejleszti azt, ami előrevivő, feladja azt, ami kifogásolható, fejleszti azt, ami kifogásolhatatlan, és tisztán gondoskodik magáról. Ez a hetedik helyes minőség, amivel rendelkezik.

Ez hát a hét helyes minőség, amivel rendelkezik.

– És melyik az a négy dzshána, az elme magasabb állapotai, amik biztosítják az örömteli tartózkodást az itt-és-mostban, és amikhez egy nemes tanítványnak tetszés szerint hozzá kell jutnia, nehézség nélkül, gond nélkül?

– Éppúgy, mint ahogyan egy határ menti királyi erőd terjedelmes készletet raktároz fűből, fából és vízből, mindazok öröme, kényelmére és jólétére, akik benne tartózkodnak, és elrettentve azokat, akik kívülről támadják; ugyanígy egy nemes tanítvány teljesen visszavonulva az érzéki élvezetektől, elhagyva a nem üdvös dolgokat, belép az első dzshánába és ott marad. Elragadtatás és öröm születik a visszavonulásból, megragadott gondolatok és megtartott gondolatok által kísérvé – a saját öröme, kényelmére és jólétére, és rátalálva a Megszabadulásra.

Éppúgy, mint ahogyan egy határ menti királyi erőd terjedelmes készletet raktároz rizsből és árpából, mindazok öröme, kényelmére és jólétére, akik benne tartózkodnak, és elrettentve azokat, akik kívülről támadják; ugyanígy egy nemes tanítvány, a megragadott gondolatokat és a megtartott gondolatokat lecsendesítve, belép a második dzshánába és ott marad. Elragadtatás és öröm születik az összpontosításból; az összpontosított és belső biztonságban lévő, nyugodt tudat ébersége mentes a megragadott és megtartott gondolatoktól – a saját öröme, kényelmére és jólétére, és rátalálva a Megszabadulásra.

Éppúgy, mint ahogyan egy határ menti királyi erőd terjedelmes készletet raktároz szezámából, mungóbabból és más babfélékből, mindazok örömére, kényelmére és jólétére, akik benne tartózkodnak, és elrettentve azokat, akik kívülről támadják; ugyanígy egy nemes tanítvány az elragadtatás elhalványításával, egykedvű marad, odafigyelő és tiszta tudatú, megtapasztalja magában ezt az örömteliséget. Belép a harmadik dzshánába, amiről azt mondják: „Örömteli életet él az, aki egykedvű és éber”, és ott marad – a saját örömére, kényelmére és jólétére, és rátalálva a Megszabadulásra.

Éppúgy, mint ahogyan egy határ menti királyi erőd terjedelmes készletet raktároz élvezeti élelmiszerekből: ghíből, friss vajból, olajból, mézből, melaszból és sóból, mindazok örömére, kényelmére és jólétére, akik benne tartózkodnak, és elrettentve azokat, akik kívülről támadják; ugyanígy egy nemes tanítvány, feladva korábbi örömet és szenvedést, belép a negyedik dzshánába és ott marad, áthatva az éberség és egykedvűség tisztaságával – a saját örömére, kényelmére és jólétére, és rátalálva a Megszabadulásra.

Ez hát a négy dzshána, az elme magasabb állapotai, amik biztosítják az örömteli tartózkodást az itt-és-mostban, és amikhez egy nemes tanítványnak hozzá kell jutnia tetszés szerint, nehézség nélkül és gond nélkül.

– Amikor egy nemes tanítvány rendelkezik ezzel a hét helyes minőséggel, és tetszés szerint – nehézség nélkül és gond nélkül – hozzájut a négy dzshánához, az elme magasabb állapotaihoz, amik biztosítják az örömteli tartózkodást az itt-és-mostban, akkor azt mondjuk, hogy ezt a nemes tanítványt nem tudja legyőzni Mára, nem tudja legyőzni a Gonosz.

1. *sammā-sambuddho*: tökéletesen felébredett, megszabadult. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Sándor Ildikó

Forrás: [AN 7.63, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Sándor Ildikó, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 7.79 Satthusāsana Sutta – Upálinak

Fordította: Vriendelijke

AN 7.79, PTS A IV 143

Akkor a tiszteletreméltó Upáli¹ elment a Magasztoshoz. Miután megérkezett és meghajolt előtte, leült mellé. Ahogy ott ült, így szólt a Magasztoshoz:

– Jó lenne uram, ha a Magasztos rövid tanítást adna nekem a Dhammáról, és ha így a Magasztostól hallhatnék tanítást a Dhammáról, egyedül élve elvonulhatnék, éberem, lelkesem és elszántan.

– Upáli, azok a tulajdonságok, amelyeket úgy ismerhetsz: 'Ezek a tulajdonságok nem vezetnek emelkedett egykedvűséghez, szenvtelenséghez, a szenvedés megszüntetéséhez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, önmagunktól-felébredéshez, sem a feltételek nélkülihez²', azokról a tulajdonságokról határozottan megállapíthatod: 'Ez nem a Dhamma, ez nem a Vinaja, ez nem a Tanító útmutatása'.

Azokról a tulajdonságokról pedig, amelyeket úgy ismerhetsz: 'Ezek a tulajdonságok vezetnek az emelkedett egykedvűséghez, a szenvtelenséghez, a szenvedés megszüntetéséhez, nyugalomhoz, közvetlen tudáshoz, az önmagunktól-felébredéshez, a feltételek nélkülihez', ezekről a tulajdonságokról határozottan megállapíthatod: 'Ez a Dhamma, ez a Vinaja, ez a Tanító útmutatása.'

-
1. A páliban *vinaja-dhara*, azaz a Vinaja tudója és továbbadója szerepel. A hagyomány szerint Upáli volt az, aki az első zsinaton felmondta mindazt, amit a Buddha Vinajaként tanított [↩](#)
 2. azaz a megszabaduláshoz, nibbánához [↩](#)

Így készült:

Fordította: Vriendelijke

Forrás: [AN 7.79 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Vriendelijke, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 8.6 Dutiya-lokadhamma Sutta – Amit a világ nem ért

Fordította: Nyitrai Gábor

AN 8.6, PTS A IV 157

– Szerzetesek, ezt a nyolc világi helyzetet forgatja a világ, és a világot ez a nyolc világi helyzet forgatja.¹ Melyik nyolc? Nyereség és veszteség, jó hírnév és rossz hírnév, elismerés és szemrehányás, boldogság és szenvedés.

Ezt a nyolc világi helyzetet forgatja a világ, és a világot ez a nyolc világi helyzet forgatja.

A képzetlen átlagember életében kialakul nyereség és veszteség, jó hírnév és rossz hírnév, elismerés és szemrehányás, boldogság és szenvedés. A jól képzett nemes tanítvány életében is kialakul nyereség és veszteség, jó hírnév és rossz hírnév, elismerés és szemrehányás, boldogság és szenvedés. Akkor hát mi az eltérés, mi a különbség, mi alapján lehet különbséget tenni a jól képzett nemes tanítvány, és a képzetlen átlagember között?

– Bhanté,² számunkra a tanítások gyökere a Magasztos, ő irányítja és ítéli meg őket. Bizony jó lenne, ha maga a Magasztos fejtené ki ennek a kijelentésnek a jelentését. A Magasztostól hallva, a szerzetesek meg fogják jegyezni azt.

– Ebben az esetben, szerzetesek, hallgassátok amit mondok és figyeljetek jól. Beszélni fogok.

– Úgy lesz, Bhanté.

A Magasztos ezt mondta:

– Nyereség alakul ki a képzetlen átlagember életében. Nem elmélkedik róla úgy: „Nyereség alakult ki az életemben. Ez állandótlan, szenvedés, változó természetű.” Nem ismeri fel a dolgot úgy, ahogy az valójában van.

Veszteség alakul ki ... Jó hírnév alakul ki ... Rossz hírnév alakul ki ... Elismerés alakul ki ...
Szemrehányás alakul ki ... Boldogság alakul ki ...

Szenvedés alakul ki a képzetlen átlagember életében. Nem elmélkedik róla úgy: „Szenvedés alakult ki az életemben. Ez állandótlan, szenvedés, változó természetű.” Nem ismeri fel a dolgot úgy, ahogy az valójában van.

Az elméjét felemészti a nyereség. Az elméjét felemészti a veszteség ... a jó hírnév ... a rossz hírnév ... az elismerés ... a szemrehányás ... a boldogság. Az elméjét felemészti a szenvedés.

Örömmel fordul a kialakult nyereség felé, és haraggal fordul a kialakult veszteség felé. Örömmel fordul a kialakult jó hírnév felé, és haraggal fordul a kialakult rossz hírnév felé. Örömmel fordul a kialakult elismerés felé, és haraggal fordul a kialakult szemrehányás felé. Örömmel fordul a kialakult boldogság felé, és haraggal fordul a kialakult szenvedés felé. Ahogy így belekeveredik az örvendezésbe és haragvásba, nincs felszabadulva a születéstől, öregségtől, és haláltól; nincs felszabadulva a bánattól, siránkozástól, fájdalomtól, gyötrelemtől, és elkeseredettégtől. Én mondom, ő nincs felszabadulva a szenvedéstől.

Úgyszintén, nyereség alakul ki egy jól képzett nemes tanítvány életében. Úgy elmélkedik róla: „Nyereség alakult ki az életemben. Ez állandótlan, szenvedés, változó természetű.” Felismeri a dolgot úgy, ahogy az valójában van.

Veszteség alakul ki ... Jó hírnév alakul ki ... Rossz hírnév alakul ki ... Elismerés alakul ki ... Szemrehányás alakul ki ... Boldogság alakul ki ...

Szenvedés alakul ki egy jól képzett nemes tanítvány életében. Úgy elmélkedik róla: „Szenvedés alakult ki az életemben. Ez állandótlan, szenvedés, változó természetű.” Felismeri a dolgot úgy, ahogy az valójában van.

Az elméjét nem emészti fel a nyereség. Az elméjét nem emészti fel a veszteség ... a jó hírnév ... a rossz hírnév ... az elismerés ... a szemrehányás ... a boldogság. Az elméjét nem emészti fel a szenvedés.

Nem fordul örömmel a kialakult nyereség felé, és nem fordul haraggal a kialakult veszteség felé. Nem fordul örömmel a kialakult jó hírnév felé, és nem fordul haraggal a kialakult rossz hírnév felé. Nem fordul örömmel a kialakult elismerés felé, és nem fordul haraggal a kialakult szemrehányás felé. Nem fordul örömmel a kialakult boldogság felé, és nem fordul haraggal a kialakult szenvedés felé. Ahogy így elhagyja az örvendezést és haragvást, felszabadul a születés, öregség és halál alól; felszabadul a bánat, siránkozás, fájdalom, gyötrelme és elkeseredettég alól. Én mondom, ő felszabadul a szenvedés alól.

Ez hát az eltérés, a különbség, ez alapján lehet különbséget tenni a jól képzett nemes tanítvány, és a képzetlen átlagember között.

Nyereség és veszteség,
jó hírnév és rossz hírnév,
elismerés és szemrehányás,
boldogság és szenvedés:
ezek a helyzetek,

az emberek életében
állandótlanok,
mulandóak,
változó természetűek.

Ezt tudva, a figyelmes, bölcs ember,
megvizsgálja e változó helyzeteket.
Kívánatos dolgoktól az elméje nem jön izgalomba,
A nemkívánatosak nem haragítják meg.

Örvendezése és haragvása
szertefoszlott,
végére ért,
elnyugodott.

Megismerve a makulátlant, a bánat nélkülit,
helyesen, tisztán lát,
túlhaladt a létesülésen,
a Túlsó Partra ért.

-
1. *Dutiya-lokadhamma* a szutta páli címe, egy lehetséges értelmezés „a világi dolgokról szóló második szutta”. [Thanissaro](#) fordításában Lokavipatti Sutta a cím, ami lehetne „a világi tévedésekről szóló szutta” [↩](#)
 2. *bhante*: tiszteletteljes megszólítási mód: „uram”, „tiszteletreméltó” [↩](#)

Így készült:

Fordította: Nyitrai Gábor

Forrás: [AN 8.6](#), páli

Szerzői jogok: Nyitrai Gábor, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: December 27, 2011, at 10:27 PM

AN 8.39 Abhisanda Sutta – Jutalom

Fordította: Sándor Ildikó

AN 8.39, PTS A IV 245

– Szerzetesek, ez a nyolc jutalma van az érdemnek, jutalma a jártasságnak, tápláléka a boldogságnak, ami égi eredmény boldogságban, ami a mennyekbe vezet, jólléthez, boldogsághoz vezet és ahhoz, ami kívánatos, élvezetes és megnyerő. Melyik nyolc?

Van olyan eset, amikor egy nemes tanítvány a Buddhához tér menedékért. Ez az első jutalma az érdemnek, jutalma a jártasságnak, tápláléka a boldogságnak, égi eredmény boldogságban, mennyekbe vezető, jólléthez, boldogsághoz vezető és ahhoz, ami kívánatos, élvezetes és megnyerő.

Továbbá a nemes tanítvány a Tanhoz tér menedékért. Ez a második jutalma az érdemnek...

Továbbá a nemes tanítvány a Szanghához tér menedékért. Ez a harmadik jutalma az érdemnek...

És most, ez az öt ajándék létezik, ez az öt nagyszerű ajándék – eredeti, régóta fennálló, hagyományos, ősi, hamisítatlan, hamisítatlan a kezdetektől – ami feddhetetlen, ami mindig is feddhetetlen lesz, és amit a nagy tudású remeték és papok kifogástalannak találnak. Melyik öt?

Van olyan eset, amikor egy nemes tanítvány feladva az élet elvételét, tartózkodik az élet elvételétől. Így cselekedvén, végtelen számú élőlényt szabadít meg veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól. Végtelen számú élőlényt megszabadítva veszélytől, ellenségeskedéstől, és elnyomástól, ő maga is veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól való határtalan szabadságot nyer el. Ez az első ajándék, az első nagyszerű ajándék – eredeti, régóta fennálló, hagyományos, ősi, hamisítatlan, hamisítatlan a kezdetektől – ami feddhetetlen, ami mindig is feddhetetlen lesz, és amit a nagy tudású remeték és papok kifogástalannak találnak. Ez a negyedik jutalma az érdemnek....

Továbbá feladva annak elvételét, amit nem adnak neki (feladva a lopást), a nemes tanítvány tartózkodik annak elvételétől, amit nem adnak. Így cselekedvén, végtelen számú élőlényt szabadít meg veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól. Végtelen számú élőlényt megszabadítva veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól, ő maga is veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól való határtalan szabadságot nyer el. Ez a második ajándék, a második nagyszerű ajándék...és ez az ötödik jutalma az érdemnek...

Továbbá feladva a tiltott szexuális együttlétet, a nemes tanítvány tartózkodik a tiltott szexuális együttlétől. Így cselekedvén, végtelen számú élőlényt szabadít meg veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól. Végtelen számú élőlényt megszabadítva veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól, ő

maga is veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól való határtalan szabadságot nyer el Ez a harmadik ajándék, a harmadik nagyszerű ajándék...és ez a hatodik jutalma az érdemnek.

Továbbá feladva a hazugságot, a nemes tanítvány tartózkodik a hazugság kimondásától. Így cselekedvén, végtelen számú élőlényt szabadít meg veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól. Végtelen számú élőlényt megszabadítva veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól, ő maga is veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól való határtalan szabadságot nyer el Ez a negyedik ajándék, a negyedik nagyszerű ajándék...és ez a hetedik jutalma az érdemnek...

Továbbá feladva a mámort okozó szerek használatát, a nemes tanítvány tartózkodik mámort okozó szerek fogyasztásától. Így cselekedvén, végtelen számú élőlényt szabadít meg veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól. Végtelen számú élőlényt megszabadítva veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól, ő maga is veszélytől, ellenségeskedéstől és elnyomástól való határtalan szabadságot nyer el. Ez az ötödik ajándék, az ötödik nagyszerű ajándék – eredeti, régóta fennálló, hagyományos, ősi, hamisítatlan, hamisítatlan a kezdetektől – ami feddhetetlen, ami mindig is feddhetetlen lesz, és amit a nagy tudású remetek és papok kifogástalannak találnak. És ez a nyolcadik jutalma az érdemnek, jutalma a jártasságnak, tápláléka a boldogságnak, ami égi eredmény boldogságban, ami a mennyekbe vezet, jólléthez, boldogsághoz vezet és ahhoz, ami kívánatos, élvezetes és megnyerő.

Lásd még:

Így készült:

Fordította: Sándor Ildikó

Forrás: [AN 8.39, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Sándor Ildikó, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 8.53 Saṅkhitta Gotamiyovāda Sutta – Gótamínak

Fordította: Vriendelijke

AN 8.53, PTS A IV 280

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Vészáliban tartózkodott, a Csúcsos Tetejű Csarnokban, a Nagy Erdőben.

Akkor Mahápadzsápatí Gótamí elment a Magasztoshoz. Miután megérkezett és meghajolt előtte, megállt mellette, majd így szólt hozzá:

– Jó lenne, uram, ha a Magasztos rövid tanítást adna nekem a Dhammáról, és ha így a Magasztostól hallhatnék tanítást a Dhammáról, egyedül élve elvonulhatnék, éberem, lelkesem és elszántan.

– Gótamí, a tulajdonságok, amelyeket úgy ismerhetsz, hogy 'Ezek a tulajdonságok szenvedélyhez vezetnek és nem szenvedélymentességhez, béklyókhoz vezetnek és nem szabadsághoz, felhalmozáshoz és nem elengedéshez, hivalkodáshoz és nem szerénységhez, elégedetlenséghez és nem elégedettséghez, belebonyolódáshoz és nem visszavonultsághoz, lustasághoz és nem szívós kitartáshoz, nehézkességhez és nem az ettől való mentességhez', ezekről határozottan megállapíthatod: 'Ez nem a Dhamma, ez nem a Vinaja, ezek nem a Tanító útmutatásai.'

Másrésről a tulajdonságok, amelyeket úgy ismerhetsz, hogy 'Ezek a tulajdonságok szenvedélymentességhez vezetnek és nem szenvedélyhez, szabadsághoz és nem béklyókhoz, elengedéshez és nem felhalmozáshoz, szerénységhez és nem hivalkodáshoz, elégedettséghez és nem elégedetlenséghez, visszavonultsághoz és nem belebonyolódáshoz, szívós kitartáshoz és nem lustasághoz, a nehézkességtől való mentességhez és nem a nehézkességhez', ezekről a tanításokról határozottan megállapíthatod, hogy 'Ez a Dhamma, ez a Vinaja, ez a Tanító útmutatása.'

Ezt mondta a Magasztos, eleget téve Mahápadzsápatí Gótamí kérésének, aki nagy örömét lelte szavai hallgatásában.

Így készült:

Fordította: Vriendelijke

Forrás: [AN 8.53, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Vriendelijke, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 9.5 Bala Sutta – Megszabadulás az ötféle félelemtől

Fordította: Darvas Gabriella

AN 9.5, PTS A IV 363

– Négyféle erő létezik, ó szerzetesek. Melyik ez a négy? A bölcsesség, a tetterő, a feddhetetlen élet és az adakozás.

Mit jelent, szerzetesek, a bölcsesség? Vannak dolgok, amelyek ártalmasak, és ártalmasként tartják számon őket; üdvösek, és üdvösként tartják számon őket; kifogástalanok vagy kifogásolhatóak, és ekként tartják számon őket; sötétek vagy ragyogóak, és ekként tartják számon őket; nemes személyhez méltóak vagy méltatlanok, és ekként tartják számon őket – ha valaki tisztán látja ezeket a dolgokat, és helyesen vélekedik felőlük; ezt nevezik bölcsességnek.

Mit jelent, szerzetesek, a tetterő? Vannak dolgok, amelyek ártalmasak, kifogásolhatóak, sötétek, gyakorlásra alkalmatlanok, nemes személyhez méltatlanok, és ekként tartják számon őket – ha valaki fölkelte magában a vágyat, összeszedi minden erejét, és arra törekszik, hogy felhagyjon mindezzel (ezt nevezik tetterőnek). Vannak dolgok, amelyek üdvösek, kifogástalanok, ragyogóak, gyakorlásra alkalmasak, nemes személyhez méltóak, és ekként tartják őket számon – ha valaki fölkelte magában a vágyat, összeszedi minden erejét, és arra törekszik, hogy mindezt elérje; ezt nevezik tetterőnek.

Mit jelent, szerzetesek, a feddhetetlen élet? Ím, szerzetesek, a nemes tanítvány feddhetetlen tetteiben, feddhetetlen szavaiban, feddhetetlen gondolataiban. Ezt nevezik feddhetetlen életnek.

Mit jelent, szerzetesek, az adakozás? Adni négyféle dolgot lehet: ajándékot, barátságos beszédet, segítő tettet és egyenlőséget. Minden ajándék közül legnagyobb a Dhamma ajándéka. Minden barátságos beszéd közül legnagyobb a Dhamma átadása újra és újra, azoknak akik áhítják és figyelmesen hallgatják. Minden segítő tett közül legnagyobb, ha valaki felébreszti, táplálja és megerősíti a kétkedő hitét; felébreszti, táplálja és megerősíti az erkölcstelen erényét; felébreszti, táplálja és megerősíti a fősvény nagylelkűségét; felébreszti, táplálja és megerősíti a tudatlan bölcsességét. Mindenfajta egyenlőség közül a legnagyobb adomány, ha a folyamba-lépett egyenlő lesz a folyamba-lépettel; az egyszer-visszatérő egyenlő lesz az egyszer-visszatérővel; a vissza-nem-térő egyenlő lesz a vissza-nem-térővel; az arhat pedig egyenlő lesz az arhattal. Ím, szerzetesek, ez az adakozás.

Ez tehát a négyféle erő összefoglalása.

Nos, szerzetesek, az a nemes tanítvány, aki birtokában van eme négy erőnek, az már maga mögött hagyta az ötféle félelemt: az életvitelből fakadó félelmet, a szégyentől való félelmet, a közösség

előtti megszégyenüléstől való félelmet, a halálfélelmet és a boldogtalan jövőtől való félelmet.

Az a nemes tanítvány, aki birtokában van (eme négy erőnek), így gondolkozik: „Nem félek az életvitelem miatt. Miért is kellene félnem miatta? Talán bizony nem vagyok birtokában a négy erőnek: bölcsességnek, tetterőnek, feddhetetlen életnek és adakozásnak? Ha valaki ostoba és lusta; tettei, szavai és gondolatai kifogásolhatóak – az ilyen embernek talán van félnivalója az életvitele miatt.”

„Nem félek a szégyentől, vagy a közösség előtti megszégyenüléstől, ahogyan a haláltól vagy a boldogtalan jövőtől sem félek. Miért is kellene félnem mindezekről? Talán bizony nem vagyok birtokában a négy erőnek: bölcsességnek, tetterőnek, feddhetetlen életnek és adakozásnak? Ha valaki ostoba és lusta; tettei, szavai és gondolatai kifogásolhatóak – az ilyen embernek talán van félnivalója mindezek miatt.”

Ennélfogva meg kellene értenetek, szerzetesek, hogy a nemes tanítvány, aki birtokában van a négy erőnek, már maga mögött hagyta az ötféle félelmet.

Így készült:

Fordította: Darvas Gabriella

Forrás: [AN 9.5, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Darvas Gabriella, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 9.62 Bhabba Sutta – Képes — Nem képes

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 9.62, PTS A IV 456

Szerzetesek! Az aki nem hagy fel kilenc dologgal, az képtelen megvalósítani az *arahantságot*. Melyik ez a kilenc? Vágy, ellenszenv, tompaság, harag, sértettség, gőg, szemtelenség, irigység és fukarság.

Aki nem képes elhagyni ezt a kilenc dolgot, képtelen megvalósítani az *arahantságot*.

Aki felhagy kilenc dologgal, az képes megvalósítani az *arahantságot*. Melyik ez a kilenc? Vágy, ellenszenv, tompaság, harag, sértettség, gőg, szemtelenség, irigység és fukarság. Aki felhagy ezzel kilenc dologgal, képes megvalósítani az *arahantságot*.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 9.62, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 10.6 Samādhī Sutta – Összpontosítás

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 10.6, PTS A V 7

Ekkor a Tiszteletreméltó Ánanda a Magasztoshoz ment, és miután megérkezett, mélyen meghajolt és leült melléje. Miközben ott ült mellette, ezt kérdezte a Magasztostól:

— Uram! Képes-e elérni a szerzetes olyan összpontosítást, amiben nem érzékeli a földet földként¹; sem a vizet vízként; sem a tüzet...; sem a szelet...; sem a végtelen teret...; sem a végtelen tudat dimenzióját...; sem a semmi dimenzióját...; sem a sem érzékelés, sem nem érzékelés dimenzióját...; sem ezt a világot...; sem az elkövetkezendő világot elkövetkezendő világgént, de még mindig érzékelő marad?

— Igen, Ánanda, képes...

— De, Uram! Hogyan képes elérni a szerzetes olyan összpontosítást, amiben nem érzékeli a földet földként; (...) sem az elkövetkezendő világot elkövetkezendő világgént, de még mindig érzékelő marad?

— Van egy eset Ánanda, amikor a szerzetes ily módon érzékelhet: „Ez a béke, ez tökéletes — minden készlet elhagyása, minden megszerzett elengedése, a sóvárgás vége, a szenvedélymentesség, a megszűnés, az eloldódás.” Ily módon képes a szerzetes elérni olyan összpontosítást, amiben nem érzékeli a földet földként; sem a vizet vízként; sem a tüzet...; sem a szelet...; sem a végtelen teret...; sem a végtelen tudat dimenzióját...; sem a semmi dimenzióját...; sem a sem érzékelés, sem nem érzékelés dimenzióját...; sem ezt a világot...; sem az elkövetkezendő világot elkövetkezendő világgént, de még mindig érzékelő marad.

-
1. Ez a szófordulat arra utal, hogy az összpontosítás során elbomlik alany-tárgy kettőssége, és a meditáló marad pusztán érzékelő, az érzékelt tárgytól való elkülönülés nélkül. *(Técsi Judit megj.)* [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 10.6, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 10.7 Sāriputta Sutta – Szāriputta Szutta

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 10.7, PTS A V 8

Ekkor a Tiszteletreméltó Ánanda a Tiszteletreméltó Szāriputtához ment, és udvariasan köszöntötték egymást. A barátságos üdvözlés és meghajlás után leült melléje. Ahogy ott ült, így szólt Tiszteletreméltó Szāriputtához:

– Szāriputta barátom! Képes-e elérni a szerzetes olyan összpontosítást, amiben nem érzékeli a földet földként; sem a vizet vízként; sem a tüzet...; sem a szelet...; sem a végtelen teret...; sem a végtelen tudat dimenzióját...; sem a semmi dimenzióját...; sem a sem érzékelés, sem nem érzékelés dimenzióját...; sem ezt a világot...; sem az elkövetkezendő világot elkövetkezendő világgként, de még mindig érzékelő marad?

– Igen Ánanda barátom, képes...

– De, Szāriputta barátom! Hogyan képes elérni a szerzetes olyan összpontosítást, amiben nem érzékeli a földet földként; (...) sem az elkövetkezendő világot elkövetkezendő világgként, de még mindig érzékelő marad?

– Ánanda barátom! Egyszer, amikor épp itt tartózkodtam Szāvaththiban a Vak Ember ligetében, elértem egy ilyen összpontosítást úgy, hogy nem érzékelttem a földet földként; (...) sem az elkövetkezendő világot elkövetkezendő világgként, de még mindig érzékelő maradtam.

– Szāriputta barátom! De mit érzékeltél akkor?

– 'A létesülés megszűntét - a megszabadulást; a létesülés megszűntét - a megszabadulást'. Ánanda barátom! Egy érzékelés keletkezett bennem, míg egy másik érzékelés megszűnt. Épp úgy, ahogy egy lángoló fadarabnál, az egyik láng felkél, míg a másik láng eltűnik, mégis 'a létesülés megszűnté - a megszabadulás; a létesülés megszűnté - a megszabadulás'; egy érzékelés keletkezett bennem, míg egy másik érzékelés megszűnt. Akkor érzékelttem 'a létesülés megszűntét - a megszabadulást'.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 10.7, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 10.13 Saṃyojana Sutta – A béklyók

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 10.13, PTS A V 17

Tíz béklyó¹ létezik. Melyik ez a tíz? Az öt alacsonyabb béklyó, és az öt magasabb béklyó. És melyik az öt alacsonyabb béklyó? Az én-képzet, a bizonytalanság, a fogadalmakhoz és gyakorlatokhoz való ragaszkodás, az érzéki vágy és a rosszindulat. Ez az öt alacsonyabb béklyó.

És melyik az öt magasabb béklyó? Vágy a formára, vágy a forma-nélkülire, a gőg, a nyugtalanság és a tudatlanság. Ez az öt magasabb béklyó. És ezek együtt a tíz béklyó.

1. A 10 béklyó (*saṃyojana*):

én-képzet (*sakkāya-diṭṭhi*)

bizonytalanság (*vicikicchā*)

a fogadalmakhoz és a gyakorlatokhoz ragaszkodás (*sīlabbata-parāmāsa*)

érzéki vágy (*kāma-rāga*)

rosszindulat (*byāpāda*)

vágy a formára (*rūpa-rāga*)

vágy a formanélkülire (*arūpa-rāga*)

gőg (*māna*)

nyugtalanság (*udhacca*)

tudatlanság (*avijjā*)

A folyamba lépett (*sotāpanna*) eltépte az első 3 béklyót, az egyszer visszatérő (*sakadāgāmi*) meggyengítette, meglazította a 4–5. béklyót, a vissza-nem-térő (*anāgāmi*) megszabadult az első 5 béklyótól, az *arahat* pedig megszabadult mint a 10-től. [←](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 10.13, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 10.69 Kathāvatthu Sutta – A beszélgetések témáiról (1)

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 10.69, PTS A V 128

Így hallottam! Egy alkalommal a Magasztos Szávatthiban, a Dzséta-ligetben, Anáthapindika kolostorában tartózkodott. (Épp) akkor a szerzetesek, étkezés után, miután visszatértek alamizsnagyűjtő körútjukról, nagy számban összegyűltek a közösségi teremben, és olyan különféle haszontalan dolgokról beszélgettek, mint például a királyok, a rablók, az államminiszterek; a hadseregek, a veszélyek és a csaták; az étel, az ital; a ruhák, a bútorok, a cicomák és az illatszerek; a rokonság; a járművek, a várak, a városok és a falvak; a nők és a hősök; az utcai és a piaci pletykák; a halottakról szóló legendák; a tarka történetek; a világ és a tengerek teremtményei, és arról, hogy a dolgok (valóban) léteznek-e és vagy sem.

Ekkor a Magasztos, késő délután odahagyva elvonultságát, a közösségi terembe ment, és megérkezvén leült a neki már előre odakészített ülőhelyre. Ahogy ott ült, így szólította meg a szerzeteseket:

– Milyen témát megbeszélni gyűltetek ide? Milyen téma megbeszélése közepette zavartalak meg titeket?

– Urunk! Épp most, étkezés után, miután visszatértünk alamizsnagyűjtő körutunkról, összegyűltünk itt a közösségi teremben, és olyan különféle haszontalan dolgokról beszélgettünk, mint például a királyok, a rablók, az államminiszterek; a hadseregek, a veszélyek és a csaták; az étel, az ital; a ruhák, a bútorok, a cicomák és az illatszerek; a rokonság; a járművek, a várak, a városok és a falvak; a nők és a hősök; az utcai és a piaci pletykák; a halottakról szóló legendák; a tarka történetek; a világ és a tengerek teremtményei, és arról, hogy a dolgok (valóban) léteznek-e és vagy sem.

– Ez nem helyes szerzetesek, hogy a jó családok fiai, akik hitükből otthagyták otthonaikat az otthontalanságért, ilyen haszontalan dolgokról beszélgessenek, mint például a királyok, a rablók, az államminiszterek; ... és arról, hogy a dolgok (valóban) léteznek-e és vagy sem.

Tíz olyan dolog van, amiről hasznos beszélgetni. Melyik ez a tíz? Beszélgetés az önmérsékletéről, a megelégedettségről, az elvonultságról, a nem-belegabalyodásról, a kitartás felkeltéséről, az erényekről, az összpontosításról, a tisztánlátásról, a megszabadulásról, és a megszabadulás tudásáról és látásáról. Ez a beszélgetés tíz helyes témája. Ha a beszélgetésnek ebbe a tíz témájába merültetek volna bele, annyira hatalmasok és erősek lennétek, hogy még a Napot és a Holdat is túlragyognátok — nem is beszélve más szekták vándoraszkrétáiról.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 10.69, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

AN 10.93 Kimđiṭṭhika Sutta – A nézetek

Fordította: Fenyvesi Róbert

AN 10.93, PTS A V 185

Így hallottam! Egy alkalommal a Magasztos Szávatthi közelében a Dzséta ligetben, Anáthapindika kolostorában tartózkodott. Ekkor Anáthapindika, a világi déltájban felkerekedett Szávatthiból, hogy meglátogassa a Magasztost, ám hirtelen ez a gondolat ötlött fel benne: „Ez nem a megfelelő idő arra, hogy találkozzak a Magasztossal, mivel ilyenkor elvonultságban időzik. És arra sem megfelelő idő, hogy szerzetesekkel találkozzak, akik ilyenkor a tudatuk tökéletesítésével [meditációval] vannak elfoglalva, és szintén elvonultságban időznek. Mi lenne, ha elmennék a más-meggyőződésű-vándoraszkéták parkjába?” Így hát a más-meggyőződésű-vándoraszkéták parkja felé vette az irányt.

Ez alkalommal a más-meggyőződésű-vándoraszkéták összeverődtek egy csapatba, üldögéltek, és sokféle haszontalan dologról beszélgettek¹, zsibongva, nagy ricsajt csapva. Amikor meglátták Anáthapindikát, a világit közeledni a messzi távolból, így csitítgatták egymást: „Legyünk csendben, uraim! Ne csapjunk semmiféle zajt se. Itt közeledik Anáthapindika, a világi Gótama remete tanítványa. Egyike Gótama remete tanítványainak, aki fehérbe öltözött² és Szávatthiban él. Ezek az emberek a csendet kedvelik, elismerően beszélnek a csendről. Talán, ha csendben talál minket, azt fogja gondolni, megéri velünk tartania.” Így aztán a vándoraszkéták elcsendesedtek.

Ekkor Anáthapindika, a világi megérkezett arra a helyre, ahol a más-meggyőződésű-vándoraszkéták tartózkodtak. Megérkezvén, udvariasan üdvözölte őket. Miután így udvariasan köszöntötték és üdvözölték egymást, leült melléjük. Ahogy ott ült, a vándoraszkéták így szólították meg:

— Árudd el nekünk világi, Gótama remetének mik a nézetei?

— Tiszteletreméltó urak, én nem ismerem teljesen, hogy mik a Magasztos nézetei.

— Jól van, tehát nem ismered teljesen, hogy Gótama remetének mik a nézetei. Akkor viszont azt árudd el nekünk, hogy a szerzeteseknek mik a nézetei? — Még azt sem ismerem teljesen, hogy a szerzeteseknek mik a nézetei.

— Rendben, tehát nem ismered teljesen, hogy Gótama remetének mik a nézetei, és még azt sem, hogy mik a szerzeteseknek. Akkor azt árudd el nekünk, hogy neked mik a nézeteid? — Az nem okoz különösebb gondot számomra, hogy kifejtsem nektek a nézeteimet. Mégis azt kérném tőletek, tiszteletreméltó urak, hogy fejtsétek ki egyenként az álláspontjaitokat, így még könnyebb lesz számomra, hogy kifejtsem a nézeteimet számotokra.

Miután ez elhangzott, a vándoraszkéták egyike így szólt Anáthapindikához, a világihoz:

— *A világegyetem örök.* Csak ez az egy igaz, minden más értelmetlen. Ez az én nézetem.

Egy másik vándoraszkrétá pedig ezt mondta Anáthapindikának:

— *A világegyetem nem örök.* Csak ez az egy igaz, minden más értelmetlen. Ez az én nézetem.

Egy másik vándoraszkrétá pedig ezt mondta Anáthapindikának:

— *A világegyetem véges...; A világegyetem végtelen...; A test és a lélek ugyanaz...; A test egy dolog, a lélek pedig egy másik dolog...; A Tathágata létezik a halál után...; A Tathágata nem létezik a halál után...; A Tathágata létezik is meg nem is a halál után...; A Tathágata sem létezik, sem nem létezik a halál után.* Csak ez az egy igaz, minden más értelmetlen. Ez az én nézetem.

Miután ezek elhangzottak, Anáthapindika, a világi így szólt a vándoraszkrétákhoz:

— Ami azt a tiszteletreméltót illeti, aki azt mondja, hogy: „*A világegyetem örök.* Csak ez az egy igaz, minden más értelmetlen. Ez az én nézetem”, az ő nézete a saját helytelen figyelméből vagy mások szavaiból eredt. Tehát most létrejött egy ilyen nézet, ami összetett, szándékolt, függésben keletkezett. Ami létrejött, az összetett, szándékolt és függésben keletkezett, tehát állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedésteli. Így hát, tiszteletreméltó uram, épp ehhez a szenvedéshez ragaszkodik, épp ennek a szenvedésnek veti alá magát. (*Ugyanígy az összes többi nézettel.*)

Miután ezek elhangzottak, a vándoraszkréták így szóltak Anáthapindikához, a világihoz:

— Mi mindannyian, egyesével kifejtettük neked az álláspontunkat. Most mondd el, neked magadnak milyen nézeteid vannak! — Ami létrejött, az összetett, szándékolt és függésben keletkezett, tehát állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedésteli. Ami szenvedésteli, az nem én, nem az enyém, nem az én „én”-em. Ez az én nézetem. — Tehát, világi, ami létrejött, az összetett, szándékolt és függésben keletkezett, tehát állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedésteli. Így hát, te magad is épp ehhez a szenvedéshez ragaszkodsz, épp ennek a szenvedésnek veted alá magad. — Tiszteletreméltó uraim, ami létrejött és összetett, szándékolt és függésben keletkezett, az állandótlan. Ami állandótlan, az szenvedésteli. Ami szenvedésteli, az nem én, nem az enyém, nem az én „én”-em. Jól látom ezt, helyes ítélőképességgel, úgy ahogyan az valójában van, és látom a legmagasabb szintű kiutat is ebből, úgy ahogyan az valójában van.

Miután ezek elhangzottak, a vándoraszkréták hallgatásba burkolóztak, elképedtek, összegörnyedve ültek, fejüket lehajtva, tűnődve, szavukat feledve.

Anáthapindika, a világi miután nyugtázta, hogy a vándoraszkréták hallgatásba burkolóztak, elképedtek..., szavukat feledve, felkerekedett és a Magasztoshoz ment. Megérkezvén leborult a Magasztos előtt, majd leült mellé. Ahogy ott ült, elmesélte a Magasztosnak az egész beszélgetést, ami közte és a vándoraszkréták között zajlott.

A Magasztos így válaszolt:

— Helyes világi, helyes. Hát így kell időről időre rációfolni azokra a bolondokra a Dhamma segítségével. Ezután a Dhammáról szóló beszéddel tanította, biztatta, ösztönözte és bátorította Anáthapindikát, a világit. Miután a Magasztos Dhamma-beszéddel tanította, biztatta, ösztönözte és bátorította Anáthapindikát, a világit, az felkelt ültéből, leborult a Magasztos előtt, elindult, a Magasztos felé mindig a jobb oldalát mutatva. Nem sokkal ezután, a Magasztos így szólította meg a szerzeteseket: — Szerzetesek! Nektek is, akik — a tanítások és a fegyelmi szabályok által — régóta átlátjátok a Dhammát, ilyen módon kellene időről időre rációfolni a más-meggyőződésű-vándoraszkrétákra a Dhamma segítségével, így, ahogyan azt Anáthapindika, a világi tette.

1. Lásd AN 10.69 „...mint például a királyok, a rablók, az államminiszterek; a hadseregek, a veszélyek és a csaták; az étel, az ital; a ruhák, a bútorok, a cicomák és az illatszerek; a rokonság; a járművek, a várak, a városok és a falvak; a nők és a hősök; az utcai és a piaci pletykák; a halottakról szóló legendák; a tarka történetek; a világ és a tengerek teremtményei, és arról, hogy a dolgok (valóban) léteznek-e és vagy sem.” [↩](#)
2. Aki letette a 8 fogadalmat (Lásd Snp 2.14, ezek általában a próbaidős szerzetesek, de lehetnek világiak is). [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [AN 10.93, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhammapada - Az Igazság Útja

Dhp 1. rész - Páros Verse (Yamaka Vagga) – Páros Versek

Fordította: Vekerdi József

Dhp 1. rész, PTS pts

- (1) A szándék minden dolognak az indítéka, lényege.
Azt, aki gonosz szándékkal teszi tettét, szólja szavát,
nyomon követi szenvedés, mint igavonót a kerék.
- (2) A szándék minden dolognak az indítéka, lényege.
Azt, aki igaz szándékkal teszi tettét, szólja szavát,
nyomon követi boldogság, mint árnyéka a lépkedőt.
- (3) „Ő megsértett, ő megbántott, ő megütött, ő megrabolt.”
Aki folyton ezen töpreng, abban örök a gyűlölet.
- (4) „Ő megsértett, ő megbántott, ő megütött, ő megrabolt.”
Akit e gondolat nem bánt, abban kihúny a gyűlölet.
- (5) Mert gyűlöletet sohasem szüntet meg másik gyűlölet.
Örök törvény: ha nem gyűlölsz, úgy szűnik meg a gyűlölet.
- (6) Nem fogja fel sok ember, hogy fékeznie kell önmagát;
ám aki ezt felfogja, az megbékél, nem gyűlölködik.
- (7) Aki csak a gyönyört nézi, nem fékezi érzékeit,
az evésben mértéktelen, hanyag és gyenge jellemű,
azt ledönti a Kísértő, mint korhadt fát a szélvihar.
- (8) Aki a rosszat átlátja, megfékezi érzékeit,
Az evésben mértékletes, hitben szilárd, iparkodó,
nem bír azzal a Kísértő, mint sziklával a szélvihar.
- (9) Ha sárga köntöst öltött fel, de vétkét nem vetkőzte le,
hamisság s indulat rabja, nem érdemli meg e ruhát.
- (10) Ha vétkeit levetkőzte, az erényben szilárdan áll,
hamisság s indulat nélkül, méltán viseli e ruhát.
- (11) Ki lényegtelen fontosnak, s nem fontosnak hisz lényegeset,

téves gondolkozásával a lényeghez sosem jut el.

(12) Ki fontosat lát fontosnak, s nem fontosnak lényegtelen,
helyes gondolkozásával a lényeghez eljut hamar.

(13) Mint a rosszul fedett házat elárasztja a zivatar,
a fegyelmezetlen lelket elárasztja a szenvedély.

(14) Mint a jól befedett házat zivatar nem árasztja el,
a jól fegyelmezett lelket nem önti el a szenvedély.

(15) Megbánja, amit tett, még ideát,
s megbánja halála után odaát
a gonosztevő, mert gyötrelem
sújt rá gaztette jutalmaként.

(16) Nem bánja, amit tett, sem ideát,
s nem bánja halála után odaát
aki jót tesz, mert igaz jutalom
vár rá jótette jutalmaként.

(17) Megszenved a tetteiért ideát,
s megszenved értük majd odaát
a gonosztevő, ha pokolra zuhan,
s jajgathat: „Óh, miért tettem ezt!”

(18) Örvendhet a tetteiért ideát
s örvendhet értük majd odaát
aki jót tesz, mert az égbe kerül,
s boldog lesz: „Helyesen tettem ezt!”

(19) Hiába hirdet sok ezer nemes szót
a férfi, ha nem aszerint cselekszik.
A szerzetesség haszontalan annak;
pásztor, ki mások nyáját veszi számba.

(20) Ha csak kevés szót mond is ki a férfi,
de törvényben jár, aszerint cselekszik,
a szenvedélyt és bűnt messzire vetve
helyes tudással, igaz ismerettel,

sem itt, sem ott túl semmire se vágyva,
a szerzetesség hasznára van annak.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 1. rész - Páros Versek (Yamaka Vagga) – Páros Versek

Fordította: Fórizs László

Dhp 1. rész, PTS pts

(1) A szív irányítja a dharmákat, felettük áll, azok belőle származnak. A gonosz szívvel cselekvő, gonoszán beszélő embert úgy követi a szenvedés, mint kocsi elé fogott ökröt a kerék.

(2) A szív irányítja a dharmákat, felettük áll, azok belőle származnak. A tiszta szívvel cselekvő, tiszta szívvel beszélő ember nyomában boldogság jár, mely éppúgy elválaszthatatlan tőle, mint az árnyék.

(3) „Sértegetett engem, megvert engem, legyőzött engem, kirabolt engem!”
Akik ilyen gondolatokat ápolnak magukban, azokban sohasem szűnik meg a gyűlölet.

(4) „Sértegetett engem, megvert engem, legyőzött engem, kirabolt engem!”
Akik nem ápolnak ilyen gondolatokat, azokban meg fog szűnni a gyűlölet.

(5) A gyűlöletet sohasem szünteti meg gyűlölet, csak a szeretet. –
Ez az örökkévaló Törvény.

(6) Sokan nincsenek tudatában annak, hogy egyszer mindenki meghal.
Akik ráébrednek erre, azonnal abbahagyják az ellenségeskedést.

(7) Ha az élvezeteknek él, nem ellenőrzi az érzékeit, mértéktelen az evésben, lusta és erőtlen, akkor a Kísértő biztosan legyőzi, ahogyan a szél is ledönti a gyenge fát.

(8) Ha nem az élvezeteknek él, ellenőrzi az érzékeit,
mértékletes az evésben, erős és hite szilárd,
akkor a Kísértő éppúgy nem fogja legyőzni,
ahogyan a szél sem dönti le a kősziklát.

(9) Aki úgy veszi magára a szerzetesek sárga ruháját,
hogy előtte nem tisztul meg a bűntől,
akiből hiányzik a mértékletesség és az igazság,
az méltatlan a sárga ruhára.

(10) Aki megtisztult a bűntől,
az erényben alapozta meg magát,
önuralomra tett szert, s élete az igazságra épül,
az méltó a szerzetesek sárga ruhájára.

(11) Akik lényegesnek látják a lényegtelenet,
s lényegtelennek a lényegest,
azok hiábavalóságokat követve
sohasem érik el Azt, ami igazán lényeges.

(12) Akik a lényegest látják lényegesnek,
s lényegtelennek a lényegtelenet,
azok helyes gondolatokra támaszkodva
elérik Azt, ami igazán lényeges.

(13) Aki nem ellenőrzi az elméjét,
ahhoz utat talál a szenvedély,
ahogyan az esővíz is átszivárog
a rosszul felrakott zsúptetőn.

(14) Aki ellenőrzi az elméjét,
ahhoz nem talál utat a szenvedély,
ahogyan az esővíz sem szivárog át
a gondosan felrakott zsúptetőn.

(15) A bűnös szenved e világban,
s szenved a következőben,
kétszeresen szenved, fájdalom kínozza,
saját cselekedeteinek gonoszsága sújtja.

(16) Az erényes örvend e világban,
s örvend a következőben,
öröme kétszeres, a szíve ujjong,
saját cselekedeteinek tisztasága ragyog vissza rá.

(17) A bűnös szenved e világban,
s szenved a következőben, kétszeresen szenved.
Kínozza a lelkiismeret: „bűnt követtem el.”
A pokolba jutván még nagyobb a kínja.

(18) Az erényes örvend e világban,
s örvend a következőben, öröme kétszeres.
Lelkiismerete tiszta: „jót cselekedtem.”
A mennybe jutván öröme csak növekszik.

(19) Akárhány szent himnuszt zenghet az ajka,
ha rest megfelelően cselekedni,
nem vallásos. Olyan, mint az a pásztor,
aki más marháit számolgatja.

(20) Ha csupán néhány himnuszt zeng ajka,
de az örök Törvény szerint cselekszik,
elhagyja a szenvedélyt, a gyűlöletet, a dőreséget,
igaz tudás birtokába jutva kiszabadul elméje,
s kialszik benne mind az evilági mind a túlvilági
gyönyörök vágya, akkor valóban vallásos.

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 2. rész - Éberség (Appamāda Vagga) – Éberség

Fordította: Fórizs László

Dhp 2. rész, PTS pts

(21) Éberség az örök élet lakóhelye, hiánya a halálé.

Aki éber, nem hal meg.

Aki nemtörődöm módon él,
mintha már meg is halt volna.

(22) A bölcsek, világosan megértvén
ezt az éberséget, örömeiket lelik benne,
és a nemes emberek menedékének
boldogságában élnek.

(23) Ezeket a rettenthetetlen, szüntelenül
meditációba mélyedt, állhatatos bölcseket
megérinti a megszentelődés
felülmúlhatatlan békéje, eléri a Nirvánát.

(24) A buzgó, hagyomány-őrző,
tisztá tettű, gondos, önuralommal
bíró, erényes, fáradhatatlan
embernek a dicsősége egyre nő.

(25) Erőfeszítéssel, éberséggel,
önmaga leigázásával, önuralommal
a bölcs olyan szigetet épít,
amit nem sodorhat el az áradat.

(26) A tudatlan, balga emberek
nemtörődöm módon élnek,
a bölcs viszont úgy őrzi éberségét,
mint a legnagyobb kincset.

(27) Ne éljetez nemtörődöm módra,
ne engedjetez az érzékiségnek, a kéjvágynak!
Nagy lesz az öröme annak,
aki fáradhatatlanul medítál.

(28) A bölcs éberségével elúzi a szétszórtságot,
felkapaszkodik a Tudás Tornyába,
s szenvedés nélkül lepillant a balgán szenvedő világra,
mint hegycsúcsról a völgylakókra.

(29) Fáradhatatlanul törekszik, míg mások cselekedni restek,
kítartóan kutat, miközben mindenki más alszik;
a bölcs úgy tör előre, mint a versenyló,
amint maga mögött hagyja a poroszkáló gebét.

(30) Indrát is az éberség tette az istenek urává.
Aki éber, felmagasztaltatik az emberek között,
akiből viszont hiányzik az éberség,
annak megvetés lesz osztályrésze.

(31) Aki örömét leli az éberségben,
s veszedelmet lát annak hiányában,
a koldus, minden köteléket elégető
tűzként vándorol a világban.

(32) Aki örömét leli az éberségben,
s veszedelmet lát a szétszórtságban,
a koldus, nem bukhat el,
közel van hozzá a Nirvána.

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 2. rész - Éberség (Appamāda Vagga) – Éberség

Fordította: Vekerdi József

Dhp 2. rész, PTS pts

(21) Törekvés halhatatlanság, restség halál útjára visz.
Törekvő többé nem hal meg; a rest nem több, mint a halott.

(22) A bölcsök ezt felismerik, s törekednek ernyedetlenül.
Az igazak nyomán járnak, magasabbra törnek szüntelen.

(23) Aki szilárd kitartással, elmélyülten elmélkedik,
az elnyeri a Nirvánát, mindennél drágább birtokot.

(24) Aki folyton igyekszik a cél felé,
igaz úton járva, serény, szerény,
ura gondolatának, az ily nemes
törekedőnek a hírneve egyre nő.

(25) Mérséklettel, igyekvéssel és önuralommal a bölcs
szilárd szigetet épít fel, mit az ár nem sodorhat el

(26) Elmerülnek a restségben a balgatagok, ostobák.
Okos a törekvés mellett, mint drága kincs mellett, kitart.

(27) Ne merülj el a restségben, ne csábítson a vágy, a kéj.
Igaz öröm kárpótolja a kitartó elmélyülőt.

(28) Ha restségét törekvéssel lerázza magáról a bölcs,
úgy néz a tudás tornyából a szenvedő világra le,
mint aki hegytetőn állva a földre pillant szenvtelen.

(29) Iparkodjék a restek közt, az alvók közt éber legyen,
mindet maga mögött hagyva, mint paripa a rossz gebét.

(30) Törekvésével lett Indra az istenek között király.
A törekvés dicséretes, ám a restség szégyenletes.

(31) Ha veszélyt lát a restségben és törekszik a szerzetes,
elégeti bármely erős kötelékét, akár a tűz.

(32) Ha veszélyt lát a restségben és törekszik a szerzetes,
nem bukhat el, nem téveszt célt: a Nirvána felé halad.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 3. rész - Az Elme (Citta Vagga) – Az Elme

Fordította: Fórizs László

Dhp 3. rész, PTS pts

(33) A nyílkészítő egyenes, sima nyílvesszőket készít;
a bölcs is kisimítja remegve vibráló, ingatag elméjét,
melyet oly nehéz szilárdan tartva irányítani.

(34) Miként a hal, melyet kiragadtak
vízi otthonából és a szárazföldre dobtak,
éppúgy ficáncol kétségbeesve az elme,
hogyan kiszabaduljon a Kísértő uralmából.

(35) A nehezen megfékezhető,
csapongó, vágyúzott elme
ellenőrzése jó. A megfékezett
elme boldogságot hordoz.

(36) A csapongó, vágyúzott elmét
a bölcs irányítsa arra, ami mélyen rejtett,
amit oly nehéz meglátni.
A jófelé irányított elme boldogságot hordoz.

(37) Egyesegyedül bolyongva, messzekutatva vándorol
szíve legmélyén meglátni a testetlen Rejtőzködőt.
Ha elméjét leigazza, nem győzhet rajta már halál.

(38) A Törvény nem tárulhat fel,
amíg az elme ingatag;
A megismerés nem teljes,
amíg a Csend el-elszakad.

(39) Akinek elméjét nem gyengíti érzékiség,
akit nem zavart meg a világ,
aki nem gondol többé jutalomra vagy büntetésre,
aki ébren van, annak nincs mitől félnie.

(40) Aki tudja, hogy ez a test oly törékeny, mint a korsó,

az ebből a gondolatból építsen magának erődöt.

A megismerés fegyverével szálljon szembe a Kísértővel,
s ne hagyja abba a harcot, amíg le nem győzte teljesen!

(41) Mert jaj, hamarosan eljön az idő,
amikor a test úgy fekszik öntudatlanul
a földön, mint egy kiégett tuskó,
megvetve, haszontalanul!

(42) Nem tud akkora kárt okozni
ellenség az ellenégnek, gyűlölködő
a gyűlölködőnek, mint amekkora kárt
a rosszul irányított elme okozhat nekünk.

(43) Sem az apánk, sem az anyánk, sem bármely
rokonunk nem tehet értünk annyit,
mint amekkora szolgálatot
a jól irányított elme nyújthat nekünk.

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 3. rész - Az Elme (Citta Vagga) – Az Elme

Fordította: Vekerdi József

Dhp 3. rész, PTS pts

(33) Csapongó, szerteágazó, elkószáló gondolatát egyenesítse ki a bölcs, mint nyílvesszőt fegyverkovács.

(34) Mint a vízből kihúzott hal vonaglik a part fövényén, a Kísértő hálójában úgy vergődik a gondolat.

(35) Az elcsatangoló, makacs gondolatot fékezze meg; mert boldogság forrása a kordában tartott gondolat.

(36) A megszökő, félresikló gondolatra vigyázni kell, mert boldogság forrása lesz, ha jól vigyáz rá az okos.

(37) A szívben rejlő, testetlen, magános, szálló gondolat megkötése a Kísértő hálójából kiszabadít.

(38) A gondolatain nem úr, az Igaz Tant nem ismerő, hitében ingatag férfi a bölcsességhez nem jut el.

(39) Se vágyódás, se gyűlölség gondolatát nem ismerő, jót s rosszat elvető, éber férfit nem gyötri félelem.

(40) Akár a korsó, ez a test törékeny.
Mint várat, bástyázza körül az elmét,
tudása kardjával sújtsa le Márát,
és győzedelmét őrizze szilárdan.

(41) Igen, ez a test úgy hever a föld színén hamarosan, hitványan, értelem nélkül, akár egy elkorhadt fatönk.

(42) Ellenfelének ellenfél, haragosának haragos
nem okoz annyi kárt, mint a rossz útra tévedt gondolat.

(43) Sem apánk, sem szülő anyánk, sem barátunk, sem rokonunk
nem adhat annyi jót, mint a jó úton járó gondolat.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 4. rész - Virágok (Puppha Vagga) – Virágok

Fordította: Fórizs László

Dhp 4. rész, PTS pts

(44) Ki fogja legyőzni ezt a világot,
a halál birodalmát, és az istenekét?
Ki fogja jó kertészként az erény
igaz módon felmutatott útját választani?

(45) A tanítvány fogja legyőzni ezt a világot,
a halál birodalmát, és az istenekét.
A tanítvány fogja – mint jó kertész
a megfelelő virágot – az erény útját választani.

(46) Amint ráébredt, buborék a teste,
és csak délibábtermészet az övé,
a vágy minden virágszárát kitepte,
a Halál Királya nem lel rá többé.

(47) Halál leselkedik a vágy virágait
gyűjtőre, akinek elméjét
megzavarta a világ, mintha árvíz
leselkedne az alvó városra.

(48) A Halál legyőzi a vágy virágait
gyűjtőt, akinek elméjét
megzavarta a világ, még mielőtt
jóllakhatna a gyönyörökkel.

(49) Mint a méh, amely összegyűjtve a nektárt
távozik anélkül, hogy ártana a virágnak,
hogyan változtatná annak színét vagy illatát,
úgy éljen a bölcs ezen a Földön!

(50) Ne mások hibáival, bűnös cselekedeteivel
vagy mulasztásaival foglalkozzatok,
hanem saját hibáitokkal, bűnös cselekedeteitekkel
és mulasztásaitokkal törődjétek.

(51) Ha nem követi cselekvés,
minden ékesszólás hasztalan,
mint a gyönyörű színekben pompázó,
de illattalan virág.

(52) Aki nemcsak ékesen beszél,
de aszerint is él, amit mond,
olyan akár a gyönyörű színekben
pompázó, jóillatú virág.

(53) Annak, aki világra jött,
legalább annyi jót kell cselekednie,
ahány virágfüzér csak készíthető
egy hatalmas virághalomból.

(54) Se szantálfa, se tagara, se jázmin
illata nem száll a szél ellenében,
a jóság viszont szembeszáll a széllal,
a jó áthatja az egész világot.

(55) Illatozzék csak a szantál,
a tagara, a lótusz, s a jázmin,
az erény illatát
úgysem múlhatják felül.

(56) A tagara és a szantálfa
illata nem jut messzire,
de az erény illata felszáll
az égbe, az istenekig.

(57) Akik erényesek,
akikben éberség lakozik,
akiket a végső megismerés kiszabadított,
azokhoz nem talál utat a Kísértő.

(58) Ahogyan egy nagy út mellett
hátrahagyott szeméthegyen
kinyílt jóillatú lótusz
örömet visz a szívekbe,

(59) itt, e földi szemétdombon,
éppen úgy gyújt világot ő,
a Felébredt tanítványa,
mindannak, mi sötétben él.

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 4. rész - Virágok (Puppha Vagga) – Virágok

Fordította: Vekerdi József

Dhp 4. rész, PTS pts

(44) Ki fogja legyőzni a földet és

a halál birodalmát és az eget?

A Tan ösvényét ki találja meg,

akár a virágot a fürge szem?

(45) A kereső győzi le a földet és

a halál birodalmát és az eget.

A Tan ösvényét ő találja meg,

akár a virágot a fürge szem.

(46) Ha ráébred, hogy buborék a teste,

csak délibáb, szétfoszló, üres árnyék,

szétszórja Mára virág-nyilait mind,

s Halálkirálynak szeme nem talál rá.

(47) A vágy virágait szedő, meggondolatlan ostobát

a halál elsodorja, mint alvó falut az áradás.

(48) A vágy virágait szedő, meggondolatlan ostoba

még be sem telt a kéjekkel, s már a halál lecsap reá.

(49) Virágból nektárt szív a méh, nem sérti meg, tovább repül.

Így járjon alamizsnáért házról házra a szerzetes.

(50) Ne más hibáit fürkészsze, hogy mit tett s mit nem tett amaz:

vizsgálja inkább önmaga mulasztását és tetteit.

(51) Mint színeivel pompázó, de illatatlan szép virág,

olyan meddő az ékes szó, ha nem cselekszik aszerint.

(52) Mint színeivel pompázó és édes illatú virág,

gyümölcsöző az ékes szó, ha aszerint cselekszik is.

(53) Ahogy halom virágszálból sokféle füzér fonható,

a halandóktól sokféle jócselekedet várható.

(54) Szél ellenében sem a jázmin-illat,
sem más virág vagy szantál szaga nem száll,
de jótett híre a szelet legyőzi,
igazak híre betölti a földet.

(55) Édes a jázmin, szantálfa vagy lótuszvirág illata,
de minden édes illatnál erény illata édesebb.

(56) A tagora, a szantálfa illata nem száll messzire,
ám az erényes tetteknek illata magas égbe száll.

(57) Aki erényes életben és törekvésében kitart,
azt óvja a helyes tudás, s a Kísértő nem lel reá.

(58) Ahogy az út szélére szórt szemétrakásból is kihajt
az édes illatú lótusz, a szemet gyönyörködtetőn,

(59) a Megvilágosult Szentség tanítványa is kiragyog
tudásával a vak világ szeméthalmából fényesen.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 5. rész - A Balga (Bāla Vagga) – A Balga

Fordította: Vekerdi József

Dhp 5. rész, PTS pts

- (60) Álmatlannak hosszú az éj, a fáradtnak hosszú az út,
hosszú Lét sújtja azt, aki az Igaz Tant nem ismeri.
- (61) Ha útitársul nem talál olyat, vagy jobbat, mint maga,
haladjon útján egyedül; a balga társnak nem való.
- (62) A balga így pöffeszkedik: „Van vagyonom és van fiam”.
De saját énünk sem miénk, nemhogy a vagyon és fiú.
- (63) Ha a balga tudja, hogy buta, legalább ennyi esze van.
De ha bölcsnek hiszi magát, akkor már igazán bolond.
- (64) Hiába tölti bölcs mellett a balga egész életét,
nem érzi az igazságot, mint leves ízét a kanál.
- (65) Ha az okos a bölcs mellett csupán egy percet tölt is el,
megérzi az igazságot, mint a leves ízét a nyelv.
- (66) Önmaguk ellenségei az ostobák, tudatlanok.
Vétket vétekre halmoznak, s tettük gyümölcse keserű.
- (67) Nem az a tett a helyes tett, amit majd megbánás követ,
s könnyzáport öntve kell majd a gyümölcsét elfogyasztani.
- (68) Az a tett helyes tett, amit sohasem kell megbánnia,
s vidáman, boldogan fogja gyümölcsét elfogyasztani.
- (69) Míg be nem érik gaztette, méznek gondolja a bolond,
de keserűen megbánja, amikor beérett a tett.
- (70) Ha havonként egy fűszálnyi ételt fogyaszt csak a bolond,
bőjtje a Tan tudásának tizedrészét sem éri meg.
- (71) A tej csak lassan alszik meg, és lassan érik be a bűn,
de lappangva tovább izzik, mint hamu alatt a parázs.

(72) Az ostobának kárára válik egy kevéske tudás:
a feje meghasad tőle, s szétfoszlik minden érdeme.

(73) Első legyen a szerzetben, tiszteljék érdemen felül,
kolostorban irányítson – ezt kívánja az ostoba.

(74) „Tetteimért becsüljenek szerzetesek, világiak,
én szabjam meg a többinek, hogy mit tegyen, mit ne tegyen” –
ezen jár a balga esze, és vágya, gögje egyre nő.

(75) Gazdagodáshoz más út visz, a Nirvánába más vezet.
Ha ezt Buddha tanítványa, a szerzetes felismeri,
ne hódolatra vágyódjék, célja helyes tudás legyen.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 5. rész - A Balga (Bāla Vagga) – A Balga

Fordította: Fórizs László

Dhp 5. rész, PTS pts

(60) A virrasztónak hosszú az éjszaka,
a fáradt vándornak hosszú a jódsana¹,

az igaz Törvényt nem ismerő
balgának hosszú a szamszára.

(61) Ha útja során nem találkozna
kiválóbb vagy egyenrangú mesterrel,
ne szegődjön ostoba mellé, inkább
szilárd elhatározással folytassa egyedül az útját!

(62) Az ostobát kínozza a gondolat: „ezek az én fiaim, ”
„ez a vagyon az enyém.” Valójában azonban
még saját magával sem rendelkezik.
Hogyan rendelkezhetne akkor a fiaival,
hogyan lehetne a gazdagság az övé?

(63) Az az ostoba, aki tisztában van ostobaságával
– legalább ebben az egy vonatkozásban – bölcs.
De aki annyira ostoba, hogy még bölcsnek is hiszi magát,
az valóban rászolgált az ostoba névre.

(64) A balga leélheti egész életét
a bölcs társaságában anélkül,
hogy ráébredne az Igazságra,
ahogyan a kanál sem tud meg semmit a leves ízéről.

(65) Az értelmes ember számára egy pillanat
is elegendő a bölcs társaságában ahhoz,
hogy felismerje az Igazságot,
ahogyan a nyelv is felismeri a leves ízét.

(66) A balgák saját maguk ellenségei.

Ide-oda bolyonganak miközben
bűnös cselekedeteik száma egyre nő.
De a bűnök keserű gyümölcsöt teremnek!

(67) Nem lehet jó az a
cselekedet, amellyel
lelkiismeretfurdalás,
sírás és könny jár.

(68) Csak az a cselekedet lehet jó,
amellyel nem jár
lelkiismeretfurdalás,
amelynek jutalma öröm és boldogság.

(69) Amíg a bűnös cselekedet nem hozza meg gyümölcsét,
az ostoba azt hiszi, a bűn olyan, mint a méz;
de mihelyt gyümölcsöt hoz,
szenvadás sújtja az ostobát.

(70) Hiába eszi ételét az ostoba
a fűszál hegyével²,

egytizenhatod részére sem méltó azoknak,
akik valóban megértették a Törvényt.

(71) A bűnös cselekedet olyan, akár
a frissen mert tej. Nem romlik meg rögtön,
hatása szunnyad, mint a hamuval borított parázs,
és úgy követi az ostobát.

(72) Bármily sok ismeretre tesz szert az ostoba,
csak kára származik belőle,
a fejét hasogatja, és ami jó még
maradt benne, azt is elpusztítja.

(73) Hadd vágyakozzék az ostoba hírnévre,
elsőségre a kolduló barátok között,
előljárói posztra a rendben,
s nagy tiszteletre a többi gyülekezet részéről!

(74) Az ostoba sóvárgása és büszkesége
egyre nő, folyton azon jár az esze,
hogyan lássa minden családapája és szerzetes,
hogyan ő mit cselekedett.
Ő akarja előírni mindenki számára,
hogyan mit szabad és mit nem szabad tennie.

(75) Más út vezet a szerzéshez,
és más út visz a Nirvánába.
A koldus, a Buddha tanítványa,
miután ezt felismerte, ne az emberek
tisztelőjét akarja kivívni, hanem egyedül
a különbségtevő tudásnak szentelje az életét!

-
1. Régi hossz mérték. India különböző vidékein néhány kilométer és néhány tucat kilométer közötti távolságot jelenthetett. [↵](#)
 2. Az aszkéták a kusa fű hegyét használták kanál gyanánt, hogy csöppnyi táp-lálékukat magukhoz vegyék. [↵](#)

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 6. rész - A bölcs (Paṇḍita Vagga) – A bölcs

Fordította: Vekerdi József

Dhp 6. rész, PTS pts

(76) Hogyha bölccsel találkozik, s az rámutat hibáira,
s megfeddi, úgy örüljön, mint aki rejtett kincset talál.

(77) Tanítson, intsen, és óvja a rossztól az embereket.
A jók szeretni fogják majd, csak a gonoszok gyűlölik.

(78) Gazokkal ne barátkozzék, hitvány barátja ne legyen.
Igazakkal barátkozzék, társa derék ember legyen.

(79) Ha iszik az Igaz Tanból, boldog lesz, lelke elcsitul.
A Magasztos hirdette Tant örömmel hallgatja a bölcs.

(80) A csatornát alakítja építész;
alakítja a nyilat fegyverkovács;
alakítja a fát az asztalos;
alakítja saját magát a bölcs.

(81) Ahogy a sziklabércet a szélvihar nem rendíti meg,
a bölcset sem ingatja még dicséret vagy gyalázkodás.

(82) A mély, magános, csendes tó víztükre rezzenéstelen;
ily rezzenéstelen békét áraszt a bölcsekre a Tan.

(83) A lemondásra kész mindig a jámbor,
nem emlegeti szüntelen a vágyát.
Ha bánat éri vagy öröm a bölcset,
nem roskad össze, s ujjongani sem fog.

(84) Se más kedvéért, se saját javára
törvényt tiporva ne törjön előre,
ne kívánjon pénzt, fiat és hatalmat.
Erény, tudás és törvény legyen éke.

(85) E világból a túlpartra igen kevesen jutnak el;
legtöbben innenső parton szaladgálnak fel és alá.

(86) De akik meghallgatják az Igaz Tant, s híven követik,
halál örvénylő tengerén szilárd túlpartra kelnek át.

(87) Elhagyja a sötét törvényt, tiszta törvényt követ a bölcs.
Hajléktalan magányában él, odahagyja otthonát.

(88) Ott nincstelenül, vágy nélkül nyugalmat élvez, örömet.
Minden reátapadt szennytől tisztára mossza önmagát.

(89) Aki a Felébredés minden lépcsőfokán szilárdan áll,
s lelkéről leperereg minden befolyás és ragaszkodás,
az már e földi életben a Nirvánába eljutott.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 6. rész - A bölcs (Paṇḍita Vagga) – A bölcs

Fordította: Főrizz László

Dhp 6. rész, PTS pts

(76) Ha olyan bölccsel találkozik
az ember, aki megfeddi hibáiért,
s rámutat arra, hogy mit kell elkerülnie,
akkor kövesse ezt a bölcset,
aki mélyen rejtett kincseket tárhat fel.
Nem jár rosszul, ha ilyen bölcset követ.

(77) Intsen, igazítson útba,
tartsa távol a gonoszságot!
A jók szeretni,
a rosszak gyűlölni fogják.

(78) Ne keressétek az alávalók,
a bűnösök társaságát;
az erényesekkel, a legjobbakkal
kössetek barátságot!

(79) Aki a Törvényből iszik,
annak elméje lecsillapul,
A bölcs a nemes emberek révén feltárult
Törvényben örvendezik örökkön át.

(80) A csatorna-építők bárhová elvezetik a vizet,
a nyíl-készítők egyenes nyílvesszőket csinálnak,
az asztalosok megfaragják a fát,
a bölcsek viszont önmagukat alakítják.

(81) A szél nem rendíti meg
a kősziklát, éppígy a bölcsek
sem inognak meg szidalmak
vagy dicsérő szavak hallatán.

(82) Mint egy tisztavízű,
nyugodt és mély tó, olyan

a bölcs, aki miután hallott
a dharmákról, lecsendesült.

(83) A jók mindenüket odaadják,
nem a vágyaik beszélnek;
a bölcsek egyként viselik
a boldogságot és a szenvedést.

(84) Aki sem önmagáért, sem senki másért
nem vágyik utódokra, gazdagságra, hatalomra,
aki sohasem akar igaztalanul boldogulni, az valóban
vallásos, tiszta erényű, igaz megismeréssel bíró.

(85) Az emberek közül csak kevesen
érik el a túlsó partot, a legtöbben
ezen a parton szaladgálnak fel-alá
anélkül, hogy bármit is találnának.

(86) Akik, miután hallották a Törvényről szóló
igaz tanítást, követik is a Törvényt,
átjutnak a túlsó partra, az oly nehezen
legyőzhető Halál birodalmán túlra.

(87) A bölcs hagyja el a sötétséget és lépjen
az Erény útjára! Hátrahagyván otthonát
távozzék az otthontalanságba,
a magányba, melyet oly nehéz szeretni!

(88) Ott keressen örömet
valamennyi vágyat hátrahagyva,
semmit sem birtokolva,
szívét minden tisztátalanságtól megtisztítva!

(89) Akiknek elméje szilárdan megalapozódott
a megvilágosodás héttagú útján¹,

s abban lelik örömüket, hogy a szerzésről lemondva
semmihez sem ragaszkodnak,
azok a ragyogó lények, legyőzvéen szenvedélyeiket,

még itt, e Földön eléri a szabadulást.

1. A megvilágosodáshoz vezető út hét tagja: 1. sati, emlékezés, a hagyomány tisztelete; 2. dhamma-vicaya, az Igazság keresése; 3. (dhamma-)viriya, (az Igazság keresésében való) állhatatosság; 4. (dhamma-) piiti, (az Igazság keresésében való) öröm; 5. passaddhi, csendes derű; 6. samaadhi, elmélyülés; 7. upekkhaa, nyugalom. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 7. rész - A felébredett (Arahanta Vagga) – A felébredett

Fordította: Vekerdi József

Dhp 7. rész, PTS pts

(90) Aki útja végére ért, lerázva kötelékeit,
túl örömen és bánaton, az nem ismer több szenvedést.

(91) Hajlékban nem talál békét a bölcs, és magasabbra tör.
Mint tó vizéről felszálló hattyú, elhagyja otthonát.

(92) Aki élelmet nem gyűjt, s csak szükség szerint táplálkozik,
a kötődésektől szabad Szabadulás a lakhelye,
annak nem tudni útját, mint elröppenő madarakét.

(93) Akire semmi sem hat már, egykedvűen táplálkozik,
a kötődésektől szabad Szabadulás a lakhelye,
annak nem tudni célját, mint elröppenő madarakét.

(94) Ki érzékeit zabolára fogja,
mint lovait az ügyes kocsihajtó,
s minden hatás, gőg, vágy leperreg róla,
az istenek is irigylük e szentet.

(95) Aki mindent eltűr, mint a föld,
aki mint a kőoszlop, szilárd,
aki tiszta, mint a tó vize,
születéstől megszabadul a szent.

(96) Békés minden gondolata, békés a tette és szava
a nyugodt lelkű szentnek, kit helyes tudás megszabadít.

(97) Akit nem téveszt meg tévhit, eltépte kötelékeit,
vágyat, reményt levetkőzött, a legkiválóbb férfi az.

(98) A faluban, az erdőben, a hegycsúcson, a völgy ölén,
ahol a szent tartózkodik, gyönyörűséges az a hely.

(99) Örömet ad az erdőség, bár a világ nem élvezi.
A szenttelenek kedvelik, nem a szenvedély rabjai.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 7. rész - A felébredett (Arahanta Vagga) – A felébredett

Fordította: Fórizs László

Dhp 7. rész, PTS pts

(90) Bevégezte útját, túljutott a szomorúságon,
minden béklyót lerázva magáról
végleg kiszabadult:
számára nincs többé szenvedés.

(91) Semmi nincs, mi visszahúzza,
az emlékháló szétszakad,
száll magasba tó hattyúja,
és mindent, mindent hátrahagy.

(92) Nehéz követni az égen a madarak röptét,
épp ily nehéz kifürkészni az útját azoknak,
akiknek tapasztalását már nem táplálja étel,
akiknek feltárult a táplálék valódi természete,
akiknek étele a kiszabadulás,
az ok és támaszték nélküli Üresség.

(93) Kialudtak szenvedélyei, nem függ a tapasztalás
táplálékától, feltárult számára a tapasztalás valódi
természete, étele a kiszabadulás,
az ok és támaszték nélküli Üresség:
épp oly nehéz kifürkészni az útját,
mint a madarak röptét az égen.

(94) Még az istenek is irigylik azt az embert,
aki megszabadult a büszkeségtől, mentes a vágytól,
s leigázta az érzékeit, ahogyan a kocsihajtó
megfékezi a zabolátlan lovakat.

(95) Türelmes, akár a Föld;
olyan, mint a küszöb; erényes, mint Az;
szennyezetlen, akár egy kristálytisza tó:
megszűnik számára a továbblétesülés.

(96) Aki Hozzá hasonlóan lecsendesült,
akit a Tökéletes Tudás megszabadított,
annak csend a gondolata,
csend a szava, és csend a tette.

(97) Már nem hisz, hanem tud, megismerte a Teremtetlent,
rést nyitott a falon, megszüntetett minden alkalmat,
kivetett magából minden vágyat,
ő a legkiválóbb az emberek között.

(98) Éljenek bárhol a szentek,
falun vagy erdőn,
vízen vagy szárazföldön,
örömteli az a hely.

(99) Az emberek nem kedvelik a vadont,
pedig az erdő magánya örömteli azoknak,
akik a szenvedélyektől megszabadultak,
s nem vágnak gyönyörökre.

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 8. rész - Ezrek (Sahassa Vagga) – Ezrek

Fordította: Fórizs László

Dhp 8. rész, PTS pts

(100) Fel nem fogott szavak közül
hiába hall meg ezret is,
ezer haszontalan szónál
több egy, ha az lecsendesít.

(101) Fel nem fogott versek közül
hiába hall meg ezret is,
ezer haszontalan versnél
több egy, ha az lecsendesít.

(102) Fel nem fogott himnuszokból
recitáljon bár ezret is,
ezer haszontalan himnusznál
több egy, ha az lecsendesít.

(103) Hiába győz le ezerszer
ezer embert a csatában,
ahhoz, hogy valóban győzzön,
egyvalakit kell legyőznie: önmagát.

(104) A mások felett aratott diadalnál
önmagunk legyőzése többet ér.
Sem az istenek, sem az angyalok¹,

(105) sem a Kísértő, sem a Teremtő
nem vehetik el a győzelmet
attól, aki önmagát legyőzte,
s önuralma szüntelen.

(106) Hiába áldoz száz éven keresztül
hónapról-hónapra ezer áldozattal,
többet ér, ha egyetlen pillanatra
a bölcsnek hódol, ki magát legyőzte.
Bizony, egyetlen ilyen pillanat több

a száz éven át végzett áldozatnál.

(107) Az áldozat tüzét hiába őrzi
a vadon mélyén száz éven keresztül,
többet ér, ha egyetlen pillanatra
a bölcsnek hódol, ki magát legyőzte.
Bizony, egyetlen ilyen pillanat több
a száz éven át végzett áldozatnál.

(108) Bármit feláldozhat, bármit felajánlhat,
hogy érdemeket szerezzen magának;
mindez, bizony, a negyedét sem éri
az erényes élet tiszteletének.

(109) Aki mindig megadja
a tiszteletet az időseknek,
négyféle módon is gyarapszik:
élethossza, szépsége, boldogsága s hatalma nő.

(110) Többet ér egyetlen elmélyült,
erényben gazdag nap is,
mintha száz éven át élnénk
szétszórt és bűnös életet.

(111) Többet ér egyetlen elmélyült,
megismerést hozó nap is,
mintha száz éven át élnénk
szétszórt és tudatlan életet.

(112) Többet ér egyetlen kitartó,
mindent vállaló nap is,
mintha száz éven át élnénk
rest és erőtlén életet.

(113) Hiába él valaki száz évig, ha közben
nem ébred rá a születésre és a halálra;
egyetlen nap, melyen rádöbben
a keletkezésre és az elmúlásra, többet ér.

(114) Hiába él valaki száz évig, ha közben
nem látja meg a Halál Nélküli Utat;
egyetlen nap, melyen megpillantja
a Halál Nélküli Utat, többet ér.

(115) Hiába él valaki száz évig, ha közben
nem látja meg a Legfőbb Törvényt;
egyetlen nap, amelyen meglátja
a Legfőbb Törvényt, többet ér.

1. Gandhabbák, isteni zenészeknek is nevezik őket. A Cātummahārājika világban születnek és
halnak meg, amely az első (legalacsonyabb) menny. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 8. rész - Ezrek (Sahassa Vagga) – Ezrek

Fordította: Vekerdi József

Dhp 8. rész, PTS pts

(100) Ezer fölösleges szónál, amelyből hasznot nem merít,
egy hasznos szó is többet ér, ha hallása nyugalmat ad.

(101) Ezer fölösleges versnél, amelyből hasznot nem merít,
egy hasznos vers is többet ér, ha hallása nyugalmat ad.

(102) Ha száz fölösleges verset mond, melyből hasznot nem merít,
egy hasznos vers is többet ér, ha hallása nyugalmat ad.

(103) Ezer csatában győzhet le az egyik győztes ezreket,
a másik egyet: önmagát – ő a győztesek győztese.

(104) Saját magunk legyőzése többet ér, mint a másoké.
Aki magát fegyelmezi, érzékeit megfélemezi,

(105) annak sem isten, sem szellem, sem Mára, sem az Alkotó
nem veheti el győzelmét, vereséggé nem teheti.

(106) Aki ezerszer áldozik havonta száz esztendeig,
és egy pillanatig hódol egy Megvilágosult előtt,
e hódolata többet ér, mint a száz évi áldozat.

(107) Aki száz évig erdőben ápolja áldozó tüzét,
és egy pillanatig hódol egy Megvilágosult előtt,
e hódolata többet ér, mint a száz évi áldozat.

(108) Ha szüntelenül áldozik egy évig,
hogy érdemeket szerezzen magának,
az Igaz Út követői iránti
tiszteletnek negyedével sem ér fel.

(109) Ki mindig tisztelettudó, s becsüli az időseket,
annak gyarapszik négy kincse: kor, szépség, boldogság, erő.

(110) Élhet valaki száz évig becsületlenül, gondatlanul,

egy napi élet többet ér becsületben, gondolkozón.

(111) Élhet valaki száz évig ostobán és gondatlanul,
egy napi élet többet ér okosan és gondolkozón.

(112) Élhet valaki száz évig határozatlan, tétlenül,
egy napi élet többet ér kitartóan, tevékenyen.

(113) Élhet valaki száz évig, nem látva: születünk s halunk,
egy napi élet többet ér, látva, hogy születünk s halunk.

(114) Élhet valaki száz évig, nem látva a Haláltalant,
egy napi élet többet ér, meglátva a Haláltalant.

(115) Élhet valaki száz évig, a Nagy Törvényt nem értve meg,
egy napi élet többet ér, a Nagy Törvényt megértve jól.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 9. rész - Gonoszság (Pāpa Vagga) – Gonoszság

Fordította: Fórizs László

Dhp 9. rész, PTS pts

(116) A jóra törekedjen az ember,
s tartsa távol magát a bűntől!
Ha az elme rest a jóra,
előbb-utóbb a bűnben érzi jól magát.

(117) Ha az ember bűnt követ el,
nehogy újra és újra megtegye.
Ne sóvárojjon a bűn után,
mert minden bűnnel halmozódik a szenvedés.

(118) Ha az ember jót cselekszik,
tegye újra és újra.
Lelje kedvét a jóban,
mert a jósággal a boldogság is egyre nő.

(119) Hiába tapasztal csupa kellemes dolgot,
amíg bűnének gyümölcse beérik;
mihelyt a bűn meghozza gyümölcsét,
a bűnös megtapasztalja, mi a szenvedés.

(120) Hiába éri az embert csupa kellemetlen dolog,
amíg jótettének gyümölcse beérik;
mihelyt a jótett meghozza gyümölcsét,
a jó megtapasztalja, mi a boldogság.

(121) Senki ne becsülje le a bűnt, mondván:
„Ó, nekem a közelemben se férközhet!”
A vizeskanna akkor is megtelik,
ha csak cseppenként hullik bele a víz;
épp így megtelik az ostoba bűnnel,
még ha apránként gyűlik is össze.

(122) Senki ne becsülje le a jóságot, mondván:
„Én már a közelébe se kerülhetek a jónak!”

A vizeskanna akkor is megtelik,
ha csak cseppenként hullik bele a víz.

A bölcs éppígy megtelik jóval,
még ha apránként gyűlik is össze.

(123) Amikor sok kincset szállít és nincs erős kísérete,
a kereskedő megpróbálja elkerülni a veszélyes utat;
aki szereti az életét, igyekszik elkerülni a mérgeket –
ugyanígy a bölcs is távol tartja magát a bűntől.

(124) Akinek nincs sérülés a kezén,
megfoghatja a mérget,
mert a méreg nem árt annak, akinek a bőre ép.
A bűn éppígy nem árt a bűntelennek.

(125) Bizony mondom, a bűn visszahull
arra az ostobára, aki bántalmaz egy ártatlan,
tisztalelkű, bűntelen embert, ahogyan
a finom homok visszaszáll arra, aki eldobta.

(126) Egyesek anyaméhbe, a bűnösök pokolba,
a jók a mennybe jutnak. Akik megszabadultak
szenvedélyeiktől, a Nirvánába térnek.

(127) Sem a levegőben, sem a tenger közepén,
sem a sziklák hasadékaiban nem ismeretes
olyan hely a világon, ahová elrejtőzhetne az ember,
s így megszabadulhatna bűneinek a következményeitől.

(128) Sem a levegőben, sem a tenger közepén,
sem a sziklák hasadékaiban nem ismeretes
olyan hely a világon, ahová elrejtőzhetne
az ember, ahol ne győzne rajta a Halál.

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 9. rész - Gonoszság (Pāpa Vagga) – Gonoszság

Fordította: Vekerdi József

Dhp 9. rész, PTS pts

(116) Mindig jóra iparkodjék, rossztól tartsa távol magát.

Aki a jóra rest, annak szíve rosszban gyönyörködik.

(117) Hogyha az ember rosszat tesz, többször ne ismétlje meg.

Ne találja kedvét benne; rossz halmozása kínt okoz.

(118) Hogyha az ember jót tesz, azt többször is ismétlje meg.

Találja a kedvét benne; jó halmozása boldogít.

(119) Míg a gaztett nem érik be, javát láthatja a gonosz,

de ha beérik gazzette, majd kárát látja a gonosz.

(120) Míg a jótett nem érik be, kárát láthatja az igaz,

de ha beérik jótette, majd javát látja az igaz.

(121) Ne vegye könnyen rossztettét, mondván: „Úgysem ér engem el”.

Megtelik a vizeskorsó, ha cseppenként hull víz bele,

a balga rosszal megtelik, hogyha apránként gyűjti is.

(122) Ne vegye könnyen jótettét, mondván: „Úgysem ér engem el”.

Megtelik a vizeskorsó, ha cseppenként hull víz bele,

az okos jóval megtelik, hogyha apránként gyűjti is.

(123) Mint a veszélyes utat a kis számú, kincses karaván,

mint mérget az éltét féltő, kerülje az igaz a bűnt.

(124) A mérget kézbe foghatja, ha nincs a kezén sérülés,

ép bőrön nem jut át méreg. Aki nem vét, nem éri baj.

(125) Aki ártatlan, tiszta szívű, jámbor,

senki se bántó, igaz embert megsért,

arra a gazra visszahull a bűne,

mint széllel szemben levegőbe szórt por.

(126) Van, aki anyaméhbe jut, pokolba jutnak a gazok,

égbe jutnak az igazak, Nirvánába a vágytalan.

(127) Sem fent az égben, sem a tenger mélyén,
sem hegyi barlang sötét üregében
nincsen olyan hely az egész világon,
hol elbújhatna bűnétől a bűnös.

(128) Sem fent az égben, sem a tenger mélyén,
sem hegyi barlang sötét üregében
nincsen olyan hely az egész világon,
hol megbújhatna élő a haláltól.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 10. rész - A husáng (Daṇḍa Vagga) – A husáng

Fordította: Fórizs László

Dhp 10. rész, PTS ptss

(129) Mindenki fél a büntetéstől,
mindenki reszket a haláltól.

Aki úgy tesz másokkal, ahogyan önmagával tenne,
az nem öl, és másokat sem késztet ölni.

(130) Mindenki fél a büntetéstől,
mindenki szereti az életet.

Aki úgy tesz másokkal, ahogyan önmagával tenne,
az nem öl, és másokat sem késztet ölni.

(131) Aki a saját boldogságát keresve
kezet emel másokra, akik maguk is
boldogságra vágynak,
az nem lesz boldog a halál után.

(132) Aki a saját boldogságát keresve
nem emel kezet másokra, akik
maguk is boldogságra vágynak,
az boldog lesz a halál után.

(133) Sértő szavak ne hagyják el ajkad!
A sértésekre sértés lesz a válasz,
mert a sértés szenvedést okoz,
s mindig követi a visszavágás.

(134) Akkor éred el a Nirvánát,
ha némává leszel, mint egy összetört gong,
s megszűnik számodra
minden nyugtalanság.

(135) Ahogyan a pásztor legelőre hajtja
botjával a teheneket,
úgy űzi a lények életét
az öregkor és a halál.

(136) Az ostoba nincs tudatában annak,
hogy amikor bűnt követ el,
akkor mintegy a saját cselekedeteivel
lobbantja lángra magát.

(141) A mezítelenség, a kócos haj, a sár, a böjt,
a csupasz földön alvás, a por és korom
nem tisztítják meg bűneitől a halandót,
amíg nem győzi le magában a kétkedést.

(142) Aki szenvedélyek nélkül, lecsendesülten,
szüzességben él nem ártva semmilyen
élőlénynek, az – járjon bár díszes ruhában –
valóban bráhmána, remete s kolduló barát.

(143) Van-e itt olyan derék ember,
akinek mindvégig sikerült
elkerülnie a szemrehányást,
mint jó lónak a korbácsot?

(144) Mint a tüzes ló, amikor megérinti az ostor,
olyan buzgók legyetek, telve hittel, erénnyel,
kitartással, számadhival, az Igazság keresésével,
tökéletes tudással és tökéletes gyakorlattal,
mindenre kiterjedő emlékezéssel, s akkor
legyőzitek ezt a mérhetetlen szenvedést.

(145) A csatorna-építők bárhová elvezetik a vizet,
a nyíl-készítők egyenes nyílvesszőket csinálnak,
az asztalosok megfaragják a fát,
a bölcsek viszont önmagukat alakítják.

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 10. rész - A husáng (Daṇḍa Vagga) – A husáng

Fordította: Vekerdi József

Dhp 10. rész, PTS pts

(129) Haláltól retteg mindenki, az ütéstől mindenki fél.

Saját magára gondolva, ne öljön, s ne ölessen mást.

(130) Élet mindenkinek kedves, az ütéstől mindenki fél.

Saját magára gondolva, ne öljön, s ne ölessen mást.

(131) Aki öröme vágyik, s bár öröme vágnak mások is,

botjával sújt a másokra, ott túl majd nem lesz öröme.

(132) Aki öröme vágyik, s mert öröme vágnak mások is,

botja nem sújt a másokra, ott túl majd nagy lesz öröme.

(133) Ne ejts ki soha bántó szót, mert a megsértett visszavág.

A durva beszéd másnak fáj, és meglátod, hogy visszaüt.

(134) Hogyha türelmesen hallgatsz, akár az összetört kolomp,

a Nirvánát elérted, mert kihalt benned az indulat.

(135) Ahogy a pásztor botjával a jószágot terelgeti,

úgy tereli vénség s halál tovább s tovább az életet.

(136) A balga, hogyha rosszat tesz, nem gondol rá, hogy tettei,

mint önkezével gyújtott tűz, saját magát megperzselik.

(137) Ki fegyvertelen, ártatlan emberekre botot emel,

egyik e tíz csapás közül visszaüt rá hamarosan:

(138) Kínzó fájdalmak, sorvadás, vagy gyötrő testi sérülés,

gyógyíthatatlan, súlyos kór, vagy elveszíti az eszét,

(139) Lesújt rá a király dühe, vagy rettenetes rágalom,

egész családja elpusztul, megsemmisül a vagyona,

(140) Tűzvész hamvasztja el házát, s midőn a teste felbomol,

pokolban születik újjá az ilyen esztelen gonosz.

(141) Se mosdatlanság, se ruhátlanság,
se böjtölés, sem puszta földön alvás,
sem hamu és por, se remete-varkocs
nem mos tisztára, ha a kétely szennyez.

(142) Ki díszes öltönyt visel, ámde békés,
megtartóztató, ura önmagának,
nem emel botot senkire, az méltó
a szerzetes, pap, remete nevére.

(143) Olyan ember kevés akad, kit szerénysége megtanít,
hogyan ment legyen a feddéstől, mint ostortól a jó lovak.

(144) Mint paripa, ha érinti az ostor,
legyetek fürgék, sebesek, kitartók.
Hittel, erénnyel, buzgóságotokkal,
elmélyüléssel, a Tan értésével,
igaz tudással, helyes életmóddal
legyetek úrrá a nagy szenvedésen.

(145) A csatornát alakítja építész;
alakítja a nyilat fegyverkovács;
alakítja a fát az asztalos;
alakítja saját magát a bölcs.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 11. rész - Öregség (Jarā Vagga) – Öregség

Fordította: Fórizs László

Dhp 11. rész, PTS pts

(146) Minek a kacagás, minek a jókedv,
hiszen a világ szüntelen lángban áll!
Amikor rátok szakad a sötétség,
nemde egy lámpást kerestek először?

(147) Nézd milyen beteg, milyen összetákolt,
s e csupaseb test mégis mire képes!
Mért bújtatták e bábót szép ruhákba,
ha semmi, semmi nem marad belőle?

(148) Ím a test, mely a betegségek fészke lett!
Ó milyen törékeny és milyen megviselt!
Hisz ez az egész csak egy halom rothadás!
Az élet a halálban úgyis véget ér!

(149) Ha, mint tökhéjakat ősszel,
látod heverni szerteszét
a galambfehér csontokat,
ember, hogy örülhetsz te még?

(150) Hússal és vérrel tapasztott
csontból épült erőd a test,
amelyben képmutatás, gőg,
öregkor és halál lakik.

(151) Bár elkopik a szép királyi hintó,
s a testet megérinti az öregség,
a jók erényét nem érinti semmi,
mivel a jók mindig egymást tanítják.

(152) Mint az ökör, úgy vénül meg,
aki nem tanul eleget;
csupán húsa gyarapszik,
de tudása egyre kevesebb.

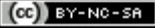
(153) Számtalan születésen át
rohantam egyre hasztalan
kutatva Építő után –
újraszületni szenvedés!

(154) Építő végre láttalak!
Nem építéd már házadat,
szétroppantak a szarufák,
a szelemenfa összetört,
s a szankhárák kihunyta után
megszűnt az elmében a szomj.

(155) Aki nem él szüzességben¹,
s fiatalon kincset nem gyűjt,
mint kihalt tóban a vén darvak,
később úgy fog epekedni.

(156) Aki nem él szüzességben,
s fiatalon kincset nem gyűjt,
ott fekszik majd kilőtt nyílként,
a múlt után epekedve.

-
1. brahmacariyā: “az életmód ami a legmagasabb felé visz.” Jelenti magát a szerzetesi életet, és a szexualitás teljes elhagyását is, ami a szerzetesi élet része. [↩](#)

Így készült:
Fordította: Fórizs László
Forrás: Dhp, páli
Szerzői jogok: Fórizs László, 2009
Felhasználás feltételei:
Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 11. rész - Öregség (Jarā Vagga) – Öregség

Fordította: Vekerdi József

Dhp 11. rész, PTS pts

(146) Lehet nevetés, vidámság, ha minden, minden lángban áll?
Ha mindent vak homály burkol, mécseset miért nem gyújtotok?

(147) Nézd: ez a test csak festett kép, nyomorúságok halmaza,
betegség gyötri, gond gyötri, nem él soká, megsemmisül.

(148) Vézna, betegségek fészke, törékeny ez a gyenge test,
szétfoszló, hitvány rothadék. Az élet vége a halál.

(149) Örülhet-e, ha elnézi e galambfehér csontokat,
szétszóródva, mint ősszel a mezőn az üres tökhajat?

(150) Ez a vár csontból épült fel, tapasztéka a vér s a hús,
lakója vénség és halál, önhittség, gőg és csalfaság.

(151) Megfakul lassan a királyi hintó,
megvénül, sorvad az emberi test is.
Csak igaz ember igaza nem évül,
melyre igaz az igazat tanítja.

(152) A keveset tanult ember úgy vénül meg, mint az ökör:
csak a húsa gyarapodik, értelme nem gyarapodik.

(153) Számtalan születésen át futottam, és kerestem, de
nem találtam az Építőt. Kín minden újraszületés.

(154) Házépítő, megláttalak! Házad nem építed tovább!
Széttörték a gerendáid, a tartó oszlopod ledőlt.
Megszűnt a Lét indítéka, a szívemből eltűnt a Szomj.

(155) Aki nem gyűjtött magának Igaz Kincset fiatalon,
később majd búslakodhat, mint száraz tó partján vén daru.

(156) Aki nem gyűjtött magának Igaz Kincset fiatalon,
mint petyhüdt íj heverhet majd, siratva az elmúltakat.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 12. rész - Önmaga (Atta Vagga) – Önmaga

Fordította: Vekerdi József

Dhp 12. rész, PTS pts

(157) Akinek kedves önmaga, az örködjék jól önmagán.
Az éj három szaka közül egyet ébren virrasszon át.

(158) Előbb magával állítson példát a többiek elé,
s csak azután okítson mást. Hogyha így tesz, nem éri gáncs.

(159) Ha úgy cselekszik maga is, ahogyan másokat okít,
s fegyelmezett – fegyelmezhet. Nem könnyű az önfegyelem.

(160) Ki-ki saját segítője. Jobb segítő ki lenne más?
Saját magát fegyelmezze, így segít legjobban magán.

(161) Maga ellen követi el a vétkeket az ostoba:
összezúzza velük magát, mint a gyémánt más ékkövet.

(162) Akit befön gonoszsága, mint iszalag a sála-fát,
úgy bánik önmagával, mint ellensége óhajtaná.

(163) Könnyű rosszat követni el, ami saját magunknak árt,
de ami használ is, jó is, azt megtenni igen nehéz.

(164) Aki a törvényben járó, szent bölcsek tanításait
elveti, s tévtanoknak hisz, az saját pusztulására
termel gyümölcsöt ostobán, mint elhaló katthaka-nád.

(165) A maga-elkövette bűn beszennyezi saját magát.
A maga-elkerülte bűn megtisztítja saját magát.
Szenny s tisztaság saját művünk; nem tisztíthat meg senki
mást.

(166) Saját üdvét egyéb ügyért, bármily nagy az, ne adja fel!
Saját üdvét ismerje fel, s kövesse az igaz ügyet.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 12. rész - Önmaga (Atta Vagga) – Önmaga

Fordította: Fórizs László

Dhp 12. rész, PTS pts

(157) Ha önmagát szeretné igazán megismerni,
Arra figyeljen, aki jól figyelt
ama éjszakán – az őrség idején – és átjutott! ¹

Bölcsek, legyetek éberek!

(158) Aki a jóban először
önmagát alapozza meg,
s azután tanít másokat,
azt a bölcset nem éri kín.

(159) Magát is úgy formálja, ahogyan másokat tanít!
Győzze le önmagát, és másokat is buzdítson erre!
Bizony mondom, nehéz az embernek
önmagát legyőznie!

(160) Énnek én a menedéke,
mi más lehetne menedék?
Aki magát megfékezte,
az biztos menedékre lel.

(161) Maga szülte s hozta létre
a maga elkövette bűnt,
mely – mint követ a gyémánt –
porrá zúzza az ostobát.

(162) Ahogyan a málu² körülfolymja és elpusztítja a szálafát,

úgy hálózza be és teszi tönkre a gonoszság az embert.

A bűnös azt teszi magával,
amit az ellensége szeretne tenni vele.

(163) A bűnt könnyű elkövetni,
pedig a rossz önmagunknak árt,

A jó viszont hasznunkra van,
megtenni mégis oly nehéz!

(164) Aki ostoba elméletek kedvéért
elutasítja a szentek, a nemes emberek,
az Erénynek élők tanítását,
az önnön pusztulásának
gyümölcsét termi,
akár a katthaka³.

(165) Az ember a bűnt maga teszi,
maga mocskolja be magát;
míg ha a bűnt nem cselekszi,
maga tisztítja meg magát.
Tisztaságért és tisztátalanságért
Mindenki önmaga felel,
Nem tisztíthat meg senki más!

(166) Bármilyen is az, semmi másért
önnön üdvét ne adja fel!
Ha ráébredt, mi a célja,
szentelje annak önmagát.

-
1. Megmaradtam az 1994-es értelmezésnél. V.ö.: „Megvilágosodása akkor történt, amikor a Buddha, a megáldott, éppen Uruvelában tartózkodott, a Nérandzsará folyó partján, egy bódhifa tövében. A meditációba mélyedt Megáldott összesen hét napot töltött el a bódhifa tövében a szabadulás boldogságát megtapasztaló örömben. Ekkor a Megáldott elméje az első éjszakai őrés idején mindkét irányban végigjárta a keletkezés egymáson függő láncszemeit.” (Vinajapitaka, I. 1.; Fórizs László fordítása, in: India bölcsessége, Budapest, 1994, 208. oldal.) [↩](#)
 2. Fákon élősködő kúszónövény. [↩](#)
 3. Bambuszféle. [↩](#)

Dhp 13. rész - A világ (Loka Vagga) – A világ

Fordította: Fórizs László

Dhp 13. rész, PTS pts

(167) Ne kövess alantas törvényt!

Nemtörődöm ne légy soha!

Ne kövess hamis tanítást!

Ne a világ barátja légy!

(168) Ébredj! Elég a restségből,

az igaz Erényt kövessed!

Aki erényes, boldog itt,

s boldog lesz a túlvilágon.

(169) Az igaz Erényt kövessed,

soha ne a hamisságot!

Aki erényes, boldog itt,

s boldog lesz a túlvilágon.

(170) Akárha buborék lenne,

vagy tovatűnő délibáb,

ha így nézel a világra,

nem lát meg a Halálkirály.

(171) Jöjj és nézd ezt a világot,

a király harci hintáját!

A balgák belemerülnek,

nem ejti rabul azt, ki tud.

(172) Tunyaságba süppedt régen,

de ma már éberem vigyáz,

bevilágítja a Földet,

mint Hold a tiszta éjszakát.

(173) Aki a bűnös tettekre

jótetteivel válaszol,

bevilágítja a Földet,

mint Hold a tiszta éjszakát.

(174) Meg van vakítva a világ, csak kevesen látnak.

Az emberek, akár a hálóba zárt madarak;
csak néhányan szabadulnak ki, s érik el a Mennyet.

(175) A napúton át a téren
vadlúdcsapat csodaszárnyon
világból ébrednek éppen
győzvén bölcsek a Halálon. [1](#)

(176) Ki megszegi az egy Törvényt,
hamisan szól minden szava,
megveti a túlvilágot,
nincs rossz, amit ne tenne meg.

(177) Bizony, a fősvény nem jut el az istenek lakhelyére.
Hiába becsmérlik az ostobák a nagylelkűséget,
a bölcs az adásban leli kedvét,
s ezért boldog lesz a túlvilágon.

(178) Lépj rá az Útra! Többet ér az minden
földi szabadságnál, többet ér a mennyei
örömnél, többet ér az összes világ
felett megszerzett uralomnál.

-
1. Eredetileg azért döntöttem a hattyú és az egyes szám mellett, mert a megvilágosodás egyedi, individuális jellegét éreztem hangsúlyosabbnak:

A napúton át a téren
Egy hattyú száll csodaszárnyon
A világból ébred éppen
győzvén a bölcs a Halálon.

(Ezzel kapcsolatban lásd, többek között, a 165., 239. és 327. verseket).

Ugyanilyen fontos azonban, hogy a megvilágosodás mindenki számára elérhető, és e győzelem rendkívüli hatást gyakorol az egész közösségre. Nem véletlen, hogy a Buddhát a legszentebb védikus jelképekkel (Nyom, Kerék) ábrázolták a késővédikus kor emberei.

Ez a közösségi jelleg a Rigvédában nagyerejű képekben jelenik meg. Elég, ha a következő versekre utalok:

Éjsötét úton, vízbe öltözötte,
arany madarak repülnek az Égbe;
S a Rend honából mikor visszatérnek,
átítatódik a Földanya vajjal. (RV. 1.164.47.)

Az áldozattal a Szó nyomát követték,
a látókban-lakozót megtalálták.
Elhozták őt, szétosztották közöttünk,
a hét énekmondó együtt dicséri.” (RV. 10. 71. 3.)

Ha odáig nem is megy el a Dhammapada 175. verse, mint a Rig-véda („átítatódik a Földanya vajjal”), a többes számú alak használata utal a megvilágosodás mindenki számára elérhető voltára. Ugyanakkor a páli ha.msaa a vadludak jelentést is hordozza, s ez utóbbiak képe, a hattyúéval szemben, alkalmasabb a közösségi jelleg hangsúlyozására. (Köszönettel tartozom Gál Baláznak egy régi vitánkért, hiszen ő már 1994-ben, nem sokkal az első kiadás megjelenése után, a vadludak mellett érvelt.)

Ezek után jogosnak tűnik a kérdés: akkor a 91. versben miért nem ugyanezt a képet használom? Erre csak azt tudom válaszolni, hogy úgy érzem, ebben az esetben szintén elveszne valami. (Lásd a 202. vers végjegyzetét is.) [↔](#)

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 13. rész - A világ (Loka Vagga) – A világ

Fordította: Vekerdi József

Dhp 13. rész, PTS pts

(167) Ne kövess bectelen törvényt! Restség ne legyen rajtad úr!
Ne kövess tévtant! Ne hódolj a világ hívságainak!

(168) Serkenj fel! Rázd le restséged! Járd igaz törvény útjait!
Ki törvényben jár, boldog lesz itt e földön és odaát.

(169) Az igaz törvény útján járj, rossz törvény útjára ne lépj!
Ki törvényben jár, boldog lesz itt e földön és odaát.

(170) Mint buborékot, úgy nézzed! Mint délibábot, úgy tekintsd!
Ha a világot így látod, nem lát meg a Halálkirály.

(171) Nézd, a világ olyan, mint egy tarka királyi díszkocsi.
A balga felborul vele, okos ember nem ül bele.

(172) Ki restségbe merült régen, de restségét lerázta már,
a földre fényt áraszt, mint Hold, ha kibúvik felhők mögül.

(173) Aki régebbi rossztettét újabb jótettel elfedi,
a földre fényt áraszt, mint Hold, ha kibúvik felhők mögül.

(174) Vakságban szenved a világ; látó szem itt ritkán akad,
ahogyan ritkán száll égbe a hálóba került madár.

(175) A hattyú a Nap útján száll; légbe röpít varázserő;
a bölcs a Létből távozik, legyőzve Mára seregét.

(176) Ha csak egy törvényt is megszeg, hazug beszédre hajlamos,
a túlvilágra nem gondol, úgy bármilyen bűnt elkövet.

(177) Fösvény nem jut fel az egek honába.
Az adakozást lenézik a balgák.
Kedvét találja a bölcs az adásban,
és boldogság lesz ott túl a jutalma.

(178) Az egész föld uralmánál, a mennyek birodalmánál
a Sodrásba Belépőnek jutalma sokkal többet ér.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 14. rész - A Buddha (Buddha Vagga) – A Buddha

Fordította: Fórizs László

Dhp 14. rész, PTS pts

(179) Kinek győzelmén nem győz győzelem,
kinek győzelméhez senki fel nem érhet,
ugyan miféle utat mutathatnátok
a végtelen tapasztalású Felébredettnek,
az Úttalannak, a nyomot sem hagyónak,
aki nem a létesülés világában vetette meg lábait?

(180) Akit sehová sem kényszerít
a behálózó, odatapasztó szomj,
ugyan miféle utat mutathatnátok
a végtelen tapasztalású Felébredettnek,
az Úttalannak, a nyomot sem hagyónak,
aki nem a létesülés világában vetette meg lábait?

(181) Az istenek is irigylik a emlékezet-kitáró Buddhákat,
a bölcseket, akik örömüket abban lelték,
hogy a meditációnak szentelődve
vagytalanság révén kiszabaduljanak.

(182) Nehéz és fájdalmas embernek születni,
a halandók élete fájdalmasan nehéz.
Az Igaz Törvényt oly nehéz meghallani,
nehéz ébredés a Felébredetteké.

(183) Elkerülni minden rosszat,
de a jót tenni szüntelen,
S megtisztítani az elmét.
Ez a Buddhák örök tana.

(184) Az állhatatos türelem a legnagyobb vezeklés,
a Nirvána a legfőbb, mondják a Felébredettek.
Nem vonult ki a világból, aki megbánt másokat,
nem tagadta meg önmagát, aki másoknak árt.

(185) Ne vess meg senkit! Ne árts
senkinek! Az engedelmisségben¹

győzd le önmagad! Légy mértékletes
az evésben! A magányban lakj,
a meditációt gyakorold szüntelen!
Ez a Buddhák tanítása.

(186) Hiába dúskál valaki az aranyban,
nem talál kielégülést a gyönyörökben,
mert alighogy megízleltük a gyönyöröket,
szenvedés jár a nyomukban.

(187) Megértvén ezt, a bölcs még a mennyei
örömökben sem leli örömét;
a Teljesen Felébredett tanítványa
egyedül a szomj kioltódásában leli örömét.

(188) Szent helyre, ligetbe, fákhöz,
vadonba és hegyek közé
futnak félelmükben
menedéket lelni az emberek.

(189) De egyik sem biztos menedék,
egyik sem a legfőbb menedék;
aki bennük keres menedéket,
nem szabadul meg a szenvedéstől.

(190) Aki a Buddhában, a Tanban
s a Közösségben lel menedékre,
az teljesre tárult tudással éli
a Négy Nemes Igazságot!

(191) A szenvedés igazságát, a szenvedés okának igazságát,
a szenvedés megszüntethetőségének igazságát,
és a szenvedés megszüntetéséhez vezető
Nemes Nyolcas Út igazságát!

(192) Ez a biztos menedék,

ez a legfőbb menedék,
aki rátalál, minden szenvedéstől
megszabadul.

(193) Nehéz igaz embert találni,
igazak nem születnek mindenütt.
Boldog az a nép,
ahol ilyen bölcs születik.

(194) Mert áldott a Buddhák születése,
áldott a szent Tan hirdetése,
Áldott a Közösség összhangja,
s áldott a közösségben-élők önátadása.

(195) Aki tiszteli azokat, akik méltóak
a tiszteletre: a buddhákat s tanítványaikat,
akik túljutva minden akadályon
átkeltek a bánat folyamán;

(196) aki az ilyen boldog-kitárulkozó,
félelem nélküli bölcseket tiszteli,
annak érdemeit semmilyen
mérték nem méri meg.

1. A buddhizmus erkölcsi útmutatásait (a pátimokkha szabályait) betartva. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 14. rész - A Buddha (Buddha Vagga) – A Buddha

Fordította: Vekerdi József

Dhp 14. rész, PTS pts

(179) Akinek győzelme örökre tart,
sohasem tudja legyőzni senki más,
Buddhát, a világot átfogót,
tévútra mi vinné az úttalant?

(180) Kit a háló kötelébe hurkoló
Szomj már sohasem sodor tovább,
Buddhát, a világot átfogót,
tévútra mi vinné az úttalant?

(181) Az istenek is irigylik a megvilágosult, nyugodt,
vágytalanságnak örvendő, elmélyült lelkű bölcseket.

(182) Emberként születni nehéz; nehéz az élők élete;
nehezen támadnak Buddhák; nehéz Igaz Tant hallani.

(183) Ez a Buddhák tanítása: jót cselekedni szüntelen,
a rosszat elkerülni, és bensőnket tisztán tartani.

(184) Türelem, tűrés a fő vezeklés.
Elérni a Nirvánát a fő cél.
Az erőszak remetéhez sose méltó.
Aki mást bánt, az hiába él az erdőn.

(185) Ez a Buddhák tanítása: senkit se bánts, ne szólj le mást,
mértékletesen étkezzél, magányban élj, elmélkedőn,
a szerzetesi mérséklet szabályaihoz tartsd magad.

(186) Ha pénz-eső hullna, az sem csillapítaná a vágyakat.
Szemernyi édesség és sok fájdalom jár a vágy nyomán.

(187) A Megvilágosult Szentség híveiből a Szomj kihalt,
és még az égi kéjekre sem csábítja őket a vágy.

(188) A félelem-űzött ember menedéket keresve fut

hegyekbe, erdőségekbe, szentélyekhez és fák közé.

(189) De ez nem biztos menedék, ez nem a legfőbb menedék.

E menedékbe rejtőzve, a bánattól nem szabadul.

(190) Aki a Tanhoz, Buddhához és a szerzetbe menekül,
a négy Nemes Igazságot világosan felismeri:

(191) a szenvedést, annak okát, a szenvedésen túljutást,
s a nemes Nyolcágú Ösvényt, mely szabaduláshoz vezet.

(192) És ez a biztos menedék, és ez a legfőbb menedék.
E menedékbe rejtőzve, a bánattól megszabadul.

(193) Az igaz ember ritkaság, nem minden helyen születik.
Ahol ilyen ember támad, igen szerencsés az a ház.

(194) Üdvös, ha Buddha születik, üdvös, ha hirdetik a Tant,
üdvös a szerzet egysége, üdvös a rendi fegyelem.

(195) Aki illően tiszteli a tiszteletet érdemlő,
akadályokon túljutott, félelmet, bűt nem ismerő,

(196) megvilágosult Buddhákat s a Buddhák tanítványait,
annak érdemeit semmi mértékkel mérni nem lehet.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 15. rész - Boldogság (Sukha Vagga) – Boldogság

Fordította: Vekerdi József

Dhp 15. rész, PTS pts

(197) Bizony, boldogan élünk mi, gyűlölők közt nem-gyűlölők;
gyűlölködő emberek közt gyűlöletet nem ismerünk.

(198) Bizony, boldogan élünk mi, szenvedők közt nem-szenvedők;
szenvedő emberek között mi szenvedést nem ismerünk.

(199) Bizony, boldogan élünk mi, gond-űzöttek közt gondtalan;
gond-űzött emberek között mi gondokat nem ismerünk.

(200) Bizony, boldogan élünk mi, kiknek nincs semmi birtokunk,
a táplálékunk az öröm, mint a Fény Isteneié.

(201) Haragot szül a győzelem; a legyőzött bánatban él.
Győzelem s vereség nélkül a békés nyugalomban él.

(202) Nincs égőbb tűz, mint szenvedély, nincs nagyobb baj, mint gyűlölet,
a létnél fájóbb szenvedés, s békénél nincs nagyobb öröm.

(203) Nincs kínzóbb kór az éhségnél, születésnél nagyobb csapás.
Aki ezt látja, tudja, hogy Nirvánánál nincs üdv nagyobb.

(204) Egészség a fő nyereség. Elégedettség fő vagyon.
Legjobb rokon, kiben bízatsz. Nirvánánál nincs üdv nagyobb.

(205) Aki ízlelte nyugalom és magány édes italát,
az Törvény örömét issza, lehull róla bűn s félelem.

(206) A szenteket öröm látni, a jókkal együtt lenni jó.
Szerencsés ember, akinek nem kell balgákat látnia.

(207) Ki ostobákkal jár együtt, rögös út kínját szenved.
Mint ellenségek közt lakni, balgákkal lenni gyötrelm.
Mint rokonnal találkozni, bölcsek között élni öröm.

(208) A nagy tudású, okos és kitartó,

igavonóként türelmes, erényes,
rendíthetetlen fogadalmú szentet
kövesse, mint Hold a csillagok útját.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 15. rész - Boldogság (Sukha Vagga) – Boldogság

Fordította: Fórizs László

Dhp 15. rész, PTS pts

(197) Élünk boldogan a gyűlölködők között,
nem gyűlölvé senkit!

Igen, élünk gyűlölet nélkül
a gyűlölködők között!

(198) Élünk boldogan, kín nélkül
a betegségben szenvedők között!

Igen, élünk kín nélkül
a betegségben szenvedők között!

(199) Élünk boldogan, mohóság nélkül
a kapzsi emberek között!

Igen, élünk mohó vágyak nélkül
a kapzsi emberek között!

(200) Élünk boldogan, mi,
akiknek semmink sincs,
mint a ragyogó istenek,
akiknek boldogság az étke!

(201) A győzelem gyűlölködést szül,
a legyőzöttek élete csupa szenvedés.
Boldogan él, aki lecsendesült,
aki hátrahagyott győzelmet és vereséget.

(202) Nincs a szenvedélyhez fogható tűz,
nincs a gyűlölethez fogható vész,
Nincs a szkandhákhoz hasonló szenvedés,
nincs a Csendnél nagyobb boldogság.

(203) Az éhség a legrosszabb betegség,
a szankhárák a legkínzóbb szenvedés;
aki erre valóban ráébredt,
annak a Nirvána a legfőbb boldogság.

(204) Az egészség a legnagyobb nyereség,
a megelégedés a legnagyobb kincs,
a bizalom a legnagyobb szerűbb rokon,
a Nirvána a legnagyobb boldogság.

(205) Megitta a magány, a lecsendesülés italát,
megszabadult a félelemtől,
megtisztult a bűntől,
a Törvény öröméből iszik örökkön át.

(206) Jó a nemes embereket látni,
velük élni mindig boldogság.
Boldog, aki mindvégig
ostobák látványa nélkül élhet.

(207) Balgákkal élni hosszú szenvedés,
mintha az ellenségünkkel lennénk összezárva;
a bölcs társasága viszont boldogság,
mintha a legkedvesebb rokonunkkal élnénk.

(208)

Ezért:

az igaz megismeréssel bírót, a küldetését
teljesítőt, a szent tudásban jártasat, a bölcset,
aki szívós mint az öszvér, aki nemes,
úgy kövesd e tiszta embert, ahogyan az égen
útvonalat a Hold a csillagok között!

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 16. rész - Vonzódás (Piya Vagga) – Vonzódás

Fordította: Fórizs László

Dhp 16. rész, PTS pts

(209) Le nem igazott elméje
szikrázó szenvedéllyel ég;
nincs célja, csak gyönyört hajszol,
keserűn fog csalódni még!

(210) Soha semmilyen gyönyörhöz,
se gyötrelmezhez ne tapadj!
A gyönyör szünre szenvedés,
akár az átélt gyötrelmez.

(211) Ne hajszold tovább hiába,
hisz kín a távozó gyönyör!
Hagyj hátra gyönyört, gyötrelmet,
s lehull rólad minden bilincs!

(212) Ha megkedvelünk valamit, bánatot szül,
a megkedvelés félelmet terem.
Aki megszabadul tőle, nem bánkódik többé,
s ugyan mitől félne?

(213) Ha vonzódunk valamihez, bánatot szül,
a vonzódás félelmet terem.
Aki megszabadul tőle, nem bánkódik többé,
s ugyan mitől félne?

(214) Ha élvezünk valamit, bánatot szül,
az élvezet félelmet terem.
Aki megszabadul tőle, nem bánkódik többé,
s ugyan mitől félne?

(215) Ha vágyunk valamire, bánatot szül,
a vágy félelmet terem.
Aki megszabadul tőle, nem bánkódik többé,
s ugyan mitől félne?

(216) Ha szomjazunk valamire, bánatot szül,
a szomj félelmet terem.

Aki megszabadul tőle, nem bánkódik többé,
s ugyan mitől félne?

(217) Akiben erény és belátás lakozik,
aki a Törvényben alapozta meg magát,
hű marad az igazsághoz, s a küldetését teljesíti,
azt szeretni fogják az emberek.

(218) Szívében vágy ébredt a Kimondhatatlan után,
elméje áthatottá vált, elfordult a gyönyöröktől,
nem béklyózzák többé érzéki vágyak,
róla mondják: „az árral szemben halad”.

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 16. rész - Vonzódás (Piya Vagga) – Vonzódás

Fordította: Vekerdi József

Dhp 16. rész, PTS pts

(209) Aki fölöslegest hajszol, és mellőzi a fontosat,
értéket dob el élvezetekért, s a józant megirigyli majd.

(210) Ne keresd sem amit kedvelsz, sem ami ellenedre van.
A kellemest veszíteni, a kellemetlent túrni fáj.

(211) Így kedvesnek ne tarts semmit; kedves dolgok távozta rossz.
Kedvest és kellemetlent nem ismerőnek bilincse nincs.

(212) Amit kedvelsz, az gyászt okoz; akit szeretsz, azt félted is.
Ha senkit-semmit nem kedvelsz, gyászra, féltésre nincs okod.

(213) Akit szeretsz, az gyászt okoz; akit szeretsz, azt félted is.
Ha nem ragaszkodsz senkihez, gyászra, féltésre nincs okod.

(214) A gyönyörűség gyászt okoz; ami gyönyört ad, félted is.
Ha gyönyörökre nem vágyol, gyászra, féltésre nincs okod.

(215) A vágy mindenkor gyászt okoz; amire vágyol, félted is.
Ha nem vágyódsz semmire, gyászra, féltésre nincs okod.

(216) A létszomj újabb gyászt okoz; a Szomj félti az életet.
Ha a Szomjtól megszabadulsz, gyászra, féltésre nincs okod.

(217) Ki erényben, törvényben jár, helyesen lát, igaz szavú,
megteszi kötelességét, azt kedvelik az emberek.

(218) Ha a Leírhatatlanra vágyik, s lelkét ez tölti be,
s földi vágyaktól elfordul, neve: „Árral szemben halad”.

(219) Ha messzi útról épségben honába tér meg valaki,
örömmel fogadják jöttét rokonai, barátai.

(220) Éppígy az igaz életű embert, ha innét túlra jut,
jótettei fogadják, mint szerettüket a rokonok.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 17. rész - Harag (Kodha Vagga) – Harag

Fordította: Vekerdi József

Dhp 17. rész, PTS pts

(221) Felejtse el a haragot s a gőgöt,
szakítsa széjjel valamennyi kapcsát,
névvel s alakkal semmit se törődjön,
s ha semmije sincs, bánata se lesz több.

(222) Ki visszafogja haragját, mint a félrerántott kocsit,
az az ügyes kocsihajtó; a többi gyeplőt tart csupán.

(223) A haragot szelídséggel, a rosszat jóval győzze le,
a fősvényt bőkezűséggel, igaz szóval a hazugot

(224) Mondjon valót, ne gyűlöljön, s adjon, habár szűkösen él.
Ha e hármas utat járja, az istenek honába jut.

(225) A testet kordában tartó, senkit sem bántó jámborok
a bánatot nem ismerő, örök világba jutnak el.

(226) A Nirvána felé tartó, éjjel-nappal iparkodó,
szüntelen éber bölcsekben elcsitul minden indulat.

(227) Nemcsak manapság mondják így, régtől fogva érvényes ez:
megszólják, aki némán ül, megszólják, ha sokat beszél,
s akkor is, ha mértékkel szól. Nincs, kit megszólás megkímél.

(228) Nincs olyan ember, és nem volt, s a jövőben sem lesz soha,
akit örökké csak szidnak, vagy dicsérnek örökösen.

(229) A tudásban-erényben dús, szilárd Bölcsét, az igazat,
kit hódolattal illetnek a rá figyelő jámborok,

(230) mint színaranyból vert érmet, ki merné becsmérelni őt?
Istének is dicsőítik, magasztalja az Alkotó.

(231) A testet fegyelmezze meg, a test haragját vesse el,
a jót kövesse testével, elhagyva a test vétkeit.

(232) Szavait fegyelmezze meg, a haragvó szót vesse el,
a jót kövesse szavával, elhagyva a szó vétkeit.

(233) Gondolatát fegyelmezze, a haragvó szót vesse el,
a jót kövesse elméje, elhagyva elme vétkeit.

(234) Aki fegyelmezi testét, fegyelmezi a szavait,
fegyelmezi gondolatát, az igazán fegyelmezett.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 17. rész - Harag (Kodha Vagga) – Harag

Fordította: Fórizs László

Dhp 17. rész, PTS pts

(221) Hagyjon hátra haragot, büszkeséget!

Szabaduljon meg az összes bilincstől!

A név-formához hozzá nem tapadva

nem köti semmi: nincs több szenvedése.

(222) Ki a szívében fellobbanó haragot visszafogja,

mint jó harcos a meglódult harci szekeret,

azt hívom én kocsihajtónak,

a többiek csak a gyeplőt szorongatják.

(223) Az ember győzze le a dühöt szelídséggel,

győzze le a gonoszságot jósággal,

győzze le a fõsvénységet bőkezúséggel,

győzze le a hazugságot igazsággal!

(224) Mindig igazat szól, haragra nem gerjed,

ha kell, mindenét odaadja.

E három erény révén

az istenek színe elé kerül.

(225) A nem-ártásban megszilárdult bölcsek,

akik testükkel teljes önuralomra tettek szert,

elérik az el-nem-pusztuló-lakhelyet,

s nem bánkódnak soha többé.

(226) Akik szüntelenül éberek,

akik keresve kutatnak éjjel és nappal,

akik a Nirvána felé törekednek,

azoknak végül megszűnik minden szenvedésük.

(227) Nem mai, hanem réges-régi mondás ez, Atula:

„Szidalmazták, ki némán ül,

szidalmazták, ki sokat beszél,

s szidalmazták, ki mértékkal szól.”

Nincs a Földön olyan ember,
akit ne szidnának valamiért.

(228) Nem volt, nincs, és nem is lesz
olyan ember, aki egész életében
csak szidást kap, vagy csak dicséretet.

(229) Ki meri őt szidni, a feddhetetlent,
akit a bölcsek naponta dicsérnek,
akiben igaz Tudás és Erény lakozik,

(230) aki olyan tiszta, mint a Dzsambu¹

színaranyából készült érme;
ki meri őt szidni, akit az istenek
szüntelen dicsérnek,
kinek dicséretét a Teremtő² is zengi?

(231) Órizkedjen a tett dühétől,
a tetteivel győzzön önmagán,
tetteiben a jót kövesse,
és hagyja el, ami helytelen!

(232) Órizkedjen a szó dühétől,
a szavával győzzön önmagán,
szavaiban a jót kövesse,
és hagyja el, ami helytelen!

(233) Órizkedjen a gondolat dühétől,
gondolattal győzzön önmagán,
gondolata a jót kövesse,
és hagyja el, ami helytelen!

(234) Aki tetteiben, szavaiban
és gondolataiban egyaránt
önuralommal bír, az a bölcs
valóban legyőzte önmagát.

1. A Méru-hegyen eredő legendás folyó. [↩](#)

2. Teremtő: Brahmā-ra utal, a legfelső menny uralkodójára. A Védikus vallások nevezték őt Alkotónak, az Univerzum Teremtőjének. (lásd még: MN 49.) [↔](#)

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 18. rész - Szenny (Mala Vagga) – Szenny

Fordította: Fórizs László

Dhp 18. rész, PTS pts

(235) Olyan vagy, mint egy elsárgult levél,
a Halál elküldte hozzád hírnökét,
ott állsz az elszakadás küszöbén,
de arra az útra semmit sem viszel!

(236) Magad készíts menedéket magadnak,
igyekezz, légy bölcs,
távolíts el magadból minden tisztátalanságot!
Büntelen élj, s eléred a nemes emberek égi világát!

(237) Az életed oly hamar véget ér!
A közelgő Halál árnyékában élsz!
Ott nincs otthon, hogy benne megpihenj,
arra az útra semmit sem viszel!

(238) Magad készíts menedéket magadnak,
igyekezz, légy bölcs,
távolíts el magadból minden tisztátalanságot!
Büntelen élj, hogy ne kelljen többé
belépned a keletkezésbe-pusztulásba!

(239) Ahogyan az ötvösmester
apránként megtisztítja az ezüstöt,
úgy szabadítsátok meg ti is magatokat
apránként – újra meg újra megpróbálva –
minden tisztátalanságtól!

(240) Ahogyan a vasat a saját
tisztátalansága rágja szét,
ugyanúgy a bűnöst is a saját cselekedetei
viszik a szenvedés poklába.

(241) A szent igéknél ismétlésük hiánya,
a házimunka esetén annak elhanyagolása,

a szépségápolásban a lustaság,
az őrségben pedig a szétszórtság a legfőbb hiba.

(242) Az asszony tisztátalansága a ledérség,
az adakozó tisztátalansága a szűkmarkúság;
a bűnös dharmák tisztátalanok
e világon és ezen túl is.

(243) De minden tisztátalanságnál tisztátalanabb
a tudatlanság – ez a legnagyobb tisztátalanság.
Ettől szabaduljatok meg, szerzetesek,
és akkor minden tisztátalanságtól megszabadultok!

(244) Könnyű boldogulni
az arcátlan szájhősnek,
aki erőszakos, törtető,
gőgös és romlott.

(245) Az élet nehéz a szemérmesnek,
aki mindig a világosságot keresi,
semmihez hozzá nem tapad,
alázatos szívű, tiszta életű és belátó.

(248) Tudd meg, ó ember, hogy önmagad
meg-nem-fékezése bűnös dharmákat hordoz;
ne engedd, hogy a sóvárgás és az erény hiánya
hosszantartó szenvedést okozzanak!

(249) Van, aki hitéből fakadóan ad,
s van aki egyszerűen jóindulatból;
akit viszont elkedvetlenít
a másoknak adományozott
étel vagy ital, az sohasem
éri el a számádhit.

(250) Aki nem pusztítja el,
nem irtja ki gyökerestől
ezt az irigységet,
az sohasem éri el a számádhit.

(251) Semmi sem ég úgy, mint a szenvedély,
semmi sem tart fogva úgy, mint a gyűlölet,
semmi sem hálóz be úgy, mint az örület,
semmi sem jár át úgy, mint a szomj.

(252) Mások hibáit úgy tárjuk fel és szórjuk világgá,
mint a gabonaszemekről leváló pelyvát,
saját hibáinkat viszont úgy takargatjuk,
mint vesztes dobást a csaló.

(253) Aki csak a mások hibáit kutatja,
mindig a szemrehányáson jár az esze,
mindenért zúgolódik s mindig sértve érzi magát,
attól messze van a szenvedélyek kihunyta,
sőt egyre nagyobbra nőnek szenvedélyei.

(254) Nincs út az ūrben,
kívül nincs remete;
sokan a világ hívságaiban lelik örömüket,
a Beérkezettek megszabadultak a hiábavalóságoktól.

(255) Nincs út az ūrben,
kívül nincs remete,
örök összetevők nincsenek,
a Felébredett meg se rezdül.

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 18. rész - Szenny (Mala Vagga) – Szenny

Fordította: Vekerdi József

Dhp 18. rész, PTS pts

(235) Mint a lehullt falevél, fakó vagy.

Érted jöttek a Halál követői.

A nagy elválás küszöbén állsz,
s útravalód sincs az utolsó útra.

(236) Építs szigetet menedékedül!

Törekedj buzgón, igyekezz, légy okos!

Hogyha a szennytől megtisztulsz,
égi nemes hon lakhelye vár rád.

(237) Életed elmúlt, véget ért,

a Halál birodalma határán állsz.

Pihenőt se találsz majd útközben.

Útravalód sincs az utolsó útra.

(238) Építs szigetet menedékedül!

Törekedj buzgón, igyekezz, légy okos!

Hogyha a szennytől megtisztulsz,
több születés se, halál se vár rád.

(239) A bölcs lépésről lépésre, apránként, fokozatosan

tisztítsa meg szennytől magát, mint ezüstöt az ötvösök.

(240) A vasat megemészti a rozsdafolt,

amit ő maga szül, s reátapad.

Ugyanígy a gonoszra saját maga

hiba-foltja idézi a pusztulást.

(241) Felejtés az ima foltja, ház foltja elhanyagolás,

szépségé ápolatlanság, a hanyagság az öröké.

(242) Ledérség asszonyok foltja, adakozóké szűkmarkúság,

a rossztett folt a törvényen itt e földön és odaát.

(243) De valamennyi más foltnál a tudatlanság szennyesebb.

Ha ezt a foltot elmosta, folttalan lesz a szerzetes.

(244) A szégyentelen, otromba, varjú módjára szentelen,
szennyes lelkű, erőszakos könnyen éli az életet.

(245) Nem könnyű annak élnie, aki szerény, alázatos,
az életet tisztán éli, jóra vágyó, igénytelen.

246–7. Aki életet olt ki, és aki nem igazat beszél,
elveszi, ami másoké, mások nevével sző viszonyt,
vagy részegítő italok élvezetében elmerül,
már ebben a világban is elvágja saját gyökerét.

(248) Ember, hidd meg, bűn forrása, ha nem uralkodsz magadon.
Ne okozz mohóságoddal magadnak hosszú szenvedést.

(249) Mindenki jószándéka és hite szerint adakozik.
Aki irigyli másiktól, ami ételt-italt kapott,
lelki nyugalmat élvezni éjjel-nappal sosem fog az.

(250) Ám aki elpusztította, gyökerestül kitepte ezt,
lelki nyugalmat élvezni éjjel-nappal mindig fog az.

(251) Nincs oly tűz, mint a szenvedély, nincs oly szörny, mint a gyűlölet,
oly háló, mint a balgaság, s nincs olyan árvíz, mint a Szomj.

(252) Mások hibája jól látszik, magunké alig látható.
Az ember mások hibáit mint a pelyvát teríti szét,
a sajátjait elrejt, mint rossz dobást ügyes csaló.

(253) Ki más hibáit firtatja, mások fölött ítélkezik,
csak nő az indulat benne, a megnyugvástól távol áll.

(254) A levegőben nincs ösvény, nincs külvilágban szerzetes,
a Beérkezettekben nincs a dolgokhoz ragaszkodás.

(255) A levegőben nincs ösvény, nincs külvilágban szerzetes,
nem léteznek örök dolgok, a Buddhák meg nem inganak.

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 19. rész - Törvényben járók (Dhammatṭha Vagga) – Törvényben járók

Fordította: Vekérdi József

Dhp 19. rész, PTS pts

(256) Nem Törvény szerint él, aki hebehurgyán ítélkezik.

Okos ember mérlegeli a hasznosat s a károsat.

(257) Aki egyforma törvénnyel, gondosan vezet másokat,
azt Törvény őrének mondják; a Törvényben jár, és okos.

(258) Attól senki se lesz bölcsé, hogy túlzottan sokat beszél.
Az mondják bölcsnek, aki nem bánt másokat, nyugodt, szelíd.

(259) Nem az a Törvény őrzője, aki folyton arról beszél.
Aki keveset tud róla, de követi tetteivel,
nem felejtkezik el róla, a Törvény igaz őre az.

(260) Nem az ősz fürtök adják meg a Vének¹ rangját senkinek.

Hiába vénült meg – mondják –, csak az évei szálltak el.

(261) Akit igazság, nem-bántás, a Tan s mérséklet ékesít,
szenny nem tapad rá, mondják: a Vének sorába tartozik.

(262) Nem lesz a testi szépségtől s elbűvölő szavaitól
önző, hazug, irigy ember tiszteletet parancsoló.

(263) Aki mindezt levetkőzte, elmetszette gyökerüket,
az a büntelen, bölcs ember tiszteletet parancsoló.

(264) Léha, hazug ember nem lesz borotvált fejtől szerzetes.
Lehet-e szerzetes, akit eltölt a vágy és kapzsiság?

(265) De aki nagy vagy kis vétkei kiirt magából teljesen,
azt vétkei kiirtása igaz szerzetessé teszi.

(266) Nem a koldulás teszi a kolduló szerzeteseket:
a Törvény megtartásától s nem amattól lesz szerzetes.

(267) Aki felülemelkedik jón s rosszon, megtartóztató,
mindent felmérve vándorol, az az igazi szerzetes.

268–9. A hallgatástól nem lesz bölcs, aki gondatlan, ostoba.
Aki a rosszat és a jót mérlegeli, mint mérlegen,
elkerüli a rosszat, és követi a jót, az a bölcs.
Fel tudja mérni mindkettőt, ezért érdemel bölcs nevet.²

(270) Senki sem igazán nemes, ha élők életének árt.
Nem-ártás, élet-kímélés érdemli a nemes nevet.

271–2. Pusztán erényes életmód, lemondás és sok tanulás.
a magányba vonulás és a révületbe merülés
ne töltsön el e tévhitel, szerzetesek: „Boldog vagyok,
megváltottam magam” – amíg él bennetek az indulat.

1. Vének: thérák, tiszteletreméltó, idősebb szerzetesek. [↩](#)

2. Szójáték a muni „bölcs” és móna „hallgatás”, munáti „felmér” szavakkal. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 19. rész - Törvényben járók (Dhammaṭṭha Vagga) – Törvényben járók

Fordította: Fórizs László

Dhp 19. rész, PTS pts

(256) Nem lehet erényes az, aki a saját célját megvalósítva nincs tekintettel másokra.

Aki választani tud aközött, ami a javát szolgálja és aközött, ami haszontalan, az bölcs.

(257) Aki erőszakmentesen, az igazság erényével, részrehajlás nélkül vezet másokat, azt a Törvény védelmezőjének, bölcsnek és igazságosnak mondják az emberek.

(258) Nem a sok beszéd tesz valakit bölccsé. Aki boldog-csendességben, gyűlölet és félelem nélkül él, azt hívják bölcsnek az emberek.

(259) Nem a sok beszédttől lesz valaki a Törvény támaszává, hanem azáltal, hogy a Törvény szerint cselekszik, még ha keveset hallott is róla. Aki sohasem szegi meg a Törvényt, az a Törvény támasza.

(260) Nem attól lesz valaki a vének-közül-való, mert a haja megőszült; ha csak a fiatalsága ért véget, azt mondják róla: „hiába öregedett meg.”

(261) Akiben igazság, erény, nem-ártás lakozik, aki önmagát megfékezte, s önuralomra tett szert, azt hívják vének-közül-valónak az emberek.

(262) Sem az ékesszólás, sem a szépség
nem tesz tiszteletreméltóvá
egy irigy, kapzsi és csalárd embert.

(263) Aki elpusztította ezt a hármát,
aki gyökerestől kiirtotta magából ezt a hármát,
aki megszabadult a gyűlölettől,
azt hívják tiszteletreméltó bölcsnek az emberek.

(264) A leborotvált hajtól még nem lesz valakiből számana¹,

ha nem él a fogadalmi szerint, ha hazugságot beszél.
Hogyan lehetne számana az,
aki vágyakkal és kapzsisággal van tele?

(265) Aki minden – kis és nagy – bűnt
kioltott magában, aki minden bűnt
megsemmisített, azt hívják
szamanának az emberek.

(266) Attól nem lesz kolduló barát valaki,
mert alamizsnát kér, az igazi koldus
a Törvényt követi mindenben.

(267) Aki kitepven a jó és a rossz gyökerét,
valódi szüzességben él,
s miután számbavett [mindent],
[szabadon] jár-kei a világban,
azt hívják koldusnak az emberek.

(270) Senki nem lehet úgy nemes,
hogyi élőlényeknek árt.
Nemes ember az, aki nem árt
semmilyen élőlénynek sem.

1. A világról lemondott, otthontalanul vándorló szerzetes. [↩](#)

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 20. rész - Út (Magga Vagga) – Út

Fordította: Fórizs László

Dhp 20. rész, PTS pts

(273) Az utak közül a Nyolcas Út a legjobb,
az igazságok közül a Négy Nemes Igazság,
az erények közül a szenvedélyek megszüntetése,
az emberek közül az, aki lát.

(274) Ez az egyetlen út, más út
nem vezet a látás megtisztulásához.

Ezen az úton járjatok,
ez kifog a Kísértőn.

(275) Ezen az úton járva ti is
véget fogtok vetni a szenvedésnek.
Ezt az utat hirdetem ki nektek miután megértettem,
hogyan kell kihúzni a töviseket.

(276) Nektek kell kitartóan küzdeni,
a Beérkezettek csupán tanítómesterek.
A kik meditációba merülve végigjárják az utat,
megszabadulnak a Gonosz bilincseiből.

(277) Egyetlen összetevő sem örök.
Miután a Megismerésben meglátja ezt,
nem érinti többé a szenvedés.
Ez a megtisztulás útja.

(278) Valamennyi összetevő szenvedéssel teli.
Miután a Megismerésben
meglátja ezt, nem érinti többé a szenvedés.
Ez a megtisztulás útja.

(279) Minden dharma lényeg-nélküli.¹

Miután a Megismerésben meglátja ezt,
nem érinti többé a szenvedés.

Ez a megtisztulás útja.

(280) Aki idejekorán – amikor még fiatal és erős –
nem tör a magasba, hanem tunyaságba süpped,
a rest, elnehezült akarattal és elmével
nem lel rá a Megismeréshez vezető útra.

(281) Vigyáz szavára, az elmét legyőzte már,
a teste nem követ el semmiféle bűnt;
ha majd e három cselekvése tiszta lesz,
a régi szent risik² útjára rátalál.

(282) Az elme leigázása tudást szül.
Hiánya a tudás elvesztésével jár.
Megismervén az előrehaladás és hanyatlás
eme kettős útját, lépj rá arra az útra,
amely a tudás növekedésével jár.

(283) Ne egy fát, az erdőt vágd ki!
Onnan tör rád a félelem.
Ha kiirtod mind egy szálig,
úgy leszel, koldus, vágytalan.

(284) Bizony mondom, ameddig a férfiban
a legkisebb vágy is él a nő után,
elméje úgy csüng a lét bilincsein,
mint kisborjú – amíg szopik – az anyán.

(285) Tépd el az átmanhoz-ragaszkodás kötelékét,
ahogyan a hófehér, őszi lótuszvirágot leszakítja kezed;
ápolj a béke útját, a Nirvánát,
amit megmutatott a Beérkezett.

(286) „Majd itt maradok az esős évszakban,
s itt maradok télen és a forró nyárban is” –
így gondolkodik magában az ostoba,
s nem veszi észre a Halál csapdáját.

(287) Halál lefelkodik arra az emberre,

akit megrészegített a sok gyerek és a sok jószág,
akinek elméjét megzavarta a világ,
mintha árvíz lefelé volna az alvó városra.

(288) Sem a fiai, sem az atyja, sem a fivéréi
nem védhetik meg azt az embert,
akit megragadott a Halál;
nincs olyan rokon, aki segíthetne rajta.

(289) Miután ennek jelentőségét felismerte,
a bölcs – az erényesség által önmagát
legyőzve – igyekezzék tetteivel
a Nirvánához vezető utat építeni.

1. Anátman, anatta természetű. [↩](#)

2. Rigvéda korának 'látói'. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 20. rész - Út (Magga Vagga) – Út

Fordította: Vekerdi József

Dhp 20. rész, PTS pts

(273) Utak között a Nyolcágú, igazságok közt Négy Nemes,
tanok között szenvtelenség, emberek közt legjobb a bölcs.

(274) Ez az egy út van, nincs más út, mely tisztán látáshoz vezet.
Ha ezen az úton jártok, Márát megtéveszthetitek.

(275) Ha erre az útra léptek, szenvedésetek véget ér.
Utat mutattam nektek, és kihúztam a bajok nyilát.

(276) Nektek kell iparkodnotok; a Beérkezett csak tanít.
Aki elindult s elmélyed, Mára-hálóból szabadul.

(277) A létezők mind múlandók.¹ Aki ezt látja, elfordul
a szenvedés világától. A megtisztulás útja ez.

(278) Szenvedés minden létezés. Aki ezt látja, elfordul
a szenvedés világától. A megtisztulás útja ez.

(279) A dolgoknak nincs ön-létük.² Aki ezt látja, elfordul
a szenvedés világától. A megtisztulás útja ez.

(280) Aki nem kel fel, amikor kell kelni,
mert bár erős és fiatal, de lomha,
határozatlan, akarattalan, rest –
tudás útjára sohasem talál rá.

(281) Ha féken tartja a szavát s a tetteit,
és gondolatainak is mindig ura,
tisztán haladva eme hármas ösvényen
a Bölcs hirdette Nemes Úthoz érkezik.

(282) Tudást szül az elmélyülés. Lazaság oldja a tudást.
Létrejövés és megszűnés e kettősségét lássa meg,

s önmagát úgy irányítsa, hogy gyarapítsa a tudást.

(283) Az erdőt irtsd, ne a fát. Az erdő rejt a veszélyt.
Az erdőt, vágy bozótját irtsd, így haladj szenvedélytelen.

(284) Míg a férfi a vágyat a nő iránt
gyökerestül ki nem irtja, szerzetesek,
kötődik a léthez, éppen úgy,
ahogy anyjához a kis szopós borjú.

(285) Szakítsd szét önmagad szeretetét,
ahogy ősszel a lótuszt tépi kezed.
Csak a békére vivő utat keresd,
a Buddha-mutatta Nirvánát.

(286) „Az őszt majd itt és itt töltöm, a telet itt, a nyarat ott”.
Az Akadályra nem számít, s így tervezget az ostoba.

(287) Ám közben az utódokért és jószágért bolondulót
a Halál elsodorja, mint alvó falut az áradás.

(288) Akit a Halál támad meg, nem védi meg ezer barát,
nem menthetik meg fiait, sem apja, sem rokonai.

(289) Ismerje fel e nagy kényszert az önmagán úr, tiszta bölcs,
s tisztítsa meg maga előtt a Nirvánába az utat.

-
1. A ‘létező’ szóval adtuk vissza a szankhára „lét-csíra”, „lét indítéka” fogalmat. Ld. a 154. vershez fűzött jegyzetet Buddha utolsó szavait idézi: *vayadhammā szańkhārā*. [↩](#)
 2. Fordítható így is: Semmink sem azonos velünk, minden jelenség, dolog önálló lét nélküli. V. ö. a 62. vershez fűzött jegyzettel. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 21. rész - Különfélék (Pakiṇṇaka Vagga) – Különfélék

Fordította: Vekerdi József

Dhp 21. rész, PTS pts

(290) Ha kis jó feladásával nagyobb jót érhet el a bölcs,
szakítson a kisebb jóval, hogy a nagyobb jót nyerje el.

(291) Ha saját boldogulását más kára árán keresi,
gyűlölettől nem szabadul, a gyűlötségben elmerül.

(292) Ha azt teszi, ami tilos, s a megteendőt elveti,
az ilyen öntelt emberben az indulat mindegyre nő.

(293) De ha ügyelnek testükre, s irányítják figyelmesen,
akkor tilosat nem tesznek, a megteendőt művelik,
s az ilyen igaz emberből kihálnak az indulatok.

(294) Hogyha megölt Anyát s Atyát, és megölt két harcos Királyt,
kiirtott egy Birodalmat – a bráhma békében él.

(295) Hogyha megölt Anyát s Atyát, és megölt két papi Királyt,
és a Tigris ötödikül – a bráhma békében él.

(296) Jó ébredésre ébrednek Gótama tanítványai,
mert Buddhára irányítják éjjel-nappal figyelmüket.

(297) Jó ébredésre ébrednek Gótama tanítványai,
mert a Tanra irányítják éjjel-nappal figyelmüket.

(298) Jó ébredésre ébrednek Gótama tanítványai,
a Szerzetre irányítják éjjel-nappal figyelmüket.

(299) Jó ébredésre ébrednek Gótama tanítványai,
mert a testre irányítják éjjel-nappal figyelmüket.

(300) Jó ébredésre ébrednek Gótama tanítványai,
mert a nem-ártás tölti el éjjel-nappal elméjüket.

(301) Jó ébredésre ébrednek Gótama tanítványai,

mert elmékedés tölti el éjjel-nappal elméjüket.

(302) Rossz remeteség nem öröm, rossz házban lakni szenvedés,
szenvedés a rossz társaság, lét útján szenvedés kísér.

Ne járd tovább a lét útját, hogy megszűnjön a szenvedés.

(303) Akit hit és erény ékít, és jó híre a vagyona,
az tiszteletnek örvend majd, akárhová vetődik el.

(304) Messziről feltűnnek a jók, mint Himálaja csúcsai.
A rosszat észre sem veszik, mint éjszaka kilőtt nyilat.

(305) Egyedül üljön, aludjon, vándoroljon magánosan,
egyedül győzze le magát, s az erdőben boldogan él.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 21. rész - Különfélék (Pakiṇṇaka Vagga) – Különfélék

Fordította: Fórizs László

Dhp 21. rész, PTS pts

(290) Aki lemond az apró gyönyörökről,
nagy boldogság részese lehet. Ezért a bölcs
elhagyja az apró gyönyöröket,
hogy valódi boldogság legyen osztályrésze.

(291) Aki mások szenvedése árán kíván
magának boldogságot szerezni,
belegabalyodik a gyűlölet kötelékeibe,
s nem tud megszabadulni a gyűlölettől.

(292) Aki elmulasztja megtenni, amit meg kellene tennie,
de megteszi, amit nem kellene,
annak a bűnös, nemtörődöm embernek
egyre csak nőnek a szenvedélyei.

(293) Minden szenvedélye megszűnik azoknak,
akik szünet nélkül figyelik a testet,
akik nem végeznek olyan gyakorlatokat,
amelyeket nem kell elvégezniük, de kitartóan
gyakorolják azt, amit gyakorolniuk kell,
akik mindenre odafigyelve öntudattal és önuralommal
járják a szemlélődő megismerés útját.

(294) Még ha megölte is anyját és atyját,
s megölt két hős, ksatrija királyt,
sőt alattvalóival együtt az egész királyságot,
bűntelen jár a bráhmana.

(295) Még ha megölte is anyját és atyját,
s megölt két, a szent tanban jártas királyt,
és ötödikként egy tigriserejű hőst,
bűntelen jár a bráhmana.

(296) A Gótama valóban-felébredett

tanítványai szüntelenül éberek,
éjjel és nappal mindig
a Buddhára irányul a figyelmük.

(297) A Gótama valóban-felébredett
tanítványai szüntelenül éberek,
éjjel és nappal mindig
a Törvényre irányul a figyelmük.

(298) A Gótama valóban-felébredett
tanítványai szüntelenül éberek,
éjjel és nappal mindig
a Közösségre irányul a figyelmük.

(299) A Gótama valóban-felébredett
tanítványai szüntelenül éberek,
éjjel és nappal mindig
a testre irányul a figyelmük.

(300) A Gótama valóban-felébredett
tanítványai szüntelenül éberek,
szívük éjjel és nappal
a nem-ártásban örvendezik.

(301) A Gótama valóban-felébredett
tanítványai szüntelenül éberek,
Éjjel és nappal
a megvalósításban örvendeznek.

(302) Nem könnyű szeretni a világtól elvonult aszkéta életét,
bár az otthon leélt nehéz élet is csupa szenvedés,
miként a család nélkül leélt élet is.
A vándort mindenhová követi a szenvedés,
ezért szüntesse meg a vándorlást,
hogy megszűnjön végre a szenvedés.

(303) Aki hisz, aki erényekkel
vértelmezi fel magát, azt dicsőség övezi,
s igaz kincsek birtokába jut;

kerüljön bárhová, nagy tiszteletnek örvend.

(304) A jók már messziről feltűnnek,
mint a hófödte Himálaja hegycsúcsai;
a rosszakat nem lehet felismerni,
ahogyan az éjszaka kilőtt nyilakat sem.

(305) Egymagában ül, egymagában alszik,
egymagában járja az utat fáradhatatlanul,
egyedül győzi le önmagát, s kijutván
a vágyak erdejéből szíve megtelik örömmel.

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 22. rész - Pokol (Niraya Vagga) – Pokol

Fordította: Vekerdi József

Dhp 22. rész, PTS pts

(306) Pokolra hull le, ki valótlan állít,

s éppúgy az is, ki letagadja tettét.

Mindkettő hitvány, s azonos sors vár rá

ott túl, mikor majd eltávozik innét.

(307) Nyakában sárga köntössel sok erkölcstelen életű

pokolban születik majd meg, oda juttatják tettei.

(308) Inkább tűz lángjaként fénylő, izzó vasgolyót nyelne le

a gonosz életű, mintsem alamizsnát méltatlanul.

(309) A más nejével gonosz útra térő,

könnyelmű férfit négyféle baj éri:

vétek tapad rá, odatesz nyugalma,

szégyen borítja, pokolra bukik le.

(310) A rettegéstől öröme csekély lesz.

A király keményen megbünteti érte.

Ott túl rossz sorsra juttatja a vétke.

Más hitveséhez jobb nem közelíteni.

(311) Ahogy a rosszul megmarkolt sásfű megvágja a kezét,

a rosszul élt szerzetesi élet pokolra juttat el.

(312) Minden meggondolatlan tett és megszegett fogadalom,

kétes önmegtartóztatás jó gyümölcsöt sosem terem.

(313) A megteendő dolgokat végezze ernyedetlenül.

Ha a remete lagymatag, több porral szórja be magát.

(314) Rossz tettet jobb nem tenni meg; a rossz tett megbánást okoz.

A jó tettet jobb megtenni; ha ezt teszi, nem bánja meg.

(315) A határszéli városra jól ügyelnek kívül-belül.

Így ügyeljen önmagára, alkalmat ne szalasszon el.

Az elszalasztott alkalmat majd a pokolban bánja meg.

(316) Ha szégyellik, mi nem szégyen, s nem szégyenkeznek szégyenért,
e tévhitekben tévelygők útja gonosz sorshoz vezet.

(317) Ha veszély nélkül is félnek, de nem félnek, ha itt a vész,
e tévhitekben tévelygők útja gonosz sorshoz vezet.

(318) Ha kerülük, amit nem kell, de amit kell, nem kerülük,
e tévhitekben tévelygők útja gonosz sorshoz vezet.

(319) Akik felismerik, hogy mi a kerülendő, és mi nem,
e helyes nézetet vallók útja üdvös sorshoz vezet.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 22. rész - Pokol (Niraya Vagga) – Pokol

Fordította: Fórizs László

Dhp 22. rész, PTS pts

(306) Aki a hazugságban leli örömét, pokolra jut,
miként az is, aki azt teszi, amiről hajtogatja,
„nem teszem.” Miután eltávoznak ebből a világból,
mindkettőjük sorsa ugyanaz lesz a következőben.

(307) Sokan anélkül veszik fel a sárga ruhát,
hogy előtte megfékeztek volna önmagukat,
és bűnös természetük továbbra is megmarad.
E bűnösöket a pokolba juttatják bűneik.

(308) Jobban teszi az ilyen megátalkodott,
ha lángvörösen izzó vasgolyót nyel,
mintsem hogy visszaéljen
az emberek könyörületességével.

(309) Azzal a bűnös, nemtörődöm emberrel,
aki más felesége után koslat, négy dolog történik:
bűne magában hordozza a büntetést, rosszul alszik,
harmadszor a szégyen, negyedszer a pokol.

(310) A bűn terhe, a bűnös út,
s a király büntetése is:
a riadt, röpke gyönyörért
más feleségét el ne vedd!

(311) A rosszul kézbe vett fű
felsérti a kezét, éppígy
a helytelenül gyakorolt
aszkézis a pokolba visz.

(312) Az a tett, amit összeszedettség nélkül végzünk,
az a fogadalom, amit nem tartunk be teljesen,
az a szüzesség, amit nem gyakorolunk
állhatatosan, nem sok gyümölcsöt hoz.

(313) Ha valamit meg kell tenni,
eltökélten tegyük meg azt,
hisz a lagymatag aszkéta
csak a port hinti szerteszét.

(314) A bűnt jobb el sem követni,
mert a bűn később lánggal ég.
De a jót mindig tenni kell:
megenyhíti a szenvedést.

(315) A határon fekvő várost vigyázzák jól kívül-belül.
Éppen így védj meg önmagad,
ne vesszen kárba pillanat!
Az idejét elvesztegető a pokol kínját szenved.

(316) Akik szégyenkeznek, amikor nem kellene,
de nem szégyenkeznek, amikor okuk lenne rá,
azok hamis tanítást követve
a rossz úton járnak.

(317) Akik félnek, amikor nem kellene félniük,
de nem félnek, amikor félniük kellene,
azok hamis tanítást követve
a rossz úton járnak.

(318) Akik bűnt látnak ott, ahol nincs bűn,
ahol viszont bűn van, ott nem látnak bűnt,
azok hamis tanítást követve
a rossz úton járnak.

(319) Akik bűnnek látják azt, ami bűn,
s nem látják bűnnek azt, ami nem bűn,
azok igaz tanítást követve
a jó úton járnak.

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Dhp 23. rész - Elefánt (Nāga Vagga) – Elefánt

Fordította: Fórizs László

Dhp 23. rész, PTS pts

(320) Lehull rólam minden sértés,
ahogyan az elefántról
csatában a kilőtt nyilak;
ó a többség milyen gonosz!

(321) Csak betörve viszik harcba,
reá csak ekkor ül király;
némán túr a legkiválóbb,
mert már betörte önmagát.

(322) Nemde jó a betört öszvér,
akárcsak a jó szindh lovak,
s a nagy harci elefántok;
de ki magát legyőzte: jobb!

(323) Velük a Be-nem-járt-vidék
sohasem lesz elérhető,
csak ki magát leigázta,
győzelmével az éri el.

(324) Az elefántot nehéz féken tartani,
mikor a halántékán bűdös lé csurog;
a fogságban enni egy falatot se kér,
csak a vadon lebeg előtte szüntelen.

(325) Ébren is alvó, bágyatag, nagyétkű,
gabonán felhizlalt kövér malacként
tudatlan görgeti magát előre,
újra meg újra születvén a bárgyú.

(326) Elmém azelőtt szertelen bolyongott,
amerre csak a vágyai vezették,
de ma már szilárdan tartom kezemben,
mint elefántot hurokkal a hajtó.

(327) Leljetek örömet a fáradhatatlan éberségben!
Vigyázzatok, elmétek minden erejével törekedjete!
Hisz olyanok vagytok, mint a sárba süppedt elefánt.
De húzzátok ki magatokat a sárból!

(328) Ha megértő, erényes életet élő,
bölcs társra lel, járja vele az útját
elragadtatott elméjű összeszedettségben
legyőzve minden veszélyt!

(329) Ha nem talál megértő, erényes életet élő, bölcs társra,
folytassa egyedül az útját, mint az a király, aki miután
legyőzte az ellenséget, lemondott annak országáról,
vagy mint a vadonban egyedül kószáló elefánt!

(330) Nem kell az ostoba társasága, jobb egyedül élni.
Az ember kevés vággyal járja magában az útját,
mint a vadonban magányosan kószáló elefánt!

(331) Boldog, aki a bajban is talál barátot,
Boldog, aki – bármi okból – megelégedett.
A halálban is boldog az erényes élet,
boldog, akinek megszűnt minden szenvedése.

(332) E Földön anyának lenni jó,
és jó apának lenni is,
és jó a remete magánya,
és jó a bráhmanának is.

(333) Boldog, ki végig jó marad,
boldog, mert benne él a hit,
boldog, mert mindent megismer,
boldog, mert nincsen benne bűn.

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 23. rész - Elefánt (Nāga Vagga) – Elefánt

Fordította: Vekerdi József

Dhp 23. rész, PTS pts

(320) Mint csatában az elefánt az íjából rálőtt nyilat,
úgy tűröm én a megszólást. Sok ember rosszakaratú.

(321) Szelídítve viszik harcba, szelídítve ül rá király;
éppígy szelíden eltűrik a megszólást az igazak.

(322) Jó a szelíd öszvér, jó a szelíd ló, szelíd elefánt,
de legjobb a szelíd ember, aki önmagát fékezi.

(323) Mert azokon nem éred el a láb-nem-járta Tartományt,
hová szelíd ember jut el, aki betörte önmagát.

(324) Párvás idején, ha halántékán
csorog izzadság, elefánt megvadul,
istállóban falatot sem eszik,
elefánt-erdőre vágyakozik.

(325) Ha tunya, lomha és álmos az ember,
és jóllakottan hentereg a földön,
mint vaddisznó, ha a vetésben turkált,
újra meg újra anyaméhben éled.

(326) Régebben elmém szana-szerte kóborolt,
csapongott kedvére, vadul, szeszélyesen.
De mától fogva szigorún irányítom,
mint ösztökével elefántot mestere.

(327) Szüntelen törekedjete, elmétekre vigyázzatok,
rosszból kiemelkedjete, mint mocsárból az elefánt.

(328) Ha sikerült egy hű társra találnod,
aki veled tart, igaz életű, bölcs,
és képes minden akadályt legyűrni,
örülj, figyelj rá, vele tarts az úton.

(329) Ha nem sikerül hű társra találnod,
aki veled tart, igaz életű, bölcs,
magadban járj, mint elefánt az erdőn,
mint hódításról hazatérő győztes.

(330) Jobban jársz, ha magadban jársz,
mint hogyha társad ostoba.
Rosszat ne tégy, járd egyedül az ösvényt,
igénytelen, mint elefánt az erdőn.

(331) Ha bajba kerülsz, a barátság hasznos.
Bárhol vagy, hasznos az elégedettség.
Életed végén jótetted a hasznos.
A szenvedéstől szabadulni hasznos.

(332) Anyának lenni is öröm, öröm apának lenni is,
öröm szerzetesnek lenni, és öröm a szent élet is.

(333) A rendületlen hit öröm, öröm az erény agg korig,
öröm tudásra szert tenni, öröm nem művelni gonoszt.

Így készült:

Fordította: Vekardi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekardi József, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 24. rész - Szomj (Taṇhā Vagga) – Szomj

Fordította: Vekerdi József

Dhp 24. rész, PTS pts

(334) Aki nem gondolja meg életét,
befonja a szomja, mint iszalag.
Létből létbe vetődik át, mint
fáról fára gyümölcsért a majom.

(335) Akit a halálos mérgű, vad Szomj maga alá tipor,
abban a szenvedés terjed, akár eső után a gyom.

(336) Aki képes erőt venni a Szomjon, szívós ellenén,
a bánat lepereg róla, mint lótusz szirmáról a víz.

(337) Ezért tanácsolom nektek, akik szerzetbe gyűltetek:
ássátok ki a Szomj tövét, mint földből bírana-gumót,
hogy ne törhessen el Mára, mint nádszálat az áradás.

(338) A fát kivágják, de ha benmarad töve,
szívós gyökérből a fa újra csak kihajt.
Amíg a Szomj gyökerestől kiirtva nincs,
a szenvedés újra meg újra visszatér.

(339) Akit élvek felé húzó harminchat áradat sodor,¹
a tévelgőt elragadják a szenvedély hullámai.

(340) Az ár mindenfelé árad. A folyondár mindent befon.
Ha látod, hogy kihajt, tövét az ész késével messzed el.

(341) Örömök, gyönyörúségek felé
ragadja a vágyuk az embereket.
Míg e kívánság köti lelküket,
születésnek s a halának rabjai.

(342) A szegény, szomj-hajszolt emberek
futkosnak, akár üzött nyulak.
Kötélék hurkolja a lelküket,

soruk újra meg újra szenvedés.

(343) A szegény, szomj-hajszolt emberek
futkosnak, akár űzött nyulak.
Ha nyugalomra vágyik a szerzetes,
a szivéből a Szomjat oltsa ki.

(344) Aki vágytól szabadul, s új vágyra gyúl:
a bozótból kikerülve vadonba fut.
Nézzétek, e férfi mit művel:
szabadult börtönből, s visszaszalad.²

(345) Mondják: nem vasból, kötelekből, fából
készített bilincs a letörhetetlen,
hanem a gyermek, feleség vagy ékszer
bénító csábja a legyőzhetetlen.

(346) Mondják a bölcsek: e bilincs erősebb,
lehúz, és nem bírsz kibújni belőle.
Akit nem csábít a gyönyör, a vágyak,
az széttöri, s távozik a magányba.

(347) A szenvedélyek új létbe sodornak,
ahogy a pók fut maga-fonta hálón.
Hogyha e láncot eltépik a bölcsek,
vágy s bánat nélkül járják be az utat.

(348) Szakíts a jövővel, a múlttal is,
kelj át túlpartra a lét folyamán!
Ha szíved mindentől megszabadult,
nem vár rád több születés, halál.

(349) Akit egyre gyötörnek a kételyek,
az örömvágy, az emésztő szenvedély,
abban a Szomj mindegyre nő,
szorosabbra húzza bilincseit.

(350) Akiben lecsitulnak a kételyek,
és átlátja a világ nyomorát,

az szétszakítja, összetöri,
lerázza Mára bilincseit.

(351) Célhoz ért, semmitől se fél, akiből már kihalt a Szomj.
A lét nyilait széttörte, s ez az utolsó élete.

(352) Kiben kihúnyt Szomj s birokvágy, érti a szavak lényegét,
betűk s mondatok sorrendjét felfogja értelmük szerint,
az nagy ember, az nagy tudós, annak utolsó teste ez.

(353) Mindent legyőztem, felismertem mindent,
lepergett rólam a világ hatalma,
elhagytam mindent, el az élet szomját,
tanító nélkül, a saját erőmből.

(354) A Tan adása győz más adományon.
A Tan íze győz valamennyi ízén.
A Tan öröme más örömkön győz.
A Szomj kihúnyta győz a szenvedésen.

(355) Az élvvágy balgát tönkretesz, túlpartra tartót nem zavar.
Az élvre vágyó önmagát pusztítja el, nem másokat.

(356) A vetésben csapás a gyom, az emberben a szenvedély.
Bő termés jutalmazza azt, kiből a szenvedély kihalt.

(357) A vetésben csapás a gyom, az emberben a gyűlölet.
Bő termés jutalmazza azt, kiből a gyűlölet kihalt.

(358) A vetésben csapás a gyom, az emberben a balgaság.
Bő termés jutalmazza azt, kiből a balgaság kihalt.

(359) A vetésben csapás a gyom, az emberben csapás a vágy.
Bő termés jutalmazza azt, akiből minden vágy kihalt.

-
1. A hat áradat, folyam, a hat érzékszerven keresztül áramló harminchat, “mindenhová elérő”
folyama. A hat folyam:
szomjsovárgás (taṇhā)
nézetek (diṭṭhi)

önteltség (māna)

szennyeződés (kilesa)

eltorzulás (vipallāsa)

nem-tudás (avijjā) [↔](#)

2. Eredetiben szójáték a vana „erdő” és „kívánság” szó kettős értelmével. [↔](#)

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 24. rész - Szomj (Taṇhā Vagga) – Szomj

Fordította: Fórizs László

Dhp 24. rész, PTS pts

(334) A tudatlannak, aki nemtörődöm módon él,
úgy nő a szomja, ahogyan a málu nő.
Ide-oda ugrál, akár egy fák között
gyümölcsöket kereső majomkölyök.

(335) Akit legyőz e kínzó szomj,
s a világhoz tapasztja őt,
annak kínja úgy növekszik,
mint a burjánzó bírana¹.

(336) Ha a világban úrrá lesz ezen
a nehezen legyőzhető, kínzó szomjon,
az elméről lehull a kín, ahogyan
a lótuszlevélről lepereg a vízcsepp.

(337) Bizony mondom nektek, akik itt egybegyűltetek,
ássátok ki a szomj gyökerét,
ahogyan a gumójáért kiássák a bíranát,
nehogy újra meg újra
letörjön benneteket a Kísértő,
amint a nádat is letöri az ár!

(338) Ameddig erős gyökerét nem éri kés,
habár kivágják, a fa mindig újránő.
Amíg a szomj tapadása meg nem szakad,
a szenvedés újra meg újra létrejő.

(339) Akinek az elméjét a gyönyörökhöz futó
harminchat áramlás magával ragadta,
akit a szenvedélyek hatalmukba kerítettek,
azt az összezavart embert elragadják a habok.

(340) Mindenfelé folyik az ár,
kúszik a sok inda, alighogy kihajtott.

De ha meglátod, hogy egy is előbújt,
azonnal irtsd ki a Tudás fegyverével.

(341) Akikben kielégülést kergető kéjsóvár vágyak ébrednek,
a gyönyörök után rohanva
az élvezetekhez láncolják magukat:
a születésnek és pusztulásnak alávetve élnek.

(342) A szomjtól űzöttek úgy rohangálnak ide-oda,
mint verembe esett nyulak.
Mebéklyözva vánszorognak a kínok közé
újra meg újra, mily régóta már!

(343) A szomjtól űzöttek úgy rohannak ide-oda,
mint verembe esett nyulak.
Ezért a szenvedélyeket megszüntetve
szabaduljatok meg a szomjtól!

(344) Van, akiből hiányzik a kéjsóvárság, mégis a vágyak
vonzásába kerül; s ő, a vágyaktól megszabadult,
rohan a vágyak sűrűjébe. Nézzétek ezt az embert,
aki bár szabad volt, mégis visszarohan a rabságba!

(345) Nem a vasból, fából vagy kenderkötélből
készült bilincset mondják erősnek a bölcsek,
hanem a drágakövekhez, gyermekekhez,
feleségekhez ragaszkodás szenvedélyét;

(346) ezt a visszahúzó, nem mindig szoros,
de csak nehezen meglazítható köteléket.
Akik ezt elvágják, a vágy gyönyöreiről lemondva
koldusként vándorolnak tovább.

(347) Sokan a saját szenvedélyeik teremtette árral sodródnak,
ahogyan a pók is a maga készíttette hálón halad.
A bölcsek viszont gátat vetnek az árnak,
s szenvedélyek nélkül vándorolnak tovább
hátrahagyva minden szenvedést.

(348) Hagyd el az előbbit, hagyd el a későbbit, hagyd el a közbülsőt, szeld át a létesülés óceánját! Akinek az elméje teljes egészében kiszabadult, az nincs alávetve többé a keletkezésnek és a pusztulásnak.

(349) Akit a latolgotó kétely felkavart,
aki erős szenvedélyekkel van tele,
aki csak a nagyszerűt vállalja,
az erős bilincset készít magának
és a szomja egyre nő.

(350) Aki a kétely lecsendesülésében örvendezik,
s szüntelenül éber összeszedettségben él,
aki vállalja a szégyent, az az ember véget vet a Halálnak,
elvágja a Gonosz bilincset.

(351) Már nem reszket, elérte a megbizonyosodást,
megszabadult a szomjtól, bebocsáttatott,
íme, elpusztította a létesülés minden cölöpét,
ez az utolsó szankhára-együttes,
amelyik számára összeállt.

(352) Aki megszabadult a szomjtól,
nem akar többé semmit megszerezni,
megelégszik azzal, hogy tudja és érti
a régiek nyelvét, felfogja az egymásra következő
betűkből összeálló szent szavak igazi értelmét;
akinek ez az utolsó teste,
azt igaz Megismeréssel bíró,
nagy bölcsnek hívják az emberek.

(353) Kire mutathatnék: 'Íme a tanítóm.'?
Mindentudó vagyok, mindent legyőző,
mindenben tiszta, mindenről lemondó;
megszűnt a szomj: íme, szabad vagyok már,
a teljes tudás feltárult magától.²

(354) Az Erény³ adománya mindent felülmúl,

az Erény illata mindent felülmúl,
az Erény öröme mindent felülmúl.
Ha a szomj megszűnik, nincs több szenvedés sem.

(355) A haszon, a gazdagság, az élvezetek hajszolása
elpusztítja a balgákat, de nem a túlsó partra igyekvőket.
Az efféle kincsek utáni szomj révén a balga
elpusztít másokat, s ezzel önmagát is elpusztítja.

(356) Ahogyan a gyomok pusztítják a mezőt,
úgy pusztítja a szenvedély az embereket.
Aki megszabadul a szenvedélytől,
bő termést hoz.

(357) Ahogyan a gyomok pusztítják a mezőt,
úgy pusztítja a gyűlölet az embereket.
Aki megszabadul a gyűlölettől,
bő termést hoz.

(358) Ahogyan a gyomok pusztítják a mezőt,
úgy pusztítja a zavar az embereket.
Aki megszabadul a zavarodottságtól,
bő termést hoz.

(359) Ahogyan a gyomok pusztítják a mezőt,
úgy pusztítja a vágy az embereket.
Aki megszabadul a vágytól,
bő termést hoz.

1. Illatos fűfajta. [↩](#)

2. Buddha szavai röviddel megvilágosodása után. Benáresz (a mai Varanaszi) felé haladt, amikor az úton egy vándor felfigyelt a belőle sugárzó nyugalomra és boldogságra, és megkérdezte tőle, kinek a tanítását követve érte ezt el. [↩](#)

3. dhamma [↩](#)

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 25. rész - A szerzetes (Bhikkhu Vagga) – A szerzetes

Fordította: Vekerdi József

Dhp 25. rész, PTS pts

(360) Hasznos a szemet fékezni, hasznos fékezni a fület,
hasznos a szaglást fékezni, és fékezni a nyelvet is.

(361) Hasznos a testet fékezni, hasznos megfékezni a szót,
fékezni a gondolatot, mindenünket fékezni jó.

Magát fékező szerzetes a szenvedéstől szabadul.

(362) Megköti kezét, megköti lábát,
megköti szavát, megköti eszét,
befelé fordul, magánosan él,
elégedetten az igaz szerzetes.

(363) Ha szerény, bölcs igéket szól, minden szaván uralkodik,
a Tant jól megvilágítja: édes a szerzetes szava.

(364) Örömet a Tanban lelő, és a Tanon elmélkedő,
a Tant követő szerzetes a Jó Tantól nem szakad el.

(365) Ne kevesellje, amit kap, ne irigyeljen másokat.
A mást iríglyló szerzetes világosságra nem jut el.

(366) Ha keveset kapott, de azt nem kevesli a szerzetes,
az istenek is dicsérik kitartó, tiszta életét.

(367) Aki semmilyen névhez és alakhoz nem ragaszkodik,
s ami nincs, azért nem bánkódik, az az igazi szerzetes.¹

(368) Hogyha barátság tölti el a Buddha-hívó szerzetest,
eléri a boldog békét, hol nincsen születés kényszere.

(369) Ürítsd ki hajód, szerzetes! Üresen könnyebben halad.
Szenvedély s gyűlölet nélkül a Nirvánába jutsz hamar.

(370) Ötöt vágj el, ötöt vess el, ötöt fejlessz ki.
Az öttől szabad szerzetes neve: átkelt a tengeren.

(371) Szerzetes, elmélkedj, ne légy tunya!

Ne járjon eszed hiú élvezeten!

Nehogy izzó vasat nyelj majd odaát,

sikoltva: „Nagyon fáj! Éget a tűz!”

(372) Nincs elmélyülés nélkül tudás, tudás nélkül elmélyülés.

Akiben mindkettő megvan, a Nirvánához áll közel.

(373) A csitult lelkű szerzetes üresen álló házba lép,

s nem-emberi gyönyört nyújt az Igaz Tan látása neki.

(374) Hogyha átéli, hogy a test összetevődik s szertehull,

halált nem ismerő, boldog tudás jut osztályrészeül.

(375) A tisztán látó szerzetes az úton így induljon el:

érzékeit fékezze meg, legyen mindig elégedett,

keressen tiszta életű, buzgó, törekvő társakat.

(376) Legyen mindig barátságos, illően élje életét,

s a szenvedésnek véget vet. Végtelen lesz az öröme.

(377) Mint a jázmin lehullatja elhervadó virágait,

éppúgy hulljon le rólatok a szenvedély s a gyűlölet.

(378) Aki beszédben, tettben és gondolatban békésen él,

világ csábjai nem bántják, arra mondják, hogy megpihent.

(379) Magaddal buzdítsd magadat, magadhoz mérjed magadat,

magad magaddal őrizzed, szerzetes, így boldog leszel.

(380) Mert maga ura mindenki, a megmentője önmaga.

Törd be önmagadat, mint az idomító a jó lovat.

(381) A szerzetesnek Buddha bölcs tanítása nyugalmat ad,

az új létet megszüntető boldogság hona vár reá.

(382) Ha Buddha tanát hirdeti a szerzetes, bár ifjú még,

a világra fényt áraszt, mint felhőtlen égboltról a Hold.

1. Szabadabb fordításban:

Ha szerzetes akar lenni, egyéniségét adja fel,
és ne bánkódják amiatt, hogy ezzel sem rendelkezik. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Vekerd József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerd József, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: June 22, 2012, at 02:35 PM

Dhp 25. rész - A szerzetes (Bhikkhu Vagga) – A szerzetes

Fordította: Fórizs László

Dhp 25. rész, PTS pts

(360) A szemet leigázni jó,
a fület leigázni jó,
az orrot leigázni jó,
a nyelvet leigázni jó.

(361) A testet leigázni jó, a beszédet leigázni jó,
az elmét leigázni jó; mindent leigázni jó.
A koldus, aki teljesen uralkodik magán,
minden szenvedéstől megszabadul.

(362) A kezét megfékezte, a lábát megfékezte,
a beszédét megfékezte, önmagát legyőzte teljesen,
összeszedetten, megelégedve él egymagában:
koldusnak őt hívják az emberek.

(363) A száját ha megfékezte,
szent szóval szól a szerzetes:
Igazságot, Törvényt közöl,
örömet hoz szelíd szava.

(364) A Törvényben lakozik, a Törvényben örvendezik,
a Törvényben mélyed el.
Az Örök Törvényre emlékező koldust
sohasem szakíthatják el az Igazságtól.

(365) Ne vessétek meg, amitek van,
ne irigyeljétek másoktól, ami az övék!
Aki másokat irigyel,
nem éri el a számádhit.

(366) A koldus kevéssel is megelégszik,
nem becsüli le, amije van.
Az istenek is dicsérik őt,
a tiszta életút, a fáradhatatlant.

(367) Aki soha, semmilyen „név-formát”
nem tekint a sajátjának,
s nem szenved attól, ami nemlétező,
koldusnak azt hívják az emberek.

(368) A szeretet örömeiben élő koldus
a Buddha példáját követve lecsillapul,
rátalál az Útra, eléri a Csendességet,
a szankhárák megszűnését, a boldogságot.

(369) Ó koldus, ürítsd ki ezt a csónakot!
Lám üresen milyen könnyedén mozog!
Ha a gyűlölet s a szenvedély kötelékét elvágod,
eléred a Nirvánát.

(370) Tépjen el ötöt, mondjon le ötről,
fejlesszen ki ötöt a koldus!
Ha leküzdötte az öt köteléket,
azt mondják róla, „átkelt a folyamon.”

(371) Szüntelen meditálj, soha ne csüggedj,
ne hagyd elveszni a gyönyörökben elméd;
restként ne kelljen vasgolyót lenyelned,
s lángok között sírnod: „kínszenvedés ez!”

(372) Nincs meditáció Tudás nélkül,
s nincs Tudás meditáció nélkül.
Akiben mindkettő megvan,
ahhoz közel van a Nirvána.

(373) A koldust, aki lecsendesíti az elmét
s belép az Üres Házba¹,

emberi elmével felfoghatatlan öröm éri:
színről-színre látja a Törvényt.

(374) Mihelyt valóban felfogja
a szkandhák keletkezését és pusztulását,
öröm és boldogság lesz osztályrésze:

megismeri a Halál Nélkülít.

(375) Ezért a bölcs szerzetes számára az legyen az első
itt a Földön, hogy örködik az érzékei felett,
megelégszik azzal, amije van,
a pátimókkha szabályai² szerint élve

önuralomra tesz szert,

(376) nemes szívű, tiszta életű, fáradhatatlanul
törekvő barátokat keres és szeretetben élve
tökéletesíti magát az erényekben!
Ily módon öröme teljes lesz,
véget vet a szenvedésnek.

(377) A jázmin is lehullatja
elhervadó virágait.
Éppígy hulljon le rólatok
a gyűlölet s a szenvedély!

(378) Lecsendesült a teste, lecsendesült a beszéde,
lecsendesült az elméje, összeszedetté válva
felépítette, ami szétesett; kihányta a világ csalétkeit,
az ilyen koldust lecsendesedettnek hívják az emberek.

(379) Űzze csak önmagát az én,
s kapja el maga magát
az ént-rejtő emlékezet;
te távozz, koldus, könnyedén!

(380) Énnek én a menedéke,
mindig magához érkezik;
szabadulj meg végre tőle,
mint lován túladó kupec!

(381) A koldus az öröm teljességében él,
a Buddha példáját követve lecsillapult,
rátalált az Útra, elérte a Csendességet,
a szankhárák megszűnését, a Boldogságot.

(382) Bármilyen fiatal is még,
ha a Buddhát követve él,
a koldus fényt ad a Földnek,
mint tiszta éjszakán a Hold.

1. Suññāgāra, Az Üres[ség] Ház[a]. Lásd a 92., 93. és 369. verseket is! [↩](#)
2. A buddhizmus erkölcsi szabályainak gyűjteménye. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 22, 2012, at 02:37 PM

Dhp 26. rész - A bráhmana (Brāhmaṇa Vagga) – A bráhmana

Fordította: Vekerdi József

Dhp 26. rész, PTS pts

(383) Torlaszold el a Lét sodrát, élj vágyak nélkül, bráhmana!

Tipord el új lét csíráit, és a Teremtetlen lesz honod.

(384) Ha minden kettősségen túl túlpartra jut a bráhmana,
akkor minden kötöttségtől megszabadítja a tudás.

(385) Aki nem ismer innent s túlt, az ellentétektől szabad,
gond és kötöttség nélkül él, bráhmanának azt nevezem.

(386) Aki tetteivel végzett, szilárd, tiszta, elmélkedő,
és elérte a Legfőbb Célt, bráhmanának azt nevezem.

(387) Napközben világít a Nap, éjszaka világít a Hold,
a harcok fegyverben fénylik, elmélkedve a bráhmana,
de éjjel-nappal tündöklék Buddha, a Megvilágosult.

(388) Remeték remegés nélkül, tisztán élik az életet,
mitsem szerzett a szerzetes, bárhol így él a bráhmana.¹

(389) Bráhmanát ne bántalmazzon, s ne átkozzon a bráhmana.
Jaj a bráhmana-gyilkosnak, de jaj az átkozónak is.

(390) Nem kis hasznára van a bráhmanának,
ha mellőzi, mihez a vágya vonzza.
Csak akkor lesz vége a szenvedésnek,
ha teljesen kihal az ártó szándék.

(391) Aki gondolattal, szóval és tettel nem bánt másokat,
fegyelmezett e háromban, bráhmanának az nevezem.

(392) Azt, akitől megismerte a Megvilágosult tanát,
oly áhítattal tisztelje, mint pap az áldozó tüzet.

(393) Nem származás, kaszt, hajcsimbók tesz bráhmanává valakit.
Akit igazság és törvény vezérel, az a bráhmana.

(394) Hajcsimbókod s a válladon antilop-bőr mit ér, bolond?

Míg bensőd teli van szennyel, a külsődöt tisztogatod?

(395) Aki eldobott rongyokból varrott ruhát visel², sovány,

elmélkedő magányban él, bráhmanának azt nevezem.

(396) Nem a szülő, nem anyaméh tesz bráhmanává valakit.

Amíg vagyona van, addig gögös lesz, leeresztkedő.

Ki semmit sem bír, s nem kíván, bráhmanának azt nevezem.

(397) Ki minden kapcsolódását eltépte, nincs mért félnie,

nem köti semmi, független, bráhmanának azt nevezem.

(398) Aki szétszaggatott minden láncot, szíjat és kötelet,

reteszt letört, felébredett, bráhmanának azt nevezem.

(399) Aki eltúr ártatlanul szidást, bebörtönzést, verést,

ereje, hada türelem, bráhmanának azt nevezem.

(400) Aki nem ismer haragot, erényes és igénytelen,

most él utolsó testében, bráhmanának azt nevezem.

(401) Kin vágyak nem tapadnak meg, mint vízcsöpp lótusz levelén

mint tű hegyén a mustármag, bráhmanának azt nevezem.

(402) Aki felismeri, hogyan szűnik meg itt a szenvedés,

terhét ledobta, és szabad, bráhmanának azt nevezem.

(403) Aki a helyes utat és az útvesztőt felismeri,

a Legfőbb Cél felé halad, bráhmanának azt nevezem.

(404) Aki sem házában, sem a remeték közt nem üt tanyát,

otthontalanul vándorol, bráhmanának azt nevezem.

(405) Aki botját leereszti erősek és gyengék előtt,

nem öl, nem késztet ölni mást, bráhmanának azt nevezem.

(406) Ki gyűlölők közt nem gyűlöl, ütésre készek közt szelíd,

mohók közt semmi vágya sincs, bráhmanának azt nevezem.

(407) Akiről szenvedély, harag, gőg és képmutatás lehullt,
mint tű hegyéről mustármag, bráhmanának azt nevezem.

(408) Aki igazat szól, szava sosem durva, segít, tanít,
beszéde senkit sem sért meg, bráhmanának azt nevezem.

(409) Aki sosem vesz el semmit, jót vagy rosszat, nagyot, kicsit,
mit nem adományként kapott, bráhmanának azt nevezem.

(410) Akit semmi remény sem fűt sem itt, sem majdan odaát,
közömbös, nem reménykedő, bráhmanának azt nevezem.

(411) Akit már nem gyötör kétely, semmihez sem ragaszkodik,
haláltalanság mélyén él, bráhmanának azt nevezem.

(412) Aki a jóhoz vagy rosszhoz kötődésen már túljutott,
szenny szenvedély, bú nem bántja, bráhmanának azt nevezem.

(413) Aki folttalan, mint a Hold, tiszta, zavartalan, derült,
öröm s lét vágya elhagyta, bráhmanának azt nevezem.

(414) Aki a születések mély, sötét mocsarán áthaladt,
elmétkedőn, kétely nélkül a túlsó partra kijutott,
nyugodt, semmi sem köti le, bráhmanának azt nevezem.

(415) Aki semmit sem kívánva, otthontalanul vándorol,
gyönyör s lét vágya elhagyta, bráhmanának azt nevezem.

(416) Aki a Szomjtól mentesen, otthontalanul vándorol,
szomj és lét vágya elhagyta, bráhmanának azt nevezem.

(417) Aki a földi és égi kötődéseken túljutott,
minden kapcsát feloldozta, bráhmanának azt nevezem.

(418) Aki túljutott kedven és kedvtelenségen, és lehült,
egész világon úrrá lett, bráhmanának azt nevezem.

(419) Aki belátta: minden lény pusztul s megint keletkezik,
az felébredt, beérkezett; bráhmanának azt nevezem.

(420) Kinek útját nem ismerik sem istenek, sem emberek,

szent, kiről leperreg minden, bráhmanának azt nevezem.

(421) Aki jelenben, múltban és jövőben nem néz semmire,
ki semmit sem bír s nem kíván, bráhmanának azt nevezem.

(422) A vitézt, az erős bikát, a nagy bölcsset, a győzteset,
a megvilágosult szentet, bráhmanának azt nevezem.

(423) Aki ismer eget-poklot, s előző születéseit,
tudása teljessé lett, a születések végére ért,
tökéletességre jutott, bráhmanának azt nevezem.

-
1. Az eredeti szöveg szójátékokra épül, ezt igyekeztünk utánozni: “báhitapápo bráhmanó, szamacsarijá szamanó” [↩](#)
 2. Az akkori Indiában nagyobb érték volt a ruha anyag, és nehezebb volt hozzájutni mint ma, ezért a szerzetesek gyakran elhagyott, kidobott rongyokat használtak a csuhájuk anyagához. A jó minőségű ruha anyag ma már nem számít a gazdagok kiváltságának, de ma is akadnak szerzetesek, akik elhatározzák, hogy kizárólag rongy-csuhát használnak. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Dhp 26. rész - A bráhmana (Brāhmaṇa Vagga) – A bráhmana

Fordította: Fórizs László

Dhp 26. rész, PTS pts

(383) Szüntesd meg, bráhmana¹, bátran az áramlást,

taszíts el magadtól minden vágyat!

A szankhárák teljes kioltódása nyomán
megismered a Teremtetlent!

(384) Amikor a bráhmana túljut
a kettős természetű dharmákon,
mindent megismer, és az összes
béklyója megsemmisül.

(385) Nincs számára túlsó part, nincs innenső part,
és nincs innenső-túlsó part sem,
félelem-nélküli, függetlenné vált:
őt hívom én bráhmanának.²

(386) Szüntelen meditációba mélyedt,
megszabadult a tisztátalanságtól,
megtette, amit meg kellett tennie,
megszabadult a vágytól, elérte a legfőbb célt,
őt hívom én bráhmanának.

(387) A nappal fényét a Naptól kapja,
az éjszakának a Hold ad fényt;
a harcos fényét a fegyverektől kapja,
a bráhmanának a meditáció ad fényt;
a Felébredett viszont önerejéből ragyog,
éjjel és nappal szüntelenül.

(388) Megszabadult a bűntől, ezért hívják bráhmanának;
békekességben él, ezért hívják szerzetesnek;
megszabadult minden tisztátalanságtól,
ezért hívják remetének.

(389) Senki ne emeljen kezét a bráhmanára,
de ő se engedje szabadjára a haragját soha!
Legyen átkozott, aki megöl egy papot,
de legyen átkozott a pap is,
ha szabadjára engedi a haragját!

(390) Nem jár rosszul az a bráhmana,
aki visszatartja magát a gyönyöröktől;
minél inkább hiányzik belőle az ártás szándéka,
annál inkább csillapul a szenvedése.

(391) Sem a testével, sem a szavával,
sem a gondolatával nem okoz szenvedést,
mindháromon uralkodik,
őt hívom én bráhmanának.

(392) Ismerje meg a Tant, amit a tökéletesen
megvilágosodott Buddha tanított,
tisztelje a Törvényt, ahogyan a bráhmana
tiszteli az áldozat tüzét!

(393) Nem a haj, nem a családi kötelék,
nem a kaszt tesz valakit bráhmanává.
Akiben igazság és erény lakozik,
az az áldott, az a bráhmana.

(394) Mi haszna a kócos hajnak, mi haszna
az antilopruháknak³, te ostoba,
ha csak a külsőd tisztítgatod, a bensőd viszont
áthatolhatatlan szenny borítja?

(395) Aszott testét erek borítják,
ruhája a föld pora,
meditál az erdő mélyén:
ím, egy igazi bráhmana.

(396) Én nem azt hívom bráhmanának,
aki annak született, akinek jó a származása,

aki vagyont halmozott fel,
mert ettől csak gögös⁴ lesz az ember;

én azt hívom bráhmánának, akinek nincs semmije,
és nem is ragaszkodik semmihez.

(397) Elszakított minden köteléket,
nem fél többé semmitől, legyőzte
a hozzátapadást, függetlenné vált,
őt hívom én bráhmánának.

(398) Miután minden szíját, kötelékét,
béklyóját szétszaggatta,
megszűnt számára minden akadály,
felébredt: ő a bráhmána.

(399) Bár ártatlan, mégis elviseli
a gyalázkodást, a kínzást és a fogságot,
a türelem és a megbocsátás erejével
szembeszáll az erőszakkal: ő a bráhmána.

(400) Kinek szívében nincs harag, fogadalmait betartja,
erényes, megszabadult a vágytól,
megfékezte az érzékeit, az utolsó testében él:
azt hívom én bráhmánának.

(401) Nem tapad a gyönyörökhöz,
ahogyan a vízcsepp sem tapad a lótoszlevélhez,
sem a mustármag a tú hegyéhez:
őt hívom én bráhmánának.

(402) Még itt, e Földön átéli a szenvedés
megszűnését, leráz magáról minden
visszahúzó terhet, és kiszabadul:
őt hívom én bráhmánának.

(403) Mély tudású, bölcs, meg tudja
különböztetni a helyes utat a helytelentől,
elérte a legfőbb célt:

őt hívom én bráhmanának.

(404) Sem a családban élők, sem a szerzetesek
társaságát nem keresi,
alig van vágya, otthontalanul vándorol:
őt hívom én bráhmanának.

(405) Nem emel kezét
semmilyen élőlényre,
nem öl, és másokat sem késztet ölni:
ő a bráhmana.

(406) Megőrzi békéjét a békétlenek között,
vágy nélkül él
a vágyúzótt emberek között:
őt hívom én bráhmanának.

(407) Akiről úgy hull le a szenvedély,
a gyűlölet, a gőg, a képmutatás,
mint a tú hegyéről a mustármag,
azt hívom én bráhmanának.

(408) A szavaiban nincs durvaság,
a megértést segítik és igazak,
soha nem sért meg senkit sem:
őt hívom én bráhmanának.

(409) Nem veszi el, amit e földön nem adtak neki

– legyen az kicsi vagy nagy, hosszú
vagy rövid, nagyszerű vagy silány –
őt hívom én bráhmanának.

(410) Sem itt e földön, sem a túlvilágon
nem vágyik semmire,
nem támaszkodik semmire,
függetlenné vált: ő a bráhmana.

(411) Megismervén a Teremtetlent, nem vágyódik már
semmi másra, megszűnt minden kétsége,

belevetette magát a Halál-nélküli mélységeibe,
őt hívom én bráhmanának.

(412) Még itt, e földön megszabadult
a jó- és rosszhoz tapadás bilincsetől,
szívében nincs szomorúság, szenvedély
nélküli, tiszta, őt hívom én bráhmanának.

(413) Szeplőtelen, akár a Hold, tiszta,
nyugodt és derűs, letisztult,
a gyönyörök létesülése
kialudt benne: ő a bráhmana.

(414) Itt, a földön legyőzte
a szamszára járhatatlan mocsarát,
átjutott, elérte a túlsó partot;
meditációba mélyedve megszabadult
a vágytól, a kétségtől, a ragaszkodástól,
kioltódott minden szenvedélye: ő a bráhmana.

(415) Otthontalanul vándorolva
sikerült megszabadulnia a vágyaktól,
a vágy létesülésének a lehetősége is
kialudt benne: ő a bráhmana.

(416) Otthontalanul vándorolva
sikerült megszabadulnia a szomjtól,
a szomj felmerülésének a lehetősége is
kialudt benne: ő a bráhmana.

(417) Hátrahagyván minden
földi és égi köteléket
minden béklyótól
megszabadult: ő a bráhmana.

(418) Megszabadulván a gyönyörtől és a kintől lecsendesült;
a továbblétesülés írmagját is megsemmisítette,
legyőzött minden világot.
E hőst hívom én bráhmanának.

(419) Felismerte a lények pusztulását és keletkezését,
soha, semmiféle módon
nem tapad hozzá semmihez,
jól távozott el, felébredett: ő a bráhmana.

(420) Sem isteni, sem angyali, sem emberi lények
nem ismerik az útját,
legyőzött minden szenvedélyt,
e szentet hívom én bráhmanának.

(421) Nincs semmi előtte, nincs semmi utána,
nincs semmi középütt.
Semmije sincs, minden vágya megszűnt,
őt hívom én bráhmanának.

(422) A hatalmas bikát, a legnemesebbet,
a hőst, a nagy risit, a győzedelmest,
aki a vágyain úrrá lett és megfürödhetett,⁵

e Felébredettet hívom én bráhmanának.

(423) Ismeri a korábbi lakhelyét,
keresztüllát a Mennyen és a Poklon,
a létesülés láncá véget ért benne,
s a tudás teljessé lett és minden
tökéletesség beteljesült –
e bölcsét hívom én bráhmanának.

-
1. A bráhmana kettős jelentése A Páli Kánon egyik leggyakoribb szójátéka. Indiában a legmagasabb rendű, a papi kaszt tagjait nevezték így, szó szerinti jelentése ‘nagyszerű, tiszta, isteni ember’. A kasztrendszer ideológiájával szemben, amely származási alapon minősítette magasabbrendűnek a papi (bráhmana) kaszt tagjait, Buddha ismételten hangsúlyozta: nem a származás, hanem a lelki nemesség tesz valakit magasabb rendűvé, „bráhmanává”. [↩](#)
 2. Innenső part: a hat érzékszerv; túlsó part: az érzékek megfelelő tárgyai; innenső-túlsó: én-ség és enyém-ség. [↩](#)
 3. Az aszkéták gyakran viseltek fekete antilop bőrből készült ruhát. [↩](#)

4. Szó szerint bhóvadin, azaz ,bhóval köszönő’ lesz. A ,bhó’ olyan üdvözlő szócska, amelyet a korabeli Indiában többnyire az alacsonyabb társadalmi helyzetű személyekkel szemben alkalmaztak. [↩](#)

5. A papi tanulmányait sikeresen befejező bráhmaának rituális fürdésére utal a vers. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fórizs László

Forrás: Dhp, páli

Szerzői jogok: Fórizs László, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Udāna - Ihletett Szólások

Uda 1.1 Bodhi Sutta – A Felébredésről szóló tanítóbeszéd

Fordította: Máthé Veronika

Uda 1.1, PTS Ud 1

Abban az időben, közvetlenül a felébredése után, a Magasztos Uruvélában tartózkodott, a Nérandzsará (folyó) partján, a bódhi-fa tövében. Ekkor a Magasztos már hét napja keresztbe tett lábakkal ült a bódhi-fa tövében, és megtapasztalta a megszabadulás boldogságát. Ekkor a Magasztos éjszaka, az első őrjárat idején végiggondolta a függő-keletkezést előrefelé és hátrafelé¹.

A nem-tudásból² mint okból keletkeznek a késztetések³, a késztetésekből mint okból keletkezik a tudatosság⁴, a tudatosságból mint okból keletkezik a név és forma⁵, a név és formából mint okból keletkezik a hat érzékszerv és azok érzékterületei⁶, a hat érzékszervből és azok érzékterületeiből mint okból keletkezik az érintkezés⁷, az érintkezésből mint okból keletkezik az érzés⁸, az érzésből mint okból keletkezik a szomj⁹, a szomjból mint okból keletkezik a ragaszkodás¹⁰, a ragaszkodásból mint okból keletkezik a létesülés¹¹, a létesülésből mint okból keletkezik a születés¹², a születésből mint okból keletkezik az öregség és a halál¹³, (és ebből) a bánat, a siránkozás, a fizikai és lelki szenvedés, a zavarodottság.

Így keletkezik ez az egész (fizikai) szenvedéstömeg.

És éppen ennek a nem-tudásnak a maradéktalan elszíntelenedésével, megszűnésével szűnnek meg a késztetések, a késztetések megszűnésével szűnik meg a tudatosság, a tudatosság megszűnésével szűnik meg a név és forma, a név és forma megszűnésével szűnik meg a hat érzékszerv és azok érzékterületei, a hat érzékszerv és azok érzékterületeinek megszűnésével szűnik meg az érintkezés, az érintkezés megszűnésével szűnik meg az érzés, az érzés megszűnésével szűnik meg a szomj, a szomj megszűnésével szűnik meg a ragaszkodás, a ragaszkodás megszűnésével szűnik meg a létesülés, a létesülés megszűnésével szűnik meg a születés, a születés megszűnésével szűnik meg az öregség és a halál, (valamint) a bánat, a siránkozás, a fizikai és lelki szenvedés, a zavarodottság.

Így szűnik meg ez az egész (fizikai) szenvedéstömeg.

Ekkor a Magasztos, miután meglátta mindezt, ezt a verset mondta ünnepélyesen:

Amikor valóban megszűnnek a *dhammák*
az elszántan meditáló bráhma számára,
akkor az ő minden kételye eloszlik,
hiszen megismeri a jelenségeket¹⁴ azok okaival együtt.

1. Ez a szöveg az [Uda 1.1](#) és [1.2](#) szutták összevonása, ebben a formában a Vinaya Mahāvagga fejezetének legelső szövege: [Bodhikathā](#) ↩
2. [avijjā](#) ↩
3. [saṅkhārā](#) ↩
4. [viññāna](#) ↩
5. [nāmarūpa](#) ↩
6. [saḷāyatana](#) ↩
7. [phassa](#) ↩
8. [vedanā](#) ↩
9. [taṇhā](#) ↩
10. [upādāna](#) ↩
11. [bhava](#) ↩
12. [jāti](#) ↩
13. [jarāmaraṇa](#) ↩
14. [dhammākat](#) ↩

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: [Uda 1.1](#), páli

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Uda 3.2 Nanda Sutta – Nanda

Fordította: Kertész Ágnes

Uda 3.2, PTS Ud 21

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Szávatti közelében tartózkodott, a Dzséta-ligetben, Anáthapindika kolostorában. Ekkor a Tiszteletreméltó Nanda, a Magasztos (fél)testvére, anyai nagynénjének fia a következőket mondta a szerzetesek egy csoportjának: „Elégedetlen vagyok a szent étellel¹, barátaim. Nem vagyok képes elviselni a szent életet. Feladom a tanítványságot és visszatérek az alacsonyrendű életbe.”

Ekkor egy bizonyos szerzetes felkereste a Magasztost, leborult előtte, majd leült az egyik oldalon és így szólt: „A Tiszteletreméltó Nanda, nagyra becsült Uram, a Magasztos (fél)testvére, anyai nagynénjének fia a következőket mondta a szerzetesek egy csoportjának: «Elégedetlen vagyok a szent étellel, barátaim... Feladom a tanítványságot és visszatérek az alacsonyrendű életbe.»”

A Magasztos így válaszolt ennek a bizonyos szerzetesnek: „Menj, szerzetes, és mondd a nevemben Nandának, a szerzetesnek: «A tanító hívat téged, Nanda barátom.»”

„Igenis, nagyra becsült Uram,” felelte a szerzetes, és odalépve a Tiszteletreméltó Nandához, így szólt hozzá: „A tanító hívat téged, Nanda barátom.”

„Igenis, barátom,” felelte a Tiszteletreméltó Nanda, felkereste a Magasztost, leborult előtte, majd leült az egyik oldalon. A Magasztos így szólt hozzá: „Igaz az, Nanda, hogy a következőket mondtad a szerzetesek egy csoportjának: «Elégedetlen vagyok a szent étellel, barátaim... Feladom a tanítványságot és visszatérek az alacsonyrendű életbe.»?”

„Igen, nagyra becsült Uram.”

„De miért vagy elégedetlen, Nanda, a szent étellel?”

„Amikor otthonomból eljöttem, nagyra becsült Uram, egy Szakja nemzetségbeli lány, a leggyönyörűbb a vidéken, felpillantott rám félig kifésült haja alól, és így szólt hozzám: «Remélem, hamar visszatérsz, nemes ifjú.» Ahogyan ezt felidézem, nagyra becsült Uram, elégedetlenség tölt el a szent étellel... Nem vagyok képes elviselni a szent életet. Feladom a tanítványságot és visszatérek az alacsonyrendű életbe.”

Ekkor a Magasztos karon fogta a Tiszteletreméltó Nandát, és éppen úgy, ahogy egy erős ember kinyújtja behajlított karját vagy behajlítja kinyújtott karját, egy szempillantás alatt eltűntek a Dzséta-

ligetből és megjelentek a Tavatimsza mennyország dévái között. Ebben az időben ötszáz rózsaszín lábú² leány³ tartózkodott ott, hogy Szakkának, a dévák uralkodójának szolgálatára legyen. A Magasztos így szólt a Tiszteletreméltó Nandához: „Látod ezt az ötszáz rózsaszín lábú leányt?”

„Igen, nagyra becsült Uram.”

„Mit gondolsz, Nanda, melyikük a gyönyörűbb, kellemesebb a szemnek és vonzóbb megjelenésű – az a Szákja nemzetségbeli lány, a leggyönyörűbb a vidéken, vagy ez az ötszáz rózsaszín lábú leány itt?”

„Nagyra becsült Uram, ehhez az ötszáz rózsaszín lábú leányhoz képest az a Szákja nemzetségbeli lány, a leggyönyörűbb a vidéken, olyan, mint egy megcsonkított nősténymajom, amelynek orrát és füleit levágták. Ő szóba sem jöhet, a nyomukba sem érhet, össze sem lehet hasonlítani velük. Ez az ötszáz rózsaszín lábú leány sokkalta gyönyörűbb, kellemesebb a szemnek és vonzóbb megjelenésű.”

„Örvendezz hát, Nanda, örvendezz hát, Nanda! Megígérem neked, hogy neked is ötszáz rózsaszín lábú leány fog a szolgálatodra állni.”

„Így hát, nagyra becsült Uram, ha a Magasztos megígéri nekem, hogy nekem is ötszáz rózsaszín lábú leány fog a szolgálatomra állni, akkor elégedetten folytatom a szent életet a Magasztos vezetésével.”

Ekkor a Magasztos karon fogta a Tiszteletreméltó Nandát... egy szempillantás alatt eltűntek a Tavatimsza mennyország dévái közül és megjelentek a Dzséta-ligetben.

A szerzeteseknek a fülébe jutott: „Azt mondják, hogy a Tiszteletreméltó Nanda, a Magasztos (fél)testvére, anyai nagynénjének fia a leányok kedvéért éli a szent életet. Azt mondják, a Magasztos megígérte neki, hogy ötszáz rózsaszín lábú leány fog a szolgálatára állni.”

Ekkor a Tiszteletreméltó Nandát szerzetes barátai csúfnevekkel kezdték illetni, „bérencnek” és „cselédnek” nevezvén őt: „A Tiszteletreméltó Nanda egy bérenc! A tiszteletreméltó Nanda egy cseléd! A leányok kedvéért éli a szent életet! Azt mondják, a Magasztos megígérte neki, hogy ötszáz rózsaszín lábú leány fog a szolgálatára állni!”

Ekkor a Tiszteletreméltó Nanda szégyent, megalázottságot, csüggedést érzett amiatt, hogy szerzetes barátai bérencnek és cselédnek nevezik őt. Magányosan élve, visszavonultságban, szorgalmasan, buzgón és eltökélten törekedve hamarosan saját közvetlen tudása révén, itt és most megvalósította a szent élet páratlan célját, amelyért a jó családból származó fiak elhagyják otthonukat és az otthontalanságba távoznak, s belépve abban időzött. És ekkor tudta: „A születéseknek vége szakadt, a szent élet befejeződött, minden feladat el van végezve, nincs több ebből az állapotból.” Így a Tiszteletreméltó Nanda is egyike lett az arahatoknak.

Ekkor, az éjszaka késői órájában, egy bizonyos ragyogó szépségű dévata jelent meg, megvilágítva az egész Dzséta-ligetet, odalépett a Magasztoshoz, leborult előtte, majd megállt oldalt. Ott állva a dévata így szólt a Magasztoshoz: „A Tiszteletreméltó Nanda, nagyra becsült Uram, a Magasztos (fél)testvére, anyai nagynénjének fia a saját közvetlen tudása révén, a szennyeződések megszüntetésével itt és most megvalósította a szennyeződés-mentes tudat általi megszabadulást és a bölcsesség általi megszabadulást, s abba belépve időzik.”

Ugyanekkor a Magasztosban is megjelent a tudás: „Nanda saját közvetlen tudása révén, a szennyeződések megszüntetésével itt és most megvalósította a szennyeződés-mentes tudat általi megszabadulást és a bölcsesség általi megszabadulást, s abba belépve időzik.”

Amikor az éjszakának vége lett, a Tiszteletreméltó Nanda felkereste a Magasztost, leborult előtte, majd leült az egyik oldalon és így szólt: „Nagyra becsült Uram, a Magasztos azon ígéretéről szólva, mely szerint ötszáz rózsaszín lábú leány fog a szolgálatomra állni, én fölszabadítom a Magasztos az ígérete alól.”

„De, Nanda, tudatommal felfogva tudatodat⁴, én tudtam, hogy: «Nanda itt és most megvalósította a szennyeződés-mentes tudat által való megszabadulást és a bölcsesség által való megszabadulást.» Valamint egy dévata is megmondta nekem, hogy: «A Tiszteletreméltó Nanda, nagyra becsült Uram, itt és most megvalósította a szennyeződés-mentes tudat által való megszabadulást és a bölcsesség által való megszabadulást.» Amikor, Nanda, tudatod további ragaszkodás nélkül megszabadult a szennyeződésektől, akkor fölszabadultam az ígéretem alól.”⁵

Majd, az eset jelentőségét fölismerve, a Magasztos a következő ihletett kijelentést tette:

*A szerzetest, aki átkelt a mocsáron,
Az érzéki vágy tövisét összezúzta,
És elérte a káprázat megsemmisítését,
Nem háborgatja élvezet és fájdalom.*

1. *Brahmacariya*: a tanítványság útja, önmegtartóztatás, tiszta, erényes élet [↩](#)

2. Lásd (angolul) [itt](#) [↩](#)

3. Égi nimfa, mennyei lény, lásd (angolul) [itt](#) [↩](#)

4. Szó szerint körbevétel, átölelve: *cetasā ceto paricca vidito* [↩](#)

5. A hagyomány szerint Dzsana-pada-kaljáni, a szépséges szakja leány is megszabadult, miután

csatlakozott a szerzetesnők rendjéhez, lásd (angolul) [itt](#) ↩

Így készült:

Fordította: Kertész Ágnes

Forrás: [Thanissaro Bhikkhu](#) és [J. Ireland](#), angol

Szerzői jogok: Kertész Ágnes, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Uda 3.3 Yasoja Sutta – Jaszódzsa

Fordította: Penci Zsombor

Uda 3.3, PTS Ud 24

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Szávathiban, Dzséta Ligetében, Anáthapindika kolostorában tartózkodott. Ebben az időben érkezett Szávathiba, hozzávetőlegesen 500 szerzetessel a nagytiszteletű Jaszódzsa, hogy meglátogassa a Magasztost. Az újonnan érkezett szerzetesek üdvözölték a helyi szerzeteseket, majd elfoglalták a szállásukat, félrerakták a köpenyeiket és a [z alamizsnás] tálaikat, és hangos lármát, nagy lármát csaptak. Ekkor a Magasztos így szólt a tiszteletreméltó Ánandához:

– Ánanda, mi ez a hangos lárma, ez a nagy lárma, mint amikor a halászok [nagy] zsákmánnyal térnek vissza?

– Uram, ez a hozzávetőleg 500 szerzetes a tiszteletreméltó Jaszódzsa vezetésével azért jött, hogy meglátogassák a Magasztost. Az újonnan érkezett szerzetesek üdvözölték a helyi szerzeteseket, majd elfoglalták a szállásukat, félrerakták a köpenyeiket és a tálaikat, és hangos lármát, nagy lármát csaptak.”

– Ebben az esetben, Ánanda, szólj a nevemben hozzájuk: „A Magasztos hív benneteket, barátaim”.

– Ahogy kívánod, uram – felelte a tiszteletreméltó Ánanda, majd odament a szerzetesekhez és így szólt: „A Magasztos hív benneteket, barátaim!”.

– Ahogy kívánod, barátunk – válaszolták a szerzetesek a tiszteletreméltó Ánandának, majd elindultak a Magasztos felé. Amikor megérkeztek, meghajoltak előtte és leültek mellé. Ahogy leültek a Magasztos így szólt hozzájuk:

– Szerzetesek, miért csaptok hangos lármát, nagy lármát, mint amikor a halászok [nagy] zsákmánnyal térnek vissza?

Ekkor a tiszteletreméltó Jaszódzsa így szólt a Magasztoshoz:

– Ez az 500 szerzetes azért érkezett Szávathiba, hogy meglátogassák a Magasztost. Az újonnan érkezett szerzetesek üdvözölték a helyi szerzeteseket, majd elfoglalták a szállásukat, félrerakták a köpenyeiket és a tálaikat, és hangos lármát, nagy lármát csaptak.

– Menjetek el szerzetesek. Elbocsájtalak titeket. Nem maradhattok a közelemben.

– Ahogy kívánod, urunk – felelték a szerzetesek, majd felálltak ültükből, meghajoltak a Magasztos előtt és jobb kéz felé megkerülve otthagyták a Magasztost. Elhagyták szállásukat, felvették a köpenyeiket, magukhoz vették a tálaikat, majd elindultak vaddzsik közé. Miközben vaddzsik felé vándoroltak, elértek a Vaggamuda folyóhoz. A Vaggamuda folyó partján kunyhókat építettek levelekből, hogy megkezdhesék az esős évszakban megszokott elvonulást.

Aztán a tiszteletreméltó Jaszódzsa így szólt a szerzetesekhez, amikor megkezdték az esős évszakban megszokott elvonulást:

– Barátaim, a Magasztos elküldött minket, a legjobbat kívánva nekünk, a jólétünket keresve, együttérző volt és együttérzésből cselekedett. Éljük hát egy olyan életet, ami a Magasztosnak tetsző, és ami a megelégedésére lenne.

– Ahogy kívánod, barátunk – mondták a szerzetesek a tiszteletreméltó Jaszódzsának. És így, elvonultan élve, buzgón és eltökélten – még ez alatt az esős évszakban tartott elvonulás alatt – mindegyikük megvalósította a három tudást[, amely az emlékezés az elmúlt életekre, a lények keletkezése és pusztulása, az indulatok legyőzése].

Miután a Magasztos elég időt töltött Szávatthiban, útra kelt Vészali városa felé. Miután utazása végére ért, megérkezett Vészali városba, ahol a Nagy Erdőben álló Csúcsos Tetejű Pavilonban szállt meg. Ezután a tudatával körültekintett, és felfedezte a Vaggamuda folyó partján élő szerzetesek tudatát, majd így szólt a nagytiszteletű Ánandához:

– Ez az irány fényesnek tűnik nekem, Ánanda. Ez az irány, káprázatosnak tűnik nekem. Egyáltalán nem ellenszenves számomra, hogy figyelemmel kísérem a Vaggamuda folyó partján élő szerzeteseket. Küldj egy hírvivőt közéjük és üzend meg velem: „A Magasztos hív titeket, barátaim. A Magasztos látni akar benneteket”.

– Ahogy kívánod, uram – felelte a tiszteletreméltó Ánanda, majd megbízott egy szerzetest a következőkkel:

– Gyere, barátom! Menj el a Vaggamuda folyó partján élő szerzetesekhez és mondd azt nekik: „A Magasztos hív titeket, barátaim. A Magasztos látni akar benneteket”.

– Ahogy kívánod, barátom – felelte a szerzetes a tiszteletreméltó Ánandának. Olyan gyorsan, ahogy az erős ember megfeszíti a karját, egyszer csak eltűnt a Nagy Erdő-ben álló Csúcsos Tetejű Pavilontól, és megjelent a Vaggamuda folyó mellett élő szerzetesek előtt. Aztán így szólt hozzájuk:

– A Magasztos hív benneteket barátaim. A Magasztos látni akar benneteket.

– Ahogy kívánod, barátunk – válaszolták neki a szerzetesek. Elhagyták szállásukat, felvették köpenyeiket és tálaikat, majd eltűntek a Vaggamuda folyó partjáról – olyan gyorsan ahogy az erős ember megfeszíti a karját –, és megjelentek a Magasztos előtt a Nagy Erdőben álló Csúcsos Tetejű Pavilonban.

Éppen akkor a Magasztos rendíthetetlen elmélyedésben [a negyedik dzsánában, a tér végtelenségének a dimenziójában vagy a tudat végtelen dimenziójában] ült. Ekkor a szerzeteseknek ez a gondolata támadt: „A Magasztos milyen szellemi helyen tartózkodik most?” Ekkor ők megértették: „A Magasztos rendíthetetlen helyen tartózkodik.” Tehát ők is mind rendíthetetlen elmélyedésbe kezdtek [beléptek a negyedik dzsánában, a tér végtelenségének a dimenziójába vagy a tudat végtelen dimenziójába] .

Ekkor a tiszteletreméltó Ánanda az éjszaka előrehaladtával, az első őrjárat¹ végén, felállt ültéből, elrendezte a köpenyét, azt ráterítette a fél vállára, miközben szemben állt a Magasztossal, a kezét a szíve előtt összeérintette és így szólt hozzá:

– Késő éjszaka van, uram. Az első őrjárat véget ért. A látogató szerzetesek régóta ülnek itt. A Magasztos üdvözölhetné őket.

Amikor ezt mondta a Magasztos csendben maradt.

Másodszorra, az éjszaka előrehaladtával, a második őrjárat² végén a tiszteletreméltó Ánanda felállt ültéből, elrendezte a köpenyét, azt ráterítette a fél vállára, miközben szemben állt a Magasztossal a kezét a szíve előtt összeérintette és így szólt hozzá:

– Késő éjszaka van, uram. A második őrjárat véget ért. A látogató szerzetesek régóta ülnek itt. A Magasztos üdvözölhetné őket.

Amikor ezt mondta a Magasztos csendben maradt.

Harmadszorra, az éjszaka előrehaladtával, a harmadik őrjárat³ végén, a hajnal közeledtével az éjszaka arca már sugárzott, a tiszteletreméltó Ánanda felállt ültéből, elrendezte a köpenyét, azt ráterítette a fél vállára, miközben szemben állt a Magasztossal, kezét a szíve előtt összeérintette és így szólt hozzá:

– Késő éjszaka van, uram. A harmadik őrjárat véget ért. Közeledik a hajnal, az éjszaka arca már sugárzik. A látogató szerzetesek régóta ülnek itt. A Magasztos üdvözölhetné őket.

Ekkor a Magasztos kiemelkedett a rendíthetetlen elmélyedéséből és így szólt a tiszteletreméltó Ánandához:

– Ánanda, ha tudtad volna, nem beszéltél volna így. Én ezzel az 500 szerzetessel ültem rendíthetetlen elmélyedésben.

Miután megértette ennek a jelentőségét, a Magasztos felkiáltott:

*Aki magában legyőzte
az érzékiség tüskéjét,
a sértést, a támadást és a bebörtönzést –
Mint egy hegy áll ott higgadtan,
örömök és fájdalmak által zavartalan:
Ilyen a szerzetes.*

-
1. az éjszaka első harmada [↔](#)
 2. az éjszaka második harmada [↔](#)
 3. az éjszaka harmadik harmada [↔](#)

Így készült:

Fordította: Penci Zsombor

Forrás: [Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Penci Zsombor, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Uda 4.4 Junhā Sutta – Holdvilágnál

Fordította: Saskői Anikó

Uda 4.4, PTS Ud 39

Így hallottam.¹ Ez alkalommal a Magasztos Rádzsagahában, a Bambusz-ligetben, a Mókusok rezervátumában tartózkodott. Ebben az időben Tiszteletreméltó Száriputta és Tiszteletreméltó Mahá Moggallána a Galamb-barlangban időzött. Ekkor, egy holdfényes éjszakán Tiszteletreméltó Száriputta – frissen borotvált fejjel – a szabad ég alatt ülve elérte az összpontosítás egy bizonyos szintjét.

Úgy esett a dolog, hogy két *jakkha*², akik társak voltak, egy s más dolguk végett északról dél felé repültek. Észrevették a Tiszteletreméltó Száriputtát – frissen borotvált fejjel – a szabad ég alatt ülve.

Meglátva őt, az első *jakkha* így szólt a másodikhoz:

– Késztetést érzek, hogy egy ütést mérjek ennek az elmélkedőnek³ a fejére.

Amint ez elhangzott, a második *jakkha* így válaszolt az elsőnek:

– Elég ebből, kedves barátom! Ne emelj kezet az elmélkedőre! Ő egy kiváló elmélkedő, nagyszerű erővel⁴ és nagyszerű hatalommal⁵.

A második alkalommal az első *jakkha* így szólt a másodikhoz:

– Késztetést érzek, hogy egy ütést mérjek ennek az elmélkedőnek a fejére.

A második alkalommal, a második *jakkha* így válaszolt az elsőnek:

– Elég ebből, kedves barátom! Ne emelj kezet az elmélkedőre! Ő egy kiváló elmélkedő, nagyszerű erővel és nagyszerű hatalommal.

A harmadik alkalommal az első *jakkha* így szólt a másodikhoz:

– Késztetést érzek, hogy egy ütést mérjek ennek az elmélkedőnek a fejére.

A harmadik alkalommal, a második *jakkha* így válaszolt az elsőnek:

– Elég ebből, kedves barátom! Ne emelj kezet az elmélkedőre! Ő egy kiváló elmélkedő, nagyszerű erővel és nagyszerű hatalommal.

Ekkor az első *jakkha*, figyelmen kívül hagyva a második *jakkhát*, egy ütést mért a Tiszteletreméltó

Száríputta fejére. És ezzel az ütéssel akár egy hét vagy nyolc könyök magas elefántot fel lehetett volna dönteni, vagy akár egy sziklás kőszirtet fel lehetett volna hasogatni. De ott helyben a *jakkha* – azt ordítva, hogy „Elégek!” – a Hatalmas pokolba zuhant.

Ekkor a Tiszteletreméltó Mahá Moggallána – isteni szemével, mely tiszta és az embert meghaladó – meglátta, ahogy a *jakkha* ütést mér a Tiszteletreméltó Száríputta fejére.

Ezt látva, a Tiszteletreméltó Száríputtához ment, megérkezésekor így szólt hozzá:

– Remélem, jól érzed magad barátom, Száríputta. Remélem, kellemesen érzed magad. Remélem, nem érzel fájdalmat.

– Jól érzem magam, barátom, Moggallána. Kellemesen érzem magam. Bár van egy csekély fejfájásom.

– Milyen bámulatos, barátom, Száríputta! Milyen csodálatos! Milyen nagyszerű az erőd és a hatalmad! Éppen most egy *jakkha* mért ütést a fejedre. Oly nagy volt az az ütés, hogy akár egy hét vagy nyolc könyök magas elefántot fel lehetett volna dönteni vele, vagy akár egy sziklás kőszirtet fel lehetett volna hasogatni vele. De mindössze csak ennyit mondasz: „Jól érzem magam, barátom, Moggallána. Kellemesen érzem magam. Bár van egy csekély fejfájásom”!

– Milyen bámulatos, barátom, Moggallána! Milyen csodálatos! Milyen nagyszerű az erőd és a hatalmad! Ahol te éppen most egy *jakkhát* láttál, én még csak egy porforgatagot sem láttam!

A Magasztos – isteni fülével, mely tiszta és az embert meghaladó – meghallotta ezt a két nagyszerű létezőt egymáshoz ily dicsérően szólani. Ekkor átlátva a jelentőségét a fentieknek, a Magasztos ezen alkalommal [ihlletten így szólt:

Kinek az elméje olyan, mint a szikla

szilárd,

mozdulatlan,

szenvedélytől mentes olyan dolgokra nézve, melyek szenvedélyt gyűjtanak,

haragtól mentes olyan dolgokra nézve, melyek haragot gyűjtanak –

Mikor valaki elméje ily módon képzett,

akkor honnan származhatna

szenvedés és feszültség?

2. *yakkha*: (ártó) szellem, lásd még (angolul) [itt](#) ↩

3. *samaṇa*: aszkéta, remete ↩

4. *iddhi* ↩

5. *anubhāva* ↩

Így készült:

Fordította: Saskói Anikó

Forrás: [Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Saskói Anikó, 2009

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Uda 5.1 Piyatara Sutta – A legkedvesebb

Fordította: Nyitrai Gábor

Uda 5.1, PTS Ud 47

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatthi közelében tartózkodott, Dzséta Ligetében, Anáthapindika kolostorában¹. Eközben, Paszénadi, a kószalák királya² pedig együtt volt a felső palotában Malliká királynővel³, és ezt kérdezte tőle: “Mondd csak, Malliká, van bárki, aki kedvesebb számodra, mint te magad?”

“Nincs, felség” válaszolta ő. “Nincs senki kedvesebb számomra, mint én magam. És neked, felség? Van bárki, aki kedvesebb számodra, mint te magad?”

“Nincs, Malliká. Nincs senki kedvesebb számomra, mint én magam.”

Akkor a király, elhagyva a palotát, elment a Magasztoshoz; odaérve meghajolt előtte, és leült mellé. Ahogy ott ült, azt mondta a Magasztosnak: “Uram, épp az előbb együtt voltam Mallikával a felső palotában, és ezt kérdeztem tőle:

‘Mondd csak, Malliká, van bárki, aki kedvesebb számodra, mint te magad?’

‘Nincs, felség’ válaszolta ő. ‘Nincs senki kedvesebb számomra, mint én magam. És neked, felség? Van bárki, aki kedvesebb számodra, mint te magad?’

‘Nincs, Malliká. Nincs senki kedvesebb számomra, mint én magam.’

És akkor, ahogy ennek a jelenetnek a lényegét megértette, a Magasztos ezt mondta:

Minden irányban keresve,

gondolva bármire, bárkire,

nem találsz senkit

aki kedvesebb magadnál.

Így van ez másokkal is,

számukra is a legdrágább: önmaguk.

Így hát ne ártson másoknak,

akinek kedves önmaga.

1. Képek erről a helyről Panoramio-n: [Szávatthinál](#) ↵

2. Lásd (angolul) [itt](#) ↵

3. Lásd (angolul) [itt](#) ↵

Így készült:

Fordította: Nyitrai Gábor

Forrás: [Uda 5.1](#), páli

Szerzői jogok: Nyitrai Gábor, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Uda 5.5 Uposatha Sutta – Upószatha

Fordította: Fenyvesi Róbert

Uda 5.5, PTS Ud 51

Így hallottam. Egy alkalommal a Magasztos Szávaththiban, a Keleti Kolostorban, Migára anyjának palotájában tartózkodott. Mivel éppen az *upószatha*¹ napja volt, a Magasztos nagyszámú szerzetestől körülvéve ült. Ekkor a tiszteletreméltó Ánanda, amikor már jócskán éjszaka volt, az első őrjárat is elment már, felállt ültéből, szerzetesi köntösét elrendezte egyik vállán, megállt szemben a Magasztossal, tenyereit szíve magasságában összetette és így szólt:

– Már igencsak beesteledett Uram! Már az első őrjárat is elment. A szerzetesek közössége már régóta itt ül. Recitálja el nekik a Magasztos a Pátomokkhát!

E szavak hallatán a Magasztos azonban csendben maradt.

Ekkor, immár másodszor, a tiszteletreméltó Ánanda, amikor már jócskán éjszaka volt, a második őrjárat is elment már, felállt ültéből, szerzetesi köntösét elrendezte egyik vállán, megállt szemben a Magasztossal, tenyereit szíve magasságában összetette és így szólt:

– Már igencsak beesteledett Uram! Már a második őrjárat is elment. A szerzetesek közössége már régóta ül itt. Recitálja el nekik a Magasztos a Pátomokkhát!

E szavak hallatán a Magasztos azonban csendben maradt.

Ekkor, immár harmadszor, a tiszteletreméltó Ánanda, amikor már jócskán éjszaka volt, a harmadik őrjárat is elment már, felállt ültéből, szerzetesi köntösét elrendezte egyik vállán, megállt szemben a Magasztossal, tenyereit szíve magasságában összetette és így szólt:

– Már igencsak beesteledett Uram! Már a harmadik őrjárat is elment. Közeledik a hajnal, az ég alján már pirkad. A szerzetesek közössége már régóta ül itt. Recitálja el a szerzetesek közösségének a Pátomokkhát a Magasztos!

– Ánanda! Ez a gyülekezet nem tiszta!

Ekkor a tiszteletreméltó Mahá Moggallánában ez a gondolat merült

fel: „Kire, melyik személyre vonatkozhatott az, amit a Magasztos az imént mondott, hogy >>Ánanda! Ez a gyülekezet nem tiszta!<<?”

Ezután a tudatosságával áthatotta a szerzetesek egész közösségének a tudatosságát, így irányítva

tudatát. Meg is látta azt a személyt – azt a becstelent, gonoszt, aki tisztátalan és gyanús a kötelezettségeiben, aki alattomos a tetteiben, aki nem igazi szemlélődő², holott azt állítja magáról, aki nem követi a szent életet, holott azt állítja magáról, belülről rothadt, akit átítat a szenvedély, aki természetétől fogva mocskos - a szerzetesek közösségének kellős közepén ülni. Meglátván őt, felkelt és odament ahhoz a személyhez, és megállva előtte így szólt hozzá:

– Kelj fel, barátom! Észrevett a Magasztos! Nincs helyed a szerzetesek közösségében!

E szavak hallatán azonban az a személy csendben maradt.

Másodszor... Harmadszor is így szólt hozzá a tiszteletreméltó Mahá Moggallána:

– Kelj fel barátom! Észrevett a Magasztos! Nincs helyed a szerzetesek közösségében!

E szavak hallatán azonban az a személy harmadszor is csendben maradt.

Ekkor a tiszteletreméltó Mahá Moggallána a karjánál fogva megragadta azt az embert, és kihajította az ajtón át a tornácra, majd rá is zárta a reteszt. Ezután a Magasztoshoz ment és így szólt:

– Kihajítottam azt az embert, Uram! A gyülekezet immár tiszta! Recitálja el a szerzetesek közösségének a Pátimokkhát a Magasztos!

– Hát nem bámulatos, Moggallána? Nem elképesztő, hogy az az ember addig várt, amíg karjánál fogva ki nem hajítják?

Ekkor a Magasztos e szavakkal fordult a szerzetesekhez:

– Mostantól nem fogom elvégezni az upószatha-szertartást és a Pátimokkhát sem fogom elrecitálni többé. Ti magatok fogjátok elvégezni az upószatha-szertartást és elrecitálni a Pátimokkhát! Az lehetetlen, az nem történhet meg, hogy egy Tathágata egy tisztátalan gyülekezetben elvégezze az upószatha-szertartást vagy elrecitálja a Pátimokkhát.

Szerzetesek! Ez nyolc bámulatos és elképesztő tulajdonsága van az óceánnak, ami miatt az Aszurák³, amikor időről időre megpillantják, kedvüket lelik benne. Melyik ez a nyolc?

[1.] Az óceán medre fokozatosan lejt, fokozatosan süllyed, fokozatosan ereszkedik és csak a messzi távolban mélyül el hirtelen. Az óceánnak az a tulajdonsága, hogy a medre fokozatosan lejt, fokozatosan süllyed, fokozatosan ereszkedik, és nem csak a távolban mélyül el hirtelen⁴. Ez az óceán első bámulatos és elképesztő tulajdonsága, ami miatt az Aszurák, amikor időről időre megpillantják, kedvüket lelik benne.

[2.] Továbbá, az óceán állandó, nem önt ki a medréből... Ez az óceán második bámulatos és elképesztő tulajdonsága, ami miatt az Aszurák, amikor időről időre megpillantják, kedvüket lelik benne.

[3.] Továbbá, az óceán nem fogadja be a holttestet. A holttestet kimossa az óceán a partra, szárazra veti... Ez az óceán harmadik bámulatos és elképesztő tulajdonsága, ami miatt az Aszurák, amikor időről időre megpillantják, kedvüket lelik benne.

[4.] Továbbá, amikor valamelyik nagy folyó – mint a Gangá⁵, a Jamuná, az Acsiravati, a Szarabhu vagy a Mahí – eléri az óceánt, feladják addigi nevüket, és egyszerűen 'óceán' -nak hívják őket attól fogva... Ez az óceán negyedik bámulatos és elképesztő tulajdonsága, ami miatt az Aszurák, amikor időről időre megpillantják, kedvüket lelik benne.

[5.] Továbbá, noha a világ folyói ömlenek bele és eső árasztja el az égből, az óceán nem árad vagy apad egyik okból sem... Ez az óceán ötödik bámulatos és elképesztő tulajdonsága, ami miatt az Aszurák, amikor időről időre megpillantják, kedvüket lelik benne.

[6.] Továbbá az óceán egy ízű, mégpedig sós... Ez az óceán hatodik bámulatos és elképesztő tulajdonsága, ami miatt az Aszurák, amikor időről időre megpillantják, kedvüket lelik benne.

[7.] Továbbá az óceánban sokféle kincs található, nevezetesen: gyöngyök, zafírok, lápisz lazuli, kagylók, kvarckristályok, korallak, ezüst és arany, rubin és macskaszem... Ez az óceán hetedik bámulatos és elképesztő tulajdonsága, ami miatt az Aszurák, amikor időről időre megpillantják, kedvüket lelik benne.

[8.] Továbbá az óceán olyan hatalmas lényeknek ad otthont, mint a bálnák, a bálna-evők és a bálna-evőket evők, *aszurák*, *nágák*⁶ és *gandhabbák*⁷. Az óceánban élnek száz mérföld hosszú lények, ... kétszáz..., ...háromszáz..., ...négyyszáz..., ...ötyszáz mérföld hosszú lények. Az hogy olyan hatalmas lényeknek ad otthont, mint a bálnák, a bálna-evők és a bálna-evőket evők, *aszurák*, *nágák* és *gandhabbák*, és hogy az óceánban élnek száz mérföld hosszú lények, ... kétszáz..., ...háromszáz..., ...négyyszáz..., ...ötyszáz mérföld hosszú lények, az óceán nyolcadik bámulatos és elképesztő tulajdonsága, ami miatt az Aszurák, amikor időről időre megpillantják kedvüket lelik benne.

Ez az óceán nyolc bámulatos és elképesztő tulajdonsága, ami miatt az Aszurák, amikor időről időre megpillantják, kedvüket lelik benne.

Szerzetesek! Hasonlóképpen, az előírásoknak és a fegyelmi szabályoknak is nyolc bámulatos és elképesztő tulajdonsága van, ami miatt a szerzetesek, amikor újra és újra találkoznak velük, kedvüket lelik bennük. Melyik ez a nyolc?

[1.] Ahogy az óceán medre fokozatosan lejt, fokozatosan süllyed, fokozatosan ereszkedik és csak a messzi távolban mélyül el hirtelen, a tannak és a fegyelmi szabályoknak (*dhamma-vinaya*) is fokozatos gyakorlatai, fokozatos a végrehajtása, fokozatos fejlődési fokai vannak, amit a tudás csak hosszú idő múlva hat át. Az a tény, hogy a tannak és a fegyelmi szabályoknak fokozatos gyakorlatai, fokozatos végrehajtása, fokozatos fejlődési fokai vannak, amit a tudás csak hosszú idő múlva hat át, ez az első bámulatos és elképesztő tulajdonsága a tannak és a fegyelmi szabályoknak, ami miatt a szerzetesek, amikor újra és újra találkoznak velük, kedvüket lelik bennük.

[2.] Továbbá, ahogy az óceán is állandó, nem önt ki medréből, úgy a tanítványaim sem szegik meg a gyakorlási szabályokat⁸, amelyeket előírtam nekik, még az életük árán sem ... Ez a második bámulatos és elképesztő tulajdonsága a tannak és fegyelmi szabályoknak, ami miatt a szerzetesek, amikor újra és újra találkoznak velük, kedvüket lelik bennük.

[3.] Továbbá, ahogy az óceán sem fogadja be a holttestet, minden holttestet kimos a partra, szárazra veti azt, hasonlóképp, ha egy bizonyos személy becsstelen, gonosz, tisztátalan és gyanús kötelezettségeiben, megtévesztő a tetteiben, nem igazi szemlélődő, holott azt állítja magáról, nem követi a szent életet, holott azt állítja magáról, belülről rothadt, akit átítat a szenvedély, aki természetétől fogva mocskos, azzal a közösség nem vállal közösséget. Egy azonnali találkozó⁹ alkalmával kizárja őt. Még akkor is, ha a közösség kellős közepén ül, távol van a közösségtől, és a közösség távol van tőle... Ez a harmadik bámulatos és elképesztő tulajdonsága a tannak és fegyelmi szabályoknak, ami miatt a szerzetesek, amikor újra és újra találkoznak velük, kedvüket lelik bennük.

[4.] Továbbá, ahogy bármelyik nagy folyó – mint a Gangá, a Jamuná, az Acsiravati, a Szarabhu vagy a Mahí –, éri is el az óceánt, feladják addigi nevüket, és egyszerűen 'óceán'-nak hívják őket attól fogva, úgy a négy kaszt tagjai is, harcosok, papok, kereskedők és szolgák, elhagyják otthonukat az otthontalanságért – a Tathágata által kinyilatkoztatott tan és fegyelmi szabályok jegyében – feladják nevüket és családjukat, és egyszerűen 'szemlélődőknek, a szakják fiainak' hívják őket attól fogva... Ez a negyedik bámulatos és elképesztő tulajdonsága a tannak és fegyelmi szabályoknak, ami miatt a szerzetesek, amikor újra és újra találkoznak velük, kedvüket lelik bennük.

[5.] Továbbá, ahogy, noha a világ folyói ömlenek bele és eső árasztja az égből, az óceán nem apad vagy árad egyik okból sem, úgy a szerzetesek – noha teljesen megvalósították a Megszabadulás-elemet¹⁰, elhagytak minden maradék [kammikus] hajtóanyagot – sem apasztják vagy árasztják a Megszabadulás-elemet egyik okból sem... Ez az ötödik bámulatos és elképesztő tulajdonsága a tannak és fegyelmi szabályoknak, ami miatt a szerzetesek, amikor újra és újra találkoznak velük, kedvüket lelik bennük.

[6.] Továbbá, ahogy az óceán egy ízű, és ez az íz a sós, úgy a tan és a fegyelmi szabályok is egy ízűek,

és ez a megszabadulás íze... Ez a hatodik bámulatos és elképesztő tulajdonsága van a tannak és fegyelmi szabályoknak, ami miatt a szerzetesek, amikor újra és újra találkoznak velük, kedvüket lelik bennük.

[7.] Továbbá, ahogy az óceánban is sokféle kincs található, nevezetesen: gyöngyök, zafírok, lápisz lazuli, kagylók, kvarckristályok, korallak, ezüst és arany, rubin és macskaszem, úgy a tanban és a fegyelmi szabályokban is számos kincs található, nevezetesen: az éberség négy alapzata, a négyféle helyes törekvés, az erő négyféle alapja, az öt képesség, az öt erő, a hét felébredési tényező, a nemes nyolckrétű ösvény... [11](#) Ez a hetedik bámulatos és elképesztő tulajdonsága a tannak, ami miatt a szerzetesek, amikor újra és újra találkoznak velük, kedvüket lelik bennük.

[8.] Továbbá, ahogy az óceán is olyan hatalmas lényeknek ad otthont, mint a bálnák, a bálna-evők és a bálna-evőket evők, *aszurák*, *nágák* és *gandhabbák*. Ahogy az óceánban száz mérföld hosszú lények, ... kétszáz... ...háromszáz... ...négy száz... ...öt száz mérföld hosszú lények élnek, úgy a tan és a fegyelmi szabályok is olyan hatalmas lényeknek adnak otthont, mint a folyamba lépettek, akik azért gyakorolnak, hogy elérjék a folyamba lépés gyümölcsét; egyszer visszatérők, akik azért gyakorolnak, hogy elérjék az egyszer visszatérés gyümölcsét; a vissza nem térők, akik azért gyakorolnak, hogy elérjék a vissza nem térés gyümölcsét; *arahantok*, akik azért gyakorolnak, hogy elérjék az *arahantságot*. A tannak és a fegyelmi szabályoknak az a tulajdonsága, hogy olyan hatalmas lényeknek adnak otthont, mint a folyamba lépettek, akik azért gyakorolnak, hogy elérjék a folyamba lépés gyümölcsét; egyszer visszatérők, akik azért gyakorolnak, hogy elérjék az egyszer visszatérés gyümölcsét; a vissza nem térők, akik azért gyakorolnak, hogy elérjék a vissza nem térés gyümölcsét; *arahantok*, akik azért gyakorolnak, hogy elérjék az *arahantságot*, a nyolcadik bámulatos és elképesztő tulajdonsága a tannak és fegyelmi szabályoknak, ami miatt a szerzetesek, amikor újra és újra találkoznak velük, kedvüket lelik bennük.

A tannak és a fegyelmi szabályoknak ez a nyolc bámulatos és elképesztő tulajdonsága van, ami miatt a szerzetesek, amikor újra és újra találkoznak velük, kedvüket lelik bennük.

Ekkor, felismerve mindezek jelentőségét a Magasztos ezt a kinyilatkoztatást tette:

*Az eső átjárja az elrejtettet,
és nem itatja át a leplezetlent.
Tehát tárd fel az elrejtettet,
így az eső sem itathatja át azt!*

-
1. A hagyomány szerint minden teliholdkor és újhoid éjjelén a szerzetesek virrasztást tartanak, felidéznek a Pátimokkha (*pāṭimokkha*) szabályait. Még a recitáció előtt mindenki önvizsgálatot

tart, hogy megszegte-e valamelyiket, és ha igen, akkor azt megvallja egy idősebb szerzetesnek; a szó a szanszkrit *upavasatha* páli megfelelője, amely felkészülést, rákészülést jelent, eredetileg a szóma-áldozat előestéjét nevezték így. [↵](#)

2. *samaṇa*: remete, (vándor)aszkéta [↵](#)

3. *asura*: félistenek, alacsonyabb rendű istenségek ; bizonyos szövegek szerint csodás képességű, tengeri lények, más szövegek szerint viszont bukott angyalok, titánok, az aszura-lét a rossz, boldogtalan születések egyike. Lásd (angolul) [itt](#) [↵](#)

4. Thanissaro alapján azt gondoljuk, hogy itt a szöveg ellentmondásos, a második mondatban arra utal, hogy már a part közelében is hirtelen elmélyülhet az óceán. [↵](#)

5. [Gangesz](#) [↵](#)

6. *nāga*: kígyó- vagy sárkányszerű lény, a buddhista kozmológia szerint a *nágák* a [Négy Égi Király](#) szolgái [↵](#)

7. *gandhabba*: a legalsó isteni birodalomba tartozó lény, a hagyomány szerint a *gandhabbák* fákbán, virágokban laknak, gyakran zenészként ábrázolják őket [↵](#)

8. Ezek a Pátimokkha szabályai, amelyeknek a gyakorlás, a fejlődés elősegítése a célja, nem pedig a büntetés [↵](#)

9. *sangha-kamma* a neve a szangha-gyűlésnek, amely a *Vinaya* bizonyos pontjait megszegő szerzetes további sorsáról dönt [↵](#)

10. *Nibbāna-dhātu*: *nibbána*, megszabadulás, kialvás [↵](#)

11. Ez [a megvilágosodás 37 kelléke](#), *bodhipakkhiyā dhammā* [↵](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [Thanissaro Bhikhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Uda 8.2 Nibbāna Sutta (2) – Nibbána (2)

Fordította: Nyitrai Gábor

Uda 8.2, PTS Ud 80

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatthi közelében lakott, Dzséta Ligetében, Anáthapindika kolostorában¹. Akkor, a Magasztos éppen egy Dhamma beszédet tartott a nibbánával kapcsolatban a bhikkhuknak, elmagyarázta nekik, szorgalmazta őket, ösztönözte őket, lelkesítette őket. És a bhikkhuk – befogadóan, figyelmesen, egész elméjükkel összpontosítva, odafigyelve – hallgatták a Dhammát.

És akkor, ahogy ennek a jelenetnek a lényegét megértette, a Magasztos ezt mondta:

*Nehéz látni a befolyásolatlant,
bizony, az igazság nem szembeötlő.
Áttörve a sóvárgás őbenne,
aki éber a keletkezésre és elmúlásra.
Annak aki lát, semmi nincs.*

1. Képek erről a helyről Panorámio-n: [Szávatthinál](#) ↩

Így készült:

Fordította: Nyitrai Gábor

Forrás: [Uda 8.2](#), páli

Szerzői jogok: Nyitrai Gábor, 2008

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Uda 8.3 Nibbāna Sutta (3) – Nibbána (3)

Fordította: Nyitrai Gábor

Uda 8.3, PTS Ud 80

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatthi közelében lakott, Dzséta Ligetében, Anáthapindika kolostorában¹. Akkor, a Magasztos éppen egy Dhamma beszédet tartott a nibbánával kapcsolatban a bhikkhuknak, elmagyarázta nekik, szorgalmazta őket, ösztönözte őket, lelkesítette őket. És a bhikkhuk – befogadóan, figyelmesen, egész elméjükkel összpontosítva, odafigyelve – hallgatták a Dhammát.

És akkor, ahogy ennek a jelenetnek a lényegét megértette, a Magasztos ezt mondta:

Bhikkhuk, van nem-született, nem-létesült, nem-készített, nem-képződött; mert ha nem lenne, bhikkhuk, ami nem-született, nem-létesült, nem-készített, nem-képződött, akkor a születettből, létesültből, készítettből, képződöttből, nem lehetne itt felismerni kiutat. És pontosan ezért van, bhikkhuk, mert van nem-született, nem-létesült, nem-készített, nem-képződött; hogy a születettből, létesültből, készítettből, képződöttből, a kiút felismerhető.

1. Képek erről a helyről Panoramio-n: [Szávatthinál](#) ↩

Így készült:

Fordította: Nyitrai Gábor

Forrás: [Uda 8.3](#), páli

Szerzői jogok: Nyitrai Gábor, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Uda 8.4 Nibbāna Sutta (4) – Nibbána (4)

Fordította: Nyitrai Gábor

Uda 8.4, PTS Ud 81

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatthi közelében lakott, Dzséta Ligetében, Anáthapindika kolostorában¹. Akkor, a Magasztos éppen egy Dhamma beszédet tartott a nibbánával kapcsolatban a bhikkhuknak, elmagyarázta nekik, szorgalmazta őket, ösztönözte őket, lelkesítette őket. És a bhikkhuk – befogadóan, figyelmesen, egész elméjükkel összpontosítva, odafigyelve – hallgatták a Dhammát.

És akkor, ahogy ennek a jelenetnek a lényegét megértette, a Magasztos ezt mondta:

Aki függ valamitől, az ingatag. A független nem inog meg. Mivel nincs ingadozás, nyugalom van. Mivel nyugalom van, nincs kívánság. Mivel nincs kívánság, nincs jövés és menés. Mivel nincs jövés-menés, nincs megszűnés és keletkezés. Mivel nincs megszűnés és keletkezés, nincs sem „itt” sem „ott” sem „a-kettő-közt”. Ez, csupán ez a szenvedés vége.

1. Képek erről a helyről Panoramio-n: [Szávatthinál](#) ↵

Így készült:

Fordította: Nyitrai Gábor

Forrás: [Uda 8.4](#), páli

Szerzői jogok: Nyitrai Gábor, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Itivuttaka - Így Mondta

Iti 1.22 Metta Sutta – Jótettek

Fordította: Técsi Judit

Iti 1.22, PTS Iti 14

Így mondta a Beérkezett, az Arahat, tőle így hallottam:

„Szerzetesek, ne féljete az érdeemes cselekedetektől!¹ Másként így mondhatnám: ami áldott, kívánatos, kellemes, kedves, nagyszerű – vagyis ami az érdem cselekedete. Ismerem ezeket, hosszú ideig cselekedtem érdemdús tetteket, hosszan tapasztaltam a kívánatos, kellemes, kedves, nagyszerű eredményeket. Hét évig fejlesztettem a tudatomban a jószándékot, aztán a kiterjedések és összehúzódások hét világkorszakának idején át nem tértem vissza erre a földre. Mikor egy világkorszak összehúzódott, az Áramló Sugárzás birodalmába mentem. Mikor egy világkorszak kiterjeszkedett, egy üres Brahma világban tűntem fel újra, ott én voltam a Nagy Brahma, a Győzhetetlen Hódító, Mindentlátó, az Erővel Bíró. Aztán harminchatszor voltam Szakka, az istenek uralkodója, több százszor voltam király, kerékforgató uralkodó, a Dhamma igazságos királya, a föld négy sarkának leigázója, tartós hatalmat gyakorolva a vidék felett, felruházva a hét kincessel,² nem is említve hányszor voltam helyi király/vezető. Az a gondolatom támadt: mely tetteim gyümölcse, eredménye ez, hogy ekkora erővel és hatalommal bírok? Aztán az a gondolatom támadt: ez háromféle tettem eredménye, hogy ekkora erővel és hatalommal bírok: úgymint adakozás, önuralom, megfélekezés.” *Ez az értelme annak, mit a Beérkezett mondott. Erre való tekintettel mondta ezt:*

Gyakoroljátok az érdem tetteit,
Hosszantartó boldogságot kaptok,
Fejlesszétek az adakozás

Az összhangban lévő élet,³

A jószándék képességét

Ezzel a három dologgal,
mik fejlesztve örömet hoznak,
A bölcs a tiszta öröm világában
tűnik fel újra.

Ebben az értelemben mondta ezt a Beérkezett, ahogy tőle hallottam.

1. puñña: jótett, érdeemes cselekedet [↩](#)

2. A hét kincs/drágakő: isteni kerék, tökéletes ékszer, tökéletes elefánt, tökéletes ló, tökéletes feleség, tökéletes kincstárnok, tökéletes tanácsadó [↩](#)

3. samacariyā – szellemi megnyugvásban élni

sama: egyenletes, nyugodt, kiegyensúlyozott, hasonló

cariyā: életvitel, viselkedés, élet [↔](#)

Így készült:

Fordította: Técsi Judit

Forrás: [Iti 1.22](#), [Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Técsi Judit, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 22, 2012, at 10:13 AM

Iti 1.24 Atthipuña Sutta – Egy halom csont

Fordította: Técsi Judit

Iti 1.24, PTS Iti 17

Így mondta a Beérkezett, az Arahat, tőle így hallottam:

„Ha egy személy egy világekorszak hosszan vándorolna és születne újra, olyan sor csontot, olyan köteg csontot, olyan halom csontot hagyna hátra, mint itt a Vépulla hegy¹, ha valaki összegyűjtené és az egyben maradna.”

Ez az értelme annak, mit a Beérkezett mondott. Erre való tekintettel mondta ezt:

Egyetlen személy
csonthalma, mit egy eónig összegyűjt,
akkora halom lenne,
mint ez a hegy,
így mondta a Nagy Látó.

(Magadha királyság hegy-gyűrűjén mondta ezt,
a Keselyű Oromtól északra lévő
magas Vépulla hegyen)

De ha az a személy látja
igaz bölcsességgel²

a Négy Nemes Igazságot -
szenvedést,
szenvedés okát
szenvedés megszüntetését
és a Nemes Nyolcas Ösvényt,
az utat a szenvedés elcsendesítéséhez –

ő legfeljebb hétszer
tér még vissza, majd,
minden bilincs megszűnésével,
véget vet
a szenvedésnek.

Ebben az értelemben mondta ezt a Beérkezett, ahogy tőle hallottam.

1. Lásd (angolul) [itt](#) ↩

2. sammappañña – igaz tisztánlátás, helyes felismerés, igaz bölcsesség [↩](#)

Így készült:

Fordította: Técsi Judit

Forrás: [Iti 1.24 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Técsi Judit, 2008

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: June 21, 2012, at 05:11 PM

Iti 1.27 Mettā-bhāvanā Sutta – A szerető kedvesség kifejlesztése

Fordította: Técsi Judit

Iti 1.27, PTS Iti 19

„Bármely terület, ahol érdemeket¹ szerezhetsz, hogy (az égben) jöjj létre, a jószándék² általi elme-megszabadulás³ egy tizenhatod részével sem ér fel. A jószándék - felülmúlva őket – ragyog, tündököl és fénylik.

Mint ahogy a csillagok fénye nem ér fel a hold ragyogásának egy tizenhatod részével sem, ahogy a hold – felülmúlva őket – ragyog, tündököl és fénylik, így bármely terület, ahol érdemeket szerezhetsz, hogy az égben jöjj létre, a jószándék általi elme-megszabadulás egy tizenhatod részével sem ér fel. A jószándék - felülmúlva őket – ragyog, tündököl és fénylik.

Épp, mint az utolsó esős hónapban ősszel, mikor az ég kitisztul és felhőtlen lesz, a nap, felemelkedvén az égre lebírja a sötétségbe merülő irt, ragyog, tündököl és fénylik, ugyanígy bármely terület ahol érdemeket szerezhetsz, hogy az égben jöjj létre, a jószándék általi elme-megszabadulás egy tizenhatod részével sem ér fel. A jószándék - felülmúlva őket – ragyog, tündököl és fénylik.

Épp, mint a hajnal előtti sötétségben a hajnalcsillag, ahogy ragyog, tündököl és fénylik, ugyanígy bármi terület ahol érdemeket szerezhetsz, hogy az égben jöjj létre, a jószándék általi elme-megszabadulás egy tizenhatod részével sem ér fel. A jószándék, - felülmúlva őket – ragyog, tündököl és fénylik.” *Ez az értelme annak, mit a Beérkezett mondott. Erre való tekintettel mondta ezt:*

Mikor valaki éberén fejleszti
a határtalan jószándékot,
bilincsei elkopnak,
ahogy meglátja
a ragaszkodás végét.

Ha romlatlan tudattal
jót akarsz

akár csak egy lénynek is,
előre jutsz általa.

Egy Nemes Személy

együttérző⁴ elmével fordul

minden lény felé,
így érdemeket bőven szerez.

Királyi látnokok, kik legyőzték
a lényektől nyüzsgő földet,
áldozatot mutattak:

lóáldozatot, emberáldozatot,
víz rítust, szóma rítust
és az ‘Akadálytalant’⁵

de ezek nem érnek fel
egy jól-fejlesztett jóakarató tudat
egy tizenhatod részével sem,
ahogy az összes csillagkép
sem ér fel
a holdfény egy tizenhatodával sem.

Aki nem öl,
se nem ölet,
nem igáz
és nem igáztat
jószándékkal minden iránt
senkivel sem ellenséges.

Ebben az értelemben mondta ezt a Beérkezett, ahogy tőle hallottam.

-
1. puñña: jótett, érdemes cselekedet [↔](#)
 2. metta: jószándék, barátságosság, kedvesség [↔](#)
 3. ceto-vimutti: a szív és elme megszabadulása [↔](#)
 4. anukampā: együttérzés, szánakozás, könyörület [↔](#)
 5. niraggalaṃ, Unobstructed ceremony- Brahmával való egyesülés ceremóniája a brahmanikus vallásban [↔](#)

Így készült:
Fordította: Técsi Judit
Forrás: [Iti 1.27, Thanissaro Bhikkhu](#), angol
Szerzői jogok: Técsi Judit, 2008
Felhasználás feltételei:
Frissítve: June 21, 2012, at 05:07 PM

Iti 1.27 Mettā-bhāvanā Sutta – A szerető kedvesség kifejlesztése

Fordította: Pressing Lajos

Iti 1.27, PTS Iti 19

Így szólott a Magasztos, így szólott az Arahant, így hallottam:

– Szerzetesek, a kedvező jövőbeli születést előidéző érdemek bármely alapját tekintjük is, mindezek egy tizenhatod részét sem teszik ki a tudat szerető kedvesség általi felszabadulásának. A tudat szeretetben történő felszabadulása felülmúlja mindegyiket, s fényesen és ragyogóan sugárzik.

Ahogy, Szerzetesek, az összes csillag fénye egy tizenhatod részét sem teszi ki a Hold fényének, a Hold fénye viszont mindegyiket felülmúlja, oly fényesen és ragyogóan sugárzik, ugyanígy a kedvező jövőbeli születést előidéző érdemek bármely alapja egy tizenhatod részét sem teszi ki a tudat szerető kedvesség általi felszabadulásának: a tudat szeretetben történő felszabadulása felülmúlja mindegyiket, s fényesen és ragyogóan sugárzik.

Ahogy ősszel, Szerzetesek, az esős évszak utolsó hónapjában, amikor tiszta és felhőtlen az ég, a felkelő Nap szétoszlatja a tér sötétjét s fényesen és ragyogóan sugárzik, ugyanígy a kedvező jövőbeli születést előidéző érdemek bármely alapja egy tizenhatod részét sem teszi ki a tudat szerető kedvesség általi felszabadulásának: a tudat szeretetben történő felszabadulása felülmúlja mindegyiket, s fényesen és ragyogóan sugárzik.

S ahogy, Szerzetesek, az éjszakában, a hajnalhasadás pillanatában, a hajnalcsillag felragyog s fényesen sugárzik, ugyanígy a kedvező jövőbeli születést előidéző érdemek bármely alapja egy tizenhatod részét sem teszi ki a tudat szerető kedvesség általi felszabadulásának: a tudat szeretetben történő felszabadulása felülmúlja mindegyiket, s fényesen és ragyogóan sugárzik.

Aki éberén kifejleszti

A határtalan szerető kedvességet,

Annak béklyói lehullanak,

Látván a kötődések megszűnését.

Ha romlatlan tudattal

Csak egyetlen lényt itat át

Szerető gondolatokkal,

Ezzel valamennyi érdemre tesz szert.

A nemes ember azonban

Az érdemek bőségét hozza létre
Azáltal, hogy az összes élőlényhez
Együttérző tudattal viszonyul.

Ama királyi Bölcsék, akik meghódították volt
Az egész lényektől benépesített földet,
Nekiálltak áldozatokat bemutatni:
Ló áldozatot, emberáldozatot,

Vízszerartást, szóma áldozatot,
S azt, amit ‘az Akadálytalannak’ neveznek.
Mindezek azonban az egy tizanhatod részét sem teszik ki
A jól begyakorolt szeretetelli tudatnak,

Mint ahogy a csillagok egész seregét is
Elhomályosítja a Hold ragyogása.
Aki nem öl,
S nem készlet másokat sem arra, hogy öljenek,

Aki nem igaz le másokat,
S nem készlet senkit arra, hogy másokat leigázzon,
Aki szeretettel van minden élőlény felé —
Az nem tapasztal többé ellenségeskedést senkivel.

Ez is hozzátartozik mindannak az értelméhez, amit a Magasztos mondott, így hallottam.

Így készült:

Fordította: Pressing Lajos

Forrás: [Iti 1.27, Ireland](#), angol

Szerzői jogok: Pressing Lajos, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 21, 2012, at 05:07 PM

Iti 2.22 Diṭṭhigata Sutta – Vélemények és tisztánlátás

Fordította: Técsi Judit

Iti 2.22, PTS Iti 43

Így mondta a Beérkezett, az Arahat, tőle így hallottam:

„Némelyeken erőt vesz két nézőpont¹, néhány emberi és isteni lényen. Egyesek leragadnak, mások túlszaladnak; viszont akiknek van szemük, azok látnak.”

„És hogyan ragadnak le egyesek? Emberi és isteni lények élvezik a létesülést², örömeiket lelik benne, kielégíti őket a létesülés. Mikor a Dhamma a létesülés megszűnésének kedvéért elhangzik, az ő tudatuk nem áll rá, nem tisztul le tőle, nem nyugszik meg benne, nem határozzák el magukat mellette. Így tehát, egyesek leragadnak.

„És hogyan szaladnak túl mások? Megborzadva, megalázva, elundorodva ettől a létesüléstől, a nem-létesülés tetszik nekik: 'Mikor ez az én a test felbomlásával a halál után elpusztul, felbomlik és nem létezik a halál után, ez békés, kiváló, megfelelő! Így tehát, egyesek túlszaladnak.”

„És hogyan látnak, akiknek van szemük? Van az az eset, mikor egy szerzetes látja, hogy ami létrejön, miként jön létre. Azt ami létrejött, úgy látva, mint ami létrejött, gyakorol az elfordulásért attól ami létrejött, a szenvedélytelenségért annak irányába ami létrejött, a megszüntetésért annak ami létrejött. Így tehát, akiknek van szemük, azok látnak³.” *Ez az értelme annak, mit a Beérkezett mondott. Erre való tekintettel mondta ezt:*

Kik meglátták

azt ami létesült
úgy mint ami létesült,
és azt ami hátrahagyta
azt ami létesült,
megszabadulnak az igazsággal,
ahogy valójában van
az ami létesült,
a létesülés vágyát
elapasztva.

Mikor megértették

azt ami létesült,
és mentesek

a létesülés és nem-létesülés vágyától,
a létesült nem-létesülésével
a szerzeteseknek
nincs többé létesülése.

Ebben az értelemben mondta ezt a Beérkezett, ahogy tőle hallottam.

1. ditthi: nézőpont, vélemény, dogma, (világ)nézet [↩](#)
2. bhava: létesülés, valamivé válás, megszerzés , létezés, “élet” [↩](#)
3. Ez a szöveg egy technikai módot mutat be, a figyelem helyes megtartásának funkciója az Itivuttaka 1.16. jegyzetében. A SN 12.15 ugyanezt a kérdést mutatja be más szemszögből. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Técsi Judit

Forrás: [Iti 2.49 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Técsi Judit, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 21, 2012, at 05:13 PM

Iti 3.2 Dhātu Sutta – Három minőség

Fordította: Técsi Judit

Iti 3.2, PTS Iti 45

Így mondta a Beérkezett, az Arahat, tőle így hallottam:

„Három minőség¹ létezik. Melyek ezek? A forma minősége a formanélküliség minősége és a megszűnés minősége. Ez a három minőség létezik.²

Ez az értelme annak, mit a Beérkezett mondott. Erre való tekintettel mondta ezt:

Megértve a forma minőséget,
nem állva meg a formanélküliségben,
megszabadulnak a megszűnésben
és hátrahagyják a halált.

Testükkel megérintve
a halál nélküli minőséget,
mely mentes a szerzéstől,
a szerzésről lemondást valóra váltva,
a szennyektől³ szabadon.

a Helyesen
Önmaga Erejéből Felébredett
tanítja
a bánat nélküli,
makulátlan állapotot.

Ebben az értelemben mondta ezt a Beérkezett, ahogy tőle hallottam.

1. dhātu: elemi tulajdonság, dolgok természetes állapota, minősége ↩

2. A forma minőség hasonlít/azonosítható az első négy dzshána szinttel.

rūpa: forma, alak, anyagi test

arūpa: forma nélküli, anyagtalan

nirodha: megszűnés, kialvás, semmivé válás, elpusztulás

A forma nélküliség azonos a 4 arūpa dzshána szintjeivel a végtelen tér, végtelen tudat élményével, a nemlétezés (nothingness) dimenziójával, a sem nem érzékelés sem nem nem-

érzékelés dimenziójával. A megszűnés minősége a szenvedés teljes megszűnésének élményét jelenti. Ld. még Dzshána Szutta (AN 9.36) [↩](#)

3. āsava: képzetek, ötletek amik elködösítik, zavarossá teszik, megmérgezik az elmét, és így az nem tud magasabb dolgok felé fordulni. [↩](#)

Így készült:

Fordította: Técsi Judit

Forrás: [Iti 3.51 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Técsi Judit, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 22, 2012, at 02:27 PM

Iti 3.4 Dutiyavedanā Sutta – Három érzés

Fordította: Técsi Judit

Iti 3.4, PTS Iti 47

Így mondta a Beérkezett, az Arahat, tőle így hallottam:

„Ez a három érzés van. Melyik az a három? A kellemes érzés, a fájdalmas érzés és a sem-kellemes-sem-fájdalmas érzés. A kellemes érzésre úgy kell tekinteni, mint ami szenvedésteli. A fájdalmas érzésre úgy kell tekinteni, mint egy nyílra. A sem-kellemes-sem-fájdalmas érzésre úgy kell tekinteni, mint ami állandótlan. Ha egy szerzetes a kellemes érzésre úgy tekint, mint ami szenvedésteli, a fájdalmas érzésre úgy tekint, mint egy nyílra, a sem-kellemes-sem-fájdalmas érzésre úgy tekint, mint ami állandótlan, akkor róla elmondható, hogy ő egy nemes személy, aki helyesen lát, aki elvágta a vágyakozást, szétzúzta a bilincseket, és aki – az önhiúságon helyesen keresztüllátva – véget vetett a szenvedésnek.” *Ez az értelme annak, mit a Beérkezett mondott. Erre való tekintettel mondta ezt:*

Bárki, aki a kellemest
szenvédéstelinek,
a fájdalmast
nyílnak,
a békés semleget
állandótlanak látja,
Ő egy olyan szerzetes,
aki helyesen lát.
Ezáltal ott megszabadul.

A közvetlen tudás mestere,
megbékélve,
ő egy bölcs,
elhagyta láncait¹.

Ebben az értelemben mondta ezt a Beérkezett, ahogy tőle hallottam.

1. yoga: kötelék, lánc, ‘ami megköt/megláncol’ [↩](#)

Így készült:

Fordította: Técsi Judit

Forrás: [Iti 3.53 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Técsi Judit, 2008

Felhasználás feltételei:

Iti 3.10 Māradheyya Sutta – Mára birodalma

Fordította: Técsi Judit

Iti 3.10, PTS Iti 50

Így mondta a Beérkezett, az Arahat, tőle így hallottam:

„Három tulajdonsággal felruházva egy szerzetes maga mögött hagyja Mára birodalmát és napként ragyog. Melyik hárommal? Itt van az eset, amikor a szerzetes, túl a képzésen¹ [értsd: arahat] fel van ruházva az erények csoportjával², túl a képzésen fel van ruházva az összeszedettség csoportjával³, túl a képzésen fel van ruházva a bölcsesség csoportjával⁴. Ezzel a három tulajdonsággal felruházva egy szerzetes maga mögött hagyja Mára birodalmát, és napként ragyog.”

Ez az értelme annak, mit a Beérkezett mondott. Erre való tekintettel mondta ezt:

Erény, összeszedettség, bölcsesség
kiben ezek jól kifejlődtek,
elhagyja Mára birodalmát,
s ragyog, ragyog
mint a Nap.

Ebben az értelemben mondta ezt a Beérkezett, ahogy tőle hallottam.

-
1. asekhā: akinek már nincs szüksége további képzésre, tanításra; hozzáértő, mester; gyakran olyasvalakire utal, aki teljesen megvilágosodott [↩](#)
 2. sīla-khandha: az erkölcs-csoport, a Nemes Nyolcstrétegű Ösvény részei közül ide tartozik a Helyes Beszéd, Helyes Cselekedet, Helyes Életvitel [↩](#)
 3. samādhi-khandha: az elmélyedés/összeszedettség-csoport, a Nemes Nyolcstrétegű Ösvény részei közül ide tartozik a Helyes Törekvés, Helyes Éberség, Helyes Összeszedettség [↩](#)
 4. paññā-khandha: a bölcsesség/ítélőképesség-csoport, a Nemes Nyolcstrétegű Ösvény részei közül ide tartozik a Helyes Szemlélet, Helyes Elhatározás [↩](#)

Így készült:

Fordította: Técsi Judit

Forrás: [Iti 3.59 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Técsi Judit, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 21, 2012, at 05:26 PM

Iti 3.23 Nissaraṇiya Sutta – Megmenekülés

Fordította: Técsi Judit

Iti 3.23, PTS Iti 61

Így mondta a Beérkezett, az Arahat, tőle így hallottam:

„Ez a három menekülési¹ minőség² van. Melyik az a három? Menekülés az érzékiségtől³: ez a lemondás^{4.5}. Menekülés a formától: ez a formanélküliség. És a menekülés bármitől, mi létesült, összetett⁶, függésben keletkezett: ez a megszüntetés⁷.

Ez az értelme annak, mit a Beérkezett mondott. Erre való tekintettel mondta ezt:

Ismerve az érzékiségtől való megmenekülést,
és a formák meghaladását,

- mindig

éberén -

eléri minden összetett lecsendesítését:

Ő egy olyan szerzetes,

aki helyesen lát.

Ezáltal ott megszabadul.

A közvetlen tudás mestere,

megbékélve,

ő egy bölcs,

elhagyta láncait⁸.

1. nissaraṇa: megmenekülés, szabaddá válás [↩](#)

2. dhātu: elemi tulajdonság, dolgok természetes állapota, minősége [↩](#)

3. kāma: érzékeken keresztül nyert élvezet, érzékiség, öröm, szexuális öröm [↩](#)

4. nekkhamma: feladni a világot, lemondás, felszabadulás a világi gondolatok alól [↩](#)

5. A lemondás itt az első dzsána szintet jelzi, melyet akkor ér el valaki, mikor elhagyja az érzéki örömeket és a nem előre vivő tudati minőségeket. A formanélküliséget és megszüntetést ld. [Iti 3.2.](#) [↩](#)

6. saṅkhāra: feltétel, feltételekből létrejött képződmény, feltételeken alapuló dolog [↩](#)

7. nirodha: megszűnés, kialvás, semmivé válás, elpusztulás [↔](#)

8. yoga: kötelék, lánc, ‘ami megköt/megláncol’ [↔](#)

Így készült:

Fordította: Técsi Judit

Forrás: [Iti 3.72 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Técsi Judit, 2008

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: June 21, 2012, at 05:28 PM

Iti 3.34 Pañcapubbanimitta Sutta – A dévák bátorítása

Fordította: Técsi Judit

Iti 3.34, PTS Iti 76

Így mondta a Beérkezett, az Arahat, tőle így hallottam:

„Mikor egy déva készül eltávozni a dévák társaságából, öt jel kíséri: virágfüzérei elhervadnak, a ruhája bepiszkolódik, izzad a hónalja, testén tompaság lesz úrrá, nincs többé öröme déva-ülésében¹.

A dévák tudván arról, hogy 'Ez a déva-fiú távozni készül,' három mondattal bátorítják őt: 'Indulj innen, Tiszteletreméltó Uram, a jó irányba. Jó irányba indulván érd el, mit elérni jó. Elérve mit elérni jó, légy abban jól megalapozott.'”

Mikor ez elhangzott, egy bizonyos szerzetes azt mondta a Magasztosnak: „Mi az, uram, amit a dévák jó iránynak tartanak? Miről tartják azt, hogy elérni jó? Mit tartanak jó megalapozottnak?”

„Az emberek világa az, szerzetesek, amit a dévák jó iránynak tartanak. Emberré lenni, elsajátítani azt a meggyőződést², melyet a Tathágata a Dhammában-és-Vinayában tanított: erről tartják a dévák, hogy jó elérni. Mikor a meggyőződés megalapozott valakiben, gyökeres, alapos és erős, le nem rombolhatja sem pap sem meditáló; sem déva, Mára vagy Brahmá; és senki más a világon: ez az, amit a dévák úgy neveznek, jól megalapozottá válni.”

Ez az értelme annak, mit a Beérkezett mondott. Erre való tekintettel mondta ezt:

Ha egy déva távozik
a déva-társak közül
élettartama véget ér,
három hang hangzik fel
- a dévák bátorítják őt.

'Indulj innen,
Tiszteletreméltó,
a jó irány felé,
az emberek
társaságába.
Emberi lényé ha válsz,
szerezd meg a meggyőződést
ami felülmúlhatatlan,
az Igaz Dhammában.

Meggyőződésed
a jól-mondott³, Igaz Dhammában

legyen alapos,
gyökeres,
tartós,

– rombolhatatlan
amíg csak élsz.

Elkerülve
a testi rosszat
beszélt rosszat
gondolt rosszat,
és bármit ami romlott;
azt téve a testtel, mi előre visz⁴,

és azt a beszéddel
és azt a szívvel határ nélkül,
szerzés nélkül,
majd - nagylelkűség által⁵

alapozd meg érdemeid⁶ -

erősítve más halandókat
az Igaz Dhammában
és a szent életben.’

Ezzel az együttérzéssel a dévák –
mikor tudják, hogy egy déva eltávozik –
így bátorítják:

’Gyere vissza, déva,
újra és újra.’

Ebben az értelemben mondta ezt a Beérkezett, ahogy tőle hallottam.

1. Déva-ülés [deva-seat] ld. Mrs. Rhys Davids : A Manual of Buddhism, 188. p. [↩](#)

2. saddhā: meggyőződés, hit [↩](#)

3. *suppavedita*: jól-mondott, jól-tanított ↩

4. *kusala*: üdvös, ügyes, dícséretes ↩

5. *dāna*: ajándék, adakozás, nagylelkűség ↩

6. *puñña*: jótett, érdemes cselekedet ↩

Így készült:

Fordította: Técsi Judit

Forrás: [Iti 3.83 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Técsi Judit, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 21, 2012, at 05:29 PM

Iti 3.36 Asubhānupassī Sutta – Három dolgot aki figyel

Fordította: Técsi Judit

Iti 3.36, PTS Iti 80

Így mondta a Beérkezett, az Arahat, tőle így hallottam:

„Maradjatok összeszedettek, szerzetesek, a test tisztátalansága¹ tekintetében. Figyeljétek a ki- és belégzést jól megalapozottan, a bensőtökben². Maradjatok összeszedettek minden összetett dolog³ mulandósága tekintetében. Abban aki a test tisztátalanságát szemlélve időzik, a dolgok gyönyörteli⁴ tulajdonsága iránti szenvedély megszűnik. Aki a ki- és belégzésre figyel jól megalapozottan a bensőjében, számára nem léteznek bosszantó külső gondolatok és hajlamok. Aki a minden összetett dolog mulandóságát szemlélve időzik, elkerüli a nemtudást⁵, tisztánlátás⁶ ébred benne.”

Ez az értelme annak, mit a Beérkezett mondott. Erre való tekintettel mondta ezt:

A test tisztátalan,
erre figyelj,

éberem

ki- és belélegezván,

lásd

elcsendesülni a késztetéseket,

– folyton éberem -

Ő egy olyan szerzetes

aki helyesen lát.

Ezáltal ott megszabadul.

A közvetlen tudás mestere,

megebékélve,

ő egy bölcs,

elhagyta láncait.

Ebben az értelemben mondta ezt a Beérkezett, ahogy tőle hallottam.

1. asubha: nem-gyönyörű, visszataszító, tisztátalan ↩

2. A bensődben [to the fore within you] kifejezés vitatott jelentésű, vonatkozhat a légzésfigyelés helyére vagy az összeszedettségre ↩

3. saṅkhāra: mentális késztetések; (főleg tudati, de lehet bármilyen más) feltétel, feltételekből létrejött képződmény, feltételeken alapuló dolog [↔](#)
4. subha: szép, gyönyörű, gyönyörteli, élvezetes, szerencsés [↔](#)
5. avijjā: nem-tudás, nem-ismerés, valamiről nem venni tudomást, tudatlanság [↔](#)
6. vijjā: tudás, mint a tudatában lenni valaminek [↔](#)

Így készült:

Fordította: Técsi Judit

Forrás: [Iti 3.85 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Técsi Judit, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 21, 2012, at 05:30 PM

Iti 3.41 Aggappasāda – Felülmúlhatatlan bizonyosság

Fordította: Máthé Veronika

Iti 3.41, PTS Iti 87

Ezt mondta a Magasztos, az Arahant, [tőle] így hallottam:

– Ez a három felülmúlhatatlan bizonyosság¹ létezik. Melyik három?

A lények között, bármilyenek legyenek is azok – lábatlanok, kétlábúak, négylábúak, soklábúak; formával rendelkezők vagy forma nélküliek; tapasztalók² vagy nem tapasztalók, sem tapasztalók sem nem tapasztalók – a Tathágata, az érdeemes és a tökéletesen, önerejéből felébredt az, akit felülmúlhatatlannak tartanak. Aki a Felébredettben bíz, az a felülmúlhatatlanban bíz; és akik a felülmúlhatatlanban bíznak, elérik a felülmúlhatatlant.

A minőségek között, bármilyenek legyenek is azok, összetettek vagy nem összetettek, a vágytalanság³ minősége⁴ – a szomj megfékezése, a vágyakozás elhagyása, a ragaszkodás megszüntetése, a [születések] körforgás[ának] megszakítása, a sóvárgás kiküszöbölése, a vágytalanság, a megszüntetés, a Nibbána – az, amit felülmúlhatatlannak tartanak. Aki a vágytalanság minőségében bíz, az a felülmúlhatatlanban bíz; és akik a felülmúlhatatlanban bíznak, elérik a felülmúlhatatlant.

<Az összetett minőségek között, bármilyenek legyenek is azok, a Nemes Nyolckrétű Ösvény – a helyes nézet, a helyes szándék, a helyes beszéd, a helyes cselekvés, a helyes megélhetés, a helyes erőfeszítés, a helyes tudatosság és a helyes elmélyedés – az, amit felülmúlhatatlannak tartanak. Aki a Nemes Nyolckrétű Ösvényben bíz, az a felülmúlhatatlanban bíz; és akik a felülmúlhatatlanban bíznak, elérik a felülmúlhatatlant.>⁵

A közösségek, a csoportok között, bármilyenek legyenek is azok, a Tathágata tanítványainak Szanghája az, amit felülmúlhatatlannak tartanak – vagyis a [nemes tanítványok csoportjainak] négyes felosztása, ha páronként, és nyolcas felosztása, ha személyenként tekintik.⁶ Aki a Szanghában bíz, az a felülmúlhatatlanban bíz; és akik a felülmúlhatatlanban bíznak, elérik a felülmúlhatatlant.

Ez a három felülmúlhatatlan bizonyosság létezik, szerzetesek.

Bizonyossággal, felülmúlhatatlanként látva a Dhammát, bíz a felülmúlhatatlan Buddhában, aki érdeemes az adományokra, aki mindenek fölött áll.

Bízva a felülmúlhatatlan Dhammában, a vágytalanság elnyugvásában, a boldogságban, a bizonyosság a felülmúlhatatlan Szanghában az érdek mezeje mindenek fölött.

A felülmúlhatatlannak adományozva az ember mindenk fölött álló érdemeket szerez, felülmúlhatatlan hosszú életet, szépséget, rangot, dicsőséget, boldogságot és erőt.

A felülmúlhatatlannak adományozva, akár emberként, akár istenként születik újra, a mindenk fölött álló Dhamma szerint élő bölcs ember örvendezik, hiszen elérte a felülmúlhatatlant.

1. pasāda: világosság, tisztaság; nyugalom [↵](#)
2. saññino: szannyával rendelkező: 1. észleléssel, felfogással 2. öntudattal, eszmélettel rendelkező [↵](#)
3. virāga [↵](#)
4. dhamma [↵](#)
5. Ez a bekezdés szerepel Thanissaro Bhikkhu fordításában, de nem szerepel sem a PTS-féle páliban, sem az Ireland-féle fordításban. [↵](#)
6. A nemes tanítványok csoportjainak négyes felosztása, ha páronként tekintik, akkor azok, akik elérték (1) a folyamba lépés ösvényét és a folyamba lépés gyümölcsét; (2) az egyszer visszatérés ösvényét és az egyszer visszatérés gyümölcsét; (3) a vissza nem térés ösvényét és a vissza nem térés gyümölcsét; és (4) az arahantság ösvényét és az arahantság gyümölcsét. Ha az elééréseket egyenként tekintik, az adja ki a 'személyek' nyolcas felosztását. [↵](#)

Így készült:

Fordította: Máthé Veronika

Forrás: [Iti 90, Thanissaro Bhikkhu](#), angol, páli

Szerzői jogok: Máthé Veronika, 2011

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Iti 3.50 Tevijja Sutta – Háromszoros tudású bráhmin

Fordította: Técsi Judit

Iti 3.50, PTS Iti 98

Így mondta a Beérkezett, az Arahat, tőle így hallottam:

„A Dhamma erejének mértéke alapján nevezek valakit háromszoros tudású bráhminnak¹, és nem a szöveg idézés és felmondás mértéke alapján. És hogyan nevezhető valaki háromszoros tudású bráhminnak a Dhamma erejének mértéke alapján, és nem a szöveg idézés és felmondás mértéke alapján?

„Mikor egy szerzetes felidézi sokrétű elmúlt életeit, azaz egy születést, kettőt, ötöt, tízet, tizenötöt, százat, ezret, százezret, sok világkorszak hosszú kozmikus összehúzódást, sok világkorszak hosszú kozmikus kiterjeszkedést, sok világkorszak hosszú kozmikus összehúzódást és kiterjeszkedést: 'Ez volt a nevem, ehhez a törzshöz tartoztam, így néztem ki. Ilyen ételt ettem, ilyen a fájdalmakat és örömeket éltem át, így ért véget az életem. Elhagyva ezt az állapotot ott tűntem fel újra. Az volt a nevem, ahhoz a törzshöz tartoztam, úgy néztem ki. Olyan ételt ettem, olyan fájdalmakat és örömeket éltem át, úgy ért véget az életem. Elhagyva azt az állapotot itt tűntem fel újra.' Így idézi fel sokrétű előző életei minden módját és részletét.

„Ez az első tudás, amit elért. A nemtudás leromboltatott, tudás kélt; a sötétség leromboltatott, világosság kélt - ahogy azzal történik, aki szorgalmas, igyekvő és eltökélt.

„Aztán a szerzetes látja – isteni szeme révén, amely tiszta és meghaladja az emberi szemet – a lényeket elmúlni és újra feltűnni. És tudja, mikor a lények a cselekedeteiknek megfelelően alantasak és magasztosak, szépek és csúnyák, szerencsések és szerencsétlenek: 'A lények, akik helytelen viselkedéssel felruházottak, helytelen beszéddel felruházottak, helytelenül gondolkodással felruházottak, becsmérlik a nemes tanítványokat, rossz nézeteket vallanak és rossz nézetek befolyása alatt cselekednek – a test felbomlásával, a halál után nélkülöző helyzetben tűnnek fel újra, rossz helyeken, alacsonyabb birodalmakban, a pokolban. De azok a lények, akik helyes viselkedéssel felruházottak, helyes beszéddel felruházottak, helyes gondolkodással felruházottak, nem becsmérlik a nemes tanítványokat, helyes nézeteket vallanak és helyes nézetek befolyása alatt cselekszenek - a test felbomlásával, a halál után jó helyeken tűnnek fel újra, mennyei birodalomban.' Így – isteni szeme révén, amely tiszta és meghaladja az emberi szemet – látja a lényeket elmúlni és újra feltűnni. És tudja, mikor a lények a cselekedeteiknek megfelelően alantasak és magasztosak, szépek és csúnyák, szerencsések és szerencsétlenek.

„Ez a második tudás melyet elért. A nemtudás leromboltatott, tudás kélt; a sötétség leromboltatott,

világosság kélt - ahogy azzal történik, aki szorgalmas, igyekvő és eltökélt.

„Aztán a szerzetes – a mérgek² megsemmisítésével – a méregmentes, felszabadult tudatosságot és felszabadult belátást elérve időzik, amit közvetlenül megismert és még ebben az életében megvalósította.

„Ez a harmadik tudás melyet elért. A nemtudás leromboltatott, tudás kélt; a sötétség leromboltatott; világosság kélt - ahogy azzal történik, aki szorgalmas, igyekvő és eltökélt.

„Így nevezhető valaki háromszoros tudású bráhminnak a Dhamma erejének mértéke alapján, és nem a szöveg idézés és felmondás mértéke alapján.” *Ez az értelme annak, mit a Beérkezett mondott. Erre való tekintettel mondta ezt:*

Ismeri előző létezéseit.

Látja az egeket és a bánat földjét,
a születések végét elérte,
a bölcs, ki a teljes tudás mestere.

E hármasság révén

Háromszoros tudású bráhminná vált.

Őt hívom háromszoros tudású embernek -
nem mást,
aki idézeteket hajt
és szövegeket mond fel.

Ebben az értelemben mondta ezt a Beérkezett, ahogy tőle hallottam.

-
1. A bráhmanikus vallásban a „háromszoros tudású ember”-ként nevezték ki a három Védát kívülről tudta. Ez a vers a bráhmanikus kifejezést új, buddhista értelmezéssel látja el. Háromszoros tudás (three knowledges of wisdom > tevijjā) ld még MN 36 Mahá-Szaccsaka Szutta (a Buddha megvilágosodásának éjjelén érte el ezeket), 4. dzshána eléréséhez szokás kapcsolni. [↩](#)
 2. āsava: képzetek, ötletek amik elködösítik, zavarossá teszik, megmérgezik az elmét, és így az nem tud magasabb dolgok felé fordulni; szó szerint: az ami folyik; egy seb váladéka [↩](#)

Így készült:

Fordította: Técsi Judit

Forrás: [Iti 3.\)\) Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Técsi Judit, 2008

Iti 4.7 Sabrahmaka Sutta – Brahmával élnek

Fordította: Técsi Judit

Iti 4.7, PTS Iti 109

Így mondta a Beérkezett, az Arahat, tőle így hallottam:

„Brahmával élnek azok a családok, ahol otthon a gyermekek nagyra becsülik anyjukat és apjukat. Az első dévákkel élnek azok a családok, ahol a gyermekek nagyra becsülik anyjukat és apjukat. Az első tanítókkal élnek azok a családok, ahol otthon a gyermekek nagyra becsülik anyjukat és apjukat. Azokkal, kik ajándéokra érdemesek, élnek azok a családok, ahol otthon a gyermekek nagyra becsülik anyjukat és apjukat. 'Brahma' az anya és az apa megfelelője. 'Első dévák' az anya és az apa megfelelője. 'Első tanítók' az anya és az apa megfelelője. 'Kik ajándékra érdemesek' az anya és az apa megfelelője. Miért van ez? Anya és apa sokat tesznek gyermekeikért. Vigyáznak rájuk, táplálják őket, bevezetik őket a világba.” *Ez az értelme annak, mit a Beérkezett mondott. Erre való tekintettel mondta ezt:*

Az anyát és apát
aki gondoskodó a családjával,
úgy hívják

Brahma,
első tanítók,
ajándékra érdemesek,
a gyermekeiktől.

Így, aki bölcs,
az tiszteli és
megbecsüli őket,
étellel és itallal,
ruhával és fekhellyel,
kenőccsel és fürdővel,
és a lábuk megmosásával fizet.

Ezeket a szolgálatokat mutatva szülei felé
a bölcs

már itt megdicsőül
és halála után
a mennynek örvendezhet.¹

Ebben az értelemben mondta ezt a Beérkezett, ahogy tőle hallottam.

1. Ld. még [AN 2.31–32](#) ↵

Így készült:

Fordította: Técsi Judit

Forrás: [Iti 4.106, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Técsi Judit, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 21, 2012, at 05:33 PM

Iti 4.10 Nadīsota Sutta – Sodrással szemben

Fordította: Técsi Judit

Iti 4.10, PTS Iti 114

Így mondta a Beérkezett, az Arahat, tőle így hallottam:

„Gondoljuk el, hogy egy embert elragad egy csábító és kellemes folyó árja. Egy másik, helyes látással bíró ember áll a folyóparton és látva ezt így szól: 'Jóember, bár egy csábító és kellemes folyó árja ragadott magával, kissé lejjebb egy sodrással és örvényekkel teli tó van, ahol szörnyek és démonok laknak. Elérve ezt a tavat szörnyethalsz, vagy halálos fájdalmat érzel majd.' Az előbbi ember, hallván a másik szavait, kézzel-lábbal erőlködik, hogy a sodrással szembeszálljon.

„Ezt a hasonlatot a tanítás jelentésének bemutatására mondtam nektek. Ez a jelentése: a folyó árja a sóvárgást jelképezi. Csábító és kellemes, ez jelképezi az érzékelés hat alapját. A tó lejjebb az öt alsó béklyót jelképezi¹. A sodrás a harag és a bánat. Az örvények az érzéki élvezet öt fonala, a szörnyek és démonok az ellenkező nemet jelölik. Az sodrással szemben úszni a lemondást jelenti. Az ember, aki helyesen lát és a folyóparton áll, jelenti a Tathágot, aki érdemes és a maga erejéből tökéletesen felébredett.”

Ez az értelme annak, mit a Beérkezett mondott. Erre való tekintettel mondta ezt:

Járjon bár fájdalommal,
el kell hagynod
az érzéki vágyakat,
ha a fogságtól mentes
jövőre törekszel.

Éberem,
teljesen megszabadult tudattal
érintsd a megszabadulást most itt is,
ott is.

Egy bölcsesség-megszerző
beteljesítve a szent életet,
úgy mondják, elment a világ végéig
elment
a túlsó partra.

Ebben az értelemben mondta ezt a Beérkezett, ahogy tőle hallottam.

1. az öt alsó béklyó: az 'én' képzete, kétség, ragaszkodás rítusokhoz és szokásokhoz, érzéki szenvedély, ellenszenv [↵](#)

Így készült:

Fordította: Técsi Judit

Forrás: [Iti 4.109 Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Técsi Judit, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 21, 2012, at 05:34 PM

Sutta Nipāta - Szövegek a Korai Időszakból

Snp 1.1 Uruga Sutta – A kígyó

Fordította: Fenyvesi Róbert

Snp 1.1, PTS Sn 1-17

A szerzetes, aki enyhíti ébredő haragját,
Akár gyógynövénnyel a gyorsan terjedő kígyómérget,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, aki kimetszi magából a szenvedélyt,
Hogy még írmagja se maradjon,
Mintha egy tóba merülne, lótoszvirág lenne,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, aki kimetszi magából a kínzó vágyat,
Hogy még írmagja se maradjon,
Mintha kiszárítana egy fürge patakot,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, aki lerombolja a gőgöt,
Hogy még írmagja se maradjon,
Mint a hatalmas áradat a gyenge nádból rakott hidat,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes látva a létesülés birodalmait
Lényeg nélküliként,
Mintha egy virágtalan fügefát nézne,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, belül harag nélkül,
Aki így túllépett léten és nemléten,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, akiben a csapongó gondolatok mind eloszlottak,
Hogy még írmagjuk sem maradt,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, aki nem veszik a múltba, nem fordul vissza,
Túllép mindezek a nehézségeken,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, aki nem veszik a múltba, nem fordul vissza,
A világra úgy gondolva: „Ó, mindez valótlan!”,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, aki nem veszik a múltba, nem fordul vissza,
Mentes a „mindez valótlan” vágyképétől,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, aki nem veszik a múltba, nem fordul vissza,
Mentes a „mindez valótlan” irtózatától,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, aki nem veszik a múltba, nem fordul vissza,
Mentes a „mindez valótlan” káprázatától,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, akiben nincs rögeszme,
Akiben az erénytelen gyökerek teljesen ki vannak gyomlálva,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, akiben semmiféle aggodalom nem születik,
Ami visszahúzná az innenső partra,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, akiben semmiféle vágy nem születik,
Ami a létesüléshez kötözné,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

A szerzetes, aki megszüntette az öt akadályt,
Aki háborítatlan, sértetlen,
Túl van a kétségeken,
Lehántja magáról a közeli és távoli partot,
Ahogy a kígyó vedli le rongyos, öreg bőrét.

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [Snp 1.1, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Snp 1.2 Dhaniya Sutta – Dhanija, a jószágbirtokos

Fordította: Fenyvesi Róbert

Snp 1.2, PTS Snp 3

*Dhanija, a jószágbirtokos*¹:

„A rizsem megfőtt,
tejem van elég.

Nemzetségemmel a Mahí partján élek,
házam fedett, tüzem ég:

Úgyhogy, esőisten, ha akarod,
Rajta hát, záporozzon!”

A Buddha:

„Haragtól mentesen,
önhittségem eltűnt²,

egy éjszakát a Mahí partján töltök,
kunyhóm nyitott, tüzem ellobbant³:

Úgyhogy, esőisten, ha akarod,
Rajta hát, záporozzon!”

Dhanija:

„Nincs moszkító, se bögöly.

A marhák a buja legelőkön járnak,
ahol zöldell a fű.

Állják, ha jön az eső:

Úgyhogy, esőisten, ha akarod,
Rajta hát, záporozzon!”

A Buddha:

„A tutajt, ha jól csinálják,
összeácsolják⁴.

Átkelve rajta a messzi túlpartra,

lecsendesítettem az áradást.

Nincs szükségem már tutajra⁵:

Úgyhogy, esőisten, ha akarod,
Rajta hát, záporozzon!”

Dhanija:

„Feleségem előzékeny, gondos,
bájos, régóta együtt élünk.

Soha rosszat még nem hallottam felőle:

Úgyhogy, esőisten, ha akarod,
Rajta hát, záporozzon!”

A Buddha:

„Tudatom előzékeny, figyelmes,
sokáig neveltem, jól tartottam.

Semmi gonosz nincs bennem:

Úgyhogy, esőisten, ha akarod,
Rajta hát, záporozzon!”

Dhanija:

„A jövedelmemből tartom el magam.

Fiaim nyugalomban élnek,
gondtól, bajtól mentesen.

Soha rosszat még nem hallottam felőlük:

Úgyhogy, esőisten, ha akarod,
Rajta hát, záporozzon!”

A Buddha:

„Senkinek a szolgálatában nem állok⁶,

az egész világot bejárom
(felébredésem) jutalmául.

Nincs szükségem fizetésre:

Úgyhogy, esőisten, ha akarod,
Rajta hát, záporozzon!”

Dhanija:

„Vannak marháim, ifjú bikáim,
vemhes teheneim, borjaim,
és egy nagy bikám, ki vezeti csordám:
 Úgyhogy, esőisten, ha akarod,
 Rajta hát, záporozzon!”

A Buddha:

„Nincsenek marháim, se ifjú bikáim,
vemhes teheneim és borjaim,
nincs nagy bikám sem, hogy vezesse csordám⁷:

 Úgyhogy, esőisten, ha akarod,
 Rajta hát, záporozzon!”

Dhanija:

„A póznák jól leszúrva, mozdíthatatlanok.
A friss mundzsa-füvből erősre font kötőfékekből
még egy fiatal bika sem tépheti ki magát:
 Úgyhogy, esőisten, ha akarod,
 Rajta hát, záporozzon!”

A Buddha:

„Eltépve a kötelékeimet,
ahogy egy nagy bika,
egy hatalmas elefánt
tépi el a rothadó indát,
sosem fogok immár
anyaméhbe költözni:
 Úgyhogy, esőisten, ha akarod,
 Rajta hát, záporozzon!”

A hatalmas felhőből eső zuhog
egyenesen alá,
ellepve hegyeket-völgyeket.

Hallva az esőistent alázáporozni

Dhanija így szólt:

„Mily nagy nyereség nekünk

látni a Magasztost!

Hozzá megyünk,

hozzá, aki lát, menedékért.

Légy a tanítónk, Nagy Bölcs!

Feleségem és én szolgálatkészek vagyunk.

Hadd kövessük a szent életet

A Jól-távozott vezetésével!

Távozzunk a túlpartra

az öregség-és-halálból,

vessünk véget minden szenvedésnek és bajnak!”

*Mára*⁸:

„Ezek a gyermekesek

örülnek

a gyermekeiknek.

Ezek az állattartók

örülnek

a teheneiknek.

Az emberek öröme

a vagyonukban áll,

mivel az ember vagyon nélkül

örömet nem talál.”

A Buddha:

„Ezek a gyermekesek

aggódnak

a gyermekeikért.

Ezek az állattartók

aggódnak

a teheneikért.

Az emberek aggodalma

a vagyonukban áll,

mivel az ember vagyon nélkül

1. Dhaniya Gopa: Szó szerint: „akinek jószágban van a vagyona”. A kommentárok szerint harmincezer marhát számlált a csordája. [↵](#)
2. A Buddha versének első sora szójáték, válaszul Dhaniya első sorára. A „haragtól mentesen” (*akkodhano*) rímel a „rizsem megfőtt”-re (*pakkodano*), és az „önhittség” (*khilo*) a „tej”-re (*khīro*). [↵](#)
3. A “nyitott” a tudatra vonatkozik, amit nem fed el, vagy burkol be sóvárgás, szennyeződés és tudatlanság. Ugyanezt a képet használja a Uda 5.5 és a Snp 4.4. A “tüzem ellobbant” a szenvedély, az irtózás és a káprázat, valamint a születés, öregség és halál, bánat, siránkozás, fájdalom, aggodalom és kétségbeesés tüzeire utal. Lásd még SN 35.28, Iti 93; [↵](#)
4. A tutaj a Nemes Nyolckrétű Ösvény helyett áll. [↵](#)
5. Ez a vers nem tűnik közvetlen feleletnek az azt megelőzőre, a kommentárok azt sugallják, hogy itt elveszítjük a párbeszéd jelleget. Egy másik lehetőség szerint a Buddha megint szójátékot használt, az „átkelve” (*tinna*) szó játszik válaszul Dhaniya „fű” (*tina*) szavával. [↵](#)
6. A kommentárok szerint a Buddha nem áll senki más alkalmazásában, még a sajátjában sem – azaz, nem áll a sóvárgás szolgálatában. [↵](#)
7. A Buddha itt lehet, hogy szó szerint értette, hogy nincsenek állatai, tehát egy erős zápor nem is okozhat kárt neki, de az is lehet, hogy itt is képletesen beszélt. Lásd még: SN 4.19. [↵](#)
8. A kommentárok szerint Mára hirtelen kerül a képbe, hogy megpróbálja – sikertelenül – megóvni Dhaniját és feleségét az ösvényre lépéstől. Verse, a Buddha válaszával egyetemben megtalálható a SN 4.8-ban. [↵](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [Snp 1.2, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Snp 1.3 Khaggavisāṇa Sutta – Az orrszarvú

Fordította: Fenyvesi Róbert

Snp 1.3, PTS Snp 35-75

(1.) Lemondva az élőlényekkel
szembeni erőszakról,
egyet sem bántva,
utódra sem kéne vágynod,
nemhogy társra.

Magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(2.) A barátkozó ember
mennyi báj és kellem,
de a vonzerő sarkában, fájdalom.

A kellem hátrányait látva,
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(3.) Akinek a tudatát
rokonszenv ejti rabul
a barátok és társak felé,
elhanyagolja igazi célját.
A baráti kötelék veszélyeit látva,

magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(4.) Ahogy a hatalmas bambuszok
fonódnak egymásba,
olyan a hitvesért, magzatért való aggodalom.

Mint egy kis bambuszcsíra,
semmibe sem gabalyodva,
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(5.) Akár a szarvas a vadonban,
szabadon,

élelmet ott kutat, ahol csak akar:
a bölcs megbecsüli a szabadságot,
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(6.) Társaságban,

– akár otthon, vagy
vándorúton –
kívánságaik zsákmánya vagy.
A szabadságot megbecsülve
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(7.) Mulatság és szerelem

van a házas életben,
és az utódok kényeztetése.
Borzasztó érzés,
ha elveszíted, kit szeretsz,
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(8.) Ellenállás nélkül, mind a négy irányba,

elégedetten azzal amid van,
csüggedés nélkül a bajt kiállva,
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(9.) Nehéz a kedvében járni

azoknak, kik az otthontalanságba távoztak,
éppúgy, mint a világiaknak.
Ledobva az aggodalmat
mások magzatáért,
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(10.) Levágva a világi jegyeket¹,

ahogy a kovilara-fa

hullajtja el leveleit,
a megfontolt ember elvág minden
világi köteléket,
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(11.) Ha megfontolt baráttra lelsz,
útitársra, jó életűre, bölcsre,
ki túl van minden veszélyen,
tarts vele jó érzéssel,
éberen!

(12.) Ha megfontolt barátot nem találsz,
útitársat, jó életűt, bölcsset,
magányosan vándorolj, hagyd el,
akár egy király a birodalmát,
akár az elefánt a Matanga-vadonban,
a csordáját!

(13.) Dicsérjük a társaságot – igen!
Az átlagosat, de inkább a jobbat
kell barátnak választanod.
Ha ilyenre nem lelsz,
hiba nélkül élve
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(14.) Ragyogó aranykarkötő láttán,
mit kiválóan készített el az ötvös,
csörög-zörög egy kézen kettő,
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(15.) [ezt gondolva:]
„Hasonlóképp,
ha mással élünk,
fecseghetünk, mást megsérthetünk.”
Látva, hogy így milyen veszélyt tartogat

a jövő:

magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(16.) Mivel az érzéki örömök
finomak, édesek és vonzóak,
számtalan alakban bővölik el a tudatot.

Az érzékiség partjának hátrányát látva:

magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(17.) „Balsors, daganat, szerencsétlenség,
kórság, egy nyílvesző, veszély számomra.”

Az érzékiség partjának ezen veszélyeit látva:

magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(18.) Hideg és meleg, éhség és szomjúság,
szél és napsütés, böglyök és kígyók:

mindezeket zokszó nélkül kiállva

magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(19.) Akár egy nagy fehér elefánt
erős vállakkal,

ki elhagyta csordáját,

a vadonban él, ott ahol akar,

magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(20.) „Nem érhet el még
részleges megvalósítást sem az,
ki örvend a társaságnak.”

A Napfivér szavait megfogadva:

magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(21.) Túllépve a kifacsart nézeteken,
a biztos utat eléred,

az ösvényt beteljesítéd,

[felismerve:]

„Másokra nem hagyatkozva,
megértés ébred bennem.”

magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(22.) Sóvárgás és csalás nélkül,
szomj és képmutatás nélkül,

– a káprázat és a szennyeződések
kihunyásával -

a világok felé hajlás nélkül:

magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(23.) Elkerülve a rossz társaságot,

kik eltérítenek a céltól,

az elhagyott útra törekedj!

Ne végy magad mellé

oktalant, sóvárgót barátnak.

Magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(24.) Tanulttal állj össze,

ki megtartja a Dhammát,

ki nagyszerű, gyors észjárású.

Az értelmet megismerve,

enyhítsd a zavarodottságod,

magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(25.) Sóvárgás mentesen, a világi örömeinkben,

szerelmeinkben és érzéki gyönyörökben örömet nem találva,

az ékszereket elhagyva,

mindig igazat mondva:

magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(26.) Utódról, hitvesről,
apáról, anyáról,
vagyonról, gabonáról, rokonokról,
és érzéki örömökről mind lemondva:
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(27.) „Mindez fogság, mézesmadzag.
Egy kis öröm után jön a csömör,
Majd még több szenvedés és fájdalom.”
Belátva mindezt körültekintően:
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(28.) A béklyókat porrá zúzva,
akár a hal a vízben, aki a hálót szétszakítja,

– mint az eloltott tűz, ami már nem éget:
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(29.) Szemlesütve, nem szabadosan,
az érzékeket vigyázva, a tudatot óvva,
a kéjre nem szomjazva, nem lángolva:
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(30.) Levetve a világi jegyeket²,
ahogy a korall-fa
hullajtja el leveleit,
vonulj el okker csuhában:
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(31.) Ízekre nem vágyva, figyelmesen,
koldulj háztól házra járva,
tudatodban ne tégy különbséget egyik család között sem:
magányosan vándorolj,

akár az orrszarvú!

(32.) Megszüntette az éberség gátjait,
eltávolítva a szennyeződések, mindet,
nem függve, kimetszve az ellenszenvet,
a csábítást,

magányosan vándorolj,

akár az orrszarvú!

(33.) Hátat fordítva az élvezetnek és a fájdalomnak,
mint korábban a bánatnak és örömmek,
elérve a tiszta egykedvűséget, nyugalmat,

magányosan vándorolj,

akár az orrszarvú!

(34.) Megalapozott kitartással
a legfelsőbb cél elérésére,
szennyezetlen tudattal,
tunyaságtól mentesen tetteidben,
szilárd törekvéssel, állhatatosan és
erőtéljesen,

magányosan vándorolj,

akár az orrszarvú!

(35.) A magányt és elmélyedést nem elhanyagolva,
folyamatosan a Dhammát élve,
a Dhamma szerint élve,
megértve a létesülés birodalmainak
veszélyét,

magányosan vándorolj,

akár az orrszarvú!

(36.) A vágy megszüntetésére,
az éberségre törekedve,
tanultan, tudatosan, zavartól mentesen,
biztosan, a Dhammát szem előtt tartva,
igyekezettel,

magányosan vándorolj,

akár az orrszarvú!

(37.) Félelem nélkül, mint az oroszlán mikor üvölt.
Csapdába bele nem esve, mint szél a hálóban.
Szennyezetlenül, mint a lótuszvirág a vízben:
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(38.) Oroszlánként - ki erősen, kemény fogakkal,
győztesként, az állatok királyaként él –
keress egy elhagyatott helyet, és
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(39.) A megfelelő időben megvalósítva az
elengedést a jó szándékon,
együttérzésen, megbecsülésen,
egykedvűségen keresztül,
a világtól, semelyik világtól sem zavartatva,
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(40.) Elengedve a vágyat,
az irtózatot és a káprázatot;
Porrá zúzva a bilincseket;
Az élet elmúlására ügyet sem vetve,
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

(41.) Az emberek érdekből barátkoznak.
Ritka manapság az önzetlen barát.
Saját megszűnésük és tisztátalanságuk
miatt siránkoznak, tehát:
magányosan vándorolj,
akár az orrszarvú!

Az angol fordító jegyzete:

E szutta refrénje vita tárgya. A szöveg szó szerint azt mondja „Magányosan vándorolj, akár egy ’kard-

szarv”“, ami a páli nyelvű kifejezés az orrszarvúra. A kommentárok azonban ragaszkodnak ahhoz az állásponthoz, hogy ez nem az állatra, csupán a szarvára vonatkozik, mivel az indiai orrszarvúnak, ellentétben az afrikaival, csak egy szarva van. Azonban néhány tudós úgy érvel, hogy az indiai orrszarvú egy magányos állat, a szarva önmagában amúgy sem vándorol, és ahogy a páli kánon más verseiben is ez a mondat, „magányosan vándorolj...” egy személyre vagy egy állatra vonatkozik, nem csupán annak egy részére. Így például [Dhp 329](#) (mint ahogy alább ez a vers is) azt mondja, hogy „magányosan vándorolj, hagyd el, akár egy király a birodalmát, akár az elefánt a Matanga-vadonban, a csordáját!“ Lehetséges azonban, hogy, egyszerre a viselkedése, és a szokatlan egy szarva miatt választották az orrszarvút a magányos vándorlás képeként. Mindemellett a fordításban fontos volt választani közülük. Tehát, mivel a „vándorolj, akár az orrszarvú” sokkal természetesebben hangzik, mint a „vándorolj, akár egy szarv”, az általános olvasatot választottam. Ne feledjék azonban, hogy az orrszarvú szarvának furcsasága erősíti a képet.

Bizonyítékok találhatóak arra, hogy az [Snp 1.1](#)-hez hasonlóan, ezek a versek eredetileg különálló költemények voltak, más és más alkalommal keletkeztek, és csak a megegyező refrén miatt gyűjtötték össze őket.

1. a haj és a szakáll [↩](#)

2. a világi ruházat [↩](#)

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [Snp 1.3, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: May 30, 2012, at 04:33 PM

Snp 1.5 Cunda Sutta – Csunda, a kovács

Fordította: Fenyvesi Róbert

Snp 1.5, PTS Sn 83-90

Csunda, a kovács:

A remetét kérdem én,
aki tisztánlátással bőségesen rendelkezik,
a felébredettet, a Dhamma urát,
a sóvárgástól mentest,
aki a legkiválóbb a kétlábú lények közt,
kocsihajtók legjobbja:
Hányféle szemlélődő van a világon?
Áruld el, kérlek!

A Buddha:

Csunda, négyféle szemlélődő létezik.
Nincs ötödik.
Szentől szembe kérdezted, elárulom hát:
Van az ösvény győzedelmese,
És az ösvény tanítója,
van ki az ösvény szerint él,
és van az ösvény megrontója.

Csunda:

Melyiket hívja a Felébredett az ösvény győzedelmesének,
És melyiket az ösvény páratlan tanítójának?
Mesélj arról, ki az ösvény szerint él,
És mondd el ki az ösvény megrontója.

A Buddha:

Ki a kételkedést meghaladta,
Nyílvesszőjét kihúzta,
Szabadon örül,
Sóvárgástól mentes,
A világ vezetője,
Az isteneket is beleértve,
Aki ilyen, azt hívja a Felébredett

'Az ösvény győzedelmesének'.
Aki a legelsőt legelsőnek tudja,
Aki szorgosan tanulmányozza, mit is mond a Dhamma,
Azt a remetét,
A higgadtat, kétségek legyőzőjét
hívom szerzetesek közt a másodiknak,
'Az ösvény tanítójának'.

Éber, visszafogott,
A Dhamma, az ösvény elveiben megfontolt,
És el senkit sem ítél:
Őt hívom szerzetesek közt a harmadiknak,
Úgy, hogy 'aki az ösvény szerint él'.

Aki csak megjátssza magát a jó gyakorlók között,
Tolakodó, családokat megrontó¹,

Alkalmatlankodó,
Álnok, féktelen, és nagy a szája,
Körötte az álruhája,
Ő az ösvényt megrontó.

Bármelyik világi, aki így kifürkészi,
Hogy ki az érdeemesek okos tanítványa,
Tudva, hogy nem mind egyforma,
Belátva mindezt, hite megmarad.
Így hogyan is tudná egy romlott magát igaznak,
Egy tisztátalan magát tisztának
tettetni?

-
1. A családok megrontója az a szerzetes, aki egy család szeretetébe férkőzik, azáltal, hogy olyan szolgáltatásokkal viszonzza, amit a szerzetesnek nem szabad tennie. Így eltereli a világiak figyelmét azokról, akik a Dhamma és a Vinaja szerint élnek. [↩](#)

Így készült:
Fordította: Fenyvesi Róbert
Forrás: [Snp 1.5, Thanissaro Bhikkhu](#), angol
Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2008
Felhasználás feltételei:

Snp 1.8 Metta Sutta – A szeretetről szóló tanítóbeszéd

Fordította: Farkas Pál

Snp 1.8, PTS Sn 143-152

(A páli nyelvű kántálás letölthető a Birken kolostor [honlapjáról](#), a felvételt az [Amaravati kolostorbeli közösség készítette 2005-ben.](#))

(lásd [páli nyelven](#))

Aki jó úton jár, így cselekedjék, hogy
elérje a nyugalom állapotát:

Legyen rátermett, becsületes, egyenes,
nyájas szavú, szelíd és szerény,

megelégedett, kevés igényű,
keves elfoglaltsággal bíró, egyszerű életet élő,
érzékeit uraló, körültekintő,
tartózkodó, családokhoz nem kötődő.

Ne tegyen semmit sem,
amit a bölcsek rosszallnának.
Legyen minden lény boldog és békés,
töltse el boldogság.

Minden létező élőlényt,
legyen gyenge vagy erős,
hosszú, nagy- vagy középtermetű,
rövid, kicsiny vagy vaskos,

látásból ismert vagy sosem látott,
távolban vagy közelben lakó,
létező vagy létezést kereső,
kivétel nélkül minden lényt töltsön el boldogság.

A másikat senki sehol tönkre ne tegye,
meg ne alázza.

Haragból vagy ellenszenvből
senki se kívánjon a másiknak rosszat.

Ahogyan az anya védi gyermekét, egyetlen gyermekét,
akár élete árán is,
úgy terjessze ki az ember szívét határtalanul,
mindenre, ami csak él.

Az ember szerető szívét
terjessze ki határtalanul, minden világra
— fölfelé, lefelé és minden irányban —,
akadályok nélkül, gyűlölködés nélkül, ellenségeskedés nélkül.

Amíg az ember lankadatlan, tartsa fenn ezt a tudatosságot,
akár áll, akár jár, akár ül, akár fekszik.

E tanítás szerint ezt mondják
magasztos állapotnak.

Nem bonyolódván vélekedések hálójába,
erényekkel ékesen és átlátással fölvértézve,
az ember föladja az érzéki örömök iránti vágyakozást.
Az ilyen ember bizony nem tér vissza újra anyaölbé.

Itt végződik A szeretetről szóló tanítóbeszéd.

Páli nyelven:

karaṇīya mattha kusalena,
yaṃ taṃ santaṃ padaṃ abhisamecca,
sakko ujū ca suhujū ca,
suvaco cassa mudu anatimānī

santussako ca subharo ca,
appakicco ca sallahukavutti,
santindriyo ca nipako ca,
appagabbho kulesu ananugiddho.

na ca khuddaṃ samācare kiñci,
yena viññū pare upavadeyyuṃ.
sukhino vā khemino hontu,
sabbe sattā bhavantu sukhitattā.

ye keci pāṇabhūtatthi,
tasā vā thāvarā vā anavasesā,
dīghā vā ye mahantā vā,
majjhimā rassakā aṇukathūlā,

ditṭhā vā ye ca aditṭhā,
ye ca dūre vasanti avidūre,
bhūtā vā sambhavesī vā,
sabbe sattā bhavantu sukhitattā.

na paro paraṃ nikubbetha,
nātimaññetha katthaci naṃ kiñci,
byārosanā paṭighasaññā,
nāññamaññassa dukkhamiccheyya.

mātā yathā niyaṃ puttā,
āyusā ekaputtamanurakkhe,
evampi sabbabhūtesu,
mānasā bhāvaye aparimāṇā.

mettañca sabbalokasmiṃ,
mānasā bhāvaye aparimāṇā
uddhaṃ adho ca tiriyañca,
asambādhaṃ averaṃ asapattaṃ.

tiṭṭhañcamaṃ nisinno vā,
sayāno vā yāvatāssa vigatamiddho;
etaṃ satimaṃ adhiṭṭheyya,
brahmam-etaṃ vihāraṃ idha-māhu.

ditṭhiñca anupaggamma,
sīlavā dassanena sampanno
kāmesu vineyya gedhaṃ,
na hi jātu gabbhaseyya puna reṭi 'ti.

mettasuttaṃ niṭṭhitaṃ

Szerzői jogok: Farkas Pál, 2008

Felhasználás feltételei: CC BY-NC-SA

Frissítve: June 25, 2012, at 03:56 PM

Snp 2.4 Maṅgala Sutta – A legnagyobb áldások

Fordította: Nyitrai Gábor

Snp 2.4, PTS Sn 258-269

(A páli nyelvű kántálás letölthető a Birken kolostor [honlapjáról](#), a felvételt az [Amaravati kolostorbeli közösség készítette 2005-ben.](#))

(lásd [páli nyelven](#))

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatti közelében tartózkodott, Dzséta Ligetében, Anáthapindika kolostorában. Akkor, egy bizonyos déva, aki ragyogásával elárasztotta az egész Dzséta Ligetet, odament a Magasztoshoz, és közelebb érve tiszteletteljesen üdvözölte. Miután üdvözölte, megállt mellette, és egy verssel szólt a Magasztoshoz, így:

„Sok déva és ember
töri a fejét az áldásokon:
boldogságra, jólétre vágynak.
Mondd hát el, a legnagyobb áldásokat!”

(a Magasztos válasza:)

„Elkerülni a bolondokat,
a bölcsek társaságát választani,
tisztelni ami arra méltó,
Ez a legnagyobb áldás.

Alkalmas ország és lakhely,
jóraló tettek a múltban,
magad helyes célok felé vinni,
Ez a legnagyobb áldás.

Mély tudás és egy mesterség,
magad tisztességre fegyelmezni,
öröm hallani: úgy beszélni,
Ez a legnagyobb áldás.

Szüleiddel törődni és támogatni,
ápolni házastársad és gyermeked,

a munkában sem bajt keverni,
Ez a legnagyobb áldás.

Adni és adni, igazul élni,
rokonoknak készséggel segíteni,
amit teszel legyen feddhetetlen,
Ez a legnagyobb áldás.

A gonoszságot elhagyni, magad visszatartani,
a drogot, részegítő italokat megtagadni,
gondolataidra, tetteidre éberren figyelni,
Ez a legnagyobb áldás.

Tisztelet és alázat,
elégedettség és hála,
alkalmas időben a Dhammáról hallani,
Ez a legnagyobb áldás.

Türelem és engedelmesség,
szerzetesekkel találkozni,
alkalmas időben a Dhammáról beszélgetni,
Ez a legnagyobb áldás.

Önmegtartóztatás és nőtlenség,
látni a Nemes Igazságokat,
a Nibbánát felismerni,
Ez a legnagyobb áldás.

Habár világi dolgokat lát és hall,
az elméje meg nem inog:
bánat nélkül, homály nélkül, békével teli,
Ez a legnagyobb áldás.

Akik így tesznek, akik így élnek,
nincs vereségük, bárhová menjenek.
Boldogok, bárhová kerülnek.
Bizony, ezek a legnagyobb áldások.”

Páli nyelven:

asevanā ca bālānaṃ
paṇḍitānañca sevanā
pūjā ca pūjaneyyānaṃ
etaṃ maṅgalamuttamaṃ

patirūpadesavāso ca
pubbe ca katapuññatā
attasammāpaṇidhi ca
etaṃ maṅgalamuttamaṃ

bāhusaccañca sippañca
vinayo ca susikkhito
subhāsītā ca yā vācā
etaṃ maṅgalamuttamaṃ

mātāpitu upaṭṭhānaṃ
puttadārassa saṅgaho
anākulā ca kammantā
etaṃ maṅgalamuttamaṃ

dānañca dhammacariyā ca
ñātakānañca saṅgaho
anavajjāni kammāni
etaṃ maṅgalamuttamaṃ

āratī viratī pāpā
majjapānā ca saṃyamo
appamādo ca dhammesu
etaṃ maṅgalamuttamaṃ

gāravo ca nivāto ca
santutṭhi ca kataññutā
kālena dhammassavanaṃ
etaṃ maṅgalamuttamaṃ

khantī ca sovacassatā
samaṇānañca dassanaṃ
kālena dhammasākacchā
etaṃ maṅgalamuttamaṃ

tapo ca brahmacariyañca
ariyasaccāna dassanaṃ
nibbānasacchikiriya ca
etaṃ maṅgalamuttamaṃ

phuṭṭhassa lokadhammehi
cittaṃ yassa na kampati
asokaṃ virajaṃ khemaṃ
etaṃ maṅgalamuttamaṃ

etādisāni katvāna
sabbatthamaparājitā
sabbattha sotthiṃ gacchanti
taṃ tesam maṅgalamuttam' ti.

Így készült:

Fordította: Nyitrai Gábor

Forrás: [Snp 2.4](#), páli

Szerzői jogok: Nyitrai Gábor, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 25, 2012, at 03:55 PM

Snp 2.14 Dhammika Sutta – Dhammika (részlet)

Fordította: Kolozsvári Ágnes

Snp 2.14, PTS Sn 376-378, 383-404

Így hallottam. Egyszer a Magasztos Szávatti mellett, a Dzsétavanában, Anáthapindika kolostorában tartózkodott. Ekkor egy világi követő, Dhammika¹ ötszáz további világi követő társaságában felkereste a Magasztost. Ahogy megérkeztek, tisztelettel köszöntötték és helyet foglaltak mellette. Ahogy helyet foglaltak, Dhammika, a világi követő ezt kérdezte a Magasztostól:

– Uram, tőled Gótamától mint nagy tudású bölcstől kérdezem, hogy hogyan cselekedjen erényesen a tanítvány, mind az, aki elhagyta otthonát és eltávozott az otthontalanságba, mind az, aki nem? Előtted tisztán ismert, mind ez a világ a *dévák*kal együtt, mind a végső megszabadulás. Nincs, aki hozzád foghatóan jártas a mélyreható ismeretben. Te vagy a nevezetes önerejéből Felébredett. Mindenre kiterjed a tudásod, és az érző lények iránti könyörületből kinyilatkoztattad a Dhammát, felfedted az elrejtettet, mindent átfogó látásoddal és szeplőtelen tisztaságoddal megvilágosítottál minden világot. A mély értelmű és üdvözítő Dhammát óhajtuk hallani, amit oly tisztán tanítasz, Urunk. Megkérünk téged, tökéletesen Felébredett, válaszolj kérdéseinkre. Az összes szerzetes és világi követő, aki eljött, hogy hallja az igazságot úgy figyelje a Magasztos által ismertetett Dhammát, ahogy a *dévák* figyelik Vászava² szavait.

– Figyeljete szerzetesek, az aszketikus gyakorlatokról foglak tanítani titeket, ami a megfelelő módszer azoknak, akik eltávoztak az otthontalanságba. Tartsátok meg emlékezetetekben, és aki elszánt a jó iránt és megfontolt, az gyakorolja ezt.

– A szerzetes ne menjen rossz időben a faluba alamizsnáért. Aki rossz időben megy, hajlamos a megszállott ragaszkodásra, ezért a Felébredett nem megy rossz időben alamizsnáért.³ A látvány, a hangok, az ízek, az illatok és az érintések elbűvölik a lények elméjét. Hogy szabadok legyünk ezektől az érzéki benyomásoktól, a megfelelő időben, reggel szabad a faluba menni alamizsnáért. Megfelelő módon élelemhez jutván a szerzetes egyedül térjen vissza, találjon/keressen egy félreeső helyet, és belső figyelemmel ne engedje az elméjének, hogy külső tárgyakkal foglalkozzon, a szerzetesnek így kell fejlesztenie önuralmát. Amikor egy világi tanítvánnyal, egy szerzetessel vagy bárki mással kell beszélnie a mély értelmű Dhammának megfelelően beszéljen, nem rágalmazhat, nem fecseghet. Némelyek, akik vitára kelnek egymással, dicstelen módon mellőzik a bölcsességet, ragaszkodások kötik meg őket és elragadják őket az indulataik.

Meghallgatván és megfontolván a Szugata⁴ által tanított Dhammát az Ő kiváló bölcsességű tanítványa bölcsen kell, hogy használja az ételt, a hajlékot, az ágyat, az ülőhelyet és a vizet, amivel köpenyét

tisztítja. Így a szerzetest nem szennyezheti be az ezekhez való ragaszkodás, ahogy a lótusz sem nedvesedik át egy csepp víztől.

Most elmondom a világiaknak szóló tanítást. Mivel nem lehetséges, hogy a világi élettel elfoglalt személy a teljes szerzetesi gyakorlást megvalósítsa, a világi ezt követve lesz erényes.

Nem szabad életet elvennie, sem élet elvételét okoznia, sem más élet elvételére felbujtania. Tiltott bármilyen lényt, gyengét vagy erőset megsebeznie az egész világon.

Kerülnie kell, hogy bármit elvegyen, amit nem adnak. Nem szabad lopnia, vagy más lopásra buzdítania. Teljesen tartózkodnia kell a lopástól.

A bölcsnek kerülnie kell a szemérmertlenséget, mintha az izzó parázs lenne. Ha képtelen is arra, hogy nőtlenségben éljen, más asszonyát nem látogathatja.

Belépvén a királyi udvarba vagy emberek társaságába ne mondjon hazugságot. Kerülnie kell a hazug beszédet, és más se biztasson erre. Teljesen tartózkodnia kell a csalárdságtól.

A világi, aki a Dhamma gyakorlását választotta, nem lehet bódító szerek rabja. Nem ihat alkoholt és nem biztathat senkit, hogy így tegyen, tudván, hogy ez örülséghez vezet. Az alkoholtól megzavart emberek gonosz tetteket hajtanak végre, és más meggondolatlan embereket is rávesznek ilyesmire. Kerülnie kell a bódító szereket, a vétség ezen fajtáját, ami elbódítja az elmét és bolond emberek öröme.

Ne ölj,
Ne vedd el, amit nem adnak,
Ne hazudj,
Ne fogyassz bódító szereket,
Tartózkodj a szexuális érintkezéstől,
Ne egyél éjjel, a nem megfelelő időben,
Ne viselj virágfüzéreket és illatszereket,
A földön vesd meg az ágyad, vagy gyékényen aludj.

Ez a szenvedésnek véget vető, Felébredett által kinyilatkoztatott nyolc előírás.

A világi követő örömmel teli tudattal tartsa be mind a nyolc előírást az *upószatha* napján, valamint a kéthetes Hold-ciklus tizennegyik, tizenötödik és nyolcadik napján és a kéthetenkénti ünnepnapon is. Reggel a bölcs ember, miután megtartotta az *upószathát* és annak előírásait, tiszta szívvel és örömmel adakozzon megfelelő ételt és italt a szerzetesek közösségének. Támogassa anyját és apját, hiszen ez kötelessége, és kereskedjen becsületesen. A világi, aki szorgalmasan teljesíti ezen kötelességeit, az

önmaguktól fénylő *dévák* birodalmában születik újra.

1. A név jelentése: törvényes, igazságos, a Dhamma szerinti [↵](#)
2. Az istenek királya: Szakka egy másik néven [↵](#)
3. A szerzetesnek délelőtt kell alamizsnagyűjtő körútra mennie, különben olyan dolgokat láthat, amelyek megingatják a lemondott élet gyakorlásában [↵](#)
4. A Buddha egyik neve, jelentése „jól járó”, „jó úton járó” [↵](#)

Így készült:

Fordította: Kolozsvári Ágnes

Forrás: [Snp 2.14, John D. Ireland](#), angol

Szerzői jogok: Kolozsvári Ágnes, 2009

Felhasználás feltételei:

Frissítve: January 01, 2012, at 03:18 PM

Theragāthā - Az Öreg Szerzetesek Versei

Thag 8.1 Mahākaccāna – Mahá Kaccána

Fordította: Siebenhofer Balázs

Thag 8.1, PTS Thag 494-501

Nem kellene a sok elfoglaltság
El kellene kerülni az embereket,
Nem kellene sürgetni (az adományokhoz jutást).
Aki mohó és kapzsi a finomságokra
Az nem éri el a célt, mely boldogsággal jár.

Az elkötelezett családban szerzett tisztelet
Olyan, mint a mocsár.
Eltávolíthatatlan tüske
A hitvány embernek [ez a tisztelet].

Nem lehet mást okolni,
Ha a halandó *kammája* rossz.
Saját döntésén múlik, ha a rosszat választja,
Hiszen a halandónak a *kamma*¹ a családja.

Senki nem válik tolvajjá, mert azt mondják róla,
Senki nem lesz bölcs, mert azt mondják róla;
Amilyenek önmagát ismeri,
Olyannak fogják őt ismerni a *dévák*².

Sokan nem értik meg,
Hogy itt minden elmúlik egyszer.
De azok a bölcsek, kik ezt megértik,
Ez által lecsendesítik viszályaikat.

A bölcsek akkor is élnek,
Ha elveszítik a vagyonukat.
De ha nem éri el a bölcsességet,
Akkor hiába a gazdagság, olyan mintha nem is élne.

Minden hallható a füllel,
Minden látható a szemmel,
Bölcs az, aki nem utasítja el

Mindazt amit lát és hall.

A látó legyen olyan, mint a vak,
A halló legyen olyan, mint a süket
A bölcs legyen olyan, mint a néma,
Az erős legyen olyan, mint a gyenge.
És ha így a célt elérte,
Akkor feködhet a halálos ágyán.

1. saját tettei [↵](#)

2. istenek [↵](#)

Így készült:

Fordította: Siebenhofer Balázs

Forrás: [Thag 8.1, Bhikkhu Bodhi](#), angol

Szerzői jogok: Siebenhofer Balázs, 200

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Therīgāthā - Az Öreg Szerzetesnők Versei

Thig 1.1-18 Therīgāthā (1) – Egyedül álló versek

Fordította: Bálint Gyöngyi

Thig 1.1-18, PTS Thig 1-18

1. *Egy ismeretlen bhikhuní*¹

Aludj boldogan kis théri², az általad készített öltözetben; mert lecsendesedett a vágyad, mint a szárított zöldség a tálkában.

2. *Muttá*

Muttá, szabadulj meg a kötelékeidtől, mint a Hold Ráhu hatalmától, teljesen szabad elmével, kötelezettség nélkül, élvezd az alamizsnát.

3. *Punná*

Punná, telj meg fenséges dolgokkal, ahogy a Hold a 15. napon (telve van). Beteljesült bölcsességgel tépd darabokra a (tudatlanság) sötétségének kötelékét.

4. *Tisszá*

Tisszá, képezd magad (a meditációban); ne hagyd az adandó alkalmakat elszaladni. Megszabadulva minden köteléktől éld az életed *ászavák*³ nélkül.

5. *Másik Tisszá*

Tisszá, foglalkozz fenséges dolgokkal, ne hagyd az adandó alkalmat elszaladni. Mivel azok, akik elszalasztották az adott pillanatot, megbánják (ezt), amikor pokolra jutnak.

6. *Dhírá*

Dhírá, érd el az ellobbanást, a (téves) képzetek lenyugvását és a boldogságot. Érd el a kialvást, a felülmúlhatatlan megnyugvást az erőfeszítéstől.

7. *Másik Dhírá*

Te vagy Dhírá, szilárd elméd miatt és mivel bhikkhuní vagy fejlett képességekkel. Viseld utolsó testedet, miután legyőzted Márát és az ő seregét.

8. *Mittä*

Mittä, aki bizalommal távozott az otthonból az otthontalanságba, légy az aki kedvét leli a barátokban. Hozz létre jó tudatállapotokat, hogy megszabadulj az erőfeszítéstől.

9. *Bhadrá*

Bhadrá, aki bizalommal távozott az otthonból az otthontalanságba, aki örömét leli a szerencsés

dolgokban (bhadra); hozz létre egy jó elme állapotot, és felülmúlhatatlan megnyugvást az erőfeszítésekben.

10. *Upaszamá*

Upaszamá, át kell kelned a halál birodalmán, melyen nagyon nehéz átkelni. Viseld utolsó testedet, miután legyőzted Márát és az ő seregét.

11. *Muttá*

Megszabadultam, tökéletesen megszabadultam a három haszontalan dolog által, a mozsár, a mozsártörő, a haszontalan férjem által. Megszabadultam a születéstől és haláltól; kiirtatott mindaz, ami egy megújult léthez vezet.

12. *Dhammadinná*

Törekvőnek, céltudatosnak és értelemmel telinek kell lenni. Akinek gondolata nem tapad az érzéki élményekhez, úgy hívják “árral szembe menő”.

13. *Viszákhá*

Tedd azt, amit a Buddha tanít, ha ezt teszi az ember, nem bánja meg soha. Gyorsan moss lábat, majd ülj le az egyik oldalra.

14. *Szumaná*

Fájdalomnak tekintve az elemeket, ne szüless újra. Megszabadulván a létezés utáni vágytól megnyugodva fogsz vándorolni.

15. *Uttará*

Meg voltam kötve a test, a beszéd és az elme által. Kiszakítva a gyötrő gyökeret mindent lecsillapítottam és kioltottam.

16. *Szumaná, aki öregkorában távozott az otthonból az otthontalanságba*

Feküdj le nyugodtan, idős hölgy, beburkolózva az általad készített ruhákba. Mivel vágyad lecsendesedett, lecsillapodtál, kialudtál.

17. *Dhammá*

Miután alamizsna után bolyongtam, botomra támaszkodva, legyengülve, remegő végtagokkal a földre rogytam, azon nyomban veszélyt látván a testben. Akkor az elmém teljesen felszabadult.

18. *Szanghá*

Feladva házam, az otthonból az otthontalanságba távozva feladva fiam, nyájam és mindent, ami szívemnek kedves, feladva vágyat és gyűlöletet, megszabadulva a tudatlanságtól, kiszakítva a vágyakozás és minden gyökerét, megnyugvást nyertem.

-
1. bhikkhunī: (szanszkr. bhikṣuṇī) szerzetesnő [↵](#)
 2. therī: szerzetesnők tiszteletteljes megszólítása, általában azoké, akik már 10 éve felavatott bhikkhuník [↵](#)
 3. āsava: indulatok, befolyások [↵](#)

Így készült:

Fordította: Bálint Gyöngyi

Forrás: , angol

Szerzői jogok: Bálint Gyöngyi, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: May 30, 2012, at 04:18 PM

Thig 2.19-38 Therīgāthā (2) – Vers párok

Fordította: Bálint Gyöngyi

Thig 2.19-38, PTS Thig 19-38

Nandá

[19.] Nandá, lásd a testet, betegnek, tisztátalannak, rohadtnak. Fejleszd az elmét, mely elszánt és jól összpontosító a kellemetlen szemlélésére.

[20.] És fejleszd a jel nélkülit és űzd ki a szunnyadó gögre való hajlamot. Majd teljesen megértve a gögöt, megnyugodva fogsz vándorolni.

Dzsentí

[21.] A megvilágosodás ezen hét tényezőjét, melyek az kioltás elérésének módjai, ahogyan Buddha tanította, mind megtapasztaltam.

[22.] Az áldottat láttam magam, ez az utolsó test, az újjászületéstől újjászületésig való vándorlás teljesen megsemmisült, nincs most már megújult létezés.

Egy bizonyos ismeretlen bhikkuni

[23.] Teljesen, teljesen, tökéletesen megszabadultam a mozsártörőtől. Az én szégyentelen uram, még a napvédője (kalapja) is elborzaszt. Üstömből vízisikló szaga árad.

[24.] Lerombolom a vágyat és az utálatot sistergő hanggal, majd odamegyek egy fa tövéhez. „Ó, boldogság” úgy merengek rajta mint boldogságon.

Addhakászi

[25.] A bérem (a prostitúcióból) olyan magas volt, mint Kászi ország bevétele, mivel ezt az árat rögzítették, a városiak megfizethetlenné tettek.

[26.] Majd megundorodtam a testemtől, és mivel megundorodtam, többé már nem érdekelt (az). Ne fussak ismét újjászületésből újjászületésbe újra meg újra. A három tudás megvalósult. Buddha tanítása beteljesült.

Csittá

[27.] Habár sovány, beteg és gyenge vagyok, rádölök egy botra miután megmásztam a hegyet.

[28.] Ledobva külső köpenyem és lefordítva tálamat nekidőltem egy sziklának széttépve a tudatlanság sötétjét.

Mettiká

[29.] Habár fáj mindenem, beteg vagyok, és elszállt ifjúságom rádőlök egy botra miután megmásztam a hegyet.

[30.] Ledobva külső köpenyem és lefordítva tálamat leültem egy sziklára. És akkor az elmém teljesen megszabadult. A három tudást elértem. Buddha tanítása beteljesült.

Mittá

[31.] A kéthetes időszak 14., 15., és egy különleges napját böjtnapként ültem meg, mely jól kapcsolódik a nyolc fogadalomhoz, újjászületésre vágyva a dévák közt.

[32.] Ma egyszer étkezem naponta, borotvált fejjel, külső köntösbe öltözve nem vágyom a dévák közti újjászületésre, mivel elmúlt minden félelem a szívemből.

Abhajamátá

[33.] Anya, a talpaktól felfelé és fejtől és hajtól lefelé szemléld ezt a tisztátalan, búzló testet.

[34.] Így időzvén minden vágyat gyökerestől kiteptem. Az izzó láz lelohadt, lecsendesültem, megnyugodtam.

Abhajatthéri

[35.] Abhaja, törekeny az a test, melyhez a halandók ragaszkodnak. Gondosan és figyelmesen el fogom dobni ezt a testet.

[36.] Örömet lelve a virrasztásban, sok fájdalommal teli tárgy miatt elértem a kízó vágy megsemmisülését. Buddha tanítása beteljesedett.

Számá

[37.] Négyyszer-ötször elhagytam cellámat, mivel elmém nem talált békét és nem nyertem önuralmat felette.

[38.] Ez a nyolcadik éjszakám. A kízó vágyat gyökerestől kiteptem. Örömet lelve a virrasztásban, sok fájdalommal teli tárgy miatt elértem a kízó vágy megsemmisülését. Buddha tanítása

beteljesedett.

Így készült:

Fordította: Bálint Gyöngyi

Forrás: , angol

Szerzői jogok: Bálint Gyöngyi, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 18, 2012, at 10:35 AM

Thig 3.39-62 Therīgāthā (3) – Három verses egységek

Fordította: Bálint Gyöngyi

Thig 3.39-62, PTS Thig 39-62

Másik Számá

[39.] Huszonöt év telt el, mióta az otthontalanságba távoztam. Nem tudok róla, hogy bármikor is békét lelt volna elmém.

[40.] Mivel nem nyert elmém békére, nem nyertem önuralmat felette. Majd vallásos révületbe kerültem, emlékezvén a hódító tanítására.

[41.] Örömet lelve a virrasztásban, sok fájdalommal teli tárgy miatt elértem a kínzó vágy megsemmisülését. Buddha tanítása beteljesedett. Hét nap telt el azóta, hogy gyötrő vágyam lelohadt.

Uttamá

[42.] Négyszer-ötször elhagytam cellámat, mivel elmém nem talált békét és nem nyertem önuralmat felette.

[43.] Elmentem egy bhikkuníhoz, akiben bizalmam leltem. Megtanította nekem a doktrinát, a létezés alapelveit, az érzékelés alapjait és az elemeket.

[44.] Meghallgattam a tanításokat, amelyekre tanított. Hét napon át keresztbe vetett lábakkal ültem ugyanabban a pózban átadva magam örömmek és boldogságnak. A nyolcadik napon kinyújtottam lábaim széttépve a tudatlanság sötétségét.

Másik Uttamá

[45.] A megvilágosodás ezen hét tényezőjét, melyek a kioltás elérésének módjai, mind elértem, ahogyan azt Buddha tanította.

[46.] Az üresség vagy a jel nélküli¹ vagyok, amelyikre éppen szükség van. Buddha igaz lánya vagyok, aki mindig örömét leli a lecsillapodásban.

[47.] Minden érzéki örömet, azt is ami isteni és azt is ami emberi, kiszakítottam. Az újjászületésből újjászületésbe való utazás teljesen megsemmisült. Nincs megújult létezés.

Dantiká

[48.] A Giddzsha-kúta hegyen levő nappali pihenőhelyemet elhagyva megláttam egy elefántot a folyóparton, amelyik felbukkant, miután lemerült.

[49.] Egy ember egy horgot tartván megkérte az elefántot: „Add oda a lábadat”. Az elefánt előrenyújtotta a lábát. Az ember megmászta az elefántot.

[50.] Látva, hogy a vad megszelídült, az ember ellenőrzése alá került, összpontosítottam elmém, bementem az erdőbe azért a célért.

Ubbirí

[51.] (Anya) te így kiáltasz az erdőben: „Ó, Dzsíva” , értsd meg magadat, Ubbirí. Nyolcvannégyezer lány, mind Dzsíva nevű, elégett ebben a temetési tűzben, melyik miatt bánkódsz?

[52.] Valóban kitepte (a férfi) a dárdámat, (melyet) nehéz (volt) meglátni, befészkelve magát szívembe, és megszabadított a lányom miatti mély fájdalomtól, mely hatalmába kerített.

[53.] Ma kiteptem a dárdámat, nincs bennem éhség, lecsillapodtam. Megyek a Buddha-bölcshöz a doktrínához és a rendhez, mint menedékhez.

Szukká

[54.] Mit csináltak ezekkel a Rádzsagahabéli férfiakkal? Olyanok, mintha bort ittak volna, mint akik nem állnak Szukká szolgálatába, aki a Buddha tanításait prédikálja.

[55.] De a bölcs issza (a tanítást), úgy gondolom, mely ellenállhatatlan és sosem érzi tőle az édes íztől való jóllakottságot, mint ahogy az utazók isszák az esőt.

[56.] Te vagy Szukká ragyogó elméd miatt, megszabadulva a vágytól, összpontosítva. Viseld el utolsó testedet, mely legyőzte Márát és az ő seregét.

Szélá

[57.] Nincs menekvés a világban. Mit fogsz tenni az elvonulás által? Élvezd az érzéki örömeket, hogy ne bánd meg később.

[58.] Az érzéki örömeik, mint a kard és szurony, a létezés elemei hús-vágó bárd nekik. Amit érzéki örömeik élvezetének hívnak, már nem élvezet számomra.

[59.] Az öröm élvezete mindenütt le van küzdve, a tudatlanság sötétje szét van tépve. Így tudd te gonosz, le vagy győzve, halál.

[60.] Ahhoz a helyhez, melyet nehéz elérni, melyhez a látók jutnak el, nem juthatnak el az alacsony intelligenciájú nők.

[61.] Milyen kárt tud tenni bennünk a nő, amikor az elme jól összpontosult, amikor a tudás birtokában van olyasvalaki, akinek helyes betekintése van a doktrínába?

[62.] Az öröm élvezete mindenütt le van küzdve, a tudatlanság sötétje szét van tépve, így tudd te gonosz, le vagy győzve, halál.

1. a *nibbána* aspektusai [↩](#)

Így készült:

Fordította: Bálint Gyöngyi

Forrás: , angol

Szerzői jogok: Bálint Gyöngyi, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 18, 2012, at 10:39 AM

Thig 4.63-66 Therīgāthā (4) – Négy verses egységek

Fordította: Bálint Gyöngyi

Thig 4.63-66, PTS Thig 63-66

Bhaddá Kápiláni

[63.] Kasszapa, a fiú, a Buddha örököse, jól összpontosító, aki tudja, hogy élt már korábban, és aki látja a mennyet és a poklot.

[64.] És aki elérte az újjászületésnek pusztulását, egy bölcs, aki rendkívüli tudást tökéletesítettél. E három tudás miatt ő a hármas tudású brahma.

[65.] Ugyanúgy Bhaddá Kápiláni a hármas tudású, aki maga mögött hagyta a halált, utolsó testet viseli, mely Márát és az ő seregét legyőzte.

[66.] Látva a világban rejlő veszélyt, mindketten az otthontalanságba távoztunk, mi a megsemmisült, megszelídített ászavákkal lecsendesedtünk.

Így készült:

Fordította: Bálint Gyöngyi

Forrás: , angol

Szerzői jogok: Bálint Gyöngyi, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 18, 2012, at 10:42 AM

Thig 5.67-121 Therīgāthā (5) – Öt verses egységek

Fordította: Bálint Gyöngyi

Thig 5.67-121, PTS Thig 67-121

Egy bizonyos ismeretlen bhikkhuni

[67.] Már huszonöt éve, hogy az otthontalanságba távoztam. Még egy ujjcsettintésnyi időre sem tudott elmém lecsendesedni.

[68.] Mivel elmém, mely tele van vágyakkal az érzéki örömök iránt, nem nyert békét, kinyújtva karjaimat, felkiáltva beléptem a viharába.

[69.] Majd elmentem egy bikkhunihoz, akiben bizalmam volt. Megtanította nekem a dogmát, a létezés elemeit, az érzéki alapokat és az elemeket.

[70.] Miután meghallgattam tanításait leültem az egyik oldalra. Tudom, hogy már éltem korábban. A déva-szem kitisztult.

[71.] És ismerem mások tudatállapotát, a fül megtisztult, megvalósítottam a rendkívüli erőt, elértem az ászavák¹ megsemmisülését, ezt a hat rendkívüli tudást megvalósítottam, Buddha tanítása beteljesedett.

Vimalá a korábbi kurtizán

[72.] Elbódítva külsőm, testem, szépségem és hírnevem által, fiatalságom miatt gögből más nőt megvettem.

[73.] Miután tarkabarkán feldíszítettem ezt a testet, becsapva a bolondokat, megálltam a bordélyház ajtajánál, mint egy vadász, aki kiveti csapdáját.

[74.] Mutogatja díszeit. Sok titkos helyet felfedtem, különféle varázslatokat végeztem, és csúfot üztem sok emberből.

[75.] Ma, miután alamizsna után jártam borotvált fejjel, külső köpenybe bújva letelepedtem egy fa lábához, elnyerve a nem-gondolkodás állapotát.

[76.] Minden köteléket, mind istenit, mind emberit, elvágtam. Miután megsemmisült minden ászava, lecsillapodtam, megnyugodtam.

Szihá

[77.] Érzéki örömek iránti vágytól sújtva, az oktalan gondolkodás miatt, korábban öntelt voltam, nem lévén uralmam az elmém felett.

[78.] Megszállva a tisztátalanság által, utat engedve a boldogság keresésének, elmém nem nyert békét, mivel a szenvedély gondolata hatotta át.

[79.] Lefogyva, holsápadtan hét éven át vándoroltam, nagyon betegen, nem leltem boldogságot sem éjjel sem nappal.

[80.] Majd fogtam egy kötelet, kimentem az erdőbe és azon gondolkodtam: „Itt lógni nekem jobb, mint ezt a silány életet éljem”.

[81.] Készítettem egy erős hurkot, egy fa ágához kötöttem, majd a hurkot a nyakam köré vettem. Akkor az elmém teljesen felszabadult.

Nandá

[82.] Nézd a testet Nanda, beteg, tisztátalan, romlott. Fordítsd az elmét, mely elszánt és jól összpontosító a visszataszítón való elmélkedésre.

[83.] Ahogy ez, úgy az; ahogy az, úgy ez. Rothadó gonosz bűnt érzek, ez a bolondok öröme.

[84.] Látva ezt nem pihentem sem éjjel sem nappal. Majd bölcsességgemmel megvizsgáltam. Láttam.

[85.] Éberem, ésszerűen gondolkodva megláttam a testem valódi állapotában: kifordítva.

[86.] Majd megundorodtam a testtől, többé nem érdekelt belülről. Éberem, bilincstől megszabadulva lecsillapodtam.

Nanduttará

[87.] Imádtam a tüzet, a holdat, a napot és a dévákat. Lejártam a sekély folyóhoz és megmerítkeztem a vízben.

[88.] Sok fogadalmat tettem, fél fejemet megborotváltam, a földön vettem magamnak ágyat, nem ettem éjszaka.

[89.] Gyönyörködtem az életben és díszeiben. A fürdés, és felkenés által elláttam ezt a testet, melyet az érzéki örömek iránti vágy sújtott.

[90.] Majd hitet nyerve az otthontalanságba távoztam, olyannak látván a testet, amelyen valójában. Az érzéki örömök iránti vágyat kiteptem gyökerestől.

[91.] Minden létet, óhajt és vágyat elvágтам. Megszabadulva minden köteléktől elnyertem elmém békéjét.

Mittakáli

[92.] Miután bizalommal távoztam az otthonból az otthontalanság állapotába, vándoroltam itt és ott, nyereségre, megbecsülésre éhesen.

[93.] Elszalasztva a legmagasabb célt, a legalacsonyabbat üztem. Alávetve magam a tisztátalanság uralmának, nem ismertem az aszketikus állapot célját.

[94.] Majd vallási izgalomba kerültem cellámban ülve, arra gondoltam: „A rossz útra tértem. Gyötrő vágy uralma alá kerültem.

[95.] Az életem rövid. Az öregség és betegség rombolják. Nincs már időm, hogy meggondolatlan legyek, mielőtt ez a test összetörik.”

[96.] Látva a lételemek keletkezését és elmúlását, ahogyan azok valójában vannak, felálltam, s az elmém teljesen felszabadult. Buddha tanítása beteljesedett.

Szakulá

[97.] Egy házban élve, hallva egy bikkhu tanítását láttam a makulátlan tantételt, a kioltást, a rendületlen állapotot.

[98.] Miután elhagytam fiam és lányom, pénzt és nyereséget, és levágattam hajam, az otthontalanságba távoztam.

[99.] Képzésben vettem részt, kifejlesztettem a helyes utat, lecsökkentettem a vágyat és a gyűlöletet, és az ászavákat, melyek ezekhez kapcsolódnak.

[100.] Miután bikkhunínak szenteltek fel, visszaemlékeztem rá, hogy már korábban születtem. A dévaszem megtisztult, makulátlan, jól fejlett.

[101.] Másként meglátva az alkotó elemeket, melyek kauzálisan keletkeznek és hajlamosak a felbomlásra, megsemmisítettem minden ászavát, lenyugodtam, lecsillapodtam.

Szóná

[102.] Miután tíz fiat szültem ebből az anyagi testből, gyenge és öreg lévén elmentem egy bikkhuníhoz.

[103.] Megtanította nekem a tanokat, a lételemeket, az érzékelés alapjait és az elemeket. Miután meghallgattam elméletét, levágattam a hajam és az otthontalanságba távoztam.

[104.] Miután képeztem magam, a déva-szem megtisztult. Tudom korábbi lakhelyem, hogy hol éltem korábban.

[105.] Elszántan és jól összpontosítva kifejlesztettem a jel nélkülit. Azonnal teljesen felszabadultam. Lecsillapodtam ragaszkodás nélkül.

[106.] A lét öt alapja, melyeket megismertem, gyökerestül ki vannak tépve. Maradandó dolgokból születve most már mozdíthatatlan vagyok. Nincs többé megújult létezés.

Bhaddá, a korábbi dzsaina

[107.] Azelőtt lenyírt hajjal, porosan, egyetlen köpenyben vándoroltam, s hibát véltem ott, ahol nem volt, s ott, ahol volt, nem láttam meg.

[108.] Elhagyva nappali pihenőhelyem a Giddzsha-kúta hegyen, megláttam a makulátlan Buddhát a bikkhuní rend kíséretében.

[109.] Térdet hajtva hódolatot fejeztem ki, álltam összetett kezekkel szemtől-szemben. Gyere Bhaddá, mondta, ez volt a felszentelésem.

[110.] Bebarangoltam Angát és Magadhát, Vaddzsit, Kászit és Kószalát. Ötvenöt éven át ellenszolgáltatás nélkül élveztem a királyságok alamizsnáját.

[111.] Igazán sokat érdemel, igazán bölcs volt az a világi követő, aki egy köpenyt adott Bhaddának, aki most megszabadult minden köteléktől.

Patácsára

[112.] Ekével felszántva a földet, magvakat szórva feleségeket és gyermekeket táplálva lelnek a fiatal brahmanák gazdagságot.

[113.] Erkölcsös magaviseletű vagyok, és eleget teszek a tanító tanításainak, miért nem nyerek mégsem megnyugvást. Nem vagyok erőtlen, sem felfuvalkodott.

[114.] Miután lábat mostam, figyelmemet a vizekre fordítottam, látva a föntről a mélybe folyó vizet,

összpontosítottam az elmém, mint egy nemes telivér ló.

[115.] Majd felkapva lámpám, beléptem cellámba. Miután megtekintettem ágyam, leültem a kanapéra.

[116.] Majd fogtam egy tűt és kihúztam a kanócot. Elmém úgy ragyogott fel, mint ahogyan a lámpa fénye kialudt.

Harminc bhikkhuni

[117.] „Fogva a mozsártörőt a fiatal brahmanák megőrlik a gabonaszemeket, táplálva feleségeiket és gyermekeiket és a fiatal brahmanák gazdagságot lelnek.

[118.] Tedd, amit Buddha tanít, amit megtettél, ne bánd. Gyorsan mosd meg lábaidat, és ülj le az egyik oldalra, törekedj az elme békéjére, tedd, amit a Buddha tanít.”

[119.] Ők hallva az ő kijelentését, Patácsára tanításait, megmosták lábaikat és leültek az egyik oldalra. Az elme békéjére törekedtek, és tették, amit Buddha tanított.

[120.] Az átvirrasztott éjszaka elején visszaemlékeztek, hogy korábban már születtek, virrasztásuk közepén megtisztították a déva-szemet, ébrenlétük utolsó szakaszában széttépték a tudatlanság sötétjének kötelékét.

[121.] Felálltak, majd tiszteletüket tették lábánál. „Mefogadtuk a tanácsod, úgy fogunk tisztelni téged, mint ahogyan a harminc déva tiszteli Indát², aki legyőzhetetlen a csatában. Elértük a hármas tudást, ászavák nélkül vagyunk.”

1. *āsava*: indulat, befolyás, túlcserdulás. A szomjhoz hasonló, alapvető (az érzékszervi tapasztaláshoz, a vágybirodalomhoz kötő) indíttatások. [↩](#)

2. *Inda*: szanszkr. *Indra* [↩](#)

Így készült:

Fordította: Bálint Gyöngyi

Forrás: , angol

Szerzői jogok: Bálint Gyöngyi, 2008

Felhasználás feltételei:

Frissítve: June 18, 2012, at 10:51 AM

Milindapañhā - Menandrosz Király Kérdései

Vinaya Piṭaka - A Fegyelem Gyűjteménye

Mahāvagga - A Nagy Fejezet

Mv 1.1.5-8. Mahāvagga – A Buddha tanító útjának kezdete

Fordította: Vekerdi József

Mv 1.1.5-8, PTS Vin I 5-8

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Ebben az időben a magasztos Buddha Uruvélában, a Nérandzsará folyó partján, a bódhifa tövében ült, miután a megvilágosodása bekövetkezett. És a Magasztos keresztbe tett lábbal ült a bódhifa tövében hét napig egyfolytában, a megvilágosodás boldogságában. [...]

Hét nap elmúltával a Magasztos visszatért révületéből, és a fa tövéből átment egy adzsapála vadfügefa alá. Odaérve, leült az adzsapála vadfügefa tövében. Miközben a Magasztos egyedül, magában ült ott, ez a gondolata támadt:

– Ez a tan mély, nehezen felfogható, nehezen érthető, nyugalmat adó, magasrendű, ésszel fel nem érhető, titkos, csak bölcseknek szóló. Számomra világos lett. Ám az emberek vágyaik rabjai, vágyaikon csüggenek, vágyaikat élvezik. Ezért az emberek, akik vágyaik rabjai, vágyaikon csüggenek, vágyaikat élvezik, nem fogják megérteni az okok és okozatok láncolatának összefüggését, nem fogják megérteni a lépcsírák kioltását, az érzelmek elvetését, a létszomj elfojtását, a szenvedély eltávoztatását, a nyugalmat, a nirvánát. Ha tehát hirdetni fogom a tant, és a többi ember nem érti meg tanításomat, csak baj háramlik belőle rám, fölösleges fáradtság háramlik belőle rám.

És ekkor ez az addig nem hallott vers ötlött fel a Magasztos előtt:

– >

Nehezen jöttem én is rá, másnak hiába mondanám.

A gonoszság, a gyűlölség elzárja más elől a Tant.

Ár ellen úszó, mély, titkos, alig látszó szikrányi fény;

a gonoszság sötétsége nem hagyja megpillantani.

<-

Mikor a Magasztos mindezt végiggondolta, úgy döntött, hogy megmarad magányában, és nem fogja hirdetni a Tant. Ám ekkor Brahmá, a Teremtő, gondolata erejével meglátta a Magasztos elhatározását, és ezt gondolta:

– Óh jaj, a világra romlás vár, a világra pusztulás vár, ha a Beérkezett, a Szentséges, a Tökéletesen Megvilágosult úgy dönt, hogy megmarad magányában, és nem fogja hirdetni a Tant!

Ekkor Brahmá, a Teremtő, elhagyta a brahmanvilágot, és megjelent a Magasztos előtt, annyi idő alatt,

ameddig egy erős ember kinyújtja behajlított karját, vagy behajlítja kinyújtott karját. És Brahmá, a Teremtő, felső ruháját fél vállán átvetve, összetett kézzel meghajolt a Magasztos felé, és így szólította meg a Magasztost:

– Uraim, a Magasztosnak hirdetnie kell a Tant! A Megvilágosultnak hirdetnie kell a Tant! Vannak lények, akiknek lelki szemeit alig fedi por, de ha nem hallják a Tant, akkor nem érik el a megváltást. Ezek meg fogják érteni a Tant. Így beszélt Brahmá, a Teremtő, majd így folytatta:

– >

Magadha földjén ezelőtt a tiszta Tant
gyarló személyek tanították tévesen.
Halhatatlanság kapuját te tárd ki most!
Hallják világosan a tiszta, szent ígét!

Ki hegytetőre, fel a sziklabércre jut,
fentről körülnéz az alanti tájakon.
Te mindent-látó, te is így tekints alá
az igazság várfokáról a szenvedő,
szakadatlanul születő-kiszzenvedő
lényekre, mert te legyőzted a szenvedést.

Kelj fel, te nagy csata vitézi győztese!
Járd a világot, seregek vezére!
Tanítsd a Tant, magasztos Szent!
Lesznek, akik megértének.
<-

És másodszor is így beszélt Brahmá, a Teremtő [*megismételve*]. És harmadszor is így beszélt Brahmá, a Teremtő [*megismételve*].

Ekkor Brahmá buzdítása hallatán a Magasztos végigtekintett a világon Buddha-pillantással, az élőlények iránti részvétől eltelve. És amikor a Magasztos végigtekintett a világon Buddha-pillantással, látott olyanokat, akiknek szemeit alig fedte por, és látott olyanokat, akiknek szemeit sűrű por fedte. Látott éles elméjű lényeket és tompa elméjű lényeket, jóakarátú lényeket és rosszakarátú lényeket, könnyen taníthatókat és nehezen taníthatókat, akik közül némelyik látta az eljövendő életek és a bűn veszedelmét.

Éppúgy, mint ahogy kék lótoszok vagy fehér lótoszok vagy rózsaszín lótoszok tavában némelyik kék lótosz vagy fehér lótosz vagy rózsaszín lótosz a víz fenekén gyökerezik, a vízben nyúlik fel, de nem

emelkedik a víz színe fölé, hanem a víz alatt rejtve növekszik; és némely más kék lótusz vagy fehér lótusz vagy rózsaszín lótusz a víz fenekén gyökerezik, a vízben nyúlik fel és a víz színéig emelkedik; és némely más kék lótusz vagy fehér lótusz vagy rózsaszín lótusz a víz fenekén gyökerezik, a vízben nyúlik fel, és kiemelkedik a vízből, és virágával nem érinti a vizet – ugyanúgy látott a Magasztos olyanokat, amikor végigtekintett a világon Buddha-pillantással, akiknek szemeit alig fedte por, és látott olyanokat, akiknek szemeit sűrű por fedte; látott éles elméjű lényeket és tompa elméjű lényeket, jóakarátú lényeket és rosszakarátú lényeket, könnyen taníthatókat és nehezen taníthatókat, akik közül némelyik látta az eljövendő életek és a bűn veszedelmét.

És amikor a Magasztos mindezt látta, így válaszolt Brahmának, a Teremtőnek:

– >

Halhatatlanság kapuja kitérve.

Kinek füle van, fogadja be hittel.

Azért vártam a Tan ígéivel, hogy
fölös vesződés ne legyen szavamból.

<-

Ekkor Brahmá, a Teremtő, megértette:

– A Magasztos eleget tesz kérésemnek, hirdetni fogja a Tant.

Meghajolt a Magasztos előtt, jobb kéz felől megkerülte, és eltűnt.

Ekkor a Magasztos így gondolkozott:

– Kinek hirdessem először a Tant? Ki fogja könnyűszerrel megérteni ezt a tanítást?

És a Magasztos ezt gondolta:

– Itt van Álára Káláma, aki okos, bölcs, tudós. Elméje szemeit régóta alig fedi por. Mi volna, ha először Álára Kálámának hirdetném a Tant? Ő könnyűszerrel meg fogja érteni ezt a tanítást.

Ekkor egy láthatatlan istenség így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, Álára Káláma hét nappal ezelőtt meghalt.

Ekkor a Magasztos felfogta elméjében: „Álára Káláma hét nappal ezelőtt meghalt.” És a Magasztos ezt gondolta:

– Álára Káláma fennkölt lelkű személy volt. Ha hallotta volna tanításomat, könnyűszerrel megértette

volna.

Ekkor a Magasztos így gondolkozott:

– Kinek hirdessem először a Tant? Ki fogja könnyűszerrel megérteni ezt a tanítást?

És a Magasztos ezt gondolta:

– Itt van Uddaka Rámaputta, aki okos, bölcs, tudós. Elméje szemeit régóta alig fedi por. Mi volna, ha először Uddaka Rámaputtának hirdetném a Tant? Ő könnyűszerrel meg fogja érteni ezt a tanítást.

Ekkor egy láthatatlan istenség így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, Uddaka Rámaputta tegnap este meghalt.

Ekkor a Magasztos felfogta elméjében: „Uddaka Rámaputta tegnap este meghalt.” És a Magasztos ezt gondolta:

– Uddaka Rámaputta fennkölt lelkű személy volt. Ha hallotta volna tanításomat, könnyűszerrel megértette volna.

Ekkor a Magasztos így gondolkozott:

– Kinek hirdessem először a Tant? Ki fogja könnyűszerrel megérteni ezt a tanítást?

És a Magasztos ezt gondolta:

– Az öt szerzetes szolgálatomra volt, gondoskodtak rólam önsanyargatásom idején. Mi volna, ha először az öt szerzetesnek hirdetném a Tant? Ekkor a Magasztos így gondolkozott:

– Vajon hol tartózkodik most az öt szerzetes?

És a Magasztos emberfeletti, isteni, világos látásával meglátta, hogy az öt szerzetes Benáresz mellett, az Iszipatana vadaskertben tartózkodik. És amikor a Magasztos elegendőnek látta az Uruvélában töltött időt, elindult Benáreszbe.

Félúton a bódhifa és Gajá között találkozott egy Upaka nevű meztelen remetével. Amikor megpillantotta a Magasztost, megszólította:

– Testvérem, vonásaid nyugalomról tanúskodnak, arcszíned derült, tiszta. Kinek indítására távoztál a remeteségbe, testvérem? Ki a mestered? Kinek a tanítását követed?

A Magasztos így válaszolt Upaka szavaira:

- >

Mindent legyőztem, felismertem mindent.

Lepergett rólam a világ hatalma.

Elhagytam mindent, el az élet szomját,
segítő nélkül, a saját erőmből.

Nincs szükségem tanítóra. Hozzám hasonló senki sincs.

Istenek és halandók közt vetélytársat nem ismerek.

Én vagyok a világ szentje. A legfőbb mester én vagyok.

Világosságra ébredtem, lehültem és kihamvadtam.

Benáreszbe megyek, s útnak indítom a Tan kerekét.

A vak világban döndüljön halhatatlanság dobszava!

<-

- Testvér, ezek szerint azt vallod magadról, hogy te vagy a Szent, a Győztes?

- A győztes az, aki, mint én, úrrá lett indulatain.

Legyőztem minden bajt és bűnt; így, Upaka, Győztes vagyok.

E szavakra így válaszolt Upaka, a meztelen remete:

- Ám legyen, testvér!

Megcsóválta a fejét, és másik úton indult tovább.

A Magasztos egyik helyről a másik helyre vándorolva, megérkezett Benáreszbe, az Iszipatana vadaskertbe, ahol az öt szerzetes tartózkodott. Az öt szerzetes messziről megpillantotta a közeledő Magasztost. Amikor megpillantották, megtárgyalták egymással:

- Testvérek, ott jön Gótama remete, aki bőségben él, feladta az önmegtartóztatást, és bővelkedő életre tért át. Ne üdvözljük, és ne álljunk fel ültünkben, amikor közelünkbe ér, és ne vegyük át kezéből alamizsnás szilkéjét és felsőruháját. Csupán egy széket tegyünk ide, és ha akarja, leülhet.

Ám amikor a Magasztos közelebb ért az öt szerzeteshez, az öt szerzetes nem tartotta be megállapodását. Elébe mentek a Magasztosnak, hogy fogadják. Egyikük alamizsnás szilkéjét és felsőruháját vette át, másik ülőhelyet készített neki, harmadik lábmosáshoz hozott vizet, zsámolyt és törülközőt. Ekkor a Magasztos leült az odakészített székre, és miután leült, megmosta lábát. Ekkor a szerzetesek nevéen szólították a Magasztost, és Testvérnek nevezték. Ám amikor így szólították meg, a Magasztos ezt mondta az öt szerzetesnek:

– Szerzetesek, ne szólítsátok nevén a Beérkezettet, és ne nevezzétek Testvérnek. Szerzetesek, a Beérkezett maga a tökéletes, szentséges Megvilágosult. Halljátok meg, szerzetesek! Megtaláltam a halhatatlanságot, és megismertetem veletek; hirdetem nektek a Tant. Ha az általam kijelölt útra léptek, hamarosan eljuttok az igazsághoz, magatoktól megismeritek, és szemtől szembe láthatjátok. Eléritek a szent élet legmagasabb célkitűzését, amelynek kedvéért tisztos családok fiai remeteségbe és otthontalanságba távoznak.

Amikor a Magasztos így beszélt, az öt szerzetes így szólt hozzá:

– Gótama testvér, önsanyargatásoddal, megtartóztatásoddal, fogadalmiddal nem tudtál szert tenni emberfölötti erőre, vagy tökéletes és szentséges ismeret és látás hatalmára. Most, amikor feladtad az önmegtartóztatást és bőségben élsz, bővelkedő életre tértél át, hogyan tudnál szert tenni emberfölötti erőre, vagy tökéletes és szentséges ismeret és látás hatalmára?

Amikor az öt szerzetes így beszélt, a Magasztos így szólt hozzájuk:

– Szerzetesek, a Beérkezett nem él bőségben, nem adta fel az önmegtartóztatást, nem tért át bővelkedő életre. A Beérkezett maga a tökéletes, szentséges Megvilágosult. Halljátok meg, szerzetesek! Megtaláltam a halhatatlanságot, és megismertetem veletek; hirdetem nektek a Tant. Ha az általam kijelölt útra léptek, hamarosan eljuttok az igazsághoz, magatoktól megismeritek, és szemtől szembe láthatjátok. Eléritek a szent élet legmagasabb célkitűzését, amelynek kedvéért tisztos családok fiai remeteségbe és otthontalanságba távoznak.

[A párbeszéd még kétszer megisméltődik.]

– És én erre a belátásra, erre a felismerésre jutottam: „Gondolataim felszabadulása nem mehet veszendőbe. Ez az utolsó születésem; többször nem fogok újjászületni.”

Így beszélt a Magasztos, és az öt szerzetes örömmel és egyetértéssel hallgatta meg a Magasztos beszédét. [...]

És a Magasztos így szólt:

– Jöjjetek, szerzetesek! A Tant világosan kinyilatkoztattam. Járjatok a szentség útján, hogy minden szenvedésnek véget vessetek!

Így történt e tiszteletreméltó személyek tanítvánnyá avatása. Így ebben az időben hat Tökéletes volt a földön.

Ebben az időben élt Benáreszben egy Jasza nevű, tisztos családból származó, jó nevelésű ifjú, egy

kereskedő céhmester fia. Három palotája volt, egy téli, egy nyári és egy az esős évszakra. Az esős évszakra szolgáló palotából, ahol zeneszerszámokhoz értő nők vették körül, négy hónapon keresztül nem mozdult ki. Egyszer azonban Jasza nemesifjú, akinek az öt érzékszerv minden gyönyörűsége rendelkezésére állott, birtokában volt, szórakozására szolgált, a megszokottnál hamarabb tért nyugovóra. Utána környezete is nyugovóra tért. Egész éjszaka égett egy olajmécses.

Ekkor azonban Jasza nemesifjú a megszokottnál hamarabb ébredt fel, és alva találta környezetét. Egyik nőnek hóna alatt volt a lant, annak a nyaka alatt volt a dob, annak a hóna alatt volt a csörgőtányér, annak a haja szétzilálódott, annak a nyála folyt, némelyek álmukban beszéltek. Mintha dögtemetőbe vetődött volna. A látvány feltárta előtte a lét nyomorát, és csömör fogta el szívét. És ekkor Jasza nemesifjú ezt a kijelentést tette:

– Óh jaj, minden undorító! Óh jaj, minden visszataszító!

Ekkor Jasza nemesifjú felhúzta aranysaruját, és lakosztálya ajtaja felé indult. Emberfölötti lények kitérték előtte az ajtót, hogy senki se tartsa vissza Jasza nemesifjút, amikor otthonából az otthontalanságba készül távozni. Ekkor Jasza nemesifjú a városkapu felé indult. Emberfölötti lények kitérték előtte a kaput, hogy senki se tartsa vissza Jasza nemesifjút, amikor otthonából az otthontalanságba készül távozni.

Ekkor Jasza nemesifjú az Iszipatana vadaskert felé indult. Ez idő tájt a Magasztos kora hajnalban felkelt, és a szabadban sétált. A Magasztos messziről megpillantotta a közeledő Jasza nemesifjút. Amikor meglátta, félbeszakította sétáját, és leült az odakészített székre. Ekkor Jasza nemesifjú a Magasztos közelében megismételte a mondást:

– Óh jaj, minden undorító! Óh jaj, minden visszataszító!

Ekkor a Magasztos így szólt Jasza nemesifjúhoz:

– Jasza, itt semmi sem undorító, itt semmi sem visszataszító. Jöjj, Jasza, ülj le, oktatni foglak a tanra.

Jasza nemesifjú megörvendett, és megnyugodott: „Itt semmi sem undorító, itt semmi sem visszataszító!” Levetette aranysaruját, és a Magasztos elé járult. Odaérve, köszöntötte a Magasztost, és leült előtte. A Magasztos sorjában beszélt a dolgokról az előtte ülő Jasza nemesifjúnak, következőképpen: beszélt az adakozásról, az erkölcsösségről, az égről, a vágyak terhéről, ürességéről, gyötrelmességéről, a vágytalanság üdvéről. Amikor a Magasztos látta, hogy Jasza nemesifjú elméje tiszta, befogadóképes, előítéletmentes, érdeklődő, jószándékú, akkor feltárta előtte azt, ami a Buddhák alapvető tanítása: a szenvedést, annak okát, megszüntetését, az ahhoz vezető utat. És miként a tiszta, folttalan szövet könnyen magába szívja a festéket, éppolyan tisztán, világosan megnyílt a szeme Jasza nemesifjúnak a Tan befogadására ott ültében: „Mindennek, ami keletkezik,

meg is kell szünnie.”

Eközben azonban Jasza nemesifjú anyja felment a palotába, és nem találta Jasza nemesifjút. Indult a családapához, a céhmesterhez, s odaérve, szólt a családapának, a céhmesternek:

– Családapa, nem találom a fiadat, Jaszát!

Ekkor a családapa, a céhmester, lovas küldöncöket indított a négy égtáj felé, ő maga pedig Iszipatana felé indult. Itt a családapa, a céhmester, észrevette az aranysaru nyomát, s amint észrevette, elindult a nyomokon.

A Magasztos messziről megpillantotta a közeledő családapát, a céhmestert. Amikor meglátta, ezt gondolta:

– Jobb lesz, ha most olyan varázslatot művelek, hogy a családapa, a céhmester, itt ültében ne lássa a szintén itt ülő Jasza nemesifjút. Ekkor a Magasztos ilyen varázslatot művelt.

És a családapa, a céhmester, a Magasztos elé járult. Odaérve, megszólította a Magasztost:

– Uram, nem látta-e a Magasztos Jasza nemesifjút?

– Ül le, családapa! Lehetséges, hogy itt ültödben meglátod a szintén itt ülő Jasza nemesifjút.

A családapa, a céhmester, megörvendett és megnyugodott:

– Talán itt ültömben meglátom a szintén itt ülő Jasza nemesifjút!

Köszöntötte a Magasztost, és leült előtte. A Magasztos sorjában beszélt a dolgokról az előtte ülő családapának, a céhmesternek, következőképpen: beszélt az adakozásról, az erkölcsösségről, az égről, a vágyak terhéről, ürességéről, gyötrelmességéről, a vágytalanság üdvéről. És a családapa, a céhmester, megismerte a Tant, felfogta a Tant, megértette a Tant, átkelt a kételyeken, bizonytalansága elmúlt, tudása bővült, semmi másban nem bízott, és így beszélt a Magasztoshoz:

– Pompás, uram! Pompás, uram! Uram, mint hogyha valaki talpára állítaná a megfordítottat, kitakarná a letakartat, útba igazítaná az eltévedtet, mécses tartana a sötétségben, hogy akinek van szeme a látásra, lásson – úgy világosította meg a Tant minden oldalról a Magasztos. Uram, én most a Magasztoshoz folyamodom oltalomért, és a Tanhoz, és a szerzetesek gyülekezetéhez. Fogadjon el a Magasztos a mai naptól életem végéig világi tisztelőjéül, aki hozzá folyamodik oltalomért!

Így ő volt az első világi hívő, aki a hármas fogadalmat kimondta.

Miközben a Magasztos az atyát a Tanra oktatta, Jasza nemesifjú a meglátott, megismert

felemelkedésről elmélkedett, és elméje megszabadult az indulatoktól, lemondva a ragaszkodásról. Ekkor a Magasztos ezt gondolta:

– Miközben az atyát a Tanra oktattam, Jasza nemesifjú a meglátott, megismert felemelkedésről elmélkedett, és elméje megszabadult az indulatoktól, lemondva a ragaszkodásról. Lehetetlen, hogy ezek után Jasza nemesifjú visszatérjen a hívságokhoz, és élvezze az életet, mint ezelőtt, amíg otthonában élt. Nos, most inkább feloldom a varázslatot.

Ekkor a Magasztos feloldotta a varázslatot. A családapa, a céhmester, meglátta az ott ülő Jasza nemesifjút. Amikor meglátta, így szólt Jasza nemesifjúhoz:

– Jasza, édes fiam, anyádat elemésztí a szomorúság, bánat. Add vissza anyádnak életét!

Ekkor Jasza nemesifjú a Magasztosra tekintett. A Magasztos így beszélt a családapához, a céhmesterhez:

– Családapa, azt gondolod, hogy Jasza a kívülállók tudásával, a kívülállók látásával fogta fel a Tant, úgy, mint te? Mialatt ő a meglátott, megismert felemelkedésről elmélkedett, azalatt elméje megszabadult az indulatoktól, lemondva a ragaszkodásról. Lehetséges-e, hogy ezek után Jasza visszatérjen a hívságokhoz, és élvezze az életet, mint ezelőtt, míg otthonában élt?

– Nem lehetséges, uram.

– Valóban, családapa, Jasza nemesifjú először a kívülállók tudásával, a kívülállók látásával fogta fel a Tant, úgy, mint te, de mialatt a meglátott, megismert felemelkedésről elmélkedett, azalatt elméje megszabadult az indulatoktól, lemondva a ragaszkodásról. Lehetetlen, hogy ezek után Jasza nemesifjú visszatérjen a hívságokhoz, és élvezze az életet, mint ezelőtt, amíg otthonában élt.

– Uram, nyereség Jasza nemesifjúnak, nagy szerencse Jasza nemesifjúnak, hogy Jasza nemesifjú elméje megszabadult az indulatoktól, lemondva a ragaszkodásról. Fogadja el meghívásomat a Magasztos ma ebédre Jasza nemesifjúval, mint kíséző szerzetessel!

A Magasztos hallgatással fejezte ki beleegyezését.

Amikor a családapa céhmester megértette a Magasztos beleegyezését, felállt ültéből, elköszönt a Magasztostól, jobb kéz felől megkerülte, és távozott. Röviddel a családapa céhmester távozása után Jasza nemesifjú a Magasztoshoz fordult:

– Szeretném a Magasztostól elnyerni a felavatást és a felvételt a Rendbe.

– Jöjj, szerzetes! – szólt a Magasztos. – A Tant teljességében kifejtettem neked. Élj önmegtartóztató

életet, hogy örökre véget vess a szenvedésnek!

Így történt a tiszteletreméltó Jasza felvétele a rendbe. Így ebben az időben hét Tökéletes volt a földön.

Délelőtt a Magasztos felöltözött, magához vette felsőruháját és alamizsnás szilkéjét, és a tiszteletreméltó Jaszával, mint kísérő szerzetessel, elindult a családapa céhmester házába. Odaérve, leült az előkészített székre. Ekkor a tiszteletreméltó Jasza anyja és volt felesége a Magasztos elé járult. Odaérve, köszöntötték a Magasztost, és leültek előtte. A Magasztos sorjában beszélt nekik a dolgokról, a következőképpen: beszélt az adakozásról, az erkölcsösségről, az égről, a vágyak terhéről, ürességéről, gyötrelmességéről, a vágytalanság üdvéről. És tisztán, világosan megnyílt a szemük a Tan befogadására ott ültükben. És így szóltak a Magasztoshoz:

– [...] Uram, mi most a Magasztoshoz folyamodunk oltalomért, és a Tanhoz, és a szerzetesek gyülekezetéhez. Fogadjon el a Magasztos a mai naptól életünk végéig világi tisztelőiül, akik hozzá folyamodunk oltalomért!

Így ők voltak az első női világi hívők, akik a hármass fogadalmat kimondták.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: , páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: October 31, 2011, at 05:24 PM

Mv 1.6.13-14 Dhammacakkappavattana Sutta – A Tan kerekének elindítása

Fordította: Vekerdi József

Mv 1.6.13-14, PTS Vin I 13-14

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

[Buddha szól:]¹

– Szerzetesek, két végtől kell távol tartania magát annak, aki remeteségbe távozik. Milyen két végtől? Az egyik az, amely elmerül a gyönyörökben, a gyönyörök élvezetében; ez üres, hitvány, közönséges, nemtelen, értéktelen. A másik az, amely elmerül az önkínzásban; ez fájdalmas, nemtelen, értéktelen. Szerzetesek, a Beérkezett mindkét végletet elkerülve rátalált a középútra, amely megnyitja a szemeket és megvilágosítja az elmét, amely nyugalomra, megismerésre, megvilágosodásra, kialvásra [nirvánára] vezet.

És mi ez a középút, szerzetesek, amelyre a Beérkezett rátalált, amely megnyitja a szemeket és megvilágosítja az elmét, amely nyugalomra, megismerésre, megvilágosodásra, kialvásra vezet?

Ez a nemes nyolcágú ösvény, úgymint ez: helyes nézetek, helyes elhatározás, helyes beszéd, helyes viselkedés, helyes életmód, helyes törekvés, helyes gondolkozás, helyes elmélyedés. Ez az a középút, szerzetesek, amelyre a Beérkezett rátalált, amely megnyitja a szemeket és megvilágosítja az elmét, amely nyugalomra, megismerésre, megvilágosodásra, kialvásra vezet.

És ez a szenvedés nemes igazsága, szerzetesek: a születés is szenvedés, az öregség is szenvedés, a betegség is szenvedés, a halál is szenvedés, kötve lenni ahhoz, akit nem szeretünk, az is szenvedés, elveszíteni azt, akit szeretünk, az is szenvedés, ha a kívánság nem teljesül, az is szenvedés; röviden: minden, ami a léthez köt, szenvedés.

És ez a szenvedés okának nemes igazsága, szerzetesek: az ok a Szomj [vágy], amely újjászületéshez vezet, élvezet és szenvedély kíséri, örömet talál különböző dolgokban. Ez [a szomj] a következő: gyönyörök szomja, lét szomja, birtok szomja.

És ez a szenvedés megszüntetésének nemes igazsága, szerzetesek: a szomjnak teljes vágytalanság révén történő megszüntetése, elvetése, feladása, elhagyása, elutasítása.

És ez a szenvedés megszüntetéséhez vezető út nemes igazsága, szerzetesek: ez a nemes nyolcágú ösvény, úgymint ez: helyes nézetek, helyes elhatározás, helyes beszéd, helyes viselkedés, helyes életmód, helyes törekvés, helyes gondolkozás, helyes elmélyedés.

1. A szuttának ez a része megegyezik a [SN 56.11](#)-gyel. [↵](#)

Így készült:

Fordította: Vekerdı József

Forrás: [Mv 1.6.13-14](#), páli

Szerzıi jogok: Vekerdı József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: July 04, 2012, at 09:45 AM

Mv 10.2.3-20 Dīghāvu Vatthu – Díghāvu herceg története

Fordította: Fenyvesi Róbert

Mv 10.2.3-20, PTS Horner, vol. 4, pp. 489-498

Szerzetesek. Egyszer, Váránasziban¹ Brahmadata uralkodott, ő volt Kászi királya, gazdag, sikeres, nagy vagyonnal bírt, nagy csapattal, sok-sok fogattal, számos tartománnyal, jól megrakott fegyver- és magtárakkal rendelkezett. Díghíti, Kószala királya viszont szegény volt, nem túl sikeres, csak kevés vagyonnal bírt, mindössze pár emberrel, néhány fogattal, egy-két tartománnyal, szegényesen ellátott fegyver- és magtárakkal rendelkezett. Így esett, hogy Brahmadata, Kászi királya négy hadosztályos serege élén Díghíti, Kószala királya ellen vonult.

Díghíti, Kószala királya hallott róla, hogy: „Brahmadata, Kászi² királya – ahogy beszélnek – négy hadosztályos hadserege élén ellenem vonul.” Ekkor ez a gondolat ötlött fel benne: „Brahmadata király gazdag, sikeres...; jól megrakott fegyver- és magtárakkal rendelkezik, míg én szegény vagyok...; szegényesen ellátott fegyver- és magtárakkal rendelkezem. Nem vagyok képes ellenállni még az első támadásának sem. Mi lenne, ha kiszöknék a városból, mielőtt ideér?” Így első feleségével elszökött a városból. Ezután Brahmadata király elfogta Díghíti király csapatait, lefoglalta fogatait, földjeit, fegyver- és magtárait, és uralkodóként élt felettük.

Időközben Díghíti király felesége kíséretében Váránasziba indult, és némi vándorlás után meg is érkeztek. A város szélén, egy fazekas házában telepedtek meg, vándoroknak álcázva magukat. Nem sokkal ezután az asszony várandós lett. Ez volt a várandóssági kívánsága: látni akart egy négy hadosztályos, jól felfegyverzett, fegyelmezett rendekbe szedett sereget, ahogy pirkadatkor a dísztéren áll, és inni akart abból a vízből, amibe a kardjukat mosták. El is mondta Díghíti királynak:

– Felség, várandós vagyok, és ez a várandóssági kívánságom: látni akarok egy négy hadosztályos, jól felfegyverzett, fegyelmezett rendekbe szedett sereget, ahogy pirkadatkor a dísztéren áll, és inni akarok abból a vízből, amibe a kardjukat mosták.

Erre ő így válaszolt:

– Hol találunk ilyen ínséges időben ilyen négy hadosztályos, felfegyverzett, rendekbe szedett sereget, amelyik pirkadatkor a dísztéren áll, és olyan vizet, amibe a kardjukat mossák?

– Ha nem kapom meg ezeket felség, meghalok.

Ekkoriban Brahmadata király egyik tanácsadó brahmanja³ jó barátságban volt Díghíti királlyal. Így hát Díghíti király elment hozzá, és amikor megérkezett, ezt mondta neki:

– Az egyik hölgy ismerősöd, régi jó barátod várandós, és az a várandóssági kívánsága, hogy látni akar egy négy hadosztályos, felfegyverzett, rendekbe szedett sereget, amelyik pirkadatkor a dísztéren áll, és inni akar abból a vízből, amelyikbe a kardjukat mosták.

– Ebben az esetben hadd találkozzak velem!

Így Díghíti király hitvese elment Brahmadata király tanácsadó brahmanjához. Mikor a brahman meglátta közeledni a távolban, felállt az ülőhelyéről, elrendezte köntösét az egyik vállán, majd kezeit üdvözlésre emelve háromszor ezt kiáltotta neki:

– Biztos, hogy Kószala királya fog megszületni méhedből! Biztos, hogy Kószala királya fog megszületni méhedből! Biztos, hogy Kószala királya fog megszületni méhedből! Ne aggódj királynőm, fogsz látni négy hadosztályos, felfegyverzett, rendekbe szedett sereget, amelyik pirkadatkor a dísztéren áll, és fogsz inni abból a vízből, amelyikbe a kardjukat mosták.

Ezután a brahman elment Brahmadata királyhoz, és miután megérkezett, ezt mondta:

– Felség! Jelet láttam, ami szerint holnap pirkadatkor egy négy hadosztályos, felfegyverzett, rendekbe szedett seregnek kell a dísztéren állnia, és le kell hogy mossák a kardjukat. Brahmadata király így utasította az embereit:

– Parancsolom, hogy tegyétek, amit a tanácsadó brahmanom mond!

Így Díghíti király első felesége láthatott egy négy hadosztályos, felfegyverzett, rendekbe szedett sereget, amelyik pirkadatkor a dísztéren áll, és ihatott abból a vízből, amelyikbe a kardjukat mosták.

Ezután egy egészséges fiúgyermeknek adott életet, akit Díghávnak, Hosszúéltűnek neveztek el. Díghávu herceg egykettőre elérte a nagykorúságot. Ekkor ez a gondolat ötlött fel Díghíti királyban: „Ez a Brahmadata, Kászi királya nagy kárt okozott nekünk. Elrabolta csapatainkat, fogatainkat, földjeinket, fegyver- és magtárainkat. Ha megtalál minket, biztosan megölet mindhármunkat. Miért ne küldeném el Díghávu herceget, hogy a városon kívül éljen?” Így hát Díghávu herceg elment a városon kívül élni, ahol kitanult mindenféle mesterséget.

Ekkoriban történt, hogy Díghíti király borbélyja átpártolt Brahmadata királyhoz. A borbély meglátta Díghíti királyt hitvesével együtt, ahogy Váránaszi külvárosában, egy fazekas házában élnek, vándornak álcázva magukat. Miután észrevette őket, szaladt Brahmadata királyhoz, és miután megérkezett, így szólt:

– Felség! Díghíti, Kószala királya hitvesével együtt Váránaszi külvárosában, egy fazekas házában élnek, vándornak álcázva magukat.

Erre Brahmadata király így utasította az embereit:

– Parancsolom, hogy fogjátok el Díghíti királyt, hitvesével együtt.

– Ahogy kívánod, felség – válaszolták, és elmentek Díghíti királyt és feleségét elfogni.

Ezután Brahmadata király így utasította az embereit:

– Parancsolom, hogy miután Díghíti király és hitvесе kezeit jó erős kötéllel szorosán hátrakötöttétek, és fejüket kopaszra borotváltátok, hurcoljátok végig őket hangos dobok kíséretében utcáról utcára, piactérről piactérre, hajítsátok ki őket a déli városkapun, majd ott, a várostól délre négyeljétek fel őket, és darabjaikat ássátok el mind a négy irányban, külön-külön gödrökbe!

– Ahogy kívánod, felség – válaszolták a király emberei, és Díghíti király és hitvесе kezeit jó erős kötéllel szorosán hátrakötötték, fejüket kopaszra borotválták és végighurcolták őket hangos dobok kíséretében utcáról utcára, piactérről piactérre.

Ekkortájt ez a gondolat ötlött fel Díghávu hercegben: „Régóta nem láttam anyámat és apámat. Mi lenne, ha meglátogatnám őket?” Így tehát elment Váránasziba, ahol meglátta anyját és apját, amint épp – kezeik jó erős kötéllel szorosán hátrakötve, kopaszra borotválva – végighurcolják őket hangos dobok kíséretében utcáról utcára, piactérről piactérre. Odament hozzájuk. Díghíti király már messziről meglátta, és így szólt hozzá:

– Díghávu drágám! Ne légy távolba látó! Ne légy közelre látó! Az erőszakot nem lehet erőszakkal felszámolni. Az erőszakot csak erőszakmentességgel lehet felszámolni.

Miután ezt mondta, az emberek így szóltak:

– Díghíti király megbolondult. Őrültségeket beszél. Ki az a Díghávu? Miért mondta ezt: „Díghávu drágám! Ne légy távolba látó! Ne légy közelre látó! Az erőszakot nem lehet erőszakkal felszámolni. Az erőszakot csak erőszakmentességgel lehet felszámolni”?

– Nem bolondultam meg, és nem beszélek őrültségeket. Ő, aki ismer, meg fogja érteni.

Ezután másodszor, majd harmadszor is ezt mondta:

– Díghávu drágám! Ne légy távolba látó! Ne légy közelre látó! Az erőszakot nem lehet erőszakkal felszámolni. Az erőszakot csak erőszakmentességgel lehet felszámolni. Miután harmadszor is ezt mondta, az emberek így szóltak:

– Díghíti király megbolondult. Őrültségeket beszél. Ki az a Díghávu? Miért mondta ezt: „Díghávu drágám! Ne légy távolba látó! Ne légy közelre látó! Az erőszakot nem lehet erőszakkal felszámolni.

Az erőszakot csak erőszakmentességgel lehet felszámolni”?

– Nem bolondultam meg, és nem beszélek örültségeket. Ő, aki ismer, meg fogja érteni.

Ezután a király emberei, miután végighurcolták Díghítit és hitvesét hangos dobok kíséretében utcáról utcára, piactérről piactérre, kihajították őket a déli városkapun, majd ott, a várostól délre felnégyelték őket, és darabjaikat elásták mind a négy irányban, külön-külön gödrökbe, melléjük öröket állítottak, majd távoztak. Díghávu herceg Váránasziban szerzett némi pálinkát, és az öröknek adta. Miután azok lerészegedtek, fát gyűjtött, és halotti máglyát épített. Anyja és apja holttestét a máglyára emelte, majd meggyújtotta. Ezután kezeit tiszteletet kifejező tartásba emelte, és háromszor megkerülte a máglyát.

Ezzel egyidőben Brahmadata király felment a palotája tetején lévő teraszra. Onnan vette észre, hogy Díghávu herceg kezeit tiszteletet kifejező tartásba emelve, háromszor megkerüli a halotti máglyát, és ahogy nézte, ez a gondolat ötlött fel benne: „Nyilvánvalóan ez egy családtagja, vérrokona lehet Díghíti királynak. Ó, milyen sajnálatos, hogy nincs most itt senki, aki elmagyarázná, hogy mit is jelent mindez!”

Díghávu herceg, miután elment a vadonba, ahol megsiratta, meggyászolta szüleit, amennyire annak szükségét érezte, felszárította könnyeit, és Váránasziba indult. Egy, a palota tőszomszédságában lévő elefántistállóba ment, és ezt mondta a fő elefántidomárnak:

– Tanító, ki akarom tanulni ezt a mesterséget.

– Jól van ifjú, kitanulhatod.

Éjszaka, az utolsó őrjárat idején, Díghávu herceg lágy hangon egy dalt énekelt, amit lantjátékkal kísért, ott az elefántistállóban. Brahmadata király, az utolsó éjjeli őrjárat idején, meghallotta az elefántistállóból hallatszódó, lágy hangon énekelt és lanttal kísért dalt. Ezután ezt kérdezte az embereitől:

– Ki volt az, aki az utolsó éjjeli őrjárat idején, ilyen lágy hangon énekel, és azt lanttal kíséri az elefántistállóban?

– Felség, egy ifjú, ennek és ennek az elefántidomárnak a tanítványa énekelt ilyen lágy hangon, és kísérte magát lanton az elefántistállóban az utolsó éjjeli őrjárat idején.

– Parancsolom, hogy vezessétek elébem azt az ifjút!

– Ahogy kívánod, felség – válaszolták, majd elmentek, hogy elővezessék Díghávu herceget.

Ezek után, Brahmadata király így szólt Díghávu herceghez:

– Te voltál az, aki az utolsó éjszakai őrjárat idején olyan lágy hangon énekeltél lantkíséret mellett az elefántistállóban?

– Igen, felség.

– Azt parancsolom ifjú barátom, hogy énekelj, és játssz a lantodon!

– Ahogy kívánod, felség – válaszolt Díghávu herceg, aki abban a kegyben részesült, hogy lágy hangján énekelhetett, és játszhatott a lantján.

Ezután Brahmadata király így szólt:

– Azt parancsolom, hogy maradj itt, és engem szolgálj, ifjú barátom!

– Ahogy kívánod, felség. – válaszolta Díghávu herceg.

A herceg reggel korábban kelt, és este később tért nyugovóra, mint Brahmadata király, megtett mindent, amit az parancsolt, és mindig örömmel tette, beszédében udvarias volt. Nem is telt el sok idő, és Brahmadata király közeli bizalmasává fogadta a herceget.

Egy nap Brahmadata király így szólt Díghávu herceghez:

– Azt parancsolom, ifjú barátom, hogy szerszámozd fel a fogatot! Vadászni megyek.

– Ahogy kívánod, felség – válaszolta Díghávu herceg, és felszerszámozta a fogatot majd így szólt Brahmadata királyhoz:

– Fogatod előállt, felség. Most rajtad a sor, hogy azt tedd, amit jónak látsz.

Ezután Brahmadata király felszállt a fogatra, amit Díghávu herceg hajtott. Mégpedig úgy irányította, hogy a király kísérete az egyik irányba menjen, míg a fogat egy másikba. Miután már jó messzire kerültek, Brahmadata király így szólt Díghávu herceghez:

– Azt parancsolom, ifjú barátom, szerszámozd le a fogatot! Fáradt vagyok, megyek, lefekszem.

– Ahogy kívánod – válaszolta Díghávu herceg, és leszerszámozta a fogatot, majd lábát keresztbe téve leült. Ekkor Brahmadata király lefeküdt, fejét Díghávu herceg ölébe hajtva. És mivel fáradt volt, rögtön el is aludt. Ekkor ez a gondolat ötlött fel Díghávu hercegben: „Ez a Brahmadata, Kászi királya nagy kárt okozott nekünk. Elrabolta csapatainkat, fogatainkat, földjeinket, fegyver- és magtárainkat. És miatta gyilkolták meg anyámat és apámat. Itt a remek alkalom, hogy bosszút álljak.” Kihúzta a kardját

a hüvelyéből. De ekkor ez jutott eszébe: „Az apám azt mondta, mielőtt meghalt: ’ Díghávu drágám! Ne légy távolba látó! Ne légy közelre látó! Az erőszakot nem lehet erőszakkal felszámolni. Az erőszakot csak erőszakmentességgel lehet felszámolni.’ Nem volna helyes, ha ellenszegülnék apám szavainak.” Így hát visszacsúsztatta a kardját a hüvelyébe.

Másodszor is...;

majd harmadszor is ez a gondolat ötlött fel Díghávu hercegeben: „Ez a Brahmadata, Kászi királya nagy kárt okozott nekünk. Elrabolta csapatainkat, fogatainkat, földjeinket, fegyver- és magtárainkat. És miatta gyilkolták meg anyámat és apámat. Itt a remek alkalom, hogy bosszút álljak.” Kihúzta a kardját a hüvelyéből. De ekkor ez jutott eszébe: „Az apám azt mondta, mielőtt meghalt: ’ Díghávu drágám! Ne légy távolba látó! Ne légy közelre látó! Az erőszakot nem lehet erőszakkal felszámolni. Az erőszakot csak erőszakmentességgel lehet felszámolni.’ Nem volna helyes, ha ellenszegülnék apám szavainak.” Így hát harmadszor is visszacsúsztatta a kardját a hüvelyébe.

Ekkor Brahmadata király hirtelen felébredt. Réműlt, zaklatott, nyugtalan és ijedt volt. Díghávu herceg ezt kérdezte tőle:

– Felség, miért ébredtél fel ilyen hirtelen, és miért vagy réműlt, zaklatott, nyugtalan és ijedt?

– Én mondom, neked ifjú barátom, álmod láttam. Díghávu herceg, Díghítinek, Kószala királyának fia levágott egy éles karddal. Ekkor Díghávu herceg bal kezével megragadta Brahmadata király fejét, míg jobbjával kihúzta kardját a hüvelyéből, és így szólt:

– Én vagyok, felség, Díghávu herceg, Díghítinek, Kószala királyának a fia. Nagy kárt okoztál nekünk. Elraboltad a csapatainkat, fogatainkat, fegyver- és magtárainkat. És miattad gyilkolták meg anyámat és apámat. Itt a remek alkalom, hogy bosszút álljak! Brahmadata király fejét Díghávu herceg lábaihoz hajtotta, és így szólt:

– Hagyd meg az életem, drága Díghávu! Hagyd meg az életem, drága Díghávu!

– Ki vagyok én, hogy el merjem venni az életed, felség? Felség, te vagy az, akinek meg kéne hagyni az én életem.

– Ha így állunk, drága Díghávu, akkor te meghagyod az én életem, és én meghagyom a te életed.

Így hát Brahmadata király és Díghávu herceg életben hagyták egymást, és kezet fogva esküt tettek, hogy soha nem ártanak a másiknak.

Ezután Brahmadata király így szólt Díghávu herceghez:

– Drága Díghávu! Szerszámozd fel a fogatot! Elmegyünk innen.

– Ahogy kívánod felség. – válaszolta Díghávu herceg, és felszerszámozta a fogatot majd így szólt Brahmadata királyhoz:

– Fogatod előállt felség. Most rajtad a sor, hogy azt tedd, amit jónak látsz.

Ezután Brahmadata király felszállt a fogatra, amit Díghávu herceg hajtott. Mégpedig úgy irányította, hogy nemsokára találkoztak a király kíséretével.

Ezután Brahmadata király Váránasziba ment, ahol összehívta minisztereit és tanácsadóit, és így szólt hozzájuk:

– Ha meglátnátok Díghávu herceget, Díghítinek, Kószala királyának fiát, mit tennétek vele?
A miniszterek különböző módon nyilatkoztak:

– Levágnánk a kezét, felség.

– Levágnánk a lábát, felség.

– Levágnánk a kezét is meg a lábát is, felség.

– Levágnánk a fülét, felség.

– Levágnánk az orrát, felség.

– Levágnánk a fülét és az orrát, felség.

– Levágnánk a fejét, felség.

Ezután a király így szólt:

– Én mondom nektek, ez itt Díghávu herceg, Díghítinek, Kószala királyának a fia. Nem engedem, hogy bármit is tegyetek vele. Ő meghagyta az életem, és én meghagytam az övét. Ezután Brahmadata király Díghávu herceghez szólt:

– Mit akart mondani azzal az apád, mielőtt meghalt, hogy: „Díghávu drágám! Ne légy távolba látó! Ne légy közelre látó! Az erőszakot nem lehet erőszakkal felszámolni. Az erőszakot csak erőszakmentességgel lehet felszámolni”?

– Amit apám, mielőtt meghalt, mondott nekem: „Ne légy távolba látó!”, [azt jelenti, hogy:] ne fűtsön sokáig a bosszú. Amit apám, mielőtt meghalt, mondott nekem: „Ne légy közelre látó!”, [azt jelenti, hogy:] ne kapkodjam el egy baráttal való szakítást. Amit apám, mielőtt meghalt, mondott nekem: „Az

erőszakot nem lehet erőszakkal felszámolni. Az erőszakot csak erőszakmentességgel lehet felszámolni”, [azt jelenti, hogy:] az anyám és az apám miattad haltak meg. Ha én elvinném felséged életét, azok, akik felséged jólétét kívánják, elvinnék az életem. És azok, akik az én jólétemet kívánják, elvinnék az ő életüket. Tehát ily módon az erőszakot nem lehet erőszakkal felszámolni.

Most azonban az életem biztosítva van felséged által, és felséged élete is biztosítva van énáltalam. Tehát ily módon lehet az erőszakot az erőszakmentességgel felszámolni. Ezt mondta nekem az apám, mielőtt meghalt.

Ezután Brahmadata király így szólt:

– Hát nem csodálatos?! Hát nem elképesztő?! Mennyire bölcs ez a Díghávu herceg, mivel képes teljes jelentésében megérteni azt, amit neki az apja tömören mondott.

Ezután visszaadta a hercegnek az apja csapatait, fogatait, földjeit, fegyver- és magtárait, és hozzáadta a lányát feleségül.

Szerzetesek, ilyen a béketűrése és a kedvessége egy olyan királynak, aki a jogarral és a karddal bánik. Most hát engedjétek fényeteket felragyogni, hogy ti is, akik már előrehaladtatok a tan és a fegyelmi előírások ismeretében, ezzel megegyező béketűréssel és kedvességgel rendelkeztek!

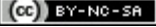
-
1. A mai [Benáresz](#) ↩
 2. (angol nyelvű link) ↩
 3. brāhmaṇa: brāhmaṇa, [brahman](#) ↩

Így készült:

Fordította: Fenyvesi Róbert

Forrás: [Mv 10.2.3-20, Thanissaro Bhikkhu](#), angol

Szerzői jogok: Fenyvesi Róbert, 2010

Felhasználás feltételei:

Frissítve: September 20, 2011, at 05:38 PM

Cūlavagga - A Kis Fejezet

Cūlavagga – A Buddha ellenfelei

Fordította: Vekerdi József

Cv VII 9, PTS

2009-ben újra megjelentette a [Helikon Kiadó](#)

Ebben az időben a Magasztos népes gyülekezet körében ült, és a Tant fejtegette a királynak és kíséretének. Ekkor Dévadatta felállt ülőhelyéről, és felsőruháját fél vállán átvetve, összetett kézzel meghajolt a Magasztos felé, és így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, a Magasztos már elgyengült, megöregedett, megvénült, útját végigjárta, életét leélte. Uram, a Magasztos most már ne törődjék semmivel, élvezze az e világon elért nyugalmat, bízva reám a szerzetesek gyülekezetét, én fogom vezetni a szerzetesek gyülekezetét.

– Elég, Dévadatta! Ne kívánd vezetni a szerzetesek gyülekezetét!

Dévadatta másodszor is így beszélt a Magasztoshoz.

[A párbeszéd kétszer megismétlődik.]

– Dévadatta, még Száriputtára és Moggallánára sem akarom rábízni a szerzetesek gyülekezetét, nemhogy reád, hitvány, jellemtelen emberre. Dévadatta megharagudott:

– A Magasztos a király és egész kísérete előtt jellemtelennek nevezett, és megszegyenített, Száriputtát és Moggallánát pedig felmagasztalta. Elköszönt a Magasztostól, jobb kéz felől körüljárta, és elégedetlenül távozott.

Ez volt Dévadatta első sértődése a Magasztossal szemben.

A Magasztos pedig így szólt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek, a gyülekezet tegye közzé Rádzsagahában Dévadattáról, hogy Dévadatta erkölce valaha más volt, és most más lett, és amit tettekben vagy szavakban elkövet, abban sem a Buddha, sem a Tan, sem a gyülekezet nem nyilatkozik meg. [...]

Ekkor Dévadatta felkereste Adzsátaszattu királyfit. Adzsátaszattu királyfi elé járulva, így szólította meg:

– Királyfi, régebben az emberek sokáig éltek, most azonban rövidre van szabva életük ideje. Lehetséges, hogy a te időd is lejár, miközben csak trónörökös maradsz. Öld meg atyádat, királyfi, és légy te a király! Én pedig megölöm a Magasztost, és én leszek a Buddha.

Adzsátaszattu királyfi ezt gondolta:

– Az érdeemes Dévadattának nagy az ereje és hatalma; ő jobban tudja.

Ezzel tört övezett combja mellé, és szokatlan napszakban berontott a király szobájába, félve, ijedten, rettegve, felindultan. Amikor a király szobájánál szolgálatot teljesítő tanácsosok meglátták, feltartóztatták. Megmotozták, és megtalálták a combja mellé övezett tört. Megkérdezték:

– Mire készültél, királyfi?

– Meg akartam ölni atyámat.

– Ki beszélt rá?

– Az érdeemes Dévadatta.

Ekkor némelyik tanácsos ezt javasolta:

– Ki kell végezni a királyfit, Dévadattát, és minden szerzetest.

Mások ezt javasolták:

– A szerzeteseket nem kell kivégezni, mert ők nem vétettek, csak a királyfit és Dévadattát.

Mások viszont ezt javasolták:

– Sem a királyfit, sem Dévadattát, sem a szerzeteseket nem kell kivégezni, hanem jelenteni kell az ügyet a királynak, és a király parancsa szerint kell eljárni.

Ekkor a tanácsosok a királyfival Magadha királyához, Széníja Bimbiszarához mentek, és jelentették a történeteket. [...] És Magadha királya, Széníja Bimbiszára, megkérdezte Adzsátaszattu királyfitól:

– Miért akartál megölni, királyfi?

– A királyságot akartam, király.

– Ha a királyságot akarod, királyfi, legyen a tiéd ez a királyság!

Ezzel átruházta a királyságot Adzsátaszattu királyfira.

Ekkor Dévadatta felkereste Adzsátaszattu királyfit. Adzsátaszattu királyfi elé járulva, így szólította meg:

– Maháradzsa, adj parancsot embereidnek, hogy oltsák ki Gótama remete életét!

Ekkor Adzsátaszattu királyfi kiadta a parancsot embereinek:

– Mondom: amint az érdemes Dévadatta rendelkezik, úgy cselekedjetek!

Ekkor Dévadatta parancsot adott egy férfinak:

– Barátom, indulj! Gótama remete itt és itt tartózkodik. Oltsd ki életét, azután ezen az úton térj vissza!

Ezután két embert állított arra az útra:

– Ha ezen az úton közeledik egy ember, oltsátok ki életét, azután ezen az úton térjete vissza!

Ezután négy embert állított arra az útra:

– Ha ezen az úton közeledik két ember, oltsátok ki az életüket, azután ezen az úton térjete vissza!

Ezután nyolc embert állított arra az útra:

– Ha ezen az úton közeledik négy ember, oltsátok ki az életüket, azután ezen az úton térjete vissza!

Ezután tizenhat embert állított arra az útra:

– Ha ezen az úton közeledik nyolc ember, oltsátok ki az életüket, azután térjete vissza!

Ekkor az első ember kardot és pajzsot fogott, íjat és tegezt vetett vállára, és elindult a Magasztoshoz. Odaérve, a Magasztos közelében félelem fogta el, megijedt, megrettent, felindult. Mozdulatlaná dermedt testtel megállott. A Magasztos megpillantotta a félő, ijedt, rettegő, felindult, mozdulatlaná dermedt testtel álló embert, és megpillantva, megszólította:

– Jöjj ide, barátom, ne félj!

Ekkor a férfi letette kardját és pajzsát, ledobta íját és tegezét, és a Magasztos elé járult. Odaérve, fejével a Magasztos lábához borult, és így szólt a Magasztoshoz:

– Uram, bűnös szándék fogott el balgaságomban, esztelenségemben, tudatlanságomban, mert gonosz szándékkal, gyilkos szándékkal indultam ide. Uram, fogadja el a Magasztos bűnvallomásomat bűnbánatul, hogy a jövőben tartózkodjam tőle!

– Valóban, barátom, bűnös szándék fogott el balgaságodban, esztelenségedben, tudatlanságodban, mert gonosz szándékkal, gyilkos szándékkal indultál ide. De mivel, barátom, bűnnek tekinted bűnödöt, és illő megbánást tanúsítasz, elfogadom. [...]

És a Magasztos ezt mondta a férfinak:

– Barátom, ne ezen az úton távozzál; menj amazon az úton! – És így másik úton bocsátotta el. [...]

Ekkor az első ember visszatért Dévadattához. Odaérve, így szólt Dévadattához:

– Uram, nem vagyok képes a Magasztos életét kioltani. Nagy a Magasztos hatalma, nagy az ő szentsége.

– Rendben van, barátom. Ne te oltsd ki Gótama remete életét. Én fogom kioltani Gótama remete életét.

Ez idő tájt a Magasztos a Keselyű-szikla hegycsúcs alján sétált. Ekkor Dévadatta felmászott a Keselyű-szikla hegycsúcsra, és lezúdított egy hatalmas sziklatömböt:

– Ezzel oltom ki Gótama remete életét!

Két hegycsúcs összehajolt, és felfogta a sziklatömböt. Egy szilánk lepattant róla, és véresre sebezte a Magasztos lábát. Ekkor a Magasztos felnézett, és így szólt Dévadattához:

– Balgatag ember, nagy vétket követtél el, hogy gonosz szándékkal, gyilkos szándékkal véresre sebezted a Beérkezettet.

Ezután a Magasztos a szerzetesekhez fordult:

– Szerzetesek, ez volt az első olyan tette Dévadattának, amelyért már ebben az életben el kell nyernie büntetését, amiért gonosz szándékkal, gyilkos szándékkal véresre sebezte a Beérkezettet.

Mikor a szerzetesek értesültek róla, hogy Dévadatta a Magasztos életére tör, nagy zajjal és kiáltozással körjáratba kezdtek a kolostor körül a Magasztos védelmére. A zaj hallatára a Magasztos megkérdezte a tiszteletreméltó Ánandát, hogy mi az. Ánanda válaszára a Magasztos így szólt:

– Hívd össze nevemben a szerzeteseket: „A Mester kéreti a tisztelendőket!”

Erre azok összegyűltek, köszöntötték a Magasztost, és leültek előtte. Amikor leültek, a Magasztos így beszélt a szerzetesekhez:

– Szerzetesek, nem lehetséges és nem történhetik meg, hogy a Beérkezettek életét erőszakkal kioltsák. A Beérkezettek kellő időben, természetes halállal múlnak ki.

Így készült:

Fordította: Vekerdi József

Forrás: , páli

Szerzői jogok: Vekerdi József, 1989

Felhasználás feltételei:

Frissítve: October 31, 2011, at 05:19 PM

Váljon minden lény javára.

Ez a Mű a [Creative Commons](#) Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább! 2.5 Magyarország Licenc feltételeinek megfelelően szabadon felhasználható.